Expositio Egidij romani super libros posterioꝝ Aristotelis cū textu eiusdez.

¶ Excellentissimi artium ⁊ sacre theologie doctoris dñi Egidij Romani Archiepiſulis bituricẽſis. ordinis heremitarũ ſci Augustini i libros posteriorũ Arist. expositio.

V Enerabili viro ex anglorũ ſpectabili ꝓſapia oriũdo dño ſtephano ƌ moulay. frater Egidius romanus ordinis heremitarũ ſci Augustini. ſalutẽ in eo q̄ eſt fons ſapie ⁊ ĩtellectus. In 2°. rhetoricorũ phs volẽs de nobilitate aliq̃lez notitiã tradere honoris amatiuã ipaz eſſe deſcripſit. Cũ ḡ de nũero bonorũ honorabiliũ ſciam opinemur. decet nos q̃dã moueri ſolertia ad capeſſẽdaz phicã diſciplinã. ⁊ maxĩe qñ ſil' cũ nobilitate generis ↄcurrit mẽtis idustria ⁊ ꝑſpicacitas ĩtellectus. Quare ſi me veſtra nobilitas reqſiuit q̃ten⁹ id modicũ. qδ ad expoſitionẽ libri poſteriorũ ediderim tꝑibus retroactis cura ꝑuigili cõſũmarez. tanto vos magis oñditis origine nobilẽ ⁊ aĩo generoſuz q̃to ꝑfatus liber ĩter ceteros alios ĩtellectũ humanum clarius ⁊ certius dirigit in abdita ſciarũ. ad qδ ꝣelo vr̃e dilectionis eximio vna cũ vtilitate rei publice iclinat⁹: annuẽte altiſſimo editionẽ ꝓſeq̄r ꝓut veſtra excellẽtia generoſitas poſtulauit.

P Hiloſophus in tertio ƌ aĩa volẽs oñdere modũ cognoſcẽdi ĩtellectus nr̃i ait. ꝙ oz aũt potẽtia eẽ cognoſcens in ipſo. ſi ṽo alicui ineſt ↄriũ ipſe ſemetipſuz cognoſcit ⁊ actu eſt ⁊ ſepobile ẽ. Ex qb⁹ ṽbis ſuff. cietr inueſtigare poſſum⁹ neceſſitatẽ dyaletice. ſpãliter libri poſteriorũ quẽ habem⁹ pre manib⁹. Nã ſup illo ṽbo phi. in. 2. meta. malũ ẽ ſil' q̃rere ſciaz ⁊ modũ ſciẽdi. vult ↄmẽtator ꝙ modũ ſciẽdi appellet logicã ſine q̄ nõ põt eẽ aliqs ĩſtruct⁹ in aliq̃ ſcia: qꝛ vt ibidẽ innuĩt logica ẽ q̃daz via ad ceteras ſcias. q̄re dyaletica de q̄ itendim⁹ ſmonẽ facere eſt magis modus ſciendi q̃z ſcia. Nã non eſt neceſſaria logica ꝑꝑ res ſcitas ſed ꝑꝑ nr̃m modũ ſciẽdi. poſſunt eni res ſciri abſq̧ logica. nã ſube ſepate qꝛ nõ ĩtelligũt cũ diſcurſu vt ſciãt res nõ ĩdigent logica. q̄re logica magis ẽ dcã modus ſciẽdi q̃z ſcia: qꝛ nõ tñ ꝓpter res ſcitas ſꝫ etiã ꝓpter nr̃m modũ ſciẽdi neceſſe fuit logicã ĩuenire. cũ modus cognoſcẽdi noſter ſit in potẽtia. qꝛ vt dictũ ẽ ĩtellectus nr̃ ẽ potẽtia cognoſcẽs. oz ex potẽtialitate ĩtellectus nr̃i inueſtigare cãm q̄re neceſſe fuit iuenire dyalecticã. ḡ qꝛ ĩtellect⁹ nr̃ eſt cognoſcẽs in potẽtia. ⁊ qꝛ in actibus rõnis ẽ potẽtialitas admixta. põt ibi cadere malũ ⁊ error. ¶ Ne ḡ ꝑꝑ potẽtialitatẽ admixtã male rõcinemur ⁊ errem⁹ in actibus rõnis ĩuenta fuit logica que eſt hꝫ actus directiua. vnde ⁊ phs dicit in. ii. meta. loquens de errare ⁊ malo ꝙ malum non eſt abſolutuz a rebus exiſtentib⁹ in potẽtia. ⁊ ſubdit ibidem. ꝙ malum nãliter eſt poſt potẽtiaz. ⁊ idem ibidem dit. ꝙ in rebus que ſunt eterne ⁊ que ſũt actu non eſt aliqδ malũ oĩno neq̧ error. Itaq̧ ſic amoto priore tolliẽ poſterius. ſic amota ipſa potẽtia tolliẽ oẽ malũ ⁊ oĩs error: qꝛ vt pꝫ ꝑ habita. malũ ⁊ error nãliter ſunt ex potẽtia. Si ḡ dyaletica iuẽta eſt ne errẽ in actibus rõnis: cũ hꝫ error non poſſit originẽ ſumere niſi ex potẽtialitate itellectus noſtri. bene dcm̃ eſt: ꝙ qꝛ intellectus nr̃ ẽ potẽtia cognoſcẽs: iδ põt in ſuo actu errare: ad obuiãdũ neceſſe fuit logicã ĩuenire. h° ḡ eſt quod ait phs loquẽs de intellectu noſtro. ꝙ oz eẽ potẽtia cognoſcẽs ⁊ in ipſo oz eẽ potẽtialitatẽ quãdã. Si ṽo alicui ĩtellectui ineſt ↄrium huius qδ non ſit potẽtia cognoſcens ipſe hꝫ ĩtellectus ſeipm cognoſcit ⁊ actu eſt ⁊ ſeparabile a potentialitate ⁊ in eius ĩtellectu nõ põt aliquis error incidere. Tota igitur cauſa quare indigemus dyaletica tanq̧ vis ad alias ſcias. ſumitur ex potentialitate ĩtellectus noſtri. ex qua potentialitate põt admiſceri error in actibus rõnis. Quare ſi ex potẽtialitate intellectus noſtri oportet inueſtigare neceſſitatez dyaletice. iuxta triplicem potentialitatem quã in intellectu noſtro conſpicimus. poſſumus tres eſſentiales partes aſſignare dyaletice. Nam intellectus noſter ꝑmo eſt ĩ potẽtia: qꝛ non ſtatim cũ intelligit genus intelligit drĩas. nec ſtatim cũ ĩtelligit drĩaz intelligit ſpẽm. ne ergo in hꝫ ↄceptõibus erretur neceſſe fuit vt patebit tradere ſclaz libri ꝑdicamentorũ. Scdo intellectus noſter eſt in potẽtia: qꝛ non ſtatim cũ intelligit ſubiectum ĩtelligit ꝑdicatum ne ergo in cõiungẽdo ꝑdicatũ ſubiecto. ⁊ ne in formãdo enũciationez erretur. neceſſe fuit iuenire ſclam libri pheyermenias. in quo de enũciatione tractaẽ. Tertio ĩtellect⁹ noſter eſt in potẽtia: qꝛ non ſtatim intellectis ꝑncipijs ĩtelligit ↄclones. iδ ne in ſillogizãdo. ⁊ ne iducẽdo cõcluſiones ex ꝑncipijs error accideret: neceẽ fuit iuenire illã partẽ logice traditaz in arte noua. vbi de oĩ ſillogiſmo tradiẽ notitia. Primo ergo ĩtellectus noſter eſt in potẽtia: qꝛ nõ ſtatim cũ ĩtelligit genus ĩtelligit drĩaz: nec ſtatim cũ ĩtelligit differentiã ĩtelligit ſpẽm ꝑpter qδ errat in intelligẽdo ſimplicia ⁊ in formãdo diffinitionẽ. Naz licet circa ĩtellectũ ſimpliciũ nõ ↄtingat error ꝑ ſe. accidit tñ ibi error ꝑ acciñs ꝓut in ipſo ĩtellectu ſimpliciuz rõne modi ĩtelligẽdi hꝫ ibi eẽ q̃dã ↄpoſitio q̄ ẽ duplex. Nam ĩtelligẽdo ſimplicia ⁊ formãdo diffinitionẽ ꝑmo cõiungim⁹ drĩaz generi ⁊ cõſtituimus diffinitionem. 2°. adaptamus diffinitionẽ cõſtitutã diffinito: ⁊ ĩtelligim⁹ rei q̄ditatẽ. Poteſt ergo in talib⁹ eẽ error: vel qꝛ debitam drĩaz nõ cõiungimus debito generi: vtputa ſi latũ adderemus lınee; vel qꝛ debitã diffinitionẽ nõ addim⁹ debito diffinito; vtputa ſi diffinitionem vnius rei adaptaremus alij. ⁊ qδ dictum eſt de diffinitiõe ĩtelligẽdũ eſt de omni deſcriptione. Nam ⁊ in deſcriptione cõtingit error: vel qꝛ deſcriptionem non debite formamus: vel qꝛ eam nõ debite adaptamus. Si ergo ſtatim cum intelligimus genus intelligeremus drĩaz nõ erraremus in formãdo diffinitionem: ⁊ ſi ſtatim ĩtellecta differentia ĩtelligeremus ſpẽz nõ erraremus in adaptando diffinitionem debito diffinito. Et ſicut contingit errare in diffinitiõe dupliciter. vel qꝛ diffinitionez nõ debite formamus: vel qꝛ eam nõ debite adaptamus. ſic ẽt cõtingit errare dupliciter in deſcriptiõe: vel qꝛ deſcriptionẽ nõ debite formamus: vel qꝛ eã nõ debite adaptamus. ⁊ qꝛ intelligendo ſimplicia ⁊ intelligendo ſignificata terminorũ ſemꝑ formamus nobis aliquem vnum conceptum qui cõceptus in habentibus diffinitionẽ eſt diffinitio. iuxta illud. 4. meta. Rõ quã ſignat nomẽ ẽ diffinitio: in non habentibus aũt diffinitionẽ eſt aliquid loco diffinitionis: qꝛ eſt aliqua deſcriptio. in hꝫ deſcriptionibus quas format ĩtellectus in intelligendo ſimplicia põt errare; vel qꝛ nõ debitum cõceptum format: vel qꝛ debitum cõceptum nõ aptat debite q̄ditati. nec debitam diffinitionẽ debito diffinito. ¶ Sꝫ ſi intellect⁹ noſter nõ eẽt ĩtelligẽs in potẽtia: ſtatim cũ ĩtelligeret gen⁹ vel qδcũq̧ cõe ĩtelligeret ea ꝑ q̄ debite põt ↄtrahi: ⁊ nõ erraret in formãdo diffinitiones: nec in formãdo quoſcunq̧ ↄceptus ⁊ q̄ſcũq̧ deſcriptiões. ⁊ ſi ſtati cũ format ſibi cõceptus aliquos. ĩtelligeret q̄ditates quarũ ſunt

illi 𝔠ceptus sicut non erraret in formādo conceptū sic non erraret in adaptādo 𝔠ceptus rebus. Quare si itelligendo simplicia ꝑpter potētialitatē itellectus nostri errare possumus: vel qꝛ non debite formamus 𝔠ceptus. vel qꝛ conceptus formatos non debite adaptamus. ne erraremus in iformando in mēte nr̄a 𝔠ceptū sube. ꝛ cuiusƺ ꝑdicamēti. ꝛ ne erraremus in adaptādo hoꝝ 𝔠ceptꝰ formatos qditatibꝰ: vt qꝛ forte conceptū q̄ntitatis ꝛ id qd̄ significat̄ hoc noīe q̄nti adaptemꝰ q̄litati vel alij ꝑdicamētis neceē fuit tradere sciaƺ libri ꝑdicamētoꝝ. ꝑ quā regulā i formādo nobis 𝔠ceptꝰ de .10. ꝑdicamētis. ꝛ i aptādo hoꝝ 𝔠ceptꝰ formatos debitis ꝑdicamētis docemur. fuit ḡ neceē tradere doctrinā lib. ꝑntoꝝ: qꝛ ibi docet̄ qd significatur noīe cuiuslibꝫ ꝑnti. ex q̄ doctrina possumꝰ nobis debitos conceptus formare de his. ꝛ hoꝝ conceptus formatos rebus qbus competūt: possumꝰ debite adaptare. ¶ Est tn̄ diligēter notādum. ꝙ qꝛ itellectus non sic fertur in quiditates reꝝ simplr̄. vt itellectus subaꝝ separataꝝ imo circūloquit̄ hoꝝ qditates. ꝛ ꝑprias dr̄ias rerū nescit ꝑprijs rationibus noīare. ideo non solū itellecto gn̄e statim non itelligit dr̄iam. immo itellecta differētia non statim itelliget rē cuius ē illa dr̄ia. Nā si q̄drupes ponat̄ dr̄ia animalis. posset ꝛ decupes dr̄ia assignari forte. n. multa sunt animalia hn̄tia .10. pedes. attn̄ qꝛ bipes ꝛ q̄drupes ꝛ decupes sunt circūlocutiones differētiaꝝ: nō oportꝫ ꝙ q itelligit has dr̄ias ꝙ cognoscat aīalia habētia .10. pedes. ¶ Viso q̄n itelligit. qꝛ ē potētia cognoscēs. ꝛ non stati cū itelligit genus itelligit differētiam. nec stati cū itelligit dr̄iam itelligit illā rē cuiꝰ ē dr̄ia: ꝑpter qd̄ pt̄ errare i itellectu simpliciū ꝛ in significationibꝰ termioꝝ. iō necesse fuit 𝔠ponere librū ꝑntorū vbi ondītur qd significat̄ noīe cuiuslibet ꝑnti. reliq̄ de levi patēt. Nā planū ē q̄n itellectꝰ noster ē in potētia: qꝛ non stati cū intelligit subm̄ itelligit ꝑdicatum. ꝑp qd̄ pōt errare in formādo enūciatiōez. iō necesse fuit cōponere librū perhyermenias. vbi de enūciatōe tractatur. Tertio vt dicebat̄: itellectus noster ē in potentia: qꝛ nō stati cuƺ itelligit ꝑncipia itelligit cōclusiones. iō in silloḡizādo ꝑmo necesse fuit 𝔠ponere libros artis noue. vbi agit̄ de sill'o. ꝛ specialr̄ necesse fuit librū posterioꝝ 𝔠ponere quē habemꝰ pre manibꝰ: vbi agit̄ de sill'o demonstratiuo q ē sill'us apoditicon .i. faciēs scire. Pꝫ igit̄ ꝙ qꝛ itellectus noster ē potētia cognoscēs. ꝛ qꝛ pōt errare in conceptu simplici ꝛ componēdo ꝛ diuidendo ꝛ etiā discurrendo. iō necesse fuit logicā inuenire q̄ntum ad librū predicamentorum ne erraret in simplicibꝰ conceptibꝰ. ꝛ q̄ntum ad librum perhyermenias ne erraret in enunciationibus. ꝛ q̄ntum ad libros artis noue ne erraret in argumētationibus. Sꝫ si alicui itellectui inest 𝔠trariū. vꝫ. ꝙ non sit potentia cognoscēs. ille est actu ens: qꝛ separabilis a rebus mālibus: ꝛ nō est forma corporis. hoꝝ itaqꝫ intellectus: qꝛ non est potentia cognoscēs nō errabit in itellectu simpliciū. nec intelliget componendo ꝛ diuidēdo. nec intelliget discurrēdo. ꝑpter qd̄ non indigebit logica vt per eā habeat sciam de rebus. Tota igitur cā necessitatis logice accipienda est ex modo intelligendi nostro. cum ergo dyaletica sit modus sciendi. ꝛ ꝑpter scire sit inuēta. eo ꝙ sit via ad ceteras sciētias: licꝫ tota dyaletica sit necessaria. potissime tamē necessariꝰ est iste liber vbi agitur de sillogismo demonstratiuo faciente scire. ex quo pꝫ quid sit subiectum huius libri. ꝛ que sit causa materialis: qꝛ tamē hic ꝑncipaliter intēditur de demonstratione. demonstratio siue sill'us demōstratiuus pōt poni hic mā vel subiectuƺ. efficiēs aūt formalis vel finalis patere possunt ꝑ ea que cōmuniter in ꝑncipijs librorum traduntur.

His visis ad itelligentiā doctoꝝ q̄dā cōia dubitamus. Cū ḡ hic liber sit de demr̄atione ꝛ demonstratio sit sill'us faciēs scire. Dubitaret forte aliquis. vtrum per demonstrationē aggeneret̄ scia. ꝛ videtur ꝙ non: qꝛ scia idē est qd̄ certa cognitio. cū certioꝛ sit cognitio ꝑncipioꝝ q̄ꝫ 𝔠clusionuƺ: qꝛ ꝑpter qd̄ vnūqd̄qꝫ tale ꝛ illud magis. Si ergo per demonstrationē aggeneretur certa cognitio cuƺ certioꝛ sit cognitio ꝑncipiorum q̄ꝫ 𝔠clusionū essent ꝑncipia demonstrabilia. qd̄ falsum est. ¶ Preterea illud qd̄ maxime facit ad errorem. nō videt̄ aggenerare sciam. sꝫ hec est dr̄ia inter intellectū ꝛ sensum s̄m cōmētatorē in .2. de aīa. qꝛ itellectus non errat circa itelligibilia cōia sꝫ circa ꝑpa. sensus aūt ecōtrario non errat circa sensibilia ꝑpria sꝫ circa cōia. igit̄ cū demōstratio sit ex ꝑprijs ꝛ erga ꝑpria maximus erroꝛ accidet. non videtur ḡ ex talibus aggenerari sciētia sed magis ignorantia. ¶ In cōtrariuƺ est phs q demōstrationem vocat sill'um apoditicon .i. facientem scire. ¶ Dōm. ꝙ vt infra dicetur. Scire opinamur vnūqd̄qꝫ cum cām cognoscimus: ꝛ qm̄ illius est causa. ꝛ ꝙ nō contingit alr̄ se hr̄e. Si ḡ aliq̄s sill'us nō aggeneret sciaƺ hꝰ est vel q a nō ꝑcedit ex causis: sꝫ ꝑcedit ex qbusdā ꝑbabilibus: ꝛ ex qbusdā signis: vel si sill's accipit cām: nō accipit cām: q̄ sit ꝑpria illius: ita ꝙ nō ꝑcedit ex ꝑprijs. sꝫ ex qbusdā cōibus. illud ergo qd̄ aggenerat sciam. nō solum dꝫ eē cā: sꝫ ēt dꝫ esse ꝑpria cā huius. 3ꝰ non aggenerat̄ scia per sill'm: qꝛ si accipit̄ ibi cā ꝛ cā propria: non tn̄ accipit̄ cā ꝑ se ꝛ imediata: q̄ de necessitate iferi effectū: ꝛ q̄ non pōt aliter se hr̄e: sꝫ cū oīa ista 𝔠currāt. s. ꝙ ibi est ꝑcessus ex causis ꝛ ex causis huiꝰ. i. ex ꝑprijs: ꝛ ex causis q̄ nō 𝔠tingūt alr̄ se hr̄e. ꝛ ꝙ posite ponūt effectuƺ: cuiusmodi sunt cause ꝑ se ꝛ imediate: oꝫ ex tali ꝑcessu aggenerari sciam. ꝛ qꝛ oīa ista 𝔠currūt ad demr̄ationē: qꝛ demr̄atio est ex cāis 𝔠clonis veris ꝑmis ꝛ imediatis: oꝫ demr̄ationē eē sill'm apoditicon .i. aggenerātem sciam. ¶ Qd̄ vo obyciebat̄: ꝙ si certa cognitio hr̄et̄ ꝑ demr̄atione: cū ꝑncipioꝝ sit certa cognitio. ꝑncipia eēnt demr̄abilia. Dici dꝫ: ꝙ vt patebit nō oīs certa cognitio hr̄ per demr̄ationē. sꝫ solū hr̄ ꝑ demr̄atōez certa cognitio 𝔠cl'onū. q̄ ꝑpe vocat̄ scia: nō aūt hr̄ ꝑ dmr̄ationē certa cognitio ꝑncipioꝝ: qꝛ hoꝝ cognitio: vt ibi patebit n̄ meret̄ scia dici: sꝫ itellectus. ¶ Qd̄ vo vlteriꝰ arguebat̄: ꝙ circa ꝑpria maxīe cōtingit errare. Dici dꝫ: ꝙ rō arguit oppositū non ꝑpositū. Nā ars ē circa difficile: ꝛ circa id circa qd̄ 𝔠tingit errare: iō oportuit esse artē de demr̄atōe ꝛ ꝑ demr̄ationē: ne circa talia erraremꝰ. ¶ Ulterius. dato ꝙ ꝑ demr̄ationē sic sit scia: qꝛ ꝑcedit ex cāis ꝑprijs ꝛ imediatis q̄ sciam cānt. Dubitaret forte aliq̄s: vtruƺ de demr̄atiōe sit scia. ꝛ videt̄ ꝙ nō: qꝛ vt demr̄ ē. scia ē ꝑ demr̄ationē. si ḡ de demr̄atione eēt scia: sciret̄ demr̄atio ꝑ demr̄ationē ꝛ alia demr̄atio per demr̄ationē. ꝛ ita esset ꝑcessus in ifinitū: qd̄ est icōueniēs. ¶ Preterea vt cōmuniter arguit̄: nō est idē organū ꝛ subm̄: videmꝰ. n. in arte fabrili ꝙ martellus q est organū ꝑ qd̄ faber agit. ē res alia ꝛ dr̄ns ab eo qd̄ per martellū efficit̄: ꝛ ab eo qd̄ subycit̄ actiōi martelli: semꝑ ergo instrumētū est dr̄ns ab eo circa qd̄ versat̄ actio istrumenti: qꝛ tūc idē ageret in seipm̄. q̄re si demōstratio est instrumentum ꝑ qd̄ scimus: non poterit demr̄atio esse subiectū in scia. nec poterit esse id de quo est scientia: non ergo erit scia de demōstratione. ¶ In cōtrariū est phus q tradit artez demonstrādi. est ergo ars ꝛ scia de demr̄atione. ¶ Dicenduƺ ꝙ si vera esset positio Auic. forte de facili possemꝰ satisfacere questioni. ponit. n. Auic. ꝙ in actibus aīe nō est icōueniens ire in ifinitū: vt si ꝑ aliquē actū itelligēdi itelligo aliqd: ꝛ ꝑ aliū actū itelligendi itelligo me in-

telligere. Rursus etiā p aliū actū itelligo me itelligere: z sic s3 eū in actibus rōnis pōt eē ꝓcessus in ifinitū. Et qꝛ demonstrare z arguere z sillogiçare z oīno discurrere ab vno in aliud sunt actus rōnis. Ideo forte diceret aliqs ꝙ p demōstrationē habeť scia de demōstratiōe. z de illa demōstratiōe habeť scia p dmōstrationē. z sic in ifinitū. S3 hꝫ demō stare nō pōt. qꝛ nō videť Ari. hūc modū tenuisse: ꝙ tradat sciam de demōstratōe per demōstrationez aliā. z de illa p illā: z sic in ifinitū. ❡ Amplius cum ifinituz sit ignotū: vt diciť pmo physicoꝝ. si esset sic ꝓcessus in ifinitum nihil oīno sciremus. nam si nō possumus certificari de demōstratōe nisi per demōstrationem aliā: nec de illa nisi per aliaz z ita in ifinituz. cū terminari nō possit. nūq̄ possemus venire ad finez. ꝙ haberemus certitudinem aliquā de arte demrandi. Propter hᵒ dr̄ aliter a quibusdā. ꝙ sicut faber cuz vno martello facit aliuz martellum: ita ꝙ ibi martellus est organū actiōis z est illud qḋ actioni subÿciť. non tñ est idē martellus qui est organū z qui subÿciť actioni. nec est in martellis ꝓcessus in ifinitū. sic ut aiunt. p demrationē est scīa de demratione. nō tñ ē eadem demonstratio hec z illa. nec est in demrationibus ꝓcessus in ifinitum. S3 nec hoc sufficit: qꝛ si faber per aliquā actionez fabricaret oēm martellum. nō posset illam actionē agere cū martello: qꝛ tūc ille martellus seipsuz efficeret. igitur cum in hoc libro detur ars de oī demonstratiōe. nō poterit hoc fieri p demonstrationem: qꝛ tūc illa demonstratio seipsam demonstraret. ❡ Sciēdū ē. ꝙ si ppꝛiuz organū logici esset demratio: sicut est sillꝰs dyalecticus vel sillꝰs simplr̄ sumptꝰ sicut forte ꝯgrue sustineri posset. ꝙ dyalecticus sillogiçādo docet sillogiçare. sic ꝯgrue sustineri posset ꝙ demonstrādo docet demōstrare. z ꝙ p demonstrationē habeť scīa de demonstratiōe. Uerū qꝛ ꝓpꝛiū instrm̄ logici non ē demōstratio. possumus dicere ꝙ docens demonstrare nō demōstrat. nisi forte p accñs. inq̄tum docēs demonstrare adducit demōstrationes aliquas grā exēpli. exēpla aūt non sunt de necessitate artis. Dicamꝰ ergo. ꝙ proposita dubiratio sumit originē ex falsa imaginatione. imaginať .n. sic q̄rens ꝙ docēs demonstrare demonstret. s3 supposito ꝙ docens demonstrare non demonstraret. vt in ꝓseq̄ndo patebit rōnes superius facte sunt solute. z non habent dubium qḋ queriť. ❡ Ulterius dubitaret forte aliquis. dato ꝙ ars demonstrādi non doceať demratiue. vtrum ars sillogiçandi doceať sillogistice. ❡ Dōm. ꝙ duplici via investigare possumus. ꝙ sillogiçando adiscimꝰ sillogizare. z pmo per id qḋ videtur in alÿs artibus. zᵒ per id qḋ hꝫ itellectus spāle p̄ter alias potētias. Primū sic pꝫ. videmus ꝙ fabricādo fabri fimus. z citarizādo artē citarizādi adiscimus. erga a simili formādo sillos. z speculando qualiter formātur silli artē sillogizādi adiscimꝰ. Scḋo hoc idem pꝫ p id qḋ hꝫ itellectus spāle preter potētias alias. nā itellectꝰ est supra se ꝯuersiuus. Intellectus .n. non solum itelligit se. sed etiā itelligit se itelligere. z eodem actu quo itelligit: itelligit se itelligere. quia si hoc esset alio z alio actu: tunc esset abire in ifinitum. Stādum est ergo in pmis: vt eodem actu quo intelligit aliquid. itelligat se itelligere illud: z qꝛ sillogizare z discurrere sunt actus rōnis z intellectus ideo nō solū itellectus sillogizat: s3 etiā cognoscit se sillogizare. z eodem actu quo sillogizat: se sillogizare cognoscit. sillogizando .n. poterit cognoscere se sillogizare. z poterit artez sillogizandi adiscere. ❡ Ulterius. dato ꝙ sillogizando possumus discere sillogizare. Dubitaret forte aliquis: quia videtur ꝙ fuerit superuacuū iuenire logicam. nam cuz alie scie sillogizant. z sillogizādo possumus adiscere artem sillogizandi. videť ꝙ adiscēdo alias scias possumꝰ adiscere artem sillogisticā quā logica tradit: superuacuuz q̄ fuit ꝓpter hoc logicā iuenire. ❡ Dōm. ꝙ duplici via iuestigare possumus. ꝙ necessariū fuit logicā inuenire. non obstante ꝙ sillogizando adiscimus sillogizare. Prima via sumitur ex facilitate adiscendi. zᵒ ex complemē to doctrine. Primā tāgit phs in .z. meta. vbi ait. ꝙ non est bonū simul querere sciam z moduz sciendi. si .n. adiscendo alias scias z sillogizando in alÿs scientÿs vellemus artem sillogizādi adiscere. tunc simul queretemꝰ sciam z logicā que est modus sciēdi. z que docet sillogizare. z quia male nati sumus ad adiscendum. z itellectꝰ noster nascitur q̄si tabula rasa: z multuz tēpus apponit in ignorātia. ideo valde difficile est ei adiscere quod cūq; illoꝝ p se z valde est difficile itellectui adiscere logicam p se. z etiaz est ei difficile adiscere alias sciētias per se. Si autem adiscere veller simul logicā cum alÿs sciētÿs. non solū hoc esset ei difficile: s3 quodāmodo ipossibile. vnde commētator supra zᵒ meta. exponens illud ṽbum phi. ꝙ non oportet simul querere sciam z modū sciendi .i. logicā. ait ꝙ cū homo adiscit logicā cū adinuētiōe aliaꝝ sciaꝝ. tūc nō adiscit hāc nec hāc .i. tūc nō adiscit logicā nec alias scias. ergo ꝓpter possibilitatē z facilitatē adiscendi. neč̄ fuit logicā iuenire. vt nō sil̄ q̄reremus sciam z modū sciēdi. ❡ Scḋa via ad hoc idez sumitur ex cōplemento doctrine. nā licet sillogizādo adiscimus sillogizare. tñ qꝛ scire est cognoscere cās z pncipia rei. nō pfecte possumꝰ scire artem sillogizandi: nisi sciamus sillogismum reducere in suas cās. z in sua pncipia. z qꝛ p̊ncipiuz sillogismi cuiusmodi est dici de omni z dici de nullo: z ea ex q̄bus ꝯstat sillogismus docet logica. z nō alie scie. ideo ad ꝯpletionem artis sillogistice necesse fuit logicā iuenire. ❡ Ulteriꝰ. dato ꝙ necariū fuerit logicam inuenire. Dubitabit forte aliqs. vtrum sit sil̄e de inuentiōe logice z de iuentiōe aliaꝝ sciaruz. ❡ Dōz ꝙ sic in alÿs sciētÿs ex admirari iceperūt phi. z videndo effectus iceperūt inuestigare cās: vt vidēdo eclipsim ceperūt inuestigare cām eius. qua inuestigata habuerūt sciētiam de eclipsi. sic antiqui sapientes vidētes ꝙ itellectus ad quālibet rem iuenit rōnes z argumēta. ceperūt iuestigare quo modo itellectꝰ arguit. z quomodo sillogizat. z conati sunt iuenire principia et elemēta sillogismoꝝ. quibus iuentis iuenerūt artez sillogizandi. est ergo quodāmodo simile de inuentiōe logice z aliarum scientiarum. ❡ Ulterius autez cum logica sit de conceptibus z actibus rōnis cum videamus ꝙ actus rōnis z itellectus diuersificatur s̄m diuersa q̄ format itellectus in itelligēdo. Naz in itelligendo simplicia format diffinitionē. in itelligēdo ꝯposita format enūciationē. in discurrendo aūt ab vna ꝓpōne ad aliaz format rōnē z sillogismū. Dubitaret ergo aliqs vtrum sit sil̄e de itellectu ꝓut itelligit simplicia z format diffinitionē vel cōceptū aliquē loco diffinitiōis. z ꝓut intelligit ꝯposita z format enūciationē. z ꝓut discurrit z facit sillm. ❡ Dōz ꝙ q̄tū ad p̄ns spectat dicere possumꝰ ꝙ quodāmodo est sil̄e q̄tum ad hec oīa. nam sicut in itellectu simpliciū est dare aliqd qḋ statim per seipm se offert intellectui: per cuius itellectū ceteri alÿ ꝯceptus formanť. hꝫ aūt s̄m Auic. est ens z esse. nam pmum qḋ imprimiť menti nr̄e: vt ipse ait est ens z esse. quicquid postea intellectus cōcipit z quicquid intelligit habet itelligere per ens z eē: z qꝛ sic est. ergo in itellectu simpliciū est dare aliqd qḋ statiz ipmitur in itellectu: z per illḋ cetera alia fiūt itellecta. sic etiā z in itellectu ꝯpositoꝝ z in formādo enunciationes ꝯuenit hoc idē. nā ceteras ꝓpositiones itelligimus p cōes animi cōceptiōes quas

dignitates vocant. dignitates autez ipsas intelligimus
intelligēdo hāc dignitatē ꝙ nō cōuenit aliqd sił eē ⁊ nō
esse. fundaꝛ̄ enī hec dignitas īmediate suꝑ ipo ente ⁊ su
per ipso esse: qꝛ sicut ens ⁊ esse est de intellectu oīuꝫ sim
pliciū sic hec enūciatio ⁊ hec ꝓpositio q̄ imediate fun
daꝛ̄ suꝑ ipso ente est de itellectu ceterarū ꝓpōnuꝫ. sic ḡ
in enūciatiōibus esse cōtingit qꝛ cetere enūciatiōes ro
borātur ⁊ reducūtur ad enūciatiōes ꝑmas que vocanꝛ̄
cōes animi cōceptiōes. Cōes autē animi cōceptiōes re
ducunꝛ̄ ad ꝓpōnem hāc qꝛ nō ꝯtingit sił esse ⁊ nō esse.
hec aūt ꝓpō non reducitꝛ̄ in ꝓpōneꝫ aliā: ſꝫ in seipsa est
manifestissima ⁊ hꝫ cām sue v̄itatis. Si autē reducitur
hec ꝓpositio nō reducitꝛ̄ in itellectū cōpositoꝝ: ſꝫ redu
citur in aliqd simplex vt in ens ⁊ esse. sic possumus ali
quē sillm formare in quē pōt reduci oēs silli. ille autē
sillus nō reducetꝛ̄ in vlteriorē sillum: vt sꝫ hec sunt ꝑnci
pia formalia silli. dici de oī ⁊ dici de nullo si fieret vnus
sillus ꝯtinēs hec formalia ꝑncipia. in illū sillꝫ reduce
rentur oēs silli. vtputa si fieret talis sillus. in quibuscꝫ
sillis est ꝑncipiū dici de oī ⁊ dici de nullo illi sunt ꝑfecti
silli. ſꝫ in omnibus sillis ꝑme figure formatis ſꝫ ꝯiuga
tiones vtiles est ꝑncipium dici de oī vel dici de nullo. ḡ
oēs tales sunt congrui ⁊ perfecti silli. ꝓpter qꝺ quodā
modo omnino est simile de itellectu compositoꝝ quo
formanꝛ̄ enūciatiōes ⁊ de itellectu discursiuo quo for
manꝛ̄ silli. nā sic oēs enūciatiōes reducunꝛ̄ in enuncia
tiones ꝑmas. i. in cōes animi ꝯceptiōes. Cōes aūt enun
ciatiōes ꝑme reducuntur in hanc qꝛ nō conuenit aliqd
sił esse ⁊ nō eē. hec aūt nō reducitur in enūciationeꝫ ali
quā: ſꝫ continet in seipm esse ⁊ īmediate fundaꝛ̄ in ente
qꝺ est de itellectu oīum alioꝝ. sic oēs alij silli reducun
tur in sillos ꝑme figure. silli autē ꝑme reducunꝛ̄ in illū
sillum quē formamus q cōtinet ꝑncipia formalia oīuꝫ
silloꝝ. ille aūt sillus seipso facit fidē ⁊ hꝫ in seipso cām
sue v̄itatis ⁊ nō reducitꝛ̄ in aliquē aliū sillum. ſꝫ reducitꝛ̄
in dici de oī ⁊ de nullo. q̄ ꝑncipia sunt partes illius silli.
⁊ ſm subam igredunꝛ̄ illum sillum. sicut hec ꝓpositio
ꝙ nō cōtingit sił eē ⁊ nō esse. nō reducitꝛ̄ in ꝓpōneꝫ aliā:
ſꝫ reducitꝛ̄ solum in ipso esse qꝺ est pars illius ꝓpōnis. ⁊
ſm subam igreditur ꝓpositionē illam. bene dictū est ḡ
ꝙ sicut qꝛ esse est de itellectu oīum alioꝝ. ideo ꝓpō illa
que ex ipso esse sumitur roborat oēs alias ꝓpōnes. ipsa
aūt nō reducitur in aliam: sed hꝫ in se ipsam cām sue ve
ritatis ⁊ hꝫ id per quod oīa alia roborātur. sic sillus ille
formatus de ꝑncipijs formalibus silli cōtinet artem sil
logiçandi ⁊ non reducitur in aliū sillꝫ: ſꝫ oēs alij redu
cuntur in ipsum. pꝫ ḡ q̄ttō quodāmodo simile est de cō
ceptu sillogistico ⁊ de alijs cōceptibus. pꝫ etiā ꝙ sillogi
çando pōt tradi ars sillogistica ⁊ ꝙ per sillꝫ pōt habe
ri ars de sillogismo. nec tñ ibit in ifinitū. qꝛ est de neces
sitate ad aliquē sillum deuenire q nō reducetꝛ̄ in alium
sillum. ſꝫ seipso facit fidē. ⁊ habebit in se ꝑncipia robo
rantia oēs sillos. sicut lꝫ ꝑ ꝓpositionē ꝓbetur alia ꝓpō.
tñ nō itur in ifinitū. ſꝫ est deuenire ad aliquā ꝓpōneꝫ q̄
nō reducitur in ꝓpōnem: ſꝫ seipsa facit fidem. nō. n. pro
batur ꝑ ꝓpōnem aliā q̄ꝫ per seipsam. hꝫ. n. in seipsa ipm
esse ⁊ fundaꝛ̄ in ipso ente qꝺ est rō q̄re cetera cognoscā
tur. ⸿ Ulterius aūt qꝛ itellectus human⁹ nō quiescit.
Dubitaret forte ꝙ nō videtur possibile ꝙ ꝑ sillogismuꝫ
tradatur ars de sillo: qꝛ vt superi⁹ arguebaꝛ̄. si aliqs fa
ber fabricaret oēm martellū nō posset per martellū ali
queꝫ oēm martellū fabricare: qꝛ tunc ille martellus fa
bricaret seipsuꝫ. ḡa simil cū tradēs artē silli doceat cō
struere oēm sillum. ⁊ cū in hui⁹ arte ꝓbetur forma cu
iuslibꝫ silli. nō pōt hoc fieri ꝑ sillum. qꝛ tunc in illo sillo
forma illi⁹ silli ꝓbareꝛ̄ in forma suipsius. qꝺ videꝛ̄ in

conueniēs: qꝛ semꝑ quod agitur ⁊ ꝑ qꝺ agitur debēt eē
distincta: qꝛ distinctū oꝫ eē organū ꝑ qꝺ fit actio ⁊ id qꝺ
actioni subditur: qꝛ nō pōt idē agere in seipm. ⸿ Dōm.
ꝙ lꝫ ꝑ aliquē martellū nō possit fabricari oīs martell⁹.
est tñ aliqs sillus q ꝓbat ⁊ roborat oēm sillum vt pꝫ in
sillo facto. vt si diceretꝛ̄ in q̄buscūqꝫ sillis est ꝑncipiū di
ci de oī vel de nullo. illi sunt ꝑfecti ⁊ congrui silli. sed in
omnibus talib⁹ sillis est hoc. ḡ ⁊c. iste sillus roborat oēs
sillos. qꝛ in omnibus sillogismis est ꝑncipiuꝫ dici de oī
vel dici de nullo. vel sunt reducibiles ad hos sillos. robo
rat etiam hic sillogismus seipsum ⁊ in hoc sillo etiam ē
huius ꝑncipium. possumus aūt duplicem viam assigna
re quare in opibus exterioribus nō possumus inuenire
aliquid qꝺ agat in omne tale: vt nō possumus inuenire
martellum qui fabricet oēm martellū. in actib⁹ tñ rō
nis possumus inuenire aliquid cuius actio se extendat
ad oē tale. ꝓut possumus inuenire aliquē sillum qui ro
boret quenlibet sillogismum. Prima via sumitur ex
parte potentie agētis. secunda ex parte actus eliciti ab
ipsa potētia. Prima via sic patet. nam potentie corpora
les ⁊ oēs virtutes organice non sunt supra se conuersi
ue. ⁊ qꝛ talia nō agunt in seipsa ea q̄ ab ipsis ꝓcedunt nō
sunt supra se cōuersiua nec agūt eciā in seipsa. ⁊ qꝛ icōue
niēs est talia agere in seipsa. incōueniēs est inuenire ali
quem martellū qui fabricet oēm martellum. qꝛ tūc il
le martellus cū sit qd corporale fabricaret seipm ⁊ age
rēt corporalia in seipsa: qꝺ est icōueniēs. sed nō est icon
ueniēs reperire aliquā rōnem q̄ roboret quālibet rōnē:
qꝛ rō est supra se cōuersiua: ideo qꝺ a rōne ꝓcedit pote
rit eē cōtra se cōuersiuum ⁊ hr̄e actionē in seipm: ⁊ non
erit icōueniēs: vt dicebaꝛ̄ iuenire aliquē sillogismū qui
roboret quēlibet sillogismū: nec est icōueniens inuenire
aliquā rōnē q̄ roboret q̄libet rōnē: qꝛ sillogiçare ⁊ rōci
nari sunt actus rōnis ⁊ itellectus q est potentia supra se
cōuersiua. In his ergo q̄ itellect⁹ facit. vel in his q̄ ꝓfe
runꝛ̄ in voce. vel in his q̄ scribunꝛ̄: qꝛ talia sūt significa
tiua eoꝝ q̄ sunt in mēte poterit hic modus īueniri ꝙ re
periaꝛ̄ aliqd tale cuius actio se extendat ad oē tale. ⁊ ꝙ
ꝯñs se extendat quodāmodo ad seipsum. ergo vt supe
rius tāgebaꝛ̄ ex parte ipsius intellectus q est potētia su
pra se cōuersiua declaratur qꝺ queritꝛ̄. ⸿ Scđo decla
ratur hoc idem ex parte actus eliciti ab itellectu. Nam
cum organuꝫ per qꝺ agitur est res aliq̄: ⁊ id qꝺ agiꝛ̄ per
illud organum est etiā res: oportet esse realem dr̄iaꝫ in
ter organū agēs ⁊ rem actā. sed cū ipsi⁹ per qꝺ agitur est
res rōnis ⁊ est actus a rōne elicit⁹. ⁊ illud ad qꝺ se extē
dit actus illius organi est etiaꝫ qd rōnis: sicut inter res
querimus dr̄iaꝫ realē. sic iter ea q̄ sunt qd rōnis sufficit
ſm rōnē dr̄iam q̄rere. si ergo aliqs sillogismus seipꝫ ro
borat sufficit illū sillogismū a seipso ſm rōnē differre vt
est organō ⁊ subiectū. ⁊ vt est qd roborans ⁊ qd robora
tum. agiꝛ̄ qꝛ sillogismus est qd rōnis ⁊ qꝺ ılıbꝫ sillogismo
quodāmodo docem⁹ sillogiçare: ⁊ qdā sillogismus est
aliquo mō supra se cōuersiu⁹. cōpleta tñ ars sillogizādi
cōtinetur in sillogismo hr̄ite in se ꝑncipia formalia sillo
gismoꝝ. ⁊ per illuꝫ sillum roboranꝛ̄ oēs alij sillogismi.
⸿ Ulterius aūt: qꝛ adhuc itellect⁹ homīs nō quiescit.
Dubitaret forte aliqs. qꝛ videꝛ̄ oīno icōueniens ꝙ ali
qs sillogismus seipm roboret. qꝛ cū roborās sit noti⁹ ro
borato idē esset notius seipo: qꝺ est icōueniēs. ⸿ Dicē
dum ꝙ in cognitiōe cōclusionum vel eoꝝ q̄ cognoscun
tur ꝑ alia hoc est verū: ꝙ probans est notius probato. ⁊
manifestans est notius manifestato. in cognitiōe autez
ꝑncipioꝝum veritatem non habet: quia ꝑncipia seipsis
faciunt fidem. ⁊ per seipsa sunt manifesta: ⁊ quia sillus
formatur ex ꝑncipijs formalibus sillogismoꝝ. etiam

ↄtinens p̄ncipia illa habet rōnem p̄ncipiȝ ⁊ elementi. in
arte sillogistica. nō. n. est incōueniēs q̄ hoꝰ sillogismꝰ ro-
boretur ⁊ cōfirmet̄ ⁊ faciat de seipso fidē. p̄ seipm̄. i. per
pr̄ncipia cōcepta in ipso. possumus aūt hoc manifestare
per sile qḋ videmus in denoīatione incōplexoꝝ. q̄z spe
cialia ꝓprie loquēdo seipsa nō denomināt. q̄z albedo ꝓ-
prie no est alba. nec cursus currit nec motus moue̅t. ge
neralia aūt seipsa d̄noiant. q̄z bonitas est bona. ⁊ magni
tudo est magna. ⁊ entitas est ens. sic ⁊ in ꝓposito rōnes
facte in terminis specialibꝰ seipsas nō roborāt. facte au
tem in generalibꝰ possunt seipsas generare. sicut genera
lia seipsa denomināt ſ̄ȝ specialia se ꝓprie non denomi-
nent. ⸿ Ulterius aūt dubitaret forte aliq̄s cū ars sillo-
gistica possit tradi per sillogismū quare ars demōstrati-
ua nō possit tradi per demōstrationē. ⸿ Dicēdū q̄ du-
plici via iuestigare possumus q̄ docēs sillogiçare pōt sil
logiçare. ⁊ ars sillogistica pōt tradi per sillogismum. do
cens aūt demōstrare nō demōstrat. ⁊ ars demōstratiua
nō pōt tradi per demōstrationē. Prima via sumitur ex
parte artis demōstratiue. scḋa ex parte logici tradentis
artē demōstrandi. Prima via sic pȝ. nā ars demonstra-
tiua se extēdit ad oēm demōstrationeȝ. Nō. n. traderet̄
ars demōstrādi nisi daret̄ noticia de omni demonstra-
tione. Ille aūt qui docet oēm demōstrationē. oȝ vt vta-
tur terminis cōmunibus cuilibet demōstrationi: ſ̄ȝ per
cōmunia nō est demōstratio. ergo tradēs artē demon-
strādi nō demōstrat. diceret. n. logicus tradēdo artē de-
mōstratiuā q̄ demōstratio est ex ꝓprijs ⁊ ex veris. his
aūt oēs spāles artifices vtunt̄. quelibȝ. n. sciā demōstra
tiua ex ꝓprijs ⁊ veris est. ſ̄ȝ hec ꝓcedit ex his ꝓprijs. ⁊
ex his veris. illa aūt ex alijs ꝓprijs ⁊ ex alijs veris. dice-
re aūt demōstrationē eē ex ꝓprijs ⁊ ex veris. est ꝓcede
re per cōmunia cuilibet discipline. ⁊ q̄z arguēs per com
munia nō demonstrat cuȝ demonstratio fit ex ꝓprijs ⁊
veris: tradens artē demōstrandi nō demōstrat. ⸿ Se-
cūda via ad hoc idē sumit̄ ex parte logici tradētis artē
demōstrandi. nā qḋlibet agens agit ſm̄ organa sibi de-
bita. cū ergo organū logici nō sit demonstratio: logicus
nō pōt tradere artē de demōstratione per demōstratio-
nem: q̄z tūc ageret per nō ꝓpriū organū. sicut ḡ quelibȝ
ars agit opera sibi debita per ꝓpria organa. ⁊ q̄z nō vtit̄
organis alterius artis. vt cū ꝓpriū sit artis edificatiue
facere domū. nō tn̄ facit eā cuȝ organis artis sutorie. sic
q̄z demōstratio est actus rōnis vel est constituta per rō-
nis actū: logicus qui circa talia versat̄ docet demōstra
tionē ↄponere: ⁊ tradit artē demōstrandi: nō tamē facit
eaȝ per demōstrationē. q̄z vt in prosequēdo patebit de-
mōstratio nō est instrumētū eius. tn̄ q̄z nō repugnat sil
logismo q̄ fiat per cōmunia: cū etiā q̄z ꝓprium organū
logici est sill'us. logicus pōt tradere artē de sill'o p̄ sill'uȝ
eo mō quo est superiꝰ declaratū. Sȝ q̄z demōstratōi re
pugnat q̄ fiat ex cōibus: ⁊ logici nō est ꝓprium organuȝ
demōstratio: nō poterit logicus tradere artē de demon
stratione per demōstrationē qḋ declarare volebamus.
⸿ Ulterius forte dubitaret aliq̄s. q̄z videt̄ q̄ logicus
tradit artē de demōstratione per demonstrationē. ⁊ vi
det̄ q̄ organū eius ꝓprium sit demōstratio. noȝ per de-
mōstrationē ꝓbat̄ debita passio de debito subiecto per
debita pr̄ncipia. gratia. n. exēpli loquendo dicamꝰ q̄ hoc
modo ꝓcedit logicus: nā cum in libro prioꝝ subiectum
sit sillogismꝰ. ꝓbat logicus in libro illo de hoc subiecto
. i. de sillogismo hanc passionē que est de necessitate con
cludere per hec pr̄ncipia. vȝ. per dici de omni ⁊ de nullo.
ꝓbat̄ ergo ibidem q̄ ꝓpriū sit sillogismi de necessitate
manifeste ↄcludere per illa pr̄ncipia que ↄtinet. Nā ⁊ si
in aliq̄s argumētationibus vbi nō reseruant̄ expsse illa

pr̄ncipia. sequit̄ de necessitate cōclusio. tn̄ non sequit̄: sic
manifeste sicut sequit̄ in sillogismis illis formatis p̄ il
la pr̄ncipia. ⁊ qḋ dictum est de libro p̄oꝝ respectu sillogis
mi veritatē videt̄ habere de libro posterioꝝ respectu
demōstratiōis. Nā in libro isto subiectū ē sillogismꝰ de-
mōstrationis de quo ꝓbat̄ hec passio q̄ aggenerat sciē-
tiā ⁊ q̄ est faciēs scire p̄ hec pr̄ncipia. q̄z est ex p̄mis veris
⁊ imediatis causisq̄z ↄclusionis. ⸿ Dicēdum q̄ duplici
via inuestigare possumus q̄ hoꝰ processus facti a logico
nō sunt demōstrationes. In demr̄atione. n. sunt duo cō
siderāda videlicet ea ex q̄bus demōstratio fit que sunt
quasi demr̄ationis causa. hoꝰ autem sunt pr̄ncipia cuilibȝ
discipline. 2ᵒ in demōstratione cōsiderādū est qḋ ex de-
mōstratione causat̄. ⁊ hic est demr̄ationis effectus. huiꝰ
autē est efficere aggenerare sciam. sillogismus enim de-
mōstrationis cōsistēs ex ꝓprijs aggenerat sciam in aīa
nostra qḋ est demr̄atiōis effectꝰ. ⸿ His visis pȝ q̄ logi-
cus tradēs artē de demr̄atiōe nō demōstrat. tuȝ q̄z tra-
dit artē per cōmunia. tū eciā q̄z p̄ artē traditā non agge
nerat in nobis sciam ſ̄ȝ modū sciēdi. docet. n. logicus q̄
demr̄atio est ex ꝓprijs ⁊ ex veris: in speciali tamen que
sunt illa ꝓpria ⁊ que sunt illa vera determinare nō spe
ctat ad logicuȝ: q̄z ipse nō vtit̄ spālibus terminis. hoc. n.
nomē ꝓpriū est nomē scḋe intētiōis. ⁊ est cōe ad oīa pro
pria. videlicet ad ꝓpria quibus vtit̄ geometra. ⁊ ad pro
pria quibus vtit̄ arismetricus: ⁊ etiā ad ꝓpria aliaꝝ sciē
tiaꝝ. dicere ergo demōstrationē esse ex ꝓprijs ⁊ nō de-
scēdere ad spālia ꝓpria. nō est ꝓcedere p̄ ꝓpria ſ̄ȝ p̄ cō-
munia. ergo si cōsideramus ea ex quibus demōstratio
cōstituit̄: pȝ q̄ ars tradita a logico de demōstratiōe ⁊ tra
tio illa quā format logicus de demōstratiōe faciēda nō
est demōstratio: q̄z est p̄ quedā cōia tradita. Rursus si
cōsideremus id qḋ per demōstrationē efficit̄. pȝ q̄ ars
demōstrādi p̄ demōstrationē nō tradit̄. nā scire demō-
stratōeȝ ⁊ scire sill'ȝ vt ē applicabilis ad res demr̄atas ⁊
sillogizatas nō est scire aliq̄d in se: ſ̄ȝ est scire modū per
quē debemus scire. p̄ artē ergo demōstrādi ⁊ sillogizan
di nō aggenerat̄ in nobis scia sed modus sciēdi. vñ ⁊ ipa
logica a p̄ho in scḋo metaphysice modus sciendi est ap
pellata. ars ergo illa per quā tradit̄ ars demōstrādi vel
notitia de demōstratiōe: tum q̄z ꝓcedit p̄ quedaȝ cōia.
tum q̄z nō aggenerat in nobis sciam sed modū sciendi:
nō est p̄ demōstrationeȝ tradita. nec de demōstratiōe p̄
demōstratiōnē habet̄ notitia. ⸿ Quod v̄o arguebat̄ q̄
logicus ꝓbat hāc passionem efficere sciam de hoc subo
. vȝ. de demōstratōe p̄ hec pr̄ncipia: q̄z ꝓcedit ex proprijs
⁊ veris. propter hoc q̄ formabit logicus hoꝰ rationem.
quicq̄d ꝓcedit ex veris ⁊ ex ꝓprijs aggenerat sciaȝ. de-
mōstratioē hoꝰ. ergo ⁊c̄. pȝ q̄ hec ratio nō est demōstra-
tio: q̄z termini quos assumit sunt cōes cuilibet scientie
speciali. nā quelibet scia specialis demonstrat. quelibet
ꝓcedit ex veris ⁊ ex ꝓprijs. per quēlibet talē processuȝ
nō aggenerat̄ in nobis scia. nō ergo q̄libet ꝓbō alicuius
de aliquo p̄ aliq̄ pr̄ncipia ē demōstratio nisi hoc fiat p̄ ꝓ-
prios terminos qḋ nō facit logicus. semp. n. tā dialecti-
cus q̄ rhetoricus ꝓcedit per quedam cōia. iuxta illud
p̄hi in pr̄ncipio rhetorice. ambe. n. vȝ dyalectica ⁊ rhetori
ca sunt de talibus quibusdaȝ que cōmuniter quodāmō
oīuȝ ē cognoscere ⁊ nullius ē scire determīate. ⸿ Ulte-
rius aūt q̄ logicus nō vtatur demōstratione dubitaret
forte aliquis. vtrū spectet ad eū tradere artē de demon
stratiōe ⁊ docere demōstrationē ↄponere. ⸿ Dicēdum
q̄ sicut videmus in alijs artibus ita suo mō possumus
in logica arbitrari. videmus eni in arte fabrili q̄ multa
organa fabricat ⁊ componit quibus non vtitur. fabricat
. n. faber vomerē quo non vtitur ipse: sed agricola. fabri-

cat etiā acū qua nō vtit̄ ipse: sed sutor. cū. n. ars fabrilis versetur circa ferrū tanq̄ circa propriā materiā ad eām spectat construere omne qđ est ex ferro. nō tñ ꝙ vtatur oībus organis ex ferro ꝯstructis. cū. n. organū sit aliqđ ad finē ordinatum illa organa ferrea q̄ fini fabrili sunt inutilia: cuiusmodi est acus vel qđcūq̧ aliud qđ nō pōt dura scindere. fabricauit ea faber eo ꝙ sint ex ferro. nō tamē vtit̄ eis: q2 nō sunt vtilia suo fini. s3 sicut ars fabrilis est circa ferrū tanq̄ circa ꝓpriā materiā: ita dyaletica est circa actus rōnis. vel circa ea que per actus rōnis sunt cōstituta tanq̄ circa ꝓpriam materiā. q2 sicut spectat ad artē fabrilē versari circa omne ferrū ⁊ fabricare q̄cquid ex ferro componit̄. sic spectat ad logicū versari circa omnes actꝰ rōnis ⁊ circa oīa que per hꝰ actus sunt constituta. nō tamen vtetur logicus oībus talibus sicut nec faber omni organo ferreo. q2 cū demōstrare ⁊ sillogiçare oīno ad actus rōnis ꝑtineat licet logicus nō vtat̄ demōstratione. ad ipsum tamē spectat tradere artē de demōstratione. ⁊ vniuersalr̄ de omni sillogismo. ¶ Ulterius aūt dato ꝙ logicus nō vtat̄ demōstratiōe. tradit tñ demōstrationis artē. ¶ Dubitaret forte aliqs vtrū aliqs alius artifex a logico possit tradere artē. ⁊ videtur ꝙ rhetor possit hāc artē tradere. nā si logicus tradit artē de demōstratione: q2 logica versat̄ circa rationis actus vel circa ea que per hꝰ actus sunt cōstituta. cū etiā circa talia verset̄ rhetorica: videt̄ ꝙ ad rhetorē pertineat tradere artē demōstrādi. ¶ Preterea de entimemate determinat logicus ⁊ rhetor. ⁊ etiā de exēplo determinat vterq̧. qđ ideo videt̄ v̄itatem habere q2 arguere p exēplum ⁊ entimema spectat ad rationē. ⁊ q2 circa ea que rōnis sunt v̄satur tam dyaleticus q̄ rhetor. ideo de eis vterq̧ determinat. ergo a simili cū arguere per demonstrationē ⁊ per sillogismū spectet ad rationē. tā ad dyaleticū q̄ ad rhetorē: eo ꝙ vterq̧ eo2 sunt artifices rōnales: spectabit determinare tā de demōstratione q̄ de sillogismo. artē ergo demōstrādi ⁊ sillogiçandi nō solū tradet dyaleticus s3 etiā rhetor. ¶ Dicēdū ꝙ si va eēt opinio Tullij qui totū negociū rhetoricū visus est collocare sub negocio politico: non haberet difficultatē qđ q̄ritur. q2 tūc rhetor non esset artifex rōnalis nec spectaret ad eū determinare de actibus rōnis: s3 cum f̄m phm̄ ⁊ f̄m v̄itatem rhetorica sit assecutiua dyaletice. ⁊ sit magis quedā dyaletica q̄ quedā politica. ⁊ vterq̧ tā rhetor q̄ dyaleticus sit de q̄busdā cōmunibus: ⁊ sint artifices rōnales. videt̄ eē rōnalis questio quare non vterq̧ determinat de demōstratione. cū demōstratiōē ꝯstituere ⁊ oīno sillogiçare ad rōnē ꝑtineāt. ¶ Sciēdum ergo ꝙ cū nostrū itelligere sit cū discursu. ⁊ cū nō possimus habere sciētias rerū nisi per rōnes ⁊ argumenta. vt pōt patere per habita. ne arguēdo etiā rōcinādo errarem' oportuit de ipsa rōne ⁊ argumētatione īuenire artem. ⁊ q2 rōnes ⁊ argumēta applicabilia sunt tā ad speculatiua ⁊ ad artes sciētificas ⁊ subtiles q̄ etiam ad agibilia ⁊ ad artes morales ⁊ practicas. ideo oportuit quasi duplicē dyaleticā īuenire. vnā que descēderet in artes speculatiuas ⁊ subtiles ⁊ hec cōmuni noīe appellata est logica. ⁊ aliā que dscēderet in artes morales ⁊ practicas. ⁊ hec vocata est rhetorica que dicit̄ eē assecutiua dyaletice. q2 est quasi quedā grossa dyalectica. tradere ergo artē arguēdi in sciētijs moralibus vt in politica ⁊ ethica spectat ad rhetorē. Attamē si arguat in illis sciētijs. cū rhetor ꝑcedat ex cōmunibus. politicus ꝑcedat ex ꝓprijs: erit rhetor q̄dā sophista politicus. sic tradere artem demōstrandi ⁊ tradere artē arguēdi in scientijs speculatiuis spālibus spectabit ad dyaleticū. Attamē si dyaleticus velit arguere in illis sciētijs. vt puta si per quedam cōmunia q̄bus ipse vtit̄ velit ꝓbare cōclusiōes geometricas vt si vellet per cōmunia ꝓbare circuli quadratū tam erit dyaleticus sophista geometra: sicut rhetor arguens in politica erit sophista politicus. ¶ Hoc viso p3 q̄d sit dicēdū ad questionē ꝓpositā. nā si rhetorica est q̄dā grossa dyaletica ⁊ eius est tradere modū arguendi in sciētijs moralibus ⁊ grossis. cū hꝰ sciē ꝑcedāt supficialr̄. ⁊ typo. i. exēplariter: eo ꝙ actus humani nō cadūt sub vna regula. nec de hꝰ actibus de quibus sunt tales sciētie possunt demōstratiōes ꝯstitui non spectabit ad rhetorē tradere artē de demr̄atiōe. ¶ Qđ v̄o arguebat̄ ꝙ rhetor est artifex rōnalis p3. q2 rhetorica est q̄si quedā grossa dyaletica. vnde nō spectat ad ipsū tradere de oī modo arguēdi. s3 solū determinabit de illis arguendi modis p quos arguimus superficialr̄ ⁊ typo. hꝰ aūt sunt exēplum ⁊ entimema. nō aūt demōstratio ⁊ sillogismus. ¶ Qđ v̄o vlterius arguebat̄ ꝙ de entimemate determinat rhetor ⁊ dyaleticus. ergo pari rōne poterit determinare vterq̧ de demōstratiōe: dicī d3 ꝙ non est sīle: sed qualr̄ nō sit sīle. ⁊ quō vterq̧ poterit determinare de entimemate: ⁊ nō de demōstratiōe cū exponetur passus ille habitus circa ꝑncipium huius libri ꝙ rhetorice ꝑsuadēt per exēpla ⁊ entimemata apparebit. ¶ Ulterius aūt dato ꝙ ad rhetorē non ꝑtinet tradere artē demōstrandi. Dubitaret forte aliqs vtrū hoc possit ꝑtinere ad artifices speciales. ⁊ videt̄ ꝙ sic. q2 fabricando fabri fimus ⁊ citharicādo adiscimꝰ citharicare: quare cū alie sciē demōstrēt. ergo in alijs sciētijs ars traditur demōstrādi. ¶ Dicēdū ꝙ cū scire sit p cām nō suffic̄ demōstrare ad hoc ꝙ tradat̄ ars demōstrādi nisi reducat̄ demōstratio in suas cās. cū ergo quelib3 sciētia specialis demōstret op3 ꝙ id qđ est causa demōstrādi non sit spāle alicui scientie sed sit cōmune ad oēs scias. vt si hoc mō reducit̄ demōstratio in suas causas ꝙ sit ex ꝓprijs ⁊ veris ꝑcedere. ex ꝓprijs ⁊ veris nō est spāle alicui sciē: s3 est cōe cuilibet arti. q̄re cū ars demōstrandi nō possit tradi per terminos spāles: s3 p cōes eo ꝙ ꝯmune sit cuilib3 sciētie demōstrare: tradere artē demōstrādi nō ꝑtinebit ad aliq̄ sciam spālē: s3 hoc erit opus artificis cōis. ¶ Est ergo diligēter notādū ꝙ sicut aliqua istrumēta ferrea cuiusmodi sunt vomer ⁊ acꝰ faber ꝯponit: sed nō vtit̄. aliqs aūt artifex cuiusmodi sunt agricola ⁊ sutor eis vtit̄: s3 non cōponit. aliqs aūt nec vtit̄ nec ꝯponit. q2 multe sunt artes que nō fabricāt acū nec vomerē nec vtunt̄ illis. Sic ⁊ circa demōstrationē dicere possumꝰ ꝙ aliqs artifex vt logicꝰ tradit artē demōstrādi. ⁊ tñ demōstratione non vtit̄. aliqs aūt artifex vt q̄libet artifex specialis demōstratiōe vtit̄. nec tñ tradit artē demōstrādi eo ꝙ ars demōstrādi nō nisi p cōes terminos tradi pōt. q̄bꝰ vti non ꝓprie spectat ad artifices spāles. ¶ Rursus cū demōstratio ꝑtineat ad actꝰ rōnis tradere artē demōstrādi nō ꝓpe spectat nisi ad artificē rōnalē. nā sicut solus faber eo ꝙ ipse verset̄ circa mām ferreā h3 fabricare organa ferrea licet nō oībꝰ organis ferreis vtat̄. sic solus artifex rōnalis h3 tradere artē de demōstratiōe. ⁊ de alijs q̄ sunt p acꝰ rōnis ꝯstituta. lic3 ipse nō oībꝰ talibꝰ vtat̄. Artifex g̊ rōnalis cuiusmodi est logicꝰ tradit artē demōstrādi. nō tñ demōstratiōe vtit̄. Artifex aūt realis spālis cuiusmodi est geometricꝰ arismetricꝰ. ⁊ q̄libet talis demōstratiōe vtit̄. artem tñ demōstrādi nō tradit. s3 artifex realis cōis cuiusmodi est metaphisicus nec ꝓprie demōstratione vtitur: nec artē demōstrandi tradit: nā hꝰ artifex q2 cōis est ideo ꝓpe demōstratione nō vtit̄ cum demōstratio sit de ꝓprijs. ¶ Rursus q2 hꝰ artifex nō est rōnalis s3 realis. iō artē demonstrādi non tradit. ipse eni3 metaphisicus ꝓprie

non demõstrat. nisi velimus accipere demonstrationez
large pro omni certa cognitiõe. qd maxime cõpetit me
taphisico. Metaphisici enim non est demonstrare. sed
eius est declarare qditates ac rez essentias. ¶ Ulteri⁹
aũt dubitaret forte aliqs. qꝛ videt̃ incõueniens ꝙ aliqs
det artẽ demõstrãdi ⁊ tñ nõ demõstret. nã si fabrificã
do fabri fimus. ⁊ citharizando adiscim⁹ citharizare. oꝫ
ꝙ demõstrãdo adiscamus artez demr̃andi. ergo cũ tra
dere artẽ demr̃andi idẽ sit qd docere demõstrare. cum
nõ videat̃ possibile ꝙ aliqs doceat artẽ demõstrãdi ni
si demõstrãdo. qꝛ nõ aggenerant̃ habitus nisi ꝑ act⁹ cõ
gruẽtes habitui. nõ videt̃ posse ꝙ logicus det artez de
mõstrandi: ⁊ tñ dando hꝫ artẽ nõ demõstret nec demõ
stratiõe vtat̃. ¶ Dicendũ ꝙ in arte est cõsiderare duo.
aliqd qd est formale. ⁊ aliqd qd ẽ mãle. vt in arte domĩ
ficãdi qd formale est ibi ordo lapidũ ⁊ ordo coꝝ q̃ do
mũ ꝯstituũt. mãle aũt sunt ibi lapides ipsi: videm⁹ aũt
ꝙ si homo esset instruct⁹ in arte domificãdi ⁊ sciret cõ
grue ordinare lapides ĩ domo cũ videamus aliquos la
pides eẽ molles ⁊ aliquos duros. ⁊ ex mollib⁹ fit dom⁹
debilior ⁊ ex duris fortior si ille istructus sic in arte do
mificandi nũq̃ fecisset domũ ex lapidib⁹ duris. ad hoc
ꝙ sciret domũ ex lapidibus facere nõ oꝫ ꝙ aliqs doce
ret eũ artem domificandi. nec ꝙ domificaret corãz eo.
sꝫ sufficeret ꝙ ostẽderet qui sunt lapides duri dicẽs ꝙ
ex eis fortior fit domus. nã domificare ex lapidib⁹ du
ris nõ differt a domificare simplr̃ nisi in mã necessaria
⁊ sillogizare ex ꝓprijs ⁊ veris. qd facit demr̃atio de qua
determinat̃ in hoc libro posterioꝝ: non differt a sillogi
çare simpl̃r de quo determinat̃ in libro prioꝝ nisi ĩ ma
teria. addit enĩ sillus demõstratiuus supra sillm̃ sim
pliciter necẽitatẽ materie. postq̃ qs ẽ instructus in libro
prioꝝ. ⁊ scit artẽ sillogiçãdi quãtũ ad id qd est formale
ad hoc ꝙ discat demõstrare nõ oportet sillogiçare: sed
ei sufficit ꝙ materia ostẽdat̃ ex qua ꝯstat demõstratio.
tunc enim cũ arte sillogiçãdi quã didicit in libro prioꝝ
⁊ cũ cognitiõe materie demõstratiue de qua dicet̃ in li
bro posterioꝝ habebit sufficiẽter artẽ demõstrandi. vñ
ꝑhus potissime venat̃ in hoc libro ostẽdens ex quib⁹
cõstat demõstratio. docens ꝙ ꝯstat ex ꝑmis ⁊ veris im
mediatis causisq̃ cõclõnis. Propter qd patet ꝙ si do
cens sillogiçare sillogiçat: qꝛ ibi tradit̃ ars sillogiçandi
q̃tuz ad id qd est ibi formale quã artem nullus posset
adiscere nisi sillogiçaret in mẽte vel in voce. tñ docens
demõstrare nõ oꝫ ꝙ demõstret: qꝛ demonstratio supra
sillogismũ simpl̃r nõ addit nisi necessitatẽ materie. Co
gnita g̃ arte sillogiçãdi ad hoc ꝙ detur ars demonstrã
di sufficit determinare de materia ex qua demõstratio
cõstat. Dans ergo artez demõstrãdi nõ demõstrat nec
demõstratiõe vtit̃ nisi per accñs. gr̃a exempli. q̃ exem
pla nõ sunt de necessitate artis nec sunt ꝑ terminos qui
bus vtit̃ logicus: sed qbus vtunt̃ alij artifices. ¶ Ulte
rius aũt cum demonstratio reducat̃ in suas causas ⁊ in
sua ꝑncipia ⁊ aliter nõ possit tradi ars demonstrãdi nisi
sciẽdo causas ⁊ elta demõstrationis q̃ cause ⁊ elta sunt
prima vera ꝓpria ⁊ imediata: qꝛ ex talib⁹ causat̃ demõ
stratio cum in traditione hui⁹ artis possit formari que
dã ratio ⁊ qdã sillogismus vt dicat̃: quicũq̃ sillogism⁹
constat ex primis veris ꝓprijs ⁊ imediatis est demon
stratio ⁊ est sillogismus faciẽs scire. sillogismus q tradi
tur in hoc libro ẽ hꝫ. g̃ ⁊c̃. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtꝝ
hic sillogismus qui põt formari in tradẽdo artẽ demõ
strãdi sit demõstratio vel sills thopicus. vel quis sillo
gismus debeat noĩari. Nõ aũt dici põt ꝙ hꝫ sillogism⁹
factus sit sills simpl̃r de quo determinat̃ in libro poꝝ
cum applicatus sit ad aliquid spãle: nec etiã dici põt ꝙ
sit sillus thopicus: qꝛ hꝫ sillus nõ est necessari⁹: sed est
vt in pluribus. sillus aũt sic factus est necessarius. qꝛ ar
guit de necessitate hꝫ rõnez factã demr̃ationẽ esse: nec
etiã dici põt ꝙ sit sophisma: qꝛ tũc peccaret in forma ⁊
nõ ꝯcluderet. relinqtur g̃ sic demr̃atio. ergo tradens ar
tem demr̃andi demõstrat. ¶ Dicendũ ꝙ s̃m ꝯmenta
torẽ logicus potest ꝯsiderari dupl̃r. vel vt docẽs. vel vt
vtẽs. si ꝯsiderat̃ vt docens. sic quodãmõ est artifex spã
lis ⁊ est de speciali aliquo: qꝛ est de actibus rõnis. vel de
his q̃ ꝑ hꝫ actus ꝯstituimus. hoc g̃ modo tradit artẽ sil
logiçandi determinãs de sillo qui sillus ad rationẽ ꝑti
net ⁊ ꝑ actũ rationis cõstituit̃. hoc mõ ẽt tradit artẽ de
monstrandi. nã per demr̃ationẽ arguere pertinet ad ra
tionẽ: ⁊ artificis ratiõalis est hꝫ artẽ tradere. ¶ Cum g̃
tradẽdo talem artẽ logicus aliquas rationes format: si
queratur cuiusmodi sunt ille ratões. Dicendũ est ꝙ sicut
logica ꝓprie non est scientia: sed modus sciẽdi. sic ille ra
tiones nõ ꝓprie sunt demõstratio: sed docẽt modũ de
mõstrandi. quãtũcũq̃ ergo logicus ꝯsideret̃ vt docẽs.
⁊ quãtũcũq̃ s̃m ꝙ hꝫ faciat necessarias ratões: qꝛ non
omnis necessaria ratio est demr̃atio. sꝫ illa q̃ ꝓcedit ex
ꝓprijs cuiuslibet discipline ⁊ q̃ aggenerat in nobis sciẽ
tiam: rõnes q̃s tradit logicus sunt vt est docẽs ⁊ vt tra
dit artẽ demõstrandi ⁊ sillogiçãdi. tuz qꝛ hꝫ rõnes pro
cedũt ex qbusdã cõibus. tum etiã qꝛ nõ in omnibus ag
generãt sciẽtiã: sed modũ sciẽdi demr̃atiões dici nõ de
bent nisi forte accipet̃ large demr̃atio pro omni neces
saria ratione. s̃m quẽ modũ loquẽdi demonstrat etiaz
metaphycus: qꝛ multas infallibiles rationes facit. pro
prie ergo loquẽdo artifices spãles demõstrãt: qꝛ illi ꝓ
cedunt ex ꝓprijs alicuius specialis discipline. Artifices
vero cões non ꝓprie demonstrãt nisi accipiatur demõ
stratio large ꝓ omni necessaria ratiõe siue procedat ex
cõibus siue ex ꝓprijs siue aggeneret sciẽtiã siue modũ
sciẽdi. Patet ergo ꝙ ratões logici vt tradit artẽ demõ
strandi ⁊ sillogiçãdi nõ sunt demr̃ationes. lꝫ possint ali
quo mõ ad demr̃ationẽ reduci. sicut modus sciendi re
ducit̃ ad sciẽtiã. ⁊ si logicus nõ demr̃at vt ẽ docẽs mul
to magis nõ demr̃at vt est vtẽs. qꝛ s̃m ꝙ hꝫ nõ vtit̃ sil
logismo demr̃atiuo: sed thopico. ¶ Cũ g̃ querit̃ q̃les ra
tiões sunt ille q̃ formari possunt ex eo ꝙ logicus tradit
artem demr̃andi. ⁊ ex eo ꝙ ẽ docẽs pꝫ ꝙ licz nõ sint sil
logismi simpliciter: qꝛ sunt applicati ad aliq̃z materiaz.
⁊ lꝫ nõ sint rationes thopice: qꝛ de necessitate ꝯcludũt.
⁊ lꝫ nõ sint sophismata: qꝛ tũc fallerẽt. nõ tñ sunt demõ
strationes proprie. tamẽ ad demõstrationem reducun
tur. sicut modus sciẽdi reducit̃ ad sciẽtiaz: ⁊ possunt ap
pellari demr̃ationes largo mõ quo demr̃ est. ¶ Ulteri⁹
aũt cuz logicus possit ꝯsiderari vt ẽ docẽs ⁊ vt est vtẽs.
⁊ vtroq̃ modo rationes formet. Dubitaret forte aliqs.
vtꝝ idez aggeneret̃ in nobis ꝑ rõnes factas a logico vt
est docens ⁊ vt est vtẽs. Dicendũ ꝙ logica est de actib⁹
rõnis applicabilib⁹ ad res. ꝓut g̃ logicus determiat de
ipsis actibus rõnis vel de his q̃ per hꝫ actus ꝯstituunt̃.
⁊ ꝓbat de eis debitas passiões ꝑ debita ꝑncipia dicit̃ eẽ
docẽs. sic tñ se hñs nõ dr̃ ꝓprie demr̃are. tuz qꝛ ꝓcedit
ex quibusdã cõibus. tuz etiã qꝛ non aggenerat sciẽtiã:
sed modũ sciẽdi. sed ꝓut hꝫ rõnis actus applicat ad ali
quas res ⁊ format sillogismũ de alijs reb⁹ dr̃ esse vtẽs.
¶ Cum g̃ querit̃ vtꝝ idem aggeneret̃ per rõnes logi
cas vt ẽ vtẽs ⁊ vt ẽ docẽs. dici oꝫ ꝙ nõ. nã sicut geome
triã docet geometra. ⁊ arismetricus arismetricã. sic logi
cus vt est docẽs docet logicã. ⁊ qꝛ logica nõ est scientia:
sꝫ modus sciẽdi: iõ logicus vt ẽ docẽs aggenerat in mẽ
te ꝑ rõnes suas nõ sciam: sed modũ sciẽdi. vt aũt ẽ vtẽs
qꝛ vt hꝫ est ꝓpriuz instr̃m ei⁹ est sillus thopicus ex quo

aggeneratur opinio. si considerantur rationes quas facit non aggenerat per hoc sciam in nobis. nec modum sciendi sed opinionem. Dicamus ergo quod per rationes factas a logico aliquando aggeneratur in nobis sapientia. aliquando scientia. aliquando modus sciendi. aliquando opinio. aliquando fides. aliquando suspitio. aliquando deceptio. aliquando ignorantia. ¶ Differt autem sapientia a scientia et a modo sciendi. quia sapientia est per causas causarum et per causas altas prout procedit metaphisicus. Scientia autem est per causas inferiores et proprias prout procedunt alii artifices. Modus autem sciendi non est de ipsis rebus. sed magis est de actibus rationis per quos circa res utamur. Opinio autem differt a fide et suspitione: quia suspitio est infra fidem. fides infra opinionem. Ideo quando ea per que manuducimur ad assentiendum alicui sunt quedam representationes et quedam metaphore prout procedit ars poetica. dicuntur solum aggenerare suspitiones: sed si ille persuasiones sint validiores prout procedit ars rhetorica que validius arguit quam ars poetica. dicuntur persuasiones ille aggenerare quandam credulitatem et quandam fidem. ita quod per fidem quam aggenerant rationes rhetorice firmius adheremus quam per suspitionem quam aggenerant manuductiones poetice. Rursus si in materia probabili fierent adhuc rationes validiores quam rhetorice et poetice cuiusmodi sunt rationes dyaletice aggenerabunt opinionem que est fortior et validior quam fides rhetorica et suspitio poetica. Deceptio autem differt ab ignorantia: quia quilibet defectus a scientia dicitur ignorantia: sed defectus cum latentia dicitur deceptio. ideo proprie fallacie dicuntur decipere que simul cum causa non existentie habent causam apparentie. habent enim fallacie simul latentiam cum defectu. ¶ His visis dicamus quod rationes metaphisicales que sunt per causas causarum et que sunt per causas altas aggenerant sapientiam. demonstrationes vero que sunt per causas proprias cuiusmodi sunt rationes scientiarum particularium aggenerant scientiam. rationes que logicales sunt ut est docens: aggenerant modum sciendi. rationes vero logicales ut est utens. non aggenerant modum sciendi. sed opinionem. rationes rhetorice aggenerant fidem. poetice suspitionem. fallacie deceptionem. falsigraphus autem procedit ex principiis discipline male intellectis. et sillogismus ignorantie qui procedit ex oppositis principiorum aggenerat ignorantiam. ¶ Ulterius autem cum sillogismus thopicus sit sillogismus applicatus ad res. et sillogismus demonstrativus sit applicatus ad res. et cum logicus ut est docens sit de ipsis actibus rationis secundum se: ut est utens sit de actibus rationis applicatis ad res. Dubitaret forte aliquis quare dyaleticus ut est utens. et ut applicat actus rationis ad res utitur potius sillogismo thopico quam demonstrativo. ¶ Dicendum quod licet rationem habens arguat per quedam communia. cum communia sint quasi locus ianue in domo que sunt pervia cuilibet rationem habenti. arguere tamen ex propriis non est cuiuslibet: sed scientis. et quia communia sic se tenent ex parte rationis. et in ea videtur ferri et intellectus et ratio secundum quod huiusmodi. Et quia ad eundem ad quem spectat determinare de aliquo: spectat determinare de eius annexo cum communia sic sint annexa rationi. ad eundem artificem ut ad dyaleticum ad quem spectat determinare de actibus rationis spectat per quedam communia arguere ad ea que sunt cuiuslibet discipline. quod ergo omnes habentes rationem .i. omnes homines faciunt sine arte: in hoc dyaleticus qui est artifex rationalis facit per modum artis. unde et philosophus ait in primo elencorum. quod omnes sine arte participant id de quo artificialiter est dyaletica. cum quod omnes arguant. et omnes per quedam communia ad quodlibet propositum faciant rationes. dyaletici est tradere artem demonstrationis et arguendi ut est docens. et eius per quedam communia est applicare modos arguendi ad quodlibet propositum ut est utens. procedere autem ex propriis non est dyaletici: quia propria non se tenent ex parte rationis. et circa ea non debet versari artifex rationalis: quia circa propria maxime errat ratio nisi per studium et per scientiam reguletur. ¶ Cum ergo queritur quare dyaleticus ut est utens et ut applicat actus rationis ad res magis utitur sillogismo thopico quam demonstrativo. patet quod cum communia sint ex parte rationis magis quam propria: et cum artificis rationalis magis sit procedere ex communibus quam ex propriis organis: logici ut est utens non erit sillogismus demonstrativus qui procedit ex propriis: sed thopicus qui procedit ex communibus. Logicus ergo ut est docens docet logicam que non est scientia. sed modus sciendi. igitur ut est docens non aggenerat scientiam: sed modum sciendi. ut est utens aggenerat opinionem. Igitur nec sic nec sic proprie loquendo utitur demonstratione. quia demonstratio proprie sumpta non aggenerat modum sciendi nec opinionem. sed scientiam. ¶ His visis ad expositionem littere accedamus.

Omnis doctrina et omnis disciplina intellectiva ex preexistenti fit cognitione. Manifestum est autem hoc speculantibus in omnes. mathematice enim scientiarum per hunc modum fiunt: et aliarum unaqueque artium. Similiter autem et circa orationes que per sylogismos et que per inductionem. Utreque enim per prius nota faciunt doctrinam. hi quidem accipientes tanquam a notis: illi vero demonstrantes universale per id quod est manifestum singulare. Similiter autem et rhetorice persuadent. aut enim per exemplum quod est inductio: aut per enthimema quod quidam est syllogismus.

¶ Secundum modum communem exponendi huic libro sive huic operi non premittitur prohemium. Nam communiter dicitur quod philosophus per ea que dixit in principio libri priorum prohemizavit non solum quantum ad librum priorum. sed etiam quantum ad librum posteriorum. dixerat enim in principio illius libri quod primum oportebat dicere de quo erat intentio: quia de demonstratione. deinde determinandum erat quid erat sillogismus et quis esset perfectus et quis imperfectus. per hoc ergo quod dixit. quod determinandum erat de demonstratione prohemizavit ad librum posteriorum. per hoc vero quod subdit quod determinandum est quid sit sillogismus et quis perfectus et quis imperfectus. prohemizavit ad librum priorum. Unde communiter aiunt quod hic liber non eget prohemio. sed totum quod hic dicitur pertinet ad partem executivam. Sed hoc non videtur sufficere. nam secundum philosophum in 3° rhetoricorum. prohemium est quedam preparatio ad sequentia. sed non obstante quod communia sunt quedam preparatio ad specialia: etiam unum speciale est preparatio ad aliud. Non ergo obstante quod in libro priorum in quadam generalitate fecerit preparationem quandam ad hunc librum dicendo quod volebat de demonstratione tractare. etiam in hoc libro facit quandam specialem preparationem et quoddam speciale prohemium ad ea de quibus est executurus. immo si bene consideremus quod dicitur in libro priorum magis est continuatio ad dicenda quam sit prohemium. valde enim esset insufficiens prohemium huius libri dicere quod intentio sua est circa demonstrationem et disciplinam demonstrativam. Si ergo volumus philosophum de insufficientia reprehendere preter id quod dixit in libro priorum in quo proprie non prohemizavit sed magis se continuavit ad hunc librum. dicere cogimur quod huic libro premittitur prohemium speciale in quo facit specialem preparationem et specialem manuductionem ad sequentia et ad ea de quibus est executurus. ergo iste liber sicut alii libri dividitur in duas partes. in prohemium et tractatum. secunda ibi. (Scire autem opinamur.) ¶ Ad evidentiam prime partis sciendum quod ut antea dicebatur: prohemium est quedam preparatio ad sequentia. nam ut dicitur 3° rhetoricorum. oportet locum facere in anima future orationi. nam sicut oportet preparare materiam ad susceptionem forme. ita oportet preparare animam ad susceptionem doctrine. et maxime intelligendum est cum anima est indisposita et habet dispositiones contrarias ad doctrinam illam. Cum ergo tota intentio eius quod traditur in hoc libro sit determinare de sillogismo demonstrativo per quem adquirimus scientiam: duo sunt que ad hoc nos potissime

indispõnũt. Heracliti opinio ⁊ Platonis. Uoluit enim Heraclitus vt habetur .4. metaphisice. ꝙ nihil ↄtingeret scire. huius etiã opinionis dicunt̃ fuisse Academici. Plato aũt voluit ꝙ ↄtingeret aliqd scire: sꝫ hõ scia non aggenerabat̃ in nobis per sillm̃ demõstratiuũ. sꝫ erat nobis impressa ab ydeis siue a formis separatis. Seruiebãt enĩ ydee Platoni ad duo. ad sciam. s. ⁊ ad generationẽ. ab illis enĩ ydeis ⁊ ab illis separatis formis deriuabant̃ forme in mã sensibili. ⁊ etiã fluebant spẽs in aiam nostrã. ꝓut ergo ab illis ydeis fiebãt forme in materia faciebãt ad gñationẽ. sꝫ ꝓut causabãt spẽs in aĩas nr̃as faciebãt ad sciaꝫ. Aĩa ergo fm̃ Platonẽ in sui creatione erat plena spẽbus: q̃s influebant in eã forme separate. ꝑ corporis tñ sensus excitabat̃ ad sciẽdũ ꝑ illas spẽs. Nostrũ g̃ adiscere fꝫ Platonẽ erat quoddã reminisci. quecunqꝫ g̃ harũ opinionũ vera esset: superuacua eẽt doctrina huius libri. Naꝫ si nõ ↄtingeret scire vt ponebat Heraclitus: vel si scia nõ aggeneraret̃ in nobis ꝑ sillm̃ demõstratiuũ: sꝫ ꝑ influẽtiã ydearũ: vt dicebat Plato superuacuꝫ eẽt tradere noticiã de demõstratiõe tanqꝫ de sillõ faciẽte scire. sicut g̃ si mã eẽt indisposita ad formã: oporteret illas dispõnes tollere vt forma induceret̃. sic si aĩa ꝓpter dicta Platonis ⁊ Heracliti est ĩdisposita ad susceptionẽ huius doctrine: opꝫ ꝓus illas indispositiones tollere q̃ꝫ tractet̃ de hac doctrina. ¶ Est tñ diligẽter notandum. ꝙ sicut in mã q̃tũ ad introductionẽ forme nõ sufficit remouere indispõnes oppositas nisi ĩtroducant̃ in ea ꝓposite dispõnes. sic si volumus bene ꝓhemiçare ⁊ facere bonã ꝑuiationẽ ad susceptionẽ doctrine sequẽtis nõ sufficit ab aĩa remouere dispõnes oppositas: nisi ĩducant̃ in ea dispõnes ꝓposite. ¶ Duo ergo facit phs ꝑncipal'r in hoc ꝓhemio: qꝛ ꝑmo ꝓducit in aĩs dispõnes ꝓpositas: ostẽdẽs quõ ꝑ sillm̃ demõstratiuũ cõtingat scire. 2º remouet indispõnes oppositas ostẽdẽs: ꝙ nec veruꝫ est ꝙ nihil adiscimus vt dicebat Heraclitus: nec ẽt verũ est ꝙ nostrũ adiscere sit quoddã reminisci vt dicebat Plato. ibi scđa. (ante autez q̃ꝫ sit inducere.) ¶ Ad euidẽtiã aũt ꝑme partis sciẽdũ est. ꝙ tota causa q̃re necessariũ est de demõstratione tractare est: qꝛ nos adiscimus cũ discursu. ⁊ nostra scia fit ex ꝓexistẽti cognitione. ita ꝙ ex ꝓcognitione vnius venimus in cognitioneꝫ alterius. ⁊ hoc est quoddã discurrere ⁊ quoddã sillogiçare. Quare si nos intelligimus cũ discursu ⁊ volumꝰ hoc modo sciẽtiã acq̃rere. necessariꝰ est nobis ille discursus qui facit scire. hõ aũt est sillm̃ demõstratiuus. nã ꝑ sillogismũ demõstratiuũ sicut per alios sillõs discurrimus a ꝑmissis ad ↄclusionẽ. sed hoc hꝫ spãle hic discursus ⁊ hĩ sillm̃: qꝛ per hũ discursum ⁊ per hũ sillm̃ acquirit̃ in nobis scia: sed per alios sillõs ⁊ alias rõcinationes: ⁊ ꝑ alios discursus aggenerat̃ in nobis opinio vel aliquid aliud. vt in ꝑhabitis dicebat̃. ¶ Posset ergo sic formari ratio. q̃cũqꝫ ĩtellectus in acquirẽdo sciaꝫ discurrit ⁊ adiscit ex ꝓexistẽti cognitiõe ille intellectus in acq̃rẽdo sciẽtiã indiget sillõ demõstratiuo: vel qđ idẽ est indiget discursu faciẽte scire. sed hõ est intellectꝰ noster. ergo ⁊c. Tota ergo causa quare necessariũ est tradere sciẽtiã de sillõ demõstratiuo: qui est faciẽs scire: est. qꝛ nullã acquirimus sciaꝫ. nec est aliq̃ doctrina: nec aliqua disciplina ĩ nobis q̃ nõ acquirat̃ ex ꝓexistẽti cognitiõe. vel qđ idẽ ẽ que nõ acq̃rat̃ cũ quodã discursu. Nã ꝓcedere ex cognitiõe vnius ad cognitionẽ alterius q̃dãꝫ discurrere est. igit̃ cũ nihil ita disponat aĩaꝫ nostrã. ⁊ nihil nos reddat ita auidos ad volẽdũ habere sciam de demõstratiõe: sicut si sciuerimꝰ quãta sit necessitas silli demonstratiui ad acquirẽdã sciẽtiã. cũ hõ necessitas ex hoc sumat ortũ qꝛ intelligimus cũ discursu: ⁊ qꝛ nostra doctrina ⁊ nr̃a disciplina ex ꝓexistẽti fit cognitione. iõ phs volens disponere aĩam nostrã: ⁊ reddere nos auidos ad volendum scire doctrinã traditã in hoc libro declarat. ꝙ oĩs doctrina ⁊ oĩs disciplina ex ꝓexistẽti fit cognitione. ¶ Duo ergo facit in prima parte ꝓhemij. qꝛ ꝑmo ꝓponit ⁊ declarat hanc ꝓpositionẽ. s. ꝙ (oĩs doctrina ⁊ oĩs disciplina ex ꝓexistenti fit cognitione). 2º ad maiorẽ manifestationẽ ꝓpositi declarat que sunt ille ꝓcognitiones que sunt necessarie ad sciẽtiã acquirẽdã ibi. (dupliciter aũt necessariũ est precognoscere). Circa primũ duo facit: qꝛ ꝑmo ꝑmittit ꝑfatã ꝓpositionẽ tanqꝫ vniuersal'r manifestaꝫ. 2º declarat quod dixerat ibi (mathematice. n. sciarũ.) ¶ Dicit ergo ꝙ (oĩs doctrina ⁊ oĩs disciplina intellectiua ex preexistenti fit cognitione. manifestum est autez speculantibus in oẽs) quasi dicat ꝙ hec ꝓpositio ꝓposita est vniuersal'r manifesta. ⁊ ꝙ manifestũ est hoc speculãtibus in oẽs scias ꝙ oĩs doctrina: ⁊ oĩs disciplina intellectiua fiat ex ꝓexistẽti cognitionẽ. ¶ Dubitaret forte aliq̃s quõ ex hac ꝓpõne habet̃ ꝙ ad acquirẽdã sciẽtiaꝫ necessariũ sit tradere artẽ de sillõ demõstratiuo. Dicendũ. ꝙ q̃cũqꝫ intellectꝰ ĩtelligit ⁊ cognoscit ex ꝓexistenti cognitiõe suũ ĩtelligere ẽ cũ discursu. Oĩs aũt discursus ⁊ oĩs rõcinatio reducit̃ ad sillogismũ. sicut iperfectũ reducit̃ ad ꝑfectũ. ergo in acq̃sitiõe scie ĩdigemus sillõ. sꝫ cum nõ oĩs sillm̃ aggeneret sciam: sꝫ solũ sillm̃ demõstratiuus. seq̃t̃ ꝙ in acq̃sitione scie ĩdigeamus sillogismo demõstratiuo. Breuiter ergo recapitulãtes dicamus. si oĩs doctrina ⁊ oĩs disciplina ĩtellectiua fit ex ꝓexñti cognitiõe. ⁊ q̃cq̃d ex ꝓcognitiõe vnius ꝓcedit in cognitiõeꝫ alterius suꝰ ꝓcessus est arguẽdo ⁊ rõcinãdo. oĩs doctrina ⁊ oĩs disciplina acq̃rit̃ arguẽdo ⁊ rõcinãdo. sed cum scĩs dicat doctrinã ⁊ disciplinã nõ quãlibet: sed doctrinam ⁊ disciplinã perfectã. opꝫ ꝙ si oĩs doctrina ⁊ oĩs disciplina ĩtellectiua fit ex ꝓexistenti cognitione ⁊ acq̃rit̃ arguẽdo ⁊ rõcinãdo cũ scia que dicit doctrinã ⁊ disciplinam ꝑfectã acq̃rat̃ per ꝑfectã argumẽtationẽ ⁊ rõcinationẽ. qꝛ cũ sillm̃ sit perfecta argumẽtatio. ⁊ inter sillogismos demõstratiuꝰ sillogismus hꝫ rõnem ꝑfectiõis: sciam q̃ doctrinã ꝑfectã ⁊ disciplinã noĩauit ex sillõ demõstratiuo acq̃ret̃. ¶ Ex ꝓpõne igitur ꝑmissa ꝙ oĩs doctrina ⁊ oĩs disciplina ex ꝓexñti fit cognitiõe. manifeste ↄcludit̃ ꝙ sillm̃ demõstratiuꝰ est necessariꝰ in acq̃sitiõe scie. ⁊ qꝛ nihil nos ita facit auidos: nec ita nos dispõit vt velimꝰ insudare circa artẽ demõstrãdi: sicut scire ꝙ oĩs doctrina ⁊ oĩs disciplina ĩtellectiua ex ꝓexñti fit cognitiõe. iõ phs volẽs facere quãdã ꝑuiationẽ ad doctrinã seq̃nteꝫ ⁊ volẽs disponere aĩaꝫ nr̃aꝫ ad susceptionẽ doctrine sequẽtis ꝑmittit hãc ꝓpõnẽ. ꝙ oĩs doctrina ⁊ oĩs disciplina ⁊c. ¶ Uleriꝰ aũt dubitaret forte aliq̃s quõ oĩs doctrina ⁊ oĩs disciplina ĩtellectiua fit ex ꝓexñti cognitiõe. ¶ Dõm ꝙ oĩs cognitio ĩtellectiua vel est ↄclõnũ vel est ꝑncipioꝝ. Cõclõnes aũt ꝑsciunt̃ in ꝑncipijs. ꝑncipia aũt ꝑsciunt̃ via sensus memorie ⁊ experientie. Cognitio g̃ cõclõnũ ꝑsupponit cognitiõeꝫ ꝑncipioꝝ. Cognitio aũt ꝑncipioꝝ ꝑsuppõit cognitiõeꝫ sensus memorie ⁊ experiẽtie. nõ g̃ ait phus ꝙ oĩs cognitio ex preexñti fiat cognitiõe. qꝛ tũc eẽt abire in infinitũ. ẽt hec ꝓpositio esset manifeste falsa: qꝛ sensus statim fert̃ in suum obiectũ. simpl'r g̃ loquẽdo cognitio sensitiua nõ fit ex ꝓexñti cognitiõe. pꝫ g̃ ꝙ oĩs cognitio intellectiua siue sit ↄclõnũ siue ꝑncipiorũ cognitiõeꝫ aliquã aliã ꝑsupponit. ¶ Est tñ diligẽter notãdũ ꝙ lꝫ de oĩ cognitiõe ĩtellectiua ṽitatẽ hẽat ꝙ fiat ex ꝓexistẽti cognitiõe. phs tñ hãc ꝓpõnẽ nõ assumit nisi ꝓpter cognitionẽ cõclusionũ que ꝑsupponit cognitiõeꝫ ꝑmissaruꝫ ⁊ ꝓcognoscit̃ in premissis. nã ⁊ rõnes oẽs q̃s adducit ad ꝓbãdũ itentũ suũ sũt de cognitiõe cõclõnũ

que presupponit cognitionē premissorū: ⁊ precognoscit
in pmissis. nā ⁊ rōnes sue quas adducit ad pbādū intē
tū solū de cognitione ɔclusionū arguūt. ¶ Alteri⁹ aūt
dubitaret forte aliqs. vtrū ppositio pposita veritatem
habeat: nō solū in scia quā quis habuit adiscēdo: sꝫ etiā
quā qs hꝫ in inueniēdo. Dicēdū ꝙ aliqui ausi sunt assere
re ppōnē assumptā solū veritatē habere in his que qs
nouit adiscēdo: nō aūt in his que qs nouit inueniēdo. qđ
dupl'r conant ostēdere. pmo ex ppōne assumpta: qꝛ phs
hic loquit de doctrina ⁊ disciplina. doctrina aūt ⁊ disci
plina vident noīare sciam put est adiscēdo acqsita: non
aūt put est p inuētionē habita. Rursus ad hoc idē ad
ducunt qđ phs in pcognitionibus ait. vult eni phs ꝙ pco
gnoscendū est tam de subiecto q̄ȝ de passione qđ est qđ
dicit p nomē. in scia aūt inuēta nihil opꝫ psupponere de
pcognitiōe noīs: qꝛ illa nō habet p sermonē. Relinqui
tur ergo intelligendū esse ppōnē assūptā solū de scia:
quā quis nouit adiscēdo: nō aūt de ea quā qs nouit inue
niendo. ¶ Notādū. ꝙ de vtraqꝫ scia veritatē hꝫ qđ di
citur. debemus eni imaginari ꝙ pcognitio que requirit
in sciēdo aliqd se hꝫ quasi via. ipsa aūt res scita per pco
gnitionē illā se hꝫ quasi terminus. ergo si aliqs inueniret
aliquā viā eundi per aliquē locū: ⁊ vellet alios ad illum
locū pducere: oporteret ꝙ per illā viā: per quā ducit se
ipsum duceret alios: aliter aūt posset errare. p illā ḡ ean
dem viā: per quā inueniēs duxit seipsū ad cognitionē
alicuius cognitionis: oꝫ ꝙ ducat ⁊ discēs. quare si discēs
ducit ex pexistēti cognitione: etiā inueniens habuit ali
quā pcognitionē ex qua venatus est cōclusionē intētā.
Dicamus ergo ꝙ doctrina ⁊ disciplina sic differūt: qꝛ do
ctrina est facere aliū cognoscere. disciplina est cognitio
nem ab alio suscipere. Inueniēs ergo scientiā nō adiscit
ab alio. potest tñ aliquē docere. ei ergo pōt cōpetere do
ctrina: ⁊ nō disciplina: sed habēs sciam nō inueniēdo: sꝫ
adiscendo ei cōpetit disciplina. Hec ergo tria verba. s. ꝙ
oīs doctrina ⁊ oīs disciplina intellectiua significant ac
cipienda sunt. vt dicamus ꝙ doctrina refetenda sit ad
ad noticiā habitā inueniēdo: qꝛ si sciēs potuit aliū doce
re. Disciplina vero referēda sit ad noticiā habitā adiscē
do: qꝛ sic sciens ab alio sciētiā accipit. quod vero subdit
intellectiua additū est ad differētiā cognitiōis sensitiue
quā nō oꝫ ex pexistēti cognitione originē sumere. ille. n.
qui ex admiratione incepit phari ⁊ admiratus est de eclipsi
incepit inuestigare causam eclipsis: ⁊ habere sciā eius:
nisi habuisset pcognitionē eclipsis: nō inuestigasset cau
sam eius. oīs ergo noticia intellectiua: siue sit habita in
ueniēdo: vt possit eā alijs tradere. ⁊ dicatur doctrina: siue
adiscēdo sit habita: vt sit ab alio accepta ⁊ dicat disciplii
na. dū tñ sit intellectiua ex pexistēti fit cognitione. ⁊ qꝛ
vt pꝫ per antedicta ex eo ꝙ in scia nostra necessaria est
pcognitio arguit necessitas silli demōstratiui. phs assu
mēs hāc ppōnē ꝙ oīs doctrina: ⁊c. declarauit quāta sit
necessitas huius doctrine: ⁊ quā necessaria sit ars demō
strandi. argumēta aūt facta in cōtrariū in sequēti qōne
soluent. ¶ Deinde cū dicit. (Mathematice eni sciarū:
⁊c.) declarat qđ dixerat. dixerat eni ꝙ hec ppositio oīs
doctrina ⁊ oīs disciplina ex pexistēti fit cognitione ma
nifestū aūt erat speculātibus in oēs artes. ideo declarat
quō oēs artes pcedūt arguēdo. cū ḡ quecūqꝫ arguit aliqd
pmittit: ⁊ aliquid ɔcludit: sꝫ oēs artes pcedūt arguēdo.
oēs pcedūt ex pexīti cognitiōe: qꝛ oēs ex cognitiōe ei⁹
qđ pmittūt pcedūt in cognitionē ei⁹ qđ ɔcludūt. ¶ Ad
cui⁹ euidētia sciēdū ꝙ oēs artes speculatiue: vel sūt reales
⁊ merent dici scie. vel rōnales ⁊ merent dici modus sci
endi. ¶ Rursus scie rōnales q̄ȝtuꝫ ad pñs spectat due
sūt. s. dialetica ⁊ rhetorica. Phs ḡ volēs ondere h⁹ ī oib⁹
hāc veritatē ꝙ oēs artes pcedūt arguēdo: ⁊ ꝙ ex pexi
stēti cognitiōe noticiā faciūt. tria facit. qꝛ pͦ pbat hoc in
mathematicis: ⁊ in alijs realib⁹ sciētijs. 2ͦ. pbat hoc in
orōnib⁹ dialeticis. 3ͦ. in rhetoricis. 2ͦ ibi (Silr āt ⁊ circa
oēs scias.) 3ͦ ibi (Silr āt ⁊ rhetorice) Cōtinuet ḡ sic. bñ
dico ꝙ (Oīs doctria ⁊ oīs disciplina ītellectiua ex pexi
stēti fit cognitiōe) ⁊ bñ ēt dico ꝙ (manifestū ē hoc spe
culātib⁹ in oēs scias: qꝛ mathematice sciarū p hunc mo
dū sūt) ꝙ. s. arguūt ⁊ pcedūt ex pexīti cognitiōe: vt ex p
cognitiōe pmissarū pcedūt i cognitionē ɔclōnis (⁊ vna
queqꝫ aliarū artiū) supple p hūc modū pcedit. ¶ Notā
dū aūt ꝙ artiū q̄dā sūt practice: vt fabricatiua vel suto
ria: ⁊c. hꝫ. q̄dā sūt speculatiue; vt mathematica. nālis ⁊
metaphysica. Iste eni est triplex modus eēntialis phie:
vt dr. 6. metaph. videlicꝫ nālis mathematicus ⁊ diuin⁹.
Cū ḡ phs ait ꝙ mathematice ⁊ vnaqueqꝫ aliarū artiū
p hūc modū sūt: pōt hoc solū referri ad scias speculati
uas: vt sit sensus ꝙ mathematice ⁊ vnaqueqꝫ aliarū scie
tiarū speculatiuarū p hūc modū sūt: ꝙ pcedūt arguen
do ⁊ noticiā faciūt ex pexistēti cognitione. alio mō pōt
exponi de artib⁹ metaphysicis: vt sit sensus. ⁊ metaphysi
ce sciarū. i. scie speculatiue: ⁊ vnaqueqꝫ aliarū artiū pra
cticarū p hūc modū sunt ꝙ pcedūt ex pexīti cognitiōe.
nā vt themistius exponit nō solū artes speculatiue. sed
ēt practice ⁊ ēt metaphysice ex pexīti cognitiōe fiunt:
qꝛ nō est possibile vt ipse ait aliquē adiscere artē cemen
tariā a magistro suo nisi pus cogscat muꝝ ⁊ lapides. oīa
ḡ hec ex pexīti cognitiōe fiunt. ¶ Dubitaret forte ali
qs de hac pbatiōe phi. vr̃. n. p alias scias pbare ppōnē
quā hic assumit in arte logica. sūt ḡ alie scie regule logi
ce. cui⁹ ꝫriū ipse ponit in pncipio thopicoꝝ dicēs hoc eē
ppriū ⁊ maxie ɔueniēs dyaletice ꝙ ad oīuꝫ methodo
rū pncipia viā hꝫ. ¶ Dōm ꝙ psupposito nr̄o mō sciēdi
ꝙ itelligim⁹ cū discursu. ⁊ acqrim⁹ sciāꝫ arguēdo. dya
letica q̄ docet artē arguēdi erit regula ⁊ iuuamentū ad
alias scias. tñ rōne exēploꝝ vel a posteriori ⁊ iductiōe:
vt īducēdo in alijs artib⁹ pñt eē alie artes in iuuamētū
logice: vt cū logic⁹ aliquā ppōnē accipit exēplariter vl'
iductiue iuuari possum⁹ ad cognitionē ppositionis illi
us qñ in alijs sciētijs cernim⁹ sic esse. Philosoph⁹ ergo
pponēs hāc ppositionē. ꝙ oīs doctrina ⁊c. ostēdit eam
verā eē per id qđ videt in alijs artibus declaratis: ꝙ ⁊
alie artes pcedūt hoc mō exēplariter ⁊ iductiue. ⁊ a po
steriori declarat itentū: nō ḡ ex hoc habet ꝙ per alias
scias logica reguleт. ¶ Deide cū dicit. (Silr aūt ⁊ cir
ca orōnes) manifestat hoc idē in orōnib⁹ dyaleticis di
cens ꝙ. (Silr aūt) fit notitia ⁊ pcedit arguēdo ex pre
existēti cognitiōe. (Circa orōnes). i. ppōes dyaleticas.
(que sunt p sillos: ⁊ q̄ sunt p iductionē: vtreqꝫ. n.). i. oēs
orōnes dyaletice tā ille q̄ sunt p sillos q̄ȝ ēt ille q̄ sunt p
iductiōeꝫ. (doctrinā faciūt p pus nota). i. ex pexīti co
gnitiōe. ⁊ subdit ꝙ. (De qdeꝫ). i. orōnes sillogistice sūt
(accipiētes tanq̄ȝ a notis) itellectui. (ille vero). i. orō
nes inductiue sunt. (demōstrantes vle per id singulare
qđ est manifestū) sensui. ¶ Notādū aūt ꝙ cū quatuor
sint spēs argumētationū. sills. iductio. entimema ⁊ exē
plum. Sills ⁊ inductio efficaciores sūt exēplo ⁊ entime
mate: qꝛ entimema est qdam diminut⁹ sills. ⁊ exēplū
est q̄dam diminuta inductio. ¶ Notandum etiam ꝙ
cū rhetorica sit assecutiua dyaletice. ⁊ p ɔñs sit quedaꝫ
grossa dyaletica: organa rhetorice ⁊ instrumenta ei⁹ per
q̄ arguit: debent eē q̄dā modi arguēdi grossi. organa ve
ro dyaletici debēt eē modi arguēdi efficaciores ⁊ violē
tiores. modi ḡ arguendi p quos dyaleticus arguit sunt
sillus ⁊ iductio. rhetorici vero sūt exēplū ⁊ entimema.
Phus ergo volens ostendere oratiōes dyaleticas pro

cedere ex p̄existẽti cognitiõe. ostẽdit hoc in sill'is ⁊ in inductiõibus. eo q᷑ his modis arguit dialeticus ⁊ illa sunt instr̄a dialetici. ¶ Notãdũ etiã q᷑ qcũq; aliqd p̄suppo/nendo aliud ꝓbat: ꝓcedit ex p̄existẽti cognitiõe: ⁊ ex p̄us noto. vt ex noticia ei' qd̄ p̄supponit tradit noticiã ei' qd̄ cõcludit: ⁊ qꝛ sill'us p̄supponit p̄missas. p̄supponit ẽt aliquã ꝓpõnẽ vl'em notã itellectui. Inductio vo p̄sup/ponit singularia nota sensui. Et sic tã sill'us q̃ iductio ꝓcedit a p̄us notis: ⁊ a p̄existẽti cognitione. Sꝫ sill'us ꝓcedit a p̄missis q̃ supponunt ẽẽ note itellectui. vñ ꝓcedit a notis f̃m itellectũ. Inductio vo ꝯcludit vl'e. i. ꝓpõnẽ vl'em ꝑ id singulare qd̄ ẽ manifestũ sensui: vt si notũ sit sensui q᷑ soꝛ. currit. plato currit: ⁊ sic de singulis. ꝯclude/tur per inductionẽ hec ꝓpositio vl'is q᷑ oĩs hõ currat. ¶ Deinde cũ dicit (Silr aũt ⁊ rhetorice) ꝓbat hoc idẽ in oꝛonib' rhetoricis. intẽdit aũt talẽ rõnẽ. oꝛones rhe/toꝛice ꝓcedũt ex p̄existẽti cognitiõe: qꝛ arguũt ꝑ sillũm vel ꝑ iductionẽ. Cũ ĝ rhetoꝛica arguat ꝑ entimema ⁊ ꝑ exẽpliũ: ⁊ cũ entimema sit gdã sill'us. ⁊ exẽplũ sit q̃dã in/ductio rhetoꝛica fiet ex p̄existẽti cognitiõe. hoc est ĝ qd̄ ait q᷑ (Silr aũt ⁊ rhetoꝛice). s. fiũt ex p̄existẽti cognitiõe qꝛ (ꝑsuadẽt eñi aut ꝑ exẽpla qd̄ ẽ iductio: aut ꝑ entime/ma qd̄ vere est sill'us.) ¶ Notãdũ autẽ q᷑ hec ꝓpõ. oĩa doctrina: ⁊c. veritatẽ hꝫ nõ solũ in sciẽtijs: sꝫ etiã in mo/dis sciẽdi: qꝛ mathematice que sũt sciẽ: ⁊ dialetica ⁊ rhe/toꝛica q̃ sũt modi sciẽdi: hoc mõ ꝓcedũt. ¶ Notãdũ ẽt q᷑ p̄dicta ꝓpositio nõ solũ veritatẽ hꝫ in his q̃ ꝯcludunt ex necessitate ⁊ aggenerãt scientiã vt i matematicis: sed ẽt veritatẽ hꝫ in his q̃ arguũt ꝓbabilr ⁊ aggenerãt opi/nionẽ: vt in dialeticis: ⁊ ẽt in his q̃ ꝑsuadẽt ⁊ aggenerant fidẽ: vt in rhetoꝛicis. ¶ Dubitaret forte aliq̃s quõ exẽ/pliũ est iductio. Dicẽdũ q᷑ iductio accipit oĩa ꝑticularia vt soꝛ. ⁊ plato: ⁊ sic d̃ singulis. ĝ oĩs hõ. sꝫ exẽpliũ eo q᷑ sit oꝛganũ rhetoꝛis. ⁊ fiat de actibus hũanis. ⁊ de mã mo/rali q̃ ꝑꝑ icertitudinẽ mãe nõ põt accipe oĩa singularia: sꝫ aut ex vno singulari p̄cludit aliud singulare. aut nõ ex oĩb' sꝫ ex multis singularib' ꝯcludet aliqd̄ singulare: vt pꝫ ex ꝑ rhetoꝛicoꝝ. vtputa si aliq̃s sit petẽs munitiones in aliq̃ ciuitate. ⁊ q̃s velit ꝓbare ꝑ exẽplũ q᷑ ille tyrãni/zabit. dicit. Dionysi' in syracusa petijt munitiões ⁊ tyrã/nizauit. ĝ exẽplo hui' pꝫ q᷑ iste petẽs munitiões tyrãni/zabit. vel si hẽrem' multa singularia efficacioꝛ eẽt argu/mẽtatio ꝑ exẽplũ: vt si arguerem' sic. Dionysius petẽs munitiões in tali ciuitate tyrãnizauit. alius etiã alibi si/militer fecit: ⁊ ali' alibi h' idẽ egit. exẽplo oĩuꝫ illoꝝ pꝫ q᷑ iste petẽs munitiões tyrãnizabit. Cũ ĝ ꝑ exẽplũ sem/per ꝯcludat̃ aliqd de aliquo ꝑticulari: ipossi̇̃e est q᷑ ĩ vno argumẽto ꝑ exẽplũ accipiant̃ oĩa ꝑticularia. tũ qꝛ est ibi incertitudo mãe. ⁊ actus humani nõ cadũt sub vna regula: ⁊ nõ põt ibi accipi ꝓpõ vl'is. tũ etiã qꝛ oꝫ in argu/endo ꝑ exẽpliũ nõ poni in p̄missis illud ꝑticulare de quo oꝫ aliqd̄ ꝯcludi: vt si vis ꝓbare ꝑ exẽplũ q᷑ soꝛ. accipiẽs munitiões tyrãnizabit: nõ accipies hoc singulare soꝛ. qꝛ tũc ꝓbares idẽ ꝑ idẽ: sꝫ accipies singularia. in vno ĝ exẽ/plo in p̄missis nõ p̄ñt accipi singularia oĩa: sed in multis exẽplis possent oĩa accipi: ⁊ qꝛ iductio ꝓcedit ex oĩbus singularib' vnũ exẽplũ singl'r nõ ẽ iductio sꝫ exẽpla plu/ral'r iductio eẽ p̄ñt. iõ ph's loquẽs de exẽplis pl'al'r ait q᷑ rhetoꝛ ꝓcedit ꝑ exẽpla: qd̄ est iductio. ¶ Ulteri' autẽ forte dubitaret aliq̃s quõ entimema vere ẽ sill'us. Dicẽ/dũ q᷑ nõ ẽ ꝑ se dr̃ia iter entimema ⁊ sill'uꝫ: qꝛ entimema ꝓcedit ex vna ꝓpõne ꝑlata: ⁊ ex alia reseruata in mẽte. sill'us vo ꝓcedit ex duab' ꝓpõnib' ꝑlatis: ⁊ f̃m etymo/logiã noĩs dicat̃ entimema: q̃si itra mẽtẽ: qꝛ alterã ꝓpõ/nẽ reseruat in mẽte. Sꝫ eẽntialis dr̃ia iter entimema ⁊ sill'uꝫ sumit̃: qꝛ rhetoꝛ magis descẽdit in sciãs morales

ideo entimema qd̄ est instr̃ꝫ rhetoꝛis est applicabile ad mãm moralẽ ⁊ grossaꝫ. Dyaleticus vo magis descẽdit i sciãs speculatiuas. ⁊ iõ sill'us q est oꝛganũ dyaletici est magis applicabilis ad mãs speculatiuas ⁊ subtiles. Ra/tionũ ergo rhetoꝛicarũ p̄supponit̃ eẽ auditoꝛ tot' ꝑpl's: qꝛ act' moꝛales ⁊ agibilia sũt toti ꝑpl'o exponẽda. ⁊ qꝛ to/tus ꝑpl's est qd grossũꝫ. auditoꝛ rõnũ rhetoꝛicarũ itelli/git̃ esse grossus: vt dr̃ ꝑ rhetoꝛicoꝝ. ⁊ qꝛ grossus auditoꝛ nõ ita põt ꝯcipere multa sic vnũ. iõ in rhetoꝛicis ꝯgruẽ/tius arguit̃ ex vna p̄missa q̃ ex plurib'. Essentialis igit̃ dr̃ia iter entimema ⁊ sill'uꝫ sumit̃ ex mã ad quã applica/tur. vt qꝛ entimema est applicabile ad mãm moꝛalẽꝫ ⁊ grossaꝫ. sill'us vo ad speculatiuã ⁊ subtilẽ. Sꝫ ex hac dif/ferẽtia sequit̃ aliud q᷑ sill'us fit ex plurib' p̄missis. enti/mema vo ꝑꝑ auditoꝛẽ grossũꝫ ꝯgruẽtius fit ex vna pre/missa ꝑlata: ⁊ ex alia reseruata in mẽte. ¶ Hoc viso di/camus q᷑ ꝑꝑ grossitudinẽ auditoꝛis entimema nõ soluꝫ ꝓcedit ex vna ꝓpõne: sed ẽt ꝓcedit ex ꝑticulari ad par/ticulare: vt aliq̃s in ꝑpl'o entimemate argueret. iste deuĩ/cit olimpia. ĝ iste coꝛonabit̃. cõstat aũt q᷑ multa talia en/timemata valẽt vnũ vl'em sill'uꝫ. vtputa si sic arguere/tur. qcũq; vicit agonẽ coꝛonalẽ: dꝫ coꝛonari: sed oĩs vin/cens olimpia vicit agonẽ coꝛonalẽ. ĝ oĩs talis dꝫ coꝛona/ri. Iste aũt sill's ꝯstituit̃ ex multis entimematib': vt ex his. plato vicit olimpia. ĝ dꝫ coꝛonari. martin' vicit oli/pia. ĝ dꝫ coꝛonari. ⁊ ex alijs ꝯsilib' entimematibus fiet vn' vl'is sill's. Quãtũ ĝ ad maioꝛẽ ꝓpõnẽ q̃ reseruat̃ in mẽte: vt q᷑ oĩs vincẽs agonẽ coꝛonalẽ dꝫ coꝛonari ꝯcoꝛ/dãt entimema ⁊ sill's: sed q̃tũ ad minoꝛẽ ꝓpõnẽ: qꝛ enti/mema ẽ circa hãc mãꝫ grossaꝫ sensibilẽ ⁊ ꝑticularẽ: cũꝫ multa ꝑticularia faciũt vnũ vl'e: sic m'lta exẽpla p̄ñt eẽ vna vl'is iductio. sic multa entimemata p̄ñt eẽ vn' vl'is sill'us. ¶ Uel possum' aliter rñdere q᷑ cũ lr̃a nr̃a hẽat entimemata qd̄ vere est sill's: forte coꝛrupta est lr̃a. naꝫ alia lr̃a hꝫ: qd̄ qdã est sill'us. tũc est lr̃a plana vt dicam' q᷑ entimema est sill'us qdã. i. sill'us diminutus vt expo/suit themistius. coꝛruptio aũt hec forte ꝯtigit ex hoc: qꝛ forte trãslatoꝛ in exẽplari cũ deberet ibi eẽ qdã iuenit qdem in loco de qdã: ⁊ ita ꝑ qdeꝫ trãstulit vere: ⁊ dixis qd̄ vere ẽ sill's: cũ deberet dicere qd̄ qdã est sill's. Qua/litercũq; tñ dicat̃ pꝫ q̃l'r lr̃a est saluãda. ¶ Ulteri' foꝛ/te dicet aliq̃s: vtrũ de entimemate possit se itromittere logicus: ⁊ videt̃ q᷑ nõ: qꝛ si de entimemate posset tracta/re logicus circa qd̄ versat̃ rhetoꝛ. ĝ ⁊ de arte demr̃andi posset se intromittere rhetoꝛ: circa quã versat̃ logicus: cuius oppositũ superius dicebat̃. ¶ In cõtrarium est ph's in fine s̄cdi poꝝ. vbi determinat de entimemate ⁊ exẽplo. Cũ ĝ liber poꝝũ ꝑtineat ad logicã de talib' po/terit logicus tractare. ¶ Dõm q᷑ logicus determinat de sill'o ⁊ iductiõe tanq; de ꝓprijs instr̃is. ⁊ de entime/mate ⁊ exemplo tanq; de his q̃ sunt qdã defectus coꝝ. Nã exẽplũ est q̃dam defectiua iductio. ⁊ entimema est qdam defectiuus sill's. nã defectus ad nãm priuatiõis reducit̃: sicut ergo rectũ est iudex sui ⁊ obliqui. ⁊ deter/minãs de recto põt determinare de obliquo: ⁊ de oĩ eo qd̄ a recto deficit. sic logicus determinans de iductiõe ⁊ sill'o põt ẽt determiare de exẽplo ⁊ entimemate put ab illis deficiunt. itaq; de exẽplo ⁊ entimemate deter/minabit rhetoꝛ ꝑ se. logicus vo determiabit de his put sunt qdam defectus inductiõis ⁊ silli: ⁊ q᷑ qd̄ est ꝑ se est potius eo quod est per aliud: multo plura põt determi/nare ⁊ determinat rhetoꝛ de exẽplo ⁊ de entimemate q̃ faciat logicus. Rhetoꝛ ergo nõ potest se intromitte/re de arte sillogizandi ⁊ demõstrandi. qꝛ tunc eleuaret se supra se ⁊ ageret vltra suã speꝫ. sed logicus põt dete/minare de entimemate et exemplo. quia hoc faciendo

nõ trãsgredit limites suos cũ nõ determinet de his sȝ se: sed put sunt defectus sillogismi ꝛ iductionis ꝛc.

¶ Dupliciter autẽ necessariũ est p̄cognoscere. Alia nãqȝ qꝛ sũt prius opinari necesse est: alia vero quid est qd̄ dicit itelligere oȝ. Quedã aũt vtraqȝ: vt qm̄ omne qd̄ est aut affirmare aut negare verũ ẽ qꝛ ẽ. Triangulũ aũt qm̄ hoc qd̄ signat: sȝ vnitatez vtraqȝ qd signat ꝛ qꝛ est: non eni silr̄ horum vnũquodqȝ manifestũ nob ẽ.

Triangulus.

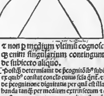
¶ Postqȝ phs premisit hãc ꝓpositionẽ ꝙ oĩs doctrina ꝛ oĩs disciplina est ex p̄existenti cognitione. In parte ista determinat q̄ sunt p̄cognitiões ille. ¶ Sciẽdũ ḡ ꝙ in oĩ ꝯclusione demonstratiua ꝓbat aliqua passio de aliquo subiecto: ꝛ p aliq̄ p̄ncipia. igit est ibi ꝯsiderare passionẽ que ꝓbat. subiectũ de quo ꝓbat: ꝛ p̄ncipia p q̄ probat. ¶ Rursus p̄ncipia p que ꝓbat aliq̄ passio de subiecto. vel p que ꝯcludit q̄libet ꝯclusio sũt in duplici gñe: qꝛ q̄dã sunt extrinseca: ꝛ nõ ingrediunt sillũm sȝ subaȝ: sȝ ſm virtutẽ vt dignitates. quedã aũt itrinseca ꝛ sȝ subaȝ demõstrationẽ igrediunt ꝛ sillũm: vt p̄misse. ¶ Phus ḡ volẽs determinare de p̄cognitiõib⁹ duo facit. qꝛ p̄mo determinat de p̄cognitiõib⁹ q̄ʒtũ ad subm ꝛ passionez: ꝛ ẽt q̄ʒtũ ad dignitatẽ q̄ est p̄ncipiũ extrinsecũ: ꝛ nõ igreditur demõstrationẽ sȝ subam: sȝ sȝ virtutẽ. Scd̄o determinat de p̄cognitiõib⁹ q̄ʒtũ ad p̄missas q̄ ſm subam ingrediunt sillũm. ex quo põt patere tota intentio phi in hac parte. Intẽdit eni ꝙ oĩs disciplina fit ex p̄existẽti cognitione: vt patuit in p̄cedẽti lectione. ¶ Rursus hę p̄cognitiones sũt de subiecto: passione: dignitate ꝛ p̄missis: vt patebit in ꝓsequẽdo. Ex toto ḡ ꝓcessu fiat vna talis rõ. Ad quicqd reqrit p̄cognitio subiecti passionis dignitatis ꝛ p̄missarũ: ad illud reqrit ordo sillogisticus: sȝ ad q̄ʒlibet disciplinã acqrendã reqrunt hę p̄cognitiões. ḡ ad acquisitionẽ cuiuslibet scie necessarius est sillus. ¶ Tũc ḡ arguat vlterius. ꝙ si ad acqsitionẽ scie est necessarius sillus opȝ ꝙ ille sillus sit faciẽs scire. nã sillus nõ faciẽs scire nõ erit necessarius ad acqsitionẽ scie: sed sillus faciẽs scire est demõstratio. ḡ ad acqsitionẽ sciẽtie est necessaria demõstratio. Multũ ergo debem⁹ disponere aĩam nostrã: ꝛ multũ debem⁹ eẽ auidi ad adiscẽdam hãc doctrinã vbi tradit ars demõstrãdi: cũ demõstratio sit necessaria in acqsitiõe scie. ¶ Notãdũ est m̄ diligẽter ꝙ ꝯclõ ꝓbãda ꝯstat ex subiecto ꝛ passiõe. Dãdo ḡ p̄cognitiões de subiecto ꝛ passiõe ꝛ dignitate ꝛ premissis dat p̄cognitionẽ de ꝯclõne ꝓbãda: ꝛ de p̄ncipijs itrinsecis: qꝛ p̄misse sunt p̄ncipia intrinseca. dignitates võ extrinseca. ¶ Notãdũ ẽt ꝙ in cognitione cuiuslibet ꝯclõnis ẽ iste ordo necessarius. nã siue ex cognitiõe illa aggenerẽt scia siue opĩo: siue fides dȝ hr̄e p̄cognitionẽ aliquã de ꝯclõne: ꝛ hoc q̄ʒtũ ad subm ꝛ p̄dicatũ. siue qd̄ idẽ ẽ q̄ʒtũ ad subm ꝛ passionẽ: vel q̄ʒtũ ad minorẽ ꝛ maiorẽ extremitatẽ. nã ꝯclõ ex his ꝯstat. Rursus ẽ habenda p̄cognitio de dignitate: ꝛ ẽt de p̄missis. Attamẽ si ex cognitiõe illi⁹ ꝯclõnis aggenerat scia. hic ordo p̄cognitionũ reducet in demõstrationẽ. si võ aggñet idẽ opĩo reducet in sillũȝ topicũ. si aũt fides in entimema rhetoricũ. Ex his ḡ q̄ h̄ dicunt de p̄cognitiõe põt argui ꝙ ad acqrẽdã cognitionẽ de q̄libet ꝯclõne ẽ necessaria aliq̄ argumẽtatio: vel aliqs sillus. ¶ Notãdũ aũt ꝙ si ad acqrẽdã cognitionẽ cuiuslibet ꝯclõnis ẽ necessaria aliq̄ argumẽtatio ꝛ aliqs sillus. ḡ ad acqrẽdã cognitionẽ scientificã ẽ necessari⁹ sillus demõstratiu⁹ q est sciẽtificus ꝛ faciẽs scire. Ad acquirẽdã autẽ de ꝯclõne aliq̄ cognitionez opinatiuã. tũc reqrit sillus topicus q est sillus opinatiuus ꝛ faciẽs opinari. Itaqȝ ꝓut variant modi cognoscẽdi variant ꝛ modi arguẽdi: p quos de ꝯclõne aliquã noticiã facim⁹. ¶ His visis videam⁹ vñ venit sermo p̄mus: ꝛ dicamus ꝙ phs volẽs determinare de p̄cognitionib⁹ p q̄s põt patere necessitas silli demõstratiui ꝛ cuiuslibet modi arguẽdi: duo facit: qꝛ p̄mo determinat de p̄cognitiõib⁹ subiecti ꝛ passiõis ex qb⁹ ꝯponit ꝯclõ ꝓbãda. ꝛ ẽt determinat de p̄cognitiõe dignitatis p quaȝ hȝ ꝓbari ꝯclõ: tanqȝ p p̄ncipiũ extrinsecũ ꝛ ẽbe. 2° determinat de p̄cognitionib⁹ p̄missarũ per quas habet probari ꝯclusio tãqȝ p p̄ncipia itrinseca ꝛ ꝓpa. scd̄a ibi. (Est aũt cognoscere.) Circa p̄mũ tria fac: qꝛ p̄mo p̄mittit diuersos modos p̄cognoscẽdi. 2° de illis diuersis modis exẽplificat. 3° assignat h⁹ diuersitatis cãȝ: secũda ibi. (Aut qm̄ oẽ) tertia ibi. (Nõ. n. silr̄ hoȝ.) ¶ Cõtinet ḡ sic. dicũ est ꝙ opȝ p̄cognitionẽ p̄cedere ad acqrẽdã notitiaȝ de q̄cũqȝ ꝯclõne. hę aũt p̄cognitiões sunt due. s. qꝛ est. ꝛ qd est. Ideo ait ꝙ (dupl'r aũt necessariũ est p̄cognoscere. alia nãqȝ p̄us) q̄ʒ sciam⁹ ꝯclusionẽ ꝓbãdã (necesse ẽ opinari qꝛ sunt: alia võ opȝ itelligere qd est qd̄ dr̄ p nomen: q̄dã aũt vtraqȝ). ¶ Deinde cũ dic. (Ut qm̄ oẽ.) Exemplificat de p̄dictis oñdẽs ꝙ de dignitate oȝ p̄scire qꝛ est de passione oportet p̄scire quid ẽ qd̄ dr̄: de subo vero oȝ p̄scire vtrũqȝ. vȝ. qꝛ est: ꝛ qd est: ideo ait (vt qm̄ omne qd̄ ẽ veȝ est aut affirmare aut negare.) i. de hac dignitate ꝙ de quolibet est negatio vel affirmatio va (qꝛ est) i. opȝ p̄scire qꝛ ẽ (triãgulũ aũt) i. q̄ʒtuȝ ad triãgulũ siue q̄ʒtũ ad passionẽ opȝ p̄scire (qm̄ qd hoc significet. sȝ vnitatẽ) i. q̄ʒtũ ad vnitatez q̄ se hȝ vt subiectum (vtrunqȝ) i. opȝ scire vtrũqȝ. i. (qd significat. ꝛ qꝛ est.) ¶ Deinde cũ dic. (Nõ tñ silr̄) assignat cãm h⁹ diuersitatis oñdẽs q̄re sunt diuerse p̄cognitiões. vel q̄re diuersimode p̄cognoscunt dignitas subm ꝛ passio. Intẽdit aũt talẽ rõnẽ: q̄cunqȝ nobis nõ silr̄ manifestant nõ silr̄ p̄cognoscunt: subm passio ꝛ dignitas sunt hę. ḡ ꝛc. ¶ Cõtinuet ergo sic. hñ dico ꝙ dignitas subm ꝛ passio nõ silr̄ p̄cognoscunt (eni) p quia (vnũqdqȝ hoȝ nõ silr̄ est nobis mãifestũ) ꝛ p ꝯñs nõ est silr̄ p̄cognitũ. ¶ Notãdũ aũt ꝙ ipsa p̄cognitio q̄dam cognitio est: ꝛ p ꝯñs ẽ q̄daȝ manifestatio. q̄ ḡ nõ sunt silr̄ manifesta nec silr̄ cognita nõ sunt silr̄ p̄cognita. qꝛ si eẽnt silr̄ p̄cognita eẽnt silr̄ cognita ꝛ silr̄ manifesta. ¶ Notãdũ ẽt ꝙ cũ dignitas habeat rõnẽ ꝯplexi subm ꝛ passio rõnez icõplexi. Rursus cũ passio hẽat rõnez accñtis: subm vero sit id cui passio accidit: qꝛ nõ silr̄ fiunt nobis nota ꝛ manifesta accidentia ꝛ qbus accidũt ꝛ cõplexa ꝛ icõplexa. iõ vnũqdqȝ eorum. vȝ. dignitas passio ꝛ subm nõ est nobis silr̄ manifestum. ꝛ p ꝯñs nec silr̄ p̄cognitũ. ¶ Circa hãc aũt particulam dubitãdũ est de p̄cognitiõib⁹ q̄ũo accipiẽde sint hę p̄cognitiões: qꝛ est. ꝛ qd est. ¶ Dubitãdum ẽt est de exemplis. nã si nõ dubitat de hoc exẽplo. q̄ũo de quolibet veȝ est affirmare vel negare se hẽat vt dignitas. dubitat tñ q̄ũo triangulus se habeat vt passio ꝛ vnitas vt subm. ¶ Primo ḡ dubitat de p̄cognitiõib⁹, ꝛ est q̄stio

Utrū quid est sit pcognitio. ꝛ videt̃ ꝙ nō: qꝛ scire qd est, est scire diffinitionez rei: eo ꝙ diffinitio sit sermo exp̄ssiuus quiditatis ꝛ essentie. Scire autem qd subiecti ꝛ qd passionis nō est habere pcognitionē: sꝫ magis ē habere pfectā sciētiā. nā diffinitio est mediū ɔcludēdi passionē de subiecto. hoc aūt diffinitio que ponit̃ eē mediū. vel ē diffinitio subiecti vel passionis vel cōprehēdēs vtrūqꝫ: qꝛ sciēs qd subiecti ꝛ qd passiōis. i. sciēs diffinitionē vtriusqꝫ: nō solū habebit pcognitionē de ɔclōne in qua ɔcludit̃ passio de subiecto. sed habebit pfectaꝫ sciētiā de eo. nō ergo qd est dꝫ poni pcognitio. i. diminuta cognitio: sꝫ magis dꝫ dici pfecta noticia. ¶ Dicendū ꝙ hec qō pōt solū p verba que tāgit Themistius ī cōmēto. ait. n. ꝙ duplex est ꝙ qd est. ꝛ duplex est diffō: videlꝫ diffō q̄ significat nomē quo noiat̃ res: ꝛ diffō significās subam rei qd est. ꝛ ait ꝙ nō oꝫ vt putem⁹ ꝙ hec diffinitio sit illa. imo inter has diffinitiones est differētia magna valde. quod declarat: qꝛ vt dicit intētionē quā significat nomē is intelligit qui nō ɔtēplat⁹ est in aliqua doctrina tm̄. nā pueri ꝛ idocti qui nō sunt instructi in aliqbus disciplinis intelligūt qd est qd dicit̃ p nomē: vt cū p̄cipit̃ eis ꝙ vocēt hoiez nō adducūt equū. ꝛ idē Themistius subdit cū p̄cipitur eis ꝙ portent puluinar nō afferūt aquā. pueri g̃ ꝛ ydiote intelligūt qd est qd dicit̃ p nomē: ꝛ formāt sibi ī intellectu aliquez cōceptū de significatiōe nois qui ɔceptus potest dici quid nois. Scire tm̄ qd rei ꝛ cognoscere diffinitionē indicātez substantiā vniuscuiusqꝫ ꝛ scire dissoluere rem in sua p̄ncipia diffinitiua nō est puerorūꝫ nec ydiotarū: sed eorum qui exercitati sunt in scientijs. ¶ Dicemus ergo ꝙ conceptus quē format sibi intellectus de rebus: ꝛ de his que audit vel pōt esse q̄dā cognitio incōpleta per quā scit distinguere vnā rem ab alia ꝛ vnū significatū ab alio sicut pueri sciūt ꝛ ydiote q diuersis noibus diuersa itelligūt ꝛ sciūt qdlibet nomen in suum significatuꝫ referre. ꝛ talis cōceptus dicitur esse qd nois: qui solū est quedā cognitio supficialis ꝛ incōpleta. Scdo. itellect⁹ de rebus pōt sibi formare cōceptū ɔpletum: vt nō solū sciat nomē referre in suū significatū qd dicit̃ esse qd nois. sed etiā ipsum significatū sciat resoluere i sua ppa p̄ncipia ꝛ sciat idē formare diffōnez q̄ dr̃ eē quid rei. Sūt aūt multe alie dr̃ie iter qd nois ꝛ qd rei vt in psequēdo patebit. Ad p̄sens tm̄ sufficiat hec dr̃ia ꝙ qd nois ē referre nomē in suū significatū. qd vo rei ē sibi formare ɔceptū in itellectu: nō solū p quē referat̃ nomē in suū significatū sꝫ etiā p quē resoluit̃ significatū ī sua p̄ncipia ppria. ¶ Cū ergo Aristo. ait ꝙ opꝫ tam de subiecto q̄ꝫ de passione p̄supponere qd est. nō intelligit de qd rei sꝫ de qd nois. vt pꝫ ex mō loquendi suo. ait. n. ꝙ opꝫ prescire qd est qd dr̃ p nomē. cū g̃ arguit̃ ꝙ scire qd est est scire diffinitionē ꝛ hr̃e pfectā noticiaꝫ: arguit̃ de qd rei qd nō est precognitio. ¶ Ulterius dūt dato ꝙ qd est sit precognitio. dubitaret forte aliqs vtrū sit precognitio vna vel plures. ꝛ videt̃ ꝙ sit p̄cognitio plures. naꝫ sicut se hꝫ qd rei vnius ad qd rei alteri⁹. ita vt videtur se hꝫ quid nois vnius ad qd nominis alterius. sꝫ qd rei subiecti est oīno diuersuꝫ a qd rei passionis. g̃ ꝛ quid nois vni⁹ oio differt a qd nois alterius. Scire g̃ qd est de passione ꝛ subiecto q̄ꝫtūcūqꝫ intelligamus de qd nominis nō erit precognitio vna sꝫ plures. Ad idem videtur facere verba phi in. 7. metaph. qui loquens de diffinitione substantie ꝛ accidētis ait ꝙ diffinitio siue quod quid est dicitur multis modis. ¶ In cōtrariuꝫ est: qꝛ si qd quid est esset precognitio plures: tunc eēt tripliciter precognoscere. vꝫ. qd subiecti. qd passionis. ꝛ qꝛ est. cui⁹ oppositū habet̃ in lr̃a. nā lꝫ sint tria pcognita dignitas passio ꝛ subiectū. sunt tm̄ due pcognitiōes ꝛ ē duplr̃ pcognoscere. ¶ Dōm. ꝙ vt pꝫ p habita qd nois dicitur qn̄ formamus nobis ɔceptū in itellectu per quez referim⁹ nomen in suum significatū. ꝛ hec cognitio est valde diminuta ꝛ incōpleta. qd vero rei est qn̄ vlterius in cognitione pcedimus ꝛ nō solū p intellectū referimus nomē in suū significatū sꝫ etiam ipsum significatuꝫ resoluim⁹ in sua ppria p̄ncipia. ꝛ hoc cognitio respectu p̄oris completa ꝛ perfecta meretur dici. ¶ Quātū g̃ ad p̄mū motiuū questionis non est differētia iter qd subiecti ꝛ passionis. qꝛ sicut vno simplici nomine noiamus subm ita vno simplici noie noiamus passionē. non enim dicem⁹ ꝙ q̄ꝫtuꝫ ad qd nominis subm habeat qditatem simplicē. passio vo p additamēta de quo ē diffusus sermo ī. 7. metaph. mater enim cum docet pueruꝫ cognoscere hominē qd hꝫ rōnē subiecti ꝛ cognoscere albū qd hꝫ rōnē accn̄tis sensibilr̄ oñdēdo h⁹ ꝛ h⁹ docet cognoscere vtrūqꝫ. referre g̃ nomen in suum significatū qd sciūt facere ydiote ꝛ pueri nihil ē aliud nisi cognoscere diuersitatez rerū ꝛ scire nomia referre rebus quibus sunt imposita. ꝛ qꝛ hoc ydiote ꝛ pueri non alr̃ faciunt in suba ꝛ accidēte. nec sciunt pp̄ scire qd nois cognoscere dr̃iaꝫ inter accidens ꝛ subm̄. hoc aūt pcognitio que est qd nois licet sit mālr̄ plures: qꝛ ɔpetit passioni ꝛ subo. formalr̃ tm̄ est quodāmō vna. qd ergo nois. d. vnū modū cognoscēdi. sꝫ qd rei qd nō solū refert nomē in suū significatū: sꝫ ēt resoluit significatū in sua p̄ncipia. iō hoc qd dicir qd rei magnā dr̃iam hꝫ. nā p̄ncipia sube non sunt nisi suba. iō nihil igredit̃ diffinitionē sube: qd nō sit de eēntia eius. sed p̄ncipia accidētis non solū sunt accn̄tia: sed ēt suba. ideo accn̄s hꝫ diffōnez per additamēta. ꝛ aliqd igredit̃ diffōnez eius qd nō est de eēntia ipsius: q̄re si qd rei eēt pcognitio: nō eēt idē modus pcognitiōis: nec eadē pcognitio quid passiōis ꝛ qd subiecti. ꝛ maxie si subiectū illud esset subs̄tātia. sꝫ qꝛ pcognitio. nō est qd rei sed quid nomis. ꝛ q̄ꝫtū ad hoc quasi est idē modus in subs̄tātia ꝛ accidēte. ideo qd est qd dicit̃ est pcognitio vna: lꝫ multa sint pcognita. ¶ Quādo vero arguit̃ ꝙ eadē ē rō de quid rei ꝛ qd nois ꝛ ꝙ eodē modo se hꝫ qd rei ad qd rei sicut qd nois ad qd nois: pꝫ esse falsuꝫ: qꝛ in multis nō ē alius modus cognitiōis q̄ꝫtū ad cognitionē icōpletam de qbus si velimus hr̃e pfectā cognitionē distinguem⁹ vnūqdqꝫ eoꝝ ꝛ erit alius cognitionis modus. ꝛ qꝛ quid nois dicit cognitionē icōpletā: qd rei ɔpletā. nō valet si idē est quodāmō modus diffiniendi q̄ꝫtū ad quid nois ꝙ idē sit modus diffiniendi q̄ꝫtū ad qd rei. q̄ꝫtū enīꝫ ad qd nomis: nō differt mod⁹ diffiniēdi in his ꝛ in illis. dato tm̄ ꝙ esset ibi aliqua modica dr̃ia: intellectus tamen quādo modicū deest accipit qd nō deesset: vt vult phs. 2° physicoꝝ. iō q̄ꝫtū ad qd nois ꝛ maxime apud logicuꝫ q nō ita ad pfundū ꝛ ad pprīa ingredit̃ dicet̃ eē vn⁹ et idem modus. Qd vero arguebat̃ vlterius de pho in. 7° metaphysice nō ē ad ppositū: qꝛ ibi logt̃ de qd rei non de qd nois. ¶ Ulterius aūt dubitaret aliqs circa qd ē vtꝝ ɔpetat dignitati. ꝛ vr̃ ꝙ sic: qꝛ vt sepe sepius dictuꝫ est. hic non agit̃ de qd rei. sꝫ de qd nois ꝛ de qd est quod significat̃. vnde ꝛ phus in lr̃a cū p̄us locutus est de hac pcognitione qd est qd dr̃. statim post hāc eandē pcognitionē vocat qd est qd significat: q̄re cū de oi voce significatiua possumus scire qd est qd dr̃. ꝛ qd est qd significat. de q̄lꝫ orone ɔtingit scire qd est qd dr̃: cū q̄libet oro sit vox significatiua vt pōt haberi ex p̄mo perhyermenias: de dignitate g̃ q̄ est q̄dā oro siue q̄dam ppositio ꝛ est vox significatiua cōtingit scire ꝙ quid est. ¶ In cōtrariū est phs volens ꝙ de passione solū pcognoscēduꝫ est qd est: de dignitate soluꝫ qꝛ est. de subiecto vo vtrūqꝫ. ¶ Dōm ꝙ qdaꝫ simplr̃ cōcedūt ꝙ de dignitate nō

pōt sciri qd est. dicūt enī q̄ hoīs albi τ etiā nullius ꝯple-
xi est diffinitio: ideo aūt cū dignitas sit q̄dā enūciatio τ
sit q̄dā ꝯplexū. eius nō pōt ꝑcognosci qd qd est. s; hi ꝑ
tāto a veritate deviāt: qꝛ nō loquit̄ hic phs de qd rei s;
de qd nois. Cōplexa aūt cū nō dicāt vnā substātiā τ vnā
essentiā. eoꝝ nō est diffinitio dicēs qd rei ꝑ quā indicat̄
rei suba. tamē quid nois: τ qd est qd significat̄ cōtingit
esse ipsoꝝ cōplexoꝝ: τ etiā ipsarū orōnū. cū orō sit vox si-
gnificatiua. Un q̄tū ad p̄sens spectat p̄ter differētiam
quā tetigit Themistius: τ quā fuim⁹ diffuse ꝓsecuti in
q̄stione p̄ma. inter qd nois τ qd rei possumus triplicem
differētiā assignare iter hāc diffinitionē τ illā quā tāgit
phs in .2. huius. Prima differētia est. qꝛ diffinitio quid
rei simplr̄ loquēdo est substātiarū. si aūt est accidētium
hoc nō est simplr̄: s; per additamēta: sed diffinitio de qd
nois simplr̄ loquēdo etiā est vtroruq;. nā ydiote τ pueri
qui instruunt̄ in quid nois: l; sciant qd significetur noie
albi: τ qd noie hoīs. nesciūt albū habere rōnē accidētis
τ depēdēs a substātia. iō accidētia vno simplici noie no-
minant̄: sicut τ substātie. Diffinitio ergo dicens quid no-
minis in accidētib⁹ nō ꝓprie est ꝑ additamēta: nec est ꝑ
dependētiā ad substātiā. τ cū itelligimus accidēs a sub-
stātia depēdere hoc nō est solū ex eo q̄ referim⁹ nomē
in suū significatū: sed ex eo q̄ rem significatā referim⁹
in sua p̄ncipia: sed rez significatā; in sua p̄ncipia referre
hoc nō est sistere in quid nois: sed est ꝓcedere ad qd rei.
accidētia enī ex vi dispōnis quid nois nō habēt diffini-
tionē ꝑ additamēta. Scd̄a dr̄ia īter qd nois τ qd rei est:
quia nō solū quid nois pōt esse simpliciter accidētiū. s;
etiā; quid nois pōt esse nō entiū: vt si dicā hyrcoceruus
possum scire qd significat̄ noīe hyrcoceruū: vt qꝛ signifi-
cat animal cōpositū ex hyrco τ ceruo: vel ex equo τ cer-
uo. si ergo in rerū natura nullū aīal est tale: nec pōt esse.
sciam de hyrcoceruo quid nois: nesciā tn̄ qd rei. Tertia
differētia. qꝛ quid nois pōt esse cōplexoꝝ. vn̄ dicit̄ in .2.
posterioꝝ. q̄ ilias. i. tota historia troiana pōt habere qd
nois: nō aūt qd rei. qꝛ vt dr̄. 7. metaphi. hoīs albi τ etiā
nullius cōplexi pōt esse diffinitio. h; ergo cōplexū quid
nois: vt patet ex scd̄o huius. patet hoc idē ex hoc quod
dicit̄. 7. metaphi. q̄ diffinitio habens quid nominis pōt
cōpetere ipsis metris. vel vt habet alia littera vna ma-
gna historia pōt habere qd nois. Augeť ḡ difficultas q̄sti-
ti cū hic loquit̄ phs de diffinitiōe qd nois quō hāc ꝑco-
gnitionē negat phs a dignitate cū τ dignitatē; τ quodli-
bet cōplexū h; diffinitionem habere possint. Scien-
dū ergo q̄ licet quelibet dignitas τ quelibet oratio pos-
sit habere quid nominis. tamen complexum non hab;
quid nominis ratione sui s; ratione incomplexoꝝ; qd
dupl'r esse cōtingit. p̄mo si ipsi complexo imponat̄ vnū
nomē τ nominetur illud complexum per incomplexū
vt si toti historie troiane imponeret̄ vnum nomē τ vo-
caret̄ ilias: possem scire qd significat̄ nomine ilias: qꝛ si-
gnificat̄ historia troiana: tunc ḡ complexum hab; quid
nois non rōne sui s; rōne nominis impositi. Secundo
hoc contingit rōne icōplexorū contentorum in locutio-
ne complexa. vt homo currit non est vox significatiua
nisi qꝛ ptes eius sunt significatiue. q ḡ scit qd significat
hō. τ qd currit. scit qd significat hō currit. Cū ḡ phs ait.
q̄ de subiecto sciendū est qd est τ etiā; de passione. i. de
predicato. intelligit q̄ de oībus terminis incomplexis
quibus indigemus ad aliquam argumentationem vel
ad aliquā; demōstrationē op; nos scire qd significatur
nomine illorum terminorum. Et si dicimus q̄ de incō-
plexis oportet nos scire quid nominis frustra addere-
tur q̄ oporteret nos precognoscere hoc de cōplexis cū;
quid nominis per se competat incomplexis non com-
plexis. nec habeant quid nominis cōplexa aliud q̄ ha-
beant incomplexa. Cū; ergo dubitatum sit de hac pre-
cognitione quid est. esset vlterius dubitandum de hac
precognitione quia est. τ etiam dubitandū esset de exē-
plis in littera tactis. sed de his omnibus disputabitur
in sequentibus.

Est autē cognoscere alia quidē; pri⁹ cogno-
scētē: quorūdā aūt sil' accipe notitiā: vt q̄cūq;
cōtigūt eē sub vlib⁹ quorū; habent cognitio-
nē. Qd enī oīs triāgulus hab; tres angulos
duobus rectis equales presciuit. Qd vero

Triāgulus in semicirculo.

hic q̄ ē in se-
micirculo
triāgl'us sit
sil' iducens
cognouit.
Quorūdā
in hoc mō
disciplia ē
τ non ꝑ medium vltimū cognoscitur: q̄cun-
q; enim singularium contingunt esse τ non
de subiecto aliquo.

Postq; determiauit de ꝑcognitōib⁹ subiecti τ passiōis
ex quib⁹ constat concl'o cuius scīa q̄rit̄. τ determinauit
de ꝑcognitione dignitatis per quā est illa cōclusio pro-
banda tanq; per medium extrinsecum τ cōe. In par-
te ista determinat de precognitionibus p̄missarum per
quas est ꝓbanda cōclusio tanq; per ꝓpria p̄ncipia τ in-
trinseca. Ad cuius euidentiam sciendum est q̄ sem-
per premisse fm̄ q̄ h; . sunt prius note conclusione: sed
nō quelibet p̄missarum est semper p̄us nota tēpore: sed
maior semꝑ est p̄us nota tēpore. minor aūt si notum sit
eam esse sub maiori est p̄us nota cōclusiōe natura; τ si-
mul tēpore: vt si velim scire q̄ triāgulus in semicirculo
h; tres formabo talem sillogismū. oīs triāgulus habet
tres. hec figura descripta in semicirculo est triāgulus. ḡ
h; tres. maiorem aūt ꝓpositionē huius sillogismi ꝑ lon-
ga tempora possum scire anteq; habeā de cōclusiōe no-
ticiam: vt si scio oēm triāgulum hr̄e tres nō op; me sci-
re q̄ ille qui est in semicirculo sit h; . qꝛ possum scire in
vlī τ ignorare in particulari vt dr̄ in .2° prioꝝ: vt possu;
scire oēm mulam sterilem τ credere hanc hr̄e in vētre.
ergo possum scire maiorē q̄ oīs triāgulus habet tres τ
ignorare conclusionem q̄ hic qui est in semicirculo ha-
beat tres. sed si addam minorem maiori per quā mino-
rem inducit̄ particulare in suam vl'e: simul sic inducēs
cognosco ꝯcl'onem. In sill'o itaq; prius facto maior co-
gnoscit̄ p̄us tēpore cōclusione: minor aūt nō cognoscit̄
tpe p̄us. s; nā. Phus ergo in determinādo hos modos
ꝑcognoscēdi p̄missas ante cōcl'onem tria facit. qꝛ p̄mo
distinguit hos duos modos ostēdens q̄ aliqua ꝑcogno-
scit̄ ante cōclusionē p̄us tēpore: vt maior. aliqua simul
tēpore τ p̄us nā vt minor: exēplificat 2° de illis modis.
3° ne videat̄ incōueniēs q̄ aliqua cum concl'one sil' tpe
cognoscat̄. τ declarat q̄ sunt illa q̄ simul tpe cognoscūt̄.
secūda ibi (Qd enī oīs.) tertia ibi (Quorūdā. n. h° mō)
Dicit ḡ q̄ (Est āt cognoscere. alia qdē cognoscūt̄ p̄us)
sꝫ. tpe vt maior. (quorūdā sr̄) ē (accipe notitiā) cū ipa
cōcl'one (siml') sꝫ. tpe sed p̄us nā. τ hoc q̄tū ad minorē.
Et exponit que sunt illa que simul tpe cognoscunt̄ cū;
ꝯcl'one dicēs. (vt) sꝫ. simul tpe cognoscunt̄ cū ꝯcl'one.
(q̄cunq; ꝯtingit eē sub vlibus quoꝝ hn̄t cognitōe;) sꝫ.

ꝙ sint sub vniuersalibus. ¶ Notãduz aũt ꝙ ad hoc ꝙ
minor cognoscat̃ simul tp̃e cum ꝯclusione. oz ꝙ in illa
minori accipiat̃ aliquid sub vli. ꝛ ꝙ notum sit illud esse
sub vniuersali. vt si dicam oĩs triãgulus habet tres. nõ-
dum scio hãc ꝯclusionẽ ꝙ ille qui est in semicirculo ho-
beat tres. sed si adiũgo minorem maiori dicens. ille qui
est in semicirculo est triãgulus. statim scio p̃fatam ꝯclu
sionem. vz. ꝙ habeat tres. in illa ergo minori assumpta
accipit̃ aliquid sub vli. Rursus oz notũ esse ꝙ ille q̃ est
in semicirculo sit triangulus. q2 si non esset notum non
esset manifesta ꝯclusio. vz. ꝙ h̃rẽt tres. Ad hoc ergo ꝙ
minor cognoscat̃ simul cũ ꝯclusione oportet ꝙ aliquid
accipiat̃ sub vli. ꝛ ꝙ notũ sit illud eẽ sub vli. vt patet in
exemplo prehabito. His autem concurrẽtibus statim
apparet ꝯclusio. ideo ait ph̃us ꝙ illa simul cognoscunt̃
cum ꝯclusione quecũq3 ꝯtingit eẽ sub vl̃ibus quorum
habẽt cognitionẽ. i. de q̃bus notuz est supple ꝙ sint sub
vl̃ibus. ¶ Deĩde cũ dicit. (Qđ. n. oĩs q̃dẽ) exẽplificat
de illis duob⁹ modis p̃cognitionis. ostẽdens ꝙ aliq̃ p̃co-
gnitio est p̃us tp̃e. aliqua p̃us nã. q2 maior potest cogno-
sci p̃us tp̃e. minor vo simul tp̃e ꝛ p̃us nã io ait (ꝙ oĩs q̃-
dẽ triãgulus h3 tres duob⁹ rectis equales). i. hãc ppositi-
onẽ q̃ ẽ maior añ ꝯclusionez (p̃sciuit). i. p̃us sciuit sup-
ple tp̃e (ꝙ vo hic qui est in semicirculo sit triãgulus). i.
hãc ppõnẽ q̃ ẽ minor (iducẽs) etiã adiũgẽs eaz maiori
(cognouit) eã cũ ꝯclusione (simul) supple ꝛ tp̃e pri⁹ nã
¶ Deĩde cũ dič (Quorũdã. n. hoc mõ) ne credat̃ eẽ in-
conueniẽs ꝙ aliq̃ cognosci possint simul tp̃e cũ ꝯclusiõe
declarat q̃ sunt illa que sic cognoscunt̃. dicẽs (quorũdã
n. est hoc mõ disciplina). vz. ꝙ simul cognoscunt̃ cum
ꝯclone. ꝛ ĩ talib⁹ (vltimũ). i. minor extremitas (cogno-
scit̃) supple eẽ sub vli (nõ p mediũ) ꝛ exponit q̃ sũt illa ꝛ
dicit ꝙ talia sunt (q̃cunq3 iã ꝯtingũt eẽ singulariũ ꝛ nõ
de subiecto aliquo) supple dr̃. ¶ Notandũ aũt ꝙ nõ
semp minor est sil̃ tp̃e nota cuz ꝯclone. nã vt põt patere
habita si in minori accipiat̃ aliq̃d sub maiori. ꝛ non sit
notũ illud sic acceptũ eẽ sub maiori nõ erit statim nota
ꝯclo: vt si dicerẽ. oĩa triãgl̃us h3 tres. ꝛ nõ eẽt notũ ꝙ il-
lud q̃ ẽ in semicirculo eẽt triãgulus. imo indigeret adhuc
aliquo medio ꝛ aliq̃ pbatione ad ostẽdẽdũ sic eẽ. nõ sta-
tim eẽt nota ꝯclo. ideo ait ꝙ quorũcũq3 ẽ hoc mõ disci-
plina vltimũ cognoscit̃ eẽ supple sub suo vli non p me-
diũ. q. d. ꝙ ad hoc ꝙ minor hẽat hãc disciplinã: ꝛ sint sil̃
nota cũ ꝯclone oz ꝙ vltimũ. i. minor extremitas cogno-
scat̃ non p mediũ aliud: s3 statim notũ sit eã ꝯtineri sub
suo vli. ¶ Nõndũ ẽt ꝙ ad hoc ꝙ vltimũ sic ꝯtineat̃ sub
suo vli reqrit̃ vt nõ idigeamus aliquo alio medio sillo-
gistico ad pbãdũ eã eẽ sub vli: s3 solũ ad hoc sufficiat so-
lus sensus. vt ꝙ hic q̃ est ꝺscriptus in puluere sit triãgu-
lus nõ idigemus medio sillogistico: s3 ipse sensus idicat
sic eẽ. ideo ph̃s volẽs declarare q̃ñ vltimuz. i. minor ex-
tremitas cognoscat̃ eẽ sub suo vli nõ p mediũ sillogisti-
cũ. ait ꝙ quecũq3 ꝯtingũt eẽ ꝺ nũero singulariũ: ꝛ nõ di-
cunt̃ de aliquo subiecto supple solo sensu indicant̃ eẽ ta-
lia: ꝛ ad illa nõ idigem⁹ medio sillogistico. ¶ Notãdũ
etiã ꝙ nõ idigere medio sillogistico põt ꝯtigere dupl̃r.
vel q2 ẽ imediata. vel q2 vt dcm̃ est ad hoc sufficit solus
sensus. igit̃ si minor sit pticularis cũ particulariũ ꝛ indi-
uiduoruz per se perceptiuus sit ipse sensus: vel si minor
sit immediata. vtputa si hec est ĩmediata ꝙ equilaterus
est triãgulus. ꝛ non idigemus ad hoc aliquo medio: sed
statim inotescit nobis sic esse. quecunq3 harꝫ minorꝫ ac-
cipiat̃ sub maiori erit sil̃ nota cuz ꝯclone. vt si dicat̃ oĩs
triãgulus h3 tres. hic particularis qui ẽ descript⁹ in pul-
uere est triãgulus. statim scit̃ ꝯclo ꝙ h3 tres. nec idige-
mus ad hoc aliquo medio: s3 ipse sensus sufficiẽter in-
dicabit de hoc pticulari ꝙ sit triãgulus. Rursus si non
accipiat̃ in minori triãgulus pticularis: s3 dicat̃ eq̃late-
rus ẽ triãgulus: posito ꝙ hec minor sit imediata statim
erit nota ꝯclo ꝙ h3 tres. ¶ Notãdũ ẽt ꝙ licet duobus
modis minor sit sil̃ nota cũ ꝯclone. vel q2 ẽ particularis
vel q2 ẽ imediata. sufficit tñ ph̃o exẽplificare de altero
horꝫ. vt exẽplificare de particulari qđ non dr̃ de aliquo
subo ad hoc ꝙ pateret q̃liter minor cuz ꝯclone põt esse
tp̃e sil̃ nota. ¶ Notãdũ ẽt ꝙ l3 cã possit sil̃ eẽ tp̃e cuz ef-
fectu. vt sil̃ sunt terre interpositio ꝛ eclipsis: tñ nã semp
eã p̃or ẽ effectu. q̃re cũ p̃misse sint cã q̃re cognoscat̃ cõ-
clusio q̃libz p̃missaꝝ nã p̃us ẽ nota ꝯclone. s3 maior est
p̃us nota nã ꝛ tp̃e. minor aũt poterit sic accipi ꝙ erit p⁹
nota nã tñ. ¶ Postq3 dubitauim⁹ de p̃cognitiõe q̃d ẽ
s̃m ordinẽ p̃taxatũ. restat dubitare de cognitione q2 ẽ.
¶ Dubitat̃ q̃ vtrũ de subiecto ꝛ dignitate oporteat p̃co-
gnoscere q2 est. dõm ꝙ cũ de nõ ente nihil pbari possit
eo ꝙ nõ ens nec sunt dr̃e nec sunt spẽs: nec ẽt passiones
Rursus cum ex falsis cãliter nulla vitas ꝯcludat̃. q2 vt
pbat̃ in. 2. p̃orꝝ. ex falsis sequit̃ veꝝ nõ pp̃ter q̃d. s3 q̃m
oz de subo p̃supponere q2 sit. alr̃. n. de eo non posset aliq̃
pbari passio. ¶ Rursus de dignitate p quaz pbat̃ pas-
sio de subo oz p̃supponere q2 est. i. oz p̃supponere ꝙ illa
dignitas sit vã: q2 cãliter ex falsis nõ sequit̃ veꝝ. falsum
. n. nõ põt eẽ cã veri. igit̃ q2 ẽ erit p̃cognitio tã subiecti q̃3
dignitatis vt auctor in lr̃a tangit. ¶ Ulterius aũt dubi-
taret forte aliq̃s dato ꝙ q2 est sit p̃cognitio subiecti ꝛ di-
gnitatis. vtꝝ debeat dici p̃cognitio passionis. ꝛ videt̃ ꝙ
sic. q2 si ph̃i ex admirari ceperũt philosophari vt viden-
tes passiões solis ꝛ lune ceperũt inuestigare cãs. p̃us co-
gnouerũt q2 eclipsis iest lune q̃3 scirẽt cãm eius. cũ q̃ sci-
re sit p cãz añq3 h̃rent hui⁹ sciaz nõ solũ sciuerũt q̃d est
luna ꝛ q2 ẽ luna. s3 etiã cognouerũt q̃d ẽ eclipsis. ꝛ q2 est
eclipsis. erit ergo ipsius passionis precognitio quia est.
¶ In cõtrariũ est ph̃s in lr̃a: qui h₉ p̃cognitõz nõ attri-
buit passiõi: s3 subo ꝛ dignitati. ¶ Dõm ꝙ cõiter ponit̃
ꝛ magni hãc positionẽ secuti sunt ꝙ cuz accñtis esse sit
inesse. ꝛ cũ iesse passiõis ꝯcludat̃ p demr̃ationẽ: q2 ẽ pas-
sio. i. q2 inest p̃cognitio esse nõ poterit. sed hoc est isuffici-
enter dcm̃. p3 enĩ ꝙ ph̃i viderũt eclipsim lune nec dum
sciebant hoc demr̃atiue: q2 ignorabant cãm eius. iuesti-
gata aũt cã potuerũt demr̃atiue ꝯcludere qđ p̃us ãmi-
rabant̃. ergo q2 eclipsis est: ꝛ q2 eclipsis iest lune demõ-
strationẽ p̃cessit ꝛ est p demõstrationez ꝯclusa. aliter tñ
ꝛ alr̃. q2 h₉ inherentia passionis in subo vt admirata ꝛ
vt ignorata cã potuit demr̃ationẽ p̃cedere etiã inestiga-
ta p cãm potuit esse p demõstratiõez cõclusa. Nõ ergo
est bñ dictũ ꝙ q2 est nõ est p̃cognitio passionis ꝛ nõ põt
demr̃atiõem p̃cedere cũ habeat p demr̃atiõez ꝯcludi.
q2 vt p3 alr̃ ꝛ alr̃ ꝯsiderata põt demr̃atõem p̃cedere ꝛ p
demr̃ationẽ ꝯcludi. imo vt videt̃ nisi demr̃ationẽ p̃ce-
deret ꝛ nisi esset p̃cognita nõ fuisset p demr̃ationẽ ꝯclu-
sa. nam ꝛ ipsi ph̃i nisi fuissent admirati ꝛ nisi precogno-
uissent: q2 luna eclipsat̃ non iuestigassent cãm eclipsis ꝛ
non demr̃assent eclipsim de luna. ¶ Est ergo diligẽter
notãdũ ꝙ ph̃s de p̃cognitionibus determinãs nõ intẽ-
dit dicere q̃d possit contingere s3 q̃d necesse sit eẽ. de ne-
cessitate enĩ in oĩ passione pbanda de subo oz precogno-
scere q̃d est subm̃ ꝛ q2 est subm̃. oz etiã p̃cognoscere q̃d i-
telligit̃ noĩe passionis. tamen q2 passio est vel q2 passio
iest alicui subo non oz p̃cognoscere: l3 hoc aliquãdo pos-
sit ꝯtingere. vt si sciatur q̃d est habere tres ꝛ nesciã hãc
passionẽ iesse triãgulo poterit mihi demr̃atiue pbari:
q2 ei talis passio inest. ꝛ sil̃r si nunq3 vidi lunã eclipsari:
nec sciã ꝙ luna eclipsetur. dũ m̃ sciã q̃d importat̃ noĩe
eclipsis poterit mihi demr̃atiue ostĩdi ꝛ per causaz mihi

poterit patefieri q eclipsis lune cpetit. phs ergo volēs determinare de pcognitionibus simplr: sine qbus non potest disciplina z scia aliqua adipisci: ait vt q de subo oz precognoscere qd z qz. qz sine his precognitionibus nulla passio de subiecto p demonstrationē sciri poterit. de passione aūt oz pscire qd est qd dicit: qz si ignorem qd est qd dr noie eclipsis. nullā scias de eclipsi hre possemus. qz aūt est eclipsis. vel qz est quecūq passio nō oz pscire. nā lz p ipsū ctingere. q aūt demrationez an noticiā cause possumus scire passionez inesse subiecto: tn qz nō oz semp sic eē: lz absq tali noticia pōt p demrationē cludi. iō qz est. nō ponit pcognitio passionis. argumentū aūt ctra hoc factū solutū est p iā dicta. ¶ Ulterius aūt dato q qz est passionis nō sit pcognitio simplr. Dubitaret forte aliqs vtrū possit dici pcognitio in scia inuēta. z videt q sic p argumētū supius factū. nā si scia inuēta fuit p admirationē z phi ex admirari ceperūt philosophari: pus viderūt: qz luna eclipsat. z qz nubes tonat. z qz cetere hō passiones isunt suis subiectis q inuestigarent cās. in talibus g qz passio iest pcessit demrationē z meruit dici pcognitio. Dicēdū q fm cōmētatorē in aliqbus nō eadē sūt nobis pus nota z simplr. vel qd idem est: nō eadē sunt nobis pus nota z nāe. In aliqbus aūt sunt eadē nobis pus nota z nāe. vel simplr in nālibus. aut vbi p effectū pcedim ad cognitionē causarū. z vbi p admirari iceperūt phi philosophari. alia sunt pus nota simplr. z alia pus nota nobis. nā cause semp sunt note pus simplr qntū ad nām. in talibus. n. cāe iō non sunt note nobis pus: lz effect. lz in mathematicis non oz sic eē. iuētor. n. ppōnū geometricaz nō pus vidit q anguli triāguli erāt eqles duob rectis. z de hac visiōe admiratus incepit iuestigare cām. imo pus cognouit cām. vel pus cognouit q angulus extrinsecus valebat angulos duos itrinsecos. z postea ex hac cā cognouit illaz passionē inee triāgulo. ¶ Cū g querit vtz saltē in scia inuēta qz ē passio sit pcognitio. dici oz q in scia iuēta vbi p admirari icepim philosophari z vbi p effect venimus in cognitionē causaz semp qz ē passio. vl qz iest pcedit cognitionē cāe: z p ons pcedit demrationez. iō vt dicebat in talib ineretia passiōis ē pcognita: z ē p demrationez. cōclusa. alr tn z alr. qz vt admirata ē pcognita. z p cāz iuestigata ē p demrationē cōclusa: lz si sit talis scia iuēta q ibi p effect nō pcedim in cognitionē cāe: lz magis p cām in cognitionē effectuū. nō oz aūt demratorez pscire ineretiā passiōis. igit qz ē passio vl qz iest. nō est ponēda simplr pcognitio. qz hoc nō est necessariū in acqsitione scie. licz aliqn sic se hre ctingat. ¶ Ulterius aūt dubitaret forte aliqs vtz qz ē sit pcognitio plures vel vna. z videt q sit pcognitio ples. nā qz fm phm oz pcognoscere tā de subiecto q de dignitate. cū g subm dicat qd icōplexū. dignitas qd cplexū. z eē videat oino dici equoce de cplexo z icōplexo qz ē nō erit pcognitio vna. nam eē cplexi z maxime eē enūciatiōis idē est qd vez eē. qz circa cpositionē z diuisionē ē veritas z falsitas. qz vt dr in pncipio phyermenias. z vt habet in. 3. de aia. in simplicibus aūt nō sic accipit eē. qz vt dr in. 3. de aia. idiuisibiliū igit itelligentia in his est circa q nō est falsuz nec verū. cū ergo eē oino difformiter sumat in simplicib z in enūciationibus. qz est subiectū z qz ē dignitas nō poterit eē pcognitio vna. ¶ In ctrarium ē. qz si nō eēt pcognitio vna. tūc eēnt tres pcognitiones. Dicēdū q qd ē eē pcognitionez vnā sufficiērer oñdim. ppter hoc q loqtur phs de qd nois nō de qd rei: lz quō qz ē ē pcognitio vna cum hec se extēdat ad dignitatē z ad subm z p ons ad cōplexū z icōplexū soluare ē valde difficile. Propter qd sciēdū q phs in pncipio scdi hui, de his de qb dicit eē qtuor qōnes in pncipio hui pmi dicit eē duas pcognitiones. ponit. n. ifra in scdo eē qōnē duplicē circa qditatē z duplicē circa eē. nā vna qstio ē de qditate simplici quā vocat qd ē. z alia ē de quiditate cposita siue de qditate passiōis quā vocat ppter qd ē. in passiōe. n. idē est qd ē. z ppter qd ē. vt ipsemet ait. nā si querat qd ē eclipsis lune dicet q ē puatio luminis obiectu terre. Et si qrat pp qd ē eclipsis lune dicet q ppter puationez luminis sic causata. de qditate g simplici. i. de qditate subti. vt qd ē hō aut celū. z de qditate cposita: vt de qditate passiōis. vt ppter qd ē eclipsis aut tonitruū: fac duas qōnes. hic aūt de qd subti z qd passiōis dic eē pcognitionē vnā. sic ēt in pncipio scdi de eē fac qōnes duas sic de qditate. nō dic eē vnā qōnē de eē simpliciū siue de eē suboz quā vocat si ē. vt si ē hō aut celū. aliā qōnē dic eē de eē cpositorū siue de eē passiōis quā vocat qz est. Uidet g quō qd simpliciū z qd cpositoz siue qd subti z qd passionis faciūt pcognitionē vnā z qōnes duas: si csiderent pbabita videre nō ē difficile. qz vt sunt pcognitio dicūt qd nominis: lz vt sunt qstio dicūt magis qd rei. qz qōnes vtō bis logtur phs sunt eqles numero his q vere scimus. ydiotaz z pueroz ē scire qd nois. peritorum aūt z expertoz in disciplina est scire qd rei: vt pōt haberi a themistio in pncipio cōmēti sup hoc libro. cū g qd nois qsi eodē mō accipiat in accñtib z substātijs. nō aūt qd rei erit de qd nois vna pcognitio z duplex qstio: lz si sic dicimus augem qōnis difficultatē: qz si qd est. est aliquo mō idē passionū z subiectoz. cū eē nō sit idē enūciationum z terminoz: qz est. vt est pcognitio dignitatis q est enūciatio. z qz est vt est pcognitio subiecti qd est qdam diffinitio z qdā termin nō erit pcognitio vna. ¶ Sciēdum ergo q sicut ostēdimus qd est eē pcognitiōez vnā z questiones plures distinguēdo de qditate. ita circa eē dicemus eē pcognitionē vnā z questiōes plures distinguēdo de enunciationibus. nā alique enunciationes se habēt vt pncipia z dignitates. alique vt cclusiones: que si cparent ad itellectū hāc drīam hnt: qz in dignitates z pncipia trahit itellect simplici itnitu. ideo dr. 6°. ethicoz q ad pncipia non est rō. simplr eni absq discursu z absq rōne siue absq rōcinatiōe fert itellect in dignitates z pncipia. in cclusiones vō fert cum discursu discurrēdo a pncipijs ad eas. z qz qd quid est. est pprium obm itellectus. vt dicit in 3° de aia. cuz potētie possint p se z imediate ferri in suū obm. itellcūs p se loquēdo imediate fert i qditates. ad simplicia ergo z ad dignitates qsi eodē mō cpat itellect. qz hec z illa qst pmo se offerūt intellectui. nā stati cū terminos cognoscimus pncipijs assentimus. vt habet in pmo huius. z qz ex pte itellect nostri cognitio dignitatū sic est inata z cōnexa cognitioni simpliciuz: logicus qui est artifex rōnalis csiderat talia vt se tenēt ex parte itellectus: vt plane inuit cmētator supra. 7°. meta. vbi dat drīam iter diffōnem csideratam a logico z a metaphysico. cum sit tāta affinitas ex parte itellectus nostri. cum fert in simplicia z in dignitates. qz statim intellectis terminis simplicibus dignitati csentit. circa esse subiecti qd est quid simplex. z esse dignitatis qd est qd cplexū: vna pcognitio assignatur. lz ergo sit aliud esse simplicium z cplexoz: tn qntum ad illa cplexa que statum se offerūt itellectui ppter affinitatem quā hnt cum simplicibus vt referunt ad itellectū vnam pcognitionē poterūt habere cuz illis. habēt ergo composita cum simplicibus quodāmodo vnaz pcognitionem. non aūt habēt vnā questionē: qz questio cuz sit dubitabilis ppositio non est pprie circa pncipia que glibet pbat audita. sed magis ē circa cclusiones. z qz quasi p oēm modum aliter fert intellectus in cclusiones z

in pncipia. iō circa eē simplicium ꝛ compositoꝝ sunt due qōnes lꝫ possit eē p̄cognitio vna. ¶ Possum⁹ aūt hāc veritatē aliter declarare. dicem⁹. n. ꝙ qꝛ est subm̄ non accipitur qꝛ est subm̄ simplr̄ ꝛ absolute. vt est aliq̄ res alicuius p̄dicamēti. sꝫ accipit̄ qꝛ est subm̄ res. i. talis de q̄ pñt pbari ꝓprietates ꝛ passiōes. igr̄ qꝛ est icōplexi siue ipsi⁹ subiecti qd̄ est qd̄ icōplexū sic acceptū. multum accedit ad qꝛ est ꝯplexi. nā sic qꝛ ē ꝯplexi ē verificari p̄dicatū de subiecto. sic qꝛ est subꝫ est scire qꝛ ē res talis de quo possunt verificari ꝓprietates ꝛ passiones. vñ dicet̄ in qōne sequēti ꝙ opꝫ accipe large qꝛ est. hoc g̃ mō qꝛ est subm̄ ꝛ dignitatis vel cōplexi ꝛ icōplexi nō faciūt nisi vnā p̄cognitionē. nō. n. differūt nisi sicut verificari passionē de subiecto q̄tū ad qꝛ est. ꝛ ipsi⁹ dignitatis. ꝛ sic posset verificari hoc de hoc q̄tū ad qꝛ est subiecti: nā tūc dicimus scire qꝛ est subm̄ qñ scim⁹ ipsaꝫ eē rē talē de q̄ passiones verificari possunt. ¶ Ulteri⁹ aūt dubitaret forte aliqs vtꝝ possit assignari vna cōis causa q̄re qd̄ subiecti ꝛ passionis faciūt p̄cognitionē vnā. ꝛ qꝛ ē subiti ꝛ dignitatis faciūt etiā p̄cognitionē vnā. cū ergo sꝫ q̄libꝫ p̄cognitionum sunt duo p̄cognita: quare nō sunt quatuor p̄cognitiones. due subti ꝛ vna dignitatis ꝛ alia passionis. ¶ Dicēdum ꝙ cūꝫ assignate sint diuerse cause possumus ad hec oīa vnā cōmunē causaꝫ assignare dicēdo ꝙ hic subiectū nō accipit̄ pro substātia tm̄ imo ipm̄ accidēs pōt eē subiectū. qꝛ qd̄ est accidēs vnius pōt eē subꝫ alterius ꝛ qꝛ accidēs pōt habere rōnem subiecti vt hic de subiecto loqr̄ur cū ipsa passio sit accidēs sic amplificādo rōnem subiecti oportuit amplificari rationeꝫ ipsius qd̄. vt sic large sumeret̄ qd̄ subiecti: ꝙ etiā accidentia tale qd̄ habere possint. ꝛ qꝛ sic accipiēdo qd̄ subiecti vt se extendit ad qd̄ accidētis etiā ipse passiōes habēt hꝰ qd̄. quid subiecti ꝛ qd̄ passionis vnā p̄cognitionē faciunt. Ex hac etiaꝫ rōne pōt accipi causa q̄re qꝛ est subiecti. ꝛ qꝛ est dignitatis est p̄cognitio vna. nā si subm̄ hic acceptū extendit se ad ipsa accidētia sicut oportuit ita large accipe qd̄ ē vt i hoc ipsa accñtia ꝯuenirēt: ita oꝫ sic large accipe qꝛ est vt hoc ipsis accidētibus cōpetat. ꝛ qꝛ eē accidētium est eē ꝯplexoꝝ: vt qꝛ est eclipsis idē est qd̄ qꝛ eclipsis alteri iest. q̄re si sic sumenduꝫ est hic eē subiecti vt ad ipsa cōplexa se extendat. ergo qꝛ est subiecti ꝛ qꝛ est dignitatis lꝫ dignitas sit qd̄ cōplexuꝫ poterit eē p̄cognitio vna. ¶ Ulterius aūt dato duas esse p̄cognitiōes qꝛ est ꝛ qd̄ est. dubitaret forte aliqs. vtrū he p̄cognitiones regrant̄ in scia habita iueniēdo sicut in habita adiscendo. ¶ Dicēdū ꝙ ad hoc cōiter respōdet̄ has p̄cognitiōes nō esse necessarias in scia inuēta ꝙ vt dicit: pꝫ ex v̄bis ph̄i. naꝫ ph̄s ait ꝙ oīs doctrina ꝛ oīs disciplina ex p̄existēti fit cognitiōe. q̄ loq̄tur de scia que habet̄ adiscēdo ꝛ docēdo: nō aūt iueniēdo. ¶ Rursus ideꝫ ait: ꝙ oꝫ p̄cognoscere qd̄ est qd̄ dr̄ per nomē. In scis aūt per inuētionē habita nō oꝫ vti sermone: sꝫ ex ipsis rebus accipit̄. ergo ibi non oꝫ p̄cognoscere qd̄ est qd̄ dicit̄. Sꝫ hec via stare nō pōt nā themistius in suo cōmēto vt supra dicebat̄. exponēs ꝙ oīs doctrina ꝛ oīs disciplina ex p̄exñti cognitione fit. ait. hoc veritatē habere ēt in his que hō cogitat apud semetipꝫ. ꝯstat aūt ꝙ de iisdē p̄cognitionib⁹ ph̄s loquitur de q̄bus superius fecit mētionē. cū ait. oīs doctrina ꝛc. imo exponens ph̄s quō oīs doctrina ꝛ oīs disciplina ex p̄existēti cognitiōe fit. ait de hꝭ p̄cognitiōe ꝙ est duplex qꝛ est ꝛ qd̄ est. q̄re si illa p̄existēs cognitio: vt pꝫ per themistiū reqrit̄ in scia iuēta. seq̄tur ꝙ qꝛ est ꝛ qd̄ est etiā in scia iuenta reqrunt̄. sꝫ sꝫ nunq̄ꝫ hoc ex textu ph̄i haberetur: pꝫ tm̄ veꝝ eē qd̄ dicit̄. nā si aliqs admirās eclipsiꝫ lune vellet eius iuestigare cām ꝛ iueniret sciam de eclipsi dicēs ipsam eē per iterpositionem terre. si iueniēs hanc sciam ignorasset qꝛ luna est. ꝛ nesciuisset qd̄ est luna nūq̄ꝫ fuisset circa hāc sciam sollicitus ꝛ nequāq̄ꝫ inuenisset eā. Qd̄ ergo obycit̄ ꝙ ph̄us loq̄tur de omni doctrina ꝛ omni disciplina. ergo videt̄ loq̄ de scia per doctorē in discipulū tradita. hꝰ aūt ē scia nō iueniēdo habita. sꝫ adiscēdo acq̄sita. dici debꝫ ꝙ ꝓverba illa ph̄i non excludit̄ sciētia iuenta. nā sciaꝫ iueniēs pōt aliū illā sciaꝫ docere. ꝛ ita illa scia iuenta erit doctrina. lꝫ ergo scia iuenta non mereat̄ dici disciplina: qꝛ nō est addiscendo habita pōt tñ dici doctrina qꝛ docēdo pōt cōmunicari imo nisi scia iuenta eēt doctrina nulla scia eēt disciplina. qꝛ nisi inueniēs aliū docuisset nūq̄ꝫ aliqs ab aliquo didicisset. nam qui discit ab alio addiscit. nūc quero de illo alio a quo didicit vtrū habuit sciaꝫ discēs vel iueniens. p̄mus ergo docēs nō fuit discens. sed fuit iueniēs. ꝛ qꝛ tempore ph̄i adhuc erāt in memoria p̄mi philosophātes. planū est ꝙ a p̄mis philosophātib⁹ ꝛ demū sciam iueniētib⁹ cōicata est scia discētib⁹. si g̃ docere ideꝫ ē qd̄ aliꝭ sciam tradere ꝛ adiscere idē ē qd̄ ab aliquo sciaꝫ accipe p antonomasiā scia inuēta dꝫ dici doctrina. qꝛ p illā ē p̄ncipalr̄ aliꝭ scia cōicata. Scia aūt ab aliquo acq̄sita debet dici disciplia. qꝛ hoc itelligit̄ nomie discipline vt. s. ab alio sit accepta Bona ergo erit expositio supius tradita: vt dicat̄ oīs doctrina. i. oīs ars iueniēdo habita que antonomatice doctrina dici dꝫ. ꝛ oīs disciplina. i. oīs ars ꝛ oīs scia adiscendo acq̄sita ex p̄existēti fit cognitiōe. ¶ Quod vō vlteri⁹ addebat̄. ꝙ ph̄s ait hāc p̄cognitionē esse qd̄ est qd̄ dr̄ ꝙ in scia iuēta nō hꝫ locū: cū ibi non sit necessarius sermo. dici pōt ꝙ qd̄ est qd̄ dr̄ est idē ꝙ qd̄ est qd̄ sentit̄. nā cū audimus noiare lapidē eundē ꝯceptū formam⁹ nobis in itellectu nr̄o quē formamus cū sensibilr̄ lapidē videmus. imo hoc mō matres docēt pueros qd̄ nois cū sensibilr̄ ondūt eis ꝙ hoc vocat̄ lignū. hoc lapis. hoc ferruꝫ. eūdē ergo ꝯceptū quē formauerūt sibi vidētes lapides formāt sibi postea cūꝫ lapidē audiūt noiari. qd̄ est ergo qd̄ dicit̄ est idē cū qd̄ est qd̄ sentit̄. ¶ Hoc viso dicam⁹ ꝙ qꝛ est ꝛ qd̄ est sunt p̄cognitiōes nō solū in scia habita adiscēdo sꝫ ēt iueniēdo. sꝫ i scia hita adiscēdo ꝛ p sermonē sunt p̄cognitiones: qꝛ est qd̄ dicit̄ ꝛ qd̄ est qd̄ dicitur. In scis vō habitis p iuētionē ꝛ p sensuꝫ sunt p̄cognitiōes qꝛ est qd̄ sentit̄ ꝛ qd̄ est qd̄ sentit̄. sꝫ qꝛ est qd̄ sentit̄ ꝛ qd̄ est qd̄ sentit̄ sunt eedem precognitiōes cum qꝛ est quod dicit̄ ꝛ qd̄ est qd̄ dicitur. qꝛ de nullo scimus qd̄ est qd̄ dr̄ de quo nō formemus aliqueꝫ cōceptū in itellectu. nihil aūt est in itellectu. qd̄ prius nō fuerit aliquo modo in sensu vel p se vel p sīuū sile. vl̄ p suas ptes. vel p suū effectū. Sic ergo accipiēdo large qd̄ sentit̄ ꝛ qd̄ fuit in sensu idē est scire qd̄ est qd̄ dr̄ ꝛ scire qd̄ est quod cadit sub sensu. ¶ Ulteri⁹ aūt qꝛ itellect⁹ hoīs nō q̄escit. dubitaret forte aliqs quō ideꝫ sit qd̄ est quod dr̄ ꝛ qd̄ est quod sentit̄ vel qd̄ fuit in sensu. Dōm ꝙ scia nr̄a cātur a rebus: ꝛ qꝛ effectus est representatiuus cāe ea q̄ sunt in intellectu ꝛ ipsi ꝯceptus quos formamus nobis in mēte sunt signa eoꝝ q̄ sunt in reb⁹. Rursus qꝛ hꝭ cōceptus exp̄mimus p noia ꝛ p voces. qꝛ ea que sunt in voce sunt signa eoruꝫ q̄ sunt in aīa. nō est igit̄ alius ꝯceptus q significat̄ p voces ꝛ q est signū reꝝ q̄ aliquo modo fuerūt i sensu. Idē ergo ꝯceptus in mente formatus repsentat qd̄ est quod sentit̄ vel qd̄ est qd̄ fuit in sensu. ꝛ etiā ille ideꝫ ꝯceptus dat nobis itelligere qd̄ est quod dr̄ ꝛ significat̄ p voces. ꝛ qꝛ eedeꝫ sunt he p̄cognitiōes cū illis. ꝛ idem est scire qꝛ est ꝛ qd̄ est quod dr̄ cū qꝛ est ꝛ quid est quod sentitur vel qd̄ aliquo modo fuit in sensu. ideo ph̄s nominādo illas noiauit istas: ꝛ determinādo de illis non exclusit istas. Quod ergo obycit̄ ꝙ in scia inuēta nō idigemus significatus vocū. dici dꝫ ꝙ idigemus sensu. ꝛ illi ꝯcept⁹ quos

formamus nobis de reb⁹ quarū est scia ꝛ que fuerūt in sensu sunt illi idē quos per voces significam⁹. ꝛ qd ē qꝺ dr̄ est idē cū qd est qꝺ sentit̄ vel qꝺ fuit in sensu. ¶ Ulterius aūt dubitaret forte aliqs de ordine istarū ꝑcognitionū. vtrꝫ qꝛ est ꝑcedat qd est vel ecōuerso. ¶ Dicēduꝫ ꝙ in scīa īueniēdo habita magis qꝛ ē videt̄ ꝑcedere qd ē. in scīa vō adiscēdo acqsita videt̄ eē ordo ꝯrius. nā prima acqrit̄ ꝑ sensuꝫ. scḋa ꝑ sermonē. ꝑ sensum aūt statim ꝑcipimus qꝛ est. postea cogitam⁹ qd est. in sermone aūt ecōtrario. qꝛ opꝫ nos ꝑmo scire qd ē qꝺ dr̄. postea cogitamus si id sit. vt si noīatur nobis hyrcoceru⁹. ꝑlo oꝫ nos scire qd significat̄ hoc noīe postea oportebit nos cogitare vtrū qꝺ significat̄ illo noīe sit aliqd in reꝶ nā. in scīa ḡ que acqritur ꝑ sensum cuiusmodi est scīa inuenta ꝑcognitio qꝛ ē ꝑcedit ꝑcognitionē qd ē ꝫ in scīa habita ꝑ sermonēꝫ ꝑcognoscere qd ē qꝺ dr̄ ꝑcedit ꝑcognitionem qꝛ est. ꝛ qꝛ scīa habita per sermonē est sciētia adiscēdo habita. bene dictum est ꝙ in hac scientia ꝛ illa fm̄ has precognitiones est ordo cōuersus. ¶ Esset aūt vlterius dubitādū de exēplis supi⁹ habitis ꝛ de modis ꝑcognoscendi in p̄nti lectōe traditis: ꝫ de his in seq̄nti lectōe dicet̄.

¶ Ante ꝗ̄ autē sit inducere: aut sillogismum accipe quodaꝫ qdē modo fortasse dicēdū est scire: mō aūt alio nō. qꝺ eniꝫ nesciuit si ē simpliciter: hoc quodaꝫ modo sciuit: vt ꝙ duos rectos habet simpl̄r. ꝫ manifestū est qdeꝫ ꝙ sic qdem scit: simpl̄r aūt nō scit. Si vero nonmenonis ambiguitas ꝯtingit: aut. n. nihil discet: aut que nouit. Non. n. sicut qdam argumentant̄ soluere dicēdū est. Nunqd sciuisti oēm dualitatē: qm̄ est par aut nō. dicente aūt attulerūt quādā dualitatē quā nō opinatus ē esse. Soluūt. n. nō dicētes cognoscere oēm dualitatē pareꝫ esse ꝫ ꝗ̄ sciūt ꝙ dualitas sit: ꝛ etiā sciūt cuius vere demōstrationē habēt ꝛ cuius acceperūt: Acceperūt antem nō de omni cuius vtiqꝫ sciūt ꝙ triangulus aut numerus sit: sed simpl̄r de omni numero ꝛ triāgulo. Neqꝫ. n. vna ꝑpō accipit̄ hmōi qꝺ quē tu nosti numeꝶ aut quā tu nosti lineā rectam ꝫ de oī Linea recta.

Sed nihil opinor prohibet qm̄ est quod adiscat sic scire. Est āt sic ignorare. Incōueniēs aūt nō est si scit quodāmodo ꝙ adiscit. Sed si hoc modo vt inquātum adiscit ꝛ scit.

¶ Dicebat̄ superius ꝙ sicut oꝫ materiaꝫ ꝑparare ad suscipiēdam formā ita per ꝑhemium preparāda est anima ad suscipiēdos sermones de qbus in executione tractatur. Materia aūt dupl̄r preparat̄ ad formā. vꝫ. in inducendo dispōnes ꝑpositas ꝛ remouēdo oppositas. quare cū ꝑhs disposuit alaꝫ audiētiū ad suscipiēdā doctrinam de demōstratione ostēdendo ꝙ necessaria sit demōstratio ad sciam acqrendaꝫ. In parte ista remouet ea q̄ p̄nt nos indisponere si vellem⁹ hꝫ sciam acqrere. hec auteꝫ īpedimēta sunt opiniones opposite. nā sicut scire ꝗ̄ necessaria sit demōstratio nos disponit vt velim⁹ scire artem demōstrandi sic opiniones ponētes ꝙ nō sit necessaria demōstratio in acqsitiōe sciētie nos īdisponūt ꝛ distrahūt ne de demōstratione curemus. Dupl̄r aūt esset superflua ars demōstrandi. ꝑmo si nō cōtingeret scire: vt dicebat Heraclitus. scḋo si cōtingeret scire: sed non ꝑ demōstrationē vt posuit plato. ideo in parte ista remouent̄ iste opiniones opposite. circa qꝺ duo facit̄. qꝛ ꝑmo determinat ꝗ̄dam v̄itateꝫ. 2° ex veritate determinata soluit ad opiniones ꝯrias ibi. (Si vero non menonis). Dicit ergo ꝙ (ante autem ꝗ̄ sit inducere aut accipe qd est per sillīm quodā qdē modo fortassis dicēdū est scire. modo aūt alio nō. qꝺ. n. nesciuit si est simpl̄r hoc quodāmō sciuit). q. d. cōclusio anteꝗ̄ sit ostēsa per īductionem ꝛ ꝑ sillīm aliquo modo ignorat̄ ꝛ aliquo modo scit̄. ignorat̄ autē simpl̄r ꝛ indistincte ꝛ in ꝑpria forma: scit̄ aūt in suis principijs quodāmodo ꝛ fm̄ qd. ideo subdit ꝙ triāgulus (hꝫ duos rectos simpl̄r. sed manifestuꝫ est qdem ꝙ) hoc ꝙ triāgulus habꝫ simpl̄r (sic qdē scit). i. quodāmodo (simpl̄r aūt nō scit). ¶ Notandū ꝙ sicut per trāsmutationē ꝛ motū inducit̄ forma sic per demōstrationē ꝛ sillīm acqrit̄ scīa. est. n. demōstratio q̄dā via in sciam sicut motus ad formā est via in formā. res ḡ vt sunt in suis cāis sūt quodāmō. añ ergo ꝗ̄ res sit ꝑducta in eē ꝛ anteꝗ̄ habeat esse simpl̄r est quodāmō. qꝛ est in suis causis. sic scimus ꝑncipia. ꝛ anteꝗ̄ ex illis deducamus ꝯclusiones. hꝫ ꝯclusiones sunt ignorate ꝛ note. sūt ignorate simpl̄r ꝛ in se. sunt note quodāmō in suis causis. ¶ Notādū ēt ꝙ id qꝺ habet esse simpl̄r pōt esse notū quodāmō. nā lꝫ triangulus simpl̄r hēat duos rectos. añ tñ ꝗ̄ hoc sit demr̄atiōe ꝑbatū nō est notū simpl̄r sed quodāmō. iō ait ꝙ hoc triāgulus simpl̄r duos habet rectos añ demr̄ationē est notū sic. i. quodāmō: simpl̄r aūt nō est notū. ¶ Deinde cū dicit (Si vō nō) Ex veritate ꝑmissa soluit ad opiones oppositas. circa qꝺ tria facit. qꝛ ꝑmo ponit hꝫ opiones. scḋo ad opiones illas adducit falsā solutionē. tertio ex v̄itate determiata dat solutionē verā. scḋa ibi. (Nō eni sic.) tertia ibi. (Sed nihil vt opior.) Cōtinuet̄ ergo sic. bñ dem̄ ē ꝙ cōclusio anteꝗ̄ sit ostēsa ꝑ īductionē vel ꝑ sillīm ē aliquo mō scita ꝛ aliquo mō ignorata (si vō nō). i. si nō ponat̄ sic eē (ꝯtingit ambiguitas menonis) hoc. n. posito vel non ꝯtingit adiscere: vt ponebat Heraclit⁹ q negauit scire. vel nr̄m adiscere ē reminisci: vt ponebat Plato. iō ait ꝙ si nō sic dicat̄ (discit. n. nihil) q̄tū ad Heraclitū (aut) discit (q̄) prius (nouit) ꝛ suū discere est reminisci q̄tum ad platonem. ¶ Dubitaret forte aliqs. vñ sequit̄ hec ꝯña ꝙ si añ inductionē ꝛ sillogismū ꝯclō nō est scita quodāmō. vel nihil adiscimus vt ponebat Heraclitus. vel adiscimus q̄ iaꝫ ꝑus nouim⁹. ꝛ nr̄m discere est reminisci vt ponebat plato. Dicēdum ꝙ de rebus possumus loq tripl̄r accipiendo rem large: put entia apud aīam etiā dñt res. nā q̄dā sunt in seipsis. q̄dā in suis causis. q̄dā vō solū apud aīam vt chymera ꝛ hyrcocerius. ea aūt q̄ sūt in seipsis hñt eē simpl̄r ꝛ in actu. q̄ vō sunt in suis causis sunt quodāmō ꝛ in potētia. q̄ vō nō sunt in se nec in suis causis nec sūt in actu nec sūt in potētia. Si ergo nll'e res eēnt quodāmō ꝛ in suis causis. ꝛ si nihil esset in potētia. vel nullo modo esset motus vel esset motus ad ea que sunt in actu. Ut ergo saluemus rōnē motus oꝫ ꝙ inter esse in actu ꝛ esse nullo modo sit dare eē mediū: qꝺ est eē in potētia. ad ea ergo q̄ nullo mō sunt nō est mot⁹. nec ad ea que sūt simpliciter ꝛ in actu: ē mot⁹: sed motus est ad ea que nō sūt simpl̄r in actu. sed sūt quodāmō ꝛ in potētia. ante ergo ꝗ̄ sit motus ꝛ añ ꝗ̄ materia moueat̄ ad formaꝫ nec est dicendum ꝙ forma illa sit nullo mō nec ꝙ sit simpl̄r in actu. ꝫ est vna media: qꝛ forma illa nō est ī se nec est simpliciter in actu: ꝫ in suis causis: ꝛ quodāmō in potētia. sic ꝛ ī ꝑposito cū demr̄atio sit q̄dā via ad acqrēdā sciaꝫ.

sic mot⁹ ad formā est q̄dā via ad acq̄rēdaꝫ formā. ꝯclo añq̄ꝫ ꝑ demr̄ationeꝫ sit nota. nō est dōm ꝙ sit nullo mō scita. nec est dicēdū ꝙ sit scita simplr̄ ⁊ i actu: sed dāda est via media ꝙ ꝯclo illa nō est scita simplr̄ ⁊ in actu: ſꝫ quodāmō in potētia: q̄re sicut si ab eē regulariter tolleret̄ via media vt ꝙ nihil eēt quodāmō ⁊ in potētia. sed vel q̄ōlibet eēt simplr̄ ⁊ in actu vel nullo mō: sequeret̄ ꝙ vel nullo mō eēt motus vl̄ eēt motus ad ea que sunt simplr̄ ⁊ in actu. sic etiā ⁊ si a scire reꝝ tolleret̄ via media vt ꝙ nihil eēt scitū quodāmō ⁊ in potētia. vel nullo mō ꝯtingeret adiscere. ⁊ tūc icurrerem⁹ in errorē Heracliti. vel odiscerem⁹ ea q̄ nouim⁹ ⁊ ea q̄ scium⁹. ⁊ sic icurrerem⁹ in errorē platonis. bona ḡ est ꝯ̄ñtio phi ꝙ si non eēt veꝝ q̄ō iō determinatū est ⁊ si nō eēt dare viaꝫ mediā. vꝫ. ꝙ ꝯclo ꝓbāda nec est oīo scita nec oīo ignorata. vl̄ nihil adiscerem⁹ si ꝯclo eēt oīo ignorata vel adiscere mus q̄ iā nouim⁹ si eēt simplr̄ scita. ⁋ Notādū ḡ ad intellectū littere ꝙ plato ꝯ̄suevit suos libros ititulare discipulis suis. fec̄ ḡ quēdā librū quē vocauit Menoneꝫ a quodā suo discipulo sic vocato. ibi āt hec ambiguitas tangit̄. vꝫ. ꝙ nihil adiscim⁹: ſꝫ nr̄m adiscere ē reminisci. ⁊ q̄꞉ icōueniēs est nihil adiscere. iō volebat plato ꝙ adiscimus q̄ nouimus ⁊ q̄ iā scium⁹ ⁊ nr̄m discere est reminisci. ⁋ Notādū etiā platonē hoc mō ꝓbare itētū. nā si alicui oīo iperito in geometris ꝓponerent̄ geometrica ꝓncipia ipse ꝯcederet ea: ⁊ sic deducēdo ex ꝓncipiis conclusiones semꝑ ille cōcederet eas. hoc nō eēt nisi sciret illas. ḡ vel nihil adiscit hō vel adiscit q̄ iō nouit. ſꝫ quō soluēdū sit ad dubitationē platonis in ꝓsequēdo apparebit. ⁋ Deīde cū dicit. (Nō. n. sicut) ad dubitationeꝫ īductā inducit solutionē falsam. Ad cuius euidētiā sciēdum est ꝙ q̄dā volētes soluere ad dubitationem platonis īducebāt quādā aliā dubitationeꝫ ⁊ ex solutiōe illi⁹ dubitatiōis volebāt soluere dubitationē platonis. Tria ḡ fac̄. q̄꞉ ꝑmo ꝑmittit hꝫ dubitationē. 2° ad dubitatiōeꝫ illā adducit falsaꝫ solutionē. 3° illā falsaꝫ opinionē iprobat. scōa ibi. (Soluūt. n.) tertia ibi. (Et ēt sciūt). Dicit ergo (nō ergo) supple sic (dicēdū sic q̄dā argumētant̄) vel conant̄ (soluere) dn̄t. n. (nūq̄d scivisti oēm dualitatem q̄m par est. aut nō. dicēte aūt hoc) .i. ꝯcedēte (attulerūt quādā dualitatē quā nō est opinat⁹ eē). ⁋ Notādum aūt argumētū hoꝝ in hoc ꝯsistere. vt si aliq̄s hr̄et dualitatem in manu abscōsam. posset alteri dicere. ꝓbo ꝙ tu scis veꝝ numer⁹ quē habeo in manu sit par vl̄ impar. nā tu scis oēm dualitatē eē parē. numer⁹ quē hēo in manu ē dualitas. ergo scis numeꝝ quē hēo in manu eē parē. Est. n. hic fallacia accn̄tis. nā sic nō valet cognoscis coriscū. coriscꝰ est veniēs. ergo cognoscis veniētē. q̄꞉ accidit corisco ꝙ sit veniēs in q̄ꝫtū a te cognit⁹ est. ita si scis oēm dualitatē eē parē nō oꝫ ꝙ numeꝝ queꝫ habeo abscōsum in manu scias eē parē ſꝫ iste numer⁹ sit dualitas. nā dualitati in q̄ꝫtuꝫ scit̄ a te ꝙ sit par accidit ei. ⁊ extraneū est ab ea ꝙ sit abscōsa in manu. ⁋ Dubitaret forte aliq̄s quō ex solutiōe hui⁹ dubitatiōis pōt solui ad dubitationē platonis. ⁋ Dōm ꝙ ex hac dubitatiōe videt̄ seq̄ ꝙ adiscam⁹ que ꝑus nouim⁹. nā si scim⁹ oēꝫ dualitatē parē eē ⁊ adiscimus ꝙ hec dualitas sit par: adiscimus q̄ō ꝑmo sciebam⁹. q̄re cū plato hoc itēderet ꝓbare ꝙ nr̄m discere ē reminisci: ⁊ ꝙ adiscim⁹ q̄ ꝑus sciebam⁹. si soluat̄ ad dubitationem ꝓpositam videt̄ solutuꝫ esse ad dubitationē platonis. ⁋ Aduertēdū ergo q̄ꝫtū ad ꝓsens spectat ꝙ duplr̄ pōt ꝯtigere ꝙ sciam⁹ oēꝫ dualitatem eē parē. ⁊ m̄ lateat nos hāc dualitatē parē eē. ꝑmo si h latētia sumat̄ ex parte sensus vt si q̄s hr̄et in manu dualitatē abscōsaꝫ ignorare posset numeꝝ illū abscōsuꝫ in manu eē parē. q̄꞉ lateret sensui nūeꝝ illū eē dualitatē expāsa aūt manu ⁊ viso nūeꝝ illū dualitatē eē statiꝫ scirem⁹ nūeꝝ illū eē parē. Scōo hꝫ latētia posset sumi ex ꝑte itellect⁹ vt posset q̄s scire oēm dualitatē eē parē. tñ ignoraret q̄ntaꝫ partē denarii nūeri parē eē: q̄꞉ forte nesciret ꝙ q̄nta pars denarii sit dualitas. Itaq̄ꝫ si scis oēm dualitatē eē parē ⁊ lateat te hꝫ dualitatē pareꝫ esse. siue hec latētia sumat̄ ex parte sensus siue ex ꝑte itellect⁹. si postea adiscas hāc dualitatē parem eē videris adiscere q̄ō ꝑus sciebas. q̄꞉ q̄ scit oēm scit ⁊ hāc. cū q̄ōlibet particulare ꝯtineat̄ sub suo vl̄i. Et q̄꞉ vt dicebat̄ intendebat hoc plato ꝯcludere ꝙ adisceremus q̄ ꝑus sciebam⁹. cuꝫ etiā hoc ꝯcludat hec dubitatio. soluta hac dubitatiōe videbat̄ his q̄ hꝫ dubitationē inducebāt sufficienter solutum esse ad dubitationē platonis. ⁋ Deinde cuꝫ dicit. (Soluūt. n.) ad hꝫ dubitationē inductaꝫ adducit falsam solutionem dicēs (soluūt. n. dicētes nō cognoscere oēm dualitatē parē esse: sed ꝙ quā sciūt ꝙ sit dualitas) ⁋ Notādum autem huiusmodi solutionē eē nō per interemptionē. nam cū dr̄ tu scis oēm dualitatē eē parem soluūt hanc ꝓpōnē eē falsam. tu scis oēm dualitateꝫ eē pareꝫ. hec. n. ꝓpō. vt dicūt simplr̄ ꝓlata est falsa: ſꝫ ē ibi hec ꝯditio addēda tu scis oēꝫ dualitatē eē parē quā scis eē dualitatē. ⁊ q̄꞉ sic est. nō ergo seq̄tur ꝙ scias numerū quē habeo abscōsum in manu eē parē: q̄꞉ nescis illū numeꝝ dualitatē eē. sic ēt hoc mō potes ignorare ꝙ q̄nta pars denarii sit par: quia potes ignorare ꝙ quinta pars denarii sit dualitas. ⁋ Notādum etiā ꝙ hi ⁊ platonici oīno tenebant vias oppositas. volebat. n. plato ꝙ si scimus oēꝫ dualitatē eē parē ⁊ adiscimus hāc parē eē. adiscimus q̄ō simplr̄ scimus. hi aūt quos hic Arist. inducit volentes soluere ad dubitationē platonis. dn̄t nos adiscere q̄ō oīo ignoramus. ideo soluebāt ꝑ iteremptionē. phus vero vt patebit: q̄꞉ tenet viā mediā soluit ꝑ distinctionē dicēs ꝙ ꝯclo ꝓbanda nec est oī mō scita vt dicebāt platonici. nec oī mō ignorata vt dicebant hi q̄ dubitationē platonis conabant̄ dissoluere. ⁋ Deīde cū dic̄. (Et etiā sciūt) iprobat hꝫ solutionē falsaꝫ. circa q̄ō duo facit ꝑm ꝙ duplr̄ iprobat eā. nā ꝑmo iprobat ipsam ex parte ꝯclusionis. scōo ex ꝑte ꝑmissaꝝ ibi (Nec. n. vna) ⁋ Ad euidētiā ꝑme partis sciēdū ꝙ solutio data i hoc ꝯsistebat ꝙ tu nescis oēm dualitatē eē parē. ſꝫ scis oēm dualitatē eē parē quā scis dualitatē eē. hoc aūt ē falsuꝫ q̄꞉ cū accipias demr̄ationē de oī dualitate ꝙ sit par. ⁊ cū sciaꝫ hēas eius cui⁹ demr̄ationē accipis: simplr̄ ⁊ absq̄ꝫ additiōe alicui⁹ ꝯditionis possumus ꝯcedere ꝙ nos scimus omnem dualitatem parē esse. ⁊ ꝙ nos scimus oēꝫ triāgulum hr̄e tres. ideo ait ꝙ (sciunt q̄dem cuius vere demr̄ationē hn̄t ⁊ cui⁹) demr̄ationē (acceperūt. acceperūt aūt) demr̄ationē (nō de oī cui⁹ vtiq̄ꝫ sciūt ꝙ sit triāgulus aut) ꝙ sit (numerus. sed simplr̄ de numero oī ⁊ triāgulo) q̄re si demōstratio ꝯcludit nō de oī ꝙ scit esse hoc. ſꝫ de oī simplr̄ ꝯcedendum est te scire de oī simplr̄. ⁋ Notādū aūt ꝙ cū demr̄atio sit sillꝰs faciēs scire oꝫ te talem scioꝫ hr̄e qualē demr̄ationē facis. hn̄ ergo dcm̄ est ꝙ cū demōstratio sit de oī simplr̄ nō de omni q̄ō scis esse hoc. ꝙ tu scis de oī simplr̄ non de oī q̄ō scis esse hoc vt ꝓposita solutio dn̄ debat. ⁋ Deīde cū dicit (Neq̄ꝫ. n. vna) dn̄ dr̄ hoc idem ex parte ꝑmissarum. nā nō solum ꝯclusio ꝯcluditur de oī simplr̄: sed etiā ꝑmisse accipiūt de oī simplr̄. q̄re si talē habes sciam q̄les accipis ꝑmissas ⁊ q̄lem ꝯcludis ꝯclonem cū ꝯclo ꝯcludat̄ de oī simplr̄ ⁊ ꝑmisse accipiant̄ de oī simplr̄ sciam habebis de oī simplr̄. iō ait ꝙ (nec. n. vna ꝓpō) .i. nulla ꝓpō siue nulla ꝑmissaꝝ (accipit hꝫ ꝙ quē tu nosti numeꝝ. aut queꝫ tu nosti rectā lineā ſꝫ de oī) .i. accipit de oī simplr̄. ⁋ Deīde cū dicit. (Sꝫ nihil ꝓhibet vt opinor) dat verā solu-

tionē oñdens φ ɔclo ꝓbāda nō est simplr̃ scita vt dice-
bat plato. nec est oı̄ mō ignorata vt dicebāt soluētes ad
opinionē platonis. o. (sʒ nihil ꝓhibet vt opinor. qm̄ qȯ
adiscit sic est scire est aūt sic ignorare) iō subdit φ (non
.n. est incōueniēs si scit quodāmō qȯ adiscit: sed) supple
incōueniēs est (si hoc modo adiscit vt inquantum scit)
a discim⁹ ergo φ scimus sed nō adiscimus vt scimus. qꝛ
qȯ scimus quodāmodo ⁊ in potētia adiscim⁹ simplr̃ di
stincte ⁊ in actu. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtrū sit vera
opinio platonis vt vtrum nostruʒ discere sit reminisci.
¶ Dicēdū φ querere. vtꝝ nostrū adiscere sit reminisci
est querere vtrū noster itellectus habeat sibi spēs a sua
ꝓductione cōcretas vt visus est sensisse plato: vel nasca
tur vt tabula rasa in qua nihil est pictum. vt videt̃ velle
Aristo. Propter qȯ sciendūʒ φ non est modus philoso-
phandi noster vt nostra cognitio icipiat ab intellectu .s.
vt per itelligibilia ad hec sensibilia descendamus qȯ cō
sonat phie platonis. sed modus philosophādi noster est
φ nostra cognitio īcipiat a sensu vt per sensibilia in itel-
ligibilia manuduci possim⁹. qȯ ɔsonat phie Arist. Uide
mus aūt φ in his sensibilibus inueniunt̃ duo gnā corpo
rum. quedā suprema vt celestia. quedā īfima vt sunt in
spera actiuoꝝ ⁊ passiuoꝝ. celestia aūt corpora sunt qua-
si plena formis. qȯlibet. n. corpus celeste est q̄si plenum
forma. qꝛ nō est in potētia ad vlteriorē formaꝫ: sed hʒ in
se formā ꝑficientē ⁊ cōplentem totū sue materie appeti
tum. hec aūt corpora īfima nō sunt ꝓprie plena formis
sed sunt in potētia ad vlteriorē formā. sicut ergo in cor-
poralibus inuenim⁹ hos duos gradus. sic si ꝑ sensibilia
itelligibilia volumus ostēdere debem⁹ in substātiis in-
tellectualib⁹ hos duos gradus arbitrari. qꝛ quedā sunt
q̄si supreme vt itelligētie. q̄dā q̄si īfime vt aie humane.
Intellect⁹ ergo noster possibilis vt vult cōmētator in. 3.
de aia. tenet īfimū gradū in gn̄e subaꝝ separatoꝝ. Intel
ligētie ergo tenētes superiorē gradū erūt plene formis
⁊ in sui cōcreatiōe habebūt formas sibi cōcreatas ꝑ q̄s
itelligāt, iuxta illud in libro de causis. oīs itelligētia est
plena formis. Aie vō in gn̄e itellectualiū gradū īfimum
tenētes nō sunt plene itelligibilib⁹ formis: sʒ sunt in po-
tētia ad hꝫ formas. cū ergo querit̃ vtꝝ nostrū discere sit
reminisci vt posuit plato. vl̃ itellectus nr̄ a sui creatione
nō sit plen⁹ scia ⁊ specieb⁹: sʒ sit q̄si tabula rasa. vt posuit
Ari. ⁊ sit in potētia ad sciam ⁊ ad intelligibiles formas.
pʒ φ per ea que vident̃ in his sensibilib⁹ aliquo modo
manuducimur in hanc veritatē φ sicut corpora hec pas
sibilia tenētia gradū infimū in genere corpoꝝ non sunt
plena formis: sʒ sunt in potētia ad formas sensibiles. sic
a nime que sunt cōiuncte corporibus passibilib⁹ tenent
infimū gradū in genere substantiaꝝ intellectualiū a sui
ɔcreatione nō sunt plene formis intelligibilibus: sed in
potentia ad hꝫ formas. ¶ Ulterius forte dubitaret ali
quis qualr̃ posuit plato φ fieret in nobis scia. ¶ Dōm
φ plato quodāmodo vocē ꝓpriā ignorauit. ɔdixit eniʒ
quodāmodo positioni sue: nā in generatione formaruʒ
sensibiliū habuit positionem ꝓpriā discordātem ab opi
nione anaxagore. In generatiōe aūt formarū itelligibi-
lium quasi incidit in anaxago. positionē. Posuit. n. ana-
xagoras φ forme nāles latitabāt in mā ⁊ per agēs nā-
le qȯ ibi latitabat fiebat in manifesto. ita φ nulla forma
imp̄mebat̃ materie que ꝑus nō esset in ipsa. Plato aūt
nō sic posuit: sed posuit ydeas dationes formaruʒ ita φ
agētia particularia solū disponebāt materiam ad susce-
ptionem forme ⁊ ab ydea separata inducebat̃ forma in
materiā. Fm igit̃ positionē eius in formis naturalib⁹ nō
posuit plato latitationem formaruʒ. sʒ dixit has formas
nāles eē q̄sdā participatōes idearū. ⁊ induci huiusmodi

formas ab agēte particulari disponēte. ⁊ ab ydea separa
formā ꝑncipalr̃ inducēte. In formis aūt itellectualibus
q̄si posuit latitationē formaꝝ ⁊ icidit in pōnē anaxago-
re. nā sicut anaxagoras posuit formas nāles preexistere
in mā añ gn̄atione. sic posuit plato spēs itelligibiles pre-
existere in aia añ adiscere ⁊ añ doctrinā. ꝑ studiū ergo ⁊
ꝑ exercitiū fm platonē nō cāutur in nobis scia sʒ solū re-
mouent̃ ipedimēta ⁊ hō reducit̃ in memoriā scie q̄ pre-
existit in aia. sicut fm anaxagorā ꝑ gn̄ationē ⁊ ꝑ motuʒ
nō cāutur forma in mā: sʒ oēs forme in mā ꝑexistūt. ⁊ per
trāsmutationē ⁊ motū tollunt̃ ipedimēta per q̄ latētes
forme appere nō pōt. Sʒ φ hec positio platonis nō sit
rōnalis ⁊ nō cōcordet his que apparēt in sensu ꝑcedens
qȯ declarauit. ¶ Ulterius forte diceret aliqs quō ɔclo
vl̃ qcq̄d adiscim⁹ añ adiscere est aliquo mō scituʒ ⁊ ali-
quo mō ignoratū. sic videt̃ phs in lr̃a tāgere. ¶ Dōʒ φ
huius qōnis vitas tota ex qōne ꝑcedēti dependet. nā si
scia ⁊ spēs itelligibiles eēnt añ adiscere nō deberem⁹ cō
cedere φ nullo mō sint in aia nec φ sint ibi simplr̃ ⁊ in
actu. sʒ cōcedēda est via media φ nō sint ibi simplr̃ ⁊ in
actu: sed sint ibi quodāmō ⁊ in potētia. sic forme sensibi
les añ trāsmutationē ⁊ motū hoc medio mō sūt in ma-
teria. pʒ q̄liter sit ad qōnē ꝓpositā rn̄dēdū. nā fm ɔmē
tatorē. 12. metaphysice. oē qȯ est aliqd in potētia ē illud
aliquo mō. vñ ibidē dit φ agēs nāle non extraheret for
mas de potētia materie nisi hꝫ forme eēnt in materia.
sic oīs effect⁹ est in sua cā. sic qcq̄d aia adiscit est aliquo
mō in aia ⁊ añ adiscere. ¶ Propter qȯ sciēdū φ oīs no
stra notitia vel se extēdit ad ꝑncipia vel ad ɔclōnes. ꝑn
cipia aūt sūt nota in lūie itellect⁹ agētis. ɔclōnes aūt sūt
note in ꝑncipiis. nā ad ꝑncipia nō ē rō. vt dr̃. 6⁰ ethicoꝝ.
nec īdigemus rōne ⁊ studio ad cognoscēda ꝑncipia. sed
ad cognoscēdū ea sufficit lumē itellect⁹ agētis. sūt. n. ꝑn
cipia sicut ꝑ se nota ⁊ statim ea ꝓbamus audita. stati. n.
assentimus eis cum se offerūt lumini itellectus agētis.
scitis. n. significatiōib⁹ termioꝝ vt scito qd iportat̃ noie
toti⁹ ⁊ qd noie ptis statum ɔcedimus ꝑ lumē itellectus
agētis nobis isitū dē totū eē maius sua pte. ꝑncipia aūt
vtute ɔtinent̃ in lūie itellect⁹ agētis. ɔclōnes vō vtute
sūt in ꝑncipiis. qꝛ sic ꝑ lumē itellect⁹ agētis ꝑncipiis as-
sentimus sic ꝑ ꝑncipia mediāte hꝫ lūie ɔclōnes cogno-
scimus. sciēdo g̊ ꝑncipia aliquo mō scimus ɔclōnes nō
simplr̃ ⁊ in actu: sʒ quodā mō ⁊ i potētia. sic hn̄do lumē
itellectus agētis quodā mō dicimur scire ꝑn̄ᵃ nō simpli
citer ⁊ in se. sʒ quodā mō ⁊ in potētia. g̊ añq̄ʒ sit iducere
uut accipe ꝑ sillm. vno mō dōm est scire. alio mō nō. nā
nō scimus simplr̃ ⁊ in actu. sed quodā mō ⁊ in potentia.
ergo platonici errabāt dicētes ɔclōneʒ añ adiscere sim
pliciter esse scitā. Et iprobātes opionē platonicā nō mi-
nus a vitate deuiabāt dicētes. hꝫ ɔclōneʒ nullo modo
esse notā sed esse oī mō ignorataʒ. Et iō tenenda est via
Aris. media. φ qcq̄d scim⁹ aliquo mō est ignotū: qꝛ nō ē
scitū simplr̃ ⁊ in actu. ⁊ añ adiscere est aliquo mō notū:
qꝛ in lumie itellectus agētis vel i ꝑncipiis est scitū quo-
dā mō ⁊ in potētia. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs d̾
exēplis supius positis. qꝛ ibi dr̃ triāgulū habere rōneʒ
passiōis. Sʒ ɔ. subm ⁊ passio vident̃ hr̃e moduʒ opposi-
tū. cū g̊ triāgulus sit subm: qꝛ de triāgulo ꝓbat̃ ꝓpa pas
sio. nō videt̃ φ ipe triāgulus possit hr̃e rōnem passiōis
Dicēdū φ vt pʒ ex ꝑmo phycorū. qȯ vere est nulli acci-
dit. suba vō q̄ vē est nullius pōt esse accn̄s. iō subē nō est
demr̄atio. vt dr̃ 6⁰ meta. qꝛ quod vere est substātia non
pōt esse alicuius passio: Sed licet substātia nō possit eē
accn̄s alicuius. tn̄ qȯ vere est accidens alicuius pōt esse
subʒ alterius: vt supficies q̄ vere accidit corpi: est tn̄ sub
iectū colorie: qꝛ ꝓpriū est supficiei. vt dr̃ in thopicis. pꝫ

mũ locũ esse coloris. sic ẽt triãgulus põt esse passio alicuius subi nõ obstãte φ ipse sit subm̃ alicu⁹ passionis. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs quõ vnitas hʒ ronez subi. ¶ Dõm. φ fm quosdã phs ponẽdo exẽpluʒ de dignitate passione ꝛ subo ẽ locut⁹ de pͥma dignitate. pͥma passione: ꝛ pͥmo subo. nã cũ dix φ dẽ affirmare aut negare verꝫ ẽ. posuit exẽplũ de pͥma dignitate qꝛ pͥma dignttas est: de quolibʒ affirmatio vel negatio vera. cũ vero loqtur de triãgulo posuit exemplũ de pͥma passione. nã pͥma ꝓpõ geometrie ẽ sup datã lineã ɔtingit triangulũ eqlaterũ collocare. ꝛ sicut sup datã lineaʒ põt collocari triãgulus eqlaterus. sic vt pʒ geometriã scientibus sup quãlibʒ lineã datã collocari põt quelibʒ spẽs trianguli. triãgulus ḡ simplr̃ sumptus põt eẽ passio pͥma ꝓbata ĩ geometria de h⁹ subo. vʒ. de data linea. silr̃ cuʒ locutus est phs de vnitate locutus est de pͥmo subo: qꝛ pͥmuʒ qͦ subycit̃ in arismetrica ẽ vnitas. ſʒ sic adaptãdo exẽpla phi valde vident̃ eẽ dissuta. vt qͦ triãgulus accipiat̃ ꝓ passione ꝓbata in geometria. vnitas vͦ ꝓ subo supposito in arismetrica. nã si exẽpla non sunt de suba artis. ꝛ si ea ponimus nõ vt ita sint ſʒ vt sentiãt q adiscũt: ɔgruẽtiora tñ sunt exẽpla cũ ponunt̃ apta ꝛ ɔiuncta q̃ʒ cũ ponunt̃ inepta ꝛ dissuta. Propter qͦ sciẽdũ φ lʒ triãglus circulus: supficies. q̃dratũ. ꝛ cetera talia ꝓpe repiantur in ɔtinuis. transferuntur tñ talia ad numeros. qꝛ qdam numeri sunt supficiales. qdam circulares. ꝛ qdaʒ q̃drati. qdam triãgulares. Quadratus. n. numerus est q constituit̃ ex ductu numeri in eq̃lem numerũ. sic in continuis q̃dratũ fit ex ductu linee in seipsaʒ vel in eq̃lem lineã. q̃ternarius ḡ ẽ numerus q̃drat⁹: qꝛ fit ex ductu binary in binariũ: ꝛ nouenarius est q̃drat⁹: qꝛ fit ex ductu ternary in ternariũ. Supficialis vero numerus appellat̃ q fit ex ductu numeri nõ in seipm nec ĩ numerũ eq̃lẽ ſʒ in numerũ ieq̃lẽ. senarius ḡ erit numerus supficialis: qꝛ fit ex ductu binary nõ in seipm ſʒ in numerũ aliũ vt in ternariũ. nã sic in ɔtinuis q̃cunqʒ linea in q̃cũqʒ lineã ducta facit supficiẽ. sic in discretis qcũqʒ numerus in quencũqʒ numerũ ductus facit nũerũ supficialẽ. verũ qꝛ si ducat̃ numerus in seipʒ vel in nũerũ eq̃lẽ hʒ ꝓpriũ nomẽ ꝛ dr̃ q̃dratũ. si ducat̃ in numerũ in eq̃lẽ retinebit sibi nomẽ cõe ꝛ dicet̃ supficialis. Circularis ãt numerus est q in se ductus semp in idẽ finit sic in ɔtinuis circulatio est ab eodẽ in idẽ terminatio. qnarius est numerus circularis: qꝛ in se multiplicat⁹ semp finit̃ in qnqʒ ita φ est ibi ꝓcessus a qnqʒ in qnqʒ vt ab eodẽ in idẽ. nã qnqes qnqʒ faciũt vigintiqnqʒ. ꝛ qnqes vigintiqnqʒ sunt cetũ vigitiqnqʒ. ꝛ si in ĩfinitũ fiat hꝯ multiplicatio ꝑ qnqʒ semp finiet̃ ĩ qnqʒ. Triãgularis aũt nũer⁹ ẽ qui describitur modũ triãgularẽ hʒ. fit aũt numerus triangularis ex seriato ordine numeroꝝ. vt si supra vnũ ɔstituat̃ dualitas fieret tria pũcta ad modũ triãguli. ꝛ si supra dualitatẽ ɔstituat̃ ternarius. vt φ describant̃ pͥmo tria postea duo. vltimo vnũ. erit etiã hꝯ descriptio triãgularis. semp ḡ ꝓcedẽdo seriatim ĩ numeris habebim⁹ descriptionẽ triãgularẽ. ¶ Aduertẽdũ tñ φ lʒ oẽs passiões numeroꝝ possint aliquo mõ ꝓbari de vnitate co φ vnitas vt dr̃ in arismetrica ṽtute ꝛ in potentia sit ois numerus. potissime tñ triãgulus videt̃ eẽ ꝓprietas vnitatis. qꝛ series numeroꝝ ex additiõe vnitatis crescit. q̃ꝛ cũ triãgulus in nũeris nihil sit aliud q̃ʒ series nũerorũ ordinate descripta. cũ hꝯ series spãliter ex additione vnitatis fiat. hec passio q̃ est triangulus potissime adaptatur huic subiecto quod ẽ vnitas. Si ergo triãgulus ꝓbabitur de vnitate: vt dicamus φ ꝓpriũ sit vnitatis ex sui additione constituere seriẽ numeroꝝ ꝛ triãgulũ facere. triãgulus sic ɔstitut⁹ se hẽbit tãqʒ passio. vnitas aũt tãqʒ subm̃. de quolibʒ aũt affirmatio vl̃ negatio tãq̃ʒ dignitas. nã si ꝑ additionẽ vnitatis nõ ɔstitueret̃ hꝯ triangulus non esset de qõlʒ affirmatio vel negatio ṽa: imo vnitas nõ esset vnitas. nã cũ de rõne vnitatis sit φ faciat numeros excrescere seriatim. si aũt h⁹ nõ faceret iã non esset vnitas. ¶ Ulterius aũt dubitaret forte aliquis de ꝑcognitionib⁹ q̃liter accipiant̃ ꝛ q̃liter sumuntur. ¶ Dõm ẽ. φ ꝑcognoscere idẽ ẽ φ pͥus cognoscere. illud ḡ qͦ est ꝑcognitũ ẽ pͥus cognitũ. ꝛ qꝛ silr̃ põt eẽ aliquid pͥus ꝛ aliqd cognitũ qꝛ est pͥus nã ꝛ ẽ pͥus tꝑe ꝛ aliquid cognitũ qꝛ ẽ. aliqd vͦ qd est. iõ ꝑcognitões q̃si assignant̃ q̃ttuoꝛ. due ex pte ꝑoritatis qꝛ aliqd est cognitũ pͥus tꝑe vt maioꝛ. aliqd vero ꝛ si non pͥus tꝑe: tñ pͥus nã vt minoꝛ. ꝛ de hꝯ ꝑcognitiõib⁹ sumptis ex pte ꝑoritatis fʒ tꝑs ꝛ nãm determinat̃ in illa pte. Est aũt ꝑcognoscere alis qdẽ pͥus. Sic etiã distinguunt̃ due ꝑcognitiones ex pte cognitiõis vt si ɔtigit cognoscere de aliquo qꝛ ẽ. de aliquo vͦ qd ẽ ɔtiget ẽr ꝑcognoscere. erũt ḡ due ꝑcognitiões sũpte ex pte cognitiõis. sic sũt due ꝑcognitiões sũpte ex pte ꝑoritatis. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs quõ hꝯ ꝑcognitiões adaptari debeãt. ¶ Dõm. φ vt pʒ ꝑ hita in oi demrõe ẽ tria ɔsiderare. vʒ. passionez que ꝓbat̃. subm de quo ꝓbat̃. ꝛ pͥncipia ꝑ q̃ ꝓbat̃. hꝯ aũt pͥncipia distiguunt̃. qꝛ q̃dã sũt extrĩseca ꝛ nõ igrediunt̃ demrãtionẽ fʒ subaʒ ſʒ fʒ ṽtutẽ vt dignitates. q̃dã vͦ sũt itrinseca ꝛ igrediunt̃ dmrãtõeʒ fm subaʒ vt pͥmisse: vt pʒ añ ex lr̃a. hꝯ ꝑcognitiões sic adaptant̃: qꝛ de dignitate oʒ ꝑcognoscere qꝛ est. i. qꝛ ẽ ṽa. de passiõe vͦ oʒ ꝑsupponere qd est qͦ dr̃ ꝑ nomẽ. de subo vͦ oʒ ꝑcognoscere vtrũqʒ. ſʒ de pͥmissis assignabim⁹ alios modos ꝑcognoscẽdi. nõ. n. dicem⁹ φ de pͥmissis oʒ ꝑcognoscere qd est. qꝛ hoc est icõplexoꝝ: nec de eis ꝓpͥe est ꝑcognoscere: qꝛ ẽ. qꝛ hoc ẽ dignitatũ. nã sic significatio ɔplexoꝝ ꝛ enũciationũ depẽdet ex significatõe icõplexoꝝ ꝛ termioꝝ. sic qꝛ est ꝛ ṽitas pͥmissaꝝ depẽdet ex qꝛ ẽ ꝛ ex ṽitate dignitatũ. neutra haꝝ ꝑcognitionũ erit ꝓpͥa pͥmissaꝝ: ſʒ premisse qd ẽ qͦ significat̃ nõ hẽbũt a se sed a termis icõplexis: qꝛ est aũt ꝛ φ ṽe sunt hẽbũt a dignitatib⁹ ꝛ a cõibus animi cõceptiõib⁹. adaptabimus aũt ipsis pͥmissis ꝑcognitiões sumptas ex parte ꝑoritatis vt dicamus φ maioꝛ cognoscat̃ pͥusqʒ cõclusio tẽpoꝛe: minoꝛ vero ꝛ si nõ tempoꝛe: natura tamen cognoscitur prius.

¶ Scire aũt opinamur simplr̃ vnũqͦdqʒ ſʒ nõ sophistico mõ qͦ est scdm accñs: cũ cãm arbitramur cognoscere propter quã res est ꝛ qm̃ illius ẽ cã. ꝛ nõ ẽ cõtigere hoc alr̃ se hr̃e. Manifestũ est igit̃ φ huiusmodi aliquid sit scire. ꝛ nãqʒ scientes ꝛ nõ sciẽtes hi qdez opinantur sic se hr̃e. Sciẽtes aũt causaʒ habẽt. Quarẽ cuius ẽ scia simplr̃ hoc ĩpossibile est aliter se habere. Siquidẽ igit̃ est ꝛ alius sciẽdi modus vt posterius dicemus. Dicimus aũt scire ꝛ ꝑ dmõstrationẽ ĩtelligere. Demõstrationẽ ãt dico syllogismuʒ apodyticon. i. faciẽtẽ scire. Sʒ apodyticoꝝ dico scdʒ quẽ ĩ hñdo ipsuʒ scim⁹. Si igit̃ ẽ scire vt posuim⁹ necesse ẽ ꝛ demõstratiuã sciaʒ eẽ ex veris ꝛ primis ꝛ ĩmediatis ꝛ notioꝛib⁹ ꝛ prioꝛibus causisqʒ cõclonis. Sic. n. erũt ꝓpͥa principia ei qͦ dmrãt̃. Syllogism⁹ qdẽ erit ꝛ sine

bis. demõratio vero nõ erit. nõ. n. faciet sciaz.

¶ Posito phemio z ostensa necẽitate silli demonstratiui. In pte ista vt dicebat exeqtur de itẽro z determiat de ipo sillõ demõstratiuo. ¶ Ad cui⁹ euidẽtiã sciendũ ẽ q̄ sic circa ipsos sillõs simplr sumptos nõ suffic scire gñatio-nẽ sillõz: nec sufficit scire quõ silli fiãt nisi habeam⁹ po testatẽ faciẽdi sillõs: vt vult phs in pmo poz. in illo ca-pitulo. quõ aũt ydonei erim⁹. sic ẽt circa sillũm demon strat iuũ arbitrari debem⁹ q̄ nõ sufficit scire quid sit de mõratio. nec sufficit scire ex qb⁹ z ex q̃lib⁹ demõratio fiat nisi habuerim⁹ ptãtẽ faciẽdi demõrationẽ. potissime aũt hẽm⁹ ptãtẽ faciẽdi sillũz z demõrationẽ si sciuerim⁹ iue nire mediũ tã in sillis q̄ i demõrationib⁹. Tota g̃ illa ps executiua vbi phs de demõratiõe determinat diuidit in ptes duas. qz pmo determinat qd sit demõstratio z ex qb⁹ z q̃libus habeat eẽ demõratio. 2° determinat de medio demõratiõis. in quo dat nobis aliquo mõ ptãtez demõstrationẽ facere. scda ibi (Qõnes aũt sũt equales nũero). Circa pmũ duo fac. pmo determiat de demõra-tiõe absolute. oñdẽdo qd sit z ex q̃lib⁹ sit. 2° determiat de demõratiõe 2paratiue 2parando demõrationez pp qd ad demõrationẽ qz. z demõrationẽ vlem ad particularez ibi (Sz qz dĩt qz z pp qd scire.) ¶ Ad euidẽtiã ãt pme ptis sciẽdũ est q̄ nõ sufficit scire demõrationẽ debere eẽ ex pmis veris z imediatis nisi sciuerimus q̃lia sunt illa va pma z imediata. vtrũ sint de oĩ. vtrũ sint p se. vtrum sint fm q̄ ipm. vtrũ sint necãria. Propter qõ pma ps diuidit in ptes duas: qz pmo oñdit qd ẽ demõratio ostẽ-dẽs demõrationẽ eẽ ex veris pmis z imediatis. 2° decla rat q̃lia sint illa va pma z imediata ibi (Qm ãt ẽ als se hre.) Declarare aũt qd ẽ demõratio nõ possum⁹ nisi sci-uerim⁹ qa est finis demõrationis. nã demõratio est qõdã organũ z qõdaz instrm. rõ aũt organi z istrumẽti sumẽ-da est p 2parationẽ ad finẽ: vt si finis serre ẽ secare du-ra. p 2parationẽ ad hũc finẽ diffiniem⁹ serrã. s. q̄ ẽ istru mẽtũ ferreũ z dẽtatũ. sic etiã in oĩbus istrumentis acci pienda ẽ diffinitio p cõparationẽ ad finẽ. finis aũt demõ-strationis est scire iõ p 2parationez ad scire sumẽda ẽ diffi nitio demõratiõis. tria g̃ facit. qz pmo diffinit qd ẽ scire: 2° cõparat scire ad demõrationẽ. 3° ex 2paratiõe facta assignat demõratiõis diffinitionẽ. scda ibi (Dicim⁹ aũt scire p dmõratõez) tertia ibi (Si igit ẽ scire.) Circa pmũ duo facit. qz pmo diffinit qd ẽ scire. 2° manifestat qõ di xerat ibi (Manifestũ ẽ igit q̄ hõ.) Dic g̃ q̄ (scire opi-namur aũt vnũqõqz simplr z nõ sophisticomõ qõ ẽ fm accñs) q. d. q̄ scire qõ itẽdimus diffinire ẽ nõ quocũqz mõ sz ẽ scire simplr nõ sophistice nõ p accñs. hõ ãt scire est (cũ arbitramur cãm cognoscere ppter quã res est z qm illi⁹ ẽ cã z nõ ẽ 2tigere h⁹ alr se hre.) ¶ Notã⁹ ãt q̄ vt Themisti⁹ inuit scire mltiplr sumi põt. vz. cõiter. p-prie z magis ppe. Cõiter aũt possum⁹ dici scire aliqd q̃-litercũqz cognoscim⁹ illõ siue p signa siue alr. Sz ppe dicimur scire aliqd qñ cognoscim⁹ aliqd demõratiue. sz demõratio ẽ duplex. vz. demõratio qz q̃ fit p effect⁹ vl per cãs remotas. z demõratio pp qd. q̃ fit p cãz ppriã z ime-diatã. Proprijssime aũt dicimur scire qñ scim⁹ nõ q̃cũ-qz mõ nec p q̃ncũqz dmõratõez sz qñ scim⁹ p dmõratõz po tissimã. ¶ Notãm ẽt q̄ oĩa alia scire ordinãt ad h⁹ scir z hõ scire ẽ ppe finis. nã finis hz rõnez termi z gẽtis. q̃re q̃diu scim⁹ aliqd p signa ñ q̄escim⁹: nec qdẽ scim⁹ cũ sci m⁹ p cãz remotã vl p effect⁹. sz tũc q̄escit itellõs nr qñ scit p cãz z p talẽ cãz q̄ nõ vlteri⁹ 2tigat q̃rere. q̃re cũ h⁹ sit scire potissimũ. z cũ ad hõ scire ordinet demõratio potis-sima volẽs phs p finẽ q ẽ scire assignare diffinitõez de-mõratõis nõ dterminauit de scire quocũqz mõ. sz de scire potissimo qõ hz rõnẽ finis vt ẽ p hita mãifestũ. ¶ No-

tanduz etiam q̄ cum aliquid diffinimus est ibi duo assi gnare. vz. id quod se tenet ex parte diffinitionis z id qõ se tenet ex parte diffiniti. totũz hoc ergo scire aũt vnũ-quodqz simpliciter nõ sophistico modo quod est fm ac-cidens se tenet ex parte diffiniti. quia scire sic sumptũz est scire quod intendit diffinire. cum vero subdit. cũ ar-bitramur causam cognoscere. z totũ illud quod seqnt se tenet ex parte diffinitionis: quasi dicat. q̄ scire sic ac-ceptũ ẽ h⁹ diffinitio cãz cognoscere zc. ¶ Dubitaret for te aliquis vtrum scire sit per causam. ¶ Dicendum est q̄ cuz sciẽtia nostra causatur a rebus. in nostro scire q̃-tum ad presens spectat est tria considerare. vz. potẽtiã intellectiuam in qua est scientia. obiectum a quo causa-tur scientia per modum. z modum agendi fm quẽ cau-satur scientia in intellectu. ¶ Triplici g̃ via venari pos sumus diffinitionez hic datam de scire quãtum ad hãc particulã p causam esse bonaz z decentẽ. possumus eñ triplr ostendere q̄ in diffinitione ipsius scire opz cade-re cãm. pma via sumit ex pte modi fm quẽ scia causat in itellectu. scda sumit ex parte itellectus i quo hõ scia causat. tertia ex pte obi a quo causat. Prima via sic pz. nã si scia nostra causat a reb⁹ opz res pus eẽ a qbus scia nostra cãtur. igit si scia nostra psupponit res eẽ. z fm q̄ sunt res sic agunt in aĩam z cãnt sciam in itellectu oz q̄ res sicut se hz ad eẽ ita se habeat ad cognosci. vt pt hẽri ex 2° meta. q̃ ergo nõ hñt sufficiẽter eẽ p se sz p aliud nõ hñt sufficiẽter cognosci p se sz p aliud. effect⁹ ergo sicut nõ hñt eẽ nisi p cãs. ita nõ hñt sufficiẽter cognosci nisi p cãs. hñ ergo dicũ est q̄ scire est cãm cognoscere. Scda via ad hoc idẽ sumit ex parte ipsius intellectus. nam si scia in intellectu nostro cãtur a rebus non põt itellect⁹ noster q̄escere nisi ferat in res a qbus hõ scia cãtur. de-pẽdet ergo scia nostra a rebus. sz cũ res cãte depẽdeant a suis causis cũ nihil depẽdẽs q̃diu depẽdet possit de-pẽdentiã tollere si p itellectuz feramur in res causatas nõ quiescimus p itellectũ nisi ipsas res cãtas referam⁹ in suas causas a quibus depẽdent. z qz q̃diu nõ quiesci mus per itellectũ nõ pfecte scim⁹: nõ est perfecte scire effectus nisi referant in suas causas. Tertia via sumit ex pte obiecti itellect⁹. nã obiectũ itellectus ẽ vez. ve-rum aũt in q̃dã adeq̃tiõe 2sistit: vt tũc oĩ vez aurũ qñ adequatũ est suis pncipijs. z qñ hz qcqd est de rõne au-ri: nõ ergo possumus cognoscere aliqd eẽ vez aurũ nisi sciuerimus ipm referre in sua pncipia z sciuerimus ipz hre qcqd est de rõne auri. qz si nõ scit nisi verũ. z vitas effectuũ nõ scit nisi adeq̃tio hõ fiat z nisi fiat relatio in suas cãs. hñ dem ẽ q̄ scire est cãz cognoscere: vtz ãt sit aliqs alius modus sciẽdi in sequẽtibus appebit. ¶ Ul terius aũt dato hñ dem eẽ q̄ scire est cãm cogscere pp quã res est. Dubitaret forte aliqs vtz oporteat ibi ad-dere z qm illius est cã. ¶ Dõm q̄ hic diffinit scire non qõcũqz: sz scire potissimũ qõ 2petit itellectui nro. Intel lectus aũt nr siue itellect⁹ human⁹. vt supra dicebat ẽ potẽtia cogscẽs: ita q̄ nõ statim cognita cã cognoscit ef fectũ: sic nõ statim cognito subo cognoscit pdicatũ. si g̃ modus cogscẽdi nr silis eẽt mõ cogscẽdi subaz separa ruz: vt q̄ itellect⁹ noster nõ 2poneret nec diuideret: sed statim cognito subiecto cognosceret pdicatũ: nec ẽt di-scurreret: sz statim cognita cã cognosceret effectum. cũ dicit q̄ scire est cãz cognoscere forte frustra adderet z qm illi⁹ ẽ cã. nã hoc posito statiz cognita cã sciret cuius ẽ cã. sz cũ itellect⁹ nr possit cogscere id qõ ẽ cã z ignora-re id cuius ẽ cã. ad cognitionẽ rei pfectã nõ sufficit co-gnoscere cãm nisi applicet cã ad effectũ. oz ergo cogno scere cãm z qm illius est cã: qõ declarare volebamus. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs vtz oporteat ibi adde

re ꝙ nõ ꝯtingit aliter se habere. Dicendũ ꝙ aliquã est cã p accidẽs: vt si edificator est cã domꝰ: ⁊ edificator ẽ musicus: sequit ꝙ musicꝰ sic cã domꝰ. ꝫ illõ qd ẽ p accñs ꝯtingit nõ eẽ. cũ ĝ musicꝰ sit cã p accñs nõ sufficit scire musicũ nec suffic scire musicũ referre ĩ hꝫ cãtũ qd ẽ domꝰ ad hoc ꝙ habeamꝰ sciam de domo: qꝛ hꝫ est causa p accñs nec facit pfecte scire: qꝛ cõtingit aliter se habere. ĝ ad pfecte scire oꝫ causaꝫ cognoscere: ⁊ qm̃ illius est causa. ⁊ opꝫ hꝫ causaꝫ eẽ p se. ita ꝙ nõ ꝯtingat aliter se hñe. ¶ Diuisa ad euidẽtiã littere notãdũ ꝙ tria tangunt in littera ex parte ipsius scire qd diffinit. ⁊ tria ex parte diffinitionis corrñdẽtia dictis tribꝰ. qd sic ostẽdit. nã aliquã intellectus est in pura ignorãtia: vt qñ nihil est in eo scriptũ. cũ aũt nouit causas aliquas scit quodãmõ illa quoruꝫ sunt cause. dico autẽ quodãmõ: qꝛ scire causaꝫ ⁊ non applicare ipsaꝫ ad effectũ nõ est scire effectũ simplr̃: ꝫ est scire quodãmodo ⁊ in potẽtia. nã sicut res nãles q̃diu sunt in suis causis sunt quodãmõ ⁊ in potẽtia. qñ autem applicant actiua passiuis fiũt in actu ⁊ sunt simpliciter. sic q̃diu sistimꝰ in ipsa causa scimꝰ effectꝰ illiꝰ cause quodãmõ ⁊ in potẽtia. qñ aũt applicamꝰ causaꝫ ad effectũ: tũc scimus effectũ simplr̃ ⁊ in actu. ĝ pmo sciẽde sunt cause: ⁊ tũc scimꝰ quodãmõ vnũquodq;. 2°. sunt applicande ad effectꝰ: ⁊ tũc scimꝰ vnũquodq; simplr̃. 3°. hꝫ cause sunt sumẽde p se: ⁊ tũc scimus nõ sophistico mõ qd est fm accidẽs. Scire ĝ ꝙ hic diffinit ẽ scire vnũquodq; simpliciter nõ fm accidẽs. ¶ His aũt tribꝰ positis ex parte diffiniti corrñdẽt tria posita in diffinitiõe: vt dicamꝰ ꝙ ad sic scire pmo reqrit causaꝫ cognoscere vt sciamus vnũquodq;. 2°. oꝫ scire qm̃ illius est causa vt applicemus causam ad effectũ. ⁊ sciamꝰ vnũquodq; simplr̃. 3°. oꝫ ꝙ nõ ꝯtingat aliter se hñe vt hꝫ cãe sint p se vt sciamus vnũquodq; simplr̃ ⁊ nõ p accidẽs. ¶ Notãdũ etiã ꝙ pt hꝫ adaptatio aliter fieri vt hec vba inducta sint p modos arguẽdi p quos aggñat scĩa. Propter quod sciendũ ꝙ accipiẽdo sciẽtiaꝫ large pro oĩ noticia. dicere possumus ꝙ q̃tũ ad psens spectat: quadruplr̃ aggenerat in nobis noticia aliqua. pmo per signa ⁊ per aliqua pbabilia. 2°. per causam remotã. 3°. per effectꝰ. 4°. per causaꝫ ppãꝫ ⁊ immediatã. nã hꝫ noticia que aggenerat in nobis vl aggeneratur p sillõꝫ dyaleticũ: ⁊ tũc aggenerat p signa ⁊ pbabilia. vel aggñat p demõstrationẽ qꝛ. ⁊ hoc est dupliciter: qꝛ vel est per causaꝫ remotã vel p effectꝰ. vel q̃rto aggenerat p demõstrationẽ potissimã: ⁊ tũc aggñatur p causaꝫ ppriã ⁊ imediatã. Ideo in diffinitiõe ptacta tria tangunt: vt separet hoc scire qd est per ppriaꝫ ⁊ potissimaꝫ causaꝫ a scire: qd est p effectꝰ: ⁊ per causaꝫ remotaꝫ: ⁊ p pbabilia. iõ ait ꝙ scire de quo hic intẽdimꝰ est cãm cognoscere ppter quã res est ad differẽtiaꝫ de scire: qd nõ est p causaꝫ sed p effectꝰ: ⁊ qm̃ illius est causa ad differentiã de scire qd est p causaꝫ remotã. cã aũt remota nõ est ppe cã huiꝰ: ꝫ ppe est cã alteriꝰ. ex ꝯsequẽti aũt poterit eẽ cã huiꝰ. 3°. subdit ꝙ hoc nõ ꝯtigit alr̃ se habere ad drñam de scire qd est p pbabilia vl p signa que ꝯtingũt aliter se hñe. ¶ Notãdũ ꝙ signãter dicit ꝙ scire est causam cognoscere ppter quã res est ad drñam de scire qd ẽ p effectus. nã lꝫ effectꝰ possit esse causa in iferẽdo. qꝛ effectꝰ põt de necessitate inferre suã cãm. nõ tñ effectus est cã in eẽndo. ¶ Notanduꝫ ẽt ꝙ hoc qd dr̃. scire vnũquodq; simplr̃ nõ sophistico mõ. adaptat alr̃ fm quosdaꝫ q̃ꝫ nos adaptauimus. Propter qd sciẽdũ ꝙ scire aliqd quodãmõ q̃tũ ad psens spectat ampli põt ꝯtingere. primo si sciat ĩ sua causa anteq̃ꝫ illa causa adaptet effectui. 2°. si sciat in suo toto pusq; in illo toto cognoscant distincte ptes. 3°. si sciat aliqd in subiecto suo vt si cogscat aliqs corriscũ ⁊ ex hoc arguat cognoscere venietẽ eo ꝙ accidat corrisco veniẽteꝫ eẽ. scire ĝ qd hic diffinit est scire vnũquodq;: nõ ĩ sua cã tm̃ ⁊ in potẽtia: ꝫ in se ⁊ in actu. ẽ scire ẽt vnũquodq; simplr̃: nõ ĩ suo toto tm̃ ⁊ ꝯfuse: ꝫ ĩ se ⁊ distincte. ẽ etiã scire vnũquodq; nõ p accñs ⁊ sophistice ⁊ in suo subõ: ꝫ in seipso ⁊ p se. hec aũt adaptatio lꝫ in seipsa bona sit. ꝯditiões tñ se tenẽtes ex pte diffiniti nõ sic rñdẽt ꝯditiõibꝰ se tenẽtibꝰ ex pte diffõnis sicut in adaptationibꝰ alijs: ppter qd adaptatiões alie censende sũt potiores. ¶ Notandũ ẽt ꝙ lꝫ in hac diffõne data de scire sint tria attẽdẽda vt referũt ad ipsuꝫ diffinitũ. possumus tñ in ipsa diffinitiõe q̃ttuoꝛ ꝯsiderare q̃ accipiẽda sunt ĩ scĩa. naꝫ si volumꝰ scire. pmo ꝯsideranda est suba cause siue ipsa causa. 2°. illa causa dꝫ eẽ ppa ⁊ imediata. 3°. dꝫ esse relata ad effectũ: qꝛ vt dicebat q̃diu sistimꝰ in causa ⁊ nõ referimꝰ ipsaꝫ ad effectũ nescitur effectꝰ simplr̃ ⁊ in actu: sed fm qd ⁊ in potẽtia. 4°. dꝫ eẽ illa causa eq̃ta effectui ita ꝙ impoẽ sit aliter se habere ꝙ posita tali causa ponat talis effectus. hoc est ergo qd dicit ꝙ scire ẽ causam cognoscere q̃tũ ad subam cãe ppter quã res ẽ q̃tũ ad ĩmediationẽ cause. ⁊ qm̃ illius ẽ causa q̃tũ ad relationẽ cause. qꝛ tũc scimus cãꝫ: ⁊ qm̃ illiꝰ ẽ cã qñ cãꝫ ad effectũ referimus: ⁊ ꝙ nõ ꝯtingit alr̃ se hñe q̃tũ ad equationeꝫ cãe. qꝛ tũc est cã eq̃ta effectui qñ se iuicẽ iferũt. ⁊ qd impoẽ est alr̃ se hñe qm̃ posito vno ponat ⁊ aliud. ¶ Deinde cũ dic. (Manifestũ igit ẽ) declarat qd dixerat. Circa ꝙ tria facit: qꝛ pmo oñdit diffõnẽ de scire eẽ bñ assignatam. 2° ex his q̃ dixerat de scire ꝯcludit q̃le sit ipm scibile. 3° ne eredat ꝙ oẽ scire sit tale q̃le est scire qd ẽ diffinitum innuit eẽ aliũ modũ sciẽdi a mõ sciendi ptacto: scda ibi (Quare qdẽ euiꝰ.) tertia ibi. (Siqdẽ igit) Dicit ergo. (Manifestũ igit est ꝙ scire qdem sit aliqd hꝫ) sꝫ. sicut est diffinitũ. (nanq; nõ scientes ⁊ scientes.) supple estimant se scire si habeant hꝫ cãm: ⁊ subdit ꝙ (hi quidem) .i. nescientes ipsi (opinantur sic se habere) .i. estimant se hñe cãm (scientes aũt cãm habent.) ¶ Notãdum aũt vim declarationis hꝰ in hoc ꝯsistere ꝙ illud est scire qd habẽtes oẽs se scire existimãt. sed oẽs habẽtes vel habere credentes cãm mõ quo dictũ est existimant se scire. ergo bona est diffinitio de scire. ⁊ scire est per cãm mõ quo dictũ est. ¶ Notandũ ẽt ꝙ nesciẽtes credentes se tamẽ scire aliter cõparant ad cãm ⁊ aliter sciẽtes vere. nam nesciẽtes credẽtes se scire nõ hñt cãꝫ sed opinant se hñe. scientes vero nõ solum credũt se hñe cãm sed etiã habent. Ideo ait ꝙ hi qdem. i. nescientes opinant se habere sic. i. se habere cãm sciẽtes aũt causã habent. ¶ Notãdum etiã ꝙ sicut in alijs passionibꝰ: ⁊ in alijs accñtibus idem est qd ⁊ ppter qd: vt qd est eclipsis est puatio luminis in luna obiectu terre: ⁊ ppter qd est eclipsis ppter puationẽ ⁊c. sic etiã diffinitio data de scire eadẽ est ꝯtinẽs qd ⁊ ppter quid: vt qd est scire est cãm cognoscere ppter quã res est ⁊c. ⁊ ppter quid est scire ppter cognoscere cãm ⁊c. ¶ Dubitaret forte aliquis: qꝛ videt phũs incõuenienter declarare diffinitionem datã de scire. nã cũ diffinitio cõstet ex genere ⁊ differẽtijs de his oñdere debuit diffinitioneꝫ pdictam hñ assignatã esse: eo ꝙ accipiat ppriũ genus ⁊ pprias drñtias vel in accñtibus pbãda est diffinitio ꝙ sit bñ data eo ꝙ accipiat ppriũ subiectũ. hic aũt nec sic nec sic pbatur diffinitio eẽ bene assignata. ꝫ ostendit ꝙ bñ diffinitũ sit scire: qꝛ oẽs cõiter opinant tale eẽ scire q̃le est diffinituꝫ. ¶ Dicendũ ꝙ vt Themistius innuit nos nõ indigemus in hoc loco nisi vt sciamus ꝙ hꝫ est scire vt narrauimus. diffinitio ĝ hic data de scire est qd est quod significat nomẽ ⁊ qd iportat p hoc nomẽ scire. nam diffinire scire realiter vel diffinire ipm vt est q̃dam res et quidã habitus aĩe hoc magis ptinet ad artificẽ realeꝫ.

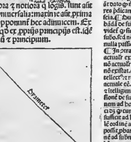
quod diffinimus ... p genus ⁊ diff...

bʒ nō ē logicus: ſʒ diffinire ipſum ẜm ītētionē ſui noīs: vt gd īportet̃ ꝑ hoc nomē ſcire: hoc pōt ptinere ad artificē rōnalē: vt ad logicū. Logicus. n. lʒ ſit artifex rōnalis. tñ qꝛ ad eū ſpectat tradere artē demōſtrañōis cū demonſtratio ordinet̃ ad ſcire ſpectabit ad ipſuʒ ꝑut tradit hʒ artē declarare gd īportat̃ ꝑ hoc nomē ſcire. ꝛ qꝛ phs ait in. 2. topi. ꝛ vt cōiter dī vtēdū ē noīb⁹ vt plures vtuntur diffōnē datā de ſcire q̄ eſt gd ſignificat̃ ꝑ hoc nomē ſcire oſtēdit bn̄ aſſignatā eē ex eo ꝙ oēs cōiter tā ſcientes q̄ȝ ignorantes opinant̃ tale eſſe ſcire q̄le eſt diffinitum. ℂ Ex hoc aūt patere pōt q̄re phs ait ꝙ ſcire opinamur vnūq̄dq̄ȝ. nō aūt ait qđ ſcit̄ e eſt vnūq̄dq̄ȝ: ꝛ ſubdit cū cauſaȝ arbitramur cognoſcere. nō dicit cū cauſaȝ cog̃ſcim⁹. nā vt dictū eſt ipſe ītēdit diffinire ſcire ꝑ id qđ oēs cōiter tā ſciētes q̄ȝ ignorātes apphēdūt de hoc ſignificato ſcire. Et qꝛ tā ſcientes q̄ȝ neſciētes nō ſciūt vnūq̄dq̄ȝ: ſed pn̄t ſe opinari ſcire: ꝛ tā iſti q̄ȝ illi nō habēt cām: ſed pn̄t arbitrari habere cauſaȝ. ideo nō ait ꝙ ſcire eſt vnūq̄dq̄ȝ ſʒ ꝙ ſcire opinamur. ꝛ nō ſubdit cū cauſaȝ cognoſcimus ſʒ cū arbitramur cognoſcere. ℂ Deinde cū dicit. (Quare gdē cuius.) qꝛ dixerat q̄le ſit ipſuȝ ſcire ex his que dixit de ipſo ſcire cōcludit q̄le ſit ipſuȝ ſcibile: dicēs. (Quare quidez cu⁹ ſimpl'r eſt ſcīa hoc ipoſſ eſt aliter ſe hr̄e) q. d. ꝙ ſi ſcire eſt ꝑ cauſaȝ neceſſariā nō ꝯtingentē aliter ſe habere oȝ ꝙ ipſuȝ ſcibile: ꝛ id cuius eſt ſimpl'r ſcientia ſit gd neceſſariū nō ꝯtingēs aliter ſe habere. ℂ Notandum aūt ꝙ ipſuȝ ſcire hʒ duplicē eēntialē cōparationē. vnā ad cauſaȝ per quā eſt. aliā v̊o ad obiectū de quo eſt. iō in diffōne data de ſcire aligd tangit̃ ptinēs ad cauſaȝ ꝑ quā eſt ſcīa. aligd v̊o ptinēs ad obiectū de quo ē ſcīa. ꝛ aligd ptinēs ad vtrūq̄ȝ. nā cū dī ꝙ ſcire ē cauſaȝ cognoſcere: ꝑꝑ quā res eſt: tangit̃ ipſa cā ꝑ quā eſt ſcīa cū vero ſubdit̃: ꝛ q̄m illius ē cā. tāgit̃ obiectū ſiue ſcibile de quo eſt ſciētia. cū v̊o addit̃ ꝙ nō cōtingit aliter ſe hr̄e. tangit̃ vtrūq̄ȝ. nā ꝛ ſcibile oȝ eſſe neceſſariuȝ. ꝛ cā ꝑ quā eſt ſcīa oȝ eē neceſſaria ita ꝙ vtrūq̄ȝ ꝑut referunt̃ ad ſcire nō ꝯtingat aliter ſe hr̄e. ℂ Notādū etiā ꝙ cū ſciētia ꝛ quilibet habit⁹ ſortiat̃ ſpēm ex obiecto oȝ ꝙ q̄le eſt ſcire tale ſcit ſcibile ꝛ ecōuerſo. igit̃ ſi ſcire ſimpl'r eſt ꝑ cauſaȝ non ꝯtingentē aliter ſe habere: oȝ ꝛ ipſuȝ ſcibile: cui⁹ eſt ſimpliciter ſcīa nō poſſit aliter ſe hr̄e. ℂ Dubitaret forte aliquis qꝛ videt̃ hoc eē falſuȝ ꝙ nihil ſit ſcibile: niſi ꝙ non pōt al'r ſe hr̄e. nā de ipſis corruptibilib⁹: ꝛ de ipſis mobilib⁹ de ipſis al'r ſe hn̄tib⁹ eſt ſcīa nālis. ℂ Dicēdū ꝙ de hoc diffuſius diximus in his q̄ edidim⁹ ſup phicis. ad p̄ſens aūt ſcire ſufficit ꝙ ipſis tranſmutabilib⁹: ꝛ ipſis variabilib⁹ ineſt aligd neceſſario: qꝛ neceſſariū eſt trāſmutabilia tranſmutari: ꝛ corruptibilia corrūpi: qꝛ oē corruptibile de neceſſitate corrūpet̃. ꝑut g̊ iſtis īſunt aliq̄ neceſſario de iſtis eſt ſcīa. ita ipſa trāſmutabilia vt ꝯparantur ad ſcire neceſſaria dici pn̄t. ℂ Deinde cū dicit. (Si quid igit̃.) qꝛ diffiniuerat ſcire ſimpl'r ne aligs crederet nō eē aliū modū ſciēdi a mō p̄dicto īnuit eē aliū ſciendi modū: dicēs. (Si gdē igit̃ ꝛ ali⁹ ē ſciēdi vt modus poſteri⁹ dicet̃.) ℂ Notādū aūt ꝙ ſi ſcire ſumat̃ large ad oēȝ noticiā neceſſariā: tūc ipſa noticia p̄ncipioꝝ eſt q̄dā ſcīa. ſic etiā poſſum⁹ extēdere nomē ſciētie ad ipſuȝ ſcire per effectū. de iſtis g̊ modis ſciēdi vt de noticia p̄ncipioꝝ: ꝛ de ſcire ꝑ effectū: ꝛ ꝑ cauſaȝ remotā poſteri⁹ determinabit̃. ꝑꝑe tñ ſūpto ſcire ñ ꝯtigit ſcire niſi eo mō quo dcm̄ eſt. ℂ Deinde cū dicit. (Dicim⁹ aūt ſcire.) cōparat ipſū ſcire ad ipſam demōſtrationē. Ad cuius euidētiā ſciēdū eſt ꝙ ſcire dupl'r cōparat̃ ad ipſaȝ demōſtrationē. p̊ qꝛ ē finis eius. 2.° qꝛ eſt ei⁹ effect⁹: iō duo facit: qꝛ p̊ ꝯparat ſcire ad demōſtrationē vt ē finis ei⁹. 2.° vt eſt effect⁹ ipſi⁹ ibi (Demōſtrationē aūt dico.) Dicit ergo (dicim⁹ aūt ſcire ꝑ demōſtrationē itelligere). q. d. ꝙ ſcire nō eſt aliud q̄ȝ itelligere veritatē ꝑ demōſtrationē. tc̄ g̊ ſupplēda eſt lr̄a: qꝛ cū ſic ſit ſcire eſt finis demōſtratiōis. ℂ Notādū autē ꝙ īſtrumētū nō eſt finis: ſed eſt aligd ordinatū ad finē. id g̊ ad qđ ordinat̃ inſtr̄m ē finis inſtr̄i. Et qꝛ demōſtratio ē q̄dđā organū ꝛ quoddā inſtr̄m quo vtit̃ itellectus ad itelligendā veritatē ꝯcluſionū: oȝ ꝙ ipſum ſcire ad qđ ordinat̃ demōſtratio: ꝛ qđ eſt ꝑ demōſtrationē ſit demōſtrationis finis. ℂ Notādū ēt ꝙ hic phs nō diffinit ſcire niſi gratia demōſtratiōis. iō poſtq̄ȝ diffiniuit ſcire cōparat ipſuȝ ad demōſtrationē oſtēdēs ipſuȝ eē demōſtrationis finē. ℂ Deinde cū dicit. (Demōſtrationē aūt dico) cōparat ſcire ad demōſtrationē ꝑut eſt demōſtrationis effect⁹. d. (demōſtrationē aūt dico ſill'ūȝ apodincon. i. ſciēnalē ſiue facientē ſcire) igit̃ ſi demōſtratio ē ſill'us faciēs ſcire. g̊ ſcire nō ſolū ē finis. ſʒ ēt eſt effect⁹ demōſtratiōis. ꝛ ſubdit ꝙ appellat ſill'ūȝ ſciētialē. d. (ſcientialeȝ aūt ſill'ūȝ dico ẜm quā) demōſtrationē ſiue ẜʒ quē ſillum (in habēdo ipſuȝ) hʒ ſill'ūȝ (ſcimus) ſupple ꝑ ipſuȝ. ℂ Notādū āt ꝙ ſcīalis ſill'us vt cōiter dicit̃ pōt dici dupl'r: vel quo vtit̃ ſcīa: vel qꝛ aggenerat ſcīaȝ. multis. n. ſill'is vtitur ſcientia aliq̄ q̄ nō aggenerat ſcientiā vt metaphiſico ẜʒ cōmētatorē vtit̃ multis rōnib⁹ logicis. Demū̄ tā no g̊ dī ſill's ſcīalis nō ſolū qꝛ ea vtit̃ ſcīa: ſʒ qꝛ aggenerat ſciam ꝛ fac̄ ſcire: ꝛ qꝛ ſic eſt ſcire eſt demōſtratiōis effect⁹. ℂ Dubitaret forte aligs: qꝛ cū finis ſit cā cāꝝ: vt dicit ꝯmētator ſup p̄mū phyſicoꝝ: ꝛ cuȝ cā ꝛ effectus videant̃ opponi: ſcire ſi ē demr̄atōis finis erit demr̄atiōis cā: nō ergo eē poterit demr̄atiōis effectus. ℂ Dōm ꝙ in eodē gn̄e cāe nō eſt idē cā ꝛ effect⁹. ſed in diuerſis gnib⁹ nō ē icōueniēs: naȝ vt dī in p̄ncipio gñtimeta. q̄dā ſūt cāe ſibi iuicē vt exercitiū ē cā ſanitatis ꝛ ſanitas exercitiȝ: ſʒ nō eodē mō. i. nō ẜm idē gen⁹ cāe. nā vt dī ibi. hec. i. ſanitas eſt cā exercitiȝ tanq̄ȝ cōplementum. i. tanq̄ȝ finis. Exercitiū v̊o eſt cā ſanitatis tanquā p̄ncipiū motus. ſic ꝛ in ꝑpoſito. ſcire eſt demōſtratiōis cā in genere cāe finalis. demōſtratio v̊o eſt cā ſcie in genere cāe efficientis. qñ g̊ finis pōt p̄exiſtere vel p̄exiſtit his que ſunt ad finem: tunc hʒ finis reſpectu eoꝝ que ſunt ad finem ſic habet rōnem finis ꝙ non hʒ effect⁹: vt p̄ma cauſa vel p̄mum ens qđ eſt finis oīum entiū: qꝛ preexiſtit ceteris entibus ſic eſt finis entium ceteroꝝ ꝙ nō eſt effectus alicuius entis. ſed cuȝ finis nō preexiſtit his que ſunt ad finem pōt effici ꝛ cauſari per illa: vt qꝛ ſanitas nō p̄exiſtit potioni pōt per potionē īduci ẜm quē modū ē ſanitas cā potionis ꝛ potio ſanitatis: ſʒ nō in eodē genere cauſe. ſic ꝛ in ꝑpoſito: qꝛ neſcimus ante demōſtrationē. qꝛ ſcire nō preexiſtit demōſtrationi. igitur per demōſtrationē efficit̃. Erit g̊ ſcire cā demōſtratiōis. ꝛ demōſtratio cā ſcire: ſed nō in eodē genere cauſe. ℂ Deinde cuȝ dicit. (Si igit̃ eſt ſcire) declarato gd ſit ſcire ꝛ oſtēſo qual'r ſcire cōparat̃ ad demōſtrationē. In iſta parte ex his que dixerat de ipſo ſcire concludit qualis debeat eē demōſtratio. ꝛ aſſignat diffinitionem demōſtrationis. Circa qđ duo facit: qꝛ p̊mo aſſignat hʒ diffōnē. 2.° eā declarat ꝛ pbat ibi (Sic. n. erūt p̄ncipia) Dic̄ g̊ (Si igit̃ ſcire ē vt poſuim⁹. neċe eſt demonſtratiuā ſciam eē ex veris ꝛ p̄mis ꝛ imediatis notioribus ꝛ p̄orib⁹ cauſiſq̄ȝ ꝯcl'onis) ℂ Notādū ꝙ cū finis iponat neċitatē his q̄ ſunt ad finē cū ſcire ſit finis demr̄atiōis. oȝ demōſtrationē habere oēs ꝯdīn ōes tactas. qꝛ aliter nō faceret ſcire. Tale ē g̊ hoc dictuȝ phi ſicut ſi diceret ꝙ cū finis ſerre eſt ſecare oȝ eā eē ferreā ꝛ dētatā. quia aliter dūta ſecare nō poſſet. Sed cū finis d̄mōſtratiōis ſit ſcire oȝ eaȝ eē ex veris ꝛ habere oēs ꝯditōes tactas. qꝛ aliter nō poſſet habere ſciam. ℂ Notādū ēt ꝙ cū ſi

tale est scire vt posuimus: qr scire nō potissimū pōt aggenerari p demr̄ationē qr. q̄ pōt pcedere p effect⁹ s3 scire potissimū z tale scire q̄le posuimus z q̄le ē diffinitū non pōt bn̄i nisi p demr̄ationē q̄ pcedit p cās. z q̄ sit ex vis. z q̄ bēat oēs ɔditōes tactas. (Deīde cū dicit. (Sic.n.ē pncipia) declarat diffinitōez datā. Circa qđ duo fac. qr pmo declarat eā in gnāli. scđo in spāli ibi. (Uerꝫ qdem igit̃.) In pma pte intēdit talē rōnē. Quicqd facit scire, p pncipia ppria ipi⁹ scibilis oꝫ ꝙ sit ex vis pmis. demr̄atio aūt est h⁹. qr facit scire p ppria pricipia rei. g̃ ē ex vis pmis. zc. De hac āt rōne nō ponit nisi vtutē medij. d. ꝙ (sic.n. sūt ppa pncipia ei⁹ qđ demr̄at̃). q.d. ꝙ si demr̄atio sit sic ꝙ hēat su. oēs ɔditōes tactas. vt ꝙ sit ex veris pmis zc. tūc sunt in ea ppria pn⁹ ei⁹ qđ demr̄at̃. i. ei⁹ qđ scit̃. Tūc g̃ ē supplēda rō ꝙ cū debeat demr̄atio pcedere p ppa pncipia ipi⁹ scibilis qđ demr̄at̃ oꝫ ꝙ sit sic sic dcm̄ ē. i. ꝙ hēat oēs ɔditōes tactas. z subdit ꝙ (silł's gdē erit sine his). i. sine pprijs pncipijs rei. pōt.n. fieri sillogism⁹ aliqs. puta sill's dyaletic⁹. sine his. i. sine pprijs pncipijs z absqꝫ eo ꝙ sit ex pmis z imediatis (ðmr̄atio aūt nō erit) sine talibus (quia) tūc nō faciet sciētiā.

VEruꝫ quidē igitur oportet esse: quoniam quod non est nō est scire. vt ꝙ dyametros sit simetros. Ex primis aūt z indemōstrabilib⁹ est: eo ꝙ non sciet non habens demonstrationem ipsorū. Scire.n. est quoꝝ demonstratio est nō secūdum accidens habere demōstrationez. Causas quoqꝫ z notiores oꝫ eē z priores. Causas qdez: quoniā tunc scimus cuꝫ causas cognoscimus z priores si vere cause sunt notiores nō solū altero mō intelligēdo: sed in sciendo: qm̄ sūt. Priora aūt z notiora dupliciter sunt. Nō.n. idē est pri⁹ natura z ad nos pri⁹. Neqꝫ noti⁹ natura z nobis notius. Dico aūt priora z notiora ad nos prima sensui. Simpliciter aūt priora z notiora q logis. sunt aūt lōgiora qdez vniuersalia: maxime aūt prima singularia z opponunt̃ hec adinuicem. Ex primis aūt est qđ ex pprijs principijs est. idē eniꝫ dico primū z principium.

Posita diffōne demr̄atiōis z dēso diffōnez illā hn̄e eē assignataꝫ. In pte ista declarat pricās in diffōne ðmr̄atiōis positas. circa qđ tria facit: qr p° declarat ꝙ demōstratio dꝫ esse ex vis. z°

ꝙ ex pmis z immediatis. 3° ꝙ dꝫ eē ex priorib⁹ z notioribus. scđa ibi. (Ex pmis āt.) 3° ibi. (Cās qdē notiores.)

Dic̃ g̃ ꝙ (verꝫ qdē igit̃ oꝫ eē) qđ demr̄at̃: (qm̄ qđ nō ē nō ē). i. nō ɔ̈rigit (scire. vtꝙ diametros sit simetros). i. sit ɔ̈misurabil̃ coste. Dubitaret forte aliqs. vtꝝ oporteat eē qđ demr̄at̃. z vr̄ ꝙ nō: qr ð rosa pōt hēri scia nulla rosa exn̄te. ridiculū.n. eēt dicere ꝙ hn̄s sciaꝫ ð rosa perderet suā sciaꝫ rosa corrupta. P. Euclides dat i geometria suā sciaꝫ de corpe. 12. pētagonoꝝ eq̄luꝫ collocabilū in spa. forte nullū ē tale corp⁹ in quo sint. 12. pētha gona sic eq̄lia ꝙ possint sic collocari i spa: ꝙ si spa attingat āgulū vni⁹ pētagōi. ꝙ attigat oēs angulos oīuꝫ pentagonoꝝ. In ɔ̈riū ē ph̄s volēs ꝙ illō qđ nō ē nō ɔ̈tingit scire. z asserēs ꝙ oꝫ eē qđ ðmr̄at̃. Dicēdū ꝙ q̄tū ad p̄ns spectat dupl̃r pōt dici de aliquo ꝙ sit. vel qr est actu ens vel qr ē res pdicamti. Si g̃ q̄rat̃ vtꝝ oporteat res eē actual̃r ad hoc ꝙ ð eis sit scia. pꝫ ꝙ nō p rōnes tactas: qr possum⁹ hr̄e sciaꝫ ð rosa nulla rosa actual̃r exn̄te: z possum⁹ hr̄e sciaꝫ de corpe. 12. pētagonoꝝ nullo tali corpe exn̄te: imo cū p itellectuꝫ abstrahimus res ab hꝫ actuali exn̄tia z itelligim⁹ eas fꝫ suā qdītatē icōueniēs ē dīce ꝙ de nulla re possit eē scia nisi actual̃r existat. accidit.n. rei vt ē scibilis z vt ad itellectū ɔpat̃ ꝙ actual̃r sit. cū dcm̄ sit ꝙ res sic accepta abstrahat̃ p intellectū a suo actuali eē. Sꝫ si q̄rit̃ vtꝝ oporteat qđlibꝫ scibile sit tē eē rē aliq̄ꝫ pdicamti dato ꝙ actual̃r n̄ existat. dici dꝫ ꝙ sic. Nā cū scia nō sit nisi de ente: vt plane vr̄ hic velle ph̄s. z ens p se diuidat̃ i. x. pdicamta: vt vult ph̄s. 5° metha. oꝫ qđlibet scibile eē rē aliq̄ꝫ alic⁹ pdicamēti. res autē collocāt̃ in pdicamto nō p suū actuale eē. sed p suā qditatē. qditas aūt itelligit̃ aliqđ in potētia ad eē actuale. qditatē g̃ hn̄t nō solū q̄ actual̃r existūt z q̄ sūt in se z sūt ɔ̈iūcta suo actuali eē. sꝫ etiā dr̄ hr̄e qditatez z sunt res predicamēti z pn̄t itelligi ab itellectu z esse qđ scibile q̄ nō sunt i se nec hn̄t actuale eē. sꝫ sunt in suis causis z pn̄t eē. Est.n. triāgulus res predicamēti. z hn̄ dictū est ꝙ superficies triāgularis est i pdicamēto quātitatis z est spēs quātitatis cōtinue dato ꝙ nulla talis superficies esset. Ea aūt q̄ nec sunt i se nec ī suis causis. sꝫ solū sūt entia apud aīaꝫ: vt tragelaph⁹ z chymera: nō sunt scibilia nec sunt res alicuius pdicamēti. pꝫ g̃ q̄liter oporteat esse ens qđ scitur. Et p iaꝫ dicta soluta sunt argumēta. Ulterius āt dato ꝙ n̄ oporteat subꝫ eē actual̃r exn̄s: sꝫ suffic̃ ꝙ sit res pdicamēti z ꝙ sit fm̄ suā qditatē ad hoc ꝙ de eo sit scia. Dubitaret forte aliqs vtꝝ oporteat passionē pbādā de subo actual̃r existere ad hoc ꝙ de ea sit scia. z videt̃ ꝙ sic. qr p demr̄ationē ɔcludit̃ passionem inesse subo. sed nō inest aliqđ alicui nisi habeat actuale esse. g̃ nulla passio de subiecto probat̃ nisi actualiter existat. In ɔ̈rariū est qr subiecto nō exn̄te actual̃r oꝫ ꝙ nec actual̃r existat pa°. quare si pōt haberi scia de subiecto nō actual̃r exn̄te habebit̃ de passiōe dato ꝙ actualiter nō existat. Dicēdū ꝙ cuꝫ quod qđ est sit obiectuꝫ intellect⁹: z res scite ɔ̈siderent̃ fm̄ suā qditatē nō fm̄ suū actuale eē. sicut abstrahimus subiectuꝫ a suo actuali eē. z itelligimus ip̄m fm̄ suā qditatē. sic abstrahimus z passionē de subo pbādā. Si g̃ q̄rat̃ q̄l̃r oporteat esse passionem ad hoc ꝙ de ea sit scia. z ꝙ possit de subo pbari. dicī dꝫ ꝙ cum pa°. causet̃ a pncipijs subi z dīcat̃ a subo. sic sufficit ad hoc ꝙ subm̄ sit quid scibile ꝙ habeat eēntialē ordinē ad suas cās. sic ad hoc ꝙ pa°. sit qđ scibile z ꝙ possit pbari de aliquo subo sufficit ꝙ hēat eēntialē ordinē ad subm̄ illō. nullo.n. triāgulo exn̄te demr̄abit̃ ð eo hr̄e tres eo ꝙ h̃ pa°. hēat eēntialē ordinē ad ip̄ꝫ. Ulterius forte dubitaret aliqs de quo eē itelligit ph̄s cuꝫ ait ꝙ eē oꝫ qđ scit̃. Dōm ꝙ dē eē de quo hic log̃t ph̄s est idē qđ eē verū. hic eni intēdit ph̄s pbare ꝙ demr̄atio sit ex vis, v̄itas aūt hꝫ eē circa ɔpōnē z diuisionē, vij

⁊ phus. 5. meta. ait. ꝙ vno mō dicit᷑ ens qḋ significat q-
ditatē ꝑdicamentoꝝ. alio mō ens qḋ significat v͠itatē
rei. ⁊ cū dicimus aliqd esse ſm phm demr̄abimus suaꝫ
v͠itatē. cū dicimus aliqd nō esse demōstrabimus suam
falsitatē. put ergo eē vel nō esse sumit᷑ in ꝓpōnib⁹ put
dicit v͠itatē ꝓpōnū vel enunciationū sumit᷑ hic esse cū
dicit᷑ ꝙ opꝫ hic esse qḋ scit᷑. Propter qḋ sciendū ꝙ esse
in ꝓpōnibus non noīat actualeꝫ existiam: sed noīat ha-
bitudineꝫ ꝑdicati ad subm. hoc. n. vbū est put copulat
ꝑdicatū cum subiecto ⁊ put est nota dicendi de alio nō
dicit ipsam actualē existiā: sed ꝯsignificat quādam cō-
positionem ⁊ quādā habitudinē predicati ad subiectū
quā sine cōpositis non est intelligere. Cuꝫ. n. dicit᷑ qd ē
pluuia. ⁊ responde᷑ pluuia est aqua guttatiꝫ cadens. ve-
ra est hec locutio etiā pluuia nō existe. nā cuꝫ dr̄ pluuia
est aq̄ guttatiꝫ cadens: nō est ītellect⁹ ꝓpōnis ꝙ pluuia
hēat actuale eē nec ꝙ actualr̄ existat: sꝫ ꝙ hoc ꝑdicatū
aqua guttatiꝫ cadēs hꝫ se ꝑ habitudinē ad subm qḋ est
pluuia. hoc ergo mō oꝫ eē qḋ scit᷑ ⁊ demr̄at᷑. ⁊ hoc mō oꝫ
demr̄atiōeꝫ eē ex v͠is: qꝛ in ꝓpōnib⁹ ex q̄bus demr̄atio
ꝯstituit᷑ ꝑdicata hn̄t ꝑ se ordinē ad subiecta. Cū. n. dico
triāgulus hꝫ tres v͠a est ꝓpō. ⁊ nō est intellect⁹ ꝓpōnis
ꝙ triāgulus actualiter existat: sed ꝙ hec passio hr̄e tres
habeat ꝑ se ordinē triāgulū. demr̄atio ergo est ex v͠is ⁊
est ex his q̄ sunt put esse dicit ꝑ se habitudineꝫ ꝑdicati
ad subm. non aūt demōstratio est ex falsis nec ex his q̄
non sunt: qꝛ non est ex his q̄ hn̄t oppositā habitudineꝫ
ad subm. vt qꝛ simetꝝ hꝫ repugnātiaꝫ ad dyametrum
non est quid scibile nec cadit sub sciētia ꝙ dyametruꝫ
sit simetꝝ coste. ¶ Ulterius aūt forte dubitaret aliq̄s
de ꝓbatione Aristo. vult. n. ꝓbare ꝙ demonstratio sit
ex veris. ipse. n. ait. oꝫ veꝝ esse qḋ scit᷑ ⁊ qḋ demr̄at᷑. Cū
ergo veꝝ possit ꝯcludi ex falsis, vt pꝫ ꝑ phm in secūdo
prioꝝ. quātūcūqꝫ veꝝ sit qḋ demōstrat᷑ ⁊ veꝝ sit qḋ sci-
tur. poterit tn̄ demōstratio esse ex falsis. Dicendū ꝙ sil-
logismus est cōsequentia quedā in qua ꝑmisse habent
se vt antecedens ⁊ cōclusio vt ꝯn̄s. Constat aūt ꝙ si an-
tecedens est ꝙ de necessitate cōsequēs est. sic ⁊ in omni
forma sillogistica si ꝑmisse sunt vere ꝯclo de necessita-
te est v͠a. nō tn̄ oꝫ ꝙ si antecedēs nō est ꝙ cōsequēs nō
sit. pōt. n. ꝯtingere ꝙ nō sit antecedēs ⁊ tn̄ sit cōsequēs.
vt ꝙ nō sit homo ⁊ tamē sit animal. sic nō oꝫ si premis-
se sunt false ꝙ de necessitate ꝯclo sit falsa. pōt. n. ex fal-
sis sequi veꝝ. ⁊ simul cum falsitate ꝑmissaꝝ potest sta-
re veritas ꝯclusionis. ¶ Aduertendū tamē ꝙ vt idem
phus tradidit in scḋo prioꝝ. ꝙ lꝫ ex falsis possit sequi ve-
rum hoc nō est ꝓpter qd: sed qꝛ. falsitas. n. ꝑmissaruꝫ
nō est causa veritatis ꝯclonis. ipsuꝫ. n. nō esse antecedē-
tis non pōt esse causa quare sit cōsequens. potest. n. con-
tingere ꝙ nō sit homo ⁊ tamē animal sit: sed tamē ipm
non esse hominē nō pōt esse causa ꝙ sit animal. sed ac-
cidit sic esse. sic ⁊ in ꝓposito potest cōtingere ꝙ ꝑmisse
nō sint vere: sed sint false. cōclusio autē sit vera. sed hoc
nō est ꝓpter qd nec est cāliter. sed erit qꝛ ita accidit. con-
clusio ergo v͠a nō pōt seq̄ ex ꝑmissis falsis tanq̄ ex cau-
sa. igit᷑ si qḋ demr̄at᷑ est veꝝ ⁊ hꝫ veꝝ infert᷑ causaliter
ex ꝑmissis: qꝛ demr̄atio facit scire. ⁊ in demr̄atōe ꝑmis-
se sunt cā ꝯclonis: oꝫ ꝑmissas esse v͠as. Bona est ergo rō
phi ꝙ si veꝝ est qḋ demr̄at᷑ ⁊ veꝝ est qḋ scit᷑ opꝫ demō-
strationē esse ex veris. qꝛ causaliter ⁊ ꝓpter qd veꝝ nō
pōt cōcludi nisi ex veris. ¶ Ulterius aūt forte dubita-
ret aliq̄s: qꝛ sit impossibile sit diametꝝ eē simetrū coste.
¶ Dicendū ꝙ simetꝝ idē est qḋ ꝯmēsurabile. illa sunt
cōmensurabilia q̄ cōicant in aliq̄ vna mensura. si ergo
esset aliq̄ vna linea q̄ntūcūqꝫ esset modica q̄ mensura-
ret diametꝝ posset ꝯmēsurare costā vel ecōuerso eēnt

costa ⁊ diameter ꝯmēsurabilis. ⁊ hēret se diameter ad
costā sicut aliq̄s numerus ad aliqueꝫ numeꝝ. nā si aliq̄
vna linea mensuraret vtrūqꝫ: oporteret ꝙ illa linea in
aliquo alio nūero ꝯtinea᷑ in diametro ⁊ in aliquo alio
nūero in costa. vt si linea vnius palmi mensurat diame-
truꝫ ⁊ costā: vt forte qꝛ diameter est q̄nqꝫ palmaꝝ ⁊ co-
sta q̄tuor: hēbit se diameter ad costā sic q̄nqꝫ ad q̄tuor.
vel si illa linea sit in aliquo alio nūero ī diametro ⁊ ī ali-
quo alio nūero ī costa: hēbit se diameter ad costaꝫ sic il-
le numerus ad aliū numeꝝ: ⁊ q̄dratū diametri se hēbit
ad q̄dratū coste sicut q̄dratū illi⁹ nūeri ad q̄dratū illi⁹
alterius numeri. q̄re cū q̄dratū diametri sit dupluꝫ ad
q̄dratū coste vt ꝓbat᷑ ī penultimo Euclidis: posset iue-
niri aliq̄s nūerus q̄drat⁹ q̄ diuideret᷑ in duo eq̄lia q̄dra-
ta: qḋ est impossibile. Cum ergo dicit᷑ ꝙ diameter de ne-
cessitate est incōmensurabilis coste: intelligendū est de
costa quadrati hn̄tis latera equalia. nā in sup̄ficie hn̄te
latera ineq̄lia pōt diameter esse cōmensurabilis coste.
qꝛ lꝫ sit impoīe inuenire numeꝝ q̄dratuꝫ q̄ possit diui-
di in duo q̄drata eq̄lia. pōt tn̄ reperiri nūerus aliq̄s q̄dra-
tus q̄ diuiditur in duo quadrata inequalia: vt. 25. est nu-
merus q̄dratus ⁊ diuidit᷑ ī. xvi. ⁊. ix. quoꝝ ēt q̄lꝫ est qua-
dratus. igit᷑ in sup̄ficie a. b. c. d. costa. a. b. sit q̄tuor pedū
⁊ costa. b. c. sit triū pedū. diameter. a. c. est ꝯmēsurabilis
cuilibꝫ istaꝝ costaꝝ ⁊ erit q̄nqꝫ pedū. pes ergo mēsurās
diametrū. a. c. mēsurabit vtrāqꝫ costā. eq̄bit᷑. n. q̄dratuꝫ
diametri. a. c. q̄drato vtriusqꝫ coste: ⁊ hēbit se ad vtrūqꝫ
q̄dratū sicut numerus ad nūerū. vt sicut. xxv. ad. xvi. ⁊
ad. ix. cū ēt diameter pōat᷑. v. pedū ⁊. v. ī se ductū faciat
xxv. costa āt maior ponat᷑. iiij pedū: q̄ in se ducti faciūt
xvi. costa aūt minor ponat᷑ triū pedū q̄ in se ducti faciūt
ix. habebit se q̄dratus diameter ad q̄dratū coste maio-
ris sicut. xxv. ad. xvi. ad q̄dratū āt mioris sicut. xxv. ad
ix. q̄ duo q̄drata duaꝝ costaꝝ. vꝫ. xvi. ⁊. ix. eq̄nt᷑. xxv. qḋ
est q̄dratū diametri. reperit᷑ q̄ cōmēsurabilitas inter dia-
metrū ⁊ costā si sint coste ieq̄les: nō aūt si sint equales.
huius aūt rō est supius tacta. vꝫ. ꝙ pōt īueniri aliq̄s nu-
merus q̄dratus q̄ pōt diuidi in duo q̄drata ineq̄lia. ne-
quaqꝫ aūt īueniri pōt q̄drat⁹ aliq̄s nūerus q̄ in duo qua-
drata eq̄lia scindi possit. ¶ Deinde cum dicit. (Ex ꝑmis
autē) ostēdit demr̄atione debere eē ex ꝑmis ⁊ īmedia-
tis. dicēs ꝙ (ex ꝑmis aūt ⁊ īdemōstrabilibus). i. ex pri-
mis ⁊ īmediatis. oꝫ eē sn̄. demr̄ationē (qꝛ nō sciret non
hn̄s demr̄ationē ipsoꝝ). i. ꝑ ipsa vꝫ. ꝑ ꝑma ⁊ īmediata.
⁊ subdit cām. d. ꝙ (scire est) supple ꝑ ea (quoꝝ). i. per q̄
(est demōstratio) supple ꝑ se ꝑmo. ⁊ addit ꝙ (⁊ nō ſm
accn̄s habere demr̄atione.) quasi dicat ꝙ scire est ꝑ de-
mōstrationem per se. ⁊ per cās ꝑ se. ⁊ nō per demōstra-
tionē per accidēs nec per causas per accidēs. ¶ Notan-
dum ꝙ posset hec ratio sic formari: sine quibus nō ꝯtin-
git scire ex illis oꝫ demōstrationē esse. sed sine ꝑmis ⁊ ī-
mediatis nō ꝯtingit scire. q̄ ex ꝑmis ⁊ īmediatis opꝫ de-
mōstrationē eē. iō ait ꝙ nō sciret. i. nō ꝯtigeret scir᷑ nō hn̄s
demr̄atione ipsoꝝ. i. per ipsa. i. per prima ⁊ immediata.
¶ Notādū aūt ꝙ demōstratio fit ex aliquib⁹ ꝑmissis.
tunc quero vtrū ille ꝑmisse sint īdemōstrabiles ⁊ si sint
ꝑme ⁊ imediate vel nō. si sint īdemōstrabiles habetur
intētū. si aūt pn̄t demōstrari vel habet᷑ demōstratio de
eis vel nō. si sint demōstrabiles ⁊ nō demōstrant᷑. q̄ sūt
ignorate. ignoratis aūt ꝑmis ignorat᷑ ꝯclo. nō q̄ ꝯtingit
scire per aliqua demōstrabilia nisi habeat᷑ eoꝝ demon-
stratio. ergo semper demr̄atio vt faciat scire oꝫ ꝙ fit ex
īdemōstrabilibus. qꝛ nō q̄etat᷑ intellectus. nec aggene-
ratur in nobis scīa simplr̄ nisi sit deuentū vsqꝫ ad inde-
mōstrabilia. Jō dr̄ in ꝑmo thopicoꝝ. ꝙ demōstratio est
ex primis ⁊ v͠is: aut ꝑ ea q̄ sunt prima ⁊ v͠a sumpserūt ori-

ginē. demr̄atio ergo vel est p īdemr̄abilia īmediata vel est per demonstrabilia ad indemonstrabilia reducta. ¶ Notādū etiā ꝙ si dicaꝛ ꝙ demr̄atio ē ex indemonstrabilibus vera ē ꝓpō. qꝛ semꝑ ē ex indemr̄abilib⁹. vel imediate si ipse ꝑmisse sunt demōstrabiles. vel mediate. qꝛ si ꝑmisse sunt demōstrabiles vt faciāt scire oꝫ eas ad indemōstrabilia reducere. ¶ Rursus si dicaꝛ ꝙ demōstratio pōt esse ex demōstrabilibus vt ad indemonstrabilia reducūꝛ vera est ꝓpositio. Dupl'r ergo poterit legi lr̄a pħi. ꝑmo vt hoc qḋ dico referꝛ ad ꝑma indemōstrabilia. vt sit sensus. bn̄ dico demr̄ationē debere eē ex primis ⁊ indemr̄abilibus: qꝛ non sciet non hn̄s demonstrationē ipsoꝝ. i. ꝑ ipsa ꝑma ⁊ indemr̄abilia. nā scire est ꝑ prima ⁊ indemr̄abilia quoꝝ. i. ꝑ que est demr̄atio ꝑ se ⁊ nō per accn̄s. alio modo hoc qḋ dico ipsoꝝ pōt referri ad ipa demr̄abilia ꝓut ad indemr̄abilia reducūꝛ. vt sit sensus ꝙ demr̄atio est ex primis ⁊ indemr̄abilib⁹: qꝛ nō sciet aliq̄a supple ꝑ demr̄abilia. ⁊ nō hn̄s demonstrationē ipsoꝝ. Jō subdit. ꝙ scire est supple ꝑ ea quoꝝ demr̄atio ē hr̄e demr̄ationē: eo ꝙ ꝑ se. ⁊ non hēre demr̄ationē ſm accn̄s. q. d. ꝙ ꝑ demr̄abilia nō est sciētia nisi de ipsis demr̄abilib⁹ hēreꝛ demr̄atio. ⁊ oꝫ ꝙ hꝫ demr̄atio etiaꝫ sit ꝑ se non ꝑ accn̄s oꝫ demr̄abilia demr̄ari ⁊ ad īdemōstrabilia reduci si ex eis debeat eē demr̄atio. semꝑ ergo est demōstratio ex indemōstrabilibus vel mediate vel imediate. ¶ Notādū etiā ꝙ si fiat demr̄atio ex demōstrabilibus. vt pꝫ. opꝫ illa demr̄abilia demōstrari. Sed si fiat demōstratio per se ⁊ ꝑ causas: cū in talibus nō sit abire in infinitū. opꝫ tā dē ad indemr̄abilia deuēire. Ad remouēdum ergo ꝓcessuꝫ ꝑ accidēs ſm quē possemus demr̄are nec vnq̄ꝫ deuenıremus ad ꝑma ⁊ ad indemr̄abilia ait ꝙ scire est nō per accidēs habere demōstrationē. ¶ Deinde cū dicit. (Causas quidē notiores.) ostendit ꝙ opꝫ demonstrationē esse ex ꝑoribus ⁊ notiorib⁹. Circa ꝙ duo facit. qꝛ primo ponit hoc generaliter ⁊ cōmūiter. scḋo spāliter ibi. (Est aūt ꝑncipiū demr̄atiōis.) Circa ꝑmū tria facit. qꝛ ꝑmo adducit vnā quādā rōneꝫ ostendē. ꝙ opꝫ demr̄ationē eē ex ꝑorib⁹ ⁊ notiorib⁹. scḋo exponit q̄uo sint accipiēda ꝑora ⁊ notiora. tertio remouet quādam dubitationē que posset ex dictis originem sumere. scḋa ibi. (Priora āt ⁊ notiora.) tertia ibi. (Ex primis autem). Jn prima parte intēdit talem rationē. Quicq̄d est per causas q̄ vere cause sunt semꝑ est ꝑ ꝑora ⁊ notiora. demr̄atio ē per causas q̄ vē cause sunt. g̃ ⁊c. Jdeo ait. (Causas q̄dē oꝫ notiores eē ⁊ ꝑmas cās q̄dē) q. d. ꝙ cāe nō sunt solū notiores: sꝫ ēt cause ſm ꝙ cause sit ꝑme vel priores: sꝫ (qm̄ tūc scimus cū causas cognoscimus si vē cāe sunt ⁊ priores ⁊ notiores) su. opꝫ eē (nō solū alio mō intelligēdo) q̄d sūt (sꝫ in sciēdo: qm̄ sunt.) ¶ Notādū aūt ꝙ ſm expōnē cōem causa ꝑ se loquēdo est notior effectu. nō solū q̄ātū ad q̄d ē: sꝫ ēt q̄a est ⁊ q̄uꝫ ad q̄r est. vt si vis scire eclipsim solis. nō solū opꝫ te scire q̄d est lune īterpositio. sed ēt qꝛ est hui⁹ īterpositio. ⁊ qꝛ luna interponiꝛ. Possumus tñ alr̄ dicere ⁊ forte meli⁹ vt dicamus ꝙ effectus facit aliq̄d inferre cause ꝓprie. sed nō facit ad eē [illegible]. g̃ est cā cāe solū alio mō. vꝫ. q̄ātū ad īferre. sed nō est cā: qm̄ est. i. q̄ātū ad eē. sꝫ cause si cāe se sunt: sunt cause effectuū non solū altero modo: vt qꝛ ꝑ cās possumus intelligere effect⁹ ⁊ possumus ꝑ eas effectus ꝯcludere ⁊ īferre. sꝫ ēt sunt cāe: qm̄ sunt. i. q̄ātū ad eē. notiores ergo sunt cāe effectib⁹: q̄a sūt cāe vtroq̄ꝫ mō ⁊ q̄ātū ad īferre ⁊ q̄ātū ad eē. ¶ Deinde cū dicit. (Priora aūt ⁊ notiora.) exponit q̄uo sunt accipiēda ꝑora ⁊ notiora. Circa qḋ duo facit: qꝛ ꝑmo distiguit de ꝑori ⁊ notiori. scḋo declarat diffinitiōis mēbra ibi. (Dico aūt ꝑora.) Dic ergo ꝙ (ꝑora ⁊ notiora sunt dupl'r). vꝫ. quo ad nām̄ ⁊ quo ad nos. Jō subdit ꝙ (nō. n. idē ē ꝑus nā ⁊ ad nos) i. quo ad nos (nec) ē dicere idē (noti⁹ nā ⁊ noti⁹ nobis.) ¶ Notādū aūt ꝙ cū dupl'r dicaꝛ prius ⁊ dupl'r noti⁹. vꝫ. quo ad nāꝫ ⁊ quo ad nos. demr̄atio simpliciter q̄ est ꝑ veras cās semꝑ ꝓcedit ꝑ priora ⁊ notiora simpl'r quo ad nām̄. non aūt semꝑ ꝑ priora ⁊ notiora quo ad nos. ¶ Notādū ē ꝙ ſꝫ ꝯmētatorē sup ꝑ⁹ phycoꝝ. Jn mathematicis est notior quo ad nos cā q̄ꝫ effectus. in nālib⁹ aūt ecōuerso. Scḋm ergo hūc modū loq̄ndi in demr̄atōib⁹ mathematicis ꝓcedimus ꝑ priora ⁊ notiora vtroq̄ꝫ mō ⁊ quo ad nām̄ ⁊ quo ad nos: qꝛ idē est ibi prius ⁊ notius nā ⁊ nobis. Jn nālib⁹ aūt lꝫ vt plurimū fiāt demr̄atōes nō potissime: sꝫ ꝑ effect⁹. tñ si instituaꝛ ordo ꝯrius ei ꝑ est a pricipio q̄stionū ⁊ fiat demonstratio ꝑ cām̄ fiet ꝑ notius nāe nō nobis. bn̄ ergo dcm̄ ē ꝙ nō est idē pri⁹ ⁊ noti⁹ nature ⁊ nobis: lꝫ sit idē in aliq̄bus vt i mathematicis. nō tñ ē idē in oībus: qꝛ nō ē ideꝫ in nālib⁹. ¶ Deīde cū dic. (Dico aūt ꝑora.) Exponit q̄ dixit oñdēs q̄ sunt priora ⁊ notiora nobis ⁊ que nature dicēs (dico aūt ꝑora nobis ⁊ notiora ꝓxima sensu notiora aūt simpl'r) ⁊ quo ad nām̄ (que longius sunt) supple a sensu. Et subdit ꝙ (sunt aūt quedam lōgiora) a sensu maxime (vl'ia. ꝓxima aūt) sensui (singularia) ⁊ subdit ꝙ (opponunꝛ hec adinuicē). nā si nō est idē esse longinquum ⁊ ꝓpinquum. ⁊ si longinquitas ⁊ ꝓpinquitas hn̄t quādam repugnātiam ⁊ quādam oppōnem adinuiceꝫ. oꝫ adinuicē habere quādam repugnātiam ꝑus natura ⁊ prius nobis. cum vnū sit singulare ⁊ ꝓpinquuꝫ sensui aliud vniuersale ⁊ remotuꝫ a sensu. ¶ Dubitaret forte aliquis: qꝛ videꝛ ꝙ pħs sit sibi ꝯrius hic ⁊ in ꝑmo physicoꝝ. ⁊ ēt in scḋo meta. nam in ꝑmo phycoꝝ vult ꝙ sint nobis nota magis cōfusa. i. vl'ia. et in scḋo meta. vult ꝙ q̄dā se hn̄t sic locus ianue i domo queꝫ nullus ignorat. qḋ exponēs ꝯmētator ait ꝙ hꝫ sūt ꝓpōnes maxīe vl'es. g̃ tā in ꝑ phycoꝝ q̄ꝫ in z⁹ meta. vr̄ velle ꝙ sūt nobis ꝑus nota magis vl'ia. hic aūt ꝙ magis singularia. Dicēdum ꝙ eē aliq̄d notius ⁊ ꝑus quo ad nos pōt dupl'r intelligi. vel in eodē gn̄e cognitōis. vel absolute ⁊ simpl'r. Si in eodē gn̄e cognitionis vera est sn̄ia libri phycoꝝ. qꝛ tam apud itellectum q̄ꝫ apud sensuꝫ sunt ꝑus nota ꝯfusa magis vt apud itellectuꝫ sunt prius nota magis ꝯfusa. i. magis vl'ia: apud sensum vō sunt ꝑus nota magis ꝯfusa. i. ea que sūt particularia magis ꝯfusa. i. magis vl'ia. vt pꝫ. qꝛ si a remotis aspicimus aliquid prius cognoscimus ꝑ sensuꝫ ꝙ est aliquod corpus. postea ꝙ est aliquod aīal. ⁊ postea ꝙ est aliquis homo. ꝑ itellectum vō prius cognoscimus ꝙ est corpus. postea ꝙ est aīal. postea ꝙ est homo. Cōstat aūtē ꝙ corpus est vl'ius q̄ꝫ aīal ⁊ aīal q̄ꝫ homo. ⁊ aliquod corpus est particulare vl'ius q̄ꝫ aliquod aīal vel q̄ꝫ aliquis homo. bn̄ g̃ dictū est ꝙ ī eodē gn̄e cogn̄is sensitiue ⁊ ēt ītellectiue sūt nobis nota ꝯfusa magis. Sꝫ si q̄stio nō arcteꝛ ad alterū genus cogn̄is. vt nō dicaꝛ qḋ ē nobis notius ſm ītellectū vel ſm sensum. sed absolute q̄raꝛ que sunt notiora. vera ē sn̄io que hic tradiꝛ. nā cuꝫ nr̄a cognitio incipiaꝛ a sensu: ⁊ sensus nō iudicet nec apprehēdat nisi particularia seq̄tur ꝙ sūt nobis ꝑus nota particularia q̄ꝫ vl'ia. lꝫ ſm nām̄ quodq̄ d est ⁊ vl'e sit ꝑus ⁊ notius particulari. Ex hoc āt patere pōt q̄uo dēmr̄ationes mathematice ꝓcedūt nō soluꝫ ex prioribus quo ad nām̄: sed etiā ex ꝑoribus quo ad nos. Exponēduꝫ. n. est quo ad nos. i. quo ad nr̄am cogn̄em intellectiuā. qꝛ ītellectui nr̄o ibi ꝑus se offerunt cause q̄ꝫ effectus. sed si intelligaꝛ quo ad nos absolute ⁊ simpl'r nō est veꝝ. qꝛ tūc ꝓcederēt mathematice ex ꝑticularib⁹ cuꝫ absolute loquēdo nr̄a cognitio īcipiat a sensu. ⁊ simpl'r loquēdo sūt nobis particularia prius nota. videmus autem sic non

esse: q2 mathematice nõ pcedunt iductiue z a posterioribus: sed demrãtiue z a prioribus. ¶ Deinde cum dicit. (Ex primis aũt) remouet q̃ddã obiectionẽ q̃ ex habitis posset hr̃e ortũ. oñderat. n. demrãtiõez esse ex v̾is p̃mis z ĩmediatis z priorib⁹ z notioribus. nõ aũt oñderat qũo sit ex causis ɔc̃lonis. i. ex pprijs principijs. iõ ad hoc remouẽdũ ait. (Ex p̃mis aũt ẽ). i. ex quo demõstratio est ex primis. sequit̃ sit. (qd̃ ex pprijs pricipijs est. Idẽ. n. dico primũ z principiũ) ¶ Notãdum aũt q̃ fm ph̃m z⁹ meta. semp i omni genere illud qd̃ ẽ p̃mũ z qd̃ ẽ maxĩe tale ẽ causa z p̃ncipiũ omniũ eo2 q̃ sunt post: z q2 p̃mũ hz rõnem cause z pricipij. z idẽ est p̃mũ z pricipiũ. ergo ex quo pbatũ est supra q̃ o3 demrãtõez pcedere p prima z non accñs s3 p se. sufficiẽter oñdebat̃ q̃ demrãtio pcedit p ppria pricipia: q2 pcedit p ppria prima.

¶ Est aũt principiũ demõstratõis ppositio immediata. Immediata aũt est qua nõ ẽ altera prior. Propositio aũt est enũciatiõis altera pars vnũ de vno. Dyaletica qdẽ est similr accipiẽs qd̃libet. Demõstratiua aũt determinate alte2: quoniam ve2 est. Enũciatio autẽ contradictiõis quãlibet partẽ. Contradictio aũt est oppositio cuius nõ est mediũ secũdũ se. Pars aũt cõtradictiõis q̃ aliqd de aliquo est affirmatio est. Que vero est aliqd ab aliquo negatio est. Immediati aũt syllogistici principij positionem quidẽ dico quã non est monstrare: sed ponere: neq3 necesse est habere aliquẽ docẽdũ. Quã vero necesse est habere docẽdũ quẽlibet dignitatẽ vel maximã ppositiõnẽ. sunt. n. q̃dã huiusmodi. hec. n. maxime in huiuscemodi consueuimus nomẽ dicere. Positionis aũt q̃ quidẽ est q̃zlibet partium enũciatiõis accipiẽs: vt dico esse aliqd aut non esse suppositio ẽ. Que vero sine hoc diffinitio est. diffinitio. n. positio q̃dã ẽ. Ponit. n. arithmetic⁹ vnitatẽ indiuisibilẽ esse secundũ q̃ntitatẽ. Suppositio aũt nõ ẽ. Id. n. q̃ qd est vnitas z esse vnitatẽ nõ est idẽ.

¶ Postq̃ ph̃us assignauit vnã rationẽ cõem q̃ demõstratio eẽt ppriora z notiora: q2 eẽt p causas. In ista parte adducit ad hoc idẽ rõnes spãles. q2. n. prius pbauit coniunctim z p vnã rõnẽ. in ista pte pbat diuisi3 z per plures rõnes. Iõ duo facit fm q̃ duo pbare intẽdit. nã primo pbat q̃ demrãtio sit ex priorib⁹. scd̃o sit ex notiorib⁹ ibi. (Qm̃ aũt o3 credere.) Circa primũ duo facit. q2 primo pbat q̃ demrãtio sit ex priorib⁹. scd̃o manifestat z declarat quedã de quibus fecerat mẽtõez ibi. (Propositio aũt enũciatõis). In p̃ma pte intẽdit talẽ rõnez. cuiuscũq3 sillogismi ẽ p̃ncipiũ ppõ imediata q̃ nõ ẽ altera p̃or ille sill̃us pcedit per p̃ora: s3 sillogismi demõstratiui siue demrãtiõis est h⁹ pricipiũ. g̃ zc. Fundat̃ aũt hec rõ sup duabus ppõnibus. qua2 p̃ma est q̃ pricipiũ demõstratiõis sit ppõ imediata. scd̃a aũt est q̃ imediata ppõ est q̃ nõ est altera p̃or. Ex his aũt duab⁹ ppõnibus manifeste cõcludit̃ demõstratõez eẽ ex prioribus. hoc ẽ ergo quod ait q̃ (ẽ aũt pricipiũ demõstratõis ppositio imediata.) z subdit q̃ (imediata aũt) ppõ (est q̃ nõ est altera p̃or.) Tũc ergo est supplẽda rõ q̃ o3 demrãtiõez eẽ ex prioribus cu3 sit ex ppõnibus imediatis qbus nõ sunt alie p̃ores. ¶ Dubitaret forte aliqs. vt2 ppõnes q̃ ingrediũt̃ demõstratõez possint eẽ imediate. z videtur q̃ nõ: q2 cũ quedã ppositiones ingrediant̃ demrãtiõez fm substãtiã vt premisse. quedã vero ingrediãtur solũ fm v̾tutẽ vt dignitates. nulle ppõnes igrediẽtes demõstrationẽ fm substantiã pñt esse imediate cum habeãt alias ppositiones vt dignitates que sunt priores ipsis ¶ In ɔtrariũ est ph̃us volẽs demõstratõez eẽ ex p̃mis veris z imediatis. ¶ Dicendũ q̃ cũ dicimus imediata ppõ q̃ nõ est altera prior: nõ est intelligẽdũ hoc absolute z simpliciter: sed glosandũ est qua nõ ẽ altera prior. s. p quã possit demõstrari. vñ ph̃us cum prius dixisset q̃ o3 demrãtõez eẽ ex primis z imediatis. volẽs hoc declarare. probat q̃ o3 aũt demõstratõez esse ex primis z indemrãbilib⁹. p eodẽ ergo accipit p̃mu3 z indemrãbile. pñt ergo p̃misse eẽ imediate quãtũcũq3 dignitates q̃ dicunt̃ maxime ppõnes sint priores illis. na3 p h⁹ dignitates nõ pñt eẽ demõstratões. cũ dignitates sint ppositiões cõmunes. z demrãtio nõ sit p cõia. sed per ppria. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs vt2 sint ppõnes imediate dignitates que nõ ingrediunt̃ demõstratiõez nisi fm v̾tutẽ. z v̾r q̃ nõ: q2 imediatũ sonat idẽ qd̃ pximu3. illa aũt sunt imediata alicui que sunt ppiqua z pxima illi. dignitates g̃ q̃ nõ sunt p̃ncipia pxima: sed sunt p̃ncipia vl̃ia z remota imediate ppositiones dici nõ debẽt. ¶ Dicẽdum q̃ duplex est p̃ncipiũ. ɔplexũ z icõplexu3. dignitates g̃ sunt p̃ncipia ɔplexa. termini aũt ex quibus cõponunt̃ dignitates possunt dici p̃ncipia incõplexa. ex terminis g̃ z p̃ncipijs icõplexis fiunt ppõnes que sunt p̃ncipia ɔplexa. ex ppõnibus aũt ɔcludunt̃ ɔclusiones. Dignitates g̃ z vl̃r oẽs ppõnes p̃misse respiciunt terminos tanq̃3 p̃ncipia. ɔc̃lones tãq̃3 p̃ncipiata. Immediatũ g̃ q2 idẽ sonat qd̃ ppriũ z pximũ. duplr̃ põt accipi. vl̃ q2 est ppiquũ p̃ncipijs. vel q2 ppiquũ ɔclusionib⁹. Dignitates g̃ sunt ppõnes imediate: q2 veritas dignitatũ est valde ppinq̃ p̃ncipijs icõplexis: z est valde pxima significatis termino2. statĩ. n. cũ scimus qd est qd̃ d̾r p nomẽ z stati cũ itelligimus significata termino2 cõcedimus dignitatẽ verã esse. Immediatũ g̃ put hic de imediato loqmur nõ est accipiendũ ex pte posterioris. vt dicatur illa ppõ imediata q̃ nõ hz aliã posteriorez vel q̃ ẽ valde ppinq̃ posteriori: sed accipiẽdũ ẽ imediatũ ex pte p̃oris vt dicat̃ illa ppõ imediata que nõ hz aliquam priorem. Immediatũ. n. sonat qd̃ sine medio. sine medio aũt põt dici aliqd duplr̃. vel q2 nõ hz aliud mediũ p quod pbet̃ sed seipsa est nota. vel q2 nõ hz mediũ p quod pbet conclusionẽ: sed per seipsam pbat z infert ɔclusionẽ suam. dignitates ergo sunt ppões imediate. q2 nõ hñt mediũ p quod pbent̃: sed seipsis sunt note. p̃misse aũt sunt imediate. q2 non habẽt aliud medium per quod pbẽt z iferãt ɔclusionẽ illã. Dignitates g̃ sunt ppõnes imediate. q2 nõ habẽt mediũ p quod pbentur. sed q̃ seipsis sunt note. nõ aũt sũt imediate q̃ sint pxime ɔc̃loni z nõ per aliud mediũ pbent z ɔcludãt ɔc̃lonẽ aliquã. Sũt. n. dignitates respectu ɔc̃lonũ demrãta2. sicut est virtus solaris respectu pullulationis plãta2: nã sicut virtus solaris nũq̃3 est imediatũ p̃ncipiũ pullulatiõis. sed h⁹ virt⁹ mediãte v̾tute pullulatiua fac̃ arbores pullulare. v̾tus ergo pullulatiua itelligit̃ eẽ cã media iter v̾tutẽ solarẽ z actũ pullulãdi. sic nunq̃3 dignitates sunt imediatũ p̃ncipiũ ɔcludẽdi ɔclusionem demõstratiua3. q2 nunq̃3 dignitates igrediunt̃ demõstratiuã fm subam. Sũt ergo p̃misse q̃si cã media iter dignitates z ɔclusionem. ita q̃ dignitates mediãtibus p̃missis ɔcludũt ɔc̃lonez demõstratiuã. sunt ergo dignitates ppõnes imediate z pxie: nõ q2 sint pxime cõclusioni pbãde. sed q2 sunt pxime

termis ꝛ pncipijs icóplexis. ¶ Ulterius aũt dato ꝙ dignitates possint dici ppões imediate mó quo dcm̃ est Dubitaret forte aliqs vtꝝ eo modo possint dici ppositiones imediate dignitates ꝛ p̃misse. Dicendũ ꝙ q̃tũ ad p̃sens spectat triplicẽ differẽtiã assignare possumus inter imediatões dignitatũ ꝛ p̃missaꝝ. Prima dr̃ntia ẽ qꝛ oẽs dignitates sunt ppões imediate: qꝛ nõ hñt medium p qd̃ demõstrent̃. sꝫ nõ oẽs p̃misse cuiuscũqꝫ demõstratõis sunt imediate: qꝛ nõ hñt mediũ p qd̃ demõstrent̃. dicebat̃. n. supra. demr̃atiões esse ex p̃mis ꝛ imediatis vel ex his q̃ ex p̃mis ꝛ imediatis sumpserũt originem. p̃misse ergo in demr̃atõe nõ semp sunt p se ꝛ imediate. sꝫ sufficit ꝙ eas sciamus reducere in p̃mas ꝛ imediatas. ꝛ ꝙ ex talib' pncipiũ sumpserunt. Scd̃a dr̃ntia est ꝙ dignitates sunt immediate: qꝛ nõ hñt alias pores absolute ꝛ simplr̃: ꝛ maxime dignitas illa: de quolibꝫ affirmatio vel negatio. simplr̃ ꝛ absolute ẽ ppõ poꝛ. ꝛ nulla est poꝛ illa imo oẽs alie ppões firmant̃ ꝛ roborant̃ ꝑ ipsaꝫ. sꝫ nulla p̃missa alicuius demr̃ationis est sic imediata ꝙ simplr̃ ꝛ absolute nullã habeat ppõnẽ porẽ. nã dignitates sunt ppões pores q̃buscũqꝫ p̃missis. sed vt dicebat̃ p̃misse in demr̃atõib' possunt esse imediate. nõ ꝙ absolute nullas habeãt pores. sed qꝛ nõ hñt aliqs pores p q̃s valeãt demr̃ari. Tertia dr̃ntia est. qꝛ p̃misse pñt esse duplr̃ imediate. nã pñt esse imediate ex parte pncipioꝝ. vt qꝛ esse pñt ita ppinque pncipijs ꝙ nõ pñt demr̃ari. 2° pñt esse imediate ex pte ɔclõnis: qꝛ possunt esse ita ppinque alicui ɔclõni: qꝛ ingrediunt̃ demr̃ationez fm̃ subam ꝙ imediate inferunt ɔclõnẽ illã. dignitates aũt pñt dici hoc mõ imediate: qꝛ sunt indemõstrabiles. nõ aũt pñt dici imediate ꝙ sint pxime ꝛ ppinq̃ cõclusioni que ɔcludit̃. nã si ex dignitatib' ꝛ cõibus ppositõibus fieret sillꝰs aliqs ita ꝙ dignitates ꝛ cões propositiões ingrederent̃ fm̃ subam sillogismũ illũ vt potest patere p habita. hꝰ sillogismus nõ esset demr̃atio. qꝛ pcederet per cõia ꝛ nõ per ppria. ¶ Deinde cum dicit. (Propositio aũt enunciatõis est) qꝛ mentionẽ fecerat de ppõne imediata dicẽs eã esse demr̃ationis principiũ. ideo ad declarationeꝫ dictoꝝ duo facit. qꝛ primo determinat de ipsa ppositione. scd̃o de imediato pncipio ibi. (Immediati aũt pncipij.) Ad euidẽtiam prime partis sciendũ ꝙ in diffinitione ppositõis ponit̃ enunciatio. in diffinitiõe enũciatõis ponit̃ ɔ̃dictio. nõ ergo põt qs sufficienter determinare de ppõne nisi determinet de enũciatiõe. nec de enũciatiõe nisi determinet de ɔ̃dictõe. volens ergo phꝰs determinare de ppositione tria facit. qꝛ p̃mo determinat de ppõne. scd̃o de enũciatiõe. tertio de ɔ̃dictõe. scd̃a ibi (Enũciatio vo) tertia ibi (Cõtradictio aũt). Prima ps diuidi põt in ptes duas. qꝛ p̃mo diffinit quid est ppositio. scd̃o diuidit ppositiõeꝫ in dyaleticã ꝛ demõstratiuã ibi (Dyaletica similiter). Dicit ergo ꝙ (ppõ est altera pars enunciatiõis vnũ de vno) sꝫ. significãs. ¶ Deinde cũ dicit. (Dyaletica similiter) diuidit ppõneꝫ in dyaleticã ꝛ demr̃atiuã dicẽs ꝙ (dyaletica aũt) ppõ (est similr̃) .i. indifferẽter (est accipiens quãlibet) sꝫ. partẽ ɔ̃dictiõis. ꝛ subdit ꝙ (demr̃atiua aũt determinate) accipit (alterã partẽ: qm̃ verum est) sꝫ. qd̃ demõstrator accipit. ¶ Notãdũ aũt ꝙ illa ẽ imediata ppositio qua nõ est altera poꝛ. ꝛ illud est imediatũ pncipiũ quo nõ est aliud pncipiuꝫ p̃ꝰs. phꝰs ergo fecerat de trib' mentionẽ. vꝫ. de pncipio demonstrationis. de ppositiõe ꝛ de imediato. sed hoc quod dico imediatũ potest copulari vel cũ ppositiõe. vel cuꝫ pncipio. ideo phꝰs ad declarationẽ dictoꝝ determinat ꝛ de ppositione ꝛ de immediato pncipio vt in diuidẽdo dicebat̃. ¶ Notãdũ etiã ꝙ immediatũ pncipiũ est in plus q̃ immediata ppositio. nã omne qd̃ non demõstrat̃ siue sit propositio siue sit diffinitio potest dici imediatum pncipiuꝫ. Immediata ergo ppositio ẽ duplex. dignitas ꝛ suppositio. sed imediatũ pncipiũ est triplex. vꝫ. dignitas suppositio ꝛ diffinitio. Cũ ergo hoc qd̃ dico imediatum possit copulari tam cũ ppõne q̃ cũ pncipio: qꝛ ẽ dare imediatã ppõnẽ ꝛ imediatũ pncipiũ: voluit tñ phꝰs diuidere imediatũ pncipiũ potiꝰ q̃ imediatã proponẽ. qꝛ in plus ẽ imediatũ pncipiũ q̃ imediata ppõ. ¶ Notandũ ꝙ ẽ dr̃ntia inter dyaleticũ ꝛ demõstratorẽ. nã vt dr̃ circa pncipiuꝫ p̃mi thopicoꝝ. demr̃atio. i. demr̃atiuꝰ sillꝰs ẽ ex veris. dyaleticus aũt sillꝰs ex pbabilibꝰ. cuꝫ ergo semp altera pars ɔ̃dictõis sit vera: altera falsa: demõstrator: qm̃ semp accipit verã: semp accipit alteram partẽ determinate: ideo dicit ꝙ demõstratiua ppositio ẽ accipiẽs determinate alterã partẽ ɔ̃dictõis. Cuius rõ ẽ qm̃ demõstrator semp accipit veꝝ: ꝛ demõstratiuus sillogismus semp est ex veris. dyaleticus vo: qꝛ sillogiꝫat ex pbabilibus: cum quelibꝫ ps ɔ̃dictõis aliquo mõ possit eẽ pbabilis. vt probabile erat ꝙ medea diligeret: qꝛ fuit mater. ꝛ ꝙ nõ diligeret: qꝛ fuit īterficiẽs: iõ dyaleticus hꝫ viã ad vtrãqꝫ pteꝫ ɔ̃dictiõis: iõ in lr̃a dr̃ ꝙ dyaletica ppositio est accipiẽs sillr̃. i. idifferẽter quãlibet partem ɔ̃dictionis. ¶ Dubitaret forte aliqs q̃ũo est ppositio altera pars enũciatiõis. ¶ Dõm ꝙ si hñ videre velimus q̃ũo ppõ est altera pars enũciatiõis vidẽdum est q̃ũo differũt ppositio pblema ꝛ enũciatio. Sciẽdũ est ꝙ ppõ idem est qd̃ q̃si pro alio positio. vñ ibe p̃misse q̃ ordinant̃ ad aliud vt ad ɔclõnem ppões dici debent. pblema vo est illud de quo est questio ꝛ ad qd̃ ordinant̃ ppões. ppões g̃ sunt p̃misse. pblemata aũt sunt conclusiones. ꝛ qꝛ sillĩ sunt ex p̃missis ꝛ sunt de ɔclusionibꝰ vel ad ɔclusiones. Ideo dr̃ in pncipio thopicoꝝ ꝙ orões sillogistice sunt ex ppõnibꝰ de pblematibꝰ. siue sũt ad pblemata. Inde est ergo ꝙ sunt equalia numero ex de codẽ ex q̃bꝰ sũt orões sillogistice. i. p̃misse. ꝛ de q̃bus sũt sillĩ. i. pblemata. Oĩs n. ppõ põt eẽ pblema ꝛ oẽ pblema ppõ. qd̃. n. est p̃missa ĩ vno sillõ põt eẽ ɔclõ ĩ alio ꝛ ecõuerso. ꝛ si hoc nõ est veꝝ in demr̃atiuis. qꝛ sũt q̃dã ppões indemr̃abiles q̃ ita sunt demr̃ationis pncipia ꝙ non pñt esse demr̃ationis ɔclõ: indubitãter tñ verũ est in dyaleticis. nã dyaletica ad oĩuꝫ methodoꝝ pncipis ẽ viã hñs. vt ĩ codẽ p̃mo thopicoꝝ scribit̃. nlle g̃ sũt p̃misse ꝛ nulla sunt pncipia q̃ nõ possint dyaletice pbari ꝛ q̃ nõ possint eẽ dyaletici sillĩ ɔclusio. g̃ dyaletice loq̃ndo eadem orõ aliter ꝛ aliter cõsiderata põt esse p̃missa ꝛ ɔclusio ꝛ ppõ ꝛ pblema. ¶ Aduertẽdũ tñ ꝙ differũt pblema ꝛ ɔclusio. nã pblema ẽ vt aliqd ppont̃ tanq̃ dubitabile. ɔclusio aũt est vt illud dubitabile p sillꝰm ɔcludit̃. pblema g̃ vtranqꝫ partem ɔ̃dictionis accipit ꝛ qd̃ dubitabile dr̃ sub vtraqꝫ parte ɔ̃dictõis pponit̃. Ideo p̃mo thopicoꝝ scribit̃ ꝙ si dicas: putas vtrũ aial gressibile bipes sit diffinitio hoĩs vel nõ. pblema fit. Problema g̃ cũ sit q̃dã orõ dubitabilis vtrãqꝫ partem accipit. sꝫ si debeat illa orõ dubitabilis p sillꝫ ɔcludi oꝫ ꝙ ɔcludat̃ altera pars ɔ̃dictionis. nullus. n. talis sillꝰs est vnus ꝛ idẽ qui simul vtrãqꝫ partẽ ɔ̃dictõis ɔcludat. nã elencus si vtrãqꝫ partem ɔ̃dictõis ɔcludat non est pprie sillꝰs vnus sꝫ magis est sillĩ plures. erit g̃ ɔclusio altera ps pblematis: qꝛ pblema pponit dubitationeꝫ sub vtraqꝫ parte ɔ̃dictionis: sed ɔcludit ɔclusio altereꝫ partẽ tm̃. ¶ Dicamus ꝙ sicut ɔclusio est altera ps problematis: sic ppõ est altera ps enũciatiõis. nã sicut orõ q̃ oꝫ eẽ pblema dyaleticũ anteq̃ ɔcludat̃ p sillum proponit̃ sub vtraqꝫ parte ɔ̃dictionis. qñ sũt actu p sillꝰm ɔcludit̃ oꝫ alterã partẽ ɔcludi. Sic enũciatio dyaletica

que oz esse pmissa vel debet esse ppõ oz sub vtraq3 pte
ꝯdictõis proponi. quãdo aũt actu ĩgreditur sillogismũ.
oz alterã partez ꝯdictionis accipere. erit ergo ppositio
que dicit orõnem pmissam vt igrediať sillogismũ pars
enũciationis. sicut ꝯclusio que dicit orõnem vt actu cõ
cludiť p sillogismum: est pars pblematis. ¶ Ulterius
forte dubitaret aliquis q ppõ dyaletica non videť dif
ferre a ppositiõe demrãtiua. nã vt est p pcedẽtia mani
festũ. ppositio quãtũcũq3 sit dyaletica dicit enuncia
tionem vt actu igrediť sillogismũ. hec. n. est altera pars
ꝯdictionis tñ. nã vtraq3 pars ꝯdictionis sil vnũ ⁊ eun
dem sillogismũ non põt igredi. ergo ppositio dyaletica
nõ est accipiẽs quãlibet partẽ ꝯdictõis 3 alterã tñ: ⁊ qz
demrãtiua etiam alterã partẽ tñ accipit non videť dif
ferre hec ab illa. ¶ Dicẽdum q qñtũ spectat ad pñs dif
ferre videť ppositio dyaletica a ppositiõe demrãtiua.
sic futuz ꝯtingẽs dr̃t a futuro necio. In futuro. n. ꝯtin
gẽti nunq3 sil verificabiť vtraq3 pars ꝯdictõis. nã vel
eras natale bellũ vel nõ erit. vl icideť tunica vl nõ
incideť. nõ. n. põt simul eẽ ⁊ nõ eẽ bellũ nauale. nec põt
simul tunica incidi ⁊ non incidi. g oz in futuris ꝯtingẽti
bus verificari alterã partẽ ꝯdictõis tñ. sic ⁊ in futuris
necessarys. aliter tñ ⁊ aliter. qz in futuris necessarys est
determinata veritas. ⁊ oz verificari alterã partẽ deter
minate. vt si dicã. eras orieť sol vel nõ orieť. oz vificari
alterã partẽ determinate q erit solis ortus. 3 in futuris
ꝯtingẽtib9 lz oporteat solũ vnã partẽ ꝯdictionis vifica
ri non tñ est hoc determiãte. nõ. n. dicere possũz q oĩo
⁊ penitus tunica incideť nec q non incideť. 3 põt iadi
⁊ non incidi. Sic ⁊ in pposito taz ppositio dyaletica q3
etiã demrãtiua accipit alterã ptẽ ꝯtradictionis. sed de
mõstratiua accipit alterã partẽ determiãte: eo q semp
accipit vez. sed dyaletica lz accipiat alterã ptẽ tñ. non
tñ accipit eaz determinate. qz potest accipe tã partẽ ve
rã q falsaz: dum tñ accipiat eã sub ratione pbabili. Dif
fert ergo enũciatio vel pblema dyaleticũ a ppositione
vel ꝯclone demrãtiua. qz enũciatio vel pblema dyaleti
cũ accipit vtrãq3 partez ꝯtradictionis. ppositio vo dya
letica accipit alterã partẽ ꝯtradictionis. sed indetermi
nate: qz potest accipe hãc vel illã. Sed ppositio demrã
tiua accipit alterã partẽ ꝯdictionis determinate: qz oz
demrãtionez accipe partẽ hãc. vz. verã. q nullo modo
potest accipe porte illã. i. falsam. ppositio ergo demrãti
ua erit si determinate dicať hoc ẽ vel hoc non est. ppo
sitio vo dyaletica eo q non accipit determinate alterã
partẽ erit si cũ dubitatione ⁊ formidine alterius partis
pferať. vtputa si dicať ẽ ne hoc vel est ne aĩal gressibile
bipes diffinitio hõis. pblema aũt dyaleticũ si non solũ
cũ dubitatione pferať: sed etiã si alterã partem ꝯtradi
ctionis comprehẽdat. vtputa si dicať. putas vtruz aĩal
gressibile ⁊ bipes est diffinitio hõis vel non. pz g qliter
differt ppositio dyaletica a dmrãtiua. ⁊ qualiter he ab
enũciatione ⁊ pblemate distinguunť. ¶ Deinde cũ dic.
(Enũciatio vo) diffinit quid est enũciatio. d. q (enũcia
tio qlibet partẽ ꝯtradictionis.) su. accipit. ¶ No
tandũ aũt q enũciatio accipit quãlibet partẽ contradi
ctionis. ⁊ ppositio dyaletica accipit qlib3 partẽ ꝯtradi
ctionis. aliter tamẽ ⁊ aliter. qz enũciatio accipit qlibet
partẽ simul. Sed ppositio dyaletica dr accipe quãlib3
partẽ: non qz accipiat vtrãq3 partẽ simul. 3 qz accipit al
terã partẽ indeterminate. potest. n. dyaletica ppositio ac
cipe qcũq3 partẽ ꝯtradictionis vult: cũ habeat dyaleti
cus viã ad vtrãq3 partẽ ꝯtradictionis. bene ergo dem ẽ
q ppositio est altera pars enũciationis cum enũciatio
possit accipe vtrãq3 partez simul: qz vtraq3 pars ꝯtradi
ctionis potest enunciari. propositio vero accipiat alterã
partẽ ꝯtradictionis tñ. possum9. n. enũciare q oĩs ho
mo est aĩal vel non est aĩal. sed nunq3 ppositiones ingre
diẽtes sillogismũ accipiẽtur hoc modo. vt dicamus. oĩs
homo est aĩal. vel non est aĩal. ⁊ omne risibile est homo
vel nõ est homo: sed altera pars enũciationis affirmati
ua vel negatiua ingrediť sillũz. ¶ Deĩde cũ dicit. (Cõ
tradictio aũt.) diffinit qd est ꝯtradictio. ⁊ ẽt diffinit vel
dscribit qd est ꝯtradictionis pars. vt qd est affirmatio
⁊ qd ẽ negatio. d. q (ꝯtradictio aũt est oppositio cuius
nõ est mediũ fm se) ⁊ subdit (pars aũt ꝯtradictiõis qẽ
aliqd d aliquo). i. que pdicať aliqd (ẽ affirmatio). i. vo
cať ppositio affirmatiua (q vocať aliqd ab aliquo). i.
pars ꝯtradictionis que remouet aliqd ab aliquo (nega
tio est). i. vocať negatiua propositio. ¶ Notãdũ aũt q
ꝯtradictio h3 duas partes. affirmationẽ videlicet ⁊ ne
gationẽ. 3 affirmatio est q pdicat aliqd de aliquo. nega
tio vo que remouet aliquid ab aliquo. ¶ Dubitaret
forte aliqs quõ ꝯtradictio sit oppositio vel sit spẽs oppo
sitionis cuius nõ est mediũ fm se. ¶ Dicendũ q illud
est fm se tale qd est maxime tale ⁊ qd ẽ per oẽm modũ
tale ⁊ ẽ causa ⁊ ratio quare qdlib3 aliud sit qd tale. nã il
lud qd est fm se tale ⁊ qd ẽ maxime tale est ratio oĩum
alioz. vt ignis qz est maxime calidus est ratio ⁊ cã oĩuz
calidoz. Cetera. n. alia itantũ sunt calida inquãtuz par
ticipãt nãm ignis vt põt patere ex scđo metha. ꝯtradi
ctio ergo dr non hr̃e mediũ fm se. qz p oẽz modũ caret
medio ⁊ ẽ ratio qre aliq participãt aliqd de carẽtia me
dy. Propter qd sciẽdũ q qñtũ ad pñs spectat: duplex
est mediũ. vz. mediũ fm formã ⁊ mediũ fz subm. addi
tur aũt ab aliquibus ⁊ tertius modus medy. vz. fz tps.
sed hoc in idẽ quodãmodo incidit cũ medio fm subm.
Scđm ergo hũc modũ loqndi dicemus q ꝯtraria me
diata pomnẽ modũ hñt mediũ tam fm formaz q3 fm
subm: ꝯtraria vo immediata ⁊ opposita puatiue aliquo
modo hñt mediũ ⁊ aliquo mõ non hñt mediuz: qz non
hñt mediũ fm formã: sed fm subm. ꝯtradictoria vero
sunt pomnẽ modũ immediata: ⁊ nullo mõ hñt mediũ
nec fm formã nec fm subm. nã album ⁊ nigz q dicũť
ꝯtraria mediata hñt mediũ fm formã: qz repiť media
forma ⁊ color medius inter albũ ⁊ nigz vt fuscũz ⁊ pal
lidũ. hñt etiã mediũ fm subm: qz repiť subm aliqd qd
est oĩno absq3 colore: qz nec ẽ albũ nec nigz: nec etiã ali
quo colore coloratũ vt aer ⁊ aqua ⁊ hõ corpora dyapha
na. Contraria vo imediata non hñt mediũ fm formaz:
qz non repiť forma media nec dispõ inter sanũ ⁊ egruz.
nisi forte vellemus loq modo medicoz ponẽtiũ dispo
sitionẽ quãdã quã vocãt neutz esse mediũ inter sanita
tem ⁊ egritudinem. ppter qd dicũt medicinam esse re
ctum regimẽ sanoz ⁊ egroz ⁊ neutroz. Est tñ inter sa
num ⁊ egrum mediuz fm subm: qz repitur subm aliqd
qd nec est sanum nec egrum vt lapis ⁊ ferruz. Sic etiã
priuatiua non hñt medium fm formam. qz inter vitaz
⁊ mortem. inter cecuz ⁊ vidẽtem non est media forma.
est tñ ibi medium fm subm. qz reperiť subm aliqd qd
nec est cecum nec est vidẽs: vt lapis ⁊ etiam catulus añ
nouez dies. Contradictoria vo nullo modo hñt mediũ
nec fm formam. qz non reperiť forma media iter affir
mationem ⁊ negationem. nec etiam fm subm. qz nõ re
peritur subm aliquod: de quo non verificeť affirmatio
vel negatio. imo etiam de ipso nihilo verificať hoc vel
illud. Contradictoria ergo dicunť esse fm se immedia
ta. qz sunt per oẽm modum immediata. ⁊ nullo modo
reperiť medium inter ipsa. ⁊ etiaz sunt ratio quare alia
aliquid participãt de immediatione. nam in alys oppõ
nibus reperiť aliquis modus ĩmediationis inquãtuz in
eis reseruať aliquid de ꝯdictione. vt inquãtuz vnũ op

positorum habet rõnez affirmatioꝛis. aliud vero negationis. ⁋ Deide cũ dicit. (Immediati aũt p̃ncipy) determinat de imediato p̃ncipio. ⁋ Ad cui⁹ euidẽtiã sciẽdum est ꝙ sicut determinando de ꝑpõne p̃us diffiniuit qd est ꝑpõ: ꝛ postea diuisit ꝑpõnẽ in dyalecticã ꝛ demõstratiuã. sic d̃terminãdo de p̃ncipio imediato forte pri⁹ determinãdũ eẽt qd est h̓ p̃ncipiũ. postea diuidẽdum h̓ p̃ncipiũ in suas partes. attñ ꝑ iaꝫ dicta est aliquo mõ patefactũ qd est imediatũ p̃ncipiũ. nã cuꝫ supius declarabat̃ qd est imediata ꝑpõ. ꝛ dicebat̃ ꝙ h̓ ꝑpositio est qua nõ est alia p̃oꝛ aliquo mõ oñdebat̃ qd ẽ imediatuꝫ p̃ncipiũ. nã imediatũ p̃ncipiũ est quo nõ est alteꝝ p̃us. In d̃terminãdo ergo de imediato p̃ncipio nõ diffiniuit sed solũ diuisit in suas partes. Circa qd̃ duo facit. qꝛ p̃io diuidit imediatũ p̃ncipiũ in dignitatẽ ꝛ positionẽ. 2⁰ diuidit positionẽ in suppõnẽ ꝛ diffinitionẽ ibi. (Positiõis aũt) Dicit g̃ ꝙ (imediati aũt p̃ncipy sillogistici) su. vnũ mẽbrũ vł vnã partẽ (dico positionẽ quã nõ est). i. nõ cõtingit (mõstrare) qꝛ est idemõstrabilis. (nec necesse est eã h̄re aliquẽ docẽdũ.) aliud su. mẽbrũ vł aliã ptez p̃ncipy imediati (quã necesse est h̄re quẽlibꝫ docendũ). i. quẽlibꝫ discipulũ. (dignitatẽ vł maximã ꝑpõnẽ) su. voco. q. d. ꝙ silli demõstratiui duplex est p̃ncipiũ imediatum. vnũ qd̃ vocat̃ positio: qd̃ nõ est necesse h̄re quẽlibꝫ discipuluꝫ: nec eẽ põt demr̃ari. aliud v̓o qd̃ vocat̃ dignitas: q̃ est idemõstrabilis: sed neceẽ eã h̄re q̄nẽlibꝫ docẽdum. ꝛ subdit ꝙ (sunt aũt q̃dã) ꝑpõnes (q̃ sunt h̓). i. q̃ sunt ita ꝑ se note ꝙ necesse est eas h̄re quẽlibꝫ docẽdũ. ꝛ addit ꝙ (he. n. maxĩe in huiuscemodi ꝯsueuim⁹ nomen h̄re). q. d. ꝙ he. n. ꝑpõnes q̃ sunt tales in h̓ ꝑpõnib⁹ cõsueuim⁹ dicere nomen maxĩe. i. ꝯsueuim⁹ eas appellare noĩe maxime. ⁋ Notãdũ ꝙ dignitas ꝛ positio ꝯueniũt ꝛ differũt. ꝯueniũt qdẽ qꝛ tã dignitas q̃ꝫ positio non põt demr̃ari. vtraqꝫ. n. est silli demr̃atiui p̃ncipium imediatum ꝛ idemõstrabile. differũt aũt qꝛ positionẽ nõ est necesse h̄re quẽlibꝫ docẽdũ. i. quẽlibꝫ discipulũ. dignitatẽ v̓o necesse est h̄re. ⁋ Notãdũ etiã ꝙ ponit circa finẽ secũdi elencoꝝ p̃ncipia sunt minima q̃ñtitate ꝛ maxĩa v̓tute. imo q̃ñto p̃ncipia sunt vłiora tãto pauciora numero ꝛ maioꝛa v̓tute. igit̃ cum dignitates sint valde ꝑpõnes ꝛ multa sunt v̓tute. hĩ g̃ demĩ ẽ ꝙ h̓ vłes maxime vocari debẽt. qꝛ ad multa se extẽdũt. ꝯsuetum⁹ nomẽ maxĩe dicere. ⁋ Dubitaret forte aliqs quõ dignitates necesse ẽ h̄re quẽlibꝫ docẽdũ. positionez aũt nõ est neceẽ habere. ⁋ Dõm ꝙ ꝫ cõmẽtu. in. 2. de aĩa itellect⁹ ꝛ sensus in veritate reꝝ mõ opposito ferunt̃ qꝛ itellect⁹ nõ errat circa cõia. tñ errat circa ꝑpa. sensus aũt ecõtrario. qꝛ nõ errat circa ꝑpria. errat aũt circa cõia. apud itellectuꝫ g̃ q̃ sunt cõia sunt q̃si nota ꝛ manifesta. qꝛ sunt velut loc⁹ ianue in domo quẽ nullus ignoꝛat. stati ergo cũ icipim⁹ h̄re rõnis vsuꝫ offerũt se itellectui nr̃o h̓ cõia. nã ꝫm Auicen. p̃mũ qd̃ imp̃mit̃ itellectui nr̃o est ens. ꝛ esse. h̓ g̃ termini cões vt sunt ens. totũ. pars. eq̃le ꝛ iequale ꝛ cetera h̓ statim imp̃munt̃ itellectui nr̃o. ꝛ stati cũ icipim⁹ h̄re rõnis vsuꝫ hoꝝ terminoꝝ rões cognoscim⁹. Et qꝛ dignitates ꝛ veritates earũ fũdate sunt in cõib⁹ hoꝝ terminorũ. iõ stati cũ icipim⁹ h̄re rõnis vsum sunt nobis aliquo mõ note huiusmodi dignitates. Et quia puer añ rõnis vsum nõ põt eẽ audito: sciẽ. ꝛ nullus põt aliqueꝫ docere sciam anteq̃ꝫ habeat rõnis vsum. iõ p̃us oꝫ discipulũ docendũ esse instructũ in huiusmodi cõibus q̃ꝫ adiscat aliq̃ꝫ sciam. põnem aũt nõ necesse est h̄re quenlibet docendũ. nã h̓ põnes fundate sunt in rõnibus specialiuꝫ terminoꝝ: quas nõ oꝫ p̃scire quẽlibꝫ docendũ. possum⁹. n. habere rõnis vsum. ꝛ possumus fieri discipuli anteq̃ꝫ simus istructi circa ꝑpria. ꝛ ideo nõ opꝫ nos p̃scire positiones. Instruendũ ergo in geometria nõ oꝫ p̃scire ꝙ recti anguli sunt eq̃les lꝫ hoc demr̃ari nõ possit: lꝫ sit positio in scia p̃fata. ⁋ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs vtruꝫ dignitas ꝛ positio sint eodeꝫ mõ imediatũ p̃ncipiũ silli demr̃atiui. ⁋ Dõm ꝙ vt pꝫ ꝑ habita cũ dignitates sint ex terminis cõibus. positiones v̓o sint magis ex terminis spãlibus. ꝛ cũ cõia sint p̃oꝛa spãlib⁹ necesse est dignitates esse p̃oꝛes positionibus. iõ vt supra declarabat̃ dignitates sũt idemõstrabiles. qꝛ simplr̃ nõ h̄t aliq̃s ꝑpositiones p̃oꝛes. positiones v̓o nõ sunt idemõstrabiles ꝙ nullas habeãt ꝑpõnes p̃oꝛes. ꝫ dr̃r idemõstrabiles qꝛ nõ h̄nt aliq̃s ꝑpõnes p̃oꝛes: ꝑ q̃s in illa scia in q̃ sunt positiões valeãt demr̃ari. igit̃ cũ idem sit imediatuꝫ qd̃ non h̄re aliqd p̃us. cũ nõ eodeꝫ mõ hoc ꝯueniat dignitatibus ꝛ positionib⁹ diuersimode dicunt̃ imediata p̃ncipia hec ꝛ illa. ⁋ Ulterius forte dubitaret aliqs. vtrum omnes positiões sint eodem mõ idemr̃abiles. ⁋ Dõm ꝙ omnes positiões sunt idemr̃abiles in illa scia in qua dr̃r esse põnes. qꝛ si ibi demr̃arent̃ nõ ponerent̃: nec supponerent̃. verũtñ sunt aliq̃ positiões in aliq̃ scia que non demonstrant̃ in illa sciencia nec in alia. vt ꝙ anguli recti sunt equales supponit̃ in geometria. nec tñ hoc in aliqua alia scia demr̃at̃. lꝫ de pũcto ad pũctũ ꝯtingit rectã lineã ducere: lꝫ supponat̃ in geometria tñ demr̃at̃ in scia nãli. demr̃at̃ tñ in 6⁰ phycoꝝ ꝙ pũct⁹ pũcto non est ꝯtinuus nec ꝯtiguus: nec ꝯñr se h̄ñs. imo vt ibi declarat̃ inter quelibet duo pũcta est dare lineã mediã: lꝫ de pũcto ad pũcũ rectã lineã ducere: qꝛ lꝫ ibi ducere illaꝫ rectaꝫ lineã que ibi cadet in medio. ⁋ Deinde cũ dicit. (Positiõis aũt) subdiuidit positionẽ in suppositionez ꝛ diffinitionẽ. Circa qd̃ duo facit. qꝛ p̃mo facit qd̃ dem̃ ẽ. 2⁰ assignat dr̃iaꝫ iter illa. vꝫ. diffinitionẽ ꝛ suppõneꝫ. ibi (diffinitio qdẽ positio est) Dicit ergo ꝙ (positiõis aũt) duplex est mẽbrũ vel duplex est pars. illa ergo (que quidẽ est accipiẽs q̃ꝫlibet). i. q̃ꝫcũqꝫ ptiũ enũciatiõis (vt dico aliqd eẽ vel nõ eẽ suppositio est. que v̓o) accipit (sine hoc). i. sine eẽ vł nõ eẽ. (dico). i. voco (diffõnẽ.) ⁋ Deide cũ dicit. (diffinitio qdẽ positio est) dat dr̃iaꝫ iter diffinitionẽ ꝛ suppositionẽ. d. ꝙ (diffinitio qdeꝫ est positio qꝛ ponit arismetricus vnitatẽ eẽ hoc). i. esse aliqd idiuisibile (ꝫ q̃ñtitatẽ.) ꝛ subdit ꝙ (suppõ aũt nõ est). q. d. ꝙ lꝫ diffõ sit positio. nõ tamẽ est suppositio. qꝛ (id. n. qd̃ qd est vnitas ꝛ esse vnitatẽ nõ idem ẽ.) suppositio ergo dicit hoc esse vel nõ esse vt dicit vnitatẽ vel qd̃cũqꝫ aliud eẽ vel nõ esse. diffinitio v̓o nõ dicit hoc eẽ vel nõ esse ꝫ dicit qd esse hoc vel qd nõ esse. diffinitio ergo differt a suppositõe. ⁋ Dubitaret forte aliqs quõ diffinitio accipit̃ sine esse vel nõ esse. Dicẽdũ ꝙ ꝫm quosdã diffinitio vt est positio nõ accipit̃ cuꝫ esse vel nõ esse. ꝫ hoc stare nõ põt: qꝛ diffinitio nõ ẽ positio nisi vt ꝯparat̃ ad diffinitũ: vt pꝫ ꝑ ph̓m: qꝛ exẽplificãs de diffinitiõe quõ sit positio ait ꝙ ponit arismetricus vnitatẽ esse aliqd indiuisibile ꝫm q̃ñtitatẽ. hec ergo diffinitio eẽ aliqd indiuisibile ꝫm q̃ñtitatẽ nõ est positio nisi vt cõparat̃ ad vnitatẽ ꝛ vt ponit̃ vnitas eẽ aliqd tale idiuisibile. cũ ergo diffinitio nõ possit ꝯpari ad diffinitũ nisi mediãte esse vel nõ eẽ oꝫ ꝙ ad diffinitõeꝫ vt ẽ positio ptineat esse vel nõ eẽ. ⁋ Sciẽdũ ergo ꝙ in oĩbus oꝫ p̃mo i itellectu ꝯcipere qd ẽ qd̃ dr̃ ꝛ qd est qd̃ significat̃. ꝛ oꝫ nos p̃mo p̃scire qd est vnitas qd pũctus ꝛ qd cetera h̓. ꝛ cuꝫ scimus qd est qd̃ significat̃: est vlterius sciẽdum vtꝝ illud sit aliq̃ res ꝑdicamẽti: ꝛ vtꝝ ꝯueniat ei hec ꝑpetas vel illa. igit̃ hoc v̓bũ est vt cõiter dr̃ põt sumi cõpositiue vel expositiue. ꝯpositiue i ꝑpõe vt cũ dico vnitatẽ eẽ vel nõ eẽ. expositiue v̓o ponit̃ i diffinitiõe vt cũ dr̃ qd est vnitas. est hoc vel illud. dr̃t aũt eẽ acceptũ expositiue vel ꝯpositiue. qꝛ

qr acceptū expositiue ꝓprie loquēdo: nec vez nec falsū dicit. eē n. expositiue sumptū ipis nō entib⁹ ꝯuēire pōt. vt si dicat̄ qd est pluuia. ꝛ qd significat̄ noīe pluuie. ſ. re‑ ſpōdet̄ ꝙ est aq̄ guttatī3 cadēs: nec dico pluuiaz eē nec dico eā nō eē. de ipsa. n. chymera pōt dici qd est qd̄ signi ficat̄. diffō ḡ dr̄ eē positio. qr nō ꝓbat̄: ſ3 dr̄ eē siue eē vl̄ nō eē. nō ꝙ nllo mō accipiat eē. ſ3 qr nō accipit sumptū ꝯpositiue ſ3 expositiue. iō pħs volēs dare dr̄iam iter dif finitionē ꝛ suppōnē ait ꝙ nō ē idē qd est vnitas ꝛ vnita‑ tez eē: qr nō est idē eē sumptū expositiue qd̄ facit diffō. ꝛ sumptū ꝯpositiue qd̄ facit suppositio. ¶ Triplr̄ ḡ erit ꝑncipiū imediatū. vz. dignitas diffō ꝛ suppositio. digni tas aūt dr̄t ab alijs qr ē ꝑncipiū magis vl̄e ꝛ cōe. diffini tio v̄o ꝛ suppō sunt magis ꝑncipia sp̄alia ꝛ ꝓpa. ¶ Rur sus diffō dr̄t a suppōne. qr cū suppō sit q̄daz ꝓpō accipit eē sūptū ꝯpositiue. ꝛ iō vez vl̄ falsum significat. ꝛ qr qd̄ supponit̄: oz vez vl̄ falsuz significare. iō hō pricipiū sup positio dr̄. diffō v̄o qr eē nō accipit sumptuz ꝯpositiue ſ3 expositiue. iō nō dr̄ suppositio qr ꝓprie nō significat ve‑ rum ꝛ falsum: sed dr̄ positio qr nō ꝓbatur.

¶ Quoniā aūt oportet credere ꝛ scire rem in huiusmodi habēdo sillogismū quez vocam⁹ mus demōstrationē. Est aūt hoc ꝙ ē ea sci‑ re ex qbus est sillogism⁹. necesse est nō soluz ꝑcognoscere prima aut q̄dā: ſ3 ēt magis hoc. semꝑ. n. ꝓpter quod vnūquodq̄ʒ tale ē illud magis est: vt propter quod amamus: illud magis amicū est. Quare siquidē scimus per prima ꝛ credimus: illa qdem scimus ꝛ credi mus magis. qm̄ ꝓpter illa ꝛ posteriora.

¶ Postq̄ʒ pħs ostēdit demōstrationē eē ex prioribus. In hac parte declarat ꝙ oz eā esse ex notiorib⁹ ostēdēs mul tiplici rōne ꝙ principia sunt notiora. ꝛ magis v̄a ꝯclo‑ ne. Circa qd̄ duo facit. qr primo fac̄ qd̄ dcm̄ est. 2° remo‑ uet errorē quorūdā q posset ex priorib⁹ habere ortū ibi. (Quibusdā igit̄ qdā) Circa primū tria fac̄ ſ3 ꝙ tres rō nes adducit ad ꝓpositū. hn̄t. n. se principia q̄ʒtū ad pn̄s spectat in triplici hitudine ad ꝯclonē. nā pri̇o ꝑ pricipia īnotescit nobis ꝯclō. 2° principia sunt pri⁹ nota ꝯclone. 3° principia firml⁹ adiscimus q̄ʒ ꝯclones. primo ergo ꝓ‑ bat principia eē magis nota. qr ꝑ ea īnotescit ꝯclō. 2° qr pri⁹ sunt nota. 3° qr firmi⁹ adherem⁹ principijs q̄ʒ ꝯclo‑ ni. scd̄a ibi. (Nō pōt aūt credere) tertia ibi. (Magis aūt debētē.) Circa primū duo facit. qr primo p̄mitit rōnez ꝓpositā. 2° declarat qd̄ dixerat ꝛ īfert ꝯclonē ītētaz ibi. (Ut ꝓpter qd̄ amamus) in prima aūt parte ītēdit talē rōnem. ꝓpter qd̄ vnūquodq̄ʒ ꝛ illud magis. si scim⁹ nos ꝯclones ꝓpter principia. ergo principia magis scimus. In hac aūt rōne sic ꝓcedit. qr primo ponit minorē vt ꝙ ꝯclones sunt note ꝓpter principia. 2° ponit ꝯclusionem vt ꝙ principia sunt magis nota ꝯclusione. vltimo ponit maiorē. vz. ꝓpter qd̄ vnūquodq̄ʒ ꝛ illud magis. Dicit er‑ go (qm̄ aūt oz credere ꝛ scire rez). i. ꝯclusionē aliquā ꝓ‑ bandā (in habēdo hō sillm̄ quē vocam⁹ demōstratōez) ꝛ subdit (ē aūt hoc). i. ꝯtingit hoc. vz. scire ꝯclonez (ꝙ) ꝓ qr (est). i. ꝯtingit (scire ea ex qb⁹ est sill's). i. scire pri‑ cipia. q. d. ꝙ nos credimus ꝛ scimus rem ꝯclusam qr ha bemus demōstratōez: ꝛ est. i. ꝯtingit scire hoc. i. ꝯclusio‑ nem qr scimus principia ex qbus est sill's demōstratiu⁹ minor hec est vt ꝙ ꝯclusio est nota ꝓpter pricipia ꝛ sub‑ dit ꝙ (necesse est nō solū ꝑcognoscere prima). i. princi‑ pia (aut oīa aut q̄dā: ſ3 etiā magis hoc). i. ꝯclones. vz. ꝙ principia nō solū sunt pri⁹ nota q̄ʒ ꝯclones: sed ēt magis

nota. seqtur. n. (ꝓpter qd̄ vnūquodq̄ʒ magis illud est) hoc est magis vt ꝙ ꝓpter qd̄ vnūq̄dq̄ʒ ꝛ illud magis. for‑ metaūt ratio vt antea formabat̄. ¶ Deinde cum dicit (Ut ꝓpter qd̄ amamus) declarat quod dixerat ꝛ īfert ꝯclonē intētā. continuet̄ aūt sic lr̄a. bene dico ꝙ ꝓpter qd̄ vnūq̄dq̄ʒ ꝛ illud magis. qr (ꝓpter qd̄ amam⁹) su. ali qd (illud est magis amatū). i. illud magis amam⁹. nā vt exēplificat Themisti⁹ si amam⁹ magistrū ꝓpter puez: ḡ puerū magis amam⁹. sic etiā si scimus ꝯclones ꝓpter ꝑncipia ergo ꝑncipia magis scim⁹. Ideo subdit īferens ꝯclonē ītētā. d. (q̄re sigdē scim⁹ ꝛ credim⁹) su. ꝯclones (ꝑma). i. pricipia (magis scim⁹ ꝛ credim⁹ illa). i. princi‑ pia (qm̄ ꝓpter illa). i. ꝓpter pricipia (ꝛ posteriora) sup‑ ple sunt scita. ¶ Dubitaret forte aliq̄s vtrū v̄itatē hēat. ꝓpter qd̄ vnūq̄dq̄ʒ tale ꝛ illud magis. Et videt̄ ꝙ nō. qr si hoc eēt vl̄ia. ꝓpō ꝓpter qd̄ vnūq̄dq̄ʒ tale ꝛ illd̄ magis. cū sit aliqd albū ꝓpter albedinē ergo albedo eēt magis alba. ꝛ cū sit aliqd calidū ꝓpter calorez eēt calor magis calidus. hoc aūt negam⁹. nā lʒ possumus hr̄e bonū intel lectū ꝙ albedo sit alba ꝛ ꝙ calor sit calidus. qr Augusti nus vult in. 7. de tri. ꝙ nō abusiue dr̄ cādor cādidissim⁹ sequēdo viaz pħi qui vult ꝑdicationē denoīatiuam hr̄e repugnātiā ad ꝑdicationē essentialē: ita ꝙ si ꝑdicet̄ ali qd de aliquo essentialr̄ nō ꝑdicabit̄ de illo denoīatiue. nā circa ꝑncipiū secūdi thopicoꝝ vult pħs nō hn̄ dictuz esse albedinē colorati vel ambulationē moueri. Si ḡ al‑ bedo nō est colorata sequit̄ ꝙ nō sit alba: qr qd̄ nō ē co‑ loratū nō est albū. ꝛ idē pħs ibidē ait. ꝙ nullū genus ꝑ‑ dicat̄ denoīatiue de sp̄ē. cui⁹ rō ibidē īnuit̄ ꝙ cū genus ꝑdicet̄ vniuoce ꝛ essentialr̄ de sp̄ē nō ꝑdicat̄ de illa de‑ noīatiue illud genus. Si ergo albedo de seipsa ꝑdicatur essentialr̄: qr nulla est eēntialior ꝑdicatio q̄ʒ qm̄ idez de seipso ꝑdicat̄. si ḡ qd̄libet de seipso ꝑdicat̄ essentialr̄ seq‑ tur ꝙ nihil de seipso ꝑdicat̄ denoīatiue. lʒ ḡ aliqd sit al‑ bum ꝓpter albedinē sequēdo viā pħi: nō videt̄ ꝙ possi mus īferre ꝙ albedo ē magis alba. ¶ Dōm ꝙ ſ3 quos‑ dā hec ꝓpō veritatē hʒ in causis efficiētib⁹ nō in causis formalib⁹. ſ3 hoc nō videt̄ vez: qr aliq̄s ē calidus ꝓpter motū: nō tn̄ mot⁹ ē magis calidus. ¶ Propter hoc dixe‑ rūt alij ꝙ hec ꝓpō v̄itatē hʒ i cā̄is vniuocis nō equocis. ſ3 nec hoc vr̄ vez: qr ignis genit⁹ ē calid⁹ ꝓpter ignē ge‑ nerātē: nec tn̄ i igne genito eē oz minorē calorē q̄ʒ i igne generāte. pōt. n. eē eque calidus ignis genit⁹ sicut ignis ge‑ nerās. ꝛ tn̄ ignis generās respectu ignis geniti est cā vni uoca nō equoca. cū ꝯueniāt in noīe ꝛ diffinitōe. ¶ Pro‑ pter hoc dixerūt alij hoc v̄itatē hr̄e tā i causis vniuocis q̄ʒ equocis. nā cum cā sit ponor effectu si sit cā vniuoca illud nomē magis ꝑdicat̄ de cā q̄ʒ de effectu. vt si aliqs est calidus ꝓpter ignē seqtur ꝙ ignis sit magis calid⁹. Si aūt sit causa equoca tunc licet nō cōueniat ei illud. cōueniet ei tamen aliquid excellentius illo vt si aliquid est calidū ꝓpter solē licz in sole nō sit calor formalr̄. est tn̄ in eo lux vel aliqua alia q̄litas excellētior calore per quā hʒ calorē iducere. Sʒ nisi amplius dicat̄ aliqd nec hoc veritatē hʒ. nā cum ignis habeat aliū ignē genera‑ re ꝛ sic causa vniuoca eius. non tamē dicebatur ꝙ ignis generās sit calidior igne generato. nec aliqs hō q sit pa‑ ter est rōnabilior filio suo licz filius ꝑ prēz rōnabile adi piscat̄ nāꝫ: qr sic si etiaz motus est cā equiuoca calidi. licz aliqd sit calidū ꝓpter motū nō tamē motus est ma‑ gis calidus. nec oportet ꝙ vniuoca sit aliqua qualitas excellētior calore. ¶ Propter hoc dōʒ ꝙ cū ꝓpter de‑ notet aliquē ordinē essentialez ꝛ importet quādā ꝑnci‑ palitatē cū dicit̄ ꝓpter quod vnūquodq̄ʒ ꝛ illud magis veritatē hʒ in illis que hn̄t ordinē essentialē ꝛ q̄ nō sunt cā ꝑ acciñs ꝛ istrumētalis ſ3 magis sunt cā ꝑ se ꝛ ꝑncipa‑

lis. ita q ppter qd vnūqdqz 7 illud magis. qz si aliqd est cā pncipalis 7 p se. vl' bz illud magis vt in causis vniuocis. vl' bz aliqd excellēti⁹ vt in causis alijs. Cū ḡ dr q si aliqd ē albū pp albedinē ergo albedo est magis alba. pz q nō oz sp eē eūdē modū pdicādi: vt nō valet. si aliqd ē calidū pp solē. ḡ sol ē magis calidus: sz debem⁹ arguere si aliqd est calidū pp solē. ergo vl' sol ē magis calidus. vl' ē in sole aliqd excellenti⁹ calore. sic 7 in pposito si aliqd ē albū ppter albedinē. ergo vl' est albedo magis alba vl' ē in albedine aliqd excellēti⁹ albo. hoc pz vez eē qz excellētior ē pdicatio eēntialis pdicatiōe denoīatiua. cuz ergo albedo sit albedo 7 pdicet de seipsa eēntialr. excellenti⁹ est hoc q̃z si albedo eēt albi. 7 pdicaret de se denominatiue. Semp. n. q̃liscūqz cā sit. cū tn̄ sit cā pncipalis 7 sit ibi ordo eēntialis iueniem⁹ q vl' est cā magis talis: vl' ē excellētior tali. ❡ Qd vo vlteri⁹ arguebat q aliqd ē calidū pp motū. ergo mot⁹ ē magis calidus. ❡ Dōz q mot⁹ si ē cā caloris magis est cā istrālis q̃z pncipalis. nāz agēs aliqd mediāte trāsmutatiōe 7 motu pōt formā introducere. mot⁹ ergo 7 trāsmutatio sunt q̃si istra alicui⁹ agētis ad itroductionē forme. mot⁹ ergo in itroductiōe forme vl' est cā p accñs. vt cū mot⁹ nō per se ordinat ad formā vl' est cā organica 7 istrālis: in qb⁹ nō oz vitatem hre ppōnē ptactā. Qd vo 3° obyciebat qz ignis generat ignē 7 ignis gnātus ē calidus pp ignē generātē. pz q inter ea q̃ sunt eiusdē spēi nō pōt eē ordo eēntialis. hec ergo ppō nō bz vitatē iter ignē 7 ignē: sz iter ignē 7 ignita. Ignita. n. sunt calida pp ignē. qz itm̄ sunt calida iquātuz participāt nām ignis. ignis ergo ē magis calidus q̃z ignita. In causis ergo pncipalib⁹ 7 p se habētib⁹ ordinē eēntialē bz veritatē ppō tacta. 7 qz pncipia sunt cā pncipalis 7 p se q̃re pclo cognoscat. 7 notitia pclonū essentialr dependet a notitia pncipioz: idō in pposito valet ppō assumpta q si pclones sunt note pp pncipia q principia sunt magis nota. Esset aūt vlterius dubitandū. q phus ait in littera q oportet pcognoscere pncipia esse magis nota aut omnia aut quedā. sed de hoc in psequēdo queretur. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Non pōt aūt credere magis q̃z scit: q̃ nō cōtingūt: neqz sciēs neqz meli⁹ disposit⁹ q̃z sciēs. Accidit aūt hoc nisi aliqs credētiuz p demonstrationē pcognouerit. Magis credere necē ē pricipijs aut oib⁹ aut qbusdā q̃z pclusioni.

❡ Ponit scdam rōnē q pncipia sunt magis nota q̃z pclusio. Est aūt hec rō ducēs ad ipoīe. formet aūt sic. si pncipia nō eēnt magis nota q̃z pcclo. seqret q qs magis vel eq̄liter cognosceret pclones q̃s nō nouit q̃z pncipia q̃ nouit. sz hoc ē ipoīe. qz ipoīe ē q aliqs vl' sciēs vl' meli⁹ disposit⁹ q̃z sciēs cognoscat magis pclones q̃s non nouit q̃z pncipia q̃ nouit. ergo ipoīe est q pncipia non sint magis nota q̃z pclones. hoc est ergo qd ait q (nec sciēs nec melius disposit⁹ q̃z sciēs) si ptingit aliquē eē talez q sit melius disposit⁹ q̃z sciēs (nō pōt aūt magis credere q̃ nō cōtingūt) scz sciri ab ipso. vl' vt bz alia lra q̃ nō existūt scz scita ab ipso. 7 hia scz q̃ scit. q. d. q nec sciēs nec meli⁹ disposit⁹ q̃z sciēs non pōt magis credere nec pōt magis cognoscere ea q̃ nō scit. 7 q̃ nō ptigūt ipz scire q ea que scit. Et subdit (accidet aūt hoc) i. ptinget illud ipoīe q aliqs nō credet magis hijs q̃ nouit q̃z hijs q̃ nō nouit (nisi aliqs credētiū) i. de numero credētiū aliq̃z pclonē (ppter demōstrationez pcognouerit) i. magis cognouerit scz ipsa pncipia. Et qz est sic. ne accidat nobis tale icōueniēs. oz pcedere q (necē ē magis credere pncipijs aut oib⁹ aut qbusdā q̃z pcloni.) ❡ Notādū āt q ait q aliqs de numero credētiū vl' aliqs credēs pcloni ppter demōstratōez pcognoscere. i. magis cognoscere scz pncipia. qz si aliqs crederet pcloni. nō pp demrātionē sz qz p sensuz viderer sic eē nō oporteret q magis sciret pncipia q̃z pclusiones. Sz q nō credit 7 nescit pclonē nisi p demrātiōez 7 p pncipia: opz q magis credat 7 magis sciat pncipia q̃z pclonē. ❡ Notādū ēt q si nescio pclonē nisi p pncipia. pncipia cognosco p se. pclo aūt fm se psiderata nō ē mihi nota nisi vt referr in pncipia. q̃re fm hāc ypothesim pcclo fm se sit mihi ignota. pncipia aūt sint mihi nota. si nō magis crederē pncipijs q̃z pcloni non magis crederem hijs q̃ noui q̃z hijs q̃ nō noui. qd ē ipoīe. qz nec sciens neqz meli⁹ dispositus si aliqs sit talis nō pōt magis credere hijs q̃ nō ptingūt ab ipso sciri q̃z hijs q̃ scit. ❡ Notādū etiā q pncipia pcognoscunt pcloni. pñt ergo eē pncipia nota 7 pclo ignota. si ergo nō magis crederem⁹ pncipijs q̃z pcloni possem⁹ non magis credere hijs q̃ scim⁹ q̃z hijs q̃ nescim⁹ qd ē ipoīe. ❡ Notādū etiā q hec oīa possum⁹ clari⁹ ondere. nā cū dr i lra q nō pōt qs magis credere q̃ nō ptigūt sciri ab ipso q̃z q̃ scit. i. q̃z ea q̃ scit. pp qd dcm̄ hre vult q si hō nō magis crederet pncipijs q̃z conclusioni scite p pncipia accideret hoc icōueniēs q quis crederet magis hijs q̃ nō ptingūt sciri ab ipo q̃z eis q̃ scit. Totū ergo hoc dcm̄ pōt referri ad ipsas pclones vt sit sensus: q si nō crederem⁹ pncipijs magis q̃z pcloni scite p pncipia seq̃ret q eque vl' etiā magis crederem⁹ hijs q̃ nō scim⁹. i. pcloni vt nō est scita q̃z hijs q̃ scim⁹. i. q̃z pcloni vt ē scita. nō. n. eē posset q eque vl' magis credim⁹ pclusioni q̃z pncipijs nisi pclo posset eē p se nota sine pncipijs. sz qd ē p se tale ē magis tale q̃z qd ē p aliud. hac ypothesi stāte pclo vt est p se nota fm quē moduz est ignota eēt magis nota q̃z vt ē nota p pncipia. fm quē modū bz cognosci. Alio mō pōt exponi text⁹ vt nō totū hoc dcm̄ referat ad pclonē: sed vna ps referat ad pncipia. 7 alia ad pclones. vt sit sensus q si nō magis crederem⁹ pncipijs q̃z pclonib⁹ seq̃ret hoc icōueniēs q eq̄ vel magis crederem⁹ pcloni quā nō nouim⁹ q̃z pncipijs q̃ nouim⁹. nā si nō crederem⁹ magis pncipijs q̃z pclusionib⁹ eēt pclusio p se cognoscibilis 7 eēt cognoscibilis p principia. nā qz pclusio semp p se 7 pprie ē cognoscibilis p principia: sz qz ponit q nō possum⁹ magis credere principijs q̃z pclusioni: ex hoc seqtur q pclusio hēat aliquā cognitionē quā nō bz a pricipijs. erit ergo pclusio nota p se 7 p aliud. 7 vt ē nota p se bz notitiā eēntialē cū principijs 7 qz eē notū p aliud est aliquō eē notū. pclusio q̃ ponit p se nota 7 p aliud erit magis nota q̃z ea q̃ fm rectuz ordinē cognoscēdi sunt solū p se nota. Cū ergo pclusio de loquēdo p se sit ignota si nō crederem⁹ magis pricipijs q̃z pclusioni. pclo vt ē p se nota fm quē modū ē nobis ignota eēt nobis credibilis magis q̃z ipsa pricipia q̃ sūt nobis nota. Tota ergo rō q̃re seqtur si nō credim⁹ magis pricipijs q̃z pclusioni: q credim⁹ magis vel eq̄ pclusioni quā nō nouim⁹ q̃z pricipijs q̃ nouim⁹: sumit qz ex hoc seqt q pclusio sit p se nota fm quē modū ē ignota. ❡ Notādū etiā q sic prima rō fundabat ex eo q p principia scimus pclusionē: sic hec ratio suscipit fulcimentū ex eo q tpe vel nā pri⁹ scim⁹ principia 7 psciēdo notitiā venim⁹ in cognitionē pclusionis. vel possum⁹ dicere q q̃si idez fulcimētuz suscipit hec 7 illa. vtraqz. n. ostēdit principia magis eē nota q̃z pclusio eo q p ipsa pclusionē cognoscimus. differt aūt hec ratio ab illa qz hec ē ad ipossibile. illa est ostensiua. ❡ Dubitaret forte aliqs. qz phs in pcedēti ratione aīt q oz pcognoscere 7 magis nota eē oīa principia aut q̃dā. 7 ēt in hac ratōe repetit idē. d. q oib⁹ pricipijs aut qbusdā necē ē magis credere q̃z pcloni. ❡ Dōz q in cognitōe pclusionū q̃tū ad pñs spectat ē attēdere q̃druplicē diuersitatē. Est. n. ibi diuersitas principioz. 7

hec ẽ duplex. q2 q̃dã sunt ꝓncipia extrinseca vt dignitates. quedã ĩtrinseca vt premisse. Rursus ꝓmisse sũt due maior ⁊ minor. ex pte igr̃ principiorum sunt due diuersitates. Tertia diuersitas ẽ ex parte modi cognoscẽdi. q2 cõclusio aliq̃ põt cognosci vl' ꝑ sensum. vt q2 vides lunam eclipsari. vl' ꝑ rõnẽ q2 scis ꝙ ibi ĩterponit̃ terra. Quarta diuersitas ẽ ex pte sciarum q2 aliq̃ ↄclo ꝓbat̃ ꝑ aliq̃s sciaz subalternãtẽ. aliq̃ vo ꝑ subalternatã. Qd̃ g̃ phs ait ꝙ oꝫ ꝓcognoscere oĩa ꝓncipia aut q̃dã. vl' põt referri ad diuersitatẽ ꝓncipiorum: vel ad diuersitatẽ ꝓmissarum: vl' ad diuersitatẽ modorum cognoscẽdi: vel ad diuersitatez sciarum. Si referat̃ ad diuersitatẽ ꝓncipiorum. tũc erit sensus ꝙ ad ꝓbationẽ alicui⁹ ↄclõnis ↄcurrit ꝓncipiũ ꝑ se notũ vt dignitates. ⁊ ꝓncipiũ nõ ꝑ se notũ vt medium demr̃atiõis qd̃ ĩgredit̃ demr̃ationẽ ſm subam. videm⁹. n. ꝙ ad ꝓbationẽ hui⁹ ↄclusiõis. triãgulus hꝫ tres. ↄcurrit hoc ꝓncipiũ. q̃ vni ⁊ eidẽ sunt eq̃lia. ⁊ ↄcurrit hoc mediũ. q2 habꝫ angulũ extrinsecũ equalẽtẽ duob⁹ extrinsecis. ꝓmũ ꝓncipiũ ẽ ꝑ se notũ. aliud vo videt̃ eẽ eq̃ ignotũ sic̃ ↄclusio. nã ignorãs geometriã eq̃ dubitabit de angulo extrinseco sic̃ de hñre tres: ⁊ eq̃ dubitabit vtrũ triãgulus hẽat hꝫ angulũ. similr̃ vtrũ hẽat tres. oꝫ g̃ ꝓcognoscere oĩs ꝓncipia aut q̃dã an ↄclusionẽ. q2 si non ꝓcognoscim⁹ oĩa vt si nõ ꝓcognoscim⁹ ꝓncipia ꝓpria ĩgredietia demr̃ationez ſm subam. ꝓcognoscim⁹ tñ q̃daz ꝓncipia vt dignitates. q̃ ĩgrediunt̃ ſm vtutẽ. Scd̃o hoc põt exponi referendo hoc ad diuersitatẽ ꝓmissarum. dicebat̃ enĩ supra ꝙ maior ꝓcognoscit̃ tpe ↄclusiõe. sꝫ q̃ntũ ad minorẽ sil' ĩducẽs cognouit tpe. ergo ⁊ si nõ ꝓcognoscunt̃ oẽs ꝓmisse. q2 ñ oꝫ ꝙ ꝓcognoscat̃ mior: ꝓcognoscunt̃ tñ q̃dã: q2 ꝓcognoscit̃ maior. In sill'is aũt demr̃atiuis ꝓcognoscunt̃ maiores tpe nõ minores. Tertio mõ põt exponi lr̃a referẽdo hoc ad diuersitatẽ modorum cognoscẽdi. naz vt dicebat̃ aliq̃n ↄclusio aliq̃ cognoscit̃ ꝑ sensum vt q2 sic vides eẽ. aliq̃n cognoscit̃ ꝑ rõnẽ ⁊ ꝑ ꝓpa pricipia. Cũ g̃ cognoscit̃ ꝑ sensuz nõ oꝫ ꝓncipia eẽ ꝓcognita vt si videa solẽ eclipsari. ⁊ ex hoc scis eẽ eclipsim solis nõ oꝫ te ꝓcognoscere ĩterpositionẽ lune: sꝫ si ꝑ rõnes ⁊ ꝑ ꝓpa ꝓncipia habes notitiã de eclipsi solis oꝫ te illa principia ꝓcognoscere ꝑ q̃ solis eclipsis cognoscit̃. pricipia g̃ oꝫ ꝓcognoscere. ⁊ si nõ oĩa. .i. si nõ q̃ntũ ad oẽm modũ cognitiõis. tñ opꝫ te ꝓcognoscere q̃dã. i. q̃ntũ ad quẽdã modũ. nã si nõ opꝫ te ꝓcognoscere pricipia ꝓut nosti ↄclusionẽ mõ sensitiuo vt ꝑ viaz sensus. oꝫ tñ te ꝓcognoscere ea ꝓut nosti ↄclusionez mõ rõcinatiuo ⁊ ꝑ ꝓpa ꝓncipia. Quarto mõ põt exponi lr̃a qd̃ dr̃ referẽdo ad diuersas scias. nã lꝫ scia subalternãs ⁊ supior resoluat̃ vsq3 in ꝓncipia ꝑ se nota. scia tñ subalternata ⁊ iferior nõ sp resoluit̃ vsq3 in ꝓncipia ꝑ se nota: sꝫ aliq̃n resoluit̃ vsq3 in pricipia q̃ in supiori scia sunt ꝓbata. ↄclusiões ergo ꝑspectiue ꝓbant̃ ꝑ aliq̃ ꝓncipia nota in ꝑspectiua ⁊ ꝑ aliq̃ ꝓncipia nota in supiori scia: vt in geometria. ¶ Ad sciẽdũ g̃ aliq̃s ↄclõnẽ perspectiuã. ⁊ si nõ oꝫ scire oĩa ꝓncipia. q2 aliq̃ pricipia ꝓsuppõit ꝑspectiuus q̃ sꝫ ꝙ hõ nescit illa. oꝫ tñ ꝓscire q̃dã q2 oꝫ ꝓscire ꝓncipia illa q̃ in ꝑspectiua scia sunt ꝓbata. ¶ Ex oĩb⁹ ergo his põt vna talis vitas declarari. ꝙ si ↄclusio nõ sit scita via sensus sꝫ sit scita ꝑ ꝓpa ꝓncipia. ⁊ ꝑ demõstrationez oꝫ ꝓscire vel oĩa ꝓncipia ꝑ q̃ ꝓbat̃ illa ↄclusio q̃ntum ad sciam subalternãtẽ vel saltẽ oꝫ ꝓscire q̃dã q̃ntũ ad sciam subalternatã. vel alr̃ oꝫ ꝓscire si non oĩa saltẽ opꝫ ꝓscire q̃dã: q2 oꝫ ꝓscire dignitates. vel adhuc alr̃. oꝫ ꝓscire etiã tpe. ⁊ si nõ oĩa ꝓncipia. q2 nõ oꝫ sic ꝓscire minorez. tñ opꝫ ꝓscire q̃dã q2 oꝫ ꝓscire dignitates ⁊ maiorẽ. nõ ẽ. n. ĩtelligibile aliquẽ per demõstrationẽ ⁊ per ꝓprias ꝓncipia cognoscere cõclusionẽ aliq̃s ⁊ nõ magis assentire ꝓncipijs illis. Jdõ cũ vult phs oñdere ꝓncipia eẽ magis nota. semper loquit̃ de notitia cõclusionis. vt habet̃ ꝑ demr̃atiõnem ⁊ ꝑ ꝓprias ꝓncipia. nõ aũt vt habet̃ via sensus ⁊ ꝑ experientiã. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliq̃s. vtrum aliq̃s posset eẽ magis disposit⁹ q̃ sciẽs: vt phs in lr̃a videt̃ innuere. ¶ Dõm ꝙ ſm quosdã lꝫ sit bñ dcm̃: tñ hoc dicit ꝓpter habitũ ꝓncipiorum. q2 hns hitum ꝓncipiorum ẽ meli⁹ dispositus q̃ sciẽs. i. q̃ habens habitũ ↄclusionũ. Sed hoc nõ sufficere videt̃. nã cũ habit⁹ ꝓncipiorum ĩcludit habitũ ↄclusionũ eo ꝙ ꝑ pricipia cognoscit̃ ↄclusio. nõ videt̃ eẽ distinctio faciẽda ĩter ea q̃ se ĩferũt ĩuicẽ ⁊ includũt. Propter qd̃ sciẽdũ ꝙ hoc põt tripl'r vificari. ꝓmo vt referat̃ ad diuersitatẽ modorum significãdi. 2⁹ vt referat̃ ad diuersitatẽ sciarum. 3⁹ vt referat̃ ad diuersitatẽ cõplexionũ. Põt. n. cõtingere ꝙ aliquis via sensus cognoscat cõclusionem aliquã vt eclipsim lune q2 vidit lunã eclipsari. Rursus põt cõtingere ꝙ aliq̃s cognoscat pricipia aliq̃. ⁊ tñ ignoret ↄclusionẽ q̃ põt ex illis principijs elici vt aliq̃s posset scire motus orbiũ celestiũ ⁊ scire q̃ño sol ⁊ luna pñt hr̃e oppositionẽ in situ ita ꝙ vnũ sit in capite draconis ⁊ aliud in cauda. ⁊ scire ꝙ in tali oppõne interponit̃ terra iter vtrũq3: ⁊ tñ nõ ꝯtractet q̃ño ex tali ĩterpositiõe causat̃ eclipsis. possum⁹. n. scire ꝓpter qd̃ ⁊ ignorare q2 vt dr̃ in ca. de subalternatiõe sciarum. Sciens ergo ꝓncipia ꝑ q̃ hꝫ fieri eclipsis ẽ meli⁹ disposit⁹ q̃ q̃ scit nõ ꝑ ꝓpria principia: sꝫ via sensus cognoscat ipsaz eclipsim. Scd̃o mõ hoc põt exponi q̃ntũ ad diuersitatez sciarum: vt ꝓꝫ in scia subalternãte ⁊ subalternata sic̃ medicina subalternat̃ scie nãli. videm⁹. n multos sciẽtes artẽ medicine cognoscẽtes vrinã ⁊ faciẽtes bonas curas ignorãtes tñ phiaz nãlẽ. Et videm⁹ multos nãles phos ignorare medicinã. Cũ ergo in scia subalternãte tradant̃ ꝓncipia scie subalternate. sciẽs sciam subalternãtẽ hñs notitiã pricipiorum est meli⁹ disposit⁹ q̃ sciens sciam subalternatã hñs notitiã ↄclusionũ. ¶ Nãlis. n. phus ignorans medicinã est meli⁹ disposit⁹ q̃ medic⁹ ignorans nãlem phiam. argumẽtũ aũt factũ in ↄriũ supponebat falsum. vꝫ. ꝙ nõ possit sciri ↄclusio principijs ignotis: ꝓꝫ. n. ꝙ ꝑ sciam subalternatã ⁊ ꝑ viã sensus pñt sciri aliq̃ ↄclusiones quarum principia ignorant̃. lꝫ illud scire nõ sit scire potissimũ: sed sit scire quodãmõ ⁊ ſm qd̃. ad scire. n. potissimũ semꝑ reqrit̃ cognitio principiorum ⁊ causarum. Simplr̃ ergo loquẽdo ↄclusiões ⁊ de se dñr ignote ⁊ non cognoscunt̃ nisi ꝑ principia vt supi⁹ dicebat̃. Tertio mõ exponi põt referẽdo hoc ad diuersitatẽ ↄplexionũ. nã ille q̃ ẽ aptus mẽte ⁊ mollis carne. dato ꝙ nõ sit exercitatus in scia est meli⁹ disposit⁹ ad sciẽdũ ꝓpter bonitatez cõplexionis q̃ durus carne ⁊ si ꝑ lõga tẽpora studio insudauerit. q̃litercũq3 tñ ↄtingat siue sit sciẽs siue sit meli⁹ dispositus ſm modos pretaxatos non põt magis credere his que nõ nouit q̃ his q̃ nouit. Et q2 si nõ magis credimus principijs q̃ ↄclusioni scite ꝑ principia vt ẽ ꝑ hita manifestũ. magis crederem⁹ his q̃ nõ nouimus q̃ his q̃ nouimus. cũ ergo hoc 2⁹ sit ipossibile ẽ et ipoẽ ⁊ ꝓmũ. vt ꝙ nobis nõ sint principia magis nota. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Magis aũt debentẽ habere sciam ꝑ demonstratiõez. Nõ solũ oꝫ principia magis cognoscere ⁊ magis ipsis credere q̃ ei quod demõstrat̃. sꝫ neq3 aliud ipso credibilius esse: neq3 notius oppositis principijs ex qbus erit sillogismus ↄrie deceptionis siqdem oꝫ ⁊ sciẽtez nõ incredibilem esse simpliciter.

¶ Adducit tertiã rõnẽ sumptam ex eo ꝙ principijs debemus firmiter adherere. Formet̃ aũt sic rõ. q̃cunq3 simpliciter credit pncipijs ⁊ firmiter adheret eis nõ soluꝫ

sunt ei pricipia magis nota in veritate: sz et opposita pncipiorum sunt ei magis nota in falsitate: sz quibz ds pricipijs firmiter adherere. ergo &c. hoc est quod qd ait. (magis aut) .i. amplius quam dem sit dicere possumus qd (debere habere sciam p demonstrationem no solum os prius pncipia magis cognoscere et ipsis magis credere) su. in veritate (quam ei qd demrat) .i. conclusioni (sz neqz ipso) .i. ab ipso (aliqd potest ee credibilius nec notius oppositis pricipijs) su. i falsitate (ex qbus) opposita pncipijs (erit sillis dne deceptiois) .i. ignorantie. Totuz hoc qd dem est ee conclo pbanda. vz. qd os pncipia esse magis nota in veritate et opposita magis nota in falsitate. Et subdit (siqde oz sciete) simplr (no icredibilem ee) su. pncipijs. hec est ro p quam pbat. nam qr no debemus ee icredibiles pncipijs sz debemus firmiter adherere illis. io pncipia debent nobis ee magis nota in veritate et opposita in falsitate qr firmiter adherens et no dubitans de veritate alicuius pncipij no dubitat de falsitate oppositi. ¶ Notandum aut qd cum tres assignauerit rones qd magis debent ee nota pncipia quam conclusio. in qlibet rone metionem fecit de conclusione nota p demonstrationem et p sua pncipia. qr vt sepe sepius dem est: si p viam sensus vl alr quam p demonstratioez vel p sua pncipia eet nota aliq conclo in tali notitia no oportet esse magis nota pricipia qm illam conclonem. ¶ Notandum et qd differt sillis falsigraphus a sillo ignorantie vel a sillo dne deceptiois. qr sillis ignorantie accipit opposita pricipiorum: vt si dicat geometer qd linee ducte de puncto ad punctum sunt eqles. dicet sillis dne deceptoia qd hz linee no sunt eqles. falsigraphus tn accipit eade pncipia: sz male itelligit illa: vt si accipiat geometer qd linee ducte d puncto ad punctum sunt eqles hoc ide pricipium accipit falsigraphus ad pbandum circuli qdraturam. sz geometer hz de hoc pricipio bonum itellectum qr itelligit de lineis rectis. falsigraphus aut hz itellectum puersum qr itelligit de chorda et arcu. &c.

¶ Quibusdam quidem igitur ppter id qd opz prima scire no videtur scia ee simplr. Quibusdam aut ee qdem: oium tamen demonstrationem ee. quorum neutrum neqz verum neqz necessarium est.

¶ Postqz ondit phs qd demratio est ex primis veris. et declarauit qd scire est p demrationem. In pte ista vt dicebatur remouet quosdam errores q possent habere originem ex pdictis. Sunt aut hi errores duo. Primus est qd nihil contingit scire. nam si no e scire nisi p pria et pria no contingit scire. qr vl no e deuenire ad ipsa vl no hnt cas p qs sciant. videtur oino concludi qd nihil contingit scire. Scds error e qd oium sit scia p demrationem. hi. n. sic errantes volentes saluare qd ctigat ee sciaz: et qd contingat scire: no credentes qd possit ee scia nisi per demrationem: concesserunt qd oia pnt sciri per demonstrationem et qd ctingat circulariter demrare. Tria g facit qr p narrat hos errores. 2° adducit errorum rones. 3° destruit errores ipsos. scda ibi (Supponentes. n.) tertia ibi (Nos aut dicimus) Dicit ergo (Quibusdam igitur qdem ppter id qd oz prima scire no videtur ee scia) q. d. qd qdam negauerunt esse sciam. qr cum oporteat scire prima .i. pricipia ad hoc qd sit scia: et qr vt pbabant ipossibile e scire prima. io vt dicebatur impossibile est aliqd scire. Et subdit (qbusdam aut) su. videbatur (oium qdem ee demrationem) q. d. qd alius error est qd oia possunt demrari (quorum) .s. (neutrum nec verum e neqz necessarium) neutra. n. harum opinionum vera est. et nulla earum est necessaria. i. nulla earum habet rationes necessarias. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Supponentes. n. no ee oino scire. hi in ifinitum volunt reduci tanqz sint vtiqz scientes posteriora ppter prima: quorum no ee prima recte dicentes. Impossibile. n. est infinita transire.

¶ Adducit horum errorum rones et fulcimenta. Circa qd duo facit. qr prio ondit quo fulciebant errorem suum dicentes qd no ctingit scire. 2° declarat quo defendebant errorem suum dicentes qd poterant oia demrari ibi (Quidam. n. qd ipm sci re). Circa primum duo fac. qr prio ondit quo aliq pbant no ee sciaz si i causis sit abire in ifinitum. 2° declarat quo negabant ee sciaz si sit deuenire ad aliq pria ibi (Et si stet) In prima parte itendit talem ronem. vbicuqz e abire in ifinitum no e deuenire ad aliqua pria et per ons nec per prima ctingit scire posteriora. imo hoc posito nihil ctingit scire. igitur si in causis e abire in ifinitum no e deuenire ad aliqua pria nec per prima cotingit scire posteriora. et p ons nihil aliud ctingit scire. hoc e g qd ait (Supponentes. n. no ee oio scire. hi ad ifinitum volunt reduci) .i. volunt qd effectus reducatur in ifinitas cas (tanqz no sint vtiqz scientes posteriora p pria) qr si e pcedere i ifinitum in cais no eet dare aliq prima p q possint sciri posteriora. io subdit (quorum) su. reductorum in ifinitum vl quorum ifinitorum (no ee pria recte sunt dicentes. ipole e. n. ifinita ptransire). ¶ Notandum aut qd cum vltra pria no sit pcessus: sed ibi sit status et ibi sit finis. si in ifinitis eet deuenire vsqz ad pria. ifinita hrent finez et ctigeret ifinita ptransire. Recte g dnt et dicentes ifinitorum no ee pria. qr ipole e ifinita ptransire et in ifinitis ipole est vsqz ad pria deuenire. ¶ Notandum e et qd si no e scire nisi per pria cum in ifinitis no sint aliq prima posito pcessu in ifinitum tollitur oe scire. ¶ Dubitaret forte aliqs virum hec ppo sit va. qd si in causis eet pcessus in ifinitum qd tolleretur oe scire. Et videtur qd no. qr sic res se hz ad ee sic se hz ad cognosci vt pz ex. 2. meta sz sedm opinionem phi pot aliqd ee ex infinitis cais. g sic pot et cognosci nam si sm opinionem phi mudus e eternus huc filium precesserunt ifiniti patres sz cum qcqd e ca cae sit ca cati. non solum pater e ca filij: sz auus q e ca pris. et pauus q e ca aui. et sic in ifinitum. Erit ergo iste filius ex infinitis pribus. et p ons pot aliq res ee ex infinitis causis. et pari rone poterit cognosci. ¶ Dozz qd sm comentatorem in. 8. phycorum in causis per se no pot esse pcessus in infinitum sed in causis per accidens. Accidit. n. isti martello qd pcesserunt ipm ifiniti martelli. et accidit isti filio qd sit ex ifinitis patribus. ars .n. fabrilis et qlibz ars hz finita organa. pot tn hre infinita per accns. sic sol et ho et alie cae per se q concurrunt ad generationem hois sunt finite. Sequendo tn viam phi. qd mundus sit eternus successiue fuerunt hoies ifiniti. sz hoc e per accidens. qr si vnus ho posset durare in toto tempore no oporteret pcessisse ifinitos hoies. nec eet hic filius ex ifinitis patribus. Cum ergo scia no sit per cas per accns. sz per cas per se: si ipole e cas per se multiplicari in ifinitum ipole e aliqd sciri ex ifinitis causis. Utrum aut via Aris. de eternitate mundi sit va ondimus diffuse in. 8. phycorum. dato tn qd va esset ifinitas causarum: repugnaret scie: qr etia sm illaz no possunt ee infinite cause alicui per se sed per accides de quibus no cosiderat scia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si vero stent et sint principia: hec ignota ee cum demonstratio ipsorum no sit quod vero dicunt esse scire solum. Si. n. non est prima scire neqz que sunt ex eis est scire simplr neqz proprie sed ex coditione si illa sint.

¶ Adducit ronem negantium sciam si sit status in causis Formetur aut sic ro. Ignotis primis nihil scitur. Sz dato qd sit status in causis. et qd oz deuenire ad aliqua pria. oz illa pria ignorare cum no habeant cas per quas sciantur. illis ergo ignoratis nihil scitur. hoc e ergo qd ait. continuetur aut lra sic. Dem e qd si in causis sit pcessus i ifinitum qd no ctingit scire (et si stet) .i. .s. sit status in causis (et si sint pricipia) .i. et si sit deuenire ad aliqua pricipia (hec ignota ee) su. oz (cum

nō sit dēm̄ratio ipsoꝝ).i.cū pria nō habeāt cās per quas sciant̄ ⁊ demr̄ent̄ (qd) su. scire p cās ⁊ p demōstratiōez (solū dicūt eē vere scire. Si vo nō est).i.si nō contingit pma scire. (neqꝫ q̄ sunt ex ipsis nō ē).i.nō ꝯtingit (scire simplr nec ppe) Ignorantia.n.pmis nō ꝯtingit scire alia simplr (sed) si sciunt̄ hoc est (ex ꝯditiōe).i.ex suppōne (si sint illa).i.si sint pria. ¶ Dubitaret forte aliqs dato ꝙ ignorent̄ pma vtꝝ possent sciri alia. ⁊ videt̄ ꝙ sic. nā geometer nō resoluit vsqꝫ in pmā cām nec ē aliq̄ geometrica demr̄atio q̄ resoluat vsqꝫ in pmā cāz. sed pbat̄ demōstratiue ꝙ triāgulus hꝫ tres. qꝛ hꝫ angulū extrinsecū. ⁊ ondit̄ p demr̄ationē ꝙ supra quālibꝫ lineā pōt qlibet triāgulus collocari. eo ꝙ sup qdcunqꝫ caput cuiuslibet linee potes circulū q̄ntū vis spatiū occupādo describere. si ergo scire ē p demr̄ationē. ⁊ demr̄atio non resoluit vsqꝫ ad pncipia. q̄ pōt eē scia ignoratis pmis. ¶ Dōz ꝙ vt pꝫ p habita. aliq̄ igrediunt̄ demr̄atiōez fm subaz. aliq̄ vo fm v̄tutē. q̄ntū ad ea q̄ igrediunt̄ demr̄ationem fm subam nō fit resolutio vsqꝫ ad oīa pma. qꝛ iter ppōnes oīno pmas pmū locū obtinēt dignitates q̄ nō ingrediunt̄ demr̄ationē fm subam: sed quātū ad ea que igrediunt̄ demr̄ationē fm v̄tutē nihil scit̄ demōstratiue nisi fiat resolutio vsqꝫ ad pma. vt pꝫ in ppōnibꝰ geometricis. nā si pma ppō ondit scdām. scda tertiā. tertia q̄rtā ⁊ sic deinceps nescis q̄rtā nisi scias tertiā. tertiā vl̄ scdāz scire nō potes nisi scias pmā. ꝙ si tu scires ppositionem quartā vl̄ tertiā ⁊ ignorares aliqꝫ pcedētiū: vt tangit̄ in lr̄a nō scires illā ppōnē simplr̄. nō.n. posses dicere simplr ꝙ tertia ppō eēt va: sꝫ posses dicere ꝙ eēt va si pcedētes sūt ve. Erit ergo hec reductio ꝙ ppōnes reducūt̄ in pmā ppōnē. ppō vo pma reducit̄ in suppōnes. suppōnes aūt geometre vl̄ petitiōes reducunt̄ in positiōes siue in cōes animi ꝯceptōes siue in dignitates. Nlla.n. cōclusio pfecte scit̄ nisi fiat reductio vsqꝫ in suppōnes q̄ igredi pnt demr̄ationē fm subaz. ⁊ ipse suppōnes nō sūt note nisi sciat̄ quō reducunt̄ in dignitates q̄ igrediunt̄ demr̄ationē fm v̄tutē. ipse.n. dignitates non sciunt̄ nisi sciat̄ quō reducūt̄ i hāc dignitatē supmā: q̄ ē de quolibꝫ affirmatio. p hꝰ.n. pnꝰ ⁊ hāc dignitatē fꝫ ꝯmētatorē cetere dignitates alie roborāt̄. hec ēt dignitas. de quolibꝫ affirmatio. q̄ ē pncipiū ꝯplexū reducit̄ in pncipiū icōplexū. vꝫ. in ens vl̄ in eē. Fundat̄.n. hec dignitas imediate sup ipso ente siue ipso eē. ipm aūt ens siue ipꝫ eē reducitur i ens siue in eē pmū. nihil ergo pōt sciri simplr̄ ignorato ente pmo. q ergo ignorat hūc ordinē ⁊ nescit sic scita reducere sciat se nihil scire. Vn̄ ergo dcm̄ est qd ꝯmētator ait in .7. meta. ꝙ nō pōt sciri hec qditas sube particularis demr̄atiue ignorata pma cā. nō q̄ scit̄ aliqd nisi sciat̄ pria cā. ⁊ nihil scit̄ pma cā ignota sꝫ ad hoc scire nō oꝫ pscire pmā cāz fꝫ sbaz nec qd ē. sꝫ suffic̄ d ea scire qm̄ ē cā ⁊ qꝛ ē. Qd ergo arguit̄ ꝙ in demōstratōibꝰ nō sit resolutio vsqꝫ ad pmaz cām pꝫ ꝙ lꝫ nō fiat talis resolutio q̄ntū ad ea q̄ igrediunt̄ demōstrationē fm subam: fit tn̄ q̄ntū ad ea q̄ igrediunt̄ demr̄ationē fm v̄tutē. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. vtrū oporteat dignitates sic resoluere vsqꝫ ad pmam cām. Et vr̄ ꝙ nō qꝛ dignitates sunt ille q̄s qlibet pbat auditas. Sūt aūt dignitates q̄si locꝰ ianue in domo quē nlls ignorat. ergo cū dignitates sint sic in āpto sic se offerūt itellectui ꝙ qlibꝫ intellecta significatiōe terminoꝝ ꝯsitmat eas vas eē. cū nō qlibet sciat eas resoluere vsqꝫ in pmā cāz. ad hoc ꝙ dignitates sint note: ⁊ ad hꝰ ꝙ assentiamꝰ eis nō oꝫ ꝙ sciamꝰ eas sic resoluere. ¶ In ꝯrm̄ ē qd supiori problemate dicebat̄. ¶ Dōz ꝙ quodāmō sic ꝯtigit d his dignitatibꝰ sic ⁊ circa logicā videmꝰ ꝯtingere. Nā ydiote vtunt̄ arte dyalectica: sꝫ sine arte. videmꝰ.n. ydiotas ⁊ arguere ⁊ formare ratiōes ad qdlibꝫ ppositū. cū tn̄ modū arguendi ⁊ rōcinādi doceat logica. ydiotaꝝ ergo ē arguere ⁊ rōcinari: sꝫ ydiotaꝝ nō est scire q̄ modus arguendi sit: sed dyaleticoꝝ. ⁊ cū sills iter argumētatiōes sit potior: dyaleticoꝝ est scire obsoluere sillos in ppōnes ⁊ terminos. ⁊ q nesciret hoc facere nō mereret̄ dici dyaleticꝰ. sic ⁊ in pposito pnt ydiote scire ꝙ totū ē maiꝰ sua pte. ⁊ de quolibꝫ oꝫ affirmatōez vl̄ negationē eē verā. sꝫ nllus scit has dignitates mō sciētifico vl̄ p modū artis nisi sciat eas vsqꝫ ad minima resoluere. Modꝰ ergo sciētificus reqrit vt sciamus ꝯclōnē quācūqꝫ volumꝰ scire sciētifice resoluere in pmissas. pmissas i suppōnes. suppōnes in dignitates. dignitates oēs in dignitatē cōmunissimā. de quolibꝫ affirmatio vl̄ negatio. Dignitatē aūt hanc debemus scire reducere in ens vl̄ eē. ens aūt vl̄ eē in ens pmū. q aūt hūc modū reductiōis ignorat lꝫ possit aliqua scire mō ydiotarū nihil tn̄ sciētifice nouit. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quidam autem ꝙ ipsum quidē scire sit ⁊ cōfitentur. per demonstrationē enī esse solū: sed oīum esse demonstrationez nihil phibet fm eos. Contingit enim circulariter fieri demōstrationē: ⁊ ex his que sunt adinuicem.

¶ Ponit aliū errorē. vꝫ. ꝙ oīa sciunt̄ demr̄atiue ⁊ ꝙ ꝯtingit circulo demr̄are. d. (qdā.n.) su. dnt (ꝙ ipm scire sit) .i.ꝯfirent̄ (p demr̄ationē. solū.n. eē) su. scire (sꝫ fm eos nihil phibet oīum eē demr̄ationē. ꝯtingit.n.) fm ipsos (circulariter demr̄ationez fieri) fm.n. hos ꝯclōnes demōstrant̄ ex pncipijs: imo ⁊ hoc.i. pncipia (ex his).i. ex ꝯclōnibꝰ demr̄ant̄ (que).i. pncipia ⁊ ꝯclōnes (sunt sibi adinuicē) demonstrabilia. positio ergo istoꝝ est ꝙ sit .i. ꝯtingat aliquid scire ⁊ nihil ꝯtingat scire nisi per demōstrationē. voluūt tn̄ ꝙ oīum demr̄atio sit. ⁊ ꝙ ꝯtingat circulariter demōstrare. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Nos aūt dicimꝰ: neqꝫ oēm sciam demōstratiuā eē: sꝫ imediatoꝝ idemōstrabilē esse.

¶ Improbat errores pdictos. Circa qd duo fac. qꝛ pmo iprobat errorē ponētiū ꝙ nihil ꝯtingit scire. zº errorem ponētiū ꝙ oīa pnt sciri p demr̄ationē: ⁊ ꝙ ꝯtingit circulariter demr̄are ibi (Circulatio quoqꝫ) Circa pmū duo fac. qꝛ pmo pponit qd itendit. zº manifestat qd dixerat ibi (Et ꝙ hec qdē) Dicit aūt (nos dicimꝰ nō oīuz sciam p demr̄ationez eē).i. nō oīa sciri demr̄atiue (sꝫ imediatoꝝ idemōstrabilē) su. esse scientiaz. q.d. ꝙ immediata pncipia sciuntur non per demonstrationez sed indemōstrabiliter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et hoc ꝙ necessarium sit. quidem manifestum est. Si eniꝫ necesse est qdē scire priora ex quibus est demōstratio. Stant autem immediata aliquando hec priora indemonstrabilia necesse est esse.

¶ Manifestat ꝙ dixerat. dixerat.n. ꝙ aliq̄ sūt imediata. ⁊ ꝙ eoꝝ est scia: sꝫ nō p demr̄ationē. Jō duo fac. qꝛ pmo declarat ꝙ oꝫ deuenire ad aliq̄ imediata qbus nō sunt aliq̄ pora. zº ondit quō illoꝝ ē scia ibi (Et hoc igit̄ dicimus) Dic̄ ergo ꝙ (hoc qdē) su. qd dcm̄ ē (necessariū sit manifestū ē) ex dicēdis. ondet̄.n. ꝙ sunt aliq̄ imediata ⁊ pma. ⁊ declarabit̄ quō illoꝝ sit scia. iō ait (si.n. nece ē scire pora ex qbꝰ est demr̄atio. stāt aūt aliqn̄ imediata) .i. oꝫ in talibꝰ nō ire in īfinitū sꝫ oꝫ in eis eē statū ⁊ deuenire vsqꝫ ad imediata. ⁊ subdit ꝙ (hec qdē priora ⁊ imediata necesse est idemr̄abilia eē). ¶ Notādū aūt ꝙ cū in demōstratiōe pbet̄ passio de subiecto oꝫ ꝙ pbet hꝫ demōstrationē eē mediū iter subm ⁊ passionē siue iter

maiorē ⁊ minorē extremitatē. Et q̄ inter duos terminos nō pōt eē infinita media opʒ deuenire vsq̄ʒ ad imediata. nā si hoc pbaī p hac ⁊ illud p aliud ibit in infinitum: sed oʒ deuenire ad aliud q̄ ita imediate inhereat subo q̄ inter illō ⁊ subʒ nō possit assignari aliqō mediū p qō possit demōstrari. dicere aūt eē infinita media inter subʒ ⁊ pdicatū ⁊ inter q̄cūq̄ʒ duo aliq̄. ē dicere infinitū eē finitū. nā qcq̄d ē inter aliq̄ q̄ sunt termini ⁊ fines ei⁹ illud ē finitū. ergo oē tale ē finitū ⁊ terminatū qō hʒ fines ⁊ terminos. q̄re si infinita eēnt inter aliqua duo: siue inter aliquos duos fines ⁊ terminos infinita eēnt finita ⁊ terminata: qō est impossibile. bene ergo dictuʒ est q̄ huiusmodi media stant: ⁊ q̄ est deuenire vsq̄ʒ ad imediata que demōstrari non possunt. ¶ Deinde cuʒ dicit.

¶ Et hoc igiī sic dicimus. ⁊ nō solū sciam sed ⁊ principiū scie eē qōdā dicimus. ipsa. n. cognoscim⁹ inq̄ʒtū terminos cognoscimus.

¶ Ostēso q̄ est deuenire vsq̄ʒ ad imediata pncipia. declarat qliter hō pncipia sciunī. d. (⁊ hoc igiī dicim⁹ sic) eē imediata (et) dicim⁹ su. eoꝝ (nō solū eē sciam sʒ et esse qōdā pncipiū scie) Notitia. n. pncipioꝝ nō soluʒ meretī dici scia: sʒ ēt pncipiū qōdā scie. nā p pncipia cetera alia cognoscunī. ⁊ subdit. d. sic. (hō pncipia cognosci in quantū terminos cognoscim⁹) scim⁹. n. q̄ oē totū ē mai⁹ sua parte si cognouerim⁹ terminoꝝ significata ⁊ sciuerim⁹ qd importaī noīe toti⁹ ⁊ qd importaī noīe ptis. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtrū pncipioꝝ sit scia. ⁊ vtrū possim⁹ oēs nos scire pncipia. ¶ Dōm q̄ semp mot⁹ ille fm quē primo ferī potentia siue sit habitualis siue actualis. sortiī nomē potētie: eo q̄ sit potētie pxim⁹. mot⁹ āt ali⁹ sortiī nomē aliud qō pʒ ex pte volūtatis. nā volūtas pmo fertur in finē postea ferī in ea q̄ sunt ad finē. ipse aūt mot⁹ ad finē ⁊ ipse appetit⁹ finis eo q̄ multū sit pxim⁹ potētie ⁊ sit imediat⁹ illi iō sortiī nomē potētie ⁊ dī volūtas. mot⁹ aūt in ea q̄ sunt ad finē hʒ aliud nomē. ⁊ dī electio vt pʒ phʒ in. 3. ethi. volūtas ē finis. electio eoꝝ q̄ sūt ad finē. Et sic se hʒ ex pte volūtatis respectu finis ⁊ eoꝝ q̄ sūt ad finē sic se hʒ itell⁹ respcū pncipioꝝ ⁊ ɔclonuʒ. nā itellect⁹ imediate ferī ī pncipia. mediate aūt in ɔclones ipse g mot⁹ in pncipia ⁊ ipsa cognitio pncipioꝝ eo q̄ est pxima itellectui ⁊ eo q̄ itellectus imediate ferī in illa sortiī sibi idē nomē cū potētia ⁊ dī itellect⁹. ipse g habitus pncipioꝝ siue ipsa habitualis cognitio eoꝝ dī itellectus. cognitio aūt ɔclonuʒ dī scia. ppe ergo loquēdo de scia pncipia nō sciunī: sʒ itelligunī. tñ vt cōiter ponitur accipiēdo sciam large p oī certitudinali cognitiōe pncipia sciunī. q̄ certissime cognoscunī. imo hoc mō loquendo scia pncipia nō solū sciunī sʒ eoꝝ notitia ē pncipium scie. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs q̄uo veꝝ sit q̄ pncipia cognoscim⁹: in q̄ntū terminos cognoscim⁹. ¶ Dicēdum q̄ sicut contingit circa esse rerum cognitionem ɔtingit. n. aliq̄ entis eē p alia. aliq̄ vō eē p se. ⁊ ea q̄ sunt p se sunt cā q̄re sūt ea q̄ sunt p alia. sic aliq̄ sunt nota p alia aliq̄ sūt nota p se. ⁊ ea q̄ p se nota sunt: sunt cā q̄re cognoscunī eo q̄ p alia cognoscunī. in oī. n. genere qō ē p se tale est cā ⁊ rō q̄re alia sunt talia. Principia ergo cuiusmodi sunt ppōnes maxie siue dignitates sunt nota p se. i. p cām exītē in se. in seipsis. n. habēt cām sue notitie. ppōnūt. n. ex talib⁹ gnalib⁹ terminis q̄ eoꝝ significatiōe nota statī eis assentim⁹. nā scito qd importaī p hūc terminū totū ⁊ p hūc terminū ps. scitis. n. rōib⁹ hoꝝ terminoꝝ. vl scitis terminis. i. diffōnib⁹ haꝝ dictionū. vt scito qd ē totū q̄ē tātūdez ⁊ ampli⁹. i. ē tm̄ q̄ta est q̄cūq̄ʒ ps sua. ⁊ adhuc amplius cogimur ad cognoscēdū q̄ totuʒ est maius sua parte. q̄ est tm̄ q̄ta est pars ⁊ adhuc amplius ⁊c.

¶ Circulo quoq̄ʒ qō impossibile sit demōstrare simplr manifestū ē. Si vō ex priorib⁹ oʒ demōstrationē eē ⁊ notiorib⁹. Impossibile. n. eadē sit sibiipsis priora eē ⁊ posteriora.

¶ Postq̄ʒ phs ipugnauit errorē dicētiū q̄ nihil ɔtigit scire. in pte ista ipugnat errorē dicētiū q̄ oīum ē scia p demōstrationē: q̄ ɔtigit oīa circulo demōstrare. Circa qō tria facī fm q̄ tripl̄r iprobat hūc erroreʒ. hec. n. pō quodāmodo tria ponit. quoꝝ pmū ē. q̄ pōt circulo demonstrari. 2⁹ est q̄ per hō demōstrationeʒ aggeneraī in nobis scia. tertiū ē q̄ oīum ɔtingit eē sciaʒ p hō circulareʒ demōstrationeʒ. p ergo iprobat q̄ nō ɔtingit circulo dmōstrare. 2° q̄ ex hō demōstratiōe nō aggeneraī scia. 3° q̄ talis scia nō pōt eē oīuʒ. scda ibi. (Accidit aūt dicētib⁹) tertia ibi (At vō neq̄ʒ hoc posse) Circa pmuʒ duo facī. q̄ p ad suū ppositū adducī q̄dā rōnem. 2° remouet qoandā cauillosaʒ rñsionē ibi. (Nisi altero mō). Dicē g (circulo quoq̄ʒ q̄ ipossē sit demōstrari simplr manifestū est. si vō ex priorib⁹ ⁊ notiorib⁹ oʒ demōstrationē eē. Impossē ē. n. eadē sibi ipsis sit ⁊ priora ⁊ posteriora eē) Formaī aūt sic rō. si ɔtigeret circulo demōstrare cū demōstratio sit ex priorib⁹ ⁊ notiorib⁹: eadē sibiipsis eēnt priora ⁊ posteriora ⁊ magis ⁊ min⁹ nota. hoc est ipossē. ergo ⁊ primum. ¶ Notādū aūt q̄ circulo demōstrare ē q̄ p pncipiū ondātur ɔclō ⁊ ecōuerso p ɔclonē pncipiū: vt sic ī circulo itur ab eodē in idē. ⁊ ille idē pūctus q̄ prius accipiebatur pncipiū postea accipiī finis. sic in circulari demōstratiōe opʒ q̄ eatī ab eodē in idē. vt eadē ppō q̄ pri⁹ fuit pmissa. ⁊ habuit rōnē pncipij postea fiat ɔclō ⁊ hēat rōnem finis. Et q̄ in demōstrationib⁹ pncipia sunt priora ⁊ notiora ɔclusionib⁹. q̄ te si ab aliquo cōcludeī aliqd. ⁊ postea circulariter ɔcludeī ab illo. idē respectu eiusdē eēt pncipiuʒ ⁊ ɔclō. ⁊ p ɔñs eēt prius ⁊ posteri⁹ ⁊ magis ⁊ min⁹ notuʒ: qō ē ipossē. imo in circulatiōe nō solū idē respectu eiusdē sit nūc pncipiū nūc ɔclō. sʒ ē vt patebit: q̄ p circularē pcessum ipse seipm cōcludit. nō solū idē respectu eiusdē: sed etiā respectu suiipsius erit prius ⁊ posterius ⁊ min⁹ ⁊ magis notū: qō est oino absurduʒ. Impossibile est ergo circulo demōstrare. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Nisi altero mō vt hec qdeʒ ad nos illa vero simplr quo certe mō inductio facit notū. Si aūt sic est nō erit vtiq̄ʒ simplr hñ determinatum sed dupliciter aut non simplr altera demonstratio fit ex nobis notioribus:

¶ Remouet quādā cauillosaʒ rñsionē. ɔtinuaī aūt sic. dictuʒ ē q̄ ipossē ē circulo demōstrare (nisi altero mō). i. nisi forte aliqs velit rñdere ⁊ dīcere q̄ cōtingit aliqd demōstrari circulariter sʒ mō altero. i. diuerso (vt hec qdē demonstratio sit quo ad nos. illa vō sit simplr q̄ vno mō). vʒ. quo ad nos (iductio facit notū) q̄ pcedit ex singularibus ⁊ ex sensibilib⁹ q̄ sunt nobis pri⁹ nota. hāc g cauillosam rñsionē remouet. d. (si aūt sic ē). i. si ɔtingit circulariter demōstrare sʒ mō diuerso ⁊ altero (nō vtiq̄ʒ erit simplr scire hñ determinatū) vl diffinitū (sed dupl̄r). i. oʒ nos pcedere q̄ scire dicaī dupl̄r (aut) su. oʒ nos pcedere q̄ (altera demōstratio q̄ fit ex notiorib⁹ nobis nō sit simplr) su. demōstratio. ¶ Notādū aūt q̄ scire de quo hic loquiī phs ē scire potissimū. ⁊ demōstratio potissima. nam si aliqd demonstraret aliud potissime ⁊ ecōuerso si illud demōstrat et ipʒ nō potissime nec p demōstrationē potissimā: nō eēt ibi ppe circulatio: q̄ nō esset pcessus ab eodē in idē eodē mō: imo alio ⁊ alio mō. Cū. n. figura circularis tota sit vniformis nullā difformitatē ī suis partib⁹ debʒ hēre: ad circulationē non sufficit pcessus ab eo-

dē in idē nisi hꝫ ꝓcessus sit vniformis. ¶ Notādū etiā ꝙ ꝓcedere ab eodē in idē ſm ꝓcessuꝫ difformē non negat phs qꝛ ꝑ cām cognoscit effect⁹ ⁊ ꝑ effectū cā: sed difformiter est hoc: qꝛ ꝓcessus a cā in effectū est demōstratio ꝓpter qd. ⁊ ecōuerso aūt est demſ͛atio qꝛ. ſꝫ in hꝫ ꝓcessu nō ē ꝓpe circulatio vt ē ꝑ habita manifestū. ¶ Notandū aūt ꝙ scire simplr̄ ⁊ scire potissimū qđ fuit supra determiatū ⁊ diffinitū nō ē nisi vno mō. vꝫ. cognoscere cām ⁊ qm̄ illi⁹ cā ē ⁊ ꝙ nō ꝯtingit alr̄ se hr̄e. Si ergo bñ diffinitū ē qd ē scire ⁊ scire potissimū sit ēt nisi vno mō. illa ḡ demſ͛atio q̄ ē ꝑ cāꝫ erit simplr̄ ⁊ potissima. Illa aūt q̄ est ꝑ effectū quo ad nos nō erit simplr̄ demſ͛atio. nō ḡ pōt aliqd demſ͛are aliud ⁊ ecōuerso nisi varieт̄ ꝓcessus ita ꝙ vna sit demſ͛atio potissima. alia vō nō potissima. ⁊ ꝙ demonstrare altero mō ⁊ variare ꝓcessuꝫ ipedit circulationeꝫ. iō ipossibile est aliqd ꝓpe circulo demſ͛are. ¶ Notādū etiā vt cōiter ponit̄. sillogism⁹ dyaletic⁹ pōt ēē circularis. qꝛ sill's dyaletic⁹ ꝓcedit ex his q̄ sunt nota nobis ⁊ ex ꝓbabilib⁹. ꝯtingit aūt idē ēē min⁹ ⁊ magis notū quo ad diuersos. vł ꝯtingit idē alr̄ ⁊ alr̄ acceptuꝫ esse magis ⁊ min⁹ ꝓbabile quo ad nos. vt medea i eo ꝙ mater erat magis ꝓbabile ꝙ diligeret. in eo aūt ꝙ interficiēs ꝙ odiret. non variat̄ ḡ ꝓcessus dyaletic⁹ ꝑ dꝫ ēē ex ꝓbabilib⁹ si ꝑmissa fiat ꝯclō ⁊ ecōuerso. qꝛ vtraqꝫ alr̄ ⁊ alr̄ accepta vł quo ad alios ⁊ ad alios pōt ēē magis ⁊ minus ꝓbabilis: ſꝫ cū ꝓcessus demſ͛atiu⁹ fit ex causis si ꝑmissa fiat ꝯclō ⁊ ecōuerso oꝫ variari ꝓcessuꝫ. poterit igr̄ sill's dyalericus ēē circularis non demſ͛atio. ¶ Dubitaret forte aliqs vtrꝫ oportest verā ēē ꝯnāꝫ phi ꝙ nō contingit circula dmōstrare. ⁊ ꝙ vnū ⁊ idē respectu eiusdē nō possit ēē simplr̄ ⁊ ſm nām magis ⁊ min⁹ notū. videт̄ ꝙ nō. qꝛ vt in. 5. meta. scribit̄. aliq̄ duo sic se hr̄e possunt ꝙ vnū est cā alteri⁹ ⁊ ecōuerso vt sanitas ē cā potiōis. ⁊ potio sanitatis. Si igr̄ ꝑ sanitatē demōstreт̄ potio vt qꝛ talis est sanitas iō oꝫ talē potionē ēē. ⁊ econuerso si ꝑ potionē demōstreт̄ sanitas. vt qꝛ talis est potio iō sic hūores adeq̄t ⁊ efficit hꝫ sanitatē. erit dmōstratio circularis ⁊ q̄libꝫ demſ͛atio erit potissima qꝛ q̄libꝫ ē ꝑ cām. qꝛ erit ex ꝑoꝛib⁹ ⁊ notiorib⁹ simplr̄ ⁊ quo ad nām qꝛ ſꝑ nole cāe iportari videт̄ aliqd ꝑus ⁊ noti⁹ ſm nām: imo si vnū pōt ēē cā alteri⁹ ⁊ ecōuerso videт̄ ꝙ idē sit ꝑus ⁊ notius aliquo simplr̄ ⁊ quo ad nām: ⁊ ecōuerso: qđ negare phs videт̄. ¶ Dōm ꝙ in diuersis generib⁹ causaꝝ vt supra dicebat ꝯtingit idē ēē cām alteri⁹ ⁊ ecōuerso. vt potio ē cā sanitatis in gn̄e cāe efficiētis ⁊ sanitas ē cā potiōis in genere cāe finalis. In eodē aūt gn̄e cāe ipoł̄e est ꝙ idē sit cā alteri⁹. ⁊ ecōuerso. ¶ Hoc viso sciēdū est ꝙ sic cā est potior effectu ⁊ iponit necessitatē effectui nō ecōuerso. sic vnū genus cāe ē supra aliud. Et cā in vno gn̄e iponit necessitatē cāe in alio gn̄e ⁊ nō ecōuerso vt finis iponit necītatē efficiēti. efficiēs forme. forma mãe. sic ergo si ꝑ cām ońdat̄ effect⁹ erit demſ͛atio potissima. si aūt econuerso nō erit potissima. sic si ꝑ cāꝫ finalē ońdatur cā ꝑtinēs ad gen⁹ cāe efficiētis poterit ēē demſ͛atio potissima si aūt ecōuerso nō erit potissima. ⁊ qđ dcm̄ est de fine respectu efficiētis intelligēduꝫ est de efficiēte respectu forme. ⁊ de forma respectu materie. potissima igr̄ demonstratio nunqꝫ est circularis. nec pōt aliquid ostendi per aliud ⁊ econuerso nisi varieт̄ ꝓcessus. ⁊ ꝑ ꝯn̄s impediatur circulatio. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Accidit aūt dicētib⁹ circulo demōstrationeꝫ esse non solū ꝙ nūc dictum est: sed nihil aliud dicere q̄ꝫ hoc est si hoc est: sic enim facile est demonstrare omnia.

¶ Ostēso hāc positionē ēē nullā sꝫ. ꝙ ꝯtingat circulo demōstrare. In ꝑte ista dato ꝙ ꝯtingeret circulo demſ͛are ońdit hāc positionē ēē malā. qꝛ ex tali demōstratiōe nō aggeneraт̄ scīa vt ꝑdicta positio asserebat. Circa qđ duo facit. qꝛ ꝑmo ꝓponit qđ itēdit. 2° declarat ꝓpositum ibi. (Manifestū ē aūt) Dicit ḡ (Accidit aūt dicētib⁹ circulo demōstrationē ēē nō solū illud) icōueniēs qđ nūc dictū est. qꝛ cū sit ońsuꝫ ꝙ nō ꝯtingit circulo demōstrare: (sed) ſu. accidit (aliud) incōueniēs ꝙ circulo demōstrare (nihil est dicere aliud q̄ꝫ ꝙ hoc est si hoc est). i. est a. si est a. ⁊ est b. si est b. (sic aūt demōstrare oia est facile). i. est superficialis ⁊ nō ire ad ꝓfundum ⁊ nō aggenerare sciam. ¶ Notandū aūt cōsuetudinē esse phi rōnes superficiales ⁊ nō scientificas appellare rōnes faciles. vñ in ꝑmo de generatiōe. scribit̄ ꝙ ex multis sermonibus indocti existētium entes. i. qui sunt indocti ⁊ nesciūt sciunt multos sermones ⁊ ad pauca respiciētes enunciant facilr̄. i. enūciant debilr̄ ⁊ superficialr̄ ⁊ non scientifice: apud phm̄ itaqꝫ facilis. i. leue idē sonat: quod superficiale ⁊ nō scientificū. igr̄ in ꝓposito cum ait ꝙ si ꝯtingeret demōstrare circulariter tūc demōstrare omnia esset leue qđ idē sonat quod superficiale ⁊ nō sciētificū. hi ergo sic errātes non solū peccabāt qꝛ dicebāt ꝙ ꝯtingit circulo demōstrare: quod est impossibile: sed etiā errabāt. qꝛ dicebant ꝙ ex tali demōstratione aggeneretur scīa. qđ pꝫ esse falsum. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Manifestū aūt est ꝙ hoc accidit/trib⁹ terminis positis. per multos. n. aut paucos reflectere dicere nihil differt. per paucos aut per ꝑ duos. Cū. n. ex necessitate a. sit b. hoc autē c. Cum igr̄ a. sit ex necessitate erit c.

¶ Declarat qđ dixerat. Ad cui⁹ euidētiā sciēdū ꝙ demonstratio circularis nihil aliud est q̄ꝫ q̄dā argumentatio reflexa. In declarādo ergo ꝓpositū tria facit phs. qꝛ ꝑmo ońdit qūo hēat fieri ipsa argumentatio. 2° declarat qūo hēat fieri argumentatio reflexa. 3° manifestat ꝑncipale itentū. vꝫ. qūo demſ͛are circulariter ⁊ arguere flexibilr̄ nihil aliud est q̄ꝫ ꝯcludere idē ꝑ idēꝫ. ⁊ dicere si hoc est. hoc est. ⁊ demōstrare oia facilr̄. i. superficialr̄ ⁊ nō scientifice. scđa ibi (Si igr̄ cuꝫ sit a.) tertia ibi (Ponat̄ a. in quo c.) Dic̄ ḡ (Manifestū est aūt qm̄ accidit hoc) ſu. incōueniens. qđ dcm̄ est (trib⁹ terminis positis reflectere qdeꝫ. n. per multos terminos vel ꝑ paucos. dicere nihil differt) ⁊ subdit (cū sit a. ex necessitate est b. hoc aūt cuꝫ sit b. est c.) i. de necessitate erit c. i. ſeqtur. cū igitur a. sit ex necessitate erit c. In hoc ergo nos docuit discurrere a ꝑncipijs ad ꝯclōneꝫ: ſm quē modū si ex pumo sequit̄ scđm. ⁊ ex scđo tertiū sequit̄ ꝙ ex ꝑmo sequat̄ tertium: vel si ex a. sequitur b. ⁊ ex b. c. ꝯn̄s est ꝙ ex a. sequitur c. ¶ Notandū aūt ꝙ phs ꝑ eodē accipit a. ⁊ c. Intēdit. n. vt patebit sic arguere. si est a est b. si est b. est c. ergo si est a. est. c. ſꝫ idē est a. ⁊ c. igr̄ si ē a. est a. In demſ͛atiōe ergo circulari cōcludit̄ idē ꝑ idem. demſ͛are ḡ circulariter nihil aliud est q̄ꝫ dicere si est hoc. ē hoc. vt si ē a. est a. sic ergo oia demſ͛are ē facile. i. ſupficiale. ⁊ nō aggenerat sciētiam. ¶ Notādū ergo ꝙ ſꝫ itētionē phi a. b. c. sunt tres termini ⁊ sunt duo. sunt tres ſm vocē ſꝫ sunt duo ſm rē qꝛ ꝑ eodē accipit a. ⁊ c. iō aliqñ ait ꝙ nihil differt reflectere ꝑ paucos terminos vt ꝑ tres. aliqñ ꝙ nihil differt reflectere per paucos vt ꝑ duos: qꝛ termini assumpti vt patꝫ ꝑ habita sūat tres ⁊ duo. ¶ Deīde cū dicit.

¶ Si igr̄ cū sit a. necesse est esse b. hoc aūt cum fuerit a. hoc enim inhereat circulo.

¶ Docet nos reflectere siue docet nos circulariter arguere dicens. (si igitur cum sit a. necesse est esse b. hoc aūt)

.b.cum sit est.a.hoc enim erit circulatio. ⸿ Notandũ aũt q̃ cũ p̃mo dixit si ẽ.a.est.b.si est.b.est.c.ergo si ẽ.a. ẽ .c.docuit nos arguere.nũc aũt cuz dic.si est.a.est.b.⁊ si ẽ .b.est.a.docet nos arguere circulariter.q2 hoc est argue re circulariter ꝓcedere ab eodẽ i idẽ. ⸿ Deide cũ dic.

⸿ Ponat̃.a.in quo ẽ.c.sb.igit̃ cuz sit.a.⁊ eẽ dice re ẽ ipz.c.dicere.hoc aũt ẽ: quoniã cũ sit.a. ẽ .c.sz.c.cuz.a.idẽ ẽ.quare accidit dicere circu lo dicẽtes eẽ dm̃õstrationẽ nihil aliud nisi cũ sit.a.est.a.sic aũt oĩa demr̃are leue est.

⸿ Postq̃z docuit nos reflectere ⁊ docuit nos arguere cir culariter: declarat q̃uõ arguẽdo circulariter ꝓbat̃ idẽ p idẽ ⁊ facile ẽ oĩa dm̃r̃are.d.(ponat̃.a.i quo.c.).i.ponat̃ q̃ idẽ sit.a.⁊.c.hoc posito arguat̃ sic(.b.igit̃)su.est(cũ sit.a.).i.cũ sit.a.est.b.(eẽ dicere)su.b.(ẽ dicere ipz.c.) .i.cũ sit.b.ẽ.c.(hoc aũt ẽ)dicere(qm̃ cũ sit.a.ẽ.c.).q.d. q̃ si ẽ.a.est.b.si est.b.ẽ.c.ergo seq̃t̃ de p̃mo ad vltimũ q̃ si ẽ.a.ẽ.c.(sed.c.cũ.a.idẽ est.q̃re dicẽtes demr̃atiõez eẽ circulo accidit nil aliud dicere q̃z cũ sit.a.ẽ.a.sic qdẽ de mr̃are oĩa ẽ leue.) ⸿ Notãdũ aũt q̃ si idez ẽ.c.⁊.a.⁊ ad .a.seq̃tur.b.⁊ ad.b.seq̃tur.c.seq̃tur q̃ ad.a.seq̃t̃.a. argue re circulariter nihil aliud ẽ q̃z dicere si hoc ẽ.hoc ẽ.vt si est.a.ẽ.a.sic autẽ demr̃are oĩa ẽ leue.i.est sup̃ficiale ⁊ nõ sciẽtificũ. ⸿ Dubitaret forte aliqs vtꝝ possit ꝓbari idẽ p idẽ.⁊ vr̃ q̃ sic: q2 q̃ sunt nota p aliud ꝓbãt̃ p aliud.g̃ q̃ sunt nota p se ꝓbant̃ p se.sz multa sunt p se nota.g̃ mul ta ꝓbant̃ p se ipsa vel ꝓbari possunt. ꝓbare ergo idez p idẽ ⁊ ɔcludere idẽ p seip̃m nõ est incõueniens. ⸿ Dõm q̃ sicut accidit in cognitiõe sensitiua: vtputa in visu ita suo mõ circa itellectũ ɔtingit. videmus.n.q̃ aliq̃ sunt vi sibilia p aliud: vt p colorẽ ⁊ lucẽ.aliqua seipsis offerunt visui vt color ⁊ maxima lux.color.n.⁊ si aliquo mõ defi cita p se visibili vel a visibili primo.hoc est q2 nõ plene participat naturã lucis.sed ẽ q̃dã lux obũbrata aut opa cata.ipsa tñ lux offert se visui ⁊ ẽ seipsa visibilis. sic ⁊ in ꝓposita ɔclusiones cognoscunt̃ per principia.principia aũt ⁊ potissime dignitates ⁊ ꝓpões maxime siue vl̃es sunt seipsis note. Statim.n.cum se offerunt intellectui nostro assentimus eis.sunt ergo aliq̃ ꝓpões note p se.nõ tamen ꝓprie loquẽdo sunt aliq̃ ꝓpositiões ꝓbate p se.nã ꝓbare nõ dicit q̃õcũq̃z cognoscere.sz dicit cogno scere cũ discursu.hoc.n.ꝓprie est discurrere sillogistice ab vno in aliud. Si ergo maximas ꝓpões sine discur su cognoscimus ꝓpões hõ nõ ꝓprie ꝓbãtur.q2 nõ itel ligunt̃ cũ discursu.sed p̃ma facie se offerũt intellectui.ẽ ergo deuenire ad aliquas ꝓpões p se notas. sed nõ est deuenire ad aliq̃s ꝓpões que seipsas ɔcludãt vel que ꝓprie seipas ꝓbẽt.q2 tales ꝓpões nõ ꝓbant̃.i.nõ itel ligũtur cum discursu.qõ ergo arguit̃.q2 qõ est notum p aliud ꝓbat̃ p aliud bene sequitur. sed qõ subiungit̃.qõ est notum p se ꝓbat̃ p se.non sequit̃.q2 quod est p se no tum nõ ꝓbat̃. ⸿ Deinde cum dicit.

⸿ At vo nec hoc possibile ẽ nisi in his quecũq̃z alternatim se cõsequunt̃ sicut sunt ꝓpria.

⸿ Ostẽdit hos errores nõ solũ.q2 dicebant q̃ cõtingebat circulo demr̃are ⁊ q̃ ex tali demr̃atiõe aggenerabatur sciẽtia.sed etiã errabãt q2 dicebãt oĩuz esse hõ sciẽtiam .vz.p demr̃atõez circularẽ. Intẽdit aũt talez rõnem.nõ possunt ꝓbari circulariter nisi q̃ sunt cõuertibilia ⁊ que ꝓbant̃ sillogistice p primũ p̃me figure.ergo nõ oĩa pos sunt circulariter demr̃ari. ⸿ Adducẽdo aũt hãc rõnez. q̃ttuor facit.q2 p̃mo oñdit q̃ ad ꝓbãdũ aliqd circulari ter reqrit̃ ibi cõuertibilitas terminoꝝ. scd̃o declarat q̃ reqrit̃ ibi ordo sillogisticus.tertio manifestat q̃ oz hoc fieri solũ in p̃ma figura. q̃rto ex omnibus his cõcludit q̃ cũ oĩa nõ sint ɔuertibilia nec oĩa possent sic sillogisti ce ꝓbari: ⁊ q̃ nõ oĩa: imo valde pauca sunt illa q̃ possunt e circulariter demr̃ari. scd̃a ibi. (Uno qdẽ posito.) tertia ibi. (Sigdez igit̃ ⁊ a.) q̃rto ibi. (Quare qm̃ q̃z pauca.) Dicit ergo (at vo neq̃z possibile est hoc).i. neq̃z est possi bile ꝓbare circulariter (nisi in his q̃ alternatim se cõse quũtur sicut sunt ꝓpria).i.nisi in his que sunt conuerti bilia.q.d.q̃ ad probationez circularem reqritur cõuer tibilitas terminoꝝ. ⸿ Deinde cũ dicit.

⸿ Uno qdẽ posito oñsuz ẽ q̃ nequaq̃z necesse ẽ aliqd eẽ alteꝝ. Dico aũt vno q̃ neq̃z termi no vno neq̃z ꝓpositõe vna posita. Ex duab⁹ aũt propositionibus primis ⁊ minimis ɔtin git: sic qdẽ cõtingit ⁊ sillogizare.

⸿ Ostendit q̃ ad hõ probationez requirit̃ ordo sillogisti cus. Dicit ergo.(Uno quidẽ posito ostẽsuz est)su.in p̃o ribus q̃(nequaq̃z necesse ẽ aliqd alteꝝ eẽ).i.aliqd alte ruz accidere vel aliqd alteꝝ seq.⁊ subdit(dico aũt qdẽ vno qm̃ nec vno termia nec vna ꝓpõne posita)su.seq̃t aliqd(ex duabus aũt ꝓpõnib⁹ p̃mis).i.ex duab⁹ p̃mis sis(⁊ minimis).i.ad min⁹(ɔtingit)su.seq aliqd.(sicut ɔtigit qdẽ sillogiçare)posset g̃ rõ sic formari.ad q̃zlibet ɔñiã tã circularẽ q̃z aliã: eo q̃ ex vna nihil seq̃t̃.reqrũt̃ due ꝓpões siue due p̃misse.sz sic cõtingit sillogiçare: ⁊ iste ẽ ordo sillogisticus.g̃ ad q̃zlibz ɔñaz tã circularẽ q̃z aliã reqrit̃ ordo sillogisticus. ⸿ Notãdũ aũt q̃ ad oẽz ɔñtiã reqrit̃ ordo sillisstic⁹.⁊ reqrũt̃ due ꝓpões ⁊ tres termini.q2 oĩs ɔña vel ẽ sillus vel reducibilis ad sillm. ⸿ Dubitaret forte aliqs quõ vno posito siue vna ꝓpõ ne siue termio vno nõ seq̃t̃ aliqua ɔclõ. ⸿ Dõz q̃ ɔclõ q̃cunq̃z sit illa ẽ aliq̃ habitudo alicuius p̃dicati ad aliqõ subm.⁊ q2 nihil ɔcludit̃ p seip̃m oz q̃ p aliud.i.p mediũ terminũ cõcludat̃ hõ habitudo.ergo p habitudinẽ quã habẽt predicatũ ⁊ subiectũ ad mediũ terminuz que ha bitudo sumit̃ in p̃missis.pz quã habitudinẽ habẽt p̃di catũ ⁊ subiectũ inter se.qõ declarat̃ in cõclusiõe.in pre missis opz ergo accipe quã habitudinẽ habz p̃dicatũ.i. maior extremitas ad mediũ ad hoc q̃ inferat̃ conclu sio.⁊ quã habitudinẽ habẽt maiar ⁊ minor extremitas inter se.ex habitudie ergo quã hz vtraq̃z extremitas ad mediũ q̃ sit in p̃missis inferat̃ q̃ sit habitudo extremi tatũ inter se: quod fit in conclusione.quare si in p̃missis accipet̃ soluz vna ꝓpõ nõ sumeret̃ habitudo mediy ad vtrãq̃z extremitatez: sed ad alteram tm̃.nõ ergo ex hoc possumus cõcludere que eẽt habitudo extremitatum inter se.agitur si debeat per mediuz trium inferri habi tudo vtriusq̃z extremitatis inter se qõ fit in conclusiõe opz q̃ in p̃missis accipiat̃ habitudo vtriusq̃z extremita tis ad mediũ.⁊ q2 ad hec ad minus reqrũt̃ due ꝓpões nõ sufficit vna.ergo ex vna ꝓpõne nulla seq̃t̃ ɔclusio sz ad minus reqrunt̃ due ꝓpões: ⁊ ad minus reqrunt̃ tres termini.q2 due ꝓpões ex minus q̃z ex tribus ter minis constare nõ possunt.bene ergo dictũ est q̃ posito vno.i.posita propositõe vna nihil seq̃t̃ vt ẽ per habita manifestũ. ⸿ Deinde cum dicit.

⸿ Si qdẽ igit̃ ⁊.a.ipsi.b.⁊.c.inhereat. ⁊ hoc adinuicẽ ⁊ ipsi.a.c: sic quidez ɔtingit ex alte rutris mõstrare oĩa quesita i prima figura fi eri ostensum est in his q̃ de sillogismo sunt. Ostensuz ẽ aũt q̃ in alijs figuris aut nõ sit sil logismus aut nõ de acceptis. Nõ aũt p̃dicari eq̃liter nequaq̃z ẽ monstrare circulo.

¶ Ostenso ꝙ ad circularē cōsequentiā requirit̄ conuertibilitas terminoꝝ ⁊ ordo sillogisticus. In pte ista declarat ꝙ oꝫ hoc fieri soluꝫ in pma figura.d.(si gdē igit̄ ⁊.a. ipi.b.⁊.c.inhereat) su. ꝯuertibiliter (⁊ hoc ⁊ ipsi.a. isunt adinuicē).i.ꝯuertibiliter.(sic gdeꝫ ꝯtingit) sillogistice (demr̄are ex alterutris).i.ꝯuertibiliter.(in pma figura.sicut ostēsum ē in his q̄ sunt i sillogismo).i.i 2°. prioꝝ (ostēsuꝫ est aūt) i illo libro (ꝙ i figuris alijs) a pma (aut nō fit sillogismus.) circularis.(aut nō fit de ꝓpōnibus acceptis).sꝫ de alijs.oꝫ ergo talē sillogismū fieri i pma figura ⁊ fieri ex terminis eq̄liter p̄dicātibus.i.ꝯuertibilibus. Jō subdit ꝙ (nō aūt eq̄liter p̄dicātia).i.ꝑ terminos nō cōuertibiles nequaq̄ ē circulo demr̄are. ¶ Dubitaret forte aliq̄s quō solū in pma figura ⁊ ꝑ terminos ꝯuertibiles fit ꝓpō circularis.in alijs aūt figuris vel nō fit circulatio.vel si fit ad hoc nō sufficiunt ꝓpōnes accepte.sꝫ oꝫ sumere ꝓpōnes alias. ¶ Dōm ꝙ ad ꝑfectā circulatōeꝫ oꝫ ꝙ ꝑ ꝯclusionē ꝯcludat̄ vtraq̄ pmissaꝝ ita ꝙ ꝑ vtrāq̄ pmissaꝝ ꝯcludat̄ ꝯclusio ita vt sit ꝑfecta circulatio ⁊ sit ꝓcessus ab eodē in idē.pꝫ ꝙ ꝑ ꝯclōneꝫ ꝯcludat̄ vtraq̄ illaꝝ vt ꝙ ꝯclo cuꝫ cōuersa minoris inferat maiorē.⁊ cū ꝯuersa maioris ꝯcludat minorē.qd nō pōt fieri nisi in terminis cōuertibilib⁹.vt ponāt̄ termini cōuertibiles hō.disciplinabile.risibile.⁊ fiat talis sillius. ois hō est disciplinabilis.omne risibile est hō.g oē risibile est disciplinabile.ꝑ hāc aūt ꝯclōnē cū cōuersa minoris ꝯcludit̄ maior.vt omne risibile ē disciplinabile.ois hō est risibilis.q̄ est ꝯuersa minoris.g ois hō est disciplinabilis.q̄ fuit maior.sic ēt cū cōuersa maioris ⁊ ꝯclone ꝯcludit̄ minor vt oē disciplinabile est hō.q̄ est ꝯuersa maioris.oē risibile ē disciplinabile.q̄ fuit ꝯclō p̄oris sillogismi.g oē risibile est hō.q̄ fuit minor sillogismi p̄oris. ¶ Hoc viso pꝫ ꝙ i tertia figura nō pōt esse ꝑfecta circulatio.nā in tertia figura semꝑ ꝯclō est particularis.⁊ oꝫ ꝙ aliq̄ pmissaꝝ sit vlis.nunq̄ aūt ꝑ particulareꝫ ꝓpositionē ꝯcludit̄ vlis.q̄re si in tertia figura sit vtraq̄ pmissaꝝ vlis nulla erit ibi circulatio nec ꝑfecta nec imperfecta.q2 neutra pmissaꝝ cū sit q̄libꝫ vlis poterit ꝯcludi ꝑ ꝯclusionē particulareꝫ. Si aūt altera pmissaꝝ sit vlis altera ꝑticularis saltē nō poterit ibi eē circulatio completa.q2 nō poterit ibi ꝯcludi vtraq̄ pmissaꝝ.ꝑ ꝯclonē.n.ꝑticulareꝫ nō poterit ꝯcludi pmissa vlis.Sic ēt in scda figura nō pōt esse cōpleta circulatio.naꝫ semꝑ in scda figura est ꝯclō negatiua:⁊ altera pmissaꝝ est affirmatiua ⁊ altera negatiua.non.n.pōt esse ꝙ in scda figura ambe pmisse sint negatiue.q2 tūc nihil seq̄ret̄:nec ꝙ ambe sint affirmatiue:q2 tunc seq̄ret̄ ꝯclō affirmatiua.⁊ argueret̄ a pōne ꝯn̄tis qd est pctm̄ in forma sillogistica.ergo opꝫ alterā pmissaꝝ esse affirmatiuā ⁊ alterā negatiuā.cum ꝯclōne.ergo negatiua ⁊ pmissa negatiua nūq̄ pōt ꝯcludi pmissa affirmatiua.nec ergo i tertia figuro nec i scda ꝑ ꝓpōnes acceptas pōt esse ꝑfecta circulatio.q2 nō pōt ibi cōcludi vtroq̄ pmissaꝝ.Si ergo debeat fieri cōpleta circulatio oporteret accipere aliq̄s ꝓpōnes ad hoc ꝙ concluderet̄ vtraq̄ pmissaꝝ.qd quō fieri habeat i lib° p̄oꝝ hꝫ declarari. In sola ergo pma figura pōt esse ꝯpleta circulatio. Rursus hoc solū hꝫ fieri in pmo pme.naꝫ alij modi prime figure si sunt vtiles vel cōcludunt conclusionē negatiuā vel particularē. si cōcludunt particularē nō pōt ibi fieri completa circulatio ꝓpter id qd dictuꝫ est de tertia figuro.si aūt cōcludant negatiuā.non pōt ibi eē completa circulatio ꝓpter ea que diximus de scda figura.vbi ostendimus ꝙ q2 ibi est conclusio negatiua nō pōt esse ꝑfecta circulatio. In solo ergo pmo mō pme figure ⁊ per terminos conuertibiles habet ꝑfecta circulatio fieri. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare qm̄ pauca huiusmodi in demōstrationibus sunt manifestū q̄deꝫ est: qm̄ vanuꝫ ē ⁊ impossibile sic dicere ex his q̄ sunt adinuiceꝫ esse demōstrationē.⁊ ꝓpter hoc cōtingit oium esse demonstrationem.

¶ Concludit cōtra pōneꝫ p̄tractā ꝙ dato ꝙ cōtingeret circulariter demr̄are ⁊ posito ꝙ ex tali demr̄atōe aggeneret̄ scia:non tm̄ oia sic scibilia ⁊ sic demr̄abilia sunt:imo cū hoc nō possit fieri nisi i terminis cōuertibilib⁹ ⁊ ꝑ primā figurā solū:imo solū ꝑ pmuꝫ pme figure valde pauca eēnt sic scibilia.q2 valde pauca sunt talia.iō ait (quare qm̄ quidē pauca in demonstratōibus sunt hō.manifestū est aūt:qm̄ vanū ⁊ impossibile sit dicere demōstrationē esse ex his q̄ sunt adinuiceꝫ).i.ex cōuertibilibus (⁊ ꝓpter hoc) dicere ꝙ (cōtingit oiuꝫ eē demr̄atōeꝫ) cuꝫ nō oia sint cōuertibilia nec oia possint ꝑ pmū pme figure ꝯcludi. ¶ Notādū ꝙ nō negat hoc Aristo.gn termini in demr̄atōe sint ꝯuertibiles cū demr̄atio potissima non possit fieri nisi i cōuertibilibus terminis. negat tm̄ ꝙ nō oia sunt talia.nec oia sunt ꝯuertibilia.iō non oiuꝫ pōt eē demr̄atio ⁊ maxime demr̄atio circularis.de qua planū est ꝙ req̄rit terminos cōuertibiles cuius ꝯriuꝫ illi dicebāt asserētes oiuꝫ eē demr̄atōeꝫ.⁊ ꝙ oia poterāt circulariter demr̄ari. ¶ Dubitaret forte aliquis q̄d faciat ad ꝓposituꝫ ꝓbādum qd sępius pmiserat.vꝫ.ꝙ ex vno nihil seq̄t̄. ¶ Dōꝫ ꝙ ex hoc dicto ꝙ vno posito nihil seq̄tur:sed req̄runt̄ ibi due premisse ad minus manifeste habet̄ ꝙ ad omnē ꝯn̄tiā siue sit circularis siue sit alia req̄rit̄ aliq̄uo mō ordo sillogisticus. sillogistice aūt nō pōt fieri circulatio nisi in terminis cōuertibilibus.g req̄runt̄ ibidē termini ꝯuertibiles.⁊ q2 nō oia sunt conuertibilia.ergo manifeste ex hoc ꝯcludit̄ intentū.vꝫ.ꝙ nō oiuꝫ sit circularis demr̄atio.cuius ꝯriū ponebāt ponētes ꝙ oia contingit circulariter demr̄are.

¶ Qm̄ āt impolē est aliter se hēre cui⁹ ē sciētia simplr: [illegible] necessariū vtiq̄ erit id [illegible] scibile q̄d est scdm demōstratiuā sciētiā. demonstratiua aūt est quā habemus in hn̄do demōstrationē. ex necessarijs vtiq̄ sillogismus demonstratiōis est. Accipiēdū igit̄ est ex q̄b⁹ ⁊ qualibus demonstrationes sint.

¶ Postq̄ phs ostēdit ꝙ demr̄atio est ex pmis ⁊ veris. In parte ista declarat ex q̄bus ⁊ ex qualib⁹ pmis:⁊ ex q̄b⁹ ⁊ ex q̄libus veris habeat esse demr̄atio.nō.n.sufficit scire demr̄atōeꝫ eē ex pmis ⁊ veris nisi sciuerimus que ⁊ qualia sunt illa pma ⁊ vera. In hoc g capitulo declarat illa prima ⁊ vera ex q̄bus est demonstratio q̄ est qualia sint.q2 debēt esse de omni ꝑ se ⁊ fm ꝙ ipm. Potest tm̄ ⁊ aliter continuari hec ps ad p̄cedērē.nā demr̄atio addit supra sillm simpliciter necessitatem materie.circa aūt ipaꝫ necessitatē materie siue circa ipm necessariū aliq̄ se habēt vt materialia aliqua vt formalia.nā ipa pma ⁊ vera sunt necessario.sꝫ rō quare sunt necessaria.q2 sunt de omni ꝑ se ⁊ fm ꝙ ipm.pma ergo ⁊ vera sunt illa que sunt necessaria.sed de omni ꝑ se ⁊ fꝫ ꝙ ipm sunt rō q̄re sunt necessaria.⁊ q2 semꝑ id qd est tale ē quasi materiale.illud aūt qd est rō q̄re sit tale ē q̄si formale respectu eius.dicere possumus ꝙ per relatōeꝫ ad necessariū vel ad necessitatē mā̄e pma ⁊ vera sunt q̄si mālia.de omni ꝑ se ⁊ fm ꝙ ipm sunt q̄si formalia.iō dicere possumus ꝙ p̄ter formam sillogismi simplr demr̄atio que addit supra hō sillm necessitatē materie hꝫ principia mālia ⁊ aliq̄ formalia. Postq̄ ergo ꝑhus determiaīt de his q̄

sunt q̄ sūt materialia respectu demōstratōis. qz ostendit demrātōez esse ex pmis veris. In pte ista determiat de bis q̄ formalia. ondēs ex qbus z q̄lib⁹ vis sit demrātio. q2 est de oi p se z f̄m q̄ ipz. Diuidit aūt hec ps ī duas. q2 pmo declarat ex qb⁹ z ex q̄libus demrātio est. z⁹ manifestat ex qb⁹ z ex q̄lib⁹ nō ē ibi. (Si igit demrātiua sciē tia.) Circa pmū duo facit. q2 primo ɔnuat se ad dicenda. z⁹ declarat de īteto ibi. (Primū igr̄ demrābimus.) In prima pte intēdit talē rōnē. oīs sillogismus demrāri ꝑbās ɔclōnez necariā est ex necarys. demrātio ē hm̄. igr̄ demrātio ē ex necarys. z q2 demrātiōes sunt ex necessarys. iō vidēdū ē ex qb⁹ z ex q̄lib⁹ necarys sunt demrātōes. iō ait. (Qm̄ āt impoīe ē aliter se hr̄e cui⁹ ē scia simplr̄) .i. p demrātōez (id vtiqz scibile qd̄ ē f̄m demrātiuā sciaz erit necariū eē) q.d. q̄ q2 ɔclō demrātiōis z id qd̄ scit p demrātōez nō pōt aliter se hr̄e. iō oz hm̄ ɔclōnē hm̄ sciti esse necariū. Et subdit (demrātiua āt) sit. scia est quā hēmus ī hn̄do demrātōez.) demrātiua ḡ sciētia siue demrātiua ɔclusio nō solū est necaria. sz etiā est hita p demrātōez. z q2 sic ē. (ex necarys itaqz est sillus demrātiōis) siue sillus demrātiuus. z q2 demrātōes sūt ex necarys. (accipiēdū est igr̄ ex qb⁹ z ex q̄libus) necarys (demrātōes sunt.) Notādūz āt q̄ pōt necaria ɔclō ɔcludi p mediū ɔtingēs: sz hoc nō erit demrātiue. sz thopice siue ꝓbabilr̄. demrātiua āt ɔclusio necaria nō pōt ɔcludi nisi p mediū necariū. Volēs ḡ phs ꝓbare q̄ demrātio sit ex necarys duo assumit. quoꝝ vnuz ē q̄ ɔclō demrātiua nō pōt alr̄ se hr̄e z est necaria. z^m vō ē q̄ hm̄ ɔclusio habet p demrātōez. cū ḡ demrātiu⁹ sillus ɔcludit demrātiue ɔclusionē necariā oz demrātiōez esse ex necarys. z q2 demrātiōes sunt ex necarys accipiēdū est ex qb⁹ z q̄lib⁹ necarys hn̄t eē. ⁋ Dubitaret forte aliqs. vr̄ q̄ in demrātōe nō possumus accipe aliq̄ formalia z aliq̄ mālia. nā cū tota forma sillogistica tradat ī libro prioꝝ cū demrātio nō addat supra sillūz nisi necītatē materie vr̄ q̄ totū sit qd māle qd̄ addit demrātio supra sillogismū simplr̄. z q2 in lib⁹ posterioꝝ determiat de demōstratōe q̄tū ad ea q̄ addit supra sillūz simpliciter: vider q̄ totuz sit qd māle qd̄ h̄ de demrātōe tradit. nō ḡ distinguendū ē. q̄ aliq̄ sunt mālia aliq̄ formalia: q̄ h̄ de demrātōe tradūt. ⁋ Dōz q̄ ꝑut tradit in 7⁰ meta. aliq̄ sunt mālia respectu vnius q̄ sunt formalia respectu alteri⁹. vt cuprū est qd māle respectu circuli. z est tn̄ qd formale respectu circuli cuprei. nā si diffiniret circulus cupre⁹. cupꝝ poneret in diffōne ei⁹. circulus ḡ cupreus sit qd māle respectu circuli simplr̄ in ipo tn̄ circulo cupreo ē assignare aliqd formale respectu ei⁹. sic licz necītas materie sit qd māle respectu sillogismi simplr̄. circa ipaz tn̄ necītatē materie. su. circa ipz necessariū ē aliqd assignare māle z aliqd formale. Dicebat. n. q̄ pma z vā sunt necaria sz rō q̄re sunt necaria ē. q2 sunt de omni p se z f̄m q̄ ipm. z q2 sempr id qd̄ est rō q̄re aliqd sit tale ē formale respectu ei⁹ vt antea dicebat. iō determiare d pmis z vis est q̄si determinare de necario materialiter. Determiare vō de omni z p se z f̄m q̄ ipm est q̄si determinare de necario formaliter. bene ḡ dcm̄ est q̄ supra ondēdo pbus demrātōez esse ex pmis z veris determinauit de necessario siue de demrātiōe q̄si materialiter. nūc aūt declarādo eā esse de omni p se z f̄m q̄ ipm determinat de ea q̄si formaliter. ⁋ Deide cū dicit.

Primū igit determinādū quid dicimus de omni z qd per se. z quid vniuersale.

⁋ Exequit de intēto ondēs q̄ ea ex qbus ē demrātio debent eē de oi: z p se z debēt eē vlīa. i. debēt eē f̄z q̄ ipz. Duo ḡ facit. q2 p̄ ait q̄ vult determiare qd ē de omni qd p se z qd vle. z⁹ determiat de vnoquoqz ibi. (De omni hoc dico.) Dicit ḡ. (Primū ergo demrābimus qd dicimus esse de oi qd p se z qd vle.) ⁋ Deide cū dic.

⁋ **De omni qdē hoc dico qd̄ vtiqz nō in quodā. in quodā aūt est. neqz quod aliquādo qdez sic. aliquando vero nō. vt de omni hoīe aīal. Si. n. verū est dicere hominez verū est dicere animal. z si nunc alterum z alterum. Et si in omni linea punctū similr̄ est.**

⁋ Exequit de vnoquoqz istoꝝ. Circa qd̄ tria facit. q2 pmo determiat de omni. scd̄o de p se. tertio de vniuersali. secunda ibi. (Per se aūt sunt.) tertia ibi. (Uniuersale āt dico.) Circa pmū duo facit. q2 primo determiat qd est dici de omni. scd̄o qd̄ dixerat ꝓbat p quoddā signū ibi. (Signum est aūt.) Dicit ergo q̄ (de omni hoc dico qd̄ vtiqz est nō ī quodā qdē sic. quodā qdē nō. nec aliqñdo sic aliqñ autez nō). q.d. q̄ de omni de quo hic agit reqrit vniuersalitatē subiectoꝝ. q2 nō oz esse in quodā sic z in quodā nō. z reqrit vniuersalitatē tēpoꝝ. q2 nō oz esse aliqñ sic z aliqñ nō (vt de omni hoīe) ꝑdicat (aīal.) q2 si verū est dicere aliqd eē hoiez verū est dicere eē aīal (z si nūc alterū) .i. si nūc verū est dicere alterū .i. hoiez (nūc alterū) .i. verū dicere alterū .i. aīal. (z sicut in omni linea est punctus.) z su. sicut in omni hoīe est aīal simpliciter fu. est ibi dici de omni. ⁋ Notādū aūt q̄ aiol respectu hoīs hz vniuersalitatē subiectoꝝ z ei iā vl̄itatez tēpoꝝ. Est. n. ibi vniuersalitas subiectoꝝ. q2 de quocunqz verū est dicere q̄ sit hō de illo verū est dicere q̄ sit aīal. z etiā vniuersalitas tempoꝝ. q2 nunc z q̄ñcunqz de aliquo verum est dicere q̄ sit hō de illo tunc est verū dicere q̄ sit aīal. ⁋ Notandū etiā q̄ sicut de quocūqz est verū dicere q̄ sit hō est verū dicere q̄ sit aīal. z nunc z q̄ñcūqz est verū dicere q̄ sit homo tūc est verū dicere q̄ sit animal. Sic de quocunqz est verū dicere q̄ sit linea verū est dicere q̄ in ea sit punctus. z nunc z q̄ñcunqz est verū dicere q̄ sit linea tūc est verū dicere q̄ sit punctus. Est ergo de omni dicēdo. oīs linea est punctata. sic est dici de omni dicēdo. oīs homo est aīal. vtrobiqz. n. est taz vniuersalitas subioꝝ q̄z tempoꝝ. ⁋ Dubitaret forte aliqs quō de omni de quo h̄ agit se hēat ad dici de omni in lib⁹ pōꝝ. ⁋ Dōz q̄ ad dici de omni ī lib⁹ pōꝝ. nō reqrit nisi vniuersalitas subioꝝ. tūc. n. est de omni vt in priorib⁹ traditur qñ nihil est sub subiecto de quo ꝑdicatū nō dicat. Sz de omni de quo h̄ agit supra vl̄itatē subiorū reqrit vniuersalitatē tēpoꝝ. Causa aūt huius ex hoc sumi pōt. nā cū inueniat duplex ꝓpositio de inesse vt pōt hēri ex pmo prioꝝ. vz. vt de iesse simpliciter z de inesse vt nūc. Ex ꝓpōnibus de inesse vt nūc z ɔtingētibus pōt fieri sillogismus thopicus. sed sillogismus demōstratiuus non pōt fieri ex ꝓpositiōibus ɔtingentibus nec ex ꝓpōnib⁹ de inesse vt nunc. sed oz q̄ fiat ex ꝓpōnibus necessarys z de inesse simpliciter. igit cū sillogismus traditus in libro pōrū sit in terminis cōibus sit applicabilis tā ad sillogismū demrātiuū q̄z ad thopicū oz q̄ de omni ibi traditū includat talē vniuersalitatē q̄ reseruet ī omni sillogismo tā thopico q̄z demrātiuo. z q2 ex solis ꝑticularib⁹ nō seqtur ɔclusio: si ɔsideremus formā sillogiçādi oz in omni sillogismo esse aliq̄z ꝓpōnez vniuersalez q̄ accipit vniuersalitatē subiectoruz. q̄re si in omni sillogismo in quo reseruat recta forma sillogistica reqritur vniuersalitas subiectorū. forma sillogismi tradita i lib⁹ pōrū q̄ ē applicabilis ad oēm moduz sillogizandi hanc vniuersalitatē reqrit. sed demrātiuus sillogismus q̄ est ex ꝓpōnibus nō ex qbuscūqz. sz ex necarys z de iesse simpliciter

cū talia insint omni ꝛ semꝑ oꝫ ꝙ de omni de quo h̄ agitur nō solū regrat vl̄itatē subiectoꝝ:ſꝫ etiā tēpoꝝ. bñ ḡ dciū est ꝙ de omni ī lib° posterioꝝ addat ad de omni ī libro ꝑoꝝ vl̄itatē tēpoꝝ. ¶ Ulteri⁹ āt dato ꝙ de oī hic traditū addat ad de oī in lib° ꝑoꝝ. Dubitaret forte aliqs vtꝝ dici d̄ oī differat vel sit idē qḋ ꝓpō vl̄is. ¶ Dōꝫ ꝙ vt patebit dici de oī simplr̄ nō est idē ꝙ ꝓpō vl̄is: qꝛ cū in oī sill̄o sit aliq̄ ꝓpō vl̄is in oī sillogismo eēt dici d̄ oī: qḋ tñ falsuꝫ ē: qꝛ ꝓꝑe loq̄ndo ꝛ directe de oī ꝛ de nullo nō sunt nisi ꝑncipia ꝓbātia ꝑmaꝫ figurā. potuisset tñ p̄hs si voluisset cuiꝫ figure iuenire sua ꝑnª. nā sic ꝑma figura hꝫ sua ꝑncipia dici de oī ꝛ dici de nullo. sic sc̄da figura hꝫ sua ꝑncipia. oēs. n. silli sc̄de figure pñt p h° ꝑn ꝓbari. q̄cq̄d remouet̄ a ꝑdicato ꝛ a subo. si. n. nullus lapis ē aīal ꝛ oīs hō est aīal seq̄t̄ ꝙ nullus hō sit lapis. naꝫ si lapis remouet̄ ab aīali oꝫ ꝙ remoueat̄ ab hoīe. Sc̄da aūt figura hꝫ vnū solū ꝑncipiū: qꝛ oīs ꝯcl̄o ibi ē negatiua. ꝑma āt figura hꝫ duo pricipia. vnū qḋ ꝓbat ꝯcl̄ones affirmatiuas qḋ ē dici de oī, ꝛ aliud qḋ ꝓbat negatiuas. ꝙ ē dici de nullo. tūc. n. seq̄t̄ in ꝑma figura ꝯcl̄o affirmatiua qñ nihil ē subiecti de quo ꝑdicatū nō dicat̄. ꝛ tunc seq̄t̄ negatiue qñ nihil est subi a quo ꝑdicatuꝫ nō remoueat̄: ꝛ sic ꝑma figura hꝫ sua ꝑncipia. ꝛ sic etiā sc̄de figure iueniemus suū pricipiū. sic eēt posset tertie figure pricipia iuenire. Noluit tñ p̄hs cuiuslꝫ figure ꝓꝑa ꝑncipia iuenire. cū tñ potuisset: qꝛ q̄to pauciora sunt ꝑncipia ad q̄ fit reductio. tāto artificialior ē doctrina. voluit ḡ p̄hs vt suā doctrinā artificialr̄ redderet. ꝛ vt ad pauca pricipia eēt iductio oēs figuras reducere in ꝑmā. ꝛ ꝑmā in sua pricipia resoluere. vt sic ad pricipia ꝑme oēs alie figure reducende eēnt. Redeamus ergo ad ꝓpositū ꝛ dicamus ꝙ nō ē idē dici de omni ꝛ ꝓpō vl̄is: qꝛ in oī sillogismo ē ꝓpō vl̄is. nō tñ in omni sillogismo ē ꝓꝑie pricipiū dici de oī. vñ Auerro. ꝯmētator supra ꝑmū ꝑoꝝ. volens dare dr̄ntiā inter ꝓpōnē vniuersalē ꝛ dici de omni ait. ꝙ si dicat̄. oē aīal est corp⁹. ad hoc ꝙ ibi sit ꝑncipiuꝫ dici de omni. nō solū importat̄ ꝙ oē aīal disponat̄ p corpus. sꝫ importat̄ ꝙ omne aīal disponat̄ p corp⁹. ꝛ ꝙ q̄cq̄d disponit̄ p aīal disponat̄ p corpus. ꝓpō v° vl̄is ē virtualiter ꝑncipiū dici de oī sed tūc est h⁹ pricipiū ꝓꝑie ꝛ directe qñ nō solū subꝫ disponit̄ p ꝑdicatū qḋ fit i maiori: sed qñ accipit̄ aliq̄d sub subiecto. qḋ fit i minori. qḋ postea disponit̄ p ꝑdicatū. qḋ fit i ꝯcl̄one. Ip̄m ergo ordinē sillogisticū importat dici de omni quē ꝓꝑe nō importat ꝓpō vl̄is. pꝫ ḡ verꝝ eē qḋ dicebat̄. vꝫ. ꝙ simplr̄ ꝛ p oēm modū nō est idē dici de oī qḋ ꝓpō vl̄is. ¶ Ulterius aūt dubitaret forte aliqs. vtꝝ sit aliquo mō ideꝫ dici de oī qḋ ꝓpō vl̄is. ¶ Dōꝫ ꝙ dici de omni ē ꝑncipiū silloꝝ. in sillogismis āt possumus assignare duplex pricipiū. māle ꝛ formale. ip̄e. n. ꝓpōnes ꝛ termini videntur eē mā sillogismi. ordo aūt sillogisticus vel est forma sillogismi vel aliq̄d ꝑtinens ad formaꝫ. Si ḡ dici de omni accipit̄ vt ꝑnᵐ māle sillogismi sic nihil est aliud q̄ꝫ ꝓpō vl̄is. ꝛ hoc mō sumptū repit̄ in omni sillogismo. Oīs. n. sill̄us accipit aliq̄ꝫ ꝓpōneꝫ vniuersaleꝫ affirmatiuā vel negatiuā. iō in oī sillogismo. ꝑncipiū est dici de oī vel de nullo. Sc̄ꝫ ḡ hūc moduꝫ si dicat̄. oē aīal est corpus. nō plus iportat de oī q̄ꝫ oē aīal disponit̄ p corpus. sꝫ si dici de oī accipiat̄ vt pricipiū formale. ꝛ vt ꝓbat formā sillogismi ꝛ ordinē sillogisticū sic dici de omni. vt in ꝑcedenti qōne dicebat̄ nō est idē ꝙ ꝓpō vl̄is. ꝛ directe ꝛ ꝓꝑie nō est pricipiū silloꝝ in oī figura. sꝫ solū ē pricipiū in ꝑª figura. Sc̄ꝫ ḡ hūc modū. si dicā oē aīal est corp⁹. dici d̄ oī nō solū dicet. oē aīal dispōit̄ p corp⁹. sꝫ etiā dicet totū ordinē sillogisticū. iportabit. n. ꝙ omne aīal disponit̄ p corp⁹. ꝛ ꝙ q̄cq̄d disponit̄ p aīal disponit̄ p corp⁹. ḡ ꝓpō vniuersalis dicit v̄tualiter ꝛ quodāmō dici de omni. vt est principiuꝫ formale dicit actualiter ꝛ simpliciter. Ex q̄libet. n. ꝓpōne vniuersali pōt sumi ordo sillogisticus i prima figura ꝛ pōt ex ea sumi pricipiū dici de omni vel de nullo. sꝫ tunc est ibi ꝓꝑie principiū h⁹ q̄ñdo ex ꝓpositiōe vniuersali actualiter explicat̄ ordo sillogisticus i prima figura. ¶ Cuꝫ ergo q̄rit̄ vtꝝ dici de omni possit aliq̄ñ taliter sumi ꝙ sit ideꝫ qḋ ꝓpositio vniuersalis. pꝫ ꝙ si accipiat̄ dici de omni vt est pricipiū materiale sillogismi est idē qḋ ꝓpositio vniuersalis. Si aūt accipiatur vt ē principiū formale. ꝛ vt icludens ordinē sillogisticū nō est idē. Si aūt q̄rat̄ q̄uo Arist. loq̄t̄ de dici de omni. dici dꝫ ꝙ in libro prioꝝ solū loq̄t̄ vt est pricipiū formale ꝛ vt ꝓbat formā sillogismi i prima figura ꝛ vt icludit h⁹ ordinē sillogisticū. ¶ Ulteri⁹ dato ꝙ respectu sillogismoꝝ simpliciter possit accipi dici de omni vt principiū māle ꝛ vt formale. Dubitaret forte aliqs vtꝝ respectu sillogismi demr̄atiui possit accipi dici de oī vt pricipiū māle ꝛ formale. ¶ Dōꝫ ꝙ oēs alij modi sillogismoruꝫ hñt ꝯhere sillogismū simpliciter. sill̄us. n. dyaletic⁹ vel etiā demr̄atiuus nō est sillogismus sumptus simpliciter. sed magis est sillogismus ꝯtractus. vtꝝ aūt ꝯtractio ista fiat p additōeꝫ forme specifice vt dicamus ꝙ sill̄us simpliciter ꝛ cōiter sumpt⁹ sit gen⁹ ad sillogismū dyaleticū ꝛ demr̄atiuuꝫ. vel sit ista ꝯtractio p additōeꝫ habitudinis localis ꝛ necessitate materie. vt dicamus ꝙ sillogismus dyaleticus ꝯhit sillogismū cōiter sumptū addēdo supra ip̄ꝫ habitudinē localeꝫ quādā. sill̄us v° demr̄atiuus ꝯhit ip̄m addēdo neccitateꝫ materie. q̄d autē sup hoc verꝝ sit ad p̄ns nō sit nobis cure iuestigare. sufficit aūt scire ꝙ sillogismus simplr̄ ꝛ cōiter sumptus ꝯhit̄ p sillogismū demr̄atiuuꝫ. ꝛ qꝛ sillogismus demr̄atiuus ē sillogismus ꝯtractus. q̄re sicut i sillogismo simpliciter pōt accipi dici de omni vt ē pricipiū māle ꝛ formale: sic ī sillogismo demr̄atiuo pōt accipi dici de omni vt est vtroq̄ꝫ mō pricipiuꝫ. verūtñ hēbit se dici de omni vt ē pricipiū demr̄atōis ad dici de omni vt est pricipiū sillogismi simpliciter. sic se hꝫ demr̄atio ad ip̄m sillogismuꝫ simplr̄. Quare sic demr̄atio addit supra sillogismū simpliciter. sic dici de omni vt ē pricipiū māle demr̄atōis addit supra dici de omni vt ē pricipiuꝫ māle sillogismi simplr̄. ꝛ ēt dici de omni vt est pricipiū formale demr̄atōis addit supra dici de omni vt ē pricipiū formale sillogismi simplr̄. ¶ Ulteri⁹ aūt dato ꝙ dici de omni possit accipi duob⁹ modis vt ē pricipiū demr̄atōis sic accipit̄ duob⁹ modis vt ē pricipiū sillogismi simplr̄. ꝛ dato ꝙ sic acceptū addat supra dici de oī ēt illo mō sumptū. dubitaret forte aliqs quid addat ꝛ quō sit accipiēda h⁹ additio. ¶ Dōꝫ ꝙ sicut demr̄atio addit supra sill̄ꝫ simpliciter neccitatē māe sic dici de omni vt ē pricipiuꝫ demr̄atōis siue sit principiuꝫ māle siue sit formale addit supra dici de omni vt ē pricipiū sill̄i simplr̄ neccitatē materie ꝛ vniuersalitatē tēpoꝝ. qḋ sic declarat̄. acceptū. n. dici de omni vt ē pricipiuꝫ māle sillogismi simplr̄ nihil aliud dic̄ q̄ꝫ ꝓpōnē vl̄eꝫ hñteꝫ i se vl̄itateꝫ subiectoꝝ. sꝫ dici de omni vt est pricipiū māle demr̄atōis dicit ꝓpōnē vniuersalē hñtem in se vniuersalitatē nō solū suboꝝ sed etiā tempoꝝ. nā omne. a. est. b. vt est principiū māle sillogismi simpliciter nō plus iportat nisi ꝙ omne. a. disponit̄ p. b. sed si h⁹ ꝓpositio debeat eē principiū demōstratōis nō solū importabit vniuersalitatē subiectoruꝫ vt ꝙ omne. a. disponitur p. b. sed etiaꝫ vniuersalitatem tempoꝝ vt ꝙ semper. a. disponitur p. b. Et sicut dici de omni vt est principiū materiale demōstratōis addit supra dici de omni vt est principiuꝫ materiale sill̄i simplr̄ vniuersalitatē tempoꝝ. sic etiā vt est ꝑncipiuꝫ formale

z vt includit ordinez silli demr̃atiui addit supra dici de
omni vt includit ordinē sillogismi simplr̄ vl̄itatē tēpoꝝ.
nā omne.a.est.b. vt ē ꝓncipiuz formale silli cōiter sum-
pti īportat totū ordinē huĩ sillogisticū ꝙ omne.a. dispo
nit̄ p.b.z qcqd disponit̄ p.a.disponit̄ p.b. In hoc aūt im
portat ordo sillogisticus ī ꝓma figura.naz ī ꝓma figura
subm disponit̄ p ꝓdicatū in maiori z qcqd disponit̄ per
subiectū in minori disponit̄ postea p ꝓdicatū in ꝯclōne.
pz qd īportat.omne.a.ē.b. vt est ꝓncipiuz formale silli
cōiter sumpti.sz vt est ꝓncipiuz formale silli demr̃atiui
īportabit ordinē sillogisticū cum quadā necītate mãe z
vl̄itate tēpoꝝ.īportabat.n.ꝙ omne z sp̄.a.disponit̄ p.b.
z qcqd disponit̄ p.a.semp disponit̄ p.b. ¶ Ulteri⁹ forte
dubitaret aliqs cū dici de omni possit eē ꝓncipiuz mãle
z formale taz silli cōiter sumpti q̄z ēt demr̃atiui. quō sit
accipiēdū sz intētōez phi vtroqz mō sillogiçādi. ¶ Di-
cēdū ꝙ cū ī libro ꝓoꝝ magis tradat̄ forma sillogistica.
hic aūt psupponat̄ talis forma.sz applicet̄ ad necessariā
mãm z demr̃atiuā.si volumus ire s̄m mētē phi. videt̄
dici de omni sumēdū esse in lib⁹. ꝓoꝝ vt est ꝓncipiū for-
male z vt īportat ordinē sillogisticū.in hoc aūt libro vr̄
sumēdū esse magis vt ē ꝓncipiū mãle vt est idē ꝙ ꝓpō
vr̄ necãria importās vl̄itatē tā subiectoꝝ q̄z tempoꝝ.
¶ Ulteri⁹ āt dato ꝙ dici de omni vt ē ꝓncipiū demr̃a-
tiōis addat supra dici de omni vt ē ꝓncipiū silli simplr̄:
Dubitaret forte aliqs vtꝝ dici de oī vt est ꝓncipiuz silli
simplr̄ possit aliquo mō addere supra dici de omni vt ē
ꝓncipiū demr̃atōis.Et vr̄ ꝙ nō.qr semp posteri⁹ addit
ad ꝓus nō āt ecōuerso. Et semp minus vl̄e addit supra
magis vl̄e z nō ecōuerso.sz dici de omni vt est ꝓn⁹ de-
mr̃atōis est posteri⁹ z minus vl̄e q̄z dici de oī vt est ꝓn⁹
silli simplr̄.hoc g̃ addit supra illud non ecōuerso. ¶ In-
ꝯtrariū.qr dici de omni vt ē ꝓncipiū silli simplr̄ pōt eē ꝓn
cipiū formale z icludere ordinē sillogisticū. vt āt ē ꝓnci
piū demr̃atōis pōt eē ꝓn^m mãle z nō icludere hōꝝ ordinē.
ẽ aliqd pōt dicere dici de omni ī lib⁹ ꝓoꝝ qd nō dicet dī
ci de omnii lib⁹ posterioꝝ.dicet.n. ordinē sillogisticū z
poterit illud dici ō omni supra istud addere hōꝝ ordinē.
¶ Dicēdū ꝙ dici de omni ī h⁹ lib⁹. z ī libro ꝓoꝝ cū vtrūqz
dicat̄ multiplr̄.sz s̄m eūdē modū accipiat̄ vtrūqz semp
inueniemus ꝙ hoc addat supra illud z nō ecōuerso. vt ra
tiōes ꝓposite ondebāt.nā h̄ dici ō omni sumptū mãlr
addit supra illud mãlr acceptū.z acceptū formalr̄ ad-
dit supra illud formalr̄ sumptum:sz si sit difformis acce
ptio vt si sumat̄ h̄ dici de omni mãlr.z dici de omni ī li
bro ꝓoꝝ formalr̄ tūc hoc addet supra illud z ecōuerso.
Possꝫ de hoc ī nā lib⁹ exemplū q̄rimus dicemus ꝙ suba
multiplr̄ dr̄.dr̄.n.de forma z mã z de ꝯposito.z corp⁹ ēt
dr̄ multiplr̄.dr̄.n.de mã organica z de ꝯposito ex mate-
ria z forma.nā corpus qd est genus s̄tē ē corpus qd diui
dit̄ in aiatuz z inaiatū dic̄ qd ꝯpositū ex mã z forma,
sz corpus qd est altera ps cōpositi sic dicimus aial cōpo
situ ex aia z corpore:pōt dicere ipsaz mãz organicā. Si g̃
q̄rat̄ vtꝝ corpus addat supra subam vel ecōuerso.dice-
mus ꝙ si sit vniformis acceptio corp⁹ addit supra sub-
stantiā nō ecōuerso.nā si corpus sumat̄ mãliter z vt ē al
tera pars cōpositi addit supra subaz put substātia ipsaz
materiā noiat.nā corpus sic sumptū dicit materiā ma-
gis ꝯctā q̄z dicit suba.sic etiā si sumat̄ corpus vt ē genus
z vt dic̄ qd cōpositū ex mã z forma addit supra subam
venoiat hōꝝ rē cōpositā:eo ꝙ suba noiat rē cōpositā ma
gis sub nō vl̄i q̄z faciat corpus.sed si sit acceptio diffor-
mis vt sumat̄ corpus put dicit materiā organiçatā z ac
cipiat̄ suba put dicit ꝯpositū ex mã z forma:tūc corpus
addet supra subaz.z substātia supra corpus. nō tñ eodē
mō.sed corpus addet supra subam rōne spālitatis. sub-
stātie aūt addet supra corpus rōne totalitatis.addet.n.
corpus sic sumptū supra subaz.qr dicit mãm orgāizatā
quā nō dicit suba s̄m se sumpta in q̄cūqz significatōe sū
mat̄.sic ēt suba addet supra corpus:qr substātia sic sum
pta dicit rez totā:corpus aūt sic acceptū solū alterā par
tez ꝯpositi noiat. ¶ Hoc viso pz vez eē qd dicebat̄. nā
si dici de omni qd demr̃atōis est ꝓncipiū z dici de omni
in libro ꝓoꝝ vniformiter accipiātur semp hoc addit su
pra illud.nō ecōuerso:sz si accipiātur difformiter. vt g
hoc accipiat̄ materialiter put nō includit ordinē sillo-
gisticū:aliud vō accipiat̄ formalr̄ prout includit ordinē
sillogisticū h⁹ addit supra illō.qr īportabit necītatē ma-
terie z vl̄itatē tēpoꝝ:qd nō importat illud. z ēt illud ad-
dit supra istud:qr īportabit ordinē sillogisticū qd nō im-
portabit istud.Qd aūt arguebat̄:qa semp posterius ad-
dit supra ꝓus.z minus vl̄e supra magis vl̄e nō econuer-
so.Dico vez ēē cū ē vniformis acceptio.sz cū acceptio
est difformis pōt hoc addere supra illud z ecōuerso. vt
est in suba z corpore patefactū. ¶ Deinde cū dic.

¶ Signum aūt est. Nāqz instantias sic proferi-
mus sicut de omni interrogāti aut si in quo-
dam nō.aut si aliquando non.

¶ Probat qd dixerat per quoddā signū.dixerat.n.ꝙ di-
ci de omni de quo hic agit̄ z qd est demr̃atōis ꝓncipiū
importat tam vniuersalitatē subiectoꝝ q̄z tēpoꝝ. Ideo
ait.(Signū aūt est) supple dici de omni de quo h̄ agit̄
ꝙ importet vtrāqz vl̄itatē.(nā si interroganti de omni
sic).i. vtroqz modo(instātias pferemus.aut si in quo-
dam nō est).i.nō est ibi vl̄itas subiectoꝝ(aut si aliquā-
do nō est).i.si nō est ibi vniuersalitas tēpoꝝ. ¶ Notan-
dū aūt ꝙ ad dici de omni z ad ꝓbationē vniuersalē q ē
ꝓncipiuz demōstrationis duobus modis possumus in-
ferre instātias.vel si nō est ibi vniuersalitas subiectoꝝ.
sed est in quodam sic in quodā nō. vel si non est ibi vni-
uersalitas tempoꝝ.z est aliquando sic:aliquādo non. z
quia vtroqz modo possumus instare contra hoc.dici de
omni signū est ꝙ dici de omni hic traditū dicat vtrāqz.
videlicet vl̄itatē subiectoꝝ z tempoꝝ.

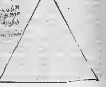
¶ Per se aūt sūt q̄cūqz sūt ī eo qd qd ē: vt triā-
gulo inest linea z linee pūctū. Suba.n.ipoꝝ
ex his est q̄ insunt in rōne dicēte qd est.

¶ Postq̄z phus determiauit de omni. In parte ista vt di-
cebat̄ determinat de p se. Circa qd duo facit:quia ꝓmo
determiat de modis p se ondēs q̄ttuor esse hōꝝ modos.
scdo qd dixerat adaptat ad demōstratōez declarās q il-
loꝝ modoꝝ demōstratōi sunt vtiles ibi.(Que ergo di-
cunt̄ in simplr̄ scibilib⁹.) Ad euidētiā aūt ꝓme ptis sciē-
dū ꝙ p se dic̄ habitudinē ad cām.vñ z phs 5° meta.ca°.
de p se.ait.ꝙ p se z cā eq̄liter sūt.In ipso ergo p se accipiē-
dus ē respectus ad cām.respectus aūt ad cām pōt acci-
pi dupl̄r.vel positiue.vel negatiue.vtroqz aūt mō sumi-
tur p se.Dicit̄.n.p se nō solū p respectū ad cām positiue
vt ꝙ sit ibi eēntialis hitudo ad cām.sz ēt dr̄ p se p respe-
ctum ad cām negatiue vt dr̄ aliqd eē p se:eo ꝙ nō hēat
cām.vñ z 5° meta.cap.de p se.dr̄ ꝙ est illud p se qd non
hꝫ aliq̄z cām.Scdm hoc ergo potuerūt accipi modi per
se.nā essentialis hitudo ad cām ē multiplr̄: qa vel ē ad
cām formalē vel mãlē vel efficiētē vel finalē. Sz habi-
tudo ad cām efficiētē z finalē vt in psequendo patebit
nō facit nisi vnū modū per se. Erūt ergo quattuor mo-
di dicēdi per se.quoꝝ ꝓmus sumit̄ p respectuz ad cām
formalē.secūdus ad mãlē.tertius vō sumit̄ per negatio-
nē cause vel p nō hr̄e cām.q̄rtus vō p respectuz ad cām
efficiētez z finalē.hec aūt sic declarātur. Naz ꝓmus est

quādo diffinitio vel pars diffinitōis p̄dicat̄ de subō. In p̄mo ḡ mō p̄dicatū est de rōne subiecti quod ptinet ad cām formalē: q̄r oēs partes diffinitōis sunt forme. Est eni diffinitio s̄mo declarati⁹ q̄ditatis ⁊ eētie. q̄ditas aūt ⁊ eētia ad cāz formalē ptinēt. Scd̄s aūt modus ē q̄ñdo p se passio p̄dicat̄ de subiecto: ⁊ q̄r subiectū igredit̄ur diffinitōez p se passiōis sic̄ in p̄mo mō p̄dicatū per se erat de rōne subi: s̄ȝ i scd̄o mō subiectū est de rōne p̄dicati. hic āt scd̄s modus ad cāz mālē pōt reduci: q̄r subm respectu passiōis se h̄z vt mā ⁊ p se passio in suo subo fundat̄ tā̄q̄ȝ in mā. Tertius modus idē sonat ⁊ p eodē accipit eē p se q̄d nō eē in alio: s̄m quē modū p̄me substātie sunt p se: q̄r oīa alia sunt in p̄mis. p̄ma aūt dr̄ eē p se: q̄r nō sūt ī alijs. Inde ē q̄ destructis p̄mis nō pōt aliqd aliorū remāere. sic. n. eē p se nihil aliud sonat q̄ȝ eē hoc aliqd ⁊ p se existere. ⁊ q̄r albedo nec aliq̄d aliud accñs existit p se. s̄ȝ sustētat̄ in alio. sic ēt q̄r nec vlla existūt p se: s̄ȝ sunt ī alijs seq̄t̄ q̄ sola īdiuidua p̄me substātie p se sūt. illud ḡ eē p se q̄si sumit̄ negatiue. nō. n. ē sensus q̄ indiuidua p̄me sube sint p se positiue: q̄r sūt ī seipsis. pbat̄. n. in 4°. phicorū q̄ nihil ē in seipō: s̄ȝ dr̄ p̄me substātie esse p se: q̄r nō sunt ī alijs: s̄ȝ magis alia sūt in ipsis. Quart⁹ āt modus dicēdi p se sumit̄ p ɔpatōez ad cāz efficiētē ⁊ finalē. naz q̄ñ aliqd euenit q̄ cā nō ordinat̄ ad illud ⁊ q̄ ē pter ītentiōez dr̄ eē p accñs: s̄ȝ si cā ordinet̄ ad illud erit p se. vt si me ābulāte corruscat. hoc fuit p accñs: q̄r ābulatio mea nō ordīabat̄ ad corruscatōez. ⁊ si fodiēs in terra vt faciat sepulchrū īueniat thesaurū h⁹ fuit p accñs: q̄r fuit p̄ter intentiōez cāe. s̄ȝ si q̄s decollat aliquē vel strāgulat ip̄z si ex hoc seq̄t̄ itert⁹ ei⁹ nō ē p accñs: q̄r strāgulatio ⁊ decollatio p se ordināt̄ ad mortē. Interfect⁹. n. si itereȝt pp īterfectōez. i. pp strāgulatōez vel pp aliud gen⁹ mortis nō ē p accñs: s̄ȝ p se. illud ḡ p se vr̄ diuidi ɔ̄ fortunā ⁊ casū. Scd̄z hoc ḡ diceret̄ eē p se q̄ sūt s̄ȝ in tētōez cāe efficiētis. p accñs vō q̄ sunt p̄ter itētōez ei⁹. Et q̄r q̄d intēdit̄ a cā efficiēti ē finis oȝ q̄ ad intentiōez cāe efficiētis ɔcurrat tā cā efficiēs q̄ agit q̄ȝ cā finalis quā intēdit ⁊ pp quā agit. Ordo ḡ ad p se cām efficiētē ⁊ finalē facit hūc q̄rtū modū. hñ itaq̄ȝ dcīn est q̄ttuor eē modos p se. quorū p̄mus. scd̄s. ⁊ q̄rtus sumūt̄ positiue. terti⁹ vō sumitur quodāmō negatiue vt idē sonet eē p se q̄d nō eē ī alio. ¶ Hoc viso dicamus q̄ hec lectio in q̄ agit̄ d̄ modis p se diuidit̄ in p̄tes q̄ttuor s̄m q̄ttuor modos dicēdi p se. scd̄a ps ē ibi. (Et in q̄buscūq̄ȝ ipo.) tertia ibi. (Amplī⁹ q̄cūq̄.) q̄rta ibi. (Itē alio mō.) Dicit ḡ. (Per se aūt sūt q̄cūq̄ȝ sunt in eo q̄d q̄d ē) .i. q̄cūq̄ȝ ptinēt ad diffinitiuaz rōnē ita q̄ diffinitio ⁊ pars diffōnis p̄dicāt̄ de diffinito p se. manifestat aūt q̄d dixerat p exēplū. d. (vt triāgulo inest linea ⁊ pūctus liner) sup. iest p se. (q̄r suba eorū) .i. subalis diffinitio ipoȝ tā triāguli q̄ȝ liner (est ex ipsis) .i. ex lineis ⁊ pūctis. nā diffinitio triāguli ē ex lineis. diffinitio liner ē ex punctis. Et subdit (⁊ q̄ isunt in rōne dicēti q̄d ē) . q. d. q̄ nō solū pūctus inest p se linee: ⁊ linea per se triāgulo. s̄ȝ vlr̄ q̄. i. q̄cūq̄ȝ isunt in rōne dicēte q̄d ē .i. īsunt in rōne diffinitiua. su. p se dr̄ d̄ diffinito. ¶ Notāduȝ aūt q̄ substātia. i. subalis diffinitio triāguli ē ex lineis: q̄r in diffōne triāguli ponit̄ linea. Est. n. triangulus figura plana trib⁹ rectis lineis ɔtēta. sic etiā substātia. i. subalis diffinitio linee ē ex punctis. q̄r in diffōne linee ⁊ maxime ī diffinitōe linee recte ponūt̄ puncta. nā cū nō sit dare lineā infinitā oȝ eā finiri p pūcta. Est ḡ linea lōgitudo sine latitudie cuius fines siue cui⁹ extremitates sunt duo pūcta. ¶ Notādū ēt q̄ ī diffinitiua rōne q̄dā sunt q̄ p̄dicāt̄ in recto. quorūdā vō nō ē p̄dicatio simplr̄ in recto: s̄ȝ oȝ vel diffinitū vel diffinitiua poni ī obliquo ad hoc q̄ vnū p̄dicet̄ de alio. videmus. n. q̄ aīal ptinet ad diffinitōez hoīs ⁊ p̄dicat̄ de hoīe in recto: q̄r hō ē aīal. linea vō itrat diffinitōez triāguli. ⁊ tñ nō p̄dicat̄ de triāgulo ī recto: q̄r triāgulus nō ē linea. est tñ figura in q̄ est linea vel ē figura hñs lineas. sic ēt pūctus itrat diffōnez liner nec tñ punctus p̄dicat̄ de linea i recto: q̄r linea nō est punctus: s̄ȝ est lōgitudo in q̄ sunt pūcta vel hñs puncta. q̄litercūq̄ȝ tñ oliqd intrās diffinitōez alicui⁹ p̄dicet̄ de ipō vel in recto vel obliquo semp cōparat̄ ad ipm p se. Et est ibi p̄mus modus dicēdi p se. ¶ Dubitaret forte aliqs. q̄r videt̄ q̄ diffinitio ⁊ pars diffōnis nō ptineāt ad eundē modū dicēdi per se. nā de per se s̄m p̄mū modū ⁊ scd̄z nihil aliud est q̄ȝ q̄dā modus p̄dicādi. Tūc arguit̄ sic. q̄ nō ptinēt ad vnū ⁊ idē p̄dicatū nō pertinent ad vnū ⁊ eūdē modū p̄dicādi. sed diffinitio ⁊ pars diffinitōis vt pbabit̄ dicunt aliud ⁊ aliud p̄dicatū. igit̄ non dicūt eūdē modū p̄dicādi. pbo assumptū. ph̄s. n. circa p̄ncipiū p̄mi thopico. distinguit q̄tuor p̄dicata. s. genus diffinitionē: propriuȝ ⁊ accidens. sed genus est pars diffinitōis. ḡ si genus nō est idem p̄dicatū q̄d diffinitio seq̄t̄ q̄ diffinitio ⁊ pars diffōnis nō dicāt idē p̄dicatū. ḡ multo magis nō dicūt eūdē modū p̄dicādi. ¶ In ɔ̄riū est ph̄us q̄ diffinitōz ⁊ partē diffinitiōis ordinat i vno ⁊ eodē mō p̄dicādi. vȝ. ī p̄mo mō dicēdi per se. ¶ Dōȝ q̄ nō est icōueniēs q̄dā vno mō accepta collocari sub vno mō q̄ alio mō ɔsiderata pertinēt ad aliū ⁊ aliū moduȝ. iō vt cōiter ponit̄ h̄ p̄dicata pñt ɔsiderari s̄ȝ q̄sdā itentiōes cōes q̄ sūt maius eq̄le ɔuersiȝ ⁊ nō ɔuersiȝ. s̄ȝ hoc ergo accipiunt̄ a logico q̄ttuor p̄dicata de q̄bus agit̄ in thopicis. nā q̄cq̄d predicat̄ de alio vt ē substātia vel accidēs vel dicit eētiā eius vel nō dicit eētiā eius. si dicit eius essentiā vel est in plus ⁊ nō predicat̄ ɔuersim. ⁊ tūc est genus. si aūt dicit essentiā ⁊ ē eq̄le ⁊ p̄dicat̄ ɔuersim sic ē diffinitio. Quātū ḡ ad ea q̄ indicāt essentiā habemus duo p̄dicata quorū vnū est i plus vt genus. aliud ī eque vt diffinitio. Si vō h̄ p̄dicatū nō indicet eētiā vl̄ nō predicat̄ ɔuersim ⁊ tūc est accñs. vel p̄dicat̄ ɔuersim ⁊ tūc ē ppriū. Quattuor ḡ sunt p̄dicata duo idicātia eētiā. quorū vnū predicat̄ ɔuersim vt diffinitio. aliud nō ɔuersim vt genus. Et duo sunt nō īdicātia eētiam. quorū vnū nō predicat̄ ɔuersiȝ vt accñs cōe. ⁊ aliud cōuersiȝ vt ppriū. Omne ergo predicatū vel ē aliq̄d istoruȝ q̄tuor vel annectit̄ ⁊ reducit̄ ad aliq̄d istorū. si ergo ɔsideremus has intētōes q̄ sunt p̄dicari ɔuersim vl̄ nō ɔuersiȝ diffō ⁊ ps diffōnis nō dicunt idē predicatū nec eundē modū predicādi. Sȝ si ɔsideret̄ diffinitio ⁊ pars diffōnis nō p predicari ɔuersiȝ vel nō ɔuersiȝ. s̄ȝ p predicari eētialr̄ vel nō eētialr̄: sic diffō ⁊ ps diffōnis ptinēt ad eundē modū predicādi: q̄r tā diffinitio q̄ȝ partes diffōnis eētialr̄ predicāt̄. ⁊ hoc mō ē hec ɔsideratio vt sub eodē mō predicādi collocāt̄. ¶ Deīde cū dicit.

Ysocheles seu egerus hñs duo latera eq̄lia tñ.

¶ Et qui buscūq̄ȝ eorū q̄ insunt ipsis ipsa i rōe īsūt q̄d ē dēmōstranti. vt rectuȝ iest linee ⁊ circulare ⁊ impar ⁊ par

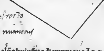

numero et primum et compositum et ysosceles. quod est equilaterum. et scalenon idest altera parte longius et que omnibus bis insunt in ratione dicente quid est. hinc quidem linea inde numerus. Similiter autem et in aliis huiusmodi vnumquodque per se esse dico.

equilaterus seu ysopleuros habens tria latera equalia.

Scalenon seu gradatus habens tria latera inequalia.

¶ Determinat de secūdo modo dicēdi per se. Circa quod duo facit quia pͥmo determinat de his que dicūtur hoc modo per se. secundo de his que dixerat declarat que sunt illa que dicūtur per accidens ibi. (Quecunque vero naturaliter.) Continuetur autē sic. nō solum competit pdicari per se diffinitiōi et partibus diffinitionis: immo competit pdicari per se (et quibuscunque ipsorum). i. de numero ipsorum accidētium (que insunt ipsis) subiectis (et ipsa) subā (insunt in ratione). i. diffinitione (demonstranti). i. indicanti (quid est) quasi dicat quod quecunque accidētia sic sunt in subiectis quod tamē ipsa subiecta sunt de ratione ipsorum accidētium et pertinēt ad diffinitionē que dicit quid est ipsorum accidētium. omnia hmōi accidentia insunt per se subiectis illis (vt rectum et circulare) inest linee per se (et par et impar et primū et compositum et ysopleros quod est equilaterum et scalenon quod est altera parte lōgius numero). i. insunt per se numero. et subdit (et que insunt). i. et linea et numerus sunt illa subā (que insunt omnibus his) passionibus enumeratis (insunt dico (in ratione dicēte quid est). i. in ratione quiditatiua et diffinitiua. Quod autē linea et numerus sint in rationibus omnium passionū predictarum patet quod (huic quidem). i. recto et circulari (linea). i. inest linea. in diffinitione enim eorum suscipitur linea. (illis autē). i. in diffinitione illorum videlicet paris et imparis pͥmi et compositi equilateri et altera parte lōgioris (numerus). i. suscipitur numerus. et subdit. (Similiter autē et in aliis huiusmodi) i. in aliis subiectis que suscipiūtur in rationibus suarū passionū (vnicuique) s. termini subiectorum (per se esse) i. in esse (dico) s. passiōes suas. ¶ Dubitaret forte aliquis: quia equilaterus siue ysopleros et scalenon quod est altera parte longius nō videntur esse passiones nūeri: sed magis videntur esse spēs triāguli. nā vt patet in pͥ euclidis tres sūt spēs triāguli. vz. ysopleros siue eqlaterus habēs tria eqlia latera. ysocheles siue equicrus hns duo eqlia latera. et scalenō siue gradatus quod ē triū ineqliū laterum. ¶ Dicendum quod sm quosdā hoc quod dicitur ysopleros et scalenon nō est referēdum ad numerum: sed ad triāgulum: sed hec videtur esse assumptio difficilioris: quia nō videtur esse per se in scdo modo dicēdi per se quādo spēs pdicatur de genere. nō. n. videtur spēs esse ppa passio generis sic quod homo nō ē ppa passio aialis nec vr ēe scds modus dicēdi per se. aial est hō. sic nō vr scds modus dicēdi per se quod triāgulus est equilaterus nisi forte diceretur eqlaterum esse passionē triāguli. attn quia nescimus noiare ppas spēs trianguli noiamus eas per hmōi passiōes. sic qn nescimus noiare ppas drntias circūloqmur eas per qdā accntia. Sed et hoc si verum eēt nō videremur ire ad mētē phi: quia cū hic nulla mētio fiat de triāgulo: sed solū de linea et nūero vr oēs pfatas passiōes referēdas eē ad lineā vl ad nūerum. ¶ Sciēdū ergo quod multe passiōes ptinui trāsferuntur ad numerum et qdratum et cubitū licet ppe repiātur in ptinuis trāsferuntur tn ad numeros. sic ēt eqlaterum et altera pte lōgius licet ppe repiātur in ptinuis trāsferūtur tn ad numeros. Sed hoc ergo dicemus quod cū. 8. passiones sint numerate due illarum. vz. rectum et circulare competūt linee. et linea ponitur in diffinitiōe illarum: quia rectum vt est passio linee pōt diffiniri quod linea est cuius mediū nō exit ab extremis: sed etiā circulare vt ptetit linee est linea eqlr curua et eque distās a cētro. Religue vo passiōes. 6. vz. par et ipar. pͥmū et cōpositū. eqlaterus et altera pte lōgius sūt passiōes numeri. nā par est nūerus in duo eqlia diuisibilis. ipar vo quia in duo eqlia diuidi nō pōt: nūerus vo pͥmus est qui nullo nūero sed vnitate mēsuratur. ppositus vo nūerus est qui aliquo alio nūero mēsuratur. nūerus vo eqlaterus dr qui fit ex numero ducto in se: vt qtuor qui fit ex ductu binarii in seipm. dr. n. hic nūerus eqlaterus: quia si describerentur qtuor haberent eqlia latera. quia ex oi latere hret duo. sic etiā ois qdratus est nūerus eqlaterus quia pōt talr scribi. quod ex oi pte hēbit eqlia latera. Nūerus vo altera pte longior dr numerus qui fit ex ductu nūeri vnius in aliū. vt senarius qui fit ex ductu binarii in ternariū hz vnū latus lōgius alio. si describeretur senarius ex vno latere haberet tria et ex alio duo. Si enim describerentur tres vnitates et sub illis tribus vnitatibus describerentur tres alie vnitates facerent senarium. que vt patet non haberent equalia latera. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quecūque vero neutraliter insunt: accidētia sunt vt musicum aut album aiali.

¶ Ostendit que pdicantur per accidens. d. (Quecūque insunt neutraliter). i. neutro modo. quia nec īsunt sicut diffinitio vel pars diffinitionis inest diffinito. nec sicut ppria passio subō. (accidentia sunt). i. pdicantur per accidens (vt musicum vel album) inest homini vel (aiali) ¶ Dubitaret forte aliquis. quia nō videtur esse verum quod hic dr. vz. quod que nec pdicantur sicut diffinitio de diffinito nec sicut ppria passio quod accidentia sint, nā ptingit diffinitū de diffinitione pdicari. vt cum dr aial rōnale et mortale ē hō. hic aūt nō pdicatur diffinitio de diffinito: sed magis econuerso. nec etiam pdicatur ppria passio de subō: quare diffinitum nō est ppria passio diffinitiōis. ergo si est per se cum diffinitio pdicatur de diffinito. queritur an sit per se cū diffinitum pdicatur de diffinitiōe. et si est per se cum ppria passio predicatur de subiecto. queritur an sit per se cum subiectū predicatur de ppria passiōe. ¶ Dicendum quod forte videtur aliquibus cū diffinitū predicatur de diffinitione est per se: sed transit ad secundum modum. et si subiectum predicatur de passione est per se sed redit in pͥmū. si ergo dicatur. homo est animal rōnale et mortale. primus modus est per se. sed si cōuertatur hec propositio et dicatur. animal rōnale et mortale est hō. videtur esse secūdus modus. nā in pͥmo mō pdicatū est de rōne sub-

iecti.in secūdo subiectū de rōne p̄dicati.si igitur diffini-tio predicat̄ de diffinito est p̄mus modus: q2 tūc predi-catū est de rōne subiecti. sȝ si diffinitū p̄dicat̄ de diffini-tiōe videt̄ esse secūdus modus: q2 tunc subm̄ ē de rōne p̄dicati sic in scd̄o mō. si dicat̄ nasus est simus est secun-dus modus: q2 hoc subm̄ est de rōne p̄dicati. sed si ꝯuer-tat̄ simus est nasus. videt̄ redire in p̄mū modū: q2 hoc p̄dicatū est de rōne subiecti. sȝ vt patebit in sequēti .q. si p̄mus modus ꝑ se ꝯuertat̄ nō fit secūdus modus. ⁊ si se-cūdus ꝯuertat̄ nō redit in p̄mū. Ut ḡ appeat v̄itas q̄sti-ti. sciendū q̄ p̄dicatio ꝑ se p̄supponit p̄dicatōez directā. indirecta aūt p̄dicatio nō pōt dici ꝑ se directe nisi dicat̄ forte ꝑ se ꝑ reductōez. nā cū subiici sit māe. denoiare āt ꝑtineat ad formā: id q̄d subiicit̄ in ꝑpōne h̄ȝ rōnē māe. id v̄o q̄d aliud denoiat ⁊ q̄d de alio dr̄ h̄ȝ rōnez forme. nūq̄ȝ itaq̄ȝ ē directa p̄dicatio nisi subm̄ h̄eat rōnē māe. ⁊ p̄dicatū rōnem forme. q̄re si diffō p̄dicat̄ de diffinito cū diffinitio h̄eat rōnez forme est ibi p̄dicatio directa ⁊ directe ⁊ ꝑprie poterit ibi eē modus dicendi ꝑ se: sed si ecōuerso fiat ⁊ de diffinitōe p̄dicet̄ diffinitū: q2 tūc subȝ h̄ebit rōnem forme nō erit ibi p̄dicatio directa. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō erit ibi modus dicēdi ꝑ se directe: sed est ibi ꝑ se hoc est ꝑ reductōez. sic ēt in 2° mō si de subiecto p̄dicet̄ ꝑp̄a passio est ibi p̄dicatio directa ⁊ directe pōt assignari mo-dus dicēdi ꝑ se: sȝ si ecōuerso fiat vt de ꝑp̄a passiōe p̄di-cet̄ subm̄ nō erit ibi p̄dicatio directa. q2 subm̄ tunc non h̄ebit rōnez māe: sȝ forme ⁊ p̄dicatū nō habebit rōnem forme: sȝ māe. igit̄ cū diffinitū p̄dicat̄ de diffinitōe ⁊ cū subm̄ p̄dicat̄ de ꝑp̄a passione nō est directe ꝑ se nec est ꝑ̄pe ꝑ accn̄s. cūȝ sit ꝑ se habitudo p̄dicati ad subm̄. dice-mus ḡ tales ꝑpōnes eē ꝑ se nō directe: sȝ ꝑ reductionē. ¶ Ulterius forte dubitaret aliq̄s q̄re p̄mus modus ꝑ se ꝯuersus nō fiat secūdus. hoc ē q̄re si diffinitū p̄dicat̄ de diffinitōe q̄re nō ē ibi secūdus modus dicēdi ꝑ se cū subm̄ sit tunc cā p̄dicati. q̄d vt dicebat̄ ꝑtinebat ad 2m̄ modūȝ. ¶ Sic ēt dubitari posset q̄re scd̄s modus ꝑ se ꝯuersus nō redit i p̄mū. nā si subm̄ p̄dicat̄ de ꝑp̄ria pas-sione vr̄ esse vt antea dicebat̄ p̄mus modus dicēdi ꝑ se cū p̄dicatū sit ibi cā subiecti. ¶ Dicēdū q̄ ad p̄mū mo-dū dicēdi ꝑ se nō sufficit q̄ p̄dicatū sit q̄liscūq̄ȝ cā subie-cti: sȝ oȝ q̄ h̄eat rōnē cāe formalis. ideo si ꝯuertat̄ secū-dus modus dicēdi ꝑ se ⁊ p̄dicet̄ subm̄ de ꝑp̄ria passiōe ꝑ h̄ꝯ ꝯuersionē nō est ibi ꝑ se p̄mus modus: q2 lȝ cum subm̄ p̄dicat̄ de ꝑp̄ria passiōe predicatū sit tūc cā subie-cti: nō tn̄ h̄ȝ rōnē cāe formalis: sed magis māl̄is. sic ēt si diffinitū predicat̄ de diffinitiōe nō ē scd̄s modus: q2 ad 2m̄ modū ꝑ se nō sufficit q̄ subm̄ sit q̄liscūq̄ȝ cā p̄dicati: sȝ reqrit̄ q̄ sit cā māl̄is. diffinitio aūt respcū diffiniti nō est cā māl̄is: sȝ formalis pot'. ¶ Ulteri' aūt forte du-bitaret aliq̄s q̄uo cū ꝯuertit̄ p̄mus modus ⁊ p̄dicat̄ dif-finitū de diffōne ⁊ ēt cū ꝯuertit̄ secūdus ⁊ p̄dicat̄ subm̄ de ꝑp̄a passiōe sit ibi modus dicendi ꝑ se ꝑ reductiōez. ¶ Dicendū q̄ sicut p̄ncipia sunt i genere ꝑ reductiōez. q2 sunt in genere ꝑ sua p̄ncipiata vt dicamus q̄ iō p̄nci-pia sūt in genere: q2 p̄ncipiata sunt i genere: ⁊ si p̄ncipia sunt in genere ꝑ p̄ncipiata cogimur ꝯcedere ea eē in eo-dē genere i quo sūt p̄ncipiata sua. sic cū diffinitū p̄dicet̄ de diffōne nō ē ꝑ se nisi q2 sua ꝯuersa ꝑ se ē. vt q2 cū dif-finitio predicat̄ de diffinito est ꝑ se. iō ecōuerso fit cum diffinitū predicat̄ de diffōne est ꝑ se. Sicut ergo cūȝ ali-q̄d est i genere ꝑ aliud ē in eodē genere i quo ē illud. sic cū aliq̄d reducit̄ ad ꝑ se ꝑ aliud: oȝ q̄ reducat̄ ad ideȝ ꝑ se i quo ē illud. Et q2 cū diffō predicat̄ de diffinito ē p̄-mus modus si ecōuerso fiat reducet̄ ēt ad p̄mū modū. Et q̄d dcm̄ est de diffōne respectu diffiniti intelligēduȝ est de ꝑtib' diffinitōis respectu diffiniti. vt si genus vel dr̄ia predicat̄ de sp̄e erit p̄mus modus per se directe. Si aūt ecōuerso fiat erit p̄mus modus per reductionē sic ēt si de subiecto p̄dicet̄ ꝑp̄a passio erit secūdus mo-dus ꝑ se directe. si āt ecōuerso fiat erit secūdus modus ꝑ reductōez. ¶ Ulterius cū omne ꝑ accn̄s reducat̄ ad ꝑ se dubitaret forte aliq̄s si p̄mus ⁊ secūdus modus cō-uersi sint per se ⁊ per reductōez. ⁊ q̄re ēt ꝑpōnes ꝑ accn̄s reducunt̄ ad ꝑ se: q̄ differētia est iter hos modos cōuer-sos ⁊ ꝑpōnes ꝑ accn̄s. Dicēdū q̄ aliquid pōt reduci ad ꝑ se dupl̄r vel rōne rei vel rōne modi. ꝑpōnes aūt ꝑ ac-cidēs nō sunt ꝑ se directe: sȝ ꝑ reductiōez rōne rei. q2 in ꝑpōnib' ꝑ accn̄s inter ip̄as res siue inter ip̄a p̄dicata ⁊ sub̄a nō ē eēntialis h̄itudo. sȝ modi ꝑ se ꝯuersi reducūt̄ ad ꝑ se magis rōne modi p̄dicādi q̄ȝ rōne rei. i talib' .n. ꝑpōnib' bn̄ ē ꝑ se h̄itudo iter p̄dicata ⁊ subiecta ⁊ iter ip̄as res. nō est ibi tn̄ rectus modus p̄dicādi. q2 ibi subȝ nō h̄ȝ rōnem māe ⁊ p̄dicatū rōnē forme: sȝ magis econ-uerso vt est ꝑ habita manifestū. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Amplius q̄ nō de subiecto dr̄ alio quodā vt ambulās ⁊ albū cum alteꝝ quodā sit ambu-lās ⁊ albū. Sub̄a vero ⁊ quecūq̄ȝ hoc aliq̄d significāt nō alteꝝ aliq̄d sunt quid vere sunt: que quidem igit̄ non de subiecto sunt ꝑ se di-co. que vero de subiecto accidentia.

¶ Determīat de tertio mō dicēdi ꝑ se: q̄ idē est sic ꝑ se eē q̄d eē aliq̄d ꝑ se exn̄s ⁊ nō eē in alio. s̄m quē modū loq̄n-di ambulās vel albū nō est exn̄s ꝑ se. sȝ aliq̄d aliō existit ꝑ se. vt idiuiduū p̄me sub̄e q̄d dr̄ albū. q2 in eo fūdat̄ al-bedo: ⁊ dr̄ ambulās: q2 in eo est mot' ambulatiōis. Ideȝ est ḡ hoc eē ꝑ se q̄d esse hoc aliq̄d. iō ait (Ampli' dr̄ ꝑ se (q̄cūq̄ȝ nō dr̄ ď alio quodā sub̄o vt ambulās ⁊ albū. q̄d) su. dr̄ (de sub̄o quodā) ⁊ nō dr̄ ꝑ se esse (sȝ) su. dicit̄ (eē ambulās ⁊ albū. cū alteꝝ q̄dē) .i. cū subm̄ aliq̄d (sit ambulās ⁊ albū. sȝ sub̄a) su. p̄ma (⁊ q̄d) .i. q̄cūq̄ȝ (signifi-cāt hoc aliq̄d nō ꝑ alteꝝ aliq̄d sunt. q̄ v̄e sunt) q̄si d. q̄ p̄me sub̄e vere sūt. i existūt ꝑ se ⁊ nō ꝑ aliq̄d alteꝝ. Con-cludit ḡ ex dictis q̄ (q̄ q̄dē igit̄ nō de sub̄o sūt. ꝑ se d co. q̄ v̄o ď sub̄o) sūt (accn̄tia) sūt. i. sūt ꝑ accn̄s. ¶ Notādū aūt q̄ mā subiicit̄ forme ⁊ iferiora subiiciūt̄ supiorib'. Illud ḡ nullo mō dr̄ de sub̄o: q̄d nec est in forma iherēs māe. vel nō est accn̄s iherēs sub̄o. nec est vl̄e h̄ns iferio-ra: de q̄bus p̄dicet̄ tanq̄ȝ de subiis. vl̄ia itaq̄ȝ nō existūt ꝑ se: sȝ existūt in aliis vt i suis iferiorib': nec accn̄tia exi-stūt ꝑ se: sȝ existūt in aliis vt in suis subiis. nec forma ma-terialis existit ꝑ se: sȝ existit in alio vt in mā. nec materia existit ꝑ se: sed est ps tot' ⁊ exīsit in toto. Sole ḡ p̄me sub̄e q̄ nō dr̄ de sub̄o tanq̄ȝ supius de iferiori. nec dr̄ de sub̄o tanq̄ȝ accn̄s de sub̄o. nec sūt ps tot' sed sūt ꝑ se exn̄tes. ⁊ sunt hoc aliq̄d. ꝑ se exīsūt. reliqua sūt oīa siue sint vl̄ia siue sint accn̄tia vt albū vel ābulās nō existūt ꝑ se sed ꝑ aliud. vt ꝑ p̄mas sub̄as Iō bn̄ dcm̄ est q̄ p̄me sub̄e q̄ nullo mō dr̄ de sub̄o ꝑ se sunt. reliq̄ v̄o sūt acci-dentia. i. sunt ꝑ accidens. ¶ Dubitaret forte aliq̄s: q2 vi-det̄ hic velle ph̄s q̄ q̄cq̄d dr̄ de sub̄o est accidēs. videt̄ eni velle q̄ oīa illa a p̄mis substātiis sūt accidētia. gn̄a ergo ⁊ sp̄ēs sunt accn̄s. q̄d videt̄ esse falsuȝ. ¶ Dōm̄ q̄ esse accn̄s. i. esse ꝑ accn̄s pōt intelligi dupl̄r. vel rōne rei q̄ ip̄sa res sit accn̄s. vel rōne modi q̄ habeat quendam modū accn̄talem. cū .n. sub̄e sit ꝑ se existere q̄cq̄d nō exi-stit ꝑ se sed existit in alio videt̄ habere quendā moduȝ accidentaleȝ. quare cū sole p̄me sub̄e ꝑ se existant: cete-ra alia sunt in primis. Bene dictuȝ est ergo q̄ oīa alia a p̄mis sunt accn̄tia. i. quodāmō sunt ꝑ accn̄s vl̄ rōne rei. vt q2 ip̄a coꝝ nā est accidens: vel ratiōe modi. vt q2 h̄ȝ

quedā modū accñtalē. Jp̄.n.gñā ⁊ sp̄ēs q̄tūcūq̄ sint i p̄dicamēto sube eoipso φ nō p se existūt hñt quedā modū accñtalē. ℂ Ulteri⁹ forte dubitaret aliq̄s quō dr̄ h̄ terti⁹ modus ab aliq̄s. ℂ Dōz.φ h̄ modus dr̄ a p̄mo ⁊ scdo in trib⁹.p̄mo.n.dr̄ q2 p̄m⁹ ⁊ scd̄s modus sūt modi p se p̄dicādi.h̄ aūt ē modus p se eēndi.in illis.n.est p se p̄dicata hñt p se habitudinē ad suba.h̄ aūt dicit p se eo φ sic hña non sit in alio.s3 p se sit ⁊ p se existat. Se cūdo dr̄ h̄ ab illis:q2 illi modi sugt q̄si ɔplexi.ibi.n. per se dr̄ eo φ alterū p se habeat ordinē ad alteru3:vt eo φ passio bēat p se ordinē ad subm:vl' eo φ diffinitū per se bēat ordinez ad diffinitionē.hic aūt modus est q̄si scō plexus vt dicūtur īdiuidua p se eē nō ppter ordinē quē habeant ad alterū:s3 q2 p se existunt. Tertio dr̄ hic ab illis q2 eō per se dicat aliquo mō habitudinē ad cām in illis est habitudo ad cā3 positiue vt in p̄mo mō reseruatur habitudo cause formalis i 2° mālis.h̄ aūt ē habitudo ad cām negatiue vt dicunt̄ īdiuidua eē p se non posi tiue φ sint i in seipsis.q2 loquendo de reb⁹ causatis nihil p̄ē in seipso ē vt pbat̄ 4.°phȳcoꝝ.s3 dr̄r p̄me sube vl' īdiuidua esse p se.q2 nō sunt in alio sicut in subiecto: ⁊ i hoc differt tertius modus a 4.° q2 in hoc ē habitudo ad cāmnegatiue:s3 i q̄rto reseruat̄ habitudo cāe positiue: vt potest patere per habita ⁊ vt erit per sequentia manifestum. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Jtē alio mō φ q̄dq̄d̄ ē pp̄ ip̄z iest vnicuiq3 p se:q̄ȯ vero nō pp̄ ip̄z accñs ē:vt si ambulāte coruscat accñs ē. Nō.n. pp̄ id q̄ȯ ambulat coruscauit.s3 q̄ȯ accñs dicim⁹ hoc esse. Si vero pp̄ ipsu3 p se. vt si aliq̄d̄ iterfectū iterijt scd̄3 iterfectionē.qm̄ pp̄ id q̄ȯ iterfectū ē iterijt:s3 nō q̄ȯ accidat iterfectū interire.

ℂ Ponit quartū modū dicēs (item alio mō φ quidquid inest vnicuiq3 ppter hoc ip̄m).i. ppter cām assignata3 (per se).i.dicit̄ esse per se.(q̄ȯ vero nec ppter hoc ip̄m est accñs).i.per accñs.q.d.φ q̄ndo in ppositione exprimit̄ ppria cā ppter quā res est dicit̄ eē p se.qñ aūt non exprimit̄ dr̄ esse p accñs.(vt si aliquo ambulante coruscauit accñs est.nō eni3 ppter hoc φ ambulat coruscauit)ambulatio.n.non est ppria causa nec p se causa coruscationis (sed dicimus hoc per accñs euenisse.Si vero ppter ip̄m).i.si exp̄matur causa ppter quā hoc contingit (per se).i.erit p se vt si dicam:φ (aliq̄d iterfectū interijt f̄m iterfectionē) vt aut ē inuit auerroys ɔmentator:si dicat̄ φ iterfectū iterijt f̄m strangulationē vel per strangulationē hoc est per se (q2 ppter illud φ iterfectū est) vel ppter id quod strangulatū est fu. (interijt).⁊ mortuū est.iterfectio enim ⁊ strangulatio p se sunt cā iteremptionis (s3 non φ accidat iterfectū interire).q.d.φ non est per accñs φ iterfectus moriat̄ ⁊ iteream sed est per se. ℂ Notandū aūt φ hoc q̄ȯ dr̄.s3 non φ accidat iterfectu3 interire pōt dupl'r exponi.p̄mo sicut dem ē vt sit sensus φ nō ē p accñs iterire p se.2.° pōt exponi vt sit remotio cauillatōis.posset.n.ɔtigere φ aliquis iftmatus aliquo alio graui morbo vulneret̄ aliquo vulnere ⁊ moreret̄ non ex vulnere sed ex morbo. illa q̄ iterfectio ⁊ illa vulneratio esset p accñs cā mortis. mors aūt p se. Ad remouendū hāc cauillationez ait s3 nō φ accidat iterfectū iterire.q.d.φ interfectū iterijt pro pter iteremptionem est per se:ita tamē φ non accidat interfectum interire.nam tunc est hoc per se quādo interfectus non ppter aliud moriatur q̄3 ppter iterfectionem. ℂ Dubitaret forte aliquis quomō differt hic q̄rtus modus ab omnibus aliq̄s. ℂ Dicendu3.φ vt patet per habita in hoc modo est habitudo cause efficiētis vl' finalis ppter quod differt a p̄mo vbi est habitudo cause formalis:⁊ a.2.° vbi est habitudo cause materialis:⁊ differt a 3.° vbi est negatio cause. vel possum⁹ dicere φ primus ⁊ secundus modus sunt modi per se predicandi.tertius autem est modus essendi.hic autez quartus est modus per se causandi. vt quādo in ppōne exprimitur p se cā dr̄ esse hic q̄rtus modus.Et hec de p se dicta sufficiant cum laude dei.

ℂ Que ergo dicunt̄ in simpl'r scibilibus per se sic sunt sicut iesse predicātib⁹ aut iesse ppter ipsa que sunt ex necessitate.

ℂ Postq̄3 ph̄s distinxit modos dicendi p se. Jn parte ista declarat qui illoꝝ modorum dicuntur in simpl'r scibilibus ⁊ qui sunt vtiles in demōstrationib⁹. Circa q̄ȯ duo facit.q2 p̄mo facit quod dictū ē.2.° q̄ȯdā q̄ȯ dixerat manifestat ibi (Nō.n.ɔtigūt) Dicit g̅ (Que g̅ dr̄r i simpl'r scibilibus).i.que ɔpetunt simpl'r scibilib⁹ (sic sunt p se sicut p̄dicantibus in esse aut q̄ ɔtingit in esse ppter ea q̄ sūt ex necitate).i.sūt necāria. ℂ Dubitaret forte aliq̄s q̄ illoꝝ modoꝝ per se adaptādi sunt ad simpl'r scibilia. ℂ Dōm φ f̄m quosdā ⁊ magnos modi per se q̄ adaptādi sunt ad simpl'r scibilia sūt duo.v3.scd̄s ⁊ q̄rtus put icidit cū 2.° Linconiensis vō vr̄ velle duos etiā modos adaptādos esse ad p se scibilia:nō tm̄ illos duos modos dixit rē 2^m ⁊ q̄rtū.s3 p̄mū ⁊ 2^m.huic ēt ɔcordat auerroys ɔmentator dicens mōs p se adaptādos ad simpl'r scibilia rē duos. vnus qñ p̄dicatū ponit̄ in diffōne subiecti: ⁊ alius qñ subiectū ponit̄ in diffōne p̄dicati.posset autē adinueniri ⁊ tertius modus dicēdi vt dicerem⁹ modos p se adaptādos ad simpl'r scibilia eē tres.v3. p̄mū 2^m ⁊ q̄rtū:veꝝ q2 nō est icōueniens vnū ⁊ ide3 aliter ⁊ aliter acceptum eē vtile ⁊ nō eē vtile ad simpl'r scibilia:possumus quartā opinionez v̄ificare vt dicamus oēs q̄tuor mōs p se adaptandos eē ad simpl'r scibilia. Amplius et q̄nta opinio posset hr̄e locū vt diceremus solū f̄m mōs adaptādū rē ad simpl'r scibilia:imo vt in seq̄ntib⁹ q̄ōnibus appebit hic modus loq̄ndi cōsiderata serie textus Ar.vr̄ magis eē de itentōe ph̄i. ℂ Uia g̅ h̄ p̄libatis declarabim⁹ q̄liter p̄fate opiones v̄itati innitant̄. ℂ Propter q̄ȯ sciēdū φ p̄ma opīo dicēs 2^m ⁊ q̄rtū modū adaptādos eē ad simpl'r scibilia vr̄ hoc motiuo moueri.ait.n.φ q̄rt⁹ mod⁹ icidit cū s°o.nā ppe passiōes nō solu3 p se insunt subiectis:s3 ēt suba sūt p se earū cā. put g̅ ppe passiones isūt p se subiectis ē ibi scd̄s modus dicēdi p se.s3 put subiecta sunt eaꝝ cā p se est ibi q̄rtus modus. Et q2 dicūt nō eē p se ⁊ simpl'r scibile nisi ɔcl'one demōstratiuā. ⁊ in ɔcl'one dēmōstratiua pbat̄ ppa passio de pprio subiecto. Cū ergo adaptādo ppriā passionē de subiecto sit ibi secūdus modus ⁊ q̄rtus p se. ideo f3 sic p se loquētes solū secūdus ⁊ q̄rtus modus adaptādi sūt ad simpl'r scibilia. S3 vt in psequendo patebit q̄rtus modus vt icidit cum secūdo est idem q̄ȯ secūdus:nec facit distinctū modū ab illo:nō.n.est pprie dictū φ cū pbat̄ ppria pa° de subiecto sit ibi secūdus ⁊ q̄rtus modus.s3 tm̄ secūdus. Opinio aūt Lincoñ.⁊ cōmen.v3. φ p̄mus ⁊ secūdus modus adaptandi sunt ad simpl'r scibilia sic verificat̄ vt dicamus φ ad simpl'r scibilia vel ad demōstrationē q̄ facit scire simpl'r nō solu3 est necāria ɔcl'o q̄ ɔcludit̄:s3 ēr mediū p q̄ȯ ɔcludit̄:⁊ q2 mediū in demōstratione est diffinitio vt infra patebit. iō ad demōstrationem sunt vtiles duo modi p se.vnus rōne cōcl'onis. ⁊ alius rōne medij. Rōne aūt ɔcl'onis cōcurrit ibi scd̄s modus.nā in ɔcl'one pbat̄ ppria pa° de subiecto quod ptinet ad secundū modū dicēdi per se. Rōne āt medij

est ibi necarium primus modus.nã p medio accipit diffinitio qḋ ptinet ad pmũ modũ.qḋ qliter verum sit in 2°.cũ disputabim⁹ qd sit mediũ ĩ demratiõe diffusi⁹ declarabim⁹.Videm⁹.n.quõ pm⁹ modus p se pertinet ad mediũ in demonstratõe.sicut scḋs modus ptinet ad ɔclonẽ.Verum qz qrt⁹ modus nõ ẽ oino repellẽdus gn sit vtilis demratiõni.amplius possum⁹ declarare tres modos eẽ vtiles.vz pmũ 2ᵐ ⁊ qrtũ. ¶ Ad cui⁹ euidẽtiã sciẽdũ q aliḋ ẽ ɔclo dmratiõnis.aliḋ mediũ demratiõnis.aliḋ pncipiũ demratiõnis.nã q qd ẽ subi.i.diffinitio subi est pncipiũ oĩs demratiõnis.vt dr in pmo de aĩa.nõ tñ diffinitio subi est p se ppriũ mediũ in omni demonstratõe.nã vt ĩfra declarabitur arguuntur demõstrationes nõ per media sed in post assumendo.non eniz possunt esse plura media ad vnaz conclusionez demonstratiuã.nec etiã plures cõclusiones demonstratiue possunt demonstrari p vnũ mediũ.qz si p vnũ mediũ possẽt pl'es ɔclones ostẽdi eẽt demratio p cõia ⁊ nõ p ppa.Est.n.de rõne ppe ppzij q ɔueniat soli.loquẽdo g de medio ppo ⁊ potissimo vna ɔclo nõ hz nisi vnũ mediũ.⁊ vnuz mediũ nõ ɔcludit nisi vnã ɔclonẽ.igit cũ de vno ⁊ eodem subo pbent multe passiones p se diffinitio subi nõ pot eẽ ppriũ mediũ in demratione.vtrũ aũt posset eẽ aliq'le mediũ in demratiõe declarabit in 2°.ad pñs aũt sufficiat scire q diffinitio subi.lz pprie nõ sit mediũ in demõstratõe.est tñ pncipiũ oĩs demratiõis qz sicut forma subacũ forme ẽ cã oium accñtiũ q fiunt in ea.⁊ pncipia subi sunt pncipia oiuz accñtiũ.i.p se passionũ cũ de subo demonstret ppria passio:diffinitio subi q continet pncipia subi ẽ pncipiũ oium passionũ. ⁊ p ɔñs ẽ pncipiũ oĩs demõstratiõis.diffinitio g subi lz semp possit ɔassumi medio in oĩ demõstratõe nõ tamẽ ẽ pprie mediũ in demõstratione sz ẽ pncipiũ oĩs demõstratiõis. ⁊ vt liceat exẽplariter loq videm⁹ q pbat eclipsis de luna p iterpositionẽ terre.Eclipsis g q ẽ passio demrata de luna qntuz ad pñs spectat pot ɔparari ad tria.vz.ad suũ subm.i.ad lunã.ad diffinitionẽ subiecti.i.ad diffinitionẽ lune.⁊ ad suã p se cãm.i.ad interpositionẽ terre.si ɔparet eclipsis ad lunã.habet ɔclo demratiõnis.qz in ɔclone ɔcludit passio de subo.si vo cõparet ad diffinitionẽ lune habet pncipiũ demratiõis qz diffinitio subiecti ẽ pncipiuz oĩs demratiõis.ipsa enim diffõ lune cõtinẽs pncipia lune ẽ cã ⁊ pncipiũ qre eclipsis ⁊ alie passiones isunt lune. sz si ɔparet ad iterpõnẽ terre ẽ ibi mediũ demratiõis. pncipiũ g demratiõis ɔtinẽs diffõnẽ subi ptinet ad pmũ modũ p se.ɔclo vo demratiõis cõcludẽs passionez de subo cõtinet 2ᵐ modũ.sz mediũ demrationis adaptãs per se cãm ad p se passionẽ ptinet ad 4ᵐ modũ.tres igit erũt modi vtiles ad demõstrationez.vz.pmus.scḋs.⁊ qrtus sz pmus ẽ vtilis tanq pncipiũ demonstratõis.scḋs tanq ɔclo.qrtus tanq mediũ.Ex hoc appet q qrtus modus p se de quo determinat phs quẽ distinguit 3 2ᵐ non est idẽ cum 2°.nam scḋs modus est cũ assumit p se subm. qrtus vo cũ assumit p se causa que sic est causa q nõ est subm vt si dicat iterfectus iterijt pot eẽ scḋs modus si iteritus ẽ p se passio iteremptii.Sz si dicaz iterfectus interijt ppter strãgulationẽ ẽ ibi qrt⁹ modus sz non ẽ ibi pprie qrt⁹ modus ex eo q passio refert ad subm, vt ex eo q iteritus refert ad iteremptionẽ.sz ex eo q refert ad p se cãm vt ad strangulationẽ.strangulatio.n. nõ est p se subm iterit⁹ sz ẽ p se cã qre iterit⁹ hẽat eẽ ⁊ fiat.Ex pdcis ẽt apparere pot q h modus loquẽdi fz quẽ tres modi p se adaptant ad simpl'r scibilia ẽ magis ɔpletus q aliquis pdictoz.verũ qz itellect⁹ hois nõ qescit sz cogitat qre in hoc lib.vbi determinat de demõstratione que simpl'r facit scire distinguit qttuoz modos p se si solũ tres sunt vtiles ad p se scibilia.⁊ iõ possum⁹ oẽs quatuoz modos ad p se scibilia adaptare nã cuz nr̃a cognitio icipiat a sensu.⁊ iteruz aliq sensibilia sunt inqntũ fundant in iduiduis ⁊ sustentant in pmis substãtijs.terti⁹ g modus fm quẽ dr aliqd p se eẽ inqntũ p se existit ⁊ est h° aliqd fac ad p se scire qz ide sumit originẽ oĩs sensus cũ nihil sit sensibile nisi inqntũ p suũ subz ⁊ p pmas substãtias induiduatiõnẽ suscipit. Erit g h modus qsi via in demratiõnẽ sic sensus est via in sciam. Dicemus g q ex 3° mõ per se sunt res sensibiles. ex eo sũt q res sunt sensibiles ⁊ ex ipso sensu consurgit admiratio qz multa videmus ⁊ sentimus quoz cãm ignoramus. ⁊ iõ in admiratione surgim⁹.ex admirari sũt icipim⁹ phari. Oẽs itaqz modi aliquo° deseruiũt demratiõi vt pm⁹ modus sit.q.pncipiũ demratõis qz q q dẽ siue diffõ subi est oĩs demratiõis pncipiũ.scḋs aũt sit demratõis ɔclo.qz in cõclone adaptat ppa passio suo subiecto.tertius vo est.q. via in demonstrationẽ qz est via in sciam. Quartus aũt modus sit demonstrationis mediũ. qz in 4° exprimitur per se causa passionis que est demõstratõis mediũ. oẽs g qttuoz modi sunt aliquo mõ adaptabiles ad simpl'r scibilia.vt qz nos diximus q aliquo mõ verificari poterit q solus vnus mod⁹.vz.scḋs eẽt ad simpl'r scibilia p se adaptabilis. ¶ Propter qḋ sciẽduz q eẽ adaptabile ad simpl'r scibilia pot itelligi dupl'r:vel qz est simpl'r scibile.vel qz deseruit ad simpl'r scibilia. simpl'r aũt qd scibile est sola ɔclo dmratõis.sz deseruit ipsi demratiõi ⁊ valet ad sciaz nõ solũ ɔclo:sz ẽt mediũ ⁊ multa alia. qre si adaptari ad simpl'r scibile idẽ sonet qḋ eẽ simpl'r scibile solus scḋs mod⁹ p se est adaptabilis:qz sube nõ ẽ demratio sz solũ p se passionũ ⁊ pprioz accñtiũ sũt dmratiões. ex qbus ɔsurgit scḋs mod⁹ p se. ¶ Sz si dicatur adaptabile ad simpl'r scibile qḋ aliquo mõ deseruit scibilib⁹ ⁊ est vtile ad sciaz sic oẽs modi p se sũt aliquo mõ sic adaptabiles. Ut g in sũma oĩa recolligam⁹ q dcã sũt dicamus. Manifestũ.n.ex habitis qliter vn⁹ solus modus per se videlz solus scḋs adaptabilis ẽ ad simpl'r scibile.pz ẽt qual'r duo modi sunt sic adaptabiles.qui duo modi fm quosdã sũt secũdus ⁊ qrtus:sz fz auerroym ⁊ Lincoñ.hi duo modi sunt pm⁹ ⁊ scḋs. Nostra aũt opio est q tres modi.vz.pmus ⁊ scḋs ⁊ qrt⁹.⁊ ẽt q oẽs qtuoz aliquo mõ adaptabiles sũt ad simpl'r scibilia.qḋ quoverũ sit est p habita clerũ ⁊ manifestũ. ¶ Ulteri⁹ aũt cũ adaptari ad simpl'r scibilia possit fm diuersoz sententias posset intelligi qnqz modis:vt vno mõ exponat de scḋo ⁊ qrto.alio mõ de pmo ⁊ scḋo. tertio mõ de tribus modis.vz.de p scḋo ⁊ qrto.Et qrto mõ exponat de oĩbus qtuoz modis:⁊ qnto mõ vt exponat de solo scḋo. ¶ Dubitaret forte aliqs:vtrum fm has oẽs diuersitates possit exponi textus Arist. ¶ Dõm q aliud ẽ qrere vtrum oẽs he expõnes fuerint de itellectu Arist. ⁊ querere an textus eius ad hec oĩa adaptari possit. Utrũ aũt phus hec oĩa itellexerit in sequẽti qõne determinabit:sed q eius textus possit ad hec oĩa adaptari in hac qõne monstrabimus. Primo eni si adaptari ad simpl'r scibilia intelligat de scḋo ⁊ qrto sic cõponet textus:q modi ⁊ acceptiões p se q dnr adaptabiles in simpl'r scibilibus sic sunt aut sicut in eẽ pdicantib⁹.i.aut qn subiecta ɔtingit in pdicantib⁹ esse.i. diffinitiones pdicatoz qḋ ẽ secundus modus:aut qñ cõtingit ipsas passiones iesse pp ipsa.i.subiecta:vel pp pprias causas: qḋ ẽ qrtus modus: qz in qrto modo exprimit pprie cã pp quã res est:⁊ fz quosdã ipm subiectũ put est causa passionis constituit quartõ modum. Secũdo pot exponi de pmo ⁊ secũdo mõ.⁊ tunc erit secũdus.per se ergo.i.ille acceptões per se q dicunt in simpl'r scibilibus sic sunt sic pdicantibus

eſſentialr qd ptinet ad pmū modū.nā diffinitio indicat qd ē eē ⁊ pdicat̄ i eſſe qditatiuo.qꝛ pdicat̄ ī qd.⁊ ſubdit. aut q̄ ɔtigit ieſſe pp ea.i.pp ſuba.qd ptinet ad 2m modū 3° pōt exponi de trib° modis.de pmo ſcdo ⁊ q̄rto:⁊ tunc erit ſenſus ꝙ ille acceptōes p ſe q̄ dnr ī ſimplr ſcibilib° ſic ſūt.aut ſic pdicātib° ieſſe.i.ī pdicātib° eentialr q̄tū3 ad pmū modū.aut q̄ ɔtigit ieſſe pp ea.⁊ hoc duplr.aut pp ea.i.pp ſuba qd ptinet ad 2m modū.aut pp ea.i.pp ppas cās qd ptinet ad q̄rtū modū. Quarto°.pōt exponi de oib° q̄ttuoꝛ modis vt ſit ſenſus ꝙ acceptiones p ſe q̄ dnr in ſimplr ſcibilib°.aut ſunt ſic pdicātib° ieſſe.i. eentialr qd ptinet ad pmū modū.aut ſic que ɔtigit ieſſe pp ea.qd trib° modis pōt exponi.pmo ppter ea.i. pp ſuba. qd ptiet ad 2m modū.2°.ppter ea.i.ppter idiuidua prime ſube qd ptinet ad 3m modū.ipa.n.idiuidua ſunt per ſcdm tertiū modū.⁊ oia alia ſunt in pmis ⁊ ɔtingit oia alia ieſſe pp pma. 3°.pōt exponi ſic ppter ea.i.pp ppas cās qd ptinet ad q̄rtū modū.pōt g̊ exponi text° Ariſto. de oib° q̄ttuoꝛ modis lz expō pter mentē ei° eē videat̄. Quito°.pōt exponi de ſolo 2° mō.ſz de h° ī ſeq̄nti q̄ōne patebit. ❡ Ulteri° dato ꝙ diuerſimode poſſit intelligi quō modi p ſe dnr in ſimplr ſcibilib°.⁊ dato ꝙ oēs illi modi ⁊ oēs ille expōnes adaptari poſſint ad textū Ari. dubitaret forte aliqs q̄ fuerit mēs Ariſt.⁊ d qb° modis p ſe Ariſt.itellexerit. ❡ Dōm.ꝙ ſi ɔſideram° trāſlatio nē nr̄am illa expō videt̄ fuiſſe de itentōe Ariſt.ꝙ ſolus ſcds modus p ſe diceret̄ in ſimplr ſcibilib°.nā vt eſt ali quo mō pbita manifeſtū.tot° iſte text°.vz.ieſſe pdicāti b° aut ieſſe ppter ea q̄ ſūt ex nec̄itate:pōt referri ad 2m modū p ſe ⁊ ad ppas paſſiōes. ❡ Ad cui° euidētiā ſciē dū ꝙ q̄dā ſunt pdicata ſubalia. q̄dā accn̄talia. Rurſus pdicata accn̄talia diſtinguunt̄.qꝛ q̄dā ſunt nālia ſic frigiditas ieſt aq̄.q̄dā q̄ſi violēta ⁊ ɔ nām ſunt ſic aq̄ calefit p extriſecū agens. Rurſus accn̄tia nālia diſtinguun tur.qꝛ q̄dā ſequunt̄ formā ſimplr ⁊ pn̄cipia ſpēi vt accidētia ppa ⁊ nec̄ia. q̄dā v° ſequunt̄ formā idiuidtatā ⁊ pn̄cipia idiuidui vt accn̄tia cōia ⁊ ɔtingētia.Oia g̊ accn̄tia vel ſunt ppa vel ſunt cōia ⁊ ɔtingētia.vel ſunt extranea.ppue g̊ paſſiones differūt a trib°.qꝛ differūt a pdicatis ſubalib°.ab accn̄tib° extraneis.⁊ ab accn̄tib° ɔtingentib°.vn̄ tria tangunt̄ in lr̄a.vz.ꝙ tunc ſunt p ſe ſcibilia qn̄ ſuba hn̄t ineſſe pdicātib°.i.hn̄t eē in rōne ſuoꝝ pdicatoꝝ aut ipſa pdicata hn̄t ineſſe ppter ea.i. ppter ſubiecta q̄ pdicata ſunt ex neceſſitate.hec g̊ tria ꝙ ſuba ſunt de rōne pdicatoꝝ. ⁊ ꝙ pdicata inſint pp ipſa ſuba ⁊ 3°.ꝙ pdicata inſint ex nec̄itate nō cōpetunt niſi ſolū3 p ſe paſſionib°. ppue itaq3 ⁊ p ſe paſſiōes differūt a predicatis ſubalib°.a b accn̄ bus extraneis. ⁊ ab accn̄tib° contingentibus.nam ppter hoc ꝙ ſuba ſunt de rōne ppuarum paſſionum differunt a pdicatis eſſentialibus qꝛ in talibus ſubiecta non ſunt de rōne predicatoꝝ ſ3 magis predicata ſunt de rōne ſuboꝝ.2°.ꝙ huius ppe paſſiones ſunt ppter ſuba differunt ab accidētibus extraneis.ſed.3°.qꝛ proprie paſſiones iſunt ex neceſſitate differunt ab accn̄tibus contingētib°. g̊ ſi ɔſideret̄ vna tranſlatio totū3 poteſt exponi de pprijs 2°°.i.de paſſionibus.ſic etiā ſi conſideratur alia trāſlatio hoc idē ſonat vz.vt ſit mens phi de ſolo pmo°. nam vbi nos habem° ineſſe pdicantib° aut ineſſe ppter ea altera lr̄a h3 q̄ inſunt in predicatis aut ecōtra ppter ipa ſunt. ❡ Ad cui° euidētiā ſciendū ꝙ in 2° mō p ſe qn̄ ppue paſſiones pdicant̄ de ſubis.ſi ɔparamus ſubiecta ad pdicata ſuba ſunt predicatis.i.ſunt in pdicatis qꝛ ſunt in rōne ⁊ intrāt diffinitionē pdicatoꝝ.ſi aūt ecōtra pdicata ɔparamus ad ſuba tunc pdicata ſunt ppter ea.i. pp ipſa ſuba. erit g̊ itētio Ariſt.ꝙ ille modus dicit̄ p ſe in ſimplr ſcibilib°.i.eſt ſimplr ſcibilis:⁊ cōcludit̄ demōſtratiue qn̄ ſubiecta cōparata ad pdicata ſunt in pdicatis vel cōtingit ineſſe pdicantibus qꝛ ſunt in rōne ⁊ itrant diffinitionem ſuoꝝ pdicatoꝝ.i ſuarū paſſionū:aut econuerſo qn̄ predicata comparant̄ ad ſuba ſunt ppter ipſa ſuba ⁊ ſunt de neceſſitate in ſubiectis. ❡ Deinde cū dicit.

❡ **Non enim contingit non eſſe aut ſimpliciter aut oppoſita vt lince aut rectu3 aut obliquū ⁊ numero aut impar aut par.**

❡ Quoddā quod dixerat manifeſtat.dixerat.n.ꝙ ppe paſſiones in quarū diffinitiōib° ponunt̄ ſubiecta ⁊ que ſunt ppter ipſa de neceſſitate ſunt in ſubiectis.ideo hic declarat quō hoc habeat veritatē.vz.ꝙ talia de neceſſitate inſint.Circa qd tria facit.qꝛ pmo declarat quomō talia ſunt nec̄ia. 2°.probat qd dixerat. 3°.epilogat circa determinata.ſecunda ibi.(Eſt enim contrariū) tertia ibi(De omni quidē.)Ad euidentiā aūt pme partis ſciēdum ꝙ aliq̄n ppria paſſio deſcribitur vno nomine. ſic habere tres dicitur propria paſſio trianguli.quando deſcribitur per duo oppoſita.ſicut par vel impar dr̄ ppria paſſio numeri. ppria g̊ paſſio de neceſſitate eſt in ſubiecto ſuo vel ſimplr vt cū noiat̄ vno noie: vel ſcdm oppoſita vt cū noiat̄ p duo oppoſita(ſi ait ꝙ hō ppe paſſiones(nō ɔtigūt nō ineē.aut ſimplr)cū noiat̄ vno noie.(aut oppoſita) vt cū noiat̄ p vtrūq3 oppoſitoꝝ. ⁊ exēplificat quō ppa pa° aliq̄n noiat̄ p duo oppoſita dicēs (vt linee)ſu.de nec̄itate ineſt(aut rectū aut obliquū3 ⁊ numero aut par aut impar). ❡ Deīde cū dicit.

❡ **Eſt.n.cōtrariū aut priuatio aut cōtradictio in eodē genere vt par aut ipar ī numeris ſcdm ꝙ ſequit̄:quare ſi neceſſe ē affirmare aut negare neceſſe eſt ⁊ q̄ ſunt p ſe ieſſe. De oi igit̄ ⁊ per ſe determinatum ſit hoc modo.**

❡ Probat qd dixerat dicens.(Eſt.n.ɔriū aut puatio aut ɔdictio in eodē gn̄e)ſu.ſunt ide3.hec.n.tria.ſ.ɔria imediata.oppoſita puatiue.⁊ ɔdictoria in eodē gn̄e.i.ī eodē gn̄e ſubiecti ſiue reſpectu eiuſdē ſubiecti ſūt idē ⁊ equipollēt(vt par ⁊ nō par in nūeris).i.in gn̄e nūeroꝝ(ſcdm qd)genus nūeroꝝ(ſequit̄)hec pa°.ſup.in tali gn̄e ⁊ reſpectu talis ſubiecti par ⁊ nō par ſunt idē qd par ⁊ ipar. (Quare ſi nec̄e eſt)de quolib3 (affirmare vel negare: q̄ ēt p ſe ſunt nec̄e ē ineē).i.de nec̄itate inſunt. ❡ Dubitaret forte aliqs quō ɔriū ⁊ puatio ſūt idē qd ɔdictio. ⁊ ēt dubitādū eēt quō ɔña pbi valeat.ꝙ ſi de quol3 neceſſe ē affirmare vel negare ꝙ ppe ⁊ p ſe paſſiōes d neceſſitate inſint. ❡ Dōm ꝙ vt dr̄ in.4.meta.puatio ē negatio in ſubo.Eſt.n.dr̄ia iter puationē ⁊ negationē vt in eodē 4°.inuit̄:qꝛ negatio nihil pōt. ſ3 puatio pſupponit aliā nām ſubam.Eſt g̊ negatio v'lioꝛ q̄3 puatio:qꝛ negatio reſpicit qdlib3:imo de ipſo nō ente pt v̄ificari.ſ3 puatio reſpicit determinatū gen° ſubijcibile ſiue determinatū ſubm:q̄re ſic ſe h3 affirmatio ⁊ negatio ad qdl3: ſic ſe h3 puatio ⁊ habit° ad determinatū ſub3. igit̄ ſi de quolib3 verificat̄ affirmatio ⁊ negatio o3 ꝙ de determiato ſubo verificet̄ puatio ⁊ habitus:vt ſi par ⁊ impar determinat ſibi hoc gen° ſubiecti.vz.nūerū.ſic de quol3 verificat̄ affirmatio vel negatio:vt ꝙ eſt par vel nō par:ita de determiato ſubo vt de nūero v̄ificabit̄ puatio vl' habitus vt ꝙ ē par vel ipar.⁊ ſic iuſtū ⁊ iniuſtu3 determināt ſibi determinatū ſubm:vtputa:qꝛ determināt ſibi hn̄s rōnis vſu3:de quol3 verificabit̄ affirmatio vl' negatio:qꝛ qdlib3 vel eſt iuſtū vel nō iuſtū:de ipſo.n. lapide v̄ificat̄ ꝙ nō eſt iuſt°.⁊ ēt de chimera v̄e dr̄ ꝙ nō ſit iuſta.nō tn̄ vere dr̄ ꝙ lapis ſit iniuſtus vel chimera ſit iniuſta

iusta: sed de determinato subo. vt de hnte vsuz rōnis vere dr̄ q̄ sit iustū vel iniustū. Cū ḡ non hz propria passio vnū nomē. sz denominat̄ p duo opposita sic rectū ꝛ curuum dr̄ ꝓpria passio linee. ꝛ par vel impar passio numeri: de necessitate oz de hꝰ subiectis verificari alterū oppositoꝝ. Est ḡ itentio phi q̄ de quolibet verificat̄ affirmatio vel negatio. ḡ de determinato subo vificabit̄ priuatio vel habitꝰ: vt de numero par vel impar. de linea obliquū vl̄ rectū. ꝛ qꝛ sic ē nō solū ꝓpria passio īest subiecto de necītate qn̄ noiat̄ vno noie. vt hr̄e tres de necītate inest triangulo: sz sic ēt oz de necītate p se passionē ineē subo qn̄ noiat̄ p duo opposita vt par vel impar necesse est ineē numero. ꝛ qd̄ dcm̄ ē de oppositis ꝑuatis itelligēdū ē de oppositis ɔ̄riys nō de ɔ̄riys qbuscūq; sed de ɔ̄riys imediatis. nā sic par ꝛ ipar q̄ sunt opposita ꝑuatiue determināt sibi numeꝝ: sic sanū ꝛ egrū q̄ dnt ɔ̄ria imediata determināt sibi aīal. habebūt se ɔ̄ria imediata. vt sanū ꝛ egrū ad determinatum subm̄ vt ad aīal: sic affirmatio ꝛ negatio. i. sic sanū ꝛ non sanū se hn̄t ad qdlz Cū ḡ querit̄ quō sunt idē ꝛ quō eqpollent ɔ̄ria ꝑuatiua ꝛ ɔ̄dictoria dici pōt q̄ non eqpollent simplr̄ sz in determiato subiecto qꝛ sic de quolz necesse ē vl̄ affirmare vl̄ negare sic de determinato subo necē est vificari alterū oppositoꝝ ꝑuatiue vel alteruz imediatoꝝ ɔ̄rioꝝ. Qūo āt valeat ɔ̄ña phi q̄ si necē ē de quolz affirmare vel negare necē ē de determiato subo vificari p se passionē dato q̄ illa passio non noiet̄ vno simplici noie sed noiet̄ p duo opposita est per habita manifestū. vltimo epilogat circa determinata. dicens (de omni gdez ꝛ per se determinatum sit hoc modo.)

Uniuersale autem dico quod cum de omni sit ꝛ p se est scdm̄ q̄ ipsum est.

Posiq̄z phs determinauit de oi ꝛ p se. in pte ista determinat de vli. Circa qd̄ duo facit: qꝛ pmo determiat qd ē vl̄e. 2º declarat q̄liter circa vl̄e ɔ̄tigit errare ibi. (Oz aūt ꝛ nō latere.) Ad euidentiā aūt pme ptis sciendū q̄ tūc est vl̄e de de vli h̄ loquit̄ phs qn̄ passio vl̄r adaptatur subiecto. Duobus ḡ modis ipedit̄ vl̄e. vel si sit particularitas ex pte subiecti. vt qꝛ subm̄ est qd particularius passione vl̄ si sit particularitas ex pte passionis. vt qꝛ passio sit particularioꝛ subiecto. videmus. n. q̄ habere tres potest ɔparari ad figurā ysochelē ꝛ triāgulū. Si ḡ dr̄ figura hr̄e tres notiē ibi vl̄e. qꝛ passio est particularioꝛ subiecto. Si v̄o dicat̄ ysocheles hz tres. non est ibi vl̄e. qꝛ subiectū ē particularius passione. Sz si dicatur triāgulus hz tres. est ibi vl̄e. qꝛ non ē ibi particularitas ex parte subiecti nec ex pte passiōis: imo passio īest vl̄r subo: ꝛ subm̄ vl̄r passioni subycit̄. nihil ḡ est vl̄e vt h̄ de vli loqmur: q̄z q̄dā vlis adeq̄tio passiōis ad subz ꝛ subi ad passionē. Prima ḡ ps ē p̄ntis lectiōis. ꝛ diuidit̄ ī tres ptes. qꝛ pmo declarat qd est vl̄e. 2º ōndit in qbus nō hz eē vl̄e vel quot modis ipediri pōt vlitas. 3º manifestat quō hꝰ vlitas vtilis est demr̄ationi. scda ibi (Ut duos rectos hr̄e) tertia ibi (Et demr̄atio p se.) Circa pꝰ duo facit: qꝛ pmo ꝓponit qd̄ intēdit. 2º ꝓbat qd̄ dixerat ibi (Manifestū igit̄.) Dicit ḡ (vl̄e aūt dico q̄ cuz sit de oī ꝛ p se est scm̄ q̄ ipm̄). q. d. q̄ ad vl̄e de quo h̄ itēdit̄ tria requntur. vz. q̄ sit de omni: sit per se: ꝛ sit scm̄ q̄ ipsuz. Notādū aūt q̄ vl̄e de quo hic agit̄ vt pōt patere p habita nihil ē aliud q̄z q̄dā vlis adeq̄tio subiecti ad passionē ꝛ passionis ad subm̄. ꝛ qꝛ nūq̄z ē ibi hꝰ adequatio nisi sit de oī p se ꝛ scm̄ q̄ ipsum ideo hec tria cōstituunt vniuersale de quo hic intenditur. Deinde cū dicit.

Manifestum igitur est q̄cunq; sunt vl̄ia ex necessitate insunt rebus.

Probat quod dixerat supra. Circa quod tria facit scm̄ q̄ tria proposuerat. nam primo ꝓbat q̄ vl̄e sit de omni. 2º q̄ sit p se. 3º q̄ sit scm̄ q̄ ipm̄. scda ibi (Per se aūt) tertia ibi (Ul̄e aūt) In pmo pte itendit talē rōnem. q̄cunq; sunt necīa sunt de oi. sz vl̄ia sunt necessaria. ḡ vl̄ia sūt de omni. De hac aūt ratione non ponit nisi minorem videlicet q̄ vniuersalia sunt necessaria dicēs (manifestū igitur est q̄ quecunq; sunt vniuersalia de necessitate insunt rebus). i. vniuersalia predicta ex necessitate īsunt vniuersalibus subiectis suis. tunc ḡ est supplenda ratio q̄ si vniuersalia sunt sic necessaria cum talia sint de oi. vniuersalia igitur sunt de omni. Notādū aūt q̄ vniuersalitas ꝓpōnis vel pōt accipi rōne rei vel rōne signi. si accipiat̄ rōne signi sic ois ꝓpō in qua ponit̄ signū vniuersale est vniuersalis. vt ois hō currit. ꝛ oē aīal mouet̄ ꝛ cetere hꝰ vniuersales sunt. sz tūc ē in ꝓpōne vniuersalitas rōne rei: qn̄ ex ipsis rebus sumitur rō vniuersalitatis: vt cū subm̄ hz vl̄ez habitudinē ad p̄dicatuz ꝛ ecōuerso. hic ergo vbi traditur ars demonstrādi p quā habet̄ scia de rebus magis itelligitur de vli ꝓpōne prout vniuersalitas accipit̄ ex parte reꝝ q̄z ex pte signorum. Dubitaret forte aliqs cū phs disiicte videat̄ loq de p se ꝛ de oi verū sit aliud esse de oi q̄z de p se. ꝛ videt̄ q̄ nō. qꝛ q̄ sūt de oi sūt p se necīaria: cū nō sit de oī ꝑut hic de oī agitur. nisi sit ibi tā vl̄itas suboꝝ q̄z tēpoꝝ: q̄ āt talia sunt: sūt necessaria. qꝛ q̄ de oi ꝛ semꝑ īsunt necīo īsūt: sed q̄ sūt necīaria sūt per se. ḡ q̄ sunt de oi sunt p se. In ɔ̄riū est phs q̄ loq̄ndo de vli dat ei tres ɔditiōes distinctas. vz. q̄ sit de oi p se ꝛ scm̄ q̄ ipm̄: qd̄ nō esset nisi hec tria adinuicē differrēt ꝛ ad se iuicē eēnt disticta. Dicendū q̄ aliqua p̄dicata hr̄e necessariaz habitudinē ad subiecta q̄ztū ad p̄ns spectat duplr̄ pōt ɔtingere scm̄ q̄ duplr̄ possumus p̄ncipia assignare. s. spēi ꝛ iduidui. Si ergo illa necīaria habitudo cātur ex p̄ncipys induidui: tūc est accidēs īseparabile ꝛ pōt idē fieri ꝓpō de oi: sed illa ꝓpō nō erit per se. Si v̄o hꝰ necessitas causet̄ ex p̄ncipys spēi sic hꝰ ꝓpositio nō solū eēt de oi: sed ēt per se. Quelibet ergo ꝓpositio necīaria pōt eē de oi: sed nō q̄lz est per se: sed soluz illa est p se vbi necītas cātur ex p̄ncipys spēi. In plus ē ergo de oi q̄z per se. qꝛ qcqd est per se est de omni. sz nō cōuertit̄. Quod v̄o arguebat̄ q̄ ꝓpositio necīaria ē p se nō est veꝝ. ps. n. q̄ nō q̄libz ꝓpō necessaria est p se: sz solū illa vbi cātur necītas ex p̄ncipys spēi. Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs q̄re q̄libz necītas pōt facere ꝓpositionē de oi. ꝛ nō ꝓpositionē per se solū pōt facere necītas cāta ex p̄ncipys spēi. Dōm q̄ tūc est ꝓpositio p se qn̄ aliq̄ ꝓpa paꝰ p̄dicat̄ de subo aliquo. iter passionē aūt ꝓpriā ꝛ passionē p accn̄s. siue iter propriū ꝛ accn̄s ꝑut ꝓpriū distinguit̄ ab accn̄te hec videt̄ eē dr̄ia. qꝛ accidēs respicit p̄ncipia iduidui. ꝓpriū autē p̄ncipia spēi. vt videt̄ velle phs in. 5º thopicoꝝ. solū ergo illa necītas q̄ respicit p̄ncipia spēi facit illā ꝓpositionē p se: quā itendit ɔcludere demōstratoꝛ. q̄ si hoc lucidius q̄reret̄ pz q̄ illa ꝓpositio est p se q̄ ē p cām existes in se. i. in sua q̄ditate ꝛ in sua eēntia vel nā. ꝛ qꝛ p̄ncipia indiuidui ꝛ significatio mā̄e sunt aliquid supadditum eēntie vel nature: ideo nō dicit̄ ɔpetere aliquid rei per se qd̄ competit ei per p̄ncipia iduidui. qꝛ qd̄ tale est nō competit ei p se sz magis per aliud additū sibi. nigredo ḡ q̄ est accidēs īseparabile coruo ꝛ seqtit̄ p̄ncipia induidui pōt facere ꝓpositionē de omni: vt si semꝑ coruus est niger hec est de oi. omnis coruus est niger. sic ēt est de omni. ois ethiops est niger. nō tn̄ ē per se. qꝛ nigredo sequit̄ ethiopez rōne cōplexiōis ꝛ rōne p̄ncipioꝝ iduidui. illa ḡ passio competit rei p se que causat̄ ex p̄ncipys sue eēntie vl̄ sue spēi. q̄ vero causat̄ nō ex p̄ncipys spēi

ſz ex pncipijs idiuidui non cõpetit rei ꝑ ſe ſed per aliud additũ ſibi. qꝛ vt dictũ eſt induiduũ nõ ptinet ad ſpẽm vel ad eſſentiã: ſz eſt aliud additum eſſentie vel nature. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Per ſe aũt ⁊ ſcõm ꝙ ipſuz ẽſidez eſt: vt ꝑ ſe lineeieſt punctũ ⁊ rectitudo: ⁊ nãqꝫ ſcõz ꝙ linea ẽ. ⁊ triãglo ſcõz ꝙ triãgulus duo recti etenĩ ꝑ ſe triãgulus duob⁹ rectis equalis eſt.

❡ Oñdit qñ vl'e de quo hagit᷑ eſt ꝑ ſe. Intẽdit aũt talez rõnẽ. Quicqd ẽ ſz ꝙ ipſum eſt ꝑ ſe cum per ſe ſit idem ꝙ ſz ꝙ ipm. ſz vl'e ẽ ſz ꝙ ipz. vt ꝓbabit᷑. ḡ vl'e ẽ ꝑ ſe. de hac aũt rõne nõ ponit niſi ṽtutẽ medij. ſ. ꝙ ꝑ ſe ẽ idez ꝙ ſz ꝙ ipz. Ex quo manifeſte ſeqtur ꝙ vl'e ſit ꝑ ſe. qꝛ vt ꝓbat᷑ vl'e ẽ ſm ꝙ ipm. iõ dicit (Per ſe aũt ⁊ ſm ꝙ ipm ẽ idez) qõ declarat ꝑ exẽplũ dicẽs (vt ꝑ ſe ieſt linee punctũ ⁊ rectitudo ⁊ nãqꝫ ſz ꝙ linea ẽ) itẽdit ãt in hoc exẽplo talẽ rõnẽ. liner ſz ꝙ linea ẽ. i. ſz ꝙ ipa ẽ ↄpetit ei pũct⁹ ⁊ rectitudo. ſz hᵉ ↄpetũt ei ꝑ ſe. ḡ idẽ ẽ ſz ꝙ ipz ⁊ ꝑ ſe. ſubdit aũt aliud exemplũ dicẽs ꝙ (triãgulo ſm ꝙ triãgulus eſt duob⁹ rectis). i. ↄpetit ei hr̃e tres angulos eq̃les duob⁹ rectis: ⁊ tñ hoc eſt ꝑ ſe. iõ ait (⁊. n. triãgulus ꝑ ſe eſt eq̃lis duob⁹ rectis). i. hz tres angulos eq̃les duobus rectis. q. d. ꝙ triãgulus ſm ꝙ triãgulus. i. ſm ꝙ ipz hz tres angulos: ſz hoc cõpetit ei ꝑ ſe. ḡ idem ẽ ſm ꝙ ipz ⁊ ꝑ ſe. tunc ergo ẽ ſupplẽda rõ. cũ idẽ ſit ſm ꝙ ipm ⁊ per ſe: vl'e vt patebit eſt ſm ꝙ ipm. ḡ eſt ꝑ ſe. ❡ Notãdum aũt ꝙ alr̃ punctus ↄpetit linee ꝑ ſe ⁊ alr̃ rectitudo. naz punctus ↄpetit liner ꝑ ſe q̃ñtũ ad p̊mũ modũ ſm quem diffinitio vel ps diffinitiõis ꝑdicat᷑ de re ꝑ ſe. nã in diffinitione linee ponit᷑ punctus. rectitudo võ ↄpetit linee ꝑ ſe q̃ñtũ ad 2ᵐ modũ: qꝛ ꝓpria paſſio eius. Exẽplificauit ergo phs de diuerſis modis dicẽdi ꝑ ſe. itendit. n. ſic arguere. in quolz mõ dicẽdi ꝑ ſe qcqd ẽ ſm ꝙ ipſum eſt ꝑ ſe. qõ non eẽt niſi idẽ eẽt hoc ⁊ illud. ḡ idẽ eſt ſm ꝙ ipm ⁊ ꝑ ſe. vl'e itaqꝫ quod eſt ſm ꝙ ipm opz ꝙ ſit ꝑ ſe. ❡ Dubitaret forte aliqs: vtrũ idẽ ſit ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ ipm vt videtur phs in lr̃a dicere. ❡ Dõm. ꝙ ſm ꝙ ipm ⁊ per ſe nõ ſunt ſimplr̃ idẽ: imo ſe hñt ſicut ſupius ⁊ inferius. nam in plus eſt ꝑ ſe q̃ ſm ꝙ ipſum. qꝛ idẽ eſt ꝑ ſe ꝙ per cãm exñtẽ in ſe. ſz tunc ẽ ſm ꝙ ipm qñ illa cã ẽ in eo preciſa ⁊ adequata ⁊ ↄpetit ei ſm ꝙ hõ. vt ꝑ ſe eſt hõ ſenſibilis qꝛ in ſe hõ hz nãz ſenſibilẽ ꝓpter qõ hz in ſe cãm vñ ſit ſenſibilis: ſz nõ ẽ ſm ꝙ ipm qꝛ hõ cã non ꝑcidit᷑ in hoie necꝫ adequat᷑ in eo. imo eẽ ſenſibile cõpetit aliqs ab homine. eẽ. n. ſenſibile non ↄpetit hoi ſm ꝙ ipm: qꝛ nõ cõpetit ei ſm ꝙ hõ ſz ſm ꝙ aial. in plus eſt ḡ eſſe per ſe q̃ ſm ꝙ ipm. iõ nõ eſt idẽ oino hoc ⁊ illud. nã multa ſunt ꝑ ſe que nõ ſunt ſm ꝙ ipm. ❡ Ulterius aũt dato ꝙ nõ oino ſit idẽ ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ ipm. dubitaret forte aliqs quõ phs dicat ꝙ idẽ ſit hoc ⁊ illud. ❡ Dõm. ꝙ ſm phm. 7. ethico. totũ eſt magis idẽ parti q̃ pars toti. qꝛ quicquid hz pars ptinet ad totũ. ſz multa hz totũ que nõ ptinent ad ptẽ ⁊ in ptib⁹ q̃ñtitatiuis totũ ẽ de rõne ptis qꝛ ſi diffiniret᷑ ſemicirculus poneretur circulus in diffinitione ipſius. ps aũt non eſt de rõne totius. qꝛ ſi diffiniret᷑ circulus ſemicirculus non igrederet᷑ diffinitionẽ eius. hec autẽ que dicta ſunt de toto ⁊ partibus q̃ñtitatiuis euidẽtius apparent de his que ſe habẽt vt ſuplus ⁊ inferius. nam ſuperius eſt magis idem ſuo inferiori. qꝛ eſt de rõne eius. q̃ inferius ſuo ſuperiori quod non eſt de rõne ipſius. hz. n. idẽtitatem cum aliquo ⁊ eſt idez illi quicqd pertinet ad rõnẽ ipſius. Superiora itaqꝫ ſunt eadẽ ſuis inferioribus. ⁊ ſunt de rõne eoꝝ. nõ aũt econuerſo. Signanter ḡ phs ait. ꝙ per ſe eſt idẽ qõ ſm ꝙ ipz. nõ autẽ ecõuerſo. nihil eſt igitur aliud eſſe idem. vt hic phs loqtur de eodẽ q̃ eſſe eẽntiale ei ⁊ eſſe de rõne ei⁹ ⁊ ꝙ illud non poſſit eſſe ſine eo. ⁊ qꝛ ꝑ ſe eſt de rõne eius qõ ẽ ſm ꝙ ipm. ⁊ ſm ꝙ ipm nõ põt eſſe niſi ſit ꝑ ſe. ideo dicitur idem eſſe per ſe ⁊ ſm ꝙ ipm. hz itaqꝫ phs intentũ ſuũ: qꝛ ꝑ ſe eſt de rõne eius qõ eſt ſz ꝙ ipm. ⁊ nõ põt eſſe aliud ſm ꝙ ipſum niſi ſit per ſe. vl'e ergo qõ eſt ſm ꝙ ipm oportet ꝙ ſit per ſe. Ad hec autez vadunt exempla phi probant enim ꝙ quecũqꝫ competunt linee ſm ꝙ linea competunt ei per ſe. ⁊ quecũqꝫ competunt triangulo ſm ꝙ triangulus competunt ei per ſe. ex quib⁹ vult cõcludere ꝙ quicquid eſt ſm ꝙ ipm ꝙ ſit per ſe. Tunc ḡ vt dictũ eſt ſuppleatur ratio. vl'e ſm ꝙ patebit eſt ſm ꝙ ipm. ergo eſt per ſe. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Uniuerſale autem eſt tunc cuz in quolibz ⁊ primo demonſtratur.

❡ Oſtenſo ꝙ vl'e ſit de omni qꝛ ex neceſſitate. ⁊ declarato ꝙ vl'e ſit per ſe quia eſt ſm ꝙ ipſum. quia idem ẽ per ſe ⁊ ſm ꝙ ipm. hic ꝓbat quod ſuppoſuerat. vz. ꝙ vl'e ſit ſm ꝙ ipm. ⁊ intendit talem rõnem. qcquid eſt p̊mo eſt ſm ꝙ ipm. vl'e eſt p̊mo ergo vl'e eſt ſm ꝙ ipm. de hac aũt rõne nõ ponit niſt virtutẽ medij. vz. qõ illud eſt vl'e qõ monſtrat᷑ eſſe p̊mo: ideo ait ꝙ (tũc aũt eſt vl'e qõ cũ mõſtratũ eſt: vel cuz mõſtrat᷑ in quolibet ⁊ p̊mo.) tunc igit᷑ eſt ſupplẽda ratio: cũ vl'e ſit p̊mo ⁊ idez ſit p̊mo qõ eſſe ſm qõ ipm oz ꝙ vl'e ſit ſm ꝙ ipm. erit itaqꝫ vl'e de omni per ſe ⁊ ſm ꝙ ipm. ❡ Dubitaret forte aliqs vtrũ idem ſit p̊mo ⁊ ſm ꝙ ipm. ⁊ videt᷑ ꝙ nõ. qꝛ p̊mo idẽ eſt qõ non ꝑ aliud vt infra dicit᷑. tũc ergo arguat᷑ ſic. triangulus hz tres hoc eſt ſm ꝙ ipm: qꝛ competit ei in eo ꝙ triangulus; tamẽ nõ videt᷑ ꝙ ſit p̊mo: qꝛ cõpetit ei per aliud vt per hr̃e angulũ extrinſecũ: nõ eſt ergo idez ſm ꝙ ipm ⁊ p̊mo. ❡ Dõm. ꝙ vt hic phs loquit᷑ de primo idẽ eſt p̊mo ⁊ ſm ꝙ ipm: qꝛ qcqd cõpetit alicui p̊mo cõpetit ei ſm ꝙ ipm ⁊ ecõuerſo: nec eſt drĩa realis iter illa niſi forte ſit inter ea drĩa ſm rõnẽ ⁊ ſm modũ itelligendi ſic eſt drĩa iter ens ⁊ vnũ. nã licz oẽ ens ſit vnũ ⁊ ecõuerſo: rõ tñ entis ↄſiſtit in põne: ſed rõ vni⁹ qõ ↄuertit᷑ cũ ente cõſiſtit in negatiõe. nã q̃libz res eſt hoc ⁊ nõ aliud. inq̃ñtũ igit᷑ eſt hoc dr̃ eẽ ens. ꝓut võ non eſt aliud vt ꝓut eſt idiſtincta a ſe ⁊ diſtincta ab alia dr̃ eẽ vna. ſic ⁊ in ꝓpoſito qõ cõpetit alicui ſm ꝙ ipz ↄpetit p̊. Sz rõ eius qõ eſt ſm ꝙ ipm ſumit᷑ poſitiue. rõ võ eius qõ eſt p̊mo ſumit᷑ negatiue: vt triãgulus hz tres ſm ꝙ ipm ⁊ p̊mo: ſz dr̃ hoc hr̃e ſm ꝙ ipm ꝓut hz hoc vt triangul⁹. Sz qꝛ non hz hoc ab alio dr̃ hoc hr̃e p̊mo. ḡ hr̃e tres alr̃ ↄpetit triangulo ſm ꝙ ipm ⁊ vt competit ei vt triãgulus. ⁊ aliter ↄpetit ei p̊mo vt ꝓut non hz hoc ab alio. differunt ergo ſm ꝙ ipm ⁊ p̊mo non realiter. qõ aliud ſit p̊mo qõ non ſit ſm ꝙ ipm vel ecõuerſo: ſed differũt ſz modum itelligendi ꝓut vnũ ſumit᷑ negatiue aliud poſitiue. Uel poſſumus dicere ꝙ vtrũqꝫ tam p̊mo q̃ ſm ꝙ ipm ſumit᷑ poſitiue: aliter tamẽ ⁊ aliter. nã triangulus in eo ꝙ triangulus hz tres. ⁊ eſt ratio q̃re alia hñt tres: ita ꝙ qcqd habet tres hoc ei competit. per triãgulum igit᷑ ꝓut triangulus in eo ꝙ triangulus hz tres dicitur hec paſſio ei cõpetere ſm ꝙ ipm. ſed ꝓut eſt ratio quare omnis alia ſunt talia dicit᷑ ei cõpetere p̊mo. hoc ergo qõ dicit᷑ primo poteſt habere duplicez itellectuz: vnum negatiuũ. alium poſitiuũ. negatiue q̃dem ſumit᷑ p̊mo ꝓut ſignificat idẽ qõ non ab alio vel nõ per aliud. poſitiue võ ſumitur ꝓut idẽ ſignificat p̊mo qõ eſſe aliorum cãm. q̃litercunqꝫ tamen ſumat᷑ p̊mo patet ꝙ non differt realiter a ſm ꝙ ipm: ſed differt ſm rationem ⁊ ſm modũ intelligendi. ❡ Qõ võ obijciebatur ꝙ habe re tres non competit triangulo p̊mo: qꝛ competit ei per

aliud. vt p habere angulū extrinsecū in seq̄nti q̄one soluetur. ¶ Dubitaret fortasse aliqs vtrū p̄mo ⁊ s3 q ip̄s sint idē quid ꝯpetere alicui p̄mo ⁊ s̄m q ip̄m qn̄ nō cōpetit ei p aliud s3 hoc est eē imediatū. g̃ ⁊c̄. ¶ In ꝯtriū ē. qꝛ imediata ꝓpō est q̄ nō est altera p̄oꝛ. ⁊ taliū nō est demonstratio vt pōt patere p habita. s3 q triangulus habeat tres lic3 hoc ꝯpetat ei p̄mo ⁊ s̄m q ip̄m. tn̄ hoc b3 alias ꝓpōnes p̄ores ⁊ pōt demōstrari. ergo p̄mo ⁊ s3 q ip̄m non est ide3 q imediatū. ¶ Dōm. q esse p̄mo ⁊ s3 q ip̄m est esse nō p aliud. s3 eē nō p aliud pōt itelligi dupliciter. vel nō p aliud subm̄ vel non p aliā cā3. habere ergo tres competit triāgulo nō p aliud qꝛ non per aliud subm̄. nam nullū est subm̄ cui competit p̄mo hec passio q̄ triangulo. imo cuilib3 aliȷ̄ cōpetit p triangulu3. tn̄ hn̄ competit ei p aliud qꝛ cōpetit ei p aliā cām vt p h̄re angulū extrinsecū. veru3 tn̄ qꝛ hec cā oriť ex p̄ncipiȷs sp̄ei nō ex p̄ncipiȷs īdiuidui iō cōpetit ei p se. qꝛ sicut qd̄ cōpetit alicui p suā essentiā ⁊ p p̄ncipia sp̄ei dr̄ ei competere p se. ita q cōpetat ei p cām habētē ortū a talib⁹ p̄ncipiȷs dr̄ ei per se competere. Dicemus g̃. q triangulū habere tres cōpetit ei p se ⁊ p̄mo ⁊ s3 q ip̄m aliter tn̄ ⁊ aliter. nam hec passio oritur ex principiȷs trianguli ⁊ competit triangulo in eo q triangulus ⁊ competit aliȷs per triangulū. put g̃ oriť ex p̄ncipiȷs sp̄ei triāguli vel h3 eē p cām habētē ortū a talib⁹ p̄ncipiȷs: ꝯpetit triāgulo per se. s3 vt ꝯpetit ei in eo q triāgulus cōpetit ei s̄m q ip̄m S3 3°. put nō cōpetit triāgulo p aliud subm̄: s3 aliȷs cōpetit p triāgulū dr̄ triāgulo ꝯpetere p̄mo. p3 g̃ quō accidunť p se p̄mo ⁊ s̄m q ip̄m ⁊ hec nō sunt oīno idē qd̄ imediatū. nā tūc ꝓpō est imediata qn̄ passio sic se h3 ad subm̄ q nō ꝯpetit ei: nec p aliud subm̄ nec p aliam cām p quā possit demonstrari. ideo ꝓpōnes imediate sunt idemonstrabiles. s3 qd̄ ꝯpetit alicui s̄m q ip̄m ⁊ p̄mo li3 non competat ei p aliud subm̄: pōt tn̄ ei cōpetere p aliā cām. iō talia possunt demonstrari: imo potissima demōstratio nō est nisi taliū. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Ut duos rectos h̄re n3 figure cuili3 iest vl̄i ⁊ tn̄ est dem̄rare de figura q duos habeat. S3 nō cuiusli3 figure ē n3 vnī qualz figura demōstrans Quadrangulus enī3 figura quidem est. non aute3 habet duobus rectis equales.

Quadrangulus.

¶ Declarat in quibus non habet esse vl̄e vel qd̄ idē ē ostēdit quot modis ipediť vl̄e. Ad cui⁹ euidētiā sciendū q h⁹ vl̄itas vt p3 per iam dicta sumenda est ex parte reꝝ non ex parte signoꝝ tm̄. vt tūc dr̄ ꝓpō vl̄is qn̄ res ipie habēt vl̄em habitudinē adinuicē vt qd̄ p̄dicatu3 inest vl̄r subiecto ⁊ sub3 subȷciť p̄dicato vl̄r. Dupl̄r itaq3 pōt ipediri h⁹ vl̄itas vel ex particularitate predicati qꝛ predicatū est particularius subo. vel ex p̄ticularitate subiecti qꝛ subm̄ est particularius p̄dicato. Duo g̃ fac̄ s̄m q dupl̄r ipediť vl̄itas. nam p̄mo ostendit quō impeditur ex particularitate predicati. 2°. declarat quō ex particularitate subiecti ibi (S3 eq̄tibiarum) Cōtinuať g̃ sic. dictū est q vl̄e est de oī p se s̄m q ip̄m ⁊ tūc vl̄e est qn̄ passio inest subiecto s̄m q ip̄m ⁊ oīno equať subiecto. Sed si subiectum excederet passionem ⁊ passio nō inesset cuili3 subiecto non esset vl̄e. (vt habere duos rectos nec inest cuilibet figure vl̄r. ⁊ tn̄ est) .i. cōpetit (dem̄rare de figura vt habeat duos) rectos (sed non est cuiusl3 figure) .i. non demonstratur hec passio de qual3 figura nec demonstrans hanc passionem vtitur qualibet figura. ⁊ ideo subdit q (q̄drangulus q̄dā figura est. ⁊ nō habet) angulos (eq̄les duobus rectis). figura ergo hab3 tres. non est ꝓpositio vniuersalis. quia hoc nō competit figure cuilibet: sed hoc predicatū est particularius subiecto ¶ Notandū aūt q quadrangulus non habet angulos equales duobus rectis. imo habet eos equales quatuor rectis. Est enim quadrangulus diuisibilis in duos triangulos. quia si diuidatur per dyametrum ⁊ ducať dyameter de angulo ad angulum fierēt ibi duo triāguli. s3 anguli cuiusl3 triāguli valēt duos rectos. g̃ anguli q̄dranguli valent q̄ttuor rectos. ¶ Deinde cu3 dicit.

¶ S3 equitibiarū h3 q̄dem fortasse duob⁹ rectis equales s3 non primū. s3 triāgulus prius. Q ū igiť qd̄l3 primū monstrať duos rectos hic aut qd̄cūq3 aliud huic primo iest vl̄e.

¶ Secundo ostendit quomodo impeditur vl̄itas ex particularitate subiecti. nam si dico equicrus habet tres licet omnis equicrus habeat tres. non tamen hec est propositio vl̄is vt hic de vl̄i loquimur: sed impeditur vl̄itas hec ex p̄ticularitate subiecti. qꝛ subm̄ est particularius passione. ⁊ nō inest hec passio p̄mo: imo inest triangulo p̄mo. iō ait (Sed equitibiaꝝ) .i. equicruris. hec q̄dem figura (h3 forte duobus rectis equales; s3 nō) est hic (p̄mū) ideo nō est ibi vl̄e (s3 triāgulus) h3 (p̄us) .i. habet p̄mo. ⁊ subdit. (quodlibet igitur) .i. subm̄ (qd̄ monstratur p̄mum habere duos rectos) idest habere hanc passionem. (aut qd̄cunq3 aliud) idest q̄cunq3 alia passio mōstretur de subiecto p̄mo (huic primo) .i. huic cui inest p̄mo (inest vl̄e) ergo ad hoc vt sit vl̄e deb3 passio inesse subiecto p̄mo vt non impediať vl̄itas ex particularitate subiecti: ⁊ debet inesse cuilibet subiecto: vt non impediatur vniuersalitas ex particularitate p̄dicati. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et demonstratio per se huiusmodi vl̄r est. alioꝝ aūt quodāmō ⁊ non per se neq3 nō est vniuersaliter sed frequentius.

¶ Ostendit quomō h⁹ vniuersalitas sit vtilis ad demonstrationem: ꝓpter qd̄ sciendū q per se ⁊ ꝓprie passio nō demonstratur nisi de suo subiecto vniuersali: vt habere tres non demonstrať nisi de triangulo. Si aūt demonstrať de alio vt de equicruri hoc erit per comparationem ad triangulum: ideo ait q (demonstratio per se) ⁊ ꝓprie (est h⁹ vniuersalis) qꝛ non demonstrať passio ꝓprie nisi de subiecto suo vniuersali (alioꝝ aūt) subiectorum (est quodāmodo non per se) idest non proprie nec vniuersaliter vt equitibiaꝝ (nō vniuersal̄r est) .i. habere tres nō demonstratūr de equitibiaꝝ .i. eq̄cruri (vniuersaliter sed frequētius) idest sed est frequētius .i. est in plus: vt habet alia translatio. hec enim passio habere tres est in plus q̄ eq̄cruris ⁊ est vniuersalioꝛ eo. ¶ Notandū aūt q si demonstratur habere tres de triangulo qꝛ hoc est vniuersale subiectum ipsius diciť esse demōstratio vniuersalis. Sed si demonstretur de equicruri aut de alia specie trianguli diciť esse demonstratio particularis. ergo de triangulo demonstrať hec passio vniuersaliter. sed de aliȷs a triāgulo vt de equicruri vel de aliȷs sp̄ebus trianguli demonstratur hec passio quodāmodo: qꝛ demonstrať particulariter: cum subiectu3 sit particularius passione. per se ergo demonstratio est de subiecto primo ⁊ vl̄i. ⁊ qꝛ sic est patet quomodo vniuer

salitas demonstrationi sit vtilis.

Oportet aūt nō latere qm̄ multotiēs cōtingit peccare τ non esse qḋ demōstratur primū vl'e scḋm q̄ videt̄ demonstrari vniuersale primū.

¶ Postq̄ p̄hs ōn̄dit qd est vl'e τ declarauit quot ɔditiones requirunt̄ ad vl'e. q2 requirit̄ q̄ sit de oi p se τ fm q̄ ip̄m. In pte ista declarat quō ɔtingit circa vl'e errare. τ quō cōtingit decipi circa ip̄m. Circa qḋ duo fac. q2 p̄mo ꝓponit qḋ itēdit. 2° exeq̄tur de itēto ibi (Oberramus aūt) Dicit ḡ q̄ (Op3 aūt non latere qm̄ multotiēs ɔtingit peccare) circa vl'e (τ) ɔtingit multotiēs (non eē qḋ demonstrat̄ vl'e p̄mū fm q̄ videt̄ demr̄ari vl'e p̄mū.) ¶ Notādū aūt q̄ malū non pōt vitari nisi cognitū sit. neḡ errem⁹ τ decipiamur circa vl'e op3 declarare quot modis ɔtingit errare circa ip̄m. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Oberramus autem hac deceptione cu3 aūt nihil sit accipe a superiori extra singulare q̄3 singularia.

¶ Exequit̄ de intento. Circa qḋ tria facit. q2 p̄mo narrat quot modis ɔtingit errare circa vl'e. 2° exemplificat de erroꝛib⁹ illis. 3° dat doctrinā τ artē p quā possumus cognoscere vl'e p̄mū. 2° ibi (Si vo aliqs demr̄abit) 3° ibi (Utrū aūt fm q̄ est triāgulus.) Ad euidētiā p̄me ptis sciēdū q̄ circa aliqd vl'e vel circa aliqd cōe ɔtingit errare tripl'r. p̄mo si cōe illud nō habeat sub se multa īferiora actu: nā qḋ ostēsum ē de supioꝛi credit̄ ostensu3 eē de īferioꝛi. 2° ɔtingit errare si illud cōe h3 plura inferioꝛa. tm̄ h⁹ cōe ē īnoīatū. τ q2 nescim⁹ nomiare tale cōe qḋ ostendim⁹ de suis īferioꝛib⁹ credim⁹ ostēsu3 esse de h⁹ cōi. 3° possumus errare: si aliqḋ cōe habeat magna3 similitudinē τ magnā vicinitatē ad aliquā suā ptē vel ad aliqḋ suū īferius: ꝓpter qḋ q̄ cōueniunt supioꝛi demr̄am⁹ de īferioꝛi. vn̄ aūt sumunt̄ isti erroꝛes. τ q̄re tot sint. in ꝓseq̄ēdo patebit. Ad p̄ns m̄ sufficiat scire q̄ hos tres narrat. Tria ḡ fac. q2 p̄mo determīat de erroꝛe p°. 2° de 2°. 3° de 3°. 2° ibi (Aut si qdē) 3° ibi (Aut ɔtingit eē) Dic̄ ḡ (Oberram⁹ aūt deceptionē hāc) .i. ꝓpter deceptiōe3 hanc (cū aūt nihil sit a superioꝛi accipere) .i. sub supioꝛi (extra singulare aūt) sū. si nihil sit accipe aliud (q̄3 singularia) alia aūt l'ra est plenioꝛ vbi dr̄. q̄ oberram⁹ cu3 nihil sit accipere a superioꝛi preter singulare vel singularia. ¶ Notādū aūt q̄ cōe actu nō h̄re plura īferioꝛa pōt itelligi dupl'r. vel si illud cōe sit spēs τ nō hēat actu sub se nisi vnū singulare. vel si sit genus τ habeat sub se actu multa singularia. s3 nō hēat sub se nisi vnā solā speciē. ḡ erramus si sub supioꝛi vel sub cōi qḋ ē spēs non sit accipe nisi vnū singulare. vel erraremus si sub cōi qḋ ē genus non sit accipe aliud q̄3 multa singularia. nō autē sit sibi accipe multas spēs. ¶ Notādu3 ēt q̄ si nō esset nisi vna spēs triāguli. vtputa si nō eēt nisi ysocheles: q2 non videremus aliū triāgulū q̄3 ysochelē: crederem⁹ q̄ illḋ qḋ demr̄at̄ d ysochele d̄mr̄aret̄ de triāgula simpl'r. τ illud qḋ demr̄arent de ysochele in eo q̄ ysocheles. crederem⁹ demr̄atū eē de triāgula in eo q̄ triāgulus. hoc .n. posito. q̄ non eēt actu nisi hec spēs triāguli q̄ est ysocheles putaremus q̄ h̄re tres q̄ ē simpl'r passio trianguli esset simpl'r passio ysochelis. τ ita erraremus circa subm̄ vl'e. q2 crederemus ysochelem esse p̄mū τ vl'e subm̄ de habere tres. τ qḋ dictū est de genere si nō haberet actu nisi vnā spēm. itelligendū est de spē si nō haberet actu nisi vnū iduiduū. q2 hoc posito q̄ eēt p se spēi. crederemus eē p se iduiduū. ¶ Notādū etiā q̄ si querat̄ vtrum in vna spē possit reseruari genus. dici potest q̄ spēs pōt considerari dupl'r. vel vt h3 esse in suis particularibus actu. vel vt hab3 esse in suis causis. existente .n. vna spē fm esse qḋ h3 in suis particularibus τ existente illa spē vel existentibus alijs speciebus fm eē qḋ habēt in suis causis poterimus hoc mō saluare rōnem generis: nam si nulla spēs eēt in actu. s3 solū haberet esse in suis causis possemus saluare rōnē generis. eēt .n. flos gen⁹ dato q̄ nec rosa nec liliū nec aliq̄ spēs floris haberet eē ī suis particularibus s3 solū in suis causis. Sed si sit vna spēs tm̄ vel in suis particularibus vel causis. alie vero spēs nec hoc mō nec illa eē habeant nullo modo in tali vna spē poterit rō generis reseruari. ¶ Dubitaret forte aliqs i quo peccat h̄ erroꝛ ɔ vl'e. ¶ Dōm. q̄ peccat ɔ hanc particulā que est fm q̄ ip̄m. dictum est .n. q̄ vl'e debet eē de oi p se τ fm q̄ ip̄m. ḡ si non esset nisi vna spēs triāguli crederemus q̄ illa spēs esset vt dictū ē subm̄ vl'e τ p̄mū huius passionis qḋ ē habere tres. τ crederem⁹ q̄ illa passio cōpeteret illi spēi fm seipam. τ q2 hoc mō nō cōpetit. iō erram⁹ circa subm̄ vl'e p̄mū cū credimus eē vl'e p̄mū qḋ nō est. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Aut si est quidem sed innominatum sit idist ferentibus specie rebus.

¶ Ponit 2m̄ erroꝛē dicēs q̄ (aut) sū. erramus (si sit quidem) sū. accipe sub supioꝛi plura īferioꝛa (S3) illḋ cōe vl'e (sit īnoīatū) τ h⁹ erroꝛ ē sū. (ī reb⁹ differētib⁹ spē) ¶ Notādū āt q̄ qn̄ vl'e τ aliqd cōe cui ɔpetit aliq̄ passio est īnoiatū de leui erram⁹: q2 multotiēs ꝓbamus passionē illā nō de suo ꝓprio subō: q2 est īnoiatū: sed de aliquo alio. τ credim⁹ illud eē subm̄ vl'e p̄mū qḋ nō est. ¶ Dubitaret forte aliqs in quo peccat hic erroꝛ ɔ vl'e. ¶ Dōm q̄ peccat ɔ hāc particulā q̄ ē p se: vtputa si nō eēnt nisi tria corpoꝛa in mūdo. v3. ferrū lapis τ lignum cū nihil sit visibile nisi corpus. esse visibile nō ɔpeteret nisi ferro lapidi τ ligno. Si ḡ eē coloratū in quo conueniunt illa corpa fm q̄ sūt visibilia nō eēt nobis noīatū ꝓbatem⁹ eē visibile de oibus his corpoꝛib⁹ ferro lapide τ ligno vel de aliquo istoꝝ. τ crederem⁹ accipe sub3 p se τ vl'e p̄mū. τ accipemus subm̄ per accn̄s. accidit .n. sube q̄ sit visibilis. igit̄ illud cōe in quo conueniunt res drn̄tes spē pōt eē nō vt genus: sicut eē coloratū se h3 ad illa corpoꝛa de qbus fecimus mētionē. Jō si tale cōe sit īnoīatū τ ꝓbet̄ passio de ipsis īferioꝛibus accipiemus subm̄ p accn̄s: nō erit ḡ sub3 vl'e p̄mū: q2 deest ibi ɔditio q̄ est p se: τ si dicat̄ q̄ ɔtingit aliqn̄ tale cōe eē gen⁹. iō si de suis īferioꝛibus ꝓbet̄ passio nō eēt hoc per accn̄s: s3 per se. q2 q̄ sūt gn̄is p se ɔpetūt spēi. dici d3 q̄ accidit q̄ tale cōe sit gen⁹. q2 vt patuit in exēplo ꝓposito pōt ɔtingere q̄ tale cōe nō sit gen⁹: quo posito accipiet̄ sub3 oīo p accn̄s vt in codē exēplo patebat. Jō dōm q̄ fm hunc erroꝛē nō accipit̄ subm̄ vl'e p̄mū. q2 peccat̄ ɔ hāc ɔditionē que est per se. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut cōtingit eē sic̄ in parte totū in quo monstrat̄. Eis eni q̄ sunt in parte iest quidē d̄mōstratio τ de omni erit: sed m̄ nō erit h⁹ primi vl'r demr̄atio. Dico aūt h⁹ primi scḋm q̄ est demōstratio cū sit primi vniuersalis.

¶ Adducit tertiū erroꝛē siue tertiā deceptionē dicens q̄ (aut) sū. cōtingit errare si illud (in quo mōstrat̄) .i. de quo mōstrat̄. sū. pa° (ɔtigit eē sic̄ totū in pte) .i. sic̄ totū hn̄s magnā affinitatē τ ꝓximitatē cū pte. na3 tūc sū. ꝓpter h⁹ ꝓximitatē totius ad ptē qḋ est partis attribueret toti. τ passio q̄ est partis ꝓbat̄ de toto cū credim⁹ eē sub3 vl'e p̄mu3 qḋ nō est. iō subdit (eis .n.) sū. totis (q̄ sunt in pte) .i. q̄ h̄nt magnā affinitatē τ ꝓximitatē cū pte (iest

quidē demr̄atio).i.demonstrat̄ qdem ex talib⁹ totis q̄ insunt partib⁹(et)su.talis demōstratio(erit de oi).i.videbitur eē de oi(sz tñ)su.fm rei veritatē(demonstratio)su.illa(nō erit)su.de oi(hui⁹ p̄mi).i.huius subi qđ ponit̄ vl̄e p̄mū.et exponit se qd appellat vl̄e p̄mū dicēs.(Dico aūt huius p̄mi fm q̄ est)vl̄r(demr̄atio.cū)demr̄atio(sit p̄mi vl̄is).q.d.q̄ istud appellat subm vl̄e p̄mū cui⁹ est vl̄is demr̄atio cū demr̄atio vl̄is sit semp respectu vl̄is p̄mi. ¶ Notādū aūt q̄ demr̄atio particularis pōt eē respectu subi non vl̄is.vt lz ysocheles q non est subm vl̄e et p̄mū respectu hui⁹ passionis q̄ ē hr̄e tres tñ p demr̄ationē pticularē pōt hᶜ passio demr̄ari de h⁹ subo.Sz vt i l'ra tangit̄ vl̄is demr̄atio semp ē respectu subi vl̄is et p̄mi. ¶ Notādū ēt q̄ multa tota vident̄ hr̄e maximā affinitatē ad ptes.Et multa supiora hn̄t maximā ꝓximitatē ad īferiora.Crederet forte aliqs q̄ linea recta eo q̄ recta ē sup aliā lineā cadēs semp caderet recte.et q̄z linea sup aliā cadēs facit angulū rectū ideo forte aliqs crederet q̄ ōis angulus rectiline⁹ eēt rect⁹.angulus itaq̄z rectilineus q est gen⁹ ad angulū rectū hz magnā affinitatē et ꝓximitatē cū ipso.si g̊ ppter hāc ꝓximitatē passio que ꝯpetit angulo recto demr̄aret̄ de rectilineo illa demr̄atio eēt de oi.i.videret̄ esse de oi.tñ respectu anguli rectilinei qđ ponit̄ eē subm vl̄e p̄mū nō erit supple de oi.erit eniz illa passio de oi respectu anguli recti.sz non respectu anguli rectilinei. ¶ Dubitaret forte aliqs i quo peccat h̄ error ꝯ vl̄e. ¶ Dōz.q̄ peccat i hāc pticulā q̄ est dici de oi.nam q̄ntūcunq̄z totum habeat ꝓximitatem ad partē nunq̄z passio partis respectu totius erit de oi.ppter.n.h⁹ ꝓximitatē videbit̄ forte eē de oi sz nō erit.Ex hoc aūt apparet numer⁹ et sufficiētia harū deceptionū vel hoꝝ erroꝝ nā cū ad vl̄e vt patuit in lectione p̄cedēti ꝯcurrere debēt tres ꝯditiones q̄z nunq̄z est subm vl̄e respectu alicuius passionis nisi sit ibi de oi p se et fm q̄ ipm.in accipiēdo subm vl̄e p̄mū possumus decipi fm tres ꝯditiones p̄tactas et iuxta numerū harū triū ꝯditionū. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Si igit̄ aliqs demr̄abit q̄ recte qdē non intercidant/videbit̄ vtiq̄z huiusmodi eē demr̄atio ppt id q̄ iest rectis.non āt ē nisi qdem q̄m sic eq̄les sint fiat hoc mō.sz aut i quolz eq̄les.**

¶ Exemplificat de p̄fatis erroib⁹.Circa qđ tria facit q̄z p̄mo ponit exēplū de errore tertio.2°.ponit exēplū de p̄.et 3°.de 2°.scđa ibi(Et si triāgl'us)tertia ibi.(Et ꝓportionale.)Dic̄ g̊(si g̊ aliqs demr̄abit q̄m recte linee non īcidūt).i.nō ꝯcurrūt(videbit̄ vtiq̄z h⁹ eē demr̄atio ppter id).vz.q̄ hᶜ passio nō ꝯcurrere videt̄ iesse(rectilineis:sz nō ē aūt)su.h⁹ demr̄atio(nisi qd fiat h⁹).i.fiat de teriatio(q̄m sint sic eq̄les).i.eq̄ distātes.et subdit(si aut eq̄les).i.si accipiant̄ linee eq̄les.i.eque distātes(in quolz)erit ibi de quolibet:hoc ē erit ibi de oi et erit demonstratio vl̄is. ¶ Notandū aūt q̄ ea que sunt speciei cōpetunt generi licet non cōpetant ei vl̄r.esse.n.rōnale qđ competit homini ꝯpetit aiali non oi. ¶ Notandum etiā q̄ linee recte sunt genus ad lineas eq̄les i.eque distantes.non ꝯcurrere autē est ꝓpria passio linearum eq̄distantiū.Si g̊ ppter affinitatē quam habēt linee recte ad lineas eque distantes:et si propter hoc q̄ hec passio ꝯpetit lineis rectis q̄z competit lineis eque distantibus quasi ibi recte vellemus hāc passionē demonstrare de lineis rectis simpl'r deciperemur fm 3ᵐ errorem q̄z nō erit ibi de omni.quare si accipiantur linee eq̄les.i.eque distantes erit ibi de quolibet.i.de omni.Sed si accipiātur linee recte simpl'r non erit ibi de oi q̄z non ꝯpetit oibus rectilineis hec passio que est nō īterciđere.i.non cō

currere. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄re est impossibile lineas eque distantes concurrere etiā si in infinitū ꝓtrahant̄. ¶ Dōz.q̄ hᶜ.q.solnit̄ ex his q̄ dn̄r in geometria.nā vt ostēdit̄ ibi si lōras paralellas secet aliq̄ linea:vtpura si linea a.b.ē poralella et eq̄ distans linea c.d.si has duas lin⁹as secet.e.f.faciet ex eadez pte duos angulos eq̄les duob⁹ rectis.si g̊ p̄dicte due linee possent cōcurrere ad aliquē punctū sit ille punctus.g.habebit igitur triangulus.e.f.g.tres angulos valentes plus q̄z duos rectos.qđ ē ipossibile. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Et si triāgulus nō esset aliud q̄z ysocheles videbitur vtiq̄z hui⁹ esse demōstratio.**

¶ Ponit exēplū de errore p̄mo qui ē q̄n cōe sub se nō hz plura inferiora.vt quando genus non habet sub se plures species.vel quando species nō hz sub se plura īdiuidua.iō ait.(et si triangulus nō eēt aliud q̄z ysocheles videretur vtiq̄z esse demonstratio)fm q̄ ysocheles.q.d.q̄ si nō eēt alia sp̄es trianguli q̄z ysocheles possemus decim decipi quia hoc posito forte videretur nobis q̄ hr̄e tres posset demonstrari de ysochele sz q̄ est ysocheles.qđ est falsum. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Et ꝓportionale qđ et cōmutabil'r ē sz q̄ numeri sūt/et fm q̄ linee/et fm q̄ firma/et fm q̄ tpa sunt/quēadmōz et demr̄atū ē aliq̄n seorsuz/cōtigēs eē de oib⁹/vna demr̄atōe mōstrari.Sz ppt id qđ nō est denoiatū aliq̄d/scđz q̄ oia hec vnū sūt/nūeri/lōgitudies/tpa/firma/et spē dr̄ia seorsum adinucē accepta sunt:nō aūt vl̄e mōstrat̄:nō.n.scđz q̄ linee sunt:nec eniz scđm q̄ tpa sunt aut scđz q̄ nūeri insunt:sed scđm q̄ hoc est/qđ vl̄e ponunt esse.**

¶ Hic vt dicebat̄ exemplificat de scđo errore.Circa qđ duo fac̄ q̄z p̄ fac̄ qđ dem̄ ē.scđo assignat rōnē ei⁹ qđ dixerat ibi(nō.n.fm q̄ triāgulus)Circa p̄mū duo fac̄ sz q̄ duo exēpla adduc̄ ad ꝓpositū.nā p̄ exēplificat in q̄ntitatib⁹ ꝓportiōalib⁹.2°.in spēb⁹ triāguli ibi(Vn̄ si aliqs)Dicit g̊.(et ꝓportiōale qđ ē ꝯmutabil'r).i.hec passio q̄ ē ꝯmutabil'r ꝓportiōari ꝯtigit su.q̄ntitatib⁹(sz q̄ sūt numeri et fm q̄ linee et sz q̄ firma et fm q̄ tpa)oib⁹ g̊ his ꝯpetit hec passio.Oīs tñ ista fm q̄ ꝯueniūt i hac passione nō hn̄t nomē īpositū.Rursus q̄z de istis ꝯsiderāt diuerse scie nō fit vna dm̄r̄atio de his oib⁹:imo arismetrica pbat hāc passionē solū de nūeris geometria d̄ lineis.et sic de alijs.Seorsū g̊ in diuersis sciētijs fiunt diuerse demr̄atōes de hac passiōe.fieri.n.ñ posset vna demr̄atio de oib⁹ his qb⁹ hec passio ꝯuenit.iō ait q̄(quēadmodū demr̄atū ē aliq̄n seorsuz)et diuisim su.in diuersis scientijs.(ꝯtingēs est).i.possibile est(de oib⁹ his demr̄ari)sup.hāc passionē(vna demr̄atiōe sed ppter q̄ nō ē denoiatū)illud cōe su.(sz q̄ oia hec sūt vnū).vz.(nūeri lōgitudines tpa et solida)sunt accepta adinuicē seorsum(et spē dr̄ia).q.d.q̄ q̄z inoiatū est id in quo vniunt̄.et cōueniūt non fit de his demr̄atio vna put vniunt̄ in aliquo cōi:sz magis fiunt de eis demr̄atōes diuerse put sūt spē dr̄ia.i.put formal'r sunt disticta et put sunt seorsuz accepta.nūc aūt q̄z sic seorsū sūt illa accepta nō mōstrat̄ vl̄e q̄z ñ accipit̄ ibi subz vl̄e p̄mū(nō.n.linee sz q̄ linee sūt aut sz q̄ nūeri:lz inhēreat)hec passio(sz fm q̄ ē hoc).i.fm q̄ est aliquod cōe ad oia illa(quod ponunt).i.ponēdū est(eē vl̄e).i.ē subz vl̄e p̄mū. ¶ Dubitaret forte aliqs qd ꝑmutatiz ꝓportionari possit. ¶ Dōm q̄ si accipiantur q̄ttuor numeri vel quatuor linee vel quatuor quecunq̄z q̄ntitates sic se habet p̄ma ad secundaz sicut

tertia ad quartã.possum⁹ ꝑmutatim arguere ꝙ sic se hꝫ ꝓma ad tertiã: sicut scda ad q̃rtã: vt sic se hꝫ.18.ad.9.sic.12.ad.6.possumus ꝑmutare ꝙ sic se hꝫ.18.ad.12.sicut.9.ad.6.q2 sicut.18.ↄtinet totũ.12.⁊ medietatẽ eius sic.9.cõtinet totũ.6.⁊ medietatẽ ipsius.ꝑmutatim ĝ ꝓportionari est facere de secundo tertium. ⁊ de tertio secundum. ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis vtrũ oĩbus quãtitatibus ↄpetat ↄmutab.lr ꝓportionari. ¶ Dicẽdũ ꝙ ꝓportio est aliq̃ certa habitudo vni⁹ q̃ntitatis ad aliaꝫ.ꝓportionalitas v̾o est similitudo ꝓportionũ.ſꝫ vt ꝓbaᷓ in.10.geometrie.alique q̃ntitates relate ad alias sunt oĩno surde ⁊ incõmẽsurabiles:⁊ actu:⁊ potẽtia.imo si velim⁹ recte loqui:lꝫ oẽs numeri sint adinuiceꝫ ꝓportionabiles.nõ tñ oẽs q̃ntitates ↄtinue ꝓportionanᷓ adinuicẽ.imo q̃libet q̃ntitas ↄtinua hꝫ q̃ntitates simetras ⁊ ↄmensurabiles.aliq̃s vero asimetras ⁊ surdas. ¶ Cũ ĝ q̃riᷓ vtrũ oĩb⁹ q̃ntitatib⁹ ↄpetat cõmutabiľr ꝓportionari: dici dꝫ: ꝙ oĩb⁹ q̃ntitatibus:nõ ſꝫ ꝙ q̃ntitates sunt:nec vt accipiunᷓ simpľr.⁊ cõparanᷓ ad quascũq3 q̃ntitates: sed vt cõparanᷓ ad q̃ntitates sibi ꝓportionabiles.nã nulla quãtitas ẽ q̃ nõ hẽat aliquã q̃ntitatẽ sibi ꝓportiõabilẽ. ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis.vtrũ sub his q̃ttuor q̃ tãgunᷓ in littera cõprehendanᷓ oĩa illa in quib⁹ possum⁹ arguere a ꝑmutata ꝓportione. ¶ Dicẽdũ ꝙ nõ solũ ĩ lineis.sed etiaꝫ in sup̾ficiebus:⁊ nõ solũ in tꝑibus:sed etiã in motibus.verũ q2 vbi nos habemus linea. alia v̾o littera hꝫ lõgitudines:sed si ꝑ longitudines vellemus ĩtelligere:nõ soluꝫ lineas:sed etiã sup̾ficies.⁊ ꝑ tꝑa vellem⁹ intelligere omnẽ q̃ntitatẽ successiuã.per ea que tangunᷓ in littera cõprehẽdiᷓ q̃cq̃d põt cõmutabiľr ꝓportionari:q2 oẽ tale vel ẽ q̃ntitas discreta:⁊ sic ĩtelligiᷓ ꝑ numeꝝ vľ est q̃ntitas ↄtinua successiua. ⁊ sic ĩtelligiᷓ ꝑ tꝑa.vel ẽ cõtinua ꝑmanẽs:⁊ sic itelligiᷓ per lõgitudines ⁊ firma.ita ꝙ per longitudines intelligamus lineas ⁊ sup̾ficies.per firma vero corpora. Uel possem⁹ dicere ꝙ quidã dicere videnᷓ vt per ea que tangunᷓ in littera denᷓ intelligi sciẽtie que arguũt a ꝑmutata ꝓportione:q2 in tꝑib⁹ videᷓ arguere astronomia.ĩ numeris arismetrica.in lõgitudinibus geometria.in firmis nãlis pħia. Uel possumus dicere ⁊ melius ꝙ nõ est incõueniẽs in eodẽ multas dictiones ↄcurrere.qui ergo de oĩbus his que tãguntur in lr̃a demõstrare vellet passionẽ hãc que ẽ proportionaľr cõmutari dupľr deciperᷓ. ꝓmo q2 in alijs ab istis cõpetit hec passio.2°. ꝙ cũ oĩa illa nõ habeãt vnũ nomẽ ĩpositũ nõ fieret demõstratio:vt ↄueniũt in aliquo vno cõmuni.sed vt seorsuꝫ accipiunᷓ.⁊ per ↄñs peccareᷓ cõtra vniuersale:q2 nõ acciperetᷓ ibi subiectũ vľe ꝓmuꝫ.⁊ q2 ex hoc pħs hꝫ intentũ q̃ntũ ad ꝓpositũ spectat sufficĩ enumerasse que tangunᷓ in littera. ¶ Est etiã diligenter aduertẽdũ ꝙ exẽpla ponun⁹:nõ vt ita sint sed vt sentiat q adiscit. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. vtrum oĩa hec habẽt vnũ nomẽ ĩpositũ. ¶ Dicendũ ꝙ aliud ẽ habere vnũ nomẽ impositũ quocũq3 mõ.aliud est habere vnũ nomẽ impositũ vt cõueniũt in aliqua passione.habẽt eni oĩa ista q̃ttuor que tangunᷓ in lr̃a:vꝫ. numeri lõgitudines:firma:⁊ tꝑa vnũ nomẽ ĩpositũ:q2 oĩa sũt aliquo mõ quãtitates:nõ tñ habẽt vnũ nomẽ ĩpositũ vt cõueniũt in hac passione q̃ est cõmutari ꝓportionabiľr:q2 hoc nõ cõpetit eis vt sunt q̃ntitates:vt in sup̾iori q̃õne dicebaᷓ. Jllud ĝ vľe subm ⁊ illud cõe cui per se ⁊ ꝓ ↄpetit hec passio nõ hꝫ vnũ nomẽ.ſꝫ possum⁹ ipsuꝫ circũloqui ⁊ vocare q̃ntitatẽ ꝓportionatã. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs vtruꝫ sit aliq̃ vna scĩa ad quã spectet ꝓbare hanc passioneꝫ de oĩbus his que tangunᷓ in lr̃a. videᷓ ꝙ sic:q2 si est vna scĩa que ↄsiderat de oĩbus istis põt ꝓbare hãc passionẽ de oĩbus eis.sed nãlis pħia cõsiderat de oĩbus his.ĝ ⁊c. ¶ Dicẽdum ꝙ lꝫ oẽs scĩe sillogizent.sola aũt dyaletica dat arteꝫ sillogizãdi. Sic licet multe scĩe arguãt a ꝓportiõe mutata:solũ tñ scĩe mathematice ⁊ potissime mathematice nõ subalternate dãt arteꝫ de ꝓportionib⁹:⁊ ostẽdũt q̃liter possumus per ꝓportiones arguere:⁊ quia mathematice nõ subalternate sunt arismetrica ⁊ geometria:cũ geometria nõ debeat ↄsiderare de numeris per se loquẽdo.nec arismetrica de magnitudinibus.nulla scĩa sp̾ãlis est q̃ possit hãc passioneꝫ de suo subiecto vľi demonstrare: sed seorsuꝫ fiunt tales demõstrationes:vt in lr̃a tangiᷓ.vtrũ tñ hoc possit spectare ad aliquã sciẽtiã cõem nõ est p̾sentis speculatiõis ostendere. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Propter hoc neq3 si aliqs monstraret vnũquẽq3 triangulũ dmonstratione aut vna: aut altera. qꝺ duos rectos hꝫ vnũquẽq3 ysochelẽ seorsuꝫ ⁊ scalenõ idest gradatuꝫ nondũ cognouit triãgulũ:q2 duos hꝫ rectos:nisi sophistico modo.neq3 vľe triãguli: neq3 si nullus est preter hoc triangulus alter.

¶ Ondit hoc idẽ in sp̾ebus triãguli dicẽs ꝙ (si qs demõstraret vnũquẽq3 triãgulũ aut demõstratione vna aut demõstratiõe alia ꝙ duos rectos habꝫ). ita ꝙ demonstraret (vnũquẽq3) triãgulũ demõstratione alia ⁊ seorsum vt si demonstraret sꝫ.equilateꝝ seorsuꝫ ⁊ gradatũ seorsuꝫ ⁊ ysochelẽ (nondũ cogñic triangulũ) ꝙ habꝫ tres equales duobus rectis (nisi sophistico mõ: nec) cognouit (vľe triãguli).i.nõ cognouit habere tres de triãgulo vt est h⁹ passionis subm vľe ẽt si sit (ſꝫ nec nullus est alter triãgulus p̾ter hoc).i.sp̾ẽs trianguli assignatas. ¶ Notandũ tres esse sp̾ẽs trianguli vt alibi diximus.vꝫ. equilateꝝ ysochelẽ ⁊ gradatũ.naꝫ si triangulus habeat oĩa latera equalia dᷓ equilater⁹. si duo dᷓ ysocheles.si oĩa ĩequalia dᷓ gradatus. ¶ Notãdũ ẽt ꝙ habere tres posset demr̃ari vnica demonstratiõe ⁊ simul de oĩbus sp̾ẽbus his trianguli.posset etiã de qualibꝫ sp̾ẽ triãguli seorsuꝫ per se.sed q̃uis non sit alius triangulus ab istis. nihilominus tñ siue demr̃areᷓ habere tres de oĩb⁹ his sp̾ẽbus siľ siue de vnaq̃q3 seorsuꝫ nũq̃ tñ erit demr̃atio vľis nec accipieᷓ ibi subꝫ vľe ꝓmũ cũ hr̃e tres nõ ↄpetat nisi ysocheli nec eq̃latero nec gradato ſm ꝙ hꝫ sunt ſꝫ ſm ꝙ sunt triãguli:de solo ĝ triangulo demr̃ari poterit tanq̃ de subo vľi ꝓmo. ¶ Nõdũ ꝙ siue sit noĩatũ illꝺ cõe cui ↄpetit passio sic appet in triangulo respectu hr̃e tres.siue sit inoĩatũ sic appet in q̃ntitatibus ꝓportionalibus respectu ꝓportionabiľr ↄmutari sempẽ ibi error si ↄcludatur hꝫ passio de inferioribus ⁊ nõ de subiecto cõi:verũtamẽ q2 magis decipimur ſm hũc errorẽ qñ ẽ cõe inoĩatũ q̃ꝫ qñ est noĩatũ.iꝺ potissime ↄputatus fuit hic error ĩter deceptiões circa vľe qñ erat ĩnoĩatũ subm cõmune. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neq3 eniꝫ scd̃m ꝙ triangulus est cognouit neq3 omnem triangulũ sed aut scd̃m numerum:scd̃m sp̾ẽm autem non omneꝫ: ⁊ si nullus est quem non nouit.

¶ Assignat rõnẽ ei⁹ qꝺ dixerat. Ad cuius euidẽtiã sciẽdũ ꝙ tũc est subꝫ vľe ꝓmũ qñ ↄpetit ei passio cũ reduplicatiõe siue qñ cõpetit ei in eo ꝙ tale.ſꝫ reduplicatio sꝑ respectu alicui⁹ qꝺ reduplicaᷓ. Duo ergo fac.q2 ꝓ assignat cãm dicti respectu reduplicatõis.2°.respcũ ei⁹ qꝺ reduplicaᷓ.scd̃a ibi. (Qñ igiᷓ nõ nouit.) Cõtinuaᷓ ãr sic hñ dico ꝙ si hr̃e tres qs ↄcludat de oĩbus sp̾ebus triãguli nõ ꝓpter hoc cognouit subm vľe ꝓmũ. (nõ.n.cognit ſꝫ

ꝙ triãgulus est:nec cognouit oẽm esse triãgulũ)su. formaliter(ſ3 cognouit)ẽm materiã(ẽm ſpem autez)su. formalr nõ.(nõ aũt oẽm)su.triangulũ cognouit(er st)ꝑ q̃ꝫuis(nullus est)triãgulus(quẽ nõ nouit.)¶ Dubitaret forte aliqs quõ in ꝯcludẽdo hãc passionẽ de oĩbus ſpẽb⁹ triãguli scim⁹ eã de oĩ triãgulo ẽm numerũ:nõ ãt de oĩ triãgulo ẽm formã. Dicendũ ꝙ illud est subm formale alicui⁹ passiõis:qđ ẽ tale ſ3 ꝙ tale. illud aũt ẽ subiectũ mãle de quo ꝑdicat subm formale:vt p3 in exẽplo qđ supra posuim⁹:vtputa si nõ eẽnt nisi tria corpora: v3. ferrũ:lapis:lignũ:g cogſceret oĩa ista tria cogſceret oẽ visibile:nõ tñ pp hoc cogſceret visibile ſ3 ꝙ visibile ẽ.nec cogſceret visibile formalr.nã ferrũ: lapis: lignũ nõ sunt visibilia formalr:sed mãlr: nec sunt visibilia ẽm ꝙ hẽ: sed vt sũt colorata. Coloratũ itaq3 est visibile formalr ⁊ subm formale hui⁹ passionis.qđ est eẽ visibile ẽ coloratũ.g q̃ sciret oĩa corpa eẽ visibilia sciret oĩa visibilia mãliter.ſ3 g sciret oẽ coloratũ esse visibile sciret oẽ visibile formalr.sic ⁊ in ꝓposito. Cũ igit̃ gradat⁹ ⁊ eglater⁹ non habeãt tres:nisi i eo ꝙ triãguli· g scit hãc passionẽ habere tres.de oĩb⁹ ſpẽb⁹ triãguli scit oẽ habẽs tres ſ3 nnmeru3 ⁊ ſ3 mãm:nõ aũt ẽm ſpẽ3 vel ſ3 formã. ¶ Aduertẽdũ tñ ꝙ reduplicatio cõpetit solũ subo formali.ex parte g̃ ipsi⁹ reduplicatiõis reddit̃ hec cousa dicti: cũ ostẽdit̃ ꝙ demõstrare passionẽ de iferioribus nõ de subo cõi:vt hr̃e tres.demõstrare de ſpẽb⁹ triãguli:nõ de triãgulo:nõ est demõstrare de subo vlĩ ⁊ ꝑ.nec de subo cui ꝯpetit reduplicatio:qꝛ nõ fit demõstratio ẽm formã: ſ3 ſ3 mãm. vñ g̃ dictũ ẽ ꝙ hec rõ ⁊ hec causa dicti ex parte ipsi⁹ reduplicatiõis sumpta est. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Qñ igit̃ nõ nouit vlr: ⁊ qñ nouit simplr manifestũ qđ si idẽ ĩhereat triangulo ⁊ ysocheli: aut vnicuiq3:aut oĩb⁹.si ṽo nõ idẽ semp alterũ ẽaũt scđ3 qđ est triãgulus nõ nouit.

¶ Assignat causa3 dicti ex pte eius qđ reduplicat̃: dicens.(Qñ igit̃ nõ nouit vlr:⁊ qñ nouit simplr ẽ manifestu3)ex dictis.(qꝛ si idẽ eẽ).i.eadẽ rõ(ĩhereat triãgulo)sit.ĩ cõi ⁊ eglatero ⁊ alijs ſpẽb⁹ triãguli(aut vnicuiq3)seorsu3(aut oĩb⁹)simul.q.d.ꝙ si eadẽ est rõ triãguli in cõi ⁊ ſpẽꝝ triãguli:aut hr̃e oĩu3:aut vniuscuiusq3 ꝑ se:tũc sup. sciẽdo hr̃e tres de oĩbus ſpẽb⁹ triãguli:vel de vnaq̃q3 ꝑ se sciem⁹ ⁊ de ipso triãgulo.(Si ṽo nõ est idẽ ſ3 ẽ alteꝝ)su.esse ⁊ altera rõ triãguli in cõi:⁊ ſpẽꝝ eius sic su.cognosciẽdo hr̃e tres de ſpẽb⁹ triãguli(nõ nouit ſ3 ꝙ triangulus.) ¶ Notãdũ aũt ꝙ qꝛ supiora dĩnt rõne ab ĩferioribus.iõ aliq̃ pñt ꝯpetere ĩferiorib⁹ ẽm ꝙ hõ:que nõ ꝯpetũt supiorib⁹ ⁊ ecõuerso.vt si eadẽ rẽ dicit hõ ⁊ aĩal ĩ homine:ĩñ hõ dicit istã rẽ magis ſpãlr ⁊ determinate. aĩal vero magis gñalr ⁊ ꝯfuse. Ostẽdere g̃ ꝙ demõstrare habere tres de ſpẽb⁹ triãguli nõ est demonstrare de subo vlr ⁊ ꝑ·qꝛ triãgulus g est subm vlr ꝑmũ h⁹ passiõis differt ẽm rõnẽ a suis ſpẽb⁹:est h̃ assignare cã3 dicti ex pte e⁹ qđ reduplicat̃:qꝛ ꝓpter dr̃ia3 quã h3 subiectũ reduplicatũ ad sua inferiora passio que demõstrat̃ de supiori cũ reduplicatione de inferioribus cũ reduplicatione demõstrari non potest. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Utrũ aũt scđ3 ꝙ est triãgulus aut ẽm ꝙ est ysocheles: ⁊ qñ ẽm hoc ꝙ ẽ primũ vlr: cui⁹ est demõstratio manifestũ ẽ:qm̃ remoto ĩsũt primũ: ~~vt ab ysochele~~ eneo ~~remoto~~ triãgulo ĩsũt duo recti: ~~[illegible]~~ ſ3 nõ figura aut termĩo : sed nõ primis . Cuius ergo primi. Si itaq3 triãguli priõ ẽ ⁊ ſ3 hoc ĩest ⁊ alijs ⁊ h3 vlr ẽ demõstratio.

¶ Dat viã ⁊ artẽ quõ possum⁹ cognoscere subm vlr ꝑmũ. d.(Utrũ ãt ſ3 ꝙ triãgulus ẽ:aut ſ3 ꝙ ẽ ysocheles. ⁊ qñ ſ3 hoc ꝙ ẽ ꝑmũ ⁊ vlr cui⁹ est demõstratio).q.d.ꝙ subiectũ vlr ꝑmũ ẽ illud cui⁹ ẽ demõstratio. Si g̃ volum⁹ de demõstratione artẽ tradere videndũ est respectu huius passionis que est habere tres vtrũ sit subiectu3 vniuersale ꝑmũ triãgulus vel ysocheles(⁊ ẽm hoc).i.ẽm quãcũq3 aliã passionẽ videdũ est qñ est subm vlr ꝑmu3 (manifestum est)sup. subiectum vniuersale primu3 ꝑ hanc.s.artẽ(qm̃ ablato insit ꝑmũ).q.d.q̃ñcũq3 ablato ab alijs adhuc ĩest ei istud ẽ subm vlr ꝑmũ.⁊ exẽplificat de hoc:dicẽs ꝙ(triãgulo eneo ĩsũt duo recti: sed ablato)hoc qđ est(eẽ eneũ)adhuc su.ĩsunt triãgulo duo recti(sed non)remota(figura aut termino)remota.n figura ⁊ remoto termino: qđ est ꝑus q̃ꝫ figura:⁊ ponit̃ in diffinitiõe figure.⁊ qꝛ figura est que termino vel terminis claudit̃.remotis eni3 his vl remoto hr̃e tres ab his remouet̃ a triãgulo(ſ3 nõ ꝑmis).i.ſ3 nõ ꝓpter hoc ꝯpetit hr̃e tres figure vel termino tanq̃3 subis ꝑmis ⁊ subdit(cui⁹ g̃ ꝑmi)⁊ rñdet(si vtriq3 triãguli ⁊ ſ3 hoc).i.ſ3 ꝙ triãgulũ(ĩest alijs.⁊ h3 vlr ẽ demõstratio)⁊ su. hoc est subm vlr ꝑmũ. ¶ Notãdũ ãt maximã ⁊ breuẽ artẽ dedisse phm in cogſcẽdo subm vlr ꝑmũ qđ ẽ cã q̃re insit illa passio oĩb⁹ alijs.nã sp ꝑmũ in quolz gñe est causa oĩu3 alioꝝ vt põt hẽri in.2.meta ¶ Nõndũ ẽt ꝙ ad cognoscẽdũ cui ꝑmo ⁊ qđ ẽ illud qđ est cã:q̃re insit oĩbus alijs duo sũt atẽdẽda.ꝑmo ꝙ remoto ab ro remoueatur ab alijs.2⁹ ꝙ ĩsit ei vlr. Ex quo seqt̃ ꝙ hr̃e tres ĩest triãgulo ꝑ.qꝛ si remoueat̃ hoc ab eo remouet̃ ab alijs ⁊ ĩest ei vlr.⁊ ex hoc ẽt appet ꝙ hec passio nõ ĩest ꝑ ĩferioribus nec supiorib⁹ ad triãgulũ. ĩferiorib⁹ ṽo vt triãgulo eneo vel ysocheli nõ ĩest ꝑ:qꝛ lz insit oĩ tali:tñ si remoueat̃ ab eis nõ remouet̃ ab alijs. Supiorib⁹ aũt vt figure nõ ĩest ꝑ.nã lz sit ibi ista ꝯditio ꝙ si remoueat̃ a figura remouet̃ ab alijs.qꝛ si nõ ẽ figura nõ ẽ triãgulus.⁊ si figura nõ h3 tres nec triãgul⁹. deficit tñ ibi ꝯditio alia. qꝛ nõ est in oĩ figura nec ꝯpetit ei vlr.phus g̃ dedit ꝑus hec duo documẽta.scđo ex his duob⁹ ꝯcludit hãc arte3 ⁊ hoc documẽtũ ꝙ illud est ꝑ qđ ẽ cã q̃re ĩsit oĩb⁹ alijs. eẽ itaq3 ꝑ cogſcit̃ ꝑ eẽ alioꝝ cã3. eẽ aũt alioꝝ cã3 cognoscit̃ ꝑ hec duo documẽta ꝙ remoto ab eis remoueatur ab alijs ⁊ ꝙ ĩsit ei vlr. ¶ Dubitaret forte aliqs cu3 eẽ ꝑ se differat a ꝑ vtꝝ aliquo mõ possit accipi ꝑ se ꝙ sit idẽ qđ ꝑ. ¶ Dõm ꝙ si accipiat̃ ꝑ se.i.ꝑ cã3 exñtẽ ĩ se vt cõiter phs accipit:sic ꝑ se dĩt a ꝑ ⁊ ẽ in plus q̃ꝫ eẽ ꝑ. nam ẽm hũc modũ ꝑ addit a ꝑ se adeq̃tionẽ cãe. Sic g̃ loquendo gegđ est ꝑ est ꝑ se:qꝛ gegđ h3 in se cãm adeq̃tã h3 in se cã3 ꝑ se:ſ3 nõ cõuertit̃ ꝙ oẽ ꝑ se sit ꝑ:qꝛ nõ gegđ h3 in se cãm h3 ĩ se cãm adeq̃tã. S3 si accipiat̃ ꝑ se ꝙ ide3 sonet qđ nõ ꝑ aliud.tũc idẽ est ꝑ se qđ ꝑmo:qꝛ hoc ẽ ꝑmu3 cui alteri ꝑ ip̃3 nõ ipsi ꝑ alterũ. ¶ Alteri⁹ forte dubitaret aliqs cũ ꝑmu3 differat ab ĩmediato vtꝝ aliquo mõ possit accipi ꝑmũ qđ sit idem cũ ĩmediato. ¶ Dõm ꝙ ꝑmũ vt phus de eo cõiter loqtur idẽ sonat qđ hr̃e cãm adequatã.⁊ qꝛ qđ h3 cãm adequata3 respectu alicuius passionis illa passio non ĩest ei ꝑ aliud subiectũ:idẽ sonat ꝑmũ qđ nõ ꝑ aliud subiectũ:⁊ ideo hr̃e tres ĩest triangulo ꝑmo:qꝛ nõ ĩest ei ꝑ aliud subiectũ tñ ĩest ei ꝑ alia3 cã3:qꝛ ĩest ei ꝑ hr̃e angulũ extrinsecũ. Sed illud est ĩmediatũ qđ nec est ꝑ aliud subiectũ nec ꝑ aliã cã3. igitur qđ est ꝑmo põt esse demõstratiõis ꝯclo.qꝛ habz cãm altera3 per qđ ꝓbet̃. Sed qđ est ĩmediatum licet possit esse demonstrationis principium: non tñ põt esse demõstratiõis ꝯclo.qꝛ nõ h3 cãm alteram per quã ꝓbetur.p3 g̃ ꝙ si accipiat̃ ꝑmo ꝓut ide3 sonat ꝙ non per

aliud subiectū differt p̄mū ab imediato. Sz si accipiat̄ p̄mo p̄ut idez sonat q̄ nullo mō per aliud vt dicat̄ idez esse p̄mo qd̄ nec est per aliud subiectū: nec p̄ aliā causaz idem est p̄mu3 quod imediatum.

Si igit est demōstratiua scia ex necarijs principijs. Qd̄ eni scit̄ nō pōt aliter se habere.

Postq̄ phs ostēdit ex qb⁹ est demōstratio: q2 est ex de oi p̄ se ꝛ s̄m q̄ ipsu3. In parte ista vt supius dicebat̄ declarat ex qb⁹ nō est: siue ex qb⁹ nō h3 eē: q2 ad p̄fectā traditionē artis nō sufficit scire q̄ ꝯcurrunt ad aliqd: ꝛ que o3 accipe: s3 etiā debem⁹ cognoscere q̄ nō ꝯcurrūt: ꝛ a q̄bus o3 cauere. p̄pter qd̄ sciēdū ē q̄ q2 demōstratio ē de omni. o3 cauere ab his q̄ p̄nt al'r se h̄re. p̄ q2 de oi vt de eo hic agit: vt supra dicebat̄ iportat vl'itatē tēpoꝝ. ḡ qd̄ est tale ē semp: ꝛ nō pōt al'r se h̄re. 2°. q2 demōstratio est p̄ se o3 cauere ab his q̄ sūt p̄ accn̄s. 3°. q2 demōstratio po tissima: de q̄ hic agit̄ est s̄3 q̄ ipsu3 o3 cauere ab extraneis ꝛ corruptibilib⁹ ꝛ cōib⁹ accn̄tib⁹. Nā ea q̄ sunt s̄m q̄ ipsu3 sunt ꝯuenictia: ꝛ sūt p̄petua: ꝛ sūt p̄pa. phs ḡ in ostēdendo de qb⁹ nō est demonstratio: ꝛ ex quib⁹ o3 cauere q̄nq3 facit. p̄ ostēdit q̄ demōstratio nō est ex his q̄ p̄nt al'r se h̄re. 2° q̄ nō est ex his q̄ sūt p̄ accn̄s. 3°. q̄ nō est ex extraneis: q2 nō descēdit de ḡne in genus. 4°. q̄ nō ē ex corruptibilib⁹. 5°. q̄ nō ē ex cōib⁹. 2ª ibi. (Accidētiū aūt nō p̄ se.) 3ª ibi. (Nō igit̄ ex alio ḡne.) 4ª ibi. (Manifestū autem ꝛ si sint.) 5ª ibi. (Qm̄ aūt ꝛ si manifestū est.) Circa p̄mū duo facit: q2 p̄ p̄mittit quādā ꝯn̄az ex qua habet̄ p̄ncipalis intētio. 2°. aūs illi⁹ ꝯn̄tis manifestat ꝛ p̄bat. ibi statiz postea. (Que aūt p̄ se sūt.) dicit ergo (Si demōstratiua scia est ex necarijs p̄ncipijs. qd̄ eni scitur nō pōt al'r se h̄re.) Dubitaret forte aliq̄s in hoc dicto phi qd se h3 vt aūs: ꝛ qd vt ꝯn̄s: ꝛ qd vt ꝯclō: ꝛ qd vt p̄missę. Dicendū aliquos dixisse phm hic intēdere p̄bare demōstratiuā sciā3 eē ex necarijs: ꝛ hoc p̄bat p̄ hoc: q2 qd̄ scit̄ ipoīe est al'r se h̄re. ꝛ forte illud qd̄ iduxit eos fuit q̄ in textu ponit̄ hec ꝯiūctio eni q̄ est ꝯiūctio cālis. ꝛ iō cū in textu dr̄ (qd̄ eni scit̄ impoīe est al'r se h̄re:) q2 videt̄ ibi eē redditio cause: ꝛ h3 eē sensus q̄ iō demōstratiua scia est ex necarijs: q2 qd̄ scit̄ nō pōt al'r se h̄re. s3 hec expositio nō ē recta: q2 nunq̄3 hec ꝯditio. si. ponit̄ ad ꝯsequēs: s3 semp ad aūs. sicq̄s ḡ diceret. si igit̄ erit hō: ex necessitate eni erit aīal. hoc q̄ dico si igitur erit hō se h3 vt aūs. ex necessitate eni erit aīal se h3 vt ꝯn̄s. talis est locutio q̄ tradit̄ in l'ra. (si ḡ erit demōstratiua scia ex necessarijs) se h3 vt aūs: ꝛ tenet locū p̄missarū. (qd̄ eni scit̄ non pōt al'r se h̄re) h3 se vt ꝯn̄s: ꝛ t3 locū ꝯclōnis. phus itaq3 vult p̄bare q̄ demōstratiua scia nō est ex his q̄ p̄nt al'r se h̄re. Nā cū supius ostēdisset ex qbus ē demōstratio ꝛ que o3 accipe. in parte ista vt dicebat̄ declarat de quib⁹ nō est: ꝛ a qb⁹ o3 cauere. in declarādo ḡ hāc ꝯclōnē intētam phs p̄mitit hāc ꝯn̄az q̄ si demōstratiua scia est ex necarijs est ex his q̄ nō p̄nt se al'r h̄re. iō inferi⁹ p̄ multas rōnes p̄babit hoc aūs q̄ scia demōstratiua sit ex necessarijs. nā hoc p̄bato p̄batū erit ꝛ hoc ꝯn̄s. qd̄ est p̄ncipale intētū: vz. q̄ sit ex his q̄ nō p̄nt al'r se h̄re. Esset aūt vlteri⁹ dubitādū: q̄ hec pars in q̄ ostēdit̄ q̄ demōstratio nō est ex possibilib⁹ al'r se h̄re nō videt̄ differre a pte illa: vz. qn̄ ostēdit̄ q̄ nō sit ex corruptibilib⁹: sed de hoc inferius disputabitur. Deinde cum dicit.

Que aūt p̄ se sūt necia insunt rebus. hec. n. sūt i eo qd̄ qd ē q̄busdā. alia isūt i eo qd̄ qd ē p̄dicātib⁹ de ipsis: quoꝝ alterū oppositoꝝ necē ē icē. Manifestū est qd̄ ex h⁹ quibusdā vtiq3 sit demōstratiu⁹ sill'us. Qd ē enī aut sic ē aut s3 accn̄s. Accn̄tia aūt nō necia sunt.

Probat aūs p̄dicte ꝯn̄tie: vz. q̄ demonstratiua scia sit ex necessarijs: quo p̄bato manifestū est q̄ ē ex his q̄ nō p̄nt al'r se h̄re: qd̄ erat p̄dicte ꝯn̄e ꝯn̄s. Duo et ḡo facit. q2 p̄ adducit multas rōnes ad ostēdendū q̄ demōstratiua scia sit ex necessarijs. 2°. p̄bat quedā que in rōnib⁹ illis supposuerat. ibi (Qd̄ aūt ex necessarijs.) Circa p̄mū q̄ttuor facit s̄m q̄ q̄ttuor rōnes adducit ad p̄positu3. 2ª ibi. (Aut et ḡo sic dicēdū.) 3ª ibi. (Sig⁹ autē ē.) 4ª ibi. (Manifestū āt ex his.) In parte ista itēdit talē rōnē3. ea q̄ sūt p̄ se sūt necaria. s3 demōstratio est ex his q̄ sunt per se vt in p̄mo modo vbi p̄dicatū ponit̄ in diffinitione subiecti vel demōstratio est ex his q̄ sūt p̄ se in scđo mō: vbi subm ponit̄ in diffinitione p̄dicati: ꝛ q2 talia sunt ex necessarijs demonstratio est ex necessarijs. iō ait. (Que aūt sunt p̄ se necessario insūt reb⁹. iō h̄ sūt in eo q̄ qd ē) q̄tū ad p̄mū modū p̄ se. vbi p̄dicatū est q̄ qd ē. i. ē diffinitio subiecti. ꝛ subdit q̄ (alia). i. subiecta (insunt in eo q̄ qd ē q̄busdā p̄dicātib⁹ de ipsis) ꝛ hoc q̄tū ad 2ᵘᵐ modu3 vbi subiecta ponunt̄ in diffinitione p̄dicatoꝝ: ꝛ h̄ predicata sunt proprie passiones. ꝛ subdit (quorum). i. quoꝝ p̄dicatoꝝ vel q̄ꝝ p̄ se passionū (alteꝝ oppositoꝝ necesse est iesse) ꝛ ꝯcludit (manifestū igit̄ eē ē q̄ ex h̄ q̄busdā) i. ex talib⁹ p̄pōnib⁹ p̄ se (sit sill's demrātiu⁹) nā (oē) qd̄ est (aut est sic). i. aut est p̄ se (aut p̄ accn̄s. accidētia aūt nō sūt necaria) tūc ergo supplēda ē rō q̄ cū accn̄tia nō sunt necaria ꝛ ea q̄ sunt p̄ se sūt necaria. ergo demōstratio q̄ est ex his q̄ sunt p̄ se erit ex necessarijs. Notādū aūt q̄ si fiat talis demonstratio. ōis figura plana h̄ns angulū extrinsecū h3 tres angulos. s3 figura plana trib⁹ rectis lineis ꝯtēta h3 angulū extrīsecū. ḡ ꝛc. hic in maiori p̄pōne vbi hec passio h̄re tres p̄dicat̄ de figura plana trib⁹ rectis lineis ꝯtēta q̄ est p̄priu3 subm eius. est ibi p̄ se in 2° mō. s3 in minori p̄pōne vbi figura plana trib⁹ rectis lineis ꝯtēta q̄ est diffō triāguli p̄dicatur de triāgulo est ibi p̄ se in p̄mo mō. cū ḡ demrātiuus sill's sicut et alij silli ꝯstet ex duab⁹ p̄missis vna maiori ꝛ alia minori: q2 in maiori est scđs modus p̄ se. in minori vō p̄mus. iō phs ait q̄ demrātio est ex his q̄ sunt p̄ se q̄tum ad p̄mū modū vbi p̄dicatū ē q̄ qd est subiecti ꝛ q̄tū ad 2ᵐ modū vbi subm est q̄ qd est p̄dicati. Sz q̄liter ista p̄ se accipiant̄ in p̄missis in 2° libro vbi determinabit̄ de medio demrātiōis clarius apparebit. Notādū ēt q̄ loquēdo de p̄ se passiōib⁹ ait q̄ alteꝝ oppositoꝝ necē est inēē: q2 p̄ se passio vel ē vno noīe noīata sicut h̄re tres est passio triāguli: ꝛ tūc simpl'r loq̄ndo necē est talē passionē inēē subiecto: vel denoīat̄ passio p̄ duo opposita sicut dicimus q̄ rectū vel curuu3 est passio linee: ꝛ tūc o3 alteꝝ oppositoꝝ inēē. semp ḡ ea q̄ sunt p̄ se necaria sunt. ꝛ q2 demrātio est ex his q̄ sunt p̄ se erit ex necarijs. Dubitaret forte aliq̄s vtꝝ ea q̄ sūt p̄ se sint necaria vt i l'ra dr̄. ꝛ videt̄ q̄ nō: q2 eclipsis p̄ se cōpetit lune. al'r nō posset demōstrari de ea: ꝛ tn̄ nō inē et necio q2 nō sp̄ luna eclipsat̄. Dōm q̄ necariū q̄tū ad p̄ns spectat pōt accipi tripl'r: vel sub cōditione: sicut necē est hoīe3 currere dū currit: vel p̄ relationē ad causa3: sicut necē est lunam eclipsari interposita terra: vel simpl'r sicut necē est celum moueri: ꝛ sicut necē est triāgulū habere tres. Ex primo aūt necario nō fit demōstratio: sed fit ex 2° ꝛ 3°. Cū ergo dicit̄ q̄ eclipsis nō iest lune necessario: q2 nō inest ei sp̄. dici d3 q̄ inest ei sp̄ p̄ relatōe3 ad cā3. q2 sp̄ cū iterponit̄ terra luna eclipsat̄: vel possumus dicere sp̄. q2 sicut risibile est passio hoīs nō dicit actum s3 aptitudinē: q2 hō nō sp̄ ridet: s3 sp̄ est apt⁹ natus ridere. sic eclipsis est passio lune ꝛ dicit aptitudinē vt ē eius

passio: ꝛ nō actū: q꞉ non semp̄ luna eclipsat̄: sed semp̄ est apta nata eclipsari. ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis quō p̄mus modus ꝛ scd̄s dicēdi p̄ se dicāt habitudinem necessariā. ¶ Dicēdū q̄ in p̄mo mō vt sepe sepꝰ dictuz est p̄dicatū ponit̄ in diffione subiecti. in 2º vō ecōuerso. diffinitio aūt est illud qd̄ formaṫ ab itellectu itelligēdo res. nunq̄ eni pōt itelligi res ab itellectu sine suis p̄ncipys diffinitiuis. est itaq̄ necāria hītudo iter rē diffinitā ꝛ p̄ncipia diffiniētia: cū hoc sine illis nō possit itelligi. in p̄ g̃ mō subm̄ hꝫ necessariā habitudinē ad p̄dicatū: sicut res diffinita hꝫ necessariā hītudiēꝫ ad sua diffiniētia. i 2º vero mō p̄dicatū hꝫ hītudinē necāriā ad subꝫ ꝛ ecōuerso. sꝫ non eodē mō: q꞉ p̄dicatū hꝫ necessariā hītudinē ad subꝫ q̄ntū ad eē ꝛ q̄ntū ad itelligi: q꞉ p̄p̄a passio nō est: nec itelligi pōt sine p̄p̄o subiecto. subm̄ vō hꝫ necāriā habitudinē ad p̄dicatū: nō q̄ntū ad itelligi: sed q̄ntū ad eē. pōt eni itelligi subm̄ nō itellecta p̄p̄a passione: sꝫ nō pōt esse sine ea. Cuꝫ g̃ p̄positio necāria nihil aliud sit q̄ necāria habitudo subiecti ad p̄dicatū. p̄mꝰ modus p̄ se erit necessarius: q꞉ ibi subiectū q̄ntū ad esse ꝛ q̄ntū ad itelligi hꝫ necāriā hītudinē ad p̄dicatū. 2ꝰ vō modus ē necāriꝰ: q꞉ subꝫ vt dictū ē sine p̄p̄a passiōe esse nō pōt: lꝫ possit sine ea intelligi. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Aut igiṫ sic dicēdū aut p̄cipiuz ponentibus qd̄ demōstratio necessariuz sit. Et si demonstratū est aliter se hr̄e nō posse. Ex necessarijs igiṫ oꝫ eē sillogismū: ex veris qdē est ꝛ nō demōstratiue sillogizare. ex necessarijs autē nō est. sed aut demōstratiue. hoc autē proprium demonstrationis est.

¶ Adducit scd̄am rōnē ad hoc idē dicēs (Aut g̃ sic dicenduz est). vꝫ. q̄ iō demōstratiua scia est ex necārys: q꞉ ē ex his q̄ sunt p̄ se (aut ponētibꝰ nobis). i. necē est nos ponere (p̄ncipiū). i. hoc p̄ncipio q̄ demōstratio sit necessaria (ꝛ si demōstratū). i. demōstratiue ꝯclusuz (nō est). i. nō ꝯtingit posse alr̄ se hr̄e: q꞉ g̃ sic est (ex necārys oꝫ fieri sillꝰz) demōstratiuū. nā (ex veris est). i. ꝯtingit sillogizare (sed nō demonstratiue sillogizare. ex necessarys aūt nō est). i. nō ꝯtingit sillogizare nō demōstratiue (sꝫ aut). i. solū (demōstratiue) sillogizare sꝫ. ꝯtingit ex necessarys. Et subdit q̄ (hoc aūt ē p̄p̄uꝫ demōstratiōis) sic sillogizare ꝛ sic p̄cedere. est aūt vis rōnis huiꝰ: q̄ q꞉ demōstratū. i. demōstratiue ꝯclusuꝫ ē necārys: ꝛ nō pōt alr̄ se hr̄e. ideo p̄misse sūt necārie: ꝛ oꝫ demōstrationem eē ex necārys. sillogizare g̃ possumꝰ ex extraneis: sꝫ p̄cedere ex necārys hoc est demōstrationis p̄priū. ¶ Dubitaret forte aliqs. videṫ q̄ illa maxima: ꝛ istud qd̄ dicit accipiēdū eē p̄ p̄ncipio sit falsū: vꝫ. q̄ si ꝯclō ē necāria q̄ p̄misse sint necessarie: vel q̄ demōstratio est ex necārys: q꞉ hꝫ ꝯclonē necessariā. nā sicut se hꝫ veruꝫ ad verū ita videṫ se hr̄e necessariū ad necessariū: sed nō valet si conclusio est vera. g̃ p̄misse sūt vere: q꞉ pōt sequi verū ex nō veris. ita a sili non videṫ valere si ꝯclō est necāria. g̃ p̄misse: q꞉ pōt sequi vl̄ ꝯcludi necessaria ex non necārys. ¶ Dicēdū q̄ si bene itelligiṫ lr̄a duplr̄ ex isto textu qd̄ soluiṫ. Propter qd̄ sciēdū q̄ ex veris semp̄ seqꝛ̄ verum. Sꝫ ex falsis non sequiṫ semp̄ verū: īmo accidit q̄ verū sequiṫ ex falsis. hec g̃ esset bona ꝯn̄a in hoc modo sillogizādi. semp̄ ē ꝯclō vā: ꝛ nō p̄t eē nō vā. g̃ iste modus sillogizandi semp̄ p̄cedit ex veris: q꞉ si p̄cederet ex falsis posset hr̄e ꝯclonē nō verā. nā dictū est q̄ ex falsis seqꝛ̄ verū p̄ accn̄s est: ꝛ qd̄ ē p̄ accn̄s pōt siue ꝯtingit non eē. Sic in p̄posito dicere possumꝰ si ꝯclō demonstrationis semper est necessaria: ꝛ nō p̄t eē non necessaria. g̃ demōstratio de necessitate est ex necessarys: q꞉ si non esset ex necessarys posset habere ꝯclonē non necessariā. ideo in littera dr̄: q̄ p̄p̄riū est demonstrationis p̄cedere ex necessarys. q꞉ sꝫ p̄p̄riū est eius hr̄e ꝯclonē necessariā. si g̃ fiat vis in hoc qd̄ diciṫ p̄p̄riū esse demonstrationis p̄cedere ex necessarys. possumꝰ habere solutionē q̄stiōis: quia non est p̄p̄riū falsoꝝ ꝯcludere ꝯclonē verā: sed p̄p̄rium veroꝝ est: ꝛ non est p̄p̄riū ꝯtingētiū ꝯcludere ꝯclusionē necessariā: sꝫ est p̄p̄riū necessarioꝝ. Secundo pōt hec q̄stio alr̄ solui: vt dicamus q̄ ex ꝯtingētibꝰ pōt sequi ꝯclusio necessaria: sꝫ nō p̄pter gd̄ sꝫ q̄ꝛ. ꝯtingētia eni nō p̄nt esse p̄pter gd̄ nec p̄nt esse necessarioꝝ cause: ꝛ si possunt esse cause in iferēdo: non tn̄ p̄nt eē cause in essendo: ꝛ q꞉ demōstratio est ex causis non solū q̄ntū ad iferēdū: sed etiā q̄ntū ad esse cū demonstratio sit sillꝰs faciēs scire. ꝛ scire sit causaꝫ cognoscere: p̄ quā res est. demonstratiue non poterit seq ꝯclō necessaria ex non necessarys: lꝫ possit sequi sillogistice: ideo dr̄ in littera q̄ cōtingit sillogizari necessarium ex veris. i. ex non necessarys: sed non ꝯtingit demr̄ari: nunq̄ n. demr̄atiue iferṫ ꝯclō necessaria ex non necessarys. ¶ Deide cū dicit.

¶ Signum autē est q̄ demonstratio ex necessarijs sit: q̄m instātias ferimus sic ad opinantes d̄mōstrare: q̄m̄ nō sit necesse si opiamur: aut omnino contingere aliter aut rōnis cā.

¶ Adducit tertiā rōnē sūptā a signo. d. (Signuꝫ āt est q̄ d̄mr̄atio sit ex necārys: q̄m istātias ita formamꝰ ad opinātes d̄mr̄are si opiamur aut oīo ꝯtigere alr̄ aut rōnis. i. disputatōis cā) ē g̃ vis rōnis hꝰ: q̄ q꞉ sic istamꝰ ꝯ opinātes d̄mr̄are dicēdo q̄ nō arguūt ex necārys. iō signū est q̄ demr̄atio sit ex necessarys. ¶ Notādū āt q̄ multa dicimꝰ gr̄a disputationis q̄ non credimꝰ eē vā: ꝛ iō q̄n instamus ei q̄ dicit se demr̄are: q꞉ non arguit ex necessarys: vel hoc dicimꝰ. q꞉ ita credimus ꝛ putamꝰ q̄ illa ex q̄bus arguit oīo ꝯtingat aliter se hr̄e. vel hoc dicimꝰ cā rōnis. i. gr̄a disputationis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifestū aūt ex his: q̄m̄ stulti bene opinati sunt accipere p̄cipia si p̄babilis sit p̄positio ꝛ vera vt sophiste: quoniā scire sciam est habere. Non. n. quod p̄babile est aut veruz principiū est: sed primuz in genere: circa qd̄ demr̄aṫ ꝛ ~~vnū~~ non omne sed p̄p̄rium.

¶ Addicit ad hoc idē rōnē q̄rtā dicēs. (Palā aūt ex his est: q̄m̄ stulti opinati sunt accipe hn̄ p̄ncipia demr̄atōis si sit p̄positio p̄babilis ꝛ vera vt sophiste) sꝫ. faciunt. ꝛ hn̄ dico q̄ tales sūt stulti ꝛ sophiste (q̄m scire est sciam hr̄e) sꝫ. p̄ demr̄ationē. ꝛ subdit (nō. n. qd̄ p̄babile ē aut veꝝ) est sꝫ. (p̄ncipiū) d̄mr̄atōis (sꝫ p̄ncipiū in gn̄e) illo (circa qd̄ demr̄aṫ: ꝛ veꝝ) sꝫ. est demr̄ationis p̄ncipium (non aūt omne). i. nō oē p̄ncipium ꝛ veꝝ est sꝫ. demr̄ationis p̄ncipiū (sꝫ p̄p̄riū) tūc ergo suppleaṫ rō. cū demōstratio sit ex p̄mis ꝛ veris ꝛ p̄p̄rys ꝛ talia sunt necessaria opꝫ demonstrationē esse ex necessarys. ¶ Notādū aūt q̄ sophisticum dici dꝫ qd̄ apparet ꝛ non existit: ꝛ q꞉ arguens ex p̄babilibꝰ forte pōt apparere sciens ꝛ nō est: ideo merito diciṫ esse sophista. ¶ Notandum ēt q̄ p̄pōnes p̄me p̄nt appellari dignitates q̄ sunt p̄positiones cōes ꝛ p̄misse p̄nt dici p̄me q̄ sunt p̄pōnes p̄me. nā p̄misse sunt in demonstratione p̄pōnes p̄me ꝛ indemōstrabiles: vel sꝫ. sumunt originē ex p̄mis ꝛ indemōstrabilibus. Si g̃ demonstratio est circa aliquod genus: vel circa genus ꝯtinui: vt geometria. vel circa genus numeroꝝ: vt arismetrica opꝫ demonstrationē esse ex primis

in illo genere nõ ex pͥmis coibus. qꝛ talia nõ ingrediunť demonstrationẽ ƺ̃ subam. ſƺ ex pͥmis ꝓprijs.

¶ Qđ aũt ex neceſſarijs oꝫ eẽ ſilluꝫ manifeſtũ ex his eſt. Si eni nõ eſt habẽs rõnẽ ꝓpter qđ exñte demõſtratiõe, nõ eſt ſciẽs. Sit aũt vtiqꝫ ⁊ qđ. a. de. c. ex neceſſitate. b. aũt mediũ ꝑ qđ demõſtratũ ẽ: ſƺ nõ ex neceſſitate non ſciuit ꝓpter qđ. Non. n. eſt hoc ꝓpter mediũ. hoc aũt cõtingit oĩno non eẽ: concluſionẽ aũt neceſſariam.

¶ In parte iſta vt dicebať phs ꝓbat q̃dã q̃ ſũt ſuppoſita ĩ rõnib⁹ ꝓhabitis. Supponebanť aũt duo. vꝫ. ꝙ neceſſariũ ex nõ necarijs demõſtrari nõ poterat: ſƺ poterat ſillogiƺari. Jđ duo facit. qꝛ pͦ oñdit ꝙ nõ poſſit necariũ ex nõ neceſſarijs demonſtrari. 2ͦ declarat ꝙ poſſit ſillogiƺari ibi (Cũ ĝ ꝯclo.) ¶ Circa pͥmũ duo facit ƺ̃m ꝙ duas rõnes adducit ad ꝓpoſitũ. 2ª ibi. (Amplius ſi aliqs) dicit ĝͦ (Qđ aũt ex neceſſarijs oꝫ eẽ ſilluꝫ) demõſtratiuũ (manifeſtũ ẽ ex his). i. ex dicẽdis (ſi eni nõ hñs rõnẽ ꝓpter qđ demõſtratiõe exñte) ſu. ꝑ cãꝫ (nõ eſt ſciẽs) q. d. ꝙ cum demõſtratio exiſtat ꝓpter qđ ⁊ dicat cãꝫ. nõ hñtes cãꝫ non ſcim⁹. ⁊ exẽplificat in terminis. d. (ſit autẽ vtiqꝫ. a. de. c. ex necitate eẽ). i. hec ꝯclo. oẽ. c. eſt. a. ſit neceſſaria (. b. autem mediũ ꝑ qđ demõſtratũ eſt). i. ꝑ qđ eſt demõſtrata ꝯclo illa (nõ ex necitate). i. ſit ꝯtingẽs (nõ ſciuit ꝓpter qđ. nõ eni ẽ hoc). i. eſt hec ꝯclo (ꝓpter mediũ: hoc qđ ꝯtigit nõ eſſe). i. qđ nõ eſt neceſſariũ (ꝯclonẽ aũt) ſu. poſuim⁹ (neceſſariã.) ¶ Notãdũ autẽ vim rõnis hui⁹ in hoc ꝯſiſtere ꝙ cũ demõſtratio ſit ꝑ cauſaꝫ ⁊ ꝯtingẽs nõ poſſit eſſe cã necarij demõſtratiue: ⁊ ꝑ cãꝫ nõ ſcireť ꝯclo necaria ꝑ mediũ ꝯtingẽs. ¶ Notãdũ ẽt ꝙ cã ꝑ quã ſit demõſtratio oꝫ eẽ ita ꝓpͥa: ⁊ ita ĩmediata paſſioni ꝙ poſita ea ponať paſſio: ⁊ remota remoueať paſſio. vt poſita ĩterpoſitiõe terre ponať eclipſis lune: ⁊ remota remoueať. ⁊ poſito angulo extrinſeco ponať hr̃e .iij. ⁊ remoto remoueatur. moueri mediũ ⁊ poterit nõ eẽ: nõ aũt poterit. re igitur ſi mediũ ſit ꝯtingẽs ⁊ ꝯclo neceſſaria poterit remoueri ꝯclo: nec poterit nõ eẽ. ĝ tale mediũ nõ põt eẽ cauſa ꝯclonis qꝛ eo remoto nõ ꝓpter hoc remouetur ꝯclo. oĩa aũt hec in lr̃a innuunť. ¶ Dubitaret forte aliqs vtꝝ ꝯtingens poſſit eſſe cã neceſſarij: ⁊ videť ꝙ ſic: qꝛ ꝯtingẽs ẽ hoĩeꝫ vulnerari: ⁊ tñ ꝑ vulnerationẽ q̃ eſt ꝯtingẽs inducitur mors q̃ eſt ꝑpetua. nã nalr̃ loquẽdo mortui ĩ eternuꝫ remanebũt mortui. ¶ In ꝯ̃riũ eſt phs q̃ vult ꝙ ſcire ꝯclonẽ neceſſariã ꝑ mediũ ꝯtingẽs nõ eſt ſcire ꝓpter qđ nec ꝑ cauſaꝫ. ¶ Dicẽdũ ꝙ loquẽdo de cã ĩmediata ⁊ ꝓpͥa ⁊ ꝓxima cuiuſmodi ẽ cã quaꝫ aſſumit demõſtratio ipoſſe eſt ꝙ ꝯtingẽs ſit cã neceſſarij: qꝛ vt in nõbilib⁹ tãgebať poſita tali cã poniť effect⁹: ⁊ remota cã remoueť. Qđ vero arguebať de mortuo. Dicendũ ꝙ vulneratio ⁊ oĩs mot⁹ ĩmediate eſt cã fieri. nõ aũt ĩmediate eſt cauſa eſſe vel nõ: ſic edificatio in actu ĩmediate eſt cã ipſi⁹ edificari: ſiue ipſius fieri dom⁹. Et iđ poſito edificatore in actu ex neceſſitate poniť ipſuꝫ edificari: ⁊ ipſuꝫ fieri ⁊ ecõuerſo. ⁊ remoto remoueť: ita ꝙ ſi nõ ẽ edificatio nõ eſt edificari: ⁊ ſi nõ eſt factio nõ eſt fieri. Sed nõ valet ſi nõ eſt edificator ꝙ nõ ſit edificiũ. nã mortuo edificatore nõ ꝓpter hoc deſtruiť dom⁹. ſic ⁊ in ꝓpoſito. vulneratio eſt cã ĩmediata ipſi⁹ trãſmutationis q̃ trãſmutatio ẽ ꝯtingens ⁊ trãſiens ſicut vulneratio ipſa. vel poſſumus dicere ꝙ talia intelligẽda ſunt in cauſis ꝑ ſe. vulneratio autem in tñ eſt cã mortis ꝓut per eã ſit aliq̃ alteratio in corpore. alteratio aũt ꝑ ſe ordinať ad introductionẽ forme. ex ꝯ̃ñti aũt ⁊ q̃ſi ꝑ accidẽs ordinať ad expulſionem ꝯ̃rij. licet ĝ forma expulſa in ꝑpetuꝫ ſit expulſa. forma introducta non eſt ꝑpetua. nã q̃ expellit formã viui aliquã formaꝫ introducit ꝯ̃riã illi forme: ⁊ alteratio per ſe ẽ cauſa forme ĩtroducte q̃ ꝑpetua eſſe nõ põt. Poſſum⁹ etiã ⁊ alr̃ dicere ꝙ falſuꝫ ẽ ꝙ mortuũ ĩ eternũ remaneat mortuũ. nã nalr̃ põt fieri viuuꝫ ex mortuo ⁊ ex bone mortuo nalr̃ põt fieri bos viuus nõ idẽ numero: ſƺ ideꝫ ſpẽ: ⁊ qꝛ nõ eſt ſcia de hoc particulari vel de illo dicere poſſum⁹: ꝙ nec forma ĩtroducta ẽ ꝑpetua: nec eſt neceſſariũ ꝙ forma expulſa in ꝑpetuũ ſit expulſa. põt eni mã redire ſub eadẽ forma ſub q̃ pͥus erat. ¶ Deĩde cũ dic.

¶ Amplius ſi aliqs neſciuit rẽ nunc habẽs rõnẽ ⁊ ſaluat⁹ ẽ ſalua re: nec ẽ oblit⁹: nec pri⁹ ſciuit. corrũpeť aũt vtiqꝫ mediũ niſi ſit neceſſariuꝫ. quare hẽbit qdẽ rõnẽ re ſalua. neſciuit aũt neqꝫ ergo pri⁹ ſciuit. Si ꝟo nõ corruptũ ẽ cõtingit aũt corrũpi qđ accidit vtiqꝫ erit poſſibile ⁊ ꝯtingẽs: ſed ẽ ĩpoſſe ſic ſe habẽtẽ ſcire.

¶ Adducit ſecundaꝫ rationeꝫ. dicens. (Amplius ſi aliqs neſcit rem nunc). i. modo ⁊ tamẽ eſt (habens rõnem ⁊ ſaluatus eſt: ⁊ ſalua re non eſt oblitus nec prius ſciuit) . q. d. ꝙ cũ q̃tuor modis ⁊ nõ plibus ꝑdať ſcia. qꝛ vł ꝑditur: qꝛ nõ hꝫ rõnẽ de eo. qꝛ decidit a mẽte tua rõ vł ꝑdiť ꝑ corruptionẽ tui. vel ꝑ corruptionẽ rei: vel ꝑ obliuionẽ qꝛ es oblitus. Jſtis ĝ ꝯditõib⁹ manẽtib⁹ ſi qđ nunc neſcis nunq̃ꝫ ſciuiſti. ⁊ qꝛ oĩb⁹ iſtis ꝯditõib⁹ manẽtib⁹ ſi ꝑ mediũ ꝯtingẽs ſcis ꝯclonẽ neceſſariã corrupto medio neſcis illã ĝ nunq̃ꝫ ſciuiſti eã. iđ ait ꝙ (corrũpe aũt mediũ niſi ſit necariũ q̃re hẽbis quãdã rõnẽ ſalua re) ⁊ qꝛ ſu. ſaluat⁹ eſt ipſe ⁊ nõ eſt oblit⁹ (neſcit aũt) qꝛ. ſ. corruptũ eſt mediũ (ĝ nec pͥus ſciuit) ⁊ ſi dicať ꝙ mediũ non eſt corruptũ: põt tñ corrũpi quo poſito ſeqť ĩpoſſe. iđ ait (ſi nõ corruptũ) ſu. ẽ mediũ (ꝯtingit aũt) ipm (corrũpi qđ vtiqꝫ accidit) de corruptõe medij (erit poſſe ⁊ cõtingens: ſƺ ĩpoſſe eſt ſic ſe hñtẽ ſcire) ⁊ poſtea ſu. neſcire manẽtib⁹ ꝯditõib⁹ illis. ¶ Notandũ aũt ꝙ pͥus ſcire ⁊ poſtea neſcire eſt ꝑdere ſciaꝫ: ſƺ ſcia nõ ꝑdiť niſi altero q̃tuor modoꝝ. ſic ĝ ſe hñte. i. manẽtib⁹ oĩb⁹ illis q̃tuor cõditionib⁹ ĩpoſſe eſt ſcire aliqđ ⁊ poſtea neſcire. ¶ Notãdũ ẽt vim rõnis facte in hoc cõſiſtere: qꝛ ĩpoſſe eſt te ſcire necariũ ꝑ ꝯtingẽs: qꝛ ſi mediũ poniť ꝯtingens corrupto eo neſcies ꝯclonẽ. qꝛ nõ ſciť qđ eſt ꝑ id qđ nõ eſt. cõcluſio ergo q̃ eſt necaria nõ ſciť ꝑ mediuꝫ qđ poniť corruptũ ⁊ ponitur nõ eẽ. ĝ cũ tu habeas rõnẽ ⁊ ſis ſaluat⁹: ⁊ ſit ſalua res: ⁊ nõ ſis oblit⁹. ĝ non perdidiſti ſcientiam: ſed ſi neſcis ⁊ non perdidiſti ſcientiam. ergo nunq̃ꝫ ſciuiſti. igitur cũ dicebas ſcire te ꝑ mediũ ꝯtigẽs: neſciebas. ¶ Notãdũ etiã ꝙ poſſet aliter hec ratio formari vt dicamus ꝙ ꝯclo necaria ꝯcluſa ꝑ mediũ ꝯtingẽs non aliter ſcitur medio exñte q̃ꝫ medio corrupto: ſƺ medio corrupto non ſciť. ĝ nec medio exñte ſciť. ꝑ mediũ itaqꝫ cõtingẽs ſiue ſit ſiue nõ ſit nõ põt ſciri ꝯclo necia. ¶ Notãdũ etiã ꝙ hec ꝓpõ ꝙ ꝯclo necaria ꝯcluſa ꝑ mediũ cõtingẽs nõ alr̃ ſciť medio exñte q̃ꝫ corrupto: v̾ificať ꝑ ea q̃ tãguntᷣ ĩ lr̃a. nã ſi ſcires medio exñte ⁊ neſcires medio corrupto. ĝ ꝑ corruptionẽ medij ꝑderes ſciaꝫ: ſƺ dcm̃ eſt ꝙ nõ ꝑdiť ſcia niſi altero dcõꝝ q̃tuor modoꝝ. manẽtibus ergo illis q̃tuor ꝯditionibus ſciam non ꝑdidiſti. ſƺ neſcis medio corrupto ⁊ ſciaꝫ non ꝑdidiſti. ergo nunq̃ꝫ ſciaꝫ hũiſti ⁊ ſi nũq̃ꝫ ſciuiſti neſciuiſti medio exñte. ve ꝑ eſt ergo ꝙ nõ aliter ſciebas medio exñte q̃ꝫ nõ exñte. qꝛ nec eo exñte nec non exñte ſciebas. ¶ Dubitaret forte aliqs de his ꝯditionib⁹ ꝑ q̃s ꝑdiť ſcia vt phs innu. ⁊ pͥmo dubitať de hac ꝯditiõe hñs rõnẽ vtꝝ ſtatiꝫ cũ ꝑdidimus aliquã rõnẽ ꝑdam⁹ ⁊ ſciaꝫ. ⁊ videť ꝙ non. qꝛ forte

posset qs hr̃e multas rõnes ad vnã ɔclõnẽ. nõ statim g̃ cũ amitteret rõnẽ aliquã pderet sciaʒ illi⁹ ɔclõnis: q2 remaneret sibi alia rõ. Dicendũ q loquẽdo de rõnib⁹ potissimis: p q̃s acq̃rit scia simplr̃ nõ ẽ nisi vna rõ ad vnã ɔclõnẽ. nã nãlr̃ loquẽdo ꝛ fʒ nãlẽ originẽ ab vna cã immediata fʒ vnũ ꝛ eũdẽ modũ nõ pcedit: nisi vn⁹ effect⁹. iõ habebit̃ īfert⁹ q augent̃ demõstratiões: nõ p media: ſʒ in post assumendo. ad hãc aũt ɔclõnẽ q triãgulus hʒ tres nõ ẽ nisi vnũ potissimũ mediũ. vʒ. q hʒ angulũ extrīsecũ. g̃ g̃ pderet ꝛ obliuisceret̃ hoc mediũ ꝛ hãc rõnẽ q triãgulus hʒ angulũ extrīsecũ pderet sciaʒ hui⁹ ɔclõnis. ꝛ nesciret q hẽret tres. ❡ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs de scda ɔditiõe q̃ est ꝛ saluat⁹ ẽ. vtrũ p hãc corruptionẽ pdat̃ scia. ꝛ videt̃ q nõ: q2 remanẽt spẽs in aĩa: q2 postq̃ʒ desinim⁹ fantasiari: imo cũ ītellect⁹ sit vt⁹ ĩmãlis ꝛ sit locus spẽꝶ: vt dr̃ in. 3. de aĩa. oʒ q ɔseruent̃ spẽs in intellectu: sic̃ res ɔseruant̃ in suo loco: q̃re licet nõ remaneãt spẽs sensibiles corrupto corpe: q2 sensus fundat̃ in organo corporeo: tñ nõ videt̃ cã q̃re nõ remaneãt spẽs ĩ ĩtellectu corpe corrupto: q2 ĩtellect⁹ nulli⁹ ptis corpis ẽ act⁹. poterũt g̃ remanere spẽs ĩ aĩo sepata: ꝛ ita remanebit in ea scia. Dicenduʒ q aliud est q̃rere vtꝝ remaneat scia ĩ aĩa sepata: ꝛ vtꝝ hõ amittat cã p mortẽ. planũ ẽ. n. ipsuʒ ɔiũctũ siue ipsuʒ hoieʒ q p mortẽ amittit esse q oʒ pdere sciaʒ. nã scie ꝛ cetere alie pfectiões p̃supponũt eẽ. q̃re oʒ q hõ sit saluat⁹. ꝛ nõ sit corruptus ad hoc q hẽat sciaʒ. qd sit aũt de aĩa sepata Arist. nõ ītromisit se. ꝛ vtꝝ remaneat scia in aĩo sepata nõ est p̃sentis speculatiõis. ❡ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs de tertia ɔditiõe que ẽ: saluare: vtrũ oporteat rẽ eẽ saluã ad hoc q de ea habeatur scia. ꝛ videt̃ q nõ: q2 nulla pluuia existẽ põt aliqs habere sciaʒ de ea: ꝛ g hʒ sciaʒ de florib⁹ ridiculũ videt̃ si dicat̃ q in hyeme cũ nõ sint flores sciaʒ suã pdat. Dicenduʒ q si in hyeme q̃ñ corrũpunt̃ flores si sic eẽ desinerent q nõ plus eẽnt: nisi sic̃ est chymera. de eis scia esse nõ posset. ſʒ flores in hyeme aliquo mõ sũt: q2 si nõ sũt in se sũt tñ in suis causis. ꝛ pluuia tpe siccitatis lʒ nõ sit in se: est tñ in suis causis: ꝛ q2 scire est p causaʒ sufficit talia sic eẽ. vt de eis scia eẽ possit. oʒ g̃ q aliquo mõ sit res salua: vel ĩ se: vl̃ in suis causis ad hoc q de ea sit scia: q̃ oĩa ĩ libro de gñatiõe diffusi⁹ diximus. possum⁹ tñ ꝛ alr̃ soluere dicẽdo q ph̃s loqt̃ h̃ de scia, put dicit quãcũqʒ cognitionẽ certã sm quẽ modũ ꝛ de ipsis pticularib⁹ vt sunt sub sensu dr̃ de eis eẽ scia. corruptis aũt his: q2 nõ vlterius sũt in sensu: nõ est de eis vlteri⁹ sciẽ. vñ ꝛ cõmẽtator. 7. meta. ait q pticularia cũ recedũt a sensu nõ habem⁹ de eis sciaʒ ſʒ opiõnẽ. ❡ Ulteri⁹ forte dubitaret aliquis de ɔditione q̃rta q̃ est: ꝛ nõ est oblit⁹. videt̃. n. ista ɔditio eẽ eadẽ cũ p̃ma. nã idẽ est hẽre rõnẽ ꝛ nõ eẽ oblitũ. Dicendũ q p̃ma ɔditio referẽda est ad mediũ. hec aũt ɔditio q̃rta referẽda est ad ɔclõnẽ. nã si scirẽ ysocheleʒ hr̃e tres de triãgulo p hr̃e angulũ possem amittere sciaʒ de hac ɔclõne: vel q2 obliuiscerer hãc rõnẽ ꝛ hoc mediũ q triãgulus hʒ angulũ extrinsecũ. vel q2 obliuiscerer hãc ɔclõnẽ q triãgulus hʒ tres. põt enĩ ɔtingere q aliquis sciat cãm: ꝛ tñ ignoret effectũ. potero enĩ scire q triãgulus hʒ angulũ: ꝛ tñ oblit⁹ ero. ex hoc ɔcludere q habeat tres. Ad scire enĩ nõ sufficit cognoscere cãm: ſʒ oʒ scire: q̃ñ illi⁹ ẽ cã. g g̃ hʒ rõnẽ demõstratiuã cogñscit cãm ꝛ g nõ ẽ oblit⁹ effectũ: ſʒ g scit ipsũ referre ĩ suã cãʒ cogñscit cãʒ: ꝛ q̃ñ illi⁹ ẽ cã. ❡ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs: vtꝝ corruptio medij tallat sciaʒ. ꝛ vr̃ q nõ. q2 ph̃s innuit ĩ lr̃a q nõ alr̃ hẽret aliqs sciaʒ de ɔclõne medio existẽ q̃ʒ corrupto. ❡ In ɔtrũ ẽ. q2 si oʒ eẽ rẽ saluaʒ ad hoc q sit scia de ea multo magis oʒ mediũ saluũ eẽ. Dicendũ q aut per corruptionẽ medij corrũpit̃ res aut nõ. si corrũpit̃. tũc hec ɔditio ɔtinet̃ sub tertia ɔditiõe: q̃ ẽ q res dʒ eẽ salua. qd quõ sit ĩtelligẽdũ supius est expssiuʒ. si võ p corruptionẽ medij nõ corrũpit̃ res: tũc tale mediũ nõ facit per se ꝛ ppe ꝛ ĩmediate ad esse rei. iõ nõ alr̃ scit̃ res tali medio existẽ q̃ʒ nõ existẽ. Est g̃ ĩtentio ph̃i q si ɔclõ necessaria ɔcludat̃ per mediũ ɔtingens: vel si ad effectuʒ necessariũ assignet̃ cã ɔtingẽs. q̃m aliq̃ñ ɔtingentia sũt: aliq̃ñ non sũt. necessaria võ semp sũt ꝛ in suo esse variari nõ pñt. eẽ vel non eẽ talis medij non variabit eẽ ɔclõnis: ꝛ q2 res sic se hʒ ad esse: sic se hʒ ad cogñci: sic res necessarie nõ alr̃ sũt rebus ɔtingentib⁹ existẽtibus vel non existẽtibus sic ɔclõ necessaria non alr̃ scitur medio ɔtingente existẽ vel non existẽ. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Cũ igit̃ cõclusio ex necessitate quidẽ est nihil phibet mediũ nõ necessariũ eẽ p qd demonstratũ est. Est enĩ ex nõ necessarijs necessariũ syllogizare sicut ꝛ veruʒ ex non veris. Cuʒ auteʒ medium ex necessitate est: ꝛ cõclusio ex necessitate sicut ex veris verum semper.

❡ Declarat 2ᵐ q in p̃cedẽti lectiõe p̃supponebat̃. vʒ. q ɔclõ necessaria p mediũ ɔtingẽs nõ possit demr̃ari: põt tamẽ sillogizari. Circa qd tria facit. q2 p̃mo facit qd dictũ est. 2° manifestat qd dixerat in terminis. 3° epilogat circa determiata. scda ibi (Sit. n. a. de. b.) tertia ibi (q̃m aũt si scit) Dicit g̃ (Cũ ergo ɔclõ ex nẽcitate sit nihil phibet mediũ nõ nẽcariũ eẽ p qd mediũ est demr̃atũ) .i. sillogizatũ. qd declarat p sĩlẽ. d. q (ẽ. n. nẽcariũ ex nõ nẽcarijs sillogizare sicut ẽt veꝝ ex non veris) ꝛ subdit (q cũ mediũ ex nẽcitate est. ꝛ cõclõ ex nẽcitate ẽ sic ex veris veꝝ sp) ❡ Notãdũ aũt sicut se hʒ veꝝ ad veruʒ sic suo mõ se hʒ nẽcariũ ad nẽcariuʒ: iõ sicut ex veris sp sillogizat̃ veꝝ sic si mediũ ẽ nẽcariũ ɔclõ sp ẽ nẽcaria: ꝛ sicut nõ valet si p̃misse nõ sunt vẽ ergo ɔclõ nõ est vẽ. q2 pt sillogizari veꝝ ex nõ veris. sic nõ valʒ si p̃misse nõ sunt nẽcarie q ɔclõ nõ sit nẽcaria: q2 põt sillogizari necessariũ ex nõ nẽcarijs. ❡ Notãdũ ẽt q cuʒ in lr̃a dr̃ q mediũ p qd est demr̃atũ nẽcariũ põt eẽ nõ necessariuʒ ibi demr̃atũ oʒ q accipiat̃ large put idẽ sonat q sillogizatũ. ❡ Dubitarer forte aliqs vñ est hoc q si p̃misse sunt vere q ɔclõ est vera ꝛ nõ ɔuertit̃ ꝛ q si ɔclõ nõ est vera p̃misse nõ sunt vere: nõ tñ econuerso. ꝛ qd dr̃ de vero vitatẽ hʒ de nẽcario. ❡ Dõm q vt alias tetigim⁹ sillogismus est ɔña q̃dã ꝛ p̃misse se hñt vt añs: ɔclusio võ vt ɔñs: ex ɔña aũt duobus modis ɔtingit hñ arguere ꝛ duobus male. naʒ a positiõe añtis ꝛ a destructiõe ɔñtis est argumẽtatio bona. ꝛ a destructiõe añtis. ꝛ a positiõe ɔñtis mala. iõ si p̃misse sunt vere vel nẽcarie oʒ q conclusio sit vera vel necessaria. q2 sic arguim⁹ a positione añtis vt si sunt p̃misse est ɔclõ. Rursus si conclõ nõ est vera nec nẽcaria: nec p̃misse: q2 sic arguim⁹ a dstructiõe ɔñtis. sed nõ valet. si p̃misse nõ sunt vere. g̃ nec ɔclusio. vel si nõ sunt necessarie ergo nec conclusio. q2 sic arguimus a destructione añtis: nec valet si cõclusio est vera ergo ꝛ p̃misse: vl̃ si est nẽcaria ergo ꝛ ille. q2 sic arguim⁹ a positione ɔñtis. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Sit. n. a. de. b. ex necessitate ꝛ hoc de. c. necesse est ergo ꝛ. a. c. iesse. ergo eẽ. c. dẽ. a. ẽ necessariũ: ſʒ cũ nõ necessaria ẽ cõclõ neqʒ mediũ eẽ necessariũ posse est. Sit. n. a. in. c. non ex necessitate in. b. a. ꝛ hoc i. c. ex necessitate a. ergo i. c. ex necessitate erit sed nõ cõcessã ẽ.

❡ Qd dixerat manifestat in terminis. d. (sit enĩ. a. de. b.

ex necessitate).i.hec sit maior.oē.b.de necītate est.a.(ꝛ hoc).i.b.(de.c.)su.ꝑdicet de necessitate(necesse igit ꝛ a.inesse.c.)su.ex necītate.si ꝑmisse q̄ sunt necessarie de necītate ꝯclo ē necessaria:q2 si añs est necessariū: ꝛ ꝯñs. arguit.n.sic a positiōe añtis.sed cū nō sit necīa ꝯclo nec mediū possibile ē eē necāriū qō p3 in terminis. sit eni.a. in.c.ꝯclo nō de necītate eē.i.nō necessaria.in.b.autē.a.ꝛ hoc.i.b.in.c.ex necītate.q̄ ꝛ.a.in.c.ex necītate erit(s3 nō ꝯcessū est).i. s3 hoc fuit negatū.q.d.ꝙ nō pōt ꝯcedi ꝯclusionē nō eē necessariā si ꝑmisse sunt necessarie:q2 ex necītate ꝑmissarū ꝯcludit necītas ꝯclonis cuius ꝯtrium ꝯcedebas. ¶ Notādū aūt ꝙ hic ph̄s innuit duos bonos modos arguēdi: videlicet a positione añtis vt si ꝑmisse sunt necessarie ꝛ ꝯclo. ꝛ a destructiōe ꝯñtis: vt si ꝯclusio nō est necessaria nec ꝑmisse. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quoniā igit si scit demōstrare/o3 demōstrationē hr̄e: aut nō sciet neq3 ꝑpter qd: neq3 q2 necesse ē illud eē. s3 aut opiat nesciēs: si accipiat tanq3 necessariu3 nō necessariū: aut neq3 opinabit. similiter siue sciat: q2 per mediata siue ꝑpter quid ꝛ per imediata.

¶ Epilogat circa determinata.d.ꝙ si volum⁹ scire demōstratiue o3 nos hr̄e demōstrationē p mediū necessariu3 alr aūt nō sciem⁹: nec ꝑpter qd: nec q2: nec p cās imediatas: nec mediatas. iō ait (qm aūt si scit demōstratiue o3 hr̄e demōstrationē)su. p mediū necessariū (aut) sup. si nō h3 talē demōstrationē (nō scit ꝑpter qd: nec scit q2 necesse ē eē id).i.eē rē scitā (s3 aut nesciēs opinabit)se scire (si accipiat)mediū(non necessariū tanq3 necīum aut nō opinabit)se scire su. si nec accipiat mediū necīu3 nec credat accipe necāriu3 ꝛ subdit ꝙ (silr).i. vlr(siue sciat q2: p mediata: siue ꝑpter qd: ꝛ p imediata)su. semp hoc fiet p mediū necessariū. ¶ Notādū autē ꝙ ois demōstratio cōcludit ex necītate. nā semp necesse est eē illud.i.eē rē scitā que p demōstrationē ꝯcludit. ꝛ ideo siue sit demōstratio ꝑpter qd siue quia. o3 semp accipere mediū necessariū. aliter aūt nec sic: net sic sciet. ¶ Notandū etiā ꝙ demōstratio ꝑpter qd fit per causas imediatas solū. demōstratio vō q2 fit p mediatas: fit ēt alr vt p effect⁹. s3 de his oībus inferius plenius ostēdetur.

¶ Accidētiū aūt nō p se/quō determinatū ē p se gdē eē non ē scia demōstratiua. Nō eni ex necessitate demonstrare ē conclusione3. Accidens eni cōtingit non ieē de tali dico accñte.

¶ Postq3 ph̄s oñdit ꝙ ōmōstratio nō ē ex his q̄ pñt alr se hr̄e. In pte ista vt o cebat declarat ꝙ nō ē ex his q̄ sūt p accñs. ¶ Ad cui⁹ euidētiā sciēdū ꝙ vt alibi determiat. duplex ē accñs. separabile: ꝛ īsepabile. Tria q̄ facit: q2 ꝑmo oñdit: ꝙ nō sit demōstratio de accñte sepabili. 2°. adducit rōnē gñalē ꝙ de nullo p accñs sit demōstratio. 3°. specialr descēdit ad accñs īsepabile. oñdēs ꝙ nec de tali p accñs demōstratio eē pōt. 2° ibi (Qm aūt ex necītate.) 3° ibi (Nec si semp sit.) ¶ Circa ꝑmū tria facit. q2 ꝑmo ostēdit de accidēte sepabili ꝙ nō ē ōmōstratio. 2°. remouet quādā qōnē q̄ sumit originē ex ꝑdictis. 3°. illā qōne3 soluit. 2° ibi. (Et tñ opponet.) 3° ibi. (O3 aūt iterrogare.) In ꝑma parte intēdit talē rōnē. ea ex qbus ē demōstratio sūt necīa ꝛ tñ ꝯtigūt nō eē. accñtia āt sepabilia nō sūt necessaria ꝛ ꝯtingūt nō esse. ergo ꝛc. ideo ait ꝙ (accidētiū aūt nō p se quō gdē demōstratū ē p se eē nō ē scia demōstratiua: q2 nō ex necītate ē ōmōstrare ꝯclonē. nā accidēs)sū. sepabile(cōtingit nō eē. de tali eni accidēte dico).i. loqui itēdo i hac rōne de accidēte tali qd ꝯtigit

nō eē ꝛ ē sepabile. ¶ Dubitaret forte aliqs quō differat accidens a proprio. nā si ex proprio sit propriu3 per se ex accidēte vera per accidēs. ad intelligēdu3 ea que ponuntur in littera scire nos oportet quō differt propriū ab accidēte. Dicēdum ꝙ accidēs vel h3 causam necessariam in subiecto vel nō h3. si h3 causam necessariā: vel illa ptinet ad ꝑncipia speciei: vel ad ꝑncipia indiuidui. si nō h3 causam necessariā sic est accidnes separabile. si vero h3 causa3 necessariā ꝛ sequit ꝑncipia indiuidui sic est accidens inseparabile. sed si causa ē necessaria ꝛ orit ex ꝑncipiis speciei sic ē accidēs ꝑpriū. nā sumēdo accidēs large ꝛ ipsu3 ꝑpriū accidēs dici h3. ꝑpriū ergo differt ab accidēte separabili p hr̄e causa3 necessariā: ꝛ per habere ortum ex ꝑncipiis speciei differt ab accidēte inseparabili. ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis quō differat ꝑpriū ab accidēte put cōparatur ad intellectū. Dicendū ꝙ oē accidēs tam separabile q3 inseparabile pōt intelligi adeē ꝛ abeē pretec corruptionē subiecti: sed hoc de proprio fieri non potest: vt si nigredo est accidens separabile vt inseparabile coruo potest itelligi adesse ꝛ abesse preter corruptionem coruī. sed habere tres quod est proprium trianguli nō potest intelligi adesse ꝛ abesse pretet trianguli corruptionē. ¶ Ad cuius euidentiam sciēdum ꝙ de accidēte sepabili nō h3 dubiu3 qn possit intelligi abesse ꝑtec corruptō3 subiecti nō solū p itellectū imo realiter sepat ꝑter corruptōe3 subi. S3 dubiū eē videt de īsepatabili. cōtingit.n. oī accñti siue sit ꝑpriū siue sit separabile siue īsepabile ꝙ pōt itelligi subm nō itellecto tali accñte. nā cū subiectu3 sit ꝑus quolibet tali ꝛ prius possit itelligi non itellecto posteriori pōt intelligi subm nō itellecto quocūq3 accñte. s3 aliud est itelligere subiectū nō itellecto accñte ꝛ itelligere subiectū cū cōtrario accidentis: ꝛ aliud est itelligere sub3 ꝛ nō itelligere ipm adeē ꝛ itelligere ip3 abeē: possu3 āt itelligere subiectu3 cū ꝯrio accidētis insepabilis: vt possū itelligere coruu3 albū: s3 nō possum itelligere cū ꝯrio ꝑpri: vt nō possu3 itelligere hoīe3 hinibilē nec triāgulū hn̄tē q̄tuor. sic ēt possū itelliget coruū eē sepatū a nigredie itelligēdo ab eo nigredinē abeē. S3 hoc de ꝑprio. itelligere nō possū habent eni se ista tria p ordinē. nō itelligere ineē. itelligere abeē: ꝛ itelligere ꝯriū adeē. itelligendo eni3 subm nō o3 ꝙ itelligat ꝑpriū qd nō itelligendo ipm nō itelligo ipm ineē. s3 falsu3 est ꝙ itelligā cōtrariū adeē vel ꝙ itelligā ipm abeē: vel ꝙ intelligā ipm separi a subo: sed etiā ē oio falsu3 si itelligā ꝯriū ꝑpri adesse subo. Sed possū itelligere accñs īsepabile abeē ꝛ ꝯrium eius subo ineē: qd sic declarat. na3 nigredo q̄ est īseparabilis coruo nō orit ex ꝑncipiis coruī: q2 nō orit ex ꝑncipiis speī. s3 orit ex ꝑncipiis h⁹ coruī q2 forma coruī h3 esse in tali mā sic ꝯplexionata: iō eam ꝯcomitat nigredo: ꝛ q2 non possum itelligere coruū nō itelligēdo ꝑncipia coruī cu3 accñs īseparabile nō ptineat ad ꝑncipia coruī: siue itelligā h⁹ accidens abeē: siue itelligā ꝯriū eius ineē q̄stu3 ad ꝑncipia cōia nō variabit ꝯceptus quē hēo de coruo. nec ꝑpter hoc itelligā coruū corruptū: sed q2 ꝑpriū corui qōcunq3 sit illud ptinet ad ꝑncipia coruī non possum itelligere h⁹ ꝑpriū abeē nisi itelligā abeē ꝛ ipa ꝑncipia. q2 non pōt separi ꝑpriū rei a re nisi sepent ab ea ꝛ ipsa ꝑncipia ex qbus ꝑpriū sumit ortū. ꝛ nō possū itelligere ꝯriū ꝑpri ineē nisi hr̄et ꝯria ꝑncipia. ꝛ q2 intelligere ꝑpria ꝑncipia a re abeē vel ꝯria adeē oportet ꝙ itelligerē eē corruptā. Cū q̄rit quō differat ꝑpriū ab accñte put cōparat ad itellm: dico ꝙ ꝯuenit ꝛ differt. ꝯuenit gdē q2 sicut tūc pōt itelligi subiectū nō itellecto accñte. ita pōt itelligi nō itellecto ꝑpo. differt vō: q2 accñs tā separabile q3 inseparabile pōt intelligi abesse ꝛ ꝯrariū

eñtis inesse absq̃ subiecti corruptiõe: accipiẽdo sub̃ i potẽtia: eo ꝙ tale accidẽs ĩptinẽs sit ad ꝓncipia spẽi: sꝫ hoc de ꝓꝓo dicere nõ possumus. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Et tamẽ opponet fortassis aliqs cuiꝰ cã hic oꝫ interrogare de his si nõ necesse est cõclonẽ esse. Nihil eñi differt si aliqs interrogatus cõtingere: ⁊ postea dicat conclusionem.

¶ Hic remouet quãdã qõnẽ sumẽtem originẽ ex ꝑdictis d. (⁊ tñ fortasse opponet aliqs cuiꝰ cã oꝫ h interrogare de his) .i. de hꝫ ꝯtingẽtibꝰ (si nõ necesse est eẽ ꝯclonẽ) su. ex his (nã nihil differt si aliqs) .i. si rñdẽs (interrogatus) vel sup. nõ interrogatus (ꝯtingẽtia) vel .i. de ꝯtingentibus (postea dicat) .i. opponẽs ꝓcedat ⁊ (dicat cõclusionẽ) .q.d. ꝙ ex quo ꝯclusio ex ꝯtingẽtibꝰ nõ est necessaria nõ expedit de ea iterrogare cũ nõ iterrogetꝰ cõclõ ex nec̃itate ꝯcludatꝰ. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Oportet aũt interrogare nõ tanq̃ꝫ necessarium esse ꝓpter iterrogata: sꝫ qꝺ dicere necesse ẽ illa dicẽti: ⁊ vere dicere si vera erũt q̃ sũt.

¶ Soluit dicẽs ꝙ (oꝫ aũt iterrogare nõ tanq̃ꝫ necessariũ esse ꝑꝑ iterrogata: sꝫ) iterrogare oꝫ (eo ꝙ dicẽti illa) .i. ꝯcedẽti ꝑmissas (necesse est dicere) .i. ꝯcedere su. ꝯclonẽ (⁊ si vera sunt q̃ sũt ꝑmissa: necesse ẽ dicere vã) .i. cõcedere eẽ su. q̃ sũt ꝯclusa. ¶ Dubitaret forte aliqs quõ soluitꝰ ex hoc qꝺ ꝓposita. Dicẽdũ ꝙ in oĩ sillõ si vã accipianẽ siue illa sint ꝯtingẽtia siue nec̃ia oꝫ ꝙ ꝑmisse sint cause ꝯclonis q̃tũ ad iferre: nõ tñ semꝑ oꝫ ꝙ sint cãe q̃tũ ad eẽ. in sillõ eñi ꝯstituto ex ꝓpõnibꝰ ꝯtingẽtibꝰ ꝯclõ nõ est necessaria ꝑꝑ ꝑmissas q̃tũ ad esse: qꝛ ꝯtingẽtis nõ pñt esse eã necessarij q̃tũ ad esse; sed põt ibi esse nec̃itas q̃tũ ad iferre. iõ in lr̃a dr̃ ꝙ nõ iterrogatꝰ tanq̃ꝫ id qꝺ cõcluditꝰ .s. necessariũ esse ꝑꝑ iterrogata: qꝛ nõ est ibi necessitas q̃tũ ad esse: sꝫ iõ iterrogatꝰ: qꝛ dicẽti illa .i. ꝑmissas esse veras nec̃e est dicere ꝯclonẽ verã eẽ. ex ꝯtingẽtibꝰ itaq̃ꝫ ꝑt causari nec̃itas illatiõis: nõ nec̃itas eẽndi. ꝑꝑ interrogationẽ g̃ illã nõ habetꝰ ꝙ ꝯclõ sit necessaria absolute: sꝫ habetꝰ nec̃itas in ordine ad ꝑmissas ꝙ ꝑ hãc itaq̃ꝫ nec̃itatẽ illatiõis bonũ ẽ iterrogare rñdentẽ: qꝛ si ꝯcedit ꝑmissas oꝫ cũ ꝯcedere cõclonẽ. distinguũt aũt alr̃ ⁊ alr̃ de nec̃itate ꝙ duplex est nec̃itas. ꝯñtis ⁊ ꝯñtie. nec̃itas qdẽ ꝯñtis est qñ ipsũ ꝯñs in se ⁊ simplr̃ est necessariũ: vt si dicerẽ: si celũ mouetꝰ circulr̃ stelle redibũt ad eũdẽ pũctũ. hoc .n. simplr̃ ⁊ i se est necessariũ: ⁊ ꝙ celũ moueatꝰ ⁊ ꝙ stelle sic redeãt. talis .n. nec̃itas ẽ i sillõ demõstratiuo ⁊ ꝑmisse necessarie sunt ⁊ sunt cã q̃re ꝯclõ sit necessaria. alia est nec̃itas ꝯñe cuiusmodi est. si hõ currit hõ mouetur. ꝯstat aũt ꝙ hoiẽꝫ currere nõ est necessariũ nec etiã moueri. tñ hec ꝯña est necessaria si currit ꝙ moueatꝰ. nã cursus de nec̃itate ifert motũ: ⁊ talis est nec̃itas in sillõ topico: vbi nec ꝑmisse sũt necessarie: nec sũt cã ꝙ ꝯclõ sit necessaria: sꝫ sũt cã ꝙ necessario iferatꝰ ꝯña. g̃ ipsa est necessaria: ⁊ ꝑꝑ hoc iterrogantꝰ ꝑmisse: ⁊ si cõceduntꝰ oportet ꝙ ꝯclõ ꝯcedatꝰ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quoniã aũt ex necessitate sũt circa vnũqꝺq̃ꝫ genꝰ q̃cũq̃ꝫ ꝑ se sũt: ⁊ scꝺꝫ ꝙ vnũqꝺq̃ꝫ est manifestũ est: qm̃ de his q̃ ꝑ se sũt demõstratiue sciẽ ex talibꝰ sũt: accidẽtia qdẽ eñi nõ necessaria sunt. Quare nõ necessariũ est conclusionem scire ꝓpter quid sit.

¶ Adducit quandã g̃nalẽ rõnẽ ꝙ de nullo ꝑ accñs sit demõstratio. d. (qm̃ aũt illa sũt de nec̃itate circa vnũqꝺq̃ꝫ genꝰ) .i. ex q̃bus su. fit demõstratio (q̃cũq̃ꝫ sunt per se ⁊ fm̃ ꝙ est vnũqꝺq̃ꝫ) .i. q̃ sũt ꝑ se ⁊ fm̃ ꝙ ipsũ (manifestũ est qm̃ ex his q̃ per se sunt) hoc mõ (sũt demonstratiue sciẽtie ⁊ ex talibus) su. sũt demõstratiões (accñtis quidẽꝫ nõ sũt necessaria) su. isto mõ (q̃re) su. ex accidentibus (nõ est necessariũ scire ꝯclonẽ ꝓpter qd sit) ⁊ su. nõ ꝯtingit ex talibus demõstrare. Formetꝰ g̃ sic rõ. Ex necessarijs circa vnũq̃ꝺq̃ꝫ genꝰ q̃ sũt ꝑ se: ⁊ fm̃ ꝙ ipsũ sũt demõstratiões. accñtia võ nõ talia. g̃ ⁊c̃. ¶ Notãdũ aũt ꝙ aliq̃ñ nec̃itas ꝯtigit ex ꝓncipijs ĩdiuidui: ⁊ talis nec̃itas nõ est ꝑ se ⁊ fꝫ ꝙ ipsũ: vel nõ est ꝑ se ⁊ ꝑmo. qꝛ nihil est ꝑ se ⁊ ꝑ ꝑ suã mãꝫ sed ꝑ suã formã. ea aũt ex q̃bus fit demõstratio nõ sũt necessaria ꝑꝑ ꝓncipia indiuidui q̃ se tenẽt ex pte mãe: sꝫ sũt necessaria ꝑꝑ ꝓncipia q̃ se tenent ex pte forme. iõ phus nõ ait ꝙ demõstratio fit ex q̃buscũq̃ꝫ necessarijs: sꝫ ꝙ fit ex necessarijs q̃ sũt ꝑ se ⁊ fm̃ ꝙ ipsũ. ⁊ qꝛ illa accñtia nõ sũt talia. iõ ex his nõ ꝯcluditur aliqd demõstratiue ⁊ ꝓpter quid. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Neq̃ꝫ si ꝑ se sit. nõ ꝑ se aũt vt sunt ꝑ signa sylli. hoc eñi per se nõ ꝑ se sciet neq̃ꝫ ꝓpter qd. propter qd aũt scire ẽ per cãm scire. ꝓpter ipsũ ergo oꝫ ⁊ mediũ tertio: ⁊ primũ medio inesse.

¶ Addncit aliã rõnẽꝫ que spẽaliter procedit de accidente inseparabili. d. (neq̃ꝫ si mediũ semꝑ sit: nõ aũt semper per se nisi sit cã ꝯclonis vt sunt silli per signa. hoc .n. per se) .i. hec cõclõ q̃ ponitꝰ eẽ per se (nec sciet ꝑ se nec) sciet (ꝑꝑ qd) est. nã (ꝑꝑ quid aũt scire est per cãm scire) oꝫ itaq̃ꝫ ꝑmissas eẽ per se fm̃ ꝙ ipm̃ ad hoc ꝙ sciamꝰ ꝑ cãꝫ ⁊ ꝓpter quid. iõ ait ꝙ (ꝑꝑ ipꝫ ergo oꝫ ⁊ mediũ ineẽ 3°) q̃tũ ad minorẽꝫ: qꝛ minor dꝫ esse per se ⁊ fm̃ ꝙ ipm̃ (⁊ ꝑmũ medio) q̃tũ ad maiorẽ. qꝛ maior dꝫ eẽ ꝑ se ⁊ fꝫ ꝙ ipm̃ ad hoc ꝙ fiat demõstratio potissima ⁊ vt sciamus ꝓpter qd. Formetꝰ aũt sic rõ. in his ex q̃bus demõstratio fit ꝑmũ inest medio ⁊ mediũ 3° ꝓpter ipm̃: sed ea q̃ sunt per accñs q̃tũcũq̃ꝫ sint iseparabilia nõ sunt talia. g̃ ⁊c̃. ¶ Notãdũ aũt ꝙ multa sunt ꝑ se q̃ nescimus per se ⁊ cãm. Sꝫ per signa vt patet in hoc exẽplo cõiter posito. nã per se est ꝙ oẽ elementatũ sit corruptibile. si qs ergo hoc ꝙ est ꝑ se. vꝫ. elemẽtatũ corrũpi sciret per hoc signũ: qꝛ videt ipm̃ antiq̃ri sciret hoc ꝑ se nõ per se nec per cãm: vt in lr̃a dicitꝰ: q̃uis antiq̃ri iseparabilr̃ concomitetꝰ rem elemẽtatã. per hoc tñ nec per qꝺcũq̃ꝫ aliud qꝺ nõ est cã non põt aliquid potissime demr̃ari: ⁊ sic ex talibus nõ põt fieri demr̃atio potissima ex nullis ꝑ accidẽs q̃tũcũq̃ꝫ sint inseꝑabilia demr̃atio potissima fiet: qꝛ talia per se cãe eẽ non possunt. ¶ Notãdũ ẽt ꝙ semper philosophus vsq̃ꝫ nunc locutus est de demõstratione potissima ⁊ ꝓpter quid: nam inferius determinabit de demonstratione qꝛ: ⁊ per effectus ⁊c̃.

¶ Non ergo est ex alio genere descendentem demõstrare vt geometrã in arithmetica.

¶ Postq̃ꝫ phs ostẽdit ꝙ demõstratio non est ex his que possunt aliter se hr̃e nec ex his q̃ sunt per accidens. In parte ista declarat ꝙ non est ex extraneis. circa qꝺ duo facit: qꝛ ꝑmo ꝑmittit qꝺ intẽdit. 2° declarat intentũ ibi (Tria .n. sunt) Dicit ergo (nõ igitꝰ ẽ ex alio gñe descendentẽ demr̃are) su. cõtingit (vt geometricũꝫ) su. nõ cõtingit demr̃are (in arismetrica). ¶ Notãdũ aũt ꝙ q̃si ꝯcludendo ait: non igitur est demr̃are ex alio genere: qꝛ põt hoc concludi ex habitis. vñ continuetꝰ sic lr̃a. dictũ est demonstrationẽ non eẽ ex his q̃ sunt per accñs: sꝫ ex his q̃ sunt per se: ⁊ qꝛ sic est. nõ igitꝰ ẽ demõstrare ex alio gñe: qꝛ talia esse per se nõ possent. ¶ Notãdũ igitur ꝙ bñ contingit descẽdere in id qꝺ est quasi idem genꝰ vt descẽdit geometria in ꝑspectiuã: sed non cõtingit descẽdere in idem genus nec in aliud vt nõ ascẽdit ꝑspectiuꝰ

in geometriā. ⁊ qȝ in talib⁹ non ꝯtingit ascendere ſȝ deſcēdere iō ſpālem mētionē fecit de deſcēſu: qȝ non ꝯtingit aſcēdere in aliud genus. ꝯtingit tñ deſcēdere in idez vt ifra patebit. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Tria enī ſunt in demōſtrationib⁹. vnū qdem qȯ demōſtrat ꝯclō. Hoc aūt ē qȯ alicui gñi ieſt ꝑ ſe. vnū aūt dignitates. Dignitates autē ſunt ex qb⁹ eſt demonſtratio. Tertiū autem genus ſubiectum ē cuius paſſiones ⁊ ꝑ ſe accidentia oſtendit demonſtratio.**

¶ Exequit̄ de itēto. Circa qȯ tria facit qȝ pmo diſtinguit tria q̄ ꝯcurrūt ad demōſtrationē. 2º oñdit qȯ illoꝶ triū eſt cōe in demōſtratione. 3º ex his ꝑlibatis declarat itētū oſtēdēs ꝙ nō ꝯtingit in aliȯ gen⁹ deſcēdere. 2ª ibi (Ex quib⁹ qdē) tertia ibi (Quoꝶ aūt gen⁹) Dicit ḡ ꝙ (tria ergo ſunt in demōſtratōib⁹. vnū qdē qȯ demōſtrat ꝯclō) .i. paſſio q̄ de alio demōſtrat̄ ⁊ ꝯcludit̄. ⁊ ſubdit ꝙ (hoc aūt) .i. hec paſſio (eſt q̄ ineſt alicui generi) ſubiecibili .i. alicui ſubo (ꝑ ſe. vnū aūt) ſu. qȯ ꝯcurrit ad demōſtrationē ſunt (dignitates) ⁊ exponit qd vocat dignitates. d. ꝙ (dignitates aūt ſūt ex qbus demōſtratio ē) ⁊ ſequit̄ ꝙ (tertiū aūt) ſu. qȯ requirit̄ ad demōſtrationē (eſt genus ſubm cui⁹) .i. de quo demōſtratio oñdit (paſſiōes ⁊ ꝑ ſe accñtia) .q.d. ꝙ tria regrunt̄ ad demōſtrationē. vz. paſſio q̄ ꝯcludit̄. ⁊ dignitas ꝑ quā ꝯcludit̄ ⁊ ſubm de quo ꝯcludit̄. ¶ Notādū autē ꝙ nō eſt deſcendere a genere in gen⁹ ſi vna ſcia accipiat eaſdē dignitates cū aliis. qȝ talia ſunt cōia ⁊ diuerſe ſcie vtunt̄ eiſdē dignitatib⁹ ſȝ eēt hȯ deſcēſus ſi accipet idē ſubm vt ſi vna ſcia itēderet circa ſubm alteri⁹ vt ſi geometria vellet demōſtrare de numeris vel ſi accipiat eaſdē paſſiones. ideo ḡ phs diſtinxit de his trib⁹ vt ſciatur ꝑ quid ſit deſcendere in aliud genus. ¶ Dubitaret forte aliqs qȝ videt̄ falſum vel ſaltem inſufficiens eſſe qȯ in lra dicit̄. nam ad demonſtrationē nō ſolū ꝯcurrunt tria imo q̄tuoꝛ ibi cōcurrūt. vz. paſſio. ſubm. dignitas. ⁊ mediū. ¶ Dōm ꝙ ſicut in rebus nālibus non ſequit̄ effectus ex ſola cā vli qȝ ex ſolo ſole non eſt pullulatio ſȝ ex ſole tanq̄ ex cā vli ⁊ ex vtute pullulatiua tanq̄ ex cauſa prima ⁊ imediata arbores pullulāt ita ꝙ ſol ⁊ vt⁹ pullulatiua ꝑducit ramos. ⁊ ſol ⁊ hō generat hoiem. ſic ⁊ in effectibus aliis. eodē aūt mō ſe hȝ in demonſtrationib⁹ qȝ ſola dignitas nō ſufficit ad ꝯcludendū paſſionem de ſubo. ſȝ dignitas tanq̄ pncipiū cōe ⁊ diffinitio paſſionis tanq̄ mediū ⁊ tanq̄ pncipiū ꝑximū cōcludūt paſſionē de ſubo. q̄ aūt ſit illa paſſionis diffinitio ⁊ q̄liter hoc ē ꝯtingit in .2. lib. plenius oñdet̄. Ex his ḡ fortificatur qȯ qȝ ad demōſtrationē cōcurrūt q̄ttuoꝛ ⁊ nō tria tm. ⁊ iō ſciēdū ꝙ mediū reducit̄ ad iſta tria vel ad aliqȯ iſtorū triū. ⁊ iō faciēdo mētionē de his tribus ſatis dedit itelligere mediū. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs quō mediū reducat̄ ad illa tria. Ad hoc autē dixerūt aliq ꝙ reducit̄ ad dignitatē ꝑ hāc aūt opiōnē videt̄ facere: qȝ cā particularis cāe vli innit̄ ⁊ ad illā reduci videt̄. ſȝ cū h⁹ de deſcēſu in aliud genus nō agit̄: qȝ nō eſt deſcendere in aliud genus ſi accipiant̄ eedē dignitates. eſt tñ deſcēdere in aliud genus ſi accipiat̄ idē mediū: qȝ vna ſcia nō vtitur eiſdē medijs cū alia: iō in hoc loco nō bñ ſe hȝ reducere medium ad dignitatem. Dicemus ḡ ꝙ in extremis claudit̄ mediū ⁊ qui facit mentionez de extremis dat intelligere mediū. faciēdo ergo mentionez de ſubo ⁊ paſſiōe q̄ [illegible] extrema dedit itelligere mediū. ſunt .n. ſubm ⁊ paſſio extrema. qȝ in demōſtratōe ſubm ē minoꝛ extremitas: paſſio vō maioꝛ. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Ex qb⁹ qdē igit̄ demōſtratio ſit: cōtigit eadē eē.**

¶ Oſtendit qd ſit cōe in demōſtratione. d. (ex qb⁹ qdez igit̄ demōſtratio ſit) .i. dignitates (ꝯtingit eaſdez eſſe) In demonſtrationib⁹ q̄ diuerſaꝶ ſciaꝶ: poſſunt eē eadē pncipia cōia vt eedē dignitates. ¶ Notādū aūt ꝙ in aliud ire eſt ire in rē differētē vt ē differēs. ire aūt in rē cōuenientē vt ē cōueniēs non eſt ire in aliud: qȝ diuerſe ſcie cōueniūt q̄ntū ad pncipia cōmunia ſiue q̄ntum ad dignitates. differūt aūt q̄ntū ad pncipia ꝑpa vt q̄ntuz ad media ⁊ q̄ntū ad ſuba ⁊ q̄ntū ad paſſiōes: iō nō eſt ire in aliȯ accipe eaſdē dignitates: ſȝ verſari circa eadē media vel ſuba. vel paſſiones hoc ē ire ī aliud. qȝ h⁹ ē vſurpare ſibi qȯ ē alioꝶ. bñ ergo fecit phs diſtinguēdo de his: qȝ forte hec ſunt pābula ad ſciēdū qd ſit in aliud genus deſcendere. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Quorum autē genus alterū eſt: ſicut arithmetrice ⁊ geometrice nō ē arithmetricā demonſtrationem cōuenire in magnitudinib⁹ accñtia niſi magnitudines numeri ſint. Hoc autez quēadmodū contingit in quibuſdā poſteri⁹ dicet̄: ſȝ arithmetrica dōmōſtratio ſemꝑ hȝ gen⁹ circa qȯ fit demōſtratio ⁊ alie ſimiliter.**

¶ Premiſſis qbuſdā pābulis ad ꝑpoſitū. In parte iſta vt dicebat̄ declarat itentū oñdēs ꝙ nō ꝯtingit in aliud gen⁹ deſcēdere. dicebat̄ aūt tribus modis hoc ꝯtigere. videlicz rōne ſubiecti: rōne medij: ⁊ rōne paſſiōis. ideo tria facit: qȝ pmo ꝑbat ꝙ nō ꝯtigit deſcēdere ī aliud ex parte ſubiecti. 2º ex pte medij. 3º ex pte paſſiōis. ſcda ibi (Ex eodē aūt gñe) tertia ibi (Neq; ſi aliqd inē lineis). Circa pmū duo fac: qȝ p pmittit rōnē. 2º ex rōne pmiſſa ꝯcludit ꝯclōnē itentā ibi (Quare aūt ſimplr) In pª pte intēdit talē rōnē. qcqd nō accipit accñtia proprio ſubo nō deſcēdit de gñe in gen⁹. ſed nulla ſcia dicit de ꝑprio ſubo accñtia alterius ſubiecti: ſȝ ſolū accipit accñtia ꝑprio ſubo. ḡ ⁊c. igitur ſi ſcia nō itendit̄ circa ꝑpriū ſubz ex pte ipſius ſubiecti ſufficiēter arguit ꝙ nō deſcendit de gñe in gen⁹. dicit ergo (quoꝶ aūt) .i. q̄rū ſciaꝶ (ē genus alteꝶ) .i. eſt ſubz diuerſuz (ſicut ariſmetrica ⁊ geometria) ſu. vna nō deſcēdit in aliā. ideo ait ꝙ (nō .n. eſt ariſmetricā demōſtrationē ꝯuenire) .i. ꝯuenictet demōſtrare (accñtia in magnitudib⁹) .i. nō dȝ ariſmetric⁹ deſcēdere ad geometriā ⁊ oñdere ꝑpria accñtia de magnitudinibus (niſi magnitudines ſint nūeri) .i. niſi ſubz geometrie cōtineret̄ ſub ſubiecto ariſmetrice (hoc autem quēadmodū ꝯtigit in qbuſdā) .i. q̄liter in qbuſdaz hoc verificet̄ ꝙ ſubz ſit ſub ſubiecto (poſterius) .i. in ca. de ſubalternatiōe ſciaꝶ (dicet̄: ſed) nūc ſu. ſufficiat ſcire ꝙ (ariſmetrica demōſtratio ſemꝑ hȝ gen⁹) ꝑpriū (circa qȯ fit) ſu. demōſtratio illa (⁊ alie) demōſtrationes (ſilr) hñt ſu. genus ꝑpriū. poſſet aūt ⁊ alr ſic formari hec rō. qcqd hȝ gen⁹ ꝑpriū circa qȯ iſiſtit non deſcendit a genere in genus: ſed ariſmetrica demōſtratio ⁊ alie demōſtrationes aliaꝶ ſciarum hñt genus ꝑpriū circa qȯ inſiſtunt. ergo ⁊c. ¶ Dubitaret forte aliquis vtrum magnitudines ſint numeri. ⁊ videt̄ ꝙ ſic. qȝ vnum qȯ eſt pncipiuz numeri nō ſeparatur a continuo: imo idem videt̄ eē tale vnum ꝙ ꝯtinuū: ſed cōtinuū eſt idem ꝙ magnitudo. ergo ⁊c. ¶ Dicēduz ꝙ magnitudines ſūt numeri mālr qȝ magnitudines pñt numerari: non tamē ſunt numeri formalr. ſic ēt ꝯtinuū ⁊ vnū formalr non ſunt idem. qȝ nō accipiūtur ſm eādē rōnē: quō aūt differāt vnū ⁊ cōtinuū in q̄ōnibus reportatis ſub nobis in meta. diffuſius diximus. Ad pñs aūt ſcire ſufficiat itentionē phi eē ꝙ ariſmetrica nō deſcēdit in magnitudies niſi magnitudines eēnt numeri ⁊ niſi geometria ſubalternaretur

arismetrice. ꝛ qꝛ hoc. su. nõ est ratio in illas nõ descẽdit. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs qꝛ videt̃ hoc falsum ꝙ scia nõ descẽdat a gñe i gen⁹. nã meta. dscẽdit i alias scias ꝛ pbat pncipia aliaꝝ sciaꝝ. Rursus dyaletica docet artẽ sillogiçãdi ꝛ hꝫ viã ad pncipia oium sciaꝝ. ergo descẽdit in alias scias iqͣtũ docet eas sillogiçare ꝛ put hꝫ viã ad pncipia coꝝ. Amplius astronom⁹ considerat de eclipsi. ſꝫ cũ eclipsis sit qd nãle. ģ cõsiderare de ea videt̃ ꝙ ptineat ad nãlez. descẽdit ģ nãlis in astronomiã cũ astronomia vtat̃ his q̃ ad nãlem ptinent. ¶ Dicendũ. ꝙ hic est descẽdere de genere in gen⁹ aliud qñ itẽdetur circa ea q̃ sunt alteri⁹ scie. pbare aũt pncipia sciarũ nõ ptinet ad scias spãles. imo hoc est ppriũ meta. sicut dare artẽ sillogiçãdi ꝛ hr̃e vias pbabiles ad pncipia oium sciaꝝ nõ est alicui⁹ scie spãlis sed est dyaletice. circa idẽ. n. vt circa pbationẽ pncipioꝝ poterit isudare metaphisicus ꝛ dyaleticus. ſꝫ metaphisic⁹ hoc agit ſꝫ vitatẽ. dyalecticus võ ſm pbabilitatẽ. metaphica ģ ꝛ dyalectica in hoc nõ trãscẽdũt gen⁹ ppriũ qꝛ nõ faciũt qḋ ẽ aliarũ sciaꝝ ſꝫ qḋ ad eas spectat. Qḋ võ arguit̃ de astronomia. dicẽdũ ꝙ eclipsim fieri p iterpositionẽ terre psupponit astronomus a nãli. Ad nãlẽ eni spectat vel i se vl̃ in sua cã vel vl̃i vel in ppria forma quõ stelle lumẽ habeãt. ꝛ si possunt lumẽ pdere q̃lr ꝛ quõ p iterpositionez terre fiat eclipsis. vt q̃re fit in capite ꝛ cauda draconis spectat ad astronomũ. nõ ģ pbabit astronomus ꝛ nãlis idẽ; nec ipsi ꝯsiderabũt de eodẽ: ꝛ sꝫ ꝯsiderabũt hoc nõ erit eodẽ mõ possum⁹ tñ alr̃ respondere ꝙ astronomia subalternat̃ geometrie ꝛ nãli phie. nã res q̃s cõsiderat astronomia sunt nãles. modus aũt considerandi est ibi metaphysic⁹ iõ rõne reꝝ ꝯsiderataꝝ subalternat̃ phie nãli. rõne võ modi ꝯsiderãdi subalternat̃ geometrie. iõ arguere de descẽsu nãlis phie ad astronomiã nõ ẽ ad ppositũ qꝛ hec subalternant̃ illi. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Quare aũt simplr̃ necesse est idem eẽ genus aut sic si debet demonstratio descendere. alr̃ aũt ipossibile esse manifestũ est.

¶ Concludit ꝯclonem intẽtaꝫ. vꝫ. ꝙ nõ est descẽsus in genus aliud sed in genus qḋ est idẽ vel simplr̃ vel aliquo mõ. d. (q̃re autẽ simplr̃ necesse est esse idẽ gen⁹ aut) necesse est idẽ (sic). i. aliquo mõ (si dꝫ demõstratio descẽdere alr̃ aũt). i. si ẽ alr̃ ꝛ nullo mõ ẽ idẽ (ipoſe eẽ) su. descẽdere (manifestũ ẽ.) ¶ Notãdũ aũt ꝙ descensus sic sub genere predicabili qñ addit̃ aliq̃ dr̃ia hꝫ generi vt ex eo ꝙ addit̃ aliq̃ dr̃ia ipsi aiali fit descensus in ipsas spẽs. sic etiã qꝛ genus subyicibile. i. subiectũ põt pdicari de aliqb⁹ ideo põt fieri descensus sub eo p additionẽ alicuius dr̃ie. ſꝫ ista dr̃ia q̃ addit̃ vel est ꝯueniẽs ꝛ ẽ ꝯstitutiua spẽi vel est extranea. si aũt sit cõueniens sic eq̃litas laterũ est dr̃ia trianguli. ꝛ addita triãgulo ꝯstituũt triãgulũ eq̃lateꝝ: tunc idem est genus simplr̃ ꝛ pertinet ad vnã ꝛ eãdẽ sciam. nã illa ꝛ eadẽ scia q̃ ꝯsiderat de triangulo cõsiderabit de eq̃latero. hoc ģ appellat ph̃s descẽdere in idẽ gen⁹ simplr̃. s. si p ea que sunt pbata de triãgulo descẽdere vellemus ad pbãda aliq̃ de eq̃latero sꝫ vt cõiter põit̃ dr̃ia addita si sit extranea nõ ẽ ppa dr̃ia. vñ visuale non est dr̃ia ppa linee. qꝛ nõ cõstituit aliquã spẽm linee: nec orit̃ ex pncipyꝭ vt est linea. ex tali additione cõstituitur idẽ subm quodã modo ideo qꝛ geometria est de linea simplr̃. pspectiua vero ẽ de linea visuali. iã si geometria descẽdit in pspectiuã nõ est descensus in idẽ subm simplr̃: ſꝫ in idem quodã modo. Duob⁹ ergo modis potest fieri descensus in idem gen⁹ vel in idez simplr̃ vt in partez subiectiuã. vel in idẽ quodã mõ vt i sciaꝫ subalternatã. in oĩno vero aliud ipossibilis est descensus. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Ex eodẽ igit̃ genere necesse est vltima ꝛ media esse. Si nãqꝫ nõ sunt p se accñtia erũt.

¶ Ostendit hoc idem ex parte medy. Circa qḋ duo facit qꝛ pmo ponit hꝫ rõnẽ. 2⁹ ex rõne inducta cõcludit conclusionẽ iterã ibi (Propter hoc geometrice) dicit ergo. (ex eodez aũt gñe necẽ ẽ eẽ vltima ꝛ media. si nãqꝫ) su. hoc nõ fiat (non sunt p se accñtia. ģ erunt) Format̃ alr̃ sic rõ. q̃cqd accipit ea q̃ sũt p se ꝛ accipit media cõuenietia extraneis nõ descẽdit de gñe in gen⁹. ſꝫ q̃libꝫ scia cõsiderat ea q̃ sunt p se ꝛ accipit media conueniẽtia extraneis. ģ ꝛc. ¶ Notãdũ aũt ꝙ vltima vel extrema appellant̃ hic subm ꝛ passio. vbi ģ nõ est mediũ eiusdez generis ꝛ nõ ẽ cõueniẽs ipsis extremis nõ erit mediũ p se ſꝫ p accñs. ex tali ģ medio nihil poterit demr̃ari. ¶ Dubitaret forte aliqs q̃re oporteat mediũ eẽ eiusdem generis cũ extremis. ¶ Dõm. ꝙ si mediũ non esset eiusdez generis cũ extremis vel hoc esset: qꝛ nõ ꝯueniret oĩo cũ passiõe. vl̃ qꝛ nõ ꝯueniret nec eẽt ppriũ ipsi subo: vel qꝛ nõ ꝯueniret cũ vtroqꝫ. si ãt ñ ꝯueniret cũ passiõe qꝛ maior ppõ ꝯstat ex passiõe ꝛ medio eẽt maior p accñs. Si võ nõ ꝯueniret cũ subo eẽt p accñs ppõ mior. si aũt nõ ꝯueniret cũ vtroqꝫ p accñs eẽt vtraqꝫ. Et qꝛ demr̃atio vtrãqꝫ ppõnẽ dꝫ hr̃e p se ꝛ ſꝫ ꝙ ipꝫ mediũ ꝯparatũ ad vtrũqꝫ extremoꝝ dꝫ eis ꝯpetere p se ꝛ ſm ꝙ ipm: iõ dꝫ esse eiusdẽ generis cũ extremis. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Propter hoc ergo nõ ẽ geometre mõstrare ꝙ contrarioꝝ sit eadẽ disciplina: ſꝫ neqꝫ duo cubi vnus cubus sint: neqꝫ scie alteri⁹ qḋ alterius sit. Sꝫ sunt quecũqꝫ sic se habẽt adinuicem ꝛ ꝙ sit alteriꝫ sub altero vt perspectiua ad geometriaꝫ ꝛ cõsonãtia ad arithmeticaꝫ.

¶ Cõcludit cõclõnẽ itentã. vꝫ. ꝙ ois scia hꝫ genus determinatũ qḋ ꝯsiderat vt dicebat hec rõ pma. ꝛ hꝫ media determinata circa q̃ versat̃ vt dicebat hec ratio scda: iõ nulla scia descendit in aliud genus nec ꝯsiderat ea que sunt alterius scie nisi scia illa subalternaret̃ er. ideo ait (ppter hoc). i. ppter rõnes iaꝫ dictas (geometre non est demr̃are ꝙ ꝯrioꝝ eadẽ sit scia) qꝛ hoc su. spectat ad dyaleticã vel ad metaphisicaꝫ (sed nec) geometre su. ẽ ondere ꝙ (duo cubi sũt vn⁹ cub⁹) qꝛ h⁹ su. spectat ad arismetricã (neqꝫ alr̃ vel alteri) sup. ptinet vel cõpetit demr̃are (qḋ est alterius scie. Sꝫ q̃cunqꝫ sic se hñt adinuicem ꝙ sit alteꝝ sub altero) hñ su. ꝯtigit vnũ descẽdere in aliud (vt pspectiuã ad geometriã) su. se hꝫ qꝛ subalternat̃ illi (ꝛ armonia siue cõsonãtia). i. musica su. se hꝫ (ad arismetricã) qꝛ subalternat̃ ei. ¶ Notãdũ autẽ ꝙ pbare ꝯrioꝝ esse eãdẽ disciplinã põt ptinere ad dyalecticã ꝛ ad metaphysicã: sed dyaletic⁹ hoc ondit ſꝫ pbabilitatẽ siue pbabilr̃. metaphysicus võ ſm veritatẽ. ¶ Notãdũ ẽt ꝙ duo cubi sunt vn⁹ cub⁹: qꝛ si cub⁹ ducat̃ in seipm vel in aliũ cubũ semp resultat nũer⁹ cub⁹: dr̃. n. numerus cub⁹ q fit ex ductu alicui⁹ nũeri in seipꝫ bis: vt octo est nũerus cub⁹: qꝛ eius radix est duo. binarius. n. nũerus duct⁹ in seipꝫ bis facit octo. sic ẽt viginti septẽ. est nũerus cubus cui⁹ radix est tria. nã ter tria ter facit vigintiseptem: duo ergo cubi sunt vn⁹ cubus: qꝛ ex octo ꝛ viginti septẽ. q sunt duo cubi si vnũ ducat̃ in aliũ resultat idẽ nũer⁹ cubus. nã octies vigintiseptẽ. faciet 216. q est numer⁹ cubus. ꝙ si h⁹ cubi scire volumus radicẽ accipiant̃ radices duoꝝ pmoꝝ cuboꝝ ꝛ vna ducatur in aliã ꝛ hebit̃ radix h⁹ vnius cubi. nã radix de octo ẽ duo ꝛ radix de vigintiseptẽ ẽ tria ꝛ bis tria vl̃ ter duo

faciūt sex q̄ ē radix illi⁹ tertij cubi. nā sexies sex sexies faciunt. 216. q̄ idē eēt si acciperent̄ duo cubi eiusdē q̄titatis vel si accipiat̄ octo ꝛ octo. nā octies octo faciūt. 64. q̄ est numerus cub⁹ cui⁹ radix ē q̄ttuor nā q̄ter q̄ttuor q̄ter faciunt. 64. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Neqꝫ aūt si aliqd̄ inest lineis non fm̄ ꝙ linee sunt ꝛ non inq̄ztum ex pricipijs ꝓprijs sunt: vt si pulcherrima linearū sit recta: aut si cōtra no se habeat circulari. Non.n. est fm̄ ꝙ proprium gen⁹ ipsorū ē: sꝫ inq̄ztū cōe qōdā eit.**

¶ Adducit tertiā rōnez sumptaz ex pte passionū. d. (neqꝫ .n. si aliqd) .i. si aliq̄ passio (inest lineis non fm̄ ꝙ linee sūt ꝛ nō inq̄ztū ille sūt) passiones (ex ꝓprijs pncipijs vt si recta linea est pulcherrima lineaꝝ. aut st) recta linea (ɔ̄uo se hꝫ circulari) geometria su. cui⁹ ē cōsiderare de linea nū ɔsiderabit de hꝫ passionib⁹. nā q̄libꝫ istaꝝ passionū (nō ē) su. linee vt linea (est ꝓpriū gen⁹) .i. ꝓpriuꝫ subm ipsoꝝ (sꝫ inq̄ztō est qōdā) aliō subm (cōe) formetur.n. sic rō. g̃ecgd nō ɔsiderat nisi passiones q̄ isunt subo fm̄ ꝙ huius. ꝛ isistit circa ꝓpriū subm nō descēdit de genere in gen⁹. sꝫ nulla scia ɔsiderat nisi passiones q̄ isunt vel subo vel ptibus subi fm̄ ꝙ hui⁹. ḡ ꝛc. ¶ Notādū ꝙ cū pulchritudo ꝛ ɔ̄uetas nō solū isunt linee recte sꝫ etiā isunt multis alijs qz repit̄ ɔ̄uetas in formis vt i albo ꝛ nigro ꝛ in multis alijs de qb⁹ non ɔsiderat geometra. ꝛ pulchritodo repit̄ i corporib⁹ vt de his nō ɔsiderat mathematic⁹: iō ɔ̄uetas ꝛ pulchritudo nō sūt passiones linee sꝫ ꝙ huius. sꝫ sunt passiones alicui⁹ subi qō ē magis cōe ꝛ trāscēdit lineā. ꝛ trāscēdit ēr subm geometrie. iō i talib⁹ geometra cōsiderare non pōt.

¶ **Manifestū aūt est ꝛ si sint ꝓpōnes vles ex qbus est sillogismus qō necesse est ꝛ conclusionez esse ꝑpetuam huius demonstratiōis ꝛ simplr vt est dicere demonstratōis.**

¶ Postq̄ phs ɔ̄stēdit demōstrationē non eē ex potētib⁹ alr se hre nec ex eis q̄ sunt p accñs nec ex extraneis. In parte ista declarat demr̄ationē nū eē ex corruptibilib⁹. Circa qō tria facit. qz pmo facit qō dicit. 2° qō dixerat de demr̄ationib⁹ adaptat ad diffinitiones. 3° remouet quādā demr̄atōez circa pracita. 2ª ibi (Silr āt se hꝫ) 3ª ibi. (Eoꝝ q̄ sepe) ¶ Ad euidētiā aūt pme ptis sciēduꝫ ꝙ demr̄atio ē de his q̄ sunt de oi p se ꝛ fꝫ ꝙ ipm. in declarādo aūt demr̄ationē nō eē ex corruptibilib⁹ tria facit fm̄ ꝙ triplr oñdit. nā pmo oñdit ꝙ corruptibilia nō sūt fꝫ ꝙ ipm. 2° ꝙ nū sūt p se. 3° ꝙ nō sūt de oi. 2ª ibi (Non igit̄ ē demr̄atio) 3ª ibi (Ex.n. nū vlr) In pma pte icēdit talē rōnē. gcūq̄ sillus accipit ꝓpōnes vles ꝛ fꝫ ꝙ ipꝫ ille sill⁹ ɔcludit ɔclonē ꝑpetuā ꝛ nō ex corruptibilibus. demr̄atio ē hꝫ. ḡ ꝛc. iō ait ꝙ (manifestū est aūt ꝙ si ꝓpōnes ex qb⁹ ē sillus sunt vles) .i. sint fꝫ ꝙ ipꝫ (ꝙ necesse ē dmr̄atōis hui⁹) .i. demr̄atōis sic se hntis ꝛ tales ꝓpōnes accipiētis (ɔclonē eē ꝑpetuā) ꝛ n̄ eē su. ex corruptibilib⁹ (ꝛ simplr vt ē dr̄e demr̄atōis) necē ē su. ɔclonē ꝑpetuā eē. ¶ Notādū aūt viꝫ rōnis h⁹ i hoc ɔsistere ꝙ demr̄atio illa q̄ accipit ꝓpōnes vles illi⁹ demr̄atōis est ɔclō ꝑpetua: sꝫ vt ē simplr dicere ois demr̄atio accipit vles ꝓpōnes. ḡ ois demr̄atio concludit ɔclunē ꝑpetuā. ¶ Notādū ēt h phm sic accipe vle vt accipiebat supi⁹ cū dicebat vle aūt dico qō cū sit de oi p se ē fꝫ ꝙ ipꝫ. ꝓpōnes ḡ vles appellat eas q̄ sunt fꝫ ꝙ ipꝫ. ꝛ qz si pmisse sūt fm̄ ꝙ ipm ipoīe ē ɔclonē eē ex corruptibilib⁹. iō demr̄atio q̄ tales ꝓpōnes accipit de corruptibilib⁹ eē non pōt qz dmr̄ari nō pñt corruptibilia. ¶ Dubitaret forte aligs. qz videt̄ h⁹ caplm ꝛ h⁹ ps eē oino idē cū illa pte in q̄ oñdebat̄ ꝙ demr̄atio nō sit ex his q̄ pñt alr se hre. nā q̄ pñt alr se hre sunt corruptibilia ꝛ ecōuerso. istud.n. caplm videt̄ oino supfluū. ¶ Dōꝫ ꝙ h duplici distictōe op⁹ ē. debem⁹.n. distīguere tā de subo q̄ꝫ de passione. nā subm aliqō de quo ꝓbat̄ pa: aliq̄ vl ē vle vl pticulare. Rursus pa. quā qs vult ꝓbare de aliquo sobo vel ē ꝓpris passio sic hre tres cōpetit triāgulo vel est extranea pa: sic passio q̄ ē vnius subi ē extranea alteri subo. vt ꝙ duo cubi sunt vn⁹ cub⁹ licꝫ p se cōpetat nūeris ē tñ extraneū a continuis. ḡ hꝫ pa. nō ē ꝓpa nec oio extranea sꝫ ē accñs ei⁹. qō pt ɔtigere duplr. qz vel ē accñs sepabile vel isseparabile. de oib⁹ aūt his modis solū ille ē competēs demr̄ationi qñ de subo vli ꝓprie ꝛ p se passio ostēdit. ḡ q̄tū ad pñs spectat circa talia q̄druplr errare possum⁹. pmo si de subo vli ostēdant accñtis separabilia. ꝛ huic ɔ̄dicebat pmū caplm. cū oñdebat̄ demr̄ationē nō eē ex his q̄ pñt alr se hre. Scdo possum⁹ errare si ō subo vli oñdant̄ q̄cūq; accñtis coia siue sepabilia siue iseparabilia. ꝛ ideo addebat̄ 2ᵐ caplm ꝙ demr̄atio non est ex his q̄ sūt p accñs ēt si illa p accñs sp sint ꝛ sint iseparabilia. Tertio possum⁹ errare si de sobo aliquo vli ꝓbaret̄ passio extranea. ꝛ circa hoc vsat̄ tertiū caplꝫ siue ps tertia cō oñdebat̄ ꝙ demr̄atio nō ē ex extraneis nec p cedit de gñe i gen⁹. Quartu mō possum⁹ errare si crederem⁹ ꝙ de ipsis pticlarib⁹ ꝛ de ipsis idiuiduis siue ō ipsis corruptibilib⁹ posset eē scia. ꝛ circa h⁹ vsat̄ lectio pñs. nā de idiuiduis qz sūt corruptibilia nihil dmr̄atiue ostēdi pōt. taliū.n. p se ꝛ simplr nec ē scia: nec ēt dmr̄atio. ꝛ ita pꝫ quō hec ps dr̄t a pte illa in q̄ oñdebat̄ dmr̄atiōez nō eē ex his q̄ pñt alr se hre. Possum⁹ tñ ꝛ alr distinguere hāc ptē ab illa. qz dmr̄atiu ꝯꝫ hre ꝛ pmissas nec̄arias ꝛ ɔclonē. ps ḡ pma vbi oñdit̄ dmr̄atiōez nō eē ex potētibus alr se hre pncipalr vr̄ loqui de pmissis: iō ibi supponēs ꝙ illud qō scit̄ nō possit alr se hre arguit dmr̄atiuā sciaz eē ex nec̄arijs pncipijs siue ex nec̄arijs pmissis hic aūt vbi oñdit̄ demr̄atōez nō eē ex corruptibilib⁹ pncipalr videt̄ eē itētio de ɔclone. iō hic supponēs pmissas eē vles: ꝛ fm̄ ꝙ ipꝫ arguit ɔclonē eē ꝑpetuā ꝛ icorruptibilē. vn̄ hec rñ ꝙ si pmisse sūt nec̄arie ꝙ ɔclō ē nec̄aria ꝛ ꝙ si ɔclō nō ē nec̄aria ꝙ pmisse nō sūt nec̄arie arguit simplr ꝛ gr̄a forme. sꝫ rō supi⁹ fcā. vꝫ. ꝙ si qō scit̄ nō pōt alr se hre ꝛ ꝙ si ɔclō ē nec̄aria ꝙ pmisse sūt nec̄arie. nō arguit simplr ꝛ gr̄a forme: sꝫ valet rñ illa gr̄a mãe de q̄ agit̄. nā ɔclu nec̄aria vt ibi dicebat̄ pōt ɔcludi ex nō necessarijs sillogistice: sꝫ nū pōt cōcludi dmr̄atiue. ꝛ iō gr̄a mãe de q̄ h agit: vt qz de dmr̄atōe agit̄. vꝫ. si gd scit̄ nō pōt alr se hre: vl qō idē ē si ɔclō ē necīa pmisse erūt necessarie. qz i tali mã vt in mã dmr̄atiua p pmissas nō necessarias nō pōt ɔcludi ɔclō necīa. ¶ Deide cū dicit.

¶ **Nō ergo ē dmr̄atio corruptibiliū. Nec scia simplr: sed sic est sicut scdm accidens.**

¶ Adducit scdaz rōnē ad hoc idē. Formet̄ aūt sic rō. que cūq; p se nū ɔparant̄ ad sciaz ꝛ ad dmr̄atōez illoꝝ nō ē scia nec demr̄atio. corruptibilia sūt hꝫ. ḡ ꝛc. Iō ait (non ē est demr̄atio corruptibiliū nec scia simplr: sꝫ fm̄ accidens) est ḡ vis rōnis ꝙ demr̄atio ꝛ scia est eoꝝ q̄ sūt p se scibilia ꝛ demr̄abilia. corruptibilia nō sunt p se talia. ḡ ꝛc. ¶ Notādō aūt hanc rōnez differre a pma: qz pma pcedit ex eo ꝙ demr̄atio est ex his q̄ sunt fm̄ ꝙ ipsum: hec aūt arguit ex eo ꝙ demonstratio est ex his q̄ sunt p se. ¶ Dubitaret forte aligs quō corruptibiliū est scia p accidens. ¶ Dōm ꝙ sic est loq̄ndū de actiōe sicut loq̄mur de eē ꝛ forma. nā nihil agit nisi vt ē in actu: nihil āt ē in actu nisi p suā formā p quā hꝫ eē sic. ḡ loq̄ndū est

de actiõe vt loquur de eẽ ⁊ forma. igit̃ cũ scire ĩtelligere ⁊ cetera talia ptineãt ad ĩtellectum si volumus scire quoꝝ est scia p se ⁊ que p se ĩtelligunt̃ videam⁹ q̃lis est forma q̃ in ĩtellectu recipit̃ ⁊ q̃uo ĩtell's ĩformat̃ p illaꝫ formã. cũ g̃ forma recepta in ĩtellectu. q̃ ĩtell's format⁹ ĩtelligit sit abstracta a ꝯditionib⁹ pticularibus opꝫ ꝙ ĩtellect⁹ p se ferat̃ nõ in rẽ particularẽ sꝫ in rẽ sic abstractam. ⁊ qꝛ q̃ditas dicit ipsam rẽ sic sine ꝯditionibus ꝯsideratã: q̃ quidẽ est ꝓpriũ obiectũ ĩtellect⁹: vt dr̃ in. 3. de aĩa. sicut g̃ visus est p se coloris. p accñs vero lapidis vl' ferri vel alicuius alteri⁹ corporis in quo est color sic ĩtellectus est p se ipsius q̃ditatis. particulariũ aũt in q̃b⁹ hꝫ eẽ q̃ditas est quodãmõ ĩtell's p accñs. ⁊ qꝛ pticularium non ẽ p se scia. demõstratio q̃ ẽ sill's faciẽs scire particulariũ siue corruptibiliũ p se eẽ nõ põt. ¶ Deĩde cũ dic̃.

¶ Qꝫ aũt vlr ipsius nõ est sed aliquãdo ⁊ sic. Cũ aũt sit necesse est alteram non vlem esse ꝓpõnẽ ⁊ corruptibilem q̃dem quare ⁊ conclonẽ cũ sit non vlem aũt quãdo hoc q̃dem erit. hoc aũt nõ erit ex q̃b⁹ est. Quare nõ erit sillogizare vlr: sꝫ q̃n nunc est.

¶ Adducit tertiã rõnem dicẽs ꝙ (illud qꝺ non est vlr sꝫ est aliq̃n) q̃tũ ad pticularitatẽ subiectorũ. (ipsius) s. non est scia nec demõstratio (cũ aũt sit) s. ipsa ꝯclo nõ vl's sꝫ sit corruptibilis (necesse ẽ alteram.) pmissaꝝ (vlem non eẽ ⁊ eẽ q̃dem corruptibilẽ quare ⁊ cũ sit). i. cũ ꝯtingat (ꝯclõne non eẽ vlem aut hoc q̃deꝫ ẽ) ꝙ ex q̃bus est sill's (hec erit) s. vl's (hec aũt non erit) vl's (aut) s. neutra erit vl's (quare) hoc posito (non erit sillogiçare vlr. sꝫ q̃n nũc ẽ) format̃ aũt sic rõ. q̃cũqꝫ non hñt pmissas vl'es ⁊ de oĩ illa non possunt demr̃ari. corruptibilia sunt hm̃õi g̃ ⁊c̃. ¶ Notandũ. ꝙ aliter hic accipit̃ vl'e ⁊ alr̃ in rõne pma. nã ibi accipiebat̃ vl'e put erat idẽ ꝙ sꝫ ꝙ ipm̃. hic aũt accipit̃ put est idẽ qꝺ de oĩ. ideo sic pma rõ arguebat demonstrationẽ non eẽ corruptibiliũ qꝛ ẽ sꝫ ꝙ ipm̃. ⁊ qꝛ scd̃a arguebat hoc idẽ ex eo ꝙ est p se. iõ hec tertia rõ arguit hoc idẽ ex eo ꝙ est de oĩ. ¶ Notanduꝫ etiã ꝙ de oĩ libro posterioꝝ duo dicit vt supra diffusius diximus. vꝫ. vl'itatẽ tẽpoꝝ q̃ non dꝫ eẽ aliq̃n sic ⁊ aliq̃n non. ⁊ vl'itatẽ suboꝝ qꝛ non dꝫ eẽ in aliquo sic in aliquo non. ideo ph's ait ꝙ id qꝺ non ẽ vlr. i. qꝺ non est de oĩ. sꝫ est aliq̃n qꝛ non ẽ ibi vl'itas tẽpoꝝ ⁊ est sic qꝛ forte non est vl'itas suboꝝ. ipsius igit̃ qꝺ tale ẽ non est scia s. nec demr̃atio. ¶ Notandũ etiã ꝙ si ꝯclo est falsa oꝫ ꝙ aliqua pmissaꝝ sit falsa. ⁊ aliquã pmissarũ eẽ falsam põt verificari dupl'r. vel qꝛ vna ẽ falsa ⁊ alia vera vel ꝙ ambe sunt false sicut etiã si ꝯclusio non ẽ de omni nec vl's oꝫ ꝙ aliqua premissarũ non sit de oĩ nec vl's. nunq̃ꝫ ergo concludit̃ ꝯclusio q̃ non sit de omni nisi vel hec premissarũ sit de omni. altera aũt non sit de oĩ. vel neutra sit de oĩ. nã si vtraqꝫ pmissarũ eẽt de oĩ ⁊ conclusio eẽt de oĩ sicut si vtraqꝫ eẽt vera ⁊ cõclusio vera ⁊ si vtraqꝫ necessaria ⁊ conclusio necessaria. ¶ Notandũ etiã intentionẽ ph'i in hoc ꝯsistere qꝛ corruptibilia non sunt de oĩ qꝛ non sunt vl'ia siue non sunt vl'r in oĩ tp̃e nec sunt semper talia. g̃ cũ non sint de oĩ si concludunt̃ oꝫ aliquã premissarũ non eẽ de oĩ: quare talia nõ sillogiçant̃ vlr nec sillogiçant̃ de oĩ sꝫ sillogiçantur vt nunc. ⁊ p ꝯñs non sillogiçantur demr̃atiue. qꝛ in demonstratiõe opꝫ oẽs premissas eẽ de oĩ. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Silr aũt se habet ⁊ de diffinitione q̃n est q̃dem aut demõstrationis pricipiũ diffinitio aut demonstratio põne differẽs idest aut cõclusio quedã demonstrationis.

¶ Adaptat qꝺ dixerat ad diffinitiões. iõ ait ꝙ (silr se hꝫ de diffinitione) sicut s. se hꝫ de demr̃atiõe qꝛ diffõ nõ ẽ corruptibiliũ sic nec dm̃r̃atio. cã aũt q̃re silr se hꝫ ĩ diffõne ⁊ demr̃atione ẽ qꝛ demr̃atiões hñt p se hitudinẽ ad diffões. iõ subdit (q̃n ẽ q̃dẽ diffõ aut pncipiũ demr̃ationis aut ẽ ipa demr̃atio põne dr̃ñs. aut ẽ q̃dã ꝯclo demr̃ationis) tũc g̃ ẽ supplenda rõ ꝙ rñ diffõ ⁊ demr̃atio sint sic ãnexe ⁊ sit tãta hitudo iter eas oꝫ ꝙ silr se hẽãt circa diffões sic circa demr̃ationes. Est. n. diffõ de oĩ ⁊ ẽ vl's ⁊ non corruptibiliũ sic nec demr̃atio. ¶ Notandũ aũt ꝙ diffõ vel dicit q̃d passionis tm̃. vel dic̃ ꝓpter q̃d tm̃ vel dic̃ q̃d ⁊ ꝓpter q̃d. Si dicit q̃d tm̃ est demr̃ationis conclusio. si ꝓpter q̃d tm̃ est demr̃ationis pncipiuꝫ. sꝫ si dic̃ vtrũqꝫ ẽ tota demr̃atio positione dr̃ñs. vt si q̃rat̃ q̃d ẽ ira dicet̃ ꝙ ẽ accẽsio sanguis circa cor. ⁊ si q̃rat̃ ꝓpter q̃d sit ita dicet̃ ꝙ ẽ ꝓpter appetitũ doloris in inimicũ vl' ꝯtrariũ. pma g̃ diffinitio erit dm̃r̃ationis conclusio. scd̃a vero erit pncipiũ demr̃ationis. sꝫ si he due diffinitiones coniũgãtur erit v̄tualr̃ tota dm̃r̃atio. Arguat̃ g̃ sic. q̃cunqꝫ appetit dolorẽ in ꝯtrariũ hꝫ accẽsionẽ sanguis circa cor. iratus appetit dolorẽ hm̃õi. g̃ hꝫ hm̃õi accensionẽ. igit̃ accensio sanguinis q̃ est diffõ dicens q̃d ire ꝯcludit̃ ꝓpter appetitũ doloris in ꝯtrio q̃ est diffinitio dicẽs ꝓpter q̃d. si g̃ ex his diffinitionib⁹ duab⁹ fiat vna diffinitio tertia ⁊ dicat̃ ꝙ ira est accẽsio sanguinis ꝓpter appetituꝫ doloris in ꝯtrio. pꝫ ꝙ hec diffinitio ꝯtinet ꝯclõne demõstrationis facte: qꝛ cõtinet diffõnẽ dicenteꝫ q̃d ⁊ cõtinet quodã mõ pmissas. qꝛ cõtinet diffõnẽ dicentẽ ꝓpter q̃d. ergo v̄tualiter est ista tota demr̃atio. sed hec diffõ continens sic totũ differt a demõstratiõe positiõe. i. ordine ⁊ situ. qꝛ vt cõiter dr̃ nõ ordinata est in modo ⁊ figura. ¶ Dubitaret forte aliqs q̃re corruptibiliũ ⁊ pticulariũ nõ põt esse diffõ. ¶ Dicendũ ꝙ diffinitio est instrumẽtũ ĩtellectus ad ĩtelligẽdum. vbi dicit cõmentator. 7⁰. meta. intellect⁹. n. volẽs ĩtelligere significata terminoꝝ format sibi diffinitiões reꝝ. ita ꝙ rõ formata ĩ mẽte q̃ significat̃ p nomẽ extra aĩam est diffõ. scire ergo si volumus quoꝝ est diffinitio recurramus ad actũ ĩtelligendi ⁊ videam⁹ qualiter ĩtellectus intelligit. nihil aũt ab intellectu ĩtelligit̃ nisi vt est in actu: ⁊ vt hꝫ analogiã ad formã. ⁊ ĩde est ꝙ oẽs ptes diffõnis dicunt̃ esse forme ⁊ hr̃e analogiã a forma vt dicit̃. 7. meta. q̃diu g̃ est descẽsus p formã tã diu ꝓcedit diffõ: q̃n vero nõ est vlteri⁹ ꝓcessus p formaꝫ: sed per ꝯditões mãe vlterius diffõ non ꝓcedit. ⁊ qꝛ a spẽ in indiuidua non ẽ descẽsus per dr̃ñas formales: sed p conditiones mãe: ideo corruptibiliũ ⁊ pticulariũ p se diffõ esse non potest. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Eoꝝ aũt q̃ sepe fiũt dm̃r̃atiões sunt ⁊ scie vt lune defect⁹ manifestũ est quidẽ q̃n sꝫ ꝙ hm̃õi sunt semp sunt. In q̃tũ aũt nõ semp scd̃z partem sunt. sic aũt defect⁹. silr est in aliis.

¶ Remouet quãdã dubitationẽ q̃ posset hr̃e originẽ ex p̄dictis. dixerat. n. demr̃ationẽ non eẽ nisi de his q̃ sunt semp. ꝯstat aũt ꝙ demonstrat̃ eclipsis de luna cũ tñ nõ semp luna eclipset̃ ⁊ tonare p̄t dm̃r̃ari de nube cũ tñ nõ semp nubes tonet. Ad hanc aũt dubitationeꝫ rñdet ꝙ talia put de eis sunt demr̃atiões hñt esse sp. iõ ait ꝙ (eorũ aũt q̃ sepe fiunt sunt demr̃atiões ⁊ scie) s. nõ vt sũt sepe sed vt sunt semp (vt defectus lune) ⁊c̃. (Manifestum est ꝙ sm̃ ꝙ sunt hm̃õi) i. sꝫ ꝙ sunt vniuersalia ⁊ sũt demonstrabilia (sũt sp: in q̃tũ aũt non semp sunt: sꝫ sm̃ ptẽ) i. sm̃ pticularia non sunt demr̃abilia. ⁊ subdit sic est de defectu (silr ẽ in aliis) quasi dicat ꝙ sicut est de

defectu. i. de eclipsi q non sit demonstratio de ipsa nisi inquantum est semper. similiter est in alijs q non sunt demonstrabilia nisi inquantum sunt semper. ¶ Dubitaret forte aliquis quomodo tamen est demonstratio inquantum habent esse semper. ¶ Dicendum q in demonstratione est tria considerare. videlicet passionem que demonstratur. subiectum de quo demonstratur passio. et causam per quam demonstratur. omnibus autem his tribus modis ostendere possumus demonstrationes fieri de rebus vt sunt semper. nam si consideramus ipsum subiectum patet sic esse vt diximus. nam non est demonstratio de hac eclipsi que est nunc vt dicit themistius. nec de hoc particulari subiecto sed fit demonstratio de subiecto vniversaliter sumpto non circumcernendo aliquam differentiam temporis. et quia vniversalia sunt semper et vbique eo q sunt abstracta ab hic et nunc si fieret demonstratio de eo quod est secundum partem temporis vel eo quod est secundum partem. i. de eo quod habet particulare esse non esset demonstratio eorum que sunt semper. sed cum in demonstratione fit abstractio ab istis dicimus demonstrationem solum esse eorum que sunt semper. secundo hoc idem patet si consideretur ipsa causa per quam demonstratur. nam nunquam est demonstratio per causam nisi sit causa que de necessitate inferat effectum. eclipsis ergo lune et huiusmodi quorum est demonstratio et si non semper actualiter existunt sunt semper in relatione ad causam. quia semper posita tali causa semper ponitur talis effectus vt posita interpositione terre ponitur eclipsis. ergo talia non demonstrantur [illegible] secundum partem temporis. i. vt sunt aliquid in se considerata. sed prout semper sunt per relationem ad causam. tertio hoc idem patet si consideretur ipsa passio que demonstratur. possumus enim dicere q proprie proprium cuius est per se demonstratio inest omni soli et semper. et si non inest semper secundum actum inest semper secundum aptitudinem. et sic accipitur vt proprium. vnde sicut homo semper est risibilis licet non semper rideat sic semper eclipsis potest demonstrari de luna. quia semper est apta nata eclipsari licet non semper actu eclipsetur etc.

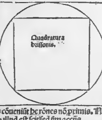
¶ Quoniam autem manifestum est q vnumquodque demonstrare non est: sed aut ex vnoquoque principiorum erit.

¶ In parte ista vt dicebatur ostendit philosophus demonstrationem non esse ex principijs communibus: sed proprijs. Circa quod duo facit. quia primo facit quod dictum est. secundo gratia huius quod dixerat declarat que sunt principia communia et que propria ibi (Dico autem) Circa primum duo facit quia primo ostendit demonstrationem non esse ex communibus sed solum ex proprijs. secundo inquirit vtrum hec communia possent alicui scire esse propria. secundo ibi (Sed horum principiis) Circa primum tria facit quia primo hanc veritatem premittit q demonstratio non fit ex communibus. secundo ad hanc veritatem probandam adducit multas rationes. tertio ex rationibus adductis concludit conclusionem intentam. secunda ibi (Si id quod demonstratur) tertia ibi (Quare ex his) dicit ergo (quoniam autem est manifestum q vnumquodque non est demonstrare) subaudi ex quocunque quia non est demonstrare subaudi ex communibus (sed erit) subaudi demonstrare (ex vnoquoque principiorum). i. ex proprijs principijs. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Id quod demonstratur si sit secundum q est. illud non est omnino scire hoc quidem si ex veris et indemonstrabilibus monstretur et immediatis.

¶ Adducit multas rationes ad propositum. Ad cuius evidentiam sciendum q demonstratio facit scire et etiam facit scire per se et secundum q ipsum. oportet enim q id quod scitur per demonstrationem sciatur per ea que sunt secundum q ipsum. ergo oportet q sciatur per proxima quia remota non sunt secundum q ipsum. oportet etiam q sciatur non per extranea. quia extranea non sunt secundum q ipsum. vlterius etiam oportet q sciatur per talia proxima et per talia non extranea que sint in eodem genere. i. que pertineant ad idem genus subiecti vel quod idem est quod sint illius subiecti secundum q ipsum illud est quia que non sunt subiecti secundum q subiectum est non sunt per se et secundum q ipsum. Quantum autem ad presens spectat quattuor facit demonstratio quia facit scire. facit scire per proxima. facit scire non per extranea. et facit scire per ea que sunt in eodem genere. volens itaque philosophus probare demonstrationem non esse ex communibus sed ex proprijs quattuor facit secundum q hoc quadrupliciter probat. nam primo probat hoc ex eo q demonstratio facit scire. secundo ex eo q facit scire per proxima. tertio ex eo q facit scire non per extranea. quarto ex eo q facit scire per ea que sunt in eodem genere. secunda ibi (Est enim sic monstrare) tertia ibi (Non enim contingit) quarta ibi (Quare si per se.) In prima parte intendit talem rationem. quecunque demonstratio facit scire oportet q sit ex principijs que sunt secundum id. i. ex proprijs. demonstratio facit scire. ergo demonstratio est ex proprijs. de hac autem ratione non ponit nisi virtutem medij. videlicet q ex quibuscunque est demonstratio vt puta si esset ex veris et immediatis: si tamen non esset ex proprijs non faceret scire. Continuetur autem sic. Bene dico q demonstratio est ex vnoquoque principiorum. i. ex proprijs (si) pro quia (id quod demonstratum est) siue (id quod demonstratur) oportet subaudi q demonstretur per tale principium (quod sit secundum q est id). q. d. q debet fieri demonstratio per principia (que sunt secundum q illud). i. secundum q ipsum. aut subaudi. si non accipiantur talia principia (hoc quidem) subaudi. quod demonstratur (omnino non est scire et si ex veris et immediatis et indemonstrabilibus demonstraretur) tunc ergo supplenda est ratio q quia principia quantumcunque sint vera et immediata: si tamen non sint propria non faciunt scire. demonstratio ergo que facit scire oportet q sit ex proprijs. ¶ Dubitaret forte aliquis quare oporteat demonstrationem esse ex proprijs et quare si non sit ex proprijs non facit scire. Et etiam dubitandum esset quomodo fieri possit q aliquid sit ex veris et immediatis et non sit ex proprijs. ¶ Dicendum q immediata propositio est que non est altera prior vt in precedentibus dicebatur. communes ergo animi conceptiones siue communes propositiones possunt dici et immediate et indemonstrabiles: quia non habent alias propositiones priores per quas demonstrentur. dato ergo q per talia esset demonstratio: quia non esset ex proprijs non faceret scire. Ratio autem quare non contingit scire per communia: sed per propria hec esse posset. nam veritas semper in quadam adequatione consistit vt veritas que est in intellectu consistit in adequatione rerum intellectualium et de tali veritate loquitur philosophus cum ait 6° metaphysice q verum et falsum sunt in anima. tunc enim intellectus est verus quando adequatur ipsi rei vt quando sic est in intellectu sic est in re. veritas autem rei videtur consistere in adequatione eius ad sua principia: vt tunc est verum argentum quando ibi est vera materia et vera forma argenti. non ergo possumus scire rei veritatem nisi sciuerimus sua principia quibus adequatur vt non potes scire veritatem huius passionis nec potes plene cognoscere hanc passionem nisi scieris proprium subiectum et propriam causam quibus adequatur: et quia res non adequatur principijs communibus: sed proprijs: ideo veritas cuiuscunque rei sciri non potest nisi per principia propria non q communia superfluant. sed quia communia sine proprijs de re non causant sufficientem notitiam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Est enim sic monstrare sicut brisso tetragonismum. i. quadrangulationem secundum communem. namque demonstrant rones huiusmodi secundum q et alteri inest. vnde et alijs conueniunt he rationes non primis. Non itaque secundum q illud est scit sed secundum accidens.

¶ Adducit secundam rationem sumptam ex eo q demonstratio facit scire ex primis. Formetur autem sic ratio. quecunque principia non sunt prima. sicut erant principia per que brisso voluit quadrare circulum: quia huiusmodi principia non faciunt scire secundum q illud: sed per accidens. per talia principia non est demonstratio. sed principia communia

non sunt prima τ nõ faciũt scire sm q illud sꝫ p accñs q̃ per ea non est demr̃atio. iõ dit q (est.n. sic mõstrare) su. aliquã passionẽ de subo p q̃dã. s. cõia (sic brisso monstrauit tetragonismũ.i. q̃dratũ) hoc est q̃draturã circuli (demr̃ant.n. hꝰ rõnes).i. rõnes de circulo siue circuli q̃draturã (sm cões).i. p q̃dã coia (sm q τ alteri inest vn̄ τ in alijs ↄueniũt he rõnes non primis) tm̄. τ qꝛ nõ ↄueniũt p̃xima nec p ea q̃ ↄueniũt tm̄ p̃rimis sed per quedam cõia que ↄueniũt alijs ideo su. (q scit) p tales rõnes (non vtiqꝫ scit sm q est illud).i. sm q ip̄m (sed sm accñs) tunc igit̃ est supplenda rõ q cũ demr̃atio faciat scire sꝫ q illud.i. sm q ip̄m τ nõ facit scire p accñs ideo p talia cõia non est demonstratio. ℂ Notãdũ aũt brissum q̃drasse circulũ p hũc modũ qꝛ p̄mo descripsit circulũ postea descripsit q̃dratũ ĩfra circulũ qđ erat minus circulo τ descripsit etiã q̃dratũ extra circulũ quod erat circulo maius q̃bꝰ peractis arguebat sic. circa qđcunqꝫ reperit̃ maius τ minus repitur eq̃le. sꝫ repit̃ quadratũ minus circulo vt qđ est infra τ repitur q̃dratum qđ est maius vt illud qđ est extra. ergo repitur equale. constat aũt per hãc rõnem q nihil scimus de q̃dratura circuli τ q sciret per hanc rõnẽ nõ ꝓpter hoc sciret q̃drare circulũ.i. facere q̃dratũ eq̃le circulo. naꝫ maius τ minus sunt p̄ncipia valde coia τ trãscẽdunt genus circuli τ q̃drati imo trãscendũt oẽ ↄtinuũ: qꝛ non solũ vna q̃titas est maior vel minor alia: sꝫ etiã vnus numerꝰ ẽ maior vel minor alio. τ qꝛ talia coia nõ faciũt scire nisi forte p accñs: ideo p ea non est demõstratio. ℂ Dubitaret forte aliqs q̃uo coia faciũt scire p accñs. ℂ Dõꝫ q cuꝫ cõe non magis det itelligere hoc q̃ʒ illud si nõ terminetur p ꝓpriũ accidit ei q magis applicetur huic q̃ʒ illi. vt si qs q̃reret seruũ fugitiuũ τ non hr̃et de eo cognitioneꝫ ꝓpriã sꝫ hr̃et de eo cognitionẽ cõem. puta qꝛ cognosceret secũ in eo q hõ si p hanc cognitionẽ vellet ire post seruũ fugitiuũ τ ip̄m iueniret cũ nõ magis sit hõ seruus q̃ʒ non seruus τ fugitiuus q̃ʒ nõ fugitiuus valde eẽt per accñs q p talem cognitionẽ caperet seruũ fugitiuũ. per accñs est ergo q per coia sciant̃ ꝓpria. vel possumus dicere q cũ p accñs q̃si idẽ sit qđ p aliđ siue illđ sit qđ nõ p se τ sꝫ q ipꝫ cũ scire aliqd p cõia nõ sit scire sꝫ se τ sm q ipꝫ. scire p talia p̄t dici scire p accñs. ℂ Deĩde cũ dic̃.

ℂ Non enim cõuenit demonstratio τ in aliud genus. vnũqđqꝫ aũt sm q accñs est/cũ sm illud non cognoscimꝰ/sm q ẽ ex principijs illiꝰ in q̃tũ illđ ẽ/vt duobꝰ rectis eq̃les hr̃e cui iest p se q demr̃ ẽ ex p̄ricipijs ipsius.

ℂ Adducit tertiã rõnẽ sumptã ex eo q demr̃atio non vadit in aliud genꝰ nec facit scire p accñs. Format̃ aũt sic rõ. q̃cq̃d nõ vadit in aliud genus nec facit scire p accñs τ ex extraneis sed facit scire ex p̄ncipijs illius rei sm q est illa illud non est p coia. demr̃atio est hꝰ. q̃ τc̃. ideo ait (non.n. ↄtingit demõstrationẽ) ire (in aliud genꝰ) vel eẽ in alio genere.i. eẽ ex extraneis τ p accñs. τ subdit q (vnũ qđqꝫ scimus sm illud vt q̃n scimꝰ sm q est ex p̄ncipijs illius in q̃tũ est illud vt hr̃e) angulos (eq̃les duobꝰ rectis cui iest p se qđ demr̃ ẽ).i. hec passio q̃ dcã ẽ (ex p̄ncipijs illius) su. demr̃ari dꝫ. q.d. q q̃n iest aliq̃ passio alicui subiecto p se ex p̄ncipijs illius subiecti.i. p̄ncipijs ꝑtinẽtibus ad illud genꝰ subiecti dꝫ illa passio demr̃ari. tũc q̃ supplẽda ẽ rõ q cuꝫ demr̃atio nõ sit p extranea sꝫ sit p p̄ncipia q̃ sunt sm q illud: cũ cõia nõ sunt talia: per ea demõstratio eẽ nõ p̄ot. ℂ Notãdũ aũt q hec tertia rõ τ scđa hñt vnũ fundamentũ. nã qꝛ demonstratio est ex his que sunt p se τ sm q ip̄m. ideo est ex p̃rimis vt inuebat rõ scđa. τ nõ ẽ ex extraneis nec ex his q̃ sunt ex alio genere vt inuit hec rõ tertia. τ qꝛ cõia non sunt proxima sed extranea iõ ex talibꝰ non ẽ demr̃atio. ℂ Dubitaret forte aliqs qꝛ videt̃ falsuꝫ q coia sint extranea qꝛ q̃ p̄dicant̃ de aliq̃bus τ cõueniunt eis non sunt extranea sꝫ coia p̄dicant̃ de ꝓprijs vt suꝑiora de iferioribus τ ↄueniunt eis. q̃ τc̃. ℂ Dõm. q hic appellat̃ extraneũ oẽ illud qđ contingit alicui p qđ p̄ot fieri descensus in aliud genus. nã demr̃atio ẽ de aliquo subiecto τ insistit circa illud subiectũ τ non extẽdit se in aliud genus subiecti. τ qꝛ coia non determinant̃ circa aliqđ sp̃ale subm̃ sꝫ extẽdit se in aliud genꝰ subi. ideo demr̃are p cois nõ est demonstrare sm q illud.i. per ea que sunt sm q illud genus subiecti sed per ea que se extendunt in extraneum genus subiecti. demõstrare ergo passiões de aliquo subiecto per cõmunia est demonstrare p extranea non q illa cõia nõ ↄueniãt illi subiecto vt rõ arguebat sed coia dñr extranea: qꝛ se extẽdũt in extraneũ genus subiecti qđ demr̃ationi nõ ↄuenit. ℂ Deide cũ dicit.

ℂ Quare si per se τ illud inest/cui inest necesse est mediũ in eadẽ p̃rimitate eẽ. Si vero nõ sed sicut armonica per arithmeticã. hꝰ auteꝫ demonstrantur quidem silr.

ℂ Adducit q̃rtã rationẽ sumptã ex eo q mediuꝫ dꝫ eẽ in eodẽ genere siue in eadẽ p̃rimitate cuꝫ extremis. τ est hec ratio p locũ a minori. nã minꝰ videt̃ eẽ q scie subalternate ꝓcedãt p p̄ncipia ꝓpria τ p p̄ncipia ꝓpria q̃ sũt in eadẽ p̃rimitate siue in eodẽ genere cũ extremis: sed cuꝫ hꝰ scie sic ꝓcedãt p ꝓpria τ non p coia ↄñs ẽ q oẽs scie demr̃atiue p ꝓpria τ non p coia ꝓcedãt. In hãc ãt rationẽ sic ꝓcedit. qꝛ p̄mo p̄mittit hꝰ rationẽ. zº. qꝛ fecerat mẽtionẽ de sciẽtijs subalternatis τ subalternãtibꝰ dat dr̃ias iter illas ibi (Dñt aũt) dic̃ q̃ (q̃re si p se iest τ illud).i. τ illa passio subo su. (cui iest nec̃e est τ mediũ in eadẽ p̃rimitate).i. in eodẽ genere (esse) su. cũ extremis (si vero non).i. si aliq̃n videat̃ eẽ ↄ̃riũ τ nõ demr̃etur sic (sed) su. demonstret̃ (sicut armonica).i. sup. sĩc musica demr̃at̃ (p arismetricã. hꝰ aũt).i. q̃ sunt hꝰ τ q̃ sunt talis (demr̃ant̃ q̃dẽ silr̃).q.d. q q̃ sunt hꝰ.i. q̃ sunt ermonica τ q̃ ptinẽt ad sciam subalternatam demr̃ant̃ silr̃ sicut in alijs sciẽtijs: qꝛ scie subalternate q̃tũ ad ea q̃ sunt eaꝝ ꝓcedũt p ꝓpria p̄ncipia sicut τ alie scie: tunc supplẽda est rõ q si scie subalternate de q̃bꝰ videt̃ minus ꝓcedũt p p̄ncipia nõ coia: sed per ꝓpria que sunt in eade p̃rimitate τ in eodẽ genere q ẽt oẽs alie scie sic ꝓcedũt. ℂ Dubitaret forte aliqs: qꝛ vr̃ falsũ q scie subalternate demonstrent silr̃ per p̄ncipia ꝓpria sicut τ alie scie: qꝛ alie scie hñt sua p̄ncipia ꝓpria per q̃ demr̃ant vl̃ ꝓcedunt. sed subalternate nõ vident̃ hr̃e p̄ncipia ꝓpa: sed sumunt p̄ncipia alterius scie. τ sic videt̃ falsuꝫ esse q semp demr̃ationes fiant p ꝓpria. ℂ Dõm q si volumus bñ videre q̃liter fiat hꝰ demr̃atio oꝫ nos per exẽplum aliqđ ꝑspectiuũ manuduci: vt puta si volet ꝑspectiuus ꝓbare hãc passionẽ de oculo q de re visa videbitur oculũ dextrũ esse dextrũ τ sinistrũ eẽ sinistrũ qđ ꝓbabit per hoc q dextera ps rei vise dyametralr̃ imprimit silitudinẽ suã in dextrã partem oculi τ sinistra in sinistrã. ꝓbat̃ ergo passio perspectifica vt talis visio de subo de quo ↄsiderat perspectiuꝰ nõ per mediũ geometricũ: sꝫ per mediũ ꝓpriuꝫ: vt qꝛ sic ip̄mit de q̃bus impressionibus non se habꝫ itromittere geometra. verum tñ qꝛ talis ipressio sic fiat dyametralr̃ declarabit p silitudinẽ anguloꝝ quã silitudinem speciat declarare ad geometrã. q̃ in talibꝰ aliqd est qđ est pure geometricũ. aliqd est qđ est pure ꝑspectificũ. aliqd aũt est qđ non ẽ ꝑspectiui i se ↄsiderati sed eiꝰ est vt subijcit̃ geometrice

hec est geometre simplr accepti sȝ est eius vt descendit in ꝑspectiuā. nā determinare de silitudine anguloꝝ sȝ se hoc est pure geometricū ꝓbare hō visionem de oculo per huius ipressionē hoc est ꝑspectificū. sȝ ad ꝓbandū hanc ipressionē esse talē ꝑ silitudinē anguloꝝ non est aliud q̄ȝ adaptare hoc qd̄ determiatū est in geometria ad māⁿ spālem vt ad oculū de quo cōsiderat ꝑspectiuus. hāc aūt adaptatōȝ facere nō spectat ad geometraȝ fm se ꝯsideratū sed eius est vt descendit in ꝑspectiuaȝ. sic etiaȝ hic faceret geometrica sic adaptare ad spālem māⁿ non est ꝑspectiui vt perspectiuus est sȝ eius est vt regulat̄ ꝑ superiorē artificē. ḡ sciām subalternatā vti ꝑ positiōibus scīe subalternātis non est aliud q̄ȝ ꝓpōnes alias ad spāles mās applicare. tunc ḡ subalternatos docet de ꝓpōnibus illis ad talē māⁿ applicans q2 ita est quaꝝ ꝓpter qd supior artifex demrābit. in hoc ḡ ꝙ sic applicat nō ꝓpria demrat ꝑspectiuus ⁊ passio illa vt facere tales angulos nō ē ꝑ se ipsius subiecti ꝑspectifici nec est linee visualis vt visualis est sȝ est magis linee sȝ abstractionē sumpte. sed qm̄ passio est ꝑspectifica ⁊ subiectuȝ ꝑspectificū oȝ mediū ꝑspectificū esse ita ꝙ ⁊ scīe subalternate quodāmodo dmrant ex ꝓpriꝭ sicut ⁊ alie ḡ ꝑ locū a minori si in his vificat̄ ꝙ non ꝓcedūt ex extraneis nec ex cōibus sȝ ex ꝓpriꝭ. multo magis hoc verificabit̄ in aliꝭ. ea ḡ q̄ sunt geometrica ⁊ adaptant̄ ad oculū non sunt ꝑspectiue fm ꝙ huius. ⁊ q̄ sunt arismetricalia ⁊ que adaptant̄ ad sonū non sunt scīe armonice sȝ ꝙ huius. ideo phs signanter ait ꝙ q̄ sunt huius siue que sunt talia. i. q̄ sunt armonica sȝ ꝙ huius. vel q̄ sunt ꝑspectifica fm ꝙ huius. ⁊ vlr que sunt scīe subalternate fm ꝙ sunt ipsa q̄ sunt talia demonstrant̄ silr. i. demōstrant̄ per ꝓpriꝭ pncipia sicut ⁊ in aliꝭ scientiꝭ. nam si passio est per se ꝑspectifica ⁊ subm cui per se inest ē ꝑspectificū q2 necē ē mediū esse in eadē ꝓximitate cū extremis: necesse ē ipm esse ꝑspectificū. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sed differunt. ipsuȝ enim q2 alterius ē scie. Subm eni genus alterū est. sȝ ꝓpter quid superioris est cuius ꝑ se passiones sunt.

¶ Ar mentionē fecerat de armonica q̄ est scīa subalternata ⁊ de arismetrica q̄ est scīa subalternans ideo dat drīam inter has ⁊ illas dicens (differunt aūt) scīe subalternate a subalternantibus eo ꝙ (ipsum. n. q2 est scīe alterius). i. scīe subalternate. ⁊ subdit (subm. n.) sū. scīe subalternate (alteꝝ genus est) sū. a scīa subalternante dicere ḡ ipm q2 ē scīe subalternate ⁊ dicere (ꝓpter qd est scīe supioris cuꝰ sunt per se passiones.) ¶ Notanduȝ aūt ꝙ subm scīe subalternate est aliquo mō alteꝝ genꝰ a subiecto scīe supioris vt linea visualis est aliquo mō alterū genus a linea simplr. ꝑspectiuus igit̄ id qd̄ ē geometrice vt angulus trianguli eqlateri sit tertia ps duoꝝ rectoꝝ applicabit ad lineā visualē vt ad oculū. ⁊ dicit ꝙ talis angulus in oculo est tertia ps duoꝝ rectorū. istud aūt qd̄ non spectat ad geometrā fm se ꝯsideratū q2 non hȝ se de oculo itromittere verūtn̄ q2 hec passio . vȝ. esse tertiā ptē duoꝝ rectoꝝ ē lineaꝝ fm abstractionē ꝯsideratarūȝ. iō dicere ꝓpter qd spectat ad supiorez artificē vt ad geometrā. hō ḡ passiōes dicere ꝓpter qd nullo mō spectat ad ꝑspectiuū sed dicere q2 aliquo mō spectat ad geometrā ⁊ aliquo mō ad ꝑspectiuū. nā dicere ꝙ simplr spectabit ad geometraȝ cuius dicere est ꝓpter qd. sȝ dicere q2 ī hac mā sit vt in oculo spectabit ad perspectiuum vt subalternatur geometrie ⁊ vt propositiones geometricas adaptat ad suam materiam spālem. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quare ex his manifestum ē ꝙ nō sit demōstrare vnūqd̄qȝ simplr. sed scdm̄ ꝙ ex ꝓpriꝭ vniuscuiusqȝ principiꝭ est. Sed hoꝝ pricipia habēt cōe. Si hoc manifestuȝ est qd̄ nō ē vniuscuiusqȝ ꝓpria pricipia demrare. erunt .n. illa oiuȝ pricipia ⁊ scīa illoꝝ ꝓpria oibꝰ.

¶ Ex rationibus predictis concludit conclusionē intentam. d. (quare manifestum ex his). i. ex dictis (ꝙ non est demonstrare vnumquodqȝ simplr). i. quocūqȝ mō (sed) est demonstrare sū. vnūquodqȝ (fm ꝙ est ex pncipiꝭ vniuscuiusqȝ). i. ex propriꝭ principiꝭ. tunc sequitur pars illa (sed hoꝝ principia) in qua inquirit vtꝝ huiusmodi cōmunia sint alicui scīe ꝓpria ostendens ꝙ sunt propria metaphisice cuius est ꝓbare principia oīum scientiarum. circa quod duo facit. quia primo facit quod dictum est. 2ᵒ concludit quedam correlaria que sequuntur ex dictis ibi (Et. n. scit magis) dicit ḡ (sȝ pncipia hoꝝ). i. haꝝ sciaꝝ spāliū (hn̄t cōe). i. hn̄t aliq̄ pncipia cōia sū. ꝑ q̄ ꝓbent̄ (Si aūt hoc mãifestū ē ꝙ nō ē vniuscuiusqȝ) scīe spālis (pncipia ꝓpria dmrare) ⁊ subdit (erūt. n. illa) s. pncipiꝭ cōia (pncipia oīuȝ) alioꝝ pncipioꝝ (⁊ scīa illoꝝ) pncipioꝝ oīum vt metaphica erit (ꝓpa oibus) illis pncipiꝭ cōibꝰ. ¶ Notādū aūt itētionē phi eē ꝙ illa scīa vt metaphīca ꝓpē itēdere hēat de hō pncipiꝭ cōibꝰ. i. de hō dignitatibꝰ ⁊ de hō pmis animi ꝯceptiōibꝰ ꝑ q̄ ꝓbant̄ pncipia aliaꝝ sciaꝝ. ¶ Notādū ēt ꝙ fm vba textus posset sic formari rō. q̄cūqȝ scīa ꝓbat pncipia sciaꝝ spāliū illa scīa est ꝓpa illis pncipiꝭ cōibus ꝑ q̄ talia pncipia demrant̄: metaphisica est hō. ergo ⁊c. 2ᵒ hec ratio possȝ sic formari. sic se hȝ scīa spālis ad pncipia spālia sic se hȝ scīa cōis ad principia cōia. sed scīe spāles sunt ꝓprie pncipiꝭ spālibus. ḡ ⁊ cōis scīa est ꝓpa oibus pncipiꝭ cōibus. 3ᵒ posset formari sic. sic hec scīa spālis q̄ est de hoc ente ē ꝓpa his pncipiꝭ spālibus sic scīa cōis q̄ est de ente cōiter siue q̄ ē de ente in eo ꝙ ens ē ꝓpa his principiꝭ cōibus: metaphīca est hō. ḡ ⁊c. ¶ Notādū ēt ꝙ si principia sciaꝝ spālium non ꝓbant̄ nisi per principia cōia cū arguere per principia cōia nō specter ad scīas spāles non spectabit ad eas dmōstrare hō principia: sȝ hoc spectabit ad metaphīcā q̄ cū sit propria his principiꝭ cōibus ad ipaȝ pertinet demōstrare principia oium sciaꝝ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et nanqȝ sciuit magis itelligēs ex supiorībꝰ causis. Ex prioribus. n. nouit cuȝ nō ex cātis sciat causas. Quare si magis sciuit ⁊ maxie ⁊ scīa illa erit magis ⁊ maxime.

¶ Cōcludit q̄daȝ correlaria q̄ sequunt̄ ex dictis. sūt. n. hō correlaria tria iuxta tria q̄ dixerat in capl'is pcedētibꝰ. dixerat. n. supra ꝙ scīa est ex necāriꝭ pncipiꝭ ⁊ ex necāriꝭ cāis q̄ nō ꝯtigit alr se hr̄e. Ex hoc ḡ seq̄t̄ hoc correlariū ꝙ scire est ꝑ cās. ḡ illa scīa q̄ tradit altiores cās ⁊ q̄ magis ꝓcedit ꝑ cās magis fac̄ scire. Rursus dixerat superius ꝙ scīa nō descēdit in aliō genꝰ. vn̄ ꝯcludit qd̄ necesse ē vel eē idē genꝰ simplr in quo descēdit scīa. ⁊ hoc q̄tū ad ꝓprias cōclōnes illius scīe. vel eē genꝰ idē sic. i. quodāmō q̄tū ad subalternatas scīas. scīa. n. subalternata aliquo mō ꝯuenit cū gn̄e subi cū scīa supiori. Ex hō ḡ seqtur hoc correlariū ꝙ scīa demratiua vl' nullo mō descēdit in aliud vel si descēdit aliquo mō i aliqō genꝰ subiecti hoc est solū in scīas subalternatas. 3ᵒ dixerat ꝙ vnūqōqȝ est demonstrare non ex vnoquoqȝ principiorum sed ex immediatis ⁊ ꝓximis. Ex quo sequitur hoc correlariū ꝙ difficile est cognoscere an sciamus. q2 si nō est scire nisi ex principiꝭ ꝓximis ⁊ ꝓpriꝭ. q2 difficile ē

cognoscere vtrū habeamus talia pncipia difficile est cognoscere an sciamus. Secundū correlarium incipit ibi (Sz demōstratio.) tertiū ibi. (Difficile aūt est). Est ḡ pmū correlariū q̄ q̄ itelligit per supiores causas q̄ magis sciet & magis itelliget. iō ait. (Etenim scit magis intelligēs ex supioribus causis) q̄z sn̄. itelligens ex iferioribus. & subdit. q̄ (ex supioribꝰ. n. sciunt cū n̄ sciunt ex causatis). i. cū nō scit s posteriori (nec scit cās) p̄ cāta. i. per effectꝰ. sz tūc scit ex supioribꝰ qn̄ scit ex p̄oribꝰ & qn̄ scit p̄ cās effectꝰ. vn̄ ↄcludit (q̄re si magis sciunt) sn̄. ille qui magis hz cās (& maxie) sciunt sn̄. ille q̄ maxie hz causas (scia illa & magis & maxie) sn̄. erit scia. q̄ & magis & maxie ↄsiderat cās. ¶ Notādū āt iuxta ↄsideratōes traditas i thopicis sic simplr̄ ad simplr̄ ita magis ad magis & maxie ad maxie. Si ḡ scire ē p̄ cās. magis scire erit p̄ magis cās. & maxie scire p̄ maxie cās. & sic se hz scire ad scire. ita scia ad sciaz. si ḡ magis hz cās ē magis scire. & si maxie ē maxie scire. ḡ scia illa magis & maxie erit scia q̄ magis & maxie ↄsiderat cās. metaphica ḡ magis facit scire q̄z aliq̄ alia scia. q̄z magis considerat cās & altiores causas. sicut etiā scia supior vt scia subalternans magis facit scire q̄z scia iferior & subalternata. q̄z magis ↄsiderat causas. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sed demōstratio nō cōuenit i aliō genꝰ. sz nisi sic dcm̄ ē geometrice i mechāicas vl' machiatiās aut specl'arias & arith. i armonicas.

¶ Ponit scd̄z correlariū. s. q̄ demr̄atio nō vadit i aliō genus. & si vadit vel descēdit i aliō genꝰ hꝰ nō erit i aliō genus simplr̄ sz solū hꝰ erit i subalternas sciās. iō ait. (Sz demr̄atio nō cōuenit) i. nō ↄueniēter descēdit (i aliud genꝰ. sz sic dcm̄ ē) si demr̄atio descēdit i aliud hꝰ erit solū i sciēiis subalternatis. sic demr̄atiōes (geometrice) descēdūt (i mechanicas vl' in machinatiuas. aut i p̄spectiuas. & arismetrice in armonicas.) ¶ Notandum. n. est aūt q̄ mechanice m̄lta supponūt a geometria sic faciētes fundū in dolio supponūt q̄ latus exagoni sit medietas dyametri. hꝰ. n. mō fundaẽ doliū q̄ p̄portionaẽ circinū donec sexies replicatū ↄphēdat rotunditatē dolij & sz q̄ntitatē posita circini sit fundus dolij. qd̄ ḡ geometria p̄bat i 4ꝰ. geometrie i p̄pōne tertia q̄ latus exagoni ē medietas diametri hꝰ machinatiua ars vt faber lignarius p̄supponit. descēdit ḡ geometria i artes mechanicas. descēdit ēt i machinatiuas. machinatiua enīz ars est q̄ facit machinas & q̄ erigit edificia ad quoz erectionem multuz valent demr̄ationes geometrice & maxie ille q̄ sunt de triāgulis & de p̄portione laterū triāgulorū. Rursus geometria descēdit in p̄spectiuaz q̄z multa supponit p̄spectiuus q̄ geometra p̄bat. arismetrica aūt descēdit i armonicā. i. in musicā. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Difficile eni est nosse si sciunt aut nō/difficile ē nosse si ex p̄prijs vniuscuiusq̄z pricipijs scimꝰ: aut nō/q̄ hoc ē scire. Opinanur aūt si habeamꝰ ex aliqbꝰ veris sillūm & primis scire, sz hoc nō ē: sz prima opz eē primis.

¶ Ponit tertiū correlariū. vz. q̄ difficile ē cognoscere an sciamꝰ q̄z difficile ē cognoscere vtruz habeamꝰ p̄ncipia p̄pria passionis quā itēdit ↄcludere. iō ait (difficile est aūt noscere si sciunt) sn̄. p̄ demr̄ationē (aut nō) cuius cā est q̄z (difficile. n. ē noscere si scimus ex p̄ncipijs vniuscuiusq̄z). i. ex p̄ncipijs p̄prijs (aut nō qd̄ vere est scire) q. d. q̄ nō ē vere scire nisi ex p̄ncipijs p̄prijs (nos autē opiamur hoc). i. opiamur scire (si hēamus sillūz ex aliquibꝰ veris) & sn̄. opiamur scire (ex p̄mis). i. ex vl'ibꝰ & cōibꝰ (sz hoc nō ē). i. nō ↄtigit scire hꝰ mō (sz oz p̄rima eē p̄mis). i. oz eē p̄ncipia p̄pa p̄xima. i. p̄pria p̄mis. i. cū p̄mis & cū cōibꝰ. sil'. n. cū p̄mis p̄ncipijs cōibꝰ oz hr̄e p̄ncipia p̄ximā. i. p̄pria. cōia. n. non faciunt scire sine p̄ximis. ¶ Notandū aūt q̄ ad scire nō sufficit assumere q̄ cuiq̄z vera nec sufficit assumere cōia sz silꝰ cū cōibus opz assumere p̄pria & p̄xima. & q̄z hoc est difficile cognoscere vtz talia sint q̄ accipimꝰ difficile est cogn̄scere an sciamus. ¶ Dubitaret forte aliq̄s q̄re cōia nō faciūt scire. ¶ Dōz. q̄ sic res se hz ad eē sic se hz ad cognosci: & silū eūdē modū quē videmꝰ i p̄ductiōe rez videmus ēt in ↄgsitiōe scie. Sic. n. ad p̄ductionē oliue nō solū sufficit sola vr̄ꝰ solis q̄ ē v̄tus cōis ad oīa gn̄abilia. sz reqrit etiā v̄tus pullulatiua oliue q̄ ē cā p̄pria eiꝰ & tn̄ v̄tus pullulatiua nihil ageret nisi roborata p̄ v̄tutez solis. sic cōes aī ↄceptiones nō aggenerāt sciaz: sz oz q̄ ibi sint p̄ncipia p̄pria. ipsa tn̄ p̄ncipia p̄pria nihil ↄcluderēt nisi roborata eēnt p̄ cōia. Et si volumꝰ magis hāc adaptatōez extēdere dicemꝰ q̄ sic v̄tus solis q̄ ē v̄tus cōis vr̄ forte sufficere ad gn̄āndū aliq̄ iperfecta vt ad gn̄āndū ra q̄ sūt ex putrefactiōe. ad gn̄ānduz aūt aīalia p̄fecta non sufficit v̄tꝰ solis sine p̄p̄o semine sic ad gn̄āndū cognitionē imperfectā vt ad hoc q̄ fiat in nobis opinio sufficiūt cōia. Sed ad hoc q̄ fiat in nobis cognitio perfecta & ad hoc q̄ aggeneretur in nobis scientia simul cum cōmunibꝰ requiruntur p̄rima & proprie principia &c.

¶ Dico aūt principia in vnoquoq̄z genere illa/ q̄ cū sint nō cōtigit demonstrare.

¶ Quia phus dixerat in p̄cedentibus non esse sciam per cōia p̄ncipia sed per p̄pria. In parte ista vult determinare de principijs tam cōibus q̄z p̄prijs. Circa qd̄ tria facit. q̄z p̄mo diffinit ipsa principia. 2ꝰ distinguit ea. 3ꝰ ostēdit q̄n̄o scie & doctrine se hēant ad illa. scd̄a ibi (Sūt autez q̄bus) tertia ibi (Sunt aūt p̄pria) Circa p̄mū duo facit. q̄z p̄mo diffinit ipsa p̄ncipia. 2ꝰ comparat ea ad nō principia ibi (Quidq̄d igr̄) dicit. n. (dico āt). i. diffinio siue describo esse (principia in vnoquoq̄z gn̄e illa q̄ cuz sint nō contingit ea demr̄are) ¶ Notandū aūt q̄ illud est p̄ncipium qd̄ est idemr̄abile & si est idemr̄abile simplr̄ est p̄ncipiū simplr̄. Si v̄o sit idemr̄abile i aliq̄ scia ē p̄ncipiū in illa scia. ¶ Notandū aūt q̄ nec demr̄anẽ principia nec opposita principioz: nulla. n. falsa p̄nt demr̄ari. falsum q̄dē nec demr̄aẽ nec scit. q̄z nō est. ergo q̄ntuz ad idemr̄abile ↄueniūt principia cū p̄pōnibꝰ falsis: sed q̄ntum ad esse differūt. principia. n. & ea q̄ sunt falsa sunt idemr̄abilia. sed differūt hec ab illis: q̄z p̄ncipia sūt: falsa aūt nō sunt: duo ḡ dixit de p̄ncipijs. vz. q̄ sunt & q̄ indemr̄abilia sunt: p̄ut aūt sūt differūt a p̄pōnibꝰ falsis: p̄ut aūt sunt idemr̄abilia differūt a ↄclusionibꝰ veris. ¶ Notādū aūt q̄ cū dicimus illa eē p̄ncipia q̄ cuz sint sunt idemr̄abilia oz q̄ ibi accipiaẽ eē p̄ esse simplr̄. vel p̄ eē p̄ se: sz nō p̄ eē p̄ accn̄s nec p̄ eē ↄtingēter. p̄ncipia ḡ sunt & sunt simplr̄ & nō p̄nt demr̄ari: vt sunt dr̄nt a falsis q̄ nō sunt: vt sunt simplr̄ differūt ab alijs q̄ sunt contingenter: vt sunt idemr̄abilia differūt a ↄclōnibꝰ p̄ se & necessarijs. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quicquid igitur significent prima/ & que ex his sunt/accipiendum est.

¶ Cōparat p̄ncipia ad nō p̄ncipia. Circa qd̄ tria facit. q̄z p̄ dat ↄueniētiā iter ea. 2ꝰ dat dr̄iaz. 3ꝰ qd̄ dixerat p̄ exēpla manifestat. scd̄a ibi (Et aūt sint) tertia ibi (Quid veritas) Est ḡ ↄueniētia iter pricipia & nō p̄ncipia: q̄z d̄ oībꝰ oz supponere q̄d ē qd̄ dr̄ p̄ nomē: iō ait (q̄dquid ḡ significēt prima & q̄ sūt ex his). i. q̄ sūt ex primis (accipiẽ). i. supponiẽ: vel accipiamus. i. supponamus. q. d. q̄ i hꝰ cōueniūt & p̄ma & ea q̄ sūt ex p̄mis q̄ de eis ē accipe. i. sup-

ponere qd ē qđ significat̄ p nomē. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quod autē sint principia necesse est accipere. Alia vero demōstrare. *quatuor ad quem, etc.*

¶ Dat dr̄iaʒ īter p̄ncipia ⁊ nō p̄ncipia. d. (q̄ aūt sint p̄ncipia necesse est accipe) .i. supponere (alia vō demonstrare) .q.d. q̄ hec ē dr̄ia īter p̄ncipia ⁊ alia: q̄r p̄ncipia supponimus eē: alia vō demr̄amus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut quid vnitas: aut quid rectū: ⁊ quid triāgulus. Est aūt vnitatē accipere ⁊ magnitudinem: altera vero demōstrare.

¶ Nō diperat manifestat p exēpla. d. (vt qd vnitas: ⁊ qd rectū: ⁊ qd triāgulus) su. accipim⁹ .i. supponim⁹ qd illa significēt: lʒ .n. vnitas sit p̄ncipiū. triāgulus vō ⁊ rectū sint ea q̄ ɔcludunt̄ p p̄ncipia: tn̄ in hoc ɔueniūt vnitas cum triāgulo ⁊ recto: ⁊ ī hoc ɔueniūt p̄ncipia ⁊ nō p̄ncipia q̄ de vtrisq̄ supponim⁹ qd significat nomē. Exēplificata ē ḡ ɔueniētia p̄ncipioꝝ ad nō p̄ncipia. exēplificat autē de eoꝝ dr̄ia. d. (est aūt accipe) .i. supponere (vnitatē ⁊ magnitudinē) eē (altera aūt demr̄are) magnitudo ḡ q̄ ē p̄ncipiū in geometria: ⁊ vnitas q̄ est p̄ncipiū in arismetrica illa supponunt̄ eē: alia aūt demr̄ant̄. q̄ꝝ aūt ad eē differūt p̄ncipia a nō p̄ncipijs: q̄r pricipia supponunt̄ eē: non pricipia vō demr̄ant̄. ¶ Notādū autē q̄ si arismetrico negaret̄ vnitatē eē nō h̄ret viā ad p̄bādū ɔ negātes. Et si geometrico negaret̄ magnitudinē eē nō posset p̄bare itē. ⁊ iō talia tanq̄ p̄ncipia hꝰ artifices p̄supponūt eē: alia vō demr̄ant. ¶ Dubitaret forte aliqs vtꝝ pricipia accipiam⁹ eē: vel qđ idē ē vtꝝ oporteat nos assentire p̄ncipijs vel possum⁹ negare ea. Et vr̄ q̄ possumus negare pricipia exēplo heracliti q̄ vt p3 ex .4. meta. negauit h⁹ p̄n⁹. de quolibet ē affirmatio vel nega⁹ vā. p̄ma pricipia se h̄nt tanq̄ aīs: ɔcl'o vō tanq̄ ɔ̄ns. s3 q negat ɔ̄ns negat aīs. ḡ q negat ɔcl'onē negat pricipia. s3 multi negāt ɔcl'ones credētes eas falsas eē. ḡ ⁊c̄. ¶ Dōm q̄ h op⁹ ē q̄dtuplici distictiōe. vna distictio ad soluēdū q̄situʒ erit talis. q̄ aliud ē negare aliqd eēntialr̄ ⁊ ī se: ⁊ aliud ē negare ipsū vt v̄tualr̄ fuat̄ ī aliquo: ⁊ vt ē in alio. Scđa distictio erit talis. q̄ aliud est aliqd negare p se aliud p acciñs. Tertia talis erit. q̄ aliud ē aliqd negare directe ⁊ aliud idirecte Quarta talis erit q̄ aliud ē aliqd negare ī ore ⁊ aliud aliqd negare in corde. f3 distictiōes has soluit̄ qđ p̄posita. ¶ Cū ḡ q̄rit̄ vtꝝ de necitate accipiam⁹ dignitates esse. vel qđ ide ē vtꝝ de necitate assentiam⁹ eis vel possum⁹ eas negare. aut loq̄ris eēntialr̄ ⁊ ī se. aut vt sūt v̄tualr̄ in aliqua: ⁊ vt fuant̄ in alio. si loq̄ris de dignitatib⁹ nō ī se s3 vt seruant̄ ī alio sic planū est q̄ multi negāt eas: imo ōis hō f3 hoīeʒ p̄rūpit in aliqđ falsū loquēs. ⁊ p ɔ̄ns negat dignitates p se notas. nā q̄cunq̄ dicit aliqđ falsuʒ vt̄ dicit hoc aff̄irmatiue: ⁊ tūc dicit eē qđ nō ē. vel negatiue ⁊ tūc dicit nō eē qđ ē. s3 q̄cūq̄ dicit eē qđ nō ē: vel nō esse qđ est dicit ɔdictoria v̄ificari. ḡ q̄cūq̄ dicit aliqđ falsum dicit ɔdictoria v̄ificari. igit̄ hāc dignitatē q̄ ē. de quolibʒ est affirmatio vel negatio. vere possum⁹ multotiēs negare ⁊ negam⁹ vt reseruat̄ v̄tualr̄ in p̄pōnib⁹ alijs. ¶ Si significat̄ vtꝝ hāc dignitatē q̄ ē. de quolibet est affirmatio vel negatio possum⁹ negare eēntialr̄ ⁊ f3 subaʒ suaʒ ad hoc valet scđa distinctio: q̄r aut loq̄ris p se aut p acciñs. si p acciñs sic multi negauerūt ēt p se nota. multi eni habētes aliq̄s rōnes q̄s nesciebāt soluere negauerūt ea que erāt nota: nō solū itellectui: s3 ēt sensui: sicut ʒeno negauit motū. videbat .n. ʒeno ad sensuʒ q̄ ipse ibat ad foruʒ ⁊ q̄ equus currebat i stadio: tn̄ q̄r nō videbat̄ ei q̄ possʒ ponere motū nisi poneret īfinita p̄transiri: q̄r nesciebat soluere hāc rōnē negauit motū. sic ēt aliqs p acciñs negaret hoc principiū. de quolibet est affirmatio vel negatio q̄r forte h̄ret aliquā rōnē quā nesciret soluere. ḡ ī alio vt in ɔcl'onib⁹ vel p aliud vt p ɔcl'ones possum⁹ negare p̄ncipia. nā q̄cūq̄ negat ɔcl'onē ex ɔ̄nti negat p̄ncipia. Rursus p acciñs vt p p aliquā rōnē quā nescim⁹ soluere possum⁹ negare pricipia: ⁊ est terti⁹ modus negādi p̄ncipia l3 idirecte: sicut Heraclit⁹: vt p3 ex .4. meta. negauit hoc p̄ncipiū de quolibet est affirmatio. asserēs q̄ nō ɔtingeret ɔdicere: s3 hoc nō fuit directe s3 īdirecte. credebat .n. entis eē ī tāto fluxu q̄ statiʒ cū q̄s diceret hoc ē statim p̄pter fluxibilitatē eoꝝ posset dicere hoc nō ē. vn̄ iprobabat Heraclit⁹ sic dicētē q̄ poteramus eādē aquā fluminis tāgere bis. dicebat eni ip̄e q̄ nec semel. sicut ḡ f3 Heraclitū p̄pter fluxibilitatē aque eādē aquā nō possumus tāgere bis. ita f3 eūdē p p fluxibilitatē rerū de eadeʒ re eode mō se habēte nō poteram⁹ loq̄ bis. ⁊ iō volebat q̄ statiʒ cū dixerim⁹ rē eē: statim poteramus dicere rē nō eē. iste ḡ negauit hec p̄ncipia. de quolibet. s3 indirecte q̄r nō credebat directe ⁊ p̄prie ɔdictoria verificari. Silr̄ 4⁹ mō p̄nt negari p̄ncipia ore: q̄r q̄t̄ūcūq̄ assentiamus eis corde possum⁹ ea negare ore. pricipia ḡ ⁊ potissime cōes aī ɔceptiones corde ⁊ directe ⁊ p se ⁊ f3 subam negare nō possum⁹. ore aūt idirecte ⁊ p acciñs: ⁊ non f3 se sed rōne ɔcl'onū q̄s negam⁹ nil p̄hibet p̄ncipia negare. Cū ergo arguit̄ de Heraclito solutū est p iā dcā: q̄r ille p̄ncipiū istđ: de quolʒ affirmatio. directe nō negauit sed idirecte: nec negauit hꝰ p̄ncipiū cū significatiōe p̄pria s3 cuʒ extranea. credidit .n. q̄ ad hoc q̄ v̄ificaren̄ ɔdictoria de eadē re q̄ sufficeret rē illā eē rāte fluxibilitatis q̄ statim cū affirmaret̄ de ea aliqd statī posset negari illud de ea. Qđ vō vlteri⁹ arguebat̄ q̄ q negat ɔ̄ns negat aīs: ⁊ q negat ɔcl'onē negat p̄ncipia p3. q̄r negare p̄ncipia hꝰ mō p̄nt .s. negam⁹ ɔcl'ones nō ē negare pricipia f̄m se ⁊ f3 subaʒ: s3 solū p̄nt v̄tualr̄ reseruant̄ ī ɔcl'onibus: vel hoc nō ē negare p̄ncipia explicite s3 iplicite. ¶ Ulteri⁹ dubitaret forte aliquis de eo q̄ in l̄ra dr̄ q̄ p̄ma oʒ accipe .i. supponere: alia vō demr̄are. s3 p̄mis p̄ncipia sunt ea q̄ sumunt̄ ex ipso ente: vt q̄ ɔdictoria non possunt sil' eē v̄a: ⁊ q̄ oʒ alterā p̄tē ɔdictorioꝝ eē veram alterā vō falsā. cetera vō alia poterant demr̄ari. ḡ q̄ oē totū sit maius sua p̄te: ⁊ q̄ q̄ vni ⁊ eidē sunt eadē iter se sunt eadē ⁊ cetera hꝰ poterāt demr̄ari: q̄r nō sunt oīno p̄ma: s3 h̄nt alia p̄ora se. ¶ In ɔ̄riū est: q̄r tales p̄pōnes sunt cōes aī ɔceptōes. ergo idemr̄abiles. ¶ Dōm q̄ illa dr̄ p̄ma in qua īrellect⁹ fert̄ sine discursu. q̄cūq̄ .n. p̄pōnes tales sunt q̄ statiʒ cū p̄ponunt̄ ītell's assentit illis dr̄ p̄me. est .n. iter ipsas aī ɔceptiōes ordo vt sicut p̄mū app̄hēsuʒ ab ītellectu ē ens ⁊ eē ita p̄ma cōis aī cōceptio est illa q̄ imediate fundat̄ in ipso ente vel in ipso eē vt de quolʒ oʒ eē vel nō esse. rō ergo p̄mitatis p̄ōt accipi f3 eas ⁊ p̄tes entis sicut iter ipsas animi ɔceptiōes est ordo. q̄r illa q̄ fundat̄ in ipso ente est p̄or illis q̄ fundātur in p̄tib⁹ entis. ⁊ etiā p̄ōt accipi rō p̄mitatis vt dicat̄ oē illud primuʒ ē in qđ fert̄ itell's sine discursu: f̄m quē modū oēs cōes animi ɔceptōes sunt p̄pōnes p̄me q̄r sine aliquo discursu ⁊ sine aliq̄ rōne intellect⁹ assentit eis. dicamus ergo vt melius appareat qđ dr̄ q̄ sicut ad vnā ⁊ eādē sciāʒ cōeʒ ⁊ p̄mā vt ad metap̄hicā p̄tinʒ nō solū ɔsiderare de ente: s3 de p̄tibus entis. in hꝰ iñ cōsideratiōe est ordo. q̄r pricipali⁹ cōsiderat metap̄hicus de ente q̄ꝫ de p̄tibus entis. sic cōes animi ɔceptiōes sūt ille prime q̄ nō solū sumunt̄ ex ente: s3 ex p̄tib⁹ entis. ē .n. cōis animi ɔceptio q̄ de quolibet oʒ esse vel nō esse q̄ fundat̄ in ipso ente ⁊ est ēt cōis animi cōceptio q̄ oē totū est maius sua p̄te: q̄ fundat̄ in p̄dicamēto q̄ꝫtitatis qđ est pars entis. nā principales p̄tes entis sunt figure p̄dicamentoꝝ vt declarari h3 in 5⁹ meta. oēs ergo tales

ꝓpões q̃ sũt in termĩs cõib⁹ de q̃bus spectat ↄsiderare ad sciaȝ coẽȝ siue fundant̃ in ente siue i ptib⁹ entis sunt ꝓpões p̃me ⁊ dignitates ⁊ cões aĩ ↄceptiões. attñ inter eas ẽ ordo: q2 rõ dignitatis ⁊ p̃mitatis p̃ncipali⁹ refulgẽt in cõi aĩ ↄceptiõe q̃ sumit̃ ante q̃z ĩ alijs q̃ sumunt̃ d̃ ptib⁹ entis. argumẽta ãt soluta st̃ ꝑ iã dcã. ¶ Deide cũ dic.

¶ Sũt aũt q̃b⁹ vtimur ĩ dẽmõstratis sciẽtijs: alia quidẽ ꝓpria vniuscuiusq3 scie: alia vero cõia.

¶ Distinguit ẽt ipsa p̃ncipia. Circa qd̃ tria facit: q2 p̃mo facit qd̃ dcm̃ ẽ. 2° r̃ndet cuidã tacite q̃oni. 3° declarat qd̃ dixerat. 2ª ibi. (Cõia aũt f3). 3ª ibi. (Et ꝓpa p̃ncipia q̃dem.) Dicit g̃ p̃ (sũt aũt) .i. p̃ncipia (q̃b⁹ vtimur in demr̃atiuis sciẽtijs alia q̃dẽ ꝓpa vniuscuiusq3 scie alia q̃dẽ coia). q. d. q̃ p̃ncipioꝝ q̃b⁹ vtit̃ demr̃ator q̃daȝ sũt cõia ⁊ quedã propria. ¶ Deinde cuȝ dicit.

¶ Cõmunia eni ƒm analogiã. q̃m̃ vtile est q̃tũ cunq3 in eo qd̃ sub scia est genere.

¶ R̃ndet cuidã tacite q̃oni. diceret. n. aliq̃s eẽ icõueniẽs q̃ demr̃atio vtatur cõibus p̃ncipijs cuȝ cõia trãscẽdãt subm̃ ꝓpriũ: ⁊ q2 scia sumit spẽm a ꝓpo subto si vteret̃ p̃ncipijs cõib⁹ trãscẽdẽti b⁹ subm̃ suũ ageret vltra suam spẽȝ: qd̃ in icõueniẽs. ¶ Ad soluẽdã g̃ hãc obiectionem declarat ph̃s q̃lr̃ scia demr̃atiua vtit̃ p̃ncipijs cõib⁹ oñdẽs q̃ nõ vtit̃ eis nisi ƒm analogiã ƒm ꝓportionẽ ꝓprij subti. iõ sic vtit̃ tali b⁹ p̃ncipijs scia sp̃alis q̃ nõ trãscẽdit ꝓpriũ subm̃: nec agit vltra suã spẽȝ. iõ ait q̃ (cõia f3 analogiã). q. d. q̃ scia dm̃r̃atĩa accipit p̃ncipia cõia f3 analogiã. i. f3 ꝓportianẽ subti ꝓprij ⁊ subdit (q̃m̃ vtile ẽ q̃tũcunq3 ẽ in eo gñe qd̃ est sub scia). q. d. q̃ vtile ẽ ipsi generi tãtũ accipe de p̃ncipijs cõib⁹ q̃tũ ẽ ⁊ q̃tiuȝ spectat ad gen⁹ subti qd̃ ẽ sub illa scia. dr̃ aũt gen⁹ subti eẽ sub illa scia: q2 subijcit̃ ↄsideratiõi ipsi⁹ scie. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Propria p̃ncipia q̃dẽ vt lineã eẽ h⁹ ⁊ rectũ.

¶ Declarat qd̃ dixerat. Dixerat aũt tria. p̃ dixit q̃ q̃dã sũt p̃ncipia ꝓpa. 2° q̃ q̃dã sunt cõia. 3° dixit q̃ de p̃ncipijs cõib⁹ tãtũ accipit scia q̃tũ spectat ad gen⁹ subti sui. ideo tria facit: q2 p̃ declarat q̃ sunt ꝓpa p̃ncipia. 2°. q̃ cõia. 3° oñdit quõ scia tãtũ accipit de p̃ncipijs cõib⁹ q̃tũ spectat ad suũ subm̃. 2ª ibi. (Cõia autẽȝ vt si ab eq̃libus). 3ª ibi. (Sufficiẽs autẽ.) Dicit g̃ q̃ (ꝓpa p̃ncipia quidẽȝ) dico (vt lineã esse h⁹). v3. longitudinẽ sine latitudine (⁊ rectũ) sũ. eẽ h⁹. v3. cui⁹ mediũ nõ exit ab extremis vel lineã rectã eẽ illã q̃ tota sub p̃ucto tegit̃. ¶ Notãdũ aũt q̃ ꝓpe diffõnes sp̃aliũ terminoꝝ sũt ꝓpa p̃ncipia in scia viete illis termĩs. vñ ⁊ geometria ꝑ diffõnẽ circuli probat lineas exeũtes a centro eq̃les esse. vtit̃ g̃ geometria diffõne circuli tanq̃ p̃ncipio. sicut ẽt vtit̃ diffõnibus linee ⁊ recti tanq̃ p̃ncipijs. lineã g̃ eẽ h⁹ ⁊ rectũ h⁹ eẽ sũt ꝓpa p̃ncipia in geometria. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Cõmunia aut vt equalia ab equalibus si auferas q̃ equalia reliqua sunt.

¶ Declarat q̃ sũt p̃ncipia cõia. d. (Cõia ãt p̃ncipia) dico (si ab eq̃lib⁹ eq̃lia detrahas eq̃lia reliq̃ sũt). q. d. q̃ cõia p̃ncipia vocat cões aĩ ↄceptiões. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Sufficiẽs ãt ẽ vnũq̃dq3 istoꝝ. q̃m̃ i gñe est. Idẽ. n. faciet ⁊ si nõ de oib⁹ accipiat: s3 in magnitudinib⁹ solũ: arithmetricus ãt i numeris.

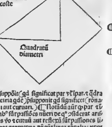
¶ Declarat tertiũ. v3. q̃ scia tãtũ accipit de istis p̃ncipijs cõib⁹ q̃tũ facit ad sub3 suũ. Format aũt sic rõ. id quo nõ idiget scia nõ accipit scia. s3 vltra subm̃ suũ nõ idiget scientia g̃ ⁊c. iõ ait. (Sufficiẽs ẽ aũt vnũq̃dq3 istoꝝ) .i. p̃ncipioꝝ coĩuȝ (q̃tũcũq3 in gñe est). i. q̃tũcũq3 ptinet ad gen⁹ subti. q. d. q̃ scia nõ idiget vltra subm̃ suũ s3 sufficit ei tãtũ accipe de h⁹ p̃ncipijs cõib⁹ quãtũ ptinet ad gen⁹ subiecti sui. ⁊ q̃ hoc sufficiat p3 q2 (ideȝ. n. facit) sn̄. geometria (si nõ accipiat de oib⁹) equalib⁹ (s3 in magnitudinib⁹ solũ. arismetrica aũt in numeris) .i. ideȝ faciet si accipiet in numeris solũ. ¶ Notãdũ aũt q̃ q̃n̄ geometra vult arguere ꝑ illud p̃ncipiũ. si ab eq̃libus eq̃lia demas: ⁊c. nõ o3 q̃ accipiat ipsuȝ in tota sua v̄l̄itate s3 sufficit q̃ acipiat ipsuȝ ↄctũ ad magnitudines. nã cũ nõ intẽdit arguere: nisi de magnitudinib⁹ sufficit q̃ dicat sicut si ab eq̃lib⁹ magnitudinib⁹ eq̃les magnitudiẽs demas magnitudines remanẽtes eq̃les erũt. ⁊ arismetricus accipiat hoc p̃ncipiũ ↄctũ ad numeros: vt si ab eq̃lib⁹ numeris: ⁊c. ¶ Dubitaret forte aliq̃s q2 videt̃ falsũ eẽ qd̃ hic dit ph̃s. nã in p̃ p̃oꝝ loquẽs de h⁹ p̃ncipijs ait q̃ o3 ea accipe v̄l̄r. d. q̃ debem⁹ dicere q̃ si a quibuscũq3 eq̃libus equalia demas: ⁊c. nam si accipimus tale p̃ncipium particulariter vt si vellemus probare angulos incisionis eẽ eq̃les: q2 remanent ex eo q̃ ab eq̃libus demũtur eq̃lia si ad hoc ꝓbãdũ accipiat̃ hoc p̃ncipiũ ꝑticulariter si ab eq̃lib⁹ eq̃lia demas: aut tu itelligis de eq̃lib⁹ angulis icisiõis aut de alijs eq̃lib⁹. si de alijs eq̃lib⁹ facis sillm̃ nõ ad ꝓpositũ. si de angul' icisionis petis qd̃ ẽ in p̃ncipio: q2 assumis qd̃ vis ꝓbare. o3 g̃ accipe v̄l̄r ⁊ dicas q̃buscunq3 equalib⁹ equalia demas ⁊c. ¶ Dõm q̃ hoc p̃ncipiũ assumptũ ⁊ h⁹ p̃ncipia cõia assũpta o3 esse v̄l̄iora q̃ ↄcl̄o: sed nõ o3 eẽ v̄l̄iora q̃ subm̃ scie vt si geometria vult ꝓbare de aliq̃bus lineis q̃ sunt eq̃les. ⁊ h⁹ per istud p̃ncipiũ. si ab eq̃lib⁹ eq̃lia ⁊c. o3 h⁹ p̃ncipiũ accipi v̄l̄iori mõ q̃ ↄcl̄o sed nõ o3 accipi v̄l̄ius q̃ subiectũ geometrie. imo põt accipi ĩfra subiectuȝ sic. a q̃buscũq3 eq̃lib⁹ lineis eq̃les demas ⁊c. subiectũ in geometria est magnitudo. Cõstat aũt q̃ linea est infra magnitudinẽ. Ad ꝓbãdũ g̃ de aliq̃bus lineis accipi põt hoc p̃ncipiuȝ v̄l̄r ad oẽs lineas qd̃ faciẽdo erit p̃ncipium assumptum v̄l̄ius q̃ ↄcl̄o sed nõ erit v̄l̄ius q̃ ipm̃ subiectũ geometrie. Ad saluãdã g̃ mẽtẽ ph̃i in libro p̃oꝝ o3 h⁹ p̃ncipia accipi v̄l̄iori modo q̃ ↄcl̄o. ad saluãdã mentẽ eius in h⁹ loco nõ o3 q̃ aliqua scia vtat̃ talibus p̃ncipijs vltra suũ subiectum. p̃ncipia ergo cõia debẽt accipi v̄l̄iori mõ q̃ ↄcl̄o. ꝓpria aũt possunt accipi ↄuertibiliter: q̃re aũt nõ petat̃ id qd̃ est in p̃ncipio si accipiant̃ cõuertibiliter ꝑ pus postea cũ disputabimus de medio demonstratõis hoc ostẽdet̃. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sunt aũt ꝓpria q̃dẽ ⁊ q̃ accipiunt̃ esse circa que scia speculat̃ q̃ sunt ꝑ se. vt arithmetica vnitates: geometria aũt signa ⁊ lineas. Hec enim recipiunt esse ⁊ hoc esse.

¶ Oñdit quõ scia se h3 circa talia p̃ncipia. Ad cui⁹ euidẽtiã sciẽdũ q̃ in q̃l3 ↄclõne q̃tuor reqrunt̃ vel ↄcurrũt. v3. passio subm̃ ⁊ principia per q̃ ꝓbat̃ passio de subo. ⁊ h⁹ p̃ncipia sunt in duplici genere. q2 q̃daȝ sunt ꝓpria ⁊ q̃dã cõmunia. duo ergo fac ph̃s: q2 p̃mo oñdit quõ scie se habeant circa subiectũ ⁊ circa passionẽȝ ⁊ circa p̃ncipia cõmunia. 2°. oñdit quõ se habeant circa propria ibi (Si ãt iterrogatio sillogistica ⁊ ꝓpositio ↄtradictõis) Circa p̃mũ duo facit: q2 p̃mo ostẽdit q̃ scie v̄sant̃ circa hec tria. v3. circa passionẽ. circa sub3: ⁊ cões dignitates. 2° sp̃aliter determinat de ipsis cõibus dignitatibus ibi (Nõ est aũt suppõ neq3 petitio). Circa p̃muȝ duo facit q2 primo facit qd̃ dcm̃ est. 2° dat dr̃iaȝ ĩter ipas scias ibi (Quasdã aũt scias) p̃ma ps diuidit̃ in q̃tuor ptes quia p̃mo ostẽdit quõ demr̃atiua scia versat̃ circa subm̃. 2° quõ circa passionẽ. 3°. quõ circa dignitates. 4° ex dictis ↄcludit q̃ circa hec tria. v3. circa subm̃ passiões ⁊ dignitates versat̃ ois demõstratiua scia. 2ª ibi. (Poꝝ aũt passiones.) 3ª ibi. (Qd̃ aũt sit demõstrãt.) 4ª ibi. (Ois. n.

demõstratiua scia.) dicit q̃ p̃mo (sūt aūt p̃pa q̄d ē) sup. subiecta in scia (que accipiūt eē) .i. q̃ supponunt esse in scia illa (circa que) subiecta (scia speculaṯ que sūt p se) passiones illo℞ subiecto℞ (vt arismetrica vnitates) supponit eē (geometria aūt signa) .i. pūcta (ꝛ lineas) .i. p̃supponit (Hec enim) .i. arismetrica vnitates ꝛ geometria pūcta ꝛ lineas (recipiūt respiciūt eē) .i. supponūt qꝛ sūt (ꝛ esse hoc) .i. supponūt q̄d sūt. oꝫ enī de talib⁹ supponere: qꝛ sūt ꝛ q̄d sunt. ⁋ Notādū q̧ de subiectis p̃supponere eē .i. q̧ sit. ꝛ eē hoc .i. q̄d sit. ⁋ Notandū etiā ē q̧ subiectū in arismetrica est numerus cui⁹ p̃ncipia sunt vnitates. si ḡ arismetrica de numero tanq̃ de p̃prio subiecto p̃supponit eē ꝛ q̄d sit multo magis hec p̃supponet de vnitatib⁹ q̃ sunt p̃ncipia numero℞. sic ēt subiectū in geometria est magnitudo cuius p̃ncipia sūt pūcta ꝛ lineę. Est ergo geometria de magnitudine tanq̃ de p̃prio subiecto quā p̃supponit eē ꝛ q̄d sit multo magis p̃supponet hoc de pūctis ꝛ lineis que sūt p̃ncipia magnitudinis. declaratū est ḡ q̃uō demõstratiua scia se hꝫ circa subm: ꝛ circa p̃ncipia subiecti: qꝛ de eis p̃supponit esse ꝛ hoc vel supponit de eis q̧ sint ꝛ q̄d sint. ⁋ Deinde cum dicit.

⁋ Po℞ aūt passiões p se q̄d q̄dē significet vnaqueq̧ accipiūt / vt arithmetica quidēꝫ q̄d par aut impar / aut q̄drāgulus / aut cubus: geometria vo q̄d rōnabile / aut reflecti / aut curuare.

⁋ Dicit q̃uō se hꝫ demõstratiua scia circa se passiones dicēs (hoc aūt) .i. subiecto℞ (passiões p se) sup. sunt (q̄d significet vnā quāq̧ accipiunt) .i. p̃supponunt ip. demr̃atiue scie (vt arismetrica) p̃suppōit (q̄d significat par vl' ipar. ꝛ q̄dratū ꝛ cub⁹ geometria q̄dē) p̃supponit q̄d significet (rōnabile aut reflecti aut curuari.) ⁋ Notādū aūt q̧ par ꝛ impar q̄dratꝰ ꝛ cub⁹ sūt passiões nūeri de q̊ ꝯsiderat arismetric⁹. rōnalis vo ꝛ cutuū aut reflexū sūt passiones lineę q̃ ꝯsiderat geometria. dr̃ aūt linea rōnalis: vt p꞉ in exēplo geometria de q̃ rōcinaṯ. q̄cūq̧ ḡ linea p̄posita q̄uā volum⁹ scire p̄poẽs aliarū linearū rōnalis vocabiṯ. alie aūt lineę cōmēsurabiles illis rōnales dicenṯ: icōmēsurabiles vo irrōnales. ⁋ Notādū etiā ex eo qd̄ dictū ē declaratū eē quō demr̃atiua scia se habeat circa per se passiones: qꝛ p̃supponit de eis q̄d significēt: ꝛ quid est qd̄ dicit̃ per nomē. ⁋ Deinde cū dicit.

⁋ Quō aūt sint demõstrāt p q̄daꝫ cōia: ꝛ ex his que demõstrant: ꝛ astrologia similiter.

⁋ Ostēdit quō demr̃atiua scia se hꝫ circa p̃ncipia cōia. sic enī se hꝫ dmr̃atiua scia circa p̃ncipia: qꝛ p b⁹ p̃ncipia coia adiūctis p̃prijs demr̃ant p se passiões de subis. Cōtinue tur aūt sic lr̃a. dictū est q̧ arismetrica ꝛ geometria p̃supponūt q̄d significēt p se passiões (aūt) p s. sꝫ (q̧ sint) sup. p̃se passiões nō p̃supponūt imo (demr̃ant p quedā cōia: ꝛ ex his q̃ demonstranṯ) .i. ex p̃prijs (ꝛ astrologia similiter) .q.d. q̧ nō solū arismetrica ꝛ geometria p̃supponūt de passiōib⁹ q̄d significēt ꝛ dmr̃ant eas eē .i. īeē subiis: sꝫ silr̃ astrolo⁹ ꝛ q̄cūq̧ alia dmr̃atiua scia h⁹ faṫ. ⁋ Notādū q̧ id qd̄ ē ꝯclō in vna demr̃atiōe ē p̃ncipiū p̃priū in alia vt p̃mū p̃ncipiū ad p̄bādū hr̃e tres de triāgulo ē angulus extrinsec⁹ q̄ p̄baṯ eē talis p lineā cadētē eque distātē in tertio latere. ḡ qꝛ p̃ncipia p̄pa p̃nt eē ꝯclones demr̃ationū. iō p h̃s p p̃ncipia q̃ demr̃anṯ intelligit p̃ncipia p̄pa. p꞉ igiṯ quō dmr̃atiua scia negociaṯ circa p̃ncipia cōia: qꝛ p b⁹ p̃ncipia cōia ꝛ cū p̃ncipijs q̃ demr̃anṯ .i. cū p̃ncipijs p̃prijs dmr̃at p̄pas passiões de subis. ⁋ Deīde cū dic.

⁋ Ois enī demõstratiua scia circa tria ē: ꝛ q̃cunq̧ eē ponunṯ. Hec aūt sunt gn̄a: cui⁹ p se passionū speculatiua est: ꝛ q̄cūq̧ cōes dicunṯ dignitates: ex quib⁹ primis demõstrāt: ꝛ tertiuꝫ passiones quarū quidē significet vnaquęq̧ accipiat.

⁋ Ex his q̃ dixerat ait tria eē p̃cognita circa q̃ v̄saṯ demr̃atiua scia. (ois. n. dmr̃atiua scia circa tria est. q̄cunq̧ ponunṯ eē) sū. p̃cognita (hec aūt sūt gen⁹) .s. subiecti (cui⁹) subiecti scia (speculatiua ē per se passionū ꝛ q̃ cōes dnr̃ dignitates) .q.d. q̧ aliq̄d circa qd̄ v̄saṯ scia sūt dignitates ꝛ exponit q̄d appellet dignitates .d. (dignitates aūt sūt ex q̄bus p̃mis) .i. ex q̄bus vel ex p̃mis p̃ncipijs vnaq̧q̧ scia (demr̃at ꝛ tertiū) circa qd̄ v̄saṯ scia sūt (passiones q̃ ℞ q̄d significet vnaq̄q̧) scia (accipiṫ) .i. p̃supponit. ⁋ Nōndū q̧ lꝫ circa multa v̄seṯ scia tria tn̄ sūt p̃cognita circa q̃ v̄saṯ. tria ḡ sunt q̄cunq̧ ponunṯ esse p̃cognita circa q̃ versaṯ demonstratiua scia. vꝫ. subiectum. dignitas ꝛ passio. q̃liter aūt sunt ista p̃cognita circa p̃ncipium h⁹ libri ostensuꝫ est. ⁋ Deinde cum dicit.

⁋ Quasdam aūt scientias nihil p̄hibet ꝛ quedam eorum despicere: vt genus non supponere esse si sit manifestum: q̄m est.

⁋ Dat dr̃iaꝫ īter ipsas scias. ⁋ Circa qd̄ tria facit: qꝛ p̃mo ostendit q̄uō scie differunt circa suppositū subiecti. 2° q̄uō circa suppositū passionis. 3° ex his q̃ dixerat cōcludit q̧ licꝫ scie demõstratiue sic differāt circa suppositū subiecti ꝛ passionis tn̄ in hoc oēs ꝯueniunt q̧ circa tria p̃cognita versanṯ. vꝫ. circa subm passionē ꝛ dignitateꝫ. scd̄a ibi (Et passiones nō est recipere) tertia ibi. (Sed nec min⁹.) Circa p̃mū duo facit: qꝛ p̃mo facit qd̄ dictuꝫ est. 2° assignat cām dicti ibi (Nō. n. silr̃ manifestū) dicit ergo q̧ (nihil p̄hibet quasdaꝫ scias despicere) sū. i. supponere (quedaꝫ ho℞ vt genus) subiecti (nō supponere esse si sit manifestū q̄m est) .q.d. q̧ in hoc differunt scie demr̃atiue: qꝛ q̄dam p̃supponunt suuꝫ subm esse. q̄dam aūt habent subm ita manifestū q̧ despiciunt ipm ꝛ presupponiṯ eē. ⁋ Notādū aūt q̧ nulla scia p̄bat simplr̃ suū subiectū esse. ꝛ qꝛ nulla p̄bat q̄libet p̃supponit. sꝫ lꝫ q̄libet hoc mō p̃supponat suum subm non tn̄ q̄libet de h⁹ suppositiōe indiget facere mentionē spāle. sed ille q̃ nō hn̄t subm ita manifestū indigēt de eo facere spālem mentioneꝫ q̧ p̃supponaṯ esse sed q̃ subm habent min⁹ manifestum despiciunt de p̃suppositiōe eius spāleꝫ mentionem facere. ⁋ Deinde cum dicit.

⁋ Non enīꝫ similiter manifestū est q̧ numer⁹ sit / ꝛ q̧ calidum ꝛ frigidum sit.

⁋ Assignat cāꝫ dicti. sētēdit aūt talē rōnē: q̃ nō sūt silr̃ manifesta nō sunt similiter p̃supponēda: sed nō silr̃ omnia sunt manifesta: qꝛ q̄dam sunt manifesta itellectui q̄dā sensui quedam magis quedam minus: non ergo omnia

sunt sibi psupponenda. Cõtinuet aũt sic. bñ dictũ ẽ q nõ oẽs sciẽ sibi mẽtionẽ faciũt de psuppõne subi sui: qz non oia sũt sibi manifesta. (nõ eni sibi manifestũ ẽ qd sit numerus τ qd sit calidũ τ qd sit frigidũ.) nã q sit numer⁹ videt magis ppinquũ rõni. τ q sit calidũ τ frigidũ magis sensui. tãtũ g habet p hec vba q cũ nõ oia sint eodẽ mõ manifesta: iõ nõ oia eodẽ mõ supponẽda sũt: nec oẽs sciẽ eodẽ modo se hñt ad supponẽdũ subm: sz alique sciẽtie eo q habeãt subm minus manifestũ dedignãt de hoc spãlẽ facere mẽtionẽ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Et passiones nõ recipe ẽ qd significẽt si sint manifeste. Sicut neqz cõia nõ recipe qd significẽt vt eqlia ab eqlib⁹ demere: qm notũ est.**

¶ Dat dñiam iter scias qñtũ ad passiões. nã aliq sciẽ dedignant spãlẽ facere mẽtionẽ qd significẽt passiones si significata earũ sint valde nota. iõ ait q (passiões nõ est) .i. non ptingit (recipe) .i. supponere (qd significẽt si sint manifeste nec cõia recipit) .i. supponit (qd significẽt qd est ab eqlib⁹ eqlia demẽrare: qm notũ ẽ.) ¶ Notãdũ ãt q sic q̃dã cõia sũt nota. iõ despicim⁹ spãlẽ facere mẽtionẽ de suppõne coi: nõ vt qd significẽt vl' despicim⁹ de eis spãlẽ mẽtionẽ facere in supponẽdo q vã sint sz absolute assumim⁹ ea tanq̃ vã eo q notũ sit ea vã eẽ. sic aliq sciẽtie eo q affirmãt passiões valde notas dedignãt spãlez facere mẽtionẽ de suppõne passionũ qd significẽt. sz absolute assumunt significata illarũ passionũ tanq̃ nota. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ **Sz nil min⁹ tria hec sũt necia: circa qd demõstratũ est τ qui demõstrant τ ex quibus.**

¶ Cõcludit ex dictis q lz sciẽ sic differant vt dictũ est: tñ demõratiue sciẽ i hoc pueniũt: qz negociant circa tria pcognita. vz. suba: passiões: τ dignitates. iõ ait q (neqz minus) vl' vt hz qdã text⁹ (sz nihilomin⁹ nã) .i. nãlr. (tria ea sũt) .s. pcognita de qbus negociant sciẽ. hec eni tria sũt. (vt circa q̃ demõrant) .i. subiecta. (τ q̃ demõrant) .i. passiones. (τ ex qbus) sn. demõstrant sup. dignitates.

Non est autẽ suppositio neqz petitio qd necesse est per seipsuz. s. dignitas τ videri necesse est.

¶ Postq̃ phs ostẽdit quõ scientie demõratiue se habeãt ad dignitates: suba: τ passiones. In pte ista vt dicebat determinat de ipsis dignitatib⁹ vl' de ipsis coibus pceptionibus τ suppositionibus τ petitionib⁹. Circa qd tria facit. qz p̃ separat coẽs pceptiones a suppõnibus τ petitiõnib⁹. 2°. determinat spãlr de hac coi pceptione q nõ ptingit simul affirmare τ negare quõ demõratiões se habeãt circa ipsaz. 3°. determinat vlr de oib⁹ coib⁹ cõceptionib⁹ quõ sciẽ pueniãt τ differãt circa ipsas. 2ª ibi (Cõtingere aũt simul.) 3ª ibi. (Coicant aũt oẽs sciẽtie.) ¶ Circa p̃mũ tria facit: qz p̃mo separat dignitates a petitionibus τ suppositionib⁹. 2°. separat petitiones a suppositiõib⁹ τ qõnibus. 3°. separat petitiones τ suppões a diffõnib⁹. 2ª ibi. (Quecunqz igit.) 3ª ibi. (Termini g.) ¶ Circa p̃mũ tria facit: qz p̃ separat dignitates a suppõnib⁹ τ petitiõib⁹. 2°. assignat rõnẽ dicti. 3°. qddã qd supposuerat pbat. 2ª ibi. (Non eni ad exterius.) 3ª ibi. (Qm neqz sillo.) Dicit g (nõ est aũt suppositio neqz petitio q nece est eẽ pp seipsaz τ nece est videri) .q.d. q dignitas q̃ nece ẽ eẽ pp seipsaz: τ nece est videri nõ est suppositio nec petitio. i. differt sup. dignitas a petitiõe τ a suppõne. ¶ Notãdũ aũt q h est duplr descripta dignitas. vz. q necessario est eẽ pper seipsaz: τ q nece est videri pper seipsaz. pclones eni sũt necarie pper pncipia: sz pncipia τ maxie pncipia p̃a cuiusmodi sũt dignitates sũt necaria p seipsa: qz in seipsis hñt causã sue necitatis τ sue veritatis. igitur sic pncipia τ maxime pncipia p̃ma cuiusmodi sũt dignitates est nece pper seipsa videri: qz pper seipsa apparent τ videntur esse vera pper pncipia p̃ma. ¶ Notãdũ q per hec duo dignitas nõ est petitio: nec ẽ suppositio. nã petitiones τ suppositiones possunt demõstrari. τ ideo nõ sunt necessarie p seipsas. Rursus petitiones τ suppões nõ statiz se offerũt itellectui: iõ nõ oz q assentiam⁹ eis p seipsas: nec q videant nobis vere p seipsas. bene g dictũ est q id qd nece est p seipsuz eẽ τ p seipsuz videri cuiusmodi est dignitas q tale qd nõ ẽ suppositio nec petitio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Non est eniz ad exterius rationẽ: sed ad eaz que est in anima.**

¶ Assignat rationẽ dicti. Formet autem sic ratio. Illud qd est τ non referẽ ad exterius rationẽ: sed ad eã que est in aĩa illud necesse est esse per se: τ per se videri. τ illud nec est petitio nec suppositio: dignitas est hm̃. g τc. de hac aũt rõne ponit minorẽ in qua stat tota vtus mediꝫ. Continuet aũt sic lrã. bene g dictũ est q dignitas ẽ illud qd necesse est per se esse τ per se videri: τ est id quod non est suppositio nec petitio cuius ratio est: quia (non eni est) idest nõ refert. sup. dignitas (ad rõnẽ exteri⁹ sed ad eã q̃ est in aĩa). illud. n. qd nõ pbat nec cognoscit p rõnẽ exteri⁹. sz p solã rõnez q̃ est in aĩa illud nece ẽ eẽ p se τ p se videri. τ illud nec ẽ petitio nec suppõ. sz sicut dcm̃ est hm̃ est dignitas. g τc. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Qm̃ nec sillo. Semp. n. ẽ istare ad exterius rõnẽ: sed ad iterius rõnem non semper.**

¶ Qd supposuerat pbat. Supposuerat. n. q dignitas necesse sit p se eẽ τ p se videri. τ iõ nõ sit petitio nec suppõ: qz nõ cognoscit p rõnẽ exteri⁹ sed p eã q̃ est in aĩa. h°. n. pbat tali rõne. Illud ad qd nõ ptigit istare τ cui nullus põt pdicere illud est p se notũ. τ illud nece est p se eẽ τ p se videri: sed ad iteriorẽ rõnẽ. τ p pñs ad ipaz dignitatẽ cui p solã rationẽ iteriorẽ assentit non ptigit instare. ergo τc. Continuet aũt sic lrã. bñ dictũ est q dignitatẽ necesse est esse p se τ p se videri: (qm̃ nec sillogismus) nec exterior rõ sit sn. ad pbãdũ dignitatẽ (Semp. n. ptigit istare ad rõnẽ exterius: sz ad rationẽ iterius nõ semp) g petitio τ suppositio. qz pbant per rationẽ exterius et per sillogismũ. adeo ad ea ptingit instare. τ talia nõ sunt p se nota τ non sũt nece p se esse nec p se videri: sz dignitas cui assentit sola rõne iteriori ad eã non ptigit istare τ eã nece ẽ p se eẽ τ p se videri. ¶ Dubitaret forte aliqs de p̃ma pticula h⁹ lectionis. vr. n. velle phs hic q ideo dignitas nõ sit nec petitio nec suppõ. qz eã nõ solũ nece est p se eẽ: sz ẽt p se videri. ideo ẽ q̃stio q̃re dignitatẽ necesse est per se videri τ non suppositionẽ nec petitionez. ¶ Dõm q triplici via iuestigare possumus q̃re dignitas est p se nota τ eã nece ẽ p se videri. suppõ aũt τ petitio nõ est p se nota τ non est nece p se eã videri. p̃ma via sumit ex ipsis terminis. scda ex rõnibus terminoꝝ. tertia ex ipso ordie ppõnũ. p̃ma via sic pz. nã dñt dignitas a suppõne τ petitione q̃tũ ad ipsos terminos sicut q̃tũ ad ipsa vocabula. qz dignitas sit in termis τ in vocabulis coibus. suppositio ãt τ petitio i vocabulis ppriis vt supponit τ petit geometra angulos rectos eqles eẽ. qd aũt sit angulus τ qd rectũ non sũt vocabula coia: sed ppria geometrie. cũ g itellc⁹ nr̃ p⁹us ferat in coia q̃ ppria ppões pstitute in terminis coibus sunt magis note intellectui q̃ ex terminis ppriis. dignitates g sũt magis note itellectui τ magis p se vident τ p se cognoscunt ab itellectu q̃ suppões τ petitiões. Scda via ad idẽ sumitur ex rõne terminoꝝ. nã pncipia cognoscimus inq̃ntũ

rōnes terminoꝝ cognoscim⁹: vt cognito qd ē totū: ꝛ qd est ps scim⁹ ꝙ oē totū est maius sua pte. nā qlibet apprehendit p hoc nomē totū tantū q̄tū est ps ꝛ aliqd vltra. ideo statim assentiū ꝙ oē totū est mai⁹ sua parte. q̄to g̊ rō termini magis supficialr̄ apphēsa dat itelligere pdicatū eē de rōne subiecti tāto ppō illa ē magis nota ꝛ citius se offerī itellectui ex eo ꝙ itellect⁹ p̄us ferī in supficialē rōnez vocabuli: ꝛ postea in pfundā cognitionē rei. sꝫ ad hoc ꝙ assentiam⁹ dignitatib⁹ sufficit supficialr̄ apphēdere rōnes terminoꝝ: sꝫ vt assentiam⁹ petitionib⁹ oꝫ magis pfunde ītueri qditates rerū. Tertia via ad hoc idē sumit exordiē ppōnū. nā ppōnes idemrābiles tenent ordinē p̄mariū. demrābiles scdariū. itellect⁹ g̊ p̄us ferī in eas q̄ sunt magis note ppōnes p̄me ꝛ idemrābiles q̄ꝫ in eas q̄ sūt scd̄e ꝛ demrābiles. ꝛ qꝛ dignitates sūt idemrābiles. suppōnes aūt ꝛ petitiones pn̄t demrāri: illas neċe ē eē ꝛ p se videri. has aūt nō. In his g̊ trib⁹ differt dignitas a suppōne ꝛ petitiōe: qꝛ illa est in terminis cōib⁹ magis: hec in magis spālib⁹ sūt. Rursus vt assentiam⁹ illis sufficit magis supficialr̄ ɔspicere rōnes vocabuloꝝ: sꝫ vt assentiam⁹ istis oꝫ pfunde magis rōnes rerū ītueri. 3°. illa est idemrābilis ꝛ hec pn̄t demrāri. ꝛ qꝛ itellectui sūt magis nota coīa q̄ꝫ ppa ꝛ itellect⁹ p̄us fertur ī cognitionē supficialē q̄ꝫ in pfundū: ꝛ qꝛ p̄us ferī in ppōnes idemrābiles q̄ꝫ in ppōnes demrābiles neċe ē dignitates p se videri ꝛ p se eē notas itellectui: sꝫ nō suppositiōes vel petitiōes. ❡ Vlteri⁹ forte dubitaret aliqs de scd̄o dicto phi. dixit enī ꝙ dignitas nō est sine nō refert ad rōnē exteri⁹: sed ad eā q̄ est in aīa. ❡ Queram⁹ g̊ vtrū aliení possim⁹ assentire p rōnē iteriorē q̄ ē in aīa cui nō assentiam⁹ p rōnē exteriorē. ꝛ videt ꝙ nō: qꝛ ea q̄ sūt in voce sūt signa eoꝝ q̄ sūt in mēte. rō g̊ exterior ē signū rōnis iterioris. cuicūq̄ꝫ g̊ assentim⁹ p rōnē iteriorez ꝛ illa iterior rō exp̄mat in voce assentim⁹ eidē p rōnem exteriorē. ❡ In ɔ̄riū ē phs. ❡ Dōm ꝙ vt pateat veritas q̄sitī p̄ videndū q̄mo cog̊scunī p̄ncipia. 2°. declarādū erit qd appellat rōnē q̄ est ī aīa: ꝛ qd rōnē exteriorē. ❡ His g̊ declaratis apparebit quō dignitati assentim⁹ p rōnez iteriorē: ꝛ nō ppe p exteriorē. ❡ Sciēdū g̊ ꝙ ɔclōnib⁹ assentim⁹ p sill'm accipim⁹ enī p̄ncipia ꝛ sub illis accipim⁹ subm ꝛ ɔcludim⁹ ɔclōnes. ɔclōnib⁹ g̊ assentim⁹ g̊ sillꝫ. sꝫ ipsa p̄ncipia iā nō hn̄t p̄ora se vt possint ɔcludi p sillꝫ. nō enī idigem⁹ sill'o ad sciēdū dignitates: sꝫ sufficit lumē itellect⁹ agētis nobis nāl'r iditū: vt cū offerūtur nobis assētiam⁹ eis. vn̄ ꝛ ɔmētator dicit eas nāl'r cognitas nō ꝙ itellectui ī suī p̄mordio sit de eis aliqd nāl'r impssꝫ cū itellcūs nr̄ ī suī p̄mordio sit sicꝫ tabula rasa. sꝫ dicunī nāl'r cognite: qꝛ sine aliquo sill'o sine aliquo discursu ꝛ rōcinatiōe ī solo lumīe itell's agētis nobis nāl'r idito note fiūt. Viso quō cog̊scunī p̄ncipia. restat videre dr̄iāꝫ iter rōnē iteriorē ꝛ exteriorē. ❡ Notādū ꝙ rō pt dici ipsa potētia itellectiua. vnde hō dr̄ aīal rōnale: qꝛ forma ei⁹ specifica ē aīa itellectiua in q̄ radicaī itell's ꝛ rō. Rursus pt dici sill's vl' ipsuꝫ argumētū. vn̄ ꝛ coī noīe ꝙ qs facit bonū sillꝫ vel bonū arg⁹ dicim⁹ euꝫ fecisse bonā rōnē. qō g̊ est notū in lumīe itell's agētis: qꝛ tale lumen est itrīsecū aīe dr̄ eē notū ī rōne iteriori. quā g̊ rōnē hꝫ ipsa aīa vt assentiat dignitatib⁹ hꝫ rōnē iteriorē. i. hꝫ lumē itell's agētis qō ē ei itrīsecū pp qō assentit eis. magister g̊ nō facit rōnē exteriorē: nec facit sillꝫ p quē doceat discipulū cog̊scere p̄ncipia: sꝫ solū pponit ea discipulo ꝛ ipse discipulus hꝫ apō se rōnē iteriorē. i. lumē itell'us agentis pp qō videī dignitates vas esse. Rō g̊ exterior appellaī sill's vel argumētatio reducibilis ad sillꝫ. Rō iterior vocaī lumē itell's nr̄i. ɔclōnes vō sūt note per rōnē exteriorē. i. p sillꝫ. p̄ncipia vō p iteriorē. i. p lumen itell's. ❡ Qō vō arguiī ꝙ rō iterior explicaī p rationez exteriorē. dici oꝫ ꝙ sill's ī mēte explicaī p sillꝫ ī voce. sill's aūt ī mēte pt dici iterior: qꝛ ē explicabilis p rationē exteriorē. sill's aūt in voce ē rō exterior: qꝛ est exteri⁹ plat⁹. Sꝫ lumē intell's nr̄i est rō iterior causans simplicē assēsuꝫ aīe. equocaī g̊ ī rōne iteriori: qꝛ nō appellaī h̄ ratio iterior sill'us in mēte sꝫ lumē itell's agētis. ❡ Vlterius forte dubitaret aliqs de 3° dicto phi. dixerat enī ꝙ est semp istare ad rationē exteriorē. ad iteriorē aūt non semp. q̄rīt g̊ q̄ sit cā hui⁹. ❡ Dōm ꝙ ratio iterior appellaī id qō appet nobis in lumīe itell'us agētis. ratio aūt exterior appellaī sill's ipse vel ī mēte format⁹ vel p vocez plat⁹. vterq̄ꝫ enī pt dici ratio exterior. al'r tn̄ ꝛ al'r. nā sill's ī voce est ratio exterior: qꝛ ē exteri⁹ plat⁹. sill's aūt ī mēte dr̄ ratio exterior dupl'r. vel qꝛ ē p exteriorē rōnes explicabilis. vel qꝛ nō ē nobis nāl'r idit⁹ sꝫ ab extra acqsitus. ·d g̊ qō ē notū in solo lumīe itell's dr̄ eē notū ī rōne iteriori dupl'r. p̄. qꝛ hoc nō ē sic explicabile p rōnē exteriorē. 2°. qꝛ tale lumē est nobis nāl'r inditū non ab extra acqsitū. Ɔdicere g̊ rōni exteriori h⁹ est ɔcludere ɔ̄riū rōnis facte vl' sill'i facti. Ɔdicere rōni iteriori h⁹ ē hr̄e ɔ̄riū ascensū p lumē itellect⁹ nr̄i: ꝛ qꝛ multi sill'i pn̄t formari in mēte ꝛ exp̄mi p vocē cuiꝫ sill'o ɔtigit ɔdicere p aliū sill'm vel iure vel saltem apparenter: sꝫ cū nō habeam⁹ nisi vnū lumen itell's agentis nō oꝫ ꝙ si assentimus alicui p tale lumē ꝙ ei possimus dissentire per illō lumē. nā non hēm⁹ nisi vnū ꝛ ideꝫ lumen. iō signāter logī. qꝛ rōni exteriori sp ɔtigit istare. qꝛ sp vni sill'o possum⁹ ɔdicere p aliū sill'm. rōni āt iteriori nō sp. qꝛ q̄dā sūt ita nota in lumīe itell's agētis ꝙ nō possum⁹ dissentire p tale lumē an aliqb⁹ g̊ lumē nr̄m vacillat qb⁹ assentit ex vna pte ꝛ dissentit ex alia: ī aliqb⁹ vt ī dignitatib⁹ nullo mō dubitat vt eis nullaten⁹ dissentire possit: dignitatib⁹. n. ipsis fm se ꝛ p se directe ꝛ corde nullaten⁹ possum⁹ ɔdicere: vt supra declarauimus. ❡ Deinde cū dicit.

❡ **Quecūq̄ꝫ igitur demonstrabilia accipit esse ipse nō demōstrās. Hec vero si pbabilia accipiat discenti supponunī nō simpl'r suppositio: sed ad illuꝫ ~~terminū~~. Si vero neq̄ꝫ vnius opinionis. ꝛ cōtrarie esse accipiat ideꝫ petit. ꝛ in hoc differunt suppositio ꝛ qō. Est enīꝫ questio in cōtrariū dicētis opinioni.**

❡ Dat dr̄iam īter petitionē suppōnē ꝛ q̄stionē: pp ꝙ sciēduꝫ ꝙ suppositio accepta ppe non differt solū a qōne: sꝫ a petitōe. sꝫ accepta large ꝛ si dr̄t a qōne: tn̄ non dr̄t a petitōe. Duo g̊ facī phs: qꝛ p̄ determiat de suppōne ppie sūpta segando eā a petitōe ꝛ qōne. 2° de suppōne large accepta put ēt petitio ē suppō ibi. (Aut ꝙ si aliqs) dicī g̊ (q̄cūq̄ꝫ g̊ demrābilia sūt accipit esse ipse nō demrans hec qdē si pbabilia accipiat discēn) .i. discipulo (suppōnūt) .i. suppōnes sūt (ꝛ nō ē simpl'r suppō: sꝫ ad illū tantuꝫ) .q.d. ꝙ si aliqs accipit ppōnes dm̄rabiles ꝛ non demrat eas si ille ppōnes videnī pbabiles adiscēti sunt suppōnes non simpl'r: sꝫ ad illū cui videnī pbabiles. ꝛ subdit ꝙ (si vō) sc. ipse doctor (nec accipiat esse) .i. nec supponit eē id in quo est (opionis vni⁹ aut ɔ̄rie) cū discipulo (idē petit) .i. tūc est petitio. est. n. petitio vt patebit in notabilib⁹ acceptio ppositionis ad quā discipul⁹ non se hꝫ nec p. nec ɔ̄. ideꝫ g̊ doctor qō p̄us supponebat accipiēs qō erat pbabile adiscenti modo petit id accipiens ad qō adiscens nec se hꝫ pro. nec ɔ̄. ꝛ subdit ꝙ (in hoc dr̄nt suppositio ꝛ petitio ꝛ q̄stio). ꝛ ait ꝙ (est. n. qō ī ɔ̄riū opioni adiscētis). ❡ Nōndū aūt ꝙ petitio ꝛ suppō ꝛ qō in hoc ɔueniūt: qꝛ q̄libet eaꝝ pt eē ppō demrābilis

non demr̃ata. Cū ergo doctor ꝓponit aliquā ꝓpōnē demonstrabilē discipulo anteq̃ꝫ demr̃et eā: discipulus se pōt hr̄e ad ꝓpōnē illā tripl'r: q2 vel est opiōnis illi⁹: ⁊ vē ei ꝙ ꝓpō illa sit v̄a vel nō ē opiōnis illi⁹ nec ꝯ̄rie: q2 se hꝫ īdifferēter ad eā. vel est opiōnis ꝯ̄rie: ⁊ videt̃ ei ꝙ ꝓpō illa sit falsa. Si p̄mō vt si videret̃ adiscēti ꝙ ꝓpō ꝓposita sit v̄a: ⁊ tūc est suppō: ⁊ si nō est suppō simpl'r: saltē est suppō ipsi adiscēti cui videt̃ ꝓpō illa v̄a. si aūt sit 2⁰ mō vt ꝙ adiscēs se hēat īdifferēter ad illā ꝓpōnē: ⁊ nec est opiōnis illi⁹: nec ꝯ̄rie: tūc ē petitio. sꝫ si sit tertio mō vt ꝙ adiscēs sit opiōnis ꝯ̄rie: tūc est q̄ō: q2 tūc adiscēs de ꝓpositiōe illa ꝯ̄dicit doctori: ⁊ oꝫ ꝙ de ea versetur q̄ō inter doctorē ⁊ discipulū. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Aut ꝙ si aliquis demōstrabile cū sit accipiat vt vtatur nō demonstrans suppositio est.

¶ Determinat de suppōne large sūpta. nā suppositio ꝓp̄e sūpta est ꝓpō demr̃abilis nō demr̃ata ꝓbabilis adiscenti. sꝫ suppō sūpta large est q̄ōcūq3 demr̃abile q̄ō q̄s accipit. cū nō demōstrat ipm: siue illud sit ꝓbabile adiscēti siue nō. ¶ Cōtinuet̃ aūt sic l'ra. Dictū est ꝙ suppō ꝓp̄rie sūpta est q̄ōcūq3 q̄ō q̄s accipit demr̃abile nō demōstrās dū tñ illud sit ꝓbabile adiscēti (aut) sū. suppositio large sūpta est (ꝙ si aliq̄s demr̃abile accipiat cū sic accipiat ⁊ vtat̃ nō demōstrās) ipsū q̄cq̄d ḡ demr̃abile sic accipit̃ ꝙ nō demr̃at̃ nec ꝓbat̃ illud (est suppō) loq̄ndo large de suppōne siue illud sit ꝓbabile adiscēti siue nō.

¶ Termini ḡ nō sūt suppōnes. nihil. n. esse aut nō dicūt: sed in ꝓpōnibus suppositiones.

¶ Postq̄ auctor ostēdit quō differūt dignitates a suppositiōib⁹: ⁊ a petitionib⁹. ⁊ quō d̄nt suppōnes a petitionibus. In parte ista declarat quō d̄nt suppōnes ⁊ petitiones a diffōnib⁹. ⁊ duo facit p̄m ꝙ dupl'r ꝓbat ꝙ diffōes nō sūt petitiōes nec suppōnes. 2⁰ ibi. (Amplius suppō ⁊ petitio.) Circa q̄ō duo facit: q2 p̄ ostēdit ꝙ suppōnes nō sūt diffōnes. 2⁰. ne aliq̄s crederet ꝙ artifices sp̄ales ꝓcedunt ex suppōnib⁹ falsis: vt geometra q̄ videt̃ supponere eē rectū: q̄ō nō est rectū: ⁊ eē vni⁹ pedis q̄ō nō est vni⁹ pedis. obstat ꝙ ī talib⁹ ñ ē falsitas ibi (nec geometria.) Circa p̄mū duo facit: q2 p̄ facit q̄ō dictū ē. 2⁰. assignat rōnem dicti ibi. (Termini aūt nō.) Dicit ergo. (Termini igit̃) .i. diffinitiones (non sunt suppōnes. nihil eni eē vel nō esse dicūt). q. d. ꝙ suppositiones dicūt aliq̄d esse vel non esse. diffōnes aūt non. ideo differunt he ab illis. Et subdit (sꝫ in ꝓpōnibus) sūt s. (suppōnes) q. d. ꝙ lꝫ diffinitiones p̄m se nec dicūt eē vel non eē. in ꝓpōnib⁹ tñ .i. put diffōnes assumūt̃ in ꝓpōnib⁹ p̄nt eē suppōnes: ⁊ debēt esse vel non eē. ¶ Notādū ꝙ hec l'ra. sꝫ in ꝓpositionib⁹ sūt suppositiones pōt exponi dupl'r. p̄ vt dictū ē. videlicꝫ ꝙ lꝫ diffinitiones p̄ꝫ se nō sūt suppositiones tñ in ꝓpōnib⁹. i. vt decis fiūt ꝓpōnes possūt eē suppōnes. Alio mō p̄t exponi sic ꝙ suppōnes sūt in ꝓpōnib⁹. i. sunt propositiones. modus. n. loq̄ndi p̄hi ē ꝙ q̄ñ vult loq̄ de aliquo p̄ticul'r non dicit illud esse tale: sꝫ eē in tali: vt pꝫ ī p̄ p̄yermenias vbi volēs loqui non de vocib⁹ vl'r: sed de vocib⁹ q̄busdā: vel de vocib⁹ significatiuis ait. sunt ḡ ea q̄ sūt in voce. i. q̄dā voces significatiue q̄ sūt in voce: sic pars in toto: vel sicut sp̄es in gn̄e. sic est in ꝓposito. Suppositiones sūt in ꝓpositionibus .i. sunt quedā ꝓpositiones. sūt. n. suppōnes in ꝓpōnib⁹ sic pars ī toto: ⁊ sic sp̄es ī gn̄e. Est ḡ intētio p̄hi ꝙ cū suppositiones sūt in ꝓpositionib⁹. i. sūt q̄dā ꝓpōnes: ⁊ dicāt rē esse vel nō eē. termini aūt. i. diffinitiones non sūt q̄dā ꝓpositiones: nec dicunt rē eē vel non esse. iō diffōnes nō sūt ꝓpōnes. ¶ Dubitaret forte aliq̄s vtrū verū sit ꝙ hic ait p̄hs ꝙ diffinitio ñ dicat rē esse vel nō esse. videt̃ ꝙ nō: q2 illud q̄ō est ꝓpriū diffinitioni non pōt remoueri a diffinitione: sed hoc est ꝓpriū diffinitioni vt indicet q̄d est esse rei vt patere pōt ex. 6. topicoꝝ. ḡ ⁊c. ¶ Dicēdū ꝙ esse potest capi dupliciter. videlicet: vt ꝯpetit ꝯplexis ⁊ incōplexis. esse autē ⁊ etiā non esse ꝯpetit ipsis complexis dupl'r. videlicet p̄m veritatē: ⁊ p̄ꝫ falsitatē: ⁊ p̄m affirmationē: ⁊ p̄m negationē. dicunt̃ autē ꝯplexa esse cū sunt vera: ⁊ nō eē cū sūt falsa. vel dicunt̃ esse cū sunt affirmatiua: ⁊ non esse cū sūt negatiua. has aūt distinctiones de esse ⁊ non eē satis innuit p̄hs in p̄ p̄yermenias cū ait ꝙ est enūciare: ⁊ ꝙ est esse: ⁊ ꝙ est non eē: ⁊ ꝙ nō est esse: ⁊ ꝙ nō est non eē. tunc eni enūciat̃ ꝙ est eē q̄ñ q̄ō est verū affirmat̃: ⁊ tūc ꝙ est non eē q̄ñ q̄ō ē verū negat̃: ⁊ tūc ꝙ nō est esse q̄ñ q̄ō est falsum affirmat̃. ⁊ tūc ꝙ non est non eē q̄ñ q̄ō est falsū negat̃. Ex his autē distinctionibus sufficiēter potest patere veritas quesiti. nā cū p̄hs ait in topi. ꝙ diffinitio indicat esse. loquitur de esse incomplexoꝝ. cū vero hic ait ꝙ nec dicit esse nec non esse loquit̃ de eē ⁊ non eē ꝯplexoꝝ. diffinitio eni cū sit quidā concept⁹ vel incomplexe nec est affirmatiua nec est negatiua. ideo nec dicit eē vel non eē put eē vel non eē dicūt affirmationē vel negationē. Cū eni diffinitio non sit ꝓpō: q2 hoc ē de rōne ꝓpōnis ꝙ dicat eē vel nō esse ⁊ ꝙ sit affirmatiua vel negatiua ipsi diffinitioni scḋꝫ se talia competere non possunt. Rursus si esse vel nō esse nō accipiant̃ ꝓ affirmatiōe ⁊ negatiōe sed ꝓ v̄itate ⁊ falsitate cū circa cōpōnē ⁊ diffinitionē sit veritas ⁊ falsitas. vt d̄r in p̄. peryer. ⁊ cū indiuisibiliū itelligentia sit in his circa q̄ nec ē veꝝ nec falsum. vt d̄r in 3⁰ de aīa: cū diffinitio sit q̄ō significat̃ noīe icōplexi. q2 vt d̄r. 4. meta. rō quā assignat nomē est diffinitio: in diffōne ꝓp̄rie nō enūciat̃ nec veritas nec falsitas. eē ḡ ⁊ nō eē cōplexoꝝ siue accipiant̃ ꝓ affirmatōe vel negatiōe siue ꝓ veritate ⁊ falsitate ꝓp̄e loq̄ndo nō ꝯpetūt diffinitiōi sꝫ ꝓpōni. ⁊ ꝑ ꝯ̄ns suppōni cū suppō sit q̄dā ꝓpō. ¶ Ulterius forte dubitaret aliq̄s si diffinitio non idicat eē ꝯplexoꝝ sed icōplexoꝝ cuiusmodi sit illud eē icōplexoꝝ q̄ō idicat. ¶ Dōm ꝙ icōplexa p̄nt p̄m triplicē eē ꝯsiderari. vꝫ. vt sūt in se. ⁊ vt sūt ī suis p̄ncipijs. ⁊ vt sunt secundū apprehensionem nostram: vt sunt in se sic dicuntur habere esse actuale. vt sunt in suis p̄ncipijs sic a q̄busdam dicunt̃ hr̄e eē eēntie. a q̄busdam eē p̄dicamentale. a q̄busdā eē q̄ditatiuū. nulla. n. rosa existente in actu adhuc remanet rosa in suis cāis ⁊ ī suis p̄ncipijs nā si desineret rosa p̄m actuale esse ⁊ omnio desineret scḋꝫ eē q̄ō hꝫ in suis causis ⁊ ī suis p̄ncipijs non plꝰ eēt rosa aliq̄d q̄ chymera: sꝫ quia remanet rosa in suis p̄ncipijs q̄ñcūq3 rosa nō actu existat nihilominꝰ rosa dic̄ certā essentiā ⁊ certā naturā aptā natā causari ex certis cāis ⁊ certis p̄ncipijs: ⁊ q2 rosa dicit rē determinate essentie ⁊ determiate nāe oꝫ ꝙ dicat rē determinati gn̄is ⁊ determinate sp̄ei. ⁊ si dicat rē determiate essentie ⁊ determinati generis oꝫ ꝙ dicat rē aptā natā esse obm̄ itell'ꝯ nō q2 itellectus solū hoc fac̄: sꝫ q2 istud quod significat̃ noīe rose est tale q̄d q̄ō de se significat quādā naturā ⁊ eēntiā determiati generis ⁊ determiate sp̄ei. chymera ḡ ⁊ hircoceruus: q2 nec sūt ī se nec in suis p̄ncipijs nec significant determinatā nām vel essentiā nec sūt res alicuius p̄dicamenti: iō non dicunt̃ hr̄e eē eēntie p̄dicamētale. iō solū habent eē apud aīam ⁊ sūt significata eius. rosa ḡ vt significat determinatā eēntiā ⁊ naturā d̄r hr̄e eē essentie vt dic̄ rē determinati p̄dicamēti d̄r habere esse p̄dicamentale ⁊ vt est obm̄ ⁊ nō significatū intell'ꝯ d̄r hr̄e esse q̄ditatiuū. vel put rosā ꝯsideramus p̄ꝫ sua p̄ncipia eēntialia dicimus eam ꝯsiderare p̄m eē eēntie. put vero cōsideramus ipā p̄m talia p̄ncipia eēntialia cuiusmodi sūt genus ⁊ differētia dicimus eā ꝯsiderare

ꝭm eẽ ꝑdicamẽtale:ſʒ put ꝯſideramus ipſaʒ ſʒ talia ꝑn
cipia eẽntialia:⁊ ſm ꝙ ea ẽ obm itellect⁹ ſic dicim⁹ ꝯſi-
derare ipſaʒ ſʒ eẽ q̃ditatiuũ:⁊ q̃ʒ ſʒ eadẽ ꝑncipia integra
tis eẽntia et⁹ reponit̃ in ꝑdicamẽto ⁊ eſt obm itellect⁹
ſm eadẽ ꝑncipia alr̃ ⁊ alr̃ ꝯſidet ata bʒ roſa eẽ eẽntie ꝑ-
dicamẽtale ⁊ q̃ditatiuũ. ſʒ ꝙ roſa ſignificet determiatã
eẽntiã aptã natã itegrari ex talib⁹ ꝑncipijs. vl ꝙ roſa di
cat rẽ determiati ꝑdicamẽti:vl ꝙ ſit ñ ſignificaiũ:ſʒ obʒ
itellect⁹ nõ oʒ ꝙ roſa ſit i ſe ⁊ i actu:ſʒ ſufficit ꝙ ſit in ſu-
is cauſis. iõ eẽ q̃ditatiuũ ⁊ ꝑdicamẽtale vt ꝯſuetũ ẽ ap-
pellari eẽ eẽntie ꝯpetit roſe.nl̃la roſa exñte i actu.roſa ẽt
nõ exñte dr̃ roſa hr̃e eẽntiã:nõ eẽntiã q̃ actu ſit:ſʒ eẽntiã
q̃ põt ſignificari ⁊ itelligi:q̃ eẽntiã ſignificãdo dr̃ eſſe
res determiati ꝑdicamẽti ⁊ eẽ obm nõ ſignificatũ itelle
ct⁹. ¶ Cũ igit̃ q̃rit̃ cuiuſmodi ẽ illud eẽ incõplexoꝝ qd̃
dicit diffõ.dici dʒ ꝙ nõ eſt eſſe actuale. põt eñ diffiniri
pluuia ꝙ ſit aqua guttatim cadens nulla pluuia exñte.
¶ Sʒ ſi q̃rat̃ vtꝝ iale eẽ ſit eẽ ꝑdicamẽtale vl eẽ eẽntia
le diſtiguẽdũ ẽ ex diffiniõe:q̃ illa diffõ vel dicit qd̃ rei:
vel dicit qd̃ nõis tm̃.ſi qd̃ rei tũc eẽ qd̃ dicit talis diffõ ẽ
eſſe eẽntiale: vel eſſe ꝑdicamẽtale: vel eſſe q̃ditatiuũ.nã
nunq̃ʒ diffõ dicẽs qd̃ rei ꝯpetit alicui:niſi illud ſignificet
determiatã eẽntiã ⁊ nãʒ ⁊ niſi ſit res ꝑdicamẽti:⁊ niſi ſit
obm ⁊ nõ figmẽtũ itellect⁹. Sʒ ſi diffõ dicit qd̃ nõis tm̃
nõ oʒ ꝙ eẽ qd̃ dicit talis diffõ ſit eẽ eẽntie vel eẽ ꝑdica-
mẽtale vel eẽ q̃ditatiuũ.ſʒ ſufficit ꝙ ſit apud aiaʒ i m̃.nã
diffõ qd̃ nõis põt eẽ eoꝝ q̃ nõ ꝓprie ſunt obts itellectus
ſʒ ſunt ei⁹ figmẽta. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ **Termini autẽ non ſolũ intelligere opʒ. hoc autẽ nõ eſt ſupponere niſi ⁊ audire ſuppoſitionẽʒ aliquis dicat: ſed quoꝝũcũq̃ʒ exiſtentiũ in eo qd̃ illa ſunt fit concluſio.**

¶ Aſſignat rõnẽ dicti.ꝓp qd̃ ſciẽdũ ꝙ circa diffõnes ⁊ cir-
ca icõplexa ẽ ſimplex itelligẽtia. nã rõnes ⁊ diffõnes in
mẽte ſignificant̃ ꝑ noĩa ⁊ ꝑ voces exteri⁹ ꝓlatas. ſicut g̃
ſe hʒ audit⁹ ad voces icõplexas ſic ſe hʒ intell̃s ad diffõ-
nes icõplexoꝝ. ſicut g̃ audire icõplexa nõ eſt ſupponere
q̃ ſuppõnes ñ ſunt voces icõplexe:ſʒ ſũt ꝓpõnes ex qb⁹
ꝯcludunt̃ ꝯclõnes. ſic diffõnes ipe q̃ ſunt rõnes icõple-
xoꝝ ſuppõnes dici non debẽt. Cõtinuet̃ aũt ſic lr̃a.dcm̃
ẽ ꝙ ſuppõnes ſũt in ꝓpõnib⁹ .i. ſunt ꝓpõnes (termiãt)
.i. diffõnes (non) ſu. ſunt (in ꝓpõnib⁹).i. nec ſũt ꝓpões.
⁊ ꝑ ꝯñs ñ ſũt ſuppõnes (ſʒ ſolũ oʒ itelligere).i. circa diſ-
finitiones ẽ itelligere ſolũ.i. ẽ itelligere ſimplr̃ vel itelli
gẽtia ſimplex (hoc aũt nõ ẽ i ſuppõne niſi ⁊ audire) ſu.
ſimplicia (dicat aliq̃s eẽ ſuppõnẽ.) ſi g̃ ẽ audire voces
ſimplices ñ dicim⁹ eẽ ſuppõnes. ſic ẽt diffõnes:q̃ ſũt eã
q̃ ſignificãt voces ſimplices ſuppõnes dici nõ dbẽt (ſʒ)
ſu. ſuppõnes ſunt ille (quoꝝũcũq̃ʒ exñtiũ).i. ſunt de nũe
ro quoꝝũcũq̃ʒ exñtiuʒ (i eo ꝙ illa ſunt fit ꝯclõ) q̃ſi.d. ꝙ
ſuppõnes ſũt de numero taliũ exñtiũ.i. ſunt de nũero ta
liũ exñtiũ ꝙ pñt eẽ ꝓmiſſe ad ꝯcludẽdũ ꝯclõneʒ aliq̃ʒ. ⁊
q̃ talia ſic exñtia nõ ſũt diffõnes.ſʒ ꝓpõnes ſeq̃ẽ ꝙ ſup-
põnes ñ ſunt diffõnes ſʒ ꝓpões. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ **Neq̃ʒ geometra falſa ſupponit ſicut q̃dã affirmãt dicẽtes ꝙ nõ opʒ falſo vti geometrã: mentiri aũt dicẽtẽ vnius pedis eſſe nõ vnius pedis: aut rectã ſcriptã non rectam eſſe; ſed geometra nihil cõcludit ſm hanc lineã quaʒ ipſe poſuit; ſed que per hoc oſtendunt̃.**

¶ Q̃ mentionẽ fecerat de ſuppõnibus ne crederet aliq̃s
q̃ dõmrator vtat̃ ſuppõnib⁹ falſis eo ꝙ geometra videt̃
ſupponere ⁊ dicere eſſe rectũ qd̃ non eſt rectũ. ⁊ eẽ vni⁹
pedis qd̃ non eſt vnius pedis. ideo oñdit ꝙ in talib⁹ non
ẽ falſitas. dicit g̃. (Nʒ geometra falſa ſupponit ſic q̃daʒ
affirmãt dicẽtes ꝙ non oʒ geometrã) vti. falſis (mẽtiri
aũt) dicũt ipʒ geometrã (dicentẽ) lineã eẽ ſup. (vnius
pedis q̃ non eſt vni⁹ pedis: aut rectã ſcriptã recte non eẽ
rectã).i. q̃ non eſt recta. q.d. ꝙ quidam ſic arguũt ꝯ geo
metrã ꝙ geometra non dʒ vti falſo. ⁊ tñ vtit̃ falſo ⁊ mẽ-
tit̃. Ad quod ſoluendũ ſubdit ꝙ in hoc non eſt falſitas
geometre. q̃ ipe non demr̃at de linea ſcripta i puluere:
ſʒ de ea que itelligit̃ per illaʒ. ideo ait (ſʒ geometra non
ꝯcludit) ⁊ non demr̃at (ſcdʒ lineã hãc quã ipſe poſuit)
idest deſcripſit ⁊ protraxit in puluere (ſʒ de ea que oſtẽ-
ditur) idest itelligit̃ per hanc.i. per lineam illam deſcri-
ptam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Amplius aũt petitio ⁊ ſuppõ oĩs aut ſic totũ ẽ aut ſicut in pte. Termini aũt neutrũ hoꝝ.**

¶ Poſtq̃ʒ oñdit ꝙ diffõ non ſit ſuppõ. q̃ nec dicit eſſe nec
non eẽ. hic oñdit hoc ideʒ. vʒ. ꝙ diffinitio non eſt ſuppõ.
nec ẽt petitio alia rõne. q̃ nec eſt vl̃is nec particularis.
Circa qd̃ duo facit. q̃ ꝑmo facit qd̃ dcm̃ eſt. 2° q̃ mẽti
oneʒ fecerat de vl̃i oſtẽdit quõ demr̃ator vtatur vl̃i. ibi
(Spẽs q̃deʒ igit̃) dicit ergo. (Amplius petitio ⁊ ſuppõ
oĩs).i. queliʒ petitio ⁊ ſuppoſitio (aut eſt ſicut totũ).i.
vl̃is (aut ſicut in pte).i. ꝑticularis. (termini aũt).i. dif-
finitiões (hoꝝ neutꝝ).i. nec ſunt vl̃es nec ꝑticulares. ſi
ergo diffinitiones nec ꝑticulares nec vl̃es ſint ⁊ oẽs pe
titiones vel ſuppõnes ſunt vl̃es vel particulares ſequi
tur ꝙ diffinitiones nec ſunt ſuppõnes nec petitiones.
¶ Dubitaret forte aliq̃s: q̃ videt̃ falſum eſſe ꝙ diffi-
nitio nõ ſit vl̃is. nã illud qd̃ de neceſſitate ineſt oĩ illud
eſt vl̃e. ſʒ diffinitio de nec̃itate ineſt oĩ. vt põt hr̃i ex 6°
thopi. ergo ⁊c̃. ¶ Dõm ꝙ diffinitio eſt id qd̃ ſignificat̃
per nomen. q̃ rõ quã ſignificat nomen eſt diffinitio: vi-
deamus ergo qd̃ ſignificat nomen:⁊ tunc videbim⁹ qd̃
per ſe ⁊ ꝑmo exꝓmat diffinitio. hanc aũt. q. qd̃ nomẽ ſi-
gnificat. q̃rit ph̃us in. 8. meta. cum q̃rit vtꝝ nomẽ ſigni-
ficet formã an aggregatũ. ⁊ ait ꝙ ſignificat vtrũq̃ʒ: ſed
ꝑ quãdã attributionẽ.i. ꝑ quãdã analogiã ſiue ꝑ prius ⁊
poſterius. vñ cõmẽ. vult ꝙ nomẽ ꝑus ſignificet formã
ſecundario aggregatũ. nomẽ g̃ ꝑncipalr̃ ſignificat ipaʒ
nãm ⁊ ipam eentiã rei. ſi aũt ſignificat aggregatuʒ vel
ſuppoſitũ hoc ẽ ex ꝯñti ꝓut i illo ſuppoſito ⁊ in illo ag-
gregato reſeruat̃ illa eentia ⁊ nã. diffinitio g̃ q̃ ẽ id qd̃
ſignificat̃ per nomẽ eſt exꝓſſiua ꝑ ſe ⁊ ꝑ illius eẽntie et
nature. ſi aũt ſignificat ⁊ exprimit ipſa aggregata ⁊ ipſa
ſuppoſita hoc eſt ex ꝯñti ꝓut in eis reſeruat̃ talis eſſen
tia ⁊ nã. g̃ cũ hoc ſignũ vl̃e oĩs. diſtribuat ꝓ ipſis ſuppo-
ſitis: ⁊ ẽt cũ ſigna ꝑticularia ipſa ſuppoſita exꝓmãt dif-
finitio nec eſt vl̃is nec ꝑticularis. q̃ ꝑ ſe ⁊ ꝑ nõ exꝓmit
ſuppoſita ſʒ nãʒ. vel poſſum⁹ alr̃ ſoluere ꝙ vl̃itas ⁊ ꝑti-
cularitas ſũt ꝯditões ꝓpõis ſicẽt eẽ.i. eẽ ꝑdicatũ ſubo
vel nõ eẽ.i. nõ ineẽ ſunt ꝯditiões ꝓpõnis. ⁊ q̃ diffinitio
nõ eſt ꝓpoſitio. ſuppoſitio aũt ẽ ꝓpõ. iõ ſuppoſitio dicit
eſſe vel non eſſe vt dicebat rõ ꝑma: ⁊ eſt vl̃is vl particu
laris: vt dicebat hec rõ ſcda. diffinitio aũt q̃ has condi-
tiões nõ hʒ nõ eſt ſuppoſitio ⁊ etiã nõ eſt petitio: q̃ ⁊ pe
titio cũ ſit ꝓpõ iſtas eaſdẽ hʒ cõditiões in quib⁹ differt
ſuppoſitio a diffinitiõe. Qd̃ vero obijcit ꝙ diffinitio de
neceſſitate ineſt omni. dici debet ꝙ ex hoc non plus ha
betur niſi ꝙ ex diffinitione ⁊ diffinito põt formari vl̃is
ꝓpoſitio. ipſa tñ diffinitio in ſe nec eſt ꝓpõ vl̃is nec ꝑti-
cularis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Spẽs quidẽ igit̃ eſſe aut vnuʒ aliquid extra multa nõ neceſſe eſt ſi demr̃atio erit.**

¶ Quia mentionem fecerat de vl̃i inueſtigat quõ vl̃e eſt

necāriū vel vtile demr̄atori. ℭ Ad cui⁹ euidētiā sciēdū ꝙ ipse mentionē fecerat de vli ꝑut ꝓpō vlis dr̄. nunc̄ꝫ tn̄ pōt eē ꝓpō vlis nisi accipiat aliquē terminū cōem ꝛ vlez: qꝛ hoc signū oē. qd̄ facit ꝓpōnē vlem ꝓpe ꝛ directe nō pōt addi termino discreto: ſꝫ termino cōi ꝛ vli. inuestigat ḡ h̄ de vli: nō de vli ꝓpōne: ſꝫ de vli qd̄ significat̄ ꝑ terminū icōplexū. ℭ Propter qd̄ sciēdū ꝙ circa vle fuit duplex opio. vna platonis q̄ posuit spēs ydeas separatas ab his ꝑticularib⁹: ꝛ dixit eas esse vlia rer̄. alia opio de vli fuit Arist. dicētis ꝙ vle nō erat sepatū a multis: vt posuit plato: ſꝫ erat vnū in multis ꝛ de multis. Tria ḡ facit phs: qꝛ p̄o ostēdit ꝙ demōstratori nō ē necāriū vle sepatū: vt posuit plato. 2°. ꝙ est necāriū vle ꝙ sit vnū in multis ꝛ de multis vt posuit ipse Arist. 3°. assignat rōnē dicti. 2ª ibi. (Esse tn̄ vnū) 3ª ibi. (Oportet tn̄ aliud) dic̄ ergo (spēs q̄dē igit̄) i. ydeas esse sicut plato posuit (aut eē vnū aliqd̄ ꝑter multa) i. separatū a multis: sic plato posuit (nō neċe ē si demr̄atio erit) i. nō neċe ē eē ad hoc ꝙ demr̄atio sit. q. d. frustra sūt spēs ꝛ ydee ꝛ vlia que posuit plato. talia enī sunt frustra ad sciāꝫ: qꝛ sine talib⁹ pōt scia ꝛ demr̄atio esse. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Esse tn̄ vnū de multis verū dicere est neċe. Nō enī erit vle nisi hoc sit. Si xo vle nō sit, mediū nō erit. Quare neqꝫ demōstratio.

ℭ Ait ꝙ licet ad demr̄atione non sit necessariū vle qd̄ sit vnū sepatū a multis: est tn̄ neċariū vle ꝙ sit vnū de multis. io ait (eē tn̄ vnū de mlt̄is) i. eē vle qd̄ sit p̄dicabile vnū de multis (verū est neċe dicere) verū ē enī ꝙ neċe est dicere: ꝛ neċe est ponere tale vnū p̄dicabile de mlt̄is ad hoc ꝙ sit demōstratio cuius cā est qꝛ (nō enī erit vle nisi hoc sit) i. nisi sit tale vnū p̄dicabile de mlt̄is nō erit vle. (Si vero vle nō erit: nō erit mediū) ſu. demr̄ationis (q̄re nec demr̄atio) igit̄ sine vli qd̄ posuit plato pōt esse demr̄atio: ſꝫ sine vniuersali qd̄ est vnū p̄dicabile de multis nō pōt eē mediū demōstratiōis: ꝛ ꝑ ꝯñs nec demonstratio. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Oportet itaqꝫ aliq̄d vnuꝫ ꝛ idē de pluribus esse nō equiuocuꝫ in demonstratione.

ℭ Assignat rationeꝫ dicti ostendens ꝙ sine tali vniuersali nō pōt esse mediuꝫ demonstrationis. ideo ait. (oportet nāqꝫ vnū aliqd̄ ꝛ idē de plurib⁹ nō equocū) i. nō equoce. ſꝫ ſm rōnē vnā (in demr̄atione) ſu. esse mediū. cū igitur hec sit rō vlis ꝙ dicat̄ de plurib⁹ nō equoce oꝫ esse vle qd̄ est mediū in demr̄atione. ℭ Notādū aūt ꝙ ſm formā sillogisticā oꝫ ꝙ semꝑ aliqua p̄missarū sit vlis. cū ḡ in q̄libet p̄missarū ponat̄ mediū: oꝫ mediū de plurib⁹ p̄dicari: ꝛ oꝫ hoc nō equoce: qꝛ si equoce diceret̄ nō esset ibi vera forma sillogistica ꝛ mediū sic dictū de plurib⁹ non eēt vnū. nō enī est idē canis q̄ dr̄ de celesti sydere: ꝛ de latrabili aīali. sillogizās enī in equoco sillogizat in q̄tuor terminis: qꝛ mediuꝫ est duo termini. si ḡ mediū oꝫ esse vnū: ꝛ oꝫ p̄dicari de plurib⁹: qꝛ al'r non pōt sumi vl'r oꝫ ꝙ mediū sit p̄dicabile de plurib⁹ nō equoce: ꝛ qꝛ hec est rō vlis de quo locutus est phs sine tali vli nō solum non est mediū demonstratiuū. sed etiam non est medium sillogisticum.

ℭ Non cōtingere autē simul affirmare ꝛ negare: neqꝫ vna recipit demōstratio. sed aut si indigeat monstrare conclusionē sic.

ℭ Ut dicebat̄ phs in parte ista sp̄aliter descendit ad hoc p̄ncipiū qd̄ non ꝯtingit simul affirmare vel negare quō demr̄ationes vtunt̄ eo. Circa quod duo facit: qꝛ p̄mo ꝓponit qd̄ intēdit. 2°. declarat ꝓpositū ibi. (Ostēdere autē accipiētibus) dicit ḡ ꝙ (nō enī ꝯtingere simul affirmare vel negare neqꝫ vna) i. nulla (recipit demr̄atio) ſu. ostēsiua (sed aut) ſu. recipit hoc p̄ncipiū (si indigeat demr̄are ꝯclusionē sic) i. negatiue vel ad ipoſ'e. ℭ Notandū aūt ꝙ hoc p̄ncipiū in sua totalitate ꝙ non ꝯtingit simul affirmare ꝛ negare potest assumere demr̄atio ostēsiua tn̄ non assumit ipsuꝫ: qꝛ nō idiget eo sub hac forma. indiget aūt ipso: vel potest idigere demr̄atio ad ipoſ'e. potest enī ꝯtingere ꝙ negātē mihi veritatē aliq̄ꝫ duco ad hoc ipoſ'e ꝙ nō sit verū hoc p̄ncipiū ꝙ nō ꝯtingit simul affirmare ꝛ negare. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Ostēdit aūt accipientibus p̄mū de medio ꝙ verū sit affirmare. negare aūt non verum. mediuꝫ aūt nihil differt esse ꝛ nō esse accipere. Similiter autem ꝛ tertiuꝫ.

ℭ Declarat ꝓpositum. Circa qd̄ duo facit ſm ꝙ duo ꝓposuerat. qꝛ p̄mo ostēdit ꝙ hoc p̄ncipio non idigeat demōstratio ostēsiua. 2°. declarat ꝙ hoc p̄ncipio indigere pōt demr̄atio ad impoſ'e. ibi. (Omne aūt affirmare aut negare que ad ipoſ'e.) ℭ Ad euidētiā aūt p̄me partis sciēdum ꝙ velle declarare quō demr̄atio ostēsiua nō indigeat hoc p̄ncipio ē ōndere ad q̄d pōt deseruire tale p̄ncipium demonstrationi ostēsiue. si. n. sciuerim⁹ de aliquo ad quid deseruit ꝛ est ꝓficuū alicui rei: statim scire poterimus si illa res idigeat eo. Ostendit ḡ phs ad quid deseruit ꝛ ad q̄d est ꝓficuū tale p̄ncipiuꝫ demr̄ationi ostēsiue. Tria ḡ facit: qꝛ p̄mo ait quō demr̄atio ostēsiua vteretur tali p̄ncipio si acciperet ip̄m. 2° qd̄ dixerat declarat in terminis. 3° assignat rōneꝫ dicti: scd̄a ibi (Si. n. assignet̄) tertia ibi (Cū aūt est.) Dicit ergo (Ostēditur āt sic accipientibus p̄mū de medio ꝙ veruꝫ sit affirmare: negare aūt nō ver̄: mediū aūt nihil differt) i. nō oꝫ (accipere eē ꝛ nō esse. sil'r aūt ꝛ tertium). q. d. ꝙ si demr̄atio ostēsiua vteret̄ hoc p̄ncipio in sua totalitate vteret̄ eo ad p̄mū. i. ad maiorē extremitateꝫ q̄ dr̄ de medio. nō aūt vteret̄ eo nec cōiungeret ip̄m ad mediū nec ad tertium. i. ad minorē extremitatē. si fieret. n. talis sill's. de quolibet hoīe vere affirmat̄ ꝛ false negat̄. vel qd̄ idem est. oīs hō est aīal ꝛ nō est nō aīal. calias est hō. ḡ est aīal ꝛ nō est nō aīal. hic aūt affirmatio ꝛ negatio ponunt̄ ad aīal qd̄ est maior extremitas. non ad hoiem qui est medius terminus: nec ad caliam q̄ est minor extremitas. ℭ Notandū aūt ꝙ totus sill's ordinat̄ ad cōcl'onē. Si ergo demōstratio ostēsiua idiget hoc p̄ncipio hoc ē ꝓpter cōcl'onem. affirmationem aūt ꝛ negationē poni in ꝯcl'one vel hoc erit ex parte p̄dicati: vt ꝙ ꝯcludat̄ ꝙ veruꝫ sit caliam esse aīal ꝛ falsum sit nō esse aīal: vel qd̄ idem est ꝙ ꝯcludat̄ ꝙ calias sit aīal ꝛ non sit non animal. vl' hoc erit ex parte subiecti: vt ꝙ concludatur ꝙ calias et non calias sit aīal: ꝛ non sit nō aīal. Ad hoc aūt ꝙ affirmatio ꝛ negatio cadat in ꝯcl'one ex parte p̄dicati suffic̄ ꝙ affirmatio ꝛ negatio ponat̄ ad maiorē extremitateꝫ: non aūt oꝫ ꝙ ponat̄ nec ad medium nec ad tertiū. i. ad minorem extremitatē. Ad hoc aūt ꝙ ꝯcludat̄ ꝙ calias sit aīal ꝛ nō sit nō aīal sufficit ꝙ in p̄missis ponat̄ affirmatio ꝛ negatio ad maiorem extremitatē: vt pꝫ in sill'o p̄dicto ꝓposito: sed dices ꝙ tu vis concludere affirmationem ꝛ negationē in ꝯcl'one nō solum a p̄dicato: ſꝫ ēt a subiecto. dices. n. ꝙ vis ꝯcludere hoc totum: ꝙ calias ꝛ nō calias sit aīal ꝛ non sit nō aīal. ꝛ iō dices ꝙ oꝫ ꝙ affirmatio ꝛ negatio ponat̄ ad mediū ꝛ fiat talis sill's. hō ꝛ non homo vt leo vel asinus q̄ est non homo est aīal ꝛ non est non aīal. calias est homo ꝛ nō est non aīal: ꝛ non calias: vtputa leo est non homo. ergo calias ꝛ nō calias est aīal. ꝛ non est non aīal. si enī homo ꝛ non hō est aīal ꝛ non est non aīal oꝫ ꝙ calias qui est homo ꝛ aliqd̄ nō

calias vtputa leo vel asinus q nō est hō sit aīal τ non sit nō aīal. ergo ad hoc ꝙ cōcludaṫ affirmatio τ negatio in ɔclōne tā ex pte subiecti q̄ꝫ ex pte p̄dicati oꝫ ꝙ affirmatio τ negatio ponanṫ in p̄missis tā ad maiorez extremitatē q̄ꝫ ad mediū: vel si nō poniṫ ad mediū oꝫ ꝙ ponaṫ ad minorē extremitatē τ fiat talis sillˢ. oīs hō est aīal. τ ē nō aīal. calias. τ etiaꝫ nō calias. vtputa plato ē hō. ḡ calias τ nō calias est aīal τ nō est nō aīal. Falsuꝫ ergo dixit phs ꝙ si dem̄ratio oñsiua vtiṫ hoc p̄ncipio ꝙ vtiṫ eo ad maiorē extremitatē τ nō ad mediū nec ad tertium. ¶ Sciēdū ergo ꝙ ad hoc ꝙ affirmatio τ negatio ɔcludaṫ in ɔclōne ex pte p̄dicati sufficit ꝙ affirmatio τ negatio ponaṫ in premissis ex pte maioris extremitatis vt sufficit ꝙ hō sit aīal τ nō sit nō aīal. ad hoc ꝙ calias q est ɔcludaṫ eē aīal τ nō eē nō aīal. sꝫ si volumus affirmationē τ negatōēꝫ ɔcludere ex parte subiecti nō oꝫ ꝓpter hoc ꝙ accipiaṫ affirmatio τ negatio in p̄missis: sꝫ sufficit ꝙ mediū sit in minꝰ q̄ꝫ maior extremitas vt sufficit ꝙ hō sit in minꝰ q̄ꝫ aīal. si. n. hō est in minꝰ q̄ꝫ aīal nō solū hō ē aīal τ nō ē nō aīal: sꝫ etiā nō hō erit aīal τ nō erit nō aīal τ hō τ nō hō est aīal. τ nō est nō aīal. calias τ nō calias erit aīal τ nō erit non aīal. vel si mediū nō ē in minus q̄ꝫ maior extremitas sufficit ꝙ mīor extremitas sit in minꝰ q̄ꝫ mediū. nā dato ꝙ hō nō eēt i minꝰ q̄ꝫ aīal. si tñ calias eēt in minꝰ q̄ꝫ hō ɔcludeṫ in ɔclōne ꝙ calias τ nō calias sit aīal τ nō sit nō aīal. nā si calias ē in minꝰ q̄ꝫ hō calias τ nō calias ē hō. nā si oīs hō ē aīal τ nō ē nō aīal. τ calias ē minꝰ q̄ꝫ hō seqtur ꝙ calias τ nō calias sit hō. τ si calias τ nō calias sit hō segṫ ꝙ calias τ nō calias sit aīal. τ nō sit nō aīal. ad hoc ergo ꝙ affirmatio τ negatio cōcludaṫ ex pte p̄dicati sufficit ꝙ affirmatio τ negatio in p̄missis ponaṫ ad maiorē extremitatē. Sꝫ ad hoc ꝙ ɔcludatur ex pte subiecti nō oꝫ ꝙ affirmatio τ negatio ponaṫ in p̄missis: sꝫ sufficit ꝙ mediꝰ terminꝰ accipiaṫ in minus q̄ꝫ maior extremitas vel minor extremitas sumaṫ in minꝰ q̄ꝫ mediū. τ qꝛ quocūq̄ꝫ hoꝝ ponaṫ siue ꝙ mediū sit i minus q̄ꝫ maior extremitas siue ꝙ mīor extremitas sit in minꝰ q̄ꝫ mediū sp̄ ɔcludiṫ affirmatio τ negatio ex parte subiecti. vt ꝙ calias τ nō calias sit aīal. qꝛ ḡ illa duo idē concludūt phs nō exegiṫ nisi de altero eoꝝ. vꝫ ꝙ mediū accipiaṫ i minꝰ q̄ꝫ maior extremitas. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Si. n. assigneṫ de quo homine dicere veruꝫ est eē anial quāuis nō hominē veꝝ. Sꝫ si solum hominez aial esse omne nō aial aūt non. Erit enī verū dicere calliā τ nō calliā eē animal. non animal aūt non.

¶ Quod dixerat declarat in terminis. dixerat. n. ꝙ sufficit affirmationē τ negationē poni ad maiorē extremitatem. nō oꝫ aūt ṡm eū ꝙ ponaṫ ad mediū vł ad minorē extremitatez. iō ait (si. n. assigneṫ de quo hoīe veꝝ est dicere aīal). i. si ponaṫ hoīez eē aīal qđ veꝝ est dicere (q̄ꝫuis τ nō hoīez veꝝ). i. q̄ꝫuis veꝝ sit dicere non hoīem eē aīal (si solū oē). i. vl'r. (hoīem eē aīal) su. dicimꝰ (nō aīal aūt nō). q. d. ꝙ q̄ꝫuis hō τ nō hō sit aīal τ nō sit non aīal nō oꝫ ꝙ affirmatio τ negatio ponaṫ ad hoīez sꝫ sufficit ꝙ ponaṫ ad aīal ad hoc ꝙ ɔcludaṫ affirmatio τ negatio tā a pte subti q̄ꝫ a pte p̄dicati vt ꝙ ɔcludaṫ ꝙ calias τ non calias sit aīal τ nō sit nō aīal. iō ait ꝙ si solū accipiamus hoīem eē). i. vl'r (eē aīal. nō aīal aūt non erit. tñ veꝝ dicere caliā τ nō caliā aīal. τ nō aīal aūt nō) ¶ Deinde cū dicit.

¶ Causa autem est ꝙ primum non solum de medio sed τ de alio ꝓpter id quod τ de pluribus. Quare si neq̄ꝫ mediū τ idem est τ nō idem ad ɔclusionem nihil differt.

¶ Assignat rōnē dicti asserēs q̄re oꝫ affirmationē τ negationē nō addi ad mediū. sufficit. n. ꝙ mediū sit in minꝰ q̄ꝫ maior extremitas. ad hoc ꝙ affirmatio τ negatio cōcludaṫ tā ex pte subti q̄ꝫ ex pte p̄dicati iō ait (cā aūt ē) su. ꝙ nō oꝫ addere affirmationē τ negationē ad mediuꝫ (ꝙ) ꝓ qꝛ (p̄mū). i. maior extremitas dr̄ (nō solū de medio: sꝫ de alio ꝓpter id qđ τ de pluribꝰ ē). i. ꝓpter id qđ opꝫ maiorē extremitatē eē in plus q̄ꝫ mediū (q̄re) oꝫ su. hꝰ posito ꝙ maior extremitas sit in plus q̄ꝫ mediū neq̄ꝫ (si mediū τ idē ē τ si idē). i. neq̄ꝫ si mediū accipiaṫ affirmatiuū τ negatiuū (ad ɔclōnē nihil differt). q. d. ꝙ sufficit affirmationē τ negationē addere ad maiorē extremitatē nō: aut oꝫ ꝙ addaṫ ad mediū sꝫ si solū mediū ē in minꝰ q̄ꝫ maior extremitas vel minor extremitas sit in minꝰ q̄ꝫ mediū. ad ɔclōnē nihil dr̄t. his. n. duobꝰ nō erit dr̄a i ɔclōne qn ɔcludaṫ affirmatio τ negatio tā ex pte subti q̄ꝫ ex pte p̄dicati. τ qđ dictū est de medio respectu maioris extremitatis itelligēdū est de minori extremitate respectu medij: qꝛ si mediū nō eēt in minꝰ q̄ꝫ maior extremitas. dū tamē minor extremitas esset in minus q̄ꝫ medium ideꝫ fieret. phs tamē causa breuitatis dixit hoc τ assignauit causam ex parte medij non ex parte minoris extremitatis. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Omnē aūt affirmare τ negare que est ad impossibile dem̄ratio accipit. τ hoc neq̄ꝫ semp̄ vniuersaliter: sed quātum sufficiēs est in genere. Sufficiens autem est in genere. Dico aūt genere vt circa quod genus demonstrationes sunt sicut dictum est prius.

¶ Ostēdit que dem̄ratio īdiget hoc p̄ncipio dicēs (Oē aūt affirmare aut negare q̄ ē ad ipoīe dem̄ratio accipit). i. dmōstratio ad ipoīe īdiget hoc p̄ncipio τ accipit (τ hoc neq̄ꝫ semp̄ vl'r). i. nō accipit hoc p̄ncipiuꝫ in sua cōitate. (Sꝫ q̄ꝫtū sufficiēs ē in gn̄e). i. iq̄ꝫtū regrit genꝰ subiecti sui. τ exponit se dicēs (dico aūt in gn̄e. vt circa qđ genꝰ dem̄rationē faċ sicut dictū ē p̄us) dicebaṫ. n. p̄us ꝙ sufficit de hꝰ p̄ncipijs cōibꝰ accipere tm̄ q̄ꝫtū regrit genus subti circa qđ dem̄rationē facimus. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄re dem̄ratio oñsiua nō īdigeat hoc p̄ncipio. τ videṫ ꝙ idigeat. nā oīs ṽitas ꝑ hoc p̄ncipiū roboraṫ. si ergo dem̄ratio oñsiua cōcludit aliquā ṽitatē. ergo idiget hoc p̄ncipio. ¶ Dōm ꝙ res eo ipso ꝙ hꝫ eē determinatū ex eo ē hoc τ nō aliud. τ ex eo si de ea ē affirmatio ṽa erit negatio falsa. ex eo ergo ꝙ noīa significāt determinatas res. τ res dicūt dterminatas eēntias τ nāas sumūt hoc p̄ncipiū determinatū. de quolibꝫ affirmatio vel negatio ṽa. q ergo bñ itelligit ꝙ determinata significatio terminoꝝ τ determinata nāa reꝝ facit ad ṽitatē cuiuslibet ꝓpōnis vere sufficiēter itelligit quō q̄libꝫ ꝓpositio vera roboraṫ ꝑ hoc p̄ncipiū. de quolibet affirmatio τc. veꝝ est ergo ꝙ hoc p̄ncipiū aliquō roborat veritatē cuiuslibet. τ aliquo mō ṡm veritatē ingrediṫ q̄ꝫlibꝫ demōstrationē. nō tñ oꝫ ꝙ ṡm ꝓpriā formā ingrediaṫ demōstrationē τ maxime demōstrationē oñsiuā. qui. n. vult arguere aliqd oñsiue nō oꝫ ꝙ accipiat sił vtrāq̄ꝫ partē ɔtradictionis sꝫ sufficit q̄ꝫ accipiat alterā partē: nec opꝫ ꝙ cōcludat vtranq̄ꝫ partē ɔtradictionis: sꝫ sufficit ɔcludere aliquam partē ɔtradictionis solā vt sufficit veruꝫ esse dicere hominem esse aīal. hoc. n. cognito dat intelligere sufficiēter ꝙ falsuꝫ sit dicere ipm nō eē aīal. qui. n. ɔcludit ꝙ homo est aīal ɔcludit etiā ꝙ nō est non aīal. nā non eē nō aīal intelligiṫ per eē aīal: sicut obliquum per rectū. vel sicut p̄uatio per habitū τ negatio per affirmationē. demōstratio ergo oñsiua non indiget hoc p̄n-

cipio vt ꝙ simul accipiat vtrãqꝫ partẽ. ⁊ qꝛ nõ indiget ideo nõ accipit. ⁊ si acciperet vĩr accipere modo quo dictũ est vt affirmationẽ ⁊ negationẽ poneret ad maiorez extremitatẽ nõ ad mediũ nec ad minorẽ: ſꝫ lꝫ demõſtratio oñſiua nõ idiget. ad ipoſſibile aũt põt ĩdigere. qꝛ poſſum⁹ ducere aduerſariũ ad hoc ipoſ̃e ꝙ nõ eſt de quolibet affirmatio vl̃ negatio: ſꝫ ꝯtingit ſil̃ affirmare vl̃ negare. Qñ ḡ ad talẽ ĩpoſſibile ducim⁹ aduerſariũ oꝫ ſillogiȥare ꝯcludẽdo ſil̃ affirmationẽ ⁊ negationẽ. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs quõ indigem⁹ ꝙ affirmatio ⁊ negatio ponat̃ ad maiorẽ extremitatẽ. ¶ Dõꝫ ꝙ idigere hõ p̃ncipio in demõſtratiõe oñſiua põt ĩtelligi dupl̃r vel ad v̄itatẽ declarãdã. vl̃ ad ꝯ̄dictionẽ cõcludẽdã. Ad v̄itatẽ aũt adiſcẽdã vl̃ declarãdã nõ ĩdigem⁹ qꝛ ſufficiẽter exp̃mit̃ v̄itas p̄ alterã partẽ ꝯ̄dictiõis; ſꝫ ad ꝯ̄dictionẽ ꝯcludẽdã poſſum⁹ ĩdigere qꝛ ſi volum⁹ ꝯ̄dictõez cõcludere oꝫ ꝙ ꝯ̄dictio ſumat̃ in p̄miſſis. ¶ Sꝫ ſciẽdum ꝙ nõ põt oñſiue ꝯ̄dictio ꝯcludi vere vt ꝙ videt̃ talis õmõſtratio ꝯcludat vtrãqꝫ partẽ ꝯ̄dictiõis eẽ verã. ſic.n. ꝯcludere vtrãqꝫ p̄tẽ ꝯ̄dictionis ſpectat ad demõſtrationẽ ad ĩpoſ̃e qꝛ ĩpoſ̃e eſt hoc eẽ. ſꝫ ſi p̄ demr̃ationẽ oſtẽſiuã ꝯcludem⁹ alterã partẽ eẽ verã ⁊ alterã falſaꝫ ſicquẽ libet hoĩem verꝫ eſt eẽ aĩal ⁊ falſuꝫ ẽ nõ eſſe aĩal. ⁊ qꝛ calias ẽ hõ ꝯcludim⁹ de calia alterã partẽ ꝯ̄dictiõis rẽ verã. vt ꝙ verꝫ ſit ipm̃ rẽ aĩal ⁊ alterã falſaꝫ vt ꝙ falſuꝫ ſit ipm̃ nõ eẽ aĩal. ḡ ad ꝯcludẽdã ꝯ̄dictionẽ poſſum⁹ ĩdigere ipſo p̃ncipio mõ quo dem̃ eſt. ⁊ qꝛ hõ ꝯclõ ꝯ̄dictõis nõ fit niſi ponẽdo ꝯ̄dictionẽ ad maiorẽ extremitatẽ pꝫ ad talẽ extremitatẽ ponẽdã eẽ. ¶ Aduertẽdũ ḡ ꝙ cum demr̃atio ſit organũ ſciẽtificũ ⁊ ſit iſtrumẽtũ manuducẽs nos ad ſciam ⁊ veritatẽ cũ demr̃atio oñſiua nõ indigeat iſto p̃ncipio nec ĩdigeat accipe vtrãqꝫ partẽ ꝯ̄dictionis ſil̃ ad v̄itatẽ ſciẽdã pꝫ ꝙ talis demr̃atio ſimpl̃r loq̄ndo nõ idiget vtrãqꝫ p̄tẽ ꝯ̄dictõis ſil̃ accipere cũ ipa ſpecialr̃ ordinẽt ad v̄itatẽ põt aũt idigere ſm̃ qd. vt ſi velit vtrãqꝫ partẽ ꝯ̄dictiõis ꝯcludere. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. cũ aliq text⁹ habeãt. ꝯtingere aũt ſim̃l affirmare ⁊ negare. neqꝫ vna recipit demr̃atio vtꝝ talis textus ſaluari poſſit. ¶ Dõm ꝙ ſi habeat̃ lr̃a negatiua videt̃ eẽ clarior text⁹. vꝫ. ꝙ hoc p̃ncipio q̃tũ ad vtrãqꝫ p̄tem ꝯ̄dictõis. ⁊ non ꝯtingit ſil̃ affirmare ⁊ negare. neqꝫ vna. i. nulla demr̃atio. ſ. oñſiua idiget ſimpl̃r. põt aũt idigere demr̃atio ad ipoſ̃e: ſꝫ ſi habeat̃ lr̃a affirmatiua bona eſt ſentẽtia. nã ſi ꝯtingere ſil̃ affirmatiue ⁊ negatiue eſt ipoſ̃e. demr̃atio ḡ ad impoſ̃e põt vti hoc p̃ncipio iſto modo ꝙ ducat ad hoc icõueniẽs ꝙ ꝯtingit ſil̃ affirmare ⁊ negare. ſꝫ neqꝫ vna demõſtratio oñſiua vteret̃ iſto p̃ncipio hoc mõ ꝙ ꝯtingit vtrãqꝫ partẽ ꝯ̄dictõis eẽ: ſꝫ ſi oñſiua demr̃atio vtat̃ hoc p̃ncipio vtet̃ hoc mõ eo ꝙ cõtingit alterã partẽ eẽ alterã nõ eẽ vt ſi ꝯtingit hoĩem eẽ aĩal affirmare eẽ verꝫ hoc negare ꝯtingit eẽ nõ verꝫ. ⁊ ad hũc modũ multũ videt̃ ire text⁹ Ariſt. eque ḡ bona lr̃a vl̃ melior ẽ affirmatiua q̃ negatiua. vt ꝙ habeat̃ in text. ꝯtingere aũt ſil̃. videt̃ melior lr̃a q̃ ſi habeat̃ nõ ꝯtingere. q̃uis vtraqꝫ ſaluari poſſit. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. q̃re affirmatio vl̃ negatio non debeat poni ad medium vel ad minorẽ extremitatez. ¶ Dicendum ꝙ vt dicebatur aſſumere hoc p̃ncipium q̃tuꝫ ad vtranqꝫ partẽ ꝯ̄dictionis poſſum⁹ ĩdigere dupl̃r. vel p̄pter adipiſcendã veritatẽ. vel p̄pter ꝯ̄dictionẽ ꝯcludẽdã. poſſumus addere tertiuꝫ membꝝ ꝙ vtat̃ hoc p̃ncipio p̄pter ꝯcluſionẽ narrãdã. p̄pter veritatẽ aũt demõſtratio oñſiua nõ indiget hoc p̃ncipio p̄pter ꝯcludẽdã ꝯ̄dictionez põt indigere. vt hoc fiat ſufficit ꝙ affirmatio ⁊ negatio. ponat̃ ad maiorẽ extremitatẽ. tũc ergo concludet̃ affirmatio ⁊ negatio ex p̄te p̄dicati. ꝯcludit̃. n. ꝙ verꝫ ſit dicere caliã eẽ aĩal. ⁊ falſum nõ eẽ aĩal. vel cõcludet̃ ꝙ calias ſit aĩal ⁊ non aĩal: ſꝫ ſi affirmatio ⁊ negatio poneret̃ ad mediũ vel ad minorẽ extremitatẽ cõcluderet̃ affirmatio ⁊ negatio ex parte ſubti. vt ꝙ diceret calias ⁊ non calias eſt aĩal vel nõ eſt non aĩal: ſed hoc nihil ad cõtradictionẽ. qꝛ calias ⁊ non calias eſt aĩal non eſt ꝯ̄dictio. ⁊ calias ⁊ nõ calias nõ eſt non aĩal nõ eſt ꝯ̄dictio. eẽ. n. animal ⁊ non rẽ aĩal eſt ꝯ̄dictio: ſed calias ⁊ nõ calias rẽ animal non eſt ꝯ̄dictio. affirmatio ergo ⁊ negatio neqꝫ ẽ ponẽda ad mediũ neqꝫ ad minorẽ extremitatẽ. qꝛ nec facit ad veritatẽ nec ad ꝯ̄dictionẽ. facit tñ ad variationẽ concluſionis. qꝛ aliud eſt ꝯcludere ſolũ de calia ꝙ ſit aĩal. ⁊ aliud de calia ⁊ nõ calia ꝙ ſit aĩal. ¶ Aduertẽdũ tñ ꝙ ꝯcludere affirmationẽ ⁊ negationẽ ex parte ſubiecti poteſt dupl̃r fieri. vno mõ ꝙ mediũ ſumat̃ in min⁹ q̃ maior extremitas vel minor extremitas in min⁹ ſumat̃ q̃ mediũ. Alio mõ ꝙ affirmatio ⁊ negatio. ponat̃ vl̃ ad mediũ vl̃ ad minorẽ. Uult tñ p̃hs ꝙ hoc magis dꝫ fieri vt ꝙ poſſum⁹ ꝯcludere affirmationẽ ⁊ negationẽ ex parte ſubti. vt ꝙ calias ⁊ non calias ſit hõ ⁊ non ſit non hõ ſumẽdo mediũ in min⁹ q̃ affirmãdo ⁊ negãdo mediũ. vl̃ ſumẽdo minorẽ extremitatẽ in min⁹ q̃ affirmãdo ⁊ negãdo ipſam. ⁊ qꝛ magis reſeruatur forma ſillogiſtica ſi medium ſumat̃ in minus q̃ maior extremitas ⁊ minor extremitas in minus q̃ mediuꝫ. imo in hoc in nullo derogat̃ forme ſillogiſtice. ſꝫ ſi affirmatio ⁊ negatio ponat̃ vel ad mediũ vel ad minorem extremitatẽ derogamus forme ſillogiſtice. ſic enim faciendo non facimus ſillogiſmũ vnum. ſed quodammodo plures.

Communicãt autem omnes ſcientie ſm̃ cõmunia: communia autꝫ dico quibus vtuntur tanq̃ ex his demonſtrantes: ſed non de quibus demonſtrantur vel demonſtrant.

¶ In porte iſta vt dicebat̃ ponit p̃hs quõ ſcĩe conueniãt ⁊ differãt circa cõia. Diuidit̃ aũt hec p̄s in duas p̄tes. qꝛ p̄ oſtendit quõ ꝯueniãt ſcĩe circa cõmunia hõ. 2⁹ declarat quõ differãt circa ipſa ibi (Et dyaletica) Dic̃ ergo (communicãt aũt oẽs ſcĩe circa cõia) ⁊ ſubdit (cõia aũt dico qb⁹ vtunt̃) ſ. ſcĩe oẽs (tãq̃ ex his demõſtrantes ſꝫ non de qb⁹ demõſtrant̃ nec que demõſtrãt) ¶ Notãdum aũt ꝙ circa p̃ncipia põt ſe hr̃e aliq̃ ſcĩa tripl̃r. videlꝫ. p̄bando aliquid per ipſa. p̄bando ipſa. ⁊ p̄bando aliquid de ipſis. Circa hunc aũt actuꝫ q̄ eſt p̄bare aliqd per ipſa ꝯueniũt omnes ſcĩe. qꝛ oẽs ſcĩe accipiũt hõ cõia. ⁊ p̄bãt aliqd p̄ ipſa: ſꝫ q̃tũ ad hũc actũ q̄ ẽ p̄bare p̃ncipia vl̃ p̄bare aliqd de p̃ncipijs differũt ſcĩe cõẽs a ſcientijs ſpecialibus. nam ſcĩe ſpãles nec poſſunt p̄bare p̃ncipia nec aliqd de ipſis p̃ncipijs. metaphiſica aũt que eſt ſcĩa cõis p̄bat ipſa p̃ncipia ſm̃ ꝙ poſſibile eſt: ⁊ probat aliqd de p̃ncipijs. p̄bat. n. ꝙ non poſſum⁹ talib⁹ p̃ncipijs diſſentire cõde: vl̃ p̄bat d̄ eis ꝙ nõ poſſum⁹ oppoſita eoꝝ mẽte cõcipere. ſic etiã ⁊ dialetica q̄ aliquo mõ eſt ſcĩa cõis hꝫ viã ad p̄bandũ ipſa p̃ncipia. qꝛ vt dicit̃ in p̃mo thopicorum de dialetica ꝙ ad oĩum methodoꝝ p̃ncipia viam habet. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Et dialetica omnibus eſt. ⁊ ſi aliqua vniuerſaliter temptet monſtrare cõmunia: vt quod eſt omne affirmare aut negare aut qđ eſt equalia ab equalib⁹ aut quolibet talium.

¶ Aſſignata conueniẽtia inter ſcĩas circa communia. hic aſſignat differentiã inter ipſas. Circa quod duo facit. qꝛ p̃mo facit qđ dictũ eſt. 2⁹ ſeparat dialeticã ab alijs ſcĩentijs ibi (Sꝫ dialetica) dic̃ ergo (dialetica oĩbus) ſ. p̄s

cipijs vtitur pbādo ipa. vl' (oib') .i. de oibus pncipijs pōt
pbationez facere (τ si aliq̄) alia scia sit. vt metaphysica
(tēptet mōstrare cōmunia) cuiusmodi sunt (vt qd est)
.i. ɔtingit (oē aut affirmare aut negare aut qd est ab eq̄
libus equalia demere aut taliū qōlibet) q̄si dicat ꝙ dia
lectica τ q̄dam alia scia vt metaphyca hȝ viam ad pban
dum hꝰ pncipia cōia cuiusmodi sūt. de quolibȝ affirma
tio. τ si ab equalibus eq̄lia demas cetera que remanent
eq̄lia sunt. τ cetera talia cōsimilia. ⁋ Notandū ꝙ pnci
pia τ cōmunes animi ɔceptiones nō possunt pbari sim
pliciter τ per ppria. possunt tñ pbari inductiue τ a poste
riori τ per quedā pbabilia. vel possunt pbari huic vl' il
li. nam quis haberet p maiori incōueniēti negare aliqd
sensibile q̄ȝ negare hoc pncipiū. de quolibet affirmare.
⁋ Dubitaret forte aliqs. vtrū metaphyca possit se itro
mittere de ipsis pncipijs. ⁋ Dicēdū ꝙ de ipsis cōmuni
bus τ de ipsis pncipijs vt inferūt ɔclōnes intromittunt
se scie spāles. sed de ipsis pncipijs fm se nō possunt se i
tromittere scie spāles: sed scia cōmunis vt metaphysica
pōt se itromittere de ipsis pncipijs fȝ se eo mō quo pōe
est potest ea pbare vel pōt aliqd de ipsis pbare. cuiꝰ ra
tio est qr metaphysica est de ipso ente τ de partibꝰ entis.
qr ergo hꝰ cōia pncipia sumunt' vel ex ipso ente: vt patȝ
de pncipio illo ꝙ de quolibȝ oportet eē vel nō eē. hec. n.
ex ipso ente vel ex ipso eē sumit': vel talia pncipia sumū
tur ex partibꝰ entis. nā ꝙ oē totū sit maiꝰ sua parte. τ ꝙ
si ab equalibꝰ equalia demas que relinquunt' sunt eq̄
lia. talia. n. pncipia sumunt' ex ipsa quantitate q̄ est pars
entis. nam ens per se diuidit' in figuras pdicamētoꝝ vt
declarari hȝ in. 5. meta. metaphisica ergo q̄ est de ente τ
de partibus entis pōt p se itromittere de hꝰ pncipijs. qr
talia vt dctū est: vel sumunt' ex ente vl' ex partibꝰ entis.
alie ergo scie spāles sunt scie tm̄. qr sunt soluȝ de ɔclōni
bus. si aūt sunt de pncipijs hoc est solū p relationem ad
ɔclōnes. sed metaphisica est scia τ itellectꝰ. naȝ scia ppe
est ɔclusionū. itellectꝰ vō pncipioꝝ. metaphisica aūt est
scia τ itellectꝰ. qr est de ɔclōnibꝰ τ de pncipijs. vnde phi
losophus in. 6. ethycoꝝ. loq̄ns de sapiētia. i. de metaphi
sica. ait ꝙ oȝ sapiētē. i. metaphisicū nō soluȝ que sunt ex
pncipijs scire sed circa pncipia veꝝ dicere. ideo ɔcludit
ibidem ꝙ erit vtiqȝ sapiā itellectꝰ τ scia. tangit aūt phs
ibidē. 6. ethycoꝝ q̄tuor circa sapiētiā ex qbꝰ possumꝰ at
tingere qr ipsa sit itellectus τ scia. oȝ. n. metaphisicū non
solū scire. que sunt ex pncipijs ppter qd meret' nomen
scie: sed etiā spectat ad ipsam veꝝ dicere circa ipsa pnci
pia ppter qd meret' nomē intellectꝰ. est. n. vna conditio
sapie vt tangit' in. 6. ethycoꝝ. ꝙ ipsa est vtus artis. i. atti
git vltimū in arte: vt tūc dicit' sapiēs lathomus quando
attingit in arte illa. ergo tūc est sapiens simplr. q̄n attin
git vltima simplr. vltima aūt simplr sunt ipsa pncipia. g
spectat ad metaphisicaȝ veꝝ dicere circa ipsa vlia τ cir
ca ipsa pncipia τ sicut possibile est spectat ad eandē pba
re τ declarare ipsa. Scđa cōditio sapiētie quā tāgit phs
ibidē est ꝙ sapiētia nō est circa partē sed circa totuȝ. vñ
dicimus vt ibidē inducit' deū nō fossorē nec aratorē sed
sapiētem. fossor. n. τ arator est q est industris circa aliqd
particulare negociū: sed ille est simplr sapiēs q est indu
stris vlr τ circa oia. cū ergo oia reducant' ad pncipia nō
pōt esse qs industris vlr circa oia nisi sit industris circa
ipsa pncipia τ nisi specter ad eundē veꝝ dicere circa ipa
pncipia. metaphisica ergo que iter scias humanitꝰ iuen
tas est simplr sapia: eo ꝙ sit vlr de oibus: hȝ cōsiderare
de ipsis pncipijs. Tertia cōditio sapiētie ibidē tradita ē
ꝙ sapiētia est certissima sciaꝝ. cū ergo tota certitudo cō
clusionū sit ex pncipijs illa est certissima iter scias q̄ hȝ
ɔsiderare de pncipijs ipsis τ ad quā spectat ipsa pncipia
put est possibile declarare. τ qr metaphisica ē sic certis
sima τ etiaȝ sapiētia ipsa sicut possibile ē pōt temptare τ
mōstrare pncipia vl' aliqd de pncipijs. Quarta conditio
sapie ibidē tradita est ꝙ ipsa est q̄si caput habēs. est eni
ipsa directrix oiuȝ aliaꝝ sicut caput dirigit oia mēbra. τ
qr directio τ regulatio est p pncipia spectat ad metaphi
sicā circa ipsa pncipia vē dicere: τ spectat ad eā sicut pos
sibile est declarare τ mōstrare ea. τ spectat ad ipsaȝ mō
strare τ declarare aliqs pprietates circa ipsa vt qlibet
ea pbat audita: vel ꝙ nō possumꝰ mēte asentare eoruȝ
oppositis. ⁋ Deinde cum dicit.

⁋ **Sed dyaletica non est sic diffinitorum quo rundam nec generis alicuius vnius est. nō. n. interrogaret. demonstrantē enim non est in terrogare ppter id quod oppositorum eē nō demonstrat idem: ostēsum autem hoc est in his que dē longissimo sunt.**

⁋ Separat dialeticā ab alijs sciētijs dicēs (Sed dyaleti
ca nō est sicut quorūdā diffinitorū. nec est alicuꝰ vnius
generis) .i. dyaletica nō ē circa aliq̄ determinata nec est
determinati gnīs. (nō. n. iterrogaret) si. n. st eēt determi
nati gnīs (demrantē. n. nō ē) .i. nō ɔtingit (interrogare
ppter id qd nō demōstrat idē eē oppositoꝝ) .i. nō pbat
opposita circa idē vl' nō pbat de eodē vtrāqȝ partē con
tradictōis (ostēsuȝ ē aūt hoc in his q̄ de sillogismo sunt)
.i. in libro prioꝝ. Circa pncipiū. n. illius libri agit' de hac
mā. dyaletica aūt qr pcedit per quedā pbabilia hȝ viaȝ
ad pbādā vtrāqȝ partē ɔdictiōis. iō iterrogat. qr q̄cūqȝ
ps neget' ei vl' qcqd ponit aduersariꝰ pbabilr pōt icede
re circa ipm. ⁋ Dubitaret forte aliquis. vtrū dyaletica
sit diffinitoruȝ vel alicuius generis determinati. τ vide
tur ꝙ sic. qr illa est de sillogismo. τ est etiaȝ de actibꝰ ra
tionis. sȝ ista dicit determinatū genꝰ. g τc. ⁋ Dicēdū ꝙ
dyaletica pprie nō est diffinitoꝝ nec ē determiāti gnīs
nō ꝙ sit ipsa pprie τ p̊ de toto ente ita ꝙ ipm ens inq̄tū
ens sit subm in dyaletica: sed dyaletica vt dicebat' in ar
guēdo est de actibꝰ rōnis: sed nun est de eis put sunt qd
determinatū: sȝ magis est de eis vt sunt qd idetermina
tū τ vt sunt aliqd applicabile ad oēs res. nā ipsi actus ra
tionis possunt cōsiderari duplr. vȝ. put sunt quedā res
vt habēt determinatū subm. τ sic determinare de acti
bus rōnis spectat ad phm ɔsiderare. τ ad librū de aīa
vbi agit' de ipsa suba aīe. τ de potētijs eius. τ de actibus
ipsius. Alio mō pñt ɔsiderari actus rōnis vt sunt q̄dam
organa aīe. τ vt sunt applicabiles ad ipsas res quascūqȝ
de qbus volumꝰ habere sciam. τ sic de actibus rōnis ē
logica vbi tradit' forma arguēdi τ sillogiçandi. que for
ma arguendi τ sillogiçādi est q̄si applicabilis ad omnez
mām. De eisdē ergo actibꝰ rōnis est dyaletica τ natura
lis phia: sed nālis phia est de eis vt sunt q̄dā determina
te res. logica vō est de ipsis magis vt sunt idetermina
tū qd τ vt sunt applicabiles ad oēs res. de ipsis ergo actibꝰ
rōnis vt sunt quedā res est scia: sed vt sunt q̄dā organa
applicabilia ad res de qbus volumꝰ habere sciaȝ: nō est
pprie sciētia: sed est modus sciēdi. τ ipsi actus rōnis sic
accepti nō sunt pprie determinati gnīs. qr sunt applica
biles ad omne genus. Ex his ergo apparet ꝙ naturalis
philosophia est scia. τ est determinati gnīs: qr cōsiderat
de hꝰ actibꝰ vt sunt res. τ vt sunt determinate res. dya
letica vō nō est scia: sed modus sciēdi. qr nō ɔsiderat de
hꝰ actibus vt sunt quedā res. sed magis vt sunt modus
sciendi. τ quedaȝ organa ad sciendum. Qd vero argui'
ꝙ dyaletica est determinati generis τ est de actibus ra
tionis pȝ ꝙ dyaletica ex hoc nō est determinati generis.

qz vt dictū est ipsa est de hꝫ actibus vt sunt qd indeterminatum vt sunt applicabiles ad oē genus. ¶ Dubitaret forte aliqs quomō veritatē hꝫ dictū phi q si dyaletica eēt determinati gnis q ipsa nō iterrogaret. ¶ Dōꝫ q si dyaletica esset determinati gnis pcederet ex his q̄ sunt per se ꝛ ex necessarijs. qz vō non est determinati generis pcedit per quedā cōmunia ꝛ pbabilia. Et qz impossibile est vtrāqꝫ partē ꝫdictiōis eē verā ꝛ necessariā. scie q̄ sunt determinati gnis. qz sunt ex veris ꝛ necessarijs nō habēt viā arguēdi ad vtrāqꝫ partē ꝫdictionis. iō tales scie de suis ppositionib⁹ nō iterrogāt sꝫ pcedunt ex his tāqꝫ ex veris ꝛ necessarijs. dyaletic⁹ vō qz vt dcm̄ est pcedit p pbabilia. ꝛ p pbabilia possum⁹ vtrāqꝫ partez ꝫdictiōis ꝯcludere: iō ipse iterrogat. Sꝫ si dyaletica eēt determinati generis. qz tunc pcederet ex veris ꝛ necessarijs ideo hoc posito nō iterrogaret: qz non haberet viā ad cōcludēdū vtrāqꝫ partē ꝫdictionis: cū nō sit possibile vtranqꝫ verā eē. demrātor ergo qz pcedit ex veris ꝛ necessarijs ꝛ imediatis causis ꝯclōnis nō iterrogat. sꝫ iterrogat dyaleticus q pcedit ex pbabilib⁹ ꝛ cōibus.

¶ Si autem idez est sillogistica interrogatio ꝛ propositio contradictionis. Propositiones autem sunt secundum vnamquāqꝫ scientiaz ex quibus est sillogismus. Secundum vnāquamqꝫ erit vtiqꝫ aliqua iterrogatio scibilis: ex quibus qui est secundum vnamquāqꝫ sciētiam pprius fit sillogismus.

¶ Postqꝫ phs dterminauit quō scie se habeāt circa cōia: hic determinat quomō se habeāt circa ppria. Circa qd monet qōnes q̄ possunt hr̄e ortū ex pcedentib⁹ ꝛ soluit illas ibi (Om̄ q̄ sunt geometrice intertogatōes) ¶ Ad euidenciā aūt pme partis sciēdū q ppriorꝫ quedaz spectant ad opponētē. quedā ad respōdētē. quedā ad vtrūqꝫ. ad opponētē spectat ppōnere ꝛ iterrogare. ad respōdētē respōdere. ad vtrūqꝫ aūt spectat disputare. phs ergo determinās de pprijs vniuscuiusqꝫ discipline tria facit. qz pmo ostēdit q quelibet scia hꝫ pprias ppōnes ꝛ pprias iterrogatōes que videnꝭ spectare ad opponētē. 2° ait. q hꝫ pprias rōnes q̄ videnꝭ spectare ad rn̄dentē. 3° oñdit q hꝫ pprias disputationes que videnꝭ spectare ad vtrunqꝫ. scđa ibi (Nec est omnez vtiqꝫ) tertia ibi. (Si aūt disputar.) Circa pmū tria facit. qz pmo ostēdit q scia hꝫ pprias ppositiones ꝛ iterrogatiōes. 2° subdiuidit ipsas iterrogatiōes. 3° oñdit vsqꝫ ad quē terminuz iterrogatiōes hꝫ se extēdāt. scđa ibi (Sꝫ ex quibus aūt demonstraꝭ) tertia ibi (Et de his qdē rōne) Circa pmū duo fac. qz pmo facit qd dictū est. vꝫ. q quelibet scia hꝫ pprias iterrogationes sicut habꝫ pprias passiones. 2° ex hoc ꝯcludit q nō quelibet iterrogatio est cuiuslibꝫ scie vt q nō quelibꝫ iterrogatio est medicinalis nec quelibꝫ geometrica ibi (Manifestū est itaqꝫ) Dic ergo q (si interrogatio sillogistica) su. est q̄ est ad vtrāqꝫ partez ꝫdictionis (ꝛ ppō ꝫdictiōis) .i. ppō accipiēs alterā partem ꝫdictionis (est idē. ppōnes aūt) su. sunt pprie (sꝫ vnāquāqꝫ sciam ex qb⁹ est sill's vtiqꝫ sm̄ vnāquāqꝫ sciētiaz erit aliq̄ iterrogatio scibilis) su. ppria (ex qbus) qdē interrogationib⁹ scibilib⁹ (sm̄ vnāquāqꝫ sciam fit sill's pprius) ¶ Notādū aūt q iterrogatio sillogistica ē ppe de ꝯclōne ꝛ est ad vtrāqꝫ partem ꝫdictionis: sed ppō ꝛ maxime ppō demōstratiua est determinate ad alteraz partē ꝫdictiōis. ¶ Notādū etiā q illud idē qd est interrogatio ꝛ qd est ꝯclō in vno sill'o demonstratiuo pōt postea eē ppō in alio sill'o demōstratiuo. hoc ergo mō idez est iterrogatio sillogistica que est ad vtrāqꝫ partē cōtradictionis ꝛ ppō demōstratiua que est determinate accipiēs alterā partē ꝯtradictiōis. ¶ Notādū etiā q phus hoc mō intēdit arguere. vult. n. pbare q q̄libet scia demōstratiua hꝫ pprias iterrogationes. qz hꝫ ppositiones pprias. nā si in scia idē est ppō ꝛ interrogatio: ꝛ scientia demōstratiua hꝫ pprias ppōnes qz pcedit ex pprijs pncipijs ex qbus ꝯstituit sill'm. ꝯñs est ergo q sicut sunt pprie ppōnes in vnaquaqꝫ scia ex qbus fiūt pprij sill'i sꝫ illā sciam sicut sunt in qualibꝫ scia pprie iterrogatiōes ex qbus possunt fieri sillogismi in vnaquaqꝫ scia. ¶ Dubitaret forte aliqs qz videꝭ phs sibi ꝫdicere. dixerat. n. supra q demōstrantē nō est. i. nō ꝯtingit iterrogare. hic aūt loquēs de sciētijs demōstratiuis ait q sunt ibi ppe iterrogatiōes sicut ꝛ ppe respōsiones. ¶ Dicēdū q demōstrator iterrogat ꝛ nō interrogat. intertogat de ꝯclōnibus sed nō iterrogat de pmissis. dyaleticus aūt pōt iterrogare de vtrisqꝫ. demonstratori aūt si negenꝭ ꝯclōnes hꝫ viā ad demōstrādū eas iō pōt iterrogare de ipsis sed si neganꝭ ei pncipia nō hꝫ viā ad pbādūz ea. i. nō dꝫ iterrogare de ipsis: sꝫ debꝫ ea assumere tanqꝫ p se vera. ¶ Aduertēdū tn̄ q lꝫ tā dyaletic⁹ qꝫ demōstrator possint iterrogare de ꝯclōne: alr̄ tn̄ ꝛ alr̄. qz dyaleticus pōt iterrogare de ꝯclōne vt pbet vtrāqꝫ partē ꝫdictionis. demrātor vō sic pōt iterrogare de ꝯclōne vt ꝯcludat alterā partē tm̄. vꝫ. partē verā. Dupl'r ergo differt iterrogatio dyaletica a demrātiua. pmo qz dyaleticus pōt iaz de ꝯclōnib⁹ qꝫ de pmissis iterrogare. demōstrator vero iterrogat solū de conclusionib⁹. Rursus dyaleticus sic iterrogat vt queciūqꝫ pars negeꝭ si velit possit oppositū cōcludere. demrātor ergo sic iterrogat vt nō nisi partez verā demrāre possit. vn̄ dicim⁹ demōstratorē nō iterrogare qz nō iterrogat de pmissis nec de pncipijs. vel dicimus eū nō iterrogare qz nunqꝫ sic iterrogat vt qꝫcunqꝫ partē dictā ꝯcludere possit sꝫ solū partē verā mōstrare pōt. ¶ Vlteri⁹ aūt dubitaret aliqs de eo qd dr̄ in l'ra q sunt iterrogatiōes scibiles in vnaquaqꝫ scia ex qb⁹ fiūt sill'i sm̄ illā sciaz. Cōtra. demōstratiua iterrogatio non est pmissa sꝫ ꝯclusio. cū ergo ex ꝯclōnib⁹ nō fiat sill'i sed ad ꝯclōnes: ex iterrogationib⁹ nō fiēt sillogismi sed ad iterrogatiōes. ¶ Dicēdū q duplex est demrātio. ostēsiua. ꝛ ad ipōle. in demrātiōe ostēsiua demōstrator nō interrogat de pmissis sꝫ assumit eas vel tanqꝫ p se notas: vel tanqꝫ ex p se notis ostēsas. tn̄ potest si vult iterrogare de ꝯclusionib⁹. sꝫ non est iconueniēs q id qd est ꝯclō in vna demrātiōe sit pmissa i alia demrātione. ex iterrogationib⁹ g̊ pñt fieri sill'i demrātiui. qz ex iterrogationibus ꝛ ꝯclōnib⁹ demrātionū pcedentiū pñt fieri pmisse ꝛ ppōnes demrātionū sequētiū. in demrātione autē ad ipōle pꝫ magis eē verꝫ qd dr̄. ¶ Propter qd sciēdum q demrātor: lꝫ possit iterrogare d̄ ꝯclusione demrātionis ostēsiue. tn̄ si vult pōt absqꝫ iterrogatiōe pcedere. pōt. n. assumere pmissas ꝛ ꝯcludere ꝯclōnē itentā. sꝫ in demrātione ad ipōle est q̄si necessariū iterrogare. iterrogat. n. demrātor de ꝯclusiōe quā vult ꝯcludere per ipossibile: vtꝫ ꝯcedat eā aduersari⁹ vel nō: quā si ꝯcedit hꝫ itētū. si vō negat assumit id qd aduersari⁹ ponit ꝛ cōcludit ex eo ad ipossibile: ex quo ipossibiliter cōcluso redit sup id qd aduersari⁹ dixerat. ꝛ oñdit eē falsum dictuz aduersarij ꝛ verꝫ eē suū ppositū. g̊ in demrātione ad ipossibile quodāmodo ex iterrogationib⁹ fiūt sill'i. qz ex eo q iterrogaꝭ aduersari⁹. ꝛ ex eo qd aduersari⁹ dat fit sillogism⁹ ad ꝯcludēdū ipossibile. semp g̊ in demrātione ad ipossibile demrātor iterrogat de ꝯclusiōe quā vult pbare: sꝫ si negeꝭ illa ex opposito ei⁹ qd pōt dici iterrogatio. quia data fuit ab iterrogato aduersario ex tali iterrogatiōe. ꝛ ex eo q aduersari⁹ iterrogat⁹ dedit ꝯcludiꝭ ipossibile

ppter qđ destruit qđ aduersari⁹ ɔcessit ⁊ astruit qđ demōstrator itēdit. pz ergo quō ex iterrogatiōib⁹ fiūt silli demr̄atiui tā ōnsiui q̄ȝ ad ipōle. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Manifestū ergo φ nō ōis interrogatio geometrica erit neqȝ medicinalis: silr̄ at ⁊ i alijs.

¶ Cōcludit ex dictis φ nō quelibȝ iterrogatio cuiuslibet scie. ita φ nō q̄libȝ iterrogatio ē geometrica nec q̄libȝ ē medicinalis. iō ait (Manifestū ē itaqȝ φ non ōis iterrogatio erit vtiqȝ geometrica nec medicinalis. Silr̄ autez ⁊ in alijs) scientijs su. se hȝ φ nō quelibet iterrogatio est cuiuslibȝ disciplīne. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sed ex qbus aut demōstraṫ aliqd de qbus geometria est aut ex eisdē demonstranṫ geometrice sicut in speculatiua. silr̄ aūt in alijs.

¶ Postq̄ȝ ōndit φ q̄libȝ scia hȝ suas iterrogaōes ⁊ suas ppōnes subdiuidit ⁊ distinguit hꝰ iterrogatiōes ⁊ ppōnes ōndēs quot modis pōt dici ppō vl' iterrogatio geometrica vel alicui⁹ alteri⁹ scie. pōt. n. hoc dici duplr̄ vel respectu illi⁹ scie. vl' respectu scie subalternate: vt potest dici ppō geometrica vl' qꝛ p eā aliqd pbet geometria. vel qꝛ p eā nō aliqd pbet geometria sȝ eā solū declarat. pbat tn̄ p eā aliqd pspectiua. Cōtinueṫ aūt sic. nō oēs ppositiones sunt geometrice (sed) dr̄ ppōnes geometrice duplr̄. aut (ex qb⁹ demr̄aṫ aliqd d̄ qb⁹ ē geometria) q. d. φ dr̄ ppōnes geometrice ex qb⁹ demr̄aṫ aliqd in geometria (aut) su. sūt ppōnes geometrice si (ex eisdē demr̄anṫ geometrice) ergo in scia iferiori ⁊ subalternata (sicut speculatiua) vl' pspectiua. ¶ Notādū autez φ nō est ppō geometrica nisi sit in terminis geometricis. tn̄ qꝛ perspectiuus multa assumit que sunt declarata in geometria: ideo ɔtingit aliqñ φ aliqd est solū ɔclusio ī geometria qđ postea est pncipiū in pspectiua. illa ḡ ɔclo geometrica quā assumit pspectiuus vt pncipiū pōt dici ppō geometrica. qꝛ ⁊ si per eā nihil pbet geometra sed solū ipsaȝ cōcludat. pbaṫ tn̄ per eā aliqd geometrice in pspectiua: ideo siue ex geometricis pbetur aliqd in geometria siue si ex eisdē geometricis pbeṫ aliquid in perspectiua quocunqȝ mō fiat ppōnes geometrice dici possunt. ¶ Dubitaret forte aliqs qꝛ videṫ falsūȝ eē qđ hic phs ait φ aliud est ppositio aliud est itertogatio sicut aliud est pmissa ⁊ aliud est ɔclo. Illud ergo p qđ demōstratur aliqd in pspectiua licet possit esse interrogatio ⁊ ɔclo geometrica. non erit tn̄ ɔclo geometrica: sȝ erit ppositio pspectiua. ¶ Dicēdū φ semp organū agit in virtute superioris agētis. perspectiu⁹ ergo vt accipit aliqd a geometria est organū ⁊ instrumētū geometrie. ideo signanter ait phs φ ex eisdē aliqd ostēdiṫ geometrice in pspectiua. nā perspectiua nō pōt aliqd demr̄are ex geometricis nisi demōstret geometrice. i. nisi demōstraret in virtute geometrie. sicut ḡ id qđ facit organū in vtute supioris agētis magis efficiṫ a superiori agēte q̄ȝ ab organo. qꝛ cā primaria plus est influēs q̄ȝ scdaria. ita illud qđ demōstrat perspectiuus geometrice vl' p geometriā magis demōstrat per geometriā q̄ȝ per pspectiuaȝ. accipiamus ergo enūciationē que est qđ cōmune ad ppositionē ⁊ ɔclonē. diceṫ ergo enūciatio geometrica q̄ fit in terminis geometricis: sed hec enūciatio geometrica diceṫ geometrica ppositio qñ per eā aliquid ɔcludit geometrice. nā hoc sonat ppositio quasi pro alio positio. vñ pmisse sunṫ per se ppositiones qꝛ sunt positiones p alio .i. p ɔclusione. cū ergo geometria dicaṫ ɔcludere dupliciter. vel in scia ppria vel in scia subalternata. Et autez id qđ ɔcludiṫ in scia ppria vt in geometria ɔcludat geometra nō est dubiū. etiā id qđ concludiṫ per enūciationem geometricā in pspectiua dubiū eē non debet quin illud plus cōcludat geometra q̄ȝ pspectiu⁹ qꝛ plus agit pncipale agēs q̄ȝ instrumētū. erit ergo ppō geometrica ōis enūciatio per quā ɔcludit aliqd geometra vel in ppria scia vel in subalternata. ¶ Deīde cū dicit.

¶ Et de his quidem rationē contingit ponendam esse ex geometricis principijs ⁊ conclusionibus: sed principiorū non ponendam rationem esse geometrie secundum φ est geometria. similiter autem ⁊ in alijs scientijs.

¶ Ōnso quō scia q̄libet demr̄atiua hȝ ppas iterrogatōes ⁊ ppōnes. ⁊ declarato quot modis dr̄ ppō geometrica vel ſm quācūqȝ aliā sciam. hic vult ōndere vsqȝ ad quē terminū se extēdūt tales ppōnes ⁊ interrogatiōes. nam termin⁹ est cū deuentū est ad ipsa pncipia. illa. n. nō iterroganṫ nec reddiṫ de eis rō in sciētia spāli. iō ait (Et de his qdē) .i. de ɔclōnib⁹ vel (de his qdē) su. q̄ demr̄anṫ i geometria (⁊ rationē ponēdā eē ex geometricis principijs ⁊ cōclōnib⁹. sȝ pncipiorum rō ponēda nō ē geometre) .i. a geometra (ſm φ geometra. Silr̄ aūt ⁊ in alijs scientijs) nulla. n. scia spālis reddit rōnē suorum pncipiorum. terminus ḡ in talib⁹ est cū deuentū est ad pncipia. talia enī nō vlteri⁹ iterroganṫ nec reddiṫ de eis vlteri⁹ rō in scia spāli nisi forte reddaṫ in scia supiori vel in scia cōmuni. ¶ Notādū ergo φ de iterrogationib⁹ .i. de ɔclōnibus reddiṫ rō p ppōnes siue p pmissas. ɔclōnes ergo resoluanṫ in pmissas. pmisse aūt ille si hnt ppositiōes priores in illa scia resoluunṫ ⁊ reddiṫ de eis rō p alia pncipia vel per alias pmissas. totiēs aūt fit talis resolutio cōclōnū in pmissas. ⁊ totiēs reddiṫ talis rō de ɔclōnib⁹ p pmissas donec deuentū sit in ipsa pncipia q̄ nō resoluunṫ i alia nec reddiṫ de eis rō in illa scia: sed ibi est status ⁊ terminus. ¶ Notādū ēt qđ ait φ de his q̄ demōstranṫ in geometria reddiṫ ratio ex geometricis pncipijs ⁊ cōclōnib⁹. qꝛ qđ est ɔclo in vna demr̄atione pōt eē pncipiū in alia. ex talib⁹ ergo q̄ sunt pncipia ⁊ ɔclōnes pōt reddi rō de his que demōstranṫ in geometria. vel pōt aliter exponi. nā vt dictum est qđ est ɔclo in demr̄atiōe vna pōt eē ratio ⁊ pncipiū in alia demr̄atiōe. tn̄ hꝰ ɔclusiones nō pfecte reddūt rōnē alicui⁹ alteri⁹ nisi ipse resoluanṫ in alia .i. in pncipia. ergo nō ex ɔclusionib⁹ tm̄ sȝ ex ɔclusionib⁹ ⁊ pncipijs in aliq̄ scia reddiṫ rō de his .i. de oib⁹ illis su. q̄ demōstranṫ in illa scia. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Neqȝ oēm est itaqȝ scientem interrogationē interrogare: neqȝ secundum omne interrogatum respondere vnoquoqȝ: sed que sunt secundum scientiam determinatam.

¶ Ōndit φ q̄libȝ scia hȝ pprias rn̄siones dicēs (itaqȝ nec est) .i. nō ɔtingit (vnū quēqȝ sciētē iterrogare oēm iterrogationē nec ſm omne iterrogatū rn̄dere de vnoquoqȝ: sȝ que sunt ſm sciam determinatā) q. d. φ sicut scia hȝ pprias iterrogationes ita hȝ ppas rn̄siones. ⁊ sic nō spectat ad sciam aliquā spālē iterrogare q̄ȝlibȝ interrogationē ita nō spectat respondere ad qđlibȝ iterrogatū nec rn̄dere ad qđlibȝ respōsūȝ: sed talia moderāda sunt ſm φ requirit scia determinata in qua fiūt hꝰ interrogationes ⁊ respōsiones. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Si aūt disputat aliquis cū geometra ſm φ geometra manifestūȝ est qm̄ ⁊ bene si ex his aliqd demōstret: si vero nō: nō bene.

¶ Postq̄ȝ ōndit φ q̄libȝ scia hȝ pprias iterrogatiōes ⁊ ppositiones q̄ spectāt ad opponētē. ⁊ φ hȝ pprias rn̄siones q̄ spectāt ad rn̄dētē nūc ōndit φ hȝ pprias disputationes q̄ spectāt ad vtrūqȝ. Circa qđ duo faē. qꝛ pmo faē.

quod dictū est. 2° ꝓbat quod dixerat ibi. (Manifestū est aūt) Dicit ergo (Si aūt disputat) sꝫ. geometra (cuꝫ geometra ſꝫ geometra manifestū est ꝙ bñ) sꝫ. disputat (si ex his) sꝫ. q̄ sunt ꝓpria geometrie (aliqd demrāt siuo nō) .i. si nō disputat geometrice (nō bñ) q. d. ꝙ geometra hꝫ ꝓpriā disputationē. vꝫ. geometricā disputationem. iō si disputat cum geometra geometrice bene fit si nō male. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifestū est aūt qm̄ nō arguit geometraꝫ sed aut secundum accidens.

¶ Probat quod dixerat. Circa quod duo facit. ſm ꝙ dupliciter ꝓbat itentū. scḋa ibi (Quare nō vtiqꝫ.) In pma parte itēdit talē rōnē. qcūqꝫ nō arguit geometrā nō bñ disputat cū geometra. ſꝫ nō disputās geometrice nō arguit geometrā nisi forte ꝑ accñs. g̃ talis nō bñ disputat cū geometra. de hac aūt rōne ponit solū minorē vbi stat tota vtus mediꝫ. d. (manifestū) sꝫ. ē ꝙ nō est bonuꝫ disputare nō geometrice cū geometra (ꝙ) ꝑ qꝛ sꝫ. sic disputās (nō arguit geometraꝫ sed aut) sꝫ. si arguit cū hoc est (ſm accñs) ¶ Notādū aūt ꝙ disputās non geometrice: vtputa disputās musice ꝑ se pōt arguere musicuꝫ. si aūt arguit geometrā hoc erit ſm accñs. vtputa si contingat eū eē geometrā ꝛ musicum: quo posito ex quo arguit ꝑ se music⁹: ꝛ ille music⁹ est geometra seqtur ꝙ arguat geometra per accñs. per se. n. non pōt argui nec redargui nec increpari geometra ſm ꝙ hu⁹: si nesciat rñdere in non geometricis nec ex hoc arguit nec ꝓbat ꝙ nesciat geometriā. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quare nō vtiqꝫ erit ī nō geometricis de geometria disputādū. Latebit enim praue disputantē. silr aūt ꝛ in alijs se habet sciētijs.

¶ Adducit ad hoc idē rōneꝫ scḋam. Formet aūt sic rō. in q̄cūqꝫ scīa latet praue disputātē illa disputatio nō ē ſm illā sciam. vl̕ illa disputatio nō fit bñ ſꝫ illā sciam. ſꝫ disputās de geometria in nō geometricis. i. in his q̄ nō sunt ꝓpa geometrie latebit artē geometricā sꝫ. tūc praue disputātē. ergo talis disputatio nō bñ fit ſm talē artem. de hac rōne ponit minorē vbi stat tota vt⁹ mediꝫ. d. (Quare nō vtiqꝫ erit disputādū de geometria in nō geometricis) .i. in his que nō sunt ꝓpa geometrie (latebit. n.) sꝫ. tūc (praue disputātē) .i. latebit ꝛ non poterit cognosci ꝑ geometriā in tali disputatiōe vtꝝ praue vl̕ bñ disputet (Silr ꝛ in alijs sciētijs se habebit) q. d. ꝙ sicut nō debemus disputare de geometria in nō geometricis ꝛ ī alijs q̄ nō sunt ꝓpria geometrie. silr ꝛ in alijs sciētijs debem⁹ disputare nisi in his q̄ sunt ꝓpria vniuscuiusqꝫ scientie ¶ Notandū aūt ꝙ ars debet eē regula oīum eoꝝ que pertinēt ad illam artē. sicut ergo per regulā cognoscitur quid bene ꝛ qd male omniū dependētium ab illa regula sic per artem aliquā vt per geometriaꝫ debemus cognoscere omnia que spectāt ad ipsam vtrum praue vel bene fiant illa. ꝛ qꝛ disputatio cuiuslibet artis est maxime de spectantibus ad ipsam artē nō bene disputat ſm aliquam artem nisi cognosci possit per illaꝫ artem vtrū praue vel bene disputetur.

¶ Quoniaꝫ autem sunt geometrice interrogationes nōne sunt ꝛ nō geometrice?

¶ Postq̄ auctor ondit qūo artes doctrinales se habēt circa pncipia ꝓpria. In parte ista circa artes ipsas doctrinales mouet quasdaꝫ qōnes ꝛ soluit. Circa qḋ tria facit. qꝛ pmo mouet hꝫ qōnes. 2° subiūgit qōnū solutiōes. 3° ad ɔmēdationē artiū doctrinaliū ostēdit ꝙ in talib⁹ artib⁹ accidūt pauciores deceptiōes q̄ꝫ in alijs. scḋa ibi (Scḋꝫ geometriā aūt) tertia ibi (Hec aūt sunt vt videre) Circa pmuꝫ tria facit. ſm ꝙ tres qōnes mouet. qꝛ pmo mouet qōnes de ɔclōnib⁹. 2° de pmissis. 3° de ipsis silr̕s. 2° ibi (Et ſm vnāquāqꝫ) tertia ibi (Et vtꝝ ſm ignorātiā) Dicit g̃ (Qm̄ aūt sunt īterrogatōes) .i. ɔclōnes (geometrice nōne sunt ꝛ nō geometrice?) Est ergo pma q̄stio ꝙ cū sint alique īterrogationes geometrice vt ille q̄ ɔcludunt ex pncipijs geometricis vtꝝ sint alique iterrogationes nō geometrice. ¶ Dubitaret forte aliqs qꝛ videtur ista q̄stio nulla eē. nā satis est per habita manifestū ꝙ quelibꝫ ars hꝫ ɔclōnes ꝛ īterrogatōes ꝓprias sicut hꝫ ꝓprias pmissas. ꝛ ꝓprias ꝓpōnes. Rursus hoc ēt satis apparet per aliud dictū superi⁹ ꝙ nō oīs iterrogatio est geometrica. frustra ergo hic querit vtꝝ sint alique non geometrice īterrogatōes. ¶ Dicēdū ꝙ īterrogationes ad geometriā possunt se hr̄e quadruplr̕. nā aliq̄ sunt interrogationes que sequunt ex pncipijs geometrie. ꝛ sūt in geometria. aliq̄ vero sequunt ex pncipijs geometrie. ſꝫ nō sunt in geometria: sed in arte alia. aliq̄ vō nec sunt in geometria nec sequuntur ꝓprie ex pncipijs geometrie. possunt tñ videri ex principijs talibus sequi. alique vō nec sūt in geometria nec sequunt ex pncipijs geometrie: nec habēt apparētiā ꝙ sequant ex talibus pncipijs. ɔclōnes. n. geometrice q̄dā sūt in geometria. ꝛ sequūtur ex pncipijs geometrie. verum qꝛ ex pncipijs geometrie nō solū ɔcludunt ɔclōnes geometrie sed etiā ɔcludunt multe ɔclōnes ꝑspectiue: ɔclōnes ille ꝑspectiue q̄ cōcludunt ex ꝓpōnib⁹ geometricis nō sunt in geometria. ɔcludūt tn̄ ex ꝓpōnib⁹ geometrie. Est aūt assignare tertiū modū circa talia. arismetrica in multis hꝫ affinitatē cū geometria. qꝛ q̄libꝫ est de q̄titate: ſꝫ vna sit de q̄titate ɔtinua vt de magnitudine. alia de discreta vt de nūero. ꝓpter hāc aūt affinitatē q̄ ē iter vtrasqꝫ vtunt eisdē pncipijs cōibus: vt ꝙ dē totuꝫ est mai⁹ sua parte. ꝙ si ab equalib⁹ eq̄lia demas. ꝙ que vni ꝛ eidē sunt eadeꝫ. ꝛ ceteris talib⁹. Rursus q̄ sunt vni⁹ transferunt ad aliā. vt quadratū cubū solidū circulare que ꝓpria sunt magnitudini transferunt ad numeros. ꝛ dicit numer⁹ esse cubus quadrat⁹ solidus ꝛ circularis. ꝓpter hāc ergo affinitatē inter geometriā ꝛ arismetricā posset videri multis ꝙ iterrogationes ꝛ ɔclōnes musice que sequunt ex pncipijs arismetrice ꝙ sequerent ex principijs geometrie ita ꝙ īterrogatio musica eēt aliquo mō geometrica. qḋ falsum ē. ꝙ si asseras verū eē eo ꝙ eisdē pncipijs cōib⁹ vtat hec ꝛ illa: iō dicas ꝙ si sequit ex pncipijs vni⁹ ꝙ sequit ex pncipijs alteri⁹. qꝛ eadeꝫ sunt pncipia cōia hic ꝛ ibi. sic dicēs deciperis per fallaciam accñtis. qꝛ pncipijs cōibus in sua cōitate nō vtit nec hec nec illa: ſꝫ quelibꝫ accipit de eis q̄tū reqrit genus subti sui. cōclusiones ergo musice qꝛ sequunt ex pncipijs cōib⁹ applicatis ad numeros: nō aūt ad magnitudies. iō tales ɔclōnes si reducunt in arismetricā extraneū est ab eis ꝙ reducātur in geometriā. tales g̃ ɔclōnes ꝛ tales interrogationes. vꝫ. musice. ꝛ si videant alicui eē geometrice: ſm vitatē aūt nullo mō sunt geometrice. q̄rto aūt mō se possunt habere īterrogationes. qꝛ nec sunt in geometria nec ɔcluduntur per pncipia geometrie nec vident eē in tali arte nec cōcludi ꝑ pncipia talis artis. notū aūt erat per pcedentia ꝙ erāt īterrogatiōes alique nō geometrice vt ille q̄ nec erāt in terminis geometricis nec ɔcludebant ꝑ pncipia geometrica nec videbant eē talia nec ɔcludi per talia. ſꝫ nondū notū erat vtꝝ eēnt interrogationes geometrice vl̕ nō ille que ſꝫ nō ɔcludant ꝑ pncipia geometrie. posset tn̄ videri alicui ꝙ ɔcluderent per talia pncipia cuiusmodi sunt īterrogatiōes musice. ꝓp hoc bonus fuit de talib⁹ mouere qōnē. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. vtrū omnis interrogatio geometrica possit d[...]

cõ ppositio geometrica ꝛ ecõuerso. ꝛ qđ dictũ est de geometrica ppõne ꝛ interrogatiõe itelligẽdũ est de ceteris spãlib⁹ artib⁹. ¶ Dicẽdũ ꝙ pprie loquẽdo aliq̃ enũciatio est geometrica ppositio ꝛ geometrica interrogatio. aliq̃ est ppõ geometrica sꝫ nõ ẽ iterrogatio geometrica. aliq̃ est geometrica iterrogatio ꝛ põt dici ppõ non geometrica vt ꝙ triãgulus habeat angulũ extrinsecũ ẽ interrogatio geometrica. qꝛ ꝯcludit̃ p p̃ncipia geomtrica ꝛ ẽ ppõ geometrica. qꝛ hec q̃ est ꝯclõ vni⁹ demrationis accipit̃ vt p̃missa ꝛ vt p̃ncipiũ alteri⁹ demrãtiõis. hr̃e. n. angulũ extrinsecũ vt pbat̃ p lineã cadẽtẽ eque distãtez 3⁹ lateri. ꝛ pbat hr̃e tres. vt g̃ pbat̃ ꝛ cõcludit̃ geometrice sic est iterrogatio geometrica: sꝫ vt pbat ꝛ concludit aliqđ sic est ppõ geometrica: sꝫ de pũcto ad pũctũ rectã lineã ducere decet sic est ppõ geometrica. qꝛ pp̃e nõ est geometrica iterrogatio: sꝫ magis est interrogatio nãlis. geometra. n. multa pbat p hoc p̃ncipiũ. de pũcto ad pũctum rectã lineã trahere. iõ põt dici ppõ geometrica. verum qꝛ geometria nõ hꝫ vñ pbet qđ dem est nõ interrogat de eo. iõ nõ pp̃e ẽ iterrogatio geometrica. põt tñ eẽ iterrogatio nãl' qꝛ nãlis de hoc iterrogare põt. qꝛ põt hoc pbare. pbat. n. ꝙ iter quelibꝫ duo pũcta cadit linea media. sic etiã põt eẽ interrogatio geometrica si geometra eã pbat ꝛ ꝯcludat. ꝛ tñ nõ erit ppositio geometrica si p eã nihil pbet. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ **Et que scđm vnamquãqꝫ sciam ꝛ que scđz ignorãtiam quãlibet geometrice sunt.**

¶ Mouet scđaz qõnẽ de p̃missis. d. (Et sm vnamquãqꝫ sciam quelibꝫ). s. ppositiones (sm ignorãtiã nõ geometrice sunt). i. sunt n e geometrice tales ppositiones: Est g̃ qđ vtꝝ ppõnes. i. quecũqꝫ que sunt sm ignorantiã sm vnaquãqꝫ sciam: vtputa ppositiones sm ignorãtiã geometrie si nõ sũt geometrice vl' si sũt geometrice. ¶ Notandũ aũt ꝙ quedã sunt propositiones geometrice sm sciam geometrie vt paralellas nõ ꝯcurrere. angulos rectos eq̃les eẽ. ꝛ tales ppositiones sunt vere: q̃s sciẽs geometriã ponit ꝛ cõcedit. alique v̾o sunt ppositiones sm ignorãtiã geometrie vt opposita eis. vꝫ. vt paralellas. i. lineas eque distãtes cõcurrere. angulos rectos ineq̃les esse. tales. n. ppõnes sunt false ꝛ sunt sm ignorãtiaz geometrie. qꝛ nl's assentiret eis nisi ignoraret geometriaz. de talibus ergo que sunt sꝫ ignorãtiã geometrie querit̃ vtꝝ sint geometrice vl' nõ. ꝛ qđ verũ est de ppõnib⁹ sm ignorãtiã geometrie itelligẽdũ est de ppõnib⁹ sm ignorantiã aliarum artiũ. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ **Et vtrum scđm ignorantiam sit qui ex oppositis sillogismus aut paralogismus.**

¶ Mouet tertiã qõnem de ipso sill'o. d. (ꝛ vtꝝ sill'us sm ignorãtiã q est ex oppositis) p̃ncipioꝝ questio est. s. vtꝝ sill'o talis q est sm ignorantiã (sit sill'us aut palogism⁹) ¶ Notãdum aũt ꝙ sicut ex ppositionib⁹ que sunt sm sciam geometrie fiũt aliq sill'i: ita ex ppositionib⁹ q̃ sunt sm ignorãtiã que fiũt ex oppositis p̃ncipioꝝ. ꝛ ex oppositis veritati pñt fieri aliq sill'i. querit̃ ergo de illis sill'is vtꝝ sint sill'i vel palogismi. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ **Scđm geometriã aũt aut ex alia arte vt musica est interrogatio nõ geometrica.**

¶ Soluit questiones p̃dictas. Circa quod tria facit. sꝫ ꝙ tres qõnes pposuit. p̃mo ergo soluit questionẽ p̃maz. 2⁹ scđam. 3⁹ tertiaz. scđa ibi (De geometria aũt) tertia ibi (In doctrinis aũt) dicit ergo (sm geometriã aũt) sup. nõ sunt musice iterrogatiões (aut) su. que (fiũt ex alia arte vt musica iterrogatio nõ geometrica) su. ẽ. ¶ Notandũ aũt ꝙ spãlẽ mẽtionẽ fecit hic de musica. qꝛ cum musica subalternet̃ arismetrice ppter affinitatem arismetrice ad geometriã posset aliqs credere ꝙ musice interrogationes que concludunt̃ per p̃ncipia arismetrice. nõ est aũt dubium ꝙ sunt aliqe interrogatiões nõ geometrice. sed talib⁹ affinib⁹ põt dubiũ esse. ideo philosophus determinãs hanc questionẽ ait tales interrogationes nõ eẽ geometricas vt iterrogatiões musice nõ sunt geometrice. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **De geometria paralellas subire opiari geometrica quodammodo est ꝛ non geometrica alio modo.**

¶ Soluit scđam qõnem vtꝝ ppositiones sm ignorãtiaz geometrie sint geometrice vel nõ. ꝛ ait ꝙ sũt aliquo mõ geometrice aliquo mõ nõ. Circa qđ duo fac. qꝛ p̃ dat h⁹ solutionẽ. 2⁹ solutionẽ datã declarat ꝛ manifestat p sill'e ibi (Dupl'r. n.) Dicit g̃ (de geometria aũt) vt est qꝛ adinicẽ (palellas subire). i. ꝯcurrere (opinari geometrica quodãmõ ẽ ꝛ nõ geometrica alio mõ) ¶ Dubitaret forte aliqs qũo palellas ꝯcurrere opinari sit geometricum vno mõ. ꝛ nõ geometricũ alio mõ. ¶ Dicẽdũ ꝙ geometricũ põt dici dupl'r. sm mãm ꝛ formã. Illud est geometricũ sm mãm qđ fit in terminis geometricis. Illud est aũt talis sm formaz qđ ordinat̃ ꝛ ꝯponit̃ mõ geometrico. nã in ppõne termini se hñt vt mã. qui g̃ dic palellas ꝯcurrere: qꝛ loquit̃ in terminis geometricis loquit̃ propositionẽ geometricã sm mãm. qꝛ termini ex qb⁹ composita est hꝰ ppositio sunt geometrici. nõ aũt loquit̃ ppositionẽ geometricã sm formã. qꝛ ppõ illa nõ ẽ ordinata mõ geometrico. geometra. n. nõ diceret ꝙ hoc p̃dicatũ ꝯcurrere deberet ꝯponi cũ paralellis: imo magis deberet remoueri ab eis. nõ. n. diceret geometra paralellas ꝯcurrere: imo diceret oppositũ. diceret. n. paralellas non ꝯcurrere. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ **Dupliciter eniz est hoc sicut arithmon: qđ est sine rithmo. altera quidẽ non geometrica est in non habendo: altera vero in praue habendo ꝛ ignorantia huius que ex huiusmodi principijs contraria est.**

¶ Qđ dixerat mãifestat p sill'e. d. (Dupl'r. n. ẽ hoc). i. dupl'r ẽ nõ geometricũ (sicut) su. dupl'r dr̃ (arismon qđ ẽ sine rismo) vl' sine ritmo: ꝛ exponit se dicẽs (altera qdẽ) su. ppositio (nõ geometrica est in nõ hñdo). i. in nihil habẽdo de geometria. qꝛ nec est geometrica sm mãm nec sm formã sicut arismon põt dici illud qđ nihil hꝫ de rismo (altera v̾o) su. ppositio dr̃ nõ geometrica (in praue habẽdo) vt illa que hꝫ terminos geometricos. sꝫ hꝫ eos praue ordinatos ꝛ compositos (Et ignorãtia) i. ppõ sꝫ ignorãtiã (q̃ ex hꝰ p̃ncipijs) su. male ordinatis (est ꝯtria v̾itati ꝛ scie geometrice hoc ẽ). i. est hoc mõ non geometrica nõ ꝙ nihil habeat: sꝫ qꝛ praue hꝫ. non ꝙ nullo mõ sit geometrica: sꝫ qꝛ ẽ prauo mõ geometrica. ¶ Notandũ aũt ꝙ arismon. i. sine rismo ꝛ sine ꝯsonantia dici põt vl' qđ nullã hꝫ ꝯsonãtiã vel qđ prauã hꝫ. sic ꝛ nõ geometrica dici põt vl' ꝙ nihil hꝫ de his que spectãt ad geometrã vel qđ praue hꝫ. ¶ Notãdũ etiã ꝙ ppositio sꝫ ignorãtiã ẽ ex p̃ncipijs. i. ex p̃ncipijs ꝯtrio mõ sũptis. ꝛ ex p̃ncipijs oppositis v̾itati. iõ talis ppõ ẽ ꝯtria v̾itati ꝛ scie. ppositio. n. sm sciam est p̃ncipiũ veꝝ. ꝛ ẽ ex terminis bñ ꝯpositis ꝛ ordinatis. ppõ aũt sm ignorãtiã ẽ p̃ncipium falsũ. ꝛ ẽ ex p̃ncipijs praue ꝯpositis ꝛ ordinatis. ¶ Notandũ etiaz ꝙ ipsi termini sunt p̃ncipia ppositionis. ppositio ergo q̃ est ex terminis hꝰ. i. ex terminis male adinincẽ ꝯpositis ꝛ ordinatis dicet̃ eẽ ex p̃ncipijs hꝰ. i. male ꝯpositis ꝛ ordinatis. ¶ Notãdũ etiã ꝙ ex hoc ẽ solu-

ta scða q̄stio. nā cū querebat̄ vtrū ꝓpositiones fm ignorantiā geometrie debēt dici geometrice vl̄ nō geometrice dici dꝫ ꝙ dici debēt nō geometrice nō ꝙ nihil habeāt. sꝫ qꝛ praue habēt. ¶ Dubitaret forte aliqs cū ꝓpositio fm ignorātiā geometrie sit geometrica vno mō: nō geometrica alio mō. q̄re pħs poti⁹ appellat eam nō geometricam q̄ȝ geometricā ⁊ q̄re in loquēdo de hꝰ ꝓpositione poti⁹ distinguit de non geometrica q̄ȝ de geometrica. ¶ Dicēdum ꝙ id qð est tale fm māā est tale fm qd. qð aūt est tale fm formā est tale simplr̄. qꝛ ergo ꝓpositio fm ignorantiaꝫ geometrie est geometrica fm māām. qꝛ componit̄ ex terminis geometricis. iō est geometrica fm qd. qꝛ vō nō ē geometrica fm formā. qꝛ est male ordinata ⁊ ꝯposita fm illos terminos: iō nō ē geometrica simplr̄. ⁊ qꝛ ab eo qð ē simplr̄ dꝫ fieri dnoiatio: iō talis ꝓpō simplr̄ dici dꝫ nō geometrica. pħs ḡ in dterminādo de tali ꝓpōne debuit distinguere de geometrico qð ꝯpetit ei simplr̄. ¶ Deinde cū dicit.

¶ In doctrinis autem non est paralogismus. similiter sic in dialogis eo ꝙ medium sit semper duplr̄. ⁊ de hoc enim omni. ⁊ hoc iterū dicit̄ de alio omni. ꝙ aūt p̄dicat̄ nō dī omne.

¶ Soluit questionē tertiā ondens ꝙ silli facti ex ꝓpositionib⁹ fm ignorātiā debēt dici poti⁹ silli q̄ȝ paralogismi. ideo ait ꝙ (in doctrinis aūt) .i. in sciētijs doctrinalibus (nō est simplr̄ paralogism⁹) .i. nō cōmittit̄ in talib⁹ sciētijs palogismus (sicut in dyaleticis eo ꝙ ꝑ mediū) sup. vnum ⁊ idē (sit sꝫ duplr̄) .i. ꝯparet̄ ad duo. s. ad maiorē ⁊ minorē extremitatē (⁊ de hoc. n. omni) .i. de omni medio su. dr̄ ⁊ p̄dicat̄ maior extremitas (⁊ iterū hoc) .i. mediū (dicit̄ de omni alio) .i. de omni minori extremitate (qð aūt p̄dicat̄ nō dr̄ omne) ¶ Notādū aūt ꝙ signum vl̄e ponit̄ ad subm: nō aūt ad p̄dicatuꝫ. nulla ꝓpositio ē vða si p̄dicatuꝫ vniuersalr̄ sumat̄. in maiori ergo ꝓpōne vbi mediū subijcit̄ maior extremitas dicit̄ de omni medio. Signū ergo vl̄e ponit̄ ad mediū qð ibi subijcit̄. nō aūt ad maiorē extremitatē que p̄dicat̄. in minori vō ꝓpositione mediū dicit̄ de omni minori extremitate ita ꝙ ibi signū vl̄e omne ponit̄ ad minorē extremitatē que sbijcit̄ nō ad mediū qð p̄dicat̄. volēs ḡ pħs reddere cāꝫ q̄re signū vl̄e omne nō ponat̄ in maiori ꝓpōne ad maiorē extremitatē nec in minori ad mediū: ait ꝙ id qð p̄dicat̄ nō dicit̄ omne. ⁊ ideo oē nō dꝫ addi ad p̄dicatuꝫ. sed ad subm. ¶ Notādū etiā vim rōnis pħi in hoc cōsistere ꝙ in doctrinis siue fiāt silli ex ꝓpositionib⁹ scientie siue ex ꝓpositiōibus ignorātie illi sillogismi nō sunt paralogismi sicut i dyaleticis. ꝙ nō sint paralogismi pꝫ. qꝛ seruāt modū ⁊ formā sillogisticam. modus aūt ⁊ forma sillogistica tollit̄ vel qꝛ nō sillogiçam⁹ in trib⁹ terminis: vl̄ qꝛ illos tres termīos nō ordīam⁹ fꝫ modū ⁊ figuram. ergo cū in doctrinis ex qbuscūqꝫ ꝓpositionib⁹ sillogiçemus siue ex ꝓpositionib⁹ sciē siue ignorātie si sillogiçamus in trib⁹ terminis ⁊ seruemus modū ⁊ figuram qꝛ maior extremitas dicit̄ de omni medio. ⁊ mediuꝫ de omni minori extremitate. sic ergo faciēdo nō facimus paralogismū fꝫ sillm̄. soluta ē ergo tertia questio. nā cuꝫ dicit̄ vtrū silli facti ex ꝓpositionib⁹ fm ignorātiaꝫ sint silli vel paralogismi pꝫ ꝙ tales silli sꝫ peccent in mā. qꝛ accipiūt ꝓpositiones falsas. nō tn̄ peccāt in forma quia erūt in trib⁹ terminis. ⁊ seruabūt modū ⁊ figurā sillogisticā. iō nō erūt paralogismi. qꝛ paralogism⁹ dic̄ sillm̄ peccāt̄ in forma. silli ergo si nō habeāt aliud malū nec aliud pctm̄ nisi qꝛ sunt ex ꝓpositionib⁹ ignorantie peccabūt in materia ⁊ nō in forma. iō nō erūt paralogismi. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄re p̄dicatū nō dr̄ oē. ⁊ q̄re signū vl̄e nō dꝫ addi ad p̄dicatū. ¶ Dōm ꝙ p̄dicatuꝫ tenet locū forme. subm vō locuꝫ materie. res aūt semp cōstat ex tota forma sua lꝫ nō sp ꝯstet ex tota sua mā. vñ in. 7. meta. scribit̄ ꝙ forma nō diuidit̄ nisi ꝑ materiā. dr̄. n. albedo ꝑ supficiē qꝛ supficies ē subm albedinis. tota tn̄ rō albedinis ⁊ tota diffinitio albi reseruatur in q̄libꝫ parte supficiei. ⁊ qð videm⁹ in naturis rerū. ita in ipsis ꝓpositionib⁹ vt tenēt hūc modū eē dꝫ. si ergo fiat talis ꝓpositio. oīs hō est aīal. qꝛ hic oīs homo subijcit̄ aīali oꝫ ꝙ aīal diuidat̄ fm diffinitionē oīs hoīs. ita tn̄ ꝙ tota rō p̄dicati ⁊ totū id qð ponit̄ in p̄dicato reseruabit̄ in quolibet hoīe. totū ergo p̄dicatū dicet̄ de qualibꝫ parte subiecti. erit ergo sensus. oīs homo est aīal. sor. ē aīal. calias est aīal. ⁊ sic ð quolibꝫ. sic ergo diceret̄. oīs homo est oē aīal. vel oīs homo est omne risibile. oporteret ꝙ totum p̄dicatū vt totū hoc. omne aīal vel omne risibile diceretur de quolibꝫ singulari hoīe. esset ergo sor. oē risibile. ⁊ qꝛ hec stare nō possunt: ideo qð p̄dicat̄ nō dr̄ omne ⁊ signum vniuersale ad p̄dicatū addi nō debet.

¶ Hec autem sunt vt videre est intellectu: sed in rationibus latet vtrum omnis circulus figura sit. si autem scribatur manifestum est. quod autem sunt carmina circulus manifestum quoniam non est.

¶ Postq̄ȝ auctor circa doctrinales sciās ꝓposuit quasdaꝫ q̄ōnes. ⁊ soluit. In pte ista vt dicebat̄ ad cōmēdationeꝫ sciāꝝ doctrinaliū ostēdit ꝙ in eis nō fiūt deceptiōes sic in alijs. ¶ Ad cui⁹ euidētiā sciēdū ꝙ in deceptiōib⁹ est hic ordo ꝙ in aliqbus magis decipit̄ hō ꝑ aliū vt in fallacijs in dictiōe. in aliqb⁹ vō nō min⁹ ꝑ seipm vt in fallacijs extra dictionē, put vult pħus in elencis. duo ḡ facit pħs fm ꝙ duplr̄ cōmēdat sciās doctrinales. nā p̄mo cōmēdat eas. qꝛ min⁹ decipit̄ hō in eis fm deceptiōes illas fm q̄s magis decipit̄ ꝑ aliū. 2° ꝙ min⁹ decipit̄ in eis fm deceptōes illas ꝑ q̄s non minus decipit̄ a seipso ibi. (Cōtingit aūt quosdā) Propter p̄mū sciendū ꝙ qs pōt magis decipi ꝑ aliū in aliqb⁹ duplr̄. p̄ ex pte reꝝ deqb⁹ arguit̄. 2° ex pte modi arguēdi. duo ḡ fac̄ fꝫ ꝙ his duobus modis ondit ꝙ min⁹ decipimur in doctrinalib⁹ q̄ȝ i alijs. scða ibi (Nō oꝫ aūt instantiā) vel possum⁹ alr̄ diuidere ⁊ planī⁹. dicem⁹. n. ꝙ tria fac̄ pħs in pn̄ti lectiōe fꝫ ꝙ triplicē dr̄iaꝫ dat iter sciās doctriales. i. iter sciās mathematicas q̄ per antonomasiā dnr̄ doctrinales: ⁊ sciās alias ex qb⁹ trib⁹ drn̄tijs seq̄t̄ ꝙ in doctrinalib⁹ minus decipimur q̄ȝ in alijs. Prima dr̄ia ē ꝙ doctrinales sciē magis se offerūt itellectui q̄ȝ alie: ⁊ i eis magis arguim⁹ sensibilr̄ q̄ȝ in alijs. Scða ē ꝙ in doctrinalib⁹ nō istam⁹ nisi vlr̄. nō āt istam⁹ ibi pticulariter sicut ⁊ in alijs. Tertia est ꝙ in doctrinalib⁹ arguimus magis ꝯuertibilr̄ q̄ȝ in alijs. scða ibi (Nō oꝫ aūt istātiā) tertia ibi (Cōtingit aūt quosdā) In p̄ma pte itēdit talē rōnē. Quecūqꝫ magis se offerūt itellectui. ⁊ in qbuscunqꝫ magis sensibilr̄ arguim⁹ in illis min⁹ decipimur. doctrinales vl̄ mathematice sunt hꝰ. ḡ ⁊c̄. iō ait (Hec āt) .i. mathematice doctrinales (sunt vt videre itellectu) vl̄ vt habēt aliq textus: vt est videri ad itellectū. q. d. ꝙ mathematice ita se offerūt itellectui ꝙ nō latēt itellectū sꝫ sunt q̄si videre ad ipm (sꝫ in rationib⁹) .i. in argumētationib⁹ (latet vtrū ois circulus sit figura) in argumētationib⁹ poterit nos latere ⁊ poterimus decipi ⁊ poterit nobis ꝯcludi ꝙ poema sit circulus (si aūt scribat̄) ꝙ si arguat̄ mō mathematico ꝓpter hoc ꝙ ille modus arguēdi est ita sensibilis (manifestū est āt ꝙ carmina nō sunt circulus. manifestum) sup. statim erit (ꝙ nō est) sic poema circulus. ¶ Notādū aūt duo eē tacta ꝓpter q̄ minus decipimur

in mathematicis que arguunt sensibiliter ꝛ per descriptiones factas in puluere q̄ȝ in alijs sciētijs que arguūt per ratiōes.i.per argumētatiōes factas solū in voce.primū est ꝙ mathematice ita se offerūt itellectui ꝙ quasi intellectus videt eas. Secundū ē qꝛ sensibiliter arguūt ꝙ nō possumus.ita decipi in eis.posset.n.quis decipi in alijs sciētijs per equiuocatōēȝ sic.omnis circulus est figura.poema homeri est circulus.ǧ est figura. ¶ Notādum etiā ꝙ in equiuocatōe cum sit fallacia in dictione magis decipimur per aliū.in talibus ergo deceptōibus decipimur minus in doctinalibus ꝛ hoc ex parte rerū traditaꝝ q̄ ita se offerūt intellectui ꝛ q̄ sunt tales ꝙ possimus in eis.ita sensibiliter demr̄atiōes facere. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄re mathematice.ita se offerūt itellectui. ¶ Dōm ꝙ nostrū intelligere nō est sine fantasia siue sine imaginatiōe.vt ꝓbatur 3° de aīa.ꝛ qꝛ nō est sine imaginatiōe nō est sine continuo.ideo dicit̄ in libro de memoria.ꝙ nostꝝ intelligere est cuȝ cōtinuo ꝛ tēpore.qꝛ ergo ꝯtinuū ꝛ q̄titas magis se offerūt imaginatōi. ꝛ ideo magis se offerunt intellectui. demr̄ationes ergo mathematice q̄ sunt de q̄titate magis sunt nobis note ꝛ magis certe.ideo dicit ꝯmētator sup scōm meta. ꝙ tales sunt certe in p̄mo gradu certitudinis: imo in talib⁹ vt idē vult in p̄mo physicoꝝ sūt magis note nobis cause q̄ȝ effect⁹.ita ꝙ eadē sūt p̄us nota nobis ꝛ nature.g n. vidu ꝙ triāgulus hȝ tres p̄us vidit ꝙ hēbat angulū extrinsecū de quo dubitate nō p̄ n̄t sciētes geometriā. ꝛ tñ hr̄e angulū ē cā de hr̄e tres.ǧ. tuȝ qꝛ mathematice sunt itꝫ ꝓportōate imagini.tū etiā qꝛ in eis est notior cā q̄ȝ effectus.iō talia maxie se offerūt itellectui nr̄o ꝛ pauciores deceptōes accidūt in ipsis q̄ȝ accidāt vel in nālibus vel in metaphysicalib⁹ vel etiā in logicalibus. ꝛ qd̄ dicēȝ ē de ꝯtinuo qd̄ ita se offert itellectui intelligēdūȝ ē ꝛ de numero.nā ꝛ numerus de quo cōsiderat arismetrica cāuꝫ ex diuisiōe cōtinui. ¶ Deide cū dicit.

¶ **Non oȝ aūt instantiā in ipm ferre si sit ꝓpositio iductiua.sicut.n.ꝓpō est q̄ nō ē i plurib⁹. nō.n.erit in oibus.ex vlibus aūt est sill'us.**

¶ Dat secundaȝ drn̄tiaȝ inter doctrinales sciētias ꝛ alias qꝛ in eis nō instat̄ ꝑticulr̄.sed vl'iter tm̄.Arguat̄ ǧ sic.in quibuscūq; nō instat̄ nisi vl'iter tm̄ in eis accidit minor deceptio.sȝ doctrinales sunt hmōi.ǧ ꝛc̄.in hac aūt rōne sic ꝓcedit.qꝛ p̄mo ꝓbat istātias doctrinales eē vl'es.2° assignat rōnē dicti vel ꝓbat qd̄ supposuerat ibi.(Manifestuȝ ꝙ neq;.)Dicit ergo ꝙ (nō opȝ aūt in ipm).i.cōtra ipm demōstratorē (ferre instātiā si sit ꝓpositio inductiua).i.particularis.(sicut.n.nec ꝓpositio est)s.doctrinalis (q̄ nō est in plurib⁹.nō.n.erit in oibus).q.d.ꝙ propositio doctrinalis dȝ esse in oibus.ꝛ qꝛ dȝ esse in oibus opȝ ꝙ sit in pluribus.ꝛ qꝛ dȝ esse in pluribus nō pōt esse inductiua.i.particularis. ꝓpōnes ergo ꝛ instāne doctrinales sunt in pluribus ꝛ etiā in oibus.qꝛ sunt vl'es . non ergo sunt inductiue ꝛ particulares.Quod aūt sint vl'es ꝑȝ qꝛ (ex vlibus aūt est vel fit sillogismus)s.doctrinalis. ¶ Notāduȝ aūt ꝙ in his in q̄bus si est in vno est in omnib⁹ si nō est in vno ē in nullo. minus possumus decipi q̄ȝ in his in q̄bus in aliq̄bus est in aliq̄bus nō . Et qꝛ tales sunt doctrinales vbi nō debēt dari instātie ꝑticulares.iō ꝛc̄. ¶ Notādū etiā vim ratōis phi in hoc consistere.q̄lescūq; sunt ꝓpōnes tales sunt instātie.sed ꝓpōnes doctrinales ex q̄bus fit sill'us doctrinalis sunt vl'es. ergo ꝛ instantie. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Manifestū aūt ē: q̄m neq; instātia ē.eedē.n. sūt ꝓpōnes ꝛ istātie.quā.n.ferūt instātiā.hec erit vtiq; ꝓpō aut dialetica aut demr̄atiua.**

¶ Assignat rōēȝ dicti vel ꝓbat qd̄ supposuerat.dixerat eniȝ ꝙ instātie doctrinales.qꝛ ꝓpōnes ibi assumpte vniuersales sunt cuius ratiōem assignat.d.(Manifestū ꝙ neq; instātia ē)s.ꝑticularis in doctrinalib⁹ cū ꝓpōnes sūt ibi vl'es.(eadē.n.)vel vt hȝ alia lr̄a.(eedē.n.)eadē ergo enūciabilis vel eedeȝ enūciatiōes (sunt ꝓpōnes ꝛ istātie)qꝛ.(quā.n.ferunt instātiā)aliqs ꝯ aduersariuȝ (hec vtiq; fiet ꝓpō)s.ꝑ se (aut dyaletica aut demr̄atiua) q.d.ꝙ in dyaleticis ꝛ in demr̄atiuis eedē sunt ꝓpōnes ꝛ instātie. ꝓbatū est ǧ qd̄ fuerat suppositū.vȝ.ꝙ eedē sint ꝓpōnes ꝛ istātie vbi nō sunt ꝓpōnes ꝑticulares nec instātie ꝑticulares erūt. ¶ Notāduȝ aūt ꝙ sicut in equiuocatōibus hō decipit̄ magis cū alio ǧ.cū ex ꝑte reꝝ traditaꝝ. qꝛ doctrinales magis se offerūt itellectui.tuȝ etiā ex ꝑte modi arguēdi: vt qꝛ nō istamus i doctrinalibus ꝑticulariter minus possumus decipi ꝑ aliū i doctrinalibus q̄ȝ in alijs. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄ est cā q̄re in doctrinalibus nō ē instare particulariter. ¶ Dōm ꝙ vt dcm̄ ē in talib⁹ sūt magis note cause q̄ȝ effectus . vbi eniȝ sunt magis noti effectus q̄ȝ cause vt in nālib⁹ ꝯtingit aliqñ ꝓcedere ex signis ꝛ ex his q̄ sunt ꝑ accn̄s.talia aūt nō sp̄ sūt de omni nec vl'iter.iō ꝯtingit i talib⁹ ꝑticulariter istare.sȝ i mathematicis vbi sūt magis note cāe q̄ȝ effectus ꝓcedimus ex his q̄ sunt ꝑ se. ea aūt q̄ sunt ꝑ se sunt in omni.opposita vō sunt i nullo. Si.n.est ꝑ se ꝙ aīa sit imortalis si vna ē imortalis oēs sunt imortales.ꝛ si oppositū eius qd̄ ē ꝑ se ꝙ anima sit mortalis si vna est mortalis nulla est imortalis. in talibus ergo ꝓpōnes ꝛ instātie sunt vl'es. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Contingit aūt quosdaȝ nō sillogistice dicere ꝑꝑ hoc ꝙ accipiūt vtrisq; inherētia: vt ꝛ scenes facit ꝙ ignis i multiplicata analogia sit. ꝛ nāq; ignis cito gn̄atur vt dicit. ꝛ hec ē analogia. Aliqñ qdē igit̄ sillogizare nō ꝯtigit ex acceptis. aliqñ vō ꝯtingit sed nō videt̄.**

¶ Dat tertiā drn̄tiā inter sciās doctrinales ꝛ alias qꝛ doctriales arguūt magis ꝯuertibiliter q̄ȝ alie . ꝛ iō minus est deceptio i eis q̄ȝ in alijs.duo ǧ facit.qꝛ p̄mo ostendit q̄uo in talib⁹ accidit deceptio.ꝛ ex eo ꝙ arguimus a positione ꝯſitis.nā nō accidit deceptio ex tali argumentatione nisi in nō ꝯuertibilib⁹.2° oñdit ꝙ doctrinales arguūt ꝯuertibil'r ꝓpter qd̄ talis deceptio nō contingit illis ibi.(Si āt eēt impōle)i p̄ma ꝑte ponit q̄uo decept⁹ fuit qdā phs scenes.qꝛ arguebat ex puris affirmatiuis. volebat.n.ꝓbare ꝙ ignis gn̄aret̄ in multiplicata ꝓportione.arguebat āt sic. Quicq̄d gn̄atur i multiplicata ꝓportōe gn̄at̄ cito.ignis generat̄ cito.ǧ ꝛc̄.cōstat āt ꝙ nō sillogiçabat qꝛ arguebat ex puris affirmatiuis ideo ait. (Cōtingit āt quosdā nō sillogistice dicere ꝑꝑ id ꝙ accipiūt iherētia vtrisq;).i.qꝛ arguūt ex vtrisq; inherētib⁹ hoc ē ex vtrisq; affirmatiuis s.ī scōa figura (vt scenes facit ꝙ ignis fit).i.gn̄at̄ (i m'ltiplicata analogia)hec ē ꝯcl'o quā intēdebat ꝓbare (ꝛ nāq; ignis cito generat̄ sic dicit)hec ē minor (ꝛ hec analogia).i. analogia ē hec s. ue ē hoc.i.ē id qd̄ cito gn̄at̄.hec ē maior.vȝ.ꝙ multiplicata analogia est hoc.i.generat̄ cito.ignis generat̄ cito. ergo ꝛc̄.ꝛ subdit ꝙ (aliqñ qdē igr̄ sillogiçare nō ꝯtingit ex acceptis aliqñ ꝯtingit:sȝ nō vr̄).i.nō fit euidēs sill'us quia nō seruat̄ ibi forma sillogistica. ¶ Notāduȝ autē ꝙ scenes fuit deceptus arguēdo ex puris affirmatiuis nō tñ semꝑ in tali argumētatōe fit deceptio.sed aliq̄ndo fit ibi deceptio.aliquando non. ꝛ aliquando fit ibi sillogismus aliqñ nō.nā qñ arguimus in materia ꝯuertibili

fit ibi sillis ⁊ nõ decipimur. sed quãdo nõ arguimus in ꝯuertibilibus decipimur ⁊ nõ fit ibi sillus. ¶ Notãdũ etiaꝫ ꝙ generari in multiplicata analogia siue in multiplicata ꝓportiõe est ꝙ q̃titas generata excedat q̃titatẽ corruptã. ⁊ qꝛ ignis est rarissimũ corpoꝝ. ideo semp generat̃ multiplicata analogia. ¶ Dubitaret forte aliqs vtꝝ qḋ generat̃ in multiplicata analogia generet̃ cito ¶ Dõm ꝙ id qḋ generat̃ in multiplicata analogia ẽ magis formalis. nam elemẽta magis mãlia plus habẽt de materia ⁊ minus de forma. vnde minus habẽt de dimensionibus terminatis ⁊ minus occupant de loco. elementa v̾o formalia magis habẽt de forma ⁊ plus de loco ⁊ plus habẽt de dimẽsionibus terminatis. ⁊ qꝛ quãto in maiori q̃titate est agẽs ⁊ magis formale tãto plus agit ⁊ velocius ꝯuertit ⁊ quãto in minori q̃titate est patiẽs ⁊ q̃to est magis mãle tãto ⁊ magis subycit̃ actioni agẽtis ⁊ citius cõuertit̃ in ipm ⁊ accipit formã eius. ⁊ qꝛ generatũ in multiplicata analogia est in maiori quãtitate ⁊ magis formale. illud v̾o ex quo generatur est in minori q̃titate ⁊ magis mãle. ideo in talibus est gnãtio velox ⁊ cito. qꝛ tota causa velocitatis in trãsmutatõibus ẽ ex dñio agẽtis supra patiẽs. ⁊ qꝛ in talib⁹ passum multũ subycit̃ dominio agentis: eo ꝙ in eo sit mãlitas ⁊ paucitas. in agẽte v̾o formalitas ⁊ excessus. iõ est ibi generatio cito nisi ꝑ accidens impediat̃. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs vtꝝ talis argumẽtatio sit in materia ꝯuertibili vt vtꝝ conuertãtur hec adinuicẽ ꝙ id ꝙ generat̃ multiplicata analogia vt in multiplicata ꝓportõe generet̃ cito ⁊ ecõuerso. ¶ Dõm ꝙ in talibus hoc est ꝑ se ꝙ generatio cito fiat ex dñio agentis supra passum. sed hꝰ dominiũ potest ꝯtingere nõ solũ ex multiplicata analogia ad passum. sed etiã ex remissione qualitatũ actiuaꝝ ⁊ passiuarũ ipsius passi ⁊ ex aere fit cito generatio ⁊ aer cito corrũpitur vt generet̃ inde cito aliqd. qꝛ hꝫ multũ remissas q̃litates actiuas ⁊ passiuas. decipiebatur g̃ scẽnes qꝛ arguebat ex puris affirmatiuis in mã nõ ꝯuertibili. põt. n. ꝓpter nimiam passibilitatẽ aeris ex aere cito generari aqua. qꝛ aqua generata ad aerẽ corruptum nõ se habebit in ꝓportiõe multiplicata sed magis in diminuta. qꝛ ex decem pugillis aeris gnãbit̃ vnus pugillus aque. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs de eo qḋ p̄hus ĩnuit ꝙ in ꝯuertibilibus fiat sillꝰs sed nõ videt̃. ¶ Dicendũ ꝙ si fiat sillꝰs ex puris affirmatiuis in scḋa figura nõ ẽ ibi forma sillogistica. sꝫ ẽ reducibilis ad formã. qꝛ si ꝯuertat̃ maior ⁊ ꝯuertat̃ vl̾iter qḋ poterit fieri ꝓpter conuertibilitatẽ terminoꝝ. vl̾is. n. affirmatiua põt cõuerti in vl̾em affirmatiuã gratia materie vt quando sunt termini ꝯuertibiles. ꝯuersa ergo maiori statiꝫ erit sillꝰs in mõ ⁊ figura. qꝛ erit in p̄mo per se. sillꝰs ergo factus ex puris affirmatiuis in secũda figura si sint termini conuertibiles dr̃ esse sillꝰs. qꝛ de facili põt reduci ad formã sillogisticam dicit̃ tamẽ apparere ⁊ nõ videri. qꝛ res apparet ⁊ videt̃ ⁊ manifestat̃ esse talis ꝑ formã suã. ergo qꝛ ibi nõ reseruat̃ forma sillogistica nõ apparet eẽ sillogismus. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Si aũt impossibile esset ex falsis veꝝ mõstrare facile vtiq̃ eẽt soluere. ꝯuerterent̃. n. ex necessitatẽ. sit. n. cõclusio. a. esse. hoc aũt cuꝫ sit ea vtiq̃ sunt que noui: quoniaꝫ sunt vt. b. ex his demonstrabo quod illud est.

¶ Ostẽdit ꝙ in doctrinalibus nõ accidat talis deceptio qꝛ arguunt cõuertibiliter. Propter qḋ sciẽdũ ꝙ doctrinales sciẽtie quãtũ ad p̄ns spectat tripl̾r arguunt cõuertibiliter. vꝫ. ex parte cause. ex parte veritatis ⁊ falsitatis ꝓpositionũ. ⁊ ex pte terminoꝝ. Ex parte cause arguunt cõuertibil̾r. qꝛ arguũt ex causa equata. nõ. n. habẽt nisi vnũ mediũ ad vnã ꝯclõnẽ ⁊ nõ est nisi vna ꝯcl̾o vnius medij qḋ nõ esset nisi medium illud esset causa equata ꝯcl̾onis que causa equata de necessitate ꝯuertit̃ cũ suo causato. Scḋo arguũt ꝯuertibil̾r ex parte v̾itatis ⁊ falsitatis ꝓpositionũ. nã demõstratiua sciẽtia tales p̄missas assumit q̃ si sunt vere de necessitate est vera ꝯcl̾o ⁊ ecõuerso. ⁊ si sunt false de necessitate est falsa ꝯclusio ⁊ ecõuerso. Tertio arguũt ꝯuertibil̾r ex parte terminoꝝ. qꝛ accipiũt terminos ꝯuertibiles. ĩ potissima. n. demr̃atõe oẽs termini sunt cõuertibiles. Tria ergo facit p̄hus sꝫ ꝙ tripliciter oñdit ꝙ demr̃atiue scientie arguũt ꝯuertibiliter. nã p̄mo ostẽdit hoc ex pte v̾itatis ⁊ falsitatis ꝓpõnũ. 2° ex parte terminoꝝ. 3° ex pte eq̃tiõis cause. scḋa ibi. (Cõuertũt̃ aũt.) tertia ibi. (Augent̃ aũt.) Cõtinuet̃ aũt sic. ꝓpter arguere ex puris affirmatiuis in scḋa figura accidit deceptio. qꝛ nõ ꝯuertũt̃ p̄misse cũ ꝯcl̾one ſm v̾itatẽ ⁊ falsitatẽ. qꝛ põt esse p̄misse false ⁊ ꝯcl̾o v̾a (si aũt eẽt impoꝭe ex falsis mõstrare veꝝ facile vtiq̃ eẽt resoluere) su. ꝯcl̾onẽ in sua p̄ncipia sine deceptõe (ꝯuerterentur. n. ex necitate) su. ꝯcl̾o cũ p̄missis quãtũ ad v̾itatẽ ⁊ falsitatẽ: qḋ declarat ĩ terminis. d. (sit. n. a. eẽ) .i. sit ista ꝯcl̾o ꝙ ponat̃. a. esse su. ꝯclusiꝫ ꝑ. b. (hoc aũt cũ sit ea vtiq̃ sunt q̃ noui: q̃m sunt) .i. sunt p̄misse q̃ debẽt mihi esse note (vt. b.). q. d. ꝙ si est ꝯcl̾o vt si est. a. sunt p̄misse vt est. b. ꝑ qḋ ꝯclusiꝫ est. a. iõ ait ꝙ (ex his) .i. ex. b. siue ex p̄missis (mõstrabo q̃m ẽ illud) .i. q̃m ẽ. a. siue q̃m ẽ ꝯcl̾o ⁊ sic su. nõ accidet deceptio. ¶ Notãdũ aũt ꝙ ĩ demr̃atiuis est ꝯuertibilitas p̄missaꝝ ad ꝯcl̾onẽ. ita ꝙ si p̄misse sunt v̾e ⁊ ꝯcl̾o ⁊ ecõuerso. ibi. n. ex falsis nõ põt seq veꝝ. iõ in doctrinalibus nõ possumus decipi arguẽdo ex affirmatiuis in scḋa figura. ¶ Notãdũ eẽt ꝙ p̄misse debent eẽ magis note q̃ꝫ ꝯcl̾o. iõ p̄hus supponẽdo ꝯuersionẽ ꝯcl̾onis ad p̄missas vtit̃ hoc mõ loq̄ndi. ꝙ si est. a. i. si est ꝯcl̾o sunt q̃ noui q̃m sunt. i. sunt p̄misse q̃ debẽt esse mihi note ꝙ sint. Si g̃ est. a. sunt p̄misse siue est illud ꝑ qḋ cõcludit̃. a. vtputa est. b. si ꝑ. b. ꝯcludit̃. a. ¶ Dubitaret forte aliqs quõ hꝫ v̾itatẽ qḋ hic p̄hus ĩnuit. vꝫ. ꝙ si ex falsis nõ posset mõstrari veꝝ nõ possumus decipi arguẽdo ex affirmatiuis ĩ scḋa figura. ¶ Dõꝫ ꝙ si fiat talis sillꝰs hõ est aĩal. asinus est aĩal. g̃ asinus est hõ. ideo ꝯtingit deceptio. qꝛ sic se hꝫ hõ ad aĩal. ꝙ põt eẽ falsũ ꝙ sit hõ. ⁊ tñ erit veꝝ ꝙ sit aĩal. vt falsum ẽ de asino ꝙ sit hõ. ⁊ tñ ẽ veꝝ ꝙ sit aĩal. sꝫ si de quocũq̃ eẽt falsũ ꝙ eẽt hõ eẽt falsũ ꝙ esset aĩal. nũq̃ accideret talis deceptio. eẽnt. n. termini ꝯuertibiles. in terminis g̃ nõ ꝯuertibilibus si seruet̃ forma sillogistica ⁊ fiat sills ex puris affirmatiuis in scḋa figura. ⁊ ex v̾is seq̃t̃ falsũ vt pꝫ in sillo nũc facto. si aũt seruet̃ forma sillogistica ex falsis seq̃t̃ veruꝫ sic. oĩs hõ est aĩal. oĩs asinus est hõ. ergo oĩs asinus ẽ aĩal. eadẽ. n. cã est q̃re ex v̾is sequit̃ falsũ si nõ seruetur forma sillogistica. ⁊ ex falsis veꝝ si seruet̃ hꝰ forma. si g̃ ex falsis nõ posset seq veꝝ semꝑ eẽnt termini ꝯuertibiles ⁊ nũq̃ accideret deceptio. sꝫ si sic dicimus ĩcidimus in quãdã v̾itatẽ. sꝫ nõ ꝓpter hoc hẽmus recte mentez ⁊ itentõeꝫ p̄hi. vult. n. p̄hus ꝙ si ex falsis nõ posset seq verũ ꝙ nũq̃ accideret deceptio arguendo ex puris affirmatiuis in scḋa figura. hoc ergo declaret̃ quõ sit. ꝓpter qḋ sciendũ ꝙ si nõ posset ex falsis seq veꝝ semꝑ eẽt bonus sillꝰs ex puris affirmatiuis in scḋa figura. ⁊ iõ nũq̃ deciperemur. hoc. n. posito nõ possent eẽ p̄misse vere nisi esset ꝯcl̾o vera. ꝙ si tu dicas ꝙ in scḋa figura arguendo ex affirmatiuis põt esse p̄misse vere ⁊ ꝯcl̾o falsa. statim ꝯcedis ꝙ ex falsis possit seq veꝝ. in quacũq̃. n. materia arguẽdo ex affirmatiuis in secũda figura ex veris sequitur falsũ in illa mã arguẽdo ſm formã sillogisticaꝫ ex

falsis seqtur vep. qr si accipiat 9clo falsa cum maiori ⁊ concludat minor erit forma sillogistica. vt si dicat. ois hō est aial. ois asinus est aial. ergo ois asinus est hō. hic ex veris seqt falsum ⁊ accidit deceptio in scda figura in his terminis posītis ex qbus vis 9cludit falsuz nō sillogistice ex falsis 9cludet vep sillogistice accipiet 9clo falsa cū maiori 9cludet minor q̄ est vā sic. ois hō ē aial. ois asinus est hō. ergo ois asinus est aial. nō ergo ex falsis posset seq vep ex puris affirmatiuis in prima figura vbi sic arguere est bene sillogiçare nūq̄ ex veris posset sequi falsuz ex puris affirmatiuis in secūda figura boc est ergo qd phs ait φ nisi ex falsis posset seq vep resoluet 9clusio in pmissas sine deceptōe. hoc .n. posito nō deciperetur arguēdo ex puris affirmatiuis in scda figura. tunc .n. conuerteretur qr essent termini cōuertibiles qd patet. nam hoc posito valeret. si premisse sunt cōclusio est. ⁊ si cōclusio est premisse sunt. qr si posset 9clusio esse absque eo φ essent premisse possent esse pmisse false ⁊ cōclusio vera. ergo ex falsis posset sequi vep. qd est cōtra ypothesim. hac ergo ypothesi stāte ex cōclusione inferretur pmisse ⁊ ex pmissis cōclusio. qd non posset eē nisi essent termini 9uertibiles. vt si ex homie infers animal qr valet. hō ergo aial. si ex aiali posset iferre hominē valeret aial. ergo hō. de necessitate hō ⁊ aial essent termini cōuertibiles. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Conuertunt aūt magis q̄ sunt in mathematicis: qm̄ nullū accñs recipiunt. sed in hoc differūt ab his q̄ sunt i dialeticis fm̄ diffōnes.

¶ Ostēdit φ in mathematicis nō est deceptio. qr arguūt ex terminis 9uertibilibus. io ait. (Cōuertunt ergo magis q̄ sunt i mathematicis: qm̄ nulluz accidēs recipiūt) .q.d. φ mathematice magis arguūt in terminis cōuertibilibus. qr recipiūt ea q̄ sunt p se ⁊ nō ea que sunt p accidēs. ⁊ subdit φ (in hoc differunt ab his que sunt in dyalogis). i. in dyaleticis qr sic. dyaletica accipit multotiēs q̄ sunt p accidēs. mathematica vo nō. (fz diffinitōes) q̄ sunt p se. ¶ Notādū aūt φ hoc 2m dcm̄ est redditiuum cause pmi dicti. nā si dicat hō est aial. hic ex falsis pōt seq vep. qr pōt eē aliquid φ nō sit hō. ⁊ tñ sit aial. sz si accipiat diffinitio hois ⁊ dicat. aial rōnale est hō. hic ex falsis nunq̄ potest seq veruz. qr nihil pōt esse animal rōnale qd nō sit hō nec ecōuerso. demrator ergo q accipit ea q̄ sunt p se ⁊ accipit diffōnes. ideo nō accidit ei deceptio. qr arguit in mā 9uertibili. Rursus nō accidet ei deceptio qr nūq̄ sic arguēdo ex falsis cōcludet vep ex puris affirmatiuis i pma figura. nec ex vis falsuz ex puris affirmatiuis in scda figura. In pma ergo parte ondēbat φ doctrinalis nō decipit arguēdo ex puris affirmatiuis in scda figura pp 9uertibilitatē vitatis ⁊ falsitatis pmissap ad 9clonē. hic aūt ondit φ nō decipit propter 9uertibilitatem terminop vt qr accipit diffōnes ⁊ ea q̄ sunt p se: nō aūt ea q̄ sunt p accñs. vna tñ 9uertibilitas arguit aliā ⁊ vna declarat aliā. ¶ Deide cū dicit.

¶ Augentur aūt non per media. sed in post sumēdo vt. a. de. b. hoc autem de. c. iteruz hoc de. d. ⁊ hoc in infinitum.

¶ Ondit φ in doctrinalibꝰ nō accidit deceptio qr arguūt ex adequatiōe cause. intēdit .n. talē rōnem. rōnes ille q̄ augētur nō p media. sz i post assumēdo ⁊ in latus ille arguūt ex adequatiōe cause ⁊ in eis nō accidit deceptio si arguat ex ipsis affirmatiuis in scda figura. demrationēs sunt hmōi ergo ⁊c. hec aūt rō fundata est sup his ppōnibꝰ φ rōnes demratiue augēt nō p media. sz i post assumēdo ⁊ i latus. Duo ergo facit. qr pmo pponit φ demrationes augētur nō p media. ⁊ declarat quō augētur in post assumēdo. 2o declarat. quō augētur in latus ibi. (Et in latus.) Cōtinuetur aūt sic. dcm̄ est φ in demratiōibus nō accidit deceptio. tū qr arguūt ex 9uertibilitate pmissap ad 9clonē. tuz etiā qr arguūt ex cōuertibilitate terminop. hoc etiā pz qa arguūt ex 9uertibilitate cause ad effcm̄. demratiōes ergo potissime semp arguunt ex causa eq̄ta. in talibus .n. nō est nisi vnuz mediū ad vnā conclusionē. qd pz qr (augētur aūt) sc. demrationes (nō p media. sed in post assumēdo vt. si. a. de. b. hoc autē de. c. idē hoc de. d. ⁊ hoc i infinitū). i. isto mō pcedūt demonstrarōes in ifinitū. ¶ Dubitaret forte aliqs quō augēt demratiōes in post assumēdo in ifinitū. ¶ Dōm φ augere demratiōes in post assumēdo pōt intelligi tripliciter. pmo accipiēdo subz sub subiecto. 2o accipiēdo subiectū post subm. 3o accipiēdo passionē post passionē. Primuz sic pz. si hre tres cōpetit triāgulo. ⁊ sub triāgulo sumat ysocheles. ⁊ sub ysochele sumat triāgulus. q ē in semicirculo. vnū aūt est mediuz ad pbāduz hre tres. vz. hre angulū extrinsecuz. ita φ non augētur p media demōstrationes. sed augētur in post assumēdo vt accipiendo subm sub subo vt accipiēdo ysochelē sub triangulo. nā si triāgulus hz tres: ⁊ ysocheles est triāgulus ysocheles hz tres. iterz poterimus mltiplicare hō demratiōes accipiendo sub ysochelis triāgulū qui ē in semicirculo. nā si ysocheles hz tres triāgulus i semicirculo ē ysocheles: seqt φ hēat tres. si ergo. a. dr de. b. i. hre tres de. b. i. hre tres de triāgulo. ⁊ b. de. c. i. triāgulus de ysochele. ⁊ .c. de. d. i. ysocheles de triangulo q est in semicirculo. a. i. hre tres dicet de oibus istis. totiēs ergo multiplicabuntur demōstrationes in post assumēdo quotiēs cōtingit accipe subm sub subiecto. exponemus ergo φ demonstratōes in post assumēdo vadūt in ifinitū. i. vadunt totiēs quotiēs 9tingit accipe subm sub subiecto. erit ergo talis pcessus ⁊ talis multiplicatio demrationū in infinituz. i. nō finiet nisi finiat descēsus ⁊ nisi finiat acceptio subiecti sub subo. 2o mō pōt exponi accipiēdo subiectū post subm. pbabimus .n. φ vnitas ē ps aliquota ois numeri. qr aliquotiēs sumpta reddit oēm numerū. vnuz ē ergo mediuz ad pbāduz φ vnitas sit semp aliquota ps ois numeri. qr aliquotiēs sumpta reddit oēz numeruz. multiplicabunt ergo hic oēs demrationes nō p mediū qr vnuz ē mediū ad hāc 9clusionē: sz multiplicabūtur in post assumēdo. i. in assumēdo numerū post numeruz. sic. vnitas ē ps aliquota ois numeri. binarius ē nūerus ergo ē pars aliquota binarij. trinarius ē numerus. ergo est pars aliquota trinarij. ⁊ hoc mō i post assumēdo ad litteras vadūt demratōes in infinitū. qr in ifinitū multiplicant spēs numerop. Assumere ḡ post pōt intelligi duplr. vel fm ordinē pdicari vel fm ordinē cōstituētis ad constitutū. fm ordinē pdicari sic accipit post cum accipitur subm sub subiecto. qr in ordine pdicari subiecta sunt post pdicata. ⁊ inferiora sunt sub supioribus. sed accipiendo post fm ordinē cōstituētis ad 9stitutum sic accipit post cū accipit numerus post numerū. qr numerus prior ē 9stitutiuus numeri posterioris ⁊ ē pars eius. Si ergo. a. est constitutiuū de. b. vt binarius constitutiuus trinarij. ⁊ b. de. c. vt trinarius cōstitutiuus quaternarij. ⁊ sic in infinitum multiplicatur demōstratio. tertio modo potest exponi accipiendo passionē post passionē. naz a subiecto fluūt passiones vna mediāte alia vt habere tres fluit a triāgulo p habere angulū extrinsecū p lineā cadētez eque distātē tertio lateri. augētur ergo demrationes nō per media. qr ad vnā 9clonē est vnū mediuz ⁊ ad habere tres est vnum mediuz. videlicet habere angulū. ⁊ ad habere angulum vnum medium: videlicet

linea cadens. est ergo augmentū demr̄ationum nō per mediū. sȝ in post assumēdo qꝛ ꝓbabit̄ passio seq̄ns ꝑ passionē p̄cedētē ⁊ iterū alia seq̄ns ꝑ p̄cedentē ⁊ hoc in infinitū .i. hoc nō finiet̄ donec finiat̄ ordo passionū. si g̊. a. ē eā de. b. vt linea cadēs ō h̄re angulū. ⁊. b. de. c. vt h̄re angulū de h̄re tres. ⁊. c. de. d. vt h̄re tres forte est eā alteri⁹ passiōis. semꝑ vna passio ꝓbabit aliā passionē de subo ⁊ augebunt̄ demr̄atōes in post assumēdo .i. in assumēdo passionē post passionē. Aduertendū tamē φ hi duo modi augēdi demr̄atiōes. vȝ. accipiēdo subm̄ sub subiecto ⁊ passionē post passionem sunt magis directe ad factū. nā alius modus incidit in modū illuȝ quo augmētant̄ demōstrationes in latus. ⁋ Deinde cum dicit.

⁋ Et in latus vt. a. de. c. ⁊ de. e. vt ē numerus quantus aut infinitus aut finitus. hocautē in quo sit. a. ~~impar~~ numerus quātus in quo .b. impar numerus in quo sit. c. ē vtrūq̧. a. de .e. ⁊ est ~~par~~ quantus nūerus in quo sit. d. par numerus in quo est. e. est ergo. a. de. e.

⁋ Ostendit qūo augētur demonstratiōes in latus. d. (Et in latus) augēt̄ demōstrationes (vt. a.) .i. hec passio. a. (de. c. ⁊ de. e.) .i. probabit̄ de. c. ⁊ de. e. (vt est numerus q̄ntus) qui sit. ē (finitus aut infinitus. hoc aūt in quo sit .a.) .i. ista passio finitus aut infinitus q̄ debet ꝓbari de numero q̄nto intelligat̄ p. a. (⁊ impar numerus q̄ntus) .i. impar ē numerus q̄ntus (in quo. b.) .i. q̄ntus itelligat̄ p. b. (impar numerus in quo. c.) .i. ipar numerus itelligat̄ per. c. (est itaq̧. a. de. e.) ꝓbatū est ergo. a. de. c. vult etiā ꝓbare. a. de. e. dicēs (⁊ par numerus q̄ntus ī quo sit .d.) .q. d. φ par est numerus q̄ntus: ⁊ q̄ntus φ p̄dicat̄ de pari itelligat̄ p. d. variat aūt hic terminos. qꝛ p̄ius q̄ntus itellexit p. b. est ergo vt ait q̄ntus ī quo. d. (par numerus in quo ē. e. est ergo. a. de. e.) ⁋ Notādū aūt φ finitus ⁊ infinitus est passio numeri ⁊ est vnū mediū ad ꝓbāduȝ passionē hāc de numero. vȝ. esse numeꝝ q̄ntū. qꝛ rō finiti ⁊ infiniti q̄ntitati ꝯgruit. hic ergo augent̄ demr̄atiōes nō ꝑ media. sȝ p̄nt augeri in latus. nā si diuidat̄ nūerus ex vno latere caderet par ⁊ ex alio impar. par ergo ⁊ impar nō se h̄nt in post assumēdo. sȝ se h̄nt in latus qꝛ vnū cadit ex vno latere ⁊ aliud ex alio. hoc mō multiplicabūtur hic demr̄atōes in latus qꝛ ꝓbabit̄ hec passio finitū aut īfinitū de pari ⁊ de impari. Disponemus aūt hoc in terminis hoc mō. sit hec passio finitū aut īfinitū. a. ipar nūerus. c. par. e. ꝓbabit̄. a. de. c. ⁊ de. e. ꝑ numeꝝ q̄ntuȝ ⁊ fiēt ide duo sill̄i. ita φ ī p̄mo sill̄o numerus q̄ntus significabit̄ p. b. sic. omne. b. est. a. .i. oīs numerus q̄ntus est finitus aut īfinitus. omne. c. est. b. .i. oīs impar numerus ē numerus q̄ntus. ergo omne. c. ē. a. .i. oīs numerus impar est finitus aut īfinitus. ꝓbatū est g̊. a. de. c. .i. finitum aut īfinitū de impari. ꝓbabit̄. a. de. e. .i. finitū aut īfinituȝ de pari ꝑ idē mediū. vȝ. ꝑ esse numeꝝ q̄ntū. verūtñ hoc medium qđ p̄ius significabat̄ p. b. mō significabit̄ p. d. dicemus. n. φ omne. d. ē. a. .i. oīs nūerus q̄ntus est finitus aut infinitus. omne. e. est. d. .i. oīs numerus par est numerus q̄ntus. ergo omne. e. est. a. ꝓbatū est g̊. a. .i. finitū aut infinitū de. c. ⁊ de. e. .i. de pari ⁊ de impari ⁊ augmētate sunt demr̄atōes nō ꝑ media sȝ assumēdo in latus. ⁋ Notādū aūt φ sp̄ēs numeroꝝ vt binarius trinarius. ⁊ sic de alijs lȝ sint in latus q̄ntuȝ ad lineā p̄dicamētalē. qꝛ si ordinaret̄ p̄dicamētū q̄ntitatis oīs ista caderent ex latere ī eadē linea. sunt tñ hec in post assumēdo ꝑȝ rōnē ꝯstituentis ⁊ ꝯstituti. qꝛ vnū istoꝝ se hȝ vt p̄ius ⁊ vt ꝯstituēs vt nūerus vnitati ꝓpingor. aliud vt posteri⁹ ⁊ vt ꝯstitutū vt numerus ab vnitate remotioꝛ. tñ de pari ⁊ impari nō possumus hoc dicere. hec. n. nullo mō se habent in post assumēdo sȝ soluȝ se h̄nt ex parte numeri tanq̄ȝ cadētes ex latere. ⁋ Notādū ēt φ siue augeātur demr̄atōes in post assumēdo vt cum accipit̄ subm̄ sub subo vel passio post passionē vel ꝯstituentū post ꝯstituēs sic cū accipit̄ numerus posterioꝛ post numeꝝ p̄orē siue augeant̄ demr̄atiōes ī latus vt cum augēt̄ ꝑ sp̄ēs cadētes ex latere ⁊ ex equo diuidētes gen⁹ erit vnū mediū potissimū ad vnā passionē vt ad h̄re tres nō ē medium potissimū nisi h̄re angluȝ. ⁊ ad h̄re angulū nō ē mediū potissimū nisi linea cadēs eq̄ distās ⁊ ad ꝓbādū nūeꝝ eē finitū aut īfinituȝ nō ē mediū nisi nūerus q̄ntus φ si accipet̄ aliud mediū. vt si ad h̄re tres accipet̄ ꝑ medio triāgulus nō accipet̄ mediū potissimū. triāglus. n. nō ē ꝓp̄e mediuȝ sȝ subm̄. imo nō solū nō ē nisi vnū mediū potissimū ad vnā passionē. sȝ ēt nō ē nisi vnū subm̄ potissimū vnius passiōis. nā ⁊ si multe passiōes p̄nt eē eiusdē subi ꝑȝ quēdā ordinē. qꝛ vna erit ꝑ aliā nūq̄ȝ tñ erūt multa suba potissima eiusdē passiōis. sȝ de his oībus ī scđo dicet̄ plenius.

⁋ Sed qꝛ differūt qꝛ ⁊ ꝓpter qđ scire primuȝ qđē in eadē scientia ⁊ in hac dupliciter. Uno quidē modo si per nō mediū sit sillogismus. Nō. n. accipit̄ prima causa. sed que est ꝓpter quid sciētia secundū primā causam.

⁋ Hec pars diuidebat̄ ꝯ totū p̄cedēs. dicebat̄. n. φ ph̄s p̄mo determinabat de demr̄atiōe in se ⁊ absolute. secūdo determinabat de ea comparādo vnā demr̄ationē ad aliā. ⁊ qꝛ pōt patere ex dictis qūo accipiēda sunt capl̄a in p̄cedētibus ⁊ quot ⁊ q̄ facit ph̄us in determinādo de demr̄atiōe f̄m se. volumus aūt totū residuū huius p̄mi libri distinguere ī sua capl̄a ⁊ oñdere q̄ ⁊ quot facit ph̄s in determinādo de demr̄atōe cōparādo vnā ad aliam. diuidit̄ aūt totus iste sequēs liber in sex capl̄a siue ī sex p̄ncipales ptes. qꝛ p̄mo ꝯparāda est demr̄atio ꝓpter qđ ad demr̄ationē qꝛ vt eligamus nobis demr̄atōeȝ ꝓpter qđ q̄ maxime facit scire. 2° qꝛ nō sufficit scire qūo se hȝ ꝓpter qđ ⁊ qꝛ. nec sufficit scire qūo ꝓpter qđ maxie facit sciam vbi sciuerimus in q̄ figura ordināda ē demr̄atio ꝓpter qđ vt maxime h̄eat hunc effcm̄ ⁊ maxime faciat scire. est. n. ordināda in p̄ma figura. qꝛ per illā maxime contingit scire. 3° nō sufficit scire qđ est demr̄atio ꝓpter qđ q̄ maxime facit scire nec sufficit scire in q̄ figura est ordināda talis demr̄atio vt maxime faciat scire. sed ne deuiemus a sciētia ⁊ a scire opȝ nos scire ⁊ cognoscere oppositū demr̄atiōis. vȝ. sillm̄ ignorātie q hȝ nos decipe ⁊ facit nos nescire ⁊ ignorare. non. n. bñ pōt sciri vnū oppositoꝝ ignorato reliquo. nō g̊ bene pōt sciri demonstratio q̄ est sillogismus sciētie ignorato sill̄o opposito q est sill̄us ignorātie. 4° dato φ sciuerimus oīa ista adhuc possumus credere φ ista essent impossibilia ⁊ φ impoi̇e eēt scire: eo φ nō esset status nec in p̄dicamētis nec in causis. iō sic ne deciperemur ⁊ ne deuiaremus a scire oportuit determinare de sill̄o ignorantie. sic ne reputaremus φ impoi̇e esset scire oportuit determinare de statu p̄dicamētoꝝ ⁊ cāꝝ ⁊ φ nō sit ī talib⁹ in infinitū abire. 5° qꝛ demr̄atio nō soluȝ diuidit̄ in demr̄atiōem qꝛ ⁊ ꝓpter qđ. sed etiā in demōstrationē vlēȝ ⁊ particularē affirmatiuā ⁊ negatiuā ostēsiuā ⁊ ad impoi̇e. iō nō suffic comparasse demōstrationē qꝛ. ad demōstratōeȝ ꝓpter qđ nisi etiā cōparent̄ oēs he demōstratiōes adinuiceȝ. 6° qꝛ oīa ista sunt propter scire. ideo nō sufficit de omnibus his tractasse nisi cōparent̄ ipsa scire ⁊ ipse sciē adinuicem. ergo iste p̄mus liber sequēs diuidit̄ q̄si in sex capitula vel ī sex partes p̄ncipales. nā in p̄mo cōparat demōstrationē ꝓpter qđ. ad demonstrationē qꝛ. vt eligat

sibi demfationē ppter quid que maxime facit scire. 2°
ostēdit in qua figura est ordinanda talis demonstratio
vt maxime faciat scire. 3° determinat de opposito de-
mōstratōis.i.de sillo ignorātie ne cōtingat nos decipi τ
ne deuenimus a scire. 4° pbat q̄ ē status in p̄dicamētis
τ in cāis ne credamus q̄ sit impoſſe scire. 5° qr determi-
nauerat de demfatōe qr. τ ppter qd. determinat de de-
mfatione particulari τ vli. vel affirmatiua τ negatiua.
ostensiua τ ad impoſſe. vt doceat nos oēs modos demfandi
p quos aliquo mō contingit scire. 6° τ vltimo. qr oia ista
sunt pp scire cōparat ipas scias adinuicē τ determīat de
ipso scire. scda ibi. (Figuratū āt magis faciēs scire.) ter-
tia ibi. (Ignorātiā aūt nō sz negationē.) q̄rta ibi. (Est
aūt sillˀs ois p tres terminos.) q̄nta ibi. (Cuz aūt sit de-
mfatio alia qdē particularis.) sexta ibi. (Certior āt est
scia τ p̄or.) Nō si cure ē nobis semp bimēbrē diuisionē
facere vt basptes magis artificiaľr sumanius. dicem⁹
q̄ postq̄ auctor determiauit de demfatōe in se. In pte
ista determinat de demfatōe cōpatādo vnā ad aliā. Cir-
ca qd duo facit. qr p̄mo cōparat demfationez ad aliā. 2°
cōparat sciaz ad sciētiā ibi. (Certior aūt ē scia τ p̄or.) Cir-
ca p̄mū duo facit. qr p̄mo cōparat demfatōez. qr ad pp
qd vt eligat sibi demfationē illaz q̄ mag⁹ facit scire. 2°
pbat q̄ sit status in p̄dicamētis τ in causis ondens q̄ i
talibus nō ē in infinitū abire ne credaš q̄ impoſſe sit sci
re ibi. (Est aūt ois sillˀs p tres terminos.) Circa p̄mūz
duo facit. qr p̄mo facit qd demfest. determinat. n. de de-
mfatione qr. τ de demfatiōe ppter qd q̄ maxime facit
scire. 2° determinat de opposito demfatōis. vz. de sillo
ignorātie: ne cōtingat nos decipi τ ne p ignorantiā deuene
mus a scire ibi. (Ignorātiā nō sz negationē.) Circa pri
mū duo facit qr vt demfest. p̄mo cōparat demfationez
qr. ad demonstrationē ppter qd. vt eligat demfationez
ppter qd. que maxime facit scire. 2° ondit in q̄ figura ē
ordināda talis demfatio vt maxime faciat scire ibi. (Fi
gurarū aūt magis faciēs scire.) Intētio ḡ p̄me partis est
cōparare demfationē qr. ad demfatōez ppter qd. vt do
ceat nos q̄uo per hāc demfationē τ p illā cōtingit scire.
Circa qd duo facit. qr p̄mo cōparat demfatōez qr. ad de-
monstratōez ppter qd. in eadē scia. 2° in diuersis scien-
tijs ibi. (Alio āt mō differt ppter qd.) Circa p̄mū duo
facit. qr p̄mo cōparat demfationez qr. ad demfationez
ppter quid. τ dat diuersos modos demfatiōis qr. scdo
exeqˀ de modis illis ibi. (Qr ppe sint planete.) Circa
p̄mu duo fac sm q̄ dupľr distinguit qr. a ppter qd. ibi.
(Alio vo mō.) Dicit ḡ. (Sed differt scire qr τ ppter qd
p̄mū qdē in eadē scia τ in hac) .i. τ in eadē scia (dupľr)
su. sumit hec drn̄tia (vno qdē mō si nō p nō mediuz).i.
p cām imediatā. (fiat sillˀs. nō. n. accipit cā p̄ma). i. cā
ppria τ imediata. (Sz scia q̄ est ppter qd est sz primaz
cāz). i. sz cām primā τ imediatā q.d. q̄ vno mō differt
qr. a ppter qd. si fiat demfatio nō per cāz imediatā. sed
remotā. talis. n. scia nō est ppter qd. sed scia que ē ppter
qd est per cām p̄mā. i. per causaz imediatā que primo. i.
primo attingit effectuz. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Alio vo mō nō per media quidē. sed nō per
cām sed p cōuertentiā τ per notius. Nihil. n.
phibz eque predicātiū notius esse aliquādo
nō cām. Quare per hāc erit demōstratio.

¶ Dat aliā drn̄tiam inter qr. τ ppter qd. dicens. (Alio vo
modo differt.) su. qr a ppter qd (per nō media qdē. sed
per nō cām). q.d. q̄ vno modo differt qr a ppter qd qn̄
vtraq3 accipit cām. sed qr accipit cām mediataz. ppter
qd vo imediataz. Alio vero modo differt qr a ppter qd
nō per mediatū τ imediatū sed per cām τ nō cām. vt si
qr arguat nō per cām sed per effectum. ppter qd aūt ar-
guat per cāz. (sed per cōuertētiā τ per notius). q.d. q̄ lz
qr arguat per nō cām. qr arguit per effectū pōt tamē ar-
guere p cōuertētiā τ p notius. qr effectus pōt esse cōuerti
bilis cū cā: τ pōt eē nobis notior q̄z cā. iō subdit q̄. (phi
ber. n. nihil eq̄ p̄dicātiū). i. cōuertibiliū (notius aliqñ eē
nō cāz). i. effcm̄ su. q̄z cā (q̄re p hāc). i. p hoc nō cāz vel p
hoc effcm̄ notiorē (erit). i. eē poterit (dmfatio.) ¶ No-
tādū āt q̄ ad hn̄ facere oia debēt cōcurrere ad deficere
aūt nō oz in oibus deficere: sz defectū ē aliqd si solū in
vno defic. sz tūc ē magis defectiuū q̄ñ in oib⁹ defic. Ad
demfatōez ppter qd duo reqrunť τ oz ambo illa cōcur-
rere. vz. q̄ talis demfatio sit per cām τ q̄ sit per causaz
imediatā. i. ppriā τ cōuertibilē. igiť erit demōstratio qr.
vel si nō est p cām sed per effcm̄ vel si est per cām nō tn̄
per cām imediatā τ cōuertibilē. Posset etiā esse τ terti⁹
modus qr vt si deficeret in vtrisq3 q̄ nec sit per cām. sz
per effectū nec sit p effectū ppriū τ cōuertibilē. oia ergo
demfatio vel est per cām vel est per effcm̄ per cām du-
pliciter. vel p mediatā vel per imediatā. τ per effcm̄ du
pliciter. vel p effcm̄ ppriū τ cōuertibilē vel per effcm̄ nō
ppriū τ nō cōuertibilē. cum ergo quattuor modis possit
esse demōstratio. vno mō est demfatio ppter quid cuz
est demōstratio per cām imediataz. tribus alijs modis
erit demonstratio qr. ¶ Notādū ēt q̄ cū phus assigna-
uerit duos modos in illis duob⁹ modis cōprehēdit ter-
tius. nā si est vnus modus qr. q nō accipit imediatū est
alius modus qr. qui nō accipit cām oz q̄ sit tertius mo
dus qr. qui deficit in vtrisq3. i. qui nō accipit cām nec im
mediatū. ¶ Dubitaret forte aliquis vtrz demōstratio qr.
faciat scire. τ videť q̄ nō. qr scire est ex p̄mis vis imedia
tis causisq3 cōclōnis. cū ergo demfatio qr. non hēat has
cōditiōes videť q̄ nō faciat scire. ¶ In cōtrariū est phs
q distinguit scire qr. a scire ppter qd. ¶ Dōm q̄ demō-
stratio qr. facit scire. sz illud scire nō ē scire potissimuz. τ
ideo nō oz q̄ hēat oēs cōditiōes. sz sufficit q̄ aliquo mo-
do participet cōditōes illas q̄ requiruntˀ ad scire. nā scire
per effcm̄ imediatū τ cōuertibilē ē scire aliquo mō ex ve
ris τ imediatis τ ex p̄oribus τ notioribus τ ex cāis cōclō
nis. demōstrās. n. p effcm̄ ppriū demfat ex vis. qr verū
est talē effcm̄ esse. τ demfat ex imediatis: qr ex quo effe
ctus ē pprius hz se imediate ad cām. demfat ex p̄orib⁹
τ notioribus nō simpľr. sz quo ad nos. nūq̄z ē. n. demfa-
tio p effectus nisi effect⁹ illi sint p̄ores τ notiores nobis.
demfatio ergo ppter qd. demfat per p̄ora τ notiora sim
pliciter. demfatio aūt qr p p̄ora τ notiora nobis. In ma-
thematicis aūt vbi cāe ēt sunt quo ad nos notiores effe
ctibus nulla demfatio est p effect⁹. nulla. n. esset demō-
stratio pbare hr̄e angulū extrīsecū p hr̄e tres. nā hoc ē
eni3 demfare. vz. patefacere τ declarare. nullo aūt mō
patefacit nec declarat qd nō est notius simpľr τ quo ad
nos. ideo in mathematicis demonstratiōe ostēsiua per
effcm̄ nō demonstrať cā. in nālibus aūt hn̄t locuz tales
demfatiōes vbi vtplurimū effectus sunt notiores cau-
sis. demōstrare ergo per effcm̄ ppriū cām ppriā vel im
mediatā est demfare ex veris τ imediatis τ ex p̄orib⁹: τ
notioribus quo ad nos. ēt hoc demfare ē ex causis cōclō
nis nō ex causis in eēndo sed ex causis in inferēdo. effe
ctus. n. nō est cā q̄ cā sit sed pōt eē cā q̄ cā inferať τ con
cludať. onsuz est ergo q̄uo demfatio p effcm̄ cōuertibilē
facit scire ex p̄oribus τ notioribus. demfatiōes vo qr p
cām remotā vel per effectū nō cōuertibilē non faciunt
scire affirmatiue τ q̄ hoc sit. sed negatiue. τ q̄ hoc non
sit. tn̄ eo ipso q̄ aliquo mō faciūt scire aliqd pticipāt de
cōditionibus q̄ reqrūť ad sciēdū τ sm hoc pñt dici de-
mōstratōes nō simpľr sz sm qd. ¶ Deide cū dic.

¶ Ut q ppe sunt planete ppter id q nō sintillant. sit igit in quo. c. planete. in quo. b. nō sintillare. i quo. a. ppe eē. verū est igit. b. de. c. dicere. planete. n. nō sintillant. sed τ. a. de. b. nō sintillās. n. ppe ē. hoc āt accipit aut p inductionē aut p sensuz. necesse est ergo. a. ipsi. c. inesē. q̄re demōstratū est q erratice ppe sunt.

¶ Exequit de oībus his modis fm quos differt q2 a propter qd. Circa qd tria facit f3 q tribus modis pōt fieri demr̄atio q2. nā pmo determinat de demr̄atiōe q2. q̄ fit p effcm̄ cōuertibilē. 2° de ea que fit p effectū nō ɔuertibilem. 3° de ea que fit per causam remotā. secunda ibi. (In qbus aūt media.) tertia ibi. (Amplius i qbus mediū.) Circa pmū duo facit f3 q duo exēpla adducit ad ppositū. scd̄a ibi. (Itē sic lunā.) Circa pmum tria facit. nā pmo ponit huius demr̄atōez q2. 2° ōndit q talis demōstratio nō ē ppter qd. 3° docet eā reducere ad ppter qd. scd̄a ibi. (Hic igit silLus.) tertia ibi. (Cōtingit āt alterū.) Dic g. (Ut q ppe sint planete pp id q nō scintillāt) su. est demr̄atio q2. exponit aūt hanc demr̄atōez in terminis. d. (sit in quo. c. planete). i. planete sit minor extremitas (in quo. b. nō scintillare). i. nō scintillare sit medi9 terminus (In quo. a. ppe eē). i. ppe esse sit maior extremitas (verū g erit dicere. b.). i. nō scītillare (d. c.) i. de planetis. (planete. n. nō scintillant) hec est minor. (sed. a.) i. nō scintillare (de. b.). i. de ppe esse su. pdicat (nō scintillās. n. ppe eē) su. ɔtigit. hec ē maior. τ subdit (hec sūt) maior. s. ppō (accipiat p inductōez aut p sensuz) q̄ accepta τ ɔcessa (necē est g. a.). i. ppe esse (inesse ipsi. c.) i. planetis. (q̄re demr̄atū ē q erratice). i. planete (ppe sūt) ista ē ɔclo. formet ergo sillus sic. oē. b. ē. a. i. oē nō scintillās ppe est. oē. c. ē. b. i. oēs planete nō scintillant. g oē. c. est. a. i. oēs planete ppe sunt. ¶ Notādū aūt q q̄to res remotior ē tāto minus pōt ibi figi visus. stelle ergo fixe. q2 sūt remotiores q̄ planete nō vr̄ nobis q planete scintillāt sic stelle fixe. Qd. n. corpus aliqd scintillet pōt ɔtingere dupl'r. vel fm vitatē. q2 alique scintille fluūt ab illo corpe sic apparet in igne. vel fm apparētiā tūc nō erit ppter defluxū corpis. erit g ppter defluxuz visus. visus igit defluit τ nō bene figit in illo corpore. τ iō vr̄. videt q scintillet. Aduertēdū tn̄ q dr̄ visus nō figi in corpe nō q2 radij exeant a visu τ attingāt corpus τ illi radij sint instabiles. f3 q2 spēs multiplicat a corpe τ recipit in visu τ spēs illa recepta nō h3 tantaz fixionē in oculo si deruet a re remota q̄tū hab3 si deruet a re ppinq̄. ¶ Notādū ēt q semp debemus arguere a notis. si ergo arguimus a cā ad effcm̄ arguim9 a notis simpl'r. aut qn̄ ecōuerso o3 q arguamus a notis f3 nos. nota āt fm nos sunt accepta p inductōez vel p sensuz. τ q2 i predicto sill'o vbi pbamus ppe eē de planetis p nō scintillare arguimus ab effectu ad cām o3 q maior. v3. q oē nō scintillās sit ppe in q̄ stat tota vtus silli sit nota nobis τ sit accepta p inductōez vt q i multis pticularib9 hoc fit. iō arguamus hoc eē simpl'r vel o3 q sit accepta p sensuz q sentiamus sic esse. ppōnes. n. note nobis aliq̄ sunt accepte p sensuz vt q eclipsat sol. q2 videm9 ip3 sensibil'r eclipsari. aliq̄ sūt accepte p iductiōez vt q aīalia modicū vivētia sūt colica. q2 videmus i multis sic eē. ¶ Notandū ēt q id qd semp mouet vno motu ē regulare. id aūt qd mouet diuersis motib9 ē q̄si irregulare. pōt g dici irregulare in motu qd nō sequtur vnū modū mouēdi. vel pōt dici irregulare in motu id qd mouet ɔrie ab eo qd ē regula ois motus. planete ergo dicūt erratice q̄tū ad motū vel q2 mouent diuersis motibus. vel q2 mouētur motu ɔrio motui pmi mobilis. g motus pmi mobilis est rō τ regula omnis motus. ¶ Deide cū dicit.

¶ Hic igit sillogismus nō est ppter qd. sed q2. nō. n. ex eo q nō sintillāt prope sunt: sed propter id q prope non sintillant.

¶ Ōndit talez sillm̄ nō eē ppter qd. q2 nō est p cām. sed p effcm̄ dicens. (Hic igit sillus nō est pp qd f3 q2. nō. n. ex eo q nō scintillāt ppe sūt) su. planete. i. nō scintillare nō est causa de ppe eē. (sed ppter id q ppe sunt nō scintillāt). i. ppe eē est cā de nō scintillare. ¶ Deide cū dic.

¶ Contingit autem τ per alterū alterū demonstrare τ erit ppter quid demonstratio. vt sit. c. erratice. b. in quo prope esse. a. nō sintillare. ē igitur τ. b. in. c. quare τ in. c. a. τ in. b. a. qd est nō sintillare: τ erit ppter quid sillogismus. accepta. n. est primo causa.

¶ Docet reducere hanc demr̄atiōnē q2. ad ppter qd. demonstrat. n. ibi causa per effectuz. τ ideo est demonstratio q2. ɔuertat ergo τ demōstret alterū per alterū. i. effectus p causam. τ erit ppter quid. ideo ait. (Cōtingit aūt mōstrare alterū per alterū). q. d. q nō solū mōstrat causa p effectū. sed etiam ɔtingit mōstrare alterū p alterū. i. effectū p cām. (τ tunc erit ppter quid demonstratio vt sit in. c. erratice). i. erratice siue planete sit minor extremitas (in quo. b. ppe eē). i. ppe eē sit medius termin9. (in quo. a. nō scintillare). i. non scintillare sit maior extremitas (ē igit. b.). i. ppe esse (in. c.). i. In planetis. ista est minor q planete ppe sunt. τ (q̄re τ in. c.). i. In planetis (est. a.) hoc ē non scintillare. hec ē ɔclo (τ in. b.). i. in ppe eē (est. a. qd est nō scintillare) ista est maior. (τ erit ppter qd sillus. accepta ē igit pma τ imediata cā.) Formet ergo sic sillus. oē. b. est. a. i. oē qd ppe est nō scintillat. c. est. b. i. planete ppe sunt. ergo. c. est. a. i. planete non scintillant. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Item sic lunam demōstrant quod per incrementa circularis sit. Si quidez igitur ipsius quia factus est sillogismus.

¶ Adducit aliud exēplū ad ppositū. Circa qd tria fac. q2 pmo ponit h9 exemplū ostendens q ibi ē demōstratio q2. scd̄o docet reducere demōstrationez quia. ad ppter qd. tertio que dixerat de demr̄atōe q2. exponit i terminis. secūda ibi. (Ecōuerso g posito.) tertia ibi. (Sit igr̄ luna in quo. c.) ¶ Dicit ergo. (Itē sic). i. p demr̄atiōez q2 (demr̄ant lunā q sit circularis p icremēta). i. ppter icremēta vt q2 crescit τ augmentat in lumine circulariter (sic quidē igit) su. faciēdo demr̄atiōez de luna (factus est sillus). i. facta est demr̄atio (ipsius q2.) nō aūt su. ppter quid. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ecōuerso aūt posito medio ipsius ppter qd sillogismus. nō. n. pp augmēta circularis ē. s3 q2 circularis ē accipit augmēta huiusmodi.

¶ Docet reducere hāc demr̄atōez q2. ad pp qd. d. (Econuerso āt posito medio ipsi9 pp qd) fit su. demr̄atio. q. d. q si nos demōstramus de luna circulare p hoc mediuz q2 augeť circulariter in lumine facimus demr̄ationem q2. s3 si ecōuerso accipemus mediū vt q demr̄aremus de luna augmētari in lumie circulariter. q2 ē circularis faciemus demr̄ationē ppter qd. cuius cā est. nā (nō. n. ppter augmēta circularis est). i. non q2 augmētat luna in lumie circulariter. iō circularis ē. sed ecōuerso. iō ait. (sed q2 circularis est recipit augmēta h9). i. augmētat in lumie circulariter. cū g esse circulare sit cā receptōis

luminis circulariter. ẜ volumus facere demōstratiōez ꝓpter qd os ꝙ ꝓbemus augmentū circulare lumīs de luna ꝑ hoc ꝙ est circularis. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Luna sit in quo. c. in quo. b. augmentum in quo. a. circularis.

¶ Exponit hanc demrātōez in terminis. ẜ nō exponit eā vt est demrātio ꝓpter qd. ẜ vt est qz. ideo ait (sit luna i quo. c.) i. sit minor extremitas (augmentari in luīe circulariter i quo. b.) i. sit medi⁹ terminus (circularis sit in quo. a.) i. sit maior extremitas. Formet aūt sic sill͡s. omne. b. ē. a. i. oē qd augmētat in luīe circulariter est circulare. c. ē. b. i. luna augmētat in luīe circulariter. ḡ. c. ē. a. luna e ẜ circularis. hec aūt est demrātio qz. demrāt cā ꝑ effcm̄. ¶ Dubitaret forte aliqs vtꝝ circularitas luminis arguat circularitatē corporis. ⁊ vr̄ ꝙ nō. qz ẜ foramina i aliq̄ domo ⁊ ꝑ foramia illa itret lux solis ẜ foramina nō sint circularia lux tn̄ solis intrās ꝑ foramē hēbit formā circularē. ḡ per foramē nō circulare īgredit lumē circularē hn̄s figurā vt ꝑspectiuus ꝓbat. ḡ sicut circularitas luīs nō arguit circularitatē foraminis in quo recipit: sic vr̄ qz in luna recipit lumē circulariter nō ꝓpter hoc arguit ꝙ ipsa sit circularis. ¶ Dōm ꝙ oē qd recipit in aliquo recipit ꝑ modū rei recipiētis vt aq̄ recepta in vase hz formā vasis in quo recipit nec respōle ꝙ aq̄ recipet in loco circulari ⁊ nō hr̄et formā circularē. oz. n. talē formā hr̄e locatū q̄lē hz locus ⁊ ecō uerso. qd aūt sit cā huius vtꝝ. qz locus ē talis forme vl̄ cōuerso in hn̄ terminabilib⁹ termino ꝓprio q̄le est locatū talis ē locus. in fluxibilibus aūt q̄lis est locus tale locatū. ⁊ qz accn̄s nō hz ꝑ se eē nisi in subiecto opz ꝙ accipiat modū subi vt tm̄ sit accn̄s q̄tū est subm̄ ⁊ illi⁹ figure sit accn̄s cuius est subm̄ vt q̄ta est sup̄ficies tāta est albedo. ⁊ illi⁹ figure cuius ē sup̄ficies. q̄tū ergo ē corpus illuminatū tāta erit lux recepta i corpe. ⁊ iō illius figure cuius est corpus illuminatū erit lux recepta in eo. ¶ Sz forte dicēs i sup̄ficie circulari pōt eē albedo nō circularis. qd si ꝯtigeret nō tota sup̄ficies eēt subz albedinis. hoc ḡ ꝯtingere posset si in sup̄ficie circulari posset accipi pars q̄drata in q̄ fundaret albedo quo posito albedinis q̄drate ꝑ se eēt subm̄ sup̄ficies q̄drata nō circularis. Semꝑ ergo verꝝ ē ꝙ q̄tū est subm̄ albedinis tāta est albedo ⁊ q̄tū ē corpus qd subiicit receptiōi luminis tantū est lumē receptū in ipso. ⁊ cuiuscūqz figure ē vnū ⁊ aliud. cū ergo corpus circulare hēat nō solū totā sup̄ficiē circularē. ẜ ēt q̄libz pars sup̄ficiei hēat circularitatē ꝑ pars circulatōis oz ꝙ corp⁹ circulare qd recipit lumen ꝙ recipiat ipz circulariter. ⁊ si augmētat in tali receptiōe ꝙ augmētet mō circulari. erit ḡ demrātio ꝓpter qd. si ex circulatōe corporis arguimus circulatiōez receptōis luminis. ⁊ erit qz si ecōuerso. infallibilr̄ aūt possumus tā ex circulatōe corpis arguere circulatiōem receptōis luminis q̄ ecōuerso. cū vō dr̄ de ꝑspectiuo dicēs ꝙ in ipso foramine nō rotūdo recipit lumē sz formā foraminis: qd pz. qz si ꝓpe foramē ponat obstaculū recipiet lumē s̄m formā foraminis. vn̄ ⁊ ꝑspectiuus vult ꝙ nō sit lumē rotūdū ꝑ foramē nō rotūdū nisi a remoto ipso ḡ receptiuo recipit lumē sz formā recipiētis. qz luna ē rotūda recipit in ea lumē sz formā rotūdā. a posteriori ergo ⁊ ꝑ effcm̄ ex rotūditate receptiōis luīs possumus arguere rotūditatē corpis lune. cā aūt q̄re a remotis ꝑ foramē nō rotūduz apparet forma lumīs rotūda pōt sumi ex pte corpis luminosi. nā qz corp⁹ luminosum rotūdū e ẜ lz a ꝓpinquo foraminis teneat lumē formā foramis. a remotis vō redit sicut pole est ad formā corporis a quo ꝓcedit. ꝑspectiu⁹ tn̄ videt hoc attribuere ꝑfectōi luminis vt q̄tū est vole lux rōne sue ꝑfectiōis i formā ꝑfectā. i. in circularē tēdat. Sz siqs ꝯsiderat q̄liter fiūt emissiōes radioꝝ a rotūdo corpe videbit ꝙ angulositas foramis nō īpediet qn lumē emissū a nō rotūdo corpe a remotis ad rotūditatē redeat. lz a modica distātia possit ab hoc impediri. ¶ Deide cū dr̄.

¶ In quibus autem media non conuertuntur ⁊ est notius ꝙ nō est causa quia demonstratur ⁊ non propter quid.

¶ Determinat de demrātiōe qz. fcā per effectū nō ꝯuertibilē. d. (In qbus aūt medis nō ꝯuertūt) cū extremis (⁊ ē notius qd nō e ẜ cā) ẜu. q̄z cā si fiat demrātio ꝑ talē nō cām magis notā siue ꝑ talē effectū magis notuz (qz gdē demōstrat. ẜ ꝑꝑ gd nō.) ¶ Notādū aūt ꝙ in demrātōe facta ꝑ effectū effect⁹ ē ibi tāq̄ mediū. si ḡ talis effectus accipiat trāscendēs ⁊ non ꝯuertibilis cū extremis erit ibi demrātio qz. nō ꝓpter quid. ¶ Dubitaret forte aliqs quō effectus pōt eē nō ꝯuertibilis cū causa ⁊ quō ꝑ effectū possumus arguere tanq̄ ꝑ mediū trāscendēs. ¶ Dōm ꝙ vnus effectus pōt seq ex multis causis vtputa desiccare pōt eē effectus solis ⁊ ignis. talis ergo effect⁹ q efficit ex multis causis excedit q̄libet illaꝝ causaꝝ. ⁊ si sit talis effectus notior sua cā. vt si noti⁹ est mihi ꝙ aliqd sit desiccatiuum q̄z ꝙ sit ignis poterimus arguere a tali effectu ad suaz cām nō affirmatiue. qz est trāscendēs. ẜ negatiue. dicemus. n. qcqd nō desiccat nō est ignis. hoc nō desiccat. ergo ⁊c̄. ¶ Deide cū dr̄.

¶ Amplꝰ in qbus mediū extra ponit. ⁊ in his .n. ipsi⁹ qz nō ꝓpter qd dmōstratio ē. nō. n. dr̄ cā vt q̄re nō respirat paries. qz nō est aīal.

¶ Determinat de demrātiōe qz q̄ fit ꝑ cām remotā. Circa qd tria fac. qz ꝑ ondit quō fiat demrātio qz. 2° qdā qd supposuerat ꝓbat. 3° ondit quō ordināda sit talis dmrātio sz formā sillogisticā. scda ibi. (Si. n. hoc nō respirādi.) tertia ibi. (Sillus āt fit.) Dr̄ ḡ (in qb⁹ mediuz extra ponit) i. āplius i qb⁹ cā accipit ꝑ medio ⁊ istud mediū ponit extra. qz accipit cā trāscēdēs (⁊ i his ipsi⁹ qz. nō ꝑꝑ gd. demrātio ē. nō. n. dr̄ cā.) ẜu. ꝓpa nō trāscēdēs (vt) si dicat. (q̄re nō respirat paries) ⁊ reddit cā (qz nō ē aīal) nō eē aīal ē cā remota nō respirādi. iō si fiat talis dmrātio ꝑ cāz remotā erit qz nō ꝑꝑ gd. ¶ Dein̄ cū dr̄.

¶ Si. n. hoc nō respirandi causa ē opz esse aīal cām respirandi. vt si negatio causa ēst ipsius nō esse affirmatio ē esse. sicut sine mēsura eē calida ⁊ frigida nō sanādi cā est; qz cū mensura esse causa ē sanādi. similr̄ aūt est si affirmatio ipsius esse negatio est nō esse. In his autē sic demōstratis qd dictū est nō contingit. nō enīz omne animal respirat.

¶ Probat qd supposuerat. supposuerat. n. ꝙ in talib⁹ non reddit cā adeq̄ta ⁊ ꝓpa. sz remota ⁊ trāscēdēs: qd ꝓbat. d. (Si. n. hoc) i. si nō eē aīal (nō respirādi cā est oz aīal eē cā respirādi vt si negatio ē cā ipsius nō eē affirmatio est) cā ipsius (esse sicut eē sine mēsura frigida ⁊ calida est causa nō sanādi tūc esse cuz hōi mēsura ē cā sanādi.) ergo si negatio est cā negatiōis ⁊ affirmatio affirmationis. (Silr̄ aūt ē) ẜu. ecōuerso (si affirmatio) ē cā (ipsi⁹ eē) i. ipsi⁹ affirmatiōis. (negatio) ē cā (ipsi⁹ nō esse). s. negatiōis. ⁊ subdit. (i his āt sic demrātis). vz. cū demrāmus ꝑ cāz remotā ⁊ cū ꝓbamus parietē nō respirare. qz nō est aīal (nō cōtingit qd dcm̄ est.) nā si nō aīal esset ꝑ se causa respirādi. omne aīal ergo respiraret. qd falsum

est. bene ergo dcm̄ est q̄ in talib⁹ nō ɔtingit qđ dcm̄ est
.vȝ. q̄ negatio sit causa negatiōis ⁊ affirmatio affirma-
tionis: q̄r (non. n. omne qđ respirat aīal) su. est. ¶ Dubi
taret forte aliq̄s vtrū affirmatio sit cā affirmatiōis ⁊ ne-
gatio sit cā negatōis. videt̄ q̄ nō. q̄r gdeȝ p se ē q̄ omne
albū disgregat nō tñ p se est q̄ omne nō albū cōgreget.
¶ Dōȝ q̄ q̄lis est effectus talis est causa. effectus ergo
positiuus bȝ cām positiuā. ⁊ negatiuus negatiuaȝ. Si ḡ
affirmatio p se est cā affirmatiōis vbicūq̄ non erit affir
matio erit negatio cause. vbicūq̄ est negatio cāe sit ē cā
p se est negatio effectus. ḡ sicut ad cām seqt̄ effectus ita
ad negatōeȝ cāe in bis q̄ sunt cāe p se seqt̄ negatio effe-
ctus. In talib⁹ ergo sicut positio cause est causa positio-
nis effectus. vel sicut affirmatio est causa affirmatiōis.
sic negatio cause erit causa negationis effectus. Aduer-
tendū tñ q̄ negatio effectus dȝ accipi ꝓportōaliter ne-
gationi cause. nā si albū disgregat nō oȝ q̄ non albū con
greget. q̄r albū ⁊ nō albū se hñt in plus q̄ȝ congregare ⁊
disgregare. si ergo albū est causa disgregatiōis ⁊ dȝ acci-
pi oppositū cāe vt oppositū albi. ⁊ oppositū effectus vt
oppositū disgregatōis: oȝ q̄ sicut albū cōuertit̄ cuȝ dis-
gregare: sic oppositū albi cōuertat̄ cū opposito eius qđ
est ɔgregare. aliter non accipietur ꝓportōaliter negatio
negatōi sicut affirmationi. hec aūt ꝓportio est accipien
da fm idē genus oppōnis. Dicimus ḡ q̄ si albuȝ disgre-
gat nigȝ cōgregat. q̄r sicut albū ⁊ nigȝ opponit̄ ɔrie sic
ɔgregare ⁊ disgregare ɔrie opponunt̄. sic etiaȝ dicemus
q̄ si est p se q̄ albū disgreget p se etiā erit q̄ nō albū nō
disgreget. q̄r eodē genere oppōnis opponunt̄ albū ⁊ nō
album ⁊ disgregare ⁊ nō disgregare. nō tamē valeret si
album disgregat q̄ nō albū cōgreget. q̄r tunc chymera
ɔgregaret. causa aūt q̄re nō valet est. q̄r albū ⁊ nō albuȝ
nō opponūtur eodē genere oppōnis quo opponunt̄ cō-
gregare ⁊ disgregare. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Sillogismus aūt huiusmodi cause ē in me-
dia figura. vt sit. a. aīal: in quo. b. respiret: in
quo. c. paries. in. b. qdeȝ igit̄ omni ē. a. omne
enim respirans aīal est. in. c. aūt nullo. a. qua-
re neq̄ȝ. b. i. c. nullo ē. nō igit̄ respirat paries.**

¶ Docet ordinare hȝ demrātionē fm formā sillogisticā.
Circa qđ tria facit. q̄r primo facit qđ dictuȝ est. secundo
ostēdit q̄ūo in talibus demōstrationibus cāe cōparent̄
ad suos effectus. tertio epilogat circa determiata. scđa
ibi. (Cōparāt̄ hȝ causaȝ.) tertia ibi. (Scđm qdē igr̄.)
Dicit ergo. (Sillogismus aūt hȝ fit esse). i. ɔtingit esse
(in media figura). q. d. q̄ demōstratio p cām remotaȝ
cū ordinat̄ sillogistice dȝ fieri in media figura (vt sit. a.
aīal). i. aīal sit medius termīus (in quo. b. respirare). i.
respirare sit maior extremitas (in quo. c. paries). i. pa-
ries sit minor extremitas. (in quo quideȝ. b. igit̄ omni)
. i. in omni qđ respirat (inest. a.). i. inest aīal. (omne. n. re
spirans aīal est) hec est maior (in quo. c. aūt nullo). i. in
nullo. c. hoc est in nullo pariete su. inest aīal. hec ē minor
(quare nec. b.). i. nec respirās (in nullo. c.). i. i nullo pa-
riete (nō igit̄ respirat paries) hec est ɔclo. ¶ Notāduȝ
aūt q̄ in secunda figura medius terminus semp predi-
cat̄. medius ergo terminus est supra maiorē ⁊ minoreȝ
extremitatē. ideo intelligit̄ p. a. medius terminus. p. b.
vo intelligit̄ maior extremitas. per. c. vo minor. Forme
tur ergo sic sill'us. omne. b. est. a. i. omne respirās est ani
mal. nullū. c. est. a. i. nullus paries est animal. ergo nullū
. c. est. b. i. nullus paries respirat. ꝓbatum est ergo parie-
tem nō respirare p hoc q̄ nō est aīal. que ꝓbatio est per
causam remotam. esse eniȝ animal est remota causa re
spiratōis. sed hēre sanguinē ⁊ pulmoneȝ est causa ꝓpin-
qua. i. omne habēs sanguinē ⁊ pulmonem respirat. non
aūt omne animal. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Cōparant̄ aūt huiusmodi cāꝝ dictis scđm
excellētiā. Hoc aūt ē plurimū distare mediuȝ
dicere. Sicut eni illud est anacarsidis qđ in
scithis nō sunt sibilatores. neq̄ȝ. n. vites.**

¶ Ostēdit q̄ūo in talibus demrātiōibus cause comparāt̄
ad effectus. d. q̄. (Comparāt̄ fm excellētiā). i. fm trā-
scendētiā. q̄r sunt cause trāscendētes ⁊ remote. ideo at
q̄ (hȝ causaȝ). i. cause q̄ sūt de numero hȝ causaȝ (cō-
parātur dictis) su. effectibus (fm excellētiā). i. fm trā-
scendētiā. (hoc aūt est dicere mediū plurimū distare)
vel vt habēt aliqui textus. plurimum distās. q. d. q̄ hoc
nō demōstrare est accipere causam ꝓ medio que mul-
tum distat ⁊ est multū remota ab effectu. (sicut ē illud
quod anacarsides) su. dixit. vel (sicut ē illud dictū ana
carsidis. q̄ in scithis nō sunt sibillatores. neq̄ȝ. n. vites)
voluit anacarsides reddere cām quare scithe. i. quare
illi hoīes q̄ui morant̄ in scithia nō sibilāt. dixit. n. q̄ hoc
ideo erat. q̄r nō habebant vites. causa eniȝ hec assigna-
ta est valde remota. nam vites sunt causa vini. vinum
causa potationis. potatio causa gaudij. gaudium causa
sibilationis. ergo de primo ad vltimum vites sunt cau-
sa sibilatiōis. sed hoc est arguere per causaȝ valde remo
tam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Secundū quidē igitur eandem scientiā ⁊ se
cunduȝ eoꝝ positionē he drn̄tie sunt ipsi⁹: q̄r
ad eū qui est ꝓpter quid sillogismū.**

¶ Epilogat circa determinata dicēs. (Scđm quidē eādē
scientiaȝ ⁊ fm pōneȝ eorūdē terminoꝝ). i. fm ordinē eo-
rūdeȝ terminoꝝ pertinētiuȝ ad eādem scientiā (he sunt
drn̄tie ipsius q̄r. ad eū sill'uȝ qui est ꝓpter qd). i. his oib⁹
modis differt demōstratio q̄r. a demōstratiōe propter
qd. nā demōstratio ꝓpter quid. fit vno solo mō. videli-
cet per cām ꝓpriā ⁊ adequatā. ⁊ demōstratio q̄r. vo tri-
bus modis videlicet per causam remotā. per effectum
adequatū. ⁊ per effectum transcendētem ⁊c̄.

¶ **Alio aūt mō differt ꝓpter qd ab ipso q̄r. qđ
est per aliā scientiā vtrūq̄ȝ speculari.**

¶ In ista parte vt dicebat̄ determinat phs de drn̄tia de-
monstratōis q̄r. ad ꝓpter quid. in diuersis sciētijs. Circa
qđ duo facit. q̄r primo proponit quod intendit. secundo
exequitur de intento ibi. (Huiusmodi aūt sunt.) Dicit
ergo. (Alio vero modo differt propter quid. ab ipso q̄r.
quod est). i. q̄r est (speculari vtrūq̄ȝ per aliā sciētiaȝ). i.
per diuersas scientias. q. d. q̄ non solum differt demon
stratio ꝓpter quid. a demonstratiōe quia. prout vtraq̄ȝ
fit in eadē sciētia. sed etiā differt prout cōtingit vtrūq̄ȝ
speculari. vel vtrunq̄ȝ considerare per aliam ⁊ aliaȝ sciē
tiaȝ ita q̄ vna scientia considerabit propter quid. ⁊ alia
quia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Huiusmodi aūt sunt quecūq̄ȝ sic se hñt adin
uicem q̄ alterū sub altero est. vt speculatiua
ad geometriam. machinatiua ad steriome-
triam. ⁊ armonica ad arithmeticaȝ. ⁊ appa
rentia ad astrologiam.**

¶ Exequit̄ de intento. ꝓpter qđ sciendū q̄ ad hoc q̄ vna
sciētia dicat qd ⁊ alia q̄r. pōt tripliciter ɔtingere. primo
si vna scientia subalternat̄ simplr alij sciētie. sicut musi
ca simplr subalternat̄ arismetrice. ⁊ iō de multis dicat
musicus q̄r. de q̄bus dic̄ arismetricus ꝓꝓ qd. 2° pōt hoc
ɔtigere si sciā simplr nō subalternet̄ sciē. sȝ subalternet̄

ei q̄ītū ad aliquā ꝑtē: sic n̄alis ꝑhia subalternat̄ ꝑspecti-
ue nō simpl'r sȝ q̄ītū ad illā ꝑtē q̄ ē de iride. ⁊ iō ī m̄tis
q̄ītū ad ea q̄ spectāt ad iridē vl' ad arcū celestē dic̄ n̄alis
qꝛ. de q̄b⁹ dicit ꝑspectiu⁹ ꝓꝑ q̄d. 3°. hoc p̄t ꝯtigere si scia
nō subalternet̄ scie nec simpl'r nec q̄ītū ad aliquā ꝑtē
sȝ solū hoc ē qꝛ vtit̄ aliq̄ ꝓpōne de q̄ dicit qꝛ. circa quaȝ
alia scia dic̄ ꝓꝑ q̄d. vt pȝ ī medicīa cirugica ⁊ geometria
medicīa. n. cirugica nec simpl'r nec fȝ aliquā sui ꝑtē sub
alternat̄ geometrie. medic⁹ tñ cirugic⁹ dic̄ de aliquo qꝛ.
de quo spectat ad geometrā dicere ꝓꝑ q̄d. Dic̄. n. cirugi-
cus qꝛ vulnera circularia tardi⁹ sanant̄. de h⁹ āt diceret
geometra ꝓꝑ q̄d. vȝ. qꝛ i circulo ꝑtes vulneris circl'aris
propter earum distantiam tardius cōiunguntur. ⁊ per
ꝯñs talia vulnera tardius sanantur. Tria g̃ facit fm ꝙ
tripl'r ostendit quomodo qꝛ. ⁊ propter q̄d. cōsiderantur
ī diuersis sciētijs. nā p̄mo h⁹ ondit q̄ñ scia vna subalter
nat̄ alteri scie simpl'r. 2°. q̄ñ nō subalternat̄ ei simpl'r sȝ
q̄ītū ad aliquā ꝑtē. 3°. q̄ñ nec simpl'r nec q̄ītū ad aliquaȝ
ꝑtē sbalternat̄ vna scia alij sȝ solū h⁹ ꝯtigit circa aliquā
ꝑticularē ꝓpōnē de q̄ vna scia dicit qꝛ. ⁊ alia ꝓꝑ q̄d. scd̄a
ibi (Hȝ āt se ad speclatiuā.). 3ª ibi (Mlte vō ⁊ nō sub-
iuicē). Circa p̄⁹ duo fac. qꝛ p̄ exēplificat de sciētijs sim-
pl'r subalternatis quō ille dicūt qꝛ. ⁊ subalternantes ꝓꝑ
q̄d. 2°. dat ꝯueniētiā ⁊ dr̄ñā īter h⁹ scias ibi (Fere āt vni
uoce) Cōtinuet̄ āt sic. dcm̄ ē ꝙ qꝛ. ⁊ ꝓꝑ q̄d aliq̄ñ ꝯsiderā
tur ī diuersis sciētijs (h⁹ āt sunt q̄cūq; sic se hn̄t adinui-
cē ꝙ alterū sub altero ē). q. d. ꝙ ille scie q̄ sic se hn̄t adī-
uicē ꝙ altera ē sub altera ⁊ ꝙ vna subalternat̄ alteri in
illis h⁹ v̄ificat̄ ꝙ vna dic̄ qꝛ ⁊ alia ꝓꝑ q̄d (vt) se hȝ (spe-
culatiua) .i. ꝑspectiua (ad geometriā. ⁊ machīatiua) .i.
q̄ erigit edificia. (ad steriometriā) .i. ad sciaȝ q̄ ē de mē
suris corporuȝ (⁊ armonica) .i. musica se hȝ isto mō (ad
arismetricā. ⁊ apparētia) .i. naualis se hȝ isto modo (ad
astronomiā.) ¶ Notādū āt ꝙ ī oīb⁹ istis sciētijs subȝ ē
subsubo. nā subm speclatie .i. ꝑspectie ē sub snbo geome
trie. nā ꝑspectia ꝯsiderat de linea visuali. geometria vō
de linea simpl't. linea. n. simpl'r ē ꝑs subi geometrie. ꝯsi-
derat. n. geometria de q̄ītitate ꝯtinua q̄ītitas āt ꝯtinua
diuidit̄ ī lineā supficiē ⁊ corp⁹. ipsi⁹ g̃ q̄ītitatis ꝯtinue fȝ
se ē ꝑs linea simpl'r. qꝛ g̃ linea visual' ē sub linea simpl'r
id qd̄ ꝯsiderat ꝑspectiu⁹ ē sub eo qd̄ ꝯsiderat geometra.
isto ēt mō se hȝ machinatiua ad steriometriā. nā machi
natiua ē de mēsuris edificioꝝ. steriometria de mēsuris
vl't corpoꝝ. corp⁹. n. qd̄ ē edificiū ē sub corpe vl'r sūpto.
sic. n. dicere possum⁹ ꝙ armonica se hȝ ad arismetricā.
nā arismetrica est de nūero simpl'r. armonica .i. musica
ē de nūero relato ad sonū. nūerus āt q repit̄ in sonis est
sub nūero simpl'r. h⁹ ēt mō se hȝ apparētia .i. naualis ad
astrologiā. nā astrologia cōsiderat mot⁹ astroꝝ simpl'r.
naualis vō ꝯsiderat h⁹ mot⁹ ꝑ q̄sdā apparētias ⁊ ꝑ q̄dā
signa sensibilia. ꝯsiderat. n. h⁹ mō motū astroꝝ put de-
seruit ad artē nauigādi. vñ h⁹ scīa dcā ē apparentia qꝛ ꝑ
q̄dā signa apparētia ⁊ sensibilia idicat mot⁹ astrorū vt
deseruit ad artē nauigādi. mot⁹ aūt astroꝝ sic sumpt⁹ ē
sub motu astroꝝ sumpto simpl'r. ¶ Dubitaret forte ali
q̄s vtrū steriometria sit eadē scia cū geometria. ⁊ videt̄
ꝙ sic. qꝛ de mēsuris corpoꝝ ītromittit se geometra. ste-
riometria g̃ vl' erit geometria vel ꝑs geometrie. ¶ Di-
cēdū. ꝙ ad h⁹ dixerūt q̄daȝ ꝙ steriometria de q̄ h logt̄
ꝑhs ē ipse vndecim⁹ vel duodecim⁹ geometrie in quo
agit̄ de solidis ⁊ corpib⁹. possum⁹ tñ dicere ꝙ steriome-
tria q̄ dicit ꝓꝑ q̄d. et⁹ ꝙ machiatiua dic̄ qꝛ. ē subalterna-
ta geometrie: nec ē eadē scia cū geometria. nā geometria
ē valde abstracta. machinatiua aūt mechanica q̄ erigit
edificia ē valde sensibilis ⁊ valde m̄alis. nō aūt cēt faci
le a scia ista abstracta ⁊ ꝯsiderāte cās sic vl'es cuiusmōi
ē geometria descēdere ī sciaȝ sic sensibilē ⁊ m̄alē cuius-
modi ē machinatiua mechanica. Sȝ iter geometriaȝ ⁊
machīatiuā ē scia media q̄ dr̄ steriometria. nā illas cau-
sas quas ꝯsiderat geometra vl'r cōsiderat steriometra
applicādo ad mēsuras corpoꝝ. ex ꝓpōnib⁹. n. ⁊ ex ꝓpoꝛ
tionibus general't sumptis descēdit steriometra ad ꝯsi-
derandū de q̄buslibȝ corporib⁹ sensibilibus quō se ha-
beant adiuicē ⁊ in q̄ ꝓportione. steriometra igit̄ suppo
nit ꝓpōnes geometricas ⁊ ē q̄si q̄dam practica geome-
trie. nā ex ꝓpōnib⁹ geometricis multas sensibiles pas-
siones ꝓbat de corporib⁹ ad q̄s ꝓbādas nō descēderet
geometra q est artifex magis abstractus ⁊ eleuatus. ste
riometra g̃ accipit a geometra tāq̄ȝ artifex sēsibilis ab
abstracto. machinatiuus aūt accipit a steriometra tāq̄ȝ
magis sensibilis a min⁹ sensibili. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Fere aūt vniuoce sunt harū sciarū q̄dam vt astrologia mathēatica q̄ ē ⁊ naualis ⁊ armonica: mathematica que ē scd̄m auditū.

¶ Dat ꝯueniētiā ⁊ dr̄ñā iter h⁹ scias. Circa qd̄ duo fac. qꝛ
p° ostēdit quō tales scie ꝯueniūt. 2° quō dr̄nt ibi. (D'. n.)
ꝯueniētia aūt iter has scias subalternātes ⁊ subalterna
tas ē: qꝛ q̄dā haꝝ sciaꝝ subalternataꝝ sūt q̄si vniuoce
ad scias subalternātes. sūt idē gn̄e ⁊ vere ideȝ spē. iō ait
(Fere aūt q̄daȝ haꝝ sciaꝝ) sȝ. subalternaꝝ (sunt fere
vniuoce) ad scias sȝ. subalternātes (vt astrologia ma-
thematica ⁊ naualis) sȝ. est q̄si vniuoca vna alteri (⁊ ar
monica) .i. musica (mathematica) ⁊ musica (q̄ ē fȝ au-
ditū (sunt sȝ. fere vniuoce. ¶ Notādū aūt ꝙ de serenita
te ⁊ de tēpestate ꝯsiderat astrolog⁹ ⁊ naualis: sȝ astrolo
gus ꝯsiderat de talib⁹ fm cās. qꝛ cōsiderat mot⁹ ⁊ situs
astroꝝ a q̄b⁹ cānt̄ serenitas ⁊ tēpestas. naualis āt ꝯside
rat de talib⁹ fm q̄dā signa sensibilia ⁊ fm q̄sdā apparē
tias. ¶ Nōndū ꝙ astrologia ē duplex. vna q̄ cōsiderat
solū mot⁹ ⁊ cursus astroꝝ. alia practica ⁊ iudicialis q̄ fȝ
motus astrorū iudicat serenitates ⁊ tēpestates; ⁊ alia q̄
hic īferi⁹ accidūt. Ista aūt astronomia iudicialis est q̄si
vniuoca ad naualē. qꝛ id qd̄ ꝯsiderat naualis mō grosso
⁊ sensibili ⁊ ꝑ q̄dā signa apparētia: vtputa qꝛ luna facit
circulū: vel qꝛ rubet celū. astrologia iudicial' cōsiderat
mō subtilioꝛ: vt ꝑ mot⁹ ⁊ situs astroꝝ. vt qꝛ tales plane
te adiuicē ꝯiungent̄. vel qꝛ tal' planeta erit ī tali pūcto.
iō h⁹ ⁊ h⁹ eueniet. ¶ Nōndū ēt ꝙ musica fm auditum
p̄t dici musica īstrūal': vtputa ars viellādi ⁊ citharizādi:
hec āt fere ē vniuoca cū musica mathematica. nā illas
easdē ꝓpōnes q̄s ꝯsiderat musica mathematica modo
magis subtili: ꝯsiderat viellatoꝛ ⁊ citharizatoꝛ mō ma-
gis grosso ⁊ sensibili. ¶ Dubitaret forte aliq̄s quō in ta
lib⁹ dr̄r fere vniuoce scie subalternantes ⁊ subalterna-
te. ¶ Dōm ꝙ vniuoca sunt quoꝝ nomē cōe ē ⁊ rō sube
eadē. rō aūt sumit̄ ex forma. ⁊ qꝛ illā eadē formā quaȝ
ꝯsiderat scia supioꝛ mō abstracto ꝯsiderat scia īferioꝛ ⁊
subalternata mō sensibili ⁊ ꝑ applicationē ad mām. iō
vna ē fere vniuoca alteri. scia. n. naualis q̄dā astrologia
ē. qꝛ ꝑ ea q̄ videt in astris iudicat de tēpestate ⁊ sereni-
tate astroꝝ. g̃ astrologia naualis ⁊ astrologia mathema
tica ꝯueniūt in noīe: qꝛ q̄lȝ ē astrologia ⁊ musica mathe
matica. ⁊ fȝ auditū ꝯueniūt ī noīe. qꝛ q̄lȝ ē musica. ⁊ cō-
ueniūt ēt in rōne: qꝛ ꝑ eadē astra indicat de serenitate ⁊
tēpestate astronomia naualis per q̄ iudicat astronomia
mathematica: nō tñ ē simpl'r ⁊ ꝓꝑe vniuoca hec ⁊ illa.
qꝛ nō iudicat eodē mō. nā astronom⁹ mathematicus ⁊
maxīe iudicial' iudicabit de serenitate ⁊ tēpestate ꝯside
rādo situs ⁊ cursus astroꝝ. astronomus aūt naualis cō-
siderabit ꝑ astra serenitateȝ ⁊ tēpestatē ꝯsiderando ali
qua signa apparētia in astris. vtputa qꝛ luna facit circu

lū vel q2 mars orit̄ nimis rubicundus. ⁊ qđ dcm̄ est de astronomia mathematica ⁊ naŭali itelligēdū ē de musica mathematica ⁊ q̄ est f̄m auditū. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs vtrū astronom⁹ iudicial' possit iudicare de serenitate ⁊ tēpestate ⁊ de his q̄ h̄ ogunt̄. ¶ Dōz. q̄ Ptolemę⁹ ī cētilogo suo duas ɔditōes dat iudicio astronomoꝝ. vna ē q̄ debēt astronomoꝝ iudicia eē ī vl̄i nō in pticulari. alia ē q̄ talia iudicia sunt media iter pol'e ⁊ neciūz. ⁊ vt h⁹ adaptem⁹ ad ꝑpositū dicim⁹ q̄ ea q̄ hic īferius agunt̄ vel dependēt ex libero arbitrio vl' non. q̄ si nō depēdēt sic̄ tēpestas. serenitas. vbertas. sterilitas. de talib⁹ poterūt iudicare astronomi ita tn̄ q̄ coꝝ iudiciū erit plus q̄ꝫ pol'e. qđ ē ad vtrūlibz: ⁊ min⁹ q̄ꝫ neciūm qđ ē semꝑ. nā mot⁹ celi ꝓsupponit dispōnem m̄ąe ita q̄ ex eodē situ sydeꝝ nō semꝑ ɔtigit idē effect⁹ si m̄ą non sit eodē mō disposita. ⁊ q2 pōt ꝑꝑ idispōnez m̄ąe ipediri talis effect⁹ ex motu celi nō ē neciūm iudiciū de effectib⁹ istoꝝ iferioꝝ. q̄re si dicat̄ q̄ ipsa dispō m̄ąe depēdet ex motu celi ita q̄ redeūtib⁹ syderib⁹ ad eūdē pūctū redibit eadē dispō m̄ąe ⁊ ꝑ ɔn̄s idē effect⁹. dici dꝫ q̄ nō oꝫ dare tantā eq̄litatē nec tantā vniformitatē ī effectibus q̄ntā dam⁹ i cāis. vn̄ nō oꝫ semꝑ sit ī tāto tp̄e ē talis ɔiunctio sydeꝝ q̄ semꝑ ī illo tp̄e redeat talis dispō m̄ąe. Si aūt q̄ h̄ iferius agunt̄ depēdēt ex libero arbitrio tūc ibi ē adhibēda secunda ɔditio. vꝫ. q̄ iudicia astronomoruꝫ sūt i vl̄i ⁊ nō i pticulari. nā libeꝝ arbitriū motui corporū celestiū directe subditū eē nō pōt. iō nō dꝫ eē tale iudiciū i pticulari. vtputa si q̄s ꝑ astrologiā cerneret q̄ deberet eē copia vini: iō nō deberet iudicare q̄ petrus vel ioānes erūt ebrij q2 ꝑ libeꝝ arbitriū possent ab ebrietate cauere. Sꝫ in vl̄i veriū iudiciū darēt dicēdo q̄ plures erunt ebrij hoc anno ꝑꝑ copiā vini. Si aūt descēderēt ad ꝑsonas sp̄ales possꝫ eis accidere maior deceptio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hoc aūt ipsum q2 sensibiliū ē scire. Sꝫ ipsuꝫ ꝓpter qd mathematicoꝝ. Hi enim causarū demonstrationes habent.

¶ Dat dr̄iaꝫ īter scias subalternātes ⁊ subalternatas ⁊ q̄tuor fac̄ sꝫ q̄ q̄druplicē dr̄iam assignat. vna. n. dr̄ia ē ex mō sciēdi. naꝫ modus sciēdi scie subalternate ē scire q2. subalternātis autē ꝓpter qd. scđa dr̄ia ē ex pte rei scite. nā m̄ltotiēs ip̄ꝫ q2 ē scitū i scia s̄balternata qđ ñ ē scitū ī subalternāte. tertia dr̄ia ē ex pte scie subalternate q2 ē m̄ąlior ⁊ sensibilior q̄ꝫ subalternās. q̄rta āt ē ex pte scie s̄balternātis q2 ē formalior ⁊ abstractior q̄ꝫ subalternata. scđa ibi. (Et m̄ltotiēs). 3ª ibi (Sunt āt h⁹). q̄rta ibi (Mathematice. n.) Dicit g̊ q̄ (hoc. n. ip̄m q2 scire ē sensibiliū) .i. sciarū subalternataꝝ. (sꝫ ꝑꝑ qd scire ē mathematicoꝝ) .i. sciaꝝ subalternantiū (hi. n.) .i. mathematici siue scie subalternātes (hn̄t demr̄atiōes cārū) .i. per cās. q. d. q̄ dr̄t scia subalternās a subalternata i mō sciēdi. q2 vnius ē scire q2. alteri⁹ ꝑꝑ qd. ¶ Deīde cū dicit.

¶ Et multotiens nesciunt ipsuꝫ q2 sicut vl'e cōsiderātes multotiens q̄dā singulariū nesciūt ꝓpter id q̄ non intendunt.

¶ Dat scđaꝫ dr̄iā suptaꝫ ex pte rei scite. d. (Et m̄ltotiēs) sn̄. ip̄e scie subalternātes (nesciūt ip̄ꝫ q2) su. qđ sciūt scie subalternate (sic̄ ɔsiderātes vl'e m̄ltotiēs nesciūt q̄daꝫ de nūero singulariū ꝑꝑ id q̄ nō itēdūt) .i. q̄ non aduertūt nec ɔsiderāt. q̄cūq3. n. scit aliq̄d ī vl'i ⁊ ī suis p̄ncipijs nō oꝫ q̄ sciat illđ ī ꝓpa forma. scie g̊ subalternantes ꝑꝑ suā altitudinē ɔsiderātes vl'es cās lꝫ sciāt ꝑꝑ quid. ignorāt tn̄ multos effectus ⁊ multa q2. q̄ nō ignorāt scientie sensibiles ⁊ subalternate. Est g̊ h̄ dr̄ia iter sciam subalternatā ⁊ subalternantē q̄ꝫtum ad ip̄saꝫ re̅. q2 ip̄m quia pōt eē scitū in scia subalternata qđ nō ē scitū i subalternante. ¶ Notādūꝫ aūt q̄ geometra nesciret q2 vulnera circularia tardius sanant̄. ⁊ tn̄ scit cām hui⁹. scit. n. q̄ circulus non hꝫ angulū. hoc aūt ē scire cām q̄re circulare vulnus sanat̄ tardius. nā vbi fit angulus ptes approPinquant magis. iō vulnera angularia ꝓpter ꝓpinquitatem partiū citius sanant̄. q2 citius ɔiungunt̄ partes ad inuicē. circularia aūt tardius. carere angulo g̊ est ꝑꝑ qd circulare vuln⁹ tardius sanat̄. scit g̊ geometra istud ꝑꝑ qd. q2 scit circulū carere angulo. multi tn̄ geometre sūt a q̄bus si q̄reret̄ vtꝝ circularia vulnera tardius sanent̄ q̄ dicerēt se nescire. ¶ Deide cū dicit.

¶ Sunt autēꝫ hec quecūq3 alterū quid sit scidum subām ⁊ vtuntur spēbus.

¶ Dat tertiā dr̄iam sumptā ex pte scie subalternate q̄ est m̄ąlior. d. (Sūt hec) .i. sunt scie subalternate (q̄ qdem sunt qđdā alteꝝ f̄m subām vel f̄m subm̄) alteritas. n. ⁊ diuersitas sciaꝝ subalternataꝝ ad scias subalternantes sumit̄ sꝫ subāꝫ ⁊ f̄m subm̄. i. f̄m m̄ąm ad quā applicant̄. vn̄ tales scie (vtunt̄ spēb⁹) .i. vtunt̄ forma su. applicata ad m̄ąꝫ. ē g̊ hec dr̄ia ex pte scie subalternate: q̄ ē qd alterū ⁊ qd diuersum a subalternāte rōne subiecti ⁊ m̄ąe ad quā applicat̄. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Mathematice. n. circa spēs sunt. Nō. n. de subiecto aliquo: si. n. de subiecto aliquo geometrica sūt: sꝫ nō f̄m q̄ de subiecto sunt.

¶ Dat q̄rtā dr̄iaꝫ sumptā ex pte scie subalternātis. nā tales scie drn̄t a subalternans: q2 sunt circa spēs ⁊ sūt formaliores illis. iō ait q̄ (mathematice. n.) .i. scie subalternātes (sunt circa spēs) ⁊ circa formā (nō. n. sūt d̄ aliquo subo) .i. de aliq̄ m̄ą sp̄ali. lꝫ. n. ea q̄ ɔsiderat geometra sint in aliquo subo: ip̄se tn̄ cōsiderat ea vt nō sunt in subo: iō ait (si. n. geometrica sūt d̄ aliquo subo) .i. d̄ aliq̄ sp̄ali m̄ą (sed nō) su. ɔsiderant̄ talia a geometra (sꝫ q̄ sūt de subo). ɔsiderat. n. geometra lineā q̄ ñ ē sine ligno vel sine lapide vl' sine aliq̄ m̄ą: ip̄se tn̄ ɔsiderat eā vt nō ē in aliq̄ m̄ą. ē g̊ hec q̄rta dicta ex pte scie subalternātis: q2 in hoc dr̄t a subalternata: q2 est circa spem ⁊ ē magis formalis. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄ūo geometra pōt ɔsiderare lineā q̄ ē in m̄ą ⁊ q̄ dr̄ de aliquo subo vt nō ē in m̄ą ⁊ vt nō dr̄ de aliquo subo. ¶ Dōm q̄ mathematicus nō abstrahit a m̄ą simplr̄: sꝫ a m̄ą sensibili: quātitas aūt ɔtinua quā ɔsiderat mathematicus nālr̄ hꝫ eē in m̄ą. ⁊ sine m̄ą nō pōt itelligi q̄ habeat nāle eē. ipossibile est. n. q̄ mathematicus abstrahat a m̄ą simplr̄: sꝫ abstrahit a m̄ą sensibili. nā virtutes actiue ⁊ passiue cuiusmodi sunt q̄litates p̄me ⁊ q̄litates scđe q̄ deriuant̄ a q̄litatib⁹ p̄mis faciunt rē quācūq3 eē sensibilem: materia g̊ sensibilis ē m̄ą q̄lis: ⁊ q2 q̄ntitas ē p̄or q̄litate: q2 q̄ꝫtitas est accn̄s qđ p̄mo inest substantie vt vult ɔmentator in. 12. meta. poterit intelligi m̄ą q̄ꝫta non itellecta m̄ą q̄li: lꝫ q̄ꝫtitas sit cū q̄litate. ⁊ hēat esse in m̄ą q̄li tn̄ q2 pōt intelligi q̄ꝫtitas q̄ est in m̄ą q̄li non itellecta m̄ą quali: hn̄ ergo dcm̄ est q̄ geometrica sunt in aliquo subiecto. i. in aliq̄ m̄ą quali: sꝫ se aūt ɔsiderant̄ a geometra nō in subo ⁊ f̄m q̄ nō dn̄t de subo. i. sꝫ q̄ nō sunt in m̄ą quali: ⁊ vt nō dicunt̄ de m̄ą quali: sꝫ vt sunt abstracta a materia rali. ¶ Tunc sequit̄ illa pars.

¶ Hꝫ aūt se ad speculatiuam sic̄ hec ad geometriā. alia ad ip̄am: vt id qđ est de yride ip̄ꝫ q2 dem q2 philosophi est scire: sed ꝑꝑ quid speculatiui aut simpliciter aut f̄m doctrinā.

Que est scđa pars p̄ncipalis h⁹ lectionis.in qua postq̄ auctor ostendit quō ꝓpter gd.ꝛ q2. compant ad diuersas scias q̄rū vna alteri simpl'r subalternat. ośdit qōo compant ad diuersas scias.q̄rū vna nō subalternat alteri simpl'r ſz fm aliquā ptē.d.ꝙ(Hz aūt ad speculatiuā)i.ad pspectiuā(sic hec ad geometriā.alia ad istaz) q.d. ꝙ alia scia vtputa nālis se hz ad istaz.s.ad pspectiuā sic hec.i.sic pspectiua ad geometriā.nā de aliquo dic nālis q2.de quo dicit pspectiuus ꝓpter gd.sic de aliquo dicit pspectiu⁹ q2.de quo geometra dicit ꝓpter gd. (vt est id qđ est de yride).q.d.ꝙ quātū ad illā partē q̄ ē de yride phy sicus subalternat pspectiuo sic pspectiu⁹ geometre.q̄tū ḡ ē ad id qđ est de yride(physici ē scire q2. ſz ꝓpter gd pspectiui aut simpl'r aut fm doctrinaz)qđ quō itelligendū sit in dubitatiōe dicet. Notandū āt ꝙ nālis phia siue phyca ñ subalternat pspectiue simpl'r ſz q̄tū ad aliquā ptē vtputa q̄tū ad id qđ ē de yride.igitur q̄n ꝓp gd.ꝛ q2.cōpant ad tales scias diuersas cuiusmodi sūt pspectiua ꝛ phyca talis ꝯpatio nō ē ſz ꝙ vna scia subalternat alteri simpl't ſz ſz ꝙ subalternat ei q̄tū ad aliquā ptē. Dubitaret forte aliqs quō de yride dicit phs q2.pspectiuus aūt ꝓpter gd.aut simpl'r aut ſz doctrinā. Dōm.ꝙ oz ex his q̄ dñr de linea visuali circa quā lineā negociat pspectiua dicere ꝓpter gd coꝝ q̄ apparent in yride.ea aūt q̄ dñt de linea visuali vel ꝯpetunt ipi linee fm se ꝛ illa accipit pspectiuus a geometra nā ad geometrā ptinet determinare de linea ꝛ de his q̄ linee insunt p se.si vero ea q̄ dñt de linea visuali nō cōpetant linee fm ꝙ linea ſz fm ꝙ visualis talia dñr esse pspectiua simpl'r.talia.n.nō accipit pspectiu⁹ ab alio.q2 ḡ ad dōz ꝓpter gd de yride aliq̄ sumunt de linea visuali q̄ ꝯpetūt ei ſz ꝙ visualis.aliq̄ vo fm ꝙ linea:iō ꝓpter quid de yride dicit perspectiua simpliciter ꝛ fm se ꝛ dicit perspectiua nō fm se sed vt accipit ea a superiori sciētia. de yride ergo q2 dicit naturalis.sed propter quid dicit pspectiuus aut simpl'r aut fm doctrinā su. supiorē.i. fm ꝙ accipit a geometra.hoc.n.ꝯcordat cuz alia trāslatione vbi dr̄ ꝙ de yride phyci ē scire q2.ſz ꝓp gd pspectiui.aut simpl't aut er⁹ q ē fm metaphica.eū aūt q est fm mathematica appellat geometrā. de yride ḡ ꝓp gd vel dicit perspectiuus simpl'r q̄tuz ad ea q̄ sunt linee visualis vel dicit hic ille q ē fm mathematica,i. geometra siue pspectiuus vt accipit a geometra q̄tuz ad ea q̄ sunt ipsius linee. Tunc igit̄ seqtur illa ps.

Multe.n. ꝛ nō subinuicē sciaꝝ hñt se sic vt ad geometriā medicina: ꝙ eniz vulnera circularia tardius sanantur medici est scire:propter quid autem geometre.

Que ē tertia ps p̄ncipalis lectiōis hui⁹ in q̄ ośdit quō ꝓpter gd.ꝛ q2 ꝯparant ad diuersas scias:quaꝝ vna nō subalternat alteri nec simpl'r nec fm parte ſz hoc est solū fm aliquā ꝓpōnem de qua vna scia dicit q2. alia ꝓp gd.iō ait ꝙ(multe vo sciaꝝ)i.de nūero sciaꝝ(nō subinicē)i.q̄rū vna nō subalternant alteri nec simpl'r nec fm aliquā ptē(se hñt sic).s.ꝙ vna dicit.q2 ꝛ alia ꝓpter gd.(vt medicina)i.cirugica(ad geometriā ꝙ.n.vulnera circularia tardi⁹ sanāt q2 ē scire medici).i. cirugici(ꝓp gd aūt geometre.) Notanduz aūt ꝙ medicina cirugica q̄ est curatrix vulnerū nec simpl'r nec ſz ptē subalternat geometrie.tñ de aliq̄ ꝓpōne vt ꝙ circularia vulnera sanant tardius dicit talia medicina q2. de quo geometra diceret ꝓpter gd. Notandū ēt ꝙ isto mō quo dicit medicina q2.ꝛ geometra ꝓpter gd. non est q2 vna subalternetur alteri ſz fm aliquā ꝓpōnē sic se hñt etiā geometria ꝛ nālis phia.geometria.n. nec simpl'r nec ſz aliquā ptē subalternat nāli phie.attñ de aliq̄ ꝓpōne dicit geometra q2. vtputa q2 lz de pūcto ad punctū rectaz lineā ducere.de quo dic phyc⁹ ꝓp gd. ꝓbat.n.in.6.phycoꝝ ꝙ īter q̄lz duo pūcta ē dare lineā mediā.

Figurarū autem magis scire faciēs maxime prima est.

Postq̄ phs ꝯparauit demr̄ationez ꝓpter gd.ad demr̄ationē q2.vt eligeret sibi demr̄ationē ꝓpter gd.q̄ magis facit scire. In pte ista ꝯparat figuras sillogismoꝝ ad se iuicē vt eligat sibi figurā illā que magis facit ad scire.Circa quod duo facit quia primo facit quod dictū est. 2° quia mentionē fecerat de ꝓpōne imediata affirmatiua ne aliqs crederet ꝙ oīs ꝓpō immediata esset affirmatiua ꝛ ꝙ nulla esset talis negatiua ostēdit quō habeat fieri ꝓpositio immediata negatiua ibi(Sicut aūt esse a.in b.)Propter primū sciēdum ꝙ figura illa que magis facit scire ē pma figura.Circa quod tria facit in pma parte. nam pmo ꝓponit hanc varitatem.ꝙ pma figura magis facit scire. 2° ad hoc ꝓbandum adducit multiplicem rōnē.3° epilogat circa determinata. scđa ibi.(Mathematice.n.) tertia ibi(Manifestū est igitur)Dicit ḡ ꝙ(Figurarū aūt magis faciēs scire)i.inter figuras sillogismoꝝ illa que est magis idonea ad generandū sciam(maxie est) su.pma figura. Deinde cum dicit.

Mathematice ꝛ eni sciarum per hanc fuerunt demōstrationes vt arithmetica ꝛ geometria ꝛ perspectiua.

Probat qđ dixerat.Circa qđ q̄tuor facit ſz ꝙ quatuor rōnes adduc ad ꝓpositū.scđa ibi(Et fere oēs est).tertia ibi(Et postea ipsi⁹.)quarta ibi(Amplius hoc illis)Prima ē rō a signo.nā signū ē ꝙ pma figura magis facit scire. q2 mathematice scie q̄ sūt certissime ꝛ q̄ maxime faciūt scire potissime vtunt hac figura :tō ait ꝙ(Mathematice.n.sciaꝝ p hāc pmā figurā fuerūt dm̄rōes: vt arismetrica ꝛ geometria ꝛ pspectiua)tūc ē ḡ suppleda rō ꝙ cū sic sit signuz est ꝙ pma figura magis faciat scire. Dubitaret forte aliquis vtꝝ mathematice sint certissime ꝛ maxie faciāt scire. Dōz ꝙ ista certitudo vel pōt accipi ex pte rei:vl' ex pte mōe. si ex pte rei q̄to scia est de simpliciorib⁹ tāto est certior.ꝛ iō metaphica est certissima sciaꝝ vbi agit de deo ꝛ substātys sepatis q̄ simplicitate excedūt cetera entia.Sz in ꝯparatōe ad nos talia nō sūt certissima:q2 nō sūt ꝓportionata itellectui nr̄o.ꝛ nō nisi a posteriori possum⁹ ꝯuenire in cognitionē ipsoꝝ:de talib⁹.n.possum⁹ scire. q2 sunt ꝛ q2 itelligūt.Sz q̄lis est eorū eē. ꝛ qual' ē suoꝝ itelligere balbutiēdo ꝓferim⁹ ꝛ balbutiēdo de ipsis loq̄ntes nō gd sūt. sed gd nō sūt scim⁹.itellcū eēntiali sube sepate a nobis itelligi nō pñt.Mathematica ḡ q2 sunt magis ꝓportionata itellectui nr̄o:imo q2 cognitio nr̄a i mathematicis fm ꝯmē.in p°.phy.īcipit a p̄orib⁹ ꝛ p cās ī eis deuenim⁹ in cognitionē effectuū:in ꝯpatōe ḡ ad nos tales scie sūt certissime.vñ ꝛ ꝯmē.in.2.meta. ait ꝙ demr̄atiōes mathematice sūt in p° ordine certitudis.ꝛ subdit ꝙ demr̄atiōes nāles sequunt eas in hoc. dicam⁹ ḡ ꝙ cuz triplex sit mod⁹ eēntialis phie phycus mathematic⁹ ꝛ diuin⁹: demr̄atiōes mathematice sunt certiores demr̄atiōib⁹ nālib⁹ ꝛ rōne rei.q2 res mathematice sūt magis abstracte.ꝛ rōne nr̄i.q2 cognitio nr̄a in mathematicis icipit a p̄orib⁹.in naturalib⁹ āt icipit ab effectib⁹ ꝛ a posteriori. p̄us.n.phi fuerūt admirati effectū : vt lunaz eclipsari ꝛ postea iuestigauerūt eē cām iterpositionē terre:sz vt ps sciētib⁹ per geometriā p̄us scit ꝙ triāgulus habeat angulū extrīsecū q̄ ꝙ habeat tres ꝛ tñ hr̄e angulū ē p̄us

⁊ est causa ei⁹ qd̓ est hr̄e tres ſʒ ipsa mathematica ē metaphica certior nō rōne rei ſʒ rōne nr̄i vt ē p̄bīta ɔclaratū. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs vtrū tres iste ſcie de qbus facit mentionē. vʒ. ariſmetrica geometria. ⁊ pſpectiua ſint eque certe. ¶ Dōm. q̄ iſte tres ſcie ſe hn̄t p ordinē in certitudie. nā vt p̄baᷣ in p̄ meta. ſcia que ē de re q̄ ſe hʒ p additionē ad rem aliā de qua ē ſcia alia ē minus certa q̄ȝ illa ſcia q̄ eſt de re min⁹ ſimplici. ⁊ q̄ punctus ſe hʒ p additionē ad vnitatē. q̄ punct⁹ eſt ſubā poſita. vel q̄ pūct⁹ ē vnitas poſitionē hn̄s iō ariſmetrica q̄ ē de vnitate ē certior geometria q̄ ē de pūcto. Rurſus linea viſualis ſe hʒ p additionē ad lineā ſimpl'r. geometria igiᷣ q̄ eſt de linea ſimpl'r ē certior pſpectiua que eſt de linea viſuali. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Et fere dicere ē q̄cunqʒ ꝓpter quid faciunt ſpeculationē. aut. n. omnino aut ſicut frequēti⁹ ⁊ ī plurib⁹ p hāc figurā q̄ eſt ꝓpter qd fit ſillogiſmus quare ⁊ per hāc erit maxime faciens ſcire ꝓpter quid ſpeculari.**

¶ Adducit ſcām rōnem. ſumiᷣ aūt hec rō ex ipſo cā ſiue ex ipſo ꝓpter qd. iō ait q̄ (⁊ fere ē dicere q̄ q̄cūqʒ faciunt ſpeculationē). i. demſ̄rationē (pp qd). i. p cāʒ (aut oīno aut ſic̄ frequēti⁹ ⁊ in plurib⁹ p hāc figurā). i. p p̄mā (fit ſill'us) q ē pp qd. i. p cāʒ (q̄re faciens ſcire ſpeculari pp qd maxie erit p hāc figurā). ſ. p p̄mā. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄re faciēs ſcire ſpeculari vel faciēs ſcire cognoſcere pp qd vel oīo vel in plurib⁹ erit p p̄maʒ figuram. ¶ Dōm. q̄ i demſ̄tationibus ē cā p ſe q̄ p cām p accn̄s non eſt demſ̄ratio q̄ nec p talē cām aggenerat ſcia. i per ſe aūt icludiᷣ. de oī ergo talis cā eſt vl'is. illō g̊ qd̓ demōſtrauir ꝓpter qd demonſtraᷣ vl'r. demonſtrare aūt aliquid vl'r eſt dupl'r. vel affirmatiue vel negatiue. p̄ma g̊ figura vel demonſtrat ꝓpter qd. i. ꝓpōnem habentem per ſe cām ⁊ ꝓpōnem vl'm q̄ȝtum ad vl'em affirmatiuam vel vt in pluribus q̄ȝtū ad vtrāqʒ. vʒ. q̄ȝtū ad affirmatiuaʒ ⁊ negatiuā. nā p p̄mā figurā pōt ɔcludi vtraqʒ: vʒ. affirmatiua ⁊ negatiua. in ſcḋa autē negatiua tm̄. in tertia qdem nulla eſt vl'is. p̄ma g̊ figura vl' oēs ɔplectitur ⁊ oēs vl'es ɔcludit q̄ȝtum ad affirmatiuas vl' in maiori pte q̄ ɔcludit ⁊ affirmatiuas ⁊ negatiuas que ſunt multo plures q̄ȝ negatiue tm̄. vl' poſſumus aliter reſpōdere q̄ ſm̄ qd̓ dr̄ in 2° elencoꝝ ſemp in nō facere ītelligiᷣ facere ⁊ oīo in negatione demſ̄ratio. i. affirmatio itellectus. n. vnius vt intellectus negatiuus ſiue itellectus p̄uatiu⁹ vt qd̓ aliqd ſit idiſtinctū a ſe ⁊ diſtinctū ab alio ⁊ non ſit aliud p̄ſupponit itellectū entis ⁊ itellectū poſitiuū. reddere g̊ cām negatiue ſemp p̄ſupponit redditionem cauſe affirmatiue. vt multū g̊ indigemus reddere cām affirmatiue. vt raro aūt negatiue. iō q̄ ſicut rectuʒ eſt iudex ſui ⁊ obliq. ⁊ ſicut p rectū itelligimus rectuʒ ⁊ obliquū ita affirmatio ē iudex ſui ⁊ negationis ⁊ p affirmationē ītelligimus affirmationē ⁊ negationē. affirmatio aūt multū facit ad ſcire: negatio aūt ē vt parū. ⁊ quia vl'is affirmatiua p ſolā p̄mā figurā ɔcluditur: negatiua vl'is p p̄mā ⁊ ſcḋaʒ hīn dictū eſt q̄ frequētius ⁊ vt in plurib⁹ ſill'us faciēs nos ſcire ſpeculari. i. cognoſcere ꝓpter qd maxime fit p hāc figurā. i. p p̄mā. ¶ Deīde cū dicit.

¶ **Poſtea ipſius quicqd eſt ſciaʒ p hanc ſolā figuraʒ venari poſſibile ē. in media. n. figura nō cathegoric⁹ ſill'us ſʒ ipſi⁹ qd̓ qd eſt ſcia eſt affirmationis. in vltima fit q̄le ſʒ non vl'r: ſʒ qd̓ quid ē vniuerſalium eſt. nō eni quodāmodo eſt animal bipes homo.**

¶ Adducit tertiā rōnem ex pte ipſius diffinitiōis. nā demonſtratio hʒ p ſe ɔparationē ad diffinitionē. nā vt ſupradictū ē diffinitio vel eſt demōſtrationis p̄ncipiū vel demōſtratiōis ɔcluſio vel tota demſ̄ratio poſitiōe diuerſa. cum g̊ diffinitio p̄diceᷣ vl'r affirmatiue. q̄ ⁊ ſolā p̄mam figuraʒ ɔcludiᷣ. vl'is affirmatiua ſola p̄ma figura potiſſime ē vtilis ad demonſtrationē ⁊ ſola ipſa potiſſime facit ſcire. iō ait q̄ (poſtea). i. poſt rōnes aſſignatas eſt hᷣ etiā rō ad ꝓpoſitū q̄ (ipſius qdem q̄ qd ē). i. diffōnis (ſciaʒ venari p ſolā hāc p̄mā figuraʒ eſt poſſibile) nam (in media. n. figura non fit ſill'us cathegoricus). i. affirmatiuus (ſʒ ſcia ipſi⁹ q̄ qd ē affirmatiōis eſt) nā diffinitio affirmatiue p̄dicaᷣ (in vltima) figura. i. ī tertia (fit qdē) ſu. ɔcluſio affirmatiua (ſʒ nō vl'r) omnes eniʒ ɔcluſiones tertie figure ſunt pticulares (ſʒ q̄ qd eſt). i. ipſa diffinitio (vl'ium eſt). i. vl'r predicatur (hō. n. non eſt aial bipes quodāmō). i. particulariter ſʒ vl'r. ¶ Notādum aūt vim rōnis huius in hoc ɔſiſtere q̄ q̄ demōſtrator ſemp vtitur diffinitione ⁊ maxie in demonſtratione potiſſima cū diffinitio p̄dicetur vl'r ⁊ affirmatiue q̄ aial bipes q̄ ē diffinitio hominis vniuerſaliter ⁊ affirmatiue p̄dicaᷣ de homie cū in tertia figura nō ſit ɔcl'o vl'is in ſcḋa nulla affirmatiua ſcia diffōnis: q̄ potiſſime ptinet ad demſ̄rationē potiſſime p p̄mā figurā fieri hʒ. ¶ Notādū q̄ hec rō tertia dr̄t a rōne ſcḋa ſic̄ ſpāle differt a gn̄ali. arguebat. n. rō ſcḋa q̄ q̄ demſ̄ratio accipit ipm pp qd. i. ipaʒ cām per ſe que maxie accipiᷣ affirmatiue ⁊ vl'r. iō ſola p̄ma figura ē maxie vtilis ad ſcire: q̄ in ſola p̄ma cōcludiᷣ vl'is affirmatiua. hec aūt rō tertia arguit ex cā per ſe magis ſpāliter. naʒ demſ̄ratio accipit cām p ſe ⁊ talē cām p ſe cuiuſmodi eſt diffō. cuʒ g̊ diffō p̄diceᷣ vl'r ⁊ affirmatiue ſola p̄ma figura facᷣ maxie ad ſcire. q̄ in ſola ipſa ɔcludiᷣ vl'is affirmatiua. ¶ Dubitaret forte aliqs: q̄ videᷣ rō p̄hi eē inſufficiēs. nā nō oʒ in oī demſ̄ratōe potiſſima ɔcludi diffōnē: imo ɔcludiᷣ paſſio de ſubō vel diffō paſſiōis: vt ſi ira eſt paſſio irati ⁊ ſua diffi° ire ē accēſus ſanguis circa cor pp appetituʒ doloris in ɔ̄rio ɔcludeᷣ p hoc mediū qd̓ eſt appetere dolorē in ɔ̄rio ira de irato tanq̄ȝ p ſe paſſio de ſubō: vel ɔcludetur hr̄e accēſuʒ ſanguis circa cor de ipſo irato tanq̄ȝ diffinitio p ſe paſſiōis de ipſo ſubō. nā cuicūqʒ ɔpetit diffinitū ⁊ diffō. cuicūqʒ ɔpetit hr̄e iram ɔpetit ⁊ hr̄e accenſum ſanguis: in demſ̄ratiōe g̊ potiſſima ſemp diffō ē mediū: nō tn̄ ſemp ɔcl'o: cū ergo mediuʒ ſumaᷣ in p̄miſſis nō in ɔcl'one rō p̄hi arguit q̄ p̄miſſe in demſ̄ratiōe ſunt vl'es affirmatiue: nō aūt arguit q̄ ɔcl'o. Cū g̊ tertia figura poſſit hr̄e ambas p̄miſſas vl'es affirmatiuas ſcia diffinitiōis poterit hr̄i p tertiā figurā ⁊ nō per ſolā p̄maʒ. ¶ Dōm q̄ rōnē factā ɔcedim⁹ q̄ȝtū ad hoc q̄ dēmratio dr̄ ſcia diffōnis. i. habita per diffōnē. nā vt dicebaᷣ ſp in demſ̄ratiōe potiſſima diffō eſt mediū. nā per diffōnē dicentē pp quid paſſionis ɔcludiᷣ paſſio de ſubō. ⁊ hec eſt ſcia. igiᷣ ſcia diffinitiōis. i. p diffinitionē aggenerata hʒ tā p̄miſſas vl'es q̄ȝ ēt ɔcluſionē. nā ſi diffinitio dicēs pp quid paſſionis cōpetit vl'r ſubiecto vt aſſumunᷣ p̄miſſe oʒ q̄ ⁊ ipa paſſio ɔpetat vl'r ſubō vt ɔcludit ɔcl'o. ſcia igiᷣ diffōnis aggenerat p ſill'ʒ hn̄tē vl'es p̄miſſas ⁊ cōcl'onēʒ vl'm. ⁊ q̄ hō ſill's eſt in ſola p̄ma figura: iō ſola p̄ma figura maxie facit ad ſcire. ¶ Deīde cū dicit.

¶ **Amplius hec quidē illius nihil idiget. Ille aūt per hanc denſanᷣ ⁊ augmentanᷣ quouſqʒ vtriqʒ ad immediata veniant.**

¶ Adducit quartam rōnem ſumptā ex parte ipſaꝝ figuraꝝ. d. (Amplius). i. amplior ratio (hec). i. p̄ma figura (nihil indiget illis). i. ſcḋa ⁊ tertia (ille aūt) ſup. ſcḋa ⁊

tertia idigēt pma.iō subdit ꝙ(p hanc).i.per pmā figurā (dépsant̄ ⁊ augmētant̄)sū.scḋa ⁊ tertia figura(quousq; veniant ad imediata)Tūc ē ḡ supplēda rō ꝙ cū figura illa magis faciat ad scire ꝙ nō idiget figuris alijs pma figura que nō indiget nec scḋa nec tertia magis faciet ad scire ꝙ̄ scḋa ⁊ tertia q̄ idigēt pma. ℂ Dubitaret forte aliqs quō scḋa ⁊ tertia figure idigent pma qz augmētant̄ ⁊ dempsant̄ p illā quousq; veniant ad imediata. ℂ Dōz. ꝙ hoc qḋ hic dr̄ verū est mālr̄ ⁊ verū est formalr̄.ipsa.n.forma sillogistica in scḋa ⁊ tertia figura augmentat̄ ⁊ dempsat̄ p pmā quousq; veniat ad imediata.⁊ ipsa etiā mā pdicatarū figurarꝫ hꝫ sic augmentari ⁊ dempsati p pmā.venire.n.ad imediata hoc ē soluere aliqd in sua vltima pncipia vt nō restet vlterius q̄rere ppter qḋ.pncipia aūt in q̄ resoluit̄ forma sillogistica sunt dici de oī ⁊ dici de nullo.vt dr̄ in li.poꝝ.hec aūt pncipia non pbant scḋaꝫ ⁊ tertiā figuraꝫ nisi resoluant̄ in pmā.scḋa aūt figura resoluit̄ in pmā p dempsationē.dempsando enī mediū.i.subycie̅do ipm resoluit̄ scḋa figura vbi semp mediū pdicat̄ in pma.vbi mediū in vna subycit̄ in altera pdicat̄.tertia aūt figura resoluit̄ in pmaꝫ pter augmentationē.oꝫ.n.in tertia mediū augmentare.i.dilatare ⁊ facere ipꝫ pdicari si debeat resolui i pmā.hoc ḡ modo scḋa ⁊ tertia veniunt ad imediata.i.resoluunt̄ i pncipia pbātia formā sillogisticā. qz dépsant̄ augmentant̄ per pmā. 2º mō verificat̄ hoc non solū q̄tum ad formā ſꝫ etiā q̄tiuꝫ ad māꝫ. nā si secūda ⁊ tertia figura accipiāt ppōes mediatas ille ppōnes media non deueniēt ad imediatas nisi dempsent̄ ⁊ augmētent̄ p pmā figurā:vtputa si accipetur in scḋa vel in tertia figura.oīs hō ē corpꝰ:cū iter hoīeꝫ ⁊ corpꝰ multa sint media non deuenimꝰ ad imediata descēdendo a corpe ad hoīem vel ascendēdo ab hoīe ad corpus nisi p pmaꝫ figurā.nā scḋa figura semp accipit supra.qz semper accipit mediū qḋ pdicatur de vtraq; extremitate. tertia aūt semper accipit ifra.qz semp accipit mediuꝫ qḋ subycit̄. sola aūt pma accipit mediū vt mediū. qz sola ipsa accipit mediū inter vtrāq; extremitatē.sola ḡ ipa poterit reduci ad imediata dempsando.i. descēdendo accipiēdo aliqd spālius vel augmētando.i.ascēdendo ⁊ accipiēdo aliud mediū ⁊ latius vt si nō ē hec imediata.hō est corpus.qz corpus nō imediate pdicat̄ de hoīe nec hō imediate subycit̄ corpori.imo sunt multa media fm pdicamētalē lineā inter hoīeꝫ ⁊ corpus:si hec ppō debeat reduci ad imediata hoc erit duplr̄ vel quia talis reductio erit ꝙ aliqd imediate pdicet̄ de hoīe de quo imediate hō pdicat̄ corpꝰ.vl̄ ꝙ aliqd imediate subyciat̄ corpori cui imediate nō subycit̄ hō.pmū fiet ꝯdempsando ⁊ descendendo.semp.n.accipiet̄ descēdendo inter corpus ⁊ hoīeꝫ donec deueniat̄ ad aliqd qḋ imediate pdicet̄ de hoīe.2ᵐ aūt fiet ascēdēdo ⁊ augmētādo.si.n.semp accipiat̄ ascendēdo iter hoīeꝫ ⁊ corpꝰ ad vltimuꝫ deueniet̄ ad aliqd qḋ imediate subycier̄ corpi. ℂ Deīde cū dic.

ℂ **Manifestū igitur ꝙ maxime ppriū scie prima figura. Sic aūt eē a.i b.cōtigit idiuidualiter. sic ⁊ nō eē cōcedit̄. Dico aūt idiuidualiter eē aut nō eē eo ꝙ nō ē coꝝ mediū.**

ℂ Epilogat circa determinata.d.ꝙ(manifestū est igit̄ ꝙ pma figura ē maxie ppriū).i.maxie ē a ppetate(scie).i.maxie facit ad scire. ℂ Tūc sequtur illa ps.(Sic aūt ē.)Qz fecerat mentionē de ppōne imediata affirmatiua.qz p ꝯdēpsationē ⁊ augmētationē ⁊ accipiēdo iter subm ⁊ pdicatū affirmatiua reducit̄ ad imediatā. ne ḡ aliqs crederet ꝙ nō esset dare negatiuā imediatā sicut est dare affirmatiuam ostendit ꝙ est dare negatiuam imediataꝫ sicut ⁊ affirmatiuā.Circa quod duo facit.qz pmo pponit quod intendit. 2º exequit̄ de intento ibi. (Cūꝫ igit̄ aut.a. qdem)Dicit ḡ(sicut.a.esse in.b.cōtingit idiuidualiter)⁊ imediate.q.d. ꝙ sicut est dare ꝙ.a. sit in.b.⁊ pdicet̄ de.b.⁊ sit ppositio affirmatiua imediata(sic ⁊ ꝯcedit̄ non eē)sū.a.in.b.⁊ remoueri.a.a.b.idiuidualr̄ ⁊ facere ppōnem imediatam ⁊ negatiuā. ⁊ exponit se quid appellat induuidualiter.d.(dico aūt idiuidualiter esse).i.ppōnem affirmatiuam imediatā(aut nō esse).i.ppōnē negatiuā imediatā.(eo ꝙ nō est eoꝝ mediū)qn̄.s.nō est dare mediū ad iferēdū pdicatū de subiecto siue illa ppō sit affirmatiua siue negatiua dicitur esse immediata. ℂ Dubitaret forte aliquis vtrum in propositione negatiua sit dare medium. ℂ Dōm.ꝙ mediuꝫ potest accipi duplr̄ vel fm ordinem predicati vel fꝫ ordinē sillī.vel aliter pōt distigui ⁊ l idē redit:ꝙ duplr̄ est mediū:qz est mediū qḋ ē iter pdicatū ⁊ subm: ⁊ est mediū qḋ nō ē iter subm ⁊ pdicatū: ſꝫ iter pdicatū de subō iferr̄ pdicatū de subō.mediū aūt fꝫ ordinē pdicati siue mediū iter pdicatū ⁊ subꝫ nō hꝫ nisi ppō affirmatiua.nā nō accipit̄ aliqd iter aliqua duo nisi illa sint adinicē ordīata.⁊ nisi vnū illoꝝ sit supra alterū.in ppōne aūt negatiua si sit vā nec pdicatū ē supra subꝫ nec ifra: ſꝫ est extraneū ab eo.talis ḡ ppō nō hꝫ mediū iter pdicatū ⁊ subm:ſꝫ pōt hr̄e mediū p qḋ ifert̄ ⁊ cōcludit̄ remotio pdicati ad subm: vt hic:nullus hō est q̄titas:hꝫ p medio subam p quā hec ppō ꝯcludit̄.nā si nullo substantia est q̄titas.⁊ oīs hō est substātia. ꝯcludet̄ ꝙ nullus hō sit q̄titas. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ **Cū igit̄ aut a.qdē aut b. i toto quodā sit aut ⁊ ambo nō cōtingit a.in b.primo nō esse.**

ℂ Exequit̄ de itento.Circa qḋ duo fac:qz p̊ ondit quō hꝫ esse ppō negatiua.2º quō imediata ibi(Sꝫ nō neutra) Circa pmū duo facit:qz pmo dicit quot modis hꝫ fieri ppositio negatiua mediata.2º exequit̄ de quolꝫ illoruꝫ modoꝝ ibi(Si.n.a.)Dicit ergo(Cū igit̄ aut a.qdeꝫ).i.ant pdicatū(aut.b.).i.subiectū(sit in toto quodā).i. hꝫ aliqḋ pdicatū supra se(aut ⁊ ambo).i. tā pdicatū q̄ subiectū hꝫ aliqḋ genus supra se (nō contigit.a.).i.pdicatū(non esse in b.).i.remota a subiecto(pmo) i.imediate.ppositio ḡ negatiua pōt esse nō imediata triplr̄. vel qz pdicatū hꝫ aliqḋ genus supra se: vel qz subiectuꝫ hꝫ hꝫ genus supra se. vl̄ qz ambo tā pdicatū q̄ subꝫ hnt supra se genus. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ **Si eni a.in toto c.ergo si b.nō est in toto .c. potest eni.a. esse quidē in quodā toto:sed b. nō eē i hoc.erit sillogismꝰ ꝙ nō sit a.in b. Si eni in a.quidē omni est c.in b.auteꝫ nullo est in b.nullo est a. ⁊ hoc per medium c.**

ℂ Exequit̄ de oībus his modis.Circa qḋ tria facit. qz primo facit qḋ dictū est.2º qḋdā qḋ supposuerat declarat. 3º epilogat circa determinata.scḋa ibi.(Qḋ aūt ꝯtigit) tertia ibi(Manifestū est aūt igit̄) Circa pmū tria fac fm ꝙ de trib⁹ modis exequit̄.nā pmo exequit̄ de ppositione negatiua mediata qn̄ pdicatū hꝫ gen⁹ supra se. 2º qn̄ subiectū.3º qn̄ vtrunq;. scḋa ibi(Silr̄ aūt)tertia ibi(Eodē aūt mō)Dicit(Si.n.a.).i. pdicatū(in toto c.).i.in aliquo genere(si.b.).i.subiectū(non est in toto c.).i.nō est in illo gn̄e qḋ pōt cōtingere hn̄(pōt.n.a.).i. pdicatū(esse in quodā toto.c.).i.in quodaꝫ gn̄e(ſꝫ.b.).i.subm(nō esse in hoc).i.in illo gn̄e(qḋ si hoc mō ꝯtingat sillis erit).i.sillogiçabit̄ sū.p mediū.c.ꝙ non sit.a. in.b.vbi gr̄a si pponat̄ talis ppositio.nulla q̄titas ē hō qz predicatū.a.i.hō est in gn̄e quodā qḋ est.c.i.qḋ ē suba

qr subm.b.i.q̄ntitas non ē in.c.i.in suba.sillogiçabit̃ per c.i.p subam q̄ nō sit.a.in.b.i.q̄ q̄ntitas non sit hō.iō ait (q̄ si.n.in oī.a.est gdē.c.).i.si esse.a.ē.c.hoc est si oīs hō est substātia(in nullo aūt.b.est.c.).i.si nulla q̄ntitas est suba(in nullo.b.est.a.).i.nulla quantitas ē hō.fact⁹ est ergo sillogismus in secūdo scōe q.a. remoueat̃ a.b.i.q̄ q̄ntitas nō sit hō(p mediū.c.).i.p subaz.¶ Deiñ cū dic.

¶ Similiter autem est ꝛ si b.in toto quodam est vt in d.d.autem in omni b.est a.autem in nullo b.erit per sillogismum.

¶ Determinat de 2⁰.mō q̄n subm est in aliquo gn̄e.vtputa si pponat̃ talis ppositio.nulla linea est suba.iō ait q̄ (silr aūt est ꝛ si.b.).i.si subm vtputa linea(ē in quodaz toto).i.in quodā gn̄e.vtputa in toto.d.qđ est in gn̄e qđ est q̄ntitas q̄ significet̃ p.d.(.d.eni).i.q̄ntitas(i oī.b.ē).i.in oī linea(.a.aūt).i.suba(erit in nullo.b.).i.ꝯcludet̃ non esse in.b.(p sillm)su.per mediū.d.i.p q̄ntitatē.fiet .n.talis sillus.nullū.d.est.a.nulla q̄ntitas est suba.oē.b.est.d.i.oīs linea est q̄ntitas.ergo nullū.b.est.a.i.nulla linea est suba.¶ Deinde cum dicit.

¶ Eodem autem modo demonstrabitur ꝛ si vtraqz in toto quodam sit.

¶ Determinat de ppositōe negatiua mediata q̄n vtraqz .i.tā p̄dicatū q̄z subm sunt in aliquo gn̄e.d.(Eodē autē mō demr̃abitur)su.a.non esse in.b.(ꝛ si vtraqz).i.si tā p̄dicatū q̄z subz sunt(in toto quodā).i.in aliquo gn̄e vt si pponat̃ talis ppositio.nulla linea est hō.qr tā linea q̄z hō sunt in aliquo gn̄e poterit p quodlibz illoꝝ generuz inferri hec ppositio negatiua.infert̃.n.per subam in.2⁰. scōe sic.oīs homo est suba.nulla linea est suba.ergo nulla linea est homo.infert̃ hec ppositio p q̄ntitatē ꝛ fiet sillogismus in 2⁰. p̄me sic.nulla q̄ntitas est homo.oīs linea est q̄ntitas.g̃ nulla linea est homo.eodē mō fieret iste sillogism⁹ in p scōe si ꝯuerteret̃ maior.¶ Deide cū dicit.

¶ Quod autez contingit b.non eē in quo toto est a.aut iterū a.in quo ē b.manifestū ex coordinationib⁹ est q̄cūqz non cōmutantur adinuicem.Si eni nihil eorū q̄ sūt i a.c.d.coordinatōe de nl'lo p̄dicant̃ q̄ sūt i b.e.f.a.āt i toto p.sit ordinatōe existēti.manifestū q̄ b.nō erit i p.cōmutarent̃ eniz coordinatiōes.Silr aūt est ꝛ si b.in toto quodam est.

¶ Quoddam qđ supposuerat declarat.dixerat.n.q̄ poterat eē.a.i.p̄dicatum in quodā toto.i.in aliquo genere.in quo non erat.b.i.subm ꝛ ecōuerso.qđ declarat ex coordinatione p̄dicamentoꝝ.d.(Qđ aūt ꝯtingat.b.).i.subz (non esse in quodā toto cū.a.).i.in eodē toto cū.a.(aut iterū)su.q̄ non cōtigat esse.a.su.(in quo est.b.manifestum est ex coordinationib⁹ quecūqz)su.coordinatōes (nō cōmutant̃ adinuicē)cuiusmodi sunt coordinationes diuersoꝝ p̄dicamentoꝝ ꝛ exponit se in terminis dicēs(si.n.nihil hoꝝ q̄ sunt i a.c.d.).i.in aliq̄ coordinatione p̄dicamentali.vtputa si nihil hoꝝ que sunt hō corp⁹ suba(de nullo p̄dicat̃ que sunt in.b.e.f.)vtputa si accipiat̃ linea ꝯtinuū q̄ntitas q̄ sunt in aliq̄ coordinatōe predicamtali(.a.aūt).i.predicatū vtputa si hō(sit in toto p.).i.in aliquo p̄dicamento qđ significat̃ per.p.vtputa in p̄dicamento substantie(.p.coordinatiōe existēti).i. existēti tali coordinatōe p̄dicamentali q̄ significatur p.p. (manifestū est q̄m.b.).i.q̄m linea q̄ significat̃ p b.(nō erit in.p.).i.nō erit in p̄dicamēto substātie qđ significatū ē p.p.(ꝯmutarent̃.n.coordinationes)p̄dicamentorū.ꝛ subdit q̄(silr aūt est ꝛ si.b.).i.si subm(est in toto quodam).i.est in aliquo p̄dicamento vel in aliquo generi.poterit.n.b.i.subm esse i aliquo gn̄e siue in aliquo p̄dicamēto i quo nō erit.a.i.p̄dicatū.¶ Notanduz aūt q̄ idē appellauit.a.c.d.ꝛ p.nā p.a.c.d.itelligit coordinationē p̄dicamētalē.vtputa hō.corp⁹.substātia.ꝛ p.p.intelligit eādē coordinationē p̄dicamētalē.qr g̃ diuersoꝝ generū ꝛ nō subalternatim positoꝝ diuerse sunt spēs ꝛ drie:ꝛ qr q̄ sunt in diuersis coordinationib⁹ p̄dicamētalib⁹ non p̄dicant̃ essentialr̃ de se inuicē.a.ꝛ.b.i.p̄dicatuz ꝛ subz accipi in diuersis coordinationib⁹ ꝛ hoc mō vnū illoꝝ erit in quodā toto.i.in quodā gn̄e vl̃ i quodā p̄dicamēto i quo nō erit aliđ ꝛ ecōuerso.¶ Deide cū dicit.

¶ Si vero neutrū sit in toto nullo.Nō est aūt a.in b.necesse est īdiuidualiter nō esse.

¶ Determinat de ppositione negatiua imediata.Circa qđ duo facit qr p̄mo pponit qđ itēdit.2⁰. pbat ppositū ibi.(Si.n.erit mediū)dic ergo q̄(si vero neutrū).i.si nec.a.nec.b.siue si nec p̄dicatū nec subm(sit i nullo toto).i.in nullo gn̄e(nō est aūt.a.in.b.).i.si.a.remoueat̃ .a.b.(necesse est īdiuidualr̃ nō iesse).i.necē ē īdiuidualiter remoueri.¶ Deinde cū dicit.

¶ Si.n.erit mediū necesse est alteꝝ ipsoruz in toto quodā esse.aut eniz in prima figura aut in media erit sill's.Si igit̃ in prima figura.b.erit in toto quodā.affirmatiuā.n.ad hāc oz fieri ppositionē.Si vero in medio quecūqz cōtigit ad.vtrūqz.n.posito priuatiuo fit sill's.Cuz aūt vtraqz negatiua sit nō erit.

¶ Probat qđ dixerat.d.(Si.n.erit mediū)su.ad pbandū qr.a.remoueat̃.a.b.(necesse ē alteꝝ ipsoꝝ).vz.aut a.aut.b.(eē in quodā toto).i.eē in aliquo gn̄e.naz(aut .n.in p̄ma figura aut in media erit sill's)vl̃s.n.negatiua p p̄mā vel scđam figurā pōt ꝯcludi nō aūt p tertiaz (Sigdē igit̃ in p̄ma figura fiat sill's.b.in toto quodaz) su.erit.i.oz q̄ subz sit in aliquo toto vel in aliq⁹ gn̄e(nā hāc.n.ppōnē).s.minorē(oz affirmatiuā eē.si vō in media)su.fiat sill's(q̄cūqz ꝯtigit).i.q̄lz pōt eē affirmatiuā mior q̄z maiō(ad vtrāqz.n.).i.ad q̄cūqz(posito p̄uatiuo fit sill's)pōt.n.scđa figura hr̃e maiorē affirmatiuā ꝛ minorē negatiuā ꝛ ecōuerso.hēbit g̃ scđa figura aliq̄z ppōnē affirmatiuā:iō subdit q̄(cū vtraqz negatiua sit nō erit)su.sillus.Si g̃ scđa figura de necītate assumit aliquā ppōnē affirmatiuā q̄cūqz sit illa oz q̄ aliq̄ extremitatū siue maior siue mior sit in aliquo gn̄e.oportebit g̃ vel.a.vel.b.eē in gn̄e.si g̃ nec.a.nec.b.sit in gn̄e nō poterit sillogizari:nullū.b.erit.a.p aliq̄z figurā.¶ Notādū aūt q̄ si nec.b.nec.a.sūt in aliq⁹ gn̄e ista erit imediata.nullū.b.ē.a.qr nō poterit accipi aliqđ mediū ad ꝯcludendū nullū.b.eē.a.naz si fiat sill's in p̄ma figura illud mediū p̄dicabit̃ de.b.qr in p̄ma figura necē ē sp minorē eē affirmatiuā.ergo aliqđ p̄dicabit̃ de.b.ergo.b erit in aliq̄ gn̄e.si aūt fiat sill's in scđa illud mediū aut p̄dicabit̃ de.a.ꝛ tūc.a.erit in aliquo gn̄e.aut p̄dicabit̃ đ b.ꝛ tūc.b.erit i gn̄e.oz.n.ēt i scđa figura aliquā p̄missaꝝ eē affirmatiuā.lz nō sit significare q̄ sit illa:tm̄ oz aliquā eē affirmatiuā q̄cunqz sit illa:illud qđ accipiet̃ mediū ad cōcludēdū in scđa figura nullū.b.est.a.oz q̄ vel p̄dicet̃ de.a.vel p̄dicet̃ de.b.g̃ aliqđ p̄dicabit̃ de aliquo illorū ꝛ aliquod illorū de necītate erit in gn̄e.si igitur nulluz illoꝝ sit in gn̄e erit ppō imediata.qr non poterit accipi mediū nec poterit fieri sillus ad ꝯcludēdū illō.¶ Dubitaret forte aliqs q̄re oporteat vl̃ p̄dicatū vl̃ subz eē i gn̄e si debeat īuenire mediū ad pbādū q̄ vnū n̄ sit aliō ¶ Dōm.q̄ ens imediate descēdit i ipsa p̄dicamēta.nō

.rit descēsus ab ente in subam sic a gñe ī spēm ꝙ fiat descēsus p dĩam. vt pbaẽ in .3. meta. ipsa. n. diuersa pdicamēta non sunt nisi diuersi modi eēndi ipsius entis nihil eni addiẽ enti ad ɔ̄bendū ens ad aliqḋ pdicamentū ß pdicamentū aliud ⁊ aliud est alius ⁊ alius modus eēndi entis ita ꝙ seipsis pdicamēta faciunt diuersitatẽ entis. ⁊ qꝛ q̄cunq̄ differūt vel differūt seipsis vel differunt p aliquā dĩaz ꝑz. ꝙ ea q̄ differunt seipsis non hn̄t mediū ad pbādū eoꝝ dĩaz ⁊ maxĩe loq̄ndo de medio qḋ facit scire vel de medio ꝯgenerāte sciaz simplr̄. naz tale mediū oz eē cāz. si ḡ aliq̄ differūt seipsis illa nō hn̄t aliquā cāz aliā sine dĩe. nō ḡ erit mediū aliḋ ab ipsis qḋ possit ɔ̄cludere vnū nō eē aliḋ. si aūt illa q̄ ponunẽ differre: quoꝝ vnū nō ē aliḋ oz ꝙ differāt p aliquā dĩam. ß q̄ differūt p dĩaz sunt in gñe: iō potissimū mediuz ad pbādū eoꝝ dĩam ē assumere gen⁹ p medio. ⁊ maxĩe si illa nō sint ī eodē gñe. oz ḡ vel ambo vel alteꝝ eē in genere q̄ non faciant ꝓpōnem negatiuaz īmediatā. si aūt neutrū sit ī gñe ⁊ vnū non sit aliud faciēt ꝓpōnē negatiuā īdiuidualr̄ ⁊ īmediatā. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Manifestum igitur est ꝙ contingit aliud in alio non esse īdiuidualiter, ⁊ quando contingat ⁊ quomodo diximus.**

¶ Epilogat circa determiūta. d. (Manifestū ē igiẽ ꝙ ɔ̄tingit ⁊ aliud in alio nō eē īdiuidualr̄). i. ꝙ contingit aliquā ꝓpōnē negatiuā eē īmediatā (⁊ qñ ɔ̄tingit ⁊ qūo contingit diximus.)

Ignorantia aūt nō scd̄m negationē ß secūdū dispōnē dicta est q̄dē p sillm̄z facta deceptio.

¶ Cū itētio phi ī hoc libro sit dare artē ⁊ modū quō ɔ̄tingat scire simplr̄. iō postq̄ distixit demr̄ationē qꝛ: a demr̄atione ꝓpter q̄d. vt eligeret sibi demr̄ationē q̄ maxĩe facit scire: ⁊ postea ɔ̄parauit figuras sillōꝝ adinuicē vt doceret nos p quā figurā ɔ̄tingat magis scire. Jn pte ista determiat de sillo ignorātie ne decepti p talē sillm̄z deficiamus a simplr̄ scire. Circa qḋ tria facit ꝙ pmo distinguit ⁊ separat ignorātiā dispōnis ab ignorātia negationis. 2° distīguit diuersos modos ipsi⁹ ignorātie fm dispōnē. 3° dat dĩaz īter illos modos. scd̄a ibi (Hec aūt in his) 3ª ibi (Simplr̄ q̄dē igiẽ) Dic ꝙ (ignorātia aūt nō fm negationē ß fm dispōnez dcā est deceptio q̄ p sillm̄ facta est). i. q̄ p sillm̄z pōt fieri. q. d. ꝙ cū duplex sit ignorātia: vna negationis alia dispōnis. ignorātia aūt dispōnis differt ab ignorātia negationis. qꝛ hꝯ ignorātia est deceptio facta. i. possibilis fieri p sillm̄. ß ignorantia negatiōis non ē talis deceptio nec sic facta. ¶ Dubitarz forte aliqs quot dĩas dat h̄ phs īter vtrāq̄ ignorantiā. ¶ Dōm. ꝙ in duob⁹ dat dĩā īter vtrāq̄ ignorātiā. negationis. s. ⁊ dispōnis. nā ille dr̄ hr̄e ignorātiā negatiōis qui nihil scit de re nec hn̄ nec praue: sic rusticus hꝫ ignorātiā negatiōis de geometria. ille vero hꝫ ignorātiā dispōnis qui hꝫ aliq̄ vocabula artis. nescit tñ ea eo modo quo dꝫ: vt scit q̄d est dyameter ⁊ quid symeter: tñ male combiat ista duo: qꝛ credit ꝙ dyameter sit symeter coste. iste sic ignorans in duobus differt a primo ignorāte. pmo qꝛ iste est deceptus. ille non est deceptus. 2° qꝛ ista deceptio pōt fieri p sillm̄. ß ignorantia fm negationē non potest fieri p sillm̄ cū habens talem ignorantiā nihil sciat de eo cuius hꝫ ignorātiā. signāter ḡ loquitur phs cuz dicit ꝙ ignorantia fm dispōnem est deceptio ⁊ est per sillm̄ facta. i. polis fieri. non. n. debemus exponere ꝙ talis ignorātia sit p sillm̄z facta ꝙ nūq̄ fiat sine sillo. nā vt īfra dicēẽ aliqñ simplr̄ ⁊ absq̄ sillogismo habeẽ talis ignorātia. ß dr̄ esse p sillm̄z facta. i. possibilis fieri in quo differt ab ignorātia fm negatōez q̄ nunq̄ fit p sillm̄. vnde hec ignorātia dispōnis ꝓprie est vocata error. ¶ Deīde cū dicit.

¶ **Hec aūt in his que sunt primo aut nō primo sunt: contingit duplr̄. aut enim cuz simpliciter esse accipiat vel non esse. aut cuz per sillogismum accipiat opinionē.**

¶ Distīguit diuersos modos ignorātie h⁹. d. ꝙ (hᵉ aūt). s. ignorātia ß dispōnē (ī his q̄ sūt p̊). i. ī ꝓpōnib⁹ īmediatis (aut) s. ī his (q̄ nō sūt p̊ ɔ̄tigit duplr̄. aut cū simplr̄ accipiat eē). i. affirmatiuā falsā. (aut nō eē). i. negatiuā falsā (aut cū accipiat opionē) falsaz (p sillm̄z). ¶ Dubitaret forte aliqs quot modos ignorātie distīxit h̄ phs. ¶ Dōz. ꝙ ī his paucis vbis phs dedit ītelligeẽ eē octo modos ignorātie ß dispōnē. nā ista ignorātia vl̄ hr̄ de ꝓpōnib⁹ pmis ⁊ īmediatis: vl̄ d̄ scd̄is ⁊ mediatis: ⁊ q̄lꝫ istoꝝ pt eē q̄tuor mōis: qꝛ hꝯ ignorātia vel erit de affirmatōe qꝛ credet eē qḋ n̄ ē. vl̄ de negatōe qꝛ credet n̄ eē qḋ ē. Rursus vl̄ h⁹ ɔ̄ceptio erit simplr̄ accepta vl̄ h⁹ falsa opio erit p sillm̄z cāta. octo ḡ erūt ɔ̄ceptōes. nā si aliqd diuidiẽ p̊ ī duo mēbra ⁊ q̄lꝫ illoꝝ duoꝝ diuidiẽ ī duo si adhuc q̄lꝫ diuidiẽ ī duo d̄ necītate erūt octo. talez ḡ modū seruauit phs. nā ignorātiā dispōnis pmo diuisit in duo. d. ꝙ talis ignorantia pōt fieri in his q̄ sūt p̊ ⁊ in his q̄ nō sunt pmo. Rursus q̄libet istoꝝ diuisit in duo inuenens ꝙ tā in his q̄ sūt pmo q̄ in his q̄ nō sūt pmo pōt fieri deceptio p eē ⁊ p nō eē. 3° adhuc q̄lꝫ diuisit ī duo īuenēs ꝙ tā in his q̄ sūt pmo q̄ in his q̄ nō sūt pmo tā in ꝓpōnibus affirmatiuis q̄ negatiuis pōt fieri deceptio vel simplr̄ accepta vel pōt fieri talis falsa opio p sillm̄ cāta. ¶ Notādū ꝙ sicẽ duplex est habit⁹ cognitiu⁹. vꝫ. ītells ⁊ scia: ita duplex est mod⁹ ignorādi. vnus q opponiẽ itellectui: vt cū qs errat circa ꝓpōnes pmas ⁊ īmediatas. ⁊ alius q opponiẽ sciē vt cū qs errat circa ɔ̄clōnes ⁊ ꝓpōnes mediatas. iō signāter dit ꝙ in his q̄ sunt p̊ ⁊ in his q̄ nō sunt p̊ pōt accidere ignorātia ⁊ deceptio. ¶ Dubitaret forte aliqs adhuc vtrū in his q̄ sūt p̊ possit accidere ignorātia ⁊ deceptio. ⁊ videẽ ꝙ nō. nā talia q̄ sūt pncipia ⁊ q̄ sūt pma ⁊ īmediata sūt sicut loc⁹ ianue in domo quā nlls ignorat vt vult cōmē. supra. 2° meta. ḡ circa talia nō pōt error accidere. ¶ Preterea dr̄ ī lrā ꝙ in talibus pōt accidere deceptio p sillm̄z. Cōtra ad pncipia nō est rō: vt dr̄ in. 6. ethicoꝝ. p rōnē igiẽ vel p sillm̄z nō pōt circa pncipia accidere deceptio. ¶ Dōm ꝙ pncipia sūt nota in solo lumie itellect⁹ agētis statī cū offerunẽ itellectui itells assentit eis. ideo pncipia oīo pma nullus negat directe ⁊ corde. pōt aūt qs negare ore vel idirecte. nā idirecte vno mō negantẽ talia pncipia qñ cū extranea significatōe negantẽ: vel nō recte apphēdiẽ significatuz eoꝝ: sicut Heraclit⁹ negabat: de quolꝫ affirmatio. qꝛ credidit ꝙ res eēt in tāto fluxu ꝙ cū diceret aliqd affirmatiue statim ꝓp fluxibilitatē rei posset dici negatiue: nō ergo directe negauit veritatem pncipij. qꝛ hoc ipso ꝙ ꝓp fluxibilitatē rei dicebat statim posse negari qḋ pus fuerat affirmatū nō ponebat ɔ̄dictoria verificari simul. alio mō negantẽ pncipia idirecte qñ nō negātur in se ⁊ pncipalr̄: ß negantur negatis alijs ⁊ ex ɔ̄nti. hoc mō q̄cūq̄ dicit aliqḋ falsum ponit ɔ̄dictoria verificari simul. qꝛ ponit nō eē qḋ est vel eē qḋ nō est. dicam⁹ ergo ꝙ pncipia q̄dā dr̄r simplr̄ pma q̄ nullo mō possūt probari per pora in aliq̄ scia. ⁊ hꝯ sunt dignitates ⁊ cōes animi ɔ̄ceptiōis ⁊ talia possunt negari ore ⁊ nō corde: vel si negantẽ corde hoc est inditecte: vel qꝛ negantẽ nō plene itellecta significatiōe terminoꝝ: ideo dicebatur

supra q̄ pͤncipia cognoscim⁹ inq̄tū terminos cognosci-
mus.cognita.n.significatiōe terminoꝝ statim pͤncipys
assentimus:sed non intellecta terminoꝝ significatione
non est incōueniens pͤncipia negare.pͤncipia ḡ si negan-
tur corde hoc est indirecte vel cū extranea significatio-
ne vel est idirecte qꝛ non negantur in se ƺ negant̄ pͤnci-
piata vl' ꝯclusiones qbus negatis ꝯñs est q̄ negent̄ pͤn-
cipia.nā si ꝯc̄lo non est nec premisse sunt.falsum enī ex
veris concludi non pōt.pꝫ ḡ quō pōt accidere deceptio
circa pͤncipia simplr̄ pͥma que vocamus cōes animi cō-
ceptiones:sed si non sint simplr̄ pͥma ƺ sint pͥma in aliq̄
scia tunc non est inconueniens q̄ que sunt pͥma in vna
scia pbent̄ in alia.vt de pūcto ad punctū rectā lineā du-
cere.est pͤncipiū in geometria.pbat̄ tn̄ hoc in.6.phico.
circa ea igit̄ que sunt sic pͥma nō est icōueniēs deceptio
nē accidere.❡ Qd̄ vero vlterius q̄rebat̄ vtrū possit ac-
cidere error circa pͤncipia ꝑ rōnem. Dōm. q̄ sicut pͤn-
cipia non possunt simplr̄ ꝓbari.ita non possunt simplr̄
improbari.nā sicut nihil est notius pͤncipys in sua veri-
tate sic nihil est notius oppositis pͤncipioꝝ in sua falsita-
te.sicut.n.pͤncipia nihil habent verius ita eoꝝ opposita
nihil falsius.quicunq̄ƺ.n.ratione vel sillogismo cogitur
negare aliquam veritatē hoc est qꝛ per rōnem aliquaꝫ
quā fingit itra se vel quā alius sibi facit ducit̄ ad aliqđ
icōueniēs.oporteret igitur q̄ esset maius icōueniēs
illud ad quod ducitur q̄ƺ sit negare pͤncipis quod eē nō
potest.imo simplr̄ pͤncipia ꝓbari non possunt nec ipro-
bari.ƺ non est icōueniēs ea ꝓbare huic vel etiam im-
probare.hoc ḡ modo potest aliq̄s negare pͤncipia per ra-
tionē qꝛ hꝫ aliquam rōnem quam nescit soluere ꝓpter
quā negat aliquā manifestā veritateꝫ sicut multi pħo-
rum negauerunt motū nesciētes soluere rōnem illaꝫ q̄
si esset dare motū q̄ esset dare vacuū.nam corpus mo-
tum vt arguebant oporter q̄ recipiatur vl' in pleno vel
in vacuo in pleno non qꝛ tunc essent duo corpora in eo-
deꝫ.ḡ in vacuo.nescientes igitur q̄daꝫ pħi hanc rōtiem
soluere negauerūt motū ne ponerēt vacuū non aduer-
tentes q̄ hec rō nihil arguit de motu circulari nec etiā
ꝓbat de motu recto:qꝛ pōt mediū cedere corpori mobi-
li ita q̄ nec erit dare vacuū nec erit dare duo corpora i
eodeꝫ simplr̄.ḡ pͤncipia nec ꝓbantur nec improbantur
ƺ huic nō est incōueniens ea ꝓbari vel iꝓbari ꝓpter
qđ non est icōueniens q̄ aliq̄s rōne aliqua ꝑsuasus ne-
get aliquod pͤncipiū vel aliquā q̄ƺtūcūq̄ƺ manifestā ve-
ritatem.❡ Deide cū dicit.

❡ **Simplicis igitur opionis simplex deceptio sed que est per sillogismum plures sunt.**

❡ Postq̄ƺ distinxit esse duplicem deceptianē.vnam sim-
pliciter.aliam per sillm̄.dat dr̄iam inter deceptioneꝫ
hanc ⁊ illaꝫ.Circa quod duo facit.qꝛ pͥmo facit quod di-
ctuꝫ est.2°.determinat de vnaquaq̄ƺ tali deceptione ibi
(Non sit.n.a.) Dicit ḡ q̄ (simplicis q̄deꝫ igitur opinio-
nis simplex est deceptia ƺ que est per sillogismum plu-
res).q.d.hanc esse dr̄iam inter ignorantiam simpliceꝫ
⁊ per sillogismum quia ignorantia simplex simplr̄ fit.i.
vno modo videlꝫ cū quidē nulla rōne persuasus negat
aliquā veritatem vel opinatur aliquā falsitatē. ƺ igno-
rāntia per sillogismū fit multis modis:qꝛ multi possunt
fieri sillogismi ⁊ multe rotiones concludentes aliquaꝫ
falsitatē. ❡ Notandū ēt q̄ simplex ignorantia nō per
sillogismū facta potest esse ⁊ dispositionis ⁊ negationis.
nam ⁊ aliquis sciens in aliqua scientia potest habere ali-
quam ignorantiam non per sillogismuꝫ sed quia simpli-
citer adheret alicui falsitati.de ignorantia autem nega-
tionis q̄ sit simplex ⁊ sine sill'o non hꝫ dubiū. ❡ Dein-
de cum dicit.

❡ **Nō sit eniꝫ a.in nullo b.īdiuidualr̄ . igitur si sillogizaretur a.esse i b.mediū accipiēs c.deceptus erit per sillogismum.**

❡ Exequit̄ de vtraq̄ƺ ignorātia.iō duo facit.qꝛ pͥmo exeq̄-
tur de ignorantia ⁊ etiam de deceptione per sillum.2°.
de ignorantia ⁊ de deceptōe simplici ⁊ potissime de de-
ceptione simplicis negationis ibi (Manifestū aūt sigs
sensus.) Circa pͥmū duo facit.qꝛ pͥmo determīat de hꝫ
deceptione put ꝑ sillum hꝫ fieri in ꝓpositionib⁹ īdiui-
duis ⁊ imediatis.2°. put hꝫ eē in ꝓpōnib⁹ mediatis ibi
(In his āt q̄ sūt nō īdiuidua) pͥma i duas.qꝛ pͥ ꝓbat q̄
pōt accidere ignorātia ꝑ sillūꝫ circa ꝓpōnes īdiuiduas.
2°.exequit̄ de modis talis ignorātie ōndēs quot modis
pōt ignorātia talis accidere ibi (Cōtingit q̄deꝫ) Dicit ḡ
q̄ (nō sit.n.a.ī nullo.b.īdiuidualr̄) vtputa qꝛ nl'la suba
est q̄ƺtitas (igit̄ si sillogiꝫet̄ eē.a.in.b.).i.si ꝓbet ꝑ sillo-
gismū oēꝫ subam esse q̄ƺtitatē (accipiēs mediū.c.) vtpu-
ta q̄litatē (decept⁹ erit ꝑ sillogismū.) Formet̄ ḡ sic sil-
logismus.omne.c.est.a.i.ōis qualitas est q̄ƺtitas. omne
b.est.c.i.ōis substātia est qualitas.ergo omne.b.est.a.i.
ōis suba est quātitas.❡ Deinde cū dicit.

❡ **Cōtingit quidē igit̄ vtrasq̄ƺ ꝓpositiones falsas.contingit aūt alteram tantum.**

❡ Ōndit quot modis pōt accidere talis deceptio ⁊ talis
ignorātia circa ꝓpōnes īdiuiduas.Propter qđ sciēduꝫ
q̄ ꝓpositio īdiuidua ē duplex.affirmatiua ⁊ negatiua.
decipi ergo ꝑ sillm̄ circa tales ꝓpōnes ⁊ ꝯcludere earū
oppositū erit duplr̄:vel qꝛ concludit̄ affirmatiua falsa
opposita negatiue imediate vere:vel qꝛ ecōuerso:vt qꝛ
ꝯcludit̄ negatiua falsa opposita affirmatiue imediate.
Duo ergo facit fm̄ q̄ de his duobus exequit̄ ibi (Que
vō est ipsius nō eē). Propter pͥmū sciendū q̄ falsuꝫ nō
pōt ꝯcludi nisi ꝑ falsuꝫ.ꝯcludere ḡ affirmatiuā falsam
oppositā negatiue vere ꝯcludet̄ ꝑ pͥmissas falsas. vl' hꝫ.
ergo erit ꝑ ambas falsas vel ꝑ alteraꝫ tm̄.duo ergo fac̄
qꝛ pͥmo ꝯnuat se ad dicēda.2°.exequit̄ de itēto ibi (Si
eni.a.) Cōtinuat ergo se pͥmo ad dicenda.d.q̄ (cōtingit
q̄dē igit̄ vtrasq̄ƺ ꝓpōnes eē falsas) ꝑ quas sꝫ. cōcludit̄
affirmatiua falsa opposita negatiue vere īmediate (Cō-
tingit aūt alterā tm̄).i.cōtingit hoc idē fieri ꝑ alteram
pͥmissaꝫ falsam.❡ Deinde cum dicit.

❡ **Si enim nec.a.in nullo.c.erit neq̄ƺ.c.in nullo.b.accepta autem sunt econtrario vtraq̄ƺ vtreque erunt false.**

❡ Exequit̄ de intento.Circa qđ duo facit. qꝛ primo facit
quō pōt talis affirmatiua ꝯcludi per vtranq̄ƺ pͥmissam
falsaꝫ.2°.quō per alterā tantū ibi (Sed alterā) pͥma in
duas.qꝛ pͥ ōndit quō talis affirmatiua pōt concludi per
ambas pͥmissas falsas totalr̄.2° quō ꝑ ambas falsas in
pte ibi (Pōt aūt.c.) dic̄ ḡ q̄ (si.n.a.) i. maior extremi-
tas siue si pͥdicatū (nec erit in nullo.c.) .i.i nullo medio
(nec.c.) .i.nullū mediū (in nl'lo.b.) .i.i nl'la minori extre-
mitate (accepta āt fuit vtraq̄ƺ ecōtrario) i.accipiantur
vtraq̄ƺ affirmatiē (vtreq̄ƺ false erūt) sꝫ. ⁊ ꝯclusio falsa.
❡ Notādū aūt q̄ ꝑ a. ⁊.b.itelligit pͥdicatū ⁊ subiectuꝫ
siue itelligit maiorē ⁊ minoreꝫ imediatā.per.c. itelligit̄
mediū ꝑ qđ debeat fieri ꝯclusio:vtputa si ꝑ.a. itelligat̄
q̄ƺtitas ꝑ.b.suba ꝑ.c.qualitas:qꝛ nullū istoruꝫ est in ali-
quo ipsoꝝ si accipiant̄ oēs propōnes affirmatiue erunt
ambe pͥmisse totalr̄ false ⁊ ꝯcludēt affirmatiuā falsam.
Formabit̄.n.sic sill's.ōis q̄litas ē q̄ƺtitas.ōis suba ē q̄li-
tas.ḡ ōis suba ē q̄ƺtitas.hic.n.sunt ambe pͥmisse false to-
talr̄ ⁊ ꝯcludūt affirmatiuā falsā oppositā negatiue īdi-
uidue vē.nulla suba est q̄ƺtitas.❡ Deinde cū dicit.

¶ Potest aũt sic se habere.c.ad.a.τ ad.b.τ ꝙ c.neqꝫ sub.a.sit:neqꝫ vniuersaliter in.b.b.quidem impossibile esse est in toto aliquo. Primũ eni dictũ est in ipso.b.nõ esse.a.a.autem nõ necesse est oĩbus que sunt.c.inesse vniuersaliter.quare vtreqꝫ false sunt.

¶ Ostendit quõ potest cõcludi talis affirmatiua falsa per ambas pmissas falsas nõ totalr̃. Sm̃ hoc ergo nõ mutabitur nec.a.nec.b.siue nõ mutabit̃ subiectũ τ pdicatũ.intelligemus per.a.quãtitatẽ.p.b.subam vt pus:sꝫ mutabit̃.c.i.mutabit̃ mediũ.accipiet̃ eni tale.c.siue tale mediũ qd nec vl̃r erit sub.a.nec vl̃r pdicabit̃ de.b.oꝫ ḡ accipere tale mediũ qd sit de differentijs entis.cuiusmodi sũt pfectũ τ ĩpfectũ act⁹ τ potẽtia.talia eni sũt in omni pdicamẽto.est eni dare subam in actu τ in potẽtia perfectã τ imperfectã.sic ẽt repiunt̃ iste in q̃titate τ q̃litate.si ḡ accipiat̃ aliqd istoꝝ p medio:vtputa si accipiat̃ ĩpfectũ.tale.n.mediũ non vl̃r ꝯtinet̃ sub.a.i.sub q̃titate.qꝛ nõ oẽ impfectũ est q̃titas:nec vl̃r pdicat̃ de.b.i.de substãtia:qꝛ nõ oĩs suba est ĩpfecta.iõ ait.ꝙ(põt autẽ.c.).i.mediũ:vtputa ĩpfectũ(sic se hr̃e ad.a.τ ad.b.).i.ad q̃titatẽ τ ad subaꝫ.i.(ꝙ nec sit sub.a.).i.sub q̃titate vl̃r sũ.(nec vl̃r sit in.b.).i.in suba.τ subdit ꝙ(.b.q̃dẽ).i.suba(est impoĩe eẽ in toto aliquo).q.d.ꝙ hĩ põt ꝯtingere ꝙ.c.i.iperfectũ nõ pdicet̃ vl̃r de.b.i.de suba.τ nõ sit gen⁹ ad ipsũ qꝛ positũ est ꝙ.b.nõ sit in aliquo toto.i.ĩ aliquo gñe.q̃re aũt hoc positũ ẽ pꝫ p illud qd dictũ ẽ(qꝛ dictũ est.b.nõ.eẽ.in.a.pmũ)q̃re nec.b.nec.a.erũt in aliquo genere.i.in aliquo toto:qꝛ tũc nõ facerẽt ppõnẽ negatiuaꝫ pmã τ ĩmediatã.illud ḡ qd acceptũ est p medio nõ pdicabit̃ de.b.i.de suba:nec etiã de hꝫ medio oꝫ ꝙ vl̃r pdicet̃.a.ideo ait.ꝙ(.a.aũt nõ necesse est inẽẽ vl̃r oĩb⁹ que sunt.)vñ nõ eni necesse est ꝙ oẽ impfectũ sit.a.ḡ.c.i.imperfectũ qd acceptuꝫ est p medio:nec pdicat̃ de.b.i.de suba:nec vl̃r subijcit̃ ipsi.a.i.q̃titati(quare vtreqꝫ)premisse(false sunt)in parte nõ totaliter. Formabit̃ enim sic sill'us.oẽ ĩpfectũ est q̃titas.oĩs suba est ĩpfecta.ḡ oĩs suba ẽ q̃titas.q̃libet.n.harũ pmissarũ est falsa in pte.nã aliqd ĩpfectũ ẽ q̃titas aliqd nõ ẽ q̃titas.sic ẽt aliq̃ suba est ĩpfecta aliq̃ nõ ĩpfecta. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed alterã cõtingit verã accipere. Nõ tamẽ quãlibet cõtingentẽ.sed que est.a.c.nã.b.c.ppositio semp erit falsa.ppter id qd.c.in nullo est.b.sed que est.a.c.põt:vt si.a.in.b.τ in.c.indiuidualiter est.cũ enim predicetur idẽ primũ de pluribus neutrũ in neutro erit.

¶ Ostẽdit quõ põt ꝯcludi affirmatiua falsa p alterã pmissam falsam τ alterã verã.Circa qd duo facit:qꝛ pmo facit qd dictũ est.2⁰ remouet quasdã obiectiões que pñt ex habitis hr̃e ortũ ibi(Differt autẽ nihil)dicit ḡ ꝙ.(Sed alterã ꝯtingit verã accipe nõ tñ q̃libet ꝯtingẽtẽ).i.indifferentẽ.q.d.ꝙ hec ppõ affirmatiua falsa.vꝫ.omne.b.est a.i.omnis suba est q̃titas:vel quecũqꝫ alia ppõ affirmatiua falsa opposita negatiue indiuidue vere.talis aũt ppositio põt ꝯcludi p alterã pmissarũ verã.ita tñ ꝙ.b.c.i.minor semp erit falsa.si aũt erit aliq̃ pmissa vã illa erit a.c.i.maior.ideo dicit ꝙ(que est.a.c.)sũ.põt eẽ vera(nã b.c.ppõ).i.minor(semp erit falsa ppter id qd in nullo est.b).i.ppter id qd nõ est in aliquo toto.iõ minor semp erit falsa(sed que ẽ.a.c.).i.maior(põt)sũ.eẽ vera.vt ergo in terminis spẽalibus fiat qd hic dicit̃ nõ mutabimus nec.a.nec.b.sed p.a.ĩtelligemus q̃titatẽ p.b.substãtiaꝫ.mutabimus aũt.c.i.mediũ.accipiem⁹ eni aliqd p medio qd ĩmediate sit sub q̃titate:vtputa numerus.nã q̃titas ĩmediate diuidit̃ in ꝯtinuũ τ discretũ q̃titas ergo ĩmediate pdicat̃ de suba false:qꝛ sua opposita est ĩmediate vã. Rursus q̃titas ĩmediate pdicat̃ de numero:sed vere.a.ergo.i.q̃titas in duob⁹ est ĩmediate.vꝫ.in.b.τ in c.i.in suba τ in numero.sꝫ in vno negatiue τ in alio affirmatiue.vel in vtroqꝫ affirmatiue:sed in vno false in alio vere.nã ista ẽ ĩmediate falsa.oĩs suba est q̃titas.τ ista ĩmediate vã.oĩs numerus est q̃titas.si ḡ idẽ.a.i.eadẽ q̃titas pdicat̃ idiuidualr̃ de.b.τ de.c.i.de suba τ de numero.ita tñ ꝙ de vno pdicat̃ false τ de alio vẽ. vel ita tñ ꝙ de vno pdicat̃ indiuidualr̃ affirmatiue:τ de alio indiuidualiter negatiue oꝫ ꝙ neutrũ sit in neutro.i.ꝙ.b.nõ sit in.c.nec ecõuerso.minor ḡ q̃ est.b.c.semp erit falsa. ideo ait.ꝙ(si.a.est idiuidualr̃ in.b.τ in.c.).i.in suba τ ĩ numero alr̃ tñ τ alr̃:qꝛ in vno affirmatiue in alio negatiue.vel si in vtroqꝫ dicat̃ eẽ affirmatiue in vno erit idiuidualr̃ false:in alio idiuidualr̃ vere:τ qꝛ sic est(cũ eni idẽ).i.cũ eadẽ q̃titas(pdicet̃ pmũ).i.ĩmediate de plurib⁹.i.d.b.τ de.c.siue de suba τ de numero:qꝛ de vno pdicat̃ idiuidualr̃ vẽ de alio ĩdiuidualr̃ false(neutrũ ĩ neutro erit).i.a.nõ erit in.b.i.suba nõ erit numerus.ppõ ergo.b.c.i.minor falsa erit.a.c.vero.i.maior erit vera sic se habẽtibus terminis.formabit̃ eni sic sillogismus.oẽ.c.est.a.i.oĩs suba est q̃titas.omne.b.est.c.igit̃ oĩa suba est numerus.ergo oẽ.b.est.a.i.oĩs suba est quãtitas.hic eni ꝯcludit̃ affirmatiua falsa opposita negatiue ĩdiuidue vere p maiorẽ verã τ mĩorẽ falsã. ¶ Notãdũ aũt ꝙ aliq exponunt hoc dictuꝫ phĩ in terminis dicẽtes ꝙ oꝫ accipi.a.esse idiuidualiter in b.τ in c.sicut accipit̃ genus esse ĩdiuidualr̃ in duab⁹ spẽb⁹ vt color in albedine τ nigredine sm̃ quẽ modũ color erit ibi.a.i.maior extremitas albedo.b.i.minor:τ nigredo.c.i.mediuꝫ:hẽbit.n.sill'us maiorẽ verã τ minoreꝫ falsaꝫ:sꝫ nõ hẽbit conclusioneꝫ falsaꝫ de qua pncipalr̃ hic intendit̃.vult.n.phs oñdere quõ possit affirmatiua falsa cõcludi τ taliter falsa ꝙ sit opposita negatiue indiuidue vere.ita tñ ꝙ fiat cõclusio p maiorẽ verã τ minorẽ falsã.oĩa aũt ista obseruãtur in terminis pus positis.nõ aũt obseruant̃ in terminis 2⁰ positis.τ ꝙ debeat sic exponi textus ꝙ.a.oꝫ accipi indiuidualr̃ in.b.τ in.c.nõ aũt ꝙ in ambobus sit affirmatiue τ vere sicut est genus in duab⁹ spẽbus:sꝫ ꝙ in vno sit indiuidualr̃ false in alio indiuidualr̃ vere vel in vno ĩdiuidualr̃ negatiue in alio ĩdiuidualr̃ affirmatiue.pꝫ p ꝯmẽtatorẽ Auerro.exponẽtẽ hanc litteram. Sed ẽ aduertẽdũ ꝙ vbi nos hẽmus.c.ipse hꝫ.g.vñ ait.ꝙ poĩe est ꝙ sit maior vera τ minor falsa:qm̃ possibile est vt sit.a.comprehendens.g.τ negatum sit ab ipso.b.negatione prima. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Differt autem nihil neque si non indiuidualiter insit.

¶ Remouet q̃sdã obiectões q̃ possent fieri circa pdicta.he aũt sũt due scḋa ibi(Ipsi⁹ q̃dẽ igit̃) Prima obiectio talis est.posset.n.aliq̃s dubitare vtꝝ hoc mõ quo ꝯclusa est affirmatiua idiuidualr̃ falsa.i.ĩmediate falsa possit ꝯcludi affirmatiua falsa nõ ĩdiuidua:sed media. Ad qd rñdet ꝙ(dr̃t aũt nihil neqꝫ si nõ indiuidualr̃ insit.) supabũdat igit̃ negatio sic multotiẽs est ꝯsuetudo phĩ.q.d.ꝙ ita hñ cõcludet̃ affirmatiua falsa non ĩdiuidua sic idiuidua:τ ita hñ p pmissas nõ ĩdiuiduas sic p ĩdiuiduas.accipiebant̃.n.p̃ tria generalissĩa q̃titas τ q̃litas.τ fiebãt due pmisse affirmatiue ĩdiuidue false.τ ꝯcludebãt affirmatiuã ĩdiuiduã falsã.isto etiaꝫ mõ possent accipi tres spẽs homo linea albedo:vt oĩs albedo ẽ linea.oĩs homo est albedo.ergo oĩs hõ est linea.hic aũt sunt

ambe pmisse false. et sunt nō idiuidue. et ergo est affirmatiua falsa et nō indiuidua. sic enī discurrēdo p oēs alios modos possent accipi ppōnes nō indiuidue. vnde nihil differt si nō indiuidualr accipiant tales ppōnes. oībus eni modis qbus cōclusū est subiectū ex falsis indiuidualiter poterit cōcludi nō idiuidualr. et in pposito quando accepta fuit qātitas in esse sube indiuidualr negatiue et numero indiuidualr affirmatiue si loco sube accipiatur 6: a quo quātitas nō negat imediate et loco numeri accipiat denarius numerus de quo qātitas nō imediate pdicat idē fiet quod prius. non ergo refert accipere idiuidualiter vel nō indiuidualiter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Ipsius quidez igit esse deceptio per istam figuram et sic sit soluz. Non enim erit in alia figura ipsius esse sillogismus.**

¶ Remouet scdam obiectionē. posset enī aliqs dubitare hāc ignorātiā siue hāc deceptionē put qa p sillūz credit aliquā vlez affirmatiuā esse q̄ est falsa nō exēplificauit in scda figura. ad qd respōdet q solū pma figura cōcludit vlem affirmatiuā. idō ait. q (deceptio qdē igit ipsius esse) .i. decipi de ipso eē .i. de ipsa affirmatiua (p istā) .i. per pmā (figurā) su. hz fieri q (sic sit solū) .s. per pmā figurā sicut ostēsuz est. et subdit q (ipsius esse) .i. ipsius affirmatiue vlis (nō erat sillus) .i. nō poterat esse cōclusio sillogistica (in alia figura) su. q̄z in pma. ¶ Notādūz q deceptio circa affirmatiuā de q̄ hic agit est deceptio circa affirmatiuā oppositaz negatiue indiuidue. negatiua aūt idiuidua est vlr vera. g affirmatiua erit vlr falsa. et qz nulla vlis affirmatiua cōcludit in alia figura q̄z in prima. idō in sola pma figura posuit exēpla phs.

¶ **Que vero ipsius non eē in prima et media figura est.**

¶ Postq̄ phs ostēdit quō accidat deceptio circa affirmatiuā falsaz oppositaz negatiue indiuidue vere. In parte ista ostēdit quō accidat deceptio circa negatiuā falsam oppositā affirmatiue indiuidue vere. Circa q duo facit: qz pmo narrat per q̄s figuras hz talis deceptio fieri. 2° exeqtur de q̄libet illaruz figurarū ibi. (pmo g dicemus) Dicit ergo. (Que vero est ipsius nō esse) .i. deceptio q̄ est ipsius negatiue su. false opposite affirmatiue indiuidue vere (in pma et in media figura) .i. in scda figura (est) .i. ɔtingit talē deceptionē fieri. ¶ Deinde cuz dicit.

¶ **Primum quidez igitur dicamus quot modis in prima figura: et quō se habentibus ppositionibus cōtingit.**

¶ Exequit de vtraq; figuraz: et p quō fiat talis deceptio p pmā figurā. 2° per scdaz ibi. (Sz in media figura) Circa pmū tria facit: qz pmo cōtinuat se ad dicēda. 2° exeqtur de intēto. 3° epilogat circa determinata. 2ª ibi (Contingit quidē.) Tertia ibi. (Manifestū est igit.) Dicit g q (pmo g dicemus quot modis in pma figura sit) .i. ɔtingat talis deceptio (et quō se habētibus ppōnibus) habeat talis deceptio fieri. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Cōtingit qdē igit vtrisq; falsis: vt si .a. in .c. et in .b. sit indiuidualr. Si eniz accipiat .a. in .c. nullo .c. aūt in oī .b. false sūt vtreq; ppōnes.**

¶ Exequit de modis quibus hz fieri talis deceptio in prima figura. Circa quod duo facit: qz pmo ostēdit quō fiat talis deceptio ambabus premissis exīstētibus falsis. 2° quō altera tm̄ ibi (Cōtingat aūt altera.) Dicit g q. (Cōtingit quidē igit) .i. pōt cōtingere et accidere talis deceptio (vtrisq; falsis) .i. ambabus pmissis exīstētibus falsis (vt si .a. et in .b. et in .c. sit indiuidualiter) .i. imediate: sicut genus imediate pdicat de pximis spēbus: sicut color de albedine et nigredine. ita q p .a. intelligat color p .b. albedo. per .c. nigredo. (Si eniz accipiat .a. quidē in .c. nullo) vt si dicat. nulla nigredo est color (.c. aūt) su. accipiat (in omni .b.) .i. ois albedo est nigredo (false sunt ppositiōes) .i. pmisse. et ɔclo su. sequit falsa. sequitur .n. q nulla albedo sit color. ¶ Notādū autē q cū hec. ois albedo est color sit vera et imediata ɔns est q nulla albedo est color. sit imediata. ista g negatiua falsa idiuidua. nulla albedo est color concludit ex duabus pmissis falsis vz. ex ista. nulla albedo est color. et ex ista. ois albedo est nigredo. ¶ Dubitaret forte aliqs vtz hec sit imediata ois albedo est color. et videt q nō: qz si ista eēt imediate vera negatiua eēt imediate falsa: sed nulla ppō est imediata: nisi illa cuius subm et pdicatū nō sunt in aliquo gñe. sic enim arguebat supra q si .a. vel .b. vel ambo eēnt in aliquo genere nō faciebāt ppōnē imediate negatiuā cū ergo albedo sit in aliquo genere et sit in aliquo tota cum nullo alio poterit facere ppōnē negatiuā. ¶ Dicēdū q albedo et quodlibet aliud poterit ɔparari ad tria. vel ad suū genus: vel ad ea que sunt in eodē genere: vel ad ea q̄ sunt in eodē genere respectu sui generis. respectu enim eoz que sunt in suo genere pñt facere ppositionē imediatam ea q̄ sunt in genere et ea que sunt in toto. nā cuz genus imediate descēdit in aliquas spēs et ille spēs ɔparate sunt ad genus affirmatiue faciūt ppositionē imediate verā negatiue imediate falsam. cōparate autem ille spēs ad seinuicē se habēt ecōuerso. naz negatiue faciunt ppositionē immediate verā affirmatiue immediate falsam vt si albedo et nigredo imediate respiciūt colorē tūc albedo est color vel nigredo est color. ppositio immediate vera. albedo ē nigredo imediate falsa. in negatiua vero ecōtrario. nā albedo nō ē color. vel nigredo nō est color imediate falsa. albedo aūt nō ē nigredo imediata vera. sic ergo pōt accipi imediatio in his q̄ sunt in eodē genere vt ɔparant ad seinuicē etiā vt comparant ad genus: sed in his que dicunt aliud et aliud genus nunq̄ est ppositio imediata nisi ipsoz generum et ipsorū supiorū que nō sunt vlterius in genere. eoz aūt q̄ sunt in aliquo toto vel in aliquo gñe ppō imediata isto mō esse non pōt. nā diuersorū generū et nō subalternatī positoz diuerse sunt spēs et differētie: qz ipsa genera sūt diuersa. diuersitas ergo spēz et differētiaz existētiū in diuersis gnībus est ex diuersitate genez. pus ergo itelligit q̄titas diuersificari a suba et ecōuerso. et ex hoc itelligitur ab his que sunt in suba: et ea que sunt in suba hoc mō diuersificantur a q̄titate et ab his q̄ sunt in q̄titate qz suba et q̄titas diuersificātur adinuicē. phs ergo in precedētibus locutus est de imediatōe respectu diuersoz genez: quā nō faciūt ea q̄ sunt in genere. sz ipsa genera. hic aūt loqtur de imediatōe ī eodē genere quā possunt facere ipse spēs cū genere vel ipse species adinuicem. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs vbi reseruat magis rō imediatōis vl in his q̄ sūt in eodē genere vl in his q̄ sūt in diuersis generibus. ¶ Dōz q multū est equiuoca ista ɔparatio nā diuersa genera nunq̄ ɔstituūt ppōnē imediatā affirmatiuā verā. ea autē que sūt in genere vt cōparātur ad suū genus ecōtrario se habēt: qz nunq̄ cōstituunt ppositionē affirmatiuā imediatā falsaz. in diuersis ergo generibus negatiua est imediata vera: affirmatiua est imediata falsa. vt nulla q̄titas est suba imediata va. ois q̄titas ē suba imediata falsa. ecōtrario āt est de spēbus vt cōparant ad genus. si g mō quo possumus volumus hanc cōparationē de imediatōe facere. dicemus q imediatio que est in diuersis generibus vt in diuersis pdicamētis icōparabilr ē maior q̄ illa que

est in spẽbus respectu sui generis.nã ens nõ descendit p differẽtiã mediã in pdicamẽta sicut descẽdit genus per drias medias in spẽs.spẽs ĝ imediate subycit generi:q2 nõ p aliã spẽz subycit sibi.nõ tñ subycit ei imediate ꝙ nõ cadat ibi dria media.nã si nõ oꝫ reduci spẽm in gen?: semp tñ oꝫ reduci ipsaz p driaz aliquã . pꝫ ĝ qd dicẽduz sit de imediatiõe in eodẽ gñe:vt spẽs cõparant ad gen? in diuersis gñibus vt gña cõparant adinuicẽ. ⸿ Re-stat videre qd dicẽdũ sit de imediatiõe in eodẽ genere: vt spẽs cõparant adinuicẽ ⁊ in diuersis gñibus vt gña cõparant adinuicẽ.Ad qd dici põt ꝙ hec ſꝫ veritatez ⁊ falsitatẽ est magis vniuoca cõparatio . nã due spẽs sub eodẽz gñe imediate exñtes semp faciũt negatiuã imediatã verã ⁊ affirmatiuã imediatã falsaz.duo aũt genera diuersa que nõ sũt in alys gñib? etiã isto mõ se hñt. Sed q2 q̃stio nõ est de imediatiõe vbi.s.est maior imediatio:aut ſm diuersitatẽ generũ cũ diuersa gña remoueant abinuicẽ:aut ſm idẽtitatẽ gñis cũ due spẽs abinuicẽ remoueant.dici põt ꝙ incõparabiliter est maior cõparatio in ppõnib? ɔstitutis ex diuersis gñibus q̃ ɔstitutis ex diuersis spẽb? sub eodẽ genere:vt multo ẽ maior imediatio ꝙ suba nõ est q̃ntitas q̃ ꝙ vna spẽs aialis nõ est alia.nã ipsa pdicamẽta seipsis diuersificãt.spẽs vero nõ seipsis sꝫ p differẽtias.imediata ẽ aũt ppositio ꝙ vna spẽs nõ est alia:q2 ſm rectã lineã pdicamẽtalẽ non inuenit aliqd mediũ ad hoc pbãdũ.imediata est ĝ ppositio hec p remotionẽ medy ſm rectã lineã pdicamẽtalem:sed nõ est imediata p remotionẽ medy q̃tũ ad ea que cadũt ex latere.dria eni vel p se sũpta vel addita generi posset eẽ mediũ ad hoc pbãdũ.sꝫ ppõ imediata sꝫ ꝙ vnũ pdicamẽtũ remouet ab alio est magis imediata q̃ talia seipsis nõ p differẽtias ɔstituẽtes ea diuersificãtur. ⸿ Est ĝ diligẽter notãdũ ꝙ q2 magis est imediata ppositio dicẽs vnũ pdicamẽtũ nõ eẽ aliud q̃ dicẽs vnã spẽm nõ eẽ aliã . iõ nõ eẽt inconueniẽs dre hãc nõ eẽ imediatã: nõ ꝙ nullo mõ sit imediata:sꝫ q2 nõ hꝫ tm̃ de imediatione sicut illa. ⸿ Deinde cũ dicit.

⸿ Cõtingit aũt ⁊ altera falsa: ⁊ hac q̃cũqꝫ contingẽte. põt eni que ẽ.a. c. veraz esse. Que vero est.c.b. falsaz : sꝫ que ẽ.a.c. verã. qm̃ nõ oib? que sunt inest.a. sꝫ que est.b.c. falsaz qm̃ impossibile est eẽ in.b.c. in quo nullo est.a. Non eni vera erit que est.a.c. ppositio. silr autem ⁊ si sint vtreqꝫ vere cõclusio erit vera.

⸿ Exequit quõ sequat talis ɔclo falsa cũ altera pmissarũ est falsa.Circa qd duo facit ſꝫ ꝙ duplr hoc põt ɔtingere nã pmo ostẽdit hoc cuz est falsa minor:⁊ maior vera. 2° ecõuerso ibi.(Sed q̃ est.b.c.)Dicit ĝ ꝙ(cõtingit autẽ)su.cõcludere negatiuã imediate falsaz(altera falsa ⁊ hoc q̃cũqꝫ ɔtingẽte).i.q̃cũqꝫ indifferẽter . ⁊ pmo exẽplificat qñ est vã maior ⁊ falsa minor.vñ ait ꝙ(põt eniz que est.a.c.).i.maior(esse vã. que vo est.b.c.).i.minor (falsa)vt ĝ appareat in terminis qd dr.a.⁊.b.nõ mutabim?.sꝫ p.a. itelligem? colorẽ p.b.albedinẽ sic pus.mutabimus aũt.c.i.mediũ.accipiem?.n.p.c.saporẽ qui vlr remouet a colore.his aũt terminis sic se habẽtib? exponat litera sequẽs cũ dicit(sꝫ que est.a.c.).i.maior(vera)su.poterit sumi(qm̃.a.).i.color(nõ inest oib? q̃ sũt) i nõ iest sapori.maior ĝ q̃ est negatiua.vꝫ. nullus sapor est color ẽ vã(sꝫ q̃ est.b.c.).i.minor:vt ois albedo est sapor(falsa est qm̃ ipo se est.c.).i.saporẽ(esse in.b.).i.in albedine(i quo nullo ẽ).i.i q°nullo sapore(ẽ.a.).i.color . ⁊ subdit(nõ eni erit vã.a.c.ppõ) q.d.ꝙ.a.c.ppõ que est negatiua.vꝫ.nullus sapor est color.nõ posset esse vera.si .b.c.i.minor que est ois albedo est sapor.esset etiã vera. maior ergo erit vera ⁊ minor falsa:q2 si esset etiã minor vera esset ɔclo vera.ideo subdit ꝙ(similr autẽ ⁊ si sint vtreqꝫ vere ⁊ ɔclo erit vera sed)su.positũ est ꝙ est falsa q2 hic agit de sillo ignorãtie. ⸿ Notãdũ etiã ꝙ cũ hec sit imediate vera.ois albedo est color.hec erit imediate falsa.nulla albedo est color.Ad pbãdũ ergo hãc ppõne imediate falsaz nullũ.b.est.a.nulla albedo est color.accipiemus.c.mediũ aliud qd remoueat vlr a colore:vtputa accipiemus saporẽ. Formabit aũt sic sillogism?.nullus sapor est color.ois albedo est sapor . ergo nulla albedo est color.hic cõcludit ppositio imediata falsa p maiorẽ verã ⁊ minorẽ falsaz. ⸿ Notãdũ etiã ꝙ phs pbat minorẽ debere esse falsam in tali sillo duplr.vno mõ ex parte maioris.nã nõ est possibile ꝙ aliqd vlr remoueatur ab.a.i.a colore ⁊ tñ cõueniat.b.i.albedini.sapor ergo qui remouetur ſm veritatẽ a colore in maiori ſm falsitatẽ predicabit de albedine in minori si vera est maior. nullus sapor est color:cum albedo sit imediate sub colore de necessitate erit falsa minor.ois albedo est sapor. ⁊ q̃tum ad hoc ait ꝙ falsa est.b.c.idest minor: ex quo.vera est.a.c.i.maior.2° modo probat hoc idẽ ex parte conclusionis.nã cũ maior posita sit eẽ vera cũ cõclusio debeat esse falsa rebus sic se habentibus de necẽitate oꝫ ꝙ minor sit falsa.q2 si eẽnt ambe vere ⁊ cõclo vera esset: qd est cõtra ypotesim. ⸿ Deide cum dicit.

⸿ Sed q̃ est c.b. contingit verã esse cuz altera sit falsa: vt si b. ⁊ in c. ⁊ in a. erit: necesse ẽ eni alteruz sub altero esse: quare si accipiatur a. in nullo c. eẽ falsa erit propositio.

⸿ Ostẽdit quõ possit ɔcludi ɔclo imediate falsa p maiorẽ falsaz ⁊ minorẽ verã.ɔclõne ergo non mutabim? concludem?.n.hãc imediate falsaz.nullũ.b.est a.i. nulla albedo est color.sꝫ mutabim?.c.i.mediuz. accipiem? .n.p medio qd vlr subyciatur ipsi.a.⁊ qd vlr pdicet de .b.cuiusmodi est disgregatiuuz.Formabit.n. sic sillus. nullũ disgregatiuum est color.omnis albedo est disgregatiua.ergo nulla albedo est color.hic ɔcludit cõclusio imediate falsa per minorẽ verã ⁊ maiorẽ falsam. iõ ait (sed q̃ est b.c.).i.minorẽ(contigit verã esse cũ altera) i.cũ maior(sit falsa: vt si.b.).i. si albedo(⁊ in.c.⁊ in.a. est).i.⁊ in disgregatione ⁊ in colore.nã ois albedo ẽ disgregatiua.⁊ ois albedo est color quo posito(necesse est alterũ sub altero esse)nõ.n.posset albedo esse in disgregatiuo ⁊ i colore nisi alterũ eẽt sub altero:nisi color vlr pdicaret de disgregatiuo:vl ecõuerso nõ posset albedo eẽ vlr in vtroqꝫ(q̃re si accipiatur.a.in nullo.c.esse falsa erit ppositio)su.a.c.⁊ tunc supplendũ est ꝙ minor erit vera ⁊ conclusio imediate falsa vt patuit in sillogismo sũ posito. ⸿ Deide cum dicit.

⸿ Manifestũ igit est quoniã ⁊ cũ altera falsa sit ⁊ in vtrisqꝫ falsus erit sillogismus.

⸿ Epilogat circa determiata.d.(manifestũ ẽ igit.ꝙ ⁊ cũ altera)su.pmissaz(sit falsa ⁊ in vtrisqꝫ)su.pmissis(falsus erit)su.(sillis)ignorãtie. ⸿ Deide cũ dicit.

⸿ Sꝫ in media qdẽ figura vtrasqꝫ ppõnes totas falsas eẽ nõ cõtingit. Cum eni a. in omni sit b.nihil est accipere qd in altero quidez oi in altero vero nullo erit. Opꝫ autem sic recipere ppõnes: ⁊ ꝙ in hoc quidẽ sit in hoc aũt nõ sit: iunt vere erit sillogismus.

⸿ Ondit quomõ ppositio negatiua imediate falsa possit concludi per mediam figuram.Circa qd tria facit:quia

pmo ostēdit quō possit ꝛ nō possit ꝯcludi ꝯclo p pmissas vtrasqꝫ falsas. 2° quō possit cōcludi p alterā falsaꝫ. 3° epilogat circa determinata. 2° ibi. Alterā autē falsaꝫ. 3° ibi. (Manifestū est igit) ¶ Propter pmū sciēdū ꝙ si ambe pmisse sunt false totalr nō poterit in scda figura ꝯcludi ꝯclusio negatiua imediate falsa: ꝫ si sint false in parte poterit. Duo ḡ facit phs: qꝛ pmo ostendit ꝙ nō possit talis ꝯclo ꝯcludi p ambas pmissas falsas totaliter. 2° ꝙ possit concludi per falsas in parte ibi. (In quodā aūt.) Circa pmū duo facit fm ꝙ dupliciter pbat intētum. nā primo probat hac ex habitudine terminoꝝ. 2° ex cōuersione ppositionū ibi (Si aūt accipianꝭ.) Dicit ḡ (sed in media figura totas ppōnes eē vtrasqꝫ falsas nō ꝯtingit). q. d. ꝙ ppō negatiua imediate falsa nō poterit concludi per vtrasqꝫ pmissas in toto falsas. (cū eniꝫ. a. sit in omni. b.) cū oē. b. sit. a. sive cū ois albedo sit color (nihil erit) .i. nihil ꝯtinget (accipe qꝺ sit in altero qdē omni in altero nullo) ex ipsa ḡ habitudine terminoꝝ: vt qꝛ albedo vlr subijciꝭ colori nō poterit interuenire aliqd qꝺ vlr ꝯueniat vni ꝛ vlr remoueaꝭ ab alio. ꝛ subdit ꝙ (opꝫ aūt sic accipe ppōnes ꝙ in hac qdē sit) sup. omni (i hoc quidē nō sit si ṽe erit sillꝰ) .i. si vere debeat ibi reseruari forma sillogistica fꝫ scdaꝫ figurā. ¶ Notādū aūt ꝙ ppositio negatiua imediate falsa hꝫ oppositā ppōnē affirmatiuā imediate verā. si ḡ debeat pbari p sillm in media figura hec ppō imediate falsa. nullū. b. est. a. i. nulla albedo est color. opꝫ ꝙ sua opposita. vꝫ. ois albedo est color sit imediate vera. Sꝫ cōstat ꝙ nō possumꝰ ꝯcludere hāc imediate falsaꝫ. nulla albedo est color. p secūdaꝫ figurā nisi vna pmissarū sit vlis affirmatiā: ꝛ alia vlis negatiua. opꝫ ḡ accipe aliqꝺ mediū qꝺ vlr pdiceꝭ de colore: ꝛ vlr remoueaꝭ ab albedine vel ecōuerso. sit ḡ tale mediū. c. dicemꝰ ḡ. ois color est. c. nulla albedo est. c. ḡ nulla albedo est color. vel dicemus. nullus color est. c. nulla albedo est. c. ḡ ꝛc. Si ḡ ambe pmisse sūt tote false in pmo sillo: g est scdus scde. tūc. c. remouebiꝭ vlr a colore: qꝛ h ponit tota falsa. ois color est. c. ꝛ ꝯueniet vlr albedini: qꝛ etiā ponit tota falsa nulla albedo est. c. nō ḡ poterit fieri sillꝰ in scdo scde. nisi. c. mediū remoueaꝭ vlr a colore ꝛ ꝯueniat vlr albedini. Si aūt fiat sills in pmo scde ꝛ sint ambe pmisse tote false: tūc mediū. c. se habebit ecōuerso. ꝯueniet eniꝫ vlr colori ꝛ remouebiꝭ vlr ab albedine. ex ipsa ḡ habitudine terminoꝝ: vt qꝛ color inest oī albedini nō poterit inueniri aliqꝺ mediuꝫ p qꝺ sillogizeꝭ in scda figura nulla albedo est color per vtrasqꝫ pmissas in toto falsas: qꝛ tūc mediū inuētū vel vlr cōueniret colori ꝛ vlr remoueretꝭ ab albedine vl se haberet ecōtrario: qꝺ est ipossibile. nihil. n. pōt vlr cōuenire vni qꝺ remoueaꝭ vlr ab alio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si igitur accipiantur sic false: manifestū est ꝙ contrarie ꝛ ecōtrario se habebunt. hoc autem impossibile est.

¶ Probat hoc idē ex ꝯuersiōe ppōnū. d. (Si igiꝭ accipiātur) sn. ambe pmisse (sic) .s. in toto (false manifestū est ꝙ ꝯrie se habebūt) .i. erūt in toto vere (hoc aūt ipossibile est) qꝛ ꝯclo eēt vera. ¶ Notādū aūt ꝙ hec ppō imediate falsa. nullū. b. est. a. sive nulla albedo est color. non poterit cōcludi in scda figura p ambas pmissas in toto falsas: qꝛ si est pole accipiaꝭ mediū. c. ꝛ fiat sillꝰ i pmo scde. nullus color est. c. ois albedo est. c. ḡ nulla albedo ē color. si ḡ ambe pmisse sint in toto false accipianꝭ earuꝫ ꝯrie: vl qꝺ idē est ꝯuertanꝭ pdicte ppōnes in ꝯrariā q̄litatē: tūc erūt ambe vere ꝛ fiat sills in scdo scde sic. ois color est. c. hec erit maior in toto vera: qꝛ sua ꝯria ponebatur tota falsa. minor erit. nulla albedo est. c. que etiaꝫ erit in toto vera: qꝛ sua cōtraria erit in toto falsa. sequereꝭ ergo ꝯclusio ꝙ nulla albedo sit color: qꝺ est impossibile: qꝛ tūc ꝯcludereꝭ ꝯclusio simplr falsa ex ppōnibus simplr veris. ex ipsa ḡ cōuersione ppōnū vt si cōuertātur pmisse in oppositā qualitatē pꝫ ꝙ in scdo figura non pnt accipi ambe pmisse in toto false cōcludētes ꝯclusioneꝫ falsaꝫ. hoc idē esset si ꝯclusio sit falsa cōcludereꝭ in scdo scde per ambas pmissas in toto falsas: qꝛ tūc acciperenꝭ earū ꝯrie. vl qꝺ idē est ꝯuerterenꝭ in oppositā q̄litatē ꝛ essent in toto vere: ꝛ fieret sillꝰ in pmo scde ꝯcludens p pmissas simplr veras ꝯclusionē simplr falsam: qꝺ ē impossibile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ In quodā aūt nihil phibet vtrāqꝫ falsaꝫ esse vt si. c. in. b. ꝛ in. a. quodā est. Si eni. c. qdeꝫ in. a. omni accipiaꝭ esse. in. b. aūt nullo eē false qdē vtreqꝫ ppōnes: nō tn̄ tote ꝫ in quodā ꝛ ecōtrario antē posito priuatiuo.

¶ Ostēdit ꝙ pōt ꝯcludi talis cōclo p ambas pmissas falsas in pte. d. (In quodā āt) .i. in pte (nihil phibet vtrāqꝫ) pmissā (falsā eē vt si. c. i. a. ꝛ in. b. quodā sit) .i. si accipiaꝭ tale mediū qꝺ pticulariter verificeꝭ de. a. ꝛ de. b. i. de colore ꝛ de albedine: vtputa pfectū: qꝛ qdā color est pfectus qdā nō: ꝛ qdā albedo est pfecta ꝛ qdā non. Sic autē se hn̄tibus terminis (si. n. in a. qdem omni. c.) .i. in omni colore accipiaꝭ eē. c. i. eē pfectū ꝛ dicaꝭ ois color est pfectus (in b. aūt nullo) .i. nulla albedo est perfecta (false qdē sunt oēs ppōnes nō tn̄ tote: ꝫ in quodā) .i. i parte. p tales ergo pmissas in parte falsas concludeꝭ ꝙ nulla albedo sit color que est imediate falsa: ꝛ subdit ꝙ (ꝛ ecōuerso āt posito puatiuo) silr erūt pmisse ambe i parte false ꝛ cōcludeꝭ cōclusio imediate falsa: vtputa si dicaꝭ. nullus color est pfectus. ois albedo est pfcā. ergo nulla albedo est color. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Similiter aūt ꝛ alteram esse falsam ꝛ quālibet contingit: qꝺ enim in a. omni ꝛ in b. est. Si igitur accipiatur in a. quidem toto esse c. in b. autem toto non esse que quidem est c. a. vera erit. sed q̄ est c. b. falsa.

¶ Ondit quō possit ꝯcludi talis ꝯclusio p alterā pmissaꝫ falsam. circa qꝺ duo facit. qꝛ primo ostendit quomodo possit cōcludi talis cōclusio p 2m secūde vbi maior est affirmatiua ꝛ minor negatiua. 2° ostendit quomō possit hoc idē fieri p pmū scde vbi ecōuerso se hꝫ puatiuū ibi. (Silr autē fit) Circa pmū duo facit: qꝛ accipe alteram pmissaꝝ falsaꝫ ꝛ alterā verā ꝛ ꝯcludere simplr falsaꝫ p 2m secunde vel hoc erit: qꝛ maior erit vā ꝛ minor falsa vl ecōuerso. primo ergo exēplificat de pmo. ꝛ 2° de 2° ibi (Iteꝝ ꝙ in b.) dicit ergo (Alterā falsā āt) .i. p alterā pmissaꝝ falsā (ꝛ q̄libet) .i. q̄cūqꝫ ꝯtigit qdē conclusionem imediate falsā cōcludere. ꝛ pmo exēplificat qn̄ maior est vera ꝛ mīor falsa dicēs (qꝺ ē eni in. a. omni) .i. in oī colore (ꝛ in. b. est) sn. i. in omni albedine. q. d. ꝙ ad hoc faciendū opꝫ ꝙ accipiaꝭ mediū quod conueniat oī colori ꝛ omni albedini. vtputa qualitas vel visibile. (si ergo accipiatur. c.) .i. mediū vtputa qualitas vel visibile (esse qdē in toto a.) .i. in oī colore (in b. aūt toto) .i. in omni albedine (nō eē q̄ qdem est. a. c.) .i. maior vt ois color ē q̄litas (vera erit: ꝫ q̄ est. b. c.) .i. mīor. vꝫ. nulla albedo est q̄litas (falsa) erit ꝛ ꝯclusio sn. erit imediate falsa. vꝫ. nulla albedo ē color. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Iterū qꝺ in b. nullo est neqꝫ in a. omni ierit. Si enim ꝛ in a. est ꝛ in b. sed nō erat. Si igitur accipiatur c. in toto quidē a. iesse. b. autē

nullo.b.c. ppositio vera erit:altera aūt falsa.

¶ Ostēdit quō possit cōcludi talis ↄclusio p maiorē falsaʒ ⁊ minorez verā.dicens.ꝙ(est in nullo.b.).i.in nulla albedine(neqꝫ in.a.omni erit).q.d.ꝙ ad hoc faciēdū dꝫ accipi mediū qđ vl'r remoueat ab albedine:vtputa cōgregatiuū vel nigredo.si eni nulla albedo ↄgregat vl' si nulla albedo est nigredo ipossibile est ꝙ ois color ↄgreget:q2 si ois color eēt talis:⁊ ois albedo eēt ēt talis.ideo subdit(si eni in.a.omni est ⁊ in omni.b.)su.erit(sed nō erat).i.dicebat ꝙ deberet accipi tale mediū qđ in oi.b. nō erat.i.ꝙ vl'r remoueat.a.b.sicut nigredo vel ↄgregatiuū.(Si igit accipiat.c.).i.ↄgregatiuū(in toto qdē.a. esse)vt ois color est ↄgregatiu⁹(in.b.aūt nullo)vt nulla albedo est ↄgregatiua que qdē est(b.c.ppō).i.minor(vera est.altera vō).i.a.c.maior(falsa)est ⁊ ↄcl'o su.immediate falsa. ¶ Notādū aūt ꝙ mediū qđ vl'r remouetur.a.b.i.ab albedine ipoīe est ꝙ ↄueniat oi.a.dupl'r ergo tale mediuʒ se poterit hr̄e ad.a.i.ad colorē:q2 vel remouebit ab eo in parte:sicut nigredo q̄ remouet a colore particul'r:q2 est dare colorē q nō est nigredo:⁊ tūc fiet sill's p maiorē falsaʒ in parte:⁊ minorem verā simpl'r.vt ois color ē nigredo:nulla albedo est nigredo.g̃ nulla albedo est color.2° mō hoc pōt ↄtigere.ꝙ mediū acceptū qđ remouet vl'r ab albedie remoueat etiā a colore vl'r vt sapor:⁊ tūc fiet sillogismus p maiorē falsaʒ in toto ⁊ minorē verā simpl'r:vt ois color est sapor.nulla albedo est sapor.ergo ⁊c̄. ¶ Deinde cuʒ dicit.

¶ Similiter aūt fit transpositio priuatio. Qđ eni in nullo ēst a.neqꝫ in b.nullo erit. Si igit accipiat in toto quidē a.nō esse.in b.autē toto esse:que quidē est a.c.ppositio vera est:altera autem falsa.

¶ Ostēdit quō pōt ↄcludi ↄcl'o imediate falsa p alterā pmissarū verā ⁊ alterā falsaʒ in pmo scōe.⁊ duo facit:q2 pmo ostendit quō hoc fiat qñ maior vera est ⁊ minor falsa.2° qñ ecōuerso ibi(Et ite rū.)Dicit ergo ꝙ(sil'r autē fit transpositi o puatia).q.d.ꝙ sil'r ↄcludit conclo imediate falsa p alterā pmissarū verā ⁊ alterā falsaʒ trāspositō puatiuo.nā sill's fact⁹ fuit in scda scōe:⁊ hēbat maiorem affirmatiuā ⁊ minorē negatiuā.⁊ si g̃ transponatur puatiuū siue negatiuū ⁊ fiat sill'us in pmo scōe:⁊ fit maior affirmatiua ⁊ mior negatiua sil'r fiet ꝙ cōcludet conclusia imediate falsa p alterā pmissarū verā ⁊ alterā falsam.⁊ pmo exequit de hoc qñ maior est vera ⁊ mior falsa.d.(qđ eniʒ in nullo.a.est).i.in nullo colore(neqꝫ in.b.nullo erit).i.in nulla albedine.q.d.ꝙ ad hoc faciēdum dꝫ accipi mediū qđ vl'r remoueat a colore ⁊ ab albedie:vtputa sapor(si igit accipiat.c.).i.mediū.vꝫ.sapor(i toto quidē.a.nō esse)vt nullus color est sapor(in.b.a.toto esse)vt ois albedo est sapor(que quidē est.a.c.ppō).i.maior(vera est.altera autē).i.minor(falsa).⁊ conclusio su.erit imediate falsa. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et iterū qđ in oibus est nullo accipe a.nō eē falsū est.Est eni necesse si in omni b.⁊ i quodam a.esse.Si igit accipiat in omni b.eē c.i a.autē nullo que quidez est.c.b.vera est que autem est.c.a.falsa.

¶ Ostendit quō hoc fiat si maior sit falsa ⁊ minor vera.d.(⁊ iterū ꝙ in omni.b.est).i.in omni albedine(accipere esse in nullo.a.).i.in nullo colore(falsuʒ erit)qđ enim cōtingit omni albedini nō poterit remoueri vniuersal'r a colore.iā subdit ꝙ(neēe est si in omni.b.).i.in omni albedine illud esse(in quodā.a.).i.in quodā colore.accipiēduʒ est g̃ mediū qđ cōueniat omni albedini:vtputa disgregatiuū.nā quod cōpetit omni albedini dꝫ ꝙ cōueniat omni colori.sic aūt sic se habēribus terminis(si.n.accipiat)mediū:vtputa disgregatiuū esse quidē(in oi b.)vt ois albedo est disgregatiua(in.a.aūt nullo).i.accipiat esse in nullo colore vt nullus color est disgregatiuus hec est maior(que quidē est.b.c.).i.minor(vā erit q̄ āt.a.c.).i.maior(falsa)su.⁊ ↄcl'o falsa. ¶ Notādū ꝙ particularis pōt dupl'r verificari vel particulariter:vt si diceret quidā color est cōgregatiuus.nā nō ois color disgregat.vel vniuersaliter:vt si dicat quidā color est qualitas:quia ois color est talis.qđ eni omni albedini ↄuenit pōt cōpetere cuidā colori particulariter:vtputa disgregatiuū:vel pōt cōpetere ita cuidā colori ꝙ etiā cōpetet omni:vtputa qualitas.si ergo accipiat mediū pmo mō ↄcludet ↄclusio imediate falsa per maiorē falsaʒ in parte ⁊ minorē verā simpliciter:vt nullus color disgregat.ois albedo disgregat.g̃ nulla albedo est color.sed si accipiat mediū 2° mō cōcludet talis cōclusio per maiorez falsaʒ total'r ⁊ p minorē simpl'r verā:vt nullus color est qualitas.omnis albedo est qualitas.ergo nulla albedo est color. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifestū igit ꝙ vtrisqꝫ falsis ⁊ altera tātū erit sill's deceptiuus in indiuiduis.

¶ Epilogat circo dicta.d.ꝙ(Manifestū ē igt ꝙ vtrisqꝫ)pmissis(falsis)existib⁹(⁊ altera tātū)pmissaʒ existente falsa(erit sill's deceptiōis i idiuiduis).i.in ppōnibus imediatis.ↄcludit.n.deceptorie ppositio imediate falsa per ambas falsas ⁊ per alteram tantum.

¶ In his aūt que nō idiuidua sunt cū qdeʒ per pprium mediū fiat falsitas sillogismus ipossibile vtrasqꝫ falsas esse propositiones sed solum q̄ est ad maius vltimum.

¶ Postq̄ phs ondit quō pt ↄcludi ppō falsa opposita ppōni imediate vē.In pte ista dclarat quō possit ↄcludi ppō vl'is falsa opposita mediate vere.Circa qđ duo facit.q2 p ondit quō ↄcludat talis ppō si fiat vl'is affirmatiua ibi(Si vō sit affirmatiu⁹)Circa pmū duo fac.q2 p ondit quō ↄcludet tal' negatiua falsa p figurā pmā.2° quō p scdaʒ ibi(Sꝫ p media).Propter qđ sciēdum ꝙ mediū hꝫ se i triplici habitudie.nā aliqñ ē ppriū.aliqñ sil'e pprio.aliqñ extraneū:vt si debeat ↄcludi hec ppō mediata.oīs hō est suba.diceret mediū ppriū qđ i pdicamēto sube est iter hoīez ⁊ subaz.vtputa aīal corp⁹ ⁊ cetera talia poterūt accipi tanq̄ ppriū mediuʒ:lꝫ forte iter hec ppa media sit dare grad⁹:q2 vnū pōt eē magis ppriū q̄ aliō.oīa tñ talia media pñt dici ppa.mediū aūt sil'e ppo pōt dici mediū aliqđ accñtale p qđ pōt ↄcludi talis ↄcl'o:vtputa si ois hō eēt alb⁹ ⁊ oē albuʒ eēt suba si acciperet albū p media ad ↄcludēdū oēʒ hoīeʒ eē subaʒ diceret accipi mediū sil'e pprio.mediū āt extraneū dr̄ oē illud p qđ nullo mō vē pōt ↄcludi talis cōclusio:vtputa lapis aut lignū.nullo.n.mō ↄcluderet talis cōclusio per tale mediū:⁊ qđ dictum est de pdicatis substātialibus que pdicant in pmo mō dicēdi per se vitatez hꝫ in per se passionib⁹ q̄ pdicant in.2°.mō dicēdi p se vt si dicatur triāgulus habꝫ tres ista nō est imediata.q2 habꝫ mediū sue pbatiōis:medium ergo ad pbādū hr̄e tres de triāgulo vel accipiet ppriū vel simile ppo vel extraneū.ppriū āt mediū ad hoc pbādū est illud p qđ talis passio inest subiecto tali.vtputa hr̄e angulū extrisecuʒ.mediū aūt sil'e pprio est illud p qđ talis passio nō inest suo subo:sed potest inferri ꝙ insit:vtputa si accipiatur pncipiū figuraꝝ.omne.n.pncipiuʒ figuraꝝ hꝫ tres.tria

angulus est hō ꝯ̃ ⁊c. mediū aūt extraneū est illud ꝑ qḋ talis passio nō inest suo subto: nec pōt inferri ꝙ īsit. volens ꝙ phs ꝓbare quō ꝯcludat̃ vlis negatiua falsa opposita vli affirmatiue vere nō iduidue ſꝫ mediare tria facit: qꝛ ꝑ ostēdit quō hoc fiat ꝑ mediū ꝓpriū. 2° quō ꝑ mediū silr ꝓpō. 3° quō ꝑ mediū extraneū. 2ª ibi. (Silr aūt ex alia.) 3ª ibi. (Si vero nō ꝓpriū.) Circa pmū tria facit: qꝛ ꝑ ostēdit quō ꝯcludat̃ talis ꝯclo falsa per mediū ꝓpriū. 2° exponit se qd appellat mediū ꝓpriū. 3° qḋ dixerat māifestat i terminis. 2ª ibi. (Dico aūt.) 3ª ibi. (Sit eni.a.) dicit ꝙ ꝙ (in his aūt q̃ sunt nō iduidua) sū. si debeat in talib⁹ ꝯcludi negatiua falsa (cū qdē ꝑ mediū ꝓpriū) ꝯcludit̃ talis ꝯclo ꝑ qḋ mediū ꝓpriū. (fit sillꝰs ꝯdictiōis) sū. verus (nō pōt eē vtraqꝫ ꝓpōnes esse falsas: ſꝫ solū que ad maius est vltimū) .i. ad maiorē extremitatē q.d. ꝙ si accipiat̃ mediū ꝓpriū solū maior poterit eē falsa: minor aūt semꝑ erit va. ¶ Notādū aūt ꝙ si quis vellet ꝯcludere hāc ꝓpōnē falsā. nullus hō ē substātia. q̃ opponit̃ huic ꝓpōni vere nō iduidue. i. nō imediate. vꝫ. ad ois hō est suba. si debeat mediū ꝓpriū ꝑ qḋ possit ꝯcludi hec ꝓpō va: vtputa si accipiat̃ aīal vel corpus vel qḋ cūqꝫ aliud qḋ est intra hoiē ⁊ subā si ꝑ tale mediū ꝓpriū ꝑ qḋ ꝯcludit̃ ꝓpō affirmatiua mediate vera debeat ꝯcludi i pma figura ꝓpō negatiua mediate falsa ipōle erit minorē eē falsā. ſꝫ solū maior. fiet.n. sic sillogism⁹. nullū corp⁹ est suba. ois hō est corp⁹. ꝯ̃ nullus hō est suba. hoc idē eēt in per se passionib⁹: vt si ꝑ hoc mediū ꝓpriū. vꝫ. ꝑ hr̃e angulū extrinsecū ꝑ qḋ ꝯcludit̃ hec affirmatiua ꝓpō va mediata. ꝙ ois triāgulus hꝫ tres ꝯcludi negatiua mediata ꝙ nullus triāgulus habꝫ tres ipōle eēt minorē eē falsā. sic eni fiet sillꝰs. nihil habens angulū extrinsecū hꝫ tres. ois triangulus hꝫ angulū extrinsecū. ꝯ̃ nullus triāgulus hꝫ tres. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Dico autē ꝓpriū mediū per quod fit cōtradictionis sillogismus.**

¶ Exponit se qd appellat ꝓpriū mediū. d. (dico aūt mediū ꝓpriū) sū. eē (ꝑ qḋ fit sillꝰs ꝯdictiōis) .s. sillꝰs ꝯtrarius sillꝰs ꝯcludēs ꝓpōnē ꝯtriā: vt si debeat ꝯcludi hec negatiua falsa. nullus hō est suba. mediū ꝓpriū erit illud ꝑ qḋ fit sillus ꝯdictiōis. s. sillꝰs ꝯtri⁹ ꝑ quē ꝯcludit̃ hec ꝓpō ꝯtria q̃ ē va. vꝫ. ꝙ ois hō ē suba. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Sit eni .a. in .b. per mediū .c. quoniā igit̃ necesse est que est .c.b. affirmatiuā accipi sillogismo facto: manifestū est ꝙ hec semꝑ est vera. Nō eni cōuertit̃ sed que est .a.c. falsa. Cōuersa eni hac cōtrario fiet sillogismus.**

¶ Quod dixerat manifestat in terminis. d. (sit eni .a.) .i. substātia (in .b.) .i. in hoie (per mediū .c.) .i. per corp⁹ .i. ꝓbet̃ ꝙ ois hō sit substātia ꝑ hoc ꝙ ois hō est corpus. si igit̃ ꝑ hoc idē mediū debeat ꝓbari ꝙ nullus hō sit substātia. quare minor semꝑ erit affirmatiua: ⁊ semꝑ erit eadem in sillꝰo falso ꝓbāte nullū hoiē esse subam: q̃ fuit i sillꝰo vero ꝓbāte oēs hoiēs esse subam. necesse erit semꝑ minorē verā esse. ideo ait (qm necesse est que .b.c.) .i. illā que est minor (affirmatiuā accipi facto sillꝰo) ꝑ mediū sū. ꝓpriū (manifestū est ꝙ hec) .i. minor (semꝑ erit vera. nō eni ꝯuertit̃) .i. nō mutat̃ vel (nō eni cōuertit̃) sū. in oppositā q̃litatē: ſꝫ manet affirmatiua sic ꝑus (sed que est .a.c.) .i. maior (falsa) sū. erit (hac eni cōuersa) in oppositā qualitatē (fiet sillogismus) cōtradictionis .i. sillꝰs oppositus vel sillꝰs ꝯtrius siue sillꝰs cōcludens ꝓpositionē cōtrariā. ¶ Notādū autē ꝙ si fiat talis sillogismus. oē corpus est substātia. ois hō est corpus. ꝯ̃ ois hō est substātia: si debeat cōcludi ꝓpō cōtraria falsa. vꝫ. ꝙ nullus hō est substātia. nō variabit̃ minor sed maior cōuertet̃ in oppositā q̃litatē. accipiet̃.n. maior vlis negatiua: que in sillꝰo vero fuit vlis affirmatiua. in tali ergo sillꝰo ꝯcludēte ꝓpōnē sic falsā maior erit falsa: minor aūt semꝑ vera. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Silr aūt est si ex alia coordinatiōe accipiat̃ mediū vt .d. cōtius in toto .a. sit ⁊ de .b. predicat̃ oi. Necesse eni est q̃ ē .b.d. ꝓpōnē manere: alterā aūt cōuerti. Quare hec qdē semper va. illa aūt semꝑ falsa ⁊ fere h⁹ deceptio eadē est ei que fit per ꝓpriū mediū.**

¶ Ostēdit quō ꝯcludat̃ talis cōclꝰo falsa ꝑ mediū silꝰe ꝓpō. d. (Silr āt si ex alia ordīatiōe accipiat̃ mediū) vtputa ꝙ nō accipiat̃ mediū subale: nec mediū ꝓpriū: ſꝫ accipiat̃ mediū accn̄tale. vt .d. possum⁹ āt ꝑ .d. ītelligere aliḋ accidētale qḋ sic se hēat ad subā ⁊ ad hoiē sicut corp⁹ vlr subycit̃ sube ⁊ vlr p̄dicat̃ de hoīe. sic illud mediū acceptū in hoc assimilet̃ ꝓpō medio: vtputa si accipem⁹ mobile vel gradiēs. ıō ait (cōtius .d.) .i. gradiens (sit in toto .a.) .i. vlr subyciat̃ substātie (⁊ predicet̃ de oi .b. necē est qḋ qdē ē .d.b.) .i. minorē (ꝓpōnē manere. alterā aūt) .i. maiorē (ꝯuerti) sū. oꝫ ꝑ oppositā q̃litatē: (q̃re hec qḋ) .i. minor (sꝑ va erit. illa aūt) .i. maior (sꝑ falsa) ⁊ subdit ꝙ (⁊ fere h⁹ deceptio) q̃ fit ꝑ mediū silꝰe ꝓpō (ē eadē ei q̃ fit ꝑ ꝓpriū mediū). ¶ Notādū aūt ꝙ si fiat talꝰ sillꝰs verus ꝑ mediū silꝰe ꝓpō. oē gradiēs ē suba: ois hō ē gradiēs. ꝯ̃ ois hō ē suba. si debeat fieri sillꝰs ꝯtri⁹ ꝯcludēs ꝙ nullꝰs hō sit suba nō mutabit̃ minor: ſꝫ maior accipiet̃ negatiua falsa. vꝫ. nullū gradiēs ē suba. maior ꝯ̃ sꝑ erit falsa ⁊ minor sꝑ va. ¶ Dubitaret forte aliqs q̃uo deceptio ꝑ mediū silꝰe ꝓprio est fere eadē cū deceptiōe ꝑ mediū ꝓpriū. ¶ Dōm ꝙ in hoc ē silitudo ⁊ idētitas iter hanc deceptionē ⁊ illā si fiat talis deceptio in pma figura. qꝛ sꝑ in tali deceptiōe maior erit falsa ⁊ minor va. cā āt q̃re sꝑ minor va est. qꝛ illud ē mediū ꝓpriū qḋ facit fore vlr īesse alicui. vt mediū ꝓpriū q̃re gen⁹ remotū īsit spēi ē gen⁹ ꝓpinquū: ⁊ mediū ꝓpriū q̃re ꝑ se passio īsit subo ē diffō dicens ꝓpter qd passiōis: vel est ꝑ se cā q̃re illa passio īsit illi subo. mediū aūt silꝰe ꝓpō est mediū qḋcūqꝫ aliḋ per qḋ pōt iferri tale gen⁹ de tali spē vel talis passio de tali subo: mediū ꝯ̃ ꝓpriū a medio silꝰi ꝓprio differt. qꝛ mediū ꝓpriū est cā quare tale p̄dicatū siue tale genus remotū p̄dicet̃ de tali spē. vel ē cā q̃re talis passio insit tali subiecto. mediū aūt simile ꝓprio nō ē cā quare tale gen⁹ p̄dicet̃ de tali spē. sed solū quare inferat̃ de ipsa. vnde ⁊ mediū accidentale pōt esse tale mediū iferendi .s. sed non eēndi: quare etiā ⁊ in ꝑ se passione mediū silꝰe ꝓprio nō ē cā quare talis passio īsit tali subo: sed quare iferat̃ ꝺ ipo. mediū ꝯ̃ ꝓpriū ē cā iferēdi ⁊ eēndi. mediū silꝰe ꝓprio ē cā iferendi sed nō eēndi. mediū extraneū nec eēndi nec iferēdi. In hoc ꝯ̃ ꝯueniūt mediū ꝓpriū ⁊ simile ꝓprio: ꝙ vtrūqꝫ est cā quare maior extremitas vlr inferatur de minori extremitate: sed nihil pōt eē cā q̃re aliqd inferat̃ affirmatiue vlr de aliquo nisi p̄dicet̃ vniuersaliter de illo: vt nihil potest eē causa q̃re .a. que ponitur esse maior extremitas inferatur vniuersaliter de .b. que ponitur esse minor extremitas nisi illud tale mediū quod ponitur eē talis cā: p̄dicetur vniuersaliter de .b. i. de minori extremitate. ⁊ qꝛ in pma figura minori existente negatiua nihil sequit̃ oꝫ ꝙ in minori sit si debeat ibi reseruari forma sillogistica ꝙ sꝑ medium affirmatiue p̄dicetur de minori extremitate: ⁊ qꝛ tā mediū ꝓpriū q̃ꝫ silꝰe ꝓprio est illud qḋ vlr predicat̃ de minori extremitate. solū aūt extraneū est illud quod nō oꝫ vlr

ꝑdicari de minori extremitate siue fiat sillꝰ p mediū ꝓpriū siue p sile ꝓpo semp minor erit va: ꝗ semp maior erit va oꝫ ꝙ in tali sillo g oꝫ ee ignorātie: ꝗ ꝯcludit cōclusionē falsaꝫ ꝙ semp maior sit falsa: ꝗ si maior eēt va cū minor semp sit va eēt ꝯclo vera. nō lꝫ ex falsis possit iferri verū: nō ꝓpter qd: sꝫ ꝗ. ex veris aūt nō nisi verū. hñt se eni pmisse ad ꝯclonē sicut añs ad ꝯñs. sicut g est ipoſe ꝙ añs sit ꝯñs nō sit: ita impoſe ē seruata forma sillogistica ꝙ pmisse sint ve ꝯclo nō sit va. sic pōt ꝯtingere ꝙ nō sit añs ꝯ sit ꝯñs: vt ꝙ nō sit hō tñ sit animal. hoc tñ nō erit ꝓpter qd: ꝗ nō eē hoiꝫ nihil fac ad hoc ꝙ aial sit. ita pōt ꝯtingere nec tñ hoc erit pp qd: sed ꝗ. ꝙ nō sūt pmisse vere: tñ ꝯclo sit vera. Sillꝰs g in pma figura ꝯcludēs negatiuā falsaꝫ p mediū ꝓpriū vel p sile ꝓpo: ꝗ semp hꝫ minorē verā: oꝫ ꝙ semp habeat maiorē falsaꝫ. fere est g eadē deceptio p mediū ꝓpriū: per sile ꝓpo. nō est. n. oīno eadē: ꝗ nō est idē mediū: sꝫ ē eadem q̄ntū ad modū inferēdi: ꝗ sicut talis negatiua falsa in pma figura p mediū ꝓpriū semp infert p maioreꝫ falsaꝫ minoreꝫ veram sic per medium simile proprio. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Si vo nō p ꝓpriū mediū fiet sillꝰs. cūꝫ. d. quideꝫ sub. a. sit mediū. in. b. aūt nullo ē. necesse ē vtrasqꝫ falsas eē. Recipiēde eni vtrasqꝫ sūt ecōtrario q̄ꝫ se habeāt ꝓpōnes si obeat fieri sillꝰs. Sic eni accepte vtreqꝫ fiūt false: vt si. a. quidē in toto. d. est. d. autē in nullo. b. couersis eniꝫ sillꝰs quidē erit ꝓpōnes vtreqꝫ false.

❡ Ostēdit quō hēat iferri talis negatiua falsa in pma figura p tale mediū extraneū. Circa qō duo facit: ꝗ p declarat quō hēat iferri p tale mediū ex ambabꝰ falsis pmissis. 2ᵒ quō ex altera falsa ibi. (Cū vo.) dicit g ꝙ (si vero nō sit ꝓpriū mediū). i. si sit mediū extraneū (fit quideꝫ sillꝰs) ex ambabꝰ sꝫ. pmissis falsis (cū. d. qdē mediū sit sub. a.). i. sub maiori extremitate: vtputa sub suba (in. b. aūt). i. in minori extremitate: vtputa in hoie (nullo est) sic aūt se hñtibꝰ termis (nece ē vtrasqꝫ) pmissas (eē falsas). q. d. ꝙ si debeat accipi mediū extraneū p qō debeat ꝓbari hec ꝓpo negatiua mediata falsa. nullū. b. est. a. vtputa. nullus hō ē suba. oꝫ accipi tale mediū de qꝰ vlr predicet suba vlr remoueat ab hoie: vtputa lapis aut leo. tūc. n. erūt vtreqꝫ pmisse false: ꝗ ad formā sillogisticaꝫ (recipiēde sūt ꝓpōnes ecōtrario q̄ꝫ vtiqꝫ se habeant si hēat vel debeat fieri sillꝰs. sic autē acceptis) pmissis (vtreqꝫ erūt false.) nā si mediū. d. qō ponit eē lapis per qō dꝫ ꝓbari ꝙ nullus hō sit suba si tale mediū subycit vlr sube: remouet vlr ab hoie. nō poterit isto mō fieri sillꝰs in pma figura: ꝗ tūc maior eēt affirmatiua: minor negatiua: sꝫ quē modū nō feqt sillꝰs in pma figura. sꝫ ad hoc ꝙ debeat ibi fieri sillꝰs. vel ꝙ debeat ibi refuati forma sillogistica ecōtrario accipient ꝓpōnes ꝙ rei vitas se hēat. accipiet eni maior negatiua minor affirmatiua: fiet talis sillꝰs. nullus lapis ē suba. oīs hō ē lapis. igit nullus hō ē suba. h ꝓbat hec negatiua mediata falsa ꝙ nullus hō ē suba p hoc mediū extraneū. vꝫ. p lapis p vtrasqꝫ pmissas falsas. iō exponēs sillꝰꝫ in terminis dicit sic. (si. a. qdē). i. si suba. (ē in toto. d.). i. in oī lapide (d. aūt). a. lapis (in nullo. b.). i. i nullo hoie. (ꝯuersis. n. ꝓpōnibꝰ). i. acceptis ꝓpōnibꝰ ecōuerso q̄ꝫ vitas se hēat: dicēdo nullus lapis ē suba. oīs hō ē lapis (sillꝰs qdem erit). s. falsitatis (ꝓpōnes erūt vtreqꝫ false) ꝯcludet ꝯclo falsa. vꝫ. ꝙ nullus hō sit suba. ❡ Deinde cū dicit.

❡ Cū vero nō sit sub. a. mediū: vt. d. que quidē est. a. d. vera erit. que vero est. d. b. falsa: ꝗ si esset vera ꝯclusio eēt vera: sed erat falsa.

❡ Ostendit quō possit ꝯcludi talis ꝯclusio ex altera existente falsa. d. (cū vero nō sit sub. a. medium vt. d.). i. si mediū qō significat per. d. accipiat tale ꝙ nō sit sub. a. i. sub substātia: vtputa si accipiat pro medio sciētia: fiat talis sillꝰs. nulla substātia est sciētia. oīs homo est scientia. g nullus hō est suba. in hoc aūt sillo (que qdē ē a. d.). i. maior (vera erit: q̄ quidē est. d. b.). i. minor (falsa) est vl falsa erit (ꝗ si eēt va ꝯclo eēt va) ex ambabus eni veris nō posset ꝯcludi nisi verū (sꝫ erat falsa). i. in sillo deceptiuo de quo hic agit oꝫ ꝯclonē eē falsaꝫ. per tale g mediū extraneū cuiusmodi est scia ꝯcludit hec negatiua falsa. ꝙ nullus hō est suba per maiorē verā minorē falsaꝫ. ❡ Dubitaret forte aliqs eū hic phs intēdat tradere oēs modos per quos cōcludit negatiua falsa p mediuꝫ extraneū cū assignauerit modū quō ꝯcludit talis negatiua falsa in pma figura per mediū extraneuꝫ per vtrasqꝫ ꝓpositiones falsas: etiā quō cōcluditur p minorem falsam maiorē verā. quare nō assignauerit modum tm̄. videlicet quomodo concludat talis conclusio per minoreꝫ veraꝫ maioreꝫ falsam. ❡ Dicēduꝫ ꝙ sicut per mediū propriū: vel per simile proprio nunq̄ꝫ cōcludit negatiua falsa in pma figura nisi minor sit vera. ita p mediū extraneū nūq̄ꝫ ꝯcludit vlis negatiua falsa nisi minor sit falsa. nā illud dr mediū extraneū p qō nō pōt ve affirmatiue iferri maior extremitas de minori: vtputa ꝙ hō sit suba oꝫ eē talis maior extremitas q̄ cōpetat vlr minori: ita ꝙ sit affirmatiua vlr va cū negatiua debeat eē vlr falsa. oꝫ g ꝙ mediū vlr non ꝯpetat minori extremitati: si volumꝰ sistere in terminis assignatis oꝫ ꝙ mediū acceptū si debeat eē extraneum sit tale ꝙ vlr nō ꝯpetat hoi. ꝗ si vlr ꝑdicaret de hoie tūc p tale mediū posset iferri suba vlr de hoie. mediū g tale acceptū nō eēt extraneū: sed eēt ꝓpriū vel sile ꝓprio. mediū g extraneū ē qō vlr nō ꝯpetit minori extremitati. ꝗ in pma figura si obeat ꝯcludi vlis ꝓpō oꝫ ꝙ in minori mediū ꝑdicet vlr de miori extremitate. iō si debeat accipi mediū extraneū oꝫ ꝙ sꝑ minor sit falsa. ꝗ in minori accipit mediū ꝑdicari d miori extremitate vlr qō nō ꝑdicaret vlr de ipsa cū sit extraneū ab ipsa. ❡ Ulterius forte dubitaret aliqs: ꝗ vr hoc eē falsuꝫ ꝙ nō possit accipi mediū extraneū nisi minor sit falsa: illud. n. dr mediū extraneū p qō nō pōt ꝯcludi ꝓpō va affirmatia mediata q̄ est ꝯria ꝓpōni negatiue mediate q̄ cōcludit in sillo deceptionis facto in ꝓpōnibꝰ nō idiuiduis. i. nō imediatis. nō hec ē ꝓpō imediata va affirmatiua. oīs hō est corpꝰ. ꝗ aliqd ē mediū ad ꝓbādū corpꝰ de hoie. suba g erit mediū extraneū in hoc sillo. ꝗ p subam probat corpꝰ de hoie: q̄re si fiat talis sillogismus. nullū corpus est substātia. oīs homo ē substātia. g nullus homo est corpus. hic per mediū extraneū vt p substātiaꝫ concludit hec negatiua falsa mediata. vꝫ. ꝙ nullus homo sit corpus. tñ in hoc sillo deceptorio maior est falsa et mior va. ❡ Rursus videt hic obseruari regula phi. nā mediū acceptū nō ē sub minori extremitate. ꝗ substātia nō ē sub corpore. tñ non se hñt ꝓpōnes vt in lra dr videlꝫ ꝙ maior q̄ ē negatiua sit vera: minor q̄ est affirmatiua falsa. imo se hñt ecōtrario. ❡ Dōm ꝙ mediuꝫ extraneū pōt accipi dupl: vel absolute: vel respectiue. Absolute dicit extraneū eē medium qō est extraneum vel a maiori extremitate vel a minori vel ab vtrisqꝫ: vt si debeat sillogizari hec negatiua falsa de q̄ pōebat expl̄ū. nullus hō ē corpus. mediū dicet extraneū: vl ꝗ sit extraneū a corpore. tertiū aūt mēbrū ꝙ sit extraneū ab vtrisqꝫ icludit in secūdo: ꝗ qō est extraneuꝫ a corpore est extraneū ab hoie. substātia aūt q̄ dicebat eē mediū

extraneū nō mereť dici extraneū: qꝛ nec est qd extraneū a corpe nec ab hoīe cū ꝑdiceť vlr de vtroqꝫ. Dicam⁹ ergo ꝙ in sillogizādo negatiuā mediatā falsaꝫ oppositā vniuersali affirmatiue vere ꝑ mediū extraneū semper oꝫ ꝙ illud mediū sit extraneū a minori extremitate. nā si ē extraneū vel hoc erit: qꝛ ē extraneū a minori: vel qꝛ a maiori: vel qꝛ ab vtroqꝫ. Si enī nullo hoꝝ modoꝝ eēt extraneū deberet poti⁹ dici nō extraneū ꝙ extraneum. Si ꝰ tale mediū dicať extraneū qꝛ extraneeť a minori habeť itētū. sꝫ qꝛ a maiori de neċitate extraneabiť a minori: qꝛ maior ꝛ minor in tali sillō sic se hñt: qꝛ mīor in tali sillō sic se hꝫ: qꝛ mīor ē vlr sub maiori. alr. n. nō fieret sillꝰs deceptiōis ꝯcludēs vleꝫ negatiuā mediatā falsaꝫ oppositā vli affirmatiue mediate vē. 3° si dicať mediuꝫ extraneū: qꝛ extraneeť ab vtroqꝫ: ēt ex hoc ꝯcludeť ꝙ sit extraneū a mīori extremitate. semꝑ ꝰ mediuꝫ extraneabiť a mīori. sꝫ quotiēscūqꝫ extraneū ꝑdicať de extraneo vlr affirmatiue ꝓpō ē falsa. ꝰ hꝰ sillꝰs ꝑ mediū extraneū semꝑ hēbit mīorē falsaꝫ: ꝛ mīor semꝑ sit affirmatiua: alr enī nō obſuareť forma sillogistica ī ꝑma figura. ꝰ si loqīmur ď extraneo absolute pꝫ ꝙ nō sillogizanť in ꝑma figura negatiua falsa ꝑ mediū extraneū nisi minor sit falsa. Sꝫ si accipiať mediū extraneū nō ꝯparando mediū ad mīorē extremitatē ſꝫ se: vel ad maiorē ſꝫ se: sꝫ ꝯparādo ipsuꝫ ad vnū illoꝝ ī respectu ad aliud ſm quē modū lꝫ suba nō sit qd extraneū a corpe ſm se: nec ab hoīe ſꝫ se. vī mī eē qd extraneū a corpe vt oꝫ ꝯcludi de hoīe. vel oť qd extraneū eē ab hoīe vt de eo oꝫ ꝯcludi corp⁹. nā illud ꝑ qđ oꝫ ꝯcludi corp⁹ de hoīe oꝫ eē ſꝫ lineā ꝑdicamētalē īter corp⁹ ꝛ hoīeꝫ. suba ergo q̄ est supra vtrūqꝫ nō erit simplr ꝯgruū mediū ad ꝯcludēdū vnuꝫ de alio. ꝑꝑ qđ dici pōt ꝙ ēt loquēdo sic de extraneo adhuc suba nō oꝫ dici simplr extraneū qd. nā tūc eēt suba simplr extraneū mediū qñ nullo mō ꝑ tale mediū possꝫ ꝯcludi corp⁹ de hoīe. pōt aūt ꝛ si nō vlr: ꝑticulr. substantia. n. ꝛ si nō accepta vlr ē tale mediū. accepta aūt particulariter ꝛ ꝯtracta ꝑ aliquā dr̃aꝫ: vtputa si dicať suba aīata sensibilis poterit eē tale mediū. fiet. n. īde sillꝰs ver⁹ sic. oīs suba aīata sensibilis ē corp⁹. oīs hō ē hꝰ. ꝰ ꝛc. ꝛ fiet īde sillꝰs deceptiōis ꝯuersa maiori in oppositā q̄litateꝫ: vt nulla suba aīata sensibilis ē corpus. oīs hō ē hꝰ. ꝰ oīs hō ē corp⁹. tale ergo mediū nō oꝫ dici extraneū si accipiať mediū extraneū de necessitate semper minor erit falsa vt in questione anteposita dicebatur.

Sꝫ ꝑ mediā figurā fcā deceptiōe: vtrasqꝫ qdē nō cōtigit falsas eē ꝓpōnes totas. Cū enīꝫ sit. b. sub. a. nihil qdē cōtingit hoc qdē omni ī illo vero nullo eē: sicut dictū est prius.

Postqꝫ phs ostēdit quō pōt cōcludi negatiua mediata falsa ꝑ sillꝰꝫ deceptoriū factū in ꝑma figura. In pte ista declarat quō possit hoc fieri ꝑ mediā figurā. Circa quod tria facit: qꝛ ꝑ ostēdit quō hēat fieri ꝑ ambas falsas. 2° quō ꝑ alterā falsaꝫ. 3° epilogat circa determinata. 2ª ibi. (Altera vō.) 3ª ibi. (Si qdē ꝑuatiuꝰ.) dicit ergo. (Sꝫ ꝙ facta deceptiōe) .i. sꝫ si fiat deceptio (per figurā mediā vtrasqꝫ ꝓpōnes nō ꝯtingit eē totas falsas: qꝛ cūꝫ. b. sit sub. a) .i. cū mīor extremitas sit sub maiori. i. (nihil contingit eē. in hoc qdē oī. ī illo aūt nullo sicut dictū ē ꝑus.)

Notādū autē ꝙ si debeat eē negatiua vlr falsa oꝫ ꝙ affirmatiua sit vlr vā: qꝛ si sillꝰs deceptori⁹ ꝯcludit hāc negatiuā vlr falsaꝫ. nullū. b. est. a. opꝫ ꝙ affirmatiua sit vlr vā. s. oē. b. est. a. ꝰ in tali sillō deceptorio semꝑ ītelligiť eē. b. sub. a. ꝰ si ꝑ mediā figurā oꝫ ꝯcludi ꝑ ambas ꝑmissas in toto falsas hec ꝓpō negatiua vlr falsa nulluꝫ b. est. a. vtputa nulla albedo est color: vel nullus hō est aīal. opꝫ ꝙ mediū acceptū vlr affirmatiue falsificeť de vno: ꝛ vlr negatiue falsificeť de alio. nā oꝫ ꝙ vna ꝑmissarū sit affirmatiua ꝛ altera negatiua. si ꝰ mediū cū maiori extremitate siue cū. a. facit maiorē cū alia extremitate siue cū. b. fač mīorē de vna ꝑdicať vlr affirmatiue: de alia vlr negatiue: ꝛ sūt ambe ꝑmisse tote false: opꝫ ꝙ mediū de vno ꝑdictoꝝ falsificeť vlr affirmatiue. ď alio aūt vlr negatiue. ꝰ mediū vni vlr ꝯueniet ꝛ ab alio vlr remouebiť. nā. n. vlr ꝯueniet de quo falsificabiť vlr negatiue. ab eo aūt vlr remouebiť de quo falsificabiť vlr affirmatiue. nō ꝰ poterit sillogizari ꝙ nullū. b. sit. a. i. ꝙ nullus hō sit corp⁹: vel ꝙ nullus color sit q̄litas nisi inueniať aliqđ mediū qđ vlr remoueať ab vno: ꝛ vlr ꝑdicetur de alio. qđ est īpoīe. cū vnū sit vlr sub alio. ꝰ sicut dicebať ꝑus de ꝓpōnib⁹ negatiuis falsis īdiuiduis ꝙ nō poterat sillogizari tales ꝓpōnes per figurā mediam ex ambabus ꝑmissis totalr falsis. sic itelligendū ē hoc idē de ꝓpōnibus negatiuis falsis nō indiuiduis ꝙ non pñt cōcludi per secūdā figurā per ꝑmissas totas falsas. sꝫ ꝑ falsas in parte pñt. nā nullus homo est corpus. hec negatiua falsa mediata si accipiať pro medio erūt ambe premisse false in parte. ꝛ concludeť conclusio negatiua mediata falsa simplr. Deinde cum dicit.

Altera vero pōt eē falsa ꝛ q̄cūqꝫ cōtigit. Si .n. c. ꝛ ī a. ꝛ ī b. ē: si accipiat ī a. qdē eē: ī b. vero nō eē. q̄ qdē a. c. vera erit. altera aūt falsa.

Ondit quō possit ꝯcludi talis ꝓpō negatiua ꝑ alteraꝫ falsā ꝛ alterā verā. Circa qđ duo fač. qꝛ ꝑ ondit quō hoc fiat qñ maior est vā ꝛ mīor falsa. ꝛ fač īde sillꝫ in 2ª scdē. 2° ondit h⁹ qñ ē ecōuerso. ꝛ fač īde sillꝫ ī ꝑ scdē ibi (Iteruꝫ si in. b.) Dicit ꝰ ꝙ (Altera vō pōt eē tota falsa ꝛ q̄cūqꝫ ꝯtigit) .q. d. ꝙ ꝑ alterā ꝑmissaꝝ falsā q̄cūqꝫ sit illa pōt ꝯcludi ꝓpō mediata negatiua falsa. ꝛ ꝑ ondit quō h⁹ fiat qñ minor ē falsa ꝛ maior vā. d. (si. n. c.) .i. si mediū (ꝛ in a. ꝛ in b. ē) q̄si dicat ꝙ si ad hoc sciēdū oꝫ accipi tale mediū ꝙ sit ī a. ꝛ sit ī b. vtputa si debeat ꝯcludi hec negatiua mediata falsa. nllꝰs hō ē corp⁹. accipieť suba q̄ ē supra vtrūqꝫ ꝛ fiet sillꝰs in scdō scdē sic. oē corpus ē substātia. nllꝰs hō ē suba. ꝰ nullus homo est corp⁹. hic nimꝫ ꝯcludiť negatiua falsa ꝑ a. c. i. ꝑ maiorē verā. ꝛ b. c. i. minorē falsā. iđ aīt ꝙ (si accipiať qdē) sū. c. i. suba. (ī a.) i. in corpore. (esse) vt oē corpus est substantia. (in b. vō) .i. in hoīe (nō esse) vt nullus hō ē substātia. (q̄ quideꝫ ē a. c.) .i. maior (vera erit ꝛ altera autē) .i. b. c. siue minor (falsa) ꝛ sū. ꝛ ecōuerso falsa. Deinde cū dicit.

Iterum si quidem in b. accipiat c. esse. in a. autem nullo: que quideꝫ est c. b. vera erit: altera autem falsa.

Ondit quō ꝯcludať talr negatiua falsa ꝑ maiorē falsā ꝛ minorē verā. nec mutat terminos. sꝫ solū trāspouit ꝓpōnē ꝑuatiuā ꝛ fač sillm in ꝑ scdē: quē ꝑus fecerat ī 2ª scdē .d. (iterū si in b.) .i. in hoīe (accipiať qdē eē. c.) .i. suba hec ē minor. oīs hō ē suba (in a.) qdeꝫ in corpe (nullo) sū. accipiať esse suba. Formabiť ꝰ sic sillꝰs. nullū corpus est suba. oīs hō est suba. ꝰ nullus hō est corpus: in hoc ꝰ sillō (q̄ qdeꝫ est b. c.) .i. minor (vera erit. altera aūt) .i. a. c. (falsa) ꝛ ꝯclō falsa sū. Deinde cum dicit.

Si quideꝫ igitur sit priuatiuus sillogismus deceptionis dictū est quare ꝛ quando ꝛ per que erit deceptio.

Epilogat circa determinata. d. (si qdem sillꝰs deceptionis sit ꝑuatiu⁹) .i. si sillꝰs ꝯcludat deceptorie negatiuas falsam (dictuꝫ est qñ) .i. in q̄ figura (ꝛ per que) .i. ꝑ q̄s

pmissas falsas (erit deceptio) ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Si vero sit affirmatiuꝰ tunc p ppriū mediū impossibile est vtrasqz eē falsas. Necesse enī est que est b.c. manere: si quidem erit sillogismus sicut dictū est prius. Quare a.c. semper erit falsa. hec autem erit conuersa.**

¶ Quia oñderat quō pōt ɔcludi negatiua mediata falsa: tā ī pma figura q̄z ī scđa. In pte ista vt dicebaᷣ declarat quō possit ɔcludi ppō vlis affirmatiua mediata falsa qđ nisi p pmā figurā fieri pōt. nō ḡ ī hoc variabiᷣ figura qꝛ sola pma ɔcludit vlēm affirmatiuā. sʒ variabiᷣ mediū. qꝛ pōt hoc fieri vl̄ p mediū ppriū siue p sil̄e ppō vl̄ p extraneū. Tria ḡ faē. qꝛ p̄ oñdit quō talis vlis affirmatiua mediata falsa possit ɔcludi p mediū ppriū. 2° quō p sil̄e ppō. 3° quō p extraneū. scđa ibi (Sil̄r āt) tertia ibi (Cū vo nō sit p ppriū.) Dic̄ ḡ q (si fiat affirmatiuꝰ sillogismus) s. deceptoriꝰ (tūc qdē p mediū ppriū impoīe est vtrasqz) pmissas (falsas eē. nec̄e ē.n.) illā ppositionē (q̄ ē b.c.) i. minorē (manere) i. nō variari (siqdē erit sill̄s) s. verꝰ. i. si recte reseruabiᷣ ibi forma sillogistica (sic dictū est pꝰs) cū. s. agebaᷣ de sill̄o puatiuo (q̄re a.c. semp erit falsa. hec. n. ē ɔuersa) in oppositā q̄litatē. nā hec. s. maior in sill̄o nō deceptorio accipeᷣ negatiua ⁊ eēt va. ī sill̄o aūt deceptorio accipiᷣ ɔuersa in oppositā q̄litatē. s. accipiᷣ affirmatiua ⁊ ē falsa. ¶ Notādū aūt q vt ponamus in terminis q̄ hic dn̄r dicemus q affirmatiua vlis mediata falsa de q̄ hic loqᷣ phs hʒ vlēm negatiuā mediatā verā. si ḡ oē b. est a. ē mediata falsa. nullū b. ē a. erit mediata va. accipiamꝰ ergo p b. aliqd qđ sit in pdicamēto sube. vtputa aīal p a. q̄ntitatē. hec. n. est ppō negatiua mediata va. nl̄l aīal ē q̄ntitas. mediū aūt ppriū ad hoc pbādū est suba. si ergo faē. sill̄s puatiuꝰ nō erit deceptoriꝰ. diceᷣ. n. nulla suba ē q̄ntitas. oē aīal ē suba. ergo nullū aīal ē q̄ntitas. Si ergo debeat ɔcludi affirmatiua falsa opposita huic negatiue ve. vt si debeat ɔcludi oē aīal ē q̄ntitas minor nō mutabiᷣ. sʒ maior ɔuerteᷣ in oppositā q̄litatē. diceᷣ. n. ois suba ē q̄ntitas. oē aīal ē suba. ergo oē aīal ē q̄ntitas. minor. n. qꝛ manet eadeʒ sp erit va. maior aūt qꝛ accipiᷣ mō ɔuerso q̄ ī sill̄o vo semp erit falsa. ¶ Notādū ē q sill̄s verꝰ pōt dici dupl̄r vl̄ q̄ntū ad materiā vel q̄ntū ad formā. Sill̄s aūt deceptoriꝰ nūq̄ erit verꝰ q̄ntū ad mām. sp. n. accipit vel ambas vel saltē alterā pmissaꝝ falsā. pōt tn̄ talis sill̄s eē verꝰ q̄ntū ad formā qꝛ pōt tenere verā formā sillogisticā. iō dicebamꝰ in expōne lr̄e q ppōnē b.c. i. minorē oʒ manere si debeat eē sill̄s. s. verꝰ. i. si debeat ibi reseruari va forma sillogistica nā si ɔuerteretᷣ minor ī oppositā q̄litatē. ⁊ fieret negatiua ñ reſuareᷣ ibi forma sillogistica. qꝛ vt dicebaᷣ sup minori exñte negatia nihil seqᷣ ī pma figura. ¶ Deiñ cū dic̄.

¶ **Silr aūt ē ⁊ si ex alia ordinatiōe accipiaᷣ mediū: sicut dcm̄ ē in priuatiua deceptiōe. Necesse est. n. que quidē est d.b. manere.**

¶ Oñdit q hoc idē ɔtingit si accipiaᷣ mediū sil̄e ppō vt si accipiaᷣ mediū ex alia coordinatiōe. mediū. n. ppriū ad pbādū qđ ē ī vno gn̄e nō subyci alteri gn̄i ē ipʒ genꝰ vt mediū ad pbādū aīal qđ ē in gn̄e sube nō subyci q̄ntitati ē ipsa suba: sʒ si accipeᷣ mediū aliqđ accn̄s qđ pdicareᷣ de aīali ⁊ remoueretᷣ a q̄ntitate sic̄ eē vigilās vel esse dormiēs vel eē appetēs. qꝛ talia ɔpetūt aīalibꝰ. nō āt q̄ntitas tale mediū eēt ex alia coordinatōe qꝛ nō eēt ī coordinatōe sub aliner ī gn̄e sube: sʒ eēt accn̄tale. tale mediū ēt diceretᷣ sil̄e ppō qꝛ sic̄ p ppriū mediū pōt ɔcludi nullū aīal eē q̄ntitatē. ita ⁊ per talia media posset ɔcludi hoc idē. Formabiᷣ. n. sic sill̄s. nullū appetēs ē q̄ntitas. oē aīal ē appetēs. ergo nullū aīal ē q̄ntitas. iste sill̄s nō est deceptoriꝰ. sʒ si deceptorie debeat ɔcludi hec affirmatiua. oē aīal ē q̄ntitas. minor nō mutabiᷣ sʒ maior accipieᷣ affirmatiua ⁊ erit falsa. diceᷣ. n. oē appetēs ē q̄ntitas. oē aīal ē appetēs. ergo oē aīal ē q̄ntitas. Sil̄e ē ergo de medio simili ppō ⁊ de medio ppō. ⁊ sil̄e ē ɔcludere p pmā figurā deceptorie p mediū ppriū vel p sil̄e ppō affirmatiuā falsaʒ vel puatiuā. in oībꝰ. n. talibꝰ deceptōibꝰ maior accipieᷣ ecōuerso q̄ sit rei vitas ⁊ erit semp falsa. mior āt sp manebit eadē. ⁊ erit semp va. vn̄ q̄ntuʒ ad hoc sp erit eadē deceptio. iō ait (Sil̄r aūt) s. accidet deceptio q sp erit maior falsa ⁊ mior va (⁊ si ex alia ordinatōe accipiatur mediū) i. si accipiaᷣ mediuʒ ex ordinatiōe accn̄tali siue accipiaᷣ mediū sil̄e ppō (sic̄ dcm̄ ē. ⁊ in puatiua deceptiōe) nā sic̄ dixīmꝰ sill̄s modꝰ deceptōis ē in ɔcludēdo p mediū ppriū vel p sil̄e ppō p pmā figurā deceptorie puatiuā falsaʒ vel affirmatiuā. sp. n. mior nō variabitur ⁊ erit va maior variabiᷣ ⁊ erit falsa. iō ait q (nec̄e ē. n.) ppōnē (q̄ qdē ē d.b.) i. minoreʒ (manere) i. eē verā (q̄ vo ē a.d.) i. maiorē ɔuerti. i. accipe eā ecōuerso q̄ vitas se hēat ⁊ eē falsaʒ. ⁊ subdit q hec deceptio ē eadē pori. i. hʒ magnā affinitatē cū pori. qđ dupliciter pōt exponi. vʒ. q hec. i. deceptio p simile ppō eadē sit cū deceptiōe p ppriū vl̄ hec. i. deceptio q̄ntū ad ppōnē affirmatiuā ē eadē cū deceptiōe q̄ntū ad puatiuā. semp. n. in oībꝰ talibꝰ minor non variaᷣ ⁊ est vera. maior variatur ⁊ est falsa. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Cū vo sit nō p ppriū mediū si qdē sit d. sub a. nec qdeʒ erit va. altera aūt falsa. pōt. n. a. in pluribus esse que nō sunt sibiīnuicem.**

¶ Oñdit quō possit fieri talis deceptio p mediū nō ppriū. Circa qđ duo faē. qꝛ p̄ oñdit quō fiat hꝰ qn̄ mediū ē sub maiori extremitate. 2° quō qn̄ est sub maiori ibi (Si vo nō sit d.) dic̄ ergo q (cū vo nō sit p ppriū mediuʒ) i. si fiat deceptio p mediū extraneū (si qdē sit d. sb a.) i. si mediū acceptū sit sb maiori extremitate (hec qdē) i. maior (erit va altera āt) i. minor (falsa) ⁊ oñdit quō pōt hoc fieri dicēs q (pōt. n. a.) i. maior extremitas (eē ī pluribus q̄ nō sūt sibiīnuicē) ¶ Nōndū āt q hec ē negatiua mediata nullus hō ē inaīatꝰ. ē. n. mediū ad hoc pbāduʒ aīal. Si ergo accipiaᷣ ɔria huiꝰ affirmatiua falsa. vʒ. oīs hō ē iaīatꝰ. ⁊ si accipiaᷣ mediū ɔtētū sub iaīato qđ sit extraneū ab hoīe: vtputa lapis vel ferrū. tūc erit maior va ⁊ mior falsa. Formeᷣ. n. sic sill̄s. oīs lapis ē iaīatꝰ. oīs hō ē lapis. ergo oīs hō ē inaīatus: quō aūt possit iueniri tale mediū dic̄ q a. i. inaīatꝰ q̄ ponitᷣ eē maior extremitas pōt pbari de pluribꝰ q̄ nō sūt sibiīnuicē ⁊ q̄ sūt sn. extranea ab hoīe. ⁊ q lʒ tale sn. poterit eē mediū vt ferruʒ lapis ⁊ cetera talia q̄ nō sūt sibiīnuiceʒ ⁊ sūt extranea ab hoīe. ḡ nō ē ītētio phi q maior extremitas pdicaretᷣ de pluribꝰ q̄ ī sunt sibiīnuicē vt de medio ⁊ de minori extremitate. qꝛ si maior extremitas pdicaretᷣ de minori extremitate tūc ɔcl̄o affirmatiua eēt va q̄ pōiᷣ eē falsa. Exponēdū ē ergo q a. idest maior pdicaᷣ de pluribꝰ q̄ nō ī sunt sibiīnuicē. i. pdicaᷣ de pluribꝰ medijs q̄ nō sunt sibiīnuicē. ⁊ q̄ sunt extranea a minori extremitate. vt iaīatū pdicaᷣ de lapide ⁊ ferro q̄ sunt extranea ab hoīe. ¶ Ad hoc ergo valet lr̄a phi. i. qꝛ posset aliq̄s credere q nō possemꝰ hr̄e talia media q̄ eēnt sb maiori extremitate. vl̄ si possemꝰ hr̄e pl̄a talia media sibiīnuicē eēnt. ita q vnū eēt sb alio. iō dr̄ ī lr̄a q m̄lta pn̄t eē sub a. i. sub maiori extremitate. vtputa sub inaīato q̄ nō sūt sibiīnuicē ⁊ q̄ sunt extranea a maiori extremitate. vtputa ab hoīe ⁊ p q̄ sn. pōt ɔcludi deceptorie iaīatū de hoīe. ¶ Deīde cū dicit.

¶ **Si vero non sit d. sub a. hoc quidem mani-**

festum. quoniam semper erit falsa. affirmatiuum enim accipitur que quidem d. b. contingit et veram esse et falsam.

¶ Ondit quō ɔtingat talis deceptio qñ mediū qd oꝫ accipi extraneū nō ē sub maiori extremitate. et duo fac. qr p̄ ait quō hēat fieri talis deceptio. 2° declarat qd dixerat ibi (Nihil. n. phibz) Dic ḡ (Si vō d.) .i. si medius acceptū extraneū (non sit sub a.) .i. sub maiori extremitate (manifestū ē qdē q̄ hec) .i. maior. s. a. d. (sꝑ erit falsa affirmatiua. n. accipit. q̄ vō ē d. b.) .i. minor (cōtingit verā eē et falsaꝫ) ¶ Notādū aūt q̄ sꝫ mediū i pma figura in maiori ꝓpōne subycit maiori extremitati. si ḡ deceptorie oꝫ ɔcludi vl̄em affirmatiuā oꝫ maiorē esse affirmatiuā. et qr oꝫ maiorē eē affirmatiuā oꝫ mediū subyci maiori extremitati. si ḡ mediū nō sit sub maiori extremitate. vt si d. nō sit sub a. vel si a. nō pdicet vlr de b. planū ē q̄ maior q̄ ē. oē d. est a. semper erit falsa. minor aūt poterit esse falsa et vera. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Nihil. n. phibet a. qdē in d. nullo eē. d. autē in omni b. vt aial: sciētia: musica.**

¶ Declarat qd dixerat. qr ḡ dixerat q̄ si mediū nō accipitur sub maiori. q̄ maior sꝑ ē falsa. minor aut pōt eē va et falsa. io duo fac. qr p̄ declarat quō minor possit eē va. 2° quō possit eē falsa ibi (Nō aūt) Dic ergo (Nihil. n. phibet a. i d. nl̄lo ee. d. aūt in oi b. vt aial: scia: et musica.) Si ḡ qs vellet concludere q̄ oē b. eēt a. i. q̄ ois musica eēt aial. et acciperet p medio scia. q̄ nō ɔtiet sub maiori extremitate. i. sub aiali. formabit ergo sic sill's. ois scia ē aial. ois musica ē scia. ergo ois musica ē aial. hic ɔcludit affirmatiua falsa mediata. vt ois musica ē aial. p mediū extraneū vt p sciam nō cōtentā sub maiori extremitate. i. sub aiali. et in hoc sill'o ē maior falsa et minor va. ¶ Dubitaret forte aliqs qr scia nō ē mediū extraneū. imo est ꝓpriūꝫ. nō. n. scia extraneat a musica. imo pdicat de ipsa. ¶ Dōm ē q̄ sec° ē in ꝓpōne affirmatiua falsa opposita negatiue ve et in ꝓpōne negatiua falsa opposita affirmatiue ve. nā in negatiua falsa opposita affirmatiue ve nō pōt accipi mediū extraneū nisi duob° modis vl'a maiori extremitate: vl' ab vtroq. nō n. pōt accipi 3°°. vꝫ. a maiori et nō a minori. qr postq̄ affirmatiua ponit eē va qcqd extraneat a maiori et a minori: sꝫ in ꝓposito vbi affirmatiua falsa et negatiua va ē vt pꝫ in exēplo ꝓposito. cū dr̄ ois musica ē aial. poterit accipi mediū extraneū in ɔparatōe ad aial qd nō erat extraneū respcū musice. et tale mediū ē scia. vn̄ tale mediū ē extraneū et ē ɔsonū. est extraneum ab aiali. et cōsonū musice. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Non autem iterum neq a. in nullo d. neq d. in nullo b.**

¶ Ondit quō h° fiat si minor sit fl'a. d. q̄ (iterꝝ) sꝫ. pn̄t accipi termi qd (n̄ āt) sꝫ. erit verꝝ dr̄e (neq a. i nl'lo d. nec d. i nullo b.) .q. d. q̄ poterūt accipi oīa extrāea. vt puta. aial linea musica. hec. n. neq a. i. maior extrēitas siue aial ē i nl'lo d. i. i nl'lo medio siue i nl'la liea. neq d. i. mediū siue linea ē in nullo b. i. in minori extremitate. siue i musica. nec ē curādū q̄ s̄m modū suū ph's supabundat in negationib°. formet ergo sill's tot° affirmatiu° et habebit oēs ꝓpōnes falsas sic. ois linea ē aial. ois musica ē linea. ergo ois musica est aial. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Manifestū igit ē. qm̄ cū nō sit mediū sub a. vtreq possunt eē false. et queclicꝫ ɔtingit.**

¶ Epilogat circa determiata et duo fac. qr p̄ epilogat q̄tū ad hāc partē imediate positā. 2° q̄tū ad totū pcedēs ibi (Quot qdē igit) Dic ergo q̄ (manifestū ē igit qm cū n̄ sit mediū sub a. et vtreq pn̄t eē fl'e. et q̄cūq) tā maior q̄ minor pn̄t eē fl'e. ¶ Nōdū āt q̄ cū mediū nō ē sub maiori extremitate q̄cūq tā minor q̄ maior pōt eē falsa. aliter tn̄ et alr̄. nā maior pōt eē falsa sine minori. minor āt nō sine maiori: nā sic se hn̄t h° termis vt patuit maior sempꝫ erit falsa. minor aūt pōt eē va et falsa. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Quot quidem igitur modis et per q̄ possunt fieri scdm sillogismū deceptiones: et in his que sunt sine medio et in his que sunt p demonstrationes manifestum est.**

¶ Epilogat circa totū pcedēs d. (quot qd igit mōis et p q̄) .i. p q̄s (pn̄t fieri dceptōes p sill'z i his q̄ sꝫ sine medio. et i his q̄ sꝫ) cū medio (p dōnratōꝫ) sꝫ. ɔcluse (māifestū ē) ¶ Nōn° āt q̄ ꝓpōes imediate sꝫ idemr̄abiles. mediate āt sꝫ p dōnr̄atōeꝫ ɔcluse vl' pn̄t p dōnr̄atiōeꝫ ɔcludi. et qr ē dtermiatū de dceptōib° tā circa imediatas q̄ circa mediatas. io ait. dcm̄ ē eē de dceptiōib° nō solū ꝓpōnuꝫ q̄ sunt sine medio: sꝫ etiā ꝓpositionū habētiū mediuꝫ. et p demr̄atione ɔclusaꝝ vel possibiliū ɔcludi vt accipiat demōstratio large p sill'o necessario concludēte.

¶ **Manifestuꝫ est aūt q̄ si aliquis sensus defecerit necesse est aliquā sciam deficere. quā impossibile est accipere sine sensu.**

¶ Postq̄ ph's dterminauit de ignorātia dispōnis. ¶ In pte ista vt dicebat dtermiat de ignorantia simplicis negatiōis q̄ potissime ɔtingit ex defectu alicui° sensus. naꝫ dficiēte sensu oꝫ q̄ dficiat scia q̄ ē apta nata acqri p illū sensū. tales ergo potissime hn̄t ignorātiā simplicis negatiōis alicui° scie: qb° deficit sensus p quē ē apta nata acqri tal' scia s̄ꝫ illū sensū: vt ceci a natiuitate potissime hn̄t ignorātiā simplicis negatōis scie d coloribꝫ. qr eis defic̄ visus p quē est apta nata acqri coloꝝ scia. lꝫ. n. rustici dicant hr̄e ignorātiā simplicis negatiōis geometrie vl' alicui° alteri° scie. magis tn̄ hn̄t h° simplicē ignorātiā qb° defic̄ sensus p quē ē apta nata acqri tal' scia. ɔcederet. n. rustic° q̄ fulgēs lucidū disgregatet visuꝫ: qd nō cōcederet a natiuitate cec°. qr nūq hoc potuit expiri p sensuꝫ. dtermiare igr̄ de ignorātia simplicis negatōis ē dtermiare quō p defcm̄ alicui° sensus oporteat deficere sciaꝫ q̄ ē s̄ꝫ illū sensuꝫ. duo ergo fac ph's. qr p° ꝓponit hāc veritatē. 2° eā dclarat et ꝓbat ibi (Si vē addiscimus) Dic ḡ (Manifestū ē āt q̄ si sensus alic° dficeret nccē ē et sciaꝫ deficere quā ipoꝭe est accipe nisi per sensuꝫ) sꝫ. illuꝫ: vt cui defic̄ visus nccē ē deficere sciaꝫ coloꝝ quā sciaꝫ impoꝭe ē accipe nisi p visuꝫ. ¶ Dubitaret forte aliqs. vn̄ sequit hec ɔn̄a q̄ si deficiat sensus q̄ et deficiat scia illius sensus vl' s̄m illū sensuꝫ. ¶ Dōꝫ q̄ duplici via possum° ondere sic eē. pma via sumit ꝓut scia ɔpat ad suuꝫ modū accipiēdi. scda via sumit ꝓut scia ɔpat ad ipm itellectū. i. ad hituꝫ pnciploꝝ siue ad pncipia p q̄ acqrit. pma via sic pꝫ. nā scia nō ē nobis inata et itellect° nr̄ possis nō nascit plen°: sꝫ nud°. a pmordio. n. natiuitatis nr̄e itell's nr̄ possis ē sic tabula rasa i q̄ nihil ē dpictū. possis ē tn̄ q̄cūq picturā accipe. itell's igr̄ possis i sui pmordio nihil ē actu fact°. ē tn̄ possis oia fieri q̄ oia dclarari hn̄t i. 3. d aia. Ex his manifeste colligit q̄ scia i nobis cāta ē p acqsitionē et p acceptōeꝫ et p ipssionē a reb°. sꝫ cū defic̄ pmū accipiēs oꝫ q̄ dficiat et 2m̄. pmū accipiēs āt et pmuꝫ recipiēs ipssiōeꝫ a reb° ē sensus. res. n. ipe nō pn̄t imediate ipmere i itellectu: sꝫ pus faciūt ipssionē i sensu. et mediāte sensu fit ipressio i itellcū. cui ḡ defic̄ aliqs sensus. qr ei deficiūt ipressiōes sensibiles s̄ꝫ illū sensuꝫ oꝫ q̄ ei deficiāt ipssiones itelligibiles apte nate deriuari ab ipressiōibus sensibilib° factis i tali sensu. et p ɔn̄s oꝫ q̄ ei deficiat scia s̄m talē sensuꝫ. Scda via ad hoc idē sumit ꝓut scia cō-

parat̄ ad itellectū vl̄ ad habitū p̄ncipioꝝ. nā scia ē habitus ꝯclusionū. cui ḡ defic̄ itellect⁹ opꝫ ꝙ ei deficiat scia. nā scia q̄ ē habit⁹ ꝯclusionū p̄supponit itellcm̄ q̄ ē habitus p̄ncipioꝝ. p̄ncipia aūt fiūt nobis nota via sensus memorie ⁊ expiētie. cui ḡ defic̄ aliqs sensus oꝫ ꝙ ei d̄ficiāt p̄ncipia illa q̄ sūt apta nata nō acqri nisi p illū sensuꝫ. ⁊ p ꝯñs oꝫ ꝙ deficiat ei scia q̄ sine talib⁹ p̄ncipijs nō pōt haberi. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. vtꝝ f̄m platonē deficiēte sensu deficeret scia. ¶ Dōm ꝙ platoni deseruiebāt idee ad sciam ⁊ ad gn̄ationē. vt i meta. declarari hꝫ. ab ideis. n. ip̄sis deriuabant̄ sp̄es itelligibiles in aīas nr̄as ⁊ sp̄es sensibiles i subiectā māq̄m. eedē. n. erāt idee cāntes illas sp̄es ⁊ has f̄m ꝙ iste eēnt sensibiles ⁊ ille itelligibiles. hoc. n. erat pp diuersitatē recipiētiū. vn̄ ipe vnitatē posuit ex p̄te idee ⁊ ex p̄te forme. pluralitatē āt ex p̄te recipiētiū. ⁊ ex p̄te m̄ae. vt d̄clarari hꝫ i p̄ phy. igr̄ put ab eisdē ideis d̄riuabāt̄ sp̄es itelligibiles i aīas nr̄as idee platoni deseruiebāt ad sciam q̄ p tales sp̄es itelligibiles hꝫ eē. put āt ab illis eisdē ideis d̄riuabāt̄ forme sensibiles ⁊ i subiectā māꝫ d̄seruiebāt idee ad gn̄atōꝫ q̄ terminat̄ ad n̄āles formas. f̄ꝫ h⁹ ḡ sensus nihil faciebat ad acq̄sitionē scie. q̄ꝛ scia f̄m opīonē platonis nō ip̄rimit̄ p sp̄es d̄riuatas i itellm̄ p sensū: s̄ꝫ imediate cāt̄ur i nobis scia ab ideis. iter res. n. corp̄ales ⁊ itellm̄ ē medi⁹ sensus q̄ ē vt⁹ corp̄ea ⁊ organica. q̄ꝛ ergo trāsit⁹ ab extremo ad extremū p̄supponit trāsitū p mediū nō d̄riuabunt̄ sp̄es a reb⁹ i itellectu nisi p sensū: s̄ꝫ iter ideas ⁊ itellm̄ cū ipe idee sint q̄d sepatū ⁊ abstractū nō ē medi⁹ sensus q̄ ē virtus organica: ⁊ v̄t⁹ i corp̄e. itellect⁹ ergo q̄ neq̄ꝫ est corp⁹ neq̄ꝫ v̄t⁹ in corp̄e p̄ximior ē ideis q̄ꝫ ipe sensus. nā ista p̄ximitas nō ē attēdēda f̄m p̄priū sitū cū idee nūq̄ꝫ sint. s̄ꝫ f̄m nāꝫ. ad h⁹ ergo ꝙ idee ip̄rimāt i itellm̄ q̄ ē eis v̄t⁹ p̄ximior: nō oꝫ ꝙ aliq̄d ip̄rimat̄ p̄us i sensuꝫ. ad sciam ḡ f̄m platonē nihil fac̄ sensus ad acq̄sitōeꝫ scie s̄ꝫ ad vsuꝫ scie. f̄ꝫ Arist. igr̄ ⁊ f̄ꝫ v̄itatē sine sensu: nec posset h̄ri scia nec vsus scie p illū sensū. f̄ꝫ platonē āt sine sensu habet̄ scia: s̄ꝫ forte f̄ꝫ cū nō h̄r̄ vsus scie f̄ꝫ illū sensū. ¶ Aduertēdū āt ꝙ cū dicim⁹ deficiēte sensu defic̄ scia f̄ꝫ illū sensuꝫ: nō ē itelligēduꝫ de co q̄ p̄us habuerit sensū. ⁊ postea ē p̄uat⁹ illo sensu. nā q̄ p̄us fuit vidēs poterit h̄re sciam coloꝝ q̄ꝫtūcūq̄ꝫ fiat postea cec⁹. s̄ꝫ hoc itelligēdū ē de illo q̄ nūq̄ꝫ habuit talē sensū. vn̄ i acq̄sitōe scie idē q̄ nūq̄ꝫ habuisset nūq̄ꝫ fuisset vsus sensu. siqs. n. s̄p fuisset i tenebris q̄ꝫdiu sic existeret coloꝝ sciaꝫ h̄re nō posset. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. vtꝝ aliq̄d fuerit in itellcū q̄d nūq̄ꝫ fuerit in sensu. ¶ Dōm ꝙ nihil ē in itellcū q̄d p̄us nō fuerit in sensu vl̄ f̄ꝫ se vl̄ f̄m suū sil̄e vel f̄m effcm̄ vl̄ f̄m p̄tes: vt siqs itelligeret mōtē aureū. l̄ꝫ tn̄ hoc nūq̄ꝫ viderit. vidit tn̄ mōtē ⁊ vidit auꝝ: ⁊ si itelligim⁹ subas separatas l̄ꝫ nūq̄ꝫ fuerit in sensu f̄ꝫ suā eēntiā tn̄ app̄hēdimus p sensū eaꝝ effect⁹. ¶ Est ḡ hic aduertēdū ꝙ effectus p quos cognoscim⁹ cās semp f̄m ꝙ hui⁹ ducūt in cognitionē q̄ꝛ est cā: s̄ꝫ nō s̄p ducūt in cognitōeꝫ q̄d ē cā. nā hui⁹ effectus vl̄ sūt p̄portionati suis causis vel nō. si nō sunt p̄portionati: ducūt solū in cognitionem q̄ꝛ est causa. ideo in itellectu eēntiali deū ⁊ subas sepatas per eoꝝ effect⁹ itelligere nō possum⁹ q̄d sūt. s̄ꝫ q̄ꝛ sūt. attn̄ q̄ꝛ obm̄ ē p̄portiōatū actui ⁊ act⁹ potētie. p obm̄ possumus scire q̄d ē act⁹ ⁊ p actū q̄d ē potētia. act⁹ ergo l̄ꝫ sit effect⁹ ip̄i⁹ potētie. q̄ꝛ potētia ē in aliquo gn̄e cāe. ⁊ ē cā ip̄i⁹ act⁹. possum⁹ tn̄ p hui⁹ actū ⁊ p h⁹ effcm̄ cognoscere ipsaꝫ potentiā nō solū q̄ꝛ ē s̄ꝫ q̄d ē. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs de ip̄sis coloꝛib⁹ vtꝝ cec⁹ a natiuitate possit h̄re sciaꝫ coloꝝ. ⁊ videt̄ ꝙ sic. q̄ꝛ multo potior ē scia p cām q̄ꝫ p effectū. s̄ꝫ d̄ subīs sepatis dicimur h̄re sciaꝫ. ⁊ meta⁰ⁱ. potissime ē de illis. ⁊ tn̄ p sensū nō habem⁹ expiētiā de subīs sepatis. nisi de eaꝝ effectib⁹. multo ḡ magis cec⁹ a natiuitate poterit h̄re sciam d̄ coloꝛib⁹ cū habuerit p sensuꝫ experiētiā de coloꝝ cāis: potint. n. p sensū tact⁹ expiri d̄ calido frigido hūido ⁊ sicco q̄ s̄r̄ q̄litates p̄me a q̄b⁹ cāntur ⁊ depēdēt oēs q̄litates s̄cde. ¶ Dōm ꝙ si b̄n̄ cōsiderant̄ deā phi scire simpl̄r ⁊ pp q̄d est scire cāꝫ. ⁊ q̄m ill⁹ est causa. sic etiaꝫ scire q̄ꝛ est scire per effect⁹. ⁊ q̄m illius ē effect⁹. p sensū āt nō soluꝫ expimur de effectib⁹ subaꝝ sepataꝝ. s̄ꝫ ēt expimur q̄m sūt effect⁹ taliū subaꝝ. experimur. n. p sensū motū corpoꝝ celestiū ⁊ q̄litatē motuū: ⁊ ēt ꝯtinuitatē ꝙ nō iterrūpit̄ talis mot⁹. mot⁹ āt sic eq̄lis. ⁊ sic ꝯtinu⁹ a v̄tute in corp̄e eē nō posset. oꝫ ergo ꝙ sit ab aliq̄ suba sepata. expimur. n. p sensū aliq̄ q̄ nō solū s̄r̄ effect⁹ taliū subaꝝ sepataꝝ. s̄ꝫ ēt p sensū possum⁹ expiri ꝙ sūt effect⁹ taliuꝫ subaꝝ. s̄ꝫ cec⁹ a natiuitate posset h̄re expiētiā de q̄litatib⁹ eoꝝ siue q̄litatibus p̄mis vt sunt q̄dā res in se. nullā tn̄ expiētiā h̄re posset p sensuꝫ vt sūt coloꝛuꝫ cause. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs de ipsa forma substantiali. vtrū aliq̄n fuerit in sensu. ⁊ videt̄ ꝙ sic. q̄ꝛ si nō fuisset in sensu. nūq̄ꝫ eēt in itellectu. ergo nō haberem⁹ sciam de formis subst̄ātialib⁹ ⁊ p ꝯñs nec de ip̄sis subīs. q̄ꝛ m̄ā non cognoscitur nisi per analogiā ad formā vt vult ph̄s in p̄⁰ phy. Rursus ēt cognitio ꝯpositoꝝ nō ē sine ꝯponētiū cognitiōe: q̄re si non cognosceremus subaꝫ q̄ ē forma nō cognoscerem⁹ subam ꝯpositā. nullā ergo subaꝫ cognoscerem⁹. ⁊ p ꝯñs nl̄l̄ꝫ accn̄s. q̄ꝛ vt d̄r in p̄n⁰. 7. meta. suba ē p̄or accn̄te cognitōe ⁊ diffōne ⁊ tp̄e. ¶ Dōm ꝙ f̄m ꝯmē. i. 2. de aīa. ē sensus q̄ cognoscit oīs p̄ticularia oīum p̄dicamētoꝝ. l̄ꝫ hui⁹ sensus. ⁊ huius estimatiua al̄r sit in brutis al̄r i nobis. nā si bruta app̄hēdūt idiuidua oīuꝫ p̄dicamētoꝝ hoc ē solū p̄ut talis app̄hēsio deseruit ad nec̄itatē vite. in nobis āt deseruit non solū ad nec̄itatē vite: s̄ꝫ ēt ad sciam. nā p̄ter illā nec̄itatē vite idigem⁹ sensu rōne scie. vt declarari hꝫ in p̄⁰ meta. f̄ꝫ hoc ergo forma subal̄is sub eē idiuiduali fuit vi sil̄i. poterit ergo sub eē vl̄i eē in itellectu. dato tn̄ ꝙ si nl̄l̄us p̄ciperet formā s̄bal̄ē. posset tn̄ adhuc in itellectu eē forma subal̄is vel sil̄itudo ei⁹. ¶ Dicem⁹ ergo ꝙ sic̄ se h̄n̄t forme reales ad actionē realē. sic suo mō forme itētiōales se habēt ad actionē itentiōalē. sic̄ ergo forma accidētalis realis vt agit in v̄tute forme subal̄ pōt iducere realiter subalē formā: sic̄ videm⁹ ꝙ ignis q̄ꝫuis nullā h̄eat v̄tutē actiuā nisi calorē: tn̄ pōt p calorē q̄ ē forma accidētalis vt agit in v̄tute forme subalis gn̄āre ignē. ⁊ iducere formā subalē. forme ergo accidētales s̄r̄ organa formaꝝ subaliū. ⁊ inq̄ꝫtū sūt ipsaꝝ organa: in v̄tute ipsaruꝫ faciūt ad gn̄ātionē substātie. sic̄ ergo se hꝫ in formis realib⁹ d̄r̄e possum⁹ ꝙ sic se hꝫ in itētiōalib⁹. vꝫ. ꝙ ipse itētiōes ⁊ ipe sil̄itudines formaꝝ accidētaliū sūt organa itētionū ⁊ sil̄itudinū formaꝝ subaliū. Dato ergo ꝙ nl̄l̄a itētio. ⁊ nl̄l̄a sil̄itudo formaꝝ subaliū sit in sensu ipe itētiones formaꝝ accidētaliū vt agunt in v̄tute formaruꝫ subāliū ⁊ vt sūt eoꝝ organa poterūt cāre in itellectu intentōes ⁊ sil̄itudines formaꝝ subaliū. Nec obstat si dicat̄ ꝙ tales itētōes accn̄tiū sūt sepate ab itētiōib⁹ subaꝝ. nā v̄t⁹ q̄ est in se ie ē sepata ab aīa p̄ris. attn̄ q̄ꝫtūcūq̄ꝫ sit sepata adhuc est organū ip̄si⁹ aīe. ⁊ agit in v̄tute ip̄si⁹ aīe. ⁊ ex hoc hꝫ aīare fetū ⁊ iducere in ip̄o aīam vl̄ dispositiue vel simpl̄r. Posset etiā ⁊ hec difficultas de subali forma qual̄r sit in itellectu aliter tolli. s̄ꝫ d̄ hoc in n̄r̄is q̄ōnibus theologicis diffusius diximus: p̄pter q̄d ad presens dicta sufficiant. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Si vere discim⁹ aut iductōe aut demr̄atiōe.

¶ Probat q̄d dixerat. Circa q̄d tria facit. q̄ꝛ p̄⁰ distinguit diuersos modos adiscendi siue sciendi. 2⁰ dat d̄r̄iaꝫ iter illos modos. 3⁰ on̄dit ꝙ ip̄ossibile sit aliquo mō scire ni

sit per sensuz. scda ibi. (Est aut demratio) tertia ibi (Impossibile e at.) Dic ergo q (si ve adiscim⁹ aut p iductionē aut p dmratiōez) qsi. d. q verū ē q deficiēte sensu deficit scia fm illū sensum qr ve nō adiscim⁹ nisi p demratione aut p iductionē. q modi adiscēdi vt patebit oēs psupponūt sensum. posset aut q vellet sic ex hoc formare rōnē. qcūq nō adiscūt nisi per demrationez aut p inductionē illi deficiēte sensu ve deficiūt in scia fm illū sensum. nos sum⁹ hmō. g rc. ¶ Notādū aut q ve non adiscimus nec scim⁹ nisi p demratione vl per iductōez. nā cecus de colorib⁹ posset loq vba q audiuit ab aliq: sz mente nō caperet qd diceret. loq ergo possum⁹ deficiēte sensu de scia q ē fm sensuz. sz ve itelligere r scire deficiente sensu est ipossibile. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Est aut demōstratio qdē ex vlib⁹. Inductio aut ex his que sunt scdm partem.

¶ Quia distinxerat duos modos adiscēdi vel sciendi dat drīam iter hōs modos dicēs q (Est aut qdē dmratio ex vlib⁹. inductio aut ex his q sunt fm partē). i. ex pticularibus. Est ergo drīa iter adiscere p demratōez r iductōz sic iter scire ex vlib⁹ r pticularib⁹. ¶ Deide cū dicit.

¶ Impossibile autem vniuersalia speculari r non per inductionem.

¶ Distinctis modis adiscēdi r data drīa iter hōs modos pcedit ad declarādū ppositū. vz. q nllo mō otingit scire vl acqrere sciam deficiēte sensu itēdit aut talē rōnē. scire per demrationē r scire ex vlib⁹ psupponit scire p iductionē r ex pticularib⁹. scire aut ex iductōe r ex pticularib⁹ psupponit sensum. g oē nrm adiscere r oē nrm scire cū nō sit nisi ex his duob⁹ modis psupponit sensū. fūdatur aut hec rō sup duab⁹ ppōnib⁹. iō duo fac. qr p declarat q scire ex vlib⁹ psupponit iducere r scire ex particularib⁹. z⁹ declarat q iducere r scire ex particularib⁹ presuponit sensuz ibi (Inducere at) Circa pmū duo fac. qr p fac qd dem est. z⁹ qd supposuerat pbat ibi (Qm r q.) Dic ergo q (impoīe est aut vlia speculari nisi p iductionē) posset at ex hoc sic formari ratio. qcūq vult scire p vlia. i. p vles ppōnes oz q sciat ipsas vles ppōnes: sed vles ppōnes nō possum⁹ scire nisi iducēdo i pticlarib⁹ g p vlia r p demrationē nō otingit scire nisi p iductiōez in pticularib⁹. ¶ Notādū aut q vles ppōnes mediate pnt sciri p vles ppōnes imediatas. r per pncipia siue p dignitates. ipsa aut pncipia r ipse dignitates sciunt via sensus. r p iductōez. Ad hoc ergo vadit rō phi q nō otingit scire p vlia pncipia. r p dignitates nisi scierim⁹ ipsa pncipia vlia. r ipsas dignitates. hec at nō possum⁹ scire nisi via sensus. r p iductionē. ergo nihil ē scire p vlia nisi via sensus r per iductionē. ¶ Deide cū dicit.

¶ Quoniā r que ex abstractōe dicunt eē ē per iductiones nota facere que isunt in vnoquoq genere quedā: r si nō separabilia sunt scdz q vnūquodq huiusmodi est.

¶ Qd supposuerat pbat. r pbat. q. p locū a maiori. nā magis videret q vlia mathematicoꝝ q sunt abstracta r separata deberem⁹ scire sine sensu r sine iductiōe q alia. illa nescim⁹. ergo rc. iō ait (Quoniā r q p abstractionez dnr eē est). i. otingit (r p inductionez nota facere). q. d. q vlia r mathematica (q sunt) abstracta via sensus r p iductionē nota fiūt ex eo q (in vnoquoq gnē) talium abstractoꝝ (sūt qdā) pticlaria q (r si) p qr (nō sepabilia fm q hui⁹ vnūqdq ē) iō sū. oia via sensus. r p inductionē oz talia cognoscere. q. d. q lz talia pticularia pnt separi a mā sensibili fm itētionē. nō at pnt separi fm eē. possum⁹ ergo per itētionē r p osideratiōez osiderare

lineā hāc q ē in mā sensibili pter mām sensibilē. tn hec linea pticularis nunq separat a mā sensibili fm eē. r iō. s. nūq nisi per iductionē r via sensus pnt talia cognosci. ¶ Dubitaret forte aliqs. Uñ seqr hec ōtria phi q vlia abstracta r mathematica nō fiūt p iductionē in pticularib⁹ sensibilib⁹ eo q talia pticularia. r si separi pnt a mā sensibili fm osiderationē. nō at separari pnt fz q ē vnūqdq eoꝝ. i. fm eē. possum⁹ aut nō solū lineā. sz ēt hāc lineā q ē in mā sensibili imaginari pter mām sensibilē. qr possum⁹ imaginari hoc qītū nō imagiato qli. videt igit ex hoc q saltē in mathematicis hoc nō oporteret q fieret via sensus. Naz diceret aliqs q particularia mathematicoꝝ pnt osiderari pter mām sensibilē. ¶ Dōm q via phi ē q nra scia causet a reb⁹. vñ r omē. in. iz. metaphisice vult hāc eē drīam inter sciam dei r nram. qr illa causat res. nra aut cātur a reb⁹. fit. n. scia in nobis fm q res agūt in aiaz. sz nihil agit in aliqd nisi fz eē qd hz. ipe ergo res nō agūt in aiaz nram nisi fm eē qd hnt i seipsis sz particularia mathematica nō hnt eē nisi in mā sensibili. g ēt ex talib⁹ particularib⁹ nō poterit cāri scia i aia nra nisi via sensus. cū ergo dicis q possumus osiderare hāc lineaz sine mā sensibili. Dici dz q nisi hec linea fm eē qd hz i materia sensibili suā silitudinē causaret i sensu. nūq possem⁹ eā imaginari sine materia sensibili. tota ergo scia quā possum⁹ hre ex ductu rōnis reducenda est ad sensum tanq ad radicē r tanq ad pmordiale pncipium. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Inducere eni nō habētes sensuz ipossibile ē. singularium eni sensus ē. Nō. n. otingit accipere eoꝝ sciam. neq eni ex vlibus est sine iductione neq per inductionē sine sensu.

¶ Declarato q nō ē scire p vlia nisi sciat p iductionē. Declarat q nō sit scire p iducere nisi sciant pticularia via sensus. iō ait q (iducere aut nō hntes sensuz ē ipoīe. nā singulariū aut sensus est. nou. n. otingit accipere ipsoꝝ) particulariū (sciam) nisi per iductōez r per sensuz. Resumit g totā rōnē. d. (neq. n. ex vlib⁹ ē) su. scia (sine inductiōe nec per iductōez sine sensu.) ergo cū nihil sciat nisi vel ex vlibus vel per inductionez nihil scit nisi per sensuz qd declarare volebam⁹. deficiēte ergo sensu deficit scia fm illū sensum. ¶ Notādū aut vim rōnis hui⁹ in hoc osistere q cū sensus pprie r per se sit cognitiuus r discretiu⁹ particulariū si cognoscere ex vlib⁹ psuppōit cognoscere ex iductiōe. iductio aut ē ex cognitiōe particulariū. cognitio at particulariū ē per sensuz vel nō ē sine sensu. tota ergo in se cognitiōis ianua est sensus.

¶ Est aut ois sills per tres terminos.

¶ Intētio phi ē in hoc libro tradere artē quō otingat simplr scire qr ifinitū fm q hui⁹. ignotū ē vt dr in p⁹ physi. ne ergo rōne ifinitatis deficiam⁹ a scire simplr. r ne despiciam⁹ hāc sciam dicēres q nō otingit simplr scire eo q nō ē dare statū in pdicatis: sz ē pcessus in talib⁹ in ifinitū. iō phs in hoc ca⁹. intēdit pbare q nō sit pcessus in talib⁹ in ifinitū nec fm ascensuz nec fm descensum nec fm media. Circa qd duo facit. qr pmo pmittit quedā necessaria ad ppositū. z⁹ exeqr de intēto. ibi (Si igit rc.) Uult. n. phs pbare q i sillis dmratiuis nō sit pcessus i ifinitū. In sillo aut demratiuo est osiderare formam r mām. Duo ergo fac phs in accipiēdo necessaria ad ppositū. qr pmo accipit qdā q se tenent ex parte forme sillogismi demratiui. z⁹ accipit r tāgit aliq necessaria ad ppositū q se tenēt ex parte materie. ibi (Scdm qdē igit) circa pmū tria facit. qr pmo tāgit formā sillogisticaz q ē in trib⁹ terminis vel in ordine triū terminoꝝ. z⁹ qd dixerat dclarat. 3⁹ qd declarauerat adaptat ad ppositū. scdo

bi (Et hoc qdem demrare) tertia ibi (Manifestū igr̄) Dic̄ ergo ꝙ (Est aūt oīs sillr̄s ꝑ tres terminos) su. ordiatos in mō ꝛ figura. ꝛ hoc su. ꝑtinet ad formā sillī. ꝛ ḋ hoc diffusiꝰ dcm̄ est in libro ṗoꝝ. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Et hoc qdez demōstrare poſſe ē. qm̄ est a. in c. ꝑpter id qḋ est in b. ꝛ hoc in c.

ℭ Declarat qḋ dixerat. Circa qḋ duo facit. qꝛ ṗmo hoc declarat in forma sillī affirmatiua. 2º in negatiua ibi (Sz ṗuatiuꝰ) Dic̄ ergo (Et hoc qdē). s. ꝙ sillꝰ sit ꝑ tres terminos debit̄e ordinatos (declarare ꝛ manifestare possibile ē). i. facilis est (vt qm̄ ē a. in c.). i. ꝯclo (ꝑ id qḋ ē in b.) ecce maior (ꝛ hoc). i. b. (in c.) ecce mioꝛ. Descripta ē ḡ forma sillogistica tota sillī demr̄atiui. vt lō a. ꝛ c. adinuicē ꝯiungunt̄ in ꝯclone. qꝛ ambo cōiunguntur ipsi b. ꝛ ipsi medio in ṗmissis. ṗncipiū ergo cui innitit̄ tota forma sillī affirmatiui est. q̄ vni ꝛ eidē sunt ꝯiuncta īter se sunt ꝯiuncta. vel q̄ vni ꝛ eidē sunt eadē inter se sunt eadem. ℭ Dubitaret forte aliqs. vtꝝ istud ṗncipiū sit veruz. ꝛ vtꝝ per hoc ṗncipiuz possit ꝑbari oīs sillr̄s affirmatiuꝰ. Et videt̄ ꝙ nō. qꝛ nō valet. hō est aīal. asinꝰ est aīal. ergo asinꝰ est hō. hō ergo ꝛ asinꝰ sunt eadē aīali. nō sunt tn̄ eadē īter se. ℭ Dicēdū ꝙ in ṗdicto sillō sillogiçat̄ in qtuor terminis. nō. n. ē idē aīal qḋ ṗdicat̄ de hōīe ꝛ qḋ ṗdicat̄ de asino. si. n. eēt idē aīal qḋ ṗdicat̄ de vtroqꝫ oporteret vnū de altero ṗdicari. hoc ḡ obseruauit phs in liº. ṗoꝝ vt sic ordinaret̄ termini ꝙ mediū nō diuersificatū ꝯiugeret̄ vtriqꝫ extremitati. ꝛ q̄ vni ꝛ eidē sunt cōiuncta inter se sunt cōiuncta. ꝛ ex hoc ꝯñs erat ꝙ extremitates que cōiungunt̄ eidē medio in ṗmissis ꝯiungerent̄ in cōclusione inter se. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Sed priuatiuꝰ quidem est alteram quidem propositionem habens quoniam est aliud in alio: alteram autem quoniā non est.

ℭ Dat formā sillī ṗuatiui dicēs ꝙ (sillr̄s ṗuatiuꝰ ē hñs alterā qdē ꝑpōnē qm̄ est aliud in alio). i. affirmatiuā (alterā aūt qm̄ nō est). i. negatiuā. forma ergo sillī ṗuatiui est hr̄e alterā premissaꝝ affirmatiuā alterā negatiuam. ℭ Notādū aūt ꝙ ex vtraqꝫ ꝑpōne affirmatiua nō posset ꝯcludi negatiua. ex vtraqꝫ aūt negatiua nihil sequit̄ nō. n. valet. si aliq̄ duo remouent̄ ab eodē ꝙ illa sint remota īter se. nec etiā seq̄t̄ ꝙ sint eadē. ꝑñt. n. eē eadē ꝛ diuersa q̄ ab vno ꝛ eodē remouet̄. q̄re si ex puris affirmatiuis nō cōcludit̄ negatiua nec ex puris negatiuis aliqd sequit̄: ꝯñs est ꝙ sillr̄s ṗuatiuꝰ alterā ṗmissaꝝ hēat affirmatiuā alterā negatiuā. ℭ Notādū ēt formā sillī negatiui īniti huic ṗncipio. qcqd remouet̄ ab aliquo remouetur ab oī eo qḋ est idē illi. nō ē. n. intelligibile. ꝙ a. sit remotū a b. ꝛ nō sit remotū a c. qḋ ē idē b. duas ergo premissas dꝫ hr̄e sillr̄s negatiuꝰ vnā ſm remotionē ꝛ aliam ſm idētitatē: ergo forma talis sillī negatiui est hr̄e alterā ṗmissaꝝ affirmatiuā alterā negatiuā. ꝙ si dicat̄ nō valere ꝯñam hāc: ꝙ qcqd remouet̄ a b. remouet̄ ab oī eo qḋ est idē b. ꝑpter qḋ dicat̄ nō valere si a. remouet̄ a b. ꝙ remoueat̄ a c. qḋ ē idē b. qꝛ poterit accipi tale b. qḋ erit remotū ab a. ꝛ poterit accipi aliud b. qḋ erit idē ipsi a. nec tn̄ rō hec valebit ꝙ a. sit remotū a c. poterit enim accipi tale aīal qḋ erit remotuz ab hoīe: ꝛ tale aīal quod erit idē rōnali. nec tn̄ ꝑpter hoc valebit ꝙ hō sit remotus a rōne. sz talis obiectio seipsam soluit. qꝛ tūc sillogiçabit̄ in q̄tuor terminis. forma aūt̄ sillī est accipe tres terminos tn̄. si ergo a b. remouet̄ a. ꝛ illi ꝛ eidē b. ē. idez c. oꝫ ꝙ a. remoueat̄ a c. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Manifestum igit̄ est quoniā principia ꝛ dicte suppositiones he sunt.

ℭ Qḋ dixerat adaptat ad ꝑpositū. Circa qḋ duo facit. qꝛ ṗmo ait ꝙ que dicta sunt necessaria sunt ad ꝑpositū. 2º quō sunt necessaria declarat ꝛ ꝑbat ibi (Incipiēs aūt) Dic̄ ergo (manifestum ē igr̄ ꝙ he sunt dicte suppōnes ꝛ ṗncipia) su. ad ꝑbādū ꝑpositū. q. d. tradere formā sillogisticā ꝛ oñdere quō sillr̄s tā affirmatiuꝰ ꝙ negatiuꝰ est in tribꝰ terminis. hoc ē ṗncipiū ad declarādū nr̄m ꝑpositū. ꝛ hoc dcm̄ ē ꝙ dꝫ supponi ī nr̄o ꝑposito. ℭ Dubitaret forte aliqs quō istud ḋbeat supponi. ꝛ quō ḋbeat eē ṗnꝰ ad iuestigādū ꝑpositū. ℭ Dōz ꝙ ꝑpositū phī ē ꝑbare statū ī sillīs dēmr̄atiuis. ꝛ ꝙ nō ē abire ī talibꝰ ī īfinitū. Dubitare āt de īfinitate taliū dupl'r posset ꝯtigere. ṗ. n. posset eē dubitatio de quolibꝫ sillō ſm se. 2º de illo vt refert̄ ad formā quā hꝫ in demr̄atiua mā. his ergo modis vtile est tradere formā sillogisticā ad oñdēdū ꝙ in talibꝰ nō est abire in īfinitū. ṗmo. n. hoc est vtile ad quēlibꝫ sillm̄ in se. Posset. n. forte aliqs dubitare de quolibet sillō in se. vtꝝ posset accipe īfinita: cui dubitatiōi ex his q̄ dicta sunt statim satisfit. nā si qlibꝫ sillr̄s in se nō cōstat nisi ex tribꝰ terminis. ex duabꝰ extremitatibꝰ. ꝛ vno medio: nō solū īfinita n̄ accipit imo paucissima accipit. 2º hoc fuit vtile si ꝯparet̄ sillr̄s demōstratiuꝰ ad formaz sillogisticā quā hꝫ in tali materia. forma. n. sillī est habitudo extremoꝝ ad mediū: que forma si referat̄ ad materiā demōstratiuā illa habitudo oꝫ ꝙ sit ꝑ se. nā q̄ sunt per accidēs sunt demōstrationibꝰ inutilia. ea aūt q̄ sunt per se īpossibile est īfinita eē. Nā vt vult ꝯmē. in. 8. phy. nec que sunt per se nec q̄ sunt ꝑ accñs possunt actu īfinita eē. ea tamē que sunt per accñs ſm ipm possunt eē infinita successiue. vt hāc reuolutionē celi ſm ipm ṗcesserāt infinite reuolutiōes. ꝛ hūc filiū īfiniti p̄res. ea autez q̄ sunt ꝑ se ſm eū nec successiue nec simul possunt īfinita eē. qcqd aūt sit de his q̄ sunt per accñs. de his aūt que sunt ꝑ se veꝝ dicit ꝙ talia īpossibile est eē infinita: nec sil' nec successiue nec q̄litercūqꝫ. nā per se dic̄ certā ꝛ determinatā habitudinē: īfinitū aūt dicit qd īdeterminatū. oīo ergo vnū repugnat alteri. nec vnū pōt stare cum alio. Uoluit ergo phs in hoc caº. narrare formā sillī. vt applicādo huiꝰ formā ad determinatā materiā oīo appareret īpoſſe ꝙ in sillīs vel in ꝑpōnibꝰ demōstratiuis eē possibilis ṗcessus in īfinitū. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Accipientes enim hoc necesse est sic demonstrare vt ꝙ a. sit in c. per b. Iteruz aūt ꝙ a. sit in b. per aliud mediū. ꝛ ꝙ b. sit in c. simil'r.

ℭ Quod dixerat adaptat ad ꝑpositū. d. (accipiētes autez hoc). vꝫ. ꝙ sillr̄s fiat ex tribꝰ terminis. ꝛ ꝙ hoc sit forma sillogistica ꝯcludere duo extrema ꝑ vnuz mediū. hoc ḡ accipiētes. ꝛ hoc supponētes ex habitis ꝛ ex libro ṗoꝝ (neč est sic demonstrare vt ꝙ a. sit in c. ꝑ b. iteꝝ aūt ꝙ a. sit ī b. ꝑ aliud mediū. ꝛ ꝙ b. sit in c. simpl'r) si dēmr̄abit̄ hoc erit ꝑ aliud mediū. ℭ Notādūz aūt ꝙ de ṗcessu in īfinitū posset eē triplex qō. ꝛ q̄libꝫ illaꝝ qōnū adhuc haberet tres qōnes. ꝛ iteꝝ q̄libꝫ dictaꝝ qōnū adhuc haberet duas qōnes. nā in sillō sunt tres ꝑpōnes. vꝫ. a. b. b. c. a. c. vt oē b. ē a. oē c. est b. ḡ oē c. est a. ꝯclusuz est ḡ in hoc sillō a. eē in c. ꝑ b. Rursus qꝛ forte posset sillogiçari maioꝛ ꝛ minoꝛ. vt a. est in b. ꝑ c. i. maioꝛ posset sillogiçari per aliqḋ mediū. ꝛ b. eē in c. i. minoꝛ posset sillogiçari sil'r per aliqḋ mediū. hic narrat phs ꝛ adaptat sic formā sillogismi ad materiā demr̄atiuā vt oñdat quot modis posset dubitari de ṗcessu in īfinitū in demr̄atiōe. nā posset de hoc eē dubitatio triplex. vꝫ. de ꝯclone vtꝝ ad ꝑbādum a. c. posset eē ṗcessus in īfinitū. ꝛ de maiori vtꝝ ad probādū a. b. posset eē ṗcessus in īfinitū. ꝛ de minori vtrumqꝫ ad ꝑbādū b. c. possit eē talis infinitus ṗcessus. Rursus

cū qlibet triū ꝑpositionū habeat suū medium quod dedit itelligere cū dixit ꝙ a.c. pbat̃ p b.c. ⁊ a.b. p aliud mediū. ⁊ b.c. silr̃ p aliud· quelibet istaꝝ qōnū posset hr̃e tres qōnes. vz. vtꝝ possit eē ꝓcessus i sursuz vl̃ i deorsū vel in medijs. vtꝝ possent eē ifinita a.q̃ pdicarent̃ de c. ⁊ vtꝝ possent eē ifinita c.q̃ subycerent̃ ipsi a. vl̃ vtꝝ possent eē ifinita b.q̃ pbarent a. de c. he ḡ tres qōnes de sursum ⁊ de deorsum ⁊ de medijs possent fieri tā de maiori q̃ȝ de minori. q̃ȝ de ꝯclusione cum quelibȝ harū ꝑpositionum habeat suū medium. Rursus adhuc quelibȝ istarum questionū posset diuidi in duas qꝛ possent esse omnes he questiones tā de ꝑpōnibꝰ affirmatiuis q̃ȝ de negatiuis. distinguere ergo sic ꝑpositiones ⁊ sic media nō fuit inutile ad ꝑpositū. ¶ Aduertēdū tamē ꝙ lȝ iste questiones sint multe numero. pauce tamē sunt in vitate. quia vt patebit oīa huiusmodi dubitabilia ad valde pauca reducunt̃. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Secundū quidē igit̃ opinionē sillogizātibꝰ ⁊ solū dyaletice manifestū est ꝙ hoc solū intendendū sit. Si ex qbus ꝯtingit verisimilis fiat sillogismus. Quare ⁊ si est aliqd eorum in veritate que sunt a. b. mediū videt̃ autem nō per hoc syllogizans syllogizatus dialetice est. Ad veritatez aūt ex his que sunt oportet intendere. Habet autem se sic.

¶ Posiq̃ȝ phs enarrauit aliq̃ necessaria ad ꝑpositū se tenēna ex pte forme silli demr̃atiui. In parte ista assumit aliq̃ necaria se tenētia ex pte mãe q̃ sunt duo. vz. ꝙ demonstratio ꝓcedit ex imediatis fm veritatem ⁊ ex his que sunt per se. Duo ergo fac̃. qꝛ pmo dat dr̃iaz iter dyaleticū ⁊ demr̃atorē. vt oñdat ꝙ demr̃atoꝛ ꝓcedit ex imediatis fm vitatē. 2ᵒ dat dr̃iaz iter ea q̃ sunt p se: ⁊ que sunt p accñs vt oñdat ꝙ demr̃atoꝛ ꝓcedit ex his q̃ sunt p se. ⁊ dimittit q̃ sunt p accñs. ibi (Qm̄ aūt est) Dic̃ ergo (Fȝ igit̃ opinionē qdē ex solis dyaletice sillogiçātibꝰ manifestū est ꝙ solū hoc itēdēdū sit ex qbꝰ ꝯtingat). i. contingēter vl̃ q̃lrcūq̃ȝ (fiat verisimilis). i. pbabilis ⁊ opinabilis (sill̃s) vel q̃lrcūq̃ȝ ex verisimilibꝰ. i. ex opinabilibus. vt hȝ alia l̃ra (sill̃s q̃re ⁊ si aliqd in vitate est eoꝝ q̃ sunt a.b. mediū aūt nō videt̃ sillogiçās p hoc). i. sillogiçās p hõ ꝑpositionē (sillogiçatꝰ est dyaletice). q.d. ꝙ si eoꝝ q̃ sunt a.b. i. hec ꝑpō in vitate habeat mediū. i. in vitate sit mediata. dū tñ nō videat̃. i. dū pbabilr̃ appareat eē nō mediata suffic̃ ad syllogiçāduz dyaletice (ad veritatē aūt). i. ad sillogiçādū fm vitatē (oȝ itēdere ex his q̃ sunt) imediata fm veritatez (hȝ aūt se sic) su. demōstratio ꝙ nō ꝓcedit ex his q̃ vident̃: ſȝ ex his q̃ sunt fm veritatē. ¶ Notādū aūt ꝙ imediata ꝑpō est q̃ nō est altera pōr: ſȝ hr̃e ꝑpositionē pōrē hoc pōt eē dupliciter vel fm veritatē vel fm pbabilitatē. cū ergo accipit̃ aliq̃ ꝑpō ad pbādū aliqd si illa hȝ aliquā pōrē oȝ ꝙ resoluat̃ in suā pōrē. nā illud p qd̃ pbat̃ aliqd vl̃ oȝ rē per se notū vl̃ oȝ reduci i p se notū. ḡ tā dyaleticus q̃ȝ demōstratoꝛ sillogiçās ex pmis ⁊ imediatis vl̃ ex his q̃ reducunt̃ ad pma ⁊ imediata. alr̃ tñ iste alr̃ ille. nā dyaleticꝰ sillogiçat sic fm pbabilitatē. suffic̃. n. dyaletico qd̃ pbabilr̃ videat̃ ꝑpō accepta eē imediata ꝙ sit ab oībꝰ vl̃ a pluribꝰ acceptat̃. demr̃atoꝛ aūt nō sic. nā cū ipse aggeneret sciaz q̃ nō ē nisi veroꝝ. oȝ ꝙ ꝓcedat ex imediatis. vl̃ ex his q̃ reducunt̃ ad imediata fm vitatē nō fm opinionem. ¶ Notādū etiā ꝙ spālr̃ fecit mētionē de a.b.d. ꝙ si eoꝝ q̃ sūt a.b. ē mediū. i. si eēt mediū iter a. ⁊ b. i. si hec ꝑpō. oē b. est a. nō est imediata tñ videat̃ ⁊ appareat imediata hoc sufficit dyaletico. spālr̃ mētionē fecit de a.

b itelligēs p hoc ꝑpositionē maiorē. nā ꝯclō nūq̃ȝ debȝ eē imediata. pmisse ergo debēt eē imediate ⁊ potissime maioꝛ in q̃ fiat vis silli. ¶ Dubitaret forte aliqs qd̃ facit ad ꝑpositū assumere ꝙ demr̃atoꝛ ꝓcedit ex imediatis fm vitatē. ¶ Dicēdū ꝙ eiꝰ itētio in hoc capl̃o ē oñdere ꝙ ois rei nō sit demr̃atio. vñ ⁊ ifra dicet̃ ꝙ idē est itēdere si demr̃atiões in ifinitū veniūt. ⁊ si demr̃atio est ois rei. si ergo sufficeret demr̃atori ꝓcedere fm pbabilitatē ipsa pncipia possent demr̃ari. ⁊ iō dr̃ in pmo thopicoꝝ ꝙ dyaletica ad oium methodoꝝ pncipia viā hȝ. si ergo ipsa pncipia possent demōstrari omniū eēt demonstratio. vt ergo ośdat ꝙ nō omniū sit demōstratio assumit ꝙ demōstratoꝛ nō ꝓcedit ex imediatis pbabilr̃ sed fm veritatē. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quoniā aūt est qd̃ ipsum quidē de alio pdicatur non scdm̄ accidens.

¶ Dat dr̃iam iter ea q̃ sunt p accñs ⁊ p se. vt ośdat ꝙ demōstratoꝛ nō ꝓcedit ex his q̃ sunt p accñs ſȝ p se. Circa qd̃ tria fac̃. qꝛ p ait aliq̃ eē non p accñs. 2ᵒ exponit se qd appellet eē p accñs. 3ᵒ ex his que dixerat ꝯcludit aliq̃ eē p se ex qbꝰ demr̃atoꝛ ꝓcedit. scd̃a ibi (Dico aūt) tertia ibi (Sunt igit̃ q̃dā) Dic̃ ergo (Qm̄ aūt est ꝙ ipm quidē de altero pdicat̃. nō fm accñs). q.d. ꝙ ē dare aliqua pdicata nō per accñs. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Dico aūt fm accidēs. vt albū: aliquādo dicimus illud esse hominez: non similr̃ dicentes ⁊ hominē album. Quod quidē. n. cum non alterum aliqd̃ sit album est. album autem est quoniā accidit homini esse album.

¶ Exponit se qd appellet p accñs d. (dico aūt fm accñs) su. pdicari (vt albū dicimꝰ illud eē hominē non silr̃ dicētes ⁊ hominē albū). q.d. ꝙ hoc illud. s. albū ē hō. ⁊ hō est albꝰ. q̃libȝ est p accñs ſȝ nō silr̃. i. ſȝ nō eodem mō. qd̃ declarat. d. (ꝙ qdē. n. cū nō aliqd̃ alteꝝ sit albū. albuz ē hō). i. albū pdicat̃ de hoie. nō qꝛ aliqd̃ alteꝝ sit albū. ſȝ (qm̄ accidit hoi esse album.) ¶ Dubitaret forte aliqs quo alr̃ est p accñs albū est hō. ⁊ hō est albꝰ. ¶ Dicēdū ꝙ albū est hō est p accñs duplr̃. ⁊ rōne subi. ⁊ rōne habitudinis pdicati ad subȝ. rōne. n. subti est p accñs. qꝛ accidit albo ꝙ subyciat̃. nā albū nō subycit̃ qꝛ albū ſȝ subycit̃ rōne alicuius subti in quo hȝ eē albedo. albuz ergo ē hō. qꝛ soꝛ. in quo fundat̃ albedo est hō. Rursus albuz ē hō. est p accñs rōne habitudinis pdicati ad subm. quia hec duo albū ⁊ hō hñt hitudinez p accñs nō p se: ſȝ hec. hō. ē albꝰ ē p accñs vno mō. nā nō est p accñs rōne subiecti. vt ꝙ accidat hoi ꝙ subyciat̃. hō. n. ē aliqd qd̃ ē aptū natū subyci. ¶ Aduertēduz tñ ꝙ cū dicimꝰ ꝙ hec ꝑpō hō est albꝰ nō est p accñs rōne subiecti. ⁊ ꝙ hō de se est: dic̃ aliqd aptū natū subyci: nō itēdimꝰ p hoc excludere particularia. qꝛ pticularis hoīs. vtputa soꝛ. nō est aliqd aliud eēntialr̃ ab hō. hō ergo q̃ȝtūcunq̃ȝ subyciat̃ albo p sortē. non subycit̃ ei p aliqd qd̃ sit eēntialr̃ aliud ab ipso alr̃ itaq̃ȝ albū est hō. qꝛ soꝛ. cui accidit albū ē hō. ⁊ aliter hō est albꝰ. qꝛ sortes q est hō est albꝰ. nā albū subycit̃ homini p accñs. nō p aliud eēntialr̃ ab ipso vt p sortem. hō tñ subycit̃ albo nō per aliud eēntialr̃ ab ipso. igit̃ hec ꝑpositio. est albꝰ. nō est p accñs rōne subti: sed est per accidens ratione habitudinis pdicati ad subiectuz. vt qꝛ album ad hominē hȝ habitudinē per accidēs. ideo ait ꝙ albū aūt est hō. i. ꝙ albū pdicat̃ de homine nō oȝ ꝙ hic accipiat̃ ecōuerso ꝑpositio q̃ȝ sonet littera. sonat autem littera. albū est hō. i. albū subycit̃ homini: ſȝ debȝ exponi albū aūt est hō. i. est pdicatū hoīs. vel pdicat̃ de hoie. i. hec ꝑpositio homo est albus in qua albū pdicatur de

hoie su.est p accñs.nõ aũt q alterũ aliqd sit p accñs.i. non rõne subi.sed est p accñs qm accidit hoi esse albũ .i.qm est accñtalis habitudo pdicati ad subm. ¶ Est g diligẽter notandũ q illa q sunt p se in gñe illa sunt apta nata subyci & suis supiorib' & suis pprietatibus.vt albe do p se subycit colori & p se q̃litati subycit.sic etiã albe do p se subycit pprietatib'.vt si disgregare ẽ pprietas albedinis.ista erit p se albedo disgregat.sic est p se.triã gulus hz tres.nã lz triãgulus sit accñs.hz tñ suas pprie tates.nã vnũ accñs põt esse pprietas alteri' accñtis. ita lz albedo sit accñs hẽt suas pprietates qb' p se subyci tur.vnũ eni accñs põt esse p se subm alicuius fm q de subo loqtur demrator.ea g q sunt p se in gñe sũt apta na ta subyci.nec p accñs est q subyciant. sz qz cõcreta nõ sunt p se in gñe.vt qz iustũ nõ est in gñe sz iusticia. talia & denoĩatiua qz ĩplicant subm.vt iustũ vel album.quia ĩplicant illud in quo est iusticia vl' albedo.iõ talia suby ciunt p accñs.qz non subyciunt rõne sui sed rõne sub qd iplicãt.Si g ea q sunt in gñe subyciunt non põt illi cẽ p accñs rõne subi fm se sz rõne habitudinis pdicati ad subm.cũ g hõ sit qd p se in genere.homo est alb' nõ erit per accñs rõne subi fm se vt rõne alicuius alterius quod iplicat hõ de quo non eẽntialr pdicet. sicut albũ subycit p accñs rõne alicui' alterius qd iplicat de quo non eẽntialr pdicat sz solũ erit p accñs hõ ẽ alb'. qz ac cidit hoi eẽ albũ.i.qz ẽ accñtalis hitudo albi ad hoiem pdicati ad subm. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ **Sunt igitur quedam h' que quidem secun dum se predicantur.**

¶ Ex his q dixerat ↄcludit aliqua esse p se ex qb' pcedit demrator.d. q (sunt igit q̃daz h' que fm se pdicãtur) & sic talia pdicata sunt huius ex qbus pcedit demrator ¶ Dubitaret forte aliquis q̃re distinxerit hic phs iter p se & p accñs.& q̃re voluit eligere ea q sunt p se ex qb' demrator pcedit. ¶ Dõm.q intentio eius in hoc.c.est õndere q demonstrationes non vadunt in ifinitũ. & q ois rei non est demonstratio.Si g demonstrator posset accipe ea que sunt p accñs.qz talia sunt ideterminata & quodãmodo infinita demonstratiões quodãmõ irent in ifinitũ.sz qz accipit ea q sunt p se q in quolibz gñe sũt certa & determinata.ideo ex hoc statiz apparere põt q demrationes non vadũt in ifinitũ. pma g acceptio.vz. q demrãtio pcedit ex imediatis fz veritatẽ magis de seruit huic veritati q ois rei nõ sit demratio.qz erit de uenire ad aliq pma & imediata q fm veritatẽ demrari poterunt. q vo hic z° assumit q distinguit iter p se & p accñs vt ostendat q demratio pcedit ex his q sunt per se magis deseruit huic veritati q demrationes non va dunt in ifinitũ.Est g intentio phi q cũ duplr dicat ali qd p accñs vel rõne subi fz se vel rõne habitudinis pre dicati ad subm.vel ratione hitudinis tm q est dare ali qua per se que non sunt p accñs aliquo istoz modoz.& ex talibus pcedit demonstrator. & qz talia sunt certa & determinata in quolibz genere.iõ est ipoĩe demonstra tiones in ifinitũ pcedere. ¶ Tunc seqtur illa ps.

¶ **Sit igitur c.quidẽ h' q ipsum quidez nõ sit in alio:in hoc autẽ b.sit primo: & non ẽ aliud medium. Iterum.i.sit in e. Sit etiam simili ter & hoc in b. Nunquid ergo necesse est sta re.aut contingit in infinitum ire:**

¶ In q postq̃ assumpsit necessaria ad ppositũ exeqt de itẽro.Circa qd duo facit.qz circa pcessuz in ifinitũ pmo mouet quasdã qõnes.z° exequitur de illis questionib' ibi (Qd quidem igitur non ↄtingit) Circa pmũ duo fa cit.qz pmo mouet h' qõnes fm ascensum & descensum & fm media.z° ostẽdit q tales qõnes i conuertibilibus locũ non habẽt.ibi (Sz i conuertibilibus.) Circa pmũ duo facit. qz pmo mouet tales qõnes in demrãtiõibus affirmatiuis.z° i negatis.ibi (Silr aũt dico & i puatis.) Circa pmũ tria facit fm q in quolibz sillogismo ẽ dare tres terminos.naz pmo mouet qõnes de minori extre mitate.vtz icipiẽdo a miori extremitate ↄtingat in ifi nitũ ascẽdere sursũ.z° de maiori vtz icipiẽdo a maio ri ↄtigat in ifinitũ descẽdere deorsuz.3° de medys vtz iter maiorẽ & minorẽ extremitatẽ possunt eẽ ifinita me dia.z° ibi (Et itez si de.a.).3° ibi (Amplius nunq̃) Di cit g (sit.c.).i.minor extremitas (qd ipm huius non sit in alio).i.q ita sit infimũ q nihil sit sub eo (in hoc aũt c.sit.b.pmo).i.imediate (& nõ ẽ aliud mediũ) & nullũ sit mediũ iter b.a.c. (& itez si sit.i.i.c.) vt hẽt aliq ter t' in.e. (silr & hec).s.e. (sit i.b.nũq igit sic ascẽdẽdo ne cesse est etiã hoc siue in hoc stare aut ↄtingit in ifinituz ire).q.d.hẽant ista q̃ttuor p ordinẽ.c.b.e.ita q.c.sit ulti mũ & supra.c.imediate sit.b. & supra.e. sit.i.&.e. sit supra b. pcedet in ifinitũ sic ascẽdẽdo vel erit stat'. ¶ Dubi taret forte aliqs.qz videt q ista questio nõ sit de miori extremitate sz minor extremitas supponit.& q̃rit vtrũ sit ascendere in ifinitũ fz minorẽ extremitatẽ. ¶ Dõz q ista qõ nõ est de minori extremitate fm se.nec de mi nori extremitate vt ↄparat ad ifeiora. nã loquẽdo de ppõne vli q nũq ↄcludit in tertia figura.accidit miori extremitati ↄpati ad iferiora:sed p se est qd cõparat ad supiora.sic et maior extremitas nõ pprie ↄparat ad su periora.sed ad iferiora.g qd de ascensu magis ẽ ppa mi nori extremitati a q ascẽdit.& qd de descensu magis est ppria maiori extremitati a q descenditur. Rursus qñ aliqd ex vna pte hz finẽ & terminũ.ex alia nõ hz nec fi nẽ nec terminũ:qz ifinitũ ignotũ est.& denoĩatio dz fie ri a noto.nõ dz fieri denoĩatio ab eo q ponit infinituz. sed ab eo q ponit finituz.& qz hic finite & determinate ponit minor extremitas.& q̃rit vtrũ exinde possit ascẽ di in infinituz:a minori.n. extremitate dz denoĩari hec qõ q ponit finita nõ a maiori q ponit nõ finita. Et cum dr q minor supponit:lz supponat fm se nõ supponit fz ascensuz:imo si vellem' possemus dicere q cuz qões sint eq̃les nũero his q vere scim'.& cũ scia sit de passiõe & subo in hac qõne tãq subm se habz mior extremitas. tãq passio maior:vtrũ exinde possit pcedi in ifinitum. erit g questio vtrum hec passio ascẽdere super aliquid infinituz possit ↄpetere huic subiecto.vz. minori extre mitati. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Et iterum quidem sit de.a. nihil predicatur per se.a. autem in c.est primo. medium autẽ in nullo priori. & itẽ.c.sit in i. & hoc in.b. Nũ quid & hoc stare necesse est.an & hoc contin git in infinitum abire:**

¶ Mouet questionem de maiori extremitate in descen dendo.Circa qd duo facit.qz pmo facit qd dictũ est. z° dat drñam inter hãc qõnem & pmissam ibi (Differt aũt) Dicit g (Et iterũ vel & idẽ si de.a.qdẽ).i. de maiori ex tremitate (nihil pdicet p se).i.nihil sit supra ipsum (.a. aũt sit in.c.pmo).i.imediate (medium aũt).i.c.qd erit mediũ iter.a.& alia (sit in nullo priore).i. nõ sit in aliquo priore q̃ in.a.i.sit imediate in a. (&.c.) quod ponit tale medium iter.a.& alia (sit in.i.& hoc) i.i. (sit in.b.).i.ista q̃ttuor se habeãt p ordinẽ in descẽdẽdo a c.in.b. (nũqd necesse est stare hoc) vel stare in hoc (aut) fm modũ hunc.i.fm hũc pcessũ incipiẽdo.s.ab.a. supremo qd nõ hz aliqd superius (ↄtingit in infinitũ ire).i.in infinitũ

descēdere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Differt aūt hoc a priori: qm̄ hoc qdem est. Nunquid contingit incepturū ab hꝰ qꝫ in nullo est altero sed aliud in illo in sursuz ꝛ in infinitum abire. alterūqꝫ iceptuꝝ ab hꝰ qd̄ ipm̄ qdez de alio. de illo aūt nihil predicat̄ i deorsum icēdere si cōtingit ꝛ in ifinitū ire.

¶ Dat dr̄ām iter hāc qōnē ꝛ pcedēte. d. (dr̄t āt huiꝰ). s. qd̄ vel (dr̄t aūt hec a priori). s. qōne (qm̄ hꝰ qdē) qd̄ que est pꝰ posita. i. qd̄ pꝰ ē (nūqd ꝯtigit iceptuꝝ ad hꝰ qd̄ i nullo ē. sꝫ aliqd ē i illo). i. nūqꝫ ꝯtigit icipe ab ifimo (ꝛ i ifinitū sursū ire. alteꝝ āt). i. altera qd̄ ē (icepturū ab hꝰ) . i. a supmo (qd̄ qdē ipꝫ de alio p̄dicat̄. de illo aūt nihil) . q. d. qꝫ altera qd̄ q̄rit vtꝝ icipe ab aliqꝰ sic supmo qꝫ nihil p̄dicat̄ de ipso. sꝫ ipꝫ de alijs ꝯtigit deorsū descēdere ꝛ sic descēdēdo i ifinitū ire. p̄ma igit̄ p̄supponit vltimū ꝛ q̄rit vtꝝ sit in ifinitū ascēdere sursū. zª qd̄ ē ꝛ dr̄t ab altera qꝛ p̄supponit supmū. ꝛ querit vtꝝ sit in ifinitū descendere deorsum. ¶ Deiñ cū dic̄.

¶ Amplius nunqd cōtigit ifinitare media determinatis terminis. Dico aūt vt si a. in c. sit mediū autez ipsoꝝ sit b. ab ipso autez b. a. alterū. sꝫ hoꝝ alia. nunqd ꝛ hoc cōtingit in ifinitū abire. aut ipossibile est.

¶ Mouet qōnez de medijs. Circa qd̄ duo facit. p̄mo fac̄ qd̄ dcm̄ est. zº ondit qd tales qōnes q̄rūt ꝛ ad qd deducāt. ibi (Est aūt ꝛ hoc) Dicit g qꝫ (ampliꝰ) s. ꝯtigit q̄rere de ipsis medijs (nūqd. s. ꝯtingit ifinitare media determinatis extremis) ꝛ exponit se. d. (dico āt vt si. a. sit i. c.) ita qꝫ sint d̄terminata ista extrema. vt nihil sit supra a. ꝛ nihil sit ifra. c. (ꝛ mediū ipoꝝ sit. b.). i. b. sit iter. a. ꝛ c. (ab ipso āt. b. i. ab. a. alteꝝ). i. iter. b. ꝛ a. alteꝝ sit mediū. vtputa. d. (sꝫ ꝛ hoꝝ alia). i. sꝫ ꝛ hoꝝ medioꝝ sine iter hꝰ media sint alia media (nūqd ꝛ hꝰ ꝯtigit i ifinitū abire) ita qꝫ sp erūt media ꝛ medioꝝ media. in ifinitū (aut ipoſſ̄e ē) s. hꝰ i ifinitū pcedere. ¶ Deide cū dicit.

¶ Est autem hoc itendere idē esse. ꝛ si demōstrationes in ifinitū veniāt ꝛ si est demōstratio rei ōis aut adinuicē icludantur.

¶ Ondit qd tales qōnes q̄rāt. ꝛ ad qd deducāt. d. (Est āt ꝛ hꝰ itēdere idē eē) s. si q̄rat̄ (ꝛ si demr̄atōes i ifinituz veniūt. ꝛ si demr̄atio ē ōis rei sur adīuicē icludant̄). i. terient̄ vt hꝫ alia lr̄a. ¶ Notāᵐ āt qꝫ i ifinitis nō ē dare p̄mū vn̄ si mūdꝰ fuissꝫ ab eterno n̄ eēt dare p̄mā pluuiā nec p̄mū hoiez. ita qꝫ nll̄s eēt hō q n̄ eēt genitꝰ ab hoie. ita si ppōnes demr̄atie vadūt i ifinitū. nll̄a erit ppō prima. ꝛ nll̄a erit ppō q̄ possit d̄mr̄ari. sic g idē ē q̄rere vtꝝ accipiēdo ab hoie g vltiatꝰ ē vtꝝ sit dare hoiez ab hoie i ifinitū. hꝰ. n. q̄rere ē idē q̄rere vtꝝ sit dare p̄mū hoiez. ita ēt q̄rere vtꝝ sp ppō possit ꝯfirmari p ppōnē i ifinitū vl̄ n̄. ꝛ q̄rere vtꝝ sit dare p̄mā ppōnē ꝛ idemr̄abilē: vl̄ vtꝝ ōis rei sir d̄mr̄atio ē idē vnū qd̄ aliō. ¶ Nōnᵐ qꝫ qcqd termīat vl̄ ē ipe terminꝰ. vl̄ ē p aliō teriatū. qd̄ āt nec ē terminꝰ. nec ē reducere ipꝫ i terminū nll̄o mō terminare pōt. igit̄ qꝛ si i ppōnibꝰ demr̄aris eēt pcessus i ifinitū nll̄a ppō eēt terinꝰ. nec vllā ppōnē eēt reducere i terminū. nll̄a g ppō teriaret aliā. nec faceꝛ fidē de alia nec vna demr̄atio ꝯfirmaret aliā demr̄atōez. nec terminaret aliā. q̄rere g vtꝝ talia vadāt i ifinitū vl̄ nō ē q̄rere vtrū ppōnes demr̄atiue vna faciat fidez de alia. vel vna termīet ꝛ ꝯcludat aliā vel nō. ¶ Deide cū dicit.

¶ Silr̄ autē dico ꝛ in priuatiuis sillogismis ꝛ ppositionibus. vt si a. non iest b. nulli aūt primo aut ē aliqd ifra cui priori non inest a. vt si ipsi c. qd̄ sit i oī. i. ꝛ nāqꝫ in his aut ifinita sūt in qbus non est priorībꝰ aut statur.

¶ Ondit has qōnes fcās i affirmatis posse fieri i negatis d. (Silr̄ āt dico ꝛ i p̄uatis). i. i negatis (sillr̄is ꝛ ppōnibꝰ vt si. a. qd̄ n̄ iest nll̄i. b. p̄ vl̄ ē i nll̄o. b. p̄. aut ē aliqd ifra) . i. itermediū vt hꝫ alia lr̄a (cui priori n̄ iest. a. vt si n̄ ē i. c. qd̄. c. ē i oī. b. ꝛ iteꝝ ēt hꝰ. c. ē i alio priori vt si. c. ē illō qd̄ ē i oī. i. ꝛ nāqꝫ i his āt ifinita sīt) s. priora (i qbꝰ prioribꝰ n̄ iest) s. a. (aut statur) i talibꝰ ꝛ nō est pcessus in ifinitū. Ut g ista magis pateāt i reris spālibꝰ dicemꝰ qꝫ nullū. b. ē. a. i. nll̄s hō ē q̄ntitas. n̄ iest nll̄i. b. i. nulli hoi p̄. t. imediate aliqd erit ifra. i. itermediū a quo pꝰ remouebit̄. a. i. q̄ntitas. vtputa sit illō. c. i. aīal. qd̄. c. ē i oī. b. i. i oī hoie. si iteꝝ hꝰ. c. i. aīal ē i alio priori. vtputa si aīal ē illō qd̄ ē i oī. i. i oī corpe. erit g i talibꝰ pcessus i ifinitū. ita qꝫ sp erit dar̄ aliqd pꝰ ꝛ aliqd supiꝰ. a qbꝰ prioribꝰ nō ierit. i. a qbꝰ p pꝰ remouebit̄. a. i. q̄ntitas. vel nō erit pcedere i ifinitū. sꝫ erit i talibꝰ starꝰ. ¶ Notanduz aūt qꝫ iō est mediata hec negatiua nullū. b. est. a. i. nullus hō est q̄ntitas. qꝛ aliqd est supra. b. vl̄ qꝛ aliqd ē supra. a. si. n. nec. b. nec. a. eēt i aliq̄ toto ista eēt imediata. nullū. b. ē. a. vt ē ex supiorībꝰ patefactū. si g ē mediata aliqd erit supra b. vl̄ supra a. si āt iō ē mediata. qꝛ aliqd ē supra b. illō g mediū qd̄ erit ifra b. ꝛ a. vl̄ illō mediū qd̄ erit ad pbāᵐ nullū b. ē. a. erit sup b. sit g. c. si āt adhuc nō ē imediata nullū c. ē adhuc erit aliqd supra c. pceder̄ g i ifinitū i negatis ē pceder̄ i ifinitū i affirmatis. qꝛ n̄ eēt c. supra b. ꝛ. i. supra c. ꝛ sic ascēdēdo nullū eēt mediū ex pte b. ad pbāᵐ nullū. b. ē. a. ꝛ qd̄ dcm̄ ē de. b. itelligēdū ē de. a. qꝛ si iō eēt mediata nullū b. ē. a. qꝛ aliqd eēt supra a. qd̄ pꝰs r̄moueret̄ ab ipō b. q̄ a. si adhuc nō eēt ppō imediata. adhuc oporteret dare aliqd supra illō: nō ē g pcessus i ifinitū i negatiuis: nisi qꝛ est pcessus i ifinitū i affirmatis. ¶ Deide cū dicit.

¶ Sꝫ in cōuertibilibꝰ nō silr̄ se hꝫ: non. n. est in eque predicabilibꝰ de quo p̄dicat̄ primo aut vltimo. oia. n. sic silr̄ ad oia se habēt. ꝛ si sint ifinita de ipso p̄dicātia in vtraqꝫ sūt p̄dicata ifinita. Nisi silr̄ cōtigat cōuerti: sꝫ hoc qdem sicut accn̄s illud vero sicut p̄dicamentuz.

¶ Ondit qꝫ tales qōnes i ꝯuertibilibꝰ n̄ hn̄t locū. d. (Sꝫ i ꝯuertibilibꝰ nō hꝫ se sic) qꝫ s. sit ibi. a. assignare supius ꝛ iferiꝰ: nec ē ibi ascēsus nec d̄scēsus. iō ait qꝫ (nō. n. i eq̄ p̄dicabilibꝰ de quo dr̄ p̄ aut vltio. oia. n. ad oia se hn̄t sic silr̄). i. ꝯuertibilr̄ ꝛ eodē mō (ꝛ si sint ifinita) talia. s. cōuertibilia (p̄dicātia de ipso). i. de aliquo ꝯuertibili (in vtraqꝫ) sup pte (sunt talia p̄dicata ifinita). q. d. qꝫ talia p̄dicata erūt i vtraqꝫ pte. i. ita erunt suba sic p̄dicata: ex quo ꝯuertibilia sūt ad oēz ptē poterūt vti. poterit. n. sp i talibꝰ fieri de p̄dicato subm ꝛ ecōuerso (nisi silr̄ ꝯtigat ꝯuerti) falsa est lr̄a. dꝫ dici (nisi nō silr̄ ꝯtingat ꝯuerti) ita. n. hꝫ alia trāslatio ꝛ est correctioꝛ lr̄a q. d. qꝫ poterit eē diuersitas i talibꝰ ꝯuertibilibus si nō silr̄ ꝯuertant̄. i. si nō sint silr̄ ꝯuertibilia (sꝫ hꝰ qdē fꝫ accn̄s). i. ꝯuertant̄ accn̄talr̄ (illud āt sic p̄dicatū). i. ꝯuertat̄ sicut eēntiale p̄dicatū. hoc. n. mō diffinitio ꝛ ppriū ꝯuertunt̄ de aliquo: sed diffinitio ꝯuertit̄ eēntialr̄. ppriū aūt manet de genere accn̄tis. nō est dr̄īs i cōuertibilibus fm sub ꝛ supra: sed solum fm esse essentiale ꝛ accidentale.

¶ Qd̄ qdē igit̄ media nō cōtigit ifinita eē si in sursū ꝛ deorsuz stēt p̄dicamēta maīfestū est.

¶ Postqꝫ phs posuit questiōes de ascēsu ꝛ descensu ꝛ de

medijs. In parte ista exequit̃ de questionibus illis. Circa qd̃ duo facit: q2 p̃mo hõ questiones abbreuiat reducẽdo eas ad pauciores. 2° questiones abbreuiatas determinat. ibi (Sed q̃ in illis sillogistice.) Propter primuz sciẽdũ q̃ hõ questiones abbreuiant̃ dupliciter. p̃mo q2 questiones de medijs reducunt̃ ad q̃stiones de extremis: q2 si nõ est incipiendo a maiori extremitate descendere in ĩfinitũ nõ erũt media infinita. nõ igitur possunt esse media infinita: nisi q2 vel est infinitus ascẽsus icipiẽdo ab extremo infimo. vel est infinitus descẽsus incipiẽdo a supmo extremo. 2° abbreuiant̃ hõ q̃stiones: q2 questiones de p̃uatiuis reducunt̃ ad q̃stiones de affirmatiuis. nã vt supra diximus nõ põt esse infinitus p̃cessus in negatiuis: nisi q2 est ĩfinit⁹ p̃cessus in affirmatiuis. duo ergo facit f̃m q̃ hic duplici mõ abbreuiat hõ q̃stiones. nã p̃mo facit hoc reducẽdo q̃stiones de medijs ad q̃stiones de extremis. 2° reducendo q̃stiones de negatiuis ad q̃stiones de affirmatiuis. ibi. (Manifestũ est autẽ.) Circa p̃mũ tria facit: q2 p̃mo p̃ponit qd̃ intẽdit. 2° exponit qd̃ dixerat. 3° p̃bat intẽtũ. 2ª ibi (Dico autẽ) 3ª ibi (Si eni a.) Dicit ergo (manifestũ est quidẽ q̃ nõ contingit media infinita eẽ si stẽt p̃dicata in sursuz ⁊ deorsuz) .q.d. q̃ cũ est stat⁹ in extremis q̃ nõ cõtingit in infinitũ nec ascẽdere nec descẽdere. hoc erit status in medijs q̃ nõ erũt infinita media. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Dico aũt sursuz quidẽ qd̃ vl'e magis est. deorsuz autẽ qd̃ particulare est.

¶ Exponit qd̃ dixerat. exponit. n. qd̃ ẽ ire sursuz ⁊ qd̃ deorsum. d. (dico aũt sursuz qd̃ est magis vl'e) hoc erit enim ire sursuz icipere a magis particulari: ⁊ ire in magis vl'e (deorsũ aũt) su. ire (ẽ i magis p̃ticulare.) ¶ Notandũ aũt q̃ sicut eadẽ ẽ via q̃ itur ab athenis ad thebas ⁊ a thebis ad thenas. attñ dr̃t f̃m modũ se hñdi: vl' f̃z modũ incipiẽdi ⁊ finiẽdi viã: q2 vna icipit ab athenis ⁊ finit̃ i thebas. alia a thebis ⁊ finit̃ in athenas: vt declarat hz in 3° phycoz. sic idẽ ẽ spaciũ p̃ qd̃ descẽdit̃ ⁊ ascẽdit̃ i linea p̃dicamẽtali. sed illud spaciũ vt est ascẽsus incipit a particulari ⁊ tendit in magis vniuersale: vt est descẽsus se hz ecõuerso. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Si. n. a. p̃dicãte de. c. ĩfinita sũt media in qb⁹ est b. manifestũ ẽ q̃ cõtigit vtiq3 ab a. ad c. in deorsuz alterũ de altero p̃dicari i ĩfinitũ. añq3 eni in c. veniat ĩfinita sũt media. ⁊ a. c. in sursuz ĩfinita añq3 in a. veniat. Quare si b. ĩpossibilia sũt: ⁊ ipsi⁹. a. ⁊ c. ĩposs'e ẽ ĩfinita eẽ media.

¶ Probat p̃ncipale ĩtẽtũ. Circa qd̃ duo fac̃: q2 p̃ fac̃ qd̃ dictũ ẽ. 2° remouet quãdã cauillationẽ circa h⁹ fieri poss'ez ibi. (Neq3 eni.) D̃c̃ g̃. (Si. n. a. p̃dicãte de c. ĩfinita sũt media i qb⁹ ẽ b.) .i. significant̃ p̃ b. (manifestũ ẽ q̃ contingit vtiq3: q̃ ab a. ad c. i deorsũ alterũ de altero p̃dicari i ĩfinitũ añq3 veniat i c. ĩfinita media sũt. ⁊ a c.) .i. ab ĩpo c. (i sursũ ĩfinita) su. cõtigit ptrãsire: (q2 si hec ĩposs'ia ⁊ ipsi⁹ a. ⁊ c. ĩposs'e ẽ eẽ infinita media.) ¶ Notãdũ aũt ĩtẽtionẽ p̃hi eẽ q̃ ẽ ĩposs'e ĩfinita media eẽ. s3 oz eẽ statũ i extrẽis. vt ponam⁹ q̃ extrẽa sũt. a. ⁊ c. i. suba ⁊ hõ. media sũt corp⁹ aĩatũ ⁊ aĩal ⁊ cetera talia q̃ oĩa figurent̃ p̃ b. cõstat aũt q̃ añq3 deueniat̃ ab a. in c. i. a suba i hoiez q̃ oz oĩa. b. i. oĩa media ptrãsire. ⁊ q2 talia sũt ĩfinita: ĩfinit⁹ g̃ poterit esse tal' dscẽsus. nũq3 g̃ icipiẽdo ab a. deueniem⁹ i. c. q2 nõ cõtigit ĩfinita ptrãsire. h⁹ aũt ẽ cõ ypothesiz. positũ ẽ eni descẽsuz eẽ finitũ. si g̃ descẽsus ẽ finit⁹ oz q̃ media sint finita. hoc. n. eẽt si icipem⁹ a. c. i. ab hoiẽ: ⁊ ascẽderem⁹ in a. i. in subaz. infinita. n. eẽt ptrãsire. si g̃ sunt hec ĩposs'ia q̃ sit ascẽsus finit⁹ ⁊ descẽsus finit⁹ neẽ ẽ inter. a. c. eẽ media finita ex q̃ põim⁹ ascẽsũ ⁊ descẽsũ. ¶ Nõndũ ẽt q̃ qdã text⁹ hñt hic cõtigit. hñt. n. talẽ lr̃az. manifestũ ẽ q̃ cõtigit vtiq3 q̃ ab. a. ad. c. alterũ de altero cõtigit p̃dicari ĩfinitũ. s3 ibi nõ dz eẽ nisi sel' cõtingit: vt p3 ex alia trãslatiõe q̃ in hoc hz correctiorẽ lr̃az. ¶ Notãdũ aũt q̃ cõiter textus hñt q̃re si. b. i. sũt. ⁊ ẽ corrupta lr̃a. dz dici si h⁹ nõ hz alia trãslatio cũ q̃ vellet posset sic nr̃az exponere lr̃az. q̃re si b. i. si media ĩposs'ia sũt su. ptrãsire si ponant̃ ĩfinita ipsi⁹ a. ⁊ c. ĩpossi'e ẽ esse infinita media. q2 su. ponit̃ poss'is trãsitus ab. a. in. c. ⁊ ecõuerso. ¶ Deinde cuz dicit.

¶ Neq3 eni si aliqs dicat q̃ hec qdẽ q̃ sunt a. b. c. cõtinẽtia sunt adiuicẽ: quare necesse est media esse finita. illa vero nõ accipere.

¶ Remouet quãdã cauillationẽ q̃ circa p̃dicta fieri poss'z circa qd̃ duo fac̃: q2 p̃ põit hõ cauillationẽ. 2° eã remouet ibi. (Nihil dr̃t.) Dic̃ g̃ q̃ (neq3 ẽ supple dr̃ia si aliqs dicat qd̃ h' qdẽ q̃ sũt. a. b. c.) .i. si media ⁊ extrẽa q̃ itelligun tur p̃. a. b. c. (sũt adiuicẽ cõtigẽtia) .i. pxia ⁊ p̃pinq̃ (q̃re neẽe ẽ media) su. talia eẽ accipe. i. eẽ (finita) .q.d. q̃ si. a. b. c. i. si media ⁊ extrema sũt adiuicẽ cõtingẽtia vel cõñter se habẽtia cõtingit talia media eẽ accipere. i. eẽ finita. s3 si nõ sũt cõtigẽtia vel cõñr se hñtia supplẽdũ ẽ q̃ diceret cauillator q̃ põt eẽ ĩfinita media. ¶ Nõn⁹ q̃ per a. c. itelligit extrema p̃. b. media. igit̃ a. b. c. eẽ adiuicẽ cõtigẽn a ẽ media iter se ⁊ media cũ extremis eẽ adiuicez .i. cõtingẽtia i. cõtinua vl' cõñr se hñtia. ¶ Notãdũ ẽt vt3 cauillatiõis h⁹ in hoc cõsistere. nã iter duo extrema põt eẽ media ĩfinita: q̃ nec iter se nec cũ extremis sũt cõtinua nec cõtigẽtia: nec cõñr se hñtia. vt iter duo puncta extrema sunt ĩfinita pũcta media q̃ nec iter se net cũ extrẽis sũt cõtigẽtia. cauillaret g̃ aduersari⁹ q̃ si. a. b. c. i. si media adiuicẽ ⁊ cũ extremis sũt cõtigẽtia. i. cõtinua vel cõtigua vl' cõñr se hñtia neẽe ẽ talia media eẽ accipe. s3 si nõ sũt cõtigẽtia põt eẽ ĩfinita. s3 vt patebit dũ tñ sint media in actu nihil refert ponere ea cõtigẽtia vl' ñ põere. ¶ Notãdũ ẽt q̃ i his qb⁹ itur in ĩfinitũ ẽ accipe media p̃xia: vt si mũd⁹ fuisset ab etemo. icipiẽdo ab h⁹ die vltio i q⁹ sum⁹ possem⁹ semp̃ accipe diẽ aliũ: ⁊ hoc i ĩfinitũ: nũq3 tñ deuenirem⁹ ad diẽ p̃mũ. h⁹ tñ nõ obstãte dies se hñt cõñr: q2 stati post vnã diez ẽ alia dies. si. n. sic eẽt poss'e q̃ mũd⁹ fuisset ab etemo ⁊ eẽt dare p̃mã diẽ sp̃ possemus accipe diẽ post diẽ: nũq3 tñ deuenirem⁹ ad hãc vltimã diẽ. ⁊ in talib⁹ q̃ vadũt in ĩfinitũ nihil dr̃t accipe cõñr vl' nõ cõñr: vt p3 in nũeris. possũ. n. sp̃ accipe cõñter ⁊ dicere vnũ duo tres q̃tuor: ⁊ sic in ĩfinitũ. ⁊ possum accipe nõ cõñter ⁊ dicere q̃nq3 decẽ q̃ndeciz. ⁊ sic in ĩfinitũ. in hoc ẽ aũt dr̃ia: q2 accepta sũt finita. s3 postea q̃ sũt accipiẽda sũt ĩfinita. si g̃ accipiant̃ talia cõñter vel nõ cõñr semp̃ q̃ postea accipiẽda sũt: sũt ĩfinita. ⁊ nunq3 ĩcipiẽdo ab vno extremo ex quo ĩfinita sũt media nunq3 deueniem⁹ ad aliud extremũ siue accipiant̃ media cõñter siue nõ cõsequẽter. accepta. n. erũt finita: sed q̃ postea accipiẽda sũt erunt semp̃ infinita. vel ergo dõm q̃ nõ sit status in extremis ⁊ q̃ nõ sit deuenire ab extremo ad extremũ: vl' si est deuenire ab extremo ad extremum: op3 q̃ media sint finita. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nihil differt. quod vtiq3 accipio eoruz que sunt. b. erit ad. a. aut ad. c. aut infinita media aut non a. aut si quo iam primo sunt infinita. siue statim siue nõ statĩ. nihil differt. que. n. sunt post hoc infinita sunt.

¶ Soluit cauillationẽ dictã dicẽs: q̃ (nihil differt) .i. nihil refert su. sic cauillare (q̃. n. vtiq3 accipio eoruz que sunt. b.) .i. si accipio aliqua eorũ que sunt. b. (erit ad. a.

aut ad.c.infinita media aut nō).q.d.ꝙ vel erūt infinita media iter.b.⁊.a.⁊ nō inter.b.⁊.c.aut nō erūt infinita media iter.b.⁊.a.ſ3 iter.b.⁊.c.⁊ ſubdit(a quo).i.ex quo (iā p̄mo ſūt finita).i.iā poſitū eſt p̄mū ꝙ ſint media infinita(ſiue) accipianť talia media(ſtati).i.ꝯñter ſe habētia(vel nō ſtatim).i.non ꝯñter ſe habētia(nihil differt.nā que aūt ſunt poſt infinita ſunt.) ¶ Notādū autē.ꝙ per.a.c.vt ſupra dicebať itelligit extrema.p.b.media.ſi ergo.b.i.ſt media ſunt infinita.vel erūt ifinita ad .a i.reſpiciendo.c. vel non ſu.erūt infinita ad.a. vel non erūt infinita ad.c.pōt eni ꝯtingere ꝙ hꝫ media nō ſunt infinita ad.a.ſt ſunt infinita ad.c.⁊ pōt ꝯtingere ecōuerſo ꝙ hꝫ media nō ſunt infinita ad a.c.ſi ſūt ifinita ad.a. oꝫ iñ vel ad.a.vel.c.infinita eſſe.aliter eni talia nō eēnt media infinita.q̄liuercūqꝫ tñ inter.a.⁊.c.i.iter duos terminos ponanť infinita.b.i.infinita media:dum tñ talia media ſint in actu.nihil tñ refert ponere talia media cōtinua vel nō ꝯtinua.nā quocūqꝫ mō ponanť impoſſe eſt inter duos terminos eē infinita media in actu.qꝛ gcqd eſt iter duos terminos eſt terminatū gcqd eſt terminatū eſt finitū.ſi ergo iter duos terminos eſſent ifinita in actu infinita eēnt finita. ¶ Dubitaret forte aliqs.quōoꝫ ipſius.b.ad.a.aut ad.c.infinita media eē aut nō eſſe. ¶ Dicēdū ꝙ poſitū eſt in ſuppoſitione p̄ma ꝙ inter.a.⁊ c.ſint infinita media.ponamꝰ ꝙ per.a.itelligať vnitas. per.c.numerus ſup̄mus.ſt eēt talē numerū dare.p.b.numeros itermedios.ſi ergo accipio aliqd eoꝝ que ſūt.b.i. aliquē numerū itermediū:vtputa.denariū vl'erūt ipſiꝰ b.i.ipſiꝰ denarij ad.a.i.ad vnitatē finita media ⁊ ad ipꝫ .c.infinita aut ecōuerſo.g̊ ipſiꝰ intermedij ad.a.poſſunt eſſe media finita vel infinita.⁊.c.pñt eē finita vel infinita.ita tñ ꝙ ſi ad vnū terminū.b.hꝫ media finita ad aliū terminū habebit ifinita.ſemꝑ enī in talibꝰ media accepta ſunt finita ⁊ accipiēda ſunt infinita.ſi g̊ hō poſſet incipere ab vtroqꝫ termino ab vtroqꝫ poſſet accipe finita ⁊ infinita.verū qꝛ nō eſt poſſe ꝙ incipiať ab vtroqꝫ ē poſſibile ꝙ mediū acceptū ad vtrūqꝫ terminū habeat habitudinē finitā ⁊ infinitā.ſt ergo icipio ab.a.i.ab vnitate mediū acceptū:vtputa denariū habebit ad vnitatē finitam habitudinē:⁊ erūt finita media iter denariū ⁊ vnitatē.ad.c.aūt.i.ad ſup̄mū numerū habebit habitudinē infinitā:⁊ erūt infinita media iter ea.⁊ ſi eēt poſſe ꝙ iciperet a.c.i.a ſup̄mo numero numerus acceptꝰ ex pte.c. haberet finitā habitudinē ad.c.⁊ infinitā ad.a. phs g̊ in lectiōe ſua p̄ſupponit poſitionē aduerſarij.vꝫ.ꝙ.a.⁊.c.dicant determinatos terminos:⁊ ꝙ a quolibet poſſet incipi ꝙ ſi ſic eſt mediū acceptū poterit hr̄e finita ⁊ infinita media ad.a.⁊ etiā ad.c.ita tñ ꝙ ſi ad vnū hꝫ finita ad aliud habebit infinita:vt ſi incipiť ab.a.erit finitas ex pte a.⁊ infinitas ex parte.c.vt denariꝰ q hꝫ finitā habitudinē ad vnitatē:⁊ infinitā ad ſup̄mū numerū.⁊ ſi eēt poſſibile ꝙ inciperet a.c.i.a ſup̄mo numero ⁊ acciperet aliqs numerꝰ intrinſecus.ita ſe hr̄et ad ſup̄mū numerū:ſic denariꝰ ad vnitatē eēt hitudo ecōtrario:qꝛ tunc.b.i.numerꝰ ille itermediꝰ hr̄et finitā hitudinē ad.c.⁊ ifinitā ad a.pꝫ g̊ quō i talibꝰ pñt eē media finita ⁊ ifinita. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. qd vult ſibi phs cū ait. ꝙ ex quo iā p̄mū ſūt infinita media ſiue accipianť media ſtatim ſiue nō ſtatiꝫ nihil differt:qꝛ que ſūt poſt ifinita ſūt. ¶ Dicēdū ꝙ hoc dictū phi aſſūptū eſt ad ſoluēdā cauillationē aduerſarij.Dicit.n.phs ⁊ verū eſt ꝙ nō eſt poſſe ꝙ ſit ſtatus in extremis:⁊ ꝙ ſit poſſibile ꝓcedere ab.a.i c.vel ecōuerſo.⁊ tñ ipſa.b.i.ipſa media ſint ifinita:qꝛ tūc ꝯtingeret ifinita ptrāſire.cauillaret aūt aduerſariꝰ ꝙ ſi accipianť ipſa.b.i.ipſa media ꝯtingētia ⁊ ꝓxima.impoſſibile eſt eē poſſeꝫ ꝓceſſuꝫ ab.a.ad.c.⁊ talia media eſſent infinita:ſi diceret aduerſarius ꝙ nō eſt accipe talia media ſic ꝓxima ifinita iter.a.⁊.c.ſed media nō ꝓxima diceret aduerſariꝰ pñt eē ifinita:⁊ nī erit poſſe ꝓceſſus ab a.ad.c.⁊ ecōuerſo.Ad qō reſpōdet phs ꝙ ex quo p̄mū.i. ſm ſuppoſitionē p̄mā.i.p̄ncipalē aduerſarij ſunt infinita media.nō refert accipe talia media.ſtatim.i. ꝓxima. vel nō ſtatim.i.nō ꝓxima.ſtatim enī poſt binariū ē ternarius poſt ternariū eſt q̄ternarius.ſi g̊ inter vnitatē ⁊ ſup̄mū numerū accipianť iſta intermedia binariꝰ ternarius: ⁊c.accipianť media ſtatim:ſꝫ poſt binariū nō ſtatim eſt denarius.⁊ poſt.10.nō ſtatim ſūt.15.accipiēdo eniꝫ tales numeros itermedios.vꝫ.5.10.15.20.⁊ ſic in ifinitū ꝓcedēdo accipiunť media nō ſtatim.nō refert aūt ex quo media ſunt ifinita:ſiue accipianť media ſtatim ſiue non ſtatim.īcipiēdo eni ab vnitate:⁊ dicendo vnū duo tres. ſic ꝓcedēdo ⁊ ſic accipiēdo media ſtatim deueniemꝰ ad numerū ſup̄mū:ſic accipiēdo etiā media nō ſtatim.⁊ dicēdo vnꝰ.5.10.15.⁊ ſic ꝓcedēdo nunq̄ꝫ deueniemꝰ ad ſup̄mū numerū.ſemꝑ eni accepta erūt finita ⁊ q̄ ſūt poſt.i. accipiēda erūt ifinita. nō eſt g̊ poſſe ꝙ aliqs poſſit ꝓcedere ab.a.⁊.c.⁊ ecōuerſo.i.ab vnitate in ſup̄mū numerum vel econuerſo:⁊ tamē ſint infinita media inter.a.⁊.c.ſi illa media ſint ꝓxima ſiue nō ꝓxima.ſi ergo eſt ſtatꝰ in extremis.i.ſt eſt poſſe ꝓceſſus ab extremo in extremū oꝫ ꝙ ſit ſtatꝰ in medijs.⁊ ꝙ ſint finita media. ſiue accipianť talia media ꝓxia ſiue nō ꝓxima. ¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs.qꝛ vꝛ verū eē dictū aduerſarij.vꝫ.ꝙ poſſunt eē determiata extrema:⁊ pt eē trāſitꝰ ab extremo in extremū.⁊ pñt eē ifinita media iter extrema:dū tñ illa media nō ſint ꝓxima adīuicē vel non ſint ꝯñter ſe habētia:vt pōt eē trāſitꝰ ab vno capite linee ad aliud caput:⁊ tñ in linea ſūt ifinita puncta:ſꝫ illa puncta non ſe habēt ꝯñr.qꝛ pūctus pūcto nō eſt ꝯtinuꝰ:neqꝫ ꝯtiguꝰ neqꝫ ꝯñt ſe hñs. ¶ Dōꝫ ꝙ nō eſt locutio hic de medijs in potētia.ſꝫ de medijs in actu. ipoſſe ē aūt media ifinita eſſe in actu iter aliqua extrema ⁊ eē poſſibilem tranſitū ab extremo i extremū ſiue illa media ſint ꝯñter ſe habentia ſiue nō. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifeſtuꝫ aūt ⁊ in priuatiua demonſtratione quoniā ſtatur. Siqdem ſtatur in p̄dicatiua ſtať in vtriſqꝫ. Si ab vltimo.n.nō cōtingens neqꝫ in ſurſum ab eo in quo ſtať ire in infinitum. Dico aūt in quo ſtatur ꝙ ipſuꝫ quidem in alio nullo eſt. ſꝫ in illo aliud. vt c. Neqꝫ a primo in id in quo ſtatur velut vltimum. dico aūt primum ꝙ ipſum quidem de alio: ſed de illo nullum aliud. Si igitur hoc erit in negatione ſtabitur.

¶ Abbreuiat hꝫ q̄ſtiōes reducēdo p̄uatiuas ad affirmatiuas.Circa qō duo facit.qꝛ p̄mo ꝓponit qō itēdit.2ꝰ probat ꝓpoſitū.d.(manifeſtū ē aūt.⁊ in p̄uatiua demōſtratione:qm̄ ſtať ſiqdē in p̄dicatiua).i.in affirmatiua(ſtať in vtriſqꝫ)in vtrāqꝫ ptē in ſurſū ⁊ deorſuꝫ.q.d.ꝙ ſi ſtať in affirmatiua in ſurſū ⁊ deorſū ſtabiť in negatiua i ſurſū ⁊ deorſuꝫ.qō declarat in termis.d. (ſi autē ab vltimo) .i.ab ifimo(in quo ſtať).i. vltra qō nō ē deſcenſus(nō ꝯtingens nec in ſurſū in infinitū ire)⁊ exponit ſe qd appellet vltimū in quo ſtať.d.(dico aūt).i.voco vltimū ſu.(in quo ſtať qō ipm qō qdē in nullo alio eſt).i.de nullo alio p̄dicať (ſed in illo aliud).i.ſꝫ alia p̄dicanť de ipſo .q.d.ꝙ ſi eſt ſtatus in aſcendēdo ⁊ ſu. ſi ēt eſt ſtatꝰ in deſcendēdo(vt nec a p̄).i. a ſupremo ⁊ vlī eūdo ſu.(i id in quo ſtatur velut in vltimū)⁊ pticulare vt.ſ. ſic pro

cedendo nõ sit abire in infinitũ ꝛ exponit se qd appellet primũ.d.(dico aũt).i.voco(primum qd ipsum qdẽ) sũ.de alio predicat᷑.(sed de ipso)sũ.(nihil aliud)dicit᷑ (si igit᷑ hoc erit).i.si erit status in affirmatiua ꝙ nõ contingat in infinitum ire.nec in sursuz nec in deorsuz(ꝛ in negatiua stabit᷑)sũ.in sursuz ꝛ in deorsum.

¶ Triplr.n.demõrat᷑ nõ eẽ.aut.n. in quo ẽ.c.b. omni iest. Sz in quo ẽ.b.nulli iest.a. Ipsius qdẽ igit᷑ b.c. Et semꝑ alteri⁹ distãtie necesse est ire i imediata. ꝑdicatiua.n.hec distãtia.

¶ Postq̃ phus pposuit hanc veritatez ꝙ sit est status in affirmatiua ꝙ est etiã in negatiua. In parte ista supponendo statũ in affirmatiua ꝓbat statũ in negatiua. Circa qd tria facit.qꝛ ꝑmo facit qd dcm̃ est. 2° remouet cauillationẽ quãdam.3° epilogat circa determinata. scda ibi.(Manifestum aũt.)tertia ibi.(Quod quidẽ igit᷑) Circa primum tria facit fm ꝙ ꝑuatiua in triplici figura cõcludi potest.ꝑmo ergo ostẽdit ꝙ in ꝑuatiua sit status put ꝯcludit᷑ per ꝑmã figurã.2° put concludit᷑ ꝑ secundam.3° put ꝯcludit᷑ ꝑ tertiaz.secunda ibi.(Iteꝝ si.b.) tertia ibi.(Tertius aũtẽ est.)Dicit ergo ꝙ.(tripliciter .n.demõrat᷑ nõ esse).i.ppõ negatiua.Dic ergo ꝑmo qũo tale nõ esse.i.talis ppõ negatiua.ostẽdat᷑ ꝑ ꝑmã figurã. Circa qd duo facit.qꝛ ꝑmo ex suppõne facta ait ꝙ in prima figura sit status quãtũ ad ppõnẽ affirmatiuã. 2° ex hoc ꝓbat ꝙ sit status quãtuz ad negatiuã ibi.(Si alterũ.)Dicit ergo.ꝙ(aut.n.)sũ.nõ eẽ.a.in.c.(qꝛ in quo qdẽ est.b.ꝯtingit).i.inesse omni.b.c.hec ẽ minor.oẽ.c.est .b.(sz.a.iesse nulli in quo ẽ.b.).i.nullũ.b.est.a.ecce maior.fiet ergo talis sill'us in ꝑma figura.nullũ.b.est.a.oẽ c.est.b.ergo nullũ.c.est.a.si ergo ꝑmissas huius silli volumus reducere ad immediatas(ipsius qdẽ igit᷑.b.c.) .i.ipsius minoris q̃ est affirmatiua(ꝛ semꝑ alterius spacij).i.quãtũ cũq3 accipiat᷑ esse alterius ꝛ alterius spacij .i.siue magni siue parui(necẽ est ire in imediata.ꝑdicatiua.n.est hec distãtia).q.d.ex quo suppositũ est ꝙ in affirmatiuis itur in imediata.b.c.qualecũq3 hẽat spatiuz siue magnũ siue paruuz ex quo affirmatiua ẽ reducere ad imediata ꝛ ad aliqd i quo sit status. ¶ Notãdũ aũt ꝙ si vellẽ ꝓbare nulluz.c.est.a.i. nullus hõ est q̃titas ꝛ assumere ꝑ medio.b.ppõ.b.c.posset eẽ magne distãtie ꝛ parue.magne qdẽ si ꝑ.b.acciperet᷑ suba.parue vo si ꝑ b. acciperet᷑ animatũ.nã nõ est tãta distãtia inter hominem ꝛ aĩatũ q̃ta est iter hoiez ꝛ subaz.attñ ẽ q̃tũcũq3 accipiatur.b.c.minor alterius ꝛ alterius spatij ex quo affirmatiua est ꝑ suppositionẽ factaz reducet᷑ ad propositionẽ immediatã. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed alteꝝ manifestuz ꝙ si in alio nõ ẽ priori vt in.d.hoc idigebit in oi.b.eẽ.ꝛ si iteꝝ i aliquo ipõ.d.priore nõ fuerit illud indigebit in oi.d.eẽ. Quare qm̃ in deorsuz stat᷑ ꝛ in sursuz stabit᷑: ꝛ erit qd̃dã ꝑncipiũ i quo ñ erit.a.

¶ Oñdit quo mõ reducat᷑ negatiua.vt qũo reducat᷑.nullum.b.est.a.i.nullũ aĩatũ est q̃titas.ideo ait (Sed alterũ).i.sz ppõ altera.vtputa.negatiua.vz.nullũ.b. est.a. (manifestũ est ꝙ si)sũ.a.i.si q̃titas(si nõ est in alio priori.vt in.d.).i.si q̃titas non est.i.remouet᷑ ab ipso. d.i.ab ipso corpore ꝑusquaz ab ipso.b.i.ab ipso inaĩato(idigebit).i.oportebit(hoc).i.d.siue corpus(eẽ i omni.b.).i. omni inaĩato(ꝛ si iteꝝ)sũ.a.i.q̃titas(nõ fuerit in alio ꝑori ab ipso).i.si q̃titas remouebit᷑ ꝑus ab alio.vtputa a suba ꝑusq̃.a.d.i.ꝑusq̃ a corpore(indigebit).i.oportebit sũ.subam(eẽ in omni.d.quare qm̃ in deorsuz stat᷑ ꝛ i sursũ stabit᷑).q.d.ꝙ si ẽ stat⁹ i sursuz ꝙ ꝛ i deorsũ sũ,i affirmatiuis.cũ q̃ hoc mõ negatiua reducat᷑ ad imediatã accipiẽdo semꝑ aliqd sũ.fm ppõnẽ affirmatiuã si ẽ status in affirmatiuis.opz ꝙ sit status in negatiuis.ꝛ qꝛ sic est(erit qd̃dã ꝑncipiũ).i.qd̃daz ꝑmũ(i quo nõ erit).i. negabit᷑ sup.a.i.quãtitas.q.d.ꝙ erit dare aliquid a quo primo negabit᷑ quãntitas ꝛ ibi erit status. ¶ Notanduz ꝙ si aliquid remouet᷑ ab aliquo.vtputa. si quantitas remouet᷑ ab homine.ꝛ si ex hoc format᷑ ppõ negatiua mediata.hoc nõ est nisi qꝛ hõ est in aliquo supiori. vtputa. in aĩali in quo prius nõ est quantitas.prius.n. non est.i. ꝑus remouet᷑ vel prius negat᷑ quãtitas ab aĩali q̃ ab homine. Rursus si adhuc ista nõ ẽ imediata.nullũ aĩal est q̃titas.hoc est qꝛ aliqd est supra aĩal a quo prius remouet᷑ quãtitas q̃ ab aĩali.hoc ergo mõ mediata reducit᷑ ad imediata in negatiuis ascẽdẽdo fm lineã ꝑdicamentalẽ in affirmatiuis.ꝛ qꝛ status est in affirmatiuis oz ꝙ sit status ꝛ i negatiuis. ¶ Notãdũ etiã ꝙ vltimũ ꝛ infimũ appellat illud in quo stat᷑.nã ad sensuz est notũ aliq̃ eẽ indiuidua ꝛ de nũero singulariũ q̃ de nullo subo dñr iõ loq̃ns de statu in deorsuz q̃si de magis noto ait: qm̃ i deorsuz stat᷑ ꝛ in sursuz stabit᷑. igr̃ cuz dcm̃ sit ꝙ mediata hoc mõ reducit᷑ ad imediata i negatiuis. qꝛ si ꝑ accipitur sursuz fm lineã ꝑdicamẽtalẽ in affirmatiuis si stat᷑ sursuz i affirmatiuis oz deuenire ad imediatã in negatiuis.erit ergo ꝑncipiũ in quo nõ erit.a.i. oz dare aliqd in in quo ꝑmuz remouebit᷑. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Iterum si.b.quidẽ in omni.a.ꝛ in.c.autem nullo.a.in c.nullo erit.

¶ Oñdit qũo in negatiua sit status ꝑut cõcludit᷑ ꝑ secundam figurã. Circa qd tria facit.qꝛ ꝑmo oñdit quõ negatiua hz ꝯcludi ꝑ secũdã figurã. 2° declarat quot modis talis negatiua hz reduci ad imediata. 3° spãliter manifestat quõ reducat᷑ ad imediata ꝑ secundã figurã. scda ibi.(Iteꝝ hec.)tertia ibi.(Secundus aũt.)Continuetur aũt sic.Dcm̃ est quõ ꝯcludat᷑ negatiue negatiua ꝑ figurã ꝑmã.restat ergo dõm qũo ꝯcludat᷑ ꝑ secũdã.iõ ait (Iteꝝ si.b.qdẽ in omni.a.)hec est maior.vz.omne.a.ẽ .b.(in nullo.c.).i.ꝛ.b.sit in nullo.c.hec ẽ minor.s.nulluz .c.ẽ.b.(erit)sũ.ꝯclusum ꝑ scdam figurã(a.in nullo.c.) .q.d.ꝙ.si.b.mediũ de.a.ꝛ de.c.ꝑdicet᷑ in ꝑmissis de vno affirmatiue.ꝛ de alio negatiue ꝯcludet᷑ ꝑ secundã figuram.nullũ.c.est.a. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Iteꝝ hoc si oz mõstrare manifestuz est: qm̃ aut ꝑ sursuz modũ mõstrabit᷑ aut ꝑ hunc aut ꝑ tertiũ. Primus quidẽ igit᷑ dictus ẽ.

¶ Ostendit qũo propositio negatiua cõclusa in secunda figura possit reduci ad imediata.d.ꝙ(iteꝝ si oporteat hoc demõstrare)reducendo.s.ad immediata(manifestũ est ꝙ aut mõstrabit᷑ ꝑ sursuz).i.ꝑ ea q̃ dicta sunt sursum.i.ꝑ ꝑmã figurã(aut ꝑ hanc).i.ꝑ secundã figuram. (aut ꝑ tertiũ).i.ꝑ tertiã figurã(ꝑmus quidem modus dictus ẽ)de 3° sũ.dicetur infra. Restat sũ. dicere de 2°. ¶ Notãdum aũtẽ ꝙ ꝯcl'o negatiua ꝯclusa in quacũq3 figura hoc mõ reducitur ad imediata.qꝛ si ꝯcludit᷑ negatiua.oz ꝙ ꝯcludat᷑ ꝑ aliquã negatiuã.tunc q̃reret᷑ de illa negatiua. vtꝝ sit imediata vel nõ ꝙ si nõ. cõcludet᷑ ꝑ aliã negatiuã.donec deueniatur ad imediata.vbi gratia.si fiat talis sill'us in secunda figura vt ipse phus facit.omne.a.est.b.nullum.c.est.b.ergo nullũ.c.est.a.hec negatiua nullum.c.est.a. conclusa est per hanc negatiuaz.nulluz. c.est.b.si ergo ista negatiua est immediata. nullũ.c.est b.hẽtur intẽtũ:sz si nõ est imediata. ꝛ iteruz oz demõstrare hoc.vz.ꝙ nullũ.c.sit.b.vel hoc erit ꝑ primã figurã vel ꝑ scdaz.vel ꝑ tertiã.qũo aũt fiat ꝑ ꝑmaz dcm̃ ẽ,qũo aũt ꝑ tertiã.dicet᷑ infra.ꝯnis est,ergo dicere

quo modo fiat per secundā. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Secundus aūt demōstrabit. Sic aūt vtiq̄ demonstrabit vt q̄ d. in. b. omni est. In. c. aūt nullo. Si necesse est aliquid esse in. b. ⁊ iterū si hoc i. c. nō erit. Aliud vō i. d. q̄ in. c. nō ē. Igit̄ qm̄ eē sp̄ in supiori stat̄ stabit ⁊ nō eē.**

¶ Declarat quō hoc fiat p secūdā figurā. nam si p. b. pbat̄ .a. nulli inesse. c. vtputa si p. b. i. si p aīal qd̄ iest oi. a. i. oi homini. ⁊ nulli. c. i. nulli q̄ntitati. pbat̄ q̄ nullū. c. sit. a. i. nulla q̄titas sit hō. vtputa. si fiat talis sill̄us. omne. a. ē .b. i. omnis hō est aīal. nullū. c. est. b. i. nulla q̄titas ē animal. ergo nullū. c. est. a. i. nulla quātitas ē hō. hic ista negatiua. nulla quātitas est hō. siue nullū. c. est. a. ꝯclusa ē in scd̄a figura p hāc. nullū. c. est. b. siue nulla quantitas ē animal. si iterū hec. nulla quātitas est aīal. siue nullum. c. est. b. opꝫ reduci ad imediata. p secundā figurā opꝫ accipere aliqd. vtputa. d. qd̄ isit omni. b. ⁊ nulli. c. vtputa animatū qd̄ inest omni aīali ⁊ nulli q̄titati. fiet ergo talis sill̄us. oē aīal est aīatum. nulla quātitas ē aīata. ḡ nulla q̄titas ē aīal. si aūt adhuc ista non esset imediata. nulla q̄ntitas ē aīata. accipiemus aliqd supra aīatū qd̄ inesset omni aīato ⁊ nulli q̄ntitati. si ḡ in affirmatiuis nō est ire in īfinitū i sursū oꝫ eē statū in scd̄a figura si p talē figurā reducant̄ negatiue. iō ait. q̄ (scd̄us aūt mōstrabitur. mōstrabit̄ aūt sic). q. d. q̄ si p secundam figurā isto mō mōstrat̄ ⁊ isto mō reduceēt negatiua ad imediata (vt q̄ .d.) i. accipiēdo. d. vtputa. aīatum qd̄ (iest omni. b. in. c. aūt nullo) su. ē. i. qd̄ iest omni aīali ⁊ nulli q̄titati. ⁊ subdit (si nece est aliqd eē in. b.). q. d. q̄ hoc. nullū. c. ē. b. nō est mediata nisi q̄ oꝫ aliqd eē i. b. nō. d. i. aīatū. ē in. b. i. i aīali. ⁊ nō ē in. c. i. in q̄titate. q̄titas. n. p̄us remouet̄ ab aīato q̄ ab aīali. q̄ adhuc si ista nō erit imediata. nulla q̄titas ē aīata. accipiet̄ aliqd supra. i. supra aīatū qd̄ nō ia erit. c. i. q̄titati. iō dīt (⁊ iterū si hoc). i. si. d. i. si aīatū (nō erit i. c). i. i q̄titate su. imediate (aliud vō ē i. d.). i. supra aīatū (qd̄ nō ē in. c.). i. qd̄ nō ꝯpetit q̄titati. ⁊ q̄ i sursū nō ē abire in īfinitū. nece ē stare. iō ait (igit̄ qm̄ esse). i. qm̄ fm̄ eē. i. fm̄ affirmatiuā (semp stat̄ i supiori stabit ⁊ nō eē). i. stabit ⁊ negatiua. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Tertius aūt est si. a. in. b. omni insit. c. vō in nullo sit. b. Nō in omni sit. c. in quo est. a.**

¶ Ondit quō hoc fiat p tertiā figurā. Circa qd̄ tria facit. q̄ p̄mo format sill̄um i hac figura. 2° ostendit quot modis ꝯclusū in hac figura possit reduci ad imediata. 3° facit reductōeꝫ ad imediata sp̄alr p hanc figurā. scd̄a ibi. (Iterū aūt.) tertia ibi. (Si vō.) Dicit ḡ q̄ (terti° aūt ē). i. 3° mō fit h°. vt ꝯcludat̄ negatiā i tertia figura qd̄ hoc mō fit (si. a. sit in oī. b.) hec ē minor. omne. b. ē. a. (.c. vō insit i nullo. b.) hec ē maior. nullū. b. est. c. (nō in omni isit. c. in quo ē. a.) hec ē ꝯclō. qd̄dā. a. nō ē. c. dispositus ē .n. h sill̄s i tertia figura vbi oēs ꝯclōnes sūt p̄ticulares. variat aūt maioreꝫ ⁊ minorē extremitatē. ita q̄ p. a. itelligit extremitatē minorē. ⁊ p. c. maioreꝫ. alr̄ .n. eēt minor negatiua. ⁊ nihil seq̄ret̄ i tertia figura. ¶ Dein̄ cū dic̄.

¶ **Iterū aūtē hoc aut p supius dicta: aut similr̄ demōstrabit̄. illo tamē modo statur.**

¶ Ondit quot modis possit fieri talis reductio ad immediata. d. (Iterū aūt hoc). vꝫ. nullū. b. ē. c. si nō sit imediata ⁊ debeat reduci ad imediata (aut hoc erit p supi° dicta). i. p p̄mā ⁊ secundā figurā (aut demr̄abit̄ silr̄). i. p tertiā figurā. appellat. n. hoc demr̄ari silr̄. q̄ fiat hec reductio ⁊ hec demr̄atio eo mō quo facta ē ꝯclō. ⁊ q̄ fcā ē p tertiā figurā. iō tūc fiet h° silr̄ qn̄ fiet p tertiā figurā. ⁊ subdit. q̄ (tn̄ illo mō). i. p p̄mā ⁊ scd̄am figurā (stat̄). q. d. q̄ ondsum est quō sit status i reducēdo negatiuā illo mō. i. p p̄mā ⁊ secundā figurā. restat ergo solū dicere quō sit status si fiat reductio p tertiā. ¶ Notādū aūt q̄ reducere ppōnē mediatā ad imediatā nō ē facere nisi q̄ ppō mediata sit imediata. sꝫ hoc ē semp pcedere in ppōnib° donec in p̄missis accipiat̄ ppō imediata. cū ḡ fact° fuerit talis sill̄us i tertia figura. nullū. b. ē. c. oē. b. est. a. ḡ qd̄dā. a. nō ē. c. si ista ꝯclō ꝯclusa ē p ppōnē imediatā h̄etur intētū. q̄ si nō. tūc nullū. b. ē. c. q̄ fuit p̄missa negatiua. iterū oꝫ sillogiçare donec deueniat̄ ad imediata. qd̄ q̄liter fiat p p̄mā ⁊ secundā demr̄ ē. Restat ergo dicere quō fiat per tertiā. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Si vero sic est accipiat̄ iterū. b. in. e. eē in quo .c. nō in omni. e. ⁊ hoc iterū similr̄: qm̄ autem concessum est stare ⁊ in deorsum manifestū est q̄ stabit ⁊ in. c. qd̄ non est.**

¶ Ondit quō fiat talis reductio p tertiā. d. (si vō sic est). vꝫ. q̄ opꝫ facere talē reductiōeꝫ p tertiā figuraꝫ. q. d. si hec. nullū. b. est. c. nō fuit imediata ⁊ oꝫ eā psillogiçare i tertia figura accipiet̄ semp aliqd sub. b. qd̄ remoueatur a. c. ⁊ q̄ nō ē in deorsum abire in īfinitū. opꝫ aliqn̄ stare. iō ait. q̄ (accipe. b. inesse. e.). i. accipiet̄ mediū. e. qd̄ sit sub. b. ⁊ cui insit. b. (in quo) su. ē (.c. nō ē omni). i. a quo c. remouet̄ vlīter (⁊ hoc iterū similr̄). i. iterū sub. b. accipiat̄ aliud qd̄ remoueat̄. a. c. (qm̄ aūt ꝯcessū est stare in deorsū. manifestū ē q̄ stabit̄ i. c. qd̄ nō ē in. e.). i. totiēs accipiet̄. e. sub. e. mediū sub medio. donec deueniat̄ ad aliqd in quo sit status sub quo nō vlterius sit accipe aliqd a quo remoueat̄. c. ¶ Dubitaret forte aliq̄s de reductōibus ph̄i. ⁊ p̄mo pōt dubitari q̄ reducit magis particulares ad magis vl̄es vt isto mō dic̄ esse statū taꝫ in p̄ma q̄ in scd̄a figura. q̄ nō est abire in īfinitū in sursum. sꝫ ꝯstat q̄ in demr̄atōibus ⁊ maxime in demr̄atione potissima oēs termini sunt ꝯuertibiles. supuacuū est ergo demōstratorē laborare ad pbandū eē statū in sursum. ¶ Dōm q̄ in demr̄ationē ingrediunt̄ duo genera p̄ncipiorū. vnū fm̄ subam. aliud fm̄ virtutē. p̄ncipia. n. propria ⁊ ꝯuertibilia: cuiusmodi sunt diffiniriones dicētes ppter q̄d passionis. ingrediunt̄ demr̄atōes fm̄ subam. p̄ncipia vō cōia vt cōes animi ꝯceptōes quas vocamus dignitates ingrediūt̄ fm̄ virtutē. nisi ergo esset deuenire ad ista: ⁊ nisi eēt p̄ncipia ppria resoluere in ista nihil ꝯtingeret scire. sicut nihil ꝯtigeret demr̄are. h° aūt cōes animi ꝯceptiōes sunt ex supremis p̄dicabilib°. puta ex ente: ⁊ ex ptib° entis. nā hoc p̄ncipiū. de quolibꝫ ꝯtingit esse vel nō esse. sumit̄ ex ipso ente. si ab eq̄lib° eq̄lia demas. sumit̄ a quātitate q̄ ē pars entis. dicere ergo q̄ nō sit status in p̄dicatis. ⁊ nō sit deuenire ad suprema p̄dicabilia est negare cōes animi ꝯceptiōes. ⁊ p ꝯn̄a ē negare sciētiā ⁊ demr̄atōeꝫ. necessariū ergo fuit ph̄o pbare statū in p̄dicatis ne ꝯtingeret ponere pcessū i infinitū. ⁊ p ꝯn̄s ne cōtingeret negare q̄ nō esset deuenire ad ppositōes p̄mas ⁊ imediatas. cuiusmodi sunt cōes animi ꝯceptiōes ⁊ dignitates. tales. n. ppōnes p anthonomasiā sunt p̄me ⁊ imediate. ¶ Vlteri° forte dubitaret aliq̄s de eo qd̄ i p̄cedētib° dicebat̄. vꝫ. q̄ tales reductiōes nō h̄nt locū in ꝯuertibilib°. vl̄r. n. q̄ demr̄ator potissime de ꝯuertibilibus se debeat itromittere. ¶ Dōm q̄ posteriorista dat artē demr̄andi. sp̄ales aūt scientie pprie demr̄ant. docet. n. posteriorista q̄ demr̄atio dꝫ eē ex cōuertibilib°. sciē tn̄ sp̄ales demr̄ant ⁊ ad demr̄andū accipiūt illa cōuertibilia. in libro ergo posteriorū nō tradit̄ sciētia. sꝫ modus sciēdi. nō spectat ergo ad posterioristā cōsiderare ppria cuiuslibet discipline fm̄ substātiā. sed solum spectat ad ipsum tradere hanc artem generaleꝫ

q quelibet disciplina dz ex pprijs demonstrare. ⁊ sicut spectat ad posterioristā tradere hāc artē generalem q quelibet disciplina debz ex proprijs demrāre. ita specta bat ad posterioristā tradere hanc artē generalē. q pncipia ppria sunt in cōia resoluēda: immo qr logica magis est de qbusdā cōibus q̄ de pprijs potissime speciat ad logicā pbare statum q sit deuenire ad quedā cōia siue ad quasdā ppositiones generales que sunt prime ⁊ immediate: vltra quas nō est pcedere. ⁊ qr talis reductio nō ē p ɔuertibilia. ideo talē reductionē dicit nō hr̄e locuz in ɔuertibilib⁹. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. vtrz in ɔuertibilibus habeat aliquo mō locū talis reductio. ¶ Dōm q q̄tu ad p̄sens spectat duplex est ordo in rebus p̄dicatōis ⁊ cāitatis. ⁊ f̄m vtrūqz ordinē est reperire sub ⁊ supra ɔuersionē ⁊ equalitatē. in p̄dicabilib⁹. n. est repire sub ⁊ supra. qr spēs est sub genere ⁊ genus supra spēm. est ēt ibi repire ɔuertētiā ⁊ eq̄litatez. qr diffinitio equat diffinito ⁊ cum ipo ɔuertit: sicut ēt in ordine cāitatis cause super cāta. qd ergo est p se cā alicuius illud ē supra ipm. in talibus aūt causis ⁊ cātis vitatē hz qd dic Dionysius in de di. no. q nō recipimus ɔuersionez. si g̃ accipiant cause p se nō erit ibi cōuersio. interpositio. n. terre its ē cā quare sit eclipsis q nō ecōtra. sz si accipiātur cause p accñs. vtputa. si accideret q omne album ē musicū: ⁊ ecōtra: quereret cā musici: ⁊ assignare albuz hic eēt ɔuertētia. qr eque bene musicuz assignaret cau albi. sicut ecōuerso. f̄m aūt vtrūqz ordinē ē status. nā in ordine p̄dicabiliū est deuenire ad aliqd qd non vlterius reducit in aliqd p̄dicabile. in ordine aūt cāitatis qōlibz genus ē dare aliqd p̄mū in illo genere. sz aūt vtrūqz ordinē pcedit ad imediata. vt f̄m ordinē p̄dicabiliū pcedit ad imediata q̄ ingrediunt demrātionē sz virtutē f̄m ordinē cāitatis ad imediata q̄ ingrediuntur demrātionē f̄m subaz. vt si hec passio inest subiecto mediāte alia passione. ⁊ alia passio mediāte alia passione ē deuenire ad aliq̄z passionez q̄ imediate egredit a subo. ppō ergo facta ex tali passiōe ⁊ subiecto poterit esse premissa in sill'o demrātiuo. sed f̄m q huius non erit ɔcl'o. q si cōcluderetur talis passio f̄m q huius hoc eēt soluz p diffinitionē subiecti. qr mā subiecti cuz forma que sunt p̄ncipia subi sunt cā oīuz accidētium q̄ fiunt in ea. diffinitio ergo subiecti q̄ aggregat in se principia subi. dices q poterit esse mediū ad pbādū talē passionez. sz diffinitio subiecti nō ē cā altera a subiecto. demrātio aūtē debet eē p cām alterā a subiecto ⁊ ab eo qd predicat de subiecto. vt fi hr̄e tres pbat de triāgulo p hr̄e angulūz. q hr̄e angulūz sit qd alteꝝ ab vtroqz. dicamus ergo q p̄ma passio f̄m q huius ē indemrābilis de subiecto. vtrz āt possit aliquo mō demrāri. declarabit cū disputabit de medio demrātōis. nunc aūt scire sufficiat q ɔuertibilia f̄m q ɔuertibilia nō sunt vtilia ad reducēdū propositōes mediatas ad imediatas. vt ɔuertibilia f̄m p̄dicatōēz nō sunt vtilia vt reductio imediata. vt p̄ncipia q̄ sumunt ex ordine p̄dicabiliū. ɔuertibilia aūt f̄m cāitatē cuiusmodi sunt cāe p accñs q̄ eque ⁊ icōuertibilr̄ sūt cāe sibi inuicez nō sūt vtilia vt fiat reductio in p̄mas p se ppōsitiōes ex qbus sunt ppōnes aliquo mō p̄me ⁊ imediate. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. de eo qd dcm̄ est de reductōe imediata p tertiā figurā. nā talis reductio nō est p accipe supra: sed p accipe sub: sz quē modū itur nō ad imediata sed ad mediata. vtputa. si fiat ⁊ varientur termini. ita q. c. ponit maior extremitas. ⁊. a. minor. arguat ergo nullū. b. est. c. i. nullū corpus est icorporeū. omne. b. est. a. i. omne corpus est suba. ergo qddā. a. non est. c. i. q̄ddā suba nō est icorpea. hec āt negatiua ɔcl'o cōclusa ē p negatiuā p̄missaz hāc. nullū. b. est. c. i. nullū corpus ē incorporeuz. si ergo iteꝝ deberet hoc sillogiçari p tertiā figuraz oporteret q accipetur aliqd sub. b. a quo remoueret. c. vtputa. e. ⁊ p. e. intelligatur aīal qd est sub. b. i. sub corpore ⁊ remouet. a. c. i. ab incorporeo. ¶ Formabit ergo sic sill'us. nullū. e. est. c. i. nullū aīal est incorporeū. omne. e. est. b. i. oē aīal est corpus. g̃ qddaz. b. nō ē. c. i. qddā corpus nō ē incorporeū. q si adhuc vellemus vlterius pcedere accipemus aliqd sub. e. i. sub aīali. vtputa. hoiem g etiā intelligat p. e. ita q sit. e. sub. e. nō est aūt abire in ifinitū. stabit ergo i aliquo. e. i. in aliquo accepto sub medio cui nō ierit. c. sed ɔstat q sic pcedēdo nō imus ad imediata: sz ad mediata. nā hec ē magis immediata. corpus nō ē icorporeū q̄z hec fuit accepta sub. videlicet aīal nō ē incorporeū. ⁊ hec aīal nō ē icorporeū nō est ita mediata sicut q̄ fuit accepta sub. vt hō nō ē incorpore⁹ vr̄ q p̄hus teneat ordinē ɔriū. ¶ Dōm q immediatū est idē qd p̄⁹. immediatū. n. supra habitū ē p̄mū: ⁊ imediatū idē dico. p̄mū aūt duplr̄ ɔtingit accipi. vel f̄m supremuz in descēdēdo. ⁊ ista sunt simplr̄ p̄ma. qr nō est mediuz p qd possint pbari cū sint simplr̄ imediata. Alio⁹ accipit p̄mū in ifinito ⁊ f̄m ascēsuz. vt illud a quo p̄mo incipit ascēsus. p p̄mā g̃ ⁊ secūdaz fit resolutio ad p̄ma ⁊ imediata. i. ad suprema a qb⁹ icipit descensus. p tertiā āt figurā fit resolutio ad p̄ma ⁊ imediata. i. ad ifima q̄ paccipimus i ascēdēdo. equocat g̃ ibi de immediato. nec vacat hoc a pposito. qr expedit secunduz oēm pcessuz tam secunduz superius q̄z secūdū inferius venari statum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifestū aūt est qm̄ ⁊ si non vna via demonstret. sed omnib⁹ aliq̄n quidez ex prima figura. aliq̄n vo ex secūda aut tertia: qm̄ ⁊ sic stabit. finite. n. sunt vie. Finita aūt finite multotiens sumpta finiri necesse ē omnia.

¶ Remouet q̄zdā cauillatōez possem oriri ex dictis. Diceret forte aliqs q si ɔcludat aliqua ppō in aliq̄ figura q nō ibit ad infinitū f̄m illā figurā. si cōcludat negatiue in p̄ma figura: si psillogiçaret omnibus modis: quibus potest psillogiçari in illa figura. nō ibit in infinitum. sz fiat talis psillogiçatio omnibus modis quibus potest fieri in qualibet figura. diceret aduersarius q tales psillogiçatōes erunt infinite. sed hoc est ridiculum dicere. qr cū finite sint figure ⁊ finite sint psillogiçatiōes in qualibet figura fiēt plures tales psillogiçatōes p oēs figuras q̄z p vnā tantū. nō tñ poterunt eē infinite. qr finitum finities sumptū impossibile ē q faciat infinituz. ideo ait q (manifestum est aūt qm̄ si nō vna via demōstratur: sz omnibus) ita q per omnes figuras fiāt tales reductiones ⁊ psillogiçatōes vt (aliquādo quidez fiāt ex prima figura aliquādo quidē ex secunda vel tertia. manifestum ē quoniā sic stabit. finite autē sunt vie) ideo subdit q (finite aut finita multotiens) i. aliquotiens non finities (sumpta. necesse est omnia finiri) i. omnia esse finita. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quoniā quidē igitur in priuatione siquidez ⁊ in esse stat manifestum est.

¶ Epilogat circa determinata. d. (q qdē igit stant in priuatiōe) i. in negatiōe. (si quidē stat ⁊ in esse.) i. in affirmatōe (manifestū est) sup. ex dictis supra.

¶ Sed q in illis logice aliqd quidē speculent hoc manifestū fit. In his qdez igit q̄ in eo q qd ē predicant patens ē. si. n. est diffinire aut si notū ē q qd erat eē. ifinita āt nō est trāsire. Necesse ē ergo finiri i eo q qd ē p̄dicantia.

¶ Postq̃ phus abbreuiauit q̃ões ꝛ reduxit priuatiuas ad affirmatiuas. ꝛ media ad extrema. In pte ista ꝓsequitur de īrento. vz. ꝙ ſm aſcēſuz ad extremū ſurſuz. ꝛ ſm deſcēſuz ad extremū deorſuz nō ſit in īfinituz ire. Circa qđ duo facit. qꝛ p̄mo ad hoc oñdēduz p̄mo adducit rōnes magis cões ꝛ logicas. z° magis ꝓprias. ibi. (Analetice āt.) Circa p^m duo facit. qꝛ p̄mo ꝓbat hoc ſpāl'r de p̄dicatis ſubalib⁹. z° gnāl'r de predicatis oib⁹ ibi. (Vl'e aūt vel vl'iter.) Dic̄ ḡ. (Sz ꝙ q̄.) .i. ꝙ aliq̄ (ſpeculāt logice) .i. ꝑ rōnes logicas ꝛ cões (illis) .i. in extremis ꝙ ſu. ī talib⁹ nō ſit ab'ire in īfinitū (hoc manifeſtum ſit) ſu. ex dictis. ꝛ p̄mo ī predicatis ſubalib⁹. iō ꝙ (I bis q̄dē igit̃ q̄ in eo qđ q̄d predicant̃. patēs eſt) ſu. ꝙ talia extrema vt ire a ſurſum ī deorſuz. vel ecōuerſo nō eſt abire in īfinituz. cuius ratio ē. nā (ſi.n.ē) .i. ſi ꝯtingit (diffinire) ſu. aliq̄d (aut ſi notū eſt ꝙ aliq̄d erat eſſe) .i. ꝙ ē dare diffōnem alicui⁹ (infinita āt nō eſt trāſire.) vñ qꝛ ſic ē (p̄dicātia ī eo qđ q̄d eſt) .i. diffiniētia ꝛ predicata ſubalia (neceē ē finiri) .i. finita eē. ¶ Notādū aūt vim rōnis h⁹ in hoc ꝯſiſtere. ꝙ ſi predicata ſubalia ꝛ diffiniētia irēt in īfinituz. qꝛ impoſ'e ē infinita ptrāſire nihil eſſet diffinibile. cuz ḡ aliq̄d ſit diffinibile: ꝛ cuz notū ſit ꝙ ſit aliq̄d diffinibile. ꝛ ꝙ aliq̄d ē qđ hz ꝙ q̄d erat eē. i. diffōnē notū dz eſſe ꝙ ipoſ'e ē talia infinita eē. ¶ Dubitaret forte aliq̄s. vñ notū ſit ꝙ ſit aliq̄d diffinibile. ¶ Dōm ꝙ ex hoc eſt aliq̄d diffinibile ex eo ꝙ eſt aliq̄d actu in aliq̄ ſpē. vñ oſ in z° phy. ꝙ dū aliq̄d eſt in potētia p̄uſq̃ accipiat ſpēz ſꝫ rōnē nō dicimus eſſe tale vel tale. ſꝫ cū ē in actu tunc diffiniētes illud dicimus ꝙ ē os vel ꝙ ē caro. Si ḡ notum ē ꝙ entia ſunt id qđ ſunt. ꝛ ꝙ ſunt in aliq̄ ſpē notū dz eſſe ꝙ ē aliq̄d diffinibile. diffinitio aūt aggregat totūz. vñ ſi hec ē diffinitio hoīs ꝙ ē aīal bipes. ꝛ iterꝫ aīal diffinit̃. ꝙ ē ſuba aīata ſenſibilis. diffinitio hoīs totum ꝯgregat. erit ḡ hō ſuba aīata ſenſibilis bipes. ſi.n. aīal ponit̃ ī diffinitōe hoīs. ꝛ aīal ē q̄d diffinibile. ignota erit diffinitio hoīs ſi ſit ignota diffinitio aīalis. non erit ḡ nota diffinitio alicuius. niſi ſint nota diffiniētia: diffinientia aūt nota eē nō poſſunt ſi ſint diffinibilia. niſi ſciātur eoꝝ diffinitōes. ſi ergo predicata ſubalia in infinitum: oporebit infinita ꝯgregare. hoc autē eſt impoſ'e. hoc ergo poſito. nihil erit diffinibile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Uniuerſaliter autem ſic dicimus.

¶ Oñdit hoc vl'iter in oībus p̄dicatis ꝙ nō ſit abire ī infinitum. Circa qđ duo facit. qꝛ p̄mo ꝓponit qđ intēdit. z° exeqtur de intēto. ibi. (Eſt.n. verꝫ.) Cōtinuet̃ autē ſic. nō ſolū in predicatis ſubſtātialibus (autem) ꝑ ſed (ſed vl'e) .i. vl'iter in oībus predicatis (ſic dicimus) ꝙ ſu. nō itur in talibus in infinitū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Eſt.n. vere dicere albū ambulare ꝛ magnū illud lignū eē ꝛ iterꝫ lignū magnū eē ꝛ hoīem ambulare. Alterꝫ igit̃ ē dīc ſic aut illo modo.

¶ Exeqtur de intento. Circa qđ duo facit. qꝛ p̄mo p̄mittit q̄dā preābula neēaria ad ꝓpoſitū. z° ꝓbat eſſe ſtatuz in oib⁹ p̄dicatis. ibi. (Aut.n. ſicut ſubſtātia.) Propter primū ſciēduz ē. ꝙ ſi aliq̄ req̄runt̃ neēaria ad ꝓbādū ſtatū in predicatis. vel hoc ē rōne p̄dicatoꝝ accñtaliū ꝓut talia predicata ꝯparāt̃ ad iuicē. vel rōne p̄dicatoꝝ ſubaliū ꝓut talia predicātur ad accñtalia. vel rōne predicatoꝝ oīuz. Primo ḡ premittit q̄dā de predicatis accñtalib⁹. z° de predicatis ſubalib⁹. 3° de predicatis oib⁹. ſcōs ibi. (Quare āt in q̄d) tertia ibi. (Amplius ſi nō hoc.) Circa p^m duo facit. qꝛ p̄mo diſtigut tres modos predicatiōis accñtalis. ꝛ dic̄ illos modos eſſe adiuicez alteros. z° determiat de vnoquoq3 illoꝝ modoꝝ. ibi. (Cuz.n. albū) tres.n. modi predicatōis accñtalis ſunt: qꝛ vel predicat accñs de accñte. vt albuz ambulat. vel ſuba de accñte vt magnū ē lignū. vel accñs de ſuba vt lignū ē magnū. vel hō ambulat. Iō ait ꝙ. (ē.n. verꝫ dicere albū ambulare) ecce accñs de accñte (ꝛ magnū aliqđ lignuz eſſe) ecce ſuba de accñte (ꝛ iterꝫ lignū ē magnū. ꝛ hoīem ambulare) ecce accñs de ſuba. Et ſubdit ꝙ (igr̄ ſic dr̄e. aut illo mō ē alterꝫ) .i. diuerſuz q.d. ꝙ iſti modi accñtales adiuicē dr̄nt. ¶ Notādū āt ꝙ cū poſuiſſet tres modos predicationū accñtaliū inuit eē duos modos cuz dixit ꝙ dr̄e hoc mō ē alterꝫ ab illo. nā p̄mi duo modi incidūt quodāmō in vnū modū. vz. in predicatōez īdirectā. nā ꝙ accñs ſubycit̃ accñti. vel ꝙ accñs ſubyciat̃ ſube. ſꝑ ē īdirecta predicatio. ꝛ talib⁹ predicatōib⁹ nō vtit̃ demſtator. cuz ergo aut accñs p̄dicat̃ de ſuba vel de ſubo. tūc ē predicatio directa. Iō ꝯ duos p̄mos modos. vz. ꝯ albuz ambulare. ꝛ ꝯ magnū eē lignū diuiſit tertiuz modū q̄ſi ſm modū. d. ꝙ ꝛ iterꝫ dicimus lignū eē albuz magnum ꝛ hoīem ambulare. vbi accñs predicatur de ſuba vel de ſubo. ¶ Dubitaret forte aliq̄s. vtꝝ verꝫ ſit ꝙ ſꝑ predicatio ſit ī debita ꝛ indirecta q̄ñ accñs ſubycit̃ ſiue ſubyciat̃ accñti ſiue ſube. ꝛ vtꝝ verꝫ ſit ꝙ tali predicatōe nō vtit̃ demſtator. Et vr̄ ꝙ nō: qꝛ tunc geometria nō diceret lineā eſſe curuā nec triāgulū habere tres cū linea ſit accñs ꝛ triāgulus accñs. ¶ Dōm ꝙ cū dicimus indirectas eē predicatōes nō ſolū q̄ñ accñs ſubycit̃ ſube. ſꝫ ēt q̄ñ ſubycit̃ accñti. intelligendum ē de accñtibus illis q̄ non ſm ſe ſed per aliq̄d alterꝫ ſubyciunt̃ accidentibus aliys vt ſi dicat̃ albuz ambulare. albuz.n. ſm ſe nō ſubycit̃ ambulatiōi. ſed hoc ē ꝑ aliq̄d alterꝫ. vt qꝛ albedo accidit homini vel equo cui cōpetit ambulare. nō āt hoc itelligēdū ē de his q̄ ſubyciunt̃ ꝓprietatib⁹ ſuis ſic triāgulus ꝑ ſe cōparat̃ ad hr̄e tres ꝛ linea ad rectitudinē vl' ad curuitatē. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliq̄s q̄ñ differāt iſti tres modi ꝑ accñs. ¶ Dōm ꝙ cū accñs predicat̃ de accñte ibi ꝯcurrit triplex modus ꝑ accñs. cū ſubſtātia de accñte duplex: cuz accñs de ſubſtātia vn⁹. Nā cū accñs ſubycit̃ accñti: vtputa album ambulat ibi eſt tria ꝯſiderari. accñs ſubm ꝛ accñs p̄dicatū. ꝛ illud rōne cuius ſubycit̃. vt albū ē ibi ſubiectū. ambulare predicatuz. ꝛ ſoꝛ. vel hō qđ ibi itelligit̃ ē illud alterꝫ tm̄ rōne cuius hoc de illo p̄dicat̃ ſm hoc ē ibi hitudo ꝑ accñs. Nā ſoꝛ. ꝑ accñs cōparat̃ ad albū. ꝛ albū ꝑ accñs cōparat̃ ad ambulatōez. ꝛ ſoꝛ. ꝑ accñs cōparat̃ ad ambulatōez. ſed ſi ſubſtātia predicat̃ de accñte vt ſi dicat̃ album eſt hō adhuc ē ibi ꝯſiderare tria. ſed ſm illa tria nō ſunt ibi niſi duo modi ꝑ accñs. eſt.n. in hꝰ locutōe ꝯſiderare albū qđ ſubycitur. ꝛ hoīez q̄ predicat̃. ꝛ ſoꝛ. rōne cuius hō de albo predicat̃. ſꝫ ſm iſta tria ē ibi duplex modus ꝑ accidēs. Nā ſoꝛ. accñtal'r cōparat̃ ad albū ꝛ album accñtaliter ad hoīem. ſoꝛ. tamē eſt eēntialiter hō. cū vō accñs predicat̃ de ſubſtātia. vt ſi dicat̃ hō eſt albus. ibi nō eſt niſi duo ꝯſiderari. ꝛ ſm illa duo eſt vna habitudo ꝑ accidēs. eſt.n. ibi ꝯſiderare hominē q̄ ſubycit̃ ꝛ album qđ predicat̃. ꝛ ſi dicat̃ ꝙ eſt ēt ibi tertium. vz. ſoꝛ. cui ineſt albedo. vt ſi dicat̃ ꝙ homo non eſt albus niſi qꝛ ſoꝛ. eſt albus. dici debet ꝙ hic ſoꝛ. non facit eſſentialiter tertiū qꝛ eſt eſſentialiter homo. duo ergo eſt ibi cōſiderari hominē ſubiectum. ꝛ album predicatum. ꝛ ſm illa duo eſt vna habitudo per accidēs. qꝛ vnum ad aliud accidētaliter comparat̃. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cum eniz albū quidez eſſe dico lignum: tūc dico qđ cui accidit albū eē lignum eſt. ſed nō quod ſubiectū ligno album ſit. Et nanq3 neque quod album eſt. neq3 quod vere album aliquid factum eſt lignum quare non eſt hoc

secundū se sed aut secundū accidens.

¶ Exequit de oibus his modis. Circa qd tria facit. q2 pmo exeqtur qūo subā pdicat de accnte. 2° qūo accidēs de subā. 3° qūo accns de accnte. scdā ibi. (Cuz vo dico) tertia ibi. (Cuz musicū) Dicit ergo. (Cum. n. albuz gdē dico esse lignū tunc dico q cui accidit albū esse ē lignum. nō q subm ligno albū sit). q. d. q albū p se nō subyci tur ligno. sz alicui accidit albū eē qd p se subycit ligno. z ideo qre p se albū non pōt esse subm ligno. d. (z nāq3 neq3 gdē cui albū sit) su. vere est lignū neq3 qd est albū aligd vere fctū est lignū. qre nō est vniuersale sup. vere pdicari lignū de albo (sed aligd fm accns.) Notādum aūt q aligd vere subycit alicui dupliciter. vel q2 vere est illud. z sic est pdicatio eēntialis: vt homo subycitur aiali. q2 vere ē aial z eēntialiter aial ē soz. hoi q2 est eēntialiter hō aut hic ē nō q fit ve z eēntialiter: sz q2 ē fctū illud sicut subm subycit accnti q2 in subiecto fit accns. neutro aūt istoz modoz albuz subycit ligno q2 nec ē essential'r lignuz nec in albo fit lignuz: immo ecōtrario in ligno album. ¶ Deinde cum dicit.

Cum vo lignū albū esse dico nō q alteꝝ aliqd sit albū. Jlli aūt accidit lignū est.

¶ Ostendit qūo accns pdicat de subā vel de subiecto dicens (cum vero dico lignum eē albū nō q aligd alterū sit albū z illi accidit lignū). q. d. q lignum subycit albo nō p aligd aliud eēntialiter a ligno. albuz vero subycit ligno p aligd aliō eēntialiter ab albo vt p aliqd particulare lignuz. sz lignuz nō subycit albo p aligd aliud eēntialiter a ligno. ¶ Deinde cum dicit.

At cū musicū albū esse dico. tūc enī3 qm hō est alb⁹ cui accidit musicū eē dico. Sz lignū est subm qd vere factū est albū nō qd aliud alteꝝ qz qd vere est lignū aut lignū aliquod.

¶ Ostēdit qūo accns pdicat de accnte. circa qd tria facit. q2 pmo ondit qūo accns predicat de accnte. 2° resumit qūo accns pdicat de subō. 3° declarat īter hos tres modos q sit rectus pdicatōis modus. scdā ibi. (Sz cuz lignum.) tertia ibi. (Si ergo oz.) Dicit ergo (vt cum musicū albuz esse dico tunc) su. subm subycit. supple p accidēs rōne eius cui accidit musica. Vn ait q. (tunc enī dico musicū album: qm hō ē albus cui accidit esse musicū). q. d. q talia vificant q accns pdicet de accnte. q2 ambo insunt eidē subō vt albō pdicat de musico. quia vtrūq3 accidit hoi. Resumit aūt quō accns predicat de subō vl' de subā q2 hoc nō ē rōne alteri⁹: sz rōne suppsti⁹. Jō ait (q si lignuz ē subm) su. albi. q2 (q vere subm factum nō est q aligd alteꝝ qz qd vere est. est lignū aut lignū aliud). q. d. q si lignū subycit albo hoc nō est q sit fm albuz aliud qz lignū. nā aliqd lignū nō ē aliud eēntialiter qz lignuz. ¶ Notādum aūt q ī hoc phus rūdet tacite obiectōi. Nā ne aligs obyceret q lignū ē album. z aliqd lignuz ē albū. iō ait phs q ve lignū ē albuz aut aliqd lignū: dans p hoc ītelligere q aliqd lignuz nō est aliud eēntial'r qz lignū. qre si lignuz subycit albo q2 aliqd lignū ē albuz nō pp hoc dici oz q lignuz subyciat albo p aligd aliud. Nā vt dcm ē quoddā lignuz nō est aliud aliud eēntial'r a ligno. ¶ Deīde cuz dicit.

Si igitur oportet nomina ponere sit sic dicere pdicari. Sed illo modo aut nequaq3 predicari aut predicari quidez nō simpl'r est sed aut fm accidens predicari.

¶ Declarat īter hos tres modos q sit rectus modus pdicatōis. Circa qd tria facit. q2 pmo facit qd dcm est. 2° ex his q dixerat ondit q subm semp dz subyci z accns predicari. 3° q dixerat adaptat ad ppositū. scdā ibi. (Est aūt tanq3.) tertia ibi. (Subyciat igit.) Dic ergo. (Si ergo oz noia imponere) su. sz pdicatōes pprias vt noiemus illas eē pdicatōes q sunt predicatiōes recte z pprie (sit sic dicere pdicari). i. hoc mō dicamus fieri debere pdicatōez qm subm vl' qm substātia subycit. sz illo mō). vz. quādo subycit accns vt qm pdicat accns de accnte vel substātia de accnte (aut nequaq3 ē) supple pprie (pdicari. aut ē gdē nō simpl'r pdicari. sz predicari fm gd) accidit. n. accnti e extraneū ē ab ipso q subyciat. Nā accidit albo q subyciat musico vel hoi. q2 hoc nō ē fz se. sz rōne indiuidui qd implicat in albo q īdiuiduū ē eēntialiter aliud ab albo. ¶ Deinde cuz dicit.

¶ Est aūt tanq3 album quidē quod predicat. sed sicut lignū est de quo predicat.

¶ Ex his q dixerat ondit q subm sp dz subyci. accns aūt fz q huius dz predicari. nō aūt subyci. iō ait q (est autez tanq3 album gd qd pdicat). i. qd se hz vt accns sic albū dz pdicari nō aūt subyci. (sz sic lignū est de quo pdicat) . i. id qd se hz sicut lignuz z sicut subm ē id de quo predicat. i. id quod debet subyci. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Subyciat igitur pdicatū predicari semp de quo pdicatur simpliciter. sed non fm accns Sic. n. demōstrationes demōstrant.

¶ Que dixerat adaptat ad ppositū. vz. q in demrātiōib⁹ debēt fieri pdicatōes simpl'r. vz. vt subm ibi subyciat z passio predicet. hoc. n. mō demrātōes vtunt pdicatiōibus. iō ait. (Subyciat igit). i. supponat (predicatuz) sup. in demrātiōibus (pdicari de quo predicat simpl'r. sz nō) pdicari (fm accidēs. sic. n. demōstratiōes demōstrant.) z hoc modo. s. demōstratōes vtūtur predicatōibus. q2 vtunt predicatōibus directis z simpliciter.

¶ Quare aut ī qd quid est: aut qm quale: aut quātū: aut ad aliquid: aut faciēs. aut patiēs. aut vbi. aut quādo cū vnū de vno pdicabit.

¶ Postq3 premiserat phus qdā necessaria ad ppositum sumpta ex parte predicatoꝝ accntalium. Jn pte ista vt dicebat premittit quedā necessaria ad ppositū sumpta ex parte pdicamentoꝝ subalium. Circa qd duo facit. q2 pmo facit qd dcm est. 2° remouet quasdā cauillatiōes que possent habere ortuz ex dictis ibi. (Quecūq3 vero non fm substantiā.) Circa primū tria facit. q2 pmo ipse distinguit ipsa predicata. scdo describit que sunt predicata substātialia. tertio ostēdit q nō sunt talia pdicata accidētalia qlia sunt predicata subalia. scdā ibi. (Ampl'⁹ gdē substātiā.) tertia ibi. (Quecūq3.) Distingūt pmo ergo ipsa predicata dicēs. (Quare) supple quecūq3 predicant (aut) sup. predicatur (in eo q gd). i. substātialiter (aut qm quale aut quātuz aut ad aligd . aut faciens aut patiens aut vbi aut quādo). q. d. q diuersitas predicatoꝝ est fm distinctiōem pdicamentoꝝ vt fm q sunt varia predicamenta ita sunt varia predicata. Et subdit (cū vnū de vno predicatur). q. d. q ita debēt accipi talia predicata q vnū de vno predicet. Dictū est. n. q predicatōes accipiunt predicata simpliciter nō aūt est simplex predicatio quādo predicāt plura de vno. sed quādo vnū de vno. ¶ Dubitaret forte aligs quare semper debz predicari vnuz de vno. ¶ Dōm q hoc possumus tripl'r declarare. pmo ex parte predicatōis ipsius. 2° ex parte demrātōis. 3° ex parte diffinitōis reꝝ. Ex parte. n. predicatōis hoc sic ūndit. Nā sicut ppositio plures nō est simpliciter ppō. nā vt pbat in elencis eadem est rō vnius hois z simpl'r hois. z eadez est rō ppōnis vnius z

ꝓpōnis simpliciter. qd̄ ergo nō est ꝓpō vna non est ꝓpō simplr̄: sic qd̄ nō ē p̄dicatio vna nō est p̄dicatio simplr̄. ⁊ qꝛ vt supra dicebat̄ demr̄ator accipit predicata q̄ sunt p̄dicata simplr̄. iō in demr̄atōe hoc attendēduz ē ꝙ p̄dicet̄ vnū de vno. Scd̄o hoc idez pꝫ ex parte demr̄atōis. Nā ꝓpō quā assumit demr̄ator vel est ꝯclo vel ē p̄missa. si aūt ꝓpō illa sit demr̄ationis ꝯclo oꝫ ꝙ hēat mediū ad ꝓbādūz predicatū de subiecto. sꝫ mediū demr̄atiuū nō pōt simul plura ꝯcludere de vno. qꝛ cū arguat̄ in demonstratōe ꝑ cām equatā. ⁊ vnū ⁊ idē non possit esse cā eq̄ta pluriū nō ē possibile ꝑ mediū demr̄atiuū de eodē simlr̄ plura demr̄ari. ḡ nec in ꝓpōnib⁹ demr̄atiuis debēt simul plura de eodē p̄dicari. Si aūt illa ꝓpō sit demonstrationis p̄ncipiū ⁊ assumat̄ in demr̄atiōe tanq̄ꝫ p̄missa vel erit mediata vel erit īmediata. si mediata poterit demr̄ari ⁊ tunc poterit eē demr̄atōis ꝯclo. Idē erit iudiciuꝫ ergo de tali p̄missa in demr̄atōe ⁊ de ꝯclone demōstrationis. si aūt sit īmediata nō erit possibile de eodeꝫ fm̄ ꝙ hꝫ plura eq̄ īmediata p̄dicari. Ex parte ergo ipsi⁹ demr̄atōis pꝫ ꝙ vnū de vno p̄dicari oꝫ. Tertio idē pꝫ ex parte diffōnis quā demr̄ator assumit. naꝫ tō p̄mi termini vt dicet̄ in 2° est mediū in demr̄atōe. p̄mus āt terminus est maior extremitas. passio q̄ se hꝫ sic maior extremitas. ⁊ iō diffinitio dicēs qd passiōis. vt sub loco patebit. erit mediū in demr̄atōe. Dicamus ergo ꝙ maior extremitas est illud qd̄ p̄dicat̄ ī ꝯclone de maiori extremitate. diffi.° ḡ dicēs ꝑ qd illius p̄dicati erit mediuꝫ in demr̄atōe. sꝫ ꝯstat ꝙ hōis albi nō ē diffi.° nec albi musici. si ergo totū hoc hō alb⁹. vel albū musicū p̄dicaret̄ ō aliquo. talis p̄dicati nō posset esse diffinitio: imo qꝛ tota rō demr̄atōis in diffinitōe fundat̄: eo ꝙ diffinitio vel ē demr̄ationis p̄n⁹ vel ꝯclo vel tota demr̄atio differēs pōne. p̄dicata quoꝝ nō est diffi.° respuit demr̄ator. talia āt sunt q̄ simlr̄ plura p̄dicant̄ de vno. ⁊ vt sensibiliter hoc ostendamus dicamus ꝙ p̄dicatū debꝫ signare qd aut q̄le aut q̄ꝫtuꝫ aut aliqd̄ p̄dicamētoꝝ. si ergo hō albus p̄dicaret̄ de aliquo vel hō magnus vel magnū albū vel albū musicū. hō alb⁹ nō dic̄ qd nec q̄le. sed qd q̄le. vn̄ homo albus nō est in p̄dicamēto. sꝫ in p̄dicamētis. sicut etiaꝫ hō magnus nō dicit qd nec quātū. sꝫ dic̄ qd q̄ꝫtuꝫ. ⁊ magnuꝫ albuꝫ nō dicit q̄ꝫtuꝫ nec q̄le. sꝫ dic̄ quātuꝫ q̄le. ⁊ albū musicū nō est q̄litas. sꝫ est q̄litates. Vn̄ ergo phs cū diuisit p̄dicamēta. ⁊ cum dixit ꝙ p̄dicatū dꝫ dicere vel qd vel quātuꝫ vel q̄le. subiunxit ꝙ dꝫ p̄dicari vnum de vno. nā vt patuit p̄dicatū qd̄ nō est vnū. nō ē qd nec q̄le nec aliqd p̄dicamentoꝝ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Amplius substantiam quidez significantia: quod vere illud est. aut ꝙ vere illud aliquid est de quo predicant̄ significant.**

¶ Describit q̄ sunt p̄dicata subalia. d. (Amplius qdeꝫ significātia subāꝫ). i. p̄dicata subalia (significāt illud qd̄ vere ē. aut illud qd̄ vere aliqd̄ ē de quo vere p̄dicant̄.) ¶ Notādū ꝙ hec est descriptio p̄dicatoꝝ subaliuꝫ. vꝫ. ꝙ p̄dicatuꝫ subale sic se hꝫ ad illud de quo p̄dicat̄. i. ad subm̄ ꝙ est subm̄ ē vere illud qꝛ. i. p̄dicatū. vel ē vere ⁊ eēntialiter aliqd̄ illud. nā p̄dicatū subale vel p̄dicat̄ cōuersiꝫ vel nō ꝯuersim. si p̄dicat̄ ꝯuersiꝫ cuiusmodi ē diffinitio. tunc subm̄ ē vere illud ⁊ eēntialr̄ illud. si aūt nō p̄dicat̄ cōuersiꝫ. vt qꝛ se hꝫ in plus p̄dicatū q̄ꝫ subm̄. vtputa si aīal p̄dicaret̄ de hoīe. tūc nō pōt dici ꝙ hō sit vere essentialr̄ aīal absolute ⁊ simpliciter. qꝛ tūc eēt vere eēntialiter asinus. sꝫ homo est vere. i. eēntialr̄ nō aīal in sua cōitate. sꝫ aliqd̄ aīal. vt animal rōnale. ¶ Notandū etiā ꝙ cum describit̄ p̄dicatū subale ꝑ eē vere illud vel eē aliqd̄ illud pōt intelligi duplr̄ vel ꝙ subꝫ sit vere p̄edicatū vel aliqd̄ p̄dicatū. ⁊ ad hoc valet expō data. nā cū p̄dicatū subale est ꝯuertibile tunc subm̄ ē vere tale p̄dicatū. Cum aūt nō ē ꝯuertibile tunc subm̄ est v̄e tale p̄dicatū aliqd̄. i. tale p̄dicatū ꝯtractū. vt homo ē vere animal aliqd̄. i. aīal rōnale. sꝫ si hoc referat̄ ad p̄dicatuꝫ. vt diceret̄ ꝙ p̄dicatū subale ē vere illud vel aliqd̄ illud. i. est vere subm̄ vel aliqd subiecti. tunc dicemus ꝙ p̄dicatū substātiale. vel dicit totā diffinitiōeꝫ vel partē diffinitiōis si dicit totā diffinitōeꝫ. tunc est vere illud. i. vere subm̄. qꝛ eēntialiter est totū subm̄. si aūt tale p̄dicatū nō sit diffinitio. sed pars diffinitōis tūc nō est vere illud. i. vere totalr̄ illud. sꝫ ē aliqd̄ illud. i. aliqd ipsius. qꝛ ē aliqua pars eius. ¶ Dubitaret forte aliquis. qꝛ pars nūq̄ p̄dicat̄ de toto. cū ḡ taꝫ genus q̄ꝫ dr̄ntia p̄dicant̄ de diffinito oꝫ ꝙ qd̄libꝫ dicat totū. qd̄libꝫ ergo p̄dicatū subale est vere illud. i. vere subm̄ suū. qꝛ ē totū subiectū suū nullū ergo est aliquod illud. i. aliqd subiecti. vel aliqua pars subiecti: qꝛ tonc nō p̄dicaret̄ de subo essentialiter. ¶ Dōm ꝙ lꝫ p̄dicatū substātiale tam genus q̄ꝫ dr̄ntia dicat totū: aliter tñ genus aliter dr̄ntia. nā genus dic̄ totū qꝛ significat totū. dr̄ntia aūt dicit totum nō qꝛ significat totū: sꝫ qꝛ implicat totū. aīatum. n. nō significat nisi aīam q̄ est eius pars rei. nō tota res. sicut albū nō significat nisi albedinē. ⁊ ide ē ꝙ dr̄ntia non p̄dicat̄ eēntialiter. sꝫ denominatiue. aīal. n. nō est aīa. sꝫ aīatum. genus aūt dic̄ totū. qꝛ significat totū. ⁊ inde ē ꝙ cōtra rōnē generis ē p̄dicari denominatiue. sꝫ p̄dicat̄ eēntialr̄. Dicamus ḡ ꝙ lꝫ hoc sit aliter ⁊ aliter. genus dicit totū differētia totū. ⁊ sp̄ēs dic̄ totū. sꝫ genus dic̄ totū ꝑ modū materie; eo ꝙ ē in potētia ad dr̄ntiā. iuxta illud porphyrii. ꝙ genus nullā dr̄ntiā hꝫ actu potētia v̄o oēs. dr̄ntia āt dic̄ totuꝫ ꝑ modū forme. vn̄ a forma ⁊ ab eo qd̄ ē actuale in re sumit̄ rō dr̄ntie. vt aīatuꝫ ab aīa. sp̄ēs v̄o dicit totum. qꝛ vtrūq̄ꝫ ꝑ modū vtriusq̄ꝫ tam qd̄ est mālē q̄ꝫ qd̄ est formale. tam genus q̄ꝫ dr̄ntiam in se cōplectit̄. Dīc ergo possumus ꝙ genus dicit totū ꝑ modū partis. qꝛ dicit totū ꝑ modū materie. ⁊ dr̄ntia ꝑ modū partis. qꝛ dic̄ totū ꝑ modū forme. nec mā aūt nec forma ē tota res. sꝫ pars rei. sp̄ēs āt dicit totū ꝑ modū totius. sic etiā qꝛ diffinitio dic̄ totū ꝑ modū totius. aliter tñ ⁊ alr̄. qꝛ diffi.° dicit totū distincte ⁊ manifeste. sp̄ēs āt dicit totū indistincte ⁊ cōfuse. de diffinito igit̄ p̄dicat̄ tota diffi.° ⁊ genus ꝑ se ⁊ dr̄ntia ꝑ se. sꝫ diffi.° ē vere illud. i. qꝛ v̄e totū suū subm̄. qꝛ ē totū ꝑ modū totius. genus āt cū p̄dicat̄ de diffinito nō est vere illud. i. nō ē v̄e totū. qꝛ nō ē totuꝫ ꝑ modū totius. sꝫ ē aliqd̄ illud. i. est illud ꝑ modū alicuius. qꝛ est totum ꝑ modū partis. est. n. totū ꝑ modū māe siue ꝑ modum partis mālitet ⁊ dr̄ntia nō ē vere illud. i. nō ē vere totū. sed est illud totū ꝑ modum alicuius siue ꝑ moduꝫ partis. qꝛ est totum ꝑ modū forme siue per moduꝫ partis formalis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Quecūq̄ꝫ v̄o nō substantiā significant sꝫ de alio subiecto dicunt̄ qd̄ nec vere est illud est. neq̄ꝫ qd̄ vere illud aliqd est accidētia sunt. vt de hoīe est albū. nō. n. est homo neq̄ꝫ qd̄ vere albū est. Neq̄ꝫ qd̄ vere albuꝫ aliquod est. sed aīal forsan. qd̄ vere eniꝫ aīal est homo est.**

¶ Ostīdit ꝙ p̄dicata accn̄talia non sunt talia sicut subalia dicēs. (Quecūq̄ꝫ v̄o nō subam significāt. sed de aliquo subo dicūt̄). i. q̄cūq̄ꝫ nō sunt p̄dicata subalia (neq̄ꝫ sunt ꝙ vere illud ē. neq̄ꝫ ꝙ vere illud aliqd est accn̄tia sunt) . q. d. ꝙ q̄cūq̄ꝫ nō sunt p̄dicata subalia. qꝛ nec sunt vere illud. i. vere totuꝫ subm̄ siue tota eēntia subiecti. nec sunt aliqd illud. i. aliq̄ pars eēntie subiecti. ideo talia accn̄tia

sunt. (vt de hoīe est albū) su. p̄dicatū accn̄tale. (non. n. est hō neq̄ qd̄ vere albū est. neq̄ qd̄ vere albuz aliqd ē. sz aīal forsan qd̄ vere aīal est) .i. aliqd qd̄ vere aīal (est homo) .q.d. q̄ albū nec est hō nec aliqd hoīs. q2 est p̄dicatū accn̄tale. aīal nō ē qd .i. aliqd vere hō .i. aliqd hoīs. ꝛ hō ē aliqd aīal. ¶ Notādū etiā q̄ phs cū prius dixisset q̄ accn̄tia nec sunt vere illud .i. subm̄. nec vere aliqd illud .i. aliqd subi in exēplificādo posuit ꝯuersaz hui⁹ asseriēs q̄ subm̄ nō ē accn̄s nec aliqd accn̄tis. vt hō non est ve .i. eēntialr̄ albū nec aliqd albi. qd̄ iō fecit quia hec ad ꝯuertētiā se hn̄t. cū eni p̄dicatū est ve. iō totalr̄ subm̄. ꝛ subm̄ est totalr̄ p̄dicatū. vt diffinitio ē totalr̄ diffinitū ꝛ eꝯuerso. cū aūt p̄dicatū nō ē totalr̄ subm̄ sz aliqd subi. ꝯn̄s est vt ꝛ subm̄ nō sit totalr̄ p̄dicatū sz aliqd p̄dicati. vt hō non ē totalr̄ aīal .i. nō ꝯphēdit totū aīal. sz ē aliqd aīal vl̄ aliqd aīalis .i. aliqd ꝯtētū sub aīali. sic etiā ꝛ aīal nō ē totalr̄ hō q2 non dicit totū hoīez p̄ modū toti⁹ sz ē aliqd hō vel aliqd hoīs. q2 dicit hoīez p̄ modū alicuius siue p̄ modū ptis. ¶ Deide cū dicit.

¶ Quecūq̄ vero non substātiaz significant oz de quodā subiecto p̄dicari ꝛ non eē aliqd albū qd̄ nō cū alterū aliqd sit albū est.

¶ Remouet quasdā cauillationes circa p̄tacta. ꝛ duo facit fm̄ q̄ duas tales cauillationes remouet. duo eniz dixerat. vnū q̄tū ad p̄dicata subalia. d. q̄ talia predicata vel sunt vere illud .i. totū subm̄. vel ve aliqd illud .i. aliq ps subi. Cōtra. posset aliqs dicere. ydee platōis eēntialr̄ p̄dicant̄ de ydeatis siue de istis sensibilibus: ꝛ tn̄ sunt separate. ppter qd̄ nec sunt eēntialr̄ ista sensibilia nec ps sensibiliū. Rursus dixit de p̄dicatis accn̄talib⁹ q̄ substā nec sunt talia p̄dicata nec aliquid taliū p̄dicatoꝝ. vt hō nec ē ve album nec aliqd albi. Consequēter posset aliqs dicere. si hō non est aliqd albi g̊ non vere subycit̄ albo. Primo g̊ remouet cauillationē scdaz. 2° p̄mā remouet ibi (Spēs aūt gaudeāt) Remouet aūt cauillationem scdam: q2 lz hō non sit aliqd albi eēntialr̄: ē tn̄ aliqd albi subiectiue q2 p̄ se nō p̄ aliquod aliud subycit̄ albo. iō ait q̄ (q̄cunq̄ vero non subam significāt) .i. oīa ista p̄dicata accn̄talia (oportet de quodā subo p̄dicari ꝛ nō) su. oz (eē aliqd albū) su. p̄ aliud sz p̄ se qd̄ cū aliqd alteruz sit albū est) illud. n. subiectiue ē p̄ se albū qd̄ non est albuz p̄ aliqd alterū subm̄. q.d. dixi q̄ hō nec ē albū ve nec aliqd albi. qd̄ non ītelligēdū est q̄ hō nō sit aliqd albi subiectiue vt q̄ non p̄ se sz p̄ aliqd alterū subyciat̄ albo. sz itelligendū est essentialr̄. hō eniz nec est essentialr̄ albū nec aliqd albi sic etiā nec albū ē eēntia hoīs nec aliquid eēntie. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Species enim gaudeant. monstra eniz sunt ꝛ si sint nihil ad rōnē sunt. demōstratōes. n. de huiusmodi sunt.

¶ Remouet cauillationē p̄maz. d. (Spēs) ꝛ gn̄a ꝛ ydee platonis (gaudeāt) .i. quiescant (monstra enim sunt) .i. vana sunt vel nihil sunt (ꝛ si sunt. nihil sunt ad rōnem) .i. ad sciam vel nihil sunt ad rōnē demr̄atiuā (Demonstrationes enī sunt de hꝫ) .i. de his q̄ sunt in sensibilib⁹ vel sunt de hꝫ .i. p̄ ea q̄ sunt de hꝫ siue p̄ ea q̄ sunt in sensibilib⁹: non aūt sunt demr̄atiōes de talib⁹ sep̄atis nec p̄ talia sep̄ata. q.d. diximus q̄ p̄dicata subalia sunt eēntialr̄ subm̄ vel aliqd subi. Nō g̊ cauillet aliqs allegans ydeas platonis dicēs talia esse p̄dicata essentialia. ꝛ tn̄ nec sūt eēntialr̄ ista substā nec ps eēntialis eoꝝ. Nullus g̊ hoc mō cauillet q2 tales spēs ꝛ tales ydee nihil sunt. ꝛ si sunt nihil ꝯferūt ad rōnez demr̄atiuā. nos aūt loquimur de p̄dicatis ad ronē demr̄atiuā ꝯferētib⁹. ¶ Notādū aūt q̄ plato posuit ordinē ydeaꝝ fm ordinē abstractoꝝ. vt posuit hoīez sep̄atū ꝛ aīal sep̄atū ꝛ viuū sep̄aratū ꝛ posuit aīal supra hoīem ꝛ viuū supra anīal ꝛ ens supra viuuz vt sicut in istis inferiorib⁹ hō participat aīal aīal viuū ꝛ viuū ens. sic ꝛ in illis separatis min⁹ abstracta magis abstracta participant. talia aūt sep̄ata vocat genera ꝛ spēs qd̄ pōt referri ad magis abstracta ꝛ min⁹ abstracta. vt magis abstracta. vt viuū sep̄atū ꝛ anīal separatū dicant̄ genera. minus aūt abstracta vt hō sep̄atus ꝛ leo sep̄atus dicant̄ spēs. alia aūt trāslatio non hz genera sz habet solū spēs. ꝛ forte est correctior lr̄a. nam ydee grece forme latine vel spēs iterpretantur. ¶ Notandū ēt q̄ ea de quib⁹ sunt silli possunt dici premisse. sunt eniz de p̄missis silli. q2 qcqd sillogizat̄ sillogizat̄ p̄ p̄missas. hoc g̊ mō est sillogism⁹ de p̄missis. q2 sillogizatio est p̄ p̄missas. sunt ēt silli de conclusionibus q2 sunt ad conclusiones. cum g̊ dicit̄ q̄ demr̄atiōes sunt de hꝫ potest referri vel ad premissas. q2 demr̄ationes sunt p̄ talia que sunt in sensibilibus: vel potest referri ad ꝯclusiones. q2 demonstratiōes sunt ad talia que sunt in sensibilibus. ꝛ melius ꝛ congruētius forte hoc refertur ad premissas q̄ ad conclusiones. nam ydee fm ponentes eas ꝯputabant̄ inter gn̄a causaꝝ. cā aūt i demr̄atōe potissima nō ꝯcludit̄: sz magis est rō cōcludēdi. vn̄ magis p̄tinet ad p̄missas q̄ ꝯclōnē: cuz g̊ artifices spāles p̄pe demōstrēt demr̄atiōes nō sūt p̄ tales cās separatas cuiusmodi sūt ydee: sz sunt p̄ ea q̄ sunt hꝫ .i. q̄ sūt in sensibilibus. ¶ Dubitaret forte aliqs qd ītendit phs vel q̄re dicat hoc q̄ ait ydeas gaudere. ¶ Dōm q̄ fm quosdā ydee pn̄t gaudere fz platonicos: q2 hn̄t nobilius eē q̄ ista sensibilia. Ista g̊ exultatio ꝛ istud gaudiū sumit̄ fz istos ex nobilitate eēndi. sz hoc nō ꝯcordat cū lr̄a. dr̄. n. in lr̄a q̄ iō gaudeāt. q2 mōstra sūt. mōstrū. n. ē ens p̄ter itentionē. mōstra g̊ fz q̄ hꝫ nō hn̄t nobili⁹ eē sz vilius. Nā qd̄ est p̄ter itentionē magis vergit fm q̄ hꝫ i malū q̄ in bonū. ꝛ magis dr̄ eē ignobile q̄ nobile. pp̄ qd̄ dicere possum⁹ q̄ mōstrū in effectibus idē est qd̄ aliqd p̄ter cāz. ea. n. q̄ sūt in nā p̄ter itentionē nāe: ꝛ p̄ accn̄s ꝛ p̄ter cām p̄ se dr̄ monstra: vt si p̄p̄ corruptionē semis aliqs nasceret̄ sine brachys diceret̄ mōstrū. tale. n. mōstrum nō haberet cām efficiētē: sz deficientē: non g̊ reduceret̄ in cām: sz in defectū cāe. ipse. n. defect⁹ v̄tutis in semie fuisset cā h⁹. Silr̄ aūt si p̄p̄ abundantiā māe ꝛ p̄p̄ debilitatē virtutis in semie nō valentis dominari sue māe ꝛ nō potentis eā ꝯuertere in debita mēbra generarent̄ in manu alicui⁹ sex digiti: hoc ēt eēt p̄ accn̄s ꝛ p̄ter itentionē ꝛ p̄ter cām p̄ se. possent ēt talia reduci in cāz deficientē vt in defectū v̄tutis in semie nō valētis sue dn̄ari māe. mōstrū g̊ in effectib⁹ est quodāmō eē p̄ter cām sic ēt dicere possum⁹ q̄ monstruz in causis est esse p̄ter effectū. mōstrū. n. esset ponere cās q̄ nihil haberēt facere ꝛ quoꝝ nihil eēt p̄ducere. Plato g̊ q2 pōebat ydeas īter gn̄a cārū ponebat eas eē monstra: q2 si essent tales cāe nihil haberēt p̄ducere. ad oēz. n. effectū hic inferi⁹ nāliter p̄ductū sufficiūt motores orbiū. v3. motor p̄m⁹ deus a quo est oīs motus: ꝛ motores aly: et virtutes naturales actiue q̄ sunt in semib⁹ ꝛ vl̄r q̄ sūt in corporib⁹: nō ergo īdigemus vt sint ydee. vn̄ si sūt ydee gaudeāt .i. gescant q2 nihil hn̄t facere. ¶ Aduertēdū tn̄ q̄ cum dicim⁹ q̄ ad p̄ductionē eoꝝ q̄ nāliter hic agūt sufficit motor p̄mus. ꝛ motores aly ꝛ v̄tutes q̄ sunt in corporibus hꝫ nō est ītelligēdū hoc q̄ sit ex īsufficientia dei q̄ nō posset deus si vellet sine talib⁹ motoribus secundis ꝛ sine v̄tutibus corporalib⁹ p̄ducere hꝫ oēs effect⁹: sed hoc est ex benignitate dei volentis suā dignitatē cōicari creaturis vt nō sint p̄uate actionib⁹ suis p̄prys: sz in oībus rebus vult q̄ sit suba virtus ꝛ op̄atio. suba p̄ quā sit. virtus per quā agat: ꝛ operatio per quaz efficiat. hoc

est eni maxime dignitatis z hoc maxime assimilatiōis est ad p̄mū q̄ res causate possunt aliqd de se causare z aliqd de se p̄ducere. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Amplius si non est hoc hꝰ qualitas z illud hꝰ. Neq̄ qualitatis est qualitas. Impossibile est eque adinuicem predicari sic. Sed verum quidem contingit dicere. eque autē predicari non contingit vere.**

¶ Premittit q̄dam necessaria se tenentia ex pte oīuz predicatoꝝ. ꝓpter qḋ sciēdū q̄ oē p̄dicatū quodāmodo hꝫ rōnē forme. z ideo hꝫ rōnē q̄litatis. nam vt pꝫ p̄ p̄hm in .5. meta. vbi distiguit modos q̄litatis. ipsa etiā forma substātialis siue accn̄talis est quedā dispō subiecti. z iō q̄dam q̄litas dici pōt. oē ḡ p̄dicatum pōt dici q̄litas. tuz qꝛ hꝫ rōneȝ forme. tuz etiā qꝛ significat̄ p̄ modū cuiusdam dispōnis subiecti. p̄dicatū ḡ est dispō subiecti. subiectum aūt non est dispō predicati. hoc ḡ posito impossibile est q̄ in predicatis possit esse equa conuersio vt q̄ subm eque possit predicari de p̄dicato sicut econuerso. qꝛ tunc p̄dicatum eque disponeret̄ per subm sicut econuerso. iō ait q̄ (amplius si hoc). i. si subm (non ē q̄litas huius). i. non ē dispō predicati (z illud). i. p̄dicatū non est (huiꝰ. Neq̄ qualitatis est q̄litas). i. dispō dispositionis. qꝛ subꝫ non se hꝫ vt dispō sed vt dispositū z predicatū non est dispō dispositionis sꝫ dispō dispositi. si ḡ ita est (īpossibile est sic eque predicari adinuiceȝ) ita q̄ eque subm p̄dicet̄ de predicato sicut econuerso (sed verum quidem). i. f̄m veritatem. (contingit dicere) f̄m veritatem enim contingit dicere z facere talem conuersionem q̄ homo est albus. z album est homo. (eque autem vere predicari non contingit). q. d. q̄ licꝫ vtrūq̄ sit verū: vtrobiq̄ tamen non est eque predicatio. nā hō subycitur albo f̄m se. albū aūt nō subycitur homini f̄m se. sicut etiā albuȝ predicatur de hoīe f̄ꝫ se. qꝛ ipsa albedo inest homini. sꝫ homo non p̄dicat̄ de albo f̄ꝫ se vt q̄ ipm esse album subyciatur homini. sed hoc est p̄ alterū rōne eius in quo est albedo. ¶ Tunc seq̄tur illa ps.

¶ **Aut eniȝ sicut substātia predicat̄ vt est. aut cū genus sit. aut dr̄ia pōt predicari.**

¶ In qua auctor postq̄ p̄misit necīa ad ꝓpositū exeq̄tur de intento ostendens q̄ sit dare statuȝ vniuersaliter in predicatis. Circa quod duo facit. qꝛ p̄mo resumit quedam que prius dixerat de predicatis substantialibus. 2º ondit q̄ in illis p̄dicatis nō sit ire in ifinitū. ibi (Sic qdem ḡ.) Circa p̄mū duo facit. qꝛ p̄mo distiguit p̄dicata subalia. 2º resumit q̄ dixerat. vꝫ. q̄ talia non vadunt in infinitū. ibi (Hec aūt.) Dicit ḡ q̄ (aut. n. sic suba p̄dicabit̄ vt ē). i. eēntialiter. i. q̄ predicat̄ sicut suba z q̄ predicat̄ eēntialr̄ (aut) hoc erit (cū sit genus aut predicat̄ dr̄ia). i. sic dr̄ia. q. d. q̄ ista sunt predicata eēntialia genꝰ z dr̄ia. spēs autē non cōnumerat̄ iter predicata subalia vel qꝛ potest reduci ad p̄dicatū de genere. qꝛ predicat̄ in quid sicut genus. vel quia non predicatur nisi de indiuiduis. Indiuidua enim f̄m Platonis sn̄iam vt Porphirius recitat relinq̄uēda sunt. qꝛ de eis non potest eē disciplina. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Hec aūt oīa ostensa sunt q̄m nō erunt ifinita neq̄ in sursuȝ. neq̄ deorsum. vt hō est bipes z homo est aīal. hoc autem alteruȝ est neq̄ aīal de hoīe. hoc auteȝ de callia. hoc autē de alio in eo qḋ quid est. Substantiam quideȝ omne est diffinire hꝰ. Infinita enim non est transire intelligentem. quare neq̄ in sursum neq̄ in deorsum infinita sunt. Illaȝ. n. nō est diffinire de qua infinita predicant̄.**

¶ Resumit supius dicta. vꝫ. q̄ talia non vadunt in ifinitū. d. q̄ (hec aūt). i. hꝰ p̄dicata subalia (oīa sunt) sup (q̄m non erūt ifinita nec in sursuȝ nec in deorsuȝ) nō sunt aūt ifinita in sursuȝ (vt) dicat̄ (hō est bipes. hoc). i. bipes (aīal. hoc aūt). i. aīal (est alteꝝ aliqd) sic ḡ i sursuȝ ascēdēdo non itur i ifinitū nec dēcitur i ifinitū i deorsum. vt dicat̄ (aīal de hoīe. hoc aūt). i. homo (de callia. hoc aūt). i. callias (i eo qḋ aliqd ē). i. subale dicat̄ su aliquo alio. sic. n. in ifinitū ꝓcedere ipossibile ē. nam vt supra dicebat̄ (subam qdeȝ oēm) su. q̄ ē iter genꝰ z differētiā (oꝫ diffinire. hꝰ aūt diffinientia nō ē). i. nō ꝯtingit (itelligētē). i. diffiniētē (ꝑtrāsire) si ḡ talia eēnt infinita nihil esset diffinibile: quare cum hoc sit falsum consequens est q̄ (nec in sursum nec in deorsum sunt infinita) talia p̄dicata subalia. (nā illaȝ). i. subam (nō est) nō ꝯtingit (diffinire de qua ifinita p̄dicant̄). q. d. q̄ ponere ifinita diffiniētia est ponere nihil esse diffinibile. ¶ Notādū aūt q̄ sic triplex ē dr̄ia realis realr̄ diuersa mā forma z ꝯpositū. qꝛ mā realiter nō ē ipsa forma nec ecōuerso. z ꝯpositū nō est realr̄ mā tantū nec forma tantuȝ: sic dicere possumꝰ q̄ triplex est suba saltē differens f̄m rōneȝ. vꝫ. genꝰ qḋ se hꝫ tanq̄ mā. dr̄ia q̄ se hꝫ tanq̄ forma z spēs q̄ se hꝫ tanq̄ cōpositū. cū ergo dr̄ q̄ cōtingit oēm subam diffinire nō est intelligenduȝ de suba q̄ se habet tanq̄ mā vt de gn̄e. nec de suba que se habet tanq̄ forma vt de dr̄ia. sed de suba q̄ se habet tanq̄ cōpositū vt de spē. ois enim suba talis est diffinibilis. talis enim suba q̄ est spēs dr̄ eē inter genus z dr̄iaȝ: nō sit iter ea f̄m lineam predicamentalem: sed qꝛ est inter ea vt constitutū inter cōstituentia. ¶ Notandum est q̄ f̄m cōmen. in. 7. meta. diffinitio est q̄st organū intellectus ad intelligendū. Est eni diffinitio quasi quoddā speculū in quo itellectus respicit z cernit naturam rei. ideo sp̄aliter p̄hus facit mentionē de intellectu vel intelligente accipiens intelligentē p̄ diffiniente dicens q̄ si essent diffinientia infinita non contingeret intelligentem. i. diffinientem illa pertransire.

¶ **Si qdē igit̄ genera adinicē equalr̄ p̄dicantur erit. n. ipsuȝ qḋ vere ipsum aliquid est.**

¶ Premissis preambulis necessaryis ad propositum et sumptis quibusdā que dicebant̄ de substātialibus predicatis. In parte ista ꝓseq̄tur de intento ostēdens per quasdam rōnes logicas q̄ nō contingit p̄dicata ire in infinituȝ. Circa quod duo facit. quia primo ostendit q̄ nō contingit talia predicata ire in infinitū f̄m circulū. 2º q̄ non contingit ire in infinituȝ f̄m rectum. ibi (Sed q̄m ne infinita) Circa primū duo facit. quia primo ostendit hoc q̄ nō eant in infinitū f̄m circulū de predicatis substātialibus. 2º de accn̄talibus ibi (Neq̄ tn̄.) Dicit ergo (Sic quideȝ genera sibi adinuicē p̄dicari equaliter) idest si ponat̄ sic q̄ genera tam ifima q̄ȝ suprema de inuicem predicent̄ equaliter z ꝯuersim q̄ eque sit substantia aīal sicut aīal substātia. (Erit eniȝ ipm) genus (quod vere ē ipm aliquid). i. genus superius quod est quid magis vl̄e vere est ipm aliquid z vere est ipm inferius z non excedet inferius suum quod vere est ipsum aliqd z quod vere ē qd particulare respectu eius. ¶ Notandū autē q̄ animal est aliqua substātia. non est autē substātia vl̄r. si ergo eque predicaret̄ aīal de suba sicut ecōuerso sequeret̄ q̄ suba eēt ipm aīal z subyceret̄ vt aīali qḋ aīal est ipm aliqd. i. est ipsa substātia particularis.

hoc aūt est īpossibile.qz tūc eēt idez maius seipso ⁊ vli-
us seipso.si eni suba vlr eēt ipz aial:aial eēt vlius vl sal
tem eque vle sic suba. Rursus qz aial est suba pticulari
ter vbi suba est vlior q̄z aial seqr̄ ḡ oppositū.vz. q̄ suba
nō sit vlior.⁊ q̄ sit vlior q̄z aial ⁊ per ꝯn̄s q̄ sit vlior se
ipsa.non vadūt ḡ p̄dicationes subales in īfinitū s̄m cir-
culū qz lz supiora subalr̄ p̄dicent̄ de iferioribus non tñ
ecōuerso.¶ Dubitaret forte aliquis qz videt̄ q̄ ista p̄-
dicatio sit magis ꝓpria.aial est hō.vel suba est anial.q̄z
ecōuerso.nā semp p̄dicatū tenet locū forme.cū ḡ gen⁹
teneat locū mãe spēs erit formalior genere.⁊ qz hō est
aialis ⁊ aial species substãne veri⁹ dicet̄ homo de
aial q̄z ecōuerso ⁊ aial de suba q̄z ecōuerso.¶ Dōm.
q̄ forma generis ⁊ forma spēi sunt vna forma. p eandē
n. formā for.est hō aial suba.vtrū aūt p eandē formaz
sor.sit hō ⁊ corpus nō est p̄ntis speculationis.tñ q̄ztū ad
p̄ns spectat de his q̄ de se inuicē essentialr̄ p̄dicant̄ cū ta-
lia dicant formā vnā non pōt eē qd que illaꝝ sit forma
lior s̄m rē s3 solū s̄m modū itelligēdi. Propter qd sciē-
dū q̄ forma generis ⁊ forma spēi put differunt s̄m mo-
dū itelligēdi possunt cōsiderari duplr̄ vel vt recipiunt̄
in mã vel vt ꝯsideranr̄ abstracte per itellectū. si prout
habent esse in mã sic certū est q̄ forma generis est ma-
terialior q̄z forma spēi.nā mã p⁹ recipit formas magis
vles.⁊ postea minus vles vt dicit ꝯmē.sup.z. metaph.
h3 receptio est sub e[illegible]diuiduali.qz qcqd recipitur i
mã est hoc.mã ergo prius recipit formas magis vles.i.
p̄us recipit indiuiduū magis vl'is.vt si p idē leo est leo
⁊ suba.ipsa tamē forma leonis vt dat leoni q̄ sit h'
suba intelligit̄ esse p̄us seipa ⁊ itelligit̄ p̄us recipi in mã
q̄ dat ei q̄ sit hoc aial vel hic leo. hec ḡ suba que ē i-
diuidui forme magis vlis s3 modū itelligēdi est prior
in gnatione q̄z sit hoc aial qd est iduiduū forme minus
vlis.⁊ q̄ ea q̄ sunt p̄ora in gnatione p̄us recipiunt̄ i mã
⁊ per ꝯn̄s sunt magis mãlia s̄m esse qd habent forme li
mã q̄to forma est vlior tanto mãlior ⁊ magis in poten
tia.l3 s̄m hoc non currit qd nostra.qz indiuidua nō sunt
p se obiectū itellectus ⁊ taliū non est p se scia.s3 si ꝯside
rant̄ forme non s̄m esse contractū qd habēt in mã s3 s3
esse abstractū qd hn̄t apud intellectū q̄to forma vlior
tanto est formalior qz simplicior ⁊ abstractior. ¶ Ad
formā aūt arguēdi.q̄ gen⁹ tenet locū mãe. ⁊ q̄ aial di-
cit quod dicit homo p modum mãe. ¶ Dōm.q̄ oēs
partes diffinitionis sunt forme vt declarari h3 in.z°. Di
cet.n.aduersarius q̄ genus differentia spēs oīa habent
rationem forme attamen forma generis licet sit forma
ē tamē magis in potentia.⁊ p ꝯn̄s mãlior q̄z forma spēi
tiō nō videt̄ q̄ debeat p̄dicari de forma. ꝑpter quod
sciēdū q̄ diffinitio potest ꝯsiderari duplr̄:vt distinguit
cōmen.in.7°.vel vt est significatiua nãe rei.vel vt est in
strumentū intellectus ad itelligēdū.aial eni3 vt signifi
cat formā rei formalior est q̄z homo vt significat hō nã
turā ⁊ formā.ipsa.n.nã humana significata p aial mul-
to est abstractior ⁊ formalior q̄z significata p hoiez. S3
si ꝯsideret̄ diffinitio vt est instrm̄ ad itelligendū sic est
ecōuerso.hoc eni mō forma generis est multo poten-
tialior q̄z forma spēi.itelligere hoiez in aiali est itellige-
re ipm in potētia.itelligere aūt hoiem in seipso est itelli
gere ipm pfecte in actu.multo ḡ est perfectior itellect⁹
⁊ p ꝯn̄s multo formalior si itelligat aliqd in specie q̄z si
itelligat ipz in genere.⁊ hoc modo loqtur ꝯmē.in.1z.q̄
scia in vli est in potentia.s3 constat q̄ aial non predica-
tur de hoie nec diffinitio de diffinito vt sunt instrm̄ ad
itelligendū s3 vt sunt significatiua nature rei vt qz ean-
dem nãm significat hō aial ideo hec est vera.hō est aial
vt ergo anial predicat̄ de homine est formalius homi-
ne.¶ Ulterius forte dubitaret aliqs que sit formalior
an spēs an dr̄ia.¶ Dōz.q̄ talia vt generāt i nobis sciaz
⁊ vt sunt organū itellectus ad intelligendū dr̄ia est for-
malior specie.ista enim tria se habent p ordinez genus
species ⁊ diffinitio tota. Intellectus eni3 itelligēs aliqd
in genere vel intelligens ipm genus est valde iperfect⁹
itelligens spēz est perfectior.intelligens autē diffinitio-
nem ⁊ sciens resoluere diffinitū in sua diffiniētia ē pfe-
ctissimus.ideo dicitur in p̄ phycoꝝ q̄ hoc nomē ad rō-
nē sustinuit.vz.q̄ confusius ⁊ imperfectius significat
naturā rei nomē q̄z rō.i.q̄z diffinitio vt hoc nomē circu-
lus non ita pfecte ⁊ expresse exprimit itellectū essentiā
circuli sicut diffinitio circuli.hec autē pfectio in dr̄is cō-
pletur ⁊ per dr̄iaz h3 eē.si aūt h3 eē p genus hoc est put
specificat̄ per dr̄iaz.formalior ḡ est ipsa dr̄ia q̄z species.
¶ Deinde cum dicit.

¶ Et neq3 tñ d̄ q̄litate aut alioꝝ nullū nisi scd̄z accidens predicat̄.omnia hec eni accidunt ⁊ de substātijs predicari.

¶ Ostendit q̄ non eant in ifinitū s̄m circulū in p̄dicatis
accidētalibus.d.(neq3 de qualitate)sup.est cōuersio vt
q̄ q̄litas p̄dicet̄ de suba ⁊ ecōuerso(aut nullū alioꝝ).i.
nullū aliud accn̄s p̄dicat̄ ꝯuersim de suba(nisi s̄m acci
dens.hec.n.oīa accidūt)ipsi substātie sup.(⁊ de substā-
tijs p̄dicant̄)nō sn̄.ecōuerso.cōiter aūt textus hn̄t.⁊ de
substātijs p̄dicari.s3 est corrupta lr̄a.vt p3 ex alia trāsla
tione.¶ Dubitaret forte aliqs vtrū eēt i talib⁹ ifinitas
si eēt ibi circulatio.¶ Dōz q̄ oīs circulus ē quodāmō
infinitus saltē motus circularis nō necesse est q̄ finiat̄.
semp enim pōt eē ab eodē in idē p idē sine quiete ⁊ sine
fine.si ḡ eēt cōuersio i p̄dicatis substātialib⁹ vt q̄ suba
predicaret̄ de corpore corpus de aiali.aial de homine.⁊
hō de substantijs:posset s̄m circulū in infinitū fieri talis
p̄dicatio. Rursus si quātitas p̄dicaret̄ de suba q̄litas d̄
quātitate ⁊ suba de qualitate in ifinitū posset sic circu-
lariter ꝑcedere talis p̄dicatio. ¶ Deide cū dicit.

¶ Sed qm̄ neq3 in sursū3 infinita erūt. vnūqd̄q3 eni qd predicat̄ significat aut quale aliqd. aut ad aliquid:aut q̄ztum aliquid:aut h'.aut que sunt in substātia. hec aūt finita sunt ⁊ genera predicamētorū3 finita.aut enim quale. aut q̄ztum.aut ad aliquid.aut facere.aut pati.aut vbi.aut quādo predicabitur.

¶ Ostendit q̄ nō vadit predicatio in infinitū s̄m rectū3.
circa qd tria facit.qz p̄mo ostēdit hoc de oībus predica-
tis generaliter.z°.de p̄dicatis per se spāliter.3°.epilogat
circa determinata.scd̄a ibi.(Nec in sursum).tertia ibi.
(Logice qdem ex his.)¶ Propter primū sciēdū q̄ lo
quendo gnāliter de p̄dicatiōe duplex est p̄dicatio. vna
⁊ plures.siue simplex ⁊ cōposita. Predicatio aūt vna ⁊
simplex est quādo predicat̄ vnū de vno. Predicatio aūt
plures ⁊ cōposita est quādo vtputa duo vel tria vel q̄t-
tuor vel etiā plura predicant̄ de vno. Rursus simplex
predicatio distinguit̄ quia quedā est directa ⁊ ꝓpria vt
quādo suba predicat̄ de suba ⁊ potissime suba superior
de inferiori.vel etiā quādo accn̄s de suba. Quedaz aūt
est indirecta ⁊ iꝓpria vt.s.quādo suba p̄dicat̄ de accn̄te
vel qn̄ accn̄s de accn̄te.ergo circa p̄dicationez gnāliter
vtꝝ p̄dicatio vadat in ifinitū s̄m rectū posset eē triplex
dubitatio. Una d̄ p̄dicatiōe simplici ⁊ direc[illegible] talis
predicatio vadat in infinitum.vtputa q̄ de [illegible]stantia
predicat̄ substātia postea q̄ztitas.⁊ postea qualitas ⁊ sic
in ifinitū. Scd̄a dubitatio esse posset de predicatōe plu

ri ꝛ ꝯposita duplicando triplicādo ꝛ ita ĩfinitū multipli
cādo predicata vt de sub̄a p̄dicaret̃ sil' sub̄a ꝛ q̄ntitas ꝛ
postea sil' q̄ntitas ꝛ q̄litas. postea q̄litas ꝛ vbi. ꝛ sic ꝓce
dēdo. Rursus cū ꝓcessuz eēt duplicando ꝓcederet̃ tri
plicādo vt si de sub̄a p̄mo p̄dicaret̃ sil' sub̄a q̄ntitas ꝛ q̄li
tas vt diceret̃ ꝙ hō ē aial magnū albū. ꝛ postea quanti
tas ꝛ q̄litas ꝛ vbi. ꝛ sic ꝓcedēdo triplicādo ꝛ cū ꝓcessuz
eēt triplicādo ꝓcederet̃ q̄druplicando. Posset ḡ q̄s du
bitare vtrū hoc mō irent p̄dicatiōes in ĩfinitū s꞉ rectū.
⸿ Tertia dubitatio eē posset de p̄dicatiōe ꝑ accn̄s ꝛ i
directa vtputa si de sub̄a p̄dicaret̃ accn̄s. vtrum de illo
accn̄te posit p̄dicari aliqḋ aliḋ accn̄s ꝛ de illo alio aliḋ
accn̄s. ꝛ sic in ĩfinitū. tria ḡ facit fm̄ ꝙ circa ꝓcessum in
p̄dicatiōibus in ĩfinitū has tres dubitatiōes remouet.
2ª ibi (Cōcessuz āt ē). 3ª ibi (Ipsa āt) Dicit ḡ (Sed qm̄
neq꞉ ĩfinita erūt) general'r p̄dicata su. (in sursuz) ꝛ pri
mo nō erūt ĩfinita s꞉ p̄dicationē simplicē ꝛ ꝓpriā. vtpu
ta ꝙ de sub̄a p̄dicaret̃ q̄ntitas. postea q̄litas. ꝛ sic in ĩfi
nitū. nā p̄dicamēta sunt in numero quodā ꝛ sunt finita
iḋ ait ꝙ (vnūqḋq꞉ p̄dicamētū aut significat qd aut q̄le
aut ad aliqd aut aliqḋ h꞉. aut q̄ sunt in sub̄a) .i. aut q̄cū
q꞉ sunt in sub̄a (hec āt) q̄ sunt in sub̄a (finita sunt) nam
(ꝛ gn̄a p̄dicamētoꝝ finita). q.d. ꝙ p̄dicata ꝛ oīa q̄ sunt
in sub̄a ꝛ q̄ p̄dicant̃ de sub̄a sunt finita. q꞉ gn̄a p̄dicamē
toꝝ sunt finita. ꝛ ꝙ sint finita p꞉. qḋlibꝫ eni p̄dicamen
tū qḋ est in sub̄a (aut eni significat q̄le aut q̄ntuz aut ad
aliqd aut facere aut pati aut vbi aut qn̄ aut) su. aliquid
aliud h꞉. ⸿ Notādū aūt ꝙ supponit ex habitis p̄dica
ta sub̄alia nō ire in ĩfinitū. iḋ cū hic noiat p̄dicamēta. d.
ꝙ genera p̄dicamētoꝝ sunt finita non noiat sub̄am sed
q̄lis q̄ntū ꝛ h꞉ p̄dicamenta accn̄talia. ⸿ Dubitaret for
te aliq̄s vn̄ seq̄tur hec ꝯn̄a ꝙ si gn̄a p̄dicamētoꝝ sunt fi
nita ꝙ ea q̄ p̄dicant̃ de sub̄a sunt finita. ⸿ Dōm. ꝙ cū
particulare nō sit ꝑ se obiectū itellect᷒ ꝛ de talib᷒ nō sit
ꝑ se sc̄ia nō est intentio ph̄i loq̄ de idiuiduis s꞉ de gn̄ib᷒
ꝛ spēbus. Exquo eni gn̄a sunt finita opꝫ ꝙ ꝛ spēs sint fi
nite. est eni ꝑ se habitudo spērū ad genus. idiuidua emꝫ
dicunt aliqd ꝑ accn̄s. homo. n. est simpl'r aial. s꞉ sor. non
est simpl'r hō s꞉ ē hō determinati tp̄is. vn̄ nunq꞉ p̄dica
bit̃ hō de sorte nisi in illo determiato tp̄e. si ḡ est ꝑ se ha
bitudo spērū ad gen᷒. habitudo aūt ꝑ se nō pōt eē ĩfini
ta. nā hītudo ꝑ se ē certa ꝛ determinata hītudo. ꝛ ꝑ ꝯn̄s
finita. Uel possum᷒ dicere ꝙ diuisio generis in spēs est
diuisio ꝑ formā. diuisio aūt spēi in idiuidua ē diuisio ꝑ
mām̄. ꝛ q꞉ forme ꝛ actui repugnat infinitas. ipole est in
vno ꝛ eodē gn̄e eē ĩfinitas spēs. si ḡ gn̄a predicamētoꝝ
sunt finita spēs eoꝝ erunt finite ꝛ q̄cunq꞉ p̄dicantur de
sub̄a sunt finita. ⸿ Deinde cū dicit.

⸿ Concessūz aūt est vnū de vno predicari.

⸿ Remouet sc̄daz dubitatiōnē. vꝫ. ꝙ nō possint talia ire
in ĩfinitū s꞉ ꝯpōnez. d. (Cōcessuz aūt ē vnū de vno p̄di
cari). q.d. ꝙ nō ibunt p̄dicatōes in ĩfinitū ꝑ aggregatio
nez ꝙ p̄us p̄dicent̃ de sub̄a duo ꝛ postea tria ꝛ sic aggre
gādo q꞉ ꝯcessuz est. i. dcm̄ ē supra ꝙ vnū de vno p̄dicet̃
⸿ Dubitaret forte aliq̄s q꞉ nō videt̃ h̄re apparentiam
ꝙ p̄dicata possint ire in ĩfinitū ꝑ aggregationē q꞉ cū nō
sint nisi. 10. p̄dicamēta non videtur ꝙ possint aggrega
ri nisi. 10. modi. tot erunt ḡ p̄dicationes sc̄ꝫ aggregatio
nē quot simplices. ⸿ Dōꝫ. ꝙ multo plures sunt p̄dica
tiones fm̄ aggregatiōnē q̄ꝫ simplices. naꝫ q̄ttuor p̄dica
ta simpl'r non poterūt facere nisi q̄ttuor ꝓpōnes. ꝑ com
binationes aūt faciēt sex. nam q̄ttuor poterūt sex modis
cōbinari vt demus regulā de combinationib᷒ qn̄ vo
lum᷒ scire de aliq̄bus simplicib᷒ quot modis possint cō
binari debēt disponi ꝑ ordinez vt ponat̃ vnū in p̄mo lo
co aliud in 2º aliud in 3º aliud in 4º. quartū ḡ cōbinatur
tribus modis. vꝫ. cū 3º p̄mo ꝛ 2º. tertiū combinatur cū
duob᷒. s. cū 2º ꝛ p̄. nā si combinoremus tertiū cū quarto
acciperem᷒ vnā ꝛ eandē combinationē bis. nā qn̄ com
binabimus quartū cū 3º combinam᷒ tertiū cū q̄rto. 2᷒
aūt non habebit nisi vnā cōbinationē cū p̄mo. tres aūt
duo ꝛ vnū faciūt sex. Et est diligēter aduertēdū ꝙ mo
dicū addere in simplicib᷒ est multum addere in combi
nationibus. nā q̄ttuor ꝯbinant̃ sex modis. q̄nq꞉ aūt cō
binantur. 10. modis ꝛ sex q̄ndeci modis. si ḡ p̄dicata sim
plicia q̄ntūcūq꞉ essent in aliquo numero finito si combi
narent̃ oībus modis q̄bus possent. ꝛ postea illa simpli
cia cōtrinarent̃ oibus modis q̄bus possent; ꝛ postea con
quatrinarent̃; videret̃ forte alicui ꝙ isto modo aggre
gando eē possent in ĩfinitū variari. Ad hoc ḡ remouen
dū dicit ph̄s ꝯcessum eē. i. dictū esse supra vnū de vno
p̄dicari deberi qn̄ ḡ dicebat̃ non eē plures aggregatio
nes q̄ꝫ simplices p̄dicationes pꝫ eē falsuz; q꞉ sole ꝯbina
tiōes sunt multo plures q̄ꝫ simplices p̄dicatiōes. si ḡ sil'
cū ꝯbinationib᷒ accipiant̃ ꝯtrinatiōes ꝛ q̄trinationes
ꝛ sic ꝓcedendo videbitur alicui ꝙ hoc mō possit ꝓcedi
in ĩfinitū. ⸿ Aduertendū tn̄ quādo dicimus ꝙ plures
sunt cōbinatiōes q̄ꝫ simplices p̄dicatōes itelligendū est
si simplicia sint plura q̄ꝫ tria. nā tria simplicia tot habēt
cōbinatiōes quot simplices. duo āt simplicia pauciores
habēt cōbinatiōes q̄ꝫ simplices. nā in duob᷒ simplicib᷒
nō pōt accipi nisi vna cōbiatio [illegible] nisi forte accipent̃
due cōbinatiōes fm̄ modū itelligēdi sicut differt via q̄
itur athenis thebas ꝛ thebis athenas. sic inter duo aliq̄
vt iter. a. b. posset eē duplex cōbinatio fm̄ rōnē: vt si fie
ret vna cōbinatio i qua p̄us poneret̃ a. ꝛ postea. b. ꝛ alia
ĩ qua disponerētur termini ecōuerso. fm̄ rē tn̄ binarius
hꝫ plura simplicia q̄ꝫ cōbinatiōes. s꞉ si sint simplicia plā
tribus semꝑ erunt plures combinationes q̄ꝫ simplicia.
⸿ Deinde cum dicit.

⸿ Ipsa aūt de ipsis quecūq꞉ nō aliquid sunt nō predicari dicimus. accidētia enim sūt oīa. sed hec quidē sc̄dm̄ seipsa. illa vero sc̄dm̄ alterū modū. Hec aūt omnia de subiecto quodam predicari dicimus. sc̄dm̄ accn̄s autēꝫ nō esse subiectū aliquod. Nihil enim taliū ponimus esse ꝙ non alterū aliquod esse dicit̃ qḋ dicit̃. sed ipm̄ in alijs ꝛ alia quidē de altero.

⸿ Remouet tertiā dubitationē vt si dicat̃ ꝙ vadūt p̄di
catiōes in ĩfinitū fm̄ p̄dicationē idirectā ĩproprīā ꝛ per
accn̄s. vꝫ. cū subm̄ p̄dicat̃ de accidēte vel accn̄s de acci
dente. nā de tali dubitatiōe nō est curādū. nā tales p̄di
catōes nō sūt p̄dicatōes simpl'r. iḋ ait ꝙ (ipa āt). s. sub̄a
(de ipsis). s. (quecūq꞉ nō sunt aliqd) ꝑ se. s꞉ sunt aliqd i
alio (nō dicemus predicari. accn̄tia. n. sunt oīa). q.d. ꝙ
subiecta nō dicimus p̄dicari. i. nō recipimus in demon
stratiōibus ꝙ p̄dicent̃ de his q̄ nō sūt aliqd ꝑ se. i. de ac
cidētibus. oīa. n. talia q꞉ sūt accidētia nō p̄nt ꝑ se subijci
iḋ ait ꝙ (sed hec q̄dem). s. subiecta (fm̄ seipsa) subijciū
tur. (illa v̄o). i. accn̄tia (fm̄ alterꝫ modū) sup. subijciūt̃.
Uel pōt exponi ꝙ hec q̄dē. i. accn̄tia fm̄ seipsa sup. p̄di
cantur de subiectis. illa v̄o. i. subīa fm̄ alterū modū. i. ꝑ
accn̄s p̄dicant̃ de accn̄tibus. ꝛ ideo subdit ꝙ (hec autē
oīa) s. accn̄tia dicimus predicari de quodā sub̄o (fm̄ ac
cidens aūt). i. que sunt fm̄ accn̄s (nō esse) sup. dicimus
(subm̄ aliqḋ) ꝛ subdit cām ꝙ (nihil. n. taliū). s. accn̄tiū
(ponimus ꝙ nō alterꝫ aliqḋ dicim᷒ eē) vel dr̄ eē. ꝛ sub
dit ꝙ (sed est ipsum) tale accidens (in alijs ꝛ alia qui
dem dicuntur de altero). q.d. ꝙ nullum accidens po
nimus esse talium. i. de numero talium: vt de numero

subiectus q̄ hoc non sit p̄ aliq̄d alteꝝ .i. p̄ subm̄ vt albū est hō q̄ aliq̄d alteꝝ vt soꝛ. q̄ subycit albo est hō. ḡ talis p̄dicatio est q̄ ip̄m albū est in alys. vtputa. q̄ albū est ī hoīe ⁊ in leone. ⁊ q̄ ista alia vtputa hō: ⁊ leo de altero. s. dicunt vt de hoc hoīe p̄ticulari ⁊ de hoc leone ⁊ rōne il lius alterius p̄ticularis possunt talia accn̄tia subyci tali bus subiectis vt de albo p̄dicabit hō. q̄ p̄dicat de quo dā altero. vz. de particulari hoīe cui accidit eē albū.

℄ Neq̄ in sursuz ergo vnū de vno neq̄ i deoꝛsum esse dī. de q̄bus q̄dem eni dicunt accidētia quecūq̄ in substantia vniuscuiusq̄ sunt: hec aūt non sunt infinita.

℄ Hic vt dicebat. ostendit ph̄s non ire p̄dicatiōes in infinitū in p̄dicatis p̄ se. Circa q̄d duo facit. q̄ p̄mo p̄ponit q̄ tales p̄pōnes non vadūt in īfinitū nec in sursuz nec ī deoꝛsuz. ⁊ p̄ declarat q̄ nō vadūt ī īfinitū deoꝛsuz. ⁊ 2° declarat ⁊ p̄bat q̄ nō vadūt in īfinitū sursuz ibi. (Sz sursuz.) Dic ḡ (nec sursuz ḡ vnū de vno nec ī deoꝛsuz) in īfinitū sꝫ. (dicet eē) sꝫ. p̄cessus in p̄dicatis p̄ se q̄d p̄bat .d. (de q̄b⁹ q̄dē .n. dn̄r accn̄tia) sꝫ. p̄ se sunt illa subta (q̄cūq̄ sunt in subā) .i. ī subali diffōne (vniuscuiusq̄) .s. taliū accn̄tiū (h᷑ aūt nō sūt īfinita) .q.d. q̄ q̄ diffinientia nō sunt īfinita. ⁊ q̄ ī subali diffinitiōe nō ē p̄cessus in īfinitū: iō ī p̄dicatis p̄ se in deoꝛsuz nō ē p̄cessus in īfinitum.

℄ Notādū aūt q̄ illa p̄dicata sunt p̄ se de aliq̄bus subis q̄cūq̄ talis subta ponunt in suba. i. in subali diffinitione quoꝛūcūq̄ taliū accn̄tiū nō vniuscuiusq̄ talis accn̄tis. vult .n. h̄ ph̄s p̄bare q̄ nō sit p̄cessus in īfinitū p̄ se in p̄dicatis p̄ se q̄ sunt in 2° mō dicēdi p̄ se. naz de p̄dicatis q̄ sunt in p̄ mō dicēdi p̄ se q̄ nō vadāt in īfinitū p̄batū est supra cū p̄batū fuit de p̄dicatis subalib⁹. Hic aūt agit d̄ p̄dicatis p̄ se. cuiusmōi sūt p̄ se passiones. talia aūt p̄dicata sūt illa quoꝝ subta. i. in quoꝝ eēntiali diffōne ponunt subta. ℄ Nōn᷑ aūt q̄ pōt ꝯtigere q̄ aliq̄d sit p̄ se passio alicui⁹ ⁊ illi⁹ p̄ se passiōis sit alia p̄ se passio. vtputa si color sit p̄ se passio corpis termīati. ip̄e ēt color hz p̄ se passiōes. nā nō ē icōueniēs q̄ aliq̄d sit p̄ se pa° vnius ⁊ p̄ se subm alteri⁹. q̄ nō ē icōueniēs q̄ accn̄s sit p̄ se subm. vt triangulus q̄ ē accn̄s ē p̄ se subz de hn̄e tres. h° ḡ mō erit p̄cessus ī īfinitū ī deoꝛsuz ī h° p̄ se p̄dicatis si aliq̄d sit p̄ se subm vni⁹. sic corp⁹ termīatū coloꝛis ⁊ coloꝛ p̄ se subz alteri⁹ rei. ⁊ illa alia res p̄ se subm alteri⁹ rei. ⁊ sic in infinitū. ℄ Notādū ēt q̄ oīa p̄ora ponunt in diffōne posterioꝝ. vt si corp⁹ termīatū ē p̄ se subm coloꝛis ⁊ coloꝛ per se subm alteri⁹ p̄prietatis corp⁹ termīatū q̄d īgredit diffinitiōez coloꝛis īgredit diffōnē dictaz p̄prietatū coloꝛis. si ḡ in sic p̄ se p̄dicatis eēt p̄cessus in īfinitū īfinita īgrederent diffōnē vni⁹. iō ph̄s ait q̄ nō ē p̄cessus in īfinitum nec in sursuz nec ī deoꝛsuz sꝫ. in p̄ se p̄dicatis. ⁊ q̄ nō sit in talib⁹ p̄cessus in īfinitū p̄z q̄ illa sunt talia p̄ se p̄dicata in quoꝝ diffōnib⁹ ponunt subta. h᷑ aūt q̄ sunt diffinitiua aliquoꝝ vel alicui⁹ nō p̄nt eē īfinita. ⁊ q̄ nō pōt eē q̄ sit p̄cessus in īfinitū deoꝛsuz ī p̄ se passionib⁹. vz. q̄ b. sit p̄ se pa° de. a. ⁊ c. p̄ se pa° de. b. ⁊ sic in īfinitū nisi infinita īgrediant diffōnē alicui⁹ cū h° sit īpoīe: īpoīe ē ī talib⁹ ī deoꝛsū eē p̄cessū ī īfinitū. ℄ Dubitarz forte aliq̄s q̄ sup̄ius cū auctoꝛ p̄bauit statū de p̄dicatis eēntialr nō fecit mētionē nisi de sursuz tm̄. d. sꝫ q̄m neq̄ īfinita erūt sursuz. h̄ aūt cū agit de p̄dicatis p̄ se facit mētionē de sursuz ⁊ deoꝛsuz. ℄ Dōz. q̄ p̄dicata sup̄ius tacta sic se hn̄t sursuz ita se hn̄t deoꝛsum. vt si de suba p̄dicat q̄ntitas ⁊ postea q̄litas. ⁊ sic deīceps. iste modus p̄cedēdi pōt dici ⁊ sursuz ⁊ deoꝛsū. nā si ire sursuz ē īcipe a magis mālī iste modus p̄cedēdi ē ire ī sursuz. nā suba ē mālē subm q̄ntitatis. q̄ntitas v̄o ē subm q̄litatis. Si v̄o ire sursuz ē īcipe a magis formali tūc iste modus nō ē ire sursum sꝫ deoꝛsuz. nā h̄ nō īcipit a magis formali: ⁊ itur ī magis mālia sꝫ pori⁹ ecōuerso. īcipit .n. a magis mālī ⁊ itur in magis formalia. ⁊ q̄ p̄bauit statū in talib⁹ p̄dicatis quoꝝ processus diuersis respectib⁹ ē sursuz ⁊ deoꝛsuz: nō curauit ibi distinguere sursum ⁊ deoꝛsum. sed in eo q̄ dixit sursum intellexit etiam ⁊ deoꝛsum. hic autem in per se predicatis vbi est per se accipere sursuz ⁊ deoꝛsuz distiguit vnū ab alio. ℄ Deīde cū dicit.

℄ Sed in sursum ipsa quoq̄ ⁊ accn̄tia vtraq̄ non infinita sunt. Necesse est ergo esse aliq̄d de quo primum predicetur ⁊ de hoc aliud: ⁊ hoc stare ⁊ esse aliquid quod nō amplius neq̄ de alio priori neq̄ de alio aliquid prius predicetur. vnus quidem demonstrationis modus dicitur hic.

℄ Ostēdit q̄ ī talib⁹ p̄ se p̄dicatis nō solū ē status ī deoꝛsū vtputa si ponerec̄ q̄ aliq̄d sit p̄ se subm alicui⁹ p̄prietatis ⁊ illa p̄prietas p̄ se subm alteri⁹ p̄prietatis. ⁊ sic ī īfinitū. sꝫ ēt in talib⁹ p̄ se p̄dicatis ē status in sursuz tā ex p̄te p̄dicatoꝝ q̄z ex p̄te subiectoꝝ. circa q̄d duo fac̄ sm̄ q̄ dupl̄r p̄bat intētū. nā p̄mo p̄bat hoc ex p̄te diffinitiōis supponēdo q̄ ꝯtingat talia p̄ se diffiniri. ⁊ 2° ex p̄te sciē supponēdo q̄ ꝯtigat aliqua scire. ibi. (Adhuc aūt ali⁹). ℄ Propter p̄mū sciendū q̄ p̄cedere in sursuz in talib⁹ hoc mō ꝯtingit supra subiectū ⁊ supra p̄dicatū: vt si simū p̄ se p̄dicat de naso ī hac p̄pōne p̄ se. nasus ē simus. p̄cederet in sursuz accipiēdo supra nasū ⁊ supra simū vt accipiendo supra nasū corp⁹. supra corpus substātiā. ⁊ hoc mō p̄cedēdo ⁊ accipiēdo supra simū cauū. ⁊ supra cauuz q̄le. q̄litas .n. est supra cauitatē. ⁊ hoc mō p̄cedēdo. nullo .n. istoꝝ modoꝝ ē p̄cessus ī īfinitū. nā oīa q̄ sūt supra nasū ponūtur ī diffinitiōe nasi. si ḡ in talib⁹ eēt p̄cessus ī infinitū eēt p̄cessus in īfinitū ī diffinitiōib⁹. sic ēt oīa q̄ ponunt supra simū ponunt ī diffinitiōe simi ⁊ nō solū q̄ sūt supra simū ponunt ī diffinitiōe simi: sꝫ ēt q̄ sūt supra nasuz sunt diffinitiua simi: eo q̄ ipse nasus ē q̄d diffinitiuū eius. quare si in talibus esset p̄cessus in infinitum. esset in diffinitionibus processus in infinitū. hoc est ḡ q̄d dicit. (Sz ī sursū ipsa) sup. subiecta (⁊ ēt accn̄tia vtraq̄) tā subiecta q̄z accidētia (nō sunt īfinita. necesse est ḡ eē aliq̄d q̄d de alio p̄dicet p̄mū) vtputa simū p̄mo ⁊ p̄ se p̄dicat de naso (⁊ de hoc) vtputa d̄ simo p̄dicat (aliud) vtputa cauū vel q̄lis (⁊ hoc stare erit) .i. deuēire ad aliq̄d ex p̄te ipsi⁹ caui de quo nō p̄dicat vlteri⁹ aliq̄d prius nec aliq̄d sup̄i⁹. ⁊ subdit q̄ (⁊ eē aliq̄d) supple ꝯtigit ex p̄te subiecti vt ex p̄te nasi (q̄d nō ampli⁹ nec de alio p̄ori nec de illo aliud p̄us p̄dicet) .q.d. q̄ ex p̄te nasi erit deuenire ad aliq̄d q̄d nō dicet ampli⁹ de aliquo p̄ori nec d̄ illo aliq̄d p̄us. vtputa si de naso dr̄ corp⁹ ⁊ de corpe substantia: suba nō dr̄ de aliquo p̄ori q̄z de corpe. nihil .n. est mediū īter corpus ⁊ subam. nec de suba dr̄ aliq̄d prius. (Unus q̄dē ḡ modus demr̄atiōis) q̄ nō sit p̄cessus ī īfinitū ī sursū ī p̄pōnib⁹ p̄ se nec ex p̄te subiecti nec ex p̄te p̄dicati (hic ē). ℄ Notādū aūt q̄ ita vr̄ ph̄o esse p̄ se mediū q̄ talia accepta in sursuz vt accepta supra nasuz vel supra simū sunt p̄ se diffinientia simi vel nasi q̄d supponēdo statū ī diffinitiōib⁹ supponit nō eē p̄cessuz ī infinitū. vñ sic ē supplēda lr̄a: q̄ si aliq̄d p̄dicat de aliquo p̄mo ⁊ p̄ se. vtputa simū de naso. ⁊ de hoc. s. simo p̄dicet aliud: ⁊ de illo aliud: necesse ē hic stare. q̄ diffinitiua simi nō p̄nt eē īfinita. sic ēt ex p̄te nasi necesse ē dare aliq̄d q̄d nō dicatur de alio p̄ori nec de illo aliud p̄us. q.d. q̄ nō est dare p̄cessuz in īfinitū ex p̄te nasi q̄d supplēdū ē iō cōtige

re qꝛ diffinientia nasi infinita ee nō psūt. qꝛ si essent infinita diffinitia nasi eēnt et infinita diffinitia simi. oia. n. diffinitiua nasi sūt et diffinitia simi. Un⁹ ḡ modus pbādi statū i talib⁹ ē h̄ q. s. sumiť ex pte diffōnis. ℭ Nōndū ēt ꝙ supi⁹ dcā magis pbāt statū ex pte diffōnis i subalib⁹. h̄ āt i accñtalib⁹. qḋ ḡ dr h̄ ex pte nasi ꝙ talia diffinitia nō vadūt i infinitū magis refereda sūt ad simū q̄ȝ ad nasuȝ ꝛ ad passionē q̄ȝ ad subȝ. nā oia diffinientia subiti sunt diffinientia passionē ꝛ i ifinitū nō vadūt. ℭ Nōn^m āt ꝙ cū phs pus dixisset ꝙ nec i sursuȝ nec i deorsuȝ itur i ifinitū cū nūc spālr pbauit ꝙ nō itur i ifinitū i sursū dedit ītelligere ꝙ p̄mo pbauerit ꝙ i p̄dicatis p se nō eant i ifinitū deorsū. ℭ Dubitarȝ forte aliqs q̄re phs cū voluit pbare statū i p̄dicatis p se resumpsit h⁹ vbū vnū ḋ vno. i. ꝙ vnū de vno nec i sursū nec i deorsuȝ diceť eē pcessus i ifinitū. ℭ Dōm ꝙ p̄dicari vnū de vno p anthonomasiā repiť i p̄dicatis p se. i p̄dicatis. n. coibus ꝛ vnū de plurib⁹ ꝛ plura de vno. albū. n. ꝛ i cigno ꝛ i niue repitur. qꝛ nulli eoꝝ iest fȝ ꝙ hō. pp ꝙ vnū ꝛ idē hō p̄dicatū repeiť in plurib⁹. sic ꝛ plura dnr de vno vt albū ꝛ dulce ḋ pomo. h̄. n. plura vt plura de eodē p̄dicanť. albū enim ꝛ dulce relata ad pomū sunt plura vt plura. qꝛ neutꝝ illorū iest mediāte alio. si eni in pomo dulce esset p se cā albi nō repireť pomū dlce nō albū ꝛ si albū eēt p se cā dulcis non repireť pomū albū non dulce. talia ḡ p̄dicata p accñs ꝛ coia ꝛ vnū plurib⁹ ꝛ plura vni i eo ꝙ plura ineē psūt. sȝ in his q̄ isunt p se ꝛ p̄mo nec vnū plurib⁹ nec plura i eo ꝙ plura eidē insunt. ꝙ aūt in talib⁹ vnū nō possit ineē plurib⁹ pȝ. nā ꝙ lȝ tale p̄dicatū cū isit p se ꝛ primo ɔuertibile ē cū eo cui iest. idē aūt plurib⁹ diuersis ineē ɔuertibilr est ipole. Rursus in talib⁹ plura vt plura nō insunt vni. nā ꝛ si ineniāť plures p se ppetates ineē eidē subo. vtputa hr̄e tres ꝛ hr̄e angulū extrinsecū inesse triangulo hoc non erit plura vt plura sȝ vnū p se ppuȝ ierit mediāte alio. vt hr̄e tres iest p hr̄e angulū extrinsecū. in talib⁹ ḡ p anthonomasiā dr̄ vnū de vno. Sic ḡ poterit exponi lr̄a p̄cedēs ꝙ neqȝ qñ vnū ḋ vno. i. neqȝ qñ p se p̄dicatū dr̄ de p se subo. neqȝ. s. in talib⁹ in quib⁹ per anthonomasiā dr̄ de vno nec in sursuȝ nec i deorsuȝ diceť eē pcessus i ifinitū. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Adhuc aūt alius. si eni de qbus q̄dam priora predicanť hoꝝ qdē demōstratio erit neqȝ possunt habere ad ipsa q̄ȝ scire. Neqȝ hoc eē sine demonstratione.

ℭ Ondit hoc idē. vȝ. ꝙ sit stat⁹ i sursū in p̄dicatis p se supponēdo ꝙ ɔtigat aliqd scire. Circa qḋ q̄ttuor fac. qꝛ primo aīt ꝙ posteriora sciunť p p̄ora. 2° dic ꝙ non possunt sciri posteriora ignoratis p̄orib⁹. 3° ex his q̄ dixeret concludit ꝙ si ɔtigit aliqd scire simplr p demr̄ationē ꝙ oȝ eē statū in p̄dicatis. 4° ꝛ vltimo hoc ꝙ dixerat declarat ꝛ manifestat. 2^a ibi. (Si āt hoc.) 3^a ibi. (Si ḡ ē aliqd) q̄rta ibi (Si. n. nō steterit.) Dic ḡ ꝙ (adhuc ali⁹) sii. modus ē ad pbādū eē statū i p̄dicatis. ad quē modū declarādū p̄ sumem⁹ hāc veritatē. ꝙ q̄cūqȝ hn̄t aliq̄ p̄ora ꝙ illoꝝ ē demr̄atio p p̄ora illa. ꝛ ꝙ nō ɔtigit talia posteriora scire nisi p demr̄ationē ex p̄orib⁹. iō aīt. ꝙ (si. n. de qbus p̄ora qdē p̄dicanť erit hoꝝ demr̄atio) sii. p talia p̄ora. Et addit ꝙ (nō p̄nt aliq se hr̄e potius) i. melius (ad ipsa) posteriora (q̄ȝ scire) ipsa (nec ē) i. nec ɔtigit ipsa scire (sine demr̄atiōe). q. d. ꝙ si ɔcedať nobis vitas hec ꝙ posteriora demr̄enť p p̄ora. ꝛ ꝙ hoc mō hn̄ nos hēmus ad posteriora si sciuerim⁹ ea demr̄ere p p̄ora hac vitate ɔcessa ondemus ꝙ ē alius modus pbādi statū in p̄dicatis amoto statu supi⁹ tacto. ℭ Dein cū dic.

ℭ Si aūtē hoc per hoc notum est. Hoc aūt nescimus neqȝ melius habemus ad ipsa q̄ȝ scire neqȝ per hoc notum sciemus.

ℭ Proposita hac vitate ꝙ posteriora sciunť p priora ppōit veritatē aliā ꝙ non contingit scire posteriora ignoratis p̄oribus. iō aīt. (Si aūt hoc) i. si aliqd posteri⁹ (ē notū p hec) i. p aliq̄ p̄ora (hec aūt) i. illa p̄ora (nescimus nec melius nos habemus ad ipsa q̄ȝ scire hoc posito neqȝ sciemus notū per hoc.) i. neqȝ sciemus illud posteri⁹ qḋ dr̄ eē notū p illa p̄ora. q. d. ꝙ ignoratis p̄orib⁹ necesse est ignorare posteriora. ℭ Notandū aūt ꝙ si volumus scire aliquid posterius vel aliqua posteriora necesse est nos scire p̄ora. vel necesse est nos hr̄e ad ipsa melius q̄ȝ scire. nā p̄ora illa vel sunt simplr p̄ma ꝛ indemonstrabilia. ꝛ tunc ad ea nos habemus melius q̄ȝ scire. Taliū. n. non est scia sȝ itellectus. ipse aūt intellectus. i. p̄ncipioꝝ habitus est potior q̄ȝ scia. si vo illa priora hēant supra se alia p̄ora tunc poterūt p illa p̄ora sciri ꝛ demr̄ari. est eni itentio phi ꝙ non ɔtingit posteriora scire nisi de p̄orib⁹ habeamus sciam vel itellectū q est p̄or q̄ȝ scia. ℭ Dubitaret forte aliqs. qꝛ non videť hoc possibile si aliq̄ sunt vere p̄ncipia ꝙ ad ea non habeamus meli⁹ q̄ȝ scire. ꝛ ꝙ de eis nō habeam⁹ itellectū q est potior q̄ȝ scia: cuȝ talia sint sicut locus ianue i domo quē nullus ignorat. ℭ Dicendū ꝙ dictū phi tr pliciter pōt hr̄e veritatē. p̄mo vt hoc sit dictū ex datis ab aduersario. naȝ si aduersarius dicat ꝙ oīum sit demōstratio. vel ꝙ demōstratiōes vadant in infinitū ɔn̄s erit vt nulla sit ppositio imediata vt nulla sit ppositio simpliciter p̄ma. ad nihil ḡ nos habebimus melius q̄ȝ scire ꝛ nullius rei erit itellectus. ex hoc ergo sequeť ꝙ nō sciemus posteriora cognoscendo priora p sciam. qꝛ tūc oporteret infinita scire cū posituȝ sit talia in ifinitū ire. Rursus nō sciemus posteriora cognoscēdo p̄ora p itellectū siue p melius q̄ȝ p sciam: qꝛ nihil erit cognoscibile sic cū nihil ponať simplr p̄mū. supponēdo ḡ dicta aduersarij videť phs loqui. Secūdo dicere possumus ꝙ hoc videť vitatē hr̄e q̄tū ad eos q carēt aliquo sensu vel q nō fuerūt vsi hō sensu. tales. n. nō p̄nt scire posteriora cognoscēdo p̄ora p sciam vel p itellectū. nā cū itellectus siue p̄ncipioꝝ habit⁹ aggeneret i nobis via sensus memorie ꝛ expietie deficiēte sensu deficit itellect⁹ p̄ncipiorū. ꝛ p ɔn̄s deficit scia alioꝝ. sm̄ h⁹ sic aptabimus hāc lr̄am. ꝙ sicut deficientes in sensu nā p̄nt scire posteriora p p̄ora. iō oȝ ꝙ deficiat eis scia sm̄ illū sensuȝ sic ponentes demōstratiōes ire in ifinitū. qꝛ hoc posito oȝ ignorare p̄ora cū nō ɔtingat ifinita ptransire ɔn̄s est sm̄ ꝙ nihil cōtingat scire. qḋ ḡ diciť ꝙ talia p̄ncipia sunt sicut locus ianue i domo itelligēdū ē q̄tuȝ ad bene dispositos nō deficiētes in sensu. Uel possum⁹ dicere ꝙ sunt sicut locus ianue i domo si ɔsidereňt sm̄ se. nō aūt sunt sicut locus ianue nec sic patentia vt in ea resoluūtur posteriora. ꝛ hoc mō est nobilissimū scire p̄ncipia put i ea resoluunť p̄ncipiata. Uel possimus diceť ꝙ nō valēt in demr̄atiōe p̄ncipia ꝙ sunt sic nota. vn̄ ex hoc ē eoꝝ nobilissima cognitio. Tertio pōt hoc solui distinguēdo de p̄ncipijs. nā aliud ē assentire p̄ncipijs oblatis. ꝛ aliud ē scire posteriora i talia p̄ncipia resoluere. quilibet eni rusticus si offeranť ei p̄ncipia. dū tn̄ itelligat qd est qḋ dr̄ p nomē nisi deficiat i sensu statim assentit eis. posteriora resoluere tn̄ in talia p̄ncipia nō ē ideotarū sȝ scientiū. vult ḡ phs ꝙ nō possumus scire posteriora nisi sciam⁹ ea resoluere in p̄ora q̄ oȝ cognoscere vel p sciaȝ si nō sint p̄ora simplr. vel p itellectū si sint simplr p̄ma. qꝛ ḡ ponētes pcessuȝ in infinitū nō p̄nt ponere ꝙ sciamus posteriora resoluēdo ea i p̄ora quoꝝ hēamus cogneȝ p sciaȝ vel p itellectū. hoc. n. posito p̄oꝝ nō erit scia neqȝ itellectus. ꝛ p ɔn̄s nihil ɔtigit scire. ℭ Deīde cū dicit.

¶ Si igit᷑ est aliqd scire p̄ demr̄ationez simpl'r nō ex aliq̄bus neq̧ ex suppōne. manifestū est stare predicamēta media.

¶ Ex his q̄ dixerat ꝯcludit. ꝙ si ꝯtigit aliqd scire simpl'r p̄ demr̄ationē ꝙ oꝫ eē statū in p̄dicatis. d. (Si g̃ ē). i. si ꝯtigit (aliqd scire simpl'r ⁊ p̄ demr̄ationē nō ex aliq̄bus nec ex suppōne manifestū ē p̄dicata media vl' p̄dicamēta media stare). i. nō p̄cedere in īfinitus. ¶ Notandū aūt ꝙ aliq̄n ꝯtigit demr̄are ex datis sic̄ fit ī demr̄atiōe ad ipol'e vbi ex ꝯcessis ab aduersario sillogiçat᷑. vl' sicut fit in q̄cūq̧ argumētatiōe si nō arguat᷑ ex simpl'r p̄mis sꝫ ex datis ⁊ ꝯcessis. Aliq̄n aūt ꝯtingit demr̄are ex suppositione sic̄ scia subalternata demonstrat supponēdo aliq̄ declarata in s̄upiori scia. si g̃ eēnt īfinita media ⁊ si non eēt status in sursuꝫ ascēdendo nihil ꝯtingeret scire ex demonstratione simpl'r. sꝫ si hoc eēt vel esset ex aliq̄bus datis vel ex suppōne. nunq̄ꝫ. n. eēt demr̄atio ex p̄ se notis. nec esset resolubilis in p̄ se nota. q2 nulla eēnt p̄ima simpl'r. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Si eni non steterit. sꝫ ē semp. acceptio in superi⁹ oīuꝫ erit demr̄atio: q̄re si īfinita nō cōtingit p̄currere: quoꝝ si nō ē demr̄atio nō sciem⁹ per demōstrationē. si igit᷑ neq̧ melius habemus ad ipsa q̄ꝫ scire: non erit aliqd scire p̄ demōstrationē simpl'r sꝫ ex suppōne.

¶ Declarat qd̄ dixerat. d. (Si. n. si steterit sꝫ ē semp acceptio ī supi⁹) vel vt hꝫ alia l'ra (si oī accepto sp̄ ē aliqd superi⁹ oīuꝫ erit demr̄atio. q̄re si īfinita nō ꝯtigit p̄trāsire non cognoscimus per demonstrationem ea quorū non est demonstratio) g̃ non cōtingit ea scire (si ergo neq̧ hēm⁹ nos ad ipsa meli⁹ q̄ꝫ scire) si hꝫ p̄ora nō cognoscim⁹ nec p̄ sciaꝫ nec p̄ ītellectū q̄ ē melior q̄ꝫ scia (nō erit aliqd scire). i. nihil ꝯtingeret scire (p̄ demr̄ationeꝫ simpl'r sꝫ ex suppōne) declaratū ē g̃ qd̄ supius dicebat᷑. vꝫ. ꝙ si esset p̄cessus in īfinitū nec eēt status ī sursuꝫ ꝙ nihil ꝯtigeret scire p̄ demr̄ationē simpl'r. ¶ Nōndū autē ꝙ scia p̄supponit ītellectū. ītellect⁹ aūt non ē nisi p̄mōꝝ ⁊ īmediatoꝝ. si g̃ nō eēt stat⁹ in sursuꝫ nō esset deuenire ad aliq̄ īmediata. nulloꝝ g̃ eēt ītellect⁹ ⁊ p̄ ꝯn̄e nullus eēt scia. hoc g̃ posito p̄ora non sciremus. q2 non esset ea resoluere in īmediata. nec haberemus de p̄oribus nobiliorē cognitionē q̄ꝫ sciam. vtputa ītellectū. q2 non eēt dare p̄ius nisi in respectu. nihil g̃ eēt p̄mū simpl'r. posset forte eē vnū p̄us altero sicut posuerūt p̄hi in gn̄atione hominū ꝙ nō eēt dare p̄mū hoīeꝫ simpl'r sꝫ eēt dare vnuꝫ hoīem p̄oreꝫ alio. hoc g̃ posito ignoraremus p̄ora: q̄bus ignoratis nihil ꝯtigeret scire. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Logice q̄dem igitur ex his vtiq̧ aliquis crederet de eo quod dictum est.

¶ Epilogat circa determiata. d. ꝙ. (Logice q̄dē). i. p̄ rōnes logicas (ex his vtiq̧). i. ex dictis (crederet aliq̄s de eo quod dictum est). vꝫ. ꝙ sit hꝰ status.

¶ Analetice āt manifestū est p̄ hec velocius ꝙ neq̧ ī sursuꝫ neq̧ ī deorsū īfinita p̄dicātia cōtigit eē ī demr̄atiuis sciētijs de q̄b⁹ itētio est.

¶ Postq̄ꝫ p̄hs p̄bauit eē statū in p̄dicatis logice ⁊ p̄ q̄daꝫ ꝯia. hic p̄bat hꝰ statū analetice ⁊ magis p̄ p̄pria. Circa qd̄ duo facit. q2 p̄mo facit qd̄ dictuꝫ est. 2° qd̄ dixerat de extremis adaptat ad media ibi (Si aūt sic ē.) Circa p̄mū duo fac᷑. q2 p̄mo p̄ponit qd̄ intēdit. 2° declarat propositū ibi (Demonstratio q̄dem) Dicit g̃ ꝙ (analetice aūt). i. p̄ rōnes magis p̄pas (velocius). i. citius (manifestū ē p̄ hec). i. p̄ dicēda (ꝙ nec in sursuꝫ nec in deorsū ꝯtingit eē īfinita p̄dicantia in demonstratiuis scientijs de q̄bus) demonstratiuis sciētijs (est intentio) su. nr̄a. q̄si. d. ꝙ cū nos non intēdamus de oībus sillis sꝫ de demonstrationibus volumus sp̄aliter ostendere in demōstrationibus ꝙ in talibus sit status in p̄dicatis. ¶ Dubitatet forte aliq̄s q̄re p̄bationes p̄cedētes dicant᷑ logice ⁊ sequētes analetice. i. resolutorie. ¶ Dōꝫ. ꝙ resoluere est in p̄pria p̄ncipia logice. arguere est p̄ q̄daꝫ coīa. q2 g̃ supius p̄batus est status coīter in oībus p̄dicatis. rursus si p̄batus fuit status in p̄ se p̄dicatis hoc fuit p̄ q̄dā coīa non descēdēdo ad sp̄āles termīos. hic aūt q2 sp̄āl'r p̄bat᷑ stat⁹ in p̄ se p̄dicatis ⁊ p̄bat᷑ sp̄āl'r descēdendo ad sp̄āles terminos dūr hꝰ rōnes magis resolutorie ⁊ magis sp̄āles ⁊ p̄prie. ¶ Deide cū dicit.

¶ Demonstratio eni est ex his quecūq̧ q̄dem ipsa īsunt scd̄m seipsa rebus.

¶ Exequit᷑ de intēt᷑. Circa qd̄ duo facit. q2 p̄mo ait de q̄bus est dm̄r̄atio. ⁊ exeq̄tur de vnoquoq̧ illoꝝ modoꝝ. 2° p̄bat ꝙ circa nullū tale sit p̄cessus ī īfinitū ibi (Horū aūt neutra.) Circa p̄mū tria facit. q2 p̄mo p̄ponit ꝙ demonstratio est ex his que sunt per se. scd̄o distinguit modos per se. 3° determīat de vnoquoq̧ illoꝝ modoꝝ. scd̄a ibi (s̄m seipsa) tertia ibi (Ut in numero) Dic̄ g̃ ꝙ (demr̄atio ē eoꝝ quecūq̧ ipsa s̄m seipsa siue p̄ seipsa insunt rebus). ¶ Deinde cum dicit.

¶ Scd̄m seipsa vero dupl'r. quecūq̧ eniꝫ illis insunt in eo ꝙ quid est: ⁊ in quibus ipsa in eo ꝙ quid est insunt ipsis.

¶ Distinguit duos mōs dicēdi p̄ se. Nā p̄mus mōus ē q̄n p̄dicatū ponit᷑ in diffinitiōe subiecti. Scd̄s q̄n ecōuerso. Iō ait ꝙ (s̄m seipsa vō). i. p̄ se (dupl'r) dr̄ vel dupliciter sunt. vno. n. mō sūt p̄ se (q̄cūq̧ vō) p̄dicata (sūt in illis). i. ī subiectis (ī eo ꝙ q̄d ē). i. ī diffinitiōe eoꝝ. q. d. ꝙ p̄ se p̄dicata sunt s̄m primū modū dicendi p̄ se q̄ ponunt᷑ in diffinitiōe subiectoꝝ (⁊) su. sunt p̄dicata p̄ se (in q̄b⁹) p̄dicatis (ipa) subiecta (insūt ipsis) p̄dicatis (ī eo ꝙ q̄d). i. in diffinitione ipsoꝝ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut in numero impar quod inest quideꝫ numero. Est aūt ip̄e numerus in rōne ipsi⁹. Et iterū multitudo aut diuisibile ī rōe nūeri est.

¶ Exēplificat de vtroq̧ mō p̄ se. ⁊ p̄ de 2° mō. d. (vt ī numero īpar qd̄) īpar (inest q̄dē numero) su. ī scd̄o mō dicēdi p̄ se. ⁊ iō subdit. ꝙ (est āt ipse numerus in rōe). i. in diffinitiōe (ipsius) īparis (⁊ iteꝝ multitudo aut diuisibile ē ī rōe). i. ī diffinitiōe (numeri) ⁊ iō p̄ se īsūt nūero. numerus g̃ p̄ se cōparat᷑ ad īpar q̄ꝫtū ad 2ᵐ modū. q2 ingredit᷑ diffinitionē īparis. Rursus numer⁹ p̄ se cōparat᷑ ad multitudinē ⁊ ad diuisibile. i. ad q̄ꝫtitatē discretā. sꝫ hoc ē ī p̄mo mō dicēdi p̄ se. q2 multitudo vl' q̄ꝫtitas discreta ponit᷑ in diffinitiōe numeri. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Horū aūt neutra cōtingit infinita esse nec vt iperfectū numeri. Iterū eni si ipari aliud īsit cui inhereat existenti. Hoc aūt si ē primū numerus inerit his q̄ īsunt ipsi. si igit᷑ nō cōtigit hꝰ īfinita eē ī nūero neq̧ ī sursuꝫ erūt īfinita.

¶ Ostendit ꝙ in nullo istoꝝ modoꝝ dicēdi p̄ se ꝯtigit eē p̄cessuꝫ in īfinitū. Circa qd̄ tria facit. q2 p̄mo ostēdit hoc de 2° mō dicēdi p̄ se. 2° de p̄mo. 3° ex his q̄ dixerat ꝯcludit ꝙ nullo mō in his q̄ sunt p̄ se ē p̄cessus in īfinitū. secūda ibi (Neq̧ tn̄ q̄cūq̧) tertia ibi (Quar᷑ si p̄dicātia) Circa p̄mū duo facit. s̄m ꝙ duas rōnes adducit ad p̄.

positū. scḋa ibi) At vero (Dicit ergo ꝙ (horum sit) modorum ꝑ se (neutra ꝯtingit eē īfinita) ⁊ pmo descēdit ad 2m modū .d. (nec) s. ꝯtingit eē ꝓcessus in īfinitū (vt iperfectū) .i. vt ipar. vt hꝫ alia lr̄a (numeri) s. est ꝓpa passio. ⁊ subdit ꝙ (iterum .n. sī ipari īsit qd) .i. īsit ꝓpria passio (cui) ipari ierat .i. ponat iesse (existi) .i. tanq̄ existi ⁊ tanq̄ ꝓprio subo (hoc aūt sit ē pmū nūer⁹. ierit his q̄ īsunt ipsi) s. ipari. q. d. ꝙ si ipar ē ꝓpria passio nūeri si rursus ipari īsit aliqd tanq̄ ꝓpria passio. oꝫ ꝙ ⁊ numerus q ponitur subm pmū ponat in diffōne illius ꝓprietatis q ponitur inee ipsi ipari (sꝫ ergo nō ꝯting t hꝯ diffiniētia eē īfinita in imo) .i. in deorsū (nec in sursū finita erūt). q. d. ꝙ si ponat ꝓcessus i īfinitū i ꝑ se passiōib⁹ vt ꝙ ipar sit ꝑ se pa. nūeri ⁊ iparis sit ꝑ se pa. alia: qꝛ oia ꝑora ponent i diffōne posteriorum: ꝯn̄s erit ꝙ diffinitia alic⁹ sint infinita. si ergo hoc est ipossibile nullo modo in talibus est ꝓcessus in infinitum. ¶ Deinde cū dicit.

¶ At vero necesse est omnia inesse primo vt numero ⁊ in illis necesse ē esse numerum quare convertibilia erunt sed non excedētia.

¶ Adducit ad hoc idē scḋaꝫ rōnē. d. (At vero neēe est oīa) .s. oēs hꝯ ꝑ se passiōes. (inee p̄) .s. subo (vtputa nūero ⁊ in illis) .i. in diffōne (oīuꝫ illorum numerum) s. oꝫ eē (q̄re convertibilia erūt sꝫ nō excedētia). q. d. ꝙ nō possunt poni ꝑ se multe tales passiones nisi īsint subo ⁊ subꝫ sit i diffinitōe illorum. ergo oīa talia sunt ꝯvertibilia. nō ergo sunt excedētia. nō ergo i talib⁹ locū hꝫ qḋ de sursū ⁊ deorsū. qꝛ nihil est ibi nec sursū nec deorsū sꝫ totū ē ꝯvertibile. ¶ Dubitaret forte aliqs vnde seqr̄ hec ꝯn̄tia ꝙ si hꝯ oēs passiōes īsūt nūero ⁊ nūerus ponit̄ in diffōne earum ꝙ oīa sūt ꝯvertibilia. ¶ Dōꝫ ꝙ si oēs hꝯ passiones īsunt nūero ergo nūerus nō ē in plus q̄ q̄libꝫ taliū passionū. si n. nūerus excederet aliquā de hꝯ passionib⁹ tūc hꝯ passio nō ineēt nūero simplr̄ sꝫ alicui nūero. ergo ex eo ꝙ tales passiōes īsunt numero hr̄ ꝙ numer⁹ nō excedit hꝯ passiones. ex eo autēꝫ ꝙ numer⁹ ē in illis .i. est in diffōne cuiuslibet illorum hr̄ ꝙ nulla talis pa. excedit numerum: qꝛ nullus diffinitū excedit suū diffinitiuū. sꝫ qḋ nō excedit nec exceditr̄ ē ꝯvertibile. ergo oꝫ oīa ista eē ꝯvertibilia. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. vtrū qḋ de sursū ⁊ deorsuꝫ locū h̄eat i demonstratiōib⁹. ¶ Dōm. ꝙ p̄ncipia demr̄atōis vt supi⁹ dicebat̄ q̄dā sunt trāscēdētia ⁊ nō igrediunt̄ demr̄ationē nisi s̄m v̄tutē ⁊ in talib⁹ locū hꝫ qḋ de sursuꝫ ⁊ deorsum. qꝛ talia p̄ncipia nō sumunt̄ nisi ex generalibus terminis vt ex ente ⁊ ex ꝑtib⁹ entis. q̄dā autē sunt p̄ncipia ꝓpria q̄ igrediunt̄ demōstrationē s̄m subaꝫ ⁊ talia sunt ꝯvertibilia ⁊ q̄ntum ad hoc non habet locū qḋ ꝓposita. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nec tamen quecūq̄ sunt in eo ꝙ quid ē nec īfinita sunt. neq̄ eni esset diffiniri.

¶ Ōn̄dit ꝙ non ē ꝓcessus in īfinitū in ꝑ se p̄dicatis q̄ntuꝫ ad pmū modū. d. (nec tn̄ q̄cūq̄) s. p̄dicata (sunt in eo ꝙ qd ē) .i. ponunt̄ i diffōne suborum. vtputa q̄ dn̄r i pmo mō dicēdi ꝑ se (nec hoc sitē nec hec) q̄ sunt talia p̄dicata (infinita sunt neq̄ eni esset diffinire). q. d. ꝙ hoc posito nihil cōtingit diffinire. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quare si p̄dicātia quidē omnia per se dicūt: hec non infinita sunt. Stabunt vtiq̄ in sursū quare ⁊ in deorsum.

¶ Ex his q̄ dixerat ꝯcludit ꝙ nullo mō in his q̄ sunt ꝑ se ꝯtigit ire in īfinitū. d. (q̄re si p̄dicātia q̄dē ꝑ se oia dn̄r) s. modis p̄dictis. vꝫ. vel qn̄ p̄dicata ponunt̄ in diffōne subarum vel qn̄ ecōuerso (hec aūt) sic diffiniētia (non sunt īfinita. stabūt vtiq̄ p̄dicata in sursuꝫ. q̄re) si stāt in sursum stabunt (⁊ in deorsum.) ¶ Dubitaret forte aliquis qꝛ non videt̄ ꝙ deberet ꝓbare statū in predicatis ꝑ se pmo modo sed solum in predicatis ꝑ se. 2o modo. nā per se passionū est demr̄atio. substātie aūt nō est demōstratio. ¶ Dōꝫ. ꝙ licꝫ sube non est demr̄atio diffinitio tn̄ sube vtilis est ad demr̄ationeꝫ: vt in 2o patebit cū disputabit̄ de medio demr̄ationis. Uel possumus dicere ꝙ oīa diffinientia subm sunt diffinientia passioneꝫ. si ergo eēt ꝓcessus in īfinituꝫ in diffinitiuis ipsius subi eēnt etiā īfinita diffinitiua ipsius passionis. q̄re non ꝯtigeret passionē ipsaꝫ scire. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Si aūt sic est ⁊ que sunt in medio duorū terminorū semper sunt finita.

¶ Que dixerat de extremis adaptat ad media. Circa qḋ duo facit. qꝛ pmo facit quod dictū est. 2o ex his q̄ dixerat de statu in extremis ⁊ in medijs ostendit ꝙ oꝫ dare aliqua esse p̄ncipia ⁊ esse ꝓpositiones aliquas pmas ⁊ imediatas ⁊ non oium esse demr̄ationē. ibi (Si vero hoc est) Dicit ergo (Si aūt sic est) ꝙ non sit ꝓcessus in īfinitū nec in sursum nec in deorsum (⁊ que stāt in medio duorum terminorum semꝑ sunt finita) q. d. ꝙ si ꝓcederetur ab vno extremo ad aliud extremū nō est ꝓcessus in īfinitū oꝫ media iter duo talia extrēa finita eē. ¶ Notādū aūt viꝫ ei⁹ qḋ hic dr̄. vꝫ. ꝙ media sint finita ex duob⁹ posset colligi. vꝫ. ex supiorib⁹ dictis. vꝫ ꝙ mot⁹ i sursuꝫ ⁊ deorsuꝫ ē finit⁹. vel ex his q̄ hic dicunt̄. nā semꝑ in oi demr̄atione ē dare duos termios. vꝫ. maiorē ⁊ minorē extremitatē. ꝙ aūt iter duos terminos ponant̄ media īfinita ē ponere oppositū in adiecto. vꝫ. ꝙ īfinita sunt finita. nā q̄ inter duos terminos claudunt̄ ex oi ꝑte sunt terminata. nullo ergo mō talia sūt īfinita. ¶ Deīde cū dic.

¶ Si vero hoc est. manifestū est iā ⁊ demonstrationuꝫ ꝙ necesse est principia aliqua eē ⁊ nō omniū esse demōstrationē. qḋ vero diximus quosdā dicere iuxta principium.

¶ Ex his que dixerat ostendit ꝙ est dare aliquas ꝓpositiones primas ⁊ imediatas ⁊ ꝙ nō oium est demr̄atio. Circa qḋ tria facit. qꝛ primo facit quod dictū est 2o que dixerat declarat in terminis. 3o dat artē ad inueniendū hꝯ ꝓpositiōes imediatas idemr̄abiles. scḋa ibi. (Mōstratis aūt his) tertia ibi (Cū aūt indigeat) Circa pmū duo facit. qꝛ pmo ex his que dixerat vt qꝛ oꝫ esse status in demr̄ationib⁹: ōn̄dit ꝙ oꝫ dare aliqua p̄ncipia pma ⁊ imediata. ⁊ ꝙ nō oium ē demōstratio. 2o ostendit conversaꝫ huius ibi (Si eni sint) Dicit ergo (Si vero hoc est) vꝫ. ꝙ non sint media īfinita ⁊ ꝙ sit status in sursuꝫ ⁊ deorsuꝫ (manifestū est iam ꝙ necesse est ⁊ demōstrationū esse p̄ncipia ⁊ nō oium esse demōstrationē: qḋ vere diximus quosdā dicere iuxta p̄ncipiū). q. d. ꝙ si vera sunt q̄ dicta sunt oꝫ esse aliq̄ p̄ncipia demr̄ationū q̄ sunt indemōstrabilia sicut in p̄ncipio libri diximus quosdaꝫ dicere. ¶ Notādum autē ꝙ circa principiū huius libri sū illam particulā. Circulo ꝙ ipoē est demr̄are. Dixit phs nō oium eē sciam demōstratiuā sed hoc dixit in ꝑsona ꝓpria. hic aūt hoc ad alios referr. d. quosdam hoc dixisse ⁊ vere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si enim sunt principia non oīa sunt demonstrabilia. neq̄ in infinitum possunt ire.

¶ Quia dixerat ꝙ ex eo ꝙ erat status in demōstratiōib⁹ oportebat aliqua p̄ncipia demōstrationū esse ⁊ nō oiuꝫ esse demonstrationē. hic ꝓponit ꝯversam huius. vꝫ. ꝙ si sunt demōstrationū p̄ncipia nō oia sūt demōstrabilia ⁊ oꝫ in talibus eē statū. Circa qḋ duo facit. qꝛ pmo facit qḋ dcm̄ est. 2o ōn̄dit ꝙ incōueniēs sequet̄ si ponat̄ qḋ li-

dei borum: vel ꝙ non sit status: vel ꝙ omniũ sit demonstratio: vel ꝙ nõ sit dare aliqua pncipia demõstrationũ ibi. (Esse eni quodlibet.) Dicit ergo (si eni pncipia sũt) sẽ demonstrationũ (nõ omnia sunt demõstrabilia neqʒ in infinitũ possunt ire) sẽ demõstrationes. q. d. ꝙ si vera sunt que diximus ꝙ sit status in demõstrationibꝰ oʒ esse aliqua pncipia demõstrationũ ⁊ non oĩa esse demõstrabilia. ⁊ ecõuerso si sint aliqua pncipia demõstrationũ nõ oĩa sũt demõstrabilia: ⁊ ẽ in demr̃atiõibꝰ status. ⁊ nõ pñt demr̃ationes in ĩfinitũ ire. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ **Esse eni borum qõlibet nihil aliud est q̃ eẽ nullũ spaciũ sine medio ⁊ idiuisibile. sed oĩa diuisibilia. Intꝰ eni imittẽdo terminũ sed nõ assumẽdo demonstratur qõ demonstrat̃.**

¶ Ostẽdit ꝙ incõueniẽs sequit̃ si negent̃ ista ⁊ si ponatur qõlibet pdictoꝝ. Circa qõ duo facit fʒ ꝙ ad duplex icõueniẽs adducit. nã adducit ad hoc incõueniens ꝙ nulla sit ꝓpõ. 2° ꝙ inter duos terminos sint infinita media. ibi. (Quare si hoc mõ.) Dicit g̃ ꝙ (qõlibet pdictoꝝ) triũ si ponant̃: siue ꝙ nõ sint aliqua pncipia dmõstrationũ: siue ꝙ oĩa sũt demonstrabilia: siue ꝙ demr̃ationes vadũt in infinitũ (qõlibet eni hoꝝ si ponat̃ esse nihil aliud est q̃ nullũ spaciũ esse sine medio ⁊ indiuisibile: sed oĩa esse diuisibilia). q. d. quecũqʒ hoꝝ triũ ponant̃ hoc est ponere nullũ spaciũ. i. nullã ꝓpõnẽ eẽ indiuisibilẽ ⁊ imediatã: qõ declarat. d. (Intus eni mittẽdo terminũ tñ sed nõ assumẽdo extra demõstrat̃ qõ demonstrat̃.) ¶ Notãdũ aũt ꝙ mediũ in demõstratiõe nõ oʒ eẽ extraneũ: sʒ oʒ eẽ inter duo extrema. si g̃ oĩs ꝓpõ ẽ demõstrabilis oĩs ꝓpõ habebit mediũ. ¶ Ex hoc remouet cauillationẽ circa hoc fieri possibilẽ. nã lʒ. oẽ corpus est suba. sit imediata. qꝛ nihil est medium ĩter substãtiã ⁊ corpus. per mediũ tñ extraneũ posset hoc sillogizari: vtputa p eẽ mobile. nã oẽ mobile est suba: oẽ corpus ẽ mobile. g̃ oẽ corpus est suba. assumẽdo g̃ mediũ extraneũ nihil est imediatũ. Ad hoc ergo remouẽdũ ait ꝙ itus. i. ĩter maiorẽ ⁊ minorẽ extremitatẽ oʒ assumi mediũ non extra. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ **Quare si hoc in ĩfinitũ cõtingit ire. continget vtriqʒ duorũ terminorũ infinita esse iteriꝰ media. sʒ hoc ipossibile est si pdicata steterint in supius ⁊ inferius. qõ aũt stent demõstratum est logice prius: analetice vero nunc.**

¶ Adducit ad aliud icõueniẽs. vʒ. ꝙ inter duos terminos sint infinita media: iõ quasi ꝯcludẽdo infert hoc incõueniẽs. d. (Quare si hoc mõ in infinitũ cõtingit ire. vʒ.) ꝙ nulla sit ꝓpõ imediata vt ꝙ iter a. ⁊ c. sit mediũ b. iter a. ⁊ b. aliud mediũ ⁊ sic in ĩfinitũ. hoc posito (ꝯtingit vtiqʒ esse infinita media interius duoꝝ terminoꝝ) erũt eniʒ fm hoc infinita media inter a. ⁊ c. (sed hoc est ipoĩe si pdicata steterint supius ⁊ inferiꝰ. ꝙ aũt stẽt) hꝰ pdicata supius ⁊ inferius (demõstratũ est pus logice. nunc vo) est demonstratum siue ostẽsũ (analetice.) ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Mõstratis aũt his manifestuʒ est ꝙ si aliqõ idẽ duobꝰ isit vt a. ⁊ in c. ⁊ in d. nõ pdicãte altero de altero aut nullo mõ: aut non de oĩ qõ nõ semp fʒ cõe aliquid ierit: vt ysocheli ⁊ scalenõi duobꝰ rectis eq̃les habere fʒ cõe aliqõ inest. Scdm eni ꝙ est figura quedã ⁊ nõ fm alterũ iest. hoc aũt nõ semp sic se hʒ.**

¶ Declarat qõ dixerat in terminis. vʒ. ꝙ est deuenire ad ꝓpõnes imediatas. Circa qõ duo facit fm ꝙ dupliciter ostẽdit intẽtũ. nã pmo ostẽdit hoc ꝓut dicit̃ de pluribꝰ. 2° ꝓut vnũ de vno. vel alr̃ ⁊ melius: qꝛ pmo dicit ꝙ est deuenire ad imediatũ fm subiectũ. 2° ꝙ ad imediatũ fm causaʒ ibi (Manifestũ est aũt.) Circa pmũ tria facit: qꝛ pmo ꝓponit qõ intẽdit. 2° pbat qõ dixerat. 3° remouet quãdã cauillationeʒ circa pdicta. scda ibi. (Sit aũt b.) 3a ibi. (In eodẽ autẽ genere.) Dicit ergo ꝙ (mõstratis his). vʒ. ꝙ nõ ꝯtingit ire in infinitũ: nec in sursuʒ nec in deorsuʒ: ⁊ ꝙ nõ ꝯtingit inter duos terminos eẽ infinita media his mõstratis ⁊ ostẽsis (manifestũ est ꝙ si aliquid idẽ insit duobꝰ: vt si a. idẽ ẽ in c. ⁊ in d. nõ pdicãte altero de altero: aut nullo mõ: aut nõ de omni qõ non semp fm cõmune aliqd inerit) i. nõ semp ꝓcedetur ab vno cõmuni ad aliud cõe in ĩfinitũ. q. d. ꝙ si aliqd est in duobus per aliqd cõe ⁊ illi cõmuni per aliud cõe ꝙ non semp sit ꝓcedere sʒ aliqñ erit status (vt scalenoni ⁊ ysocheli duobus rectis equales habere fm cõmune aliqd inest. fm enim ꝙ figura quedã est) vt fm ꝙ triangulus (⁊ nõ fʒ alterũ inest. hoc autẽ nõ semp sic se hʒ) ꝙ semper sit accipe cõe post cõe. ¶ Notãdũ autẽ ꝙ aliqñ põt aliqd inesse aliquibus duobus mediante aliquo cõmuni que duo ita se hñt ꝙ nullo mõ vnũ pdicat̃ de alio vt corpus pdicat̃ de hoĩe ⁊ de asino mediãte aĩali: quoꝝ vnũ vlr̃ remouet̃ ab alio. aliquãdo enim illa duo sic se hñt ꝙ vnũ vlr̃ nõ remouetur ab alio. nec vlr̃ de seiuicẽ predicant̃ sicut homo ⁊ masculus. nã nec omnis homo masculus nec ecõuerso. iõ ait ꝙ põt aliqd ĩesse duobus altero de altero pdicate nullo: sicut aĩal ĩest hoĩ ⁊ asino. vel inesse duobus altero de altero pdicante nõ oĩ sicut aĩal inest homini ⁊ masculo. ¶ Dubitaret forte aliquis qꝛ vr̃ sp hoc esse verũ ꝙ si aliqd ĩest duobꝰ ꝙ hoc insit p aliqd cõmune lʒ nõ sp illud cõmune sit nominatũ. nam oʒ vnã passionẽ p se esse vnius subiecti. si ergo eadẽ passio inest pluribus. vtputa hñe tres scalenoni et ysocheli que sunt spẽs nullum istorũ erit per se secũdũ ꝙ ipsum subiectũ huꝰ passionis. cũ p se passio sp requirat subiectũ sibi equatũ. q̃re sp erit dare subiectũ aliqõ cõe. ¶ Dicẽdum ꝙ passio nunq̃ inest duobus nisi p subm cõe. sʒ nõ oʒ ꝙ illud subm cõe habeat aliud cõe vt pʒ in exemplo posito si hñe tres inest duabus spẽbus trianguli p triãgulũ si triãgulo inesset p aliqd aliud p illud aliud iesset ⁊ spẽbus triãguli. ⁊ si adhuc illi aliʒ iesset p aliud adhuc p illud aliud inesset spẽbus triãguli. ꝙ ergo sic ꝓcedat̃ in infinitũ. vʒ. ꝙ semp spẽbus triãguli insit p aliud sp p aliud. hoc phs negat. q̃diu ergo eadẽ passio ĩest plibus debemus venari subʒ vnũ illius passionis. sʒ postq̃ venati sumus vnũ subm vnius passionis non oʒ sp venari aliud sp aliud. sed est dare statũ ⁊ est dare aliqõ subm cui ita imediate iest illa passio ꝙ nõ iest ei p aliud subiectum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Sit aũt b. fm qõ ẽ a. in c. ⁊ in d. Manifestuʒ igit̃ est ꝙ b. in c. d. fʒ cõe est: ⁊ illud fʒ alterũ. Quare duorũ terminorũ mediis: infiniti vtiqʒ icidisit termini: sʒ hoc ipoĩe est. fm igit̃ cõe aliqõ eẽ non necesse est semp ideʒ in pluribꝰ. quare vero erũt imediata spacia.**

¶ Probat qõ dixerat. vʒ. ꝙ nõ sp sit accipe subm aliud sp aliud. sʒ oʒ aliqñ deuenire ad subiectũ imediatũ. iõ ait. (Si aũt. b.) i. subiectũ mediuʒ (fm ꝙ est. a.) i. passio (in. c. ⁊. in. d.) i. ĩ duobꝰ aliqbꝰ subiectis (manifestũ ẽ g̃ ꝙ. b. i. c. ⁊. i. d. erit fm ꝙ cõe ẽ ⁊ illud fʒ altex). q. d. ꝙ si in talibus nõ ẽ status illud cõe inerit fm alterũ ⁊ aliud fʒ alterũ (q̃re duoꝝ terminoꝝ icidẽt ĩfiniti termini in

medijs sed hoc est ipoſſe.ḡ ſm eſſe aliqđ cōe).i.ſm accipere cōe ſu.aliud ⁊ aliud(nō neċe eſt ſemꝑ idē pluribus q̄ ve erunt imediata ſpacia).i.ve erit deuenire ad ꝓpōnes imediatas.¶ Notādū aūt viꝫ hui⁹ rōnis in hoc cōſiſtere ꝙ ſi a.i.ſt paſſio:vtputa hr̄e tres ineſt c.d.i.duab⁹ ſpēb⁹ triāguli per b.vtputa ꝑ triāgulū b.erit mediū iter paſſionē ⁊ ſpēs triāguli.ſt iterū b.ſiue triāgulus nō eſt imediatū ſubm illius paſſiōis:ſꝫ talis paſſio ieſt triāgulo ꝑ aliud oꝫ in illud aliud eē mediū inter paſſionez ⁊ ſpēs triāguli.ꝓbabit̄ enī paſſio de ſpēbus triāguli ꝑ illud aliud:vt ſi ſpēs triāguli habēt tres ꝑ triāgulū:triāgulus ꝑ figurā ⁊ ſpēs trianguli habebūt tres ꝑ figurā.quot ergo accipiunt̄ talia ſubiecta tot accipiunt̄ media iter paſſionez datā ⁊ ſpēs triāguli cui cōpetit talis paſſio.ſi ḡ ꝯtingit ſemꝑ accipe aliud ⁊ aliud ſubiectū:ſequet̄ hoc inconueniēs ꝙ iter duo extrema erūt infinita media.dicere autē iter duos terminos eē infinita eſt dicere iſinita eē finita:q̄ eē inter duos termios eſt ex omni parte eē terminatū ⁊ finitū.iter duos ḡ terminos nō pn̄t eē infinita niſi in potētia.ſicut ſunt iſinita pūcta in linea.cūꝫ ḡ hoc ſit ipoſſe eſt deuenire ad imediata ſpacia.i.ad ꝓpōnes imediatas ſiue ad imediatū ſubiectū cui aſſignata paſſio nō ineſt ꝑ ſubiectū aliud.¶ Deinde cū dicit.

¶ In eodez nāq̄ gn̄e ⁊ ex eiſdez athomis neceſſe eſt terminos eſſe.ſiqdez his que ꝑ ſe ſunt erit cōe.nō eni erat ex alio genere in aliud deſcendentem demonſtrare.

¶ Remouet quādā cauillationē circa p̄dicta.nā ſi acciperem⁹ mediū extraneū nunq̄ eēt deuenire ad imediatū ſed accipiēdo ex eodē genere neceſſe eſt deuenire ad imediata.iō ait ꝙ(in eodē eni genere ⁊ ex eiſdem athomis).i.ex eiſdē indiuiſibilibus ſiue ex eiſdem terminis (neceſſe eſt accipe terminos.ſiqdē cōe)acceptum erit (ex his q̄ ſunt ꝑ ſe.nō eni erat ex alio genere i aliud)genus(deſcēdēre demōſtrare.)¶ Notādū āt ꝙ vt pateat qđ hic dr̄ ponem⁹ in terminis.dicem⁹.n.ꝙ eē palpabile ineſt hoī ⁊ leoni ꝑ corpus.accipiēdo ḡ media nō extranea accipiem⁹ ea que ſūt iter corp⁹ ⁊ ſpēs aſſignatas.dicemus.n.ꝙ hō ⁊ leo ſunt qd palpabile ꝑ aīal:q̄ ſūt aīal ſed adhuc nō habem⁹ imediatū ſubm paſſionis hui⁹ qđ eſt palpabile.ſed vlteri⁹ dicemus ꝙ aīal eſt qd palpabile:q̄ eſt corpus aīatū:corpus aūt aīatū eſt qd palpabile:q̄ eſt corpus.nō ꝯtinget aūt ſic abire in iſinitū accipiendo.ex eodē aūt genere ⁊ ea que ſūt ꝑ ſe.ſed ſi accipem⁹ extranea vt dicerem⁹ ꝙ hō eſt qd palpabile q̄ eſt ꝑceptibilis diſcipline.nā oē ꝑceptibile diſcipline eſt qd palpabile.Rurſus dicerem⁹ ꝙ ꝑceptibile diſcipline ē qd palpabile:q̄ eſt riſibile.nā oē riſibile eſt palpabile.accipiēdo.n.talia media ꝑ accidēs ⁊ extranea nunq̄ veniremus ad imediata.¶ Notādū eſt aūt ꝙ athomos appellat maiorē ⁊ minorē extremitatē.terminos aūt ex eiſdē athomis ⁊ ex eodē genere appellat ea que vere cadunt media inter maiorē extremitatē ⁊ minorē:q̄ ḡ demonſtratio nō deſcēdit de alio genere in aliud gen⁹.i.q̄ non accipit media extranea neceſſe eſt media ꝑ ſe que accipit demonſtrator finita eſſe.

¶ Manifeſtū eſt aūt ⁊ cū a.in b.ſit.⁊ ſiquidez eſt aliqđ mediū eſt demōſtrare ꝙ a.i b.ſit.⁊ elemēta hui⁹ ſūt hec ⁊ tot quot media ſūt.imediate eni ꝓpōnes ſūt elemēta:aut omnes aut vl̄es.ſi vero nō eſt mediū nō ampli⁹ erit demōſtratio.ſed in principia via hec eſt.

¶ Poſtq̄ ph̄s oſtendit quō ſit deuenire ad ꝓpōnes imediatas ꝑut vnū p̄dicat̄ de pluribus.In parte iſta oſtendit hoc idē ꝑut vnū p̄dicat̄ de vno.Uel poſſum⁹ aliter cōtinuare ⁊ multo melius ꝙ poſtq̄ ph̄s oſtēdit ꝙ ē deuenire ad imediatū q̄tū ad ſubm.In parte iſta oſtēdit ꝙ eſt deuenire ad imediatū q̄tū ad cauſaz.Propter qđ ſciēdū ꝙ q̄diu vna paſſio ineſt plurib⁹ nō habem⁹ imediatū ſubm illi⁹ paſſionis.qn̄ aūt deuētū eſt ad vnū ſubiectū adhuc nō oꝫ ꝙ habeam⁹ ꝓpriū ⁊ imediatū ſubm illi⁹ paſſionis.attamen de neceſſitate eſt deuenire ad imediatū ſubiectū cuiuſlibet per ſe paſſionis.cū aūt ē deuentū eſt ad imediatū ſubiectū lꝫ nō inſit illi ſubiecto ꝑ aliud ſubiectū:pōt tn̄ ineſſe per aliā cauſaz:vt cū deuentū eſt ꝙ hr̄e tres ineſt triāgulo deuētū eſt ad imediatū ⁊ ꝓpriū ſubm paſſionis huius.nā hec paſſio nō ieſt triangulo per aliud ſubm.nō eſt tn̄ deuentū ad imediatū ſm cauſaz:q̄ ineſt ei per aliā cauſaz vt ꝑ hr̄e angulū extrinſecū.ad hoc tn̄ ꝙ ꝓpō ſit indemōſtrabilis:ita ꝙ poſſit eſſe demr̄ationis p̄ncipiū:nō ꝯclō:nō ſufficit ꝙ ſit imediata ſm ſubm.ſꝫ oꝫ etiā ꝙ ſit imediata ſꝫ cauſaz.ꝙ.n.triāgulus hꝫ tres eſt imediata ſm ſubiectū.tn̄ eſt demōſtrabilis:q̄ ē mediata ſm cauſaz.demr̄at̄ eniꝫ hr̄e tres de triangulo ꝑ hr̄e angulū extrinſecū.hoc ḡ vult venari ph̄s i hac p̄te quō ſit deuenire ad imediatū ſm cāz.Circa qđ tria facit.q̄ p̄mo oñdit ꝙ ē deuenire ad tale imediatū in affirmatiuis.2°.in negatiuis.3°.ex his q̄ dixerat q̄ſi ꝑ modū correlarij iſert ꝙ ſicut i affirmatiuis ē dare aliq̄ p̄ncipia idemr̄abilia.ita ⁊ in negatiꝰ.ſcđa ibi(Siſr aūt erit)tertia ibi(Et ſicut q̄dā)Dicit ḡ ꝙ(manifeſtū ſūt ē ꝙ cū.a.inſit.b.ſiqdē ē aliqđ mediū)ſu.iter.a.⁊.b.(eſt).i.ꝯtingit(demōſtrari ꝙ.a.iſit.b.⁊ elemēta)ſu.ad ꝓbādū ꝙ.a.inſit.b.(ſunt hec).i.ſunt illa q̄ ſunt inter.a.⁊.b.(Et)talia elemēta vel p̄ncipia(ſunt tot)ſup.ad ꝓbādū ꝙ.a.iſit.b.(quot ſunt media)ſu.iter.a.⁊.b.⁊ ſubdit ꝙ(imediate eni ꝓpōnes ſūt elemēta).i.p̄ncipia demōſtrationū(aut oēs aut vl̄es)⁊ ſubdit ꝙ(ſi v̄o nō eſt mediū).ſ.iter.a.⁊.b.(nō ampli⁹ erit demr̄atio.ſꝫ hec ē via i p̄ncipia).q.d.ꝙ ſi iter.a.⁊.b.ē aliqđ mediū demr̄ari poterit ꝙ.a.iſit.b.⁊ ꝑ tot p̄ncipia poterit hoc demr̄ari quot ſūt media iter.a.⁊.b.Si v̄o iter.a.⁊.b.n̄ ſit mediū erit ꝓpō imediata ⁊ idemr̄abilis.tales.n.ꝓpōnes imediate vel oēs vel ſaltē vl̄es ſunt p̄ncipia demr̄ationū.⁊ hec ē via in p̄ncipia.¶ Dubitarer forte aliq̄s quō ꝓpōnes imediate vel oēs vel ſaltē vl̄es ſunt p̄ncipia demr̄ationū.Dicēdū ꝙ hoc exponūt aliq̄ dupl̄r.dicūt.n.ꝙ h⁹ vno mō pōt referri ad ꝓpōnes imediatas ſm ꝙ ſpēs p̄dicant̄ de iđiuiduo.nā hec ē imediata.ſor.ē hō.q̄ ſicut ſpēs imediate eſt ſub genere.ita indiuiduū ſub ſpē.hec aūt ꝓpō.ſor.eſt hō.lꝫ ſit imediata:nullius tn̄ demōſtrationis pōt eē p̄ncipiuꝫ:q̄ de ſingularibus non eſt ſcia.⁊ multo magis nō erit ſcia ꝑ ſingularia.cum ergo dicit̄ ꝙ ꝓpōnes imediate ſunt demr̄atiōis p̄ncipiū intelligēdū eſt non de oībus ſed de vl̄ibus.ꝑ hoc ergo qđ ph̄s addidit:oēs aūt vl̄es:excluſit ꝓpōnes illas imediatas i qb⁹ ſpēs p̄dicat̄ de indiuiduo.q̄ tales ꝓpōnes vl̄es eſſe nō pn̄t.Scđo mō r̄ndet̄ ad hoc ſm eoſdē ꝙ p̄ncipia demōſtrationū pn̄t accipi vel in aliqua p̄te ſcie vel vl̄r in ſcia.ꝓpōnes aūt imediate oēs ſunt p̄ncipia demr̄ationuꝫ in aliqua parte ſcie.ſed ꝓpōnes imediate vl̄es cuiuſmodi ſunt dignitates ſunt p̄ncipia vl̄r in ſcia.Uel poſſumus al̄r dicere ⁊ melius forte ꝙ duplex eſt demr̄atio.vl̄is ⁊ ꝑticularis.Itē duplex eſt imediatū.ſꝫ ſubm.⁊ ſm cāz.Propoſitio aūt imediata ſm ſubiectū eſt principiuꝫ in demōſtratione particulari.vt hec ꝓpoſitio ꝙ oīs triangulus hꝫ tres eſt p̄ncipiū ad ꝓbādū ꝙ yſocheles habet tres.ꝓpoſitio autez imediata ſm cām vel qn̄ accipitur vl̄is cauſa eſt p̄ncipiū in demōſtratiōe vl̄i.ꝓpōnes vl̄es

ergo nõ accipitur ꝫ signũ vle. nã sic accipiẽdo vle oẽs ꝓpõnes in demõstratiõe sunt vles ẽt in particulari demõstratiõe. nã si ꝓbaret habere tres de ysochele oẽs ꝓpositiões accepte essent vles q̃tũ ad signũ: ꝫ põt hic accipi vle ꝭm causalitatẽ vel ꝭm inherẽtiã passiõis ad subiectũ: vt si vna passio iest subto mediãte alia passiõe: vt hr̃e tres inest triãgulo ꝑ hr̃e angulũ extrinsecum. ⁊ alia mediãte alia q̃n deuẽtũ est ad passionẽ p̃mã. illa cũ subiecto facit q̃dã vle: q2 facit ꝓpõnẽ imediatã q̃ est vlis cã oĩuz passionũ sequẽtiũ. ꝓpõnes g̃ imediate sunt p̃ncipia demõstratiõuz saltẽ particulariũ: q2 q̃litercũq3 sint imediate. nã si nõ eẽnt imediate nisi ꝭm subm adhuc tales ꝓpõnes eẽnt p̃ncipia demõstrationũ saltẽ ꝑticulariũ. sed ꝓpõnes vles ꝭm vlitatẽ cause sunt p̃ncipia demõstrationũ simpl'r. v3. demõstrationũ vliuz. quõ autẽ differt demõstratio vlis ⁊ ꝑticularis in sequẽti lectione dicet̃. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliq̃s de eo qd̃ in littera dr̃ ꝙ hec est via in p̃ncipia. Cõtra. ad p̃ncipia nõ est ratio: vt dr̃ in ethicis. ꝑterea dyaleticus q̃ ꝓcedit ꝓbabil'r h3 viã ad p̃ncipia oĩum methodoꝝ. ꝫ demõstrator q̃ ꝓcedit ꝭm rei veritatẽ nõ h3 viã ad ꝓbãdũ p̃ncipia: q2 ꝭ3 v̾itatẽ p̃ncipiꝫ ꝭ3 ꝙ h⁹ nulla sũt p̃ora. ¶ Dicẽdũ ꝙ posteriorista nõ ꝓprie demõstrat sed dat artẽ ⁊ modũ demõstrãdi. ⁊ dyaletica nõ est ꝓp̃e scia sed est modus sciẽdi: ⁊ hic ꝭ3 artẽ datã nõ ꝓbãtur p̃ncipia: ꝫ dat̃ via ⁊ modus deueniẽdi in p̃ncipia: vt si accipiat̃ ꝓpõ mediata accipiatur id quod est mediũ inter vtrãq3 extremitatẽ. si adhuc aũt inter illud mediũ ⁊ extremitatẽ sit aliud mediũ accipiat̃ illud aliud mediũ. nõ p̾nt aũt talia media esse infinita. erit g̃ deuenire ad ꝓpõnẽ imediatã q̃ erit idemõstrabilis ⁊ demõstratiõis p̃ncipiũ. ista est g̃ via deueniẽdi in p̃ncipia. i. deueniẽdi in ꝓpõnẽ imediatã q̃ h3 rõnẽ p̃ncipij accipiẽdo semꝑ mediũ inter extrema semꝑ mediũ donec deueniam⁹ ad imediatũ. ph̾s g̃ cũ docuisset accipe mediũ iter a. ⁊ b. iter extrema donec nõ esset amplius mediũ. dixit ꝙ hec est via in p̃ncipia. i. deueniẽdi in p̃ncipia. in hoc g̃ nõ ꝓbauit ip̃a p̃ncipia ꝫ dedit modũ deueniẽdi in ea. Uel possum⁹ al'r soluere ꝙ demonstrare possum⁹ que sũt p̃ncipia: ꝫ nõ ꝓpter q̃d sunt p̃ncipia. q̃ g̃ ꝓbat ꝑ ꝓpõnes imediatas ⁊ ꝑ effect⁹ tandẽ op3 deuenire ad ꝓpõnes imediatas: ⁊ ad cãs: solũ ꝓbat: quia sunt aliq̃ p̃ncipia: sed nõ demõstrat ꝓpter q̃d sunt p̃ncipia. ꝓpõnes eni imediate ⁊ effect⁹ nõ sunt ꝓpter q̃d ꝓpositionũ imediatarũ ⁊ causarũ. cũ g̃ dicit̃ ꝙ ad p̃ncipia nõ est rõ verũ est dicẽs ꝓpter q̃d. ꝫ põt eẽ rõ dicẽs q2. ⁊ cũ vlterius addit̃ ꝙ demõstrator nõ h3 viã ad p̃ncipia. eodẽ mõ soluit̃: q2 nõ h3 viã dicẽtẽ ꝓpter q̃d. ¶ Est tñ diligẽter notãdũ ꝙ ex v̾bis Aristo. in textu positis colligitur ꝙ hic intẽdit de imediato ꝭm causaz. aũt. n. ꝙ cuz nõ est amplius mediũ nõ est ampl'⁹ demõstratio. ꝙ si itelligeret de imediato ꝭm subm falsũz eẽt. q̃n eni deuẽtũ ẽ ad imediatũ ꝭm subm est adhuc ꝓpõ demõstrabilis. nã habere tres inest triãgulo nõ per aliud subm ⁊ cum demõstrat̃ de ip̃sa demõstratiõe potissime vlr̃ intelligẽdũ est hoc de imediato ꝭm causaz ad qd̃ cuz deuẽtũ sit cessat demõstratio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Silr aũt erit ⁊ si a. in b. nõ sit. si q̃dẽ eniz aut mediũ est aut prius cui nõ inest erit demõstratio. si vero nõ: nõ est. sed principia ⁊ elemẽta tot sũt quot sũt termini. ⁊ hoꝝ q̃dẽ eni ꝓpositiones principia demõstratiõis sunt.

¶ Ostẽdit ꝙ est deuenire ad imediata in negatiuis dicẽs ꝙ (silr aũt erit ⁊ si a. i b. nõ sit) ⁊ subdit ꝙ (si q̃dez. n. aliquod aũt est mediũ cui p̃us nõ est) s. a. (erit demõstratio) ꝑ illud mediũ ꝙ a. nõ insit b. (si vero nõ est) aliqd̃ mediũ sit. nõ erit demõstratio (sed) tales ꝓpõnes accepte (sunt p̃ncipia) s. dmõstrationũ. ⁊ subdit ꝙ (elemẽta) s. demõstrationũ (tot sũt quot termini. nã ⁊ hoꝝ) terminoꝝ (ꝓpõnes sunt p̃ncipia demr̃ationũ.) ¶ Notãdũ aũt ꝙ si dicã nullũ b. est a. vtputa nullus hõ est q̃titas: q2 hoc est mediũ iter a. ⁊ b. q2 est ibi mediũ substãtie poterit demõstrari ꝙ nullũ b. sit a. i. ꝙ nullus hõ sit q̃titas. hoc eni mediũ acceptũ. s. suba est tale cui p̃us nõ inest a. i. a quo p̃us remouet̃ q̃titas q̃z ab hoie. sed si inter a. ⁊ b. nõ esset aliquod mediũ: vt si diceret̃ nulla substantia est q̃titas talis ꝓpositio esset indemõstrabilis: ⁊ haberet se sicut p̃ncipiũ. ¶ Aduertẽdũ tñ ꝙ l3 sube nõ sit demr̃atio. grã tñ exẽpli exẽplificauimus in terminis substãtialib⁹ vbi magis clare apparet qd̃ dr̃. ꝭm eni veritatẽ suba solũ põt eẽ subm in demr̃atiõe. nõ aũt eẽ põt nec id qd̃ demõstrat̃ de subto. nec mediũ ꝑ qd̃ demonstrat̃. semꝑ eni in demõstratiõe potissima demõstratur passio ꝑ passionẽ: vt hr̃e tres ꝑ hr̃e angulũ. donec deuentuz sit ad passionẽ imediatã que est indemr̃abilis. Quidaz tñ dicũt eã posse demr̃ari in demr̃atiõe potissima ꝑ diffõnẽ sbiecti. sed hi nõ ꝯsiderãt ꝙ demr̃atio potissima de qua loquimur d3 habere alterã causaz a subiecto: ⁊ a passione. diffinitio aũt subiecti nõ est res altera a subiecto. ¶ Dubitaret forte aliq̃s quõ tot sũt elemẽta quot sunt termini. Ur̃. n. hoc eẽ falsũ. nã ꝓpõnes sunt elemẽta. nõ aũt sunt tot ꝓpõnes quot sunt termini cũ terminus sit ꝓpõnis. ¶ Dicẽdũ ꝙ hic ph̾s loq̃tur de terminis vt si iter hr̃e tres ⁊ triãgulũ cadit hoc mediũ hr̃e angulũ. istud mediũ erit elemẽtũ ⁊ p̃ncipiũ ad ꝓbandũ hr̃e tres de triãgulo. qd̃ vero dicit̃ de ꝓpõne tunc d3 ꝙ istud mediũ acceptũ facit ꝓpõnẽ cũ maiori ⁊ cũ miori extremitate. ꝓpõnes hoꝝ terminoꝝ medioꝝ. i. facte de talibus terminis medijs put. s. tales termini cõiungunt̃ in p̾missis cũ maiori ⁊ cũ miori extrẽitate sunt p̃ncipia demonstratiõis. q̃re tales ꝓpõnes in v̾tute medij termini demr̃atiue ꝯcludit̃ maior extremitas demõstrari siue sit affirmatiua ꝓpõ siue negatiua. si sit mediata semper medius terminus iter extrema h3 rõnẽ elemẽti ⁊ p̃ncipij respectu illi⁹ ꝓpõnis ꝯcludẽde. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Et sicut quedaz principia demonstrationis sunt indemonstrabilia ꝙ sit hoc illud. ⁊ ꝙ sit hoc in illo: sic ⁊ ꝙ nõ sit hoc illud: neq3 ꝙ sit hoc in illo. quare hoc quidẽ esse aliquid. alia autem nõ esse aliquid erunt principia.

¶ Quasi ꝑ modũ correlarij i̾fert ꝙ sunt q̃dã p̃ncipia idemõstrabilia i ꝓpõnib⁹ negatiuis sicut i affirmatiuis. iõ ait ꝙ (sicut sũt q̃dã p̃ncipia idemõstrabilia ꝙ hoc sit illud) q̃tuz ad p̾dicata eẽntialia (⁊ ꝙ hoc sit in illo) q̃tũ ad ꝑ se passiões. sic su. erũt p̃ncipia idemõstrabilia in negatiuis (ꝙ nõ erit hoc illud) q̃tũ ad ea q̃ eẽntial'r remouent̃ (neq3 ꝙ sit hoc i illo) q̃tũ ad passiões q̃ remouet̃ a sbiecto (q̃re hec q̃dẽ) erũt p̃ncipia (eẽ aliq̃d). i. i affirmatiuis (illa aũt erũt p̃ncipia nõ eẽ aliq̃d). i. in negatiuis. ¶ Notãdũ aũt ꝙ hic ph̾s large loquit̃ de demonstratiõe ⁊ de ꝓpõnibus idemõstrabilib⁹. nã aliqua sunt imediata q̃tũ ad p̾dicata subalia vt ꝙ corpus est suba. aliqua vero q̃tũ ad ꝑ se passiões vt cũ imediata passio predicat̃ de subiecto. iõ in affirmatiuis duo tetigit ph̾s v3. ꝙ hoc est illud q̃tũ ad eẽntialia. ⁊ hoc eẽ in illo q̃tũ ad ꝑ se passiões. ⁊ sicut distinximus in affirmatiuis. nã aliq̃n vna suba imediate remouet̃ ab aliq̃. vtputa suba icorporea a corporea ⁊ hoc ẽ hoc nõ illud. aliq̃n aũt aliqua passio imediate remouet̃ ab aliquo subiecto ⁊ hoc est hoc nõ eẽ i illo ꝙ aũt hic ph̾s large loq̃tur de demõstratõe p3. q2 substãtie nõ ẽ demr̃atio. ꝑdicatũ. n. subale

nō pōt demr̄ari de suo īferiori loquēdo de demr̄atione potissima q̄ ē p cāz alterā. large m̄ loquēdo de dm̄r̄atiōe omnis ratio necessaria potest dici demōstratio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cū aūt idigeat mōstrare aliqd accipiēdū est q̄ de b. primū p̄dicet̄. Sit eni c. de hoc siłr a. ⁊ sic semper vadēs nequaq̄ꝫ extra ꝑpō cadet neqꝫ ipsi⁹ a. eē accipiat̄ vt demōstret̄: sꝫ semꝑ mediū dēset̄ quousqꝫ idiuisibilia fiāt ⁊ vnū.

¶ Dat artē ad īueniēdū h⁹ ꝑpōnes imediatas. Circa qd̄ duo facit: q2 p̄ dat h⁹ artē in affirmatiuis. 2° in negatis ibi (In demōstratiuis qdē) Circa p̄mū tria facit: q2 primo docet iuenire ꝑpōnes simplices ⁊ idiuisibiles. 2° ait q̄ tales ꝑpōnes simplices ⁊ idiuisiblies sunt imediate. 3° p siłitudinē in alijs ostēdit tales ꝑpōnes simplices ⁊ imediatas eē p̄ncipia ⁊ mēsurā ꝑpōnū demōstrabiliū ⁊ silloꝛ demōstratiuoꝛ. 2ᵃ ibi (Est aūt vnū.) tertia ibi. (Et quēadmodū in alijs.) Dicit ḡ. (Cū ante) sup. aliqs (indigeat demōstrare aliqd) vtputa q̄ velit ꝑbare q̄ de a. est b. (accipiēdū est qd̄ de b. p̄dicet̄ p̄mū) .i. imediate (sicut c.) Uel vt h̄ꝫ qdā textus (siue in c. illud) .s. de quo b. p̄dicet̄ p̄mū (⁊ de hoc siłr a) .su. p̄dicet̄. q. d. si d̄beat demōstrari. oē b. est a. vtputa oīs hō ē subā. accipietur c. inter b. ⁊ a. vtputa aīal qd̄ p̄dicat̄ de b. i. de hoīe imediate su. ⁊ vł̄r ⁊ de hoc. i. de aīali siłr. i. vł̄r p̄dicat̄ a. i. subā (⁊ sic semꝑ vades) .i. semꝑ accipiēs inter b. ⁊ a. iter hoīeꝫ ⁊ subaꝫ (nequaq̄ꝫ ꝑpō cadet extra) p̄fatos terminos. vn̄ subdit q̄ (nec) extra (ipsius a.) vel vt h̄ꝫ alia trāslatio (nec extra ipsiuꝫ a: accipiat̄ vt demonstret̄) .q. d. termin⁹ accept⁹ ꝑ medio nunq̄ꝫ dꝫ eē extra subaꝫ vel extra p̄dicamētū sube (sed semꝑ mediū dēset̄ quousqꝫ fiāt idiuisibilia ⁊ vnū) .i. quousqꝫ deueniat̄ ad imediata q̄ sunt idiuisibilia ⁊ vnū. ¶ Notādū aūt q̄ si eēnt aliqua corpa ordinata in aliquo spacio illa dicerent̄ eē rara: sꝫ plura p̄nt eē talia corpa in tali spacio s̄m talē ordinē q̄ꝫ sint. sed tūc dicerent̄ dēsari illa corpa qn̄ tot ponerent̄ ibi quot posset cape spaciū. ad huius aūt siłitudinē ph̄s loquit̄. nā hoc appellat dēsare mediū iter a. ⁊ b. vtputa iter hoīeꝫ ⁊ subam qn̄ nihil relinquit̄ de his q̄ sint media iter ea. Si ḡ volēs ꝑbare hoīeꝫ eē subam acciperet statiꝫ ꝑ medio corp⁹ relinq̄ret spaciū vacuū: q2 magnū iteruallū est iter corpus ⁊ hoīeꝫ: nec imediate descēdere a corpe in hoīeꝫ. sꝫ si accipit aīal qd̄ p̄mū ⁊ imediatum p̄dicat̄ de hoīe: ⁊ postea iter aīal ⁊ subam recipiat aīatū corp⁹: qd̄ siłr p̄mū .i. imediate ⁊ vł̄r p̄dicat̄ d̄ aīali. ⁊ postea accipiat corp⁹ sic dēsabit media q̄ nullū dimitter spaciū vacuū hoc mō deueniet ad imediata. vꝫ. q̄ oē corp⁹ sit suba q̄ nō pōt demōstrari. sed loquēdo large de demr̄ari de ꝑ hāc demr̄abunt̄ alie. ¶ Deinde cuꝫ dicit.

¶ Est autē vnū cū imediatū fiat: ⁊ vna ꝑpositio simplex est imediata.

¶ Quia declarat artē deueniēdi in ꝑpōnes que sūt vnuꝫ ⁊ indiuisibiles. declarat qd appellat ꝑpōnes que sūt sic vnū. d. tales ꝑpōnes eē imediatas. iō ait q̄ (est aūt vnū cū imediatū fiat ⁊ vna ꝑpō simplex ⁊ imediata) .i. ⁊ illa est vna ꝑpō simplex q̄ est vna ⁊ imediata. ¶ Notandum aūt q̄ ꝑpō mediata lꝫ sit vna actu est p̄les potentia. nā ex quo mediata ē dat itelligere mediū qd̄ ē inter ea qd̄ mediū cū vna extremitate facit vnā ꝑpōnē ⁊ cuꝫ alia aliā: ita q̄ ꝑpō mediata est quodāmō tres ꝑpōnes. vnaq̄ cōficit̄ ex ipsis extremitatib⁹ ⁊ alia q̄ fit de medio cū vna extremitate. ⁊ iterū q̄ fit de medio cū reliq̄ extremitate. sꝫ imediata qn̄ nullū h̄ꝫ mediū remanet simplex ⁊ vna vt nō possit sic plurificari. ¶ Deide cū dicit.

¶ Et quēadmodū in alijs ē principiū simplex. hoc autē nō idē vbiqꝫ est: sed in graui quidēꝫ vncia. in melodia autē sonus: in mēbris autē derisio: aliud autē in alio: sic est in sillogismo vna ꝑpositio imediata. in demōstratione autēꝫ ⁊ scientia intellectus.

¶ Declarat p sile in alijs dicēs. (Et quēadmoduꝫ in alijs simplex est p̄ncipiū) .i. h̄ꝫ rōneꝫ p̄ncipij. ita su. ⁊ in sillis demōstratiuis ꝑpō imediata que est simplex h̄ꝫ rōnem p̄ncipij: ⁊ subdit q̄ (hoc aūt) .i. tale simplex: qd̄ h̄ꝫ rōnē p̄ncipij (nō idē vtiqꝫ est) su. in oīb⁹. ⁊ ait (in pōdere qdē vncia) .i. tale simplex in pōderib⁹ vocat̄ vncia (in melodijs) .i. in musica (tonus) vel vt h̄ꝫ alia trāslatio (derisis) .i. diuisio toni siue semitonū (in mēbris diuisio) .i. iunctura. illud ē eni minimū mēbrū qd̄ nō h̄ꝫ diuisionē in se. sꝫ solū h̄ꝫ diuisionē ⁊ iūcturā ad aliud mēbrū. diuisio ḡ. i. illud mēbrū ad qd̄ stat diuisio: vel illud ad quod terminat̄ iunctura alterius mēbri est minimū in membris. vel ad lrāꝫ illud vltimū vel illud qd̄ est. q̄si cartilago qd̄ facit nā iter mēbrū ⁊ mēbrū qd̄ ē. q̄si iūctura mēbroꝛ est minimū in mēbris: sicut pūctus qui est iunctura ⁊ copulatio ꝯtinuoꝛ ē aliqd minimū in tali genere. ⁊ subdit (aliud āt i alio) .i. in alio gn̄e ē dare aliud simplex qd̄ ē sicut mēsura ⁊ p̄ncipiū vt i colorib⁹ albū ⁊ i nūeris vnitatē (si ⁊ i sillo) vnū qd̄ ē sic mēsura ⁊ p̄ncipiū est. s. (ꝑpō imediata. i demr̄atiōe āt ⁊ scia ē) .i. i demr̄atione vt aggenerat sciaꝫ vel in scia aggenerata ꝑ demr̄atione (intellect⁹) est tale vnū ⁊ simplex qd̄ ē sic mēsura ⁊ p̄ncipiū. ¶ Notādū āt qd̄ itellect⁹ cōparat̄ ad sciam sicut ꝑpō imediata ad sillm̄ dm̄r̄atiuū. nā itellect⁹ q̄ ē hitus p̄ncipioꝛ est p̄ncipiū ⁊ cā scie q̄ ē hitus ꝯclonuꝫ. sic ꝑpō imediata accipit̄ sicut p̄ncipiuꝫ ⁊ cā in sillo demr̄atiuo. cātur. n. itellect⁹ ex acceptōe ꝑpōnū imediataꝛ. sic causat̄ i nobis scia ex acceptiōe ꝯclonū ꝑ demr̄ationē ꝯclusarū. in sillo ḡ demr̄atiuo simplex qd̄ est p̄ncipiū ē ꝑpō imediata. in scia aūt ꝑ demōstrationē accepta simplex qd̄ est p̄ncipiū est intellectus. ¶ Deinde cū dicit.

¶ In demōstratiuis igit̄ sillogismus eius qd̄ ē nihil cadit extra. sed in priuatiuis hoc quidēꝫ nihil quod oportet esse extra hoc cadit.

¶ Docet deuenire ad imediata in p̄uatiuis. Circa qd̄ tria fac. nā p̄mo ostēdit quō hoc fiat i p̄ma figura. 2°. quō in scda. 3°. ait hoc nō posse fieri in tertia. scda ibi. (Si vō indigeat) tertia ibi. (In 3°. aūt mō) Circa p̄mū duo facit. q2 p̄mo ꝯtinuat dcā dicēdis. 2°. exeq̄t̄ d̄ intētō. ibi. (Ut si. a) Dicit ḡ (In dm̄r̄atiuis sill̄is et⁹ qd̄ ē) .i. mediū qd̄ est eius. i. talis sill̄i demr̄atiui. i. affirmatiui (nihil cadit extra) .i. nō cadit extra extremitates (sꝫ i p̄uatiuis qdē sill̄is hoc) .i. mediū (oꝫ esse q̄ nihil cadat extra hoc) .i. extra negatiuā ꝑpōneꝫ. ¶ Dubitaret forte aliqs quō i p̄uatiuis sill̄is mediū nō cadit extra hoc. i. extra negatiuā ꝑpōnē. Dicēdū q̄ i demr̄atiuis. i. i affirmatiuis sill̄is siue in affirmatiuis ꝑpōnib⁹ mediū est mediū simplex. sed in negatiuis ꝑpōnibus si ꝯcludant̄ tales ꝑpōnes ꝑ primā vel scdam figurā mediū acceptū nō erit mediuꝫ simpł̄r: sꝫ erit mediū s̄m negationē. i. erit mediū per qd̄ deuenit̄ i negatiuā imediatā. sꝫ i tertia figura hoc ē oīo inutile. q2 nullo mō ꝑ mediū acceptuꝫ deuenit̄ ad imediata. vbi grā. si d̄eat sillogizari hec affirmatiua mediata. oē aīal ē suba. accipiet̄ vere mediū iter aīal ⁊ substātiā. vtputa corpus vł̄ aīatū corpus. sed si debeat sillogizari hec negatiua mediata. nullū aīal ē q̄ntitas. ꝑ p̄maꝫ vel scdam figurā nō poterit accipi vere mediū. q2 illud dicit̄ eē mediū iter aliqua qd̄ h̄ꝫ ꝯueniētiam cū vtroqꝫ

extremoꝝ.nihil aũt tale mediũ põt eẽ ĩ negatiua ꝓpõne ſꝫ ꝙ mediũ vni extremo ꝯueniat ⁊ ab alio remoueatur.nõ ꝗ illi erit mediũ ſimplr̃:ſꝫ mediũ ſm negationẽ. erit eñ illi mediũ mediãte quo vnũ negat̃ ab alio. erit eni illi ſuba.nã mediãte ſuba ꝙ̃titas neget̃ ab aiali ⁊ ab oibꝰ q̃ ſũt in ꝑdicamẽto ſube.ſuba aũt iter ꝙ̃titatẽ ⁊ aial nõ eſt mediũ ſimplr̃:ſꝫ eſt mediũ ſꝫ negationẽ.i.eſt mediãte quo hoc neget̃ ab illo:⁊ ſm tale mediũ accipit̃ ꝓpoſitio negatiua imediata.nã hec eſt negatiua imediata:nulla ꝙ̃titas eſt ſuba.tale eni mediũ accipit̃ ⁊ in pma ⁊ in ſcḋa figura.in pma gdem ſic formabit̃ ſillᷣs. nulla ſuba eſt ꝙ̃titas:oẽ aial eſt ſubã:ꝗ nullũ aial eſt ꝙ̃titas.i ſcḋa aũte ſic.nulla ꝙ̃titas eſt ſuba:oẽ aial eſt ſuba:ꝗ nullũ aial eſt ꝙ̃titas.in tertia aũt figura hec ars eſt iutilis. nã mediũ oꝫ accipe ſub aiali eo ꝙ ſemp illi ſubyciť.non poterimꝰ ꝗ ꝯcludere vlr̃ hãc negatiuã.nullũ aial eſt ꝙ̃titas ſed ꝯcludeť particulariter ſic:nullus hõ eſt ꝙ̃titas oĩs hõ eſt aial.ꝗ qđdã aial nõ eſt ꝙ̃titas.mediũ enim ſic acceptũ nõ ẽ mediũ ſimplr̃ iter aial ⁊ ꝙ̃titatẽ:nec ẽ mediũ ſꝫ negationẽ.nõ eni negat̃ ꝙ̃titas ab aiali:qꝛ neget̃ ab hoie ſꝫ magis ecõuerſo.℄ Rurſus ſic accipiẽdo mediũ nullo mõ veniemꝰ ad negatiuã imediatã ſꝫ magis recedimꝰ ab ipſa.nã magis eſt mediata.nullus hõ ẽ ꝙ̃titas.ꝗ nullũ aial eſt ꝙ̃titas.℄ Deinde cũ dicit.

℄ Ut ſi a.eſt in b.ꝑ c.nõ eſt. Si eni in b.quidẽ omni eſt c.in nullo aũtẽ c.eſt a.iterũ ſi indiget qđ in c.a.nullo ſit mediũ accipiẽdũ eſt ipſiꝰ a.⁊.c.⁊ ſic ſemp procedat.

℄ Exequit̃ de interõ ponẽdo exẽplũ in terminis.⁊ pmo in pma figura.d.(Ut ſi a.ĩ b.eſt) ſu.negatiue (per c.).q.d. ꝙ ſi hec ꝓpõ negatiua.nullũ b.eſt a.vtputa nullũ aial ẽ ꝙ̃titas.oꝫ ꝓbati per c.vtputa ꝑ corpus hoc mõ fiet (nã ſi in b.gdẽ omni eſt c.) hec eſt minor.oẽ b.eſt c.i.oẽ aial eſt corpus (in nullo aũt c.eſt a) hec eſt maior.nullũ corpus eſt ꝙ̃titas.ſequeť ꝯcluſio in pma figura ꝙ nullum aial ſit ꝙ̃titas.⁊ ſubdit ꝙ (ſi idigeat) ꝓbare ſup.(ꝙ in c.nullo ſit a.).i.nullũ corpus eſt ꝙ̃titas que fuit maior. (mediũ accipiẽdũ eſt ipſiꝰ a.⁊ c.).i.iter ꝙ̃titatẽ ⁊ corpꝰ (⁊ ſic ſemp ꝓcedat) donec veniat ſu.ad imediata: vt.ſ. donec veniat ad iſtã.nulla ſubſtantia eſt ꝙ̃titas.℄ Deinde cum dicit.

℄ Si vero indigeat mõſtrare ꝙ d. in c.nõ ſit i eo ꝙ eſt c.in d.quidẽ omni eſt in e.aũtẽ nullo Aut nõ in omni nunꝙ̃ extra e.cadit. Hoc aũt eſt cui nõ opoꝛtet ineſſe.

℄ Oſtẽdit hoc idẽ in ſcḋa figura.d.(Si vero indigeat demõſtrare ꝙ d.in c. nõ ſit) vtputa ĩ terminis acceptis ꝙ nullũ aial ſit ꝙ̃titas (in eo ꝙ c.eſt).i.mediũ (in d. gdeꝫ omni) vtputa corpus in oĩ aiali (in e.aũtẽ nullo).i.i nulla ꝙ̃titate (nunꝙ̃ extra e. cadit).i.mediũ acceptuꝫ.ſ.c. nunꝙ̃ cadet extra negatiuã ipſius e.qꝛ ſemp negabit̃ c. ab e.iđ ſubdit ꝙ (hec eni).ſ.quidẽ e.c.eſt (cui oꝫ non ineẽ).i.que ſumit̃ negatiua.formabit̃ eni ſic ſillᷣs. omne d.eſt c.i.omne aial eſt corpꝰ.nullũ e. eſt c.i.nulla ꝙ̃titas eſt corpus.ꝗ nullũ.e.eſt d.i. nulla ꝙ̃titas eſt aial.hic eni ꝑ mediũ c.i ꝑ corpus ꝓbat̃ ꝙ d.i.ꝙ aial nõ ſit in e.i.non ſit in ꝙ̃titate.ſi aũt ecõuerſo poneret̃ ꝑuatiuũ ꝯcludeℓ tur ꝯuerſa.vꝫ.ꝙ nullũ aial eẽt ꝙ̃titas.ſic ꝗ ẽ demõſtratiua ꝯcl̃o hec ꝙ nullũ e.ſit d.i.ꝙ nulla ꝙ̃titas ſit aial. vt ꝙ nullũ aial ſit ꝙ̃titas per mediũ c.i.ꝑ corpus. Si ergo rurſus deberet demr̃ati ꝙ nullũ c.eẽt e.i.ꝙ nullũ corpꝰ eſt ꝙ̃titas acciperet̃ mediũ iter c.⁊ e.ſiue iter corpus ⁊ ꝙ̃titatẽ.nunꝙ̃ ꝗ mediũ cadet extra e.i.extra negatiuã. iđ dr̃ in lr̃a ꝙ̃ hoc eſt cui nõ oꝫ ĩeſſe. dicebat̃.n.in qõne ꝙ in negatiuis nõ eſt dare mediũ ſimplr̃.i.ſm ꝯueniẽtias: ſꝫ ſꝫ negationẽ.℄ Notãdũ aũt ꝙ mediũ ſꝫ negationẽ pt accipi vel ꝑticulr̃ vel vlr̃.quõ aũt accipiat̃ vlr̃ pꝫ per exẽpla poſita.ꝑticulr̃ aũt accipiet̃ ſic.vt ſiqs vellet ꝓbare ꝙ.d.nõ ſit in c.ꝑticulr̃:vtputa ꝙ color nõ ſit in ipſo ꝑfecto:vtputa ꝑticulr̃ ſic ꝙ ſit iſta va.qđdã ꝑfectũ nõ ẽ color.accipiet̃ ꝑ medio c.i.q̃litas q̃ eſt in oi.d.i.in oi colore ⁊ ĩ nullo e.aut nõ in oĩ e.i.nõ in oi ꝑfecto.formabit̃ ꝗ ſic ſillᷣs.oĩs color eſt q̃litas.nõ oẽ ꝑfectũ ẽ q̃litas.ꝗ nõ oẽ ꝑfectũ eſt color.hic mediũ acceptũ.i.q̃litas nõ ẽ extra e.i. extra negatiuã ſiue extra ꝑfectũ a quo neget̃ color. mediũ eni acceptũ vere ẽ mediũ ſm negationẽ. nã ẽ cauſa quare color neget̃ ab oi ꝑfecto eſt:qꝛ q̃litas negat̃ ab aliquo perfecto.℄ Deinde cuꝫ dicit.

℄ In tertio aũtẽ mõ neqꝫ a quo opoꝛtet: neqꝫ qđ opoꝛtet priuari nequaꝙ̃ extra ibit.

℄ Oſtẽdit hãc artẽ nõ eẽ vtilẽ ĩ tertia figura.d.(In 3ᵒ aũt mõ).i.in tertia aũt figura (nec) illud (a quo oꝫ) ꝑuari (nec) illđ (qđ oꝫ ꝑuari neqꝫ̃ extra ibit) ſꝫ ſu.ſꝑ ĩfra.q.d.ꝙ i 3ᵃ figura mediũ nec ẽ extra miore extremitatẽ a q̃ neget̃ maior extrẽitas:nec ẽ extra maiorẽ extrẽitatẽ q̃ neget̃ a miori.iđ ſupplẽdũ ẽ ꝙ ꝑ talẽ figurã nõ ẽ reducere ꝓpõnes ad ĩmediata.℄ Notãdũ aũt ꝙ qñ volumꝰ negatiuã mediatã ad ĩmediatã reducere. vel oꝫ mediũ accipe ſupra ꝑdicatũ vel ſupra ſubm̃. vt ſi hãc negatiuã mediatã.nullũ corpus ẽ ꝙ̃titas.vellemus reducere ad ĩmediatã accipemus ꝑ medio ſubam q̃ ẽ ſubꝫ.ſi ṽo vellemus reducere ꝯuerſã.vꝫ.nulla ꝙ̃titas ẽ corpꝰ.accipemus ſubam q̃ ẽ ſupra ꝑdicatũ ex quo appet ꝙ ſuba nõ ẽ ꝓprie mediũ ĩter corpus loquẽdo đ corpore qđ ẽ ſuba. ⁊ ꝙ̃titatẽ:qꝛ ſi eẽt ꝓpe mediũ eẽt ſupra vnũ ⁊ ĩfra aliđ. cũ ergo ſu ſuba ſupra corpus eẽt ĩfra ꝙ̃titateꝫ:qđ appet eſſe falſuꝫ.eſt tñ mediũ ſm negationẽ.qꝛ vere ſuba ẽ id mediãte quo quãtitas negat̃ a corpore tali. mediũ ergo ſm negationẽ ꝑ qđ ꝑdicatũ neget̃ a ſubo ⁊ ꝑ qđ fit reductio ad negatiuã ĩmediatã.vel opꝫ eẽ ſupra ſubm̃ a quo ꝑdicatũ neget̃ vel ſupra predicatũ.in tertia ergo figura vbi mediũ nũꝙ̃ ẽ extra.i.nũꝙ̃ eſt ſupra aliquã extremitatũ iutilis eſt hec ars de reductiõe mediatoꝝ ad ĩmediata vel de ꝯdẽſatione mediꝫ.℄ Notãdũ aũt ꝙ ſicut in affirmatiua ꝯdenſant̃ media quando nullũ mediuꝫ relinquit̃ inter predicatũ ⁊ ſubiectũ vt ſi debeat reduci ad ĩmediata.oẽ aial eſt ſuba.primo accipietur ꝓ medio corpus aiatum ⁊ cõcludetur oẽ aial eẽ ſubam. qꝛ omne aial eſt aiatũ corpus.poſtea accipiet̃ corpus qđ ĩmediate ſubycitur ſube.ſic ⁊ in negatiua nullũ debet relinquĩ mediũ ſm negationeꝫ:vt ſi debeat reduci ad ĩmediata nullũ aial eſt quãtitas.primo accipietur aiatũ corpus ⁊ cõcludetur nullũ aial eſſe quantitatẽ. qꝛ nullũ aiatum corpus eſt ꝙ̃titas.poſtea corpus.poſtea ſuba a qua ĩmediate remouetur quantitas.ſic ergo accipiendo media denſata.ideſt ſine intermiſſione tam in affirmatiuis ꝙ̃ ĩ negatiuis opoꝛtebit ad vltimũ deuenire ad ĩmediata.

Cum aũtẽ ſit demonſtratio alia particularis.alia vero vlis: ⁊ hec quidem cathegoꝛica:illa priuatiua: dubitatur qualis potioꝛ ſit.ſilr̃ aũtẽ ⁊ de ea que demonſtrare dicitur. ⁊ de ducenti ad impoſſibile demõſtratione.

℄ Quia intentio auctoris eſt vt pluries eſt dictum dare modũ ⁊ artẽ quõ ꝯtingat ſimplr̃ ſcire.iđ in parte iſta vt ſupra dicebat̃ cõparat diuerſa genera demõſtrationuꝫ adiuicẽ vt oñdat ſm ꝙ genus demr̃ationũ magis ꝯtingat ſcire.℄ Propter qđ ſciẽdũ ꝙ ꝑter diſtictionẽ factã

supius de demõstratiõe φ q̃dã est demõstratio. q2 τ q̃daʒ ꝓpter qd. Adhuc de demõstratiõe põt triplex alia distinctio fieri: q2 quedã est demõstratio vlis: q̃dã particularis: q̃dã affirmatiua: q̃dã negatiua: q̃dã ostẽsiua: q̃dam ducẽs ad ĩpoĩe. ducens eni ad ĩpoĩe semꝑ ↄcludit falsuʒ: τ ex illo falso ↄclõ ostẽdit oppositũ alicuiꝰ ꝓmisse esse verũ. ostẽsiua aũt demr̃atio semꝑ ↄcludit veruʒ siue affirmatiue siue negatiue ↄcludat illud. sic g̃ annectet̃ istud capitulũ ad ꝓcedẽtia φ cũ sciamꝰ φ est statꝰ in ꝓdicatis ꝑꝑ qd nõ possemꝰ negare φ nõ cõtingat scire τ ad hoc vadit capitulũ ꝓcedẽs. ¶ Rursus si sciuerimꝰ quõ hʒ causarũ ignorãtia vt possimꝰ eaʒ vitare ne deficiamꝰ a scire. τ si sciuerimꝰ φ ꝑma figura maxime facit scire. τ adhuc si sciuerimꝰ φ demr̃atio ꝑꝑ qd potissime facit scire. Adhuc q2 ĩ ꝑma figura demr̃atio ꝑꝑ qd põt fieri vlis τ ꝑticularis. põt fieri affirmatiã τ negatiua. põt fieri ostẽsiua τ ducẽs ad ĩpoĩe: nõ ↄplete traderet̃ ars libri posteriorũ: nisi sciuerimꝰ ꝑ qd gẽnꝰ ꝑdictarũ demr̃ationũ magis ↄtingat scire. tria g̃ facit phs: q2 ꝑ ꝑmittit illã triplicẽ distinctionẽ de demr̃atione q̃rẽs q̃ demr̃atio sit potior. 2° dat ordinẽ dicẽdorũ. 3° ꝫm ꝑtaxatũ ordinẽ exequit̃ de itẽto. 2ª ibi (Primũ gdẽ.) 3ª ibi. (Videt̃ gdẽ). Dicit ergo. (Cũ sit demõstratio alia gdẽ ꝑticularis alia vlis. τ hec gdẽ) tã vlis q̃ ꝑticularis q̃dã (sit cathegorica). i. affirmatiua (illa aũt). i. alia (sit ꝓuatiua. Dubitat̃ q̃lis sit potior) vtrũ vlis q̃ ꝑticularis vel ecõuerso. vtrũ affirmatiã q̃ negatiã vl' ecõuerso (τ silr̃ de ea) demõstratiõe (q̃ dr̃ demr̃are). i. de ostẽsiua (τ de demr̃atiõe ducẽte ad ĩpoĩe) silr̃. s. dubitat̃ q̃ sit potior. ¶ Deinde cũ dic.

¶ Primũ igit̃ intẽdimus de vli τ particulari. ostendẽtes eni hoc τ de ea q̃ demõstrare dr̃: τ que est ad impossibile dicemus.

¶ Dat ordinẽ dicẽdorũ. d. (Primũ gdẽ igit̃ ĩtẽdamus de demr̃atiõe vli τ particulari) sũ. q̃ sit potior (ostẽdẽtes aũt hoc). s. q̃ sit potior on. s. vlis an ꝑticularis (dicemꝰ) sup. postea (τ de ea q̃ dr̃ demõstrare). i. de ostẽsiua (τ de ea q̃ ẽ ad ĩpoĩe dicemꝰ). s. q̃ sit potior: τ ẽ supplẽda lr̃a. τ hoc idẽ dicemꝰ de affirmatiua τ negatiua. ¶ Deĩde cũ dic.

¶ Videt̃ quidẽ igit̃ fortassis vtiq3 q̃busdã sic ĩtendẽtibꝰ particularis esse dignior. Si eni ꝫ quã maxime scimꝰ demõstrationẽ potior est demõstratio. Hec eni virtꝰ demõstratiõis ẽ. Magis autẽ scimꝰ vnũqdq3 cũ ipsuʒ cognoscimus ꝫm ipsum q̃ scd̃ʒ aliud: vt musicum chorisců qñ choriscus musicus est q̃ cuʒ hõ musicus sit. similiter aũt τ in aliis.

¶ Exequit̃ de intẽto τ ꝫ ꝑtaxatũ ordinẽ. tria g̃ facit ꝫ' φ triplicẽ distinctionẽ fecit de demõstratiõe q̃rẽs que sit potior. ꝑ g̃ ĩngrit an sit potior vlis an ꝑticularis. 2° an affirmatiua an negatiua. 3° an ostẽsiua: an ducẽs ad ĩpoĩe 2ª ibi. (Qd aũt demr̃atiua ꝓuatiua) 3ª ibi (Qd quidem cathegorica ꝓuatiua.) Circa ꝑmũ tria facit: q2 ꝑmo adducit rõnes ꝑ q̃s posset videri alicui φ demõstratio ꝑticularis sit potior q̃ vlis. 2° rõnes illas soluit. 3° adducit rõnes veras ad ꝓpositũ ostẽdẽs demr̃atione vleʒ potiorem ẽẽ ꝑticulari. scd̃a ibi. (Aut gdeʒ ꝑmũ.) tertia ibi. (Ampliꝰ si demr̃atio.) ¶ Propter ꝑmũ sciẽdũ φ demõstratio vlis ẽ qñ demõstrat̃ vlis passio de vli subiecto vt passio q̃ vlr̃ inest subiecto qd vlr̃ subijcit̃. si. n. hr̃e tres demõstret̃ de figura nõ ẽẽt vlis demõstratio: q2 figura nõ vlr̃ subijcit̃ tali passiõi. nõ n̄ ois figura hʒ tres. ¶ Rursus si talis passio demõstret̃ de ysochele vel de aliq̃ spẽ triãguli nõ esset vlis. nã lʒ tale subiectũ vlr̃ subijciat̃ tali passioni. talis tamen passio ꝫm totũ suũ arbitriũ τ vlr̃ nõ cõparat̃ ad tale subiectũ. sed particulariter. vlis ergo est demõstratio qñ passio per causaʒ ꝑ se demr̃at̃ de suo vli subiecto: vtputa hr̃e tres per hr̃e angulũ tanq̃ ꝑ causaʒ per se demõstrat̃ de triãgulo tanq̃ de ꝓprio vli subiecto. hec ergo ois triãgulus hʒ tres. erit ↄclõ in demõstratiõe vli. ¶ Rursus aũt si hec. ois triangulus hʒ tres: que fuit ↄclusio in demõstratione vli accipiat̃ vt ꝑmissa. τ cõcludat̃ ꝑ eã habere tres de aliqua spẽ trianguli. τ fiat talis sillꝰs. ois triãgulus hʒ tres. ysocheles vel eq̃tibiarũ est triãgulus. ergo τc. dicet̃ hec demonstratio esse particularis. est ergo q̃stio que istarũ demõstrationũ est potior. Videt̃ aũt scia cõparari ad tria ꝓpter que põt sumi tres rõnes ꝑ q̃s posset videri φ demõstratio particularis esset potior. ꝑmo eni scia põt cõparari ad intellectũ quẽ ꝑficit. τ ꝫm hoc illa est potior sciẽtia q̃ magis ꝑficit intellectũ. τ ꝫm quã intellectus mag s scit. ꝫm hoc etiã illa erit potior demõstratio que magis facit scire. Secũdo potest cõparari scia ad oppositũ vt ad errorem quẽ dʒ expellere ꝓpter qd illa est potior scia q̃ magis errorẽ fugat. τ q̃ magis ab errore recedit τ ꝫm hoc illa erit potior demr̃atio q̃ magis ab errore elongatur. 3° scia põt cõparari ad obiectũ siue ad subiectũ de quo ẽ: q2 obiectũ siue subiectũ in q̃libet scia est aliqd ens. τ q2 quelibet scia est de ente illa erit potior scia q̃ magis est de ente. τ ꝑ ↄñs illa erit etiã potior demõstratio que est magis de ente. tria ergo facit ꝫm φ hoc triplici mõ arguit demr̃ationẽ particularẽ ẽẽ potiorẽ. ꝑmo. n. mõ hoc arguit ex eo φ talis demõstratio videtur facere magis scire. 2° ex eo φ videt̃ ab errore magis elongari. 3° ex eo φ videt̃ esse magis de ente. scd̃a ibi (Amplius si vlr̃.) tertia ibi (Potior aũt est) Circa ꝑmũ duo facit. q2 ꝑmo ponit rõeʒ ipsaʒ. 2° hõ rõnẽ adaptat ad ꝓpositũ. ibi (Sʒ vlis) Dicit ergo φ (videt̃ gdeʒ igit̃ fortasse q̃busdã). i. aliq̃bus (sic itendẽtibus). i. ↄsiderãtibus que nũc dicemus (particularis). s. demr̃atio (esse dignior) sũ. q̃ vlis (si. n. potior est demr̃atio ꝫm quã demr̃ationẽ maxime scimus. hec. n. est virtus demr̃atiõis). i. ĩ hoc est tota bonitas τ tota vtilitas τ tota efficacia demr̃atiõis φ faciat nos scire. illa g̃ q̃ facit nos magis scire ẽ potior (magis aũt scimꝰ vnũqdq3 cũ ipm cognoscimꝰ ꝫm ipm). i. ꝑ ꝑpã forma τ ĩ ꝑticulari (q̃) qñ cognoscimꝰ ipm (ꝫm aliud) vt ꝫm suũ vle (vt musicũ corriscuʒ) sup. magis scimus (qñ) scimꝰ (qm ẽ musicus corriscus q̃) qñ scimus (φ sit homo musicus. Silr̃ aũt τ in aliis) magis est. n. scire hoieʒ ꝫm φ ẽ hõ q̃ scire ꝫm φ est aial. ¶ Deĩde cũ dic.

¶ Sed vlis qm̃ aliud nõ quoniã ipsuʒ cõtingit demonstrat: vt qm̃ est equitibiarũ. non qm̃ ẽ equitibiarũ. sed qm̃ est triãgulus. sed particularis qm̃ ipm. Si ergo potior gdẽ q̃ est scd̃ʒ ipsum hꝰ aũt est particularis vli magis τ potior vtiq3 demõstratio scd̃m ꝑtẽm erit.

¶ Premissa vĩ medij vel ꝓmissa rõe adaptat qd dixerat ad ꝓpositũ. d. (Sʒ vlis) sup. demr̃atio (demõstrat qm̃ ↄtigit aliud nõ qm̃ ipm). i. demõstrat qm̃ passio ↄuenit alij subiecto vli nõ qm̃ ↄuenit ipsi subiecto particulari (vt qm̃ ẽ eq̃tibiarũ nõ q2 eq̃tibiarũ ẽ sʒ qm̃ ẽ triãgulus) . q. d. φ demõstratio vlis si ꝓbat hr̃e tres de eq̃tibiarũ siue d ysochele. hoc nõ ẽ ꝫm se. sʒ hoc ẽ qm̃ triãgulus (sʒ particularis) sup. demõstratio demõstrat (qm̃ ipʒ est) demõstratio aũt ꝑticularis ↄcludit hãc passionẽ in se q2 eq̃tibiarũ hẽat tres. sed vlis demonstratio nõ concludit hoc de aliqua spẽ triãguli spãliter. sed de omni triãgulo generaliter (si igit̃ potior est que ẽ ꝫm ipʒ). i. que cõ

cludit de aliquo fm ipsuz (hȝ aũt est particularis) qꝛ il la ɔcludit passiõez de subiecto particulari ſȝ ſe (vtrūqȝ) qꝛ ſic eſt (demõſtratio ſȝ partē) .i. particularis (erit magis ſup. faciēs ſcire (ꝛ potioꝛ vniuerſaliter) .i. q̃ ſit vniuerſalis. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Amplius ſi vl'e quidē nõ ē aliquid ſm reȝ ꝑter ſingularia. Demõſtratio opinionē cõficit eſſe hoc aliquid ſm q̄ demõſtrat. ꝛ quādam naturā eſſe hāc ſine his que ſunt: vt trianguli preter quoſdā: ꝛ figure preter aliquas: ꝛ numeri preter quoſdam numeros.

ℂ Adducit ſcđaȝ rõnē ſumptā ex eo q̄ particularis demõſtratio magis videt̃ elõgari ab erroꝛe. d. (Amplꝰ ſi vniuerſale nõ ē q̄dē aliud aliq̄d ꝑter ſingularia. demõſtratio aũt) ſu. vl'is (opionē ɔficit) .i. dat nobis nãȝ opinādi (hoc) .ſ. vl'e (ſm q̄ demõſtrat eē aliq̄d) ſup. ꝑter ſingularia (ꝛ eſſe quādā nãȝ in his que ſũt) .i. in ſingularibus ſu. ꝑter ſingularia (vt triāguli ꝑter quoſdā) .q.d. q̄ demõſtratio vl'is dat nobis nãm opinandi eſſe naturā trianguli (ꝑter quoſdā) .i. ꝑter particulares triāgulos in qbus hȝ eē (ꝛ figure ꝑter aliq̄s) .i. eſſe nãm figure ꝑter particulares figuras in qbꝰ hȝ eē (ꝛ numeri) .ſ. naturaȝ numeri (ꝑter quoſdā numeros) .i. ꝑter particulares numeros in qbꝰ exiſtit. ℂ Notādũ aũt q̄ cũ demõſtratio vl'is nõ ſit nec de hoc nec de illa: vtputa ſi demõſtretur vl'r aliq̄d de triāgulo nõ demõſtrat̃ nec de hoc nec de illo ſed de triāgulo ſimpl'r. ſi ḡ res ita ſe hȝ ad eē ſicut ad cognoſci ꝛ ecõuerſo. ſi tradit̃ ſc̄ia ꝑ demr̃ationē de triāgulo ſimpl'r ꝛ vl'r: nõ de hoc nec ď illo videt̃ q̄ ex hoc ſeq̄t̃ q̄ triāgulus ſit vl'is ꝑter hũc ꝛ ꝑter illũ. ſȝ hoc ē erroꝛ di cere. ḡ in oī demõſtratiõe vl'i videt̃ erroꝛ aliq̄s iplicari. ſȝ erroꝛ nõ iplicat̃ in demr̃atione ꝑticulari. demr̃atio ḡ ꝑticularis ē potioꝛ vt videt̃ q̄ȝ vl'is: qꝛ magis videtur eſſe ab erroꝛe elõgata. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Potioꝛ aũt eſt q̄ eſt de eē q̄ȝ de nõ eē. Et ꝑꝑ quā nõ errabit̃ q̄ȝ ꝑꝑ quā errabit̃. Eſt ăt vl'is hȝ. ꝓcedētes eni demõſtrāt de eo qḋ ē ꝓportionale qḋ ꝛ ē analogũ qḋ neqȝ linea: neqȝ numerꝰ: neqȝ ſolidũ: neqȝ planũ ē: ſȝ preter hoc aliq̄d. Si igit̃ vl'is quidē magis hoc ē De eo qḋ eſt minꝰ q̄ȝ ꝑticularis: ꝛ facit opionez falſaȝ indignioꝛ vtriqȝ erit vl'is particulari.

ℂ Adducit tertiã rõnē ſumptã ex eo q̄ demõſtratio particularis videt̃ eē magis de ente. ꝓcedit aũt ſic in hac rõne ſil cũ hac rõne tertia q̄ ꝑticularis eſt magis de ente reſumit ſcđaȝ. vȝ. q̄ ꝑ eā minꝰ erra't. iõ dit q̄ (potioꝛ aũt ē) ſu. demõſtratio (que ē de eē) .i. de ente (q̄ȝ de nõ eſſe) .i. de nõ ente (ꝛ ꝑpter quā nõ errabit̃ q̄ȝ ꝑpter quā errabit̃. eſt aũt vl'is hȝ) . vȝ. q̄ eſt de nõ ente: ꝛ q̄ ꝑpter eā errat̃: qḋ pȝ. nā (ꝓcedētes. n.) demr̃atie (ďmr̃ant q̄ ē analogũ q̄ nõ ē linea neqȝ numerꝰ: neqȝ ſolidũ) .i. coꝛpus (neqȝ planũ) .i. ſupficies (ſed ꝑter hec aliq̄d) cũ igit̃ nihil ſit tale ſȝ rei v̄itatē vl'is demr̃atio ſic demõſtrans nõ eſt de ente ꝛ errat. ꝑꝑ qḋ ɔcludit q̄ (ſi igit̃ q̄dez vl'is magis ē hoc) .i. magis hȝ iſta duo. vȝ. (q̄ ē minus de eo qḋ ē) .i. de ente (ꝑticularis ꝛ facit opionē falſaȝ) qḋ nõ facit ꝑticularis (idignioꝛ vtriqȝ vl'is ꝑticulari) .i. q̄ȝ ꝑticularis. ℂ Notādũ aũt q̄ arguere a ꝑmutata ꝓpoꝛtione ɔpetit his q̄ttuoꝛ. vȝ. lineis coꝛpoꝛibꝰ numeris ꝛ ſupſiciebꝰ nõ lineis ſȝ q̄ linee nec nũeris ſȝ q̄ nũeri. vñ nulli iſtoꝛ ɔpetit ſȝ ſe: ſȝ ɔpetit oībꝰ iſtis q̄ttuoꝛ. ſȝ q̄ ɔueniunt in quodā analogo qḋ nobis inoĩatũ eſt. demr̃atoꝛ ḡ voléſ ꝓbare hāc paſſionē de ꝓpo ſuo ſubo. vȝ. in qbꝰ ꝑt argui a ꝑmutata ꝓpoꝛtione demr̃abit hoc. vȝ. poſſe ſic argui de illo analogo: qḋ dicet eē aliq̄d ꝑter oīa illa q̄ttuoꝛ: ꝛ qꝛ in rei v̄itate nihil ē tale: ſicut nihil ē hõ ꝑter ꝑticulares hoīes. ſic nihil ē illud analogũ ꝑter illa ad q̄ analogatur. qꝛ ḡ ſic ē vl'is demr̃atio ſic demõſtrãs duo mala hȝ. nã ꝑmo nõ eſt de ente. nã demõſtrat de analogo qḋ dicit eē ꝑter illa qḋ nõ eſt ꝑter illa. ex hoc aũt malo. vȝ. q̄ eſt de nõ ente ſeq̄t̃ aliud malũ. vȝ. q̄ erret. qꝛ dicit eē qḋ nõ ē. ḡ vl'is demonſtratio: qꝛ magis eſt hoc. i. qꝛ magis hȝ iſta duo: qꝛ eſt minus de ente ꝛ magis errat. iõ vt videt̃ eſt idignioꝛ. ℂ Notādũ ēt q̄ arguere a ꝑmutata ꝓpoꝛtione hoc mõ ſit vt ſicut ſe hȝ ꝑmũ ad ſcđz: ſic tertiũ ad q̄rtum: vt qꝛ ſic ſe hñt duo ad q̄ttuoꝛ ſicut. 8. ad. 16. ſi ſic eſt poſſuȝ arguere ꝑmutatim q̄ ſic ſe habebit ꝑmũ ad tertiũ ſicut ſcđz ad q̄rtũ: vt duo ad octo: ſicut q̄ttuoꝛ ad. 16. q̄ ăt poſſimꝰ ſic arguere ꝑmutatiȝ ꝓbat̃ i. 5. geometrie: de qbus aũt poſſumꝰ ſic arguere ſũt illa q̄ttuoꝛ que ponunt̃ in littera: ita tñ q̄ hec paſſio nõ cõpetit alicui illoꝛuȝ ſm ſe. demõſtratoꝛ ergo voléſ hāc paſſionē. ſ. ſic poſſe arguere demonſtrare de ꝓprio ſubiecto demonſtrabit ea de illo analogo: ac ſi eēt ꝑter illa q̄ttuoꝛ: cũ tñ non habeat eē ꝑter illa. ℂ Dubitaret foꝛte aliq̄s vtꝝ ďmr̃atio ꝑticularis ſit demr̃atio: vt ſi dicat̃. oīs triāgulus hȝ tres. yſocheles ē triāgulus. ḡ hȝ tres. videt̃ q̄ hic nullo mõ ſit demr̃atio. qꝛ ſi eēt vel eēt ꝑ effectũ vel ꝑ cām. ꝑ effectũ nõ: qꝛ triāgulus nõ ē effectꝰ ꝑ hr̃e tres: nec ēt ē ꝑ cāȝ. qꝛ vel eēt ꝑ cāȝ ꝓximā vel ꝑ cāȝ remotā ſi ꝑ ꝓximā eēt vl'is: qḋ nõ ɔcedit̃. ſi ꝑ remotā nõ poſſemꝰ arguere niſi negatiue. hic aũt ɔcluditur affirmatiue. nullo ḡ mõ vt videt̃ ē demr̃atio vt ꝓbat̃ in elenchis dr̃ q̄ ē ibi fallacia. nõ ḡ eſt demr̃atio. ℂ Dõm q̄ illa diſtinctio q̄ oīs demr̃atio vel eſt ꝑ effectũ vel per cām eſt diſtĩctio demõſtratiõis vniuerſalis. vniuerſalis. n. paſſio de ꝓprio ſubo põt cõcludi ꝛ ꝑ effectũ ꝛ per cām. ſed ſi volumus loq̄ de demr̃atiõe gnãlr̃ iã de vniuerſali q̄ȝ de ꝑticulari faciemus diſtinctionē trimembrē. dicemus eniȝ q̄ demõſtratio vel ē ꝑ effectũ vel ē ꝑ cām vel ꝑ hñs i ſe cām .ſ. ꝑ ꝓpriũ ſubm. attamē ſi adhuc illaȝ diſtinctionē vellemus adaptare ad demõſtrationē ꝑticularē dicemus q̄ hȝ demõſtratio ē ꝑ cām. nã ſubiectũ eſt cā paſſionis. ſubiectũ. n. ꝛ hȝ in ſe paſſionis cāȝ: ꝛ ē ēt paſſionis cā. vt triāgulus hȝ angulũ extrinſecũ: qḋ eſt cā de hr̃e tres: ꝛ ipſemet triāgulus eſt huius cā. nõ eſt. n. icõueniēs eiuſdē eē plures cās ſm quēdā ordinē. imaginabimur. n. q̄ paſſiones nãliter fluũt a ꝓprio ſubiecto. qḋ aũt eſt ſm nãm oȝ q̄ ſit ſm quēdā ordinem ita q̄ ſcđa paſſio fluit mediāte ꝑma ꝛ tertia mediāte ſcđa. ſubiectuȝ ergo erit cā paſſionis ſcđe mediāte ꝑma ꝛ erit cā tertie mediāte ꝑma ꝛ ſcđa: ꝛ ſic deīceps. ſubiectum ergo ſi referat̃ ad ꝑmā paſſionē talis paſſio ſm q̄ huius ē ídemr̃abilis. ꝛ ſi referat̃ ad ſcđaȝ vel tertiā ꝛ ſic deīceps talis paſſiõis erit cā ꝛ habebit i ſe cām vel cās. qꝛ in ſe paſſionē ꝑcedētē vel ꝑcedētes. demr̃atio ergo ꝑticularis qꝛ ē ꝑ ꝓpriũ ſubiectũ ɔñs eſt q̄ ſit ꝑ cāȝ ꝛ ꝑ hñs i ſe cām vel cās. vtputa ſi multe paſſiones ꝑcedũt paſſionē illā ſubiectum nõ ſolũ erit illius paſſionis cā ſȝ habebit in ſe plēs illiꝰ paſſionis cās. potiſſime tñ erit demonſtratio illius paſſionis ꝑ imediatā cām vt demr̃abit̃ ſcđa paſſio mediāte ꝑma ꝛ tertia mediāte ſcđa ꝛ ſic deinceps. Si v̄o paſſionē illā nõ ꝑcedat niſi vna paſſio ſubiectum erit eius cā ꝛ hēbit i ſe ipſius cām. Et v̄o arguebat̃ q̄ ſi ſubiectũ eēt cā paſſionis vel eēt ꝓpiqua vel remota. nõ ꝓpiqua qꝛ tũc eſſet demõſtratio potiſſima. nec remota qꝛ nihil poſſet ꝑ talē cām ɔcludi affirmatiue. ſm neutrā partē ɔcludit rõ. nã demõſtratio ꝑ cauſaȝ ꝓximā ꝛ equatā eſt

potissima si demōstret̄ per se passio de subiecto equato ⁊ ꝓpo. qñcūq3 aūt istoꝝ deficiat vl' qꝺ nō sit ꝑ se passio q̄ ꝓbat̄: vel ꝙ nō sit subm ꝓpriū ⁊ eq̄tū de quo ꝓbat̄: vel ꝙ nō sit ꝑ se cā ⁊ eq̄ta ꝑ quā ꝓbat̄ nō erit demōstratio potissima. dato g̊ ꝙ ꝑ hr̄e angulū extrinsecū q̄ est ꝑ se cā ⁊ equata de hr̄e tres ꝓbaret̄ talis passio de ysochele ⁊ diceret̄. oīs figura plana hn̄s angulū extrinsecum h3 tres ysocheles est h9. g̊ ⁊c. nō eēt potissima: q2 tale subm non est eq̄tū respectu talis passiōis. demōstratio g̊ potissima ⁊ vl'is est ꝑ cām eq̄tā de subo equato. demōstratio autē particularis est ꝑ causa3 equatā vel ꝑ subiectū eq̄tū de subiecto particulari nō eq̄ro: vt de ysochele siue de alia spē triāguli. ¶ Rursus ꝯficit rō q̄tū ad aliā ptē. nā qñ ꝺr̄ ꝙ per causa3 remotā nō ꝯcludit̄ passio affirmatiue. ¶ Dicēdū est ꝙ ibi causa remota idē sonat ꝙ excedens ⁊ nō ꝯuertibilis. sicut aīal est causa remota de respirare. nā multa aīalia nō respirāt. f3m g̊ talē causa3 nō poterit ꝯcludi affirmatiue. nō enī valet. est aīal g̊ respirat: s3 negatiue: q2 bene sequit̄. nō est aīal: g̊ nō respirat. sed si accipiatur causa remota que est ꝯuertibilis: sed pro tāto dicatur remota: q2 nō īmediate fluit illa passio ab illa causa per talē causa3 sic remotā tn̄ ꝯuertibilē ⁊ affirmatiue ⁊ negatiue pōt argui. ¶ Quod vero vlterius addebat̄: q2 est ibi fallacia accidēns. ¶ Dicendū ꝙ vt alibi diximus si dicat̄ oīs triāgulus h3 tres ysocheles ē h9. g̊ ⁊c. hic pōt eē accidēs sill'us topicus ⁊ demōstratio particularis. accidēs quide3 si credas ꝙ hr̄e tres sic inferat̄ de ysochele sicut cōpetit triāgulo. nā sicut accidit hoī ꝙ ꝑdicet̄ de sorte inq̄tū stat sub isto attributo spēs: ita ꝙ h̄ esset fallacia accidētis. hō est spēs. sor. est hō. ergo sor. est spēs. ita accidit triangulo ⁊ extraneū est ab eo ꝙ ꝑdicet̄ de ysochele inq̄tū ē subiectū equatū de hr̄e tres: ita ꝙ hic eēt fallacia accidētis. triāgulus est subiectū equatū de habere tres. ysocheles est triangulus. ergo est h9 subiectū. vel qꝺ idē ē hic eēt accidēs. triāgulus h3 tres. ysocheles est triāgulus g̊ ysocheles h3 tres sicut triāgulus. si ergo hr̄e tres inferat̄ de ysochele sicut de subiecto eq̄to erit ibi accidēs vel deciperis per fallaciā accidētis s3 in referēdo talē passionē de tali subiecto credas subm illud ad passionē illā equatū esse. Si vero iferas passionem illā de ysochele tanq̄3 de subiecto particulari. hanc ꝓpōnē maiorē. v3. ꝙ oīs triāgulus h3 tres: vl' accipis eā tanq̄3 dictā ab euclide: ⁊ tūc nō hēs inde nisi opinione3. ⁊ erit sill'us topicus. vel accipis eā tanq̄3 notā per causā tunc si ꝑ hoc concludis habere tres de ysochele hēs demōstrationē particularē. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut primū q̄dē nihil magis ī vl'i q̄3 ī ꝑticulari rōē. Si. n. ꝙ duob9 rectis iest nō f3m ꝙ est equitibiarū: s3 f3 ꝙ triāgulus est cognoscēs. qm̄ min9 cognoscit inq̄tū ipsu3 est q̄3 cognoscet qm̄ triāgulus est. ⁊ oīno si nō sic q̄dē f3 ꝙ est triāgulus postea demōstrat. nō erit demonstratio. Si vero sit cognoscēs vnūq̄dq3 f3m ꝙ vnūq̄dq3 est magis cognoscit.

¶ Soluit rōnes ꝑdictas. ⁊ ꝑmo soluit rōnē ꝑmā ondēs ꝙ vl'is magis facit scire. 2° soluit rōnē tertiā ostendens ꝙ vl'is sit magis de ente. 3° soluit rōnē secūdā declarās ꝙ nulla sit necessitas errādi ꝑ demōstrationē vl'em. 2ª ibi (Amplius si quide3.) 3ª ibi. (Amplius nec vna.) Circa primū tria facit: q2 ꝑmo soluit ad h9 rationem. 2° q̄da3 qꝺ supposuerat ꝺclarat dās quedā documēta ad cognoscendū subm: per qꝺ alijs subiectis aliqua passio inest. 3° ex his que dixerat ꝯcludit ꝯclusionē intētā. 2ª ibi. (Si g̊ triāgulus.) 3ª ibi. (Quare vl'r sciēs.) Dicit g̊. (Aut q̄dē3 ꝑmū nihil magis in vniuersali q̄3 in particulari est. rō) .q.d. ꝙ rō ꝑmū facta de magis scire nō est magis ꝯ vl'e q̄3 ꝯ particulare imo supplēdū est, ꝙ ē minus. iō ait ꝙ (Si. n. ꝙ duob9 rectis inest) i. hec passio. v3. hr̄e duos rectos (non) inest f3m ꝙ ysocheles siue (f3m ꝙ equitibiaru3. sed f3m ꝙ triāgulus est. cognoscēs ergo qm̄) ysocheles siue qm̄ eqtibiarū (minus cognouit inq̄tū ipsu3 est q̄3 cognoscēs qm̄ triāgulus est) .q.d. ꝙ si illud est magis scire qꝺ est scire f3m ꝙ ipsu3 vt rō dicebat sciens f3m ꝙ triāgulus scit magis f3 ꝙ ip3. ⁊ subdit ꝙ (⁊ oīno ⁊ si postea nō demōstret f3m ꝙ triāgulus est. nō vtiq3 erit demōstratio) q.d. ꝙ qui demonstrationē particularē nescit resoluere in vl'em nescit demōstrare. ꝓbās enī hr̄e tres ysocheles per triangulu3 nisi sciat probare habere tres postea de ipso triangulo nullā habet demōstrationē3. q2 ergo sic est ꝯcludit ꝙ (si vero sit cognoscēs vnūquodq3 f3m ꝙ ipsum magis cognouit) s3. sciēs ꝑ demōstrationē vniuersalē q̄3 particularē: q2 magis scit f3m ꝙ ipsum. ¶ Dubitaret forte aliq̄s: q2 videt̄ ph's rōnē factā nō soluere. non est enim questio cui cōpetat magis f3m ꝙ ipsum habere tres vtrū triāgulo vel ysocheli. nec de hoc arguebat rō. s3 arguebat ꝙ hr̄e tres magis scitur de ipso ysochele si ꝯcludat̄ de eo spāl'r q̄3 sciat̄ h9 de ysochele si ꝯcludat̄ de oī triangulo gnāl'r. ¶ Dōm ꝙ scire qꝺ aggenerat̄ ꝑ demr̄ationē nō ē scire alicuius rei in se: sed h9 in hoc: vt possiōis in subo: iō illud est maxīe scire qn̄ scit̄ talis passio de subo cui ꝯpetit f3m ꝙ ip̄m. ⁊ q2 h9 mō ꝯpetit hr̄e tres triangulo de quo demōstratur vl'r: nō ysocheli de quo demōstrat̄ ꝑticulariter. iō vl'is dmōstratio facit magis scire: ⁊ vt meli9 poteat scꝺo ph'i ⁊ veritas q̄siti dicemus ꝙ scire ꝑ demōstrationē pōt itelligi dupl'r: vel vt icludit vl'em vel vt nō icludit: si vt icludit nulla est q̄stio. aliq̄d. n. addit demr̄atio ꝑticularis supra vl'em: ⁊ sciēs vl'r ⁊ particulariter aliquo mō scit plus q̄3 sciens ꝑticulariter tm̄. s3 ex hoc nō habet̄ ꝙ ꝑticularis sit potior vl'i. Si vō ꝑticularis demōstratio nō icludat vl'em scire ꝑ demr̄ationē ꝑticularē nullo mō ē scire: s3 opinari tm̄. nā nō ē scire nisi ꝑ demr̄ationē. nihil aūt scitur ꝑ demr̄ationē ignoratis ꝑorib9: vl' nihil ꝑ demr̄ationem scit̄ nisi sciat̄ resoluere vsq3 ad īmediata. pōt. n. scire ex suppōne: s3 simpl'r ⁊ ex demr̄atiōe hoc ē scire. sciēs g̊ ꝙ ysocheles h3 tres ꝑ triāgulū q̄rat̄ vtrū sciat de triāgulo: ꝙ si nescit nec scit de ysochele: s3 opinat̄ tm̄. g̊ si tu queras q̄ demr̄atio facit magis scire si queras simpl'r ⁊ absolute plana est m̄sio ꝙ vl'is: q2 facit scire de subo qꝺ ē f3 ꝙ ip3. si aūt queras q̄ magis facit scire de ysochele adhuc vl'is magis facit scire. nā sciēs demr̄are hr̄e tres de triāgulo vl'r aliquo mō scit de ysochele. s3 q̄ demonstrat ꝑticulariter de ysochele nisi sciat demōstrare vl'r nullo mō h3 sciam illius passionis de ysochele: sed pōt inde hr̄e opiōnē. iō in solutione sua duo tetigit ph's. v3. ꝙ scire hr̄e tres de triāgulo est magis scire f3m ꝙ ip3: ex quo habet̄ ꝙ absolute loquendo ꝙ demr̄atio vl'is magis facit scire. postea dixit ꝙ sciens hēe tres de ysochele nisi postea sciat hoc demr̄are de triāgulo nō erit demōstratio: ex quo habet̄ ꝙ demōstratio vl'is sine particulari magis facit scire de ipso ysochele ⁊ de ipso particulari q̄3 particularis sine vniuersali. scire. n. aliquid in ipso vniuersali est quodāmō ip̄m scire: s3 scire particulare sine vniuersali est nullo mō scire particulare. sed opinari tantum. optime g̊ est soluta ratio si bene cōsiderētur v̄ba ph'i. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si igitur triangulus in plus est ⁊ rō eadem est ⁊ nō scꝺm equiuocationē triāgulus ē: ⁊ inest omni triangulo ꝙ est duobus rectis nō

vtiq; τ triangulus secundum q̄ est equitibia rum: sed secundum q̄ est triangulus habet huiusmodi angulos.

¶ Quia dixit q̄ habere tres ꝯpetit ysocheli fm q̄ trian gulus. iõ hoc ḋclarat: qḋ declarãdo dat quedã documẽ ta quomõ ppositis aliqbus subiectis respectu alicuius passiõis si volum⁹ cognoscere cui per qḋ iest. vt si respe ctu hr̃e tres pponat̃ triangulus nobis τ ysocheles siue ꝯgrus τ ysopleuros siue eqlaterus q̄ sunt spẽs triãguli. tūc debem⁹ videre qḋ illoꝝ sit in plus. constat aũt q̄ in plus est triãgulus. z⁹. debem⁹ videre vtꝝ dicat̃ equoce vel fm vnã rõnẽ triãgulus de illis pticularib⁹. constat aũt q̄ dicit̃ fm rõnẽ vnã. 3⁰ videndũ est vtꝝ illa passio i sit oĩ triãgulo. cõstat q̄ oibus his trib⁹ concurrentibus triãgulus erit hui⁹ subm nõ eqtibiaꝝ. iõ ait. (Si igitur triangulus in plus est) sic. q̄ eqtibiaꝝ (τ ẽ eadẽ rõ τ nõ fm equocationẽ. triãgulus est) in eqtibiarum τ in alijs suis spẽbus (τ iest oĩ triangulo q̄ ex duob⁹ rectis) .i. hec passio (nõ vtiq; triãgulus fm q̄ eqtibiaꝝ sz) eqtibiarũ (sz q̄ triãgulus est hñs habẽs angulos) .q.d. q̄ oĩb⁹ his ꝯcurrẽtib⁹ ꝑ triãgulũ iest alia hñs passio. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtꝝ per ista tria documẽta sufficiẽter detur nobis ars ad cognoscẽdũ qḋ sit subm pmuz τ pprium. ¶ Dicẽdũ q̄ nõ. nã q̄ anguli extrinseci valeant q̄tuor re ctos cõpetit oĩ figure rectilinee. si ergo pponeretur hec passio τ ponerent̃ subiecta hui⁹ passiõis triãgulus τ spe cies ei⁹ cõsiat q̄ ibi occurrẽt oĩa tria illa documẽta. nã triangulus est in plus q̄ aliq̄ ei⁹ spẽs τ fm eandẽ rõnez pdicat̃ de qualibz sua spẽ. τ hui⁹ passio iest oĩ triangulo: nectñ est triãgulus ĩmediatũ subm ei⁹: sed figura recti linea. pdicta. n. documẽta nõ sufficiẽter insinuãt pprium subm. s; ostẽdũt cui ꝑ qd iest. ostẽdunt. n. q̄ spẽb⁹ triãgu li est talis passio ꝑ triãgulũ. s; nõ sufficiẽter arguũt do cumẽta illa q̄ isit talis passio fm se. qz posset et inesse ꝑ aliqd superius. hoc aũt sufficit phõ q̄ talis passio si inest ꝑ triãgulũ nesciet̃ de ysochele nisi sciat̃ de triã gulo τ si iest triãgulo per aliud nesciet̃ de triangulo nisi sciat̃ de illo alio. demõstratio ergo particularis nõ agge nerat sciam sine vli. hoc est aũt qḋ itẽdit phs declarare cũ possum⁹ dicere q̄ inee oĩ triãgulo est inesse vlr. τ q̄ ñ passio respicit vlr subm τ ecõuerso cuz alijs cõditionib⁹ tactis habeat̃ ad iueniẽdũ pprium subm τ per se subm ipsius passionis. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Quare vniuersalr sciẽs magis cognoscit se cundum q̄ est q̄ secundum partem. potior itaq; est vniuersalis q̄ particularis.

¶ Ex his que dixerat ꝯcludit ꝯclusionẽ intentaz dicens. (Quare vlr sciẽs magis cognouit fm q̄ est) .i. fm q̄ in est talis passio (q̄ fm partẽ) .i. q̄ si sciat particulariter. τ q̄ sic est (potior est itaq; vniuersalis demonstratio q̄ particularis) ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Amplius si quidẽ sit quedã ratio vna τ non equiuoca. vniuersale erit vtiq; nihil minus quibusdã scdm partem. sed magis est quãto incorruptibilia sunt illis. que vero scdm par tem corruptibilia magis.

¶ Soluit ad rõnẽ tertiã de entitate dicẽs (Ampli⁹ q̄dẽ si sit rõ vna τ nõ equoca) .i. si vle dicat̃ de suis iferiorib⁹: τ fm rõnẽ vnã τ nõ equoce (vle illud erit vtiq; nihil mi nus qbusdã fm partẽ s; magis q̄to icorruptibiliora sũt illis. q vo fm partẽ corruptibilia sũt magis) .q.d. q̄ vle nõ erit min⁹. i. nõ habebit min⁹ de entitate q̄ particula ria q̄ sunt fz pñtẽ imo magis τ tãto magis habebit vle de entitate q̄ particulare q̄to vlia sunt icorruptibilio ra illis .i. particularib⁹. ¶ Dubitaret forte aliqs. qḋ est magis ens an vle an particulare. ¶ Dicẽduz q̄ duplex est particulare. simplr̃ sic idiuiduũ: τ in respectu sic spẽs est qd particulare respectu gñis. nõ põt aũt hec qḋ ee de particulari in respectu: s; de pticulari simplr̃. naz iõ hec qḋ orta est. qz vle in demr̃atiõe accipit̃ ee sine particula rib⁹ ac si eẽt sine illis. s; cõstat q̄ si ita ꝯsideret spẽs sine idiuiduis cũ nõ sit sine illis. sic ꝯsiderat̃ gen⁹ sine spẽb⁹ cũ nõ sit sine ipsis. hec ḡ qḋ nõ ẽ magis dubitabilis ḋ ge nere q̄ de spẽ. oz ḡ q̄ hoc referat̃ ad ipm idiuiduũ sensi bile qḋ nõ abstrahit̃ ab alio. rõ ergo pma de magis sci re l; falsa sit apparẽter tñ arguit tã de pticulari in respe ctu q̄ de pticulari simplr̃. q̄ magis faciat scire demr̃a tio pticularis fm tale pticulare q̄ demr̃atio vlis vt ma gis sciam⁹ hr̃e tres de ysochele q̄ est spẽs triãguli q̄ ẽ qd particulare in respectu: vel de hoc triãgulo descripto in puluere qḋ est pticulare simplr̃ q̄ sciam⁹ talẽ passionez sciẽdo eã de triãgulo simplr̃. scda tñ τ tertia rõ spãlr ar guit de pticulari simplr̃. Si ḡ de hoc sit qḋ qḋ magis ha beat de entitate an tale particulare an vle. Dici põt q̄ si loq̄mur de entitate que reqrit̃ ad sciam cuiusmodi est entitas fm q̄ circa eã negociat̃ itellect⁹ plana ẽ respon sio q̄ plus hz de entitate vle q̄ pticulare. imo vle hz ta lem entitatẽ τ nõ pticulare: nã vle ẽ ꝑ se obm itellect⁹ τ nõ particulare. si vo loq̄mur de ipsa entitate fm se disti guem⁹ de ente fm q̄ distinguit ꝯmẽ. in. 5. meta. naz qḋ ḋ ente fm rõnẽ vno mõ ptĩet ad qões de gñe. τ sic ens dicit ipsaz eẽntiã rei. τ sic ens diuidit̃ ꝑ se in. 10. pdicamẽ ta. Alio⁰ qḋ de ente vt dic̃ ꝯmẽ. ptinet ad qõnẽ de accñ te. τ sic ens dic̃ ipm exñs. si ergo querat̃ qḋ hz magis de entitate an vle an pticulare. si sit qḋ de ente vt dic̃ ipsaz rei eẽntiã plana ẽ rñsio. nã vle ẽ tale ens simplr̃. pticula re aũt nõ est ens nisi determinati tpis. τ q̄tũ ad hoc põt referri lr̃a phi q̄ vlia tanto sunt magis entia q̄ pticula ria quãto sunt icorruptibiliora illis. Si vo loq̄mur 3⁰⁰. de ente videt̃ q̄tũ ad hoc hr̃e dubiũ. qz nõ videt̃ existe re vle nisi in pticularibus. nã sunt oĩa in pmis: τ destru ctis pmis est ipoĩe aliqḋ alioꝝ remanere. possem⁹ tñ di cere q̄ istud eẽ accidit sciẽ. nõ est. n. scia de reb⁹ q̄tũ ad existere qḋ hñt. s; sensus est circa res sic acceptas. scia aũt ẽ de reb⁹ fm suã eẽntiã τ qditatẽ τ iõ dubitatio q̄tũ ad istud eẽ nõ est ad ppositũ. possem⁹ tñ dicere q̄ et q̄tuz ad istud eẽ vle plus hz de eẽ q̄ aliqḋ pticulare signatuz l; nõ habeat plus q̄ oĩa particularia successiue. nã nllm pticulare signatuz loquẽdo de istis corruptibilib⁹ hz eẽ nisi fm determinatũ tp̃s. vle aũt hz esse semp. Rursus a nullo pticulari signato depẽdet vle totalr̃ fm suũ eẽ. qz ad hoc reseruat̃ nã rei vlis in alijs pticularib⁹ corru pto quocũq; pticulari signato. sic ḡ in hac qõne loquen dũ est de vli respcũ pticularis simplr̃. s; si volum⁹ loq ḋ vli respcũ pticularis fm respectũ sic oẽ iferi⁹ ẽ qḋdã pti culare respectu supioris. sic pnt ad ppositũ spectat vle ẽ magis ens q̄ pticulare. vt triãgulus est magis ens q̄ aliq̄ spẽs ei⁹. τ illud analogũ de quo pbat̃ pmutata pro portio ẽ magis ens q̄ aliqḋ suoꝝ analogatoꝝ. nã ens si tie eẽ de quo agit demr̃ator nõ ẽ ens vl eẽ absolutũ. sed ẽ ens vel eẽ sub ppa passiõe. s; ꝯstat q̄ magis ẽ ens sub ppa passiõe subm vle. qz ẽ ens sub tali passiõe fm q̄ ipsz q̄ aliqḋ alioꝝ in q̄ diuidit̃ tale vle subm. τ ad hoc satis põt referri vba phi q̄ vle magis sit ens. qz magis incor ruptibilr̃. i. magis iseparabiliter se hz ad hñs passionez. re spectu ergo particularũ simplr̃ vniuersalia sunt magis entia. qz sũt magis icorruptibilia. s; ꝑ ꝯparationẽ ad pti culare in respcũ vniuersalia subta sũt magis entia τ ma gis icorruptibilia. i. magis sepabilia vt referunt̃ ad pas

sione demostrandã de ipsis. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Amplius neq3 vna necessitas est opinari aliqd ee hoc pter hoc qm vnu ondunt nibil magis q̃3 in alijs quecũq3 nõ aliqd significãt. s3 aut q̃le aut ad aliqd aut facere: sic g nõ demõstratio causa est sed male audiẽs.

¶ Soluit ad scdam rõne de errore. d. (Amplius nec vna necessitas ẽ opiari aliqd ee hoc). i. vle ee (pter hoc). i. pter pticularia (qm vnu ondũt). i. ex eo q demõstrãtes demõstrãt aliqd d vli tãq3 de aliquo vno (nibil. n. magis) oz ex hoc opinari q vle sit pter pticularia (q̃3 in alijs q̃cũq3 nõ significãt aliqd). i. q̃cũq3 nõ significãt subaz (s3 aut q̃le aut ad aliqd aut facere. sic g nõ demrãtio ẽ cã) erroris hui9 (s3 male audiẽs). i. tuipse es tibi cã hui9 erroris q es male audiẽs. i. q nõ itelligis sicut debes. ¶ Notãdũ q pticularia sũt multa. cũ g vle ɔsideraĩ vt aliqd vnũ videĩ ɔsiderari pter illa multa. ꝛ qꝛ demrãtor cum demrãt vlr demrãt passionẽ tãq3 de subto vno. iõ vĩ q accipiat illud vnũ pter multa. iõ ait phus q cũ dmrãntes ondũt vnũ. i. ondũt aliq̃3 passionẽ de aliquo subo vli tãq3 de subto vno nulla necitas est opinari illud vle qd ɔsideraĩ vt vnũ ee pter multa pticularia in qb9 existit. ¶ Nõn'm ẽt q aliqñ aliqd pdicam9 de ipso accñte s3 se vt dicem9 q albedo est color. nũq3 ergo qꝛ color pdicabiĩ de albedie sm se. opinabiĩ ex hoc aliqs q albedo sit aliqd existẽs sm se. sic ergo in alijs que nõ sunt suba ex eo aliqua dicunĩ de illis s3 se nulla necessitas est q opinemur ea existere sm se. sic ꝛ de ipsis vlibus ex eo q alique passiões demrãnĩ de eis sm se nulla necessitas ẽ q credam9 talia vniuersalia existere sm se. ¶ Dubitaret forte aliqs quõ que sunt in alijs possunt ee sm se. ¶ Dicẽdũ q ee sm se est tripl'r. vel ee sm se q̃tum ad actualem existẽtiã. vel ee sm se sm ɔsideratiõe intellectus. vel ee sm se sub aliqbus pdicatis. ee sm se sm actualez existentiã sunt solũ indiuidua substantie in qbus omnia alia habẽt esse qbus destructis ipossibile est sm tale ee aliqd alioꝝ remanere. Esse aũt sm ɔsideratiõe itellectus sicut sunt vlia possum9. n. ɔsiderare vniuersale nibil ɔsiderãdo de particulari. ꝛ sic abstrahẽdo vle a particulari nõ est ibi mẽdaciũ. qꝛ põt semp itelligi pus non itellecto posteriori. cũ g particulare addat supra vle suũ poterit ɔsiderari vle sine illo addito. ꝛ sic considerabiĩ sine particulari. cũ g demonstraĩ aliqd de vli sm se bñ est illud vle absq3 pticularib9 nõ sm actualẽ exñtiã: sed sm ɔsideratiõe itellect9. 3°. aũt mõ put dicim9 aliqua ee sm se. qꝛ sunt sm se sub aliquibus pdicatis. sic ẽt ipsa accñtia sunt sm se vt color dĩ de albedine sm se in pˀio mõ dicẽdi p se. ꝛ l3 triãgulus sit accñs hñs tres dicĩ de triãgulo sm se. ad hoc ergo vadit silitudo phi. v3. q sic in alijs a suba cũ aliq̃ dicunĩ de eis sm se nulla necitas est opinãdi ea p se existere. sic nec cã dñr de vlib9.

¶ Amplius si demõstratio est sillogismus demõstratiuus cause ꝛ ppter quid. vle aũt magis est causa. cui. n. per se inest aliqd hoc idẽ ipsius causa est. vniuersale aũt est primũ cui inest per se causa ergo vniuersale est. quare ꝛ demonstratio dignior est. magis enim causa est ꝛ quod propter quid est.

¶ In pte ista vt dicebaĩ phs adducit rõnes veras ad probãdũ q vlis demrãtio sit potior. Circa qd septẽ faĩ sm q septẽ rõnes adducit. scda ibi (Amplius vsq3) tertia ibi (Amplius q̃tocũq3) q̃rta ibi (Amplius si magis) q̃nta ibi (Amplius ẽt ꝛ sic) sexta ibi (Magis ẽt manifestũ) septima ꝛ vltima ibi (Et vlis qdez) Diĩ ergo (Amplius si demõstratio est sill's demrãtiu9 cause ꝛ ppter qd. vle aũt) s. subm (magis ẽ cã) q̃3. s. pticulare. q aũt tale vle sit magis cã p3. qꝛ (cui. n. iest aliqd p se). i. aliq̃ passio (h9 idez) vl' id idẽ (ẽ cã ipsi). s. passiõis (vle aũt) subm (ẽ pmum). i. ẽ illud (cui p se) ꝛ pmo (iest) passio. si ergo subm p se. ꝛ pmũ ẽ cã passiõis. ꝛ tale subm ẽ vle (cã igĩ) su. ipsi9 passiõis (est vniuersale). s. sub3 (q̃re ꝛ dmrãtio). s. vniuersalis (dignior ẽ. magis. n. cã ꝛ ppter qd ẽ). i. talis demõstratio ẽ magis p cãm ꝛ magis ppter qd. ¶ Dubitaret forte aliqs. qꝛ videĩ hec rõ sophistica: demrãtio ẽ. n. sillogism9 cause ꝛ pp qd q̃tũ ad mediũ. qꝛ mediũ qd accipit demrãtor d3 ee p se ꝛ eq̃ta cã passionis. phus aũt hic pbat demrãtionẽ vniuersalẽ ee potiorez rõne cãlitatis nõ referẽs cãlitatẽ ad mediũ: s3 ad sub3. ¶ Dõm q demrãtio potissima accipit mediũ ppter qd respcũ passionis. nõ absolute: s3 vt ẽ in tali subiecto. tale g subm d3 ee cãle. i. sm q hui9 d3 ee cã passiõis. ꝛ d3 in se hñe cãz passiõis. ꝛ qꝛ sic subm cãle. ꝛ sic hñs in se cãm nõ ẽ sub3 pticulare: s3 vle. ɔñs est q demrãtio vlis sit potior demrãtiõe particulari. Qd g arguebaĩ q cãlitas d3 referri ad mediũ nõ ad sub3. dici d3 q cãlitas d3 referri ad mediũ vt ɔparaĩ ad passionẽ nõ simpl'r. s3 vt ɔparaĩ ad passionẽ vt h3 ee in subiecto. talis aũt causalitas nõ põt esse in medio nisi etiã ipm subiectũ sit cãle. ꝛ qꝛ h9 subiectum accipit demrãtio vniuersalis nõ particularis. iõ dĩ talis demrãtio magis cãlis ee ꝛ esse potior. ¶ Deide cũ diĩ.

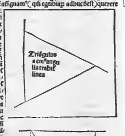
¶ Amplius vsq3 ad hoc querimus ppter qd ꝛ tũc opinamur scire cum non sit aliqd aliud propter quid sciamus q̃3 hoc aut q fiat aut q sit. Finis. n. vltim9 ꝛ termin9 iã sic est. vt cuius causa venit: vt accipiat argentũ. hoc autẽ est vt reddat cui debuit. hoc aũt est vt nõ iniuste agat. ꝛ sic pcedẽtes cũ non sit amplius ppter aliud neq3 alterius causa ppter hoc sicut ppter finem dicimus venire ꝛ fieri ꝛ ee. ꝛ tũc cognoscere magis ppter qd venit. Si igiĩ simil'r se habet in alijs causis ꝛ que sunt ppter quid. In his aũt q̃cunq3 cause sic sunt sicut que est cuius causa sic scimus maxime. ꝛ in alijs igiĩ sic maxime scim9 cũ nõ ampli9 sit hoc quoniam aliud est.

¶ Adducit scdam rõnẽ. Circa qd duo facit. qꝛ pmo ponit vim rõnis siue vi3 medij. 2°. qd dixerat adaptat ad ppositũ ibi (Cũ g cognoscam9) Diĩ ergo q (ampli9 vsq3 ad hoc querim9 ppter qd) donec s3. nõ sit vlteri9 assignare cãm. nec sit vlteri9 pp qd q̃rere. iõ subdit q (ꝛ tũc opinamur scire cũ nõ sit aliqd aliud q̃3 hoc). i. cũ nõ sit assignare aliquã vlteriorez cãm q̃3 hec q̃ ẽ assignata (aut q fiat aut q sit). i. tã in fieri q̃3 in ee siue tã i causis fiẽdi q̃3 in causis eẽndi. ꝛ subdit q (finis ꝛ vltim9 termin9 sic ẽ). s. q̃n deuẽtũ ẽ ad illã cãm q nõ ɔtingit vlteri9 querere. Ubi. n. est finis ibi ẽ vltim9 termin9. qd p3 in causis finalibus. qꝛ semp querim9 donec sciam9 vltimũ finẽ quod declarat p exemplũ (vt) si queraĩ de aliquo (cui9 cã venit) diceĩ (vt accipiat argẽtũ. hoc aũt) si queraĩ vlteri9 diceĩ q iõ est (quaten9 reddat cui debuit. hoc aũt) si q̃raĩ vlteri9 q̃re. s. vult reddere debitũ diceĩ q iõ est (vt nõ iniuste agat. ꝛ sic pcedẽtes cũ nõ erit ampli9) dicere (ppter aliud. nec) s3. q venerit (alteri9 cã). i. cũ deuentum fuerit ad vltimũ intẽtũ siue ad vltimũ finez (dicimus ipm venire ppter hoc sicut finẽ ꝛ ee ꝛ fieri) tam. n.

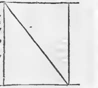
in eē q̄z in fieri q̄rim⁹ semp vltimā cām. sic.n. q̄rim⁹ de causis eēndi. sic ꝛ ð causis fiēdi. ꝛ subdit ꝙ (ꝛ tūc cognoscim⁹ magis ꝓpter qd venit) ꝛ ait ꝙ (sitigiť silr se hēat in alijs causis) q.d. ꝙ si se hꝫ silr in alijs gnibus causaꝝ (in qbus) ꝯtingit q̄rere (ꝓpter qd) sicut in causis finalib⁹ supplendū est ꝙ ꝛ in alijs generib⁹ cāꝝ oꝫ q̄rere vltimā cām. ꝛ ait ꝙ (in his aūt q̄cūqꝫ sic cāe sunt sicut est cui⁹ causa) i. in causis finalib⁹ (maxime sic scim⁹) q̄n. s. deuentū ē ad vltimū finē (ꝛ in alijs) s. generib⁹ causarum (tūc igiť maxīe scim⁹ cū nō ampli⁹ sit hoc quoniā aliud) i. cū nō amplius sit assignare aliā vlteriorē cām. tota ḡ vis toti⁹ dicti in hoc ꝯsistit ꝙ in oīb⁹ generib⁹ causaꝝ tā in finalib⁹ q̄z in alijs: tā ī causis eēndi q̄z fiēdi tūc maxime scim⁹ cū deuentum est ad vltimaꝫ cām nō est q̄rere q̄n aliud vt cum nō est assignare aliam vlteriorē causam. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Cum igiť cognoscimus quidēz ꝙ q̄tuor qui sunt extra equales sunt q̄n eq̄ribiaruꝫ adbuc deest ꝓpter quid q꞉ triāgulus. ꝛ hoc q꞉ est figura rectilineis. si aūt hoc nō amplius ꝓpter quid aliud. tūc maxime scimus ꝛ vniuersale: tūc vniuersalis vtiqꝫ potior est.

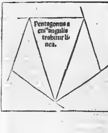
ℂ Posita vi rōis ꝛ posita vi medij qð dixerat adaptat ad ꝓpositū. d. (Cū igiť qdē cognoscam⁹ ꝙ anguli q sūt extra sunt eq̄les quatuor) s. rectis (q̄n eq̄ribiaꝝ). q. d. ꝙ cū hāc passionē. vꝫ ꝙ anguli extrinseci sunt equales q̄tuor rectis ꝓbam⁹ de eq̄ribiaꝝ. i. de eq̄cruri (adhuc deē) q̄rere (ꝓpter qd) naꝫ eq̄cruri nō q꞉ eq̄cruris: sed q꞉ aliud vt (q꞉ triāgulus) hꝫ hāc passionē. ꝛ triāgulus non q꞉ triāgulus. sed q꞉ figura rectilinea hꝫ hāc passionēꝫ. figura aūt rectilinea nō hꝫ eā ꝓpter aliud. iō ait ꝙ si hāc passionē assignam⁹ (q̄n eq̄ribiaꝝ adhuc deest) querere (ꝓp qd: vt q꞉ triāgulus. et h⁹). s. triangulus hꝫ hanc passionē (q꞉ est figura rcālieis) vł (rectilineal) vł (rectilinea) vt habꝫ alia lrā (si autem hoc nō) ē assignare (ā plius ꝓp qd aliō) .i. si h̄c passio nō cōpetit rectilinee ꝓ aliō (tūc maxime scim⁹. ꝛ) tūc aūt ē (vniuersale) subiectuꝫ. ꝛ q꞉ sic est

q̄drāgulus rectāgulus a cui⁹ angulis trahiť linea

(vlis vtiqꝫ) ðmōstratio (potior ē) s. q̄z ꝑticularis. ℂ Notādū aūt rōneꝫ hāc in hoc cōsistere ꝙ maxīe scim⁹ cū deuētū ē ad vltimū in oī gn̄e cause tā in eē q̄z ī fieri. ꝛ q꞉ subm ē ī aliquo gn̄e cause respectu passiōis. tūc ḡ maxīe sciemus q̄n deuētū erit ad vltimū subiectum. ꝛ q꞉ q̄ndiu est demōstratio ꝑticularis nō ðmōstrať passio ð vltimo subto. q꞉ tūc demrātur de vltimo subiecto quādo est vniuersale. s. tale subiectuꝫ. ꝛ q꞉ q̄n est vle subm. tūc ē vlis demōstratio. cōsequēs est ꝙ vlis demonstratio sit m̄ł to potiō ꝛ magis faciat scire q̄z ꝑticularis. ℂ Non⁹ ēt ꝙ hr̄e āgulos extrīsecos equales duobus rectis est ꝓpriū triāguli ꝛ nulli⁹ alterius figure. sꝫ ꝙ anguli extrīseci valeāt q̄tuor rectos cōpetit triāgulo ꝛ oī figure rectilinee. q̄cūqꝫ.n. angulorꝫ fiat figura rectilinea totū augmētū est ad iteri⁹. q̄tū āt ad valorē nihil augmētanť anguli exteriores triangulī quot quatrāguli quot pētagoni quot si hr̄et mille angulos qð totū patere pōt ex. 32. ꝓpōe p̄mi euclidis dicētis ꝙ totū augm̄tū recipiť ī āgulis īterioib⁹. ꝛ ꝙ n̄ augmētanť exteriores q̄tū ad valorē. nā bn̄ augmētanť q̄tuꝫ ad numeꝝ: plures. n. angulos exteriores hꝫ q̄drāgulus q̄z triāgulus. ꝛ pēthagon⁹ q̄z q̄drangulus. sꝫ illi anguli lꝫ sint plures sunt strictiores ita ꝙ nō plus valēt. figura. n. rectilinea q̄to est pluriū anguloꝝ tāto anguli iteriores sunt ampliores ꝛ exteriores strictiores. ꝛ q꞉ in figura rectilinea quāto plurium est anguloꝝ tāto habꝫ strictiores angulos. iō ꝓpter pluralitateꝫ anguloꝝ nihil lucrať q̄tū ad valorē eoꝝ. ꝛ ēt nihil ꝑdit. semp. n. anguli extrinseci cuiuslibꝫ figure rectilinee quotcūqꝫ anguloꝝ sit fi-

gura illa valēt q̄tuoꝛ rectos. ergo hec passio hr̄e angulos
extrinsecos valētes q̄tuoꝛ nō cōpetit eq̄tibiax fm se ʒ
ꝑ aliq̄d superi⁹ vt ꝑ triāgulū. nec triāgulo cōpetit fm se
ʒ ꝑ aliq̄d supius vt ꝑ figurā rectilineā. figure aūt rectili
nee ꝯpetit nō ꝑ aliud ʒ fm se. hāc igr̄ passionē maxime
ꝯtingit scire de figura rectilinea. que ē vl'e subm. ꝛ qꝛ cū
hec passio demr̄at de eq̄tibiax ē demr̄atio ꝑticularis. ꝛ
cū demr̄at de triāgulo ē ēt ꝑticularis. cū aūt demr̄at de
rectilinea figura tūc ē vl'is. qꝛ hāc passionē maxime con
tingit scire de figura rectilinea. ꝯn̄s ē ꝙ demr̄atio vl'is
qꝛ accipit vl'e subm maxie facit scire. ꝑpter qđ ē multo
potioꝛ q̄ ꝑticularis. ¶ Dubitaret forte aliq̄s. qꝛ videt
hoc falsū ꝙ figure rectilinee nō ꝯpetit hec passio ꝑ ali/
q̄d aliud. nā si nō cōpeteret ei ꝑ aliud nō posset demr̄ari
de ipsa. demr̄at aūt ex eo ꝙ oīs figura rectilinea ē reso/
lubilis in tot angulos quot angulos hʒ dēptis duob⁹. q
libʒ. n. figura rectilinea ē tot trianguli quot angulos hʒ
demptis duob⁹. si ḡ remoueant duo āguli a triāgulo re
manet vn⁹ angulus. q̄libʒ. n. triāgulus ē vn⁹ triāgulus. si
vo remoueant duo anguli a q̄drāgulo remanēt duo an
guli. q̄libʒ. n. q̄drāgulus ē duo triāguli. sic si remoueant
duo anguli a pēthagono remanēt tres anguli. q̄libʒ eni
pēthagon⁹ ē tres triāguli. si ḡ demōstrabit hec passio. q
cūqꝫ figura resolubilis ē in tot triāgulos quot angulos
hʒ dēptis duob⁹ hʒ angulos extrinsecos valētes q̄tuoꝛ
rectos. oīs figura rectilinea ē hm̄. ergo ꝛc. ¶ Dōm ꝙ nō
ꝯpetere ꝑ aliud ē dupl'r. vl' nō per aliud subʒ. vel nō per
aliā cām. q̄diu ergo passio demr̄at de subo cui ꝯpetit ꝑ
aliud subm ē demr̄atio ꝑticularis. qn̄ aūt deuētū est ad
subm cui nō ꝑ aliud subm ꝯpetit. ʒ ꝑ aliā cām illa ē de/
mōstratio vl'is. qn̄ aūt deuētū ē ad talē passionē ꝛ ad ta
le subm q̄ nō ꝯpetit ei ꝑ aliud subm nec ꝑ aliā cām ē ꝑ/
positio imediata idemr̄abilis. ꝛ ē ṗncipiū demr̄atiōis ꝛ
scie. q̄to ergo min⁹ ē ibi ō ꝑ aliud tāto plus fac̄ ad scire.
iō ꝑpōnes imediate in q̄b⁹ nō ē dare ꝑ aliud nec q̄tum
ad subm nec q̄tū ad cām. ʒ statī rō claudit in subo ma
xime faciūt ad scire. lʒ. n. taliū ꝑpōnū nō sit scia ʒ itelle
ctus. ipse tn̄ maxie faciūt ad scire. qꝛ sunt ṗncipiū scie. in
hac ḡ ꝑpōne assumpta tāq̄ va ꝙ in ꝑpōnib⁹ in q̄b⁹ mi
nus ē de ꝑ aliud magis ē de facere scire. ꝯn̄s ē ꝙ demr̄a
tiōes vl'es q̄ demr̄ant passionē de subo vbi min⁹ ē ꝑ ali/
ud. qꝛ nō ꝯpetit illa passio ꝑ aliud subm. sed ꝑ aliā cām.
multo magis faciāt ad scire q̄ demōstrationes particu
lares vbi plus ē de ꝑ aliud. demonstrant. n. tales demō/
strationes passionē de subiecto que est per aliud subm.
ꝛ per aliā causam. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Amplius quātocūqꝫ demōstratio magis se/
cundū ꝑtes est in īfinita cadit. vniuersalis aūt
in simplex ꝛ finē. Est aūt fm ꝙ sunt infinita
nō scibilia: ʒ scdm̄ ꝙ sunt finita scibilia sunt.
Scdm̄ itaqꝫ ꝙ vniuersalia sunt magis scibi/
lia sunt q̄ que sunt fm partem.

¶ Adducit tertiā rōnē. Circa qđ duo fac̄. qꝛ ṗmo facit qđ
dcm̄ ē. 2⁹ remouet quādā cauillationē q̄ fieri posset cir/
ca hm̄ rōnē. ibi (Demr̄abilia igr̄) Dicit ḡ ꝙ (Ampli⁹ aūt
q̄tocūqꝫ vtiqꝫ magis ē fm ꝑtē in īfinita cadit) aliq̄ tex/
tus hn̄t. ī īfinita eadē. ʒ lr̄a ē corrupta vt pʒ ex alia trās/
latione. demr̄atio ergo q̄to magis ē fm ꝑticularia tan/
to magis cadit siue tāto magis vadit in īfinita (vl'is au/
tem) vadit sʒ. vl' cadit (in simplex ꝛ finē). i. in aliq̄d fi/
niū ū ꝛ vnū. ꝛ subdit ꝙ (ē aūt). i. ꝯtingit (fm ꝙ sūt īfini/
ta nō scibilia) eē sʒ. (fm aūt ꝙ sūt finita scibilia sunt) ꝛ
qꝛ sic ē (fm vtiqꝫ ꝙ sunt vl'ia sunt magis scibilia q̄ que
sunt fm partē). i. q̄ ꝑticularia. ¶ Notādū āt ꝙ īfinitū

fm ꝙ hui⁹ ē ignotū. nā illud est notū apud itellcm̄ cui⁹
fines ꝯspicit. ꝛ iō itellect⁹ in itelligēdo diffinit. diffinire
idē ē. n. qđ est finire ꝛ terminare. vn̄ ꝛ ipsa diffō a ph̄o in
multis locis vocat̄ termin⁹. accipit. n. diffō gen⁹ ꝛ dr̄ias
q̄ sūt q̄si termini nāe rei. nā iter ea q̄si iter fines quosdā
ꝛ iter quosdā terminos tota nā rei claudit̄. vt extra ta/
les fines nō iueniat̄ aliq̄d de nā rei. si ḡ itellect⁹ in itelli
gēdo diffinit qđ caret fine subterfugit cognitionē itelle
ctus. ꝑpter qđ q̄to aliq̄d ē magis īfinitū tāto est magis
ignotū. ꝛ q̄to magis finitū tāto magis de se notū. ꝛ quia
vl'ia sūt pauciora ꝛ magis finita q̄ ꝑticularia: ire i ꝑticu
laria ē ire in īfinitū. ire aūt i vl'ia ē ire in aliq̄d finitum ꝛ
vnū. q̄re demr̄atio vl'is ē potioꝛ ꝑticulari ꝛ magis faciēs
scire. ¶ Dubitaret forte aliq̄s. vtrū sit alia cā q̄re ꝑticu/
laria sūt magis īfinita ꝛ min⁹ scibilia nisi qꝛ sūt plura nu
mero. ¶ Dōm ꝙ mā magis dic̄ q̄d īfinitū. forma autē
magis q̄d finitū. vn̄ ꝛ mā nō ē cognoscibilis nisi ꝑ analo
giā ad formā: ʒ ꝯstat ꝙ forme q̄to vl'ioꝛes tanto magis
abstracte. ꝛ ꝑ ꝯn̄s tāto magis formales. ꝑpter qđ fm ꝙ
hui⁹ sūt magis finite. q̄to aūt ꝑticularioꝛes min⁹ abstra
cte. ꝛ ꝑ ꝯn̄s magis māles ꝛ min⁹ note apud itellm̄. lʒ. n.
forma vt in mā recipit̄ q̄to vl'ioꝛ tāto mālioꝛ. tn̄ vt con
siderat̄ abstracta quanto vl'ioꝛ tanto formalioꝛ. qꝛ vni/
uersalioꝛa formalioꝛa sūt finitioꝛa. ꝛ ꝑ ꝯn̄s magis scibi/
lia. demr̄atio ḡ vl'is magis fac̄ scire. ¶ Deīde cū dic̄.

¶ Demonstrabilia ergo magis sunt vniuersa/
lia. De demōstrabilibus autem magis est de
monstratio. similiter enim magis ad aliquid
sunt. dignioꝛ ergo vniuersalis est qm̄ quidē
ꝛ magis est demonstratio.

¶ Remouet q̄dā cauillationē. posset q̄s forte dicere ꝙ
nō seq̄t ꝙ si vl'ia sūt magis demr̄abilia ꝛ magis scibilia
ꝙ demr̄atio vl'is magis fac̄ scire. iō ꝑbat ꝙ hoc seq̄t. nā
hec dn̄r relatiue. demr̄atio dr̄ relatiue ad demr̄abile. ꝛ
scia ad scibile. illa ergo q̄ sūt magis demr̄abilia ꝛ magis
scibilia eorū erit potioꝛ demr̄atio ꝛ potioꝛ scia. iō ait ꝙ
(demr̄abilia igr̄ sūt magis vl'ia. de demr̄abilib⁹ aūt ma
gis erit demr̄atio) sʒ. magis. ꝛ subdit ꝙ (ad aliq̄d. n. sūt
magis). i. ea q̄ sunt ad aliq̄d sīl' mō se hn̄t ad magis. ita
ꝙ si vnū ē magis ꝛ aliud. q̄ ergo sūt magis demr̄abilia
illoꝝ ē magis demr̄atio. ꝛ q̄ magis scibilia illoꝝ potioꝛ
scia. iō ait. qꝛ sic ē (dignioꝛ ē ergo) demr̄atio (vl'is) q̄ ꝑ
ticularis (qm̄ ipa ē magis demr̄atio) q̄ ꝑticularis. q. d.
de magis demr̄abilib⁹. ¶ Deīde cū dicit.

¶ Amplius si magis preponenda scdm̄ quam
hoc ꝛ aliud q̄ secundum hoc solū cognoscit
Uniuersale aūt habens cognoscit particula/
re. hoc autem vniuersale non sciuit. ꝛ sic ma
gis ꝑponenda erit vniuersalis.

¶ Adduc̄ q̄rtā rōnē dicēs (Ampli⁹ si magis ꝑponēda) est
sʒ. demr̄atio illa (fʒ quā) cognouit (hoc ꝛ aliud). i. vl'e ꝛ
ꝑticulare (q̄ fʒ quā cognouit solū hoc). i. solū ꝑtic'lare
(vl'e āt hn̄s cognouit ꝛ ꝑtic'lare. hoc āt). s. hn̄s. i. cogno/
scēs ꝑticulare (nō sciuit vl'e) q̄re (ꝛ sic). i. ꝑpter rōnem
istā q̄rtā vtiqꝫ (magis erit ꝑponēda). i. magis erit app/
cianda sʒ. demr̄atio (vl'is) q̄ ꝑticularis. ¶ Notādū āt
ꝙ sciēs oēʒ mulā eē sterilē scit aliquo hāc mulā sterilē.
si āt nesciat: hoc ē qꝛ nō ꝑtractat. nō ꝯsiderat. nō iduc̄ h⁹
ꝑticulare in suū vl'e. valde ergo modicū defic̄ ei scia ꝑti
cularis si hēat sciam de vl'i. qꝛ qn̄ modicū dee intell's ac/
cipit. q̄si nihil deeē. vt dr̄ i. 2. phy. iō sciēs vl'e dr̄ scire h⁹
ꝛ aliud. iō dr̄ scire ēt ꝑticulare. ʒ sciēs ꝑticulare min⁹ ē
remot⁹ a scia vl'is. sciēs. n. hāc mulā eē sterilē multū ē lō/

gnatus vt sciat oẽm mulā. qꝛ si hec ē mula est sterilis. posset ɔtingere hoc ex aliq̃ pticulari cā. sicut ꝙ aliq̃ mulier ẽ sterilis ex aliq̃ pticulari cā. nõ tñ ois mulierẽ sterilis. Qñcũqꝫ ergo velit ɔsiderare hñs sciaꝫ de pticulari lꝫ hoc possit deuenire ad sciaꝫ vlis. multũ ẽ tñ ad huc lõnquius a tali scia ꝓpter qð merito sciẽs pticulare dr̃ v̄l nescire. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Amplius aũt ⁊ sic. vniuersale. n. magis demõstrare est qð est per medium demõstrare cũ propinquius sit mediũ principio. ꝓxime aũt immediatũ est. hoc aũt est principium. si igit̃ q̃ ex principio est ea q̃ nõ est ex principio magis est ex principio ea q̃ min⁹ ẽ certior demõstratio. Est autẽ huiusmodi vniuersalis magis dignior itaqꝫ vniuersalis magis erit.

¶ Adducit rõnẽ qntã. Circa qð tria fac. qꝛ p̃mo fac qð dictũ est. 2° qð dixerat exponit in terminis. 3° q̃si ꝑ modũ epilogi narrat q̃r se habeãt rõnes facte dicẽs q̃sdaꝫ ex eis logicas eẽ. Scða ibi (Ut si oꝫ) tertia ibi (Sꝫ eoꝝ) Dicit (Amplĩ⁹ aũt ⁊ sic). i. ꝑ istã rõnẽ qntã (vle aũt ẽ magis demr̃are) sꝫ. q̃ꝫ pticulare. qꝛ (qð ẽ demr̃are ꝑ mediũ cũ est ꝓpius). i. ꝓpingus (p̃ncipio) sꝫ. ẽ magis demr̃are (ꝓxime aũt) sꝫ. p̃ncipio (imediatũ ẽ. hoc aũt). s. imediatũ p̃ncipiũ ẽ. si g̃) demr̃atio (q̃ ẽ ex p̃ncipio ẽ) sꝫ. potior (ea q̃ nõ ẽ ex p̃ncipio) ɔñs ẽ ꝙ demr̃atio q̃ (magis ẽ ex p̃ncipio sit certior ea q̃ ẽ min⁹. h⁹ aũt ẽ vlis) qꝛ vlis ẽ magis ex p̃ncipio ⁊ ꝓpingor p̃ncipio q̃ꝫ pticularis (dignior itaqꝫ erit vlis) q̃ꝫ pticularis. ¶ Dubitaret forte aliquis qꝛ dixit ꝙ ꝓxime aũt p̃ncipio imediatũ ẽ. ⁊ postea dixit ꝙ hoc. s. imediatũ ẽ p̃ncipiũ. si g̃ imediatũ ẽ p̃ncipiũ nõ ẽ ꝓxime p̃ncipio. ¶ Dõm ꝙ vt supra diximꝰ imediatũ idẽ ẽ qð nõ ꝑ aliud. ⁊ idẽ imediatũ est idemr̃abile. sic g̃ duplex ẽ nõ ꝑ aliud. ita duplex erit imediatuꝫ ⁊ duplex idemr̃abile. dr̃. n. nõ ꝑ aliud vt diximꝰ vl' qꝛ nõ est ꝑ aliud subm. vl' qꝛ nõ ẽ ꝑ aliaꝫ cãm. Sic ẽt duplex ẽ imediatũ vl' sm subm vl' sm cãm. ⁊ duplex ẽ idemr̃abile. vl' qꝛ nõ ẽ demr̃abile ꝑ aliud subm. vl' qꝛ nõ ẽ demr̃abile ꝑ aliã cãm. ꝙ ergo triãgulus hꝫ tres ẽ imediata ꝓpõ ⁊ nõ imediata. ⁊ ẽ demr̃abilis ⁊ nõ demr̃abilis. ⁊ ẽ p̃ncipiũ ⁊ ꝓxima p̃ncipio. imediata ẽ. n. ⁊ idemr̃abilis ꝑ subm. ꝙ .n. triãgulus hꝫ tres nõ põt demr̃ari ꝑ aliud subm. ẽ eñ triãgulus imediatũ subm talis passiõis. põt tñ demr̃ari ꝑ aliã cãm. ⁊ hoc mõ ẽ ꝓpõ imediato. talis g̃ ꝓpõ ꝙ triãgulus hꝫ tres ẽ p̃ncipiũ in demr̃atiõe pticulari. vbi demonstrat̃ ꝑ aliud subm ⁊ nõ ẽ p̃ncipiũ. sꝫ ẽ ꝓxima p̃ncipio. i. ẽ ꝓxima cãe. qꝛ hꝫ i se p̃cisam cãm ꝑ quã demr̃at̃ demõstratiõe vlĩ talis passio de tali subiecto. nõ ẽ ergo icõueniẽs ꝙ aliq̃ ꝓpõ diuersis respectibꝰ sit mediata ⁊ imediata sit p̃ncipiũ ⁊ ꝓxia p̃ncipio. Uel possumꝰ dicere ꝙ qõlibꝫ ẽ potissime ꝓximũ sibiipsi. vle g̃ subꝫ qꝛ ẽ imediatũ ⁊ hꝫ rõnẽ p̃ncipij potissime ẽ ꝓximũ p̃n°. qꝛ est p̃ximũ sibiqpsi. p̃ma tñ via melior ẽ. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Ut si oportꝫ demõstrare a. de d. media sint in quibus est b. c. magis autem sursum sit b. quare si per b. vniuersale magis est.

¶ Qð dixerat exponit in terminis. d. (Ut si opꝫ demr̃are a. de d.). i. hr̃e tres de eq̃tibiaꝝ vl' passionẽ aliã de subo aliquo pticulari (media sĩt sint) duo (in q̃bꝰ ẽ b. c.). i. habere angulũ extrinsecũ. ⁊ triãgulus (magis sũt sursum sit b.). i. mediũ istud qð significat̃ ꝑ b. vꝫ. habere angulũ extrinsecũ sit mediũ magis sursuꝫ (quare si vle magis ꝑ b.). i. magis est ꝑ media sursũꝫ. ɔñs sꝫ. ẽ ꝙ magis fac̃ scire. ¶ Notãdũ aũt ꝙ a. idest hr̃e tres mõstrat̃ de d. i. de eq̃tibiaꝝ ꝑ mediũ c. i. ꝑ triãgulũ. Rursus idem a. mõstrat̃ de c. i. de triãgulo ꝑ mediũ b. i. ꝑ hr̃e angulũ extrinsecũ. mediũ ergo b. i. hr̃e angulũ extrinsecũ vl' ẽ p̃ncipiũ vl' ẽ magis ꝓpinquũ p̃ncipio. cũ sit magis sursuꝫ. ⁊ ꝑ tale mediũ demr̃at demr̃atio vlis ɔñs ẽ ꝙ ipsa est potior. ¶ Notãdũ ẽt ꝙ si sic disponerent̃ termini. vꝫ. a. b. c. d. i. hr̃e tres hr̃e angulũ triãgulus ⁊ eq̃tibiaꝝ inter a. ⁊ d. i. iter hr̃e tres ⁊ eq̃tibiaꝝ sunt media. b. ⁊ c. i. hr̃e angulũ ⁊ triãgulus. ꝑ vtrũqꝫ. n. posset ꝓbari hr̃e tres de eq̃tibiaꝝ. ⁊ qꝛ hꝫ ãgulũ. ⁊ qꝛ ẽ triãglus. sꝫ iter a. ⁊ c. i. iter hr̃e tres ⁊ triãgulũ ẽ mediũ b. i. hr̃e ãgulũ. b. g̃. i. hr̃e ãgulũ ẽ mediũ magis sursũ q̃ꝫ c. i. q̃ꝫ triãgulus qꝛ imediatꝰ se tenet ad a. ⁊ ad passiõeꝫ. ð triãglo g̃ ꝓbat̃ hr̃e tres ꝑ mediũ magis sursũ. i. magis imediate se tenẽs ad passioneꝫ. ꝓp qð tal' passio q̃ ẽ vlis ꝓut hr̃e tres ꝓbat̃ ð triãgulo ꝑ hr̃e angulũ ẽ potior. qꝛ ẽ ꝑ mediũ magis sursuꝫ q̃ꝫ ꝓut ꝓbat̃ huiꝰ passio de eq̃tibiaꝝ ꝑ triãgulũ. ꝙ si dicat̃ ꝙ de eq̃tibiaꝝ põt ꝓbari h⁹ passio ꝑ hr̃e angulũ dicemꝰ ꝙ equitibiaꝝ nõ hꝫ ãgulũ nisi qꝛ ẽ triãgulus. triãgulus ergo erit magis mediũ ɔueniẽs ad hoc ꝓbãdũ. appell sꝫ ergo hoc mediũ magis sursuꝫ qð ẽ ꝓpingus passioni q̃ est maior extremitas ⁊ p̃ri⁹ ⁊ terminꝰ. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Sed eoꝝ q̃ dicta sunt q̃dã logica sunt.

¶ Per mediũ cuiusdã correlarij ĩfert ꝙ (eoꝝ q̃ dicta sunt quedã sũt logica). q. d. ꝙ rõnũ factaꝝ q̃daꝫ sunt logice. ¶ Nõndũ aũt ꝙ tertia ⁊ quarta rõ sũt mltũ ꝑ cõia. vꝫ. ꝙ vlis magis faciat scire. qꝛ magis tẽdit ĩ simplex ⁊ vnũ vel ꝙ magis faciat scire. qꝛ scito vli scit̃ hoc ⁊ aliud. i. scitur vle ⁊ pticulare. tales aũt rõnes vocat logicas. qꝛ sũt per quedã cõia. p̃ma aũt qꝛ vle est magis per cãm. ⁊ secũda qꝛ demr̃atio vlis est magis ꝑ causaꝫ vltimã ⁊ q̃nta. vꝫ. ꝙ demonstratio vlis est magis ꝓpinqua p̃ncipio sunt rõnes magis ꝓprie. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Maxime aũt manifestum est ꝙ vniuersalis magis ꝓpria sit q̃ꝫ ꝓpositionẽ hanc quidem habẽtes priorẽ scimus quodãmodo ⁊ posteriorem potẽtia vt si aliq̃s cognouit qꝛ omnis triangulus habet tres angulos equales duobus rectis sciuit quodammodo ⁊ ꝙ equitibiaruꝫ ꝙ duobus rectis potentia sit. Et si nõ cognouit ꝙ triangulus sit hanc autem habẽs propositionem vniuersalem nullo modo cognouit neqꝫ potentia neqꝫ actu.

¶ Adducit sextaꝫ rõnẽ dicẽs (Magis aũt manifestuꝫ ẽ) vl' (Maxime aũt manifestũ ẽ ꝙ vlis magis sit ꝓpria) vl' vt hꝫ alia translatio (sit p̃ncipalior q̃ꝫ hñtes q̃dẽ hãc p̃orẽ ꝓpõnẽ). i. hñtes q̃dẽ vlem q̃ est p̃or de numero ꝓpositionũ (scimꝰ q̃dẽ quodammõ posteriorẽ). i. pticularẽ ⁊ habẽs potẽtiaꝫ ad sciẽdũ pticularẽ (vt si aliquis cognouit q̃m oĩs triangulus hꝫ tres angulos equales duobus rectis quodammõ ⁊ potẽtia sciuit ꝙ equitibiaꝝ sit equalis duobꝰ rectis). i. sit hñs angulos equales duobꝰ rectis (⁊ si nõ cognouit ꝙ triangulus hñs ꝓpõnẽ hãc). s. pticularẽ ꝙ q̃tibiaꝝ (nullo mõ cognouit vle nec potẽtia nec actu). q. d. q̃ꝫ ista rõ ẽ multũ ꝓpa ⁊ multũ p̃ncipalis. ꝙ vlis demr̃atio sit potior pticulari. qꝛ sciẽs vle ex hoc ipso scit quodammõ pticulare. sꝫ ex eo ꝙ q̃s scit pticulare nullo mõ ex hoc dr̃ scire vle nec potentia nec actu. ergo demr̃atio vlis est potior. ¶ Dubitaret forte aliq̃s qꝛ videt̃ ꝙ hec rõ sexta sit eadẽ cũ quarta rõne. sic .n. arguebat rõ quarta ꝙ potior est demr̃atio ꝑ quã scit̃ hoc ⁊ aliud q̃ꝫ ꝑ quaꝫ scit̃ hoc solũ. ⁊ ex hoc arguebat̃ ꝙ demr̃atio vlis eẽt potior. qꝛ ꝑ eaꝫ scit̃ hoc ⁊ aliud. i. scit̃

vniuerſale ꝛ particulare: ſ; per particularē demonſtrationē ſcit̃ hoc ſolū.i.pticulare tm̄.h⁹ idē vt videt̃ arguit iſta rō. ꝓpter qḋ duo icōueniētia vt videt̃ ſequunt̃. p̄ qꝛ iſta rō videt̃ eē eadē cū illa. 2° qꝛ illa rō dicebat̃ eē logica. ꝛ tm̄ iſta q̄ videt̃ eē eadē cū illa dr̄ eē maxie ꝓpa. Ut vt hʒ alia lr̄a dr̄ eē maxie p̄ncipalis. ¶ Dōʒ ꝙ vlē ſubʒ de quo ↄcludit paſſionē vlis dm̄r̄atio duas p̄rogatiuas hʒ reſpcū particularis ſubiecti.i.pro quo concludit paſſionem particularis demr̄atio. vt oīs triāgulus de quo ↄcludit hr̄e tres demr̄atio vlis q̄ꝝtum ad p̄ſens ſpectat duas p̄rogatiuas hʒ reſpcū oīs eq̄tibiaꝝ de quo concludit hʒ paſſionē demr̄atio pticularis. vna āt iſtaꝝ p̄rogatiuaꝝ ſumit̃ ex pte ſigni vlis ꝛ ex pte termini cōis. nā in termino cōi ↄiūcto ſigno vli p̱ locū a toto in q̄ꝝtitate includit̃ termin⁹ min⁹ cōis ↄiūct⁹ ſigno vli. vt in oī aīali icludit̃ oīs hō. ſic in oī triāgulo includit̃ oīs eq̄tibiaꝝ: ſ; nō ecōuerſo. in oī hoīe nō icludit̃ oē aīal. nō.n. valet. oīs hō. g̃ oē aīal. nec valet. oīs eq̄tibiarū. ergo oīs triāgulus. ſ; valeat ecōuerſo. vʒ. oīs triāgulus ergo oīs eq̄tibiarū. ex hac autē p̄rogatiua arguebat rō q̄rta. vʒ. ꝙ q̄ ſcit vlē ſcit pticulare. i. q̄ ſcit ꝓpōnē vliorē ſcit pticulariorē. vel q̄ ſcit terminū magis cōem iūctū ſigno vli ſcit terminū min⁹ cōem iūctū tali ſigno. vt q̄ ſcit ꝙ oē aīal ſcit ꝙ oīs hō. ꝛ iō rō illa dicebat̃ logica. qꝛ arguere ex cōitate termini ꝛ vlitate ſigni ē arguere p̱ q̄dā cōia. qḋ maxie ſpectat ad logicū. ſcḋam aūt p̄rogatiuā hʒ ſubʒ vlē de quo ↄcludit paſſionē dm̄r̄atio vlis reſpectu ſui pticularis de quo ↄcludit demr̄atio pticularis. qꝛ hʒ ſubm vlē ſcḋm ꝙ hui⁹ ē hʒ in ſe cām illi⁹ paſſiōis. ſubm aūt pticulare ſcḋm ꝙ hui⁹ ē nō hʒ in ſe hʒ cām. ꝛ qꝛ ſcire ē p̱ cām: ſciens paſſionē de ſubiecto vli ſcḋm ꝙ hui⁹ ſcit cām illi⁹ paſſionis. ſciēdo aūt hʒ cāʒ ſcit aliquo mō oīa illa q̄b⁹ talis paſſio ieſt. iō ſciēs vniuerſale rōne cognitōis cāe dr̄ quodā mō ſcire pticulare. ſ; ſciens pticulare qꝛ ſcḋm ꝙ hui⁹ ignorat cāʒ: nullo mō dr̄ ſcire vniuerſale nec actu nec potētia loquēdo de potētia ꝓpinqua. niſi forte diceret̃ ſcire ſ; potētiā remotā. ſic puer ē i potētia ad militandū. hec ergo rō ſexta nō ē eadē cū q̄rta. qꝛ illa fūdat̃ cōib⁹, iſta ꝓpriis qꝛ initi ex eo ꝙ aliq̄d ē magis p̱ cāʒ ē initi i ꝓpriis. iō illa dicebat̃ logica. hec āt magis ꝓpa. ¶ Deide cū dic̄.

¶ Et vniuerſalis q̄dē itelligibilis eſt: ſed particularis i ſenſu perficit̃. Q̄ igit̃ vl'is dignior ſit particulari tot nobis dicta ſunt.

¶ Adducit ſeptimā ꝛ vltimā rōnē dicēs ꝙ (ꝛ vniuerſalis q̄dē) ſiue (ꝛ vniuerſalis aūt) demr̄atio (itelligibilis ē) .i. ſolo itellectu cognoſcit̃ (particularis q̄dē in ſenſu pficit̃) tūc q̄ ē ſuppleda rō ꝙ cū magis faciat ſcire qḋ ptinet ad itellectū q̄ꝝ qḋ ptinet ad ſenſuʒ. dm̄r̄atio vniuerſalis ē potior q̄ꝝ pticularis. videt̃ āt hec rō potiſſime ↄcludere de demr̄atiōe pticulari ſimplr̄. vtputa ſi de hoc triāgulo ſenſibili ꝓbaret̃ hr̄e tres. Ultimo epilogat circa dētermīata dicēs (qḋ q̄deʒ vniuerſalis dignior particulari tot nobis) .i. a nobis (dicta ſūt).

Quod aūt demr̄atiua p̄uatiua hic manifeſtū ſit. ſit.n. dm̄r̄atio dignior alijs exn̄tib⁹ eiſdē aut que eſt ex minoribus q̄ōnib⁹ aut ſuppoſitionib⁹ aut ꝓpōnib⁹. Si.n. note ſunt ſimilr̄ cognoſcere veloci⁹ per hoc ē. hoc aūt appetibilius ē. Rō aūt ꝓpoſitionis ꝙ melior ſit ex minoribus vniuerſalis ſic eſt.

¶ Poſtq̄ꝝ phs ꝓbauit ꝙ demr̄atio vlis potior ſit q̄ꝝ pticularis. i pte iſta declarat ꝙ affirmatiua ſit potior q̄ꝝ negatiua. Circa qḋ ſex fac̄ ſcḋm ꝙ ſex rōnes adducit ad ꝓpoſitū. ſcḋa rō icipit ibi (Utreq; q̄dē igr̄) tertia ibi (Amplius q̄m oñſū) q̄rta ibi (Amplius iuxta hoc) q̄nta ibi (Amplius ſi p̄ncipiū) ſexta ibi (Adhuc p̄ncipalior) Circa p̄mū tria facit. qꝛ p̄mo ſupponit q̄dā neceſſariū ad ꝓpoſitū. vʒ. qḋ ē ex paucioꝛib⁹ ceteris parib⁹ ꝙ illud ſit magis notū ꝛ digni⁹. 2° ſupponit aliud neceſſium ad ꝓpoſitū ꝙ ſcḋm p̄ora ſcḋm ꝙ hui⁹ ſunt notiora. 3° ex his q̄ dixerat ꝓbat itētū. ſcḋa ps icipit ibi (Si.n. ſilr̄) tertia ibi (Si p̱ media demōſtratio) Dic̄ ergo (ꝙ aūt demr̄atiua) .i. affirmatiua (p̄uatiua) .i. negatiua ſit potior (manifeſtū ē hinc) .i. ex dicēdis nā (ſi.n. demr̄atio ē dignior alijs exn̄tib⁹ eiſdē) .i. ceteris parib⁹ (q̄ ē aut ex minorib⁹ q̄ōnib⁹ aut) ex minorib⁹ (ſuppōnib⁹ aut) ex minorib⁹ (ꝓpōnib⁹) .q.d. ꝙ illud ē digni⁹ qḋ ē p̱ minora. i. p̱ pauciora ſiue illa minora vel pauciora ſint q̄ōes ſiue ſuppōnes ſiue ꝓpōnes qḋ declarat dicēs ꝙ (ſi.n. ſilr̄ note ſūt veloci⁹ cognoſcere ē p̱ hec) .i. p̱ pauciora. ꝛ ait ꝙ (hoc āt ē appetibili⁹) .vʒ. cognoſcere veloci⁹ q̄ꝝ tardi⁹. ꝛ cognoſcere p̱ pauca q̄ꝝ p̱ multa. ꝛ ſubdit ꝙ (rō vniuerſalis ꝓpōnis) nr̄e ſiue nr̄i dicti (ꝙ ſit melior ex minorib⁹ ſic ē) q.d. ꝙ iſto mō ſumitur vniuerſalis. i. vniuerſalr̄ rō hui⁹ ꝓpōnis. i. hui⁹ dicti ꝙ.ſ. ſit melior affirmatiua q̄ꝝ negatiua qꝛ ē ex minorib⁹. i. ex paucioꝛib⁹. ¶ Notādū aūt ꝙ ꝓpōnes ſuppōnes ꝛ q̄ōes ſic differūt. nā ꝓpōnes dici pn̄t q̄ ſunt p̱ ſe note. ſuppōnes aūt dr̄ q̄ ſunt ↄceſſe ab aduerſario. q̄ōnes āt dici pn̄t de q̄b⁹ aduerſari⁹ dubitat: ꝛ q̄ nō ↄcedit. exn̄tib⁹ aūt eiſdē. i. ceteris parib⁹ illud qḋ ē ex paucioꝛib⁹ eſt digni⁹. qꝛ veloci⁹ ſcit̃. q̄liacūq; āt ſint illa pauciora. vt qḋ ē ex paucioꝛib⁹ q̄ōnib⁹ ē meli⁹ q̄ꝝ qḋ ex plurib⁹. Sic ēt dōm ē de ꝓpōnib⁹ ꝛ ſuppōnib⁹. ¶ Deide cū dicit.

¶ Si enim ſimiliter continget cognita eſſe media. priora aūt notiora ſunt.

¶ Premittit ſcḋm qḋ eſt neceſſariū ad ꝓpoſitū. d. (Si.n. media erit) .i. ↄtinget (eē cognita. ſimilr̄) .i. eē eiuſdem gn̄is ꝛ eē eiuſdē coordinatiōis. appellat.n. media ſilr̄ cognita q̄ ſunt ſcḋm idē gen⁹ vel ſcḋm eādē coordinationē. ſi ergo media accipiant̃ talia: ſemp̱ p̄ora notiora ſunt (p̄ora.n.) media eiuſdeʒ coordinationis (notiora ſunt) poſterioꝛib⁹. poſſet.n. contingere ꝙ p̄ora in naturalib⁹ nō eēnt ita nota nobis ſicut poſteriora in mathematicis. ſ; ceteris paribus accipiendo priora ꝛ poſteriora eiuſdeʒ coordinatiōis ſemper priora ſunt notiora poſterioꝛib⁹. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sit igitur per media demr̄atio eorum que ſunt b.c.d. ꝙ a. i e. ſit. Altera vero per b.c. ꝙ a. in d. ſit. ſimiliter igit̃ hoc ſe hʒ ꝙ a. i d. ſit ꝙ a. in e. ſit. Sed ꝙ a. in d. ſit prius ē ꝛ cognoſcibilius q̄ꝝ ꝙ a. in e. per hoc.n. illud demr̄atur Credibilr̄⁹ autem ē ꝙ ē per quid ꝛ que itaq; per minima eſt demonſtratio melior ē alijs eiſdem exiſtentibus.

¶ Ex his que dixerat ꝓbat̃ itentū exponēs ſuā ꝓbationē in terminis dicēs (Sit demr̄atio per media eoꝝ q̄ ſunt b.c.d. ꝙ a. in e.) q.d. ꝙ demōſtret̃ ꝙ a. ſit i e. vtputa ſubſtantia in hoīe per hec tria media b.c.d. per corpus. per aīatū corp⁹. per aīal. q̄ ſunt tria media iter hoīem ꝛ ſubſtātiā. per a. ergo itelligat̃ ſuba. per e. hō. per b. corp⁹ per c. aīatū corp⁹. per d. aīal. ꝛ ſubdit ꝙ (ſit vō altera) .ſ. demōſtratio (per) hec media (b.c. ꝙ a. ſit i d.) .q.d. ꝙ mōſtret̃ altero medio ꝙ a. ſit i d. i. ſuba in aīali. per b. ꝛ per c. i. per corp⁹ ꝛ per aīatū corp⁹. que ſunt media inter ſubſtātiam ꝛ aīal ꝛ ſubdit ꝙ (ſimilr̄ igit̃ hʒ) .i. ſe hʒ hoc ꝙ

(a.sit in d.) i.substātia in aīali (τ φ a.sit in e.) i.substātia in hoīe.q.d.φ media per que ꝓbat̃ suba de hoīe τ d aīali se habent simil̃r.i.sunt eiusdē coordinationis.sunt .n.in eadē linea p̄dicamētali.differūt tñ media per que ꝓbat̃ suba de aīali τ ꝑ que ꝓbat̃ de hoīe.qr media que sunt iter subam τ aīal sunt p̄ora.media aūt īter subam τ hoiez sunt posteriora.iō aūt (sȝ φ a.sit in d.) i.suba i aīali (ꝑus ē τ cognoscibili⁹ q̄ȝ a.in e.) i.q̄ȝ suba in hoīe (per hoc.n.) i.ꝑ aīal (demr̃at̃ illud) i.suba de hoīe. τ subdit φ (credibili⁹ aūt ē qđ ē ꝓpter qđ: τ qđ ē ꝑ minima) i.ꝑ pauciora.τ qr sic ē (alijs eisdē exn̄tib⁹) i.ceteris parib⁹ (melior ē) demr̃atio q̄ ē ꝓpter qđ τ ꝑ p̄ora τ ꝑ minima i.ꝑ pauciora q̄ȝ q̄ ē per posteriora τ ꝑ plura. Tūc ḡ supplēda ē rō φ cū sic se habeat affirmatiua dem̃ratio ad negatiuā.qr ē per p̄ora τ ꝑ pauciora.oȝ φ sit potior q̄ȝ negatiua. ⸿ Dubitaret forte aliqs.vtrū affirmatiua ꝓbet̃ ꝑ pauciora q̄ȝ negatiua. ⸿ Dōm φ opȝ eē pauciora ꝑ q̄ ꝓbat̃ affirmatiua q̄ȝ per que ꝓbat̃ negatiua.nā per oīa ꝑ q̄ ꝓbat̃ affirmatiua ꝓbat̃ τ negatiua.addit ēt aliqđ mediū vl̃ aliq̄ media ꝓbatio negatīe supra affirmatiuā. vt pȝ in diuersis gn̄ib⁹. nā si accipiant̃ aliq̄ duo extrema ī vno p̄dicamēto iter q̄ cadāt q̄ȝ plā pn̄t cadere media in eodē p̄dicamēto.τ accipiat̃ termin⁹ q̄ȝ ꝓpīgor pōt respcū mioris extremitatis accepte in alio p̄dicamēto: apparebit in terminis sic eē vt dixim⁹. vbi gr̃a.maxia distātia ī aliquo p̄dicamēto.vtputa.in p̄dicamēto sube vt suba τ hō.iter hec.n.duo extrema cadūt plā media q̄ȝ iter aliq̄ alia duo extrema.nō dscēdēdo.n.ad īdiuidua.qr illa relinquēda sunt.spēs spālissima tenet īfimū locū in p̄dicamēto: τ gen⁹ generalissimū supremū.iō gr̃a exēpli assumpsim⁹ hos terminos. vȝ.subam tāq̄ȝ maiorē extremitatē.τ hoīem tā q̄ȝ minorez.reducet̃.n. hō in subam ꝑ aliq̄ media.vtputa per tria.dicem⁹.n.q̄re hō ē suba.qr ē corpus.q̄re ē corp⁹.qr ē aīatū corp⁹.q̄re ē aīatū corp⁹.qr est aīal.ꝓpter qđ gn̄qȝ lr̃e posite in textu.vȝ.a.b.c.d.e.pn̄t significare hos gn̄qȝ termīos duos extremos τ tres medios.vȝ.subaȝ.corp⁹.aīatū.corp⁹.aīal.hoīez.sic ḡ se hȝ in affirmatiua.qr isto mō in eodē p̄dicamēto reducit̃ mediatū ad īmediatū.si ḡ accipiat̃ negatiua.τ accipiat̃ termin⁹ aliqs in aliquo p̄dicamēto: vtputa φ accipiat̃ aliqđ in p̄dicamēto q̄ȝtitatis qđ remoueat̃ ab hoīe daro φ accipiat̃ illud īter qđ τ hoīez cadūt pauciora media.hoc aūt erit ipsa q̄ȝtitas siue ipm p̄dicamētū.pauciora.n.media assumerent̃ ad ꝓbādū φ q̄ȝtitas remoueat̃ ab hoīe q̄ȝ φ linea remoueat̃ ab hoīe. naȝ φ q̄ȝtitas remoueat̃ ab hoīe nō accipient̃ media nisi que sunt in p̄dicamēto sube q̄ sunt supra hoīem.reduceret̃.n.hō in subaȝ q̄ substātia īmediate remouet̃ a q̄ȝtitate.sȝ φ linea remoueatur ab hoīe nō solū reducet̃ hō in subam τ nō soluȝ accipient̃ media q̄ sunt in p̄dicamēto sube: sed ēt reducet̃ linea in q̄ȝtitatē.τ accipient̃ media q̄ sunt in p̄dicamento q̄ȝtitatis.est ergo illud īter qđ τ hoīem cadunt pauciora media.in ꝓpō ne ḡ affirmatiua q̄ sumit̃ respcū eiusdem p̄dicamēti assumpsim⁹ illud qđ maxie distat ab homīe: vt subam. In ꝓpōne vō negatiua q̄ sumit̃ respcū diuersoꝝ p̄dicamētoꝝ assumpsim⁹ illud īter qđ τ hominē cadūt pauciora media.vtputa q̄ȝtitatē vel q̄litatē vel qđcūqȝ aliud p̄dicamētū.suba ḡ cū hoīe faciet ꝓpositionez affirmatiuā.q̄ȝtitas āt vl̃ q̄litas vl̃ qđcūqȝ aliđ p̄dicamētū faciet negatiuā.oīa aūt q̄ accipiunt̃ media ad ꝓbādū affirmatiuā φ hō sit suba accipiet̃ ad ꝓbādū negatiuaȝ φ hō nō sit q̄ȝtitas τ adhuc plura.nā inter hoīez τ subaȝ nō sunt posita eē nisi tria media.vȝ.aīal.aīatū corp⁹.corpus: sed φ q̄ȝtitas remoueat̃ ab hoīe erūt ibi q̄tuor media.vȝ.tria p̄fata τ adhuc quartū.vȝ.ipsa substantia. nā ipsa substātia nō est mediū īter substātiam τ hominē. sȝ ē mediuȝ φ q̄ȝtitas remoueat̃ ab hoīe. hec ergo negatiua.hō nō est q̄ȝtitas. vel q̄ȝtitas remoueat̃ ab hoīe reducet̃ ad īmediatā per q̄tuor media.dicet̃.n. φ q̄ȝtitas remouet̃ ab hoīe.qr remouet̃ a b aīali.ab h⁹ āt qr ab aīato corpore.ab hoc vero qr a corpore.a corpore vō remouetur qr remouet̃ a substātia.illa ergo media q̄ cadunt ad ꝓbādū affirmatiuā cadūt ad ꝓbādū negatiuā.τ adhuc plura.per pauciora ergo ē affirmatiua q̄ȝ negatiua ergo potior. ⸿ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs.φ cū mlte sint negatiue in eodē p̄dicamēto vtꝝ v̄itatē hēat in negatiuis eiusdē p̄dicamēti φ ꝑ illa eadeȝ media. τ adhuc per plura ꝓbet̃ negatiua q̄ȝ affirmatiua. ⸿ Dōm φ negatiue in eodē p̄dicamento sunt ꝓut vna spēs remouet̃ ab alia: vt si dicat̃ φ hō nō est leo. vel φ hō non est ferruȝ: vel φ aīal nō est lapis.oȝ.n.accipi ista s̃m diuersas spēs vl̃ spālissimas vl̃ subalternas.igit̃ iste due spēs vl̃ imediate ꝯtinent̃ sub eodē genere vt albedo τ nigredo sub colore.tūc facient ꝓpōnē negatiuā īmediatā τ indemōstrabilē.de talib⁹ ergo nō est questio. Si vō sunt sub eodem genere nō ꝓximo sed remoto vtputa φ hō non est ferrū.illud idē dicemus de talibus duab⁹ speciebus. in eodē p̄dicamēto.qđ diceremus de q̄buslibȝ duab⁹ alijs specieb⁹ in diuersis p̄dicamētis.nā homo τ ferrū lȝ sint in eodē genere remoto.nō sunt aūt in eodē genere ꝓximo.accipiemus ergo q̄ȝ lōgingus τ q̄ȝ remoti⁹ poterim⁹ ad deinuicē p̄dicantia: vt ex parte hominis accipiemus corpus aīatū.τ ex ꝑte ferri corpus inaīatū. τ erit idē iudiciū de istis duob⁹ generib⁹ respectu hoīs τ ferri: quod eēt de duob⁹ p̄dicamētis respcū duoꝝ aliquoꝝ exn̄tiuȝ in illis p̄dicamētis.nā sicut dicim⁹ φ linea remouet̃ ab hoīe.qr p̄dicamētū q̄ȝtitatis in quo est linea remouet̃ a p̄dicamēto substātie in quo est hō.sic dicemus φ hō remouet̃ a ferro.qr corpus aīatū in quo est hō tāq̄ȝ in suo genere remouet̃ a corpore inaīato in quo ē ferrū tanq̄ȝ in suo genere. τ sic hec negatiua mediata. hō nō ē linea reducit̃ ad īmediatā reducēdo tā hoīem q̄ȝ lineā in suprema gn̄a q̄ sunt abinuicē diuersa: sic hāc negatiuā mediatam.hō nō est ferrū.reducem⁹ ad īmediatā reducendo tā hominē q̄ȝ ferrū q̄ȝ ad supiora gn̄a possum⁹ adinuicē dr̃ia.hec aūt nō sunt nec substantia nec corpus.qr nec in suba nec in corpore differūt hō τ ferrū. sȝ hō sūt aīatū τ inaīatū.si ḡ s̃m istā negatiuā mediatā. hō non est ferrū volum⁹ accipere affirmatiuā q̄ȝ magis mediataȝ possumus accipiemus istā.hō est corpus aīatū.vel istā. ferrū est corp⁹ īaīatū.quo facto pȝ φ ꝑ illa eadē media ꝑ que reducit̃ homo in corpus aīatū: ꝑ illa eadē media τ ꝑ plura remouebit̃ hō a ferro vel a corpe inaīato.vtputa si inter corpus aīatū τ hoīem sint duo media.vȝ.aīal τ rōnale aīal.ꝑ oīa ista media ꝑ q̄ reducit̃ hō in corpus aīatuȝ remouebit̃ a corpe inaīato τ adhuc ꝑ plura.qr τ ipȝ corpus aīatuȝ qđ nō cadit mediū īter seipm τ hoīem cadet mediū s̃m remotionē īter corpus inaīatū τ hoīem: hoc est ḡ qđ p̄hus dicit φ alijs eisdē exn̄tibus.i. ceteris paribus.i.si accipiat̃ talis affirmatiua s̃m φ ꝯpetit accepte negatiue.vel s̃m φ dȝ accipi vt requirit accepta negatiua semꝑ ex paucioribus est affirmatiua q̄ȝ negatiua.posses enī talē accipe affirmatiuaȝ τ talē negatiuā φ ꝑ plura eēt affirmatiua q̄ȝ negatiua.sed si accipiat̃ affirmatiua s̃m φ requirit negatiua semꝑ est ex paucioribus affirmatiua q̄ȝ negatiua. ⸿ Ulterius forte dubitaret aliquis.vtrū sit ex p̄orib⁹ affirmatiua q̄ȝ negatiua. ⸿ Dicēdum φ illud qđ est cā τ est ꝓpter qđ alterius est p̄us illo.si.n.hō remouet̃ a quātitate ꝑ subam p̄us intelligit̃ homo esse in suba q̄ȝ remoueri a quātitate. imo ipm eē in substātia est ꝓpter qđ τ est cā q̄re remoueat̃ a q̄ȝtitate.p̄hs ergo cōparat negatiuā ad affirmatiuā eo modo

quo in eodem p̄dicamento affirmatiua magis mediata comparat̄ ad affirmatiuā minus mediatā: vt sic hec. hō est substantia. que est magis mediata comparat̄ ad hanc. aīal est substātia: que minꝰ est mediata. ita suo modo q̄stuz ad p̄ns spectat. hō non est q̄titas. que est negatiua cōparat̄ ad hanc. hō est substātia. que est affirmatiua. nam sicut illa eadē media que cadūt inter aīal ⁊ substantiā cadūt inter hoīez ⁊ substantiā. ⁊ adhuc plura. sic illa eadē media que cadūt in affirmatiua cadūt in negatiua ⁊ adhuc plura. dū tñ accipiat̄ affirmatiua fm̄ ꝙ dꝫ accipi iuxta acceptā negatiuam. nā ad hanc negatiuaz. hō nō est ferrū. nō deberet accipi hec affirmatiua. hō ē substātia. vel hō est corpus. in q̄bus ꝯuenit cū ferro: sed deberet accipi. hō est corpꝰ aīatū. in quo differt a ferro. sic. n. accipiēdo affirmatiuam semꝑ per plura est negatiua q̄ꝫ affirmatiua. Rursus sicut ꝙ aīal sit substantia est p̄or q̄ꝫ ꝙ hō sit substantia. q2 hō est suba ꝑ hoc ꝙ aīal est suba. sic affirmatiua est p̄or q̄ꝫ negatiua. nā nō remouet̄ hō per subam a q̄titate: nisi q2 p̄us ītelligit̄ eē in substātia q̄ꝫ remoueri a q̄titate. videt̄. n. p̄hs extra suū ꝓpositum ꝓcessisse qñ ex duabꝰ affirmatiuis. vꝫ. ex a. in e. ⁊ in d. i. ex suba in hoīe ⁊ in aīali per media eiusdē coordinationis ꝓbauit paucitatē ⁊ p̄oritatē. vt q2 ꝑ pauciora ⁊ ꝑ p̄ora est d. in a. i. suba in aīali q̄ꝫ in e. idest in hoīe. cum tñ ipse nō deberet hoc ꝓbare de duabꝰ affirmatiuis: sꝫ de affirmatiua ⁊ negatiua: cū de hoc sit p̄ncipalis ītētio: sꝫ vt patuit oīo est silē de duabꝰ affirmatiuis in eodē p̄dicamēto quaꝝ vna est mediatior alia: ⁊ de affirmatiua ⁊ negatiua: dūꝫ tñ accipiat̄ affirmatiua vt dꝫ accipi iuxta acceptā negatiuaz. ꝑ pauciora ḡ vt dicebat p̄ma suppō ⁊ ꝑ p̄ora ⁊ notiora vt dicebat scđa ē affirmatiua q̄ꝫ negatiua. potior ḡ ⁊ dignior ē ista q̄ꝫ illa. ¶ Deide cū dicit.

¶ Utreq3 quidem igit̄ per tres terminos ⁊ ꝓpositiōes duas demōstrāt̄: sed hec quidē esse accipit aliquid; illa vero esse ⁊ nō esse aliq̄d: ꝑ plura itaq3 accipit: quare indignior ē.

¶ Adducit scđam rōnez. differt aūt hec scđa ratio a p̄ma. q2 p̄ma arguit de paucitate fm̄ numeꝝ. ⁊ arguit de paucitate nō fm̄ vnū ⁊ eūdē sillogismū. nā in vno ⁊ eodē sillogismo semꝑ est vnū mediū. hec aūt arguit in vno ⁊ eodem sillo. ⁊ arguit de paucitate nō fm̄ numeꝝ. fm̄ eniꝫ numerū in vno ⁊ eodē sillō tot sunt in affirmatiuo quot in negatiuo: sꝫ in vno ⁊ eodē sillō fm̄ q̄litatē ⁊ formam plura sunt in negatiuo q̄ꝫ in affirmatiuo. nā in affirmatiuo nō sunt nisi ꝓpōnes affirmatiue tm̄. in negatiuo vō ē vna ꝓpō affirmatiua ⁊ alia negatiua. iō ait ꝙ (vtreq3 q̄dem igit̄). s. demōstrationes tā affirmatiua. s. q̄ꝫ negatiua (demrāt per tres terminos ⁊ ꝑ duas ꝓpōnes: sꝫ hec q̄dē) demōstratio affirmatiua (accipit aliq̄d eē). i. accipit soluꝫ ꝓpositiones affirmatiuas (illa vō). s. negatiua demōstratio accipit (aliquid eē ⁊ nō esse). i. accipit affirmatiuam ⁊ negatiuam (ꝑ plura itaq3) sꝫ. fm̄ qualitatē ⁊ formaꝫ est negatiua q̄ꝫ affirmatiua (quare dignior ē) hec q̄ꝫ illa. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius quoniā ostēsuꝫ est impossibile eē per vtrāq3 priuatiuaꝝ ꝓpositionū fieri sillogismum: sed vnā quideꝫ oportet huiusmodi esse. aliam vero quoniam est.

¶ Adducit ad hoc idē tertiā rōnē sumptam ex eo ꝙ affirmatiua non solū est ex paucioribꝰ ⁊ q̄tum ad numeꝝ ⁊ q̄tū ad formā. vꝫ. q̄tū ad numeꝝ ī diuersis sillīs ⁊ quātum ad qualitatē ⁊ formā in eodē sillō. sꝫ in affirmatiua ē potior q2 est maioris efficacie. iō ait (Amplius) sꝫ. affirmatiua ē potior q̄ꝫ negatiua (q̄m ostēsum ē) in libro p̄oꝝ (īpoſsibile est fieri sillm̄ ex vtrāq3 ꝓpositionū p̄uatiuarū) ex p̄uatis. n. negatiuis nihil sequit̄ vt in p̄oribꝰ ꝓbat̄ (sed) sꝫ. in p̄uatiuo sillō (vnā q̄dē) sꝫ. ꝓpositionē (opꝫ eē hꝫ). s. negatiuā (alterā vō q̄m aliq̄d est). i. affirmatiuaꝫ. tūc ergo sic formet̄ rō. affirmatiuꝰ sills nō īdiget ꝓpositione negatiua. sills aūt negatiuꝰ nō pōt facere sine ꝓpōne affirmatiua. ergo efficacior ē ad ꝯcludēduꝫ affirmatiua q̄ꝫ negatiua. nā affirmatiua nō solū hꝫ efficaciaꝫ in sillō affirmatiuo: sꝫ etiaꝫ in negatiuo. ⁊ q2 efficacior ē affirmatiua. iō dignior. Deinde cū dicit.

¶ Amplius iuxta hoc opꝫ accipe p̄dicatiuas. q̄dē enim augmētata demōstratōe nec̄e ē fieri plures. priuatiuas aūt impossibile est plures vnā in omni sillogismo esse.

¶ Adducit ad hoc idē quartaꝫ rōnem. Circa quod tria facit. q2 p̄mo adducit hꝫ rationē. scđo eam applicat in terminis. tertio ex his que dixerat concludit intentum. secunda ibi (Sit eniꝫ in nullo) tertia ibi (Si ergo notꝰ) Dicit ḡ ꝙ (amplius iuxta hoc). i. iuxta ꝓpōnes negatiuas (opꝫ accipe hoc). i. ꝓpōnes (predicatiuas. augmētata eniꝫ q̄dē demōstratione nec̄e est fieri plures) p̄dicatiuas. i. affirmatiuas (priuatiuas q̄deꝫ impoſsibile fieri plures ī vno sillō. vnā. n. eē). s. p̄uatiuā ī omni sillō p̄uatiuo. sꝫ. ꝯtingit. ¶ Notādū aūt viꝫ rōnis hꝰ in hoc cōsistere ꝙ affirmatiua sit potior q̄ꝫ negatiua. q2 si augmentet̄ demrātio negatiua. i. si ꝓsillogiçet̄ p̄missē sillī negatiui. nā hoc ē augmētare sillogismū vel demrātōez ꝓsillogiçare p̄missas eius. si ḡ fiat ꝓsillogiçatio ī sillogismo p̄uatiuo ī ꝓsillogiçādo plures accipient̄ affirmatiue q̄ꝫ negatiue. nā ad ꝓsillogiçādum affirmatiuā accipiētur ambe affirmatiue. sꝫ ad ꝓsillogiçādū negatiuā accipiet̄ altera affirmatiua altera negatiua. plures ḡ erūt ibi affirmatiue q̄ꝫ negatiue. in ipso ergo sillogismo negatiuo hꝫ maiorē efficaciā ꝓpō affirmatiua q̄ꝫ negatiua. ꝓpō ḡ dignior. ⁊ si dignior est ꝓpō affirmatiua q̄ꝫ negatiua dignior est demōstratio affirmatiua que accipit oēs ꝓpōnes dignas. i. omnes affirmatiuas q̄ꝫ sit demōstratio negatiua que accipit aliquā ꝓpōnez negatiuā. ⁊ ita minus dignam. ¶ Dubitaret forte aliq̄s. q2 videt̄ ꝙ ista ratio quarta contradicat rationi p̄me. nā in rōne p̄ma dicebatur ꝙ que est ex paucioribus est dignior. ergo dignior ē negatiua q̄ꝫ affirmatiua. si ergo in ꝓsillogiçādo plures accipiūt̄ affirmatiue q̄ꝫ negatiue videtur ꝙ sit dignior negatiua. ¶ Dicēduꝫ ꝙ ꝓpositio regrens pauciora media dignior est. q2 est magis immediata ⁊ ꝓpinq̄or principio. ⁊ ad hoc vadit ratio prima. q2 ceteris paribus semper affirmatiua est immediatior q̄ꝫ negatiua. sed fꝫ media accepta quales debeant accipi propositiones vtruꝫ affirmatiue vel negatiue ad hoc non vadit ratio prima. sed ad hoc vadit hec ratio quarta. vnde equiuoce loquitur de pluralitate hec ratio ⁊ illa. ratio eniꝫ p̄ma ex paucitate mediorum arguit dignitatem affirmatiue. hec aūt supposito numero medioꝝ ex pluralitate ꝓpositionū affirmatiuaꝝ arguit efficaciā ꝓpōnis affirmatiue: ⁊ ita dignitatē eiꝰ. nā ad sillogiçādū duas p̄missas etiā in sillō negatiuo nō accipiēdo nisi duo media vnū ad ꝓsillogiçādū maiorē. ⁊ aliud ad ꝓsillogiçādū minorē: in tali. n. ꝓsillogiçatiōe concurrent plures affirmatiue q̄ꝫ negatiue. quod nō esset nisi affirmatiua esset efficacior. ⁊ ꝑ ꝯñs dignior. ¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliquis. q2 videt̄ hec ratio quarta nō differre a ratione tertia. nam vtraq3 arguit ex eo ꝙ oꝫ magis plurificari affirmatiuā. ⁊ ex eo ꝙ hec est efficacior q̄ꝫ negatiua. ¶ Dōm ꝙ hec rō quarta addit supra rōnē tertiā. nam rō tertia simplr arguit affirmatiuaꝫ efficaciorē eē. q2 hꝫ virtutem ⁊ effi

caciam tã in affirmatiuo q̃ in negatiuo sillogismo. negatiua aũt solũ habet efficaciã in negatiuo sillogismo. sȝ hec ratio quarta plus arguit. pbat enim q̄ in ipso sillogismo negatiuo quãtum ad aliquid habet maioreȝ efficaciam affirmatiua q̃ negatiua vt q̃tum ad psillogiçationem eius. si. n. aliqd haberet potentiam in duab⁹ rebus esset potentius q̃ illud quod hẽret potentiã in vna illarum tantum. ⁊ adhuc etiam si respectu illius vnius rei in qua vtrunq̃ haberet efficaciam. sed illud qḋ habet potentiam in duobus. haberet etiam potentiam in illa eadẽ re in qua habet efficaciã aliud: ⁊ maiorẽ efficaciam q̃ illud: tũc nullum dubiũ esset q̄ esset multo potentius q̃ illud. per similẽ modũ arguit phs de ppõne affirmatiua ⁊ negatiua. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Sit. n. in nullo eẽ a. in quibus ẽ b. in c. aũt sit omni b. Si igiẽ opus est iteȝ augere vtrasq̃ ppositões ẽ mediũ inueniendũ. Huiusmodi quidẽ a. b. sit medium d. sed b. c. sit e. c. qdeȝ manifestũ ẽ predicatiuũ esse. sed d. de b. p̃dicatiuum quideȝ a. d. aũt tanq̃ priuatiuũ ponitur. d. quidẽ enim de omni b. sed a. in nullo oportet esse d. sic igitur vna priuatiua ppositio q̃ est a. d. ideȝ aũt modus ẽ ⁊ in aliĵs sillogismis. semp enim mediũ p̃dicatiuoꝝ terminoꝝ p̃dicatiuũ in vtraq̃ est. ȝ priuatiuꝭ alterum priuatiuũ necesse est esse. quare hec vna huiusmodi sit ppositio. alie vo p̃dicatiue.

¶ Qḋ dixerat declarat in terminis dicẽs (Sit. n. in nullo eẽ a. in qb⁹ ẽ b.). s. hec sit maior sillĩ negatiui. nullũ b. ẽ a. (in c. aũt oi sit b.). i. hec sit minor. oẽ c. est b. (si iteȝ ẽ opus augere vtrasq̃ ppões). i. si necẽ est psillogiçare vtranq̃ istaꝝ p̃missaꝝ (inueniendũ est mediũ. hui⁹ qdeȝ a. b.). i. inueniẽdũ est mediũ cõpetens quod psillogizet a. b. que fuit maior. vȝ. nullũ. b. ẽ. a. (sit d.) tale (mediũ sed. b. c. sit. e.). i. ad psillogizandũ. b. c. minoreȝ sit. e. mediuȝ. ⁊ subdit q̄ (e. qdẽ igiẽ manifestũ est p̃dicatiũ eẽ.) q. d. q̄ medium p quod sillogizabiẽ. b. c. minor affirmatiua erit in vtraq̃ premissaꝝ affirmatiuaꝝ. qꝛ nõ sillogizaẽ affirmatiua nisi per affirmatiuã (sed. d.) quod fuit medium ad psillogizanduȝ. a. b. que fuit negatiua vnã ppõneȝ vt minorem faciet affirmatiuã. formabitur. n. sic sillogismus ad psillogiçãduȝ minorẽ. omne. e. est. b. omne. c. est. e. g̃ omne. c. est. b. ppter qḋ in psillogizatiõe. maioris erunt oĩa affirmatiua. maior aũt psillogizabiẽ sic. nullũ. d. est. a. omne. b. est. d. ergo nulluȝ. b. est. a. ideo q̃tuȝ ad hoc subdit q̄ (sit. d. de. b. qdẽ predicatiuũ). i. minor ad psillogizãduȝ maiorẽ erit affirmatiua. (a. d. aũt). i. maior illius psillogismi (tanq̃ priuatiuũ). i. erit negatiua. ⁊ subdit (ponaẽ. d. qdem eni de oi. b.). i. d. p̃dicabiẽ de omni. b. ista ẽ minor (sed. a. ĩ nullo oȝ eẽ. d.). i. remouebiẽ ab omni. d. ista est maior (sic igiẽ vna ẽ priuatiua ppositio que est a. d.). q. d. q̄ in psillogizãdo maiorẽ ⁊ minorẽ alicuius sillogismi negatiui nõ accipimus nisi vnã p̃missaȝ negatiuã ⁊ tres p̃missas affirmatiuas. ergo nõ solũ absolute ⁊ simplr. sed ẽt in ipso sillogismo negatiuo q̃tũ ad psillogizationẽ eius efficacior ẽ affirmatiua q̃ negatiua. ⁊ subdit q̄ (idẽ aũt mõus ẽ ⁊ in aliĵs sillogismis) nã quẽcũq̃ sillĩm ẽt negatiuũ si volueri⁹ ipsȝ psillogizare nõ accipiemus nisi vnã p̃missã negatiuaȝ ⁊ tres p̃missas affirmatiuas. iõ subdit q̄ (sp. n. mediuȝ qdẽ p̃dicatiuoꝝ terminoꝝ in vtraq̃ oȝ eẽ p̃dicatiuũ). i. affirmatiuũ. q. d. q̄ oȝ accipe mediũ qḋ ĩ vtraq̃ p̃missarũ sumatur affirmatiue. ⁊ subdit q̄ (priuatiuꝭ) aũt cũ sint termini. i. ad psillogizãdũ ppõnẽ hñtẽ terminos piunctos negatiue (alterũ terminoꝝ necesse ẽ eẽ priuatiuũ) ⁊ alteꝝ sꝭ. affirmatiuũ. ita q̄ mediũ cũ vno terminõ faciet p̃missã negatiuã ⁊ cũ alio affirmatiuã (q̃re i hꝭ) sꝭ. psillogizatõe qñ psillogizatur tã maior q̃ minor sillĩ negatiui (vna ppõ). i. vna p̃missa (erit hec hui⁹). i. erit negatiua (alie vero) premisse (p̃dicatiue). i. affirmatiue fuerunt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si igiẽ noti⁹ p qḋ demõstraẽ ⁊ credibili⁹ ẽ: demõstraẽ aũt priuatiua p p̃dicatiuã. p̃dicatiua aũt p illã nõ demonstratur. prior ergo ⁊ notior ⁊ credibilior cũ sit melior vtiq̃ erit.

¶ Ex hiis q̃ dixerat ẍcludit ẍclonẽ intẽtã. nã sillꝰus negatiuus psillogizaẽ p multas ppões affirmatiuas. sȝ sillogismus affirmatiuus nõ psillogizaẽ p aliq̃ negatiuas. credibilior g̃ ⁊ notior ⁊ nobilior ⁊ efficacior ẽ affirmatiua q̃ negatiua. iõ ait. (Si g̃ notius ⁊ credibili⁹ est p qḋ demraẽ. demraẽ aũt p̃uatiua p p̃dicatiuam. p̃dicatiua aũt p illã). i. p negatiuã (nõ demõstraẽ. p̃or g̃ ⁊ notior ⁊ credibilior erit vtiq̃) p̃dicatiua q̃ negatiua (cũ sit melior) siue dignior. i. efficacior. ¶ Notãdũ aũt q̄ cũ dicit q̄ p̃uatiua demõstraẽ p p̃dicatiuã põt referri vel ad ppõnẽ vel ad demõstrationẽ. ipsa enĩ demõstratio negatiua siue ipse sillꝰus negatiuus siue debeãt demrari siue psillogizari p̃misse eius oȝ q̄ accipiat multas ppões affirmatiuas. sȝ sillogismus affirmatiuus in psillogizatione sua non accipiet aliquã negatiuã. Uel põt qḋ dictum est referri ad ipas ppões. nam sillogismus negatiuus accipit duas p̃missas. vnã affirmatiuã. aliã negatiuã. affirmatiua aũt nõ demõstrabiẽ siue nõ psillogizabiẽ p aliq̃ negatiuã. negatiua aũt demrabiẽ ⁊ sillogiçabiẽ per affirmatiuam. potior ergo ⁊ efficacior est affirmatiua. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius si principiũ sillogismi ppõ vniuersalis imediata est. Est aũt in demonstratiua affirmatiua. in priuatiua aũt ⁊ negatiua vlis. ppõ aũt affirmatiua negatiua prior ⁊ notior. p affirmatiuã. n. negatiua nõ est. ⁊ prior affirmatio est. sicut eẽ pri⁹ est nõ esse: q̃re potius pĩcipiũ demõstratiue ẽ q̃ priuatiue. dignioribus aũt principiĵs vtitur dignior.

¶ Adducit qntã rõnẽ dicẽs (Ampli⁹ si p̃ncipiũ sillogismi est ppõ vlis ⁊ imediata. ⁊ est aũt in demratiua affirmatiua. in p̃uatiua aũt negatiua). q. d. q̄ si p̃ncipiũ demratiõis demratiue. i. affirmatiue est principiũ ppositionis vlis affirmatiua imediata. in p̃uatiua aũt demõstratõe est hꝭ p̃ncipiũ ppõ negatiua. qꝛ ergo sic est (⁊ vlis ppõ affirmatiua ẽ potior negatiua). i. q̃ negatiua (⁊ notior) notior qdẽ est affirmatiua (qꝛ negatiue nota est p affirmatiuã. ⁊ p̃or est affirmatiua) sꝭ. q̃ negatiua (sicut p̃us eni est eẽ q̃ nõ esse. q̃re poti⁹ est p̃ncipiũ demõstratiue). i. affirmatiue demõstratiõis (q̃ negatiue dignioribus aũt p̃ncipĵs vtiẽ dignior). q. d. q̄ q̃ vtitur dignioribus principĵs est dignior. ⁊ qꝛ hꝭ est affirmatiua. ideo ipa dignior. ¶ Dubitaret forte aliquis qꝛ videẽ hec ratio esse eadẽ cuȝ p̃cedẽtibus. vȝ. q̄ negatiua est minus nota q̃ affirmatiua. qꝛ pbatur p affirmatiuã. hoc etiã dicebant rõnes superiores. ¶ Dõm q̄ ista p̃oritas vel põt accipi sm ordinẽ sillogisticũ vel sm apprehẽsionẽ itellectus. vtroq̃ aũt mõ affirmatiua p̃cedit negatiuã ⁊ est notior ipsa. nã semp in nõ facere itelligitur facere. ⁊ oĩno in negatiõe dictio. i. affirmatio. vt dicitur in elenchis. nõ eniȝ possumus itelligere obliquũ nisi p rectũ. nec negationẽ

nisi p affirmationē. est ḡ intētio phi q fm apprehensio/nem itellectus nr̄i vl̄is affirmatiua imediata q̄ est p̄nci/piū demr̄atōis affirmatiue ē por 7 notior q̄ ppō imme/diata negatiua q̄ ē p̄ncipiū demr̄atiōis negatiue. 7 quā/tū ad hoc vadit hec rō q̄nta. Rursus si ista nr̄a apprehē/sio explicet̄ p sill'z apparebit q negatiua pbabit̄ p affir/matiuā. 7 nō ecōuerso. ergo affirmatiua prior 7 notior. 7 q̄tū ad hoc vadit qd̄ supius dicebat̄. quō āt rōnes ante/dicte differāt manifestū est p iā dicta. ¶ Ulteri⁹ dubi/taret forte aliqs quō esse sit prius q̄ nō eē. ¶ Dōm q iuxta regulā phi datā in nono metaphisice de actu 7 po/tētia. possumus silr̄ dicere de eē 7 de nō eē. nā ī eodē ge/nerabili 7 corruptibili potētia precedit actū. vt p̄us fuit sor. in potētia q̄ eēt ī actu. simpl'r tn̄ actus p̄cedit poten/tiā nā cū potentia nō reducat̄ in actū nisi p actuz si act⁹ non p̄cederet simpliciter potentiā entia possent eē si ni/hil actu eēt. qd̄ est absurdū dicere. sic dicemus de esse 7 de nō esse. nā in eodē gnābili 7 corruptibili nō eē p̄cedit eē simpl'r tn̄ eē p̄cedit nō eē. ¶ Deide cū dicit.

¶ Adhuc principalior est: sine eniz demōstra/tiua non est priuatiua.

¶ Adducit sextā 7 vltimā rōnē. d. (Adhuc p̄ncipalior ē) su. affirmatiua q̄ negatiua. qd̄ pz. nā (sine. n. demr̄atiua) .i. sine affirmatiua (nō est p̄uatiua) sz econuerso pōt eē. depēdet ergo p̄uatiua ab affirmatiua non ecōuerso. est ergo affirmatiua pricipalior. 7 per ɔ̄ns potior. ¶ Dubi/taret forte aliqs. qz vr̄ q hec rō sexta. sit eadē cū ratiōe tertia. nā in rōne tertia dicebat̄ q sill'us p̄uatiuus acci/pit ppōnē affirmatiuā. 7 hic dicit̄ q non ē priuatiua si/ne affirmatiua. idē ergo dicit̄ hic 7 ibi. ¶ Dōm q alud est esse efficaci⁹ 7 aliud est eē p̄ncipalius. nā efficacius ē qd̄ plus agit. pricipalius aūt est sine quo aliud nō agit. 7 vtrūq̄ hz ppositio affirmatiua. naz plus agit q̄ negati/ua: 7 sine ea nihil fac̄ negatiua. q̄re si aliquo mō sunt ea/dē v̄ba in hac ratōe sexta 7 ī tertia. nō tn̄ sunt ppter idē inducta. nā tertia ratio innitit̄ huic excellentie. qz affir/matiua plus facit 7 est efficacior 7 eius actio ad plura se extendit. hec aūt vltima ratio magis intuitur huic ex/cellentie q affirmatiua est principalior. quia sine ea ne/gatiua nihil potest facere.

Quod quidem cathegorica priua/tiua sit dignior manifestuz est: 7 ad impossibile ducente.

¶ Postq̄ phs pbauit q dmr̄atio vl'is sit potior pticulari. 7 q affirmatiua sit potior negatiua. In pte ista vt dicebat̄ oclarat q ostsiua sit po/tior ducēte ad ipole. Demr̄atio āt ostsiua duplex ē. q̄dā affirmatiua q̄dā negatiua. iō duo fac. qz primo ostdit q demr̄atio ostsiua negatiua sit potior ducente ad impos/sibile. 2° ex hoc cōcludit q affirmatiua sit potior ducē/te ad impossibile. nā si affirmatiua ostsiua est potior ne/gatiua ostsiua. negatiua aūt ostsiua est potior ducēte ad ipossibile. ɔ̄sis ē q 7 ipsa affirmatiua sit potior ducen/te ad ipole. scd̄a ibi. circa finē lectōis. (Quare hac qdez.) Circa p̄mū tria facit. qz p̄mo pponit qd̄ intēdit. 2° p̄mit/tit q̄dā necāria ad ppositū. 3° ex his q̄ dixerat ɔcludit intentū. scd̄a ibi. (Oportet aūt scire.) tertia ibi. (Si igr̄ ex notiorib⁹.) Dicit ḡ (q qdez cathegorica p̄uatina).i. demr̄atio ostsiua p̄uatiua (sit dignior ducēte ad impos/sibile manifestū ē) su. ex dicēdis. ¶ Nōndū āt quosdā exponere sic textū hūc vt h̄ intēdit phs pbare q demō/stratio affirmatiua ostsiua sit dignior ducente ad ipole vn̄ sic exponūt lr̄āz q qdē demr̄atio cathegorica.i. affir/matiua sit dignior p̄uatiua. q.d. q cū sit ita q demr̄atio cathegorica.i. affirmatiua sit dignior p̄uatiua ex h⁹ ma/nifestū est ad impole ducēte su. q sit dignior affirmati/ua. sz circa finē lectōis hoc idē dr̄. vn̄ videt̄ eē q̄daz inu/tilis receptio. ipse ēt textus sequēs magis ɔsonat expōni p̄me. ¶ Notādū ēt q lr̄a quā exponit Auer. cōmē. p̄ne ostdit q hec lr̄a. vz. cathegorica p̄uatiua dz exponi p ostēsiua p̄uatiua. nā vbi nos hēmus cathegorica p̄uati/ua. lr̄a quā exponit Auer. hz sill'us rect⁹ negatiuus. con/stat aūt q demr̄atio recta est demr̄atio ostsiua. ad ipos/sibile aūt nō est demr̄atio recta. sz curua 7 reflexa. nam semp in omni tali demr̄atōe ex opposito ɔcl'onis fit re/flexio ad ostdēdū oppositū alicuius p̄missaz. q si dicat̄ q nostra trāslatio hz cathegorica. 7 alia trāslatio hz af/firmatiua: dici dz q hoc fuit culpa trāslatoris. nā phus demr̄ationē demr̄atiuā aliq̄n appellat cathegoricaz si/ue affirmatiuā: aliq̄n ostsiuā. trāslator cū deberet trās/ferre ostsiua transtulit cathegorica. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtrū sit vera hec ɔ̄na q̄ ponit̄ circa finē lectōis. vl' sz quosdā posita ē nūc. vz. q si demr̄atio affirmatiua sit potior negatiua q sit potior ducēte ad ipossibile. ¶ Di/cēdū q hec ɔ̄na v̄a est dupl'r. p̄mo qdē qz oīs demr̄atio ad ipole aliquo mō est demr̄atio negatiua vel ipsaz pro/ponēdo vel ipsaz ex datis ab aduersario assumēdo. vt si vellē pbare q nullūz. b. est. a. demonstratione ducente ad impossibile vterer ppōne negatiua ipsam pponēdo. si vero vellē pbare p talē demōstrationem cōtrariā p/positionis assumpte. vz. omne. b. est a. vterer ppōne ne/gatiua data ab aduersario. vz. nullū. b. est. a. demonstra/tio ergo ad impossibile nunq̄ est imunis a negatione. si ergo demōstratio affirmatiua est potior negatiua 7 du/cens ad ipossibile nō est oīno imunis a negatōe: ɔ̄ns est q affirmatiua sit potior sic ducēte. 2° hoc idē pz ex dicē/dis. pbabit̄. n. in lectōe p̄senti q demōstratio ostensiua p̄uatiua sit potior ducēte ad ipossibile. si ergo ex dictis affirmatiua est potior negatiua: 7 ex dicendis negatiua est potior ducēte: ɔ̄ns est q affirmatiua sit potior ducē/te. qz quicquid est potius vel dignius digniori est digni⁹ minus digno. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Oportet aūt scire q̄ sit dr̄ntia ipsaꝝ. Sit igit̄ a. i nullo. b. in. c. aūt omni. b. nece est in nullo. c. eē. a. sic igit̄ acceptis demōstratiua priuati/ua erit demōstratio: q̄m. a. in. c. nō erit.

¶ Premittit q̄dā necāria ad ppositū. Circa qd̄ duo facit. qz p̄mo facit qd̄ dcm̄ est. 2° circa ea que dixerat mouet quādā cauillationē 7 soluit. ibi. (Nō. n. si cōtingit.) Cir/ca p̄mū q̄tuor facit fm q̄ q̄tuor necessaria ad ppositū p̄mittit. nā p̄mo declarat quō habeat fieri demonstra/tio ostsiua negatiua. 2° quō habeat fieri ducens ad im/possibile. 3° dat dr̄ntiā īter vtrāq̄ demr̄ationem. 4° ex differentia data ostdit demōstrationē ostsiuā pcedere ex p̄oribus 7 notiorib⁹. secūda ibi. (Quō vero ad impossi/bile.) tertia ibi. (Termini qdē igit̄.) quarta ibi. (Non aūt por) Dicit ḡ. (Oportet aūt scire q̄ sit dr̄ntia ipsaꝝ) .q.d. q p̄mo pposuit hanc veritatez q demr̄atio cathe/gorica.i. ostsiua p̄uatiua sit dignior ducēte ad impossibi/le: qd̄ vt appareat oz scire q̄ sit dr̄ntia ipsa īter p̄uatiuam ostsiuā 7 ducētē ad ipossibile. 7 p̄mo describit q̄liter ha/beat fieri ostsiua p̄uatiua dicēs (sit igitur. a. in nullo. b.) hec est maior. nulluz. b. est. a. (in. c. autem omni. b.) hec est minor. omne. c. est. b. (necesse est ergo in nullo. c. esse a.) hec est conclusio. nullum. c. est. a. 7 subdit q (sic qui/dē igr̄ acceptis) su. p̄missis (erit demōstratio p̄uatiua 7 demonstratiua) .i. ostensiua (q̄n. a. in. c. nō erit). q.d. q hoc mō ordinādo sill'm ɔcludit̄ p demōstrationē ostē/siuā negatiua. nullū. c. est. a. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Que vō ē p impole sic se hz si opus ē demō

strare φ.a.in.b.nõ sit accipiẽdũ ẽ affirmatiue
a.eẽ in.b.τ.b.in.c.q̃re accidit τ.a.in.c.eẽ.
hoc ãt sit notũ τ certũ φ impoſſe ẽ ipm esse.

¶ Oñdit q̃no bẽat fieri demr̃atio ad impoſſe.d.(Que vo od impoſſe sic se hȝ vt si opus est demr̃are)sc.p demon strationẽz ad impoſſe(φ.a.in.b.nõ sit accipiendũ in affir matiuã.a.in.b.eẽ)ista erit maior.oẽ.b.est.a.(τ.b.in.c.) ista ẽ minor.omne.b.ẽ.c.(q̃re accidit.a.in.c.eẽ.hoc aũt sit notũ τ certũ φ impoſſe est eẽ.)semp.n.demr̃atio ad impoſſe ↄcludit ↄclõnẽ manifeste falsã.ex ↄclõne mani feste falsa pbat̃ oppositũ p̄misse esse verũ.vtputa si ma gis ẽ notum φ albedo nõ sit nigredo q̃z φ nõ sit color cõgregatiuus si vellet pbare φ albedo nõ sit color con gregatiuus vel ecõuerso.i.φ color ↄgregatiuus nõ sit al bedo q̃reret ab aduersario vtrũ.b.sit.a.vel non.i.color ↄgregatiu⁹ sit albedo vel nõ.qð si ↄcederet hẽt itẽrũ. qð si negaret diceret da oppositum.accipiet ḡ opposita .vz.color cõgregatiu⁹ est albedo.accipiet ḡ alius termi nus.c.i.nigredo τ arguet sic.oẽ.b.est.a.i.oĩs color cõgre gatiuus ẽ albedo.omne.c.ẽ.b.i.oĩs nigredo ẽ color ↄgre gatiuus.ḡ omne.c.est.a.i.oĩs nigredo est albedo.hoc ãt est falsũ τ impoſſe.ḡ τ illud ex quo seq̃tur.vz.φ.b.sit.a. i.color ↄgregatiuus sit albedo.¶ Dubitaret forte ali qs.vtrũ semp sillõs ad impoſſe debeat hẽre ↄclõnez mani feste falsaz.¶ Dĩcẽ φ sic nõ cõcedẽti verũ oȝ illud verũ declarare p aliqd verius.pp̄ter qð p̄misse debẽt eẽ ve riores ↄclõne.sic si aliqs ↄcedat falsũ oȝ φ impugnet̃ ducẽdo ipȝ ad aliqd falsi⁹.τ q2 in demr̃atiõe ad impoſſi bile sp ex falsitate cõclusionis pbat̃ esse falsitas in aliq̃ p̄missaꝝ.oȝ semp in omni tali demr̃atiõe φ cõclusio fal sior sit q̃z p̄missa.ideo dr̃ in textu φ.a.eẽ in.c.i.φ cõclu sio sit notũ τ certũ eẽ impossibile.¶ Deĩde cũ dic.

¶ Termini q̃dẽ igit̃ silr̃ ordinant̃. Differt aũt quo q̃lis sit notior priuatiua ppositio. Utrũ igit̃ φ.a.b.nõ inest.aut φ.a.c.nõ iest. Cũ igi tur ẽ ↄclõ notior q̃m nõ ẽ.a.in.b.φ est ad im possibile fit demõstratio. Cuȝ aũt in sillogis mo sit demonstratiua est.

¶ Dat dĩntiam τ cõuenientiã inter vtrãq̃ demr̃atiõez.d. φ(termini q̃dẽ igit̃ silr̃ ordinãt̃)demr̃atio.n.ostẽsi ua τ ad impossibile i hoc conueniũt φ vtrobiq̃ termini ordinãt̃ similiter.i.ordinant̃ debite s̃m modũ τ figurã sillogisticã.τ subdit φ(differt in quo q̃lis sit notior pua tiua ppositio vtrũ igit̃ q̃.a.b.nõ inest).i.vtruȝ maior ne gat̃(aut nõ est.a.in.c.).i.conclusio.q.d.φ in hoc differt sillus oñsiuus a sillogismo ad ipossibile.q2 i vno accipi tur notior φ.a.nõ sit ĩ.b.i.p̄missa.in alio accipit̃ φ.a.nõ sit i.c.i.cõclusio.ideo ait(cũ igit̃ cõclusio notior est q̃m nõ est fit demõstratio q̃ est ad impossibile.cuȝ aũt in sil logismo)sup.fit notior.i.cũ sit notior p̄missa q̃ est(in sil logismo demr̃atiua).i.oñsiua(est).s.demr̃atio.¶ No tandũ ãt φ vt patere põt ex terminis p̄assignatis.vtpu ta si magis sit notũ q̃ nigredo nõ sit albedo q̃z φ color ↄgregatiuus nõ sit albedo.siquis vellet pbare φ color congregatiuus nõ sit albedo posset hoc pbare oñsiue τ ad impoſſe.sȝ pbãdo oñsiue acciperet p̄missaz notiorẽ in veritate.pbãdo ad impossibile cõcluderet cõclusionẽ notiorẽ in falsitate.Argueret̃.n.ostẽsiue sic.nulla.b.est .a.i.nulla nigredo ẽ albedo.omne.c.est.b.i.oĩs color cõ gregatiuus est nigredo.ergo nullum.c.est.a.i.nullus co lor cõgregatiuus est albedo.hec q̃dẽ pcedit ex notiori bus.q2 vt supponebat̃ notius est.b.nõ eẽ.a.i.nigredinẽ non esse albedinẽ q̃z.c.non eẽ.a.i.colorẽ ↄgregatiuũ nõ esse albedinẽ.demonstratio aũt ad impossibile ecõtra rio faceret.ex.c.n.nõ esse.a.i.ex cõclusione pbaret.b.nõ esse.i.p̄missam.quãtum ergo ad p̄missas pcedit demõ stratio ad impossibile ex minus notis.in demr̃atiõe eni ad impossibile est aliqua p̄missaꝝ minus nota in falsita te:τ opposita eius minus nota in veritate.cõclusio autẽ se hȝ ecõuerso.¶ Deinde cum dicit.

¶ Natura aũt prior est q̃ est φ.a.in.b.nõ sit q̃z .a.in.c.priora.n.cõclusione sunt ex q̃bus est cõclusio. Est aũt q̃.a.q̃dẽ in.c.nõ eẽ ↄclusio. a.aũt in.b.ex quibus est conclusio.

¶ Ex differẽtia data oñdit demr̃ationẽ.ostẽsiuã eẽ ex p̄o ribus τ notiorib⁹.nã si demr̃atio oñsiua accipit notiorẽ p̄missaz cõcludit notiorẽ ↄclusionẽ.oñsiua est ex notio ribus.nõ aũt illa q̃ est ad impossibile.τ ex hoc seq̃tur φ oñsiua teneat ordinẽ nãlẽ.ẽ.n.nãle φ p̄misse sint notio res ↄclusione.ad ĩpossibile aũt tenet ordinez q̃si ↄ natu rã.ideo aũt φ(nã aũt p̄or q̃dẽ est φ.a.in.b.nõ sit q̃z.a.ĩ c.) nõ eẽ.q.d.φ nãliter p̄missa oȝ eẽ notior cõclusiõe.τ hoc facit demr̃atio oñsiua φ.s.accipit.a.nõ eẽ in.b.i.p̄missã notiorẽ q̃z.a.nõ esse in.c.i.q̃z ↄclusionẽ.vñ subdit φ(p̄o ra aũt)τ notiora(sunt cõclusiõe ex q̃bus ẽ cõclusio)sic. oñsiua.τ subdit φ(est aũt q̃ est.a.q̃dẽ in.c.nõ eẽ conclu sio.a.aũt in.b.).s.nõ esse(ex q̃bus est ↄclusio).i.ex p̄mis sa.tunc q̃ est supplẽda ratio φ cũ oñsum sit supra φ de mõstratio oñsiua negatiua accipit.b.nõ esse.a.notius q̃z .c.nõ eẽ.a.pȝ φ talis demr̃atio notiores accipit p̄missas τ ẽ ex notioribus.¶ Deinde cũ dicit.

¶ Nõ enim si contingit remoueri aliquid hoc ↄclusio est.illa aũt sunt ex quibus.

¶ Remouet circa p̄tacta q̃zdã cauillatiõez. Circa qð duo facit.q2 p̄mo ponit cauillatiõez.2° eã remouet.ibi(Sȝ hoc q̃dẽ.)Posset.n.q̃s cauillare circa p̄tacta.d.φ cũ in demr̃atiõe ad ĩpossibile ex falsitate ↄclusiõis arguat̃ fal sitas alicui⁹ p̄missaꝝ.vel ex nõ eẽ ↄclusionez arguat̃ nõ eẽ p̄missaz φ talis demõstratio pcedit ex p̄oribus τ ex notiorib⁹.nã facto sillõ ĩ regressuȝ q̃m ex nõ eẽ ↄclusio nẽ cõtingit nõ eẽ p̄missaz i tali regressu diceret aduersa rius ipȝ nõ eẽ ↄclõnẽ se hȝ sic p̄missa τ ipsa itẽrẽptio p̄re misse se hȝ vt ↄclõ.τ q2 vt dcm̃ est in tali sillõ interẽptio ↄclõnis ẽ notior q̃z interẽptio p̄misse.iõ in ipso regressu p̄missa est notior.hãc ergo cauillationẽ remouẽs ait φ (nõ.n.si cõtingit aliqd remoueri).i.interimi vt hȝ alia trãslatio.(hoc)aũt q̃ interimit̃.s.(ẽ ↄclõ.illa aũt sunt) sup.p̄misse(ex q̃b⁹ est)sup.talis interẽptio.tũc ergo est supplẽda rõ φ cũ ex interẽptiõe cõclusionis interimat̃ p̄missa interẽptio cõclusiõis se hẽbit sicut p̄missa.in hoc ergo stat tota cauillatio φ q2 ex interẽptiõe cõclusionis arguat̃ interẽptio p̄misse.videt̃ ex hoc φ possumus di cere φ interẽptio p̄misse sit cõclusio.τ interẽptio cõclu sionis sit p̄missa.τ videt̃ ex hoc etiaȝ φ possumus vlte rius arguere φ demr̃atio ad impossibile accipiat notio res p̄missas.¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed hoc q̃dẽ ex quo sillogismus ẽ.qð vtiq̃ sic se hȝ:quare aut vt totũ ad partẽ:aut pars ad totũ se hȝ.sed q̃ sunt.a.c.τ.a.b.ppositio nes non sic se habent adinuicem.

¶ Remouet hãc cauillatiõez.d.(Sȝ hoc q̃dẽ)su.ẽ illud (ex quo ẽ sillõs qð vtiq̃ sic se hȝ:q̃m aut totũ ad p̄tẽ aut p̄s ad totũ.sȝ q̃ sunt.a.c.τ.a.b.ppões).i.ↄclõ τ p̄missa siue iterẽptio cõclusionis τ iterẽptio p̄misse(nõ aũt sic se hñt adiuicẽ)supplẽdũ est ḡ hȝ dcm̃ φ q2 in re gressu cũ ex interẽptiõe cõclusionis iterimit̃ p̄missa nõ

reseruat̄ forma sillogistica. ideo nō possumus dicere ex hoc q̄ demr̄atio ad impoſ͞e sit sill's ex notiorib⁹. ¶ Dubitaret forte aliqs quō illud ex quo ē sillogismus se hȝ sicut pars ad totū. aut sicut totū ad partē. ¶ Dōm q̄ illud ex quo ē sillogismus ꝓprie ē medius terminus. medius aūt terminus se hȝ ad extremitates vel sicut pars ad totum. vel sicut totū ad partē. naȝ in sc̄da figura medius terminus in vtraqȝ ꝓpōne sic se hȝ sicut totum ad partē. q2 in vtraqȝ p̄dicat̄. in tertia aūt in vtraqȝ ꝓpōne se hȝ sicut pars ad totū. q2 in vtraqȝ subijcit̄. in p̄ma vero medius terminus se hȝ in maiori sicut pars ad totuȝ q2 ibi subijcitur. in minori aūt sicut totuȝ ad partem q2 ibi p̄dicat̄. est ergo intētio p̄hi dicere q̄ illud ex quo est sill's. i. ex quo infert̄ aliqd sillogistice oȝ q̄ se habeat sicut totum ad partē. vel sicut pars ad totū. i. opȝ q̄ sit ordinatū debite ſm modum ꝛ figurā sillogisticā. hoc aūt modo nō se hñt. a. c. ꝛ. a. b. i. ꝯc'o ꝛ p̄missa in demonstratiōe ad impoſ͞e. cum. n. in tali demr̄atione ex interēptione. a. c. i. ꝯclusionis regredimur ad interimēduȝ. a. b. i. p̄missaȝ. in tali. n. regressu nō seruat̄ illa ꝓportio totius ad partē vel ecōuerso. i. nō reseruat̄ ibi debitus ordo sillogisticus. sic. n. regredi nō est sillogiçare. ꝛ q2 non reseruatur debitus ordo sillogisticus. nō possumus dicere q̄ in tali regressu ipsa cōclusio vel interemptio eius sic se habeat sicut p̄missa. ꝛ id qđ interimitur se habeat sicut ꝯclusio. nec possumus vlterius ex hoc dicere q̄ talis demōstratio ꝓpter hō regressum ꝓcedat ex p̄orib⁹ vel ex notioribus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si igit̄ ex notioribus sit ꝛ credibiliorib⁹ dignior est. sunt enim vtreqȝ ex non esse credibiles. sed hoc quidē ex priori. illa vero ex posteriori potior simpliciter vtique erit ea que est impossibilis demonstratio priuatiua.

¶ Postq̄ p̄hs declarauit quō habeat fieri demr̄atio ostēsiua priuatiua ꝛ quo modo habet fieri demōstratio ad impoſ͞e ꝛ dedit dr̄ntiam inter vtrāqȝ demr̄atiōem ꝛ ex dr̄ntia data oȝ ꝓcessuȝ in demr̄atiōe ostēsiua eē naturalē ꝛ esse ex p̄oribus ꝛ ex notioribus. In ista parte ex oībus his dictis infert ꝯclōnē intentā. vȝ. q̄ demr̄atio ostēsiua p̄uatiua sit potior. q2 ꝓcedit ex p̄oribus ꝛ notioribus q̄̄ ducēs ad impoſ͞e que ꝓcedit ex posteriorib⁹. iō ait. (Si igit̄ ex notioribus ꝛ credibilioribus dignior ē). s. demōstratio (sunt aūt vtreqȝ) demr̄atiōes (credibiles ex non esse). i. vtraqȝ demr̄atio tam ostēsiua p̄uatiua q̄̄ ducens ad impoſ͞e facit fidē p̄ nō esse: aliter tñ ꝛ aliter. ideo subdit q̄ (hec qdē). s. ostēsiua p̄uatiua (ex p̄ori). i. facit fidē ex nō eē p̄ori. i. ex p̄missa negatiua p̄ori (illa vero que ē ad impoſ͞e ex posteriori). i. facit fideȝ ꝛ est credibile ex nō eē posteriori. i. ex interēptiōe ꝯclōnis. ꝛ q2 sic ē (vtiqȝ p̄uatiua demōstratio). s. ostēsiua (erit simpl'r potior ea) i. q̄̄ illa q̄ est ad impoſ͞e. ¶ Dubitaret forte aliqs. q2 videt̄ q̄ vtraqȝ demōstratio tā ostēsiua negatiua q̄̄ ducēs ad impoſ͞e sit ex nō eē p̄ori. nā ostēsiua ē ex nō eē p̄ori. q2 ibi p̄missa negatiua ex q̄ infert̄ ꝯc'o negatiua ē notior. ꝛ ꝑ ꝯñs dignior ꝛ p̄or cognitiōe. q2 de tali p̄oritate hic loquimur. sic etiā ꝛ in demr̄atiōe ad impoſ͞e credibilitas ē ex nō eē p̄ori nō ex non eē posteriori vt dicit auctor in l'ra. nā credibilitas ī tali demr̄atiōe ē ex non eē ꝯclōnis. sed ꝯstat in tali demr̄atiōe nō esse ꝯclōnē est notius. ꝛ si ē notius est p̄us. ergo credibilitas ibi est ex nō eē p̄ori. ¶ Dicendū q̄ dupl'r ē prius q̄̄tū ad p̄ns spectat. vȝ. ſm veritatē ꝛ ſm ordinē sillogisticuȝ. ſm veritatē. n. si bona sit demr̄atio ad impoſ͞e semp ex p̄ori nō eē ꝓbat̄ non esse posterius. vt ex nō eē ꝯclōnis qđ debet eē magis totuȝ ꝛ prius cognitiōe ꝓbat̄ nō esse alicuius p̄missaȝ. qđ oȝ esse minus ꝛ posterius cognitiōe. sed lȝ demōstratio ad impoſ͞e ꝓcedat hoc mō ex priori nō esse. tñ ſm ordineȝ sillogisticū ꝓcedit ex posteriori. q2 ex nō esse ꝯclōnis q̄ ſm ordinē sillogisticū ē. posterior ꝓbat aliq̄̄ p̄missaȝ non esse q̄ ſm talē ordinē est prior. ꝛ in hoc differt a demonstratiōe ostēsiua. q2 p̄uertit ordinē sillogisticū. nec tenet ordinē nālem. natura. n. sillogismi hoc reqrit q̄ premisse sint notiores ꝯclōne nō ecōuerso. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. q2 videt̄ falsum q̄ vtreqȝ. vȝ. taȝ demonstratio priuatiua ostēsiua q̄̄ ducēs ad impossibile q̄libet sit credibilis ex nō esse. de negatiua. n. ostensiua veꝝ est. q2 nō esse qđ accipit̄ in p̄missis. i. ex negatōe alicuius p̄missaꝝ fit fides q̄ nō sit ꝯc'o. vel fides de ꝯclōne negatiua: immo aliqñ fit fides ex affirmatiua. naȝ sicut cum debet p̄ impoſ͞e ꝓbari negatiua vera cōcludit̄ affirmatiua falsa. ꝛ tunc ex nō eē fit fides. q2 oppositū ꝯclōnis est non esse. sed si debeat ꝓbari affirmatiua vera p̄ impoſ͞e opȝ q̄ ꝯcludat̄ negatiua falsa. tunc ergo nō fiet fides ex negatiōe. sed ex affirmatione. nam in sillogismo ad impoſ͞e semp̄ fit fides ex opposito ꝯclōnis. oppositum antē ꝯclōnis negatiue est affirmatio. fiet ergo tunc fides ex affirmatōe ꝛ ex esse. nō ex nō eē. ¶ Dōm q̄ sillogismus ad impossibile semp̄ facit fideȝ ex nō eē: quia semp̄ facit fidē interimēdo ꝯclōneȝ. iterimere aūt ꝯclōnem est ꝯclōnē nō esse. istud tñ nō eē aliquādo equpollet affirmationi. q2 si ꝯclusio sit negatiua faciet fidē ex nō eē ꝯclōnē qđ equipollebit affirmatiōi. quia nō eē negatiōeȝ est esse affirmationē. pȝ ergo quō demonstratio ad impoſ͞e semp̄ facit fidē ex nō esse. Uel possumus aliter soluere q̄ rō p̄hi q̄ ostēsiua sit potior ducente ad impoſ͞e nō fundat̄ sup̄ eē. sed fundat̄ sup̄ hoc q̄ ostensiua accipit p̄missas priores ꝛ notiores. ad impoſ͞e accipit ꝯclōnē notiorē. in tali. n. sillogismo semp̄ ꝯc'o debȝ esse notior in falsitate. ꝛ oppositū eius ex quo ꝓbatur oppositum alicuius ex p̄missis debet esse notius in veritate. hoc aūt debet esse cōmune in omni demr̄atione ad impossibile. ꝓpter qđ omnis demr̄atio ad impossibile habet quēdā defectū. quia ibi est ꝓcessus quodāmō cōtra naturā sillogismi demōstratiui. cuius natura est accipere p̄missas notiores. q̄ ergo p̄hus ait q̄ vtreqȝ demonstrationes tam ostēsiua p̄uatiua q̄̄ ducēs ad impossibile sunt credibiliores ꝛ faciūt fideȝ ex nō esse. pōt dici q̄ vt patuit nunq̄̄ demr̄atio ducēs ad impoſ͞e ē immunis a negatōe. ꝛ q2 nunq̄̄ ē immunis a negatōe dr̄ semp̄ facere fidē ex nō esse. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare ꝛ hac dignior p̄dicatiua. manifestū ē etiā q̄ ꝛ ea q̄ est impossibilis potior ē.

¶ Quia ꝓbatum est q̄ negatiua ostēsiua est potior ea que est ad impoſ͞e. iō ex hoc. vt dicebat̄. cōcludit q̄ affirmatiua sit potior. iō ait. (Quare p̄dicatiua). i. affirmatiua (hac). i. negatiua (dignior) sup̄. est. ꝛ q2 sic est (manifestū est q̄) p̄dicatiua cū sit dignior q̄̄ negatiua (q̄ ē ꝛ potior). i. dignior (ea). i. q̄̄ illa (q̄ ē ad impoſ͞e.) digni⁹. n. digniore vt supra dicebat̄ ē dignius minus digno.

Certior autē ꝛ prior ēst scientia quecunqȝ ipsius quia. ꝛ propter quid eadem est. sed non est ipsius extra eam que ēst propter quid.

¶ In toto aūt isto libro posterioꝝ tradit̄ ars quō ꝯtingat scire p̄ demōstrationē. vñ omnia q̄ dicunt̄ tam in p̄mo q̄̄ in secūdo ad hoc referēda sunt. ſm aūt hoc totus iste liber p̄mus diuidebat̄ in p̄tes duas. q2 in p̄ma agebat̄ de demōstratione ſȝ se. in secunda vero de demonstratione prout vna demonstratio comparatur ad aliam.

⁊ sicut duplr possumus loq̄ de demrātōe. sic dupliciter
possumus loq̄ de ipo scire. nā de ipso scire possumus lo-
qui simpliciter put accipit̄ simpliciter. vȝ. ꝙ scire ē cau
saȝ cognoscere. ⁊ quoniā illius est causa ⁊ ꝙ nō cōtingit
aliter se hr̄e. ⁊ sic loqui vel sic cōsiderare de scire ptinet
ad pmam portē huius libri pmi. vbi agit̄ de demrātiōe
fm se. Secundo mō possumus loq̄ de scire cōparatiue
. vȝ. put vnū scire comparat̄ ad aliud scire vel put vni-
uersaliter scire comparat̄ ad opinari ⁊ ad alios habitus
cognitionis. sic ergo possumus hāc partē ad p̄cedentez
cōtinuare. vȝ. ꝙ postq̄ phūs determinauit de scire sim-
pliciter ⁊ de demōstratione fm se. ⁊ etiaȝ determinauit
de demōstratione cōparatiue comparādo vnā demon-
strationē ad aliā. In parte ista determinat de scire com
paratiue comparādo vnū scire ad aliud scire ⁊ cōparan
do ad opinari ⁊ ad alios hītus cognitiuos. duo ergo fac̄.
q2 primo cōparat vnū scire ad aliud. 2° comparat scire
ad opinari ⁊ ad alios habitus cognitiuos. ibi. (Scibile
autem ⁊ sciētia differunt ab opinari.) Circa pmuȝ duo
facit. q2 pmo cōparat scire ad scire osīdens q̄ scientia sit
certior ⁊ q̄ minus certa. 2°. comparat ipm scire siue ipaȝ
scientiā ad suū subm ⁊ ad sua pncipia a q̄bus hȝ diuersi
tatē ⁊ vnitatē. ibi. (Una aūt sciētia est.) Circa pmū tria
facit fm ꝙ triplr osīdit vnā sciam eē alia certiorē. scda
ibi. (Et q̄ nō ē de subiecto.) tertia ibi. (Et q̄ est ex mino
ribus.) Dicit ergo ꝙ (sciētia aūt est certior ⁊ pōr q̄ ē ea-
dē ipsius q2. ⁊ ppter qd. sȝ nō ipsius q2. extra cā q̄ est pro
pter qd) . q. d. ꝙ scia illa q̄ simul vna ⁊ eadē extis ꝯside-
rat q2. ⁊ ppter qd. ē pōr ⁊ certior. sȝ nō ē potior ⁊ certior
illa q̄ est ipsius q2. extra ⁊ separatim a ppter qd. ¶ Du-
bitaret forte aliq̄s. quō sciētia aliqua sit ipsius q2. tm̄ ali
qua ipsius q2. ⁊ ppter qd. ¶ Dōm ꝙ scire q2. est triplici
ter. vl p cām remotā. vel p effectū remotū. vel p effcm̄
quēcūq3. Scire aūt ppter qd. est scire p cām ꝯuertibilē
⁊ adequatā. ille aūt q̄ nouit cām ꝯuertibilē ⁊ adequatā
sciēs ppter qd. de facili pōt scire ipm q2. ideo talis dicit̄
scire vtrūq3. sȝ sciēs p cām remotā sciens sic q2. nō de fa
cili scit ppter qd. i. cām pximā ⁊ adequatā. talis aūt dr̄
scire q2. separatim a ppter qd. sciēs etiā p effectum siue
pximū siue remotū nō statim scit propter qd. licȝ forte
admiret̄ vt sciat. nā ex ammirari ceperunt phi philoso-
phari. vt dicit̄ in pmo metaphysice. sic ergo facile ē ex-
ponere lrām phi. nā sciētia acq̄sita p cām adequataȝ di-
centē ppter qd. est multo certior ⁊ pōr q̄ acq̄sita p cām
remotā ⁊ p effectus: q̄ sunt demrātiōes q2. Alio mō pōt
exponi lrā phi ⁊ forte magis fm intētionem phi vt di-
catur scientia considerans simul propter quid. ⁊ quia.
scientia subalternans. scientia autem cōsiderans q2. ex-
tra separatim a ppter quid. dicatur scientia subalterna
ta. qō nō sic intelligēdū est ꝙ sciētia subalternās ꝯside-
ret oīa q2. de q̄b9 ꝯsiderat ppter qd. nā vt supra diceba
tur multotiēs aliq̄ sciētie ppter altitudinē scientes ipm
ppter qd. nesciunt ipȝ q2. nō de oibus q̄ de q̄bus sciunt
ppter qd. sciunt q2. sȝ ecōuerso de oibus de q̄bus sciunt
q2. sciunt ppter qd. de nullo. n. ꝯsiderat geometra q2. de
quo nesciat ppter qd nisi sit p se notū vel valde pximū
ei qō est p se notū. sciētia q̄ subalternās ⁊ si fm ꝙ huius
cōsiderat ppter qd. sepatū a q2. nunq̄ tn̄ considerat q2.
separatū a ppter qd. nā sciētia subalternās fm ꝙ huius
de nullo scit q2. de quo nesciat ppter qd. sȝ sciētia subal
ternata ꝯsiderat q2. separatū a ppter qd. vt pspectiuus
fm ꝙ huius de multis scit q2. de q̄bus nescit ppter qd.
sȝ supponit illa a geometra tanq̄ a supiori artifice. dixi-
mus aūt ꝙ sciētia subalternās fm ꝙ huius nihil suppo
nit de quo nesciat reddere cām tn̄ illud sit p se notum
vel ppinquū. nā geometra supponit ꝙ lȝ de puncto ad
punctuȝ rectā lineā ducere. pbat̄ tn̄ hoc in sexto physi-
coꝝ. vbi osīdit ꝙ inter q̄libet duo pūcta cadit linea me
dia. sȝ hoc nō accipit geometra vt subalternās. sȝ vt de-
pēdēs ab alia scia. sciētia q̄ vt subalternās ⁊ vt nō depē-
dens de nullo cōsiderat q2. de quo nō consideret ppter
qd. Uel possumus dicere ꝙ hoc ē valde ppinquū ei qō
est q̄si p se notū. ⁊ iō despicit geometra sup hoc demon-
stratonē adducere. Possumus ēt ⁊ tertio ridere ꝙ de
paucis vel de vno aliquo particulari nō est curandum.
quādo ergo dr̄ ꝙ illa sciētia est minus certa q̄ cōsiderat
q2. separatū a ppter qd. intelligēdū est qn̄ in plurib9 ⁊ in
multis ita se hȝ. sed q̄do in aliq̄ vna ppōne ita se hȝ nō
est multū curandū. Est q̄ intentio phi. ꝙ scientia subal-
ternās est certior eo ꝙ nō ꝯsiderat q2. separatū a ppter
qd. i. nō ꝯsiderat q2. qō nesciat resoluere in ppter qd. ⁊ ī
cāȝ. scia aūt subalternata ē minus certa. q2 ꝯsiderat q2.
separatū a ppter qd. i. cōsiderat q2. qō fm ꝙ huius ne-
scit resoluere in ppter qd. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Et que non est ex subiecto illa que ē de sub-
iecto. vt arithmetrica armonica.**

¶ Ponit secundam comparationē vel dat secundū docu
mentū ad cognoscēdum scientiā certiorē dicens. (Et q̄
nō est de subiecto) sn. sensibili. i. sciētia que ē magis ab-
stracta ⁊ minus mālis est sn. pōr ⁊ certior (illa) . i. q̄ il-
la (que est de subiecto) . s. sensibili. ⁊ q̄ illa que ē minus
abstracta que est magis de subiecto sensibili (vt arisme
trica) que ē de numero simpliciter est certior. q2 ē ma-
gis abstracta q̄ (armonica) . i. q̄ musica que est de nu-
mero contracto ad aliquid sensibile ⁊ relato ad sonum.
¶ Dubitaret forte aliq̄s. q2 videt̄ istud documentum
esse idē cuȝ pmo. nā arismetrica ⁊ armonica sic se habēt
ꝙ vna est subalternās. alia subalternata. vna dicit pro-
pter quid. ⁊ alia q2. ¶ Dōm ꝙ hoc 2m documētum est
aliud a pmo. pmū. n. documētū innitit̄ huic veritati ꝙ
causa est certior effectu. nam effectus nō est notus sim-
pliciter nisi p causam. ⁊ propter qō vnūqōq3 ⁊ illud ma-
gis. erit ergo causa simpliciter notior ⁊ certior effectu. ⁊
q2 sciētia dicēs ppter qd ꝯsiderat cām. dicēs q2. conside
rat effectū. ꝯn̄s ē ꝙ scia ppter qd. certior sit scia q2. Hoc
aūt 2m documētuȝ innitit̄ huic veritati ꝙ forma p se lo
quēdo ē notior q̄ materia. nam materia non cognoscit̄
nisi p analogiā ad formā. ⁊ q2 sciētia magis abstracta ē
sciētia magis formalis. minus abstracta est magis ma-
terialis. ꝯn̄s est ꝙ scia que ē minus de subiecto sensibi-
li tanquā magis abstracta ⁊ formalior sit certior q̄ scia
magis de subiecto sensibili q̄ est mālior. differunt ergo
hec duo documēta formalr. pñt tn̄ eē in eodē subiecto.
vt illa eadē scia q̄ est de subiecto magis sensibili ⁊ ē ma
gis mālis pōt ꝯsiderare q2. ⁊ esse subalternata. ⁊ illa q̄ ē
de minus subiecto sensibili. ⁊ q̄ est magis formalis pōt
considerare ppter qd. ⁊ esse subalternans. ⁊ pōt ꝯtinge-
re ꝙ hoc scdm documētū non concurrat cū pmo. nā cū
tres sint modi essentiales phie physicus mathematicus
⁊ diuinus. mathematica q̄ est de subiecto magis abstra
cto. vtputa geometria que est certior q̄ nālis scientia q̄
est de subo magis sensibili. nec tn̄ ppter hoc naturalis
phia subalternat̄ geometrie. ista ergo duo documenta
non sunt vnū ⁊ idē. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Et que est ex minoribus ea que est ex appo
sitōe vt geometria ⁊ arithmetrica. Dico aūt
ex additione vt vnitas. substantia est sine po
sitione. Punctus aūt substantia posita. hoc
autem est ex appositione.**

¶ Dat tertiū documentū dicēs. (Et) sciētia (q̄ est ex mi-

noribus) est sup. certior (ea q̄ est ex appositiōe vt geometria). i. q̃z geometria (arismetrica) sui. est certior. et exponit se qd appellat ex minoribus. d. (dico aūt) ex minoribus q̄ nō est (ex appositiōe) vel vt h̄nt aliq textus (dico aūt ex additiōe). i. expono quid appello ex additiōe (vt vnitas est suba sine positiōe. pūctus aūt est suba posita. hoc aūt ē ex appositiōe). vz. ꝯsiderare de re magis ꝯtracta. punctus ergo q dicit positiōez in ꝯtinuo se h̄z p additionē ad vnitatē q̄ est sine tali pōne. geometria ergo q̄ ē de puncto ē ex appōne et ex additiōe qr aliqd addit punctus supra vnitatē. arismetrica q̄ est de vnitate ē ex minorib⁹. qr est de vnitate q̄ nō h̄z talē positiōez. iō arismetrica est certior q̃z geometria. ¶ Dubitaret forte aliqs. qr videt̄ hoc documētū esse idē cū scdo. nā illa scīa que est ex additiōe est mālior. illa q̄ est ex minoribus formalior et abstractior. et in hoc ꝯsistebat v̄tus scdi documēti. ¶ Dōm q̄ hoc documētū tertiū non est oīno idē cū secundo. h̄z tñ magnā ꝯformitatē cū illo. nā verūq̄ documentū in hoc cōsistit q̄ scīa que ē de magis formali est certior q̃z q̄ est de magis māli. Sz magis formale et magis māle possum ꝯsiderari dupl̄r. vel p cōparatōem ad māmꝫ sensibilē de qua considerat naturalis. vel ad materiam intelligibilē siue imaginabilē de qua cōsiderat mathematicus. Scdm ergo documētum ab hoc tertio differt. qr illud qd cōcernit māmꝫ sensibilē vt illa sciētia dicatur certior que abstrahit a materia sensibili. illa minus certa q̄ ē de subo magis sensibili. sed hoc documentum tertiū vt cōmuniter ponit̄ sumit̄ p comparationē ad materiā intelligibilē siue imaginabilē. dicemus enī q̄ in ꝯsiderādo materiā intelligibilē siue imaginabilez sunt gradus. nulla. n. scientia mathematica oīno abstrahit a materia itelligibili siue imaginabili. ꝓpter qd nō posset arismetricus ꝯsiderare de substantijs separatis. nec spectaret ad ipm ꝯsiderare de eaꝝ numero. attamē inter ipa mathematica quedam sunt magis materialia q̄dā minus. vt pūctus est materialior vnitate. nam punctus dicit quādā situationē inter partes. vel dicit quādam situationē relatā ad aliqd h̄ns partes. et qr positio sumit̄ respectu partiū: punctus q in suo itellectu talem situatōez includit et talē relatōez ad partes d̄r esse suba posita vel positōez h̄ns. vnitas aūt caret tali positione. nō q̄ repiat̄ vnitas q̄ est p̄ncipiū numeri sine ꝯtinuo. sz qr intellectus vnitatis p̄cedit oēm intellectū cōtinui et oēm intellectū partiū. et ideo vnū d̄r q̄ vnū semp ē indiuisibile. nec est hoc p̄ter rationem q̄ aliqd nō habeat esse nisi in aliqbus. et tñ sit itellectus eius p̄ter oēm itellectū taliū. vt genus nō h̄z esse nisi in spēbus. et tñ itellectus generis p̄cedit omnē intellectū spērū: sicut intellectus vnitatis p̄cedit omnē itellectū partiū: licz vnū qd est p̄ncipiū numeri nō habeat esse nisi in cōtinuo et i habēte partes. vnū ergo qd est p̄ncipium numeri licet nō sit oīno qd abstractū a materia intelligibili vel a materia imaginabili a qua materia sunt abstracte substantie separate. qr sunt oīno entia p̄ter materiā itelligibilē. vt declarari h̄z i octauo metaphysice. attamē h̄o materiā intelligibilē vel imaginabilē magis circūcernit pūctus et cōtinuū q̃z vnitas: eo q̄ situatio et positio est de intellectu pūcti et ꝯtinui. q̄ nō est de intellectu vnitatis. ꝓpter qd patere pōt q̄uo differt hoc documētuz tertiū a scdo. et qualr̄ veritatē habeat istud tertiū documētuz. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliquis q̄uo vnitas sit substātia sine positiōe. ¶ Dōm q̄ vno modo pōt saluari vt sit locutio s̄m modū platonicū q nō distinxit inter vnuz qd est p̄ncipiū numeri et qd cōuertit̄ cō ente. et qr vnuz qd conuertit̄ cū ente est idē essentialiter cū ente. et dicit subaz cuiuslibz rei. ph̄us qui nō curat de exēplis aliquādo in suis exēplis loquitur s̄m modum alioꝝ phoꝝ. et ideo dixit q̄ vnitas erat suba. qd aūt postea addidit q̄ erat sine positiōe. hoc addit qr s̄m v̄itatē intellectus vnius loquēdo etiam de vno qd est p̄ncipiū numeri nō includit intellectū situatōis nec positōis sicut intellectus pūcti. Uel possumus dicere q̄ vnitas ē substātia nō cuiuscūq̄. sz substātia numeri. qr ex vnitatibus substantialiter componit̄ numerus. Substātia. n. vno modo dicit eētiaz cuiuslibz rei. vt p̄z ex quinto metaphysice. et qr numerus ex vnitatibus eēntialiter componit̄: erit vnitas substātia numeroꝝ. Isto etiā modo s̄z platonicos punctus est substantia cōtinuoꝝ. qr punctus motus s̄m platonē facit lineam. linea supficiem. supficies corpus. s̄m hoc ergo cōtinuuz erit eēntialiter ex punctis: et pūctus erit substātia cōtinuoꝝ sicut vnitas numeroꝝ. ergo taz punctus q̃z vnitas est q̄dā substātia. sz pūctus est substātia positionē h̄ns: qr in suo intellectu icludit situationē vel positionē. vnitas aūt ē substātia nō h̄ns in suo intellectu situationē nec positionē. Possumus autez et 3° respōdere vt illud dicat̄ suba alicuius sine quo aliqd nō remanet. vel illud dicat̄ suba alicuius qd igredit̄ substātialiter eius diffinitionē. et hoc modo pūctus est substātia cōtinui. qr sine pūcto vel in actu vel in potētia nō h̄z esse cōtinuū. sicut enī pūctus ē substātia linee. qr ingredit̄ substantialē diffinitionē eius. q̄ aūt istis modis vnitas sit suba numeroꝝ. qr sine vnitate nō h̄z esse nūerus. et qr vnitas igreditur subalē. i. eēntialē diffinitionē numeri: nulli est dubium. ꝓpter qd p̄z q̄uo taz punctus q̃z vnitas dicat̄ substātia q̄uo aūt punctus sit positionē habens: vnitas vero sit non habens declaratum est p iam dicta. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Una autē scientia est que est vnius generis quecūq̄ ex primis componitur: et partes aut passiones horum sunt per se.

¶ Comparat ipsam sciētiā ad suū subm et ad sua principia a quib⁹ h̄z vnitatē et diuersitatē. duo ergo facit auctor. qr p̄mo ostēdit ex q̄b⁹ subis h̄nt esse scie et p q̄ p̄ncipia. 2° ostēdit ex q̄bus subis et p que pricipia nō h̄nt eē sciētie. ibi. (Sz eius qd est a fortuna.) Circa p̄mū duo facit s̄z q̄ duo sortiunt̄ ex subiectis et ex pricipijs vnitatē. s. et diuersitatē. p̄mo ergo ostēdit q̄uo sciētia ex subo et p̄ncipijs sortit̄ vnitatē. 2° q̄uo diuersitatē. ibi. (Altera aūt.) Dicit ergo q̄ (scīa aūt ē vna q̄ ē vnius generis). s. subiecti (q̄cūq̄ ꝯponit̄ ex p̄mis). i. ex eisdē p̄mis p̄ncipijs (ptes aūt et passiōes hoꝝ). i. taz subi q̃z ptiū (sunt p se). q. d. q̄ scīa isto mō h̄z vnitatē ex subiecto et ex p̄ncipijs. qd. s. a scīe d̄z h̄re q̄tuor. p̄mo q̄ subm suū sit vnius generis. et quātuz ad hoc ait q̄ scīa ē vna que est vnius generis. secundo q̄ circa illud genus subiecti negociet̄ s̄m eadē principia p̄ma. 3° regrit̄ ad vnitatē scie q̄ circa idem genus subiecti sic negociet̄ p eadē p̄ncipia prima q̄ ꝯsideret p se ptes illius subiecti. 4°. et vltimo q̄ cōsideret hoꝝ. s. taz subiecti q̃z ptiū p se passiones. cū ergo in l̄ra dicit̄ (ptes aūt et passiones hoꝝ sunt per se) illud p se d̄z referri ad partes et ad passiōes. ¶ Dubitaret forte aliqs qd sit eē sciētiā vnius generis subiecti. ¶ Dōm q̄ esse sciaz vnius generis subiecti est esse vnius generis subijcibilis p quod solū excluditur equocatio. nā genus subijcibile ē in plus q̃z genus p̄dicabile. nam analogia entis impedit genus p̄dicabile. ens. n. qd ē analogū ad. x. p̄dicamenta non ē genus ad illa. talis tñ analogia nō impedit genus subijcibile. est enim de toto ente vna scīa vt metaphysica que est entis in eo q̄ ens vt declarari h̄z in quarto. ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis. cū posite sint q̄tuor cōditiones ad vnitatē scie videlicet vnitas generis

subiicibilis.identitas primoꝝ pricipioꝝ. ꝙ habeat ꝑ se partes.⁊ ꝑ se passiões.quid ꝑ q̃libet cōditiōez excludit᷑.
¶ Dōm ꝙ ex eo ꝙ scientia dꝫ esse vnius generis subiecti vt pꝫ ꝑ iā dicta excludit᷑ equiuocū.de equiuoco autē fm ꝙ equiuocū nō est vna scientia. Ex scd̃a aūt ꝯditōe excluditur diuersitas ꝯsideratōis.nā de eodē subiecto possunt ꝯsiderari diuerse sciētie diuersimode. illud eni idē corpus qd̓ ꝯsiderat naturalis cōsiderat ⁊ mathematicus.sed naturalis ꝯsiderat hꝫ corpus fm ꝙ est quale. fm ꝙ ē actiuū. fm ꝙ est passiuū.fm ꝙ transmutat. vel fm ꝙ transmutatur.ideo ꝑncipia q̃ assumet phūs naturalis vt cōiter ponit᷑ ex motu sumūtur. dr̃ etiaꝫ ꝙ naturalis cōsiderans sic de corpore nō abstrahet a materia sensibili.qꝛ corpus ē sensibile ꝑ qualitatem loquēdo de sensibus exterioribus sicut ē imaginabile per q̃titatē. mathematicus v̓o cōsiderabit de illo eodeꝫ corpore nō vt quale nec actiuū nec passiuū.sꝫ vt ē quātū.ideo ꝑncipia sua assumet ex q̃titate.Et si dicat᷑ ꝙ de q̃titate ꝯsiderat naturalis. Dici dꝫ ꝙ de q̃titate cōsiderat naturalis vt ē qualitati ꝯiūcta.mathematicus v̓o vt est a qualitate abstracta.q̃uis ergo de eodē cōsideret naturalis ⁊ mathematicus.tamē qꝛ nō eodē modo ꝯsiderāt.ideo hec scientia ⁊ illa nō vtunt᷑ eisdē ꝑncipijs primis.sed naturalis vt dicebat᷑ magis innititur ꝑncipijs sumptis ex motu.mathematicus ex q̃to.ex quo apparet ꝙ hic prima ꝑncipia nō intelligunt᷑ extra genus cuiusmodi sunt cōia.sicut de quolibet affirmatio.sꝫ itelligūt᷑ prima pricipia q̃ sunt ꝓpria fm ꝓprias ꝯsideratōez sciētie. vti q̃ eisdē primis ꝑncipijs hoc est negociari fm eādē cōsideratōez.Ex tertia aūt cōditione ꝙ partes debēt esse ꝑ se ostēditur ꝙ nō est simpliciter eadeꝫ sciētia subalternata cū subalternante.nō.n.dicere possumus ꝙ linea simpliciter de q̃ est geometria sit ꝑ se totū ad lineā visualē de q̃ est ꝑspectiua.forte ꝑ se diuidit᷑ linea in lineā rectā ⁊ curuā:nō aūt per se diuiditur in visualē ⁊ nō visualeꝫ. ita ꝙ visuale ⁊ nō visuale non sunt ꝑ se partes linee. Ex quarta aūt ꝯditiōe ex eo qd̓ additur ꝙ debēt esse per se passiōes excludit᷑ ab vnitate sciētie ꝯsideratio ꝑ accn̄s. nō.n.spectat ad vnā ⁊ eādeꝫ sciam ꝯsiderare nisi ea q̃ sunt ꝑ se.verūtn̄ qꝛ ea q̃ ꝑ accn̄s sunt vni sciētie possunt esse ꝑ se alijs sicut ea que sunt ꝑ accn̄s vni sensui possunt esse ꝑ se alij.sicut sapor qui ꝑ accn̄s cōparat᷑ ad visum ꝑ se comparatur ad gustum licet vna ⁊ eadem sciētia que ꝯsiderat aliqd̓ subꝫ per se nō possit ꝯsiderare ea q̃ respiciūt illud subiectū per accn̄s: nō est incōueniēs illa per accn̄s posse eē ꝑ se de ꝯsideratōe alterius sciētie. vt multa sunt per accn̄s corpori mathematico.de q̄bus nō pōt se intromittere geometra.q̃ sūt ꝑ se corpori nāli de q̄bꝰ pōt se intromittere phycus. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs cū assignate sint q̃ttuor cōditiōes ad hoc ꝙ sit scia vna q̃ illaꝝ cōditionū sit formalior ⁊ potior. ¶ Dicendū ꝙ scd̃a qua dr̃ ꝙ debent esse eadē ꝓma ꝑncipia. vel ꝙ dꝫ esse eadē ꝯsideratio ē formalior ⁊ potior. Naꝫ tota rō quare sciētia est vna ē.qꝛ cōsiderat de oībus fꝫ ꝯsiderationē vnā.vel qd̓ idē est.qꝛ ꝯsiderat de oībꝰ fm eadē ꝑncipia prima sumpta fm ꝓpriā cōsideratōez. cū enī hec ꝯditio hꝫ esse in aliqua sciētia vna oꝫ ꝙ ibi sint oēs alie tres cōditiones.nā fm vnā ⁊ eādē cōsiderationē nō possunt cōsiderari que nō sūt eiusdē generis subiicibilis.talia.n.nō possunt reduci in eadē principia prima ꝓpria. Rursus que nō sunt ꝑ se partes eiusdeꝫ subiecti nō sunt ꝑ se passiones subiecti vel partiū subiecti cadere sub eadē cōsideratōe ē impoīe.⁊ talia cōtineri sub eisdē primis pricipijs loquēdo de principijs primis proprijs.Et vt melius pateat in tēxto phi dici dꝫ ꝙ secunda cōditio ē fm ꝙ formalr̃ est sciētia vna.imaginabimur enim ꝙ qcqd ꝯsiderat geometra ꝯsiderat in eo ꝙ q̃tuꝫ vel in eo ꝙ est pricipiū q̃titatis.⁊ fm hāc cōsideratōez accipiet q̃daꝫ pricipia ꝓma q̃ erunt ꝓpria geometre sub q̄bꝰ militabūt oīa de q̄bus ꝯsiderat geometra. ⁊ ex hoc erit vnitas in tota scia geometrie.accipiet.n. geometra tanq̃ pricipia ꝓpria diffinitioneꝫ puncti linee superficiei ⁊ anguli ⁊ figure ⁊ ceteroꝝ taliū ex quoꝝ cōditiōe ⁊ ex q̄bus pricipijs dependēt omnia q̃ sunt in geometria. ex hoc ergo siue ex hac conditiōe secunda habꝫ formalr̃ ⁊ principalr̃ vnitatē sciētia.Alie aūt tres cōditiōes nobis insinuat ad que pōt se extēdere sciētie vnitas.Sic ergo exponemus textū phi ꝙ si sciētia ꝓcedat fm cōsiderationē.vel qd̓ idē est si ꝓcedat fm eadē pricipia ⁊ prima in quo ꝯsistit scd̃a cōditio:tantā ex hoc sortiet᷑ idētitatē ꝙ vna ⁊ eadē sciētia extn̄s ꝯsiderare poterit de oībꝰ his q̃ sunt eiusdē generis subiicibilis:q̃ fuit conditio prima. nō.n.erit alia sciētia de ente mobili fꝫ ꝙ ens: ⁊ de ente imobili.sꝫ postq̃ ē ibi ꝯsideratio vna.qꝛ qcquid cōsiderat:ꝯsiderat in eo ꝙ ens de toto ente tanq̃ de vno genere scibili poterit eē scia vna. Rursus si scia ꝓcedat fm eādē ꝯsiderationē nō solū poterit eē vna ⁊ eadē de toto subiecto:sꝫ ēt de oībus ꝑ se partibus subiecti tam subiectiuis q̃ eēntialibus vt si ysocheles vel ysopleuros vel qd̓ idē est triangulus hn̄s duo equalia latera ⁊ hn̄s oīa equalia nō sunt ꝑ se partes subiectiue trianguli. qꝛ sunt ꝑ se spēs eius: erūt de ꝯsideratōe vnius ⁊ eiusdē sciētie. Illa ergo vna ⁊ eadē sciētia q̃ considerat de toto genere subiicibili:q̃ fuit ꝯditio prima:illa eadē vna extn̄s ꝯsiderabit de oībus ꝑ se partibus illius subiecti:q̃ fuit conditio tertia. qd̓ totū ideo ꝯtingit ꝙ de omnibus talibꝰ ꝯsiderat fꝫ eadē pricipia ꝓpria prima. vel qd̓ idē ē de oībꝰ talibus ꝯsiderat fm cōsideratione vnā.si.n. corpus mobile ad formā ⁊ mobile ad situ sunt ꝑ se partes corporis mobilis nō erit alia scia q̃ ꝯsiderat de toto corpore mobili ⁊ de talibꝰ ꝑ se ptibus. ⁊ qd̓ dcm̄ ē de partibus subiectiuis intelligēdū est de partibꝰ eēntialibꝰ vt si materia ⁊ forma sunt ꝑ se partes eēntiales corporis mobilis nō erit alia sciētia ꝯsiderās de corpore mobili: ⁊ cōsiderās de materia ⁊ forma q̃ sunt ꝑ se partes eēntiales eius. Et qd̓ dcm̄ ē de ꝑ se partibꝰ in quo ꝯsistebat cōditio tertia: intelligēdū est de ꝑ se passiōibus: in quo cōsistit quarta cōditio. vna.n.⁊ eadē sciētia q̃ cōsiderat de eodeꝫ ⁊ de ꝑ se partibꝰ subiecti ꝯsiderare poterit de oībus ꝑ se passionibus tam subiecti q̃ partiū. q̃re aūt cū tāta diuersitate q̃ta est in oībus his q̃ sunt in omni genere subiicibili ⁊ que est i oībus partibus eius ⁊ i oībus ꝑ se passionibus pōt stare vnitas scie totū sumit᷑ ex scd̃a conditiōe. qꝛ de oībus cōsiderat fm eandē cōsideratione ⁊ fm eadē propria pricipia prima.scia ergo tātā sortit᷑ vnitatē ex ꝓprijs pricipijs primis:ex q̄bus cōsurgit vnitas cōsideratiōis: ꝙ fm talia pricipia vna extn̄s cōsiderare poterit de toto genere subiicibili de oībus ꝑ se partibus eius. ⁊ de oībꝰ ꝑ se passionibus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Altera aūt scia est ab altera quorūcūq̃ principia neq̃ ex eisdē neq̃ ex alterutris sunt.**

¶ Ondit quō scia habeat ex suis pricipijs diuersitatem. Circa qd̓ duo facit.qꝛ primo facit qd̓ dcm̄ est.2° qd̓ dixerat ꝓbat ꝑ signū.ibi. (Huius aūt est signuꝫ.) Dicit ḡ ꝙ (altera aūt scia est ab altera quorūcūq̃ pricipia nec ex eisdē nec ex alterutris sūt).q.d. ꝙ tūc ē scia altera q̄n sic habꝫ altera pricipia ꝙ hꝫ pricipia altera nec sunt ex eisdē principijs nec sūt altera ex alteris .i.nec sunt ex se inuicē. ¶ Dubitaret forte aliqs.qꝛ cum vnitas scie sit ex vnitate subiecti erit ergo alteritas ex alteritate. nō hn̄ ergo fecit phus volēs determinare de alteritate scie ꝙ

nihil tetigit de subiecto. sꝫ soluꝫ de ꝓncipijs. ¶ Dōm ꝙ sm quosdā vnitas sciētie est ex vnitate generis subijcibilis. ideo volēs phūs determinare de vnitate scientie sit ꝙ scientia ē vna que est vnius generis. s. subijcibilis, sꝫ vt dicūt alteritas sciētie est ex alteritate ꝓncipioꝝ. iō volēs determinare de alteritate sit ꝙ sciētie sunt altere quaꝝ ꝓncipia sunt altera. sꝫ hoc nō est rationabile dicerū. semper. n. res ex eisdē generaꝛ ⁊ corrumpiꝛ ex eisdē. s. opposito modo factis vt declarari hꝫ in scḋo ethicorū. quare si vnitas sciētie causatur ex vnitate subiecti. ⁊ alteritas ex alteritate subiecti. nō est enim rationabile ꝙ ex vnitate vnius causetur vnitas. ⁊ ex alteritate alterius alteritas. Propter quod dicere possumus ꝙ Aueroys ac si respōderet huic qōni supplet hāc lr̄aꝫ dicens ꝙ sciētie sunt diuerse quaꝝ ꝓncipia ꝑma sunt diuersa ⁊ subiecta ipsoꝝ diuersa. Uel possumus aliter rn̄dere ad qōnē ꝙ sciētia est vna q̄ ꝯsiderat de vno genere subijcibili sm vnā ꝯsiderationē vel sm eadē ꝓncipia ꝑma propria. ꝯsiderare aūt de eodeꝫ genere subijcibili hoc ē materiale in vnitate sciētie. sed cōsiderare sm eandē considerationē ⁊ sm eadē ꝓpria ꝓncipia ꝑma hoc ē formale. vt ergo phs ostēderet hoc esse formale: illud aūt materiale. ⁊ hoc eē potius ⁊ ꝓncipalius illo totā vim alteritatis sciētie enbuit alteritati ꝓncipioꝝ. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs quō sciētie sunt altere quādo sic se hn̄t altera ꝓncipia ꝙ nec sunt ex eisdē nec ex alteris. ¶ Dicendū ꝙ hꝫ ꝓncipia accipiēda sunt ꝑma nō qualitercūqꝫ. sꝫ ꝑma in sciētia. pōt ergo vna sciētia hr̄e altera ꝓncipia si illa altera sint ex eisdē vel si illa altera sint ex alteris. i. ex se inuicē. Metaphysica. n. ꝯsiderat de ente ⁊ de suba nec sunt oīno eadē ꝓncipia sūpta ex ente ⁊ ex suba, ut in qꝛ ꝓncipia sumpta ex suba sm ꝯsiderationēꝫ metaphysicā reducunꝛ in ꝓncipia sumpta ex ente. vel qḋ idē est qꝛ apud metaphẏsicū ꝯsideratio sube reduciꝛ in cōsideratōēꝫ entis. qꝛ nō cōsiderat de suba nisi vt in ea saluaꝛ ꝯsideratio entis: sic ꝯsiderare de substātia ⁊ de ente nō facit alteritatē simplr̄ in ꝯsideratōe. qꝛ altera consideratio est eo altera. sic etiā eadē metaphysica q̄ considerat de ente ꝯsiderat de oībus ꝑdicamētis q̄ sunt ꝑ se partes entis. lꝫ ergo sit alia ꝯsideratio vnius ꝑdicamenti a ꝯsideratiōe alterius. he tn̄ cōsideratiōes due altere nō faciūt alteritatē in metaphysica. qꝛ iste due ꝯsiderationes altere sunt ex eisdē. nā non ꝯsiderat metaphysicus de ꝑdicamētis q̄ sunt altera adinuicē nisi sm considerationē vnā ⁊ eandē vt sm cōsiderationeꝫ entis. ⁊ vt talia pateāt ꝑ exēpliū dicemus ꝙ ꝓncipia substātie sensibilis sunt substātia vt sunt materia ⁊ forma. ꝓncipia accidētis nō sunt substātia. sꝫ sunt accn̄tia. ꝓncipia aūt totius entis causati nō sunt accidentia nec materia ⁊ forma. sed actus ⁊ potētia. totū. n. ens causatuꝫ tanq̄ in sua principia essentialia reduciꝛ in actū ⁊ potētiā. eadem q̄ metaphysica cōsiderat de accn̄te ⁊ de eius ꝓncipijs. de substātia sensibili ⁊ de eius ꝓncipijs. de ente ⁊ de eiꝰ ꝓncipijs. ⁊ tn̄ principia substātie ⁊ ꝓncipia accn̄tis non sunt eadē. attamē sm ꝯsiderationē metaphysicā hꝯ ꝓncipia sunt ex eisdē ⁊ ꝓpter eadē. s. ꝓpter ꝓncipia entis. hn̄ enī vider metaphysicus ⁊ ad eū spectat considerare ꝙ principia substātie sunt alia a ꝓncipijs accidentis. sed ipe nō cōsiderat de substantis ⁊ de accn̄te ⁊ de eoꝝ principijs nec de diuersitate ipsoꝝ nisi ex hoc ꝑfectius cognoscat naturā entis. sic ēt vt dicebaꝛ ꝓncipia substātie sensibilis nō sunt eadē cū pricipijs totius entis. sunt tn̄ ex alterutris qꝛ ꝓncipia substātie reducit metaphysicus in ꝓncipia entis vt materiā ⁊ formā in actū ⁊ potētiā. ⁊ quod dcm̄ est de substātia respectu entis intelligēdum est de accidente. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Huius aūt signū est cum in indemonstrabilia veniant. oporteret. n. ipsa in eodem genere esse his q̄ demonstrantur.

¶ Quod dixerat manifestat per signum. Circa qḋ tria facit. qꝛ primo adducit signū. 2° illud signū ꝓbat ꝑ aliud signum. 3° qḋ dixerat ꝙ ex alteritate principioꝝ habet esse alteritas in sciētia. ne ex hoc aliqs crederet ꝙ nullo modo ꝑ altera principia nec ꝑ altera media posset ꝯcludi vna ⁊ eadem cōclusio osn̄dit quō hoc fieri possit. scḋo ibi. (Signū aūt.) tertio ibi. (Plures aūt.) Dicit ergo. (Huius aūt signum est) ꝙ ex alteritate principioꝝ habeat eē alteritas sciētie (cū veniāt in indemōstrabilia) .i. ad indemōstrabilia (opꝫ ipa) indemōstrabilia (esse in eodē genere) .i. pertinere ad idem genus subijcibile (cū his q̄ demōstranꝛ). q. d. ꝙ ea q̄ demōstrāꝛ ⁊ q̄ sunt demōstratiōis cōclusio pertinēt ad idē genus subijcibile cū ipis indemōstrabilibꝰ ꝑ que demōstranꝛ. vt puta si ꝓbeꝛ hec passio. vꝫ. posse collocare triāgulū eq̄lateꝝ de hoc subiecto vt de qualiber linea data ꝑ hoc ꝓncipium indemr̄abile. qꝛ sup quolibet cētro circulū q̄ntūuis spacium potes occupādo describere. oīa ista ꝑtinent ad genus ꝯtinui. de quo tanq̄ de subo ē geometria. ¶ Notādū aūt ꝙ si demōstrata sunt in eodē genere cū idemōstrabilibus ergo a destructiōe ꝯn̄tis si indemr̄abilia vel si ꝓncipia sunt diuersa genere. ita ꝙ sic sint altera ꝙ nec sint ex eisdē nec ex alterutris erūt demr̄ata altera genere. nō ergo ꝑtinebunt ad idē genus subiecti. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō eēt de eis aliqua sciētia. ergo qꝛ demōstrata sunt in eodem genere cū indemōstrabilibus. signū est ꝙ diuersitas indemōstrabiliū siue ꝓncipioꝝ facit diuersitateꝫ in genere demōstratoꝝ siue in sciētia. ¶ Notādū etiaꝫ ꝙ sic arguere vt arguit phūs demr̄ata sunt in eodē genere cū indemr̄abilibus. ergo a destructiōe ꝯn̄tis diuersitas ꝓncipioꝝ indemr̄abiliū facit diuersitatem in genere demōstratoꝝ ⁊ in sciētia: ⁊ arguere a posteriori. ⁊ per ꝯn̄s est arguere per signū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Signuꝫ aūt huius ē cū indemonstrabilia ꝑ se ipa i eodē genere sunt ⁊ ꝓxima.

¶ Probat hꝰ signū ꝑ aliud signū. ⁊ habeꝛ cōiter talis lr̄a (signū aūt huius: qꝛ cū indemr̄abilia ꝑ seipa sunt in eodē genere. ⁊ proxima) ⁊ est lr̄a falsa. vt pꝫ per aliā trāslationē vbi sic dr̄ (signoꝝ aūt est ⁊ huius cū que demr̄anꝛ per ipa in eodē genere sint ⁊ cōgenita.) vn̄ sic dꝫ dicere lr̄a nr̄a (signū aūt huius cū demōstrabilia ꝑ ipa in eodē genere sint ⁊ ꝓxima) ⁊ est itellectus littere ꝙ signū aūt huius est ꝙ indemōstrabilia sint in eodē genere cū his que demōstrātur. cum demōstrabilia per ipa. s. indemōstrabilia ꝓncipia ⁊ ꝓxima demōstrata per talia demōstrabilia sint in eodē genere. ¶ Notandū aūt ꝙ si ꝑ aliqua principia indemōstrabilia demōstrarenꝛ aliqua. ⁊ per illa demōstrata demōstrarenꝛ alia ꝓxima talibus demonstrabilibus illa ꝓxima erunt in eodē genere cū illis demr̄abilibus. ergo cum ꝓxima. i. cum demr̄abilia infinita sint in eodē genere cū supioribus demr̄abilibꝰ ꝑ que demōstranꝛ signū ē ꝙ ipa demōstrabilia supiora sint in eodē genere cū indemr̄abilibus per que demonstranꝛ. est eniꝫ sic arguere a posteriori. ⁊ ideo est arguere per signum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Plures aūt demr̄atōes esse eiusdē possibile est: nō solū ex eodē ordine accipiēti nō ꝯtinuū medijs. vt eoꝝ q̄ sunt. a. b. c. ⁊. d. ⁊. ꝫ.

¶ Ostēdit quō eadē possit cōcludi per diuersa ꝓncipia vel per diuersa media. Circa quod tria facit. qꝛ primo ostēdit ꝙ hoc possit fieri ꝑ diuersa principia eiusdē ordinis.

ſcdo ꝙ poſſit p diuerſa pncipia 3ria ⁊ non eiuſdē ordis. qꝛ exēplificauerat de pma figura.ait ꝙ debem⁹ quō ſit itendere p alias figuras.ſcda ibi (Sʒ ex altero) tertia ibi (Intendere āt) Dic ḡ ꝙ (eiuſdē.ſ.ɔcłonis (poſſibile eſt eē plures demſ̄rationes) p plura.ſ.media (nō ſolū ex eodē gñe accipiēdo mediā non ɔtinuū) ſʒ ſu.ex alio ordine.q.d.ꝙ eiuſdē ɔcłonis pñt eē plēs demſ̄rationes accipiēdo media nō ɔtinua ex eodeʒ ordie.⁊ ēt accipiendo talia media ex alio gñe.⁊ exēplificat de medys nō ɔtinuis eiuſdē ordinis.d.(vt eoꝝ que ſunt.a.b.).i. iſtoꝝ duoꝝ extremoꝝ q̄ ſunt.a.⁊.b.media ſu.pñt eē (c.d.i.) vel vt habēt aliq textus (.c.⁊.d.⁊.ʒ.) ⁊ ſic fiet demonſtrario eiuſdē ɔcłonis p tria media.gdā textus videñr exēplificare de q̄ttuor medys.ponūt eñi loco medioꝝ.c.⁊.d.i.ʒ. ¶ Notandū aūt ꝙ vt pateat i terminis ſpālibus ꝙ hic dr̄. Sciendū eſt ꝙ triangulus diuidr̄ in duas ſpēs.vʒ.in eqlateꝝ ⁊ nō i eqlateꝝ.ois.n.triāglus vel hʒ latera eq̄lia vel non eq̄lia. Rurſus triāgulus nō eqlaterus nō eſt ſpēs ſpālıſſima ſʒ ſubalterna vel eſt genus ſubalternum.hʒ enī ſub ſe duas ſpēs.vʒ.eqcrurim. ſcalenonē. Nā nō hr̄e eq̄lia latera pōt eſſe dupl'r.vel qꝛ hʒ duo eq̄lia ⁊ tertiū ieq̄le.⁊ tunc dr̄ equicruris vel yſocheles.vel qꝛ hʒ oia iequalia ⁊ tunc dr̄ gradatus vel ſcalenon.Fm hoc ḡ dicemus ꝙ hr̄e tres ɔpetit huic eqcruri deſcripto in puluere p equicrurē.equicruri aūt p triāgulū non eqlateꝝ.triāgulo aūt non eqlatero p triāgulū ſimpl'r.triāgulo aūt ſimpl'r non ɔpetit p aliud ſubm: ſʒ p ſalia cāꝫ.vt p hr̄e angulū extriſecū.ergo.a.de.b.i.hr̄e tres eqcruri deſcripto i puluere poterit pbari p q̄ttuor media.vʒ.p.d.c.i.ʒ.i.p hr̄e angulū extrinſecū.p triangulum ſimpl'r.p triangulū non eqlaterū.⁊ p equicrurē.nā oē habēs angulū extrinſecū.oīs triāgulus.oīs non equilaterus.oīs equicruris hʒ tres. hic eqcruris deſcript⁹ ē oīa iſta.ḡ ⁊c. ¶ Dubitaret forte aliqs quō iſta media ſunt eiuſdē ordinis non cōtinua. ¶ Dōm.ꝙ iſta media accepta ſunt eiuſdē ordinis q̄ ſunt ex ſe īuicē pdicabilia de eqcruri p̄dicat̄ nō eqlaterus.de nō eqlatero triāgulus.⁊ de olb⁹ iſtis predicat̄ hr̄e angulū.ſunt aūt iſta media nō ɔtinua.qꝛ hec eſt demſ̄ratio pticularis nunq̄ aūt in demonſtratione pticulari mediū eſt ɔtinuū vtriq̄ extremitati.ſʒ ſolū hoc pōt eſſe in demſ̄ratione potiſſima ⁊ in vlı.vt ſi a ſubo puta.a.fluit imediate hec paſſio .b.⁊ mediate fluat paſſio.c.c.nō imediate ſe habebit ad .a.⁊ multo magis non ſe habebit imediate ad ea q̄ ſunt ſub.a.ſed.b.imediate ſe habebit ad vtrūq; extremorū ad.c.⁊ ad.a.nō aūt ad ea q̄ ſunt ſub.a. ḡ ſi hr̄e tres fluit a triangulo mediante habere angulū extrinſecū habere tres non ſe hʒ imediate ad triangulū.nec ad ea que ſunt ſub triangulo.ſic etiā nec habere angulū extriſecū ſe hʒ imediate ad ea que ſunt ſub triāgulo. ſi ḡ hr̄e tres pbetur de hoc equicruri deſcripto mediū acceptū non erit ɔtinuū vtriq; extremoꝝ.i. non ſe habebit imediate ad vtrūq;.habebit.n.ſe immediate ad minorē extremitatē non ad maiorē.nā equicruris imediate ſe hʒ ad hunc equicrurē.non autē ad habere tres.Si vero accipietur p medio habere angulū extrinſecū.tunc mediū acceptū haberet ſe imediate ad minorē extremitatē.ſ. ad habere tres.ſed nō ad minorē vt ad hunc equicrurē ſʒ ſi acciperet̄ p medio triangulus ſimpl'r vel triāgulus non equilaterus tunc mediū acceptū non eſſet cōtinuū nec imediatū alicui extremitatū.pʒ ergo quō ad vnam ⁊ eādē ɔcłonez concurrūt multa media.vt puta q̄ttuor ⁊ etiā plura poſſent concurrere ſi acciperet̄ aliqua figa ſupra triāgulū.⁊ acciperet̄ aliqua eius paſſio ppria. qꝛ tunc inter illā paſſionē ⁊ hunc triangulū cadere poſſent multa talia media.nec obſtat quod in hoc libro dicitur.ꝙ augentur demonſtrationes non p media. qꝛ intelligendū eſt de medys potiſſimis ⁊ eque potiſſimis. media enī accepta non ſunt oīa potiſſima nec eque potiſſima.q̄liter aūt iſta plura media ſunt eiuſdē ordinis non ɔtinua eſt p habita declaratū. ¶ Dein cū dic.

¶ **Sed ex altero vt ſit.a.trāſmutari.in quo aūt .d.moueri.ſʒ.b.letari.⁊ iterū.i.qeſcere. verum eſt igit̄.⁊.d.de.b.⁊.a.de.d.p̄dicari.letans enī mouet̄: ⁊ qd̄ mouet̄ trāſmutat̄.iterū ⁊.a.de.i.⁊.i.de.b.verū eſt predicari.oīs enī letās qeſcit ⁊ qeſcēs trāſmutatur.**

¶ Oſtendit quō hoc poſſit fieri per media non eiuſdeʒ ordinis ſed 3ria non de ſe inuicem p̄dicantia.vnū enim ⁊ idē vt.a.de.b.i.tranſmutari de letari pōt oſtēdi per media contraria videlicet per.d.⁊.i.i.per moueri ⁊ quieſcere.nam moueri ⁊ quieſcere ſunt contraria. ⁊ tamen per vtrunq; iſtorum poteſt oſtēdi ꝙ letans vel ꝙ delectās tranſmutatur.nam omne delectans ⁊ potiſſime loquēdo de delectatiōe ſenſibili mouetur ⁊ quieſcit. ⁊ omne mouēs: ⁊ oē quieſcēs vt patebit trāſmutatur.duo ergo facit.quia primo ꝙ poſſit ſic per cōtraria media idem concludi deſcribit in terminis.ſcdo ex deſcriptione facta in terminis concludit concluſionem intentam.ibi (Quare p altera) Dicit ergo (ſed ex altero) q̄ſi dicat nō ſolū ex eodē ordine ſed ex alio ordine poterūt plura ad eādē ɔcluſionē media accipi (vt ſit.a.) ideſt maior extrēitas (trāſmutari.in quo āt.d.).i. medius termin⁹ (ſit moueri.ſʒ.b.).i.minor extremitas ſit (letari.⁊ iterū.i.) ideſt aliō mediū ſit (qeſcere) ⁊ ſubdit quō poſſit .a.de.b.i.tranſmutari de delectari vel de letari per mediū.d.i.per moueri dicens.(verū igitur eſt ⁊.d.).i.moueri p̄dicari (de.b.).i.de letari vel d̄ delectari.nā delectās mouet̄.(⁊) veꝝ ē (a).i.trāſmutari (p̄dicari.d̄.d.) de moueri.nō mouens trāſmutat̄.iō ſubdit (letās eniʒ mouet̄) ecce minor (⁊ qd̄ mouet̄ trāſmutat̄) ecce maior.formet̄ ergo ſic ſillꝰs.oē qd̄ mouet̄ tranſmutat̄.oē letans mouet̄.ergo oē letans trāſmutat̄.hic ergo tranſmutari de letari pbat̄ p hoc mediū moueri. Iterū aūt hoc idē pōt pbari per mediū ɔtrariū vt p qeſcere.ideo ait ꝙ (iterū ⁊.a.).i.trāſmutari veꝝ ē p̄dicari.(de.i.).i. de qeſcere.oē eni qeſcens vt patebit trāſmutat̄ (⁊.i.) i. qeſcens (verū eſt p̄dicari de.b.).i.de letari. ⁊ iō ſubdit (omnis enim letans quieſcit) ecce minor (⁊ quieſcens trāſmutat̄) ecce maior.ſequit̄ ergo cōcluſio p hoc mediū qd̄ eſt quieſcere ꝙ oē letās tranſmutat̄.qd̄ p̄us fuit ɔcluſum per medium cōtrariuʒ videlicet per moueri. ¶ Dubitaret forte aliquis quō omne letans vel omne delectās quieſcit ⁊ mouetur. ¶ Dicēdū ꝙ qeſcens aliquando dicit id quod dicit̄ per priuatione motus ſimpliciter.aliquādo dicit illud quod acquiſitū ē in motu. omne enim tranſmutans partim habet de eo ad qd̄ vadit.⁊ partim reſtat ſibi acquirēdum.ſi enim totū acquiſiuiſſet nō tranſmutaret̄:qa eſſet in fine motus.ſi nihil acqſiuiſſet nō tranſmutaret̄.qꝛ nonduʒ incohaſſet motum.ergo partim acqſiuit:⁊ partim reſtat ſibi acquirēdum.rōne acquiſiti dicit̄ quieſcere.qꝛ q̄tum ad hoc hʒ intentū.rōne acqrendi dicit̄ moueri:qꝛ q̄tum ad hoc ē in potentia.trāſmutans ergo pōt dici qeſcere ⁊ moueri loquendo de talibus vt locuti ſumus.ſic etiā qeſcens ⁊ mouens loquēdo ſic de quiete ⁊ de motu trāſmutatur. Rurſus oē delectās ⁊ potiſſime loquēdo d̄ delectatiōe ſenſibili.qꝛ non pōt haberi plene ⁊ pfecte:quieſcit ⁊ mouetur.qeſcit rōne eius qd̄ hʒ.mouet̄:qꝛ non plene hʒ ſʒ anhelat ad aliqd habēdū.letās ḡ tranſmutat̄ qꝛ quie

scit habēdo aliqd iperfecte. ꝛ qꝛ mouet̃ ad vlteriꝰ habē dū. ꝗ ꝓ qetem ꝛ motū ꝓbabit̃ q̄ sunt duo ꝯ̄ria ꝙ letari vel ꝙ delectās trāsmutat̃. Sꝫ aduertēdū ꝙ si delectatio eēt itellectualis ꝛ simplr̄ ꝛ maxie si eēt summe itellectualis sic̄ est in ipo deo nullo mō haberet rōnē motꝰ. ꝙ ergo delectatio habeat rōnē quietis ꝛ motꝰ. hoc ē qꝛ nō ē simplex. nō est aūt icōueniēs ꝙ ad rē non simplicē ꝯcurrant duo opposita: imo ē necessariū. nā actus ꝛ potentia opponunt̃ ꝛ ad qōlꝫ nō simplex cōcurrunt actus ꝛ potētia. sunt eni actus ꝛ potētia de ꝯparatione cuiuslꝫ nō simplicis. ¶ Aduertēdū aūt ꝙ qñ ꝯcurrunt ꝯ̄ria ad ꝓbandū idē de eodē oꝫ illa ꝯ̄ria eidē inesse vt motus ꝛ quies est in delectatiōe. nisi. n. hec duo ineēnt nō posset ꝑ hec duo de delectari affirmatie aliqd ꝯcludi. ¶ Aduertēdū ēt ꝙ qñ sic ꝑ media ꝯ̄ria ꝓbat̃ eē de eodē non concurrunt plura media potissima vel eq̄ potissima ad eandē ꝯclōnē. nā lꝫ transmutās qescat ꝛ moueat̃. potiꝰ tñ mouet̃ q̄ꝫ qescit: ꝛ lꝫ delectans quiescat ꝛ moueat̃. tñ vt delectat̃ potius qescit q̄ꝫ moueat̃. delectās ꝗ vt delectans est nō dr̃ trāsmutari. iō ꝑ media potissima nō ꝓ dr̃ trāsmutari de letari vl̄ de delectari. ¶ Deide cū dicit.

¶ Quare per altera media ꝛ non ex eodeꝫ genere sillogismus est. quare ē neutruꝫ de neutro dici mediorum. necesse enim est idem alicui vtrūqꝫ inesse.

¶ Ex his q̄ dixerat ꝯcludit intētū. d. (Quare ꝑ altera media non ex eodē ordine fit sillꝰ) s. ad ꝓbandū maiorē extremitateꝫ de minori. ꝛ subdit (q̄re) i. q̄re qꝛ si sic est ꝙ talia media non sunt de eodē ordine. iō. s. (est) i. contingit (neutrū medioꝝ de neutro dici) i. ꝓdicari. ꝛ subdit ꝙ qñ ꝯtingit ꝙ ꝑ ꝯ̄ria media ꝓbat̃ aliqd de aliquo (necesse eniꝫ est tūc vtraqꝫ eadē media inesse alicui) nisi eniꝫ quies ꝛ motus inessent delectationi non posset ꝑ hec duo media aliqd affirmatiue ꝯcludi de delectatiōe sꝫ qꝛ qes ꝛ motus sunt in oī delectatione sensibili. ꝛ qꝛ quies ꝛ motus sunt quodāmodo in oī trāsmutatiōe. iō ꝑ quietē ꝛ motū ꝓbat̃ transmutās de delectari. vel de letari. ¶ Nōndū aūt ꝙ iō dicit ꝙ hec duo ꝯ̄ria necesse est inesse eidē si debeat ꝑ talia ꝯ̄ria vel talia opposita ꝓbari aliqd de eodē vt det itelligere ꝙ nūq̄ꝫ ꝑ altera media vel ꝑ ꝯ̄ria ꝓbat̃ idē de eodē in eadē scia nisi illa duo ꝯ̄ria ꝑtineāt ad idē genꝰ subycibile. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Intēdere aūt est ꝛ ꝑ alias figuras quot modis contingat fieri eiusdem sillum.

¶ Qꝛ sillogismos factos ad ꝯcludēduꝫ eandē ꝯclōnē per media ꝯ̄ria in ꝑma figura ordinauerat. qꝛ nō solū eadē ꝯclō affirmatiua sꝫ etiā cōclusio negatiua posset ꝓbari ꝑ sic altera media. ꝛ ēt qꝛ non solū ꝯclusio vl̄is sꝫ etiam particularis posset sic ꝯcludi per altera media: iō ait ꝙ non solū in ꝑma figura. ꝛ etiā ꝑ alias debemus hoc itendere ꝛ aduertere. iō ait ꝙ (intēdere aūt est) i. contingit (ꝑ alias figuras) i. ꝑ scdaꝫ ꝛ tertiā (quot modis ꝯtingit fieri sillum) ꝑ plura media s. altera eiusdē. s. ꝯclōnis siue ad eandem ꝯclusionem.

Sed eius qđ est a fortuna nō est scia ꝑ demonstrationeꝫ. neqꝫ eni sic̄ necessariū est neqꝫ sicut frequēter qđ est a fortuna. sꝫ qđ extra hoc fit. sꝫ demōstratio alteriꝰ hoꝝ ē. Omis. n. sillꝰ aut ꝑ necessarias aut ꝑ eas q̄ sīt tāq̄ꝫ freq̄nter ꝓpōnes.

¶ Postq̄ꝫ phs ostendit ex q̄bus ꝛ per que hꝫ eē scia. quia ostendit ex q̄bus ꝛ per que hꝫ esse scia vna ꝛ scia altera. In parte ista declarat ex q̄bus ꝛ per que nō hꝫ esse scia. Circa quod duo facit. qꝛ ꝑmo ostendit ex quibus vel de quibus non habet esse scia. 2° declarat per que ꝑncipia non habet esse scia. ibi. (Eadē aūt ꝑncipia.) Circa ꝑmū duo facit. naꝫ ea ex quibus non est scia vel non possunt esse subm̄ scie q̄ꝫtuꝫ ad presens spectat sunt duo. vꝫ. fortuita ꝛ sensibilia particularia. ꝑmo ergo ostendit ꝙ de fortuitis non est scia. 2° ꝙ de sensibilibus particularibꝰ scia esse non potest. ibi (Neqꝫ per sensum.) Circa ꝑmuꝫ duo facit. qꝛ ꝑmo ostendit ꝙ de fortuitis non potest eē scia q̄ꝫtum ad premissas. scđo ꝙ non potest esse scia quo ad conclusiones. ibi (Et si quidem) Dicit ergo (Sꝫ eiꝰ qđ est a fortuna non est scia per demonstrationeꝫ) quia sꝫ. nec premisse nec conclusiones in demōstratione possunt esse fortuite. nullo ergo modo eoꝝ que sunt a fortuna erit scientia per demonstrationem. ꝙ auteꝫ in demonstratione nō sint fortuita declarat dicens. qꝛ (neqꝫ enim sicut necessarium ē neqꝫ sicut vt frequēter qđ est a fortūa. sꝫ quod fit extra hoc). q. d. ꝙ hec fortuita nec sunt nec̄aria nec frequēter sꝫ sūt extra hec. i. extra necessariū ꝛ frequēter. ꝛ subdit ꝙ (sꝫ demōstratio ē alterius hoꝝ). i. ꝑ altera istoꝝ. videlꝫ vel ꝑ necessaria vel ꝑ frequēter. ꝛ subdit ꝙ (omnis. n. sillogismus) videlꝫ demōstratiuꝰ est (aut ꝑ necessarias ꝓpositiones aut ꝑ eas q̄ sunt tanq̄ꝫ frequēter.) ꝓbatuꝫ ē ꝗ ꝙ fortuita nō ꝑtinēt ad sciam habitā per demonstrationē tanq̄ꝫ ꝑmissas. qꝛ demōstratio ē vel ꝑ ꝓpositiones necessarias. vel ꝑ eas que sunt frequenter. fortuita autem sunt neutrū istoꝝ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et si necesse qdē sint ꝓpōnes ꝛ cōclusio necessaria ē. si vo sūt sicut freq̄nter cōclusio hꝰ ē. q̄re si id qđ ē a fortūa nō ē sic̄ freq̄nter neqꝫ est sic̄ neciuꝫ nō vtiqꝫ erit ipsiꝰ demōstratio.

¶ Ostendit ꝙ fortuita nō ꝑtinent ad sciam habitā ꝑ demōstrationē tāq̄ꝫ ꝯclōnes dicēs. (Et qdē si ꝓpōnes) i. si ꝑmisse (sūt necessarie ꝛ ꝯclusio ē nec̄ia. si vo) ꝑmisse (sunt sicut frequēter ꝛ ꝯclusio erit hꝰ) videlꝫ sicut frequēter. ꝯclusio ꝗ demōstrationis vel erit necessaria vel frequēter cū premisse in demōstratiōe semꝑ sint tales (quare) qꝛ sic est (si id qđ est a fortuna neqꝫ ē sicut frequētet. neqꝫ sicut necessariuꝫ non vtiqꝫ erit demr̄atio ipsiꝰ). s. fortuiti tāq̄ꝫ ꝯclōnis. ¶ Dubitaret forte aliqs. qꝛ videt̃ falsuꝫ ꝙ scia nō possit eē eoꝝ q̄ sunt a fortuna. nā ꝓpter qđ vnūquodqꝫ ꝛ illud magis. si ꝗ tota cā q̄re ipsoꝝ q̄ sunt a fortuna nō est scia hoc ē ꝓpter ipsam fortunam. ergo multo magis de ipsa fortuna nō esset scia. sed hoc est falsum. nam de ipa fortuna est scia cuꝫ in 2° physicorum determinet̃ de fortuna ꝛ casu. ergo multo magis de ipsis fortuitis erit scia. Dicēdum ꝙ sicut contingit in naturalibus entibus ꝙ quedaꝫ sunt entia per se. quedam per accidens. ita contingit in causis ꝛ in effectibus ꝙ quedā sunt entia que sunt per se cause quedā per accidens. quidā effectus per se. quidā per accidens. In entibus autē generaliter hoc cōtingit ꝙ quodlibet ens simplex est ens per se. nam quodlibet ens simplex est in aliquo predicamento. predicamenta aūt sunt per se partes entis. ꝛ ens per se diuidit̃ in decē predicamēta vt declarari habet in q̄nto metaphyce. albedo ergo est ens per se. quia est qualitas que est per se pars entis. ꝛ musica est ens per se. quia est qualitas que ē ꝑ se pars entis. sic etiā ꝛ homo est ens per se. quia est substantia q̄ est per se pars entis. ꝛ hoc modo discurrēdo per omnia simplicia quodlibꝫ est ens per se. nō ꝙ per se existat. qꝛ hoc est ꝓprium solius substantie. sed quia est ꝑ se in predicamento ꝛ quodlibet predicamētū est per se pars entis. sed licꝫ sic sit in simplicibus: in compositis tamen re-

periuntur multa per accidens. nam homo albus ē ens per accidens eo ꝙ homo non sit per se subiectuz albi. sꝫ accidit homini esse albū. ⁊ multo magis albū musicum est ens per accidens. qꝛ vnuz in talibus nō predicatur de alio: nisi qꝛ ambo accidunt tertio. Qđ ergo dictuz est generaliter in entibus itelligendū est in causis ⁊ causatis. quilibꝫ enim effectus simplex hꝫ per se cām. ⁊ quelibet simplex causa hꝫ per se effectū. vnio tn̄ causaruz ⁊ vnio effectuū porest esse per accidens. nā ꝙ iste vadat ad forum hꝫ per se cām. vꝫ. vt recipiat argentū. ⁊ recipere argentū hꝫ per se effectum. vꝫ. ꝙ iste vadat ad foruz. sic ēt ꝙ lapis descendat hꝫ per se cām. vꝫ grauans vel formā grauis. ⁊ grauās vel forma grauis hꝫ per se effectuz. vꝫ. ꝙ graue deorsom tendat. sic est autē in oībus simplicibus. ⁊ scđꝫ hoc potest intelligi quod dicitur platonē dicere in thimeo. ꝙ nihil est cuius ortum non legitima cā precesserit. In vnione aūt causarum ⁊ effectuuz multa sunt per accidens. naz licꝫ lapidez descendere sit per se. ⁊ hoiem ire ad forum sit per se. tn̄ ista duo simul əiungi ꝙ homo vadat ad forum qn̄ lapis descendit. ⁊ ꝙ lapis descendens frangat caput illius qui vadit ad foruz est per accidēs. fractio ergo capitis est effectus per accñs. qꝛ hoc ətingit ex coniunctione duoꝝ effectuū vel duarū causarum. nā ꝙ iste vadat ad forū simul sit cū descēsu lapidis est per accidens sicut etiā ꝙ recipere argētuz tunc sit causa ꝙ homo vadat ad foꝝ qn̄ grauās vel forma grauis est causa ꝙ lapis descendat. ista əiunctio est per accidens. ⁊ qꝛ coꝝ que sunt per accidens non ē scia. ideo nec taliū nec per talia ē scia. Quod ergo dr̄ ꝙ de ipsa fortuna est scia. g̃ ⁊ de fortuitis: dici oꝫ ꝙ de ipsis fortuitis vt sunt fortuita vl' de ipa fortuna vt est per accidēs. non est scia. sꝫ vt in talibus reperitur aliqđ p se pōt de eis esse scia. naz fortuna per se ⁊ de se est causa per accidēs. non accidet g̃ fortune esse causa p accidēs ⁊ fortuita vt fortuita p se referuntur in cām p accñs. determinare g̃ sic de fortuna vt est cā in his que sont raro ⁊ que sunt p accñs. ⁊ determinare de fortuitis vt referuntur in cām p accidens ⁊ vt sunt raro est determinare vt in eis reperitur aliqđ p se. fm̄ quē modū talia cadere sub scia non negat ph̄s. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. qꝛ videt̄ hoc esse falsum ꝙ scia sit coꝝ que sunt frequēter. nam fm̄ Boetiū in arismetrica sua est coꝝ que imutabilem subam sortiuntur. non g̃ erit scia nisi necessarioꝝ. Preterea ph̄s dicit circa pn̄cipium huius libri ꝙ scire simpliciter non sophistico modo: quod est p accidēs: ē cām cognoscere ⁊ qm̄ illius ē causa ⁊ ꝙ impossibile est aliter se habere. non g̃ erit scia nisi necessarioꝝ ⁊ maxime scia aggenerata per demonstrationē per quaz aggeneratur scire simplr̄. ¶ Dōm. ꝙ causa aliquando potest ipediri vt in nālibus. ⁊ tunc facit effectum vt frequēter. vt frequēter enim est ꝙ ex semine oliue generatur oliua. pōt tamen contingere ꝙ ex corruptione aliqua circa semē vel ex aliqua alia causa impediente ꝙ ex semine oliue non generatur oliua. In talibus g̃ ex posterioribus possumus arguere ex necessitate q̄tum ad eē vt fm̄ naturalē cursum. si oliua ē. ergo semen fuit. sꝫ ex prioribus ⁊ q̄tum ad causam non possumus arguere q̄tum ad esse sꝫ solum q̄tum ad aptitudinē. possumus enim arguere ꝙ talis causa sit apta nata nisi ipediatur facere talē effectum. ppter quod pꝫ ꝙ in his que sunt frequēter possumus facere demonstrationē put reperitur in eis necessitas vel a posteriori fm̄ esse. vl' a priori fm̄ aptitudinē. ꝙ si dicatur ꝙ etiam de fortuitis hoc modo est scia. dicēdū oꝫ ꝙ in fortuitis reperitur necessitas p accñs. in fortuitis g̃ ē p se accidēs ⁊ ē accidēs p se. ⁊ iō de talibus nō dicitur eē scia. in his autē q̄ sunt p se est necessitas p se. si autē ibi nō sit necessitas hoc p accidēs ē ratione alicuiꝰ impedimētū. ipsa. n. q̄tum ē de se necessaria sunt nisi impediantur. iō de talibus dicitur eē scia ⁊ non de fortuitis. ¶ Resumamus g̃ qđ a pn̄cipio diximus ⁊ dicamꝰ ꝙ semper p cām p se ē scia: sed aliqn̄ causa p se pōt impediri vt in naturalibus. ⁊ iō de talibus dicitur eē scia q̄tum ad ea q̄ sunt frequēter. aliquādo causa p se non pōt impediri vt in mathematicis. ⁊ tunc dicitur eē scia q̄tuz ad ea q̄ sunt semp. Uel possumus dicere ⁊ clarius ꝙ aliud ē hr̄e sciam de rebꝰ factis. aliud de modo fiēdi. de ipso. n. mō fiēdi ꝙ aliqua fiunt p se aliq̄ p accidēs fiunt possumus hr̄e sciam tam de fortuitis q̄ de non fortuitis. scimus. n. aliqua euenire p accidēs ⁊ fieri a casu ⁊ a fortuna. qꝛ scimus eē p accñs aliquē əcursum causaꝝ. nā per accñs ē ꝙ ista əcurrunt. qꝛ descendit lapis qn̄ soꝛ. vadit ad forū causa recipiēdi argētuz: ex quo descēsu frangitur caput. docēdo. n. hoc damus sciam de modo fiēdi rerū. sꝫ de ipsa re facta ex inopinato əcursu causaꝝ vt de ipsa fracnōe capitis euntis ad forū p descēsum lapidis possumꝰ hr̄e sensuz. qꝛ possumꝰ p sensuz accipe sic eē sꝫ nō sciaz: qꝛ in ifinitis alys modis posꝫ hꝰ ətigere. qꝛ frāgeret sori caput p descensuz lapidis q̄ eundo ad forū. de quibuscūq̄ g̃ hēmus sciam oꝫ illa fm̄ ꝙ huiꝰ nō cōtingat aliter se hr̄e. sꝫ quātū ad ipsas res factas vel quantū ad ipsas res causatas possumus hr̄e de his q̄ sunt semp. ⁊ de his q̄ sunt frequēter. qꝛ ətingit talia hr̄e cāz p se. de his ergo q̄ sunt frequēter q̄tuz ad ipsas res causatas nō soluz q̄tuz ad modum causandi. vt quō ex semine oliue generatur oliua possumus hr̄e sciam put ətingit əsiderare talia talr̄ ꝙ nō ətingit alr̄ se hr̄e. sꝫ de his rebꝰ fortuitis qꝛ fm̄ ꝙ huius nō habēt cām p se non est de eis p se scia q̄tum ad ipsas res factas vel quātum ad ipsas res causatas vt pōt eē p habita manifestū. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. qꝛ videtur ꝙ dictū ph̄i nō concludat. ait. n. ph̄us ꝙ semp ex ppositionibꝰ necessarys sequit̄ əclusio necessaria. ex his q̄ sūt frequēter əclusio vt frequēter. ⁊ ex hoc vult hr̄e ꝙ demr̄atio non arguit nisi in causis necarys vel i frequēter ꝙ əclones ad sciam ptinētes vel erūt necie vel frequēter. g̃ vr̄ velle ꝙ ex ordine sillogistico semp ista əcomitētur. vꝫ. necitas əclonis ⁊ premissaruz. sꝫ hoc est falsum. qꝛ sicut ex falsis potest sequi verum. ita ex non necessarys cōclusio necessaria. Dicēdū ꝙ si bene əsideret̄ dictū ph̄i necessitatē hꝫ qđ dr̄. nā ex necitate əclonis nō arguit necitatē premissaꝝ nec ex frequētia əclonis arguit frequētiā premissaꝝ. sꝫ ecōtrario ex necessitate ⁊ frequētia p̄missaꝝ arguit necessitatē ⁊ frequētiā əclonis. nā lꝫ nō valeat. si cōclusio est g̃ p̄misse sunt. qꝛ nō valet. əñs est. g̃ añs ē. tn̄ optime valet si p̄misse sunt cōclusio est. qꝛ si añs est ⁊ əñs ē. ⁊ si valet si p̄misse sūt. g̃ əclo est. valet p se loquēdo ꝙ q̄les sunt p̄misse talis est əclo. si g̃ p̄misse sūt necessarie əclo erit necessaria. ⁊ si frequēter əclo freq̄nter. ⁊ qꝛ demratoꝛ non arguit nisi in causis p se que vel sunt necessarie vel frequēter. əclo demōstrationis nūq̄ erit fortuita. sꝫ vel erit necessaria vel frequēter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neqꝫ p sensuz est scire: si eni est sensus talis ꝙ huiꝰ ⁊ nō huius alicuiꝰ: sed tn̄ sentire necesse est hoc aliqđ ⁊ vbi. ⁊ nūc. vl'e aūt ⁊ in oibꝰ ipole est sentire: nō eni hoc ē neqꝫ nūc. nō eni cēt vl'e: qđ. n. sp ⁊ vbiqꝫ est vl'e dicimus eē.

¶ Ostendit ꝙ nō ətingit scire p sensum. vel qđ idē est ꝙ de sensibilibus particularibus nō est scia. Circa qđ duo facit. qꝛ p̄mo facit qđ dictū est. 2ᵒ ex hoc remouet errorē quorūdā dicētiū ꝙ sentire aliqđ ē scire illud. ibi ¶ Sꝫ

manifestū est.) Circa pmū duo facit. qr ostendit q̄ vle non cadit sub sensu sz pticulare. ibi (Quā igit̄ demratio nes.) Dic̄ ḡ (neqz p sensū ē) .i. ɔtigit (scire) .qd̄ declarat .d. (si .n. sensus ē talis q̄ ē huius) .i. si sensus ē vl'is (z nō huius alicui⁹) .i. pticularis. (sz tn̄) vel sz tm̄ (necc̄e ē sentire hoc aliqd) .i. particulare (z vbi) .i. hic (z nunc) .q.d. q̄ lz sensus sit vl'is .tn̄ sentire ē particulare. vel contingit tm̄ sentire particulare q̄ h̄ z nūc. z subdit q̄ (vle aūt in oībus) ē su. (z impolē ē sentire) su. vle (non .n.) su. vle ē (hic nec nunc. non vtiqz eēt vle) su. si eēt hic z nunc (quod .n. ē semp z vbiqz vle eē dicimus.) ¶ Notandū aūt q̄ huius lr̄e sensus ē talis q̄ huius z nō huius alicuius aliter exponit̄ si sensus ē particularis z nō vl'is. sz non pōt fieri talis expositio sine violētia lr̄e. naz vt pz in lr̄a manifeste dat uñam iter sensuz z sentire. d. q̄ z si sensus ē talis q̄ ē huius .s. vl'is. z nō huius alicui⁹ .i. particularis. sentire tn̄ non contingit nisi hoc aliquid particulare. vñ z in fine secundi huius hoc idē habetur dicit̄ eniz ibi q̄ sentire qdē ē singulare. sz sensus ē vl'is. ¶ Notandū etiā uerū p̄hi in hoc ɔsistere q̄ q̄tūcūqz sensus sit vl'is. tn̄ qr nō sentimus nisi particulare quod ē hic z nunc. non vle quod ē semp z vbiqz sentire non ē scire. z impossibile est scire p sensum. Qualr̄ aūt sit hoc intelligēdum q̄ sensus sit vl'is. sentire aūt particularis in fine huius. vz. in qōnibus vltime lectionis dicet̄ vbi de hoc est specialis materia. sufficit tn̄ p̄ho q̄ actus sentiendi sic sentire nunq̄z terminet̄ ad vle ad hoc q̄ per sensum non sit scia. z ad hoc q̄ sentire non sit scire.

¶ Dubitaret forte aliqs. qr videtur hoc falsū q̄ vle sit semp z vbiqz. qr si vle eēt vbiqz tunc sil' eēt hō z oliua z tunc oīa corpora eēnt simul. in oī .n. loco eēt quelz spēs cuiuslibz corporis. Preterea videmus ad sensuz falsū. nā in aliqbus ptibus non sunt oliue. ḡ vle oliue non est vbiqz. qr non pōt eē tale vle nisi vbi ē suū particulare.

¶ Dōm. q̄ fm quosdā vle eē semp z vbiqz non ē intelligēduz affirmatiue. qr tunc vbiqz eēt oliua. sz itelligendū ē negatiue z p abstractionē vt dicatur vle eē semp z vbiqz. qr ē abstractū ab oī loco z ab oī tēpore. z iō q̄tuz est de se nullus ei repugnat locus z nullū tēpus. Possumus tn̄ aliter dicere. non eni logtur hic p̄hs de vl'i simplici. sz de vl'i ɔposito .i. de vl'i quod demonstrat̄. non .n. logtur de subo vt ē aliquid vle in se. nec de passione vt est quoddam vniuersale in se. sz de subieto in cōparatione ad passionē. vt ē vl'r sub ipsa. vt si demōstratur q̄ luna eclipsat̄ p interpōnē terre hec demōstratio non erit hic z nūc sz erit vbiqz z semp. est .n. hr̄e demōstratio q̄ vbicūqz .i. in q̄cūqz parte celi eclipsat̄ luna eclipsatur p interpōnē terre. z ex hoc vult hr̄e p̄hs q̄ sentire non sit scire. nā si essemus supra lunā qñ luna eclipsatur z videremus q̄ terra se iterponeret optime iudicaret visus q̄ luna nūc in illa parte celi eclipsatur p iterpositionē terre. sz vtrū in alia parte celi vel in alio tēpore posset eclipsari aliter q̄z p interpōnē terre non posset iudicare sensus. homo ḡ p sensum si videret q̄ luna eclipsaret̄ hic z nunc: vt si eēt supra lunaz qñ eclipsatur cogitaret p itellectū vtruz luna in alio tēpore vel in alia parte celi posset alr̄ eclipsari q̄z p iterpositionez. z qr cognosceret qr. non iudicaret p itellectū q̄ interpositio est vl'is cā eclipsis. z qr scire non ē nisi p vl'em cām. z put aliqd est vl'r subiectū sue passioni vl'r dico p relationē ad cām. nō .n. absolute loquēdo luna eclipsat̄ semp z vbiqz sz eclipsatur semp z vbiqz p relationē ad cām. naz vbicūqz sit luna dum tn̄ ibi interponit̄ terra eclipsat̄ z semp quādo interponit̄ eclipsat̄. sic autē cognoscere non spectat ad sensum sz ad itellectū. pz ḡ de quo vl'i logtur p̄hs quod est semp z vbiqz. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quā igit̄ demrationes vles sūt. has aūt nō ē sentire. manifestū ē q̄ neqz scire p sensuz est.

¶ Ex his q̄ dixerat ɔcludit intētū. d. (Quoniam igit̄ demōstrationes sunt vles) .i. p vles causas. vel sunt vles qr sunt de subiectis put p relationē ad cāz vl'r sunt sub suis passionibus. qr ḡ demonstrationes sunt p tales cās z de talibus subiectis (has aūt) sic vles causas vel hec vniuersalia subiecta (nō est) .i. non cōtingit (sentire) z qr sic est (manifestum est q̄ neqz est scire p sensum.) ¶ Notandum aūt q̄ causa hic z nunc sc̄ nō ē causa simplr̄ nō est causa p se. sz p accn̄s. nisi eni iterpositio terre eēt vl'r causa eclipsis nō eēt p se causa. qr ḡ tale vle non pcipit sensus non ē scire p sensuz. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed manifestū qm̄ z si esset sentire triangulū q̄ duob⁹ rectis equales haberet angulos quereremus vtiqz demonstrationez: z non sic̄ qdam farent̄ sciremus.

¶ Remouet errorem quorundam dicentium q̄ idem ē scire quod sentire. Propter quod sciendum q̄ sentire non est ipm scire. attamen sensus duplr̄ deseruit scie. pmo quia p sensum deuenimus in sciam. vñ sensus est causatiuus scie. 2° qr qñ videmus aliqua p sensuz facili⁹ cogitamus cām z facili⁹ acqrimus sciam. vt si essemus supra lunā z videremus q̄ terra se iterponit. lz ipm videre nō eēt ipm scire: qr nō videremus nisi hic z nunc: attamen videndo q̄ terra se interponit facilius cogitaremus p itellectū q̄ iterpositio terre quā sensus videt particulariter est cā eclipsis. sensus ḡ est causatiuus scie z ɔ̄cinuatiuus. Tria ḡ facit p̄hus. qr pmo ostēdit q̄ sentire nō ē scire. 2° declarat quō sensus ē causatiuus scie. 3° quō est iuuatiuus. scda ibi. (Sz ex ɔsideratōe) tertia ibi. (Sūt tn̄ q̄dā) Circa primū tria facit. qr pmo remouet pdictū errorē. 2° assignat cām dicti. 3° quod dixerat declarat in terminis. scda ibi. (Sentire qdē eni) tertia ibi. (Uñ z si in luna). Dicit ḡ (Sed manifestuz est qm̄ etsi eēt) .i. si ɔtigeret (sentire triāgulū q̄ hr̄et angulos equales duob⁹ rectis q̄reremus vtiqz demrationez) de triāgulo (z nō sciremus) .i. pp hoc nō haberem⁹ sciam de triangulo. qr sentire nō est idē qd̄ scire (sicut qdā fatent̄). ¶ Notādū aūt quosdā posuisse q̄ itellect⁹ idez est qd̄ sensus: pp qd̄ oportebat eos fateri z cōcedere q̄ sentire eēt idē qd̄ scire. qd̄ p̄hus negat z dicit esse falsuz. ¶ Notādū etiā q̄ si ad oculū viderem⁹ q̄ angulus extrīsecus i triāgulo valet duos intrīsecos sibi oppositos. ppter quod videremus q̄ anguli triāguli valent duos rectos nō cognosceremus hoc nisi particulariter. videremus .n. ad sensū q̄ in hoc triangulo sic sit. sz statiz inquireremus p itellectū vtrū vl'r sic eēt. hoc ē ḡ qd̄ p̄hs ait. q̄ cū hoc videremus adhuc q̄reremus demratiōez .i. cū p sensum cognosceremus in hoc triangulo sic esse pticulariter adhuc q̄reremus demōstrationez. i. adhuc q̄reremus vl'em. qr inquireremus p intellectū vtrū in oī triāgulo sic se hēat vl'r. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Necesse eni qdē ē sentire singulariter. Sciētia aūt est in cognoscendo vniuersale.

¶ Assignat cām dicti dicens q̄ (sentire qdē eni ē necesse singulr̄. scia aūt ē in cognoscēdo vle) .q.d. bn̄ dictū ē q̄ sentire nō est scire. qr sentire est singulare. scire aūt ē vle. z bn̄ dictū est q̄ si viderem⁹ triangulū hr̄e duos rectos adhuc q̄reremus demōstrationē. nā sentire ē singulr̄ .i. p sensuz. non hēremus notitiā de hoc triāgulo pticulr̄. sz cū scia sit vl'is adhuc q̄reremus demrationē z sciam. vt hēremus hui⁹ noticiā de triāgulo. ¶ Deide cū dicit.

¶ Unde z si in luna essem⁹ viderem⁹ obiectaz

terrã: non vtiq3 scirem⁹ cãm defectus. sentiremus eni qñ deficeret nũc s3 non ꝓpter qd oĩo. Non eni3 esset vlis sensus.

¶ Quod dixerat declarat in terminis. d. (Unde esset in luna cẽmus). i. si cẽmus supra lunã qñ eclipsat (videremus obiectam terra3 ꝛ non vtiq3 sentiremus cãm defectus). i. eclipsis. su. vlem (sentiremus. n.). i. cognosceremus p sensum (qñ luna deficeret). i. eclipsaret (nunc. s3 non) cognosceremus p sensu3 (oĩo ꝓpter qd). i. vle3 cãm (non. n. sensus nũc). i. qui ẽ hic ꝛ nunc (vlis ẽẽt). i. erat vlis vt h3 alia translatio. q. d. ꝙ sensus non erat. i. non dicebat ẽẽ vniuersalis. ḡ si cẽmus supra lunam nõ cognosceremus lunã eclipsari nisi particulariter. ideo non haberemus sciam qꝛ nesciremus hoc vlr. illud ergo videre non ẽ scire. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ **S3 ex cõsideratione multotiẽs accñte vlem demrationez habem⁹. Ex singularibus eni3 plurib⁹ vle est manifestum.**

¶ Oñdit quõ sensus ẽ causatiuus scie. Circa quod tria facit. qꝛ pmo facit qd dictũ ẽ. 2° comparat cognitionẽ sciẽtificã ad cognitiões alias. 3° ex his que dixerat ꝯcludit itẽtu3. v3. ꝙ sentire non ẽ scire nisi accipiatur sentire equiuoce. scda ibi. (Ule aũt) tertia ibi. (Manifestũ ẽ) Dicit ḡ (S3 ex cõsideratione in hoc multotiẽs accñte). i. ꝯtingẽte. i. qñ multotiẽs ꝯtingit nos ꝯsiderare in hoc. i. circa particulare postea sumus venantes illud. i. vle. ꝛ sic (vlem habemus demrationẽ. ex singularibus enim plurib⁹ vle manifestũ ẽ) hoc ḡ mõ causatur scia ex sensu. vt qñ video nũc ꝙ reubarbaꝝ purgat coleram ꝛ postea video ꝙ hoc aliud reubarbaꝝ purgat colerã multotiẽs sic expiendo p sensum sic ex multis singularib⁹ deuenio in vle. ꝛ habeo sciam ꝙ omne reubarbaꝝ purgat colera3. ꝓpositiones ergo vles p quas habetur scia ꝛ demonstratio ꝛ que sunt pncipium artis. ꝛ scie sunt acceptẽ ex multis sensibilibus. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ **Ule aũt honorabilius est qñ ostendit cãm: quare de h⁹ vniuersalis scia honorabilioꝛ ẽ sensibus: ꝛ cognitione quoꝝcunq3 causa est s3 de primis alia ratio est.**

¶ Comparat cognitionẽ sciẽtifica3 ad alias cognitiones. Propter quod sciẽdu3 quattuoꝛ ẽẽ cognitiones. sensitiuam. sciẽtificam que ẽ p cãm. ꝛ cognitionẽ non pfectã. ꝛ itellectiuam q̃ ẽ pmoꝝ pncipioꝝ. Cognitio ḡ sciẽtifica que ẽ p cãm vlem honorabilioꝛ ẽ cognitione sensitiua. ꝛ etiã honorabilioꝛ ẽ q̃cunq3 alia cognitione q̃ non ẽ p cãm: non tñ ẽ honorabilioꝛ q̃3 cognitio pncipiorum. ideo dic. (Ule aũt honorabile ẽ. quonia3 ostẽdit cãm) q. d. ꝙ cognitio sciẽtifica vlis ẽ honorabilis. qꝛ ẽ ostensiua vlis cause. (q̃re de h⁹ vlis). i. cognitio sic vniuersalis vel cognitio habita de h⁹ vlis. i. de h⁹ vli. ponitur genitiu⁹ p ablatiuo (honorabilioꝛ est sensibus). i. cognitione sensitiua (ꝛ) su. h⁹ cognitio vlis scientifica honorabilioꝛ est (cognitione) su. nõ habita p cãm (quoꝝcũq3 causa est). i. honorabilioꝛ ẽ q̃3 sit cognitio queq3 alia habita nõ p cãm s3 p ea quoꝝcũq3 ẽ causa. i. p effectus (s3 ex pmis). i. de pmis (alia rõ est.) qꝛ nõ est scia honorabilioꝛ q̃3 cognitio primoꝝ pncipiorum. iõ de talibus ẽ alia rõ. ¶ Notandũ aũt ꝙ scia q̃ est p cãm ẽ honorabilioꝛ cognitio cognitione q̃cũq3 habita p non cãm. dũ tñ cognitio illa sit talium quoꝝ sit cã. l3 enim cognitio pncipioꝝ nõ sit per cãm. nõ tamẽ ꝓpter hoc talis cognitio est minus honorabilis q̃3 scia. ideo ph̃s signãter loquitur sciam ẽẽ honorabiliorem cognitione quoꝝcũq3 est causa. i. cognitione quoꝝcũq3 causatoꝝ. quecũq3 eni cognitio habeat de causatis. dũ tñ illa cognitio nõ sit habita p cãm: nõ ẽ ita honorabilis sic scia. de pmis ḡ pncipijs est alia rõ. qꝛ talia nõ sunt causata taliũ nõ est causa. aliqd aũt hic tactũ ẽ icidẽtalr de ꝯparatione cognitionis scientifice ad cognitiões alias s3 de hoc plenius ĩfra dicetur. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ **Manifestũ igitur fit ꝙ ipossibile est sentiendo scire aliqd dm̃ratoꝝ: nisi aliqs sentire hoc dicat sciam he p demonstrationem.**

¶ Ex his que dixerat ꝯcludit intẽtũ. v3. ꝙ sentire non sit scire nisi accipiat sentire equiuoce. d. (Manifestũ est igit ꝙ ipoẽ est sentiendo scire aliqd demonstratoꝝ). i. aliqd demonstrabile siue aliqd demonstrabilius. vt h3 alia translatio (nisi) accipiat sentire equoce. ꝛ nisi (aliqs dicat hoc ẽẽ sentire habere sciam p demõstratiõe3) mltotiẽs. n. sic loqmur ꝙ qñ aliqd manifeste p itellcm̃ cognoscim⁹: dicim⁹ nos illd sentire ꝛ tãgere. sic ḡ accipiẽdo sentire put idẽ ẽ ꝙ manifeste cã3 demr̃atie coĝscere idẽ erit sentire qd scire. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ **Sũt tñ q̃dã reducta ad sensu3 ꝓpter defect⁹ in ꝓpo[illegible] q̃dam. n. si non viderem⁹ nõ q̃rerem⁹ non tanq3 sciẽtes in videndo: s3 tanq3 habẽtes vle ex eo ꝙ videmus.**

¶ Declarat quõ sensus sit iuuatiu⁹ ad scia3 ꝛ quõ ex defectu sẽsus multotiẽs ipedimur ad scia3. Circa qd tria facit qꝛ pmo facit qd dictũ ẽ. 2° qd dixerat declarat i termis. 3° qddã qd assũpserat declarat vel assignat cã3 dicti sui scda ibi. (Ut si vitrum) tertia ibi. (Et ꝓpter id). Dicit ergo ꝙ (sunt q̃dã i ꝓpositis) vel vt h3 alia lr̃a. i pblematibus. i. in dubitatiõibus. i. in his i q̄bus dubitamus. vel in his que nobis ꝓponunt. vel que nobis se offerũt dubitabilr. quedã. n. de talibus redacta sũt ad defectũ sensus. vt ideo dubitamus de eis. qꝛ deficit ibi sensus ꝛ non possumus illa ꝯphendere p sensum. vnde subdit ꝙ (quedã eni si videremus non vtiq3 q̃reremus nõ tanq3 sciẽtes in vidẽdo). i. nõ ꝙ ipm videre sit scire (s3 tanq3 ex eo ꝙ videmus). i. ex visu (hñtes vle). i. deueniẽtes i vle3 cã3. sensus ḡ iuuat nos ad scia3 nõ ꝙ sentire sit scire. s3 ꝙ p sensũ deuenim⁹ in vle3 cã3. ¶ Deĩde cũ dicit.

¶ **Ut si vitrũ pforatũ videmus ꝛ lumen ptrãsiens: manifestu3 vtiq3 erit ꝛ ꝓpter quid.**

¶ Quod dixerat manifestat i terminis dicẽs (Ut si videremus vitrũ pforatũ. ꝛ) su. videremus (lumẽ transiẽs p vitrũ. manifestu3 vtiq3 erit ꝛ ꝓpter qd). i. manifesta ẽẽt vtiq3 cã q̃re lumẽ p vitrũ transit. esset. n. cã pforatio vitri. ¶ Notãdũ ãt ꝙ nõ curat ph̃s de exẽplo. loqr. n. more illoꝝ dicentiũ lumẽ ẽẽ corpus. Uñ cu3 querebat ab istis quõ lumẽ trãsit p vitrũ. dicebãt vitꝝ ẽẽ porosũ ꝛ pforatũ s3 illa foramina pp sui paruitatẽ latẽt visum nostrũ. ꝛ p illa foramina vt dicebãt ptrãsibat lumẽ. more ergo istoꝝ loqr. qd si sic ẽẽt ꝛ nos haberem⁹ ita subtilẽ visum ꝙ videremus illa foramina nõ q̃reremus cã3 q̃re lumẽ p vitrũ trãsit. qꝛ manifeste videremus cã3 pforationẽ vitri. iuuaret ergo tũc sensus visus ad cognitionẽ cause. ipm tñ videre nõ ẽẽt scire. qꝛ p visu3 cognosceremus cãm in hoc vitro pticulariter. s3 cognoscẽtes in hoc vitro p visum cãm pticulariter de leui cogitaremus p itellectũ sic ẽẽ in oĩ vitro. ꝛ ex hoc essem⁹ hñtes vniuersale. i. scientes vlr. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Et ꝓpter id qd videmus seorsu3 i vtroq3 itelligere aũt simul est: qñ in oĩbus sic est.**

¶ Assignat cã3 dicti sui quare. s. sic vidẽdo ipm videre nõ

eēt scire. d. q (ꝑ illud) sup. sic vidēdo ipm videre non esset scire (q) ꝑ qr (videmus seorsuz i vtrisq) Uel vt bz alia trāslatio ⁊ meli⁹: in vnoquoq (itelligere aūt sil' est qm̄ in oībos sic est). q. d. q ꝑ sensuz nō videmus oia particularia sil'r seorsuz in vnoquoq vt videmus i h° vitro q sic trāsit lumē, ⁊ postea seorsuz. i. sepatim in alio vitro videm⁹ q sic trāsit lumē sz ꝑ intellectū ⁊ sciaz cognoscimus de oī vitro sil' q ꝑ ipm trāsit lumē. non g̃ videre ⁊ vl'r nullū sentire ē idē qḋ scire.

Eadē āt eē pricipia oīuz sillo'ȝ ipoīe ē. primū qdē logice speclantib⁹. hi q̄dē. n. veri sunt silli: alij aūt falsi.

Postq̄ ph̄s oñdit de qb⁹ nō ē scia tāq̄ de sēsibis. qr nō ē de fortuitis nec de pticularib⁹ sensibilib⁹. In ista pte declarat ꝑ q̄ nō ē sufficiēter scia tanq̄ ꝑ pncipia. qr nō pñt sciri oia ꝑ eadē pncipia. nō sūt. n. oīuz voꝝ eadē pncipia neq ēt sūt eadē pncipia oīuz falsoꝝ. ⁊ m̄lto magis nō sūt eadē pn̄ᵃ oīuz voꝝ ⁊ falsoꝝ sil'. duo aūt fac̄ ſm q dupl'r pbat itētū. nā p° pbat h° ꝑ rōnes magis cōes ⁊ logicas. z° ꝑ magis pprias ibi. (Si vo al'r) Circa p̄ᵐ tria facit. qr p° oñdit q nō sōt eadē pncipia oīuz vorū ⁊ falsoꝝ sil'. z° q nō sūt pncipia eadē oīuz falsoꝝ. 3° non sūt eadē oīuz voꝝ. z° ibi (Postea nz false). 3° ibi (Neq voꝝ. n.) Circa p̄ᵐ duo facit. qr p° oñdit q nō sūt eadē pncipia oīuz voꝝ ⁊ falsoꝝ fz q veꝝ cōcludit ꝑꝑ q̄d. z° oñdit h° idē pñt veꝝ ꝯcludi q̄n. ibi (Et si nāq) Dicit g̃ q (eadē āt eē pncipia oīuz silloꝝ ē ipoīe. pmū qdē) ē h° ipoīe (specnlātib⁹ logice) cu⁹ rō ē. qr (hi qdē sūt sill' veri. alij āt falsi) tūc supplēda ē rō. voꝝ silloꝝ sōt pncipia va. falsoꝝ āt sunt pncipia falsa. pncipia va ⁊ falsa nō sūt eadē. g̃ nō sūt eadē pnᵃ oīuz tā voꝝ q̄ falsoꝝ. Notādū āt q loq̄ndo ꝑꝑ q̄d nūq ex falsis seq̄t nisi falsuz. si eni ex falsis seq̄tur veꝝ h° nō ē ꝑꝑ q̄d. sz qr ista g̃ rō cōcludit q loq̄ndo ꝑꝑ q̄d oīuz silloꝝ tā voꝝ q̄ falsoꝝ nō sūt eadē pnᵃ sz seq̄ns rō declarabit q q̄lcūq fiāt silli dū tn̄ sint ordinati i mō ⁊ figura nō erūt oīuz tā voꝝ q̄ falsoꝝ eadē pncipia. nā si sillogiçet veꝝ ex falsis si postea psillogiçent pmisse false de necītate psillogiçabūtur ex falsis. Notādū āt itētionē h⁹ capl'i in h° ꝯsistere q nō oīuz sunt eadē pncipia. sic g̃ oñsuz ē supra de q̄busdā sūbis nō ē scia. qr nō ē de fortuitis nec de pticularib⁹. sic in h° caplo declarat ꝑ q̄ pncipia nō ē scia. qr per eadē pnᵃ nō pt oīuz reꝝ accipi scia. Dein cū dic̄.

Et si nanq sit verū ex falsis sillogizare. sz semel hoc fit: aut si. a. de. c. verū sit mediū autē: b. falsuz: neq. n. a. in. b. est. neq. b. in. c. Sz si harū media accipiunt ppōnū falsa erūt. eo q oīs cōclusio falsa ex falsis est: ⁊ va aūt ex veris: altere aūt sunt vere ⁊ false.

Oñdit q non solū si sillogiçet ꝑꝑ q̄d sz q̄litercūq sillogiçet nō erūt eadē pncipia veroꝝ ⁊ falsoꝝ. d. (⁊ si nāq sit). i. ꝯtingat (veꝝ sillogiçare ex falsis sz h° fit semel). q. d. q si ex falsis sillogiçet veꝝ solū. h° erit semel. vz. i pmo sillo q nō erit talis ꝯclo q̄les sūt pmisse. sz postea i psill'is psillogiçent pmisse oz q psillogizent ex falsis q nō seq̄t sill'uz nisi ex falsis. ⁊ iteꝝ si debeāt alie pmisse psillogizari cū sint false psillogizabunt ex falsis. sꝑ g̃ i alijs sill'is q̄les erūt pmisse tal' erit ꝯclo. iō ait (vt si. a. de. c. veꝝ sit) vt si h° ē va. oē. c. ē. a. (mediū āt. b. falsū. nō. n. a. i. b. ē nec. b. i. c.). i. tale accipiat mediū fl'z q nec. a. sit i eo. vt q ista sit falsa. oē. b. ē. a. vtputa oīs lapis est aial. nec. b. mediū acceptū sit i. c. vtputa q mior sit falsa oē. c. ē. b. i. oīs hō ē lapis. ꝯclo tn̄ erit va. vz. oē. c. ē. a. i. oīs hō ē aial. sic g̃ ē semel. i. i h° p° sillo. q nō sūt tales pmisse q̄lis ē ꝯclo. (sz si accipiant media hoꝝ). i. taliū pmissarū cū sint iste pmisse false ppōnes accepte ad pbādum eas (erūt false. eo q oīs ꝯclo falsa ex falsis ē) si g̃ cōclo falsa ex falsis ē (va āt ē ex vis. altere āt sūt) ppōnes (vere ⁊ false) g̃ sn̄. altera sūt pnᵃ sillo'ꝝ voꝝ ⁊ falsoꝝ. Notādū āt viz rōnis i h° ꝯsistere q loq̄ndo ꝑꝑ q̄d sꝑ tales sūt pmisse q̄lis ē ꝯclo ⁊ ecōuerso. vt si pmisse sūt false ⁊ ꝯclo. si ve ⁊ ꝯclosio: ēt loq̄ndo q̄n semel ꝯtigit vel pt cōtingere q nō sont tales pmisse q̄lis ē ꝯclusio vt i p° sillo vbi ex falsis ꝯcludit veꝝ. sz postea i alijs psill'is si psillogizent pmisse cuz sint false semꝑ ppōnes accepte ad ꝯcludēdū eas erūt false. in oīb⁹ g̃ alijs psill'is tales erūt pmisse q̄lis ꝯclusio. formet g̃ ex h° talis rō. semꝑ vel q̄n semꝑ ⁊ vt plerūq tales sūt pmisse q̄lis ē ꝯclusio. g̃ sillorū veroꝝ vt plerūq sūt pmisse ve. falsoꝝ false. nō eedē sunt ppōnes ve ⁊ false. g̃ non oīuz tā veroꝝ q̄ falsoruz erūt eadē pncipia. aliq̄s ergo forte sill'us ver⁹. i. hn̄s cōclusionē verā habebit pmissas falsas. in oīb⁹ tn̄ postea psillogismis erunt false conclusiones ⁊ false premisse. Dubitarz forte aliq̄s. qr nō videt̄ hoc veꝝ q solū semel sit ꝯclo dissimilis a pmissis. nā pōt sillogizari verū ex altera ppōne va ⁊ altera falsa nā oīs albedo ē color. hec ē va. oīs nigredo ē albedo. hec ē falsa. g̃ oīs nigredo est color. ē ꝯclo va. g̃ si dēant psillogizari pmisse cō sit altera va ⁊ altera falsa si erit necāriū sꝑ accipe pmissas falsas; nec erit necāriū sꝑ accipe vas. nā cū altera pmissarū sit va poterit sillogizari ex vis ⁊ ex falsis. nō ergo pmisse erūt sil'es ꝯcloni. Dōm q si pmisse sūt ve ō necessitate ꝯcludūt ꝯclonē verā. sed si pmisse sōt false nō de necītate ꝯcludūt ꝯclusionē falsaz. q si sꝑ ꝯcluderēt falsaz stati hēret̄ itētū q nō sūt eadē pncipia sillogismoꝝ veroꝝ ⁊ falsoꝝ. ad obuiādū g̃ huic diuersitati dicit ph̄s sel' hoc ꝯtigere q pmisse nō sunt sil'es ꝯcloni. imaginat̄ tn̄ q debeāt accipi āhe pmisse false. qr si accipet̄ vna va altera falsa: stati eēt dissil'itudo i pncipijs silloꝝ. qr non eēnt āhe pmisse false. sic i sillo simpl'r vo sūt āhe pmisse vere. ꝑꝑ qḋ supponit ph̄s q debeāt vel āhe pmisse accipi ve vel āhe false. quo supposito i solo pmo sillo pōt h° ꝯtigere q ꝯclo sit dissil'is a pmissis. i oīb⁹ alijs psill'is si psillogizant̄ pmisse cū sint false sꝑ accipiēt ꝑ ppōnes false. ⁊ erit ꝯclo sil'is sꝑ pmissis. Uel possum⁹ ad hāc vitatē clari⁹ declarare. vult. n. ph̄s oñdere q nō oīuz sillorō sūt eadē pncipia. Aduersari⁹ g̃ ꝯdicēs huic vitati sꝑ deberet accipe pmissas i sillo sil'es vel ābas. s. vas vl' ābas falsas. qr si i vno ⁊ eodē sillo accipet vnā pmissaz verā ⁊ alterā falsaz stati ꝯ seipsuz ageret. qr cōcluderet ꝯ eū nā si i vno ⁊ eodē sillo nō sūt eadē pncipia. sz aliud ē pncipiō veꝝ ⁊ aliud falsuz multo magis in oībus sill'is nō erunt eadem pncipia. Deinde cum dicit.

Postea neq false ex eisdē sūt. Est eni falsas adinuicē ⁊ cōtrarias ⁊ ipossibiles simul esse vt iusticiā esse iniusticiā aut timorez: aut hominem equū: aut bouem aut equale mai⁹: aut minus. ex positis autem sic est.

Oñdit q oīuz falsoꝝ nō sūt eadē pncipia dicens (Postea neq false). s. ꝯclones (sūt ex eisdē) sn̄. pncipijs. q. d. q qr oñdim⁹ nō eē eadē pncipia oīuz tā voꝝ q̄ falsoꝝ. volum⁹ nūc postea oñdere oīuz falsoꝝ nō eē pncipia eadē. iō ait q (est eni). i. ꝯtigit (falsas). s. ꝯclones (adiuicē ꝯrias eē. ⁊) ꝯtigit tales ꝯclōes (eē ipossibiles simul). i. eē icōpossibiles (vt iusticiā eē iniusticiā aut timorē ⁊ hoiez eē equū aut bouē. ⁊ eq̄le eē maius aut min⁹ ex positis). i. ex pmissis datis (sic ē). i. sic ꝯtigit ꝯcludet̄. q. d. q si oīoz falsoꝝ erūt eadē pncipia tūc ex eisdē pncipijs positis, vel ex eisdē pncipijs datis ꝯcludet̄ q iusticia sit

iniusticia ꝛ ꝙ iniusticia sit timoꝛ q̄ sunt false ꝛ icōpōles ꝛ ꝙ hō sit equ⁹. ꝛ ꝙ hō sit bos. ꝛ ꝙ eq̄le sit mai⁹. ꝛ ꝙ eq̄le sit min⁹. qꝛ ergo oīa ista sūt falsa ꝛ icōpolīa qꝛ taliū non pōt eē eadē pn̄a. oīuz falsoꝝ non erūt eadē pn̄a. ¶ Notadū āt ꝙ si ↄclōnes sūt ↄ̄rie ꝛ icōpōles ꝙ pn̄a ex q̄bus sequunt ꝛ maxīe si seq̄nt ex eis ppꝰ q̄d oꝫ eē falsa ꝛ icōpossibilia ſꝫ q̄ sunt icompossibilia non sunt eadē. ḡ taliū oīuz non sunt pn̄cipia eadē. ¶ Deīde cū dicit.

¶ Neqꝫ eni oīum veroꝝ pricipia sunt eadē. altera. n. multoꝝ gn̄e pricipia sunt: neqꝫ conueniunt vt vnitates punctis non cōueniūt. Hec qdē eni nō hn̄t pōnēz. illa aūt habent.

¶ Ostēdit ꝙ oīuz voꝝ non sūt eadē pn̄a. Circa qd sex facit ſꝫ ꝙ sex rōnes adducꝫ ad ꝓpositū. 2ª ibi (Nec eē āt). 3ª ibi (Sꝫ neqꝫ coīuz) q̄rta ibi (Ampli⁹ pn̄cipia) q̄nta ibi (Adhuc ↄclōnes) sexta ibi (Ampli⁹ pn̄cipia q̄dē) Dicē ḡ ꝙ (Neqꝫ. n oīum voꝝ sunt eadem pn̄cipia. altera. n. sūt pn̄cipia multoꝝ gn̄e). i. ↄ̄rarium gn̄e (nec) sꝫ. talia pn̄cipia (ↄueniūt) adinuicē. q. d. ꝙ ex quo pn̄cipiata sūt mlta. i. ↄ̄ria gn̄e oꝫ ꝙ pn̄cipia sint altera ꝛ n̄ ↄueniāt. vt pn̄cipia i gn̄e discretoꝝ nō ↄueniūt cū pn̄cipijs i gn̄e cōtinuoꝝ. iō exēplificās ait (vt vnitates nō ↄueniūt punctis). i. cū pūctis. nā (hec. n.) siue (hec qdē). i. vnitates (n̄ hn̄t pōnē. illa āt). i. pūcta (hn̄t) sꝫ. pōnē. ¶ Deīn cū dic.

¶ Necesse est autez in media conuenire: aut in sursuz aut in deorsum aut interi⁹ habere hos illos aūt exterius terminoꝝ.

¶ Adducit ad hꝰ scḋaz rōnē sumptā ex ꝓsillogizatiōe ip̄a vel ex ipsa multiplicatōe sillōꝝ. vt si fiat aliq̄s sill's vtputa ꝙ sillogizet hō eē corp⁹ si dēant multiplicari silli ſꝫ hāc māz termini accepti vl' accipient iteri⁹ i medio. ꝛ hꝰ dupl'r. vel sursū v̄sus corp⁹ vtputa si acciperet ꝓ medio aīatū corp⁹. vel deorsū v̄sus hoiez. vtputa si acciperetur ꝓ medio aīal vel accipent tales termini exteri⁹. vt si fiat acceptio supra corp⁹ vel īfra hoiez si aliqd eēt infra ip̄z. ex hꝰ ḡ p̄t argui ꝙ nō soliū oīuz voꝝ nō sūt eadē pn̄cipia. ſꝫ ēt oīuz affirmatiuoꝝ voꝝ non sūt eadē pn̄cipia. iō ait (necēe āt) sꝫ. illa vā q̄ de se inuicē ↄcludunt affirmatiue. aut (ↄuenire i medio) ꝛ hꝰ dupl'r (aut i sursū aut i deorsū. aut ḡ hos). i. termios oꝫ (hr̄e īteri⁹) vt eos q accipiunt sursū vel deorsū (illos āt termioꝝ exteri⁹). q. d. ꝙ hꝰ mō multiplicant vā affirmatiua vl' accipiēdo in medio vel accipiēdo exteri⁹ supra maiorē extremitatē. vl' īfra miorē. tūc ḡ supplēda ē rō. ꝙ cū non oīa sic se hēant nec oīa se hēant ſꝫ istā lineā n̄ oīuz erūt eadē pn̄cipia. ¶ Dubitaret forte aliq̄s. qꝛ videt ꝙ sit inutile accipe supra maiorē extremitatē. ꝛ inutile īfra miorē: qꝛ ex hꝰ non ↄcludit maior extremitas de subo. ¶ Dōꝫ. ꝙ accipe i medio siue accipiat sursū v̄sus maiorē extremitatē. siue deorsū v̄sus miorē ē vtile ad ↄcludēdū maiorez extremitatē de miori vl'r. accipe aūt īfra ē vtile ad ↄcludēdū maiorē extremitatē de miori ꝑticul'r. vt si sit hec ↄclō ↄcludēda. hō ē corp⁹. si accipiat īfra hoiez erit vtile ad ↄcludēdū corp⁹ de hoie ꝑticul'r. vtputa si accipiat ethiops. vez. n. ē oēm ethiopē eē corp⁹ ꝛ oēz ethiopē eē hoiez. ex hꝰ ḡ seq̄t quēdā hoiez eē corp⁹. vl' vtile ē sic accipe ita ad ↄcludēdū maiorē extremitatē ꝺ illo īfra accepto assumēdo ꝓ medio miorē extremitatē poterim⁹ ↄcludere corp⁹ vl'r ꝺ ethiope ꝑ hꝰ mediū hō. accipe āt supra nllo mō ē vtile ad ↄcludēdū maiorē extremitatē ꝺ miori. ꝑ subaz. n. n̄ ↄcludet corp⁹ de hoie nec vl'r nec ꝑticul'r. ē tn̄ vtile sic accipe ad ↄcludēdū illū acceptū ꝺ minori extremitate faciēdo mediū ꝺ maiori. vt si accipiat subā q̄ ē supra corp⁹ poterit ↄcludi vl'r subā de hoie ꝑ hꝰ mediū corp⁹. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliq̄s. vtrū hic modus accipiēdi vtilis sit in ꝑ se passionib⁹. ¶ Dōm. ꝙ sic. vtputa si ab eodē subo fluerēt passiones q̄ eēnt ꝑ se passiones ei⁹ ꝛ ↄuertibiles cū ipso. si ḡ demr̄aret octaua ꝑ q̄rtā nō eēt demr̄atio ꝑ imediata. hꝰ ḡ mō reduceret ad imediatā. vel accipiēdo īfra octauā ꝛ q̄rtā. ꝛ hoc dupl'r. imo si volum⁹ dicere hoc tripl'r. qꝛ vel accipiet oīo ī medio īter octauā ꝛ q̄rtā. vtputa pa. sexta q̄ ē ī medio oīo tn̄ distās ab octaua q̄tū a q̄rta. vel accipiet magis v̄sus octauā vt septīa. vl' magis v̄sus q̄rtā vt q̄nta. termini ḡ accepti vel passiōes accepte vl' erūt iteri⁹ modis q̄bꝰ dixim⁹. vel erūt exteri⁹ ꝛ hꝰ dupl'r. qꝛ vel erūt supra passionē q̄rtā. vtputa passio pma vel scḋa vl' īfra passionē octauā. vtputa nona vel decīa. ea ḡ q̄ ſꝫ se sic se hn̄t ſꝫ talē analogiā reducūt i eadē pn̄cipia. ꝛ qꝛ n̄ oīa sic ordinata sic nō oīuz erūt eadē pn̄cipia. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sꝫ neqꝫ cōīuz pricipioꝝ possunt eē aliq̄ ex qbꝰ oīa demr̄abuntur. Dico autē cōīa. vt oē aut affirmare aut negare. gn̄a eni eoꝝ q̄ sunt altera sunt ꝛ alia q̄dē in q̄ntitatib⁹: alia vero in q̄litatib⁹ sunt soliū de qbꝰ demr̄at ꝑ cōīa.

¶ Adducit tertiā rōnez sūptā ex eo ꝙ pn̄cipia cōīa nō sufficiūt sine ꝓprijs. ꝛ qꝛ ī alijs ꝛ alijs generib⁹ sūt pn̄cipia ꝓp̄a alia ꝛ alia. iō nō oīuz taliū sunt eadē pn̄cipia. iō ait ꝙ (ſꝫ neqꝫ cōīuz pn̄cipioꝝ). i. de nūero cōīuz pn̄cipioꝝ (pōt eē aliq̄) sꝫ. pn̄cipia. (ex qbꝰ demr̄ent oīa) sꝫ. sufficiēter. ꝛ exponit se. d. (dico aūt cōīa). s. pn̄cipia (vt oē aut affirmare aut negare) ſꝫ hoc pn̄cipiū de quolꝫ affirmatio vel negatio nō suffic̄ sine ꝓprijs. iō subdit ꝙ (genera eoꝝ q̄ sunt altera sunt). q. d. ꝙ eoꝝ q̄ sunt. i. entiū sunt altera gn̄a. i. diuersa p̄dicamēta. ꝛ qꝛ sic ē oꝫ eoꝝ eē altera pn̄cipia. iō subdit (ꝛ alia qdē) sꝫ. pn̄cipia sūt (in q̄titatib⁹ alia vō i q̄litatib⁹ soliū) siue soliū. i. aliq̄ sūt pn̄cipia solis q̄litatib⁹ ꝛ ꝓp̄a q̄litatib⁹. ḡ qꝛ aliq̄ pn̄cipia sūt q̄litatib⁹ ꝓp̄a (cū qbus) pn̄cipijs ꝓprijs (demōstrāt) passiōes (ꝑ cōīa.) si ḡ nō sufficiūt cōīa sine ꝓprijs. ꝛ hꝰ ꝓp̄a in alijs p̄dicamētis sunt alia ꝛ alia nō erūt oīuz eadē pn̄cipia. Notādū ꝙ alia trāslatio nō hꝫ soliū. tn̄ satis pōt exponi ꝑ soliū ꝓp̄a. nā pn̄cipia q̄ sunt soliū i q̄litatib⁹ sunt ꝓpria qualitatibus.

¶ Amplius principia nō multiz minora sunt cōclusionib⁹. principia q̄dē. n. ꝓpōnes. ꝓpōnes aūt assumpti termini aut imissi sunt.

¶ Hic vt dicebat adducit rōnez q̄rtā sūptā ex eo ꝙ pn̄cipia nō sūt multo pauciora ↄclōnib⁹. iō ait (Ampli⁹ pn̄cipia nō sūt multū vel multo minora). i. pauciora (ↄclusiōib⁹) ꝛ subdit ꝙ (pn̄cipia qdē. n. ꝓpōnes sūt. ꝓpōnes aūt sunt termini assūpti. aut) sūt termi (imissi.) q. d. ꝙ ipse ꝓpōnes ↄcluse in vno sillō sūt pn̄cipia i alio sillō q̄ ꝓpōnes fiūt ex termis aut assūptis exteri⁹ vt supra maiorē. aut īfra miorē extremitatē. aut imissis. i. iteri⁹ missis ꝛ accepti itra vtrāqꝫ extremitatē. tūc ḡ ē supplēda rō ꝙ si pn̄cipia sūt nō multū pauciora ↄclōnib⁹ cū n̄ sint eadē ↄclōnes oīum sillōꝝ voꝝ nō sunt eadē pn̄cipia oīum hꝫ sillōꝝ. ¶ Dubitarꝫ forte aliq̄s quō pn̄cipia n̄ sīt multo pauciora ↄclōib⁹. ¶ Dōꝫ ꝙ hꝰ referēdū ē ad ipos terminos. termi. n. q accipiūt ꝑ pn̄cipijs ꝛ ꝑ medijs nō sūt multo pauciores termis ex qbꝰ fiūt ↄclōnes. qd p̄ꝫ si accipiant termini imissi interi⁹ vtputa aiatū corp⁹ ꝛ alij termini si alij sūt itermedij iter aial ꝛ corpus. accipiēt ēt termi exteri⁹ vt supra maiorē extremitatē. vt supra corpus accipiat suba vel ēt aliq̄ alij termini si alij sūe supiores. īfra minorē accipiet hō ꝛ ēt alij termini si alij sint. Cōstat ēt ꝙ oēs termi intermedij q sūt iter termi-

pũ suꝑmũ ⁊ terminũ īfimũ. vt īter subaꝫ ⁊ hoīem erũt
pnᵃ ⁊ accipiētur vt media. nã corpus erit pnᵐ ⁊ erit me-
diũ ad ꝓbādũ subaꝫ de oībꝰ īferioribꝰ. ⁊ aīatũ corpꝰ erit
pnᵐ ⁊ erit mediũ ad ꝓbādũ tā subaꝫ q̃ꝫ corpꝰ de oībꝰ i-
ferioribꝰ. ⁊ aīal erit pnᵐ ⁊ mediũ ad ꝯcludēdũ oīa supio
ra de hoīe. ḡ ī oī tali analogia si eēnt cērũ tales termini
quot sꝫ ibi termī medij tot sꝫ ibi pnᵃ silloꝝ ꝑ q̄ ꝯcludeꝫ
aliqd de aliqᵒ. terminꝰ ãt suꝑmꝰ n̄ poterit accipi vt me-
diũ ad ꝯcludēdũ aliqd de aliqᵒ ī tota hᵒ analogia, sꝫ ter-
minꝰ īfimꝰ vt hō poterit accipi vt mediũ ad ꝯcludēdũ
aliqd n̄ vlr̃ sꝫ solũ ꝑticulr̃. ḡ ī oī analogia quot sꝫ ibi ter-
mini tot sꝫ ibi pnᵃ silloꝝ excepto termīo suꝑmo q ē oīo
īutilis ad ꝯcludēdũ. ¶ Uiso ī oī genologia ⁊ ī ordie ter-
mioꝝ quot termī accipiunꝫ vt pnᵃ silloꝝ. restat videre
quot termī in hᵒ genologijs īgrediunꝫ ꝯclōnē. nã ad cō-
cludēdũ tāq̃ pnᵃ excludunꝫ duo termī extremi. vel so-
lũ excludiꝫ vnꝰ terminꝰ. s. sũmꝰ. nã īfimꝰ n̄ excludiꝫ sim-
plr̃ cũ ꝑ ipꝫ possit ꝯcludi ꝑticulr̃ lꝫ n̄ vlr̃. Sic ḡ oēs ꝫ ē
terminis q īgrediunꝫ vt mediũ vel vt pnᵐ sꝫ ab īgressu
ꝯclōnis in tota genologia nullus excludiꝫ terminꝰ. naꝫ
ꝑ aīal pn̄t oīa supiora ꝯcludi de hoīe. ita q oēs termini
supra aīal ⁊ īfra īgrediãnꝫ ꝯclōnē. ipꝫ ēt aīal ꝯclōnē in-
grediet. qr ꝑ aliqd qᵒ ē īfra subaꝫ ⁊ aīal excludi ꝑt suba
de aīali. ipꝫ ḡ aīal in hᵒ genologia ꝯclōnē intrabit. si ḡ ī
oī genologia solus vnꝰ terminus excludiꝫ simplr̃ vt sꝫ
oīo īutilis ad ꝯcludēdũ. ab īgressu ãt ꝯclōnis nullus ex-
cludiꝫ. pncipia sunt nō multo pauciora ꝯclōnibꝰ. i. in oī
genologia termini q accipiunꝫ vt pnᵃ n̄ sꝫ mlto paucio-
res terminis q īgrediunꝫ ꝯclōnē. ydē. n. termini q ꝯclu-
dunꝫ in vno sillō sꝫ postea pnᵃ in alio. ⁊ ex his terminis
ꝯficiunꝫ ꝓpōnes q̄ sũt ꝯclōnes in vno sillō: ⁊ postea sũt
pncipia ⁊ pmisse in alio. nihil ē ḡᵒ in lr̃a phi qᵒ vacet a ꝓ
posito. nã qᵒ ipse ait q pncipia sũt nō mlto pauciora cō-
clōnibꝰ hᵒ dicit qr in hᵒ stat tota vtꝰ medij nã si pncipia
nō sunt multo pauciora ꝯclōnibꝰ ꝯclōnes nō sunt eedē
nec pncipia erũt eadē. Qᵒ vō posi es subdit. q principia
sunt ꝓpōnes ⁊ ꝓpōnes sunt termini assumpti aut imissi
hᵒ ait ad declarãdũ suũ intētũ. nã q pncipia nō sint mlt
to pauciora ꝯclōnibꝰ ex hᵒ declaraꝫ. qr si accipianꝫ ter-
mini extra vt supra maiorē extremitatē ⁊ infra minorē
⁊ accipianꝫ termini imissi interiꝰ. intra. n. vtrãq̃ extre-
mitatē ⁊ ex hᵒ terminis fiãt ꝓpōnes q̄ ꝓpōnes erũt pn-
cipia in vno sillō ⁊ ꝯclō in alio. si hᵒ fiat ex hᵒ vt patuit
declarabiꝫ ista veritas q termini q sunt pncipia nō sũt
multo pauciores terminis q ingrediunꝫ ꝯclōneꝫ. vba ḡ
nũc dcã ad duo deseruiũt ⁊ ad declarãdũ q pncipia nō
sunt multo pauciora ꝯclōnibꝰ ⁊ ad pncipale intētũ. nã si
ille eedē ꝓpōnes ꝯstitute ex terminis imissis vel assum-
ptis sint pncipia in vno sillō ⁊ ꝯclōnes in alio: ꝯñs ē q
pncipia fiãt ꝯclōnes ⁊ ꝯclōnes pncipia. ⁊ si aliq̄ ad hoc
ꝯcludunꝫ qr aliq̄ sint ꝯclusa qᵒ nō pn̄t eē pncipia illo sꝫ
valde pauca. q̄re si cōiter ⁊ vtplrimũ pncipia fiũt ꝯclō-
nes ⁊ ecōuerso. idē erit iudiciũ dē pncipijs ⁊ ꝯclōnibꝰ. sꝫ
nō sũt eedē oīuꝫ ꝯclōnes silloꝝ voꝝ. ḡ nec eadē pnᵃ. ar-
guunt. n. potissime rōnes adducte de sillīs affirmatiuis
vis. sꝫ si n̄ sꝫ eadē pncipia oīuꝫ silloꝝ affirmatiuoꝝ vo-
rũ multo magis n̄ sꝫ eadē pnᵃ oīum silloꝝ. tã voꝝ affir-
matiuoꝝ q̃ꝫ negatiuoꝝ. Uł possumꝰ dicere q ꝑ illa me-
dia ꝑ q̄ fit reductio ad īmediata ī affirmatiuis: fit redu-
ctio ad immediata in negatiuis modo quo supra dixi-
mus. ideo si probatur de affirmatiuis q non sunt eadē
ꝓbatũ erit de negatiuis. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ **Adhuc cōclōnes īfinite sũt: termini ãt finiti.**

¶ Adducꝫ 5ᵃᵐ rōnē. d. q (adhuc) ē alia rō. qr (ꝯclōnes sꝫ
īfinite. termini ãt) sũ. i. qbꝰ ꝯueniũt oēs scie sꝫ (finiti) .i.
sꝫ valde pauci. n̄ sufficiũt ḡᵒ tales termini ⁊ talia pnᵃ ad
oēs ꝯclōnes. n̄ ḡᵒ sꝫ eadē pnᵃ oīuꝫ. ¶ Nōnᵐ ãt vꝫ rōnis
hᵒ in hᵒ ꝯsistere q si eēnt eadē pnᵃ oīum tc illa pnᵃ eēnt
illi termini vł ꝯstituereꝫ ex illis terminis in qbꝰ ꝯueniũt
oēs scie. sꝫ hᵒ termini sꝫ finiti. i. sũt valde pauci. qr sꝫ cō-
munissimi sic sꝫ termini sũpti ex ente vel ex qualibꝰ ꝑti
hᵒ entis. cuiusmōi sꝫ eē ⁊ n̄ eē. actꝰ ⁊ pō. ⁊ talia cōsimilia
q̄ valde pauca sꝫ. si ista sũt ita pauca ⁊ ꝯclōnes oīuꝫ sciã
rũ sꝫ q̄si īfinite. ista pnᵃ pauca q̄ sꝫ eadē n̄ sufficiũt ad tã
tã multitudinē ꝯclōnũ. oꝫ ḡᵒ daꝫ pnᵃ alia ꝓpa ī q̄lꝫ scia q̄
sꝫ altera ⁊ diuersa in diuersis sciētijs. nō ḡᵒ sũt eadē pnᵃ
omniũ. Uideꝫ ãt hᵉ rō q̄nta multũ appropiq̄re rōni ter-
tie. dꝫ tñ hᵉ ab illa. nã illo ꝓbat q non sufficiũt pncipia
cōia absq̄ ꝓprijs ꝑ diuersitatē geneꝝ entis. oꝫ. n. dare
pncipia in q̄litatibꝰ ⁊ in q̄ntitatibꝰ ⁊ in quolꝫ gñe entis q̄
ad iuēta cōibꝰ hēant efficaciã ꝯcludendi. sꝫ hec rō q̄nta
non tm̄ īnitiꝫ diuersitati q̄ntũ multitudini cōclusionũ.
nã q sic finiti termini ⁊ sic pauca pncipia in qbus cōue-
niunt oēs sciētie sufficerent ad tantã multitudinē ꝯclu-
sionũ est derisoriũ dicere. oꝑꝫ ergo ꝑter ista in qbus cō-
ueniunt oēs sciētie dare alia principia ⁊ alios terminos
in qbus differunt. ꝓpter qᵒ non erunt oīum eadē pnci-
pia. ¶ Dubitaret forte aliqs. qr videꝫ hoc falsum q cō-
clusiones sint infinite. cũ ꝓbatũ sit supra statum esse in
sursũ ⁊ in deorsũ. ¶ Dōm q q̄ntũ ad ītētionē phi. nō
oꝫ q dicamꝰ ꝯclusiones eē infinitas simplr̃. sꝫ dr̃ infi-
nite. i. inumerabiles. ⁊ hoc hꝫ intētũ. nã ī tãta numero-
sitate ꝯclusionũ nō sufficiũt illi termini finiti. i. illa pnci
pia pauca in qbꝰ ꝯueniũt oēs scie. q si tñ vellemꝰ saluaꝫ
ꝯclōnes ad lr̃aꝫ eē infinitas saluaremꝰ hoc triplr̃. nec di
ceremꝰ q hec lr̃a ꝯdicat supiori capl̃o vbi ośsum est eē
statũ in sursũ ⁊ ī deorsũ. qr aliud ē loq de īfinitate con
clusionũ ī se. ⁊ aliud vt reducũꝫ ī sua pncipia. ⁊ vt demꝰ
sensibile exēplũ dicemꝰ q figure multiplicanꝫ ī īfinitũ
qr alia figura ē triãgulꝰ alia q̄drãgulus: ⁊ sic ascēdēdo.
ꝯstat aũt q q̄libet figura hꝫ suã ꝓprietatē q̄ posset de-
mōstrari de ipsa. si qs eēt circa hoc sollicitus: vt triãgulꝰ
hꝫ ꝑ ꝓꝑetate hr̃e tres. quadrãgulus aũt si sit regularis
hꝫ ꝑ ꝓꝑetate hr̃e angulos oppositos ⁊ latera opposita
eq̄lia: ⁊ sic de figuris alijs. cũ ḡ tales figure sint īfinite n̄
vꝫ posse negari q ꝯclōnes fm̄ se aliquo mō vadãt ī īfi-
nitũ: tñ vt reducũꝫ ī sua pncipia: nō oꝫ q nec ī sursũ nec
in deorsũ vadat ī īfinitũ. nã posset aliq̄ ꝓꝑetas ꝓbari
de figura supiori. vtputa de exagono nihil dicēdo nec de
penthagono nec de q̄drãgulo. ꝓbabiꝫ. n. de exagono q
si collocetꝫ ī circulo. latꝰ eiꝰ erit medietas dyametri. hec
ḡ ꝓꝑetas. vꝫ. hr̃e latus eq̄le medietati dyametri sic ꝓ-
babiꝫ de exagono q nulla mētio fiet de pēthagono nec
de q̄drãgulo. lꝫ ḡ exagonꝰ in ordine figuraꝝ ꝑsupponat
pēthagonũ ⁊ q̄drãgulũ. tñ vt reduciꝫ ī pncipia ꝑ q̄ ꝓbã
tur ꝓpe passiōes de ipo: nō oꝫ q fiat talis reductio me-
diãtibꝰ figuris illꝫ. q̄ntũcũq̄ꝫ ḡ figure vadãt ī īfinitũ re-
ductio tñ cuiuslibet figure ī sua pncipia: qᵒ ē q̄si ꝓcede-
re ī sursũ: ⁊ ꝓcedere a pncipijs ad passionē cuiuslibꝫ fi-
gure. qᵒ ē q̄si ꝓcedere deorsũ sꝑ erit qd finitũ. nec oꝫ sꝫ
q augmētaꝫ nũerꝰ figuraꝝ q augmēteꝫ talꝫ reductio.
qr vt patuit n̄ oꝫ q sꝑ figura sequēs vt subijciꝫ sue passi
oni r̄ducat ī pncipia ꝑ figuras p̄cedētes. erit ḡ ītētio phi
q ꝯclōnes ī se pn̄t eē īfinite. lꝫ ordo ī pnᵃ ī sursũ ⁊ deor-
sũ sꝑ sit finitꝰ. cũ ḡ termī ī qbꝰ cōicãt oēs scie sint finiti
.i. pauci tales termī ⁊ hᵒ pncipia cōia ī qbꝰ scie ꝯueniũt
nō sufficiēt ad tãta multitudinē ꝯclōnũ sine terminis ⁊
pncipijs ī qbꝰ scie differũt. ¶ 2ᵒ mō hᵒ possumꝰ saluare
vt q̄dã ponũt ꝑ ꝯbinationē. videmꝰ. n. q lr̃e sunt multo
pauce nũero. ⁊ tñ ī īfinitis mōis ꝯbinari pn̄t ita vt īfini
te dictiōes possint ꝑ ꝑ aliã ⁊ aliã ꝯbinatiōeꝫ ex talibꝰ lr̃is
ꝯstitui. sic ãt ex paucis ⁊ ex īfinitis termīs ꝑ ꝑ aliã ⁊ aliã
ꝯbinationē ꝯstitui poterũt īfinite ꝓpōnes. p̄ma tñ expō
melior ē q̄ꝫ n̄ ꝑt tot mōis variari cōbiatio termioꝝ ad

ꝯstituēdū ꝑpōes quot mōis variaṫ ꝯbiatio līraꝝ ad ꝯstituēdū dictiones. ¶ Possum⁹ aūt ⁊ tertio dicere ꝙ phs supra qñ ꝓbauit statū exclusit ꝑdicationē ꝑ accñs. h̄ ãt logi͂ cōiter de oī ꝑdicatione vã ꝙ ꝑncipia ad ꝯcludēdū ꝯclōnes q̃scūqꝫ vãs nō sūt eadē: ⁊ qꝛ ꝯclōnes ꝑ accñs sꝫ ꝯseqꝛ verū ē albū eē musicū: lꝫ sit ꝑ accñs cū tales ꝑpōnes ꝑ accñs possint multiplicari in ifinitū. dixit phs cōclōnes eē ifinitas: nō obstāte ꝙ ibi sᷓ q̃ sūt ꝑ se ē stat⁹. prima tñ expō melior ē: qꝛ ea q̃ sūt ꝑ accñs sūt oīno iutilia demr̄ationi. lꝫ g̃ phs ꝓbauerit nō eē eadē ꝑncipia falsoꝝ ⁊ veroꝝ nō excessit limites demr̄atiōis: qꝛ falsa nō sꝫ oīno iutilia ad demr̄ationē. nã lꝫ sint iutilia ad demr̄ationē ostensiuã: non sunt tamen inutilia ad demonstrationē ad ipoīe. nã semꝑ talis demr̄atio accipit aliq̃ꝫ ꝑpōnē falsaꝫ. sꝫ g̃ m̄lto pauciora ꝑncipia cōia q̃ꝫ ꝯclōnes. ⁊ sꝫ fere tot ꝑncipia ꝓpa quot ꝯclōnes. ¶ Deide cū dicit.

¶ Amplius principia hec quidē ex necessitate: illa autē cōtingentia sunt. Sic igiṫ in intētione habīns ipoīe est eadeꝫ eē. Necesse est ergo ꝯlia eē aut finita: aut cū ifinite sint cōclōnes.

¶ Adducit ad idē sextã rōnē. d. (ampli⁹ q̄dē q̃dã sūt ꝑncipia ex neciitate) .i. necia. (alia vo sūt ꝯtingētia) ⁊ qꝛ sic ē (sic igiṫ i itētiōe hītis) .i. sic nobis ꝯsiderãnb⁹: vt hꝫ alia trãslatio. vel sic nobis itēdētib⁹ (ipoīe ē eadē ee) sꝫ. ꝑncipia oīꝫ (aut) .i. maxīe (finita) .i. potissime ipoīe ē talia ꝑncipia ponere finita (cū ꝯclōnes sint ifinite) ē q̃uis rōnis ꝙ cū necia sequãṫ ex necarijs ꝯtigētia ex ꝯtigētib⁹ ñ. sꝫ eadē oīuꝫ ꝑncipia: qꝛ ñ ē idē neciūꝫ ⁊ ꝯtigēs. ¶ Notãdū aūt ꝙ posset aliq̃s dicere ꝙ lꝫ ꝯclōnes sint infinite ꝑncipia pñt eē eadē: qꝛ ꝑncipia sꝫ ēt ifinita: ⁊ nihilomin⁹ eadē: qꝛ eisdē ꝑncipijs ifinitis vtiṫ q̃libet scia. Ad hoc g̃ excludēdū in hac rōne sexta resūpsit vim rōnis q̄nte. d. ꝙ aut .i. potissime est incōueniēs ponere ifinita eadē cūꝫ ꝯclōnes sint ifinite. ꝑsupponit. n. q̃si notū ꝙ ea q̃ sūt eadeꝫ in oīb⁹ sciētijs ⁊ q̄b⁹ vtunṫ oēs scie sūt valde pauca ⁊ finita. ꝙ g̃ sic pauca ⁊ sic finita possint in tãtã multitudinē ꝯclōnū ꝑ seipsa sine additiōe alioꝝ ꝑncipioꝝ ꝓpoꝝ ⁊ diuersoꝝ nō est possibile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si vo alr̄ quodãmō dicat aliq̃s ꝙ he q̄dem geometrice: alie vo silloꝝ: alie vo medicine q̄d vtiqꝫ erit aliud q̄ð dr̄ nisi ꝙ sunt principia sciarū: sꝫ eadē dicere derisio est: qm̄ eadē eisdeꝫ eadeꝫ essent: oīa nãqꝫ sic erūt eadem.

¶ Probat hoc idē. vꝫ. ꝙ nō ꝑ eadē ꝑncipia oīa cōcludanṫ ꝑ rōnes magis ꝓpas. sūt aūt iste rōnes magis ꝓpe: qꝛ ꝑ eas magis descēdiṫ ad mãꝫ spālē. rōnes aūt supi⁹ facte magis stãt in q̄busdã gn̄alib⁹ ⁊ cōib⁹. iō dicunṫ logice respectu istarū. Modus aūt ꝓbãdi intētū ꝑ rōnes ꝓpas ē descēdere ad spāles scias. q̃remus eni͂ vtꝝ medicina habeat sua ꝑncipia ꝓpa ꝑ q̃ ꝓbat passiōes de subto. ⁊ vtrū geometria habeat sic ꝑncipia ꝓpo. ⁊ etiã vtrū logica habeat sua ꝑncipia ꝓpa sibi vt hꝫ dici de omni dici de nullo ꝑ que ꝓbat ꝙ iferre de necessitate cōpetit sillo. sic q̃libet scia hꝫ sua ꝑncipia ꝓpria: ꝙ si hoc ꝯcedaṫ statiꝫ habebiṫ intentū ꝙ nō sūt eadē ꝑncipia oīum nisi eadeꝫ essent oīa vel de eisdeꝫ determinarēt oēs scie. Si vo hoc nō ꝯcedaṫ. sꝫ dicaṫ ꝙ ex quolibet mōstraṫ q̄ðlibet: statī duceṫ etiã aduersari⁹ ad incōueniēs: qꝛ in q̃libet scientia est dare aliquas ꝓpōnes īmediatas: quibus variatis varianṫ ꝯclōnes. naꝫ ex alia ⁊ alia ꝓpōne īmediata inferṫ alia ⁊ alia ꝯclusio. nō g̃ ex quolibet inferṫ q̄ðlibet. duo g̃ facit phs: qꝛ ꝑmo ꝑ rōnes ꝓprias ostēdit ꝙ nō sunt eadeꝫ ꝑncipia oīuꝫ si ꝯcedaṫ ꝑncipia esse homogenea ꝑncipiatis. 2⁹ ꝓbat hoc idē si aduersarius dicat ꝙ ex quoli

bet ꝓbaṫ q̄ðlibet. ibi (At vero) Dicit ergo. (Si vo aliter quodãmō dicat) .i. cōcedat (aliq̃s ꝙ he quidē sunt geometrice) .s. argumētationes. (alie autē sunt silloꝝ) .i. dyaletice (alie aūt medicine q̄d vtiqꝫ erit q̄ð dicit nisi ꝙ sūt ꝑncipia sciarū) sꝫ. diuersa. q. d. ꝙ si volum⁹ aliꝭ disputare cū aduersario ꝑ rōnes magis ꝓpas. ⁊ ipse dicat quodãmodo ⁊ cōcedat nobis ꝙ alie sunt rōnes ⁊ cōclusiones ⁊ ꝑncipia in geometricis ⁊ in sillogismis. i. in dyaleticis ⁊ in medicina ⁊ in alijs sciētijs: hoc est ponere ꝑncipia alia. ⁊ subdit (sed eadē dicere derisio est). q. d. ꝙ hoc ꝯcedere ⁊ postea ꝓteruire ⁊ dicere ꝙ oium sūt eadē ꝑncipia est derisio. ⁊ subdit q̃re sit derisio (qꝛ eadē essent eisdeꝫ) ⁊ sic ꝑ ꝯñs (omnia nãqꝫ fierēt) vel essent (eadē). ¶ Dubitaret forte aliq̃s vñ sequiṫ hec ꝯña ꝙ si q̃s cōcedat q̃libet sciam ꝓcedere ex suis ꝑncipijs si ponanṫ talia ꝑncipia eadē ꝙ oīa essent eadē. ¶ Dicēdū ꝙ qui ꝯcedit quālibet sciam vti suis ꝑncipijs cōcedit ꝑncipia esse vnigenea principiatis ⁊ habere q̃ꝫdã idētitatem ⁊ conformitatē ad sua principia: quo posito q̄cūqꝫ principiata: vel q̄cūqꝫ demōstrata sub eisdē pricipijs militãt: habēt q̃ꝫdã idētitatē ⁊ ꝯformitatē adīuicē. ꝓpter quod oīa essent eadē: ⁊ de eisdē determinarēt oēs scie. q̄ð derisoriū est dicere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ At vero neqꝫ ꝙ ē ex oib⁹ demōstrare q̄ðlibꝫ hoꝝ: hoc. n. ē q̃rere oīuꝫ eadē esse pricipia. Multū. n. isipiēs ē. Neqꝫ. n. ī mãifestis hoc fit doctrinis: neqꝫ in resolutione possibile est. Immediate. n. ꝓpōnes pricipia sūt: altera ãt cōclusio fit accepta ꝓpositione imediata.

¶ Ondit ꝙ nō sūt eadē ꝑncipia oīuꝫ si aduersarius dicat ꝙ ex quolibet mōstraṫ quodlibet. Circa q̄ð tria faċ. qꝛ ꝑ facit q̄ð dcm̄ ē. 2⁹ circa ea q̃ dixerat rmouet cauillatōeꝫ q̃ꝫdã. 3⁹ resumit viꝫ rōnis sue ⁊ cōcludit itentū. scda ibi. (Si ãt dicat) tertia ibi. (Si vo neqꝫ) Dicit g̃ (At vero neqꝫ) sꝫ. dici pōt. (ꝙ ex oib⁹) .i. ꝙ ex quo libet (est demōstrare quodlibet hoꝝ) .i. q̄ðcūqꝫ (qꝛ hoc ē q̃rere) .i. isto mō q̃rere (oīuꝫ eē eandē ꝑncipia. multū. n. est insipiēs) .i. sic q̃rere ē q̃rere valde isipiēter. ⁊ ꝯclarat q̃liter sit valde isipiēs q̃reṙ isto mō eē eadē ꝑncipia oīuꝫ dicēs ꝙ (neqꝫ. n. in manifestis doctrinis hoc fit) ꝙ. s. ex quolibet demōstreṫ q̄ðlibꝫ (neqꝫ i resolutiōe) .i. ī doctrinis resolutorijs (poīe ē) sꝫ. ex quolibet demr̄are q̄ðlibet. ⁊ subdit ꝙ (imediate. n. sunt ꝑncipia) ⁊ ait ꝙ (altera aūt ꝯclō fit accepta imediata ꝓpōne altera). q. d. ꝙ valde insipiēs est opinari hoc mō eē ꝑncipia eadē. qꝛ ex quolꝫ demr̄areṫ q̄ðlibꝫ. qꝛ si hoc eēt poīe hoc mō esse ꝑncipia eadē tūc vel in doctrinis manifestis vel i doctrinis resolutorijs hoc ꝯtingeret. sꝫ i nullis doctrinis hoc ē poīe ꝙ ex quolꝫ demōstreṫ q̄ðlibꝫ. g̃ sic opiari eē ꝑncipia eadē ē valde isipiēs. ¶ Notãdū ãt ꝙ doctrine manifeste appellanṫ q̃ ꝓcedūt ꝑ inductionē ⁊ ꝑ q̃ꝫdã sensibilia manifesta. Resolutorie ãt pñt vocari q̃ resoluūṫ in suas cãs ꝓcedēdo ꝑ cãs: ⁊ resoluēdo posteriora in ꝑores cãs. vel pōt dici ꝙ doctrine sunt manifeste qñ ꝓcedunt ꝑ imediata ⁊ ꝑ se nota. Sꝫ doctrine sunt resolutorie qñ nō ꝓcedūt ꝑ imediata nec ꝑ se nota. sꝫ ꝓcedūt ꝑ ea q̃ pñt resolui in īmediata ⁊ i ꝑ se nota. in nullis ãt doctrinis talibus nec in manifestis nec i ꝑ se notis nec in resolutorijs ex quolꝫ demōstraṫ q̄ðlibet. g̃ valde ē insipiēs isto mō q̃rere ꝑncipia eē eadē. ¶ Notãdū ēt ꝙ cã q̃re in nullis doctrinis siue sint manifeste siue resolutorie hoc nō cōtingit ꝙ ex quolibet demōstreṫ q̄ðlibet: est. qꝛ semꝑ oꝫ deuenire ad ꝓpōnes īmediatas que sunt principia. sed variatis īmediatis ꝓpōnibus variantur conclusiones ita ꝙ sit altera conclusio quãdo ē altera īmediata ꝓpō.

q̄r ḡ sic ē nō ex quolibȝ demr̄at̄ q̄olibȝ. ℭ Deīde cū dic.

ℭ Si aūt dicat aliqs primas ppōnes imediata esse principia: vnū in vnoquoqȝ genere est.

ℭ Circa ea que dixerat remouet cauillatioē quādā. posset enī aliqs dicere q̄ p̄me ppōnes. i. cōes ai ɔceptiōes qb⁹ vtunt̄ oēs scie sūt imediate ppōnes: ⁊ ista sūt p̄nci*. ḡ diceret aduersari⁹ q̄ eadē sūt oīuȝ p̄ncipia. Ad h⁹ remouēdū ait. q̄ p̄ter has ppōnes cōes opȝ dare in vnoquoqȝ gn̄e aliquā ppōnē imediatā q̄ ē p̄n⁹ in illo gn̄e: ⁊ ista diuersificant̄ put diuersificant̄ gn̄a. igit̄ nō sūt oīuȝ eadē p̄ncipia. iō ait. (Si āt aliqs dicat p̄mas ppōnes imediatas eē p̄ncipia vnū i vnoquoqȝ gn̄e ē). i. p̄ter has ppōnes p̄mas q̄ vocāt̄ cōes ai ɔceptiōes oȝ dare i vnoquoqȝ gn̄e aliquā vnā ppōnē imediatā q̄ hȝ rōnē p̄ncipij. ⁊ q̄r ppōnes imediate p̄pe q̄ sūt p̄ncipia i vnoquoqȝ gn̄e diuersificant̄ f3 diuersitatē genez̄ subaz̄. iō n̄ oīuȝ sūt eadē p̄ncipia: nec q̄olibet mōstrat̄ p q̄olibet. ℭ Notandū āt q̄ q̄n d̄r i vnoquoqȝ gn̄e eē vnā aliquā ppōnē imediatā nō solū h⁹ referēdū ē ad totū gen⁹ subiicibile, s3 ēt ad ptes ei⁹: vtputa si geometria ē de ɔtinuo tāq̄ de ppo subo: ⁊ ptes ɔtinui sūt: linea: supficies: ⁊ corp⁹: nō solū a ɔtinuo fluit aliq̄ vna passio p̄ ⁊ imediate q̄ ē idemōstrabilis. s3 ēt a linea p̄t fluere ⁊ fluit vna aliq̄ talis passio: ⁊ a corpe: ⁊ a⁹ supficie. ⁊ itelligēdū ē hoc: nō solū f3 rē: s3 ēt f3 rōnē: vt ab eodē ɔtinuo f3 rē vno mō ɔsiderato imediate fluet aliq̄ vna passio. ⁊ ab eodē alio mō ɔsiderato potent fluere aliq̄ vna passio: sic f3 rē idē ē triāgulus ⁊ p̄n⁹ figuraz̄. attn̄ a triāgulo vt triāgulus fluit hr̄e tres. ab eodē: vt ē p̄n⁹ figuraz̄ fluit eē illud i quo resoluunt̄ oēs figure rectilinee. nec ē curādū q̄ hr̄e tres et eē illud i quo resoluunt̄ oēs figure rectilinee nō sunt passiones idemr̄abiles s3 demr̄abiles: ⁊ nō sūt passiōes imediate: s3 mediate: q̄r passiōes mediate reducunt̄ ad imediatas. ⁊ sic ab eodē f3 rē alr̄ ⁊ alr̄ accepto pn̄t fluer̄ plures passiōes mediate: ita q̄ nō fluit vna mediāte alia. sic ab illo eodē ēt alr̄ ⁊ alr̄ accepto oȝ q̄ fluāt plēs passiōes imediate: q̄r plēs passiōes mediate q̄z vna n̄ r̄ducit̄ i aliaz p̄supponūt plēs passiōes imediatas. ℭ Deide cū dic.

ℭ Si vero neqȝ ex oib⁹ vt opus ē demōstrari q̄olibȝ neqȝ sic ex altera q̄re erūt vniuscuiusqȝ scie altera. Relinq̄t̄ igit̄ n̄ prima sūt pricipia oīuȝ: s3 ex his q̄dē hec: ex illis aūt illa.

ℭ Resumit viȝ rōnis sue ⁊ ɔcludit itētū. Circa q̄ tria fac̄ q̄r p̄ fac̄ q̄ dcm̄ ē. 2⁹ epilogat circa d̄terminata. 3⁹ ne laboret i equoco distīguit de p̄ncipijs. 2ª ibi (Manifestū autē.) 3ª ibi. (Pricipia. n. sūt duplicia.) Dic̄ ḡ. (Si v̄o neqȝ ex oib⁹ vt op⁹ ē demr̄ari q̄olibȝ) sup. ɔtigit. i. si ex quolibet nō d̄mr̄at̄ q̄olibȝ (nec sic ex altera) su. ppōne diuersi gn̄is su. demr̄at̄ ppō altera alteri⁹ gn̄is (q̄re) ergo sic ē: q̄r nec ex quolibet demr̄at̄ q̄olibȝ. nec ex altero gn̄e alterz̄ gen⁹ (erūt vniuscuiusqȝ scia altera) su. p̄ncipia ppa (relinq̄t̄ igit̄) q̄r sic ē q̄ vniuscuiusqȝ gn̄is sūt su. altera p̄ncipia ppa (n̄ p̄ncipia oīuȝ) eoz̄ q̄ demr̄ant̄ (sint prima). i. ɔgenea: vt hȝ alia trāslatio. vl̄ vnigenea his q̄ demōstrant̄. nō ergo oīuȝ eadē sunt p̄ncipia (s3 ex his) su. p̄ncipijs (hec q̄dē) su. d̄mr̄ant̄ (ex illis aūt) su. ⁊ ex alijs p̄ncipijs (illa). s. alia demr̄ant̄. ℭ Notādū aūt: q̄r p̄ncipia ppa in vnoquoqȝ gn̄e sūt p̄ria: ⁊ vnigenea oib⁹ his q̄ demr̄ant̄ i illo gn̄e. iō nō ex quolibȝ demr̄at̄ q̄olibȝ: sed ex his q̄dē p̄ncipijs q̄ sūt in hoc gn̄e demr̄ant̄ hec q̄ sunt in isto gn̄e. ex illis aūt que sūt in alio gn̄e demr̄ant̄ illa in illo alio genere. ℭ Deinde cūȝ dicit.

ℭ Manifestū āt ⁊ hoc ē q̄n̄ n̄ cōtigit. mōstratū ē. n. q̄ altera pricipia gn̄e sūt differētiū gn̄e.

ℭ Epilogat circa determiata. d. (Manifestū ē ēt q̄n̄ nō cōtingit hoc). vȝ. q̄ sint eadeȝ p̄ncipia oīuȝ (mōstratū est enim) supra (q̄ differentiū genere sunt altera p̄ncipia) oȝ q̄ nō oīuȝ sunt eadē p̄ncipia. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Principia. n. duplicia sunt: ex q̄bus: ⁊ circa q̄. ex q̄b⁹ q̄dē igit̄ cōia sūt. Que aūt sunt circa que ppria sūt: vt numerus ⁊ magnitudo.

ℭ Ne laboret in equoco distinguit de p̄ncipijs. d. q̄ (p̄ncipia enī sūt duplicia: ex q̄b⁹: ⁊ circa q̄. Ex q̄b⁹ igit̄ cōia sūt q̄ aūt sūt circa ppa q̄ sūt vt nūer⁹ ⁊ magnitudo). i. vt p̄ncipia accepta in arismetrica circa numerū: ⁊ i geometria circa magnitudinē. dȝ ḡ sic ɔtinuari l̄ra ad p̄cedētia. diximus n̄ oīuȝ eē eadē p̄nci*: sed cū duplicia sint p̄nci* q̄dā cōia ex q̄b⁹ pbāt̄ oīa: q̄dā āt q̄ sūt circa q̄. i. circa q̄dā gn̄a spālia: vtputa circa magnitudinē vl̄ circa nūerū: vl̄ circa aliq̄ aliō gen⁹ cū dicim⁹ n̄ eadē eē p̄nci* oīuȝ ne laborem⁹ i equoco nō itelligim⁹ hoc de cōibus sed ex proprijs.

Scibile aūt ⁊ scia differunt ab opinabili ⁊ opinione.

ℭ Postq̄ ph̄s ɔparauit scire ad scire. In pte ista vt dicebat̄ ɔpat scire ad opiari ⁊ ad alios hitus cognitiuos. duo ergo facit. q̄r primo cōparat scire ad opinari. 2⁹ ad reliquos hitus cognitiuos. ibi (Reliq̄ aūt quō) Circa p̄mū duo facit. q̄r p̄ ōndit q̄ scire ē aliō ab opinari. ⁊ scibile ab opiabili. 2⁹ circa ea q̄ dixerat mouet q̄ōes q̄sdā. ibi (Qualiter ē igit̄ idē) Circa p̄mū duo facit. q̄r p̄ ppōnit q̄ itēdit. 2⁹ pbat itētū. ibi (Qm̄ scia ē vl̄is) Dicit ḡ q̄ (scibile aūt ⁊ scia differūt ab opiabili ⁊ ab opiniōe) referēda sūt singula singulis. vȝ. q̄ scia differt ab opione. ⁊ scibile ab opinabili. ℭ Deide cū dicit.

ℭ Qm̄ scia vl̄is ⁊ p necessaria est. Necessariū aūt non contingit alr̄ se hr̄e.

ℭ Probat q̄ dixerat. Circa q̄ duo facit. q̄r p̄ ōndit circa q̄ ē scia ⁊ circa q̄ nō ē. ⁊ gr̄a hui⁹ ōndit circa q̄ ē intellect⁹ ⁊ circa q̄ nō ē. 2⁹ ex his q̄ dixerat ōndit opinionez eē q̄d aliō a scia ⁊ itellectu. ibi (Uer⁹. n. itellect⁹) Circa p̄mū tria fac. q̄r p̄ ōndit circa q̄ ē scia. 2⁹ ōndit circa q̄ nō ē. 3⁹ gr̄a hui⁹ determinat de itellcū circa q̄ hȝ eē. ⁊ circa q̄ nō hȝ eē. scd̄a ibi (Sūt āt q̄dā) tertia ibi (At v̄o itellect⁹) Cōtinuet̄ āt sic l̄ra. hn̄ dcm̄ ē q̄ scia differt ab opione ⁊ scibile ab opiabili (q̄m̄ scia est vl̄is ⁊ est p necāria) ⁊ exponit se q̄d appellat necāriū. d. q̄ (necāriū. n. nō ɔtingit alr̄ se hr̄e). Ex hoc. n. stati posset pater̄ v̄itas. nā si scia ē vl̄is ⁊ p necāria. opio āt nō oȝ q̄ sit vl̄is nec p necāria relinq̄t̄ q̄ scia nō sit opinio. ℭ Dubitaret forte aliqs quō scia sit vl̄is. Dōm ē q̄ scia ē vl̄is. q̄r accipit cāȝ p se ⁊ simpliciter. ⁊ q̄r accipit cāȝ equatā opio āt nō oȝ q̄ accipiat cāȝ p se nec cāȝ simpl̄r nec cāȝ eq̄taȝ. Propter q̄ possumus distīguere triplex vl̄e. vnū vl̄e q̄ respicit vl̄itatez subiectoz̄ ⁊ tēpoz̄. aliō q̄ icludit vl̄itatē cāe p se. tertiū q̄ icludit vl̄itatē cāe p̄cise ⁊ eq̄te. Alr̄ ē vl̄e. oīs coru⁹ ē niger. alr̄ oīs egcruris hȝ tres. ⁊ alr̄ oīs triāgul⁹ hȝ tres. nā. oīs coru⁹ ē niger. ē vl̄e q̄ntū ad vl̄itatē subiectoz̄ ⁊ tēpoz̄. posito q̄ corui nascāt̄ nigri. q̄r nō ē curādū de exēplo. tn̄ nō ē hec ppō vl̄is q̄ntū ad cāȝ p se. nigredo. n. non seq̄t̄ coruū q̄ sit accn̄s spēi: s3 q̄r ē accn̄s indiuidui. iō nō ē p se passio corui nec ppriū ei⁹. s3 ē accn̄s isepabile. pp q̄ f̄m sniam porphyrij p̄ōt subītelligi coruus albus ⁊ ethiops nitēs colore. s3 oīs egcruris hȝ tres. ē q̄d vl̄e q̄ntū ad vl̄itatē cāe p se. nā q̄libet spēs triāguli hȝ tres p se. i. p cāȝ exn̄tē i se. q̄r q̄libet spēs triāguli hȝ in se angulūȝ extrīsecū equalētē duob⁹ itrīsecis sibi oppositis. s3 h⁹ cā nō ɔsiderat̄ i egcruri, vel i aliq̄ alia spē triāguli vt eq̄ta nec vt p̄cisa. s3 h⁹ mō ɔsiderat̄ i triāgulo pp q̄ egcruris f̄m q̄ egcruris nō hȝ tres: s3 f3 q̄ triāgulus. oīs ḡ triangulus hȝ tres, ē vl̄is f3 vl̄itatē cāe eq̄te. opio ḡ d̄r nō esse

vl'is: q2 nõ aggñat p cãz nec põmñationẽ: s3 p q̃dã signa pbabilia: ⁊ p q̃dã cõia: ⁊ p sill'os topicos. g̃ q2 opio nõ ag generat p causaz: nec p ppa deficit ab vl'itate cãe eq̃te: ⁊ ab vl'itate cause per se: q2 nõ põt aggenerari p signa pbabilia q̃ nec o3 esse in oibus: nec semp põt deficere ab vl'itate taz subto⁊ q̃3 tẽpo⁊. ppter qḋ p3 q̃ scia dicatur esse vl'is ⁊ nõ opinio. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Sunt aũt q̃dã v̄a q̃dẽ ⁊ entia cõtingẽtia alr̃ se hr̃e. Mãifestũ igit̃ ẽ q̃ circa hoc scia nõ ẽ. Eẽt.n. ipolia vtiq3 alr̃ se hr̃e polia alr̃ se hr̃e.

❡ Ostẽdit circa q̃ scia nõ b3 eẽ. d. (sũt aũt q̃dã v̄a q̃dẽ ⁊ entia ↄtingẽtia ⁊ alr̃ se hr̃e) ⁊ subdit q̃ (manifestũ est igit̃ q̃ circa hec) .i. circa talia ↄtigẽtia alr̃ se hr̃e (nõ ẽ scia) ⁊ subdit (essent vtiq3 ipolia alr̃ se hr̃e polia alr̃ se hr̃e) q. d. cũ scia sit circa ipolia alr̃ se hr̃e si poneret̃ scia esse circa ↄtingentia ⁊ circa polia alr̃ se hr̃e seq̃ret̃ oppositũ in adiecto. v3. q̃ ipolia alr̃ se hr̃e eẽnt polia alr̃ se habere. ❡ Notãdũ q̃ cõiter text⁹ sũt h̃ defectiui. cõiter. n. in textibus deficit tota hec lr̃a. sũt aũt q̃dã v̄a q̃dẽ ⁊ entia ↄtingẽtia alr̃ se hr̃e: ⁊ postea seq̃t̃ qḋ cõiter text⁹ habẽt. manifestũ igit̃ est q̃ circa hec: ⁊c̃. q̃ aũt talis debeat eẽ textus: sicut nos dixim⁹ p3 ex alia trãslatione. ❡ Notãdũ etiã q̃ textũ nostrũ sine additiõe altera sic exponem⁹. manifestũ est q̃ circa hec. s. ↄtingẽtia alr̃ se hr̃e nõ ẽ scia. q2 essent vtiq3 ipossibilia alr̃ se hr̃e possibilia aliter se habere. ❡ Deinde cum dicit.

❡ At vero neq3 itellect⁹. dico aũt itellectũ principiũ scie: neq3 scia est idemõstrabilis: hec aũt est acceptio imediate ppõnis.

❡ Declarat circa q̃ nõ b3 eẽ itellect⁹: ⁊ ẽt ostẽdit circa que b3 eẽ. nã itellect⁹ q̃ ẽ hit⁹ pncipio⁊ nõ b3 eẽ circa ↄtingẽtia alr̃ se hr̃e: s3 cũ sit pncipiũ scie ⁊ cũ q̃dã scia idemr̃abilis o3 q̃ hẽat eẽ circa idemr̃abilia: q2 idemr̃abilia sũt pncipiũ scie. iõ ait. (At v̄o nec itell's) .i. nec hit⁹ pncipio⁊ b3 eẽ circa ↄtingẽtia alr̃ se hr̃e. ⁊ exponit se q̃d appellet itellectũ. d. (dico eni itellectũ pncipiũ scie) ⁊ subdit (neq3 eni ẽ scia) .q. d. q̃ itell's nõ solũ nõ ẽ opio: sed ẽt nõ est scia loquẽdo de scia simplr̃. nõ eni d3 ↄcedi q̃ itell'us sit scia simplr̃. s3 põt ↄcedi q̃ sit scia idemr̃abilis. vñ subdit (est aũt) s3. itell's (idemr̃abilis hec) .i. idemr̃abilis scia q̃re aũt sit idemr̃abilis scia declarat cũ subdit q̃ (ẽ opio imediate ppõnis) .q. d. q̃ itell's ẽ totũ hoc. s. idemr̃abilis scia ⁊ opio .i. estimatio. vt h3 alia translatio sine acceptio imediate ppõnis. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Ver⁹. n. ẽ itell's ⁊ scia ⁊ opio ⁊ qḋ p hoc dr̃. Quare relinq̃t̃ opionẽ eẽ circa verũ aut q̃dẽ falsũ: s3 cõtingẽs ẽ alr̃ se hr̃e. Hec aũt ẽ acceptio imediate ppõnis ⁊ nõ necessarie.

❡ Dat dr̃iaz iter sciaz ⁊ intell'm ⁊ opionẽ. q̃ l3 oia ista sint circa ve⁊. tñ scia ⁊ itell's sũt circa ve⁊ qḋ nõ ↄtingit alr̃ se hr̃e. ⁊ iõ talis sic sũt circa verũ q̃ nõ sũt circa falsũ: s3 opio ẽ circa ve⁊ qḋ ↄtĩgat alr̃ se hr̃e. iõ põt eẽ opio circa falsũ. ⁊ qḋ plus ẽ dato q̃ opio accipiat ppõnẽ imediatã accipiet eã nõ nec̃ario s3 pbabilẽ ⁊ pole3 alr̃ se hr̃e. duo g̃ facit ph's. q2 p̊ dat hãc dr̃iaz iter opionẽ ⁊ illa duo. v3. sciaz ⁊ itell'm. 2° q̃dã qḋ supposuerat pbat. ibi. (Et certũ est sic apparẽtib⁹). Dicit g̃ q̃. (Ver⁹ ẽ. n. itell's ⁊ scia ⁊ opio: ⁊ qḋ p hec dr̃) .q. d. q̃ oia ista. v3. scia: itell's: ⁊ opinio sũt circa ve⁊: ⁊ ẽt q̃ dr̃r p hec. v3. scita: itellecta ⁊ opinata. sũt ẽe circa verũ: ⁊ tũc ẽ supplẽda lr̃a: q̃ opio ẽ circa verũ ↄtingẽs alr̃ se hr̃e. ⁊ seq̃t̃ in lr̃a (q̃re relinq̃t̃ opionẽ esse circa verũ q̃dẽ ⁊ falsũ) nõ qḋcũq3 (sed ↄtigẽs alr̃ se hr̃e) ⁊ subdit q̃ (hec aũt) .i. opio (est acceptio imediate ppõnis nõ nec̃ie) .q. d. q̃ l3 opio ↄueniat cũ intellectu ⁊ scia in hoc qḋ ẽ circa verũ. differt tñ triplr̃. p̊ q2 nõ solũ ẽ circa verũ: s3 ẽt circa falsũ. 2° q̃ ẽ circa ea q̃ ↄtigũt alr̃. 3° q2 ⁊ si opio resolueret vsq3 ad ppõnẽ imediatã: nõ accipiet ppõnẽ imediatã neciaz s3 pbabilẽ. ❡ Dubitaret forte aliqs quõ nõ solũ sũt v̄a: scia: itell's: ⁊ opio. s3 ẽt qḋ dr̃ per hec. ❡ Dõm q̃ v̄itas ẽ in reb⁹ tanq̃3 i cã. ẽ in itell'u ⁊ cõponẽte tanq̃3 in subo. ⁊ ẽ i orõne p vocẽ plata tanq̃3 i signo. q̃ aũt sic sit p̊t patere p ph'3 in. 6. meta. q̊ oñs dr̃iam inter ve⁊ ⁊ falsũ. ⁊ bonũ ⁊ malũ. dic̃ q̃ ve⁊ ⁊ falsũ sũt in aia. bonũ ⁊ malũ sr̃ i reb⁹. si g̃ i ipa aia sũt ve⁊ ⁊ falsũ. cũ scia nr̃a cãet̃ a reb⁹ o3 q̃ ve⁊ sit i ipis reb⁹ tanq̃3 i cã. Est. n. ve⁊ adeq̃tio re⁊ ⁊ itellectuũ. ista aũt adeq̃tio formalr̃ ẽ in itell'u. q2 itell's adeq̃t̃ reb⁹: ⁊ nõ res itellectui. ⁊ l3 ista adeq̃tio sit formalr̃ in itell'u. ẽ tñ cãlr̃ in reb⁹: q2 res causant h̊ adeq̃tionẽ in itell'u: s3 v̄itas ẽ i orõne plata tanq̃3 i signo: q2 ea q̃ sũt i voce sũt signa co⁊ q̃ sũt i aia. Vñ suo mõ sic dicem⁹ de v̄itate respcũ re⁊ itell's ⁊ vocũ. sic dicimus de sanitate respcũ cibi: aialis ⁊ vrine. nã sanitas q̃ ẽ adeq̃tio huo⁊ ẽ i cibis cãlr̃. i aiali tanq̃3 i subo: ⁊ i vrina tanq̃3 in signo. verũ tñ oia ista dr̃r sana. nã dicit̃ cib⁹ sanus. aial sanũ ⁊ vrina sana. sic ẽt ⁊ circa v̄itatẽ. ⁊ illa q̃ intelligunt̃ dr̃r v̄a. ⁊ ipe itellect⁹ dr̃ v̄us ⁊ ipa orõ i voce plata dr̃ v̄a. Rursus q2 aliqñ itellect⁹ negociat̃ circa ↄtigẽtia aliter se hr̃e. ⁊ tũc dr̃ opinari. aliqñ circa nec̃ia indemr̃abilia vt circa pncipia. ⁊ tũc dr̃ intelligere. aliqñ circa necessaria demr̃abilia vt circa ↄcl'ones. ⁊ tũc dr̃ scire. qḋlibet aũt isto⁊ triũ. v3. itellect⁹ scia ⁊ opio põt ↄsiderari triplr̃. vel f̃m se. vel vt cõpant̃ ad obiecta sua. v3. vt cõpant̃ ad scibilia opinabilia ⁊ itelligibilia. vel 3° vt cõparant̃ ad ppõnes i voce platas de scibilib⁹ opinabilib⁹ ⁊ itelligibilib⁹. secũdũ hoc g̃ exponet̃ lr̃a ph'i duplr̃. pvt lr̃a illa q̃ ait. ⁊ qḋ dr̃ p h⁹ referat̃ ad itelligibilia scibilia. ⁊ opinabilia. vt sit sensus intellect⁹ scia ⁊ opio sunt circa ve⁊. ⁊ ẽt qḋ dr̃ p hoc. i. res ipse q̃ dr̃r ⁊ exp̃munt̃ ⁊ significant̃ p ista: cuiusmodi sũt scibilia opinabilia ⁊ itelligibilia. ista q̃dẽ sic dcã p hec sũt ẽt v̄a. si. n. ea q̃ sũt in aia sũt signa co⁊ q̃ sũt in reb⁹. res ipse dr̃r. i. significant̃ ⁊ figurant̃ p ea q̃ sũt i mẽte ⁊ hoc mõ scibilia opinabilia ⁊ itelligibilia dr̃r. i. exp̃munt̃ p sciam opinionẽ ⁊ itellectũ. 2° mõ hoc mõ põt exponi q̃ referẽdo ad ea q̃ in voce dr̃r. vt sit sensus nõ solũ scia opio ⁊ itellcũs sũt v̄a: s3 qḋ dr̃ i voce p h⁹. i. ppõnes plate p hec sũt ẽt v̄e. nã p sciaz quãqs h3 dicit ⁊ pfert ppões scibiles. p opionẽ opinabiles. p itellectũ itelligibiles. g̃ tales ppões dicte. i. plate sũt ẽt v̄e. ❡ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. q2 v̄r nõ ob hoc q̃ opinio i hoc ↄueniat cũ itellcũ ⁊ scia q̃ sit circa ve⁊. q2 qḋ ẽ in potẽtia nõ ẽ. opinio aũt põt eẽ circa ve⁊. nõ aũt d3 dici q̃ sit circa ve⁊ nisi p accñs cũ nõ de necitate sit circa ve⁊. s3 qḋ est p accidẽs ⁊ qḋ ẽ in potẽtia. nec d3 dici talis. g̃ ⁊c̃. Dicẽdũ q̃ ad hoc possumus q̃druplr̃ rñdere. p̊mo vt nõ sit cure ph'o magis de v̄o q̃3 de falso. vult eni dare ↄueniẽtiã iter scientiã itellectũ ⁊ opinionẽ. q2 qḋlibet ẽ circa cõposita. ⁊ iõ dicit opionẽ eẽ circa ve⁊. i. circa cõpositionẽ circa quã h3 eẽ v̄itas ⁊ falsitas. g̃ p verũ itelligit ↄpõnez. ⁊ sic nõ h3 dubiũ qḋ dr̃. nã oĩa ista sp sũt circa ↄpositionẽ. Scḋo põt ad hoc rñderi q̃ cũ ph's velit dare dr̃iam iter opinionẽ ⁊ illa duo potissime dat dr̃iam iter opinionẽ q̃ magis v̄r ↄuenire cũ illis duob⁹. hui⁹ aũt est v̄a. erit g̃ s̃nia ph'i q̃ nõ solũ opinio q̃cũq3 s3 ẽt opinio v̄a q̃ magis v̄r ↄuenire cũ scia ⁊ itellcũ differt ab illis: q2 ⁊ si sit circa ve⁊ est circa ve⁊ qḋ ↄtigit alr̃ se hr̃e ⁊ ex h⁹ põt eẽ circa falsũ. Tertio mõ põt rñderi q̃ ph's nõ asserit simplr̃ opinionẽ eẽ circa verũ. s3 ita dicit eã esse circa ve⁊. q̃ postea subdit q̃ põt eẽ circa falsũ. Quarto modo potest etiam responderi q̃ opinio gene-

ratur p quedā pbabilia.sed vt dr̃ in pmo rhetoricorum q̄ztū est ex pte rei semp vera sunt pbabiliora falsis.Qd aūt dr̃ in.8.thopicoꝝ.q nihil phibet quedā falsa pbabiliora esse q̄busdā veris.itelligēdū est ex parte nostra. opinabilia ergo ⁊ pbabilia ex parte rei semp sunt va. si aūt opinamur falsa hoc ē ex malicia siue ex defectu nostri intellect⁹. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs quō opinio sit acceptio ppōnis imediate nō necessarie. ¶ Dicēdum q sicut scibilia reducimus in ppōnes per se notas necessarias.sic opinabilia q̄ztū est de se reduci habēt in ppōnes per se notas pbabil'r.sic sunt ille que videnť oibus: vt forte oēs ↄcederēt hāc q ois mater diligit filiuz. q̄uis ↄtingat al'r se habere:qꝛ medea nō dilexit: sed data q opinio acciplat tales ppōnes sic notas q possunt dici imediate opinabiles nō erūt necessarie sed pbabiles. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et certū est sic apparētibus. opinio eniz incertum est vt nulla h⁹ est.

¶ Probat qd supposuerat.vz.q opinio est circa ↄtingentia aliter se hr̃e.Circa qd duo facit sm q dupl'r pbat intentum ibi.(Adhuc autem nullus.)In parte ista pbat ex ipsis appatētibus.⁊ ex his que sunt in promptu . naz in pmptu est q opinari est circa ea que pn̄t al'r se habere.hoc sonat opiari.i.nō certe cognoscere.id ait.(Et certū est) illis. vel vt hz alia trāslatio ⁊ cū ↄfessuz est(sic) .i.q opinio sit sic.s.circa nō necaria(appatētibus).i.ex apparētib⁹.⁊ ex his que sūt in pmptu. ⁊ subdit q(opio eni incertū est)qd ⁊(nulla huius).i.aliqd dubiuz.nam hec dicit opinio nō quid dubiū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Adhuc autē nullus opinať pbare cū opineť impossibile esse aliter se habere sed scire. Sz aliquādo quidem esse sic. sed m̄ aliter nihil p̄hibet tunc pbare tanq̄z h⁹ opinionem quidez esse:sed necessariū scientiā.

¶ Probat hoc idē ex pte n̄ra.d.(adhuc aūt nullus opiat pbare).vel vt hz alia l'ra putat opinari.nā pbare vt h sumiť est idē qd pbabil'r cognoscere. vel qd opiari.nullus g opinat pbare.i.opinari(cū opineť ipoīe est al'r se hr̃e.sz scire).i.sed tūc opinať se scire(sed)su.cuz putat (aliqñ qdē eē sic:sz t̄n al'r nihil phibet)su.se hr̃e(tūc pbare).i.tūc putat se pbare.i.pbabil'r cognoscere ⁊ opinari(tanq̄z opiōnē qdē)ↄtigat(eē hui⁹).s.ↄtingētia(sz sciaz)ↄtingat eē(necessariū). ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qualiter ergo est idem opinari ⁊ scire quare non erit opinio scientia.

¶ Mouet q̄sdā qōnes circa sciam ⁊ opiōnē.Circa qd tria facit:qꝛ pͦ mouet hꝫ qōnes.2° arguit ad vtrāq̄z illarū qōnuz.3° soluit qōnes illas.2° ibi.(Sigs posuerit.)3ª ibi. (Aut siquidē.) Mouet aūt duas qōnes.vnā ne scito ⁊ opinato.vtr̄ idē possit eē scitū ⁊ opinatū:⁊ q̄ztuz ad hoc ait(q̄l'r igiť est).i.ↄtingit(opinari ⁊ scire idē).i.q̄l'r ↄtingit idē esse scitū ⁊ opinatū. Scd̄a qd ē de scia ⁊ opione. vtrū scia sit idē qd opio ⁊ q̄ztū ad h° subdit(q̄re scia nō erit opinio).i.idē qd opinio. ¶ Notādū aūt q vna istarū qōnū depēdet ex alia.nā si scitū est opiatū:qd q̄rit qd pma:scia erit opio qd q̄rit qd scd̄a:⁊ ecōuerso si scia ē opinio scitū est opinatū.⁊ qꝛ sic iste qōnes ex seinuicē nepēdent.⁊ arguere ad vnā est arguere ad aliā. q̄l'r aūt scitū possit eē opinatū.⁊ vtrū si scitū sit opinatū:⁊ scia sit opio in sequēti qōne diceť.Ad p̄ns aūt scire sufficiat q phus has qōnes annectit adinuicē.d.q si scitū erit opiatū · q̄re scia nō erit opio.i.ex hoc sequitur q sciētia sit opinio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si aliqs posuerit eē aut nihil cōtigere opiari

¶ Arguit ad vtrāq̄z qōnez:vel facit argumēta que pn̄t ad vtrāq̄z qōnē referri.⁊ sūt hui⁹ argumēta tria.2ᵐ argumētuz icipit ibi(Cōseqť eni.)3ᵐ ibi.(Sicut eni qꝛ.)Dic g (Sigs posuerit eē)su.idē sciam ⁊ opionez.vel idē scitū ⁊ opinatū(aut nihil ↄtingere opiari).i.pp nihil ↄtingere opiari su.q nō ↄtigat scire. Un̄ alia trāslatio hꝫ hanc sniaz clari⁹ vbi sic dr̃.sigs posuerit oē qd nouit ↄtingere opinari. ē g h° argumētū tale. oē qd qs nouit.i.qd scivit ↄtingit opinari.vel qd idē est nihil ↄtingit opinari qd.s. nō ↄtingat scire.g est idē scire qd opinari:⁊ idez scitū qd opinatū. ¶ Notādū aūt q pbabil'r arguiť q oē qd ↄtingit scire ↄtingit opinari.naz qcqd cognoscimus p rōnes necessarias:p q̄s dicimur scire possum⁹ cognoscere p rōnes pbabiles p q̄s dicemur opiari. ¶ Deide cū dicit.

¶ Cōsequēter.n. hic qdez sciens:ille vero opinans p media quousq̄z ad imediata veniat. Quare si quidez ille sciuit ⁊ opinās sciuit.

¶ Adducit scd̄z argumētū.d.(Cōseqť eni h quidē sciēs) sup.sua scibilia(ille vero opinās)ↄsequiť sup.opinabilia(per media quousq̄z veniat ad immediata : quare si quidem ille).i.sciens(sciuit ⁊ opinans sciuit)est g idez scia ⁊ opinio scitū ⁊ opinatū. ¶ Notādū aūt vim rōnis huius in hoc consistere q sicut scia procedit per media donec veniat ad imediata.ita opinio procedit p media donec veniat ad imediata.nā vt supra diximus:ad opinionez spectat etiā vsq̄z ad imediata resoluere.q̄re si ex hoc dr̃ sciens scire:qꝛ vadit p media vsq̄z ad imediata.⁊ opinās diceť sciēs.qꝛ isto mō pgit.erit ergo scia opinio. ⁊ scitū opinatū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sicut enim ⁊ quia est opinari ⁊ ppter qd autem mediuz est.

¶ Adducit tertiā rōnē dicēs q(sicut.n.est).i.cōtigit opinari(qꝛ ⁊ ppter qd).s.ↄtigit opinari(hoc āt ē mediū) .i.hoc ē opinari p mediū ⁊ p cām. ¶ Notādū aūt q sic ↄtingit accipe pbabil'r aliquē effectū ↄtigit accipe pbabiliter cām.cū g arguimus p id qd apparet eē pbabil'r effectus aggeneramus opinionē qꝛ.sz cū arguimus p id qd apparet pbabil'r eē cā ⁊ mediū tūc aggeneram⁹ opinionē p pp qd.ↄtigit opinari g qꝛ.⁊ ppter qd.ex hoc ergo sic formeť rō.hoc videť eē pprium scie diuidi p qꝛ.⁊ ppter qd.sz hoc cōpetit opinioni.ergo sic dr̃ opinio p qꝛ.⁊ ppter qd sicut diuidiť scia.⁊ sicut cōtingit opinari qꝛ.⁊ ppter qd.qd est hr̃e mediū ⁊ cām.sicut ↄtingit scire.idē ergo erit scia ⁊ opinio.qꝛ eodē mō diuiduntur.⁊ p ↄn̄s idē erunt scitum ⁊ opinatum. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Aut si quidem sic arbitrať nō contingentia aliter se habere:sicut ⁊ habent diffinitiones per quas sunt demōstrationes non opinabiť sed sciet. Si aūt vera qdē esse non tamen hoc ipsis inesse secundū substantiā sed secundum speciem opinabitur ⁊ nō sciet vere.

¶ Soluit ad qōnes factas.Circa qd duo facit. qꝛ pmo soluit ad qōnez secūdā.vz.q nō est idē scia ⁊ opinio.2° ad qōnē pmā ibi(Eiusdē āt opio)Circa pmū duo facit.qꝛ pmo ondit q nō ē idē opinio ⁊ scia.2° diuidit opinionē i qꝛ.⁊ ppter qd ibi(⁊ qꝛ ⁊ ppter qd)Dic ergo(Aut qdē si aliqs sic arbitratur).i.sic extimat.⁊ sic videt se cognoscere non ↄtingentia al'r se hr̃e sicut se hn̄t diffinitiones p q̄s demr̄aciōes sūt.ille cognoscēs talia ⁊ p talia(non opinabiť sz sciet.si autē vera qdē)videnť esse q̄ accipit (nō t̄n)ↄtingit(inesse ipsis sz subam)q̄ztū ad pdicata subalia(⁊ sz spēz)q̄ztū ad p se passiōes(opinabiť ⁊ nō vere sciet)q.d.q hec ē dr̃ia iter sciaz ⁊ opionē.qꝛ scia ac-

cipit que nō ꝯtingūt alr̄ se hr̄e. opinio aūt nō accipit ea que īsūt reb⁹ ſm ſubam. i. nō accipit p̄dicata ſubalia vel meli⁹ nō accipit ea q̄ īsūt rebus ſꝫ ſubaꝫ. i. ꝑ ſe ⁊ ſꝫ ſpēm ſed accipit ea que ꝯtigūt alr̄ ſe hr̄e. ꝓpter qḋ nō eſt ideꝫ ſcia ⁊ opinio. ¶ Notādū aūt ꝙ diſtiguit̄ duplex accn̄s vꝫ. accidēs individui ⁊ accn̄s ſpēi. Accn̄s aūt individui eſt accn̄s cōe. Accn̄s aūt ſpēi ſūt ꝑ ſe paſſiōes q̄ ſequunt̄ ꝑncipia ſubalia: et arguere ḡ ex talib⁹ q̄ inſūt ſm ſubaꝫ ⁊ ſpēm. i. q̄ ſequunt̄ ꝑncipia ſubalia: ⁊ ſūt accn̄tis ſpēi eſt arguere ex nō ꝯtingētib⁹ alr̄ ſe hr̄e. opinio autē nō accipit talia: qꝫ accipit ꝯtingentia aliter ſe habere: ⁊ ideo differt a ſcientia. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et qꝫ ⁊ ꝓpter quid ſi qdē per imediata opinabit̄: ſi nō ꝑ imediata ſolū ipſuꝫ qꝫ opiabit̄.

¶ Diuidit opinionē in qꝫ ⁊ ꝓpter qd. Propter qḋ ſciendū ꝙ tam in ſcia q̄ꝫ in opiniōe cū qs ſcit reſoluere vſqꝫ ad imediata ſcit qꝫ ⁊ ꝓpter qd. ſcit qꝫ. qꝫ ſcit qm̄ ſic eſt. ⁊ ſcit ꝓpter qd. qꝫ ſcit cauſaꝫ. ſꝫ cū neſcit reſoluere vſqꝫ ad immediata pōt ſcire qꝫ ſed neſcit ꝓpter qd: qꝫ neſcit cām. vt qui videt ſolē eclipſari ⁊ neſcit eclipſim reſoluere ī ſuam cauſaꝫ vt īterpoſitionē terre: ſcit qꝫ ſol eclipſat̄. ſꝫ neſcit ꝓpter qd. ⁊ qḋ dictū eſt de ſcia veritatē hꝫ de opinione. nā opinabilia mediata que ſūt parū ꝓbabilia pn̄t reduci in imediata ꝓbabilia. ⁊ qn̄ ſcimus talia opinabilia ſic reſoluere habem⁹ opiōnē qꝫ. ⁊ ꝓpter qd. qn̄ aūt neſcimus habem⁹ opinionē qꝫ. nō ꝓpter qd. iō ait (Et qꝫ ⁊ ꝓpter qd) ſu. hēbit opīonē (ſi qdē opīabit̄ ꝑ īmediata) i. ſi ſciat reſoluere opīabilia vſqꝫ ad imediata (ſi vō nō ꝑ imediata opinabit̄ ipſuꝫ qꝫ) ſup. nō ꝓpter quid.

¶ Eiuſdē aūt opinio ⁊ ſciētia nō penit⁹ eſt: ſed ſicut falſa opinio ⁊ vera eiuſdē quodā mō ē. ſic ⁊ ſcientia ⁊ opinio eiuſdeꝫ. Et eniꝫ opinioneꝫ ⁊ verā ⁊ falſaꝫ ſicut dicūt quidaꝫ eiuſdeꝫ ineſſe icōuenientia accidit appetere alia que ⁊ non opinari ꝙ opinatur falſo.

¶ Poſtq̄ꝫ ph̄s ſoluit hāc q̄ōnē ꝙ nō eſt idē opinio ⁊ ſcientia. In parte iſta vult ſoluere q̄ōnē aliā ꝙ nō eſt ideꝫ ſcituꝫ ⁊ opinatū oſtēdens q̄uō ſit idē ⁊ q̄uō nō ſit idē. Circa qḋ duo facit: qꝫ ꝑmo oſtēdit q̄uō ſit idē ſcitū ⁊ opinatum: ⁊ q̄uō nō ſit idē q̄ꝫtū ad ipſuꝫ ſcibile ⁊ opinabile. 2° q̄uō ſit idē q̄ꝫtū ad ſciētē ⁊ opinātez. ibi (Manifeſtū autē ex his.) Circa ꝑmū tria facit: qꝫ ꝑ oſtēdit ꝙ nō eſt idē ſcitū ⁊ opinatuꝫ penit⁹: nec de eodē penit⁹ ē ſcia ⁊ opinio ſicut nō ē idē opio vā ⁊ falſa: nec eſt de eodē penitus opio vera ⁊ falſa. 2° declarat q̄uō de eodē poſſit eſſe opio vā ⁊ falſa. 3° qḋ dixerat de opinione vera ⁊ falſa adaptat ad ſciam ⁊ opinionē. 2° ibi. (Qm̄ autē idē.) 3° ibi. (Silr̄ autez ſcia.) Dicit ergo (eiuſdē autē opinio ⁊ ſcia nō penit⁹ eſt: ſed ſicut falſa ⁊ vā opinio quodāmō eſt eiuſdez. ſic ⁊ opinio ⁊ ſcia eſt eiuſdē) ſu. quodāmō nō eiuſdē ſimplr̄. ⁊ ſubdit ꝙ (⁊ opinionē verā ⁊ falſaꝫ eiuſdē: ſicut quidā dicūt eſſe accidit) ſu. illos ſic dicētes (appetere incōuenientia alia quidez) ſu. multa q̄ꝫ illa que ponunt̄ hic. vel alia qdeꝫ multa: vꝫ puta oīa illa icōuenientia que poſita ſunt in. 4. metaphy. vbi hec mā ꝑtractat̄ (⁊) ſu. iter alia icōuenientia accidit hoc icōueniēs (nō opinari qḋ opinatur falſo) i. ꝙ nulla opinio ſit falſa. hoc ḡ poſito quilibet opinabit̄ verū: ⁊ nō opinabitur quod opinatur falſum. ¶ Dubitaret forte aliquis vn̄ ſequit̄ hec ꝯſequentia. ꝙ ſi de eodē eēt opinio vera ⁊ falſa: ꝙ nulla opinio eēt falſa. ⁊ ꝙ nō opinaret̄ aliqs de aliquo aliqd qḋ eēt falſum. ¶ Dicēdū ꝙ modi itelligēdi ſumunt̄ a modis eſſendi. vn̄ ſicut res ſe hꝫ ad eē: ita ſe hꝫ ad cognoſci. ꝑꝑ qḋ de eodez penit⁹ nō pt̄ eē opio vā vl̄ falſa. nā opio vā eſt de eodem relato ī id qḋ īeſt ei lꝫ ꝯtingat alr̄ ſe hr̄e. falſa autez opinio eſt de eodē relato in id qḋ nō ineſt ei: lꝫ ⁊ hoc forte ꝯtingat aliter ⁊ aliter ſe habere. ſicut ergo ſoꝛ. ſedens ⁊ ſtās eſt idē mālr̄: nō eſt idē ꝑ omnē modū. ita idem vt relatū in id quod ineſt ei ⁊ relatū in id qḋ nō īeſt ei ē idē mālīter. non ideꝫ eſt per omnē modū. ſed ſi de eodē per omnē modū poſſet eſſe opinio vera ⁊ falſa. veritas ⁊ falſitas opinionis non acciperet̄ ex eo ꝙ ita res ſe hꝫ: vt de forte eodeꝫ modo ſe habente ⁊ ſm reꝫ ⁊ ſm relationem vt ꝙ nō refert̄ in aliud ⁊ aliud nō poſſet eſſe opinio vera ⁊ falſa. ꝙ huius diuerſitas ſumeret̄ ex parte rei opinabilis. ergo ſi poſſet eſſe opinio vera ⁊ falſa: ſic de eodē penitus oporteret ꝙ talis diuerſitas ſumeret̄ ex parte intellect⁹ opinātis. vt ideo hec eſſet falſa opinio. ſortes ſedet: qꝫ aliqs opinat̄ ipſuꝫ nō ſedere: ſꝫ etiā ideo eſt vera. qꝫ aliqs opinat̄ ipſuꝫ ſedere. ſm hoc ergo rediret illa opinio reprobata in. 4. meta. ꝙ qcquid apparet eſt verū: ⁊ qcquid opinat̄ aliqs eſt verū. hāc ergo poſitionē ſequūtur multa icōueniētia. ⁊ potiſſime ſequit̄ hoc incōueniens ꝙ nulla opinio ſit falſa: qꝫ ſi qcqd opinamur ē verū: cū nullus opinet̄ aliqd qḋ credat eē falſuꝫ: nulla opinio erit falſa. ideo ph̄s ait. ꝙ nō contingit opinari ꝙ opināt̄ falſo. i. qḋ credit̄ eē falſuꝫ. pꝫ ꝙ ſi de eodeꝫ penit⁹ poſſet eſſe opinio vera ⁊ falſa ſeqret̄ ꝙ qcqd opinaremur eēt verū: ꝑꝑ qḋ nulla opinio eēt falſa. ¶ Ulterius qꝫ intellectus hois nō q̄ſcit. dubitaret forte aliqs vnde ſequitur hec ꝯn̄a. ꝙ ſi eadē penitus eēt opinio vera ⁊ falſa ꝙ qcqd crederemus eē verū: verum eēt. ⁊ ꝙ per conſequens nulla opinio eēt falſa. ¶ Dicendū ꝙ qꝫ veritas ⁊ falſitas opinionis non cauſatur ex intellectu opināte. ſed ex re opinata. vt ideo eſt vera opinio: qꝫ ſic eſt i re. ⁊ iō falſa qꝫ ſic non eſt. ⁊ qꝫ veritas ⁊ falſitas opinionis cauſat̄ ex re opinata: nō ex intellectu opinante nulla mutatiōe facta in itellectu opināte ſꝫ ſolū mutata re opinata opinio vera fiat falſa. ⁊ econuerſo. vt ſi opinionem quis habet ꝙ Petrus ſedeat manēte eo in hac opinione nulla mutatione penitus facta in ipſo ſurgente petro erit illa opinio falſa que prius erat vera. ergo opinans penitus exiſtens idē nullo mō mutans pōt hr̄e opinionē verā ⁊ falſam. cuius rō eſt. qꝫ hui⁹ veritas ⁊ falſitas nō cauſat̄ ex opināte. ſi igit̄ de eadē re penitus nullo modo ſe alr̄ habente nec in aliud ⁊ aliud relata poſſet eē opio vera ⁊ falſa: ꝯn̄s eſſet ꝙ talis veritas ⁊ falſitas non cauſaret̄ ex re opinata. ſicut nō cauſat̄ ex itellectu opināte. quia eodē mō penitus ſe hn̄te pōt hr̄e opionez verā ⁊ falſaꝫ. ſed ſi nō cauſaret̄ v̄itas et falſitas ex re opinata oporteret ꝙ cauſaret̄ ex intellectu opinante. ergo ſicut nunc veritas ⁊ falſitas opinionis cauſat̄ ex eſſe ⁊ nō eſſe rei. ita ſtante hac ypotheſi veritas ⁊ falſitas opionis cauſaretur ex opinari vel ex nō opinari opinantis. ergo ſicut nunc dicimus quare eſt vera opinio quia ſic eſt. ⁊ quare falſa quia ſic non eſt. ita tunc diceremus quare eſt vera qꝫ ſic intellectus opinatur ⁊ quare falſa qꝫ ſic nō opinatur. quicquid ergo opinaremur eſſet veruꝫ. ⁊ nulla opinio eſſet falſa. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qm̄ aūt multipliciter idē dicit̄ eſt ſicut contingit. Eſt autez ſicut nō. cōmenſuratiuū eē eſſe diametrū vere opinari incōueniens eſt. ſed qꝫ diametros circa quā ſunt opiniōes idē ſic eiuſdez eſt: ſed quod aliquid erat eſſe vnicuiqꝫ ſecundū rationez nō idem eſt.

¶ Qꝫ dixerat ꝙ de eodē penit⁹ ē opinio vera ⁊ falſa declarat q̄uō de eodē ⁊ q̄uō nō de eodeꝫ ſit opio vā ⁊ falſa. nā idē opīabile pōt dici: vl̄ ipſuꝫ enūciabile: vl̄ ipſa res opi

nata de eodē enūciabili sīl' nō pōt eē opio vera vl' falsa: vl' qđ idē est: idē enūciabile nō pōt simul eē verū ꝛ falsū ſʒ eodē opinabili.i.de eadē re opiata est vt sic: ꝛ ē vt nō. nā de eadē re mālr pōt simul eē opinio vā ꝛ falsa.de eadem formalr nō.ideo aūt ꝙ (qm̄ aūt idē dr multiplr ē) qꝛ (sicut ꝯtingit eē).s.de eodē opionē verā ꝛ falsaz (ē autē sicut nō).i.quodā mō ꝯtingit ꝛ quodā mō nō.ꝛ subdit ꝙ (cōmēsuratū eē diametrū coste vere opinari ē incōueniēs).q.d.ꝙ istud enūciabile qđ est dyametrū est cōmēsuratū coste nō pōt exꝑmere vel significare opionem verā: ꝛ qđ dictū est de isto enūciabili.itelligēdū est de quolibet alio enūciabili.ꝙ vnū ꝛ idē enunciobile simul ꝛ semel nō pōt exꝑmere vel significare opionē veram ꝛ falsaz: qꝛ tūc esset eadē oro simul vā ꝛ falsa.ꝛ subdit ꝙ (ſʒ ꝑʒ dyametros est circa queqʒ sūt opiones).i.q̄tūtum ad ipsaz rē opinatā est (idē).s.mālr (ꝛ sic ē eiusdē) .s.mālr opinio su.vera ꝛ falsa (sed ꝙ aliqd erat esse vnicuiqʒ ꝑm rōnē).i.q̄tū ad rōnē diffinitiuā que dicit esse rei (nō est idem).q.d.ꝙ de eodē dyametro mālr nō de eodē formalr ꝛ ꝑm rōnē pōt eē opinio vera ꝛ falsa.

¶ Dubitaret forte aliqs quō de eadē re mālr nō de eadez re formalr: ꝛ ꝑm rōnē pōt esse opinio vera ꝛ falsa.ꝛ quō idē enūciabile nō ꝯtingit esse verū ꝛ falsuz. ¶ Dicendū ꝙ siqs opinaꝰ dyametrū eē cōmēsurabile coste opinaꝰ falsuz.qui aūt opinaꝰ ipsuz icōmensurabile opinaꝰ verū.idē est ğ dyametrū mālr de quo hic hʒ opinionez verā: ille vō falsaz.sed nō est idē dyametrū formalr ꝛ ꝑm rōnē: nec ꝑm ꝯsiderationē.nā habēs opionē veraz cōmensurat dyametrū ſʒ esse icōmēsuratū ꝛ refert dyametrū in tale esse.hñs vero falsaz cōsiderat ipsuz ſʒ eē cōmēsuratū ꝛ refert ipsuz in tale esse.idē est ğ dyametꝛ mālr de quo pōt esse opio vera ꝛ falsa: ſʒ nō est idez formaliter.vel nō est idez ꝑm ꝯsiderationē: vel nō est idez ꝑm relationē.nā cōmēsuratio ꝛ incōmēsuratio sunt diuerse perfectiones vel diuerse forme.vnde non est idez formaliter dyameter acceptus vt commensuratus ꝛ vt incommensuratus: nec est eodem modo consideratus dyameter sic ꝛ intellectus.nec est dyameter eodem mō relatus: nec est idem ꝑm relationez si referaꝰ in esse cōmēsuratū ꝛ in esse incōmēsuratū: qꝛ si opinabile dicat rē opinatā de eodē opinabili.i.de eadē re opiata materialiter pōt esse opinio vera ꝛ falsa: sed de eadez re opinata ꝑm ꝯsiderationē.ꝛ de eadez re ꝑm relationez nō erit simul vera ꝛ falsa opinio. Sic ğ dicendū est de opinabili put ꝑ opinabile itelligimus rem opinatā.sed si ꝑ opinabile itelligamꝰ ipsuz enūciabile siue ipsam ꝓponez per quā ꝓferamꝰ opinionē nostrā: qꝛ nō est eadez ꝓpō nec idē enūciabile qđ dicit dyametrū esse cōmensurabile: ꝛ ꝙ dicit ipsuz eē incōmensurabile.de eodē enūciabili nō erit simul opinio vera ꝛ falsa. ¶ Deinde cuz dicit.

¶ Similiter aūt ꝛ sciētia ꝛ opinio eiusdez est. hoc quidez eniz sic aīalis est ꝙ nō est cōtingere nō eē aīal.sed illa qdē quod est contingere vt si hoc quidez ꝙ vere homis est: illa vero hois quidez: nō aūt veri hois.idez eniz est qꝛ homo hoc autem nō sicut idem.

¶ Per id qđ dixerat de opinione vera ꝛ falsa soluit qōnē de scia ꝛ opinione.nā sicur de eodez mālr pōt esse opio vera ꝛ falsa.nō aūt de eodez ꝑm ꝯsiderationē.ita de eodem mālr potest esse scia ꝛ opinio: nō aūt de eodez ſʒ cōsiderationē.vt siqs ꝯsiderat hoiez esse vere aīal ꝛ ꝙ impossibile sit alr se habere poterit hr̄e sciaz. Siqs vō ꝯsiderat ꝙ hō nō sit vere.i.ex necessitate aīal: ꝛ ꝙ pōt hoc alr se hr̄e poterit de hoc hr̄e opionez.de eodē ğ hoīe alr ꝛ alr cōsiderato poterit eē scia ꝛ opinio.hoc ē ğ qđ dicit. (Silr aūt scia ꝛ opio est eiusdē).s.mālr: nō eiusdez ꝑm ꝯsiderationē. Et subdit ꝙ (hec eni quidē).i.scia (est sic aialis ꝙ nō est ꝯtingere nō eē aiol ſʒ illa).i.opio (q̄cūqʒ est ꝯtingere) nō eē aial.q.d.ꝙ scia de aliquo ꝙ sit aial ē ꝙ nō ꝯtingat nō esse aial. Jlla aūt opio de aliquo ꝙ sit aial est q̄cūqʒ.vel est (que ē ꝯtingere) alr se hr̄e. Et subdit (vt si hec qdez).i.si scia (sit vere hois).i.si sit de homine ꝙ vē sit aial: ꝛ ꝙ non ꝯtingat alr se hr̄e (illa vō).i. opio (hois quidē) sit (nō aūt vere hois).i.nō sit hois ꝙ sit vē aial.i.de nec̄itate aial ꝙ non ꝯtingat alr se hr̄e. Et subdit (illud eni est qꝛ hō).i.de eodē hoie mālr erit scia ꝛ opinio (hoc aūt).i.idez hō mālr est (sicut nō idē) ꝑm ꝯsiderationez pur de ipso hʒ esse scia ꝛ opinio. ¶ Dubitaret forte aliquis.vtruz de eodē mālr possit esse scia ꝛ opinio. ¶ Dicēdū ꝙ ēt in mathematicis q̄ maxime sūt scita: ꝛ que maxime sūt certissima in ꝑmo gradu certitudinis: vt vult cōmētator supra 2° metaphysice.pōt ꝯtingere ꝙ idez sit simul scitū ꝛ opinatū: vt de triongulo ꝙ habet tres potest quis habere scientiā si assentiat huic veritati eo ꝙ nouit causam potest quis habere opinionem.si assentiat huic veritati ꝓpter auctoritatez euclidis.qꝛ hoc dicit euclides vel ꝓꝑ aliqđ aliud ꝓbabile signū.hñs.n.hoc mō cognitionē de triāgulo nō hr̄et sciaz ſʒ opinionē.nā qđ dicit euclides posset eē falsuz ꝛ ꝓbabile signū posset deficere.ğ sic sciēs triāgulū ꝙ hʒ tres. qꝛ hoc dicit euclides.vel de hoc hʒ aliqđ ꝓbabile signū nō hʒ de hoc sciam.qꝛ nescit hoc ꝙ non possit alr se hr̄e. relinquiꝰ ğ ꝙ hēat de hoc opinionē.de eodē ğ mālter poterit eē scia ꝛ opinio.nō tñ de eodē ꝑm ꝯsideratione. qꝛ nō est idē ꝑm ꝯsideratione referre aliqd in ꝑ se cām ꝛ in aliqđ ꝓbabile signū.vel nō est idē ꝑm ꝯsideratione cōsiderare aliquid vt nō ꝯtigat alr se hr̄e.ꝛ considerare illud vt ꝯtingat alr se hr̄e. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs.vtꝝ si idez sit scitū ꝛ opinatū.idē eēt scia ꝛ opinio. Dicēdum ꝙ si idē penitus ꝛ ꝑ omnē modū esset scitū ꝛ opinatū.idē eēt scia ꝛ opinio.nam idem penitus ꝛ per omnē modū non posset eē scitū ꝛ opinatuz.nisi de ipso eodē ſʒ easdē ꝯsideratiōes scia ꝛ opinio aggenerareꝰ. quo posito nō differret scia ab opinione: postq̄ omnino ꝑm easdē cōsideratiōes aggeneraret vtraqʒ.imo qꝛ habitus differunt per actus.ꝛ actus per obiecta.de eodez obiecto formalr non pñt diuersi habitus eē.si ergo de eodē ꝑm eandē considerationē non pñt eē diuerse scie. multo magis de eodē ꝑm ꝯsiderationez eandē non poterit eē scia ꝛ opinio.si ergo idē penitus ꝛ ꝑm eandē cōsideratione sumptū eēt scitum ꝛ opinatū idem eēt scia ꝛ opinio.non tñ oꝫ ꝙ non plus differant scia ꝛ opinio q̄ scituz ꝛ opinatū.nam scia ꝛ opinio prout scia dicit habitum aggeneratū ex rōnibus nec̄arijs.ꝛ prout opinia dicit habitū aggeneratum ex ꝓbabilibus.sunt duo habitus non solū ꝑm rōnē vel ꝑm ꝯsideratione.ſʒ etiā realr differētes.scitum tñ ꝛ opinatū non oꝫ ꝙ realr differāt. de eodē enim dyametro realr alr ꝛ alr ꝯsiderato possꝫ qs hr̄e sciam ꝛ opinionē. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifestū āt ex his ē ꝙ neqʒ opinari sil' idē ꝛ scire cōtigit. Sil'.n. vtiqʒ hr̄et opinionē alr hñdi ꝛ nō alr hñdi idē esse ꝙ vere nō cōtigit.

¶ Ostendit quomodo de eodē possit esse scia ꝛ opinio q̄tuꝫ ad sciētē ꝛ opinātē. Circa qđ duo facit.qꝛ ꝑmo ostēdit ꝙ in eodē non pōt eē simul de eodē scia ꝛ opinio.2° ꝙ i alio pōt ibi (Jn alio qdē.n.) Dicit ergo ꝙ (manifestum est aūt ex his ꝙ nō cōtigit) eundē hominē (simul opinari ꝛ scire idē.hr̄er.n.vtiqʒ) idē homo (opinionem idē alr se hñdi ꝛ non alr se hñdi, qđ vere nō contingit)

¶ Dubitaret forte aliqs. vtrū idē hō possit idē simul scire τ opinari. Et videt꜄ ꝙ sic. nā scia aggeneratꝛ per rōnes necessarias. opinio ꝑ ꝓbabiles. si ḡ ꝗs habeat de aliquo opinionē ꝑ rōnes ꝓbabiles: si postea acquirit de illo per rōnes necessarias. nō oꝫ ꝙ obliuiscatꝛ illas rōnes ꝓbabiles. simul ḡ de eodē habebit rōnes necessarias τ ꝓbabiles. ḡ simul sciam τ opinionē. ¶ In ɔtrariū est phs: qꝛ tunc sequeretꝛ posse habere simul opinionē. i. extimationē eē idē aliter se habēdi. τ aliter se hr̄e τ non aliter se hr̄e. que duo sibi inuicē aduersantꝛ τ simul esse vera nō cōtingit. ¶ Dicēdū ꝙ idē simul de eodē nō pōt simul sciaꝫ τ opinionē hr̄e. pōt enī simul de eodē simul hr̄e rōnes necessarias τ ꝓbabiles sꝫ rōnes ꝓbabiles sine necessarijs faciūt opinionē. cū necessarijs aūt nec fidē nec opinionem nec aliquā credulitatē faciūt. nā habēs rōnes necessarias de triāgulo ꝙ hꝫ tres. si tñ hic haberet aliqđ signū ꝓbabile nullā fidē nec aliqꝫ credulitatē vlteriorē i illo faceret. habēs ḡ rōnē necessariā ꝙ nō pōt alr̄ se hr̄e nullā opionē de illo hr̄e pōt ꝑ aliqđ signū ꝓbabile ꝑ qđ extimet ꝙ illud possit alr̄ se hr̄e. ¶ Deinde cum dicit.

¶ In alio quidē enī vnūqđqꝫ esse cōtingit einsdeꝫ sicut dictū est: sꝫ in eodē nihil sic pōt esse: haberet enī opinionē simul: vt ꝙ homo esset: ꝙ vere est aīal. hoc enī erat nō cōtigere nō eē aīal. hoc enī sic cōtingit sic cōtingere.

¶ Ostēdit ꝙ in alio ɔtingit resumēs ꝙ in eodē eē nō possit. alius. n. τ alius hō pōt de eodē hr̄e sciaꝫ τ opinionē. sꝫ nō idē hō. τ ōaīt (in alio qdē enī vnūqđqꝫ). i. tā sciam ꝗꝫ opinionē (ɔtingit eē eiusdē sicut dictū est). i. ɔtingit eē eiusdē mār̄ (sed in eodē nihil sic pōt eē. haberet enī). s. idē hō (opinionē simul. vt ꝙ hō esset ꝙ vere est aīal). i. ex necessitate τ essentialr̄ aīal (hoc enī erat nō ɔtingere esse nō aīal). i. nō ɔtingere alr̄ se habere. τ sic idē habebit opinionē ꝙ nō vere aīal. i. ꝙ hō nō sit vere aīal (hoc enī est sic cōtingere). s. alr̄ se habere. cū ḡ ista duo stare nō possint simul ꝙ aliquis credat de aliquo ꝙ sit vē animal. τ ꝙ nō sit vere aīal: ꝙ nō possit aliter se hr̄e: τ ꝙ possit aliter se hr̄e vnus τ idē de eodē nō poterit hr̄e sciam τ opinionē. sed alius τ alius poterit. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtrū de quocūqꝫ est scia possit esse opinio: τ econuerso. ¶ Dicēdū ꝙ de quocūqꝫ est scia illud nō est per se notū: qꝛ si eēt ꝑ se notū de eo nō eēt scia sed intellectus. qcqd aūt nō est per se notū: pōt apud aliquē eē dubiuꝫ. de quocūqꝫ ḡ est scia: τ qcqd scitꝛ ꝑ rōnes necessarias pōt apud aliquē eē dubiū τ cognosci per rōnes ꝓbabiles. de eodē ergo nō erit intellectus τ opinio: sed de quocūqꝫ ē scia pōt esse opinio: nō tñ ɔuertitꝛ ꝙ de quocūqꝫ sit opio de illo possit esse scia. nā particulariū nec est scia nec diffinitio: pōt tñ de eis eē opinio. nō ergo de quocūqꝫ fm se est opinio pōt esse scia cū de quocūqꝫ ē opinio pōt de eo esse scia aliquo mō: vel in se: vel in suo vlī: vt in eo inueniatur aliqđ necessariū: vt si est opinio de particularibus de eis erit scia in vlī: τ si est opinio de eis que cōtingunt alr̄ se hr̄e de eis erit scia ꝓut in eis repitur aliqd qđ non cōuenit alr̄ se hr̄e. de ipsis enī trāsmutatiōibus possunt fieri imutabiles rōnes. vñ n̄ aīis phia que est de corpore mobili: de ipso corpe mobili format imutabiles rōnes: τ de casu: τ de fortuna pōt eē scia ꝓut in eis repitur aliquod necessariū. nā talia eē causas ꝑ accidēs nō est ꝑ accidēs sꝫ necessariū. ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis vtrū opinās possꝫ credere se scire: τ sciēs credere se opinari. ¶ Dicēdū ꝙ circa opinionē deceptionē cadere nō est incōueniēs. multi enī opinantꝛ τ nō habēt nisi mediū ꝓbabile qđ pōt alr̄ se habere: τ tñ decipiuntꝛ credētes se habere necessariū medium ꝙ nō possit aliter se habere. vñ tales nō habēt sciētiā: credūt tñ se habere scientiaꝫ: sed circa sciaꝫ cadere deceptionē est īpossibile. pōt eniꝫ ɔtingere ꝙ nesciēs credat se scire: sed ꝙ sciens credat se nescire τ decipiatur: vel credat se opinari est īpoſe. nam nō est sciēs nisi sciat resoluere vsqꝫ ad ꝑ se nota. hoc aūt sciēs statiꝫ videt ꝙ īpoſe ē alr̄ se hr̄e. sic aūt se habēs nō est poſe ꝙ opinetꝛ. Aduertendū tñ ꝙ hn̄s mediū ꝓbabile si credat hr̄e necariū lꝫ decipiatꝛ τ nō habeat scientiaꝫ habet opinionē materialiter sꝫ nō formaliter: qꝛ nō opinatur vt opinās se opinari: sꝫ vt deceptus: τ vt extimās se scire. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Reliqua autē quō oꝫ distribuere in rōneꝫ τ in intellectū. τ sciētiā: τ artē: τ prudentiaꝫ: τ sapientiā. hec quideꝫ enī physice: illa vero ethice speculationis sunt magis.

¶ Cōparat sciaꝫ ad alios habitꝰ cognitiuos. Circa qđ duo facit: qꝛ p̄mo ɔparat sciam ad alios habitus cognitiuos veros. zº spālitec determinat de solertia q̄ spālī mō respicit ɔiecturationē medij. ibi. (Solertia quidē.) Dicit ḡ ꝙ (reliq̄ aūt). i. reliquos habitus cognitiuos (quō oꝫ distribuere). i. distinguere (in rōnē τ intellectū τ sciam τ artē τ prudentiā τ sapiētiaꝫ) supple nō spectat oīa ista distinguere ad p̄ntēꝫ speculationē nec ad hunc libꝛūꝫ τ subdit ꝙ (hec qdē sūt physice magis. illa aūt sūt magis ethice ɔsiderationis). q. d. ꝙ aliqua istoꝝ distiguere τ inestigare spectat ad physicū. i. ad naturalē phiam. aliq̄ vō ɔsideratꝛ spectat ad ethicā. i. ad moralē sciaꝫ. ¶ Notandū aūt ꝙ p̄termissa opinione loquēdo de habitibꝰ veris p̄ma diuisio ē in rōneꝫ τ ītellectū. est. n. ītellectus cognitio ꝑncipioꝝ ad q̄ non est rō. ꝑ rōneꝫ. n. habetꝛ cognitio ɔclusionū q̄ quadruplr̄ se hn̄t. qꝛ vel sūt practice vel speculatiue. Si sunt practice hoc ē dupl̄r. qꝛ vel sunt circa agibilia τ sic est prudētia q̄ ē recta rō agibiliū. vel sūt circa factibilia. τ sic est ars q̄ est recta rō factibiliuꝫ. Si aūt sunt speculatiue. vel ē ꝑ causas nō altissimas. τ tūc est sapiētia. vel ꝑ cāsnō altissimas τ tūc ē scia. Recta ḡ rō diuiditꝛ in q̄tuor. in sciaꝫ. sapiētiā. prudētiā. τ artē. artifices. n. manuales lꝫ nō arguāt sillogistice. qcqd tamē faciūt se hꝫ ꝑ modum ɔclusionis. ɔcludūt eniꝫ in mēte sua se debere sic facere. vel qꝛ sic viderunt ꝑitos artifices facere. vel ductu rōnis ducūtur vt sic agāt. cū ergo phs distīxit reliquos hītus ī rōneꝫ τ ītellectū qñ postea tioīauit sciaꝫ τ artē τ cū noīauit in quo diuid. ē rō. notādum ēt ꝙ rō τ intellectus possunt dicere potētias aīe τ sic de eis ɔsiderare spectat ad phycum. vel possunt dicere habitus. nā ratio vt dictū est diuiditꝛ in q̄ttuor habitus. τ sic spectat ad librū ethicoꝝ. nā ī sexto ethicoꝝ seriose de oībus his qnqꝫ habitibus determinatꝛ. qualr̄ aūt pōt se ītromittere ethicus de talibus non est p̄ntis speculatiōis. Uel possumus dicere ꝙ phs ꝑ rōneꝫ intelligit potentiā intellectiuā de qua determinare spectat ad phicum vt ad librū de aīa. ꝑ itellectū τ sciaꝫ τc. intelligit qnqꝫ habitus cognitiuos de q̄bus determinatur in sexto ethicoꝝ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Solertia autem est subtilitas quedam in nō prospecto tempore medij.

¶ Determinat de solertia. Circa qđ tria facit. qꝛ p̄mo aīt qd ē solertia. zº qđ dixerat declarat ꝑ exēpla. 3º reducit solertiā ad ordinē sillogisticū. scđa ibi (Ut si qs) tertia ibi (Splēdidū eē) Dicit ḡ ꝙ (solertia ē q̄dā subtilitas medij). i. q̄dā facilis ɔiecturatio medij. vt hꝫ alia trāslatio (tpe nō specto). s. nō habito tpe ad ꝑcipiendum τ ad deliberādū. tūc. n. dr̄ qs solers qñ q̄si statiꝫ τ subito videt mediū τ cām q̄re aliqd fit. ¶ Deīde cū dicit.

¶ Ut si aliquis vidēs q̄ splēdorē semp̄ h3 luna a sole. statim intelligit ꝓpter qd hoc sit: q2 ꝓpter id q̄ illustrat̃ a sole. Aut disputantē cu3 diuite. cognouit quoniā accōmodatū est: aut ꝓpter id q̄ qdē amici sunt q2 inimici eiusdē sūt. Ois eni cās medias vidēs cognouit ⁊ vltimas. splēdidū eē ad solē sit in quo a. lucere a sole b. luna c. iest aūt lune qdē c. qđ ipsi inest b. qđ ē lucere a sole. ipsi āt b. a. qđ est ad hoc eē splēdidū a quo splēdor: q̄re ⁊ ipi c. a. p. b.

¶ Quod dixerat declarat per exēpla. ⁊ ponit tria exēpla. d. (Ut sīgs videt q̄ luna splēdorē h3 cōuersa ad solē). i. ex ea parte quā h3 versus solē (statim itellexerit p̄p gd sit hoc: q2 ꝓpter id qđ illustrat̃ a sole) q2. n. videm⁹ q̄ luna semp̄ h3 splēdorē in illa parte que est versus solē: ⁊ nō in alia debem⁹ intelligere q̄ h3 lumē a sole. Ponit aliđ exēplū. d. (Aut) sꝫ. vt sigs vidēs (disputātē). i. altercantem. s. pauperē (cū diuite cognouit: qm̄ accōmodatū ē) i. statī3 cōiecturat⁹ ē q̄ ille diues aligd accōmodauit illi pauperi. Ponit autē tertiū exēplū. d. (aut) sꝫ. siquis videns duos inimicos factos amicos statim sꝫ. cognouit ꝓpter gd hoc sit vt (ꝓpter id q̄ sūt amici eiusdē vl̃ inimici eiusdē) cōtingit eni duos inimicos fieri amicos. vl̃ q2 amicant̃ vni ⁊ eidē: vel q2 inimicant̃ vni ⁊ eidē vt cōfundāt illū. Et subdit q̄ (oīs causas medias videns cognouit ⁊ vltimas). i. solers. s. q2 statim videt mediū ⁊ cognoscit causas medias pōt cognoscere cās vltimas. ad quas stat vltima resolutio: vltra quas nō cōtingit q̄rere ꝓpter gd. tūc g̃ ē ge maxime solers qñ cognoscit causas medias: ⁊ scit eas resoluere in vltimas. ¶ Ultimo cum dicit. (Splēdidū eē) reducit solertiā ad ordinē sillogisticū. d. (Splēdidū eē ad solē). i. hr̃e splēdorē versus solem. vel in ea parte q̄ respicit solē (in quo a). i. maior extremitas (lucere a sole). i. hr̃e lumē a sole (b). i. medius terminus (luna c.). i. minor extremitas. Et subdit q̄ (i. est aūt lune b.). i. lucere a sole. nā p̄ b. intelligit̃ lucere a sole. hec est minor: luna h3 lucē a sole (ipsi eni b.). i. ipsi habēti lucē a sole (a.). i. inest a. (qđ idē est qđ eē splēdidū ad hoc). i. versus solē (a quo est huius splēdor) hec ē maior. v3. q̄ habēs splēdorē a sole splēdet ex ea parte q̄ est v̄sus solē (quare ⁊ ipi c.). i. ipsi lune (a.). s. inest. i. splēdere. i. versus solē (per b.). i. per habēs lumē a sole. formetur g̃ sic sill's. qcqd h3 lumē a sole splēdet versus solē luna h3 lumē a sole. g̃ splēdet versus solē. Et in hoc terminat̃ sententia p̄mi libri.

AD pleniorem intelligētiā aūt totius p̄mi libri dicam⁹ q̄ tot⁹ p̄m⁹ liber excepto ꝓhemio h3 q̄tuor partes p̄ncipales ⁊. 20. capitula. nā3 demōstratio q̄libet facit ad scire. non tñ q̄libet facit ad potissime scire. vñ de demōstratione pōt ge tractare: vel vt facit ad scire loquēdo de scire absolute. vel vt facit ad scire potissime ꝓut vnū scire est potius q̄3 aliud. q̄ttuor ergo sūt partes p̄ncipales in p̄mo libro preter ꝓhemiū. nā in parte p̄ma ostēdit̃ gd est scire ⁊ ex quib⁹ ⁊ qualib⁹ cōtingit scire. In scđa parte agit̃ ex gbus ⁊ q̄libus nō cōtingit scire. In tertia parte q2 mētionē fecerat de p̄ncipijs ꝓprijs ⁊ cōibus cōparant̃ huius p̄ncipia ad ipsas artes. In q̄rta parte agit̃ de scire potissime. vel agitur de scire cōparatiue p̄ qđ potius cōtingat scire. secūda pars p̄ncipalis incipit ibi (Si igit̃ est demōstratiua scia ex necessarijs) tertia pars p̄ncipalis incipit ibi (Dico autez p̄ncipia i vnoquoq3 genere) quarta ibi. (S3 differt q2 ⁊ ꝓpter gd.) Prima pars p̄ncipalis h3 gnq3 capitula nā in p̄mo capitulo diffinit scire ⁊ cōparat scire ad demōstrationē. In scđo. c. ostēdit ex quibus cōtingit scire: q2 ex notioribus p̄oribus ex veris ⁊ īmediatis. In tertio capitulo remouet quosdā errores circa scire: q2 gdā errabāt dicētes q̄ nō cōtingit scire: gdā vero ponētes oīu3 eē sciētiā per demōstrationē. In quarto aūt capitulo q2 diffinierat scire ⁊ declarauerat ex gbus cōtingit scire: q2 ex p̄oribus ⁊ notiorib⁹: ⁊ remouerat errores circa scire. iō declarat q̄lia sunt illa ex gb⁹ cōtingit scire. nā nō sufficit scire ex gbus cōtingit scire: q2 ex p̄orib⁹ ⁊ notiorib⁹ nisi sciatur qualia debēt eē illa p̄ora ⁊ notiora: q2 debēt eē de oī per se ⁊ fm̄ q̄ ipsu3. ⁊ vl̃e. de quibus oibus agit̃ in quarto capitulo. In gnto capitulo aūt remouent̃ errores aliqui circa ipsu3 vl̃e: vel circa ea que dicta erant de fm̄ q̄ ipsum vel de vl̃i. ¶ Secūda autē pars p̄ncipalis in qua agit̃ ex quibus ⁊ qualib⁹ nō cōtingit scire diuidit̃ in gnq3 capitula. nā in p̄mo capitulo agit̃ q̄ nō cōtingit scire ex his que possunt aliter se habere. In secūdo q̄ nō contingit scire ex his que sunt per accidens. In tertio q̄ nō cōtingit scire ex extraneis. In quarto q̄ non contingit scire ex corruptibilibus siue ex his que non sunt semp. In quinto q̄ non contingit scire ex communibus.

¶ Tertia pars p̄ncipalis in qua agitur de p̄ncipijs h3 quattuor capitula. nā in p̄mo capitulo distiguit ipsa p̄ncipia in cōia ⁊ ꝓpria. ⁊ ondit que sunt p̄ncipia cōia ⁊ que ꝓpria. In secūdo cōparat artes ⁊ scientias ad subiectū ⁊ passionem ⁊ ad ipsa p̄ncipia cōia. In tertio comparat artes ad principia ꝓpria. In quarto circa artes doctrinales mouet q̄stiones quasdā. ¶ Quarta aūt ps in qua agitur de scire potissime. vel in qua agitur de scire cōparatiue vt eligat sibi gd sit scire potissime h3 sex capitula. nā in p̄mo capitulo determinat̃ de demonstratione ꝓpter gd ⁊ q2. vt eligat sibi demōstrationē ꝓpter gd. que magis facit potissime scire q̄3 q2. In secūdo capitulo cōparat̃ p̄ma figura ad figuras alias. vt eligat sibi figura3 p̄mā que magis facit potissime scire q̄3 figure alie. In 3° agit̃ de sillogismo ignorātie ne deficiamus a potissime scire. In 4° de statu in p̄dicatis ne credamus q̄ sit ipossibile potissime scire. In gnto cōpat̃ demr̃atio vl̃is ad p̄ticularem. affirmatiua ad negatiuā. ostensiua ad eā q̄ ē ad ipol'e vt ondat p̄ quā cōtigat potius scire. In sexto ⁊ vltimo cōparat̃ vnū scire ad aliud scire ⁊ cōpat̃ scire ad alios habitus cognitiuos vt ondat quod scire sit poti⁹: ⁊ vtrū scire sit potius vel nō potius q̄3 alij habit⁹ cognitiui. Sūt ergo in vniuerso. xx. capitula. secūdu3 capitulu3 incipit ibi (Si igitur est scire vt possumus) Tertiū ibi. (In gbusdā ꝓpter id) Quartū ibi. (Om̄ autem est ipossibile alr̃ se hr̃e) gntū ibi. (O3 aūt nō latere) sextū ibi. (Si igit̃ ē demr̃atiua scia). ⁊ ibi terminat̃ ps p̄ma p̄ncipalis ⁊ incipit secūda. septimū ibi. (Accidētiū autē nō p̄ se) octauū ibi. (Non igit̃ ex alio genere) nonū ibi. (Manifestū ē aūt q̄ si sint ꝓpōnes) decimū ibi. (Om̄ aūt est manifestū.) vndecimū ibi. (Dico aūt p̄ncipia i vnoquoq3 gn̄e.) ⁊ ibi terminat̃ scđa ps p̄ncipalis ⁊ incipit tertia. duodecimū ibi. (Si āt ꝓprie gdē.) tertiūdecimū ibi. (Si aūt īterrogatio sillogizādi) decimūquartū ibi. (Quoniā aūt geometrice īterrogationes.) decimūgntū ibi. (S3 differt q2 ⁊ ꝓpter gd). ⁊ ibi terminat̃ tertia ps p̄ncipalis. ⁊ īcipit q̄rta. decimūsextū ibi. (Figurarū āt magis) decimūseptimū ibi. (Ignorātia āt) decimūoctauū ibi. (Est āt oīs sillogismus) decimūnonū ibi. (Cū sit dm̄ōstratio alia gdē) vicesimū ⁊ vltimū ibi. (Scia aūt certior.) Posset āt g̃ vellet adhuc capitula ista diuidere ī minora capitula. sed de hoc nō ē nobis cure. talia eni prudētis lectoris iudicio relinquant̃.

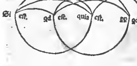
¶ Et hec de p̄mo posterior3 dicta sufficiant.

Questiões q̄ sunt eq̄les numero his q̄cūq3 vere scim⁹.

¶ Hic liber sc̄ds videt̄ differre a p̄.quia i p̄mo agit̄ ex q̄b⁹ ⁊ ex q̄uib⁹ ē demr̄atio. ⁊ ex q̄bus ⁊ ex q̄lib⁹ nō est: ⁊ ꝯpa-rāt̄ ibi demr̄atiões adiuicē. ¶ Docet̄ ḡ in primo q̄lr̄ fiat demr̄atio vl̄ q̄ō idē ē docet̄ de faciēde ⁊ de gn̄atione demonstratiōis. S3 vt dr̄ in p̄ poꝝ in illo.c. Omī āt idonei enimus. nō solū oz gn̄ationē silloꝝ ꝯsiderare. s3 hr̄e potentiā faciēdi sillos. sic ⁊ in ꝓposito dicemus q̄ nō sufficit scire q̄lr̄ demr̄atio generet̄ ⁊ q̄lr̄ fiat. s3 oz nos hr̄e potētiā faciēdi demr̄ationē. hec aūt potentia ꝯfert̄ nobis cū docemur iuenire p̄ncipia ⁊ iuenire media ad demr̄andū. ¶ In p̄ ḡ libro determinauit auctor de generatione demr̄atiōis. vz. q̄lr̄ demr̄atio fiat ⁊ qualr̄ demr̄ationes facte ꝯparent̄ adiuicē. ¶ In hoc aūt z°. libro agit de inuētione mediȷ. Mediū aūt i demr̄atione pōt dici oē illud per qd̄ ꝯcludit aliq̄d. Mediū ḡ i demonstratione ⁊ est mediū ⁊ est p̄n^m ⁊ cā. Mediū q̄dē est. q2 est illud p̄ qd̄ deuenim⁹ in cognitionem ꝯclōnis. Principiū aūt ⁊ cā est. q2 est cā iferēdi vel essēdi ꝯclōnē. Scd̄m hoc ḡ possumus distinguere duplex p̄n^m. vel duplex mediū in demr̄atione. vnū cōe. qd̄ nō igreditur demr̄ationē nisi s̄m v̄tutē. ⁊ hui⁹ mediū siue huius p̄n^m est dignitas. aliud ꝓpriū qd̄ igredit̄ s̄m subāz. ⁊ h⁹ p̄n^m siue mediū est diffinitio. Nā in demr̄atiōe potissima ꝓ mediū est diffinitio aliq̄. ⁊ iō habebit̄ īfra q̄ rō.i. diffinitio p̄ncipiȷ est mediū in demr̄atione. dignitas ḡ tanq̄ p̄n^m cōe. ⁊ diffinitio tanq̄ p̄n^m ꝓpriū sunt illa p̄ncipia p̄ q̄ p̄mi termini tanq̄ p̄ q̄dā media deuenimus in cognitionē ꝯclōnū. Volēs ḡ ph̄s nos facere idoneos ad posse faciliter demr̄are instruit nos in hoc z°. ⁊ circa diffinitionē tanq̄ circa p̄n^m ꝓpriū. ⁊ circa dignitates tanq̄ circa p̄ncipia cōia. Totus ḡ iste sc̄ds liber diuidit̄ in ptes duas. q2 in p̄a agit̄ de qd̄ q̄d ē. siue de diffōne. siue de p̄n^o ꝓprio. z°. agit̄ de dignitatibus. i. p̄ncipiȷs cōibus. i. de p̄ncipiȷs. aut q̄lr̄ fuit cognita. ¶ In tota p̄ma pte intendit talē rōnē. de quocūq3 sunt oēs q̄ōnes ⁊ oēs dubitationes ⁊ a quocūq3 depēdent oīa scibilia ⁊ oīs sc̄ia. de illo videndū est q̄lr̄ circa ipm̄ se h3 demr̄atio. s3 qd̄ q̄d est: est h⁹. ḡ ⁊c̄. duo ḡ facit in p̄ma pte. q2 p̄mo declarat q̄ oēs q̄ōnes ⁊ oēs dubitationes sunt de qd̄ q̄d est. ⁊ q̄ oīa scibilia ⁊ oīs sc̄ia depēdēt a qd̄ q̄d est. z°. ex hoc inuestigat ⁊ determīat qualr̄ demr̄atio se hēat ad qd̄ q̄d ē. ibi. Quō aūt ⁊ qd̄ q̄d est demonstrat̄. In p̄ma pte itēdit talē rōnē3. Q̄ōnes sunt equales numero scibilib⁹. s3 oēs q̄ōnes sunt de qd̄ q̄d est. ḡ tota sc̄ia depēdet a qd̄ q̄d est. ¶ Tunc ḡ vlterius arguēdū ē q̄ cū demr̄atio sit sillus faciēs scire. tota sc̄ia dependet a qd̄ q̄d est. iṅs ḡ facit in p̄ma pte. q2 p̄ ꝓponit hāc veritatē. vz. q̄ q̄ōnes scibilib⁹ sunt numero eq̄les. z°. enumerat q̄ōnes ⁊ exequtur d̄ eis ⁊ reducit oēs q̄ōnes ad qd̄ q̄d est. z°. epilogat circa determinata. sc̄da ibi (Querim⁹ aūt) tertia ibi (Qd̄ q̄d ē igit̄ oīa) Dicit ḡ q̄ (Q̄ōnes sunt equales numero his q̄ vere scimus) .i. q̄ōnes sunt eq̄les nūero scibilibus. ¶ Dubitarz forte aliq̄s vtꝝ oīa scibilia sint q̄ōnes. ¶ Dōm. q̄ qd̄ est dubitabilis ꝓpō. oē aūt vere scibile est dubitabile. Nā sc̄ia differt ab itellectu. q2 intellectus est hitus p̄ncipioꝝ que sunt p̄ se nō. circa que nō cadit dubitatio. s3 sunt q̄si loc⁹ ianue in domo quē null⁹ ignorat. s3 sc̄ia est hitus ꝯclōnū q̄s s̄m q̄ hui⁹ īpoſe est esse p̄ se notas. q2 si essent p̄ se note ad eas nō eēt rō. ⁊ per ꝯn̄s nō eēnt q̄ōnes. Distinguendo igit̄ itelligibile a scibili dicemus q̄ nulli intelligibile est qd̄. s3 quodlib3 tale est p̄ se notū. quodlib3 aūt scibile est qd̄. q2 quodlib3 scibile est dubitabile cū non sit p̄ se notū. quodlib3 aūt dubitabile est qd̄. ergo quodlib3 scibile est qd̄. ¶ Vlteri⁹ forte dubitare c vtrū quelib3 qd̄ sit qd̄dā scibile. videt̄ q̄ nō. q2 dubitamus ⁊ querimus non solū de scibilibus ⁊ necessariȷs. sed de opinabilibus ⁊ ꝯtingētibus aliter se habere. Rursus non solū dubitaremus de his que cognoscūtur per cām que sunt vere scibilia. sed de his que cognoscuntur per signa q̄ s̄m q̄ huius sunt opinabilia. non ḡ omnis questio est quid vere scibile. Amplius non solu3 dubitamus de his que sunt p̄ se que sunt vere scibilia. s3 de his que sunt per accn̄s. ¶ Ad hoc dōm est q̄ scibile potest accipi tripl̄r q̄tum ad p̄n̄s spectat. vz. ꝓprie. large. ⁊ magis large. Proprie aute3 sunt scibilia q̄cunq3 sic sunt ꝯclusa q̄ sunt necessaria ⁊ per se. hitus eni3 ꝯclusionū necessariorū ⁊ p̄ se dr̄ ꝓprie sc̄ia. ¶ z°. mō potest accipi scibile large p̄ oī hitu ꝯclusionū. vel p̄ cognitiōe cuiuscūq3 nō p̄ se non. vt dicat̄ intellectus rerū p̄ se notaꝝ. dicat̄ aūt sc̄ia cognitio q̄rūcūq3 reꝝ nō p̄ se notaꝝ. siue illa p̄ se sint: siue p̄ accidēs. siue sint necessaria: siue possint aliter se hr̄e. siue cognitio illa habeat̄ p̄ signa siue per cām. ¶ Tertio pōt accipi sc̄ia magis large p̄ oī cognitiōe cuiuslib3 rei. siue sit p̄ se nota. siue nō. s3 de h° 3°. mō nihil ad p̄n̄s. Accipiēdo ḡ sc̄ia3 z°. mō. vt solu3 excludit cognitionē p̄ se notoꝝ tūc certū est q̄ solū oē sic scibile est dubitabile) ⁊ oē dubitabile est sic scibile. quia q̄cq̄d nō ē p̄ se notū ē dubitabile: ⁊ econuerso. ¶ Scd̄m hoc ḡ exponet̄ l̄ra ph̄i ita q̄ ly vere scimus. nō excludat nisi cognitionē p̄ se notoꝝ. vt sit sensus. q̄ōnes sūt eq̄les numero his q̄ vere scimus. i. his q̄cūq3 nō sūt p̄ se nota. S3 si accipiet̄ sc̄ia ꝓprie. tūc possum⁹ dupl̄r ostēdere quō q̄ōnes sunt equales numero his q̄ vere scimus. p̄mo vt accipiant̄ q̄ōnes nō vniuersaliter. sed in rebus que sunt per se. vt sit sensus q̄ q̄ōnes in rebus q̄ sunt p̄ se d̄ q̄bus spectat ad demr̄atorē determinare sunt equales numero his q̄ vere scimus. Nā eaꝝ q̄ sunt p̄ se quedā sunt itellecta. ⁊ ista sunt p̄ se nota. ⁊ nō sunt dubitabilia. quedā3 aūt sunt vere scita. ⁊ oīa ista q2 nō sunt p̄ se nota sunt dubitabilia in rebus ergo que sunt p̄ se. q2 solu3 de talibus intendit demōstrator q̄ōnes sunt equales numero his que vere scimus. In talibus. n. quot sūt scibilia tot sunt dubitabilia ⁊ ecōuerso. s̄m hoc p3 solutio ad argumēta.) ¶ Nā ꝯclōnes que sunt p̄ accidēs ⁊ que ꝯtingūt aliter se habere ⁊ que solum per signa habēt concludi nō sunt per se. in his ergo que sunt per se non habet dubium dictū ph̄i. ¶ Pōt āt ⁊ hoc aliter solui. q2 semꝑ iperfectū ad ꝑfectū h3 reduci. Per accidēs ergo debet reduci ad p̄ se. qd̄ est p̄ signū ad qd̄ est p̄ cām. qd̄ pōt aliter se habere ad qd̄ non pōt aliter se habere. ꝯclusiones ergo p̄ accidens ⁊ per signa ⁊ que p̄nt aliter se habere dependēt a vere scibilibus q̄ sunt per se ⁊ p̄ cām ⁊ q̄ nō p̄nt aliter se habere. Omnis ergo questio est quoddā scibile vel ē reducibilis ad scibile. prior tn̄ solutio melior ē. ¶ Vlterius forte dubitare aliq̄s. q2 ph̄s incepit hunc librū z^m a scientia ⁊ a scibilibus. ¶ Dicendū q̄ lic3 instrumētū habet cognosci ⁊ diffiniri per suū3 finē. cognito. n. fine instrumēti statī3 scimus quale debeat esse illud instrumentū ⁊ qualr̄ circa instr̄m illud debeam⁹ nos hr̄e. vt cognito fine serre q̄ est secare dura statī3 scimus qualis debeat eē certa serra. q2 d3 eē ferrea ⁊ dentata. ⁊ statī3 scimus qualr̄ debeam⁹ nos hr̄e circa serrā. q2 nō eodē

mō scindet serra ⁊ gladius. qꝛ dentatū ⁊ non dentatum non eodē mō scindūt sic cognito scire qa ē finis demſ͛ationis ex hoc possum⁹ scire q̄lis debeat esse demſ͛atio ⁊ qualr̄ nos debeam⁹ hr̄e ad demſ͛ationē. cognito. n. ꝙ totū nr̄m scire depēdet a cognitiōe medij. siue qd idē est a cognitione ei⁹ qd qd ē. statiꝫ apparet ꝙ nō possum⁹ plene determinare de demſ͛atione q̄ est organū ordinatuꝫ ad generādū sciaꝫ nisi cōpararemus eā ad qd qd ē. Uolēs ḡ phs cōparare demōstrationem ad qd quid est incepit hunc 2ᵐ librū a scibili vel a scia. ondēs ꝙ oīa scibilia depēdent a qd qd est. ⁊ qꝛ sic est nesciremꝰ quō demſ͛atio faciat scire nisi cōpararemus eā ad qd qd est. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. q̄re hūc librū non icepit simplr̄ a scire vel a scibilib⁹. sꝫ incepit ipm a qōnibus. ¶ Ad qd dōm est ꝙ questio est qdā motus admirationis. q enīꝫ querit admiraꝫ. ⁊ q admiraꝫ desiderat scire. iō dicūt qdaꝫ ꝙ icepit a qōnibus hunc librū. vt per admirari trahat nos ad desideriū scie. ¶ Possumus tn̄ aliter respōdere ⁊ melius. ꝙ in hoc 2ᵒ agiꝫ de inuentōe medij. Qui aūt venaꝫ mediū ⁊ vult ipm inuenire nondū scit. sꝫ dubitat ⁊ querit viaꝫ quō deueniat ad sciam. Demſ͛atio ḡ incipit a dubio. ⁊ terminaꝫ ad sciam. Demſ͛atio ḡ est media iter dubitationē ⁊ sciam. prius ḡ dubitamus ⁊ q̄rim⁹ mediū: iuēto aūt medio ordinamus ipm in demſ͛atōeꝫ p quā aggeneraꝫ in nobis scia. Dubitatio ḡ est motus ai q motus mediante demſ͛atiōe tanq̄ꝫ mediante organo aptus natus ē fieri ⁊ termiari ad sciaꝫ. Dubitatio ḡ precedit sciam. est ḡ intētio phi ꝙ in his q̄ sunt p se. quicunqꝫ dubitat vult scire. nam in talib⁹ que sunt p se qōnes sunt eq̄les numero scibilibus. dubitās ḡ si vult scire oꝫ ꝙ sciat p demſ͛ationeꝫ. cū ḡ oēs demſ͛ationes ⁊ ois scia depēdeat a cognitiōe medij ⁊ a cognitione qd qd ē. nullus poterit motū sue dubitationis finire p demſ͛ationē ⁊ puenire ad sciam. nisi sciat q̄liter demſ͛atio se hēat ad qd qd est. hīn ḡ phs hūc 2ᵐ librū icepit a qōnib⁹ ⁊ a scibilibus. vt ostendat ꝙ tam qōnes q̄ꝫ scibilia dependent a qd qd est. ⁊ vt ex hoc vlteri⁹ hēat ꝙ oꝫ demſ͛ationē cōparare ad qd qd ē. cū oēs demſ͛atiōes q̄s demſ͛atio terminat. ⁊ ois scia quā dēmſ͛atio aggenerat depēdeat a qd qd ē. prius aūt icepit a qōnib⁹ q̄ꝫ a scibilib⁹. qꝛ in inueniendo mediū de quo agiꝫ in hoc 2ᵒ p̄ dubitam⁹ ⁊ postea scim⁹. vtile est ḡ q̄rere ⁊ dubitare. sꝫ vtilius ē scire. tota tn̄ vtilitas tā dubitationis q̄ꝫ scie a qd qd est depēdet. ppter qd demſ͛atio ad qd qd est cōparāda ē. ¶ Ulterius qꝛ dicimus ꝙ dubitare ē vtile. Dubitaret forte aliqs vtrum de singulis sit vtile dubitare. ¶ Ad h⁹ dōꝫ ꝙ hec dubitatio nō pōt esse de eis de qbus nō possumus dubitare. vt si qs q̄reret vtrū eēt vtile dubitare de p se notis. ipso facto qd est nulla. qꝛ ipoīe est per se ⁊ ppe de talib⁹ dubitare. De his ḡ q̄ sufficiēter cōphendim⁹ ad sensum nō possum⁹ dubitare nisi carerem⁹ aliquo sensu. vel id de quo dubitaremus nunq̄ꝫ fuisset in sensu. vt siqs dubitaret niuē eē albā. vel careret visu. vel nūq̄ꝫ vidisset niuē. Loquēdo ḡ de his de qb⁹ possumus dubitare dicemus ꝙ dubitare idē est ꝙ icertū eē. sic ergo duplex ē certitudo: ita duplex pōt eē dubitatio. ē. n. certitudo duplex vt cōiter distinguiꝫ: qꝛ q̄dā ē adhesionis: vt cū quis ita firmiter credit ⁊ ita firmiter adheret ꝙ nullo mō dubitat qn sic sit. Alia est certitudo speculatiōis cū qs ita clare videt ⁊ speculaꝫ aliqd qd certū ē sic eē. Cuꝫ ergo q̄ritur vtrū vtile sit dubitare de singulis. si sit qd de dubitatione adhesionis. ⁊ de hac dubitatione nō loqtur phs. Attamē q̄dā sunt qbus debemus ita firmiter adherere ꝙ nō licꝫ nobis de illis dubitare. vt sūt ea que sunt fidei. sꝫ si loqmur de dubitatione speculationis. sic dubitās nō hꝫ oimodā ignorantiaꝫ de hoc de quo dubitaꝫ. qꝛ si oimodā ignorantiā haberet. nullatenus dubitaret. sicut nec rustic⁹ dubitat vtrū dyameter sit simeter coste de quo hꝫ oimodā ignorātiā. vtilius ergo eēt de re plenaꝫ cognitionē hr̄e. nō tn̄ est inutile dubitare. i. aliq̄lē cognitionē hr̄e. anteq̄ꝫ ergo sciam⁹ ⁊ anq̄ꝫ pueniam⁹ ad sciaꝫ vtile ē de quolꝫ dubitare. ⁊ de quolibꝫ aliqualē pcognitionē habere. vt sic dubitādo admiremur. ⁊ admirādo possimus in sciam deuenire. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Querimus aūt quattuor. quia est: ppter qd est: si est: quid est.**

¶ Enūerat h⁹ qōnes. Circa qd duo facit. qꝛ p̄ enūerat qōnes. 2ᵒ oēs qōnes enūeratas reducit ad qd qd ē. ibi (Querim⁹ āt.) Circa p̄ᵐ tria facit. qꝛ p̄ enūerat h⁹ qōnes dicēdo eas eē q̄ttuor. 2ᵒ exeqtur de q̄libꝫ illaꝝ. 3ᵒ epilogat circa determinata. scda ibi (Cū queriꝫ eni vtrū) tertia ibi (Que qdē igiꝫ querim⁹.) Dicit ergo (Querim⁹ aūt q̄ttuor) i. q̄ttuor sunt dubitabilia. vꝫ. (qꝛ ē. pp qd ē. si ē ⁊ qd ē.) Notādū aūt ꝙ id de quo q̄riꝫ. vel ē simplex. vel est qd cōpositū. si est simplex de eo erit duplex qō. Una vtꝝ sit. ⁊ hāc appellat si ē. alia qd sit. ⁊ hāc appellat qd ē. Alia ē qō nō de simplici nec de re. vt significaꝫ aliqd sꝫ se. sꝫ de cōposito put oꝫ eē aliqd in aliquo. ⁊ de h⁹ nō pt ibi esse nisi duplex qō. Una vtrū hoc sit in illo: ⁊ hāc appellat qꝛ est. i. qꝛ est. vel qꝛ ē i illo. Alia qō est pp qd ē. i. ppter qd sit in illo. nā cū scimus esse aliqd in aliquo. q̄rimus qd sit i illo. ⁊ hāc appellat pp qd est. q̄ttuor ḡ sūt qōnes. due simplices. si est. ⁊ qd est. ⁊ due cōposite. qꝛ ē ⁊ ppter qd est. ¶ Notādum aūt ꝙ qō simplex differt a qōne cōposita. qꝛ qō simplex querit eē simplex. vt si q̄rerē de hoie vel de quolꝫ alio si ē hoc eēt q̄rere simplr̄ de eē ei⁹ vtrū hr̄et eē. Sed qō cōposita nō q̄rit esse simplex sꝫ q̄rit esse aliqd siue eē sm̄ partē. q̄rit eni vtꝝ hoc sit hoc. vtrū homo sit albus. vel vtꝝ luna eclipseꝫ. hoc nō est q̄rere simplr̄ vtrū luna sit. sꝫ vtꝝ luna sit tale qd qd patiaꝫ eclipsim. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Cū qdem eni vtrū hoc aut hoc sit querimus i numerū ponētes. vt vtrū sol deficiat aut nō: ipm qꝛ q̄rimus. Signū iueniētes eni qꝛ deficit. pausamus. Et si in principio sciremus qꝛ deficeret. nō querimus vtrū deficeret.**

¶ Exequiꝫ de q̄libet qōne. circa qd duo facit. qꝛ p̄mo exequiꝫ de qōnib⁹ cōpositis ⁊ ponētibus in numerū q̄ sunt qōes sm̄ hoc ⁊ sm̄ aliqd. siue sm̄ partē cui⁹ sūt. qꝛ est. ⁊ ppter qd est. 2ᵒ exequitur de qōnibus simplicibus ō si est. ⁊ qd ē. ibi. (Quedā aūt alio mō) Circa p̄mū duo facit. qꝛ primo exeqtur de qōne. qꝛ est. 2ᵒ de ppter qd est. ibi. (Cū aūt) dicit ḡ (Cū quidā eniꝫ) supple querimus

vtꝝ hoc.an sit hoc) ⁊ vtꝝ hoc p̄dicatū insit tali subiecto. (querimus ponētes in numerū).i.facimꝰ q̄ōnez cōpositā (vt) sup. si queramus (vtꝝ sol deficiat. aut nō querimus ipm̄ q̄z).i.facimus q̄ōnez ꝯpositā. querimus.n. vtrū defectus insit soli (signū aūt huius. Nō iueniētes enī q̄ deficit pausamus).i.cessat talis q̄ō. vel cessat tal motus dubitationis. Et subdit. q̄z (si i p̄ncipio) .i.dest an q̄ōnē factā (sciremus q̄z deficeret) su. sol (non q̄rimus vtrū) su. deficiat. g̃ cū querimus vtrū sol deficiat signū est q̄ p̄ hāc q̄ōnē volumus scire hāc v̄itatē. q̄z sol defic. q̄z si sciremus solē deficere solē non q̄reremus. ⁊ postq̄ȝ hoc scimus q̄z deficit pausamus.i. desinimꝰ hoc q̄rere. ergo talis q̄ō dz vocari quia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cū aūt sciamus ipm̄ q̄z: ipm̄ ꝑpter q̄d q̄reremus: vt sciētes q̄z luna deficit. ⁊ q̄z mouet̄ terra ꝑpter q̄d deficit ⁊ ꝑpter q̄d mouetur terra querimus. hec quidem igitur sic.

¶ Determinat de q̄ōne ꝑpter q̄d. d. (cū aūt scimus ipsuz q̄z ipm̄ ꝑpter q̄d q̄rimus. vt sciētes q̄z deficit luna. ⁊ q̄z mouet̄ terra) su. ad centrū. vel ad mediuz q̄rimus (ꝑp q̄d deficiat) su. luna (⁊ ꝑpter q̄d mouet̄ terra) su. ad mediū. ⁊ subdit q̄ (hec q̄dē igit̄ sic) su. q̄rant̄. vel sic itelligant̄ queri. q̄z.s. sunt q̄ōnes ꝯposite. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quedā aūt alio mō q̄rimꝰ: vt si ē aut nō ē cētaurus: aut si est deꝰ. Hoc aūt si ē aut nō simplr̄ dico. Sȝ nō si albū est aut nō est.

¶ Exequit̄ de q̄ōnibus simplicibꝰ. Circa q̄ō duo facit. q̄z p̄mo exeq̄tur de si ē. 2ᵒ de q̄d ē. ibi. (Cognoscētes aūt) Dicit g̃ q̄ (q̄dā aūt q̄rimus alio mō).i. simplr̄ non per q̄ōnē ꝯpositā ⁊ ponentem in numerū (vt) su. cū q̄rimꝰ (si est. aut non ē centhaurus. aut deus) ⁊ subdit (hoc aūt si est. aut nō est. dico).i. appello (simplr̄ sȝ nō) su appello eē simplr̄ (si est albus. aut si nō ē albꝰ) Si.n. q̄ro vtꝝ centhaurus sit quero de eē centhauri simplr̄. sȝ cū q̄rit̄ vtrū sit albꝰ vel nō. non ē q̄ō de eē eius simplr̄. sȝ de eē tali. ¶ Notādū aūt q̄ forte p̄ centhauꝝ itelligit aliq̄d figmentū. sicut hyrcocetuus ⁊ chymera q̄dam figmēta nominant. talia.n. hn̄t minimū de esse. tales g̃ q̄ōnes si res est vel nō ē: possunt fieri de nō entibꝰ simplr̄ vt figmētis. ⁊ ēt p̄nt tales q̄ōnes fieri de hn̄tibꝰ maximū eē. vt de icorruptibilibꝰ. iō ph̄s volēs exēplificare de questione si ē exēplificauit de cērbauro ⁊ de deo. q̄ aūt talis q̄ō. vz. si ē possȝ fieri de his q̄ hn̄t medio mō eē. vt de hoīe ⁊ de leone. ⁊ d̄ alijs corruptibilibꝰ. q̄ nec sūt figmēta. nec hn̄t maximū eē. nlli dz eē dubiū. ¶ Deiñ cū dic.

¶ Cognoscentes aūt q̄z est. q̄d est q̄rimꝰ vt q̄d est deus: aut quid homo.

¶ Exeq̄tur de q̄d est. d. (Cognoscētes aūt q̄z est).i. si est. (q̄rimꝰ q̄d est. vt) su. sciētes si deus est. aut si hō est. q̄rimꝰ (q̄d ē d̄s. aut q̄d ē hō. ¶ Dubitaret forte aliq̄s vtrū de figmētis possit fieri hec q̄ō. vz. q̄d est. ¶ Dōz. q̄ q̄d est. vno mō ē p̄cognitio. alio mō ē q̄ō. Nā q̄d ē q̄ō de per nomē ē p̄cognitio. nā figmēta noīum debēt p̄supponi ī q̄lȝ scia. Ad talia.n. nō ē tō. eo q̄ sunt ad placitū. Q̄ōnes g̃ de q̄bus hic ph̄s dicit. non sunt q̄ōnes de q̄d noīs. q̄z talis non sunt v̄e scita. nec sunt v̄e cōclusa in aliq̄ scia sȝ sunt questiones de quid rei: sed licet quid nominis sit entium ⁊ non entium. q̄z ipsa figmenta possunt habere q̄d noīs. tn̄ q̄d rei nō ē nisi entiū. Cognitio.n. q̄d aliq̄d ē loq̄ndo de q̄d rei p̄supponit q̄ōnē si ē. Figmētoꝝ aūt talis q̄ō eē non pōt. signāter aūt ph̄s exēplificādo de q̄ōne si ē exēplificauit de cētauro p̄ q̄d nō possumꝰ itelligere aliq̄d figmētū. q̄z talis pōt esse q̄ō ēt figmentoꝝ. sȝ exēplificādo de q̄ōne q̄d ē. nō exēplificauit nisi de entibꝰ. vt de deo. q̄z talis q̄ō vt hic de q̄ōne agitur. non nisi entiū eē p̄t. possumꝰ āt p̄ deū itelligere celū. vl̄ ad lr̄am ipȝ deū. lȝ ꝑp̄e d̄o nō ꝯpetat diffiniri. q̄z ei nō ꝯpetit finiri nec hr̄e finē nec terminū. sȝ hꝰ nō obstat q̄n d̄ eo possit q̄ri q̄d ē. Nā sic p̄t q̄ri si ē d̄ eo q̄d nō hȝ eē. ita p̄t q̄ri q̄d ē d̄ eo q̄d nō hȝ diffōnē. Nā nūq̄ȝ q̄ō p̄supponit id q̄d q̄rit̄. Q̄ō g̃ si ē q̄z q̄rit d̄ eē nō p̄supponit eē rē. sȝ p̄t fieri de figmēto. sic ēt q̄ō q̄d ē loq̄ndo d̄ q̄d rei. lȝ p̄supponat rē eē. q̄z non p̄t eē nisi entiū. nō tn̄ p̄supponit id q̄d q̄rit. Pōt g̃ fieri talis q̄ō d̄ nō hn̄tibꝰ diffōnē. Ul̄ possumꝰ dicere q̄ accipit̄ h̄ quid ē large. sȝ quē modū d̄ ipso r̄ndemꝰ ad quid. vt si q̄reret̄ a nobis quid ē d̄s. diceremꝰ q̄ ē id quo maius cogitari non potest. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Que q̄dez igit̄ q̄rimus ⁊ que iuenientes scimus hec ⁊ tot enim sunt.

¶ Epilogat circa determiata. d. (Que q̄dē igr̄ q̄rimꝰ. ⁊ q̄ iueniētes scimꝰ hᶜ ⁊ tot sunt). vz. q̄ttuoꝛ. duo simplicia. ⁊ duo composita. Dicit aūt q̄ que q̄rimus hec inuenientes scimus. q̄z q̄ōnes sunt equales numero scibilibꝰ. De scibilibꝰ enīȝ p̄mo dubitamus. ⁊ tūc q̄rimus. postea illa eadē iuenimus. ⁊ tūc q̄rendo dubitamus. iueniendo ea scimus. Dicit ēt q̄ hec ⁊ tot sunt. q̄z ipse nō soluȝ docuit nos de q̄ōnibus quot sunt numero: sȝ ēt q̄ sunt s̄m essentiā. q̄z ois q̄ō vel ē q̄stio de si ē. vel de q̄d est vel de q̄z ē. vel de ꝑpter quid est. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Querimus aūt cū querimꝰ q̄z aut si est simpliciter vtrū sit mediū ipsius aut non. Cū aūt cognoscentes aut q̄z est: aut si est: aut in p̄te aut simplr̄. tunc iterū ꝑpter quid q̄rimus aut quid ē. ⁊ tunc q̄rimus quid sit mediū.

¶ Enumeratis questionibus reducit omnes hās q̄stiones ad questionez vnā. vz. ad questionē de medio. Circa q̄ō duo facit. nā cū sint q̄ttuoꝛ q̄ōnes p̄mo reducit has q̄ttuoꝛ ad duas. vz. ad si est mediū. ⁊ ad q̄d est mediuz. 2ᵒ reducit has duas ad vnā ibi (Causa q̄dē eniȝ) Circa p̄mū tria facit. q̄z p̄ facit q̄d dictū est. scd̄o q̄z mētionē fecerat de esse in p̄te ⁊ de esse simplr̄. exponit se q̄d appellat vtrūq̄ȝ. 3ᵒ ꝯcludit ꝯclusionē intētā. vz. oēm q̄ōnez eē duplicē. q̄z p̄ omnē q̄ōnez querit̄ si ē mediū. vl̄ quid est mediuz. scd̄a ibi. (Dico aūt) tertia ibi. (Cōtingit itaq̄ȝ) Dicit ergo (querimus aūt cū querimus. q̄z ē) q̄ntuȝ ad q̄ōnem compositam. (aut si est simplex) quantum ad q̄ōnem simplicez (vtꝝ sit mediū ipsius. aut nō). q. d. q̄ he due q̄ōnes. q̄z est in cōpositis. ⁊ si est i simplicibꝰ non faciūt nisi vnā q̄ōnez. vz. vtrū sit mediū. vel si ē mediū. Et subdit q̄ (cū āt cognoscētes) scimꝰ (aut q̄z ē).s. mediuz (aut si est) sup. mediū (aut in p̄te. aut simplr̄. Iterum querimus ꝑpter q̄d est) q̄ntuȝ ad q̄ōnes cōpositas (aut q̄d est) q̄ntuȝ ad simplices (⁊ tūc querimus q̄d sit mediū) q. d. q̄ he due alie q̄ōnes. vz. ꝑp q̄d est in cōpositis. ⁊ q̄d est in simplicibus. nō faciūt nisi vnam q̄ōnez videlicȝ quid sit medium. tunc ergo est supplēda ratio. quia si est ⁊ quia est. non faciunt nisi vnam questionez. vz. si est mediū. ⁊ quid. ⁊ ꝑpter quid est. non faciūt nisi vnā aliā. vz. quid est mediū. omnes he quattuoꝛ q̄ōnes non sunt nisi due. vz. si est medium. ⁊ quid est mediuz. ¶ Notādū aūt q̄ hoc q̄d dicit. cognoscētes aūt aut q̄z est. aut si ē. aut in p̄te. aut simplr̄. pōt duplr̄ legi. p̄mo vt referant̄ singula singulis. vt in parte referat̄ ad q̄z est. ⁊ simplr̄ referat̄ ad si est. vt sit sensus. cognoscētes autez q̄z est. quod idem est. q̄d aut in parte. aut cognoscētes si est. quod idē ē q̄d aut simplr̄. tunc in parte q̄rimus ꝑp q̄d ⁊ simplr̄ quid. quid sit aūt i parte. ⁊ quid simplr̄. statim dicet̄. Uel p̄t aliter legi. vt q̄ p̄ eodē accipiat̄. q̄z ē.

zsit est. Nam cū supius dixit cognoscentes. qz est. querimus qd est. p qz est. itellexit si est. tunc g erit sic sensus. qz cum cognoscimus de aliquo qz est. vel si est. z hoc vel in pte q̄stū ad q̄ones ɔpositas. vl' simplr q̄stū ad simplices. tūc hͤ sciēdo sciem⁹ si ē mediū. z q̄rim⁹ vlteri⁹ qd ī simplicib⁹. z pp qd ī ɔpositꝫ. vt sciam⁹ qd sit illō mediū. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄uo si ē. z qz ē. q̄rūt si mediū est. z qd z pp qd q̄rūt qd ē mediū. ¶ Dōm. ꝙ si ē. z qz ē. nō dnt vt patuit. nisi qz si ē. q̄rit eē simplr vt si ē luna. aut hō. ꝫ qz ē q̄rit eē ī pte qz q̄rit aliqd d aliq⁹. vt q̄rit passionē de subō. vel aliqō aliō p̄dicatū. Nō. n. qō. qz ē. querit vtꝝ hō sit simplr. ꝫ vtꝝ sit risibilis vel vtrū sit aliquid aliō. z sic dnt si ē. z qz ē. qz qō vna q̄rit ī simplicib⁹. alia q̄rit ī ɔpositis: sic dnt qd ē. z pp qd ē. qz qd q̄rit qd ē in simplicib⁹ z pp qd q̄rit ī ɔpositis. ¶ Hoc viso dicam⁹ ꝙ nlla qō de q̄ hͦ agit̄ q̄rit de p̄ncipijs vel de cāis fm se ꝫ q̄rit de cātis vel de p̄ncipiatis. Nā p̄n⁰ nō sūt ꝑe scita. imō sꝰ itellecta. Qōnes g q̄ sūt eq̄les nūero hic q̄ de sciam⁹. non sūt de p̄ncipijs fꝫ se. vel si sūt de p̄ncipijs hͦ est in ordīe ad p̄ncipiata fꝫ se. Ergo solū q̄rim⁹ de cātis. z d p̄ncipiatis. Esse āt cātoꝝ siue illa cāta pferant̄ mō simplici. siue mō ɔposito ē ex suis cāis. Dubitare g de aliq⁹ cāto an sit: ē dubitare an hēat cāꝫ sui eē. ex q⁹. n. supponit̄ tā de simplici q̄ꝫ de ɔposito ꝙ ē qd cātū. qz alr n̄ eēt qd dubitabile. cū eē cāti n̄ sit nisi ex cā. dubitare an causarū sit ē dubitare an sit cā. z p ɔn̄s an sit mediū. qz cā ē mediū ad iferēdū suū causatū. g siue q̄ras qz ē vt ī ɔpositis. siue si ē. vt in simplicib⁹ sp q̄ris si est cā vel si ē mediū. ¶ Rursus qn̄ scim⁹ cātū hre cāꝫ. tūc q̄rim⁹ qd sit illa cā. qz q̄rendo ī simplicib⁹ quid sit illō cātū. in ɔpositis hͦ querēdo q̄rim⁹ pp qd sit tale cātū. Nā scire cām q̄re aliqd simplr sit. hͦ ē scire suam qditatē p quā simplr ē sic etiā in ɔpositis q̄rere pp qd hoc īsit illi. hoc est q̄rere qd sit cā talis inherētie. Ergo sicꝰ sꝰ ē in simplicib⁹ z qz ē in ɔpositis q̄runt si cā ē. vel si ē mediū. ita qd ē in simplicib⁹. z ppter qd ī ɔpositis q̄rūt qd sit illa cā z qd sit illud mediū. Ois g qō ē de medio. vel de cā in ordīe ad cāta. nā de cāis z p̄ncipijs fꝫ se n̄ pt eē qō: qz talia fꝫ se sūt p se nō. z talia fꝫ se nō sūt scibilia ꝫ itelligibilia. ꝫ lꝫ p̄n⁰ fꝫ ꝙ hͦ sint p se nō. tn̄ n̄ ē p se notū q̄uo oia ɔtinētur ī p̄ncipijs. iō ois qō ē de ipsis cāis z de ipis p̄ncipijs. ē ī ordīe ad cāta z ad p̄ncipiata. ¶ Dubitarꝫ forte aliqs q̄uo ois qō ē de cā ī ordīe ad cāta. vel de p̄ncipijs ī ordīne ad p̄ncipiata. siue de medio in ordīe ad ɔclusiones. ¶ Dōm ꝙ cū cātū pbat̄ p suā cāꝫ. vel cū ɔclō aliq̄ demrat̄ p aliq̄ p̄n⁰ vel p aliqō mediū. q̄rem⁹ de illis p̄ncipijs z de illo medio. vtꝝ possint demrari vl' nō: qz si possint demrari non erūt p̄n⁰ simplr. qz hn̄t alia p̄ora p̄n⁰. Principia aūt simplr sūt idemrabilia. z talia oꝫ ꝙ sint p se nō vel q̄si p se nō. de talib⁹ g fm se non ē qō. qz non sūt dubitabilia. ꝫ lꝫ n̄ sit qō de ipis medijs vel de ipsis p̄ncipijs fꝫ se. qō tn̄ ē de ipis fꝫ ordinē ad cāta z ad p̄ncipiata. Ul' vt magis pp̄e loq̄mur ois qō d ipsis p̄ncipijs z de ipis cāis ꝑtīt ad ea ordināt̄ p̄ncipiata z cāta. vl' ois qō ē de ipsis medijs ꝑtīt ad ea ordināt̄ ɔclones. ¶ Dicem⁹ g ꝙ in nobis duplex ē mot⁹. Unus dubitatiōis. z iste icipit ab effectu z tēdit ī cāꝫ. Iste g mot⁹ nihil aliō q̄rit nisi iuenire cāꝫ. z iō ois qō d̄r eē de ipsa cā vel d ipo medio. Ali⁹ ē mot⁹ certitudis. z iste icipit a cā z tēdit in effectū. Prīte. n. effectū dubitam⁹ z q̄rim⁹ cāꝫ. Cū āūt iā hēm⁹ cām p eā iā certificatā. z p ipsaꝫ fꝫ certitudinē tēdimus in effectū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Dico aūt qz est aut si ē i pte z simplr: in pte qdē vtrū deficit luna aut augeē. Si. n. est aliqd aut non ē aliqd in hͦ ingrimus. simplr āt est si est aut nō est luna aut nox.

¶ Exponit se qd appellauit simplr. z qd ī pte. d. (Dico āt qz ē aut si ē in pte. aut simplr. ī pte qdē vt vtrū defict luna aut auget̄. Si. n. ē aliqd aut non ē aliqd hͦ q̄rimus) q. d. ꝙ sic q̄rendo nō q̄rim⁹ si luna sit simplr ꝫ si sit aliqd tale. vel nō sit aliqd tale. vtputa si aliqd ē augmētabile. vl' aliqd defectibile vl' nō ē aliqd hoꝝ. Et subdit ꝙ (simplr aūt ē) sꝰ. qō (si ē aut nō ē luna aut nox) i. aut si ē vel non ē. Cū. n. q̄rim⁹ de luna. vel de nocte. si esꝰ vel non ē. q̄rim⁹ de eē eoꝝ simplr. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Contingit qdē itaqꝫ in oibus q̄onibus querere: aut si est aut quid est mediū.

¶ Cōcludit ɔclonez itētā. vꝫ. ꝙ oēs he q̄ttuor q̄ones nō sūt nisi due. vꝫ. si ē mediū. z qd ē mediū. iō dic ꝙ (ɔtingit itaqꝫ in oib⁹ hͦ q̄onib⁹). i. in oib⁹ his q̄ttuor q̄onib⁹ (q̄rere) sꝰ. duo (aut si ē.) mediū (aut qd est mediū.)

¶ Causa quidē enim mediū est. In oibus aūt talibus hoc querit̄ vtrū deficit. vtrum sit aliquod mediū aut nō. Post hoc scientes quia est qd igitur hoc sit querimus.

¶ Postq̄ꝫ p̄hs oēs has q̄ttuor q̄ones reduxit ad duas. vꝫ ad si ē mediū z ad qd est mediū. In pte ista reducit oēs q̄ones ad q̄onē vnā. Propter qō sciendū. ꝙ oēs q̄ttuor q̄ones nō pn̄t reduci ad vnā. hoc est pp dn̄aꝫ q̄ est inter eas. Nā si nō eēnt q̄ones differētes oēs q̄ones eēnt vna q̄stio. Si g dubiū est de vnitate. hoc ē pp dn̄am q̄ ē iter eas. Possumus aūt dicere quō iter hͦ q̄ones est triplex dn̄a. Una dn̄a ē ꝑtīt qz ē cōparat̄ ad qd est. Alia ē ꝑtīt qz est cōparat̄ ad q̄onē si ē. Tertia dn̄a ꝑtīt qd ē cōparat̄ ad pp qd est. Posset autē z assignari q̄rta dn̄a z q̄nta z sexta. ꝫ de hoc in q̄onib⁹ dicet̄. Ad p̄ns aūt p̄hs volens pbare oēs has q̄ones eē vnā q̄onē. qz q̄libet qō ad quācūqꝫ q̄onē ɔparata vnā z eādē q̄onez dicit. tria facit. qz p̄mo oñdit ꝙ ē vna qō qz ē z qd ē. z⁰ ꝙ ē vna si ē z qz ē. 3⁰ ꝙ est vna qd ē z pp qd est. Uel qō idē esꝰ itentio ei⁹ ē oñdere ꝙ oēs he q̄ones sunt vna qō z ꝙ hͦ vnitas non tollit̄ ex eo qō qz ē differt a qd esꝰ. nec ex eo ꝙ qz ē differt a si ē. nec ex eo ꝙ qd ē differt a pp qd. scōa ibi (Cā enī ipsius) tertia ibi. (In oib⁹ enī his.) Dicit g ꝙ (cā qdē. n. mediū esꝰ) q. d. ꝙ in demrationib⁹ idē est mediū z cā. Et subdit ꝙ (in oibus) s. q̄onib⁹ (hoc q̄rit̄) s. mediū z cā. g oēs q̄ones sūt vna qō. Et ꝙ oēs hͦ q̄ones sint vna qō hoc oñdit. z p̄mo ex eo ꝙ sunt eadē qō. qz z qd. Uñ subdit. vt (vtrū deficit) i. qō illa q̄ q̄rit. vtrū luna deficiat ē (vtrū sit mediū aliqō aut nō. postea hoc sciētes qz ē) s. mediū. (qd igit̄ sit hoc) i. qd igit̄ sit mediū (q̄rimus) g tam qō qz ē. q̄ꝫ qō qd ē pn̄t dici vna qō. qz vtraqꝫ est qō medij. ꝫ alr z alr. ¶ Deīde cū dicit.

¶ Causa enī ipsius est esse. Nō hoc aut hoc. ꝫ substātiā simplr aut nō simplr sed aliqd eorū que sunt per se aut scōm accidens mediū.

¶ Oñdit ꝙ oēs he q̄ones sunt vna qō. qz idē q̄rit. qz est. z si est. Circa qō duo facit. qz p̄mo facit qō dictuꝫ ē. z⁰ qz mentionē fecerat de eē simplr. z de eē fm qd exēplificat de vtraqꝫ ibi (Dico aūt simplr). Dicit g ꝙ (mediū est. n. cā ipsius eē nō hoc aut hoc. ꝫ subm simplr. aut nō simplr. ꝫ aliqd eoꝝ q̄ sunt per se. aut fm accn̄s) q. d. ꝙ siue q̄ratur eē simplr: cuiusmodi q̄ritur d subō. qō nō ē eē hoc aut hoc. ꝫ est eē simplr. siue q̄rat̄ eē nō simplr. ꝫ eē aliqd. i. fm qd cuiusmodi ē eē eoꝝ q̄ sunt p se. vl' per accn̄s. sp in oibus talib⁹ cā q̄ q̄rit̄ est ipm mediuꝫ. g oēs tales q̄ones sunt vna qō. s. qō medij. ¶ Notādū aūt ꝙ de subō pt q̄ri aliqd simplr. z non simplr. vt de luna pt

queri aliqd simplr. vt cū non q̄rit̄ vtrū hoc sit. aut non sit hoc. vt vtrū sit eclipsata. aut non. sȝ vtruȝ sit simplr. ⁊ tūc ē q̄ō si est. aut ēt de subo. vt de luna pt q̄ri non simplr. vt cū q̄rit̄ de ea aliqd eoꝝ q̄ sunt ei ꝑ se vl ꝑ accn̄s: ⁊ tūc est q̄ō q̄ē. Siue g̊ q̄rat̄ de luna q̄ſtū ad eē simplr. siue q̄ſtū ad eē aliqd. semꝑ q̄rit̄ cā ⁊ mediū hui⁹ eē. g̊ q̄ō q̄ est. ⁊ si est. est vno q̄ō. vȝ. q̄ō eē vl medy. ⁋ Dubitaret forte aliqs q̄ūo demr̄atio posīt vri his q̄ sīt ꝑ accn̄s. ⁋ Dōm. ꝙ sic inēē ꝑ se hȝ suā cām. ita inēē non ꝑ se hȝ suā cām. Nā si affirmatio ē cā affirmationis. ⁊ negatio est cā negatiōis. vt si hr̄e ꝑ se angulū ē cā ꝑ se hr̄e tres. ⁊ non hr̄e ꝑ se angulū ē cā non ꝑ se habere tres. Dicemus .n. ꝙ lȝ idē sit triāgulus ⁊ p̄ncipiū figuraꝝ. n̄s triāgulus est p̄ncipiū oīum figuraꝝ rectilineaꝝ. q̄ in ipsum resoluunt̄ oēs figure tales. Hoc tn̄ non obstāte ꝙ idē sit p̄ncipiū figurarum ⁊ triangulus. attamen triangulus habet tres in eo ꝙ triangulus. non in eo ꝙ principium ita ꝙ accidit p̄mo figuraꝝ hr̄e tres. Nā triāgulus hȝ angulū extrinsecū sm̄ ꝙ ipm̄ ⁊ ꝑ se. non sm̄ ꝙ p̄n^m figuraꝝ. Ex hoc g̊ posset fieri demr̄atio. ⁊ ꝙ triāgulus hȝ tres ꝑ se. ⁊ ꝙ p̄ncipiū figuraꝝ ꝑ accn̄s. Esset. n. p̄ma demr̄atio talis. q̄cq̄d ꝑ se hȝ angulū extrinsecum ꝑ se habet tres. triāgulus ē hmōi. g̊ ⁊c. Scd̄a aūt demr̄atio eēt talis. cuicūq̄ accidit hr̄e angulū extrinsecū. accidit hr̄e tres. p̄n^m figuraꝝ est hmōi. g̊ ⁊c. Ex quo pȝ ꝙ sic scia ē de corruptibilibus. ⁊ de mobilib⁹. put de eis fiūt icorruptibiles ⁊ imobiles rōnes. ita scia demr̄ariua pt vti his q̄ sunt ꝑ accn̄s put in talibus inuenitur aliqd ꝑ se. Nā sic est ꝑ se ꝙ id q̄ō ꝑ se hȝ angulū extrinsecū. ꝙ ꝑ se hȝ tres. ita est per se ꝙ cui accidit hr̄e talē angulū. ꝙ ei accidit hr̄e tres. Cā g̊ hr̄e ꝑ accn̄s tres ē cā hr̄e per accn̄s angulū. Siue g̊ q̄ratur de re q̄ſtuȝ ad eē simplr. siue non q̄ſtuȝ ad eē simplr. sȝ put hȝ eē sub aliq̄ passione: siue illa passio insit ꝑ se siue ꝑ accn̄s: semꝑ in oībus talib⁹ q̄ritur mediuȝ ⁊ cā. ⁊ oēs tales q̄ōnes sunt vna q̄ō. ⁋ Deinde cū dicit.

⁋ Dico aūt simplr subm vt lunā aut terrā aut triāgulū. Quid aūt est defectū ⁊ eq̄litatē vel ieq̄litatē ⁊ si in medio sit aut non sit.

⁋ Q2 fecerat mētionē de eē simplr ⁊ de eē aliqd. siue de esse qd. siue sȝ qd: nūc exponit qd sit vtrūq̄. d. (Dico āt simplr subm vt lunā aut terrā. aut triāgulū). i. tūc querit̄ de subo q̄ſtū ad eē simplr cū q̄ritur de luna sȝ se vel de terra vel de triangulo. Et subdit (qd aūt est). i. tunc q̄rim⁹ de aliquo qd. i. sȝ qd ⁊ sȝ partē cū q̄rimus (defectū) q̄ſtuȝ ad lunā. non vtrū sit simplr. sȝ vtrū deficiat. vel non deficiat (⁊ eq̄litatē vel ieq̄litatē) q̄ſtuȝ ad triāgulū. vt cū non q̄rim⁹ de triāgulo vtrū sit simplr sȝ vtꝝ habeat duobus rectis equales vel non equales (⁊ si in medio sit aut non) q̄ſtum ad terrā vtrū ɔueniat ei ista passio. s. vel eē in medio vel non. ⁋ Deinde cū dicit.

⁋ In omnib⁹ enī his manifestū est ꝙ idē sit q̄rere q̄ō quid est ⁊ ꝓpter quid est.

⁋ Ostendit ꝙ oēs he q̄ōnes sunt vna questio. q̄ idē q̄rit qd ⁊ ꝓpter qd. Circa q̄ō tria facit. q̄ p̄mo hāc veritatem ɔcludit ex habitis. 2.° ad hanc veritatē ꝓbandā adducit rōnes nouas. 3.° ɔcludit ɔclōnem intētā. s. ꝙ oēs he questiones sunt vna q̄ō. vȝ. medy. Scd̄a ibi (Amplius quidem est defectus). 3.ª ibi (Q̄ō qd est igit̄) Dicit g̊ (In oībus .n. his). i. in oībus his q̄ōnibus. In oībus .n. his in q̄bus q̄rimus vel de subo q̄ſtum ad eē simplr. vel q̄ſtuȝ ad eē qd. (manifestū est ꝙ idē sit q̄ō qd est ⁊ ꝓpter quid ē.) ⁋ Notādū aūt ꝙ ex habitis pt patere ꝙ idem sit q̄rere qd ⁊ ꝓpter quid. q̄ vtraq̄ ē q̄ō medy. vtraq̄ .n. q̄rit qd sit mediū. Dicemus .n. ꝙ sicut se hȝ si est ad q̄ est. quia vtraq̄ est q̄ō medy. ⁊ vtraq̄ q̄rit si est mediuȝ. sic se hȝ qd est ad ꝓpter qd est. q̄ vtraq̄ est q̄ō medy. vtraq̄ .n. q̄rit qd sit mediū. Si g̊ ex habitis manifestū sit ꝙ idem q̄rit q̄ est. ⁊ si est. ex habitis manifestū eē dȝ ꝙ idē q̄rit qd ⁊ ꝓpter quid. ⁋ Notandū aūt ꝙ ph̄s hic videt̄ cōtradicere his que iferius dicet. Dicet̄ .n. īfra ꝙ qd. ⁊ propter qd non idē dicunt. Sȝ quid ē demr̄ationis ɔclō vt ibi dicet̄. ꝓpter qd aūt demr̄ationis p̄ncipiū. sȝ q̄ūo hec ɔtrouersia soluit̄: in lectione illa. Iteꝝ aūt speciāanduȝ est. dicet̄. vbi de h⁹ specialis mouebit̄ q̄ō. Cui g̊ cure est nunc hanc controuersiaȝ scire soluere: q̄ōnem de hoc ibi motā legēdo perurrat. ⁋ Dubitaret forte aliqs. q̄ videtur ph̄s isufficienter ꝓbare ꝙ q̄ōnes oēs sunt vna questio. vȝ. questio medy. n̄s cum quattuor sint q̄ōnes possunt sex modis combinari. ipse autē non exequit̄ nisi de trib⁹ cōbinationibus. Ostēdit. n. supra ꝙ idē querit qd ē ⁊ q̄ est. q̄ vtraq̄ q̄rit mediū. 2.° execut⁹ est de aliq̄ ɔbinatione ꝙ idē q̄rit si est subm simpliciter ⁊ quia est aliquid eoꝝ q̄ sunt nō simplr. vt q̄ō idem q̄rit q̄ est. ⁊ si est. q̄ vtraq̄ q̄rit vtrū sit mediū. 3.° execut⁹ ē de ɔbinatiōe tertia. ita ꝙ idem q̄rit qd est. ⁊ ꝑꝑ qd ē. Adhuc g̊ deberet exequi de trib⁹ aliys cōbinationib⁹. vȝ. q̄ō idem q̄rit. q̄ est. ⁊ ꝑꝑ quid ē. ⁊ si est. ⁊ quid est. ⁊ si ē. ⁊ ꝑꝑ qd est. ⁋ Dicendū ꝙ he tres cōbinationes de q̄bus auctor nō facit mentionē cōprehēdunt̄ ⁊ manifestant̄ ꝑ alias cōbinationes de quib⁹ facit mentionē. Nā ꝓbatū fuit in p̄ma cōbinatione ꝙ idē q̄rebat q̄ est. ⁊ qd ē. ⁊ in tertia ꝙ idē querit qd. ⁊ ꝓpter qd. Relinquit̄ ergo cōbinatio a ph̄o illa tacita ꝙ idē. s. q̄ret. q̄ ⁊ ꝓpter qd. Nā si idem q̄rit q̄ ⁊ quid. idē querit quid. ⁊ ꝑꝑ quid. g̊ de p̄mo ad vltimuȝ idē q̄rit q̄. ⁊ ꝑꝑ quid. ⁋ Rursus q̄m q̄ est ad ꝑꝑ quid est. sc hȝ sicut si est. ad quid ē. si idē querit q̄ est ⁊ ꝑꝑ qd est; idē querit si est ⁊ quid ē. ⁋ Ulteri⁹ si idē q̄rit si est ⁊ quid. cū idē querat quid ⁊ ꝑꝑ quid. ɔn̄s est ꝙ idē q̄rat si est ⁊ ꝑꝑ qd est. Oēs g̊ q̄ōnes idē querūt cōbinando eas oībus modis. quas ɔbinatiōes lȝ nō oēs ponat ph̄s sm̄ se: ꝑ eas tn̄ quas ponit alie leuiter vt patet pn̄t haberi. ⁋ Ulterius forte dubitaret aliquis. vtrū si ē ⁊ quid ē. querātur de passione. Dicendū ꝙ si est. ⁊ qd ē ꝓp̄e querūnt̄ de subiecto. ⁊ si querant̄ de passione hoc nō est ꝓp̄rie de passione prout passio est. sed put aliquid quod ē passio ⁊ accidens vnius est subiectū alterius. vt triāgulus qui pōt esse accidens ligni vel cupri est subm de hr̄e tres. de triāgulo ergo vt ē quoddā ens sm̄ se pōt queri si est simplr. vt est quoddā ens extr̄s sub aliquo passiōe pōt queri q̄ est sub passione illa. Sic ēt qd est ꝓp̄e q̄rit̄ de ipso subiecto. ita ꝙ si est. ⁊ quid est ꝓp̄rie sunt q̄ōnes subiecti. q̄ est ⁊ ꝓpter qd est ꝓp̄rie sunt q̄ōnes passiōis: Attamen oēs he q̄ōnes q̄ttuor extendi pn̄t tam ad passionē q̄ ad subm. Nam de passione de qua scimus q̄ ē vt hȝ esse i aliquo subiecto possumus scire si est vt est q̄daȝ res sm̄ se. siue vt est res alicuius p̄dicamenti. Et de eadeȝ passione de qua scimus ꝑꝑ qd est put scimus cāȝ inherentie eius in subo. possumus scire qd est vt est q̄daȝ ens sm̄ se. imo illa eadem diffinitio q̄ dicit ꝑꝑ quid passionis. put passio est ī subiecto. dicit quid passionis. put est passio tanq̄ quoddaȝ ens diffinitū. vt si diffiniretur qd est eclipsis diceret̄ ꝙ est p̄uatio luminis ī luna obiectu terre. ⁊ si q̄rat̄ ꝑꝑ qd luna eclipsat̄. hoc idem rn̄det̄. Et sicut omnes he q̄ttuor q̄ōnes extēdunt̄ ad passionē ⁊ ad accn̄s. ita omnes possunt extēdi ad subaȝ. vt s̄ial. vt ē quoddā ens in se pōt queri si est. ⁊ qd est. ⁊ vt p̄dicatur de alio pōt sciri q̄ est. vt q̄ ista est vera. hō est aial. vel q̄ aial est in hoīe. ⁊ sciēdo q̄ est aial in hoīe. poterim⁹ iuestigare ꝓpter qd est. ita ꝙ illud idem quod est quid aialis sȝ se erit ꝓpter quid ei⁹ vt hȝ eē ī aliquo. vt si q̄reret̄ quid ē aial sm̄ se diceret̄ ꝙ est substātia aiata

fensibilis. ꝛ si q̃rereť ꝓpter quid est aial in aliquo. hoc
idē rñdetur. Nā iō ē aial in hoie. qꝛ est in eo suba aiata
sensibilis. semꝑ g̃ rō pmi termini. s. rō p̄dicati ē mediuꝫ
in demr̃atione. Ad ꝓbādū. n. aial eē in hoie. non accipie
tur ꝓpria diffinitio hoīs. sed diffinitio aialis. Nā esse in
aliquo est ꝯditio p̄dicari non ꝯditio subi. ꝛ demr̃atio q̄
ꝓbat aliqd eē in aliquo accipiet ꝑ medio ꝓp̄e loquēdo
diffinitionē p̄dicati: non diffōnē subi. ❡ Dicem⁹ aūt ꝓ/
p̄rio mō qꝛ vtꝝ aliquo mō diffinitio subi igrediatur de/
monstratione. ꝛ quō se habeat ad demr̃atione in sequē/
tibus apparebit cū disputabimus de medio demr̃atio/
nis. Ad pñs aūt scire sufficiat ꝙ illud qd̄ est qd passiōis.
vel cuiuscūꝫ p̄dicari. vt ē qōdā ens fꝫ se est ꝓpter qd ei⁹.
vt hꝫ eē in aliquo. Prope g̃ loq̄ndo: qōnes simplices sūt
subaꝝ. qꝛ ꝓprie suba est ens fm se. vñ de ea ꝓprie q̃riť
si est. ꝛ ꝓprie suba hꝫ qditatē simplicē. vñ de ea ꝓprie
q̃riť quid est. Attamē si ē. ꝛ qd est q̄ sunt ꝓp̄e qōnes sub
stātie. extenduntur ad accñs. vt hꝫ rōnē subiecti. extēdun
tur etiā nō solū ad accñs. vt hꝫ rōnē subi. sꝫ etiā vt habꝫ
rōnē p̄dicati. Nā ipm accñs qd̄ est p̄dicatū: dato ꝙ nul/
lū eēt subm. sꝫ non posset itelligi sine subo: significať tñ
vt est aliqd in se. vt si diceret. albedo est. ꝛ significať vt
est aliqd in alio. vt si diceret. corp⁹ est albū. Ut aūt signi/
ficať albedo. vt aliqd fm se. sic extenduntur ad eā qōnes
simplices si ē. ꝛ qd. sꝫ vt significať vt aliqd in aliquo sic
sunt de ea qōnes ꝯposite. qꝛ est. ꝛ ꝓpter qd est. Et sic si ē
ꝛ qd est sunt ꝓprie qōnes substātie. extēduntur tñ ad pas
sionē. sic qꝛ est. ꝛ ꝓprie qd est. sunt ꝓp̄e qōnes passionis.
extenduntur tñ ad ipsaꝫ subam. Nāꝫ si accñs positum in
subiecto licet ex hoc nō sit suba. hꝫ tñ quēdam modum
substātie. ex eo ꝙ obstat ipsi verbo. vt si diceretur albe/
do est. ꝛ ex hoc extenduntur ad accñs qōnes simplices si/
cut suba posita in p̄dicamēto hꝫ quendā modū accñtis
vt si dicať. hō est aial. hic aial non significatur. vt aliqd
ꝑ se exñs. sꝫ vt aliqd in hoīe. ꝓprie g̃ loq̄ndo ipsius sub/
stātie nō est demr̃atio. attñ ad ipsaꝫ subaꝫ extenduntur
qōnes ꝯposite. ꝛ ipsa suba vt est aliqd in aliquo pōt ali/
quo mō demr̃ari de illo. ❡ Ulteri⁹ forte dubitaret ali/
qs quō accipianť he qōnes. ❡ Dōꝫ. ꝙ he qōnes nō dif
ferunt fm subam ꝛ mām. Nā de q̄cunqꝫ pōt ꝯcludi ali/
quid de aliquo. possunt oēs he qōnes q̃ri. vnde mālit(er)
ꝛ subiectiue oēs qōnes sunt eedem. qꝛ omnes de eadeꝫ
re possunt q̃ri. Differunt tamē rōne ꝛ ꝯsideratione. Nā
vt res aliq̄ ꝯsiderať fm se sic queruntur de ea qōnes sim
plices. si est ꝛ qd est. sꝫ put est in alio sic qōnes ꝯposite
qꝛ est ꝛ ꝓpter qd est. sic etiā ipm subm put est aliqd fꝫ
se q̃runť de eo qōnes simplices. put est aliqd sub alio q̄
stiones ꝯposite. Dicemus g̃ vt cōiter poniť ꝙ est. potest
eē 2m adiacens ꝛ 3m adiacens. Si est 2m adiacens sic in/
dicat esse simplr̃. vt si dicerē triāgulus est. vel luna est
q̄ꝫtū ad subm. vel etiā q̄ꝫtū ad passionē. vt si diceret. de/
fectus est. vel eq̄litas est. et fꝫ hoc formanť qōnes sim/
plices. Sicut. n. q̃rimus si luna est. ꝛ scito si est q̃rimus
qd est: sic etiā possemus q̃rere si defectus est. ꝛ scito si ē
possem⁹ q̃rere qd est. Aliq̄n aūt est significať vt tertiū
adiacens. ꝛ sic non dicit eē simplr̃ sꝫ eē illud qd̄ ponitur
in p̄dicamēto. vt si diceret luna est defectibilis. ly ē. nō
dicit eē ipsius lune simplr̃. sꝫ dicit eē aliqd̄ qd̄ hꝫ sub ta/
li passione. ꝛ fꝫ hoc fiunt qōnes composite. vꝫ. qꝛ est. vt
vtrū sit veruꝫ ꝙ defectus sit in luna. vel ꝙ luna sit sub
defectu. ꝛ scito qꝛ est inuestigabimus ꝓpter qd ē. ita ꝙ il
lud idē qd̄ qd est ipsius defectus vt significať fm se est
ꝓpter quid ei⁹ vt significať vt aliquid in aliquo. illd̄ idē
qd̄ rñdeť ad qd ē defect⁹ cū ē poniť 2m adiacēs rñdebi
tur ad ꝑꝑ quid luna est defectibilis. ❡ Aduertēduꝫ tñ
ꝙ non est alia cā q̃re defectus sit in luna. ꝛ q̃re luna sit

sub defectu. Diximus. n. in precedēti qōne ꝙ diffinitio
passionis. siue diffinitio p̄dicati ē mediū i demr̃atiōe. qꝛ
demr̃atio demōstrat eē aliqd in aliquo. ꝛ ista est ꝯditio
p̄dicati non subiecti. Ne g̃ cauillet cauillator. ꝛ dicat ꝙ
sicut demr̃atio demonstrat eē aliquid in aliquo qd̄ ē cō
ditio p̄dicati. ita demōstrat aliqd eē sub aliquo qd̄ ē cō/
ditio subi. ex quo vi͛ sequi ꝙ si arguebať ꝙ diffinitio p̄/
dicati eēt mediū vt vi͛. pōt ēt argui ꝙ diffi.° subi sit tale
mediū. Sꝫ hoc nihil arguit. qꝛ vt diximus non est aliq̄
alia cā. q̃re subm sit sub passione. ꝛ q̃re passio sit in sub/
iecto: ꝛ illa cā dꝫ accipi vt est passionis: non vt est subi. ꝛ
inde est ꝙ est per se. ꝛ fm ꝙ ipꝫ. ꝛ talia denotantia cau/
salitatē q̃re subm sit sub passiōe. vel q̃re passio sit in sub/
iecto. vt ꝓbabať in p̄mo poꝝ i illo caplo. Reduplicati/
ue aūt sunt ꝯditiones p̄dicari non subi. imaginabimur
ꝙ subꝫ accipieť. vt aliquid ꝑ se. ꝛ vt fundamētū alioꝝ.
Ea aūt q̄ ꝓbať de subo hēbūt cāꝫ sui i eē. ꝛ q̃re sint i subo
ꝛ illa cā erit i dēmr̃atiōe mediū. q̄ erit ꝑꝑ quid passionis
ꝙ si aliquis volēs defendere positionē dicat ꝙ ipꝫ sub/
iectū hꝫ cām sui esse. ꝛ illa cā est cā passionis. ꝛ ꝑ illā cāꝫ
poterit demonstrari passio. dato ꝙ hec concedatur ꝙ ꝑ
talē cām potest fieri demōstratio: illa cā nō ingrederet
demr̃atione vt est causa subiecti fm se. qꝛ tūc demōstra
tio eēt de aliquo absoluto. sed si igredieť demr̃ationeꝫ
hoc erit put ē cā subiecti in ordine ad passionē. Quicqd
aūt est causa subiecti in ordine ad passionē. vel qd̄ idem
est quidqd est cā q̃re subiectū sit sub passiōe. vel quare
passio sit in subiecto. de necessitate ē cā passionis. nō aūt
est de necessitate cā subiecti. Habere enim anguluꝫ ex/
trinsecū nullā cālitatem hꝫ respectu trianguli. sꝫ solum
ꝙ triangulus sit sub habere tres. ꝛ interpositio terre nul
lam cālitateꝫ hꝫ respectu lune fm se. sꝫ respectu lune vt
ē sub eclipsi. Si g̃ hitudo necessaria. ꝛ vt ē necessaria ē
attendēda i demr̃atione. qꝛ illud qd̄ est cā quare subm
sit sub passione necessaria est cā passionis. Non autem
necessaria est cā subiecti dato ꝙ idem esset cā subiecti
ꝛ passionis. ꝛ per illud fieret demonstratio illud non in/
grederetur demonstrationeꝫ. vt est cā subiecti. dato ꝙ
idem esset cā subiecti. sꝫ cā inherentie passionis. ergo ꝓ/
pter qd passionis semꝑ est mediū in demr̃atione. Et qꝛ
idem est ꝑꝑ qd ꝛ quid. diffinitio passionis est mediū in
demr̃atione. sꝫ de hac mā adhuc in feri⁹ disputabimus.
Nō i lectiōe illa. Est aūt quorūdā qdeꝫ alteraꝫ cā. disputa
bimus de medio demr̃ationis. vbi ostēdemus ostēsiue
ꝛ ad ipossibile ꝙ diffi.° subiecti in demr̃atione potissima
mediū eē nō possit. Ad presens aūt scire sufficiat ꝙ ille
q̃ttuor qōnes de eadē re fieri possunt fm ꝙ alr̃ ꝛ alr̃ ac
cipitur. ideo nō differūt he qōnes mālr̃ ꝛ subiectiue. sꝫ
formalr̃ ꝛ fm ꝯsiderationē. ❡ Ulteri⁹ forte dubitaret
aliqs quō he due qōes reducūť ad duas. ꝛ quō ad vnā.
❡ Dicendū ꝙ he qōnes potissime accipiēde sunt. put
passio iest subiecto. qꝛ de hoc est demonstratio. ꝛ de hoc
est vere scia. Hoc ergo mō qōnes erunt eq̄les numero
his que vere scimus. Constat aūt ꝙ passio ꝛ qd̄libꝫ accñs
nō est ens. nisi qꝛ est entis put ꝓbari hꝫ in 7.° ꝛ 4.° meta.
Illo g̃ eadem cā ꝑ quā passio significať vt ens fꝫ se. illa
eadē erit cā ꝑ quā significať passio vt ens i alio. Nō est
eni alia cā quare defectus sit: ꝛ q̃re defectus sit i luna.
Omnes g̃ qōnes querūt hanc cām. ꝛ hoc mediuꝫ. ꝛ hoc
mō oēs qōnes sunt vna qō. ꝛ sūt oēs qōnes due qōnes.
qꝛ ista cā pōt queri duplr̃. vtꝝ ē. ꝛ qd ē. Rursus oēs he
qōnes sunt quattuor. qꝛ vtꝝ ē de defectu pōt q̃ri duplr̃
Uno mō simplr̃. vt cū ē. poniť 2m adiacens. vt si q̃ratur
vtrū defectus sit. ꝛ hec vocatur si est. Alio mō fm ap/
positionē. vt si ponať est. 3m adiacens vt si querať vtrū
defectus sit i luna. ꝛ hec vocatur qꝛ est. Sic etiā quid ē

mediũ põt q̃ri dupl̃r. vel simpl̃r. vt si q̃rat̃ quid est defectus. vel ꝯposite. vt si q̃ratur ꝑpter quid defect⁹ ẽ in luna. ĝ omnes he q̃ones sunt q̃tuor. put diuersificant̃ p vtrũ ẽ mediũ. ꝛ quid ẽ mediũ. ꝛ p simplex ꝛ ꝯpositũ. ꝛ sunt due put diuersificant̃ solũ per vtrũ ẽ mediũ. ꝛ qd est mediũ non hĩra ꝯsideranõe de simplici. ꝛ de ꝯposito ꝛ sunt oẽs vna qõ. put oẽs sunt de cã ꝛ de medio iherẽtie passionis ad subm. ℭ Vlteri⁹ forte dubitaret aliq̃s cũ hec dicant̃ eẽ q̃ttuor q̃ones. ꝛ ẽr ĩ libro thopicoꝝ assignent̃ q̃ttuor. quõ he q̃ones differũt ab illis. ℭ Dõm ꝙ diuisio q̃onũ in libro thopicoꝝ. ẽ scdm subm ꝛ mãm. h aũt ſm ꝯsideratioñẽ ꝛ formã. Nã ipa ꝯsideratio ẽ qd formale in scĩa. Põt aũt de eadẽ re mãliter determinari in plurib⁹ sciẽtijs. non aũt de eadẽ re formal̃r ꝛ ſm cõsideratioñẽ. Accipiamus ĝ hoc p veritate ꝙ ipsa ꝯsideratio sit qd formale in talibus. ſm hoc ĝ dicemus ꝙ diuisio q̃onũ hic tradita est ſʒ dr̃ias formales nõ mãles. nã de eadẽ re vt patuit al̃r ꝛ al̃r cõsiderata põt omnes he q̃ones q̃ri. ſʒ diuisio facta in libro thopicoꝝ ẽ p dr̃ias mãles. Non enĩ eadẽ res est ꝓpriũ vel accñs. vel gen⁹ vel accñs. vel diffinitio ꝛ accñs. Illa. n. q̃ttuor ꝑdicata .vʒ. genus ꝛ accñs. diffinitio ꝛ ꝓpriũ mãliter ꝛ realiter drñt. Est. n. aliqd in diffinitione de quo non predicat̃ genus ꝛ qõ non ẽ real̃r ꝛ essential̃r ipm genus. sicut pa nõ est essential̃r ꝛ real̃r ipʒ totũ. vt dr̃ia. ꝑpter qõ pʒ ꝙ aliter diuidunt̃ q̃ones siue ꝓblemata in libro thopicorũ. ꝛ aliter hic. ℭ Vlteri⁹ forte dubitaret aliquis quõ ille q̃ones reducunt̃ ad istas. ℭ Dõm. ꝙ omnes ille q̃ones sunt multe mãliter. ſʒ non sunt nisi vna qõ formal̃r cũ ĝ q̃ttuor sint ille. ꝛ q̃ttuor iste. oĩo opposito mõ se habẽt iste ꝛ ille: qꝛ iste oẽs sunt vnũ mãliter qꝛ oẽs sunt de eod̃ .s. de cã ꝛ de medio. Si aũt sunt pl̃es. vt si sint q̃ttuor h⁹ ent formal̃r ꝛ ſʒ ꝯsideratõeʒ. put eadẽ res al̃r ꝛ al̃r ꝯsiderata ad idẽ mediũ p̃t q̃drupl̃r ꝯparari. vt de eod̃ defectu. ꝛ respectu eiusdẽ ĩterpõnis terre põt q̃ri si hʒ mediũ. ꝛ qd ẽ tale mediũ ꝛ si vex̃ sit: qꝛ insit. ꝛ ꝑꝑ qd insit. Omnes ĝ he q̃ones sunt vna qõ mãliter. ꝛ oẽs q̃ones libri thopicoꝝ sunt vna qõ formaliter. qꝛ sunt solũ qõ qꝛ. Oĩa enĩ ꝓblemata tradita in libro thopi. Aristotelis nõ possunt reduci nec ad si ẽ. nec ad qd ẽ. nec ad ꝑpter qd. ſʒ solũ ad qꝛ p se. ꝛ p̃mo. ꝛ ĩmediate. Nã illa ꝓblemata oĩa arguũt put est. ponit̃ eẽ tertiũ adiacens. vt si hoc ẽ genus hui⁹: vel diffinitio huius. Nunq̃ aũt ponitur eẽ tertium adiacẽs ꝙ sit qõ simplex. ſʒ semp erit qõ ponẽs in numex̃ nõ q̃re hoc sit ſʒ q̃re hoc sit in h⁹. Cũ ĝ q̃ones simplices sint si est. ꝛ qd ẽ. q̃ones libri thop. ab istis duabus q̃onibus sunt absolute. ℭ Rursus cũ dyaletic⁹ nõ ꝓcedat nisi p q̃dã coĩa. ꝛ cũ sill'us thopicus nõ sit p cãʒ. nec faciat scire ſʒ opinari q̃ones non erũt propter quid qꝛ non erũt p cãʒ. oĩa ĝ erũt qꝛ. Probabit̃. n. ibi p q̃sdaʒ ꝯsiderationes logicas ꝛ cões. qꝛ hoc ꝑdicatuʒ est genus ad suas spẽs. vel qꝛ h⁹ ẽ diffinitio hui⁹: v'l qꝛ hoc ẽ ꝓpriũ. siue qꝛ hoc est accñs. oẽs ĝ ille q̃ones formal̃r sunt vna qõ. s. qꝛ. mãl̃r aũt sunt q̃ones pl̃es. ℭ Deinde cũ dicit.

ℭ Amplius quid ẽ defectus. priuatio luminis a luna ob terre obiectũ. ꝛ ꝑpter qd ẽ defect⁹ aut ꝑpter quid deficit luna. ꝑpter defectũ luminis opposita terra.

ℭ Adducit nouas rõnes ad oñdendũ ꝙ idẽ sunt qꝛ. ꝛ ꝑꝑ qd. Circa qõ tria facit. qꝛ p̃ declarat hoc p exemplũ naturale. vt p defectũ lune. 2° p exẽplũ musice. vt p armonia. 3° p signũ nãle declarat ꝛ ostẽdit ꝙ oẽs q̃ones sunt vna qõ. 2° ibi (Quid est armonia). 3° ibi (Qꝛ aũt sit medij.) Dicit ĝ (amplius aũt manifeste) su. apparet p exẽpluʒ ꝙ idẽ sit qd. ꝛ ꝑpter qd. qꝛ si q̃ratur (qd ẽ defect⁹) su. rñdebitur ꝙ sit (p̃uatio luminis a luna a terre obiectu). i. ab iterpositione terre (ꝛ) si q̃ritur (ꝑpter qd est defectus. aut ꝑpter quid luna deficit) sup. respondebitur idem videlʒ. (ꝑpter defectũ luminis ĩterposita terra.) ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Quid ẽ consonãtia. rõ numeroꝝ in acuto ꝛ graui. ꝑpter qd consonat acutũ graui. ꝑpter id ꝙ rõnẽ hʒ numeroꝝ acutũ ꝛ graue vtruʒ sit in numeris ratio ipsorum. accipientes aũt quia est qõ ergo est ratio.

ℭ Oñdit idẽ p exẽplũ musicũ. nã idẽ est. qd est armonia. ꝛ ꝑpter qd ẽ armonia. nam si q̃rat̃ (qd ẽ armonia). i. cõsonantia. rñdebit̃ ꝙ ẽ (rõ numeroꝝ in acuto ꝛ graui) ꝛ si q̃rat̃ (ꝑpter qd consonat acutũ ꝛ graue) rñdebit̃ idẽ .vʒ. (ꝑpter id ꝙ acutũ ꝛ graue habẽt rõnẽ numeroꝝ) .i. habẽt ꝓportionẽ numeralẽ adinuiceʒ. ĝ qd est armonia. ꝛ ꝑpter qd ẽ armonia nõ q̃rũt nisi vnũ ꝛ idẽ mediũ vnã ꝛ eandẽ cãʒ. vʒ. rõnẽ numeroꝝ vel ꝓportiõeʒ nũeralẽ ſʒ acutũ ꝛ graue. ꝛ non solũ ꝑꝑ qd ẽ idẽ qõ qd est ſʒ ẽt qꝛ est. q̃rit de eodeʒ de quo q̃rit qd. Ideo subdit ꝙ q̃rẽtes (vtrũ sit numerus rõ). i. ꝓportio (ipsoꝝ). i. acuti ꝛ graue (accipiẽtes qꝛ est). s. hui⁹ rõ (Quid ẽ ĝ rõ illa) su. q̃rimus. q. d. ꝙ qñ scimus qꝛ ẽ mediũ. vt pura qñ scimus qꝛ est rõ q̃rimus qd sit mediũ ꝛ qd sit illa rõ. ĝ de eodẽ medio q̃rũt ꝛ qꝛ ꝛ ꝑpter quid. ℭ Dubitaret forte aliqs quõ armonia siue cõsonãtia sit rõ numeroꝝ. i. proportio numeralis ſm acutũ ꝛ graue. ℭ Dicẽdũ ꝙ nõ ẽ consonãtia eiusdẽ ad seipm. nec esset ꝯsonãtia ĩter aliq̃ si semp illa starent ĩ eodẽ tono. Ex hoc aũt sumit̃ ꝯsonãtia. qꝛ supiora ꝯsonãt inferioribus. sicut dyapason q̃ est octaua cõsonat cũ toto. ꝛ dyapenta q̃ est qnta consonat cũ eodem. in cõsonãtia ĝ semp sũt aliq̃ note supiores ꝛ aliq̃ inferiores. Vox aũt q̃nto supior tãto magis acuta. q̃nto inferior tãto grauior. Sʒ ita diffinit̃ acutũ ꝙ in pauco tpe mouet mltũ. ꝛ diffinit̃ sic graue. qõ mlto tpe mouet paꝝ. Multũ aũt ꝛ paucũ siue paꝝ sũt dr̃ie nũi. si ĝ cõsonãtia est rõ. siue ꝓpor⁹ ſm acutũ ꝛ graue. Et acutũ ꝛ graue sibi ĩuicẽ ꝓportionant̃ ſm mouere multũ ꝛ paucũ. ꝛ multũ ꝛ paucũ sũt dr̃ie numerales. oʒ ꝙ cõsonãtia sit q̃dã rõ. siue q̃daʒ ꝓportio numeralis repta in acuto ꝛ graui. ℭ Vel possum⁹ aliter dr̃e ꝙ musica ẽ ď numero relato ad sonũ. Nam ſm hoc attendit̃ musica ſm ꝙ ĩ varijs ictibus. ꝛ in varijs repcussionib⁹ cãntib⁹ sonũ hʒ eẽ aliqua ꝯsonãtia. Sonus ĝ vt refert̃ ad musicã nõ hʒ rõneʒ ꝯtinui. ſʒ magis hʒ rõnẽ numeri. qꝛ oʒ sonũ illũ de quo se ĩtromittit musica. siue sit in chordis siue in fistulis. siue ĩ vocibus cãtũ eẽ ex multis repcussionibus. Sonus ĝ ille nõ erit ꝯtinuus. Cõsonãtia ĝ nõ ẽ passio ꝯtinui. ſʒ ẽ passio numeri. ĝ cũ sit q̃dã rõ ꝛ q̃dã ꝓportio: erit ꝓportio nũeralis. put numerus repit̃ ĩ sonis. ſʒ numerus ĝ repit̃ in sonis: nõ ẽ nisi ſʒ acutũ ꝛ graue. put vnus sonus ẽ altior ꝛ acutior alio. Cõsonãtia ĝ erit rõ numeralis ſm acutũ ꝛ graue. ꝛ qꝛ sic ẽ: oẽs q̃ões facte de ꝯsonãtia querũt huius rõnẽ. vt si q̃rat̃ si ẽ consonãtia. hoc est querere si ẽ talis rõ. Si aũt q̃rat̃ vtruʒ vex̃ sit ꝙ cõsonãtia sit ĩ aliquibus sonis: erit idẽ q̃rere ꝙ vtrũ talis rõ sit sicut ĩ sonis illis. si ẽ. qd ẽ ꝯsonãtia. ꝛ ꝑpter qd est. hoc idẽ q̃rũt oẽs q̃ones. Oẽs ergo q̃ones sunt de qõ qd ẽ. siue de medio. ℭ Deide cũ dicit.

ℭ Quod aũt sit medij questio ostẽdit̃ q̃cũq̃ mediũ sensibile est. querimus enĩ nõ sentientes: vt defectũ si ẽ aut nõ. Si vero essemus sup lunã nõ vtiq̃ q̃reremus: nec si sit nec ꝑꝑ quid sed simul manifestũ esset vtiq̃.

¶ Ondit p signū sensibile ꝙ oēs q̄stiones sint eadē q̄stio .vz. q̄stio medij. Circa qd̄ tria fac. qꝛ p̄ fac qd̄ dictū ē. 2° remouet q̄dā cauillationē. 3° ondit oēs q̄stiones eē eandē qōnē. ꝛ vitatē hz i his q̄ sūt simplr̄ ꝛ i his q̄ n̄ sūt simplr̄. 2° ibi. (Ex eo. n.). 3° ibi. (Hoc āt est.) Dic̄ g̃ (ꝙ aūt) su. oēs qōnes sint eadē qd̄. ꝛ (ꝙ sint qd̄ eiusdē medij. ondit) qꝛ (qn̄ ē mediū sensibile) si n̄ sentimus. i. si n̄ videm⁹ illd̄ mediū. tūc (q̄rim⁹) d̄ illo medio (vt defectū) lune qn̄ n̄ videm⁹ qn̄ luna deficit. tūc q̄rim⁹ (si ē) talis defectus. ꝛ si luna deficit. sz si videm⁹ qūo luna deficit. nō q̄rem⁹ de defectu ei⁹. Jō subdit. ꝙ (si eēm⁹ g̃ sup lunā) qn̄. s. luna deficit. ita ꝙ manifeste viderem⁹ qn̄ se iterponit terra (nō vtiqz q̄rerem⁹ nz si ē) talis defect⁹ (nz ppter qd sit) nz su. qd sit. (sz sic mediū ē vtiqz.) qꝛ si ē. ꝛ qd ē ꝛ ppter qd ē. ꝛ totū. vl' (sil. manifestū eēt vtrūqz). i. vtrāqz qd̄. ꝛ an sit. ꝛ qd sit. ꝛ ēt ppter qd sit totū notuz eēt ꝙ n̄ eēt. nisi oēs iste qōnes ptinerēt ad mediū. ¶ Dein cū dicit.

¶ Ex eo eni ꝙ sentim⁹ ꝛ vl'e nobis scīm ē scire sensus qdē est ꝙ nūc obijcit̄. ꝛ manifestū ē ꝙ nūc deficit. ex his aūt vtiqz vl'e scīm ē. Sic igitur diximꝰ ꝙ qd ē scire idē ē ꝛ ppter qd est.

¶ Remouet q̄dā cauillationē. Possz. n. quis dicere ꝙ si eēm⁹ sup lunā qn̄ eclipsat̄ nescirem⁹ ipsam eclipsari. qꝛ sensus non ē nisi pticularis. scia āt est vl'is. ¶ Ad h° rñdēdū ꝙ lz sensus sit pticularis. ex ipso tn̄ pticulari facto in sensu. fiet vl'e in nr̄o itellectu. iō ait. (Aut ex eo. n. qd̄ sentim⁹ scīm ē nob̄ scire.) Et subdit ꝙ (sensus qd̄. n. ē ex eo ꝙ nūc obijcit̄). i. ꝙ nūc iterponit̄ terra (ꝛ manifestū est) su. p sensuz (ꝙ nūc defic̄) luna (sz ex his vtiqz) sup. factis i sensu (scīm ē vl'e) su. i itellectu. ꝛ qꝛ sic ē: ꝙ qn̄ videm⁹ mediū nihil q̄rim⁹. oēs q̄stiones idē q̄rūt. Jō subdit ꝙ (sicut igitur diximꝰ ꝙ qd est. ꝛ ppter qd est scire idem) ꝛ etiā sic est. oīa. n. ista idez q̄runt qꝛ oīa q̄runt de medio. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Hoc aūt aut est simplr̄ ꝛ non eorū q̄ sūt hoc aliqd aut eoruz q̄ insunt vt qm̄ duo recti aut qm̄ maius aut minus.

¶ Ondit ꝙ h°. vz. ꝙ oīs qd̄ q̄rat idē. ꝛ ꝙ oīs qd̄ sit de medio vitatē hz taz in his q̄ sunt simplr̄ q̄ȝ in alijs. ideo ait (Hoc qdē). vz. ꝙ oēs q̄stiones idē q̄rūt. ꝛ ēt ꝙ n̄ sit qd̄ nisi de medio (aut ē simplr̄. ꝛ n̄ ē eoꝝ q̄ isūt aliqd. aut aliqd (eoꝝ q̄ isī). q. d. ꝙ h° vitatē hz tā i his q̄ n̄ sī aliqd sz sūt simplr̄. vt cū ē qd̄ de eē simplr̄. vt cū ē ponit̄ eē 2m adiacēs: q̄ȝ i his q̄ n̄ sūt simplr̄. sz isūr aliqd (vt qm̄) anguli triāguli sī (duo recti. aut qm̄ ē magis aut) qm̄ (est min⁹.) Si. n. q̄rerent̄ vtꝝ anguli triāguli sunt duo recti. vl' sint plus. vl' sint min⁹ q̄ȝ duo recti. non eēt qd̄ de esse simplr̄ sz de eē h° n̄. n. ex h° q̄rerent̄ vtꝝ triāgulus sit. sz vtꝝ sit hoc. i. hn̄s talē passionē. Jn oīb⁹ g̃ his qōnibus siue querat̄ de eē simplr̄. siue non. semp est hoc veruz ꝙ oīs q̄stio ē de medio. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quod qdem igit̄ oīa que queruntur medij questio sit manifestum sit.

¶ Concludit ɔ̄clōnez itentā. d. (ꝙ qdez igit̄ oīa que querunt sit q̄stio medij). i. ꝙ oēs questiones sunt de qd̄ qd est. ꝛ de medio (manifestū est) su. per iam dicta.

¶ Quomodo autem ꝙ quid est demonstretur ꝛ quis modus introductionis ꝛ quid est diffinitio ꝛ quorū dicamus opponentes primum de ipsis.

¶ Postq̄ȝ phs pbauit. ꝙ oēs qōnes sint de qd̄ qd est, siue de medio. ꝛ totū scire nr̄m depēdet ab ipso qd̄ qd ē. siue a medio. cū qōnes nr̄e determinent̄ p demrationē. ꝛ cū scire nr̄m sit p demrationē. iō l pte ista declarat qūo qd̄ qd ē se hēat ad demrationē. Circa qd̄ duo facit sz ꝙ circa hoc dupl'r pcedit. Nā p̄ pcedit q̄si arguēdo ꝛ opponēdo. ꝛ q̄si p qdā coīa. 2° pcedit p magis ppa ꝛ magis vitatē d̄terminādo ibi (Jterꝝ āt speculādū ē). Circa p̄m tria facit. qꝛ p̄ pmittit q̄ttuor q̄ i arguēdo ꝛ opponendo hz d̄termiare circa qd̄ qd ē. 2° ondit a quo illoꝝ q̄ttuor sit icipiēdū. 3° exeqtur de vnoquoqz illoꝝ q̄ttuor. 2° ibi (Prin⁹ āt). 3° ibi. (Dubitabit āt aliqs) Dicit g̃. (Quo aūt qd̄ qd est demrātur). q. d. ꝙ illud ē vnū circa qd̄ pponim⁹ arguere. vz. vtrū qd̄ qd ē demrat̄. (ꝛ qs sit modus itroductionis). q. d. ꝙ istud ē aliud qd̄ volumus arguēdo declarare. ꝙ si qd̄ qd ē non demratet̄. qūo possum⁹ itroducere in ipz. ꝛ qūo ipz possum⁹ venari. ꝛ q̄lr deuenirem⁹ i cognitionē ei⁹. vtꝝ via sillogistica. vt vtꝝ. s. possit h° fieri p sillūz reduplicatiuū: vl' p diuisiuū. vl' q̄liter (Et qd ē diffō) ecce 3m circa qd̄ pponit arguere. vz. qd sit ꝙ qd ē siue qd sit diffō. vtꝝ. s. sit idē qd̄ demratio (Et quoꝝ) ecce 4m. vz. quoꝝ sit diffō. vtꝝ. s. eoꝝ quoꝝ est demonstratio. Et subdit (dicemus de ipsis primuz opponētes). q. d. ꝙ de ipsis q̄ posita sunt. pmo exequit̄ arguendo ꝛ opponēdo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Principium autez futurorū ꝙ vere sit magis propriū habitis rōnibus.

¶ Declarat a quo istoꝝ q̄ttuor est icipiēdū. d. ꝙ (pncipiū āt futuroꝝ) i. dicēdoꝝ (sit qd̄ v'e sit magis ppuz). i. magis ɔ̄uēiēs (rōib⁹ hitis). i. seqntib⁹. Jlla. n. dr̄ eē aduīcē hita q̄ se hn̄t ɔ̄iter. ¶ Nōm āt ꝙ i cognitiōe nr̄a vl'r ꝙ ob̄m sit pncipale. Qui g̃ vult determiare d̄ diffōne ꝛ d̄ demratiōe pncipiū a quo ē icipiēdū ē ipz diffinibile ꝛ ipm demrabile. Jō p̄ icipiēdū ē a qōne q̄rta. vz. quoꝝ ē diffi° siue q̄ sunt diffinibilia. vtꝝ. s. eadē sint diffinibilia ꝛ demonstrabilia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Dubitabit eni vtiqz aliqs vtrū sit idē ꝛ scōz idē scire diffinitōe ꝛ demōstratiōe aut ipos'e. Diffinitio eni qd̄ qd ē scire vī. qd̄ qd ē āt oē vniuersale ē ꝛ p̄dicatiuū ē. Syllogismi qdē alij sunt priuatiui: alij aūt nō vniuersales: puta q qdē in scd̄a figura priuatiui oēs sunt, in tertia vero non vniuersales.

¶ Exeqt̄ de p̄dictis q̄ttuor ꝛ exeqt̄ de eis arguēdo ꝛ opponēdo sic dicebat se velle exeq. Circa qd̄ q̄ttuor fac. qꝛ p̄ exeqt̄ de q̄rto. vz. quoꝝ ē diffi° ꝛ q̄ sūt diffinibilia. vtꝝ sint eadē. s. diffinibilia ꝛ demrabilia. 2° exeqtur de tertio. vz. qd sit diffi° vtꝝ sit idē qd̄ demratio. 3° exeqt̄ de scd̄o. vz. qd sit modus itroductiōis: ꝛ qd sit modus venādi diffinitionē vtrū via sillogistica reduplicatiua. vel diuisiua. vel q̄l'r. q̄rto exeqt̄ de p̄. vz. vtꝝ qd̄ qd est demret̄ur. scd̄a ibi (Manifestū est vtiqz diffi°) Tertia ibi (Jpsius aūt qd̄ qd ē) q̄rta ibi (Qual'r igit̄ diffiniēs) Circa p̄m duo fac. qꝛ p̄ ɔ̄pat diffinibilia ad demōstrabilia. 2° epilogat circa determiata. ibi (Manifestū itaqz.) Diffinibilis ōt ad demrabilia possunt tripl'r cōparari. p̄ vtꝝ oīa d̄mrabilia sint diffinibilia. vel qd̄ idē est: vtꝝ oīuz quoꝝ est demratio sit diffinitio. scd̄a ɔ̄patio pōt eē q̄ȝtū ad ɔ̄uersaz hui⁹. vtꝝ oīa diffinibilia sint demōstrabilia. tertia ɔ̄patio pōt eē pticularis. vtꝝ vni⁹ alicui⁹ eiusdē possit eē simul demratio ꝛ diffi°. Tria ergo facit. qꝛ pmo pbat ꝙ non oīa demrabilia sunt diffinibilia. 2° pbat ɔ̄uersaz ꝙ nō oīa diffinibilia sūt demōstrabilia. 3° declarat ꝙ nullius eiusdez sil' ē diffinitio ꝛ d̄mratio. scd̄a ibi. (Qd̄ āt) tertia ibi (Sz vtꝝ si nō oīa)

Circa p̄mū tria facit: qr̄ p̄ ostēdit de oībus demr̄abilib⁹ gn̄alr̄. q̄ nō oīa demr̄abilia sūt diffinibilia. z° ostēdit h⁹ de demr̄abilib⁹ p̄ p̄mā figurā sp̄alr̄: q̄ nō oīa talia sūt diffinibilia. 3° epilogat circa determinata. z° ibi (Postea neq̄.) 3° ibi. (Qm̄ quidē igit̄.) Dicit ḡ. (Dubitabit aūt aliqs vtrū sit) .i. ɔtingat (scire idē ꝛ s̄m idē p̄ diffinitionē: ꝛ scire p̄ demr̄otionē aut ipoſſe). vz. q̄ sit idē diffinibile ꝛ demōstrabile. ꝛ p̄mo exequit̄ q̄ nō est idez scire p̄ diffinitionē ꝛ demr̄ationē: qr̄ nō est idē esse diffinibile ꝛ demr̄abile q̄tū ad demr̄ationē gn̄alr̄: qr̄ nō oīa demonstrabilia sunt diffinibilia. Jō ait. q̄ (diffō q̄dē eni q̄d q̄d est videt̄ scire.) .i. videt̄ facere scire (q̄d q̄d est autē oē est vl̄e p̄dicatiuū.) Diffinitio eni p̄dicat̄ vl̄r ꝛ affirmatiue de suo diffinito. (Silli aūt aliq̄ sūt p̄uotiui. aliq̄ quidē nō vl̄es sicut in scd̄a figura. sunt q̄dē oēs p̄uatiui. In tertia āt) figura sunt q̄dē oēs (nō vl̄es) .i. p̄ticulares. Formet̄ ḡ sic rō. diffinibilia: vel ea quoꝝ ē diffinitio sunt oīa vl̄ia affirmatia: s̄z nō oīa demr̄abilia: nec oīa sillogizabilia sūt vl̄ia affirmatiua: qr̄ q̄dā sunt p̄uatiua: q̄dā p̄ticularia. ḡ nō oīa talia sunt diffinibilia. ¶ Dubitaret forte aliqs: qr̄ cū hic agat de sill'is demr̄atiuis: videt̄ q̄ nulli sūt tales p̄ticulares: qr̄ cū p̄ticulariū nō sit scia: eoꝝ nō erit demr̄atio. ¶ Dōm q̄ scia p̄ se est vl̄iuz. pōt aūt esse particulariū: in q̄tū vl̄ia possūt ad particularia applicari: vt medicus p̄ sciaz quā h̄z de vl̄i curat hūc egrū particularē applicādo suā sciam vl̄em ad hūc p̄ticularē. sic ꝛ demr̄ationes p̄ se ꝛ directe sunt de vl̄ib⁹. p̄nt aūt esse de particularib⁹: p̄ut illa vl̄ia p̄nt ad p̄ticularia applicari. Dicem⁹ eni q̄ demr̄atio est q̄dā organū ipsi⁹ intellect⁹ ducēs ipsuz in sciaz. Sicut ḡ se h̄nt vl̄e ꝛ particulare ad intellectū: sic suo mō poterūt se ita habere ad demōstrationē. Cōstat aūt q̄ per se ꝛ directe vl̄e est obiectū intellectus. ḡ per se ꝛ p̄mo intellectus intelligit vl̄e. pōt tn̄ intelligere p̄ticulare p̄ reflexionē applicādo se sensui. sic directe ꝛ p̄ se demr̄at̄ vl̄e. pōt tn̄ illa demr̄atio vl̄is applicari ad aliqd̄ p̄ticulare. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Postea neq̄z eorū q̄ sūt i p̄ria figura oīuz est diffō: vt q̄ oīs triāgulus duob⁹ rectis eq̄les h̄z tres. Hui⁹ āt rō ē q̄m scire demōstratiue ē demōstrationez h̄re. q̄re si in talib⁹ demōstratio est: manifestū q̄ ipsoꝝ nō erit diffinitio.**

¶ Ostēdit hoc sp̄alr̄ de p̄ma figura: q̄ nō oīa q̄ sūt demonstrabilia sūt diffinibilia. Circa q̄d q̄tuor facit s̄z q̄ q̄tuor rōnes adducit ad p̄positū. z° ibi. (Sciet eni.) 3° ibi. (Sufficit autē fides.) 4° ibi. (Amplius si diffō.) Dicit ḡ q̄ (postea neq̄z eoꝝ oīuz q̄ sūt in p̄ma figura est diffō: vt q̄ oīs triāgulus h̄z tres) angulos (eq̄les duobus rectis) hoc est aūt demr̄abile p̄ p̄mā figurā: ꝛ tn̄ nō ē diffinibile. Et subdit q̄ (hui⁹ rō ē). vz. q̄ demr̄abile p̄ p̄mā figurā nō ē diffinibile. (q̄m demr̄atiue scire est demonstrationē h̄re. q̄re si est demr̄atio in talib⁹) q̄ sciunt̄ per demōstrationē (manifestū ē q̄ nō erit diffō ipsoꝝ) vis ḡ huius rōnis in hoc ɔsistit. demr̄abilia sciunt̄ p̄ demonstrationē. ḡ taliū nō est diffō. ¶ Dubitaret forte aliquis vn̄ sequit̄ hec ɔn̄a. q̄ si vl̄ia affirmatiua que demōstrantur p̄ p̄mā figurā sciunt̄ p̄ demr̄ationē q̄ taliū nō sit diffinitio. ¶ Dōm q̄ ea quoꝝ est diffō nō sciunt̄ p̄ demonstrationē. Nihil ḡ q̄d scit̄ p̄ demr̄ationē h̄z diffōnē: quia q̄cq̄d scit̄ p̄ demr̄ationē: nō pōt sciri nisi habita demonstratiōe eius. Si ḡ aliqd̄ demōstrabile esset diffinibile: tūc demr̄abile posset sciri per diffinitionē. ꝛ si posset sciri p̄ diffinitionē. posset ḡ sciri sine demr̄atione. q̄d est icōueniēs. Uel potest hoc aliter declarari: ꝛ in idem redit. Nā vnius scibilis vt dicet̄ infra vnus est potissim⁹ modus sciēdi. Si ergo demōstrabile potissime scit̄ p̄ demōstrationē. nullum demōstrabile erit diffinibile: quia diffinibile potissime scit̄ per diffōnez. ipsa ḡ vniuersalis affirmatiua: qr̄ sunt apta nata sciri p̄ demr̄otionē: ɔn̄a ē q̄ nō habeāt diffinitionē. ¶ Aduertendū aūt q̄ rō quare demr̄abile nō est diffinibile est: qr̄ oē demr̄abile est q̄d complexū. diffinitio aūt nō est ɔplexoꝝ: sed simpliciuz. hois eniz albi nō est diffinitio: vt p̄bat̄ in. 7. meta. demōstrat̄ eni passio de subiecto. hoc autē totū simul passio ꝛ subm̄ diffinitionē nō h̄z. diffinitio eni est sermo declaratiuus alicuius nāe vel eēntie. Q̄d ḡ nō dicit vnā eēntiaz nec vnā nāz diffōne caret. Suba ergo qr̄ h̄z eēntiā vnā per se existētē h̄z diffōnez simplicē. Accn̄s autez qr̄ dicit eēntiā vnā depēdentē h̄z diffōnez p̄ additomēto. Complexum autē qr̄ nō dicit eēntiā vnam diffinitione caret. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Sciet enim vtiq̄z aliquis ꝛ s̄m diffinitionez nō habens demōstrationē. nihil. n. p̄hibet nō simul habere.**

¶ Adducit secūdā rōnez. d. (Sciet eniz aliq̄s) su. affirmatiuū (s̄m diffōnē. nō h̄ns tn̄ demr̄ationē) qr̄ (nihil eniz p̄hibet h̄re) illa duo (nō simul) est ḡ vis rōnis hui⁹ q̄ nō nec̄e est de quolz vl̄i affirmatiuo h̄re simul diffōnez ꝛ demr̄ationē. nā q̄libz tale demr̄abile eēt diffinibile. ¶ Dubitaret forte aliq̄s vn̄ seq̄t̄ hec ɔn̄a. q̄ si nō ē necesse de talib⁹ vl̄ibus affirmatiuis sit h̄re diffinitionē ꝛ demr̄ationē q̄ h̄ demr̄obile nō sit diffinibile. Dicēdū q̄ hec ɔn̄a h̄z verificari hoc mō. qr̄ si eēt diffinitio oīuz taliū demr̄abiliū p̄ p̄mā figurā. tunc eēt p̄ se q̄ demonstrabile affirmatiue esset diffinibile. ꝛ si p̄ se demr̄abile esset diffinibile. ɔn̄s esset q̄ demr̄atio eēt diffinitio. ꝛ si demōstrotio eēt diffinitio de nullo tali possemus habere diffinitionez de quo nō haberem⁹ demr̄atiōez. Si ḡ nō nec̄e est habere sil' diffinitionē ꝛ demr̄ationē diffō nō esset demr̄atio. ꝛ p̄ ɔn̄s diffinibile nō eēt dēmr̄obile. Si ḡ diffinitio nō respicit ea q̄ sunt p̄ accn̄s: oz q̄ habitudo in talib⁹ sit habitudo p̄ se. p̄ se āt non pōt eē habitudo demr̄abilis ꝛ diffinibilis nisi demr̄otio eēt diffinitio. vn̄ faciēda ē vis i textu ph̄i. Utrū idē s̄m idem ɔtingat scire p̄ demr̄ationē ꝛ p̄ diffinitionē. vel idez s̄m idez sit diffinibile ꝛ dēmr̄abile. nā nō ē icōueniēs q̄ idē s̄z aliud ꝛ aliud sit demr̄abile ꝛ diffinibile. nā idez aliqd̄ simplr̄ ꝛ s̄m se sumptū est diffinibile. ɔplexū alteri ꝛ faciens p̄pōnez cū ipo est demr̄abile. s̄z si idē s̄m idez sine vl̄r in oībus demr̄atiōib⁹ siue i p̄ma figura tn̄ esset diffinibile ꝛ demr̄abile. vel gn̄alr̄ hoc ɔtigeret q̄ demr̄atio eēt idē q̄d diffinitio. vel saltem i p̄ma figura hoc v̄itatē haberet. cū ergo hoc falsuz sit. qr̄ possum⁹ h̄re diffinitionē alicuius non habēdo demr̄ationē: non oē demr̄abile ēt per p̄mā figurā est diffinibile. imo nullū tale est diffinibile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Sufficit aūt fides ex inductione. nihil enim aliquando diffinientes cognoscemus. neq̄z eorū que per se sunt neq̄z scd̄m accidens.**

¶ Adducit ad hoc tertiā rōnē. d. (Suffic̄ āt fides) ad h⁹ oñdendū (ex iductiōe. nā aliq̄n diffinietes. nihil. n. cognoscimus. neq̄z eoꝝ q̄ sūt p̄ se neq̄z eoꝝ q̄ sūt p̄ accn̄s.) nō est ḡ oē demr̄abile diffinibile. imo loq̄ndo eodē mō ꝛ p̄ se nullū demr̄abile ē diffinibile. qr̄ si idē s̄m idē eēt demr̄abile ꝛ diffinibile nō possem⁹ de illo h̄re diffōnez nisi sciremus ea q̄ ei isūt ꝛ q̄ p̄nt p̄bari d̄ ipso p̄ demr̄ationē. S̄z iducēdo i multis videm⁹ q̄ multotiens diffiniendo aliq̄d nihil scimus de his q̄ isūt ei. ꝛ nō solū nihil scimus de eis que isunt ei p̄ se ꝛ q̄ p̄nt de eo ɔcludi p̄ demr̄ationē: sed etiā nō est necesse nos scire ea que isūt

ei per accidēs. non ergo eodē modo cōparaṫ aliquid ad diffinitionē ⁊ ad demōstrationē. nec idē ſm idē eſt diffinibile ⁊ demōſtrabile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius ſi diffinitio ſubſtātie alicuius notificatio eſt manifeſtū q̄ nō ſunt ſubſtātie.

¶ Adducit ad hoc q̄rtā rōnē. d. (Amplꝰ ſi diffō ē q̄dā cognitio ſube) hꝫ aūt q̄ demrāṫ (manifeſtū eſt q̄ nō ſūt ſube) ḡ ſu. nō erit diffō eoꝝ quoꝝ eſt demratio. ¶ Notandū aūt q̄ diffō p ſe ⁊ p̄ eſt ſubarū: vt ſumunṫ ſm ſe ⁊ ſimplr. demrationes autē nō ſunt hꝫ: qꝛ nō ſunt ſubarū ſm ſe ⁊ ſimpliciter: ſed magis ſunt per ſe paſſionū vt ſūt in ſubſtantijs. non ergo eorūdeꝫ erit diffinitio quoꝝ eſt demōſtratio. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quoniā quidē igitur nō eſt diffinitio omnis cuius eſt demōſtratio manifeſtū eſt.

¶ Epilogat circa determinata. d. (Qm̄ quidē igiṫ non eſt diffinitio oīs cuius eſt demratio manifeſtū eſt). ¶ Notandū aūt q̄ phs de his rōnibus īmo oēs ſi bene inſpiciantur cōcludūt vtrūq̄ꝫ. vꝫ. q̄ nō ſit diffinitio quoꝝ ē demōſtratio: nec ecōuerſo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quid aūt cuius eſt diffinitio: nunq̄d oīs demōſtratio ē aut nō vna q̄dē vtiq̄ꝫ rō ⁊ de hoc eadē eſt. vniꝰ enī inq̄ꝫtū vnū vna eſt ſcia. q̄re ſi vere ſcire demōſtratiōe eſt ſciam hr̄e: accidet quoddā ipoſſibile. diffinitionē enī habēs ſine demōſtratione ſciet.

¶ Adducit rōnes ad ꝯuerſaꝫ partē, vꝫ. q̄ nō ſit demratio oīs cuiꝰ eſt diffō. circa qd̄ duo facit ſꝫ q̄ duas rōnes adducit. ſcd̄a ibi (Amplius p̄ncipia). Dicit ḡ. (Quid ē aūt cuius ē diffinitio. nūq̄d eſt oīs cuius eſt demratio). q. d. nūq̄d oē diffinibile eſt demrabile: aut nō ē. Et ſubdit q̄ (vna q̄dē iā rō eſt ⁊ de hoc eadē) cū ſuprioribꝰ: qꝛ (vniꝰ enī inq̄ꝫtū vniꝰ vna eſt ſcia: q̄re ſi ſcire demrabile eſt demratione hr̄e. accideret q̄dā ipoīe) ſi ponaṫ diffinibile demrabile (diffōnē enī habēs ſine demratione ſciet) q. d. q̄ ſi diffinibile eēt demrabile: cū poſſumꝰ hr̄e diffōnez anteq̄ꝫ habeamꝰ demrationē ſeq̄reṫ hoc incōueniens q̄ illud qd̄ poniṫ eſſe ſimul diffinibile ⁊ demrabile poſſemꝰ ſcire p diffōnē añq̄ꝫ haberemꝰ de ipo demrationē. poſſet ḡ ſciri aliqd̄ demrabile anteq̄ꝫ habereṫ de eo demratio: qd̄ eſt icōueniēs. ¶ Notādūꝫ aūt q̄ vis huiꝰ rōnis: vt ſupra patuit habita fuit ī q̄re illa. Poſtea neq̄ꝫ.

¶ Dubitaret forte aliq̄s q̄uō poſſit hoc ꝯtingere q̄ de aliquo poſſumꝰ hr̄e diffōnē nō habēdo de ipo demrationē.

¶ Dōm q̄ cognitio ſimplicis p̄cedit cognitionē cōpoſiti ⁊ cognitio abſoluti p̄cedit cognitionē reſpectiuā. Igiṫ cū diffinitio ſit rei ſꝫ ſe. demratio aūt ſit rei in ordīe ad aliud. diffinitio p̄cedit demrationē. Poſſumꝰ enī dicere q̄ diffinitio ⁊ demratio oīno habēt modū oppoſitū. Nā diffinitio p̄p̄e eſt ſubarū. Si aūt eſt accn̄tiū: hoc eſt put accn̄tia ſignificanṫ p modū ſube. Nā nō eſt p̄p̄e diffinitio niſi eoꝝ que ſūt p ſe in gn̄e. Accn̄tia nō ſunt p ſe in genere: niſi vt ſignificanṫ p modū abſtractiōis. Iuſtū eniꝫ nō ē in gn̄e ſꝫ iuſtitia: ſꝫ accn̄tia in abſtractiōe ſignificata ſumunṫ p modū ſube ⁊ tanq̄ꝫ p ſe exn̄tia. imo ⁊ ſi diffiniunṫ ꝯcreta: vt ſi diffiniaṫ ſimū: nō diffiniṫ q̄ꝫtuꝫ ad id qd̄ iplicat. Nā hoīs albi nō eſt diffō. ⁊ ſubꝫ ⁊ accn̄s acceptū totū ſimul diffinitionē nō habēt. Cū ḡ accn̄s in concretiōe iplicet ſubꝫ: ſi q̄ꝫtū ad id qd̄ iplicat hēret diffōnē tūc hoīs albi eēt diffinitio. ḡ accidēs ſolū diffinitionē hꝫ q̄ꝫtū ad id qd̄ ſignificat. Sꝫ accn̄s ſic acceptū eſt q̄dam res per ſe in p̄dicamēto. ſic enī acceptū induit quēdam modū ſube: qꝛ qd̄ nec eſt p ſe ⁊ eēntialr̄ in ſuo p̄dicamento: nō hꝫ reſpectū accn̄talē ſꝫ eēntialē. Diffō ḡ p ſe ⁊ p̄mo eſt ſubſtantiarū. Si autez eſt accidentiuꝫ magis p̄p̄e eſt abſtractoꝝ q̄ꝫ ꝯcretoꝝ. ergo nō eſt accidētiuꝫ: niſi vt ſignificanṫ per modū ſubſtātie. Nā accidētia in abſtractione ſūpta induunt quēdā modū ſubſtātie: ⁊ accidentia ꝯcreta vt habēt diffinitionē quēdā moduꝫ ſubſtātie induunt. ſic ergo ſe hꝫ diffinitio. ſed demonſtratio habꝫ modū oppoſitū. naꝫ per ſe demōſtratio eſt accidētium. Si autez eſt ſubſtātiarū hoc non ē ſm ſe: ſꝫ vt ſubſūt accidētibꝰ. Ex hoc ergo apparet intētio phi in rōne illa. q̄ diffinitio eſt quedā cognitio ſubſtantie. ⁊ q̄ demōſtrationes nō ſunt hꝫ: quia vt dictū eſt diffinitio. vel eſt ſubſtantia: vel ſi eſt accidentiū hoc eſt vt induūt quēdā moduꝫ ſubſtātie. Demōſtrationes aūt nō ſūt hꝫ. imo ſe habent modo oppoſito: qꝛ vel ſūt accn̄tiū. vl̄ vt dicebamꝰ ſi ſūt ſubarū hoc eſt vt ſubſūt accn̄tibꝰ. Ex hoc etiā patꝫ qd̄ in hac q̄ſtione eſt q̄ſituꝫ. nā prius eſt cognoſcere ſubſtātiā ſm ſe qd̄ facit diffinitio: q̄ꝫ cognoſcere eaꝫ ī ordīe ad aliud: quod facit demonſtratio. Si ergo eſſet demonſtratio oīs cuius eſt diffinitio cuꝫ ſit per ſe ⁊ p̄ncipaliter diffinitio ipſius ſubſtantie: ⁊ qꝛ contingit de ſubſtantia p̄us hr̄e diffinitionē ⁊ cognoſcere eā ſꝫ ſe q̄ꝫ hr̄e demrationē ⁊ cognoſcere eā ī ordine ad accn̄s. Hac ḡ ipotheſi ſtāte q̄ ſit demratio cuiꝰ ē diffinitio poterimꝰ cognoſcere ſubam p diffinitionē añq̄ꝫ habeamꝰ de ea demrationeꝫ. ⁊ qꝛ ſuba poniṫ eē demrabilis eo q̄ ē diffinibilis cōtingit nos cognoſcere aliqd̄ demrabile nō hn̄do de ipſo demrationē. qd̄ eſt ipoſſibile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius p̄ncipia demōſtrationū diffinitiones ſunt: quoꝝ nō eē demōſtratiōes mōſtratū eſt prius: aut erūt demōſtrabilia p̄ncipia. ⁊ p̄ncipioꝝ p̄ncipia. ⁊ hoc in īfinitū abibit aut prime diffinitiones erūt idemōſtrabiles.

¶ Adducit ad hoc idē ſcd̄aꝫ rōnē. d. (Amplꝰ p̄ncipia demōſtratiōis ſunt diffinitiōes. quoꝝ). i. p̄ncipioꝝ (nō eē demratōes mōſtratū ē p̄us) in p̄mo. n. libro p̄batū fuit p̄ncipia eē idemrabilia. Et ſubdit q̄ (aut erant p̄ncipia demratiua). i. demrabilia. vt hꝫ alia trāſlatio (⁊ p̄ncipioꝝ p̄ncipia. ⁊ hoc in īfinitū abibit. aut p̄me diffinitiōes erūt indemōſtrabiles). q. d. q̄ ſi p̄ncipia ſunt demōſtrabilia erit p̄ceſſus ī īfinitū. ⁊ qꝛ hoc ē ipoſſibile: oꝫ q̄ prime diffinitiōes ſint indemōſtrabiles. ⁊ ſi p̄me diffinitiones ſunt īdemrabiles oꝫ q̄ prima diffinita ſint demonſtrabilia. Non ergo qd̄libet diffinibile ē demrabile. nec oīs cuiꝰ eſt diffinitio eſt demratio. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sed vtrū ſi nō omnis eiuſdē ſꝫ alicuiꝰ eiuſdē ſit diffinitio ⁊ demōſtratio ſimul aut ipoſſibile. Non enī eſt demōſtratio cuius ē diffinitio. Diffinitio q̄dem enī ipſius q̄d eſt ⁊ ſubſtantie eſt. Demōſtrationes aūt videnṫ ſuppoſitiue eē ⁊ accipiētes qd̄ q̄d eſt. vt mathematice q̄d vnitas. q̄d impar ⁊ alie ſimiliter.

¶ Oſ̄dit q̄ nulliꝰ eiuſdē cuiꝰ ē diffiꝰ erit demratio. Circa qd̄ q̄ttuor facit ſm q̄ q̄ttuor rōnes adducit ad p̄poſitū ſcd̄a ibi (Amplꝰ oēs) tertia ibi (Amplꝰ alteꝝ) q̄rta ibi (Alteriꝰ aūt altera) Dicit ḡ (Sꝫ vtrū ſi nō oīs eiuſdē ē demratio ⁊ diffiꝰ ſꝫ cuiuſdā eiuſdē). i. ſi alicuiꝰ eiuſdē vt hꝫ alia trāſlatio ſit diffiꝰ ⁊ demratio (aut ipoſſibile) ſit diffinitionē ⁊ demōſtratōēꝫ eē eiuſdē. Et ſubdit q̄ (nō. n. ē demratio. cuius ē diffiꝰ) ⁊ reddit cāꝫ dicti dicēs q̄ (diffinitio q̄dē. n. ē ipſius qd̄ q̄d ē). i. ipiꝰ q̄ditatis (⁊ ſubſtātie). i. eēntie. ē. n. diffiꝰ ſmo expſſiuꝰ q̄ditatis ⁊ eēntie (ſꝫ demratōes videnṫ eē ſuppoſitie). i. eē ſupponētes. vt hꝫ alia trāſlatio (accipiētes) ſupponēdo. ſ. (qd̄ q̄dē ē vt

mathematice) supponētes.i.accipiūt supponēdo (qd ē vnitas: τ qd est ipar. τ alie) sīe (silr) accipiūt aliq̄ de qbus supponūt qd quid ē: vt geometria supponit quid sit circulus τ qd rectū: τ multa alia q̄ nō demōstrat qd sit: sꝫ supponēdo accipit. Tūc ḡ ē supplēda rō q̄ cū diffō declaret qd res sit. demſtatio hoc nō declarat sꝫ supponit. nullꝰ eiusdē erit diffō τ demſtatio. nā diffō ē q̄dā declaratio qditatis. demſtatio aūt nō ē declaratio qditatis: sꝫ supponit qditatē eē. ¶ Notādū āt q̄ nō ē demſtatio eiꝰ q̄ supponit. sꝫ eiꝰ qd pbat. Cū ḡ qd qd ē a demſtatione supponat. ḡ ipsiꝰ qd qd ē nō erit demſtatio. Cū ḡ ipsiꝰ sit diffō: nō erit eiusdē demſtatio τ diffō. ¶ Deide cū dicit.

¶ Ampliꝰ ois demōstratio aliqd de aliquo demōstrat; aut q̄ est aut nō ē. In diffōne aūt nihil alterū de altero p̄dicat: vt neq̄ aial de bipede: nec bipes de aiali: nec ēt de plano figura. nō.n. ē planū figura: nec figura planum.

¶ Adducit scḋaꝫ rōnē.q.d. (Ampliꝰ ois demſtatio demſtat aliqd de aliqꝰ. aut q̄ ē) si sit demſtatio affirmatiua. (aut q̄ nō ē) si sit demſtatio negatiua. (In diffōne aūt nihil alterū de altero p̄dicat: neq̄ aial de bipede) .s. p̄dicatur (neq̄ hoc) .s. bipes (de aiali) vt si hec sit diffō hois. aial bipes. i. hac diffōne genꝰ τ dr̄ia nō ɔiūgunt tanq̄ alterū de altero p̄dicās: sꝫ tanq̄ alterū alterū ɔ̄hēs. τ subdit q̄ (neq̄ ēt de plano) .s. figura p̄dicat: nec sup. e conuerso. vñ subdit q̄ (nō ē planū figura: nec figura planū) .q.d. i hac diffōne triāguli q̄ triāgulus ē figura plana τc. planū nō ē.i.nō dr̄ figura: nec figura planū: q̄ nō ɔiūgit vnū alteri tanq̄ de eo p̄dicāa. sꝫ vt ipsuꝫ ɔ̄hēs. ¶ Notā dū q̄ de dr̄ia nō p̄dicat genꝰ: vt pbat in.3.metaph. nisi put dr̄ia iplicat spēꝫ. de eo enī qd significat dr̄ia nō p̄dicat genꝰ. nō enī significat aliud aiatū q̄ aia: sicut nec significat aliud albū q̄ albedo. Albū.n. τ albedo nō differūt q̄tū ad rē significatā. sꝫ q̄tū ad modū significādi. sic ēt aiatū τ aia q̄tū ad rē significatā nō differūt. Si ḡ de eo q̄ significat aiatū p̄dicat aia. ipsa aia eēt aial: qd ē inrōniēs. de dr̄ia ḡ nō p̄dicat genꝰ. τ multo magis de gn̄e nō p̄dicat dr̄ia. De plano ḡ vt ē dr̄ia figure: vel de plano vt est ɔiūctū cū figura: τ facit diffōnē triāguli nō p̄dicat figura. nec e cōuerso. ¶ Deide cū dicit.

¶ Ampliꝰ alterū quod qd est τ q̄ est mōstrare. Diffinitio quidē igit qd ē ostēdit: demonstratio aūt q̄ sic est hoc de hoc aut nō est.

¶ Adducit tertiā rōnē.q.d. q̄ (alterū ē demſtare) .i. manifestare τ declarare (qd qd ē: τ q̄ est) . τ subdit q̄ (diffō quidē igit ondit) .i. manifestat τ declarat (qd qd ē. sꝫ demōstratio) ondit τ declarat q̄ (hoc ē i hoc) si sit demſtatio affirmatiua (aut nō ē) .i. aut ondit q̄ nō ē hoc i hoc si sit demſtatio negatiua. q.d. q̄ nō ē eiusdē diffō τ demſtatio: q̄ diffō declarat quiditatē simplicē. Est ḡ diffō ipsiꝰ rei incōplexe. demſtatio āt est rei cōplexe. demōstrat enim p demſtationē aliqd cōplexū: vt aliq̄ ppō affirmatiua: vt q̄ est hoc in hoc. vel aliqua negatiua: vt q̄ nō est. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Alterꝰ aūt altera demōstratio ē nisi sit tanq̄ pars q̄daꝫ totius. Hoc aūt dico: q̄ ostēsuꝫ ē de ysocbele q̄m hꝫ tres angulos duobus rectis eq̄les. Si ostēsus est ois triāgulus. pars enī ē: hoc āt totuꝫ: hec āt adiuicē nō se hn̄t. sic q̄ ē τ qd ē. Nō e.n. alterū alterius pars.

¶ Adducit q̄rtā rōnē.q.d. q̄ (alteriꝰ aūt rei ē altera demſtratio) .i. altera manifestatio vel declaratio (nisi sit tanq̄ quedā pars totius) . Et subdit (hoc aūt dico: q̄ ostēsuꝫ est de ysochele q̄ hꝫ angulos equales duobus rectis. sꝫ ostēsuꝫ ē de ol triāgulo.) Et subdit q̄ (hoc.n.ē ps) .s. ysocheles (hoc aūt totū) .s. triāgulus. τ subdit q̄ (hec autem adiuicē nō sic se habēt) nō enī est alteꝝ alteriꝰ pars. Est ḡ via rōnis huiꝰ q̄ diuersoꝝ diuersa est declaratio: nisi vnū sit pars alteriꝰ. Cū ḡ (q̄ est τ qd est) sint diuersa (τ vnū nō sit ps alteriꝰ) nō p idē declarabit q̄ ē. τ qd est. sed qd est declarat p diffinitionē. ḡ p diffōnē nō declarabitur q̄ est: q̄ tūc p ideꝫ declararent duo diuersa. sic ēt q̄ demſtatio declarat q̄ ē. nō declarabit demſtatio quid est. Semper ḡ demōstratio τ diffinitio declarāt aliud τ aliud. nō ḡ erit eiusdē hoc τ illud. ¶ Dubitaret forte aliquis: q̄ videt hoc esse falsum q̄ qd quid est. τ q̄ est sint sic diuersa q̄ vnū nō sit pars alteriꝰ. Nā qd est significat p simplicē terminū: q̄ est significat p ppōnē. Sic ḡ se habebit quid est ad q̄ est: sicut terminus ad ppositionē: sꝫ terminꝰ est pars ppōnis. ḡ quid est est pars de q̄ est. ¶ Dōm q̄ nō loquit hic phs de parte integrali: sꝫ de parte subiectiua. Si.n. aliq̄ duo sic se habēt adinuicē q̄ vnū sit ps subiectiua alteriꝰ: sicut ysocheles est ps subiectiua trianguli. q̄ est spēs eiꝰ. cū demſtat aliqd de toto vli. demſtatur illud de q̄libet pte subiectiua. Naꝫ qd pbat oi triāgula cōpetere pbat cōpetere ysocheli τ cuilibet spēi triāguli. nō tn̄ ita se hꝫ ō pte itegrali. nō.n. oꝫ q̄ passio ɔpetēs toti integrali ɔpetat pti eius. hr̄e.n. tres qd demōstrat de triāgulo nō ɔpetit linee q̄ est pars integralis eiꝰ: nec pōt talis passio de linea demſtari. Cū ḡ qd qd est nō sit ps subiectiua: q̄ est non eodē mō nec p idē declarabit vtrūq̄. hꝫ ergo se ista ratio q̄rta ad tertiā rōnē tanq̄ supplens rōnē tertiā: τ tanq̄ remouēs cauillationem ab ea. Dixerat enī ratio tertia q̄ q̄ est τ qd est sūt altera τ nō declarant p idē. Posset ḡ q̄s cauillare q̄ q̄ est. τ quid ē sic sūt altera q̄ vnū est ps alteriꝰ. ideo hoc remouet in ratione q̄rta. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Manifestū itaq̄ q̄ nec cuiꝰ diffinitio huius omnis sit demōstratio. nec cuiꝰ ois est demōstratio: huius ois sit diffinitio. quare oio eiusdē nulliꝰ cōtingit vtrāq̄ habere. Quare manifestū itaq̄ q̄ diffinitio τ demonstratio nec idem vtiq̄ erunt: nec alteruꝫ in altero: τ tanq̄ subiecta similiter se haberent. hec quidem igitur vsq̄ ad hoc opposita sunt.

¶ Epilogat circa determinata dicēs. q̄ (manifestū itaq̄ est. q̄ neq̄ sit diffinitio ōis cuiꝰ est demſtatio. Neq̄ etiā verū est. q̄ cuiꝰ oīa ē demſtatio q̄ huiꝰ ois sit diffinitio. q̄re) manifestū ē etiā ex dictis q̄ (oio nulliꝰ eiusdē) .i. de nullo eodē (ɔtigit habere vtrāq̄) .s. diffinitionē τ demōstrationē. Epilogat.n. tria. sm̄ q̄ tria pbauerat. Probauerat.n. q̄ nō ōē demſtabile ē diffinibile. τ q̄ nō ōē diffinibile ē demſtabile τ pbauerat tertiū. q̄ de nullo eodē habet simul demſtatio τ diffinitio. ¶ Tūc sequit pars illa (Manifestū itaq̄) in qua declarat tertiā q̄ōnē. declarata ē.n. qd q̄rta. vꝫ. quoꝝ sit diffinitio. τ vtꝝ sit eoꝝ quoꝝ ē demſtatio. iō hic incipit declarare q̄ōnem tertiā vꝫ. qd est diffinitio. vꝫ. vtrā sit idē q̄ demſtatio sꝫ breuiter se expedit de ista q̄ōne tertia. q̄ hec totalr̄ depēdet ex q̄rta. Si.n. declaratū ē quoꝝ ē diffinitio. τ q̄ nō est ipsoꝝ demſtabiliū. satis pōt haberi qd sit diffinitio. q̄ nō est idē qd demſtatio. Si.n. nullū diffinibile ē demſtrabile nec e cōuerso: nulla diffinitio erit demōstratio nec e cōuerso. Iō ait (Manifestū est itaq̄ q̄ diffinitio τ demſtatio nō idē erūt. nec ē alteꝝ i altero) .i. nec diffinitio erit demſtatio. nec vnū ē pars alterius. Nō est.n. alteriꝰ

in altero tanq̄ pars i toto. Et subdit φ (ꝛ naq̄ subiecta silr se haberēt). Cū ḡ subz demr̄atōis .i. demōstrabile. ꝛ subm diffōnis .i. diffinibile: nec sint idē: nec vnū sit ps alterius: qꝛ qd est: ꝛ qꝛ est nec sūt idē nec alterū est pars alteri⁹: oꝫ φ diffō ꝛ demr̄atio nec sūt idē: nec alterū alterius pars. Et subdit φ (hec qdē vsq̄ huc opposita sunt) .i. p modū oppōnis: ꝛ p modū argumētatiōis dicta sunt. ℭ Notādū aūt tria eē declarata supius. vꝫ. φ nō oē demōstrabile est diffinibile. Nā si hoc eēt tunc demr̄abile eēt ps ipsi⁹ diffinibilis. demr̄atū est ēt φ nō oē diffinibile ē demr̄abile: qꝛ si hoc eēt: tūc diffinibile eēt ps ipsius demr̄abilis. demr̄atū est etiā φ nullū vnū ꝛ idē est simr̄ demr̄abile ꝛ diffinibile. ḡ ostēsuꝫ est φ demr̄abile ꝛ diffinibile q̄ sūt subta demr̄atiōis ꝛ diffōnis sic se habēt φ nec sūt idē: nec est alterū in altero: sic ps in toto. ḡ demōstratio ꝛ diffō sic se habebūt φ nō erūt idē. nec erit alteruꝫ in altero: sic ps in toto. ℭ Notādū ēt φ id dr̄ eē subiectū alicui circa qd̄ vsat̄ illud: vt ferrū dr̄ subyci arti fabrili: qꝛ circa ipsuꝫ vsat̄ talis ars: sic ēt qꝛ circa diffinibile versat̄ diffō: ꝛ circa demr̄abile demr̄atio. diffinibile ꝛ demr̄abile dicunt̄ eē subta diffōni ꝛ demr̄atiōi. ℭ Notādū aūt φ ꝓcedere mō argumētatiuo ꝛ oppositiuo dr̄ aliqs qn̄ nō plene determiat vitatē. modicū aūt est scire de diffōne quoꝝ sit si scim⁹: qꝛ nō est eoꝝ quoꝝ ē demōstratio: ꝛ modicū est scire de diffōne qd sit ex eo φ scim⁹ φ nō ē demr̄atio: nec ps demr̄atiōis. Et qꝛ hec sunt mō declarata de qōnib⁹ illis. vꝫ. quoꝝ ē diffinitio: ꝛ qd ē diffinitio. iō phs ait φ hec vsq̄ huc opposita sūt. s. mō oppositiuo ꝛ argumētatiuo dicta: nō āt sī dicta tāq̄ plene declarātia vitatē sꝫ tanq̄ q̄dā argumēta ad quādā ꝑticulā veritatis. ℭ Notandū ēt φ cū dr̄ diffinitio ꝛ demr̄atio nec sūt idē: nec vnū est pars alteri⁹. itelligēdū ē de parte subiectiua: nō de pte itegrali. Nā diffinitio est ps itegralis demr̄atiōis cū sit demr̄atiōis mediū vel ꝑncipiū: nō tn̄ est pars subiectiua demōstratiōis: qꝛ nō est demr̄atio neq̄ de ea ꝑdicatur demōstratio.

IPsius aūt qd̄ qd est vtrū sillogism⁹ sit: aut est demōstratio: aut nō est sicut nunc ratio supposuit.

ℭ Postq̄ phs executus ē de qōne q̄rta. vꝫ. quoꝝ sit diffō. ꝛ tertia. vꝫ. qd sit diffō. Hic vt dicebat̄ exeqt̄ de qōne scd̄a. vꝫ. qs ē modus itroductiōnis diffōnis. vtꝝ itroducat̄. s. via sillogistica. Circa quod duo facit: qꝛ p̄ ꝯtinuat se ad qōnē scd̄aꝫ ꝛ ad qōnē p̄maꝫ. 2° exeqt̄ de qōne. 2° ibi. (Sills qdē). Dicit ḡ. (Ipsius aūt qd̄ qd est vtrū sit sillus). i. vtrū via sillogistica itroducat̄: qd̄ q̄rebat qō scd̄a (aut) ipsi⁹ (est demr̄atio) qd̄ q̄rebat qō p̄ma (aut nō ē) demr̄atio ipsi⁹ qd̄ qd est (sicut rō) supi⁹ hita (supposuit). Supponebat. n. q̄dā rō supi⁹ φ qd̄ qd ē i demr̄atiōe supponit̄. nō aūt p demr̄ationeꝫ ꝓbat̄. ꝛ qꝛ sic ē q̄lr sup. hec se habēt. exeqt̄ arguēdo ꝛ opponēdo ꝛ adducēdo argumēta: φ nec via sillogistica ꝑt itroduci: vel ondi φ qd est qd̄ q̄rebat qō scd̄a. Nec ꝑt ēt qd̄ qd ē demr̄ari: nec hēri p demr̄ationē: qd̄ q̄rebat qō p̄ma. ℭ Notādū aūt φ qō scd̄a ē. vtꝝ via sillogistica possit itroduci diffō. Qō āt p̄ma ē spālr vtꝝ diffō demr̄et̄. Cū ḡ sills sit cōioꝛ q̄ demr̄atio: qꝛ ois demr̄atio ē sillus ꝛ nō ecōuerso. qō scd̄a ē gnāliōꝛ q̄ p̄ma. Cū ḡ ait vtꝝ ipsi⁹ qd̄ qd est sit sillus aut demr̄atio. duplr̄ pōt exponi. vno mō φ ꝯtinuet se ad qōnē scd̄aꝫ tm̄: que loquit̄ gnālr de sillō: siue sit demr̄atio: siue non. Alio mō pōt exponi φ cōtinuet se ad vtrāq̄ qōnē od p̄mā ꝛ scd̄aꝫ: vt in littera tactū est. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Sillogismus qdē eni aliqd de aliquo demōstrat per medium.

ℭ Exeqt̄ de qōne scd̄a ondēs φ p sillꝫ nō ꝑt itroduci. i. ondi diffō. ℭ Propter qd̄ sciēdū φ sills simplr̄ ꝛ absolute sūpt⁹ nō ꝑt ondere diffōnē. Si ḡ diffō pōt ondi p sillum oꝫ φ accipiat̄ nō sills qlibet: sꝫ sills debit⁹ ꝛ ordinat⁹ ad talē māꝫ. Videt̄. n. triplex silla hr̄e magnā apparētiā φ possit nos itroducer̄ i diffōnē. ꝛ φ possit ꝯcluder̄ hāc eē diffōnē hui⁹ diffiniti. Vn⁹ ē silla reduplicatiu⁹. Nā si a. cū hac reduplicatiōe i eo qd̄ qd ē: ꝛ cū hac reduplicatiōe ꝯuersiꝫ ꝑdicat̄ de. b. ꝛ. b. cū eisdē reduplicatiōib⁹ ꝑdicetur de. c. ꝯña ē φ. a. cū eisdē reduplicatiōib⁹ ꝑdicat̄ de. c. Si ḡ fiat talis sills. a. in eo qd̄ qd ē. ꝛ ꝯuersiꝫ ꝑdicat̄ d. b. ꝛ. b. i eo qd̄ qd ꝯuersiꝫ ꝑdicat̄ de. c. ꝯcluder̄ φ. a. in eo qd̄ quid ꝛ ꝯuersiꝫ ꝑdicet̄ de. c. sꝫ id qd̄ ꝯuersiꝫ: ꝛ in eo qd̄ qd ꝑdicat̄ de aliquo est diffō eius. ḡ ꝯclusuꝫ est φ. a. sit diffinitio ipsius. c. Per talē ḡ sillꝫ reduplicatiuū videtur φ possit ꝯcludi φ hec sit diffinitio hui⁹ diffiniti. Scd̄us sills qui etiā videt̄ hoc ꝯcludere ē sills diuisiu⁹ g quō si ot i sequētib⁹ apparebit. Terti⁹ sills qui videt̄ ēt h° posse facere ē sills diffinitiu⁹ cuiusmodi ē sills accipiēs diffinitionē diffōnis. Volēs ḡ phs ꝓbare φ nllo mō p sillꝫ pōt ꝯcludi qd̄ quid est. nec ꝓbari φ hec sit diffō huius: tria facit. qꝛ p̄mo ondit φ hoc non pōt fieri per sillm reduplicatiuū. 2° φ nō p sillm diuisiuū. 3° φ nō p sillm diffinitiuū. scd̄a ibi (At vō neq̄ p diuisionē) tertia ibi (Sꝫ vtꝝ sit demr̄abile) Circa p̄mū tria facit. qꝛ p̄° ondit cui⁹ ꝯditiōis sit sillus. 2° declarat q̄ ꝯditiōes reqrūt̄ ad diffinitionē. 3° ex his q̄ dixerat ꝓbat itentū. vꝫ. qd̄ qd est. in eo qd̄ qd est nō possit p sillm reduplicatiuū ꝯcludi. scd̄a ibi. (Sꝫ qd̄ qd est.) tertia ibi. (Si. n. ipsi. c.) Dicit ergo. (Sillus qdē. vel sillus āt demr̄at aliqd de aliquo p mediū). q. d. φ hec ē ꝯditio silli accipe aliqd̄ mediū. ꝛ p illud mediū demr̄are aliqd. i. aliquā maiorē extremitatē de aliquo. i. de minori. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Sed quod quid est ꝓpriū qdem ꝛ in eo qd̄ quid est ꝑdicat̄. Hec aūt necesse est cōuerti.

ℭ Ostēdit q̄ sunt ꝯditiōes diffinitiōis ꝛ ondit φ due sunt dicēs (Sꝫ qd̄ qd ē ꝓpriū quidē est). i. hec ē vna ꝯditio ipsi⁹ qd̄ quid ē. i. ipsi⁹ diffinitionis φ sit qd ꝓpriū (ꝛ i eo qd̄ qd ē ꝑdicat̄). i. hec ē scd̄a ꝯditio ipsi⁹ qd̄ qd est. i. ipsi⁹ diffinitiōis φ ꝑdicet̄ in eo qd̄ qd. Et subdit (hec aūt). i. diffinitio q̄ dicit qd̄ qd ē (necesse est ꝯuerti). i. nec̄e ē φ sit ꝯuertibilis cū suo diffinito. hec vr̄ esse tertia ꝯditio. sꝫ hoc est facere cū p̄ma. idē est. n. esse ꝓpriū ꝛ eē ꝯuertibile. i. ꝑdicari ꝯuertibilr̄. ℭ Dubitaret forte aliqs vtrū sit idē esse ꝓpriū. ꝛ esse ꝯuertibile. ꝛ vr̄ φ nō. qꝛ vltima dr̄ia ꝯuertit̄ cū sua specie. Si. n. anial hn̄s pedes hn̄ diuideret̄ p suas dr̄ias tot eēnt dr̄ie aialis habētis pedes quot eēnt aialia hn̄tia pedes. vel quot eēnt spēs ꝯtente sub tali genere. ꝛ tn̄ dr̄ia nō est qd ꝓpriū. Preterea posset aliquod accidens ꝯuerti cum suo subo. ꝛ tn̄ differt ꝓpriū ꝛ accn̄s. Dicendū φ loquendo de ꝓpo quod cōuenit oi ꝛ soli ꝛ semp. possumus distinguere triplex ꝓpriū vꝫ. diffinitionē. dr̄iaꝫ ꝓpriā. ꝛ p se passionem. Diffinitio eni est qd ꝓpriū dicēs totū essentialiter p modū totius Dr̄ia ꝓpria est quid ꝓpriū non significans totū. sꝫ ꝑdicās de toto essentialiter p modū portis vt p modū forme. Dicit̄. n. dr̄ia ꝑdicari essentialr̄. qꝛ lꝫ habeat quēdaꝫ modū qualē. qꝛ ꝑdicat̄ denoiatiue sm̄ rē. tn̄ dicit qd. Per se aūt passio est qd ꝓpriū nō dicens essentiā rei. sꝫ emanās ex ꝓprijs ꝑncipijs rei. Accidēs isepabile nullo mō est quoddā ꝓpriū. qꝛ nec dicit ꝓpriā essentiam rei. nec emanat ex ꝓprijs ꝑncipijs rei. qꝛ nō emanat ex ꝑncipijs speciei q̄ sunt ꝓpa ꝑncipia rei. sꝫ emanat ex ꝑncipijs idiuidui. Qd̄ vero obycit̄ φ tale accn̄s iseparabile ꝑt eē ꝯuertibile. dici dꝫ φ hoc erit p accn̄s φ tale accn̄s ꝯuertat̄. Nō eni ē hoc p se φ aliqd nō dicēs ꝓpriā eēn-

tiā rei vel nō fluēs ex ꝓꝑys ꝑncipys essentia rei cōuer-
taꝛ cū ipsa re.ꝗꝗd ḡ est ꝓpriū per se ꝯuertibile cū re est
ꝓpriū ipsi⁹ rei. Sȝ ꝓpriū dr̄ multipl'r: vel qꝛ est ꝓꝑa dif
finitio. vel qꝛ est ꝓꝑa dr̄ia. vel qꝛ est ꝓꝑa passio. esse ḡ ꝓ-
priū: ⁊ eē ꝑ se ꝯuertibile vnū ⁊ eādē ꝯditionē dicūt. Hoc
ḡ qḋ addiꝛ ꝙ necesse ē hoc ꝯuerti nō est tertia conditio
differēs a ꝯditiōibus alys. sed est ꝗd expꝛ̄siuū ⁊ manife
statiuā ꝑme ꝯditiōis. Si.n. diffō est ꝗd ꝓꝑꝛ ipsi⁹ diffi-
niti oꝫ ꝙ ꝯuertaꝛ cū ipso. ❡ Deinde cū dicit.

❡ Si eni ipsi.c.a. ꝓpriū est: manifestū est ꝙ ⁊
ipsius.b, ⁊ ipsius.c. quare oīa sunt adinuicē.

❡ Ex his que dixerat ꝓbat intētū. vȝ. ꝙ ꝑ sillm̄ reduplica
tiuū nō ꝑt ꝓbari qḋ ꝗd est in eo qḋ ꝗd est. Circa qḋ duo
facit: qꝛ ꝑ facit qḋ dictū est: ꝙ nō possit hoc fieri. ducēdo
ad icōueniēs volētes hoc facere. i. volētes hoc mō quod
ꝗd est ꝑ sillm̄ ꝯcludere. 2° qḋ dixerat declarat in termi-
nis ibi (Et oīno si est mōstrare). Circa ꝑmū ꝗttuor facit
ꝙ ꝑmo ostēdit ꝗd reqraꝛ in sillō reduplicatiuo ex ꝑma
ꝯditione diffōnis. vȝ. qꝛ diffō est aliqd ꝓpriū ⁊ ꝑdicatur
ꝯuersim. 2° declarat ꝗd requitaꝛ in tali sillō ex ꝯditiōe
scḋa. vȝ ꝙ diffinitio ꝑdicaꝛ in eo qḋ ꝗd est. 3° ꝓbat ꝙ nō
obseruatis illis ꝯditionib⁹ sillō nō poterit ꝯcludere qḋ
ꝗd est in eo qḋ ꝗd est. 4° ⁊ vltimo ex his que dixerat du-
cit ad icōueniēs volētes ꝯcludere qḋ ꝗd est in eo qḋ ꝗd
est ꝑ sillūȝ reduplicatiuū: asserēs hoc nō posse fieri sine
petitione ꝑncipy. scḋa ibi. (At vero si.a.) tertia ibi. (Si
vero aliqs.) ꝗrta ibi. (Si igiꝛ qḋ ꝗd est.) Dicit ḡ. (Si
eni ipsi.c.) i. si ipsi diffinito (est ꝓpriū.a.) i. diffō (mani
festū est ꝙ ipsi.b.) i. ⁊ ipsi diffinita sū. erit ꝗd ꝓpꝛiūȝ (⁊
hoc) i. ꝓꝑꝛ.b. siue ipsiꝫ mediū (c) i. ipsi diffinito sup.
erit ꝗd mediū (quare oīa sunt adinuicē) i. oīa sūt adinui-
cē ꝯuertibilia. ⁊ oīa sūt ꝓꝑa. q.d. ex hac ꝯditiōe prima
ipsi⁹ diffōnis. vȝ. ꝙ diffinitio est ꝗd ꝓpriū ⁊ quid ꝯuerti
bile cū ipso diffinito mediū acceptū ad ꝓbādū diffōneȝ
de diffinito oꝫ eē ꝗd ꝓꝑꝛ ⁊ ꝗd ꝯuertibile cū vtroqȝ ex-
tremoꝝ. Si ḡ.a. i. maior extremitas ꝗ poniꝛ eē diffō. oꝫ
ꝓbari de.c. i. de minori extremitate ꝗ poniꝛ eē ipsū dif-
finitū ꝑ mediū qḋ est.b. oꝫ ipsuȝ.b. sic ipsuȝ mediū esse
ꝗd ꝓpriū ⁊ ꝗd ꝯuertibile cū.a. ⁊ cū.c. i. cū diffōne ⁊ diffi-
nito. oīa ḡ erūt adinuicē ꝯuertibilia. ❡ Dubitaret forte
aliqs vtrū sequaꝛ hec ꝯn̄a ꝙ si mediū est ꝓꝑꝛ ⁊ ꝯuerti
tur cū vtraqȝ extremitate: ꝙ oīa ꝯuertanꝛ. ❡ Dōm ꝙ
ꝯuerti cū aliquo nihil est aliud ꝗȝ eē eq̄le illi. Que eni se
adinuicē nō excedūt illa sūt ꝯuertibilia ⁊ eq̄lia. Sȝ con
stat ꝙ ꝗ vni ⁊ eidē sūt eq̄lia iter se sūt eq̄lia. Cū ḡ idē sit
eē ꝯuertibile ⁊ eq̄le ꝗ vni ⁊ eidē sūt ꝯuertibilia: iter se sꝛ
ꝯuertibilia. Si ḡ mediū ē ꝓpriū ⁊ ꝯūertiꝛ cū vtraqȝ ex-
tremitate. neēe est vtrāqȝ extremitatē adinuicē ꝯuerti.
oīa ḡ erūt adiuicē ꝯuertibilia. ❡ Vlteri⁹ forte dubita-
ret aliqs: qꝛ nō videꝛ adhuc tenere ꝯn̄a ꝓhi: sed videtur
cōtrario se hr̄e. Nō eni ꝓhs supponēdo ꝙ mediū ꝯuer-
taꝛ cū vtraqȝ extremitate arguit ex hoc ꝙ extremita-
tes ꝯuertanꝛ: sed ecōtrario supponēdo ꝙ extremitates
ꝯuertanꝛ ⁊ habeāt se adinuicē: sic ꝓpriū ad id cui⁹ ē ꝓ-
priū. arguit ꝙ oporteat mediū ꝯuerti ⁊ ꝙ oīa sūt adiui-
cē ꝯuertibilia. iō forte dubitaret aliqs vn̄ seqꝛ hec ꝯn̄a.
❡ Dōm ꝙ diffinitio cuȝ ꝑdicaꝛ de diffinito vl'r ⁊ affir-
matiue. nō pōt demr̄ari de eo nisi ꝑ ꝑmā figurā. In sola
āt ꝑma figura ꝑt ꝯcludi vl'is affirmatiua. In ꝑma āt fi-
gura ꝗñcūqȝ extremitates ꝯuertunꝛ iter se. neēe ē ꝯuer
ti mediū cū vtraqȝ extremitate. ⁊ neēe ē tūc oīa eē ꝯuer
tibilia: vt si.a. ꝓbaꝛ de.c. ꝑ mediū.b. in ꝑma figura. ⁊.a. ⁊.c.
sūt ꝯuertibilia. neēe ē.b. ꝯuerti cū vtroqȝ eoꝝ. In sillō
eni vl'i affirmatiuo. si extremitates ꝯuertunꝛ neēe ē oīa
ꝯuertibilia eē. Nā ꝗꝗd ē iter ꝯuertibilia oꝫ ꝙ sit ꝯuer-
tibile: qꝛ ꝗꝗd subyciꝛ vl'r vni ꝯuertibiliū. subyciꝛ vl'r
⁊ alteri. sic etiā ꝗꝗd ꝑdicaꝛ de vno ꝯuertibiliūȝ ꝑdicaꝛ
de altero. Cū ḡ° mediū i ꝑma figura sit sillus affirmati-
uus vl'is ciuiusmodi oꝫ eē sillus ꝯcludēs diffōnē: mediū
subyciꝛ vl'r maiori extremitati: ⁊ ꝑdicaꝛ vl'r de minori.
si extremitates sunt ꝯuertibiles oꝫ ꝙ mediuȝ sit tale ꝙ
possit vl'r subyci ⁊ vl'r ꝑdicari de ꝗlibet extremitate. sȝ
qḋ subyciꝛ vl'r ⁊ ꝑdicaꝛ de aliquo est ꝯuertibile cū illo.
Erit ḡ° mediū ꝯuertibile cuȝ ꝗlibet extremitate: ꝓꝑ qḋ
oīa erūt ꝯuertibilia. Ex hac ḡ° ꝯditiōe qꝛ diffō ꝑdicaꝛ vt
ꝓꝑꝛ: ⁊ vt ꝗd ꝯuertibile cū diffinito. seqꝛ ꝙ nō possit cō
cludi diffinitio vniuersaliter de suo diffinito nisi mediū
etiā accipiaꝛ ꝓpriū ⁊ cōuertibile: ⁊ nisi oīa sint cōuerti-
bilia. ❡ Deinde cum dicit.

❡ At vero ⁊ si.a. in eo qḋ quid est in omni.b.
⁊ vl'r.b. de omni.c. qḋ ꝗd est di. Necesse est
⁊.a. in eo qḋ quid est de.c. dici.

❡ Ostēdit ꝗd requiraꝛ in sillō reduplicatiuo ex scḋa ꝯdi-
tiōe diffōnis. vȝ. ꝙ diffō ꝑdicaꝛ in eo qḋ ꝗd. nā sicut ꝗa
diffinitio predicatur vt ꝓpriū ⁊ cōuersim nō potest hoc
modo cōcludi de diffinito: nisi mediuȝ cōuertatur cum
vtraqȝ extremitate. ⁊ nisi oīa sint ꝯuertibilia. sic qꝛ diffi
nitio ꝑdicaꝛ in eo qḋ ꝗd nō poterit ꝯcludi de diffinito.
vȝ. i eo qḋ ꝗd. nisi in vtraqȝ extremitate. siue in vtraqȝ
ꝑmissarū accipiaꝛ hec reduplicatio in eo qḋ ꝗd. Iō ait
(at vō si a.) i. maior extremitas (i eo qḋ ꝗd ē in oi.b.)
i. i oi medio (⁊.b. vl'r) i. mediū (dē in eo qḋ ē de oi.c.)
i. de oi minori extremitate (necesse est) igiꝛ hoc ꝗdem
(⁊.a. i eo qḋ ꝗd ē d.c. dici (.q.d. ꝙ nō ꝑt.a. i. maior extre
mitas. siue diffinitio ꝯcludi de.c. i. de minori extremita
te siue de diffinito i eo qḋ ꝗd ē. nisi accipiaꝛ in vtraqȝ ꝑ-
missarū hec reduplicatio i eo qḋ ꝗd ē. ❡ Deīde cū dic.

❡ Si vero nō aliquis sic accipiet duplicās: nō
necesse erit.a. dē.c. ꝑdicari in eo quod ꝗd ē.
Si aūt.a. quidē de.b. in eo qḋ quid ē non de
quibuscūqȝ aūt ipsum.c.b, in eo qḋ quid est.
ipsum aūt qḋ ꝗd est vtrūqȝ hoc habebit. erit
ergo ⁊.b. ipsius.c. quod quid est.

❡ Ostēdit ꝙ nō obseruatis his ꝯditiōib⁹ ⁊ nō accepta tali
reduplicatiōe i vtraqȝ ꝑmissaꝝ ꝙ nō fiet ꝯclō in eo qḋ
ꝗd. iō ait ꝙ (si vō aliqs nō accipit sic reduplicās) maio-
rē extremitatē de medio. vel nō sic reduplicās maiorē
ꝓpositionē (nō necesse ē.a. ꝑdicari de.c. i eo qḋ ꝗdē ē.)
Et subdit ꝙ (neqȝ de ꝗb⁹.c. ꝗdē.b. in eo qḋ quid ē) i. si
nō accipit.b.c. i. minorē i eo qḋ ꝗd ē. sup. nō erit ꝯclō in
eo qḋ ꝗd ē. Ad hoc ḡ ꝙ sit ꝯclō i eo qḋ ꝗd ē. oꝫ vtrāqȝ ꝑ-
missarū eē i eo qḋ ꝗd. Iō subdit ꝙ (ipm̄ aūt qḋ quid est
hēbit vtrāqȝ) sup. ꝑmissaꝝ. ⁊ seqꝛ in lr̄a (erit itaqȝ.b. de
.c. i eo qḋ ꝗd ē).q.d. si oꝫ eē ꝯclō i eo qḋ quid ē. nō soluȝ
maior. vt.a.b. sȝ et mior. s.b.c. erit i eo qḋ quid ē. ❡ No-
tādū ēt ꝙ aliḋ ē ꝯcludere quid ⁊ aliud ē ꝯcludere quid
in eo qḋ quid. vel qḋ idē est aliud est ꝯcludere diffinitio-
nē. ⁊ aliud est ꝯcludere diffinitionem in eo ꝙ diffinitio.
Pōt.n. ꝯtingere ꝙ ꝯcludaꝛ aliqua diffinitio de aliquo:
nō tñ ꝯcludeꝛ vt diffinitio eius siue in eo ꝙ diffinitio.
nisi in vtraqȝ ꝑmissaꝝ recipiaꝛ hec reduplicatio expꝛ̄sse.
vȝ. i eo quod ꝗd. vel i eo ꝙ diffinitio. vt si aīal bipes est
diffinitio hōis. ⁊ fiat talis sillus. oīs hō est aīal bipes. oē
risibile est homo. ergo omne risibile est aīal bipes. hoc
aīal bipes quod positum est eē quedam diffinitio con-
cludiꝛ de risibili. sȝ nō in eo ꝙ diffinitio. nō ē.n. ei⁹ diffi-
nitio. qꝛ i ꝑmissis nō fuit accepta hec reduplicatio in eo
ꝙ diffinitio. ⁊ si fuisset accepta fuissȝ falsa. imo dato ꝙ

al bipes eēt diffinitio risibilis. nō posset ɔcludi de eo tanꝙ diffinitio eiꝰ: nisi ī vtraqꝫ pmissarū: vt dicebat̄ acciperet̄ exp̄sse hec reduplicatio. Sic ḡ fiat talis sillꝰs. a. p̄dicat̄ de oī. b. in eo ꝙ diffō: ⁊ b. de oī. c. in eo ꝙ diffō. ḡ a. de oī. c. in eo ꝙ diffō. ¶ Notādū ēt ꝙ in eo qđ qd pōt sumi vel large: vel ꝓprie. Large qdē. oē p̄dicatū subale p̄dicat̄ in eo qđ qd. ⁊ sic accipiēdo in eo qđ qd. nō sufficit hec reduplicatio sola ad ɔcludēdū diffōnē de diffinito. qꝛ nō oē p̄dicatū subale est diffō. sic ḡ accipiēdo in eo qđ qd. oꝫ sil' cū hac ɔditiōe addere ɔditionē aliā. vꝫ. ɔuersim. nam quicquid predicatur conuersim. ⁊ in eo quod quid est diffinitio. genus enī lꝫ predicet̄ in eo quod qd nō p̄dicat̄ ɔuersim. dr̄ia aūt ⁊ si pōt p̄dicari ɔuersim. nō p̄dicat̄ in eo qđ qd. Sola ḡ diffō hꝫ has duas ɔditiōes. Zꝰ mō pt accipi in eo qđ qd qđ dicit totā q̄ditatē rei: ⁊ sic sola diffō p̄dicat̄ ī eo qđ qd de spē. Alia aūt p̄dicata substātialia cuiusmodi sūt genꝰ p se: vel dr̄ia p se. dicunt̄ nō dicere totā q̄ditatē: qꝛ nō dicūt eā p modū totꝰ. Inde ē ḡ ꝙ phs supra ad ɔcludēdū diffōnē de diffinito sustētatus est sup duabꝰ reduplicatiōibꝰ. vꝫ. sup eo qđ qd ē. ⁊ super ꝓpriū: siue sup ɔuersim: qꝛ si accipiat̄ qđ qd large n̄ sufficit ad ɔcludēdū diffōnē: nisi supaddat̄ ibi ɔuersim Hic aūt visus est sustētari solū sup qđ qd ē: qꝛ si accipiat̄ qđ qd ē: vt dicit totā q̄ditatē: ⁊ vt dicit ipsaꝫ diffōnē sufficit hꝰ sola reduplicatio. Suffic̄. n. ꝙ. a. p̄dicat̄ de. b. ī eo qđ qd est: siue in eo ꝙ diffinitio. ⁊ b. de. c. in eo qđ qd. i. in eo ꝙ diffinitio. ad hoc ꝙ. a. ɔcludat̄ p̄dicari de. c. ī eo ꝙ diffinitio. ¶ Deide cū dicit.

¶ Si igit̄ quid est ⁊ qđ qd erat eē vtraqꝫ hn̄t in medio: erit prius qđ qd erat esse.

¶ Ex his que dixerat dicit ad īcōueniēs volēs ɔcludere qđ qd est in eo qđ qd est p sillꝫ reduplicatiuū. d. (si ḡ qđ qd est). i. diffinitio. su. sꝫ ꝙ hꝰ dꝫ ɔcludi de diffinito (⁊ qđ qd erat eē vtraqꝫ habet̄). q. d. ꝙ nō pt ɔcludi qđ qd ē. i. diffinitio sꝫ ꝙ huiꝰ: nisi vtraqꝫ pmissarū habeat hanc reduplicationē qđ qd erat eē. In vtraqꝫ ḡ pmissarū accipiet̄ hec reduplicatio in eo qđ qd. siue in eo ꝙ diffō. ⁊ qꝛ sic est (in medio erit p̄us qđ qd erat eē). i. supponit̄ qđ ēꝫ pbari. ipsū enī mediū p̄us sūptū erat ipsuꝫ qđ qd est. ꝓbabit̄ ḡ qđ qd est p qđ qd ē: ⁊ sic erit idē p idē petitio pncipij. ¶ Dubitaret forte aliqs vtꝝ reduplicatio possit esse ipsiꝰ medij. ⁊ videt̄ ꝙ sic p phm h̄ dicētē qđ qd ē. i. reduplicatio erit ī medio. i. erit ipsiꝰ medij. ¶ In ɔtriū est aūt idē phs in lib. p̄oꝝ in ca. reduplicatiuū autē. vbi vult ꝙ reduplicatio sit ipsius maioris extremitatis: nō medij. ¶ Dōm ꝙ cū q̄rit̄ cuiꝰ sit reduplicatio. hoc dem pōt hr̄e duplicē īrellectū. vel cuiꝰ sit tanꝙ eius qđ reduplicat̄. vel cuius sit tanꝙ eiꝰ cuius sit cōditio. Primo mō reduplicatio ē subti: qꝛ semp reduplicat̄ ipsuꝫ subꝫ. Nā si dicat̄ ꝙ iusticia sit bona: qm̄ bonū: ita ꝙ reduplicetur ipsuꝫ p̄dicatū erit falsuꝫ ⁊ nō ītelligibile. Reduplicat̄ ḡ semp ipsuꝫ subm̄. attn̄ reduplicatio ē ɔditio p̄dicati. Reduplicatio ḡ nunꝙ est ɔditio medij put mediū ponit̄ in subto: qꝛ nunꝙ est ɔditio subti: sed p̄dicati. pōt tn̄ eē ipsius medij positi in subto. nō tanꝙ eius cuiꝰ est ɔditio: sed tanꝙ eius qđ replicat̄. ¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs q̄re reduplicatio sit ipsiꝰ subiecti tanꝙ eius qđ reduplicat̄. nō tn̄ sit ɔditio subiecti: sꝫ p̄dicati. ¶ Dōm ꝙ reduplicatio dicit quēdā modū īherētie. dicit enī inherētiaꝫ pcisaꝫ. hoc. n. mō triāgulus hꝫ tres in eo ꝙ triāgulus: qꝛ hr̄e tres īest triāgulo pcise: qꝛ cuicūꝙ inest hoc est p triāgulū. De ipsa ḡ inherētia posset esse duplex q̄stio. vna cuiꝰ sit ɔditio: ⁊ hēc ē plana r̄nsio. certū ē enī ꝙ ē ɔditio p̄dicati reduplicatio. p̄dicatū. n. īest n̄ subꝫ. Si ḡ īherētia ē cōditio p̄dicatio q̄ dicit quēdā sp̄alē modū īherētie erit ēt cōditio p̄dicati: qꝛ cuiꝰ ɔditio est res eiꝰ ɔditio est ⁊ modus rei: ⁊ sic loquēdo de reduplicatiōe: vel de īherētia dr̄ eē maioris extremitatis q̄ hꝫ rōnē p̄dicati: nō medij: qꝛ respectu eiꝰ hꝫ rōnē subti. Alio mō pōt eē qđ de ipsa īherētia: nō cuiꝰ sit ɔditio: sꝫ a quo dependet: ⁊ ī quo hēat esse eiꝰ cā. ⁊ sic īherētia vl' reduplicatio q̄ dic̄ quēdā modū īherētie ē ipsiꝰ subti nō p̄dicati: lꝫ. n. ipsū p̄dicatū īhereat: cā tamē ipsiꝰ īherentie nō est in p̄dicato: sed in subiecto. habere enī tres inest ipsi triāgulo. causa tn̄ ipsiꝰ inherētie nō est in ipso hr̄e tres sꝫ in ipso triāgulo. Semp enī in subto est q̄rēda cā eoꝝ q̄ sūt in subto. In illo enī est q̄rēda cā aliciuꝰ in quo hꝫ eē illud. Cū ḡ ipsuꝫ p̄dicatū insit ipsi subto: nō subm̄ p̄dicato. cā huius inherētie q̄rēda ē in subiecto nō in p̄dicato. Semp. n. subm̄ ītelligit̄ tanꝙ fundamētū: ⁊ alia tanꝙ adueniētia sibi. accipiēdo adueniētia large: siue adueniant accn̄taliter: siue subaliter. Causa aūt adueniētie siue aduenītis accipiēda est nō in eo qđ aduenit: sꝫ in eo cui aduenit. Nō enī querēda est cā ī febre q̄re ista aduenerit: sed in febricitāte: vt si sit talis ex replciōe: nō erit ꝓpe febris repleta: sꝫ febricitās: nisi forte tale esset adueniēs ꝙ eēt p se existēs: sicut locatuꝫ venit ad locū. tale. n. adueniēs hꝫ in seipso cāꝫ sui aduentꝰ. Sꝫ id qđ nō est p se exn̄s. sꝫ ītelligit̄ eē ī alio: sicut p̄dicata sūt in subiecto. tūc ī ipso subiecto q̄renda est cā talis īherētie. Fm̄ ḡ hūc modū loqt̄ phs ī p̄oribꝰ ꝙ dicere iusticiā eē bonū qm̄ bonū. est falsū ⁊ n̄ ītelligibile. Nā nō ē querēda cā ī ipso bono q̄re p̄dicet̄ d' iusticia: sꝫ ī ipsa iusticia est q̄renda cā q̄re subijciat̄ bono. Illud vō qđ reduplicat̄ designat ī se hr̄e cāꝫ inherētie. ⁊ iō sp reduplicat̄ subm̄. vt triāgulus hꝫ tres ī eo ꝙ triāgulus. Sꝫ reduplicatio lꝫ hēat cām in subo. ⁊ lꝫ reduplicet̄ subm̄ est tn̄ cū sit q̄dā īherētia ɔditio p̄dicati. Ex quo ē diligēter aduertēdū ꝙ si bn̄ ordinate fiat reduplicatio dꝫ reduplicari subm̄. sꝫ dꝫ poni reduplicatio ex pte p̄dicati vt in exēplo p̄allegato triāgulus se tenet ex pte subiecti sed hr̄e tres ī eo ꝙ triāgulus totū hoc se tenet ex pte p̄dicati. put ḡ reduplicat̄ subm̄: datur ītelligi ꝙ in ipso sit reduplicatiōis cā. sꝫ put reduplicatio se tenet ex pte p̄dicati: dat̄ ītelligi ꝙ sit eiꝰ ɔditio. ¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs. vtꝝ aliqn̄ possit reduplicari ipm̄ p̄dicatū. ⁊ vr̄ ꝙ nō. p textū phi supra allegatū. vꝫ. ꝙ dicere iusticiā eē bonū qm̄ bonū. est falsū. ⁊ nō ē ītelligibile. ¶ In ɔtriū ē qꝛ diximꝰ ꝙ diffinitio ī eo ꝙ diffinitio p̄dicat̄. ⁊ qđ qd ē in eo ꝙ qđ qd est p̄dicat̄. ḡ ipꝫ p̄dicatū. vꝫ. qđ qd ē hic reduplicat̄. ⁊ dr̄ p̄dicari in eo qđ qd est. ¶ Dōꝫ ꝙ si illud qđ reduplicatur. vt patuit dicit id in quo est cā reduplicationis nunꝙ reduplicabit̄ p̄dicatū sed subm̄. qꝛ vt dicebat̄ lꝫ predicatū insit: cā tn̄ inherentie querēda est in subiecto. ⁊ qđ dr̄ qꝛ qđ qd est in eo quod qd est p̄dicat̄. ⁊ diffinitio in eo ꝙ diffinitio predicat̄. dici pōt ꝙ in hac oratiōe ipsa diffinitio q̄ dr̄ esse p̄dicatū induit rationeꝫ subiecti. Nā sicut cū dicimus triangulus. ī in eo ꝙ triangulus hꝫ tres est sensus. ꝙ ipsi triangulo tanꝙ subiecto cōpetit hec passio hr̄e tres fm̄ se. sic cū dicimꝰ diffinitio p̄dicat̄ in eo ꝙ diffinitio ē sensus. ꝙ ipsi diffinitioni cōpetit hec ꝓpetas q̄ est p̄dicari d' diffinito fm̄ se. Sꝫ hec solutio ē ad hoīeꝫ. ¶ Et iō dicendū est alr̄ ⁊ melius ꝙ nunꝙ p̄dicatū reduplicatur fm̄ se. vnde nec est verum dicere ꝙ hō est aīal ī eo ꝙ aīal. nec ē veꝝ dicere ꝙ aīal p̄dicat̄ de hoīe ī eo ꝙ aīal. Idē est. n. dicer̄ vnū ꝙ aliud q̄ sit diffinitio ī eo ꝙ diffinitio p̄dicet̄. ipm̄ p̄dicatū reduplicaret̄. Cū ergo dr̄ ꝙ diffō p̄dicat̄ de diffinito in eo ꝙ diffinitio equiuocatur ibi ī diffinitione. Nam si nō esset ibi equocatio falsū esset quod dicit̄. Unde si accipiatur talis reduplicatio modo nō equocostati apparebit falsitas in dicto: vt si diceret̄ aīal bipes p̄dicat̄ de hoīe ī eo

q aial bipes falsa eēt locutio. Nō est.n.q̄rēda cā quare aial bipes pdicet de hoie in oi bipede.sz in hoie.ē eni falsū ꝛ nō itelligibile q hō sit oial bipes in eo q aial bipes:sz in eo q hō. Sz si dicat q oial bipes pdicat d hoie in eo q diffō.vā ē locutio. g cū dr q diffō pdicat de diffinito i eo q diffō.equocat ibi in diffōne. nā cū dr diffō pdicat.accipit ibi diffō p re ipsa q̄ subycit itētiōi diffōnis.nā sic vificat q diffō pdicat de diffinito:sic q genus pdicat de spē:genꝰ eni nō pdicat de spē q spēs sit genꝰ:sed id qd subycit itentioni gnis:vt aial pdicat de eo qd subycit intētiōi spēi:vt de hoie.sic nec diffinitū est diffō sz qd subycit intētiōi diffōnis:vt aial bipes pdicat d eo qd subycit itētiōi diffinit::vt de hoie.g cū dr q diffō pdicat de diffinito.ibi diffō accipit p eo qd subycit intētiōi diffōnis.sz postea cū subdit i eo q diffō:ibi diffō accipit p itētiōe diffōis.aial.n.qd subycit itētiōi gnis pdicatur de hoie sz hāc itētionē.i.sz q genꝰ.sic ꝛ diffō.i.id qd subycit itētiōi diffōnis sz intētionē diffōnis pdicat de diffinito:equocat g ibi in diffōne, nisi g equocet in pdicato nunq̄ reduplicabit pdicatū. ¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs q̄re cū equocat in reduplicato pōt reduplicari pdicatū:nō aūt cū nō equocat. ¶ Dicēdū vt dictū ē pdicatū iest:sz nō ē cā sue iherētie.si g reduplicaret pdicatū illa reduplicatio non posset designare nisi duo. vel cām iherētie:vel specificationē iherētie.si cāz iherentie falsa eēt locutio.q2 cā iherēne ē q̄rēda i subto:nō i pdicato.Si aūt designaret specificationē iherētie:tūc nō esset qd itelligibile:q2 nō est qd itelligibile q idē eodē modo sūptū seipsuz specificet. Jō signāter forte logt phs i posterioribꝰ:cū aīt q dicere iusticiā esse bonū.qm bonū est falsū ꝛ nō itelligibile. Nā si hec reduplicatio qm bonū significat causaz iherētie:tunc est falsuz qd dr q2 talis cā nō est q̄rēda i bono nec i pdicato:sz in subto. Si vō significet specificationē iherētie.tūc nō est qd itelligibile. Nā nō est itelligibile q idē eodē mō sūptū seipsuz specificet. Cā g iherētie accipiēda est i subto.Specificatio aūt iherētie est ɔditio pdicati:vt si dicat triāgulus hz tres in eo q triāgulus.triāgulus nō specificat h seipsuz:sed hec reduplicatio ē designatio cāe i subto:ꝛ ē specificatio iherētie pdicati.pdicatū g non equoce sūptū nō pōt reduplicari.sed equoce sūptū pōt:nō q nulla reduplicatio designet cāz iherētie.sz specificatiōez iherētie:vl specificationē modi pdicādi:vt sigs dubitat q̄lr aial bipes pdicatur de hoie.hoc specificabit sibi hec reduplicatio:q2 pdicat in eo q diffō.diffō g vt dicit itentionē specificat modū iherentie:vel modū pdicādi eiꝰ qd subycit intētioni accipiēdo itētionē iherētie large ad oē id qd ē i alio:siue sit subalr siue accītalr. ¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs vtrū possit ɔcludi qd qd ē in eo qd qd ē:nisi in vtraqz pmissarū accipiat qd qd in eo qd qd ē. ¶ Dōm q nunq̄ pōt diffō in eo q diffō ɔcludi de diffinito nisi accipiant due diffōnes ppe ipsius diffiniti: q̄rū vna se hēat tanq̄ mediuz. reliq̄ vō tanq̄ moior extremitas.nec hoc sufficit q accipiant sic due diffōnes ppe:nisi ēt accipiant cū hac reduplicatiōe in eo q diffō:vt si de hoie sint he due ppe diffōnes.aial bipes ꝛ aial pceptibile disciplīne.si fieret sillus sine reduplicatiōe ɔcluderet diffō:sz nō i eo q diffō.vt si diceret aial bipes est aial pceptibile.hō ē oial bipes.g ē aial pceptibile.ɔcludit hec diffō hois de hoie sed nō vt diffō:nec p istuz sillūm scimꝰ q aial pceptibile sit diffō hois.sz si accipiant iste due diffōnes cū reduplicatiōe ɔcludet diffō hois d hō tāq̄ diffō ꝛ p sillz refabit nobis q illa sit diffō hois. Nā si sic sillogizet aial bipes est oial pceptibile sm q qd erat eē. hō est aial bipes sm qd qd erat esse.ɔcludet sillogistice q hō sit aial ꝛ imediatas.sz termios.i.diffinitiōes ppas. ꝛ subdit q pceptibile sz qd qd erat eē. Si g ambe diffōes tā maior extremitas q̄ mediū accipiant ppe.ꝛ vt ppe ɔcludāt diffōnē de diffinito ppriā:ꝛ vt ppriā. Si vō accipiont ppe:sz nō cū hac reduplicatiōe q sint ppe ɔcludēt diffōnē ppriā:sz nō vt ppaz.i.sz ex hꝰ nō maīfestobit nobis sillogistice q illa diffō sit ppa. Triplex g posset eē defectus in moiori extremitate. Primo si nō eēt diffō. vt si diceretur.oē oial bipes est risibile.hō est aial bipes.ergo ꝛc.hic nullo modo ɔcludit diffō de diffinito.2ꝰ mō pōt esse talis defectus si acciperet talis diffō nō ppria:vtputa si acciperet diffinitio aialis;vt si diceretur aiol bipes est suba aiata sensibilia.hō est aial bipes.g ꝛc.hic ɔcludit diffinitio de diffinito.sz q2 nō fuit accepta diffinitio ppa nō fuit ɔclūo ppa.3ꝰ mō posset esse defectꝰ si acciperet diffinitio ppa:sed nō cū hac reduplicatiōe vt ppria: ꝛ tunc vt patuit:sz possit ɔcludi diffinitio ppria.nō tn̄ ɔcluderet vt ppria:nec ostēderet p hꝰ sillum q eēt ppa. Et sicut triplex pōt esse defectus in maiori extremitate.ita triplex pōt esse defectꝰ in ipso medio. Nā ipsuz mediū oz accipi q sit diffō:ꝛ q sit diffinitio ppa ꝛ tanq̄ ppa. Alr eni p tale mediū nō ɔcluderet de diffinito diffō ppria tanq̄ ppa. Nō g ɔcluderet de diffinito qd qd est in eo qd qd est.nisi i vtraqz pmissaꝝ accipiat qd qd ē i eo qd qd est. Probabit g qd qd ē p qd qd ē i eo qd qd est.idez p idē.petitio pncipy. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Dinoqz si est mōstrare qd est hō.sit.c.hō:a. vero qd quid ē siue aial bipes siue aliud qd. Si ergo sillogizabit necesse.a.de.b.omni pdicari. Huius aūt erit alia media ratio. quale ꝛ hoc erit q quid est homo.

¶ Qd dixerat declarat in termis.Circa qd tria facit.q2 p declarat hoc in termis exēplificādo de diffōne hois.2ꝰ dat artē maīfeste cognoscēdi quō i talibꝰ petat pncipiū 3ꝰ qd dixerat declarat p exēplū i diffōnibꝰ oie.ꝛ assignat dicto p rōnē ōndēs hoc hre vitatē in oi diffōne.s.q nulla diffō pt ɔcludi de aliqꝰ i eo qd qd sine petitōe pncipy scda ibi(Oz i duabus)tertia ibi(Ut si aliqs diffiniat) Dicit g(Et oino si est).i.si ɔtigat(mōrare qd ē hō).i.diffinitionē hois d hoie(sit.c.).i.mior extremitas(a vō).i.maior extremitas(qd qd ē)hois(siue aial bipes.siue aliqd aliud).q.d.q ista diffinitio hois sit aial bipes vel aliq̄.alia diffō eiꝰ.Et subdit q(Si g sillogizat)sic.a.de.c.s.diffiōis de hoie(necesse ē a).i.diffōnē hois (pdicari de oi.b.).i.de oi medio sup.i eo qd qd erat eē (huius aūt alia rō media).q.d.q non poterit.a.i.diffō hois sillari de.c.i.de hoie.nisi accipiat.b.i.mediuz tale qd sit rō ꝛ diffō ipsiꝰ hois. Un̄ ɔcludit(q̄le hoc).s.tale mediū acceptū ē(qd qd ē hois)pbat g qd qd ē hois.p qd qd ē hois.ꝛ sic petitio pncipy. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Oportet aūt in duabꝰ ppōnibus ꝛ imediatis ꝛ primis terminis cōsiderare.maxime.n. manifestū ē q dr sic p cōuersionē.igit demōstrātes qd est aia:aut qd est hō:aut aliud qdcūqz corū q̄ sunt:qd ex principio est repetit.

¶ Dat artē manifeste cognoscēdi quō sp i oi tali sillogizatione petat pncipiū(Oz āt i duabꝰ ppōnibꝰ.ꝛ pmis ꝛ imediatis termis ɔsiderate)sic.qd dr.q.d.vt manifeste appareat quō i talibus petet qd ē in pncipio oz ɔsiderare.quod dr in duabꝰ ppōnibus.que sint pme.i.diffinitiue ꝛ sint ex imediatis terminis.i.sint ex terminis pprys.Et subdit q(maxie autem manifestum est quod dr).i.quod petitur pncipiū.sic.i.accipiendo duas propositiōes.(sic).i.sicut diximus.vz.pmas.i.diffinitiuas

demõstrationes quid igit̃ per ꝯuersionez).i.per terminos ꝯuertibiles: vt cõiter ponit̃. vel aliter ⁊ melius ꝙ ꝑ conuersionẽ.i.ꝑ circulationẽ ostẽdẽdo ꝑ vnã diffõnẽ aliaz ⁊ ecõuerso: vt ostẽdẽdo(qd ẽ aĩa.⁊ qd ẽ hõ: aut aliqd qdcũqꝫ: vel qdlibet eoꝝ q̃ sunt).i.entiũ qd est ex ꝑncipio repetit̃).i.petãt.q.d.ꝙ si accipiamus duas ꝓpõnes primas.i.diffinitiuas ⁊ imediatas ꝼm terminos.i.duas diffinitiões ꝓprias maxĩe erit manifestũ qd dr̃.i.ꝙ sic petat̃ ꝑncipiũ: vt siqs qd est aĩa aut qd ẽ hõ: aut qd est qdcũqꝫ aliud entiũ demõstret ꝑ ꝯuersionẽ.i. per circulationẽ ostẽdẽdo diffinitionẽ ꝑ diffõnẽ qd qd est: ⁊ qd qd est qd ex ꝑncipio est peter.i.statim apparebit ꝙ petit qd est in ꝑncipio. ¶ Notãdũ aũt ꝙ diffões dicunt̃ ꝓpõnes pme: q̈ ad eas stat resolutio oĩuz alioꝝ. Ipas enĩ dignitates resoluim⁹ in diffinitiões: vt tũc cognoscim⁹ ꝑncipia ⁊ dignitates qñ cognoscim⁹ terminos.i.rõnes terminoꝝ ⁊ diffinitionẽ: ⁊ tũc cognoscim⁹ ꝙ dẽ totũ est maius sua parte: qñ scimus qd est oẽ: ⁊ qd est pars. ꝓpõnes ergo primas appellat ꝓpõnes diffinitiuas. ĩmediatas ꝼm terminos appellat diffõnes ꝓprias. q.d. ꝙ si volumus ꝯcludere diffinitionẽ in eo ꝙ diffinitio oꝫ ꝑmissas cõtinere diffinitiões ꝓprias: qd faciẽdo statim apparebit qd petit̃ ibi qd est in ꝑncipio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Ut si aliqs diffiniret aĩam eandẽ eisdez esse cãm viuẽdi. hoc aũt numerũ eũdẽ seipm mouentẽ. necẽ ẽ enĩ repetere aĩaz ꝙ vere est numerũ eẽ ipm seipsuz mouẽtẽ sic vt idẽ ens.**

¶ Quod dixerat declarat ꝑ exẽplũ in diffõnib⁹ aĩe: ⁊ assignat dictoꝝ rõnẽ. Duo g̃ facit. scõa ibi(Nõ enĩ si seqt̃).
Primo g̃ qd dixerat declarat in diffõnibus aĩe ostẽdẽs ꝙ si volumus ꝯcludere qd est aĩa ꝑ ꝯuersionẽ.i.ꝑ circulationẽ ostẽdẽdo vnã diffinitionẽ ꝑ aliã statim apparebit ꝙ petit̃ ibi qd est in ꝑncipio. Jõ ait.(vt si aliqs diffiniret aĩaz eãdẽ eidẽ).i.eãdẽ sibypsi(esse causaz viuẽdi) hec est vna diffinitio aĩe. aĩa est sibypsi causa viuendi. ⁊ subdit(hoc aũt).i.aĩam sic. etiã diffiniat(numerũ seipsz mouentẽ) hec est alia diffõ. ꝙ aĩa est numerus seipsum mouẽs. si g̃ aliqs per vnã diffõnẽ velit ꝓbare aliã: vt per numerũ seipsum mouẽtẽ velit de aĩa ꝓbare ꝙ sit sibiipsi causa viuẽdi(necesse est.n.) si hoc velit facere(recipere) vel(petere aĩaz qd verũ est esse numerũ seipsum mouẽtẽ. ⁊ sic sicut idẽ).i. sicut diffõnẽ in eo qd qd. ꝓbabit enĩ eẽ sibypsi causã viuẽdi diffinitionez aĩe in eo qd qd ponẽdo.i. supponẽdo numerũ seipsũ mouentez esse ipsius aĩe sicut idẽ.i. sicut diffinitionẽ in eo qd qd. Probabit̃ g̃ de aĩa diffinitio in eo qd qd ꝑ idez.i.ꝑ diffinitionem in eo qd qd. Idẽ g̃ ꝑ idez petitio principij. ¶ Notãduz aũt ꝙ he due diffões sũpte sũt ꝼm modũ platonicuz. volebat enĩ plato ꝙ cũ aliqd est cã alteri⁹ ꝼm aliqd ꝙ ipsũ sit cã sibypsi ꝼꝫ illud idẽ. q̈ g̃ aĩa ẽ causa corporis vt viuat aĩa sibypsi ꝼm platonẽ erit hꝰ causa ꝓpter qd sibypsi erit causa viuẽdi. ⁊ ꝼꝫ hoc accepta est vna illarum diffõnũ. ¶ Rursus voluit plato ꝙ nõ differt vnũ qd ꝯuertit̃ cũ ente: ⁊ vnũ qd est pricipiũ numeri. vel nesciuit distiguere hoc ⁊ illud. ⁊ ex hoc voluit ꝙ deus qui erat simplicissim⁹ eẽt ipsa eẽntia vnitatis. oĩuz aũt aliorũ: q̈ erãt cõposita. dixit esse numerũ eoꝝ subam. aĩa g̃ ꝼꝫ platonẽ subaliter est numerus. ¶ Rursus q̈ aĩa est causa quare corpus moueat̃: ipsa seipsam mouebit. erit ergo ipsa aĩa ꝼm platonẽ numerus seipsuz mouẽs: ⁊ ꝼm hoc accepta est alia diffinitio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Non eniz si cõsequitur .a. ipsi.b. ⁊ hoc ipsi.c. erit ipsi.c.a. quod qd erat esse. Sed verũ erat dicere ꝙ erit solum.**

¶ Assignat rõnẽ dcõꝝ. dixerat enĩ ꝙ qd ostẽdẽdũ qd qd ẽ in eo qd qd ẽ. oꝫ accipe oẽs primas.i.rõnes diffinitiuas. ⁊ ille rõnes diffinitiue debẽt eẽ ĩmediate ꝼꝫ terminos.i.ꝓprie. tria g̃ facit: q̈ ꝑ ostẽdit ꝙ oꝫ accipe rõnes diffinitiuas. 2° declarat ꝙ oꝫ diffõnes illas eẽ ꝓprias. 3° ex his q̃ dixerat ꝯcludit intẽtũ. vꝫ. si hoc nõ fiat: nõ ꝯcludet̃ qd qd est in eo qd qd est. si aũt hoc fiat. petet̃ pricipiũ. scõa ibi.(Nec si est a.) tertia ibi.(Si qdẽ igit̃ nõ sic accipiatur) Dicit g̃(nõ enĩ si seqt̃: vl̃ si ꝯseqt̃.a.ad.b. ⁊ hoc).i.b.ꝯseqt̃(.c. erit ĩ ipso.c.a. qd qd erat eẽ. sꝫ verũ erat dicere qd erat solũ). q.d. ꝙ si accipiat̃.a. simpl̃r eẽ in oĩ.b. ⁊.b. in oĩ.c. solũ ꝯcludet̃ ꝙ.a. erit ĩ oĩ.c. sꝫ nõ ꝯcludit̃ ꝙ.a. sit qd qd erat esse ipsi⁹.c. Si g̃ volum⁹ ꝯcludere ꝙ.a. sit qd quid erat eẽ ipsi⁹.c. nõ sufficit accipe ꝑmissas tanq̃ ꝓpõnes simplices: sꝫ oꝫ eas esse ꝓpõnes diffinitiuas in eo ꝙ diffinitiuas. ⁊ ita declaratũ est primũ dictũ. vꝫ ꝙ nõ põt cõcludi qd qd est: nisi ꝑmisse sint ꝓpõnes prime ⁊ diffinitiue in eo ꝙ diffinitiue. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Neqꝫ si ẽ.a. qd qd ẽ ⁊ de.b. ꝑdicat̃ oĩ. eteniz aĩalis eẽ ꝑdicat̃ de hoĩs eẽ: sicut ⁊ oẽz hoĩem aĩal esse: sed nõ sic sicut qd est vnũ esse.**

¶ Declarat secundũ dictum. vꝫ. ꝙ nõ sufficiat premissas esse ꝓpõnes diffinitiuas. sꝫ oportet eas esse ĩmediatas ꝼm terminos.i. ꝯtinere diffõnes ꝓprias. vt si volo probare quod qd est de hoĩe: nõ sufficit accipe diffinitionem aĩalis q̃ est quoddaz quod qd ẽ. ⁊ predicatur de oĩ hoĩe. sed oꝫ accipere diffinitionẽ ꝓpriã hoĩs. ideo ait ꝙ(Nec si est.a. quod qd est) supple alicuius alterius q̃ hoĩs. vtputa aĩalis(⁊ ꝑdicatur de oĩ.b.).i. de oĩ medio. vtputa quod predicatur vl̃r de diffinitione ꝓpria. hoĩs enim nõ supple ꝓpter hoc concludetur.a. tanq̃ ꝓpria diffinitio hoĩs. oꝫ.n. vtrũqꝫ acceptũ ⁊ esse diffinitionẽ ⁊ eẽ ꝓpriũ. ideo subdit ꝙ(nãqꝫ ⁊ si aĩalis eẽ).i. diffinitio aĩalis(ꝑdicat̃ de eẽ hoĩs).i. de diffinitiõe supple vl̃r(sic ⁊ oẽm hoĩez aĩal) dicim⁹ supple(eẽ) vl̃r(sꝫ non sicut ꝙ vnũ).i. nõ sic diffĩ. ꝓpa. oꝫ g̃ vtrãqꝫ diffõnez esse ꝓpriã si volumus ꝯcludere qd quid alicuius in eo quod quid. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Siquidez igit̃ nõ sic accipiat nõ sillogizabit̃ ꝙ.a. sit ipsi.c. ꝑ qd quid erat in substãtia. Si vero sic accipiat: pri⁹ erit accipiẽs qd ipsi.c. est qd qd erat eẽ ipm.b. Quare nihil demõstratũ est. qd eniz erat in principio accepit.**

¶ Concludit cõclusionẽ intentã. vꝫ. ꝙ si nõ accipiant̃ sic idest nõ accipiant̃ diffinitiones ꝓprie ꝼm ꝙ huius. non cõcludet̃ qd qd est ꝼm ꝙ huius. si aũt sic accipiant̃ proprie diffinitiões. petet̃ qd est in ꝑncipio. nõ g̃ põt sillogizari qd qd ẽ ꝼm ꝙ hui⁹ ꝑ sillm̃ reduplicatiuũ sine petitiõe ꝑncipij. ideo ait ꝙ(si igit̃ nõ sic accipiat).i. si nõ accipiat diffõnes ꝓpas(sic).i. ꝼꝫ hui⁹(nõ sillogizat̃ ꝙ a. sit ĩ.c. ꝙ qd erat eẽ in suba).i. tãq̃ diffinitio subalis ⁊ ꝓpria(si vo accipiat sic).i. diffinitiones ꝓprias(prius erit accipiens ꝙ.b.).i. ꝙ mediũ(est in.c. ꝙ qd erat esse .c.).i. peter quod est in ꝑncipio. ꝓbabit.n. de.c. quod qd est supponẽdo prius mediũ aliquod quod sit ipsius.c. quod quid est. ideo subdit.(quare nihil demõstratũ. accepit enĩ quod erat in ꝑncipio).i. hoc faciẽdo non sillogizauit sed petijt quod est in ꝑncipio. quõ aũt fit petitio ꝑncipij. ꝓbando diffinitionẽ per diffinitionẽ dicetur in qõnibus illius lectiõis. Sed vtrũ sit demõstrare.

¶ **At vero neqꝫ q̃ ꝑ diuisionez via sillogizare. sicut in resolutiõe circa figuras dictũ est. neq̃ q̃ eniz necesse est rem illã esse cũ hec sint.**

¶ Postq̄ phs ꝓbauit ꝙ nō pōt ↄcludi qd̄ qd ē ꝑ sillm̄ reduplicatiuum. nisi petat̄ id qd̄ a sic in ꝓncipio. In pte ista vt dicebat̄ oñdit ꝙ nō possit ↄcludi qd̄ qd est per sillm̄ diuisiuuz nisi ēt petat̄ qd̄ est in ꝓncipio. Sit aūt hoc mō sill's diuisiuꝰ ↄcludēs diffōnē alicuiꝰ. vtputa diffōnē hominis. supponemꝰ. n. de hoīe aliqd qd̄ sit notuz. vtputa viuū. viuū aūt diuidemꝰ ꝑ aial. i. ꝑ sensibile. ꝛ ꝑ iaiatum. i. ꝑ isensibile. fiet g̃ talis sill's. oē viuū vl' ē aial vl' ē iaiatū. i. isensibile. hō ē qd viuū. g̃ vel ē aial vl' ē qd iaiatū. i. isensibile. Ex hoc g̃ sill'o diuisiuo accipiet̄ ꝙ hō sit aial. i. qd aiatū. ꝛ dimittet̄ ꝙ nō sit aial. ꝛ ꝙ sit qd inaiatū. ꝛ qd isensibile. Ulteriꝰ aūt fiet aliꝰ sill's diuisiuꝰ. ꝙ oē aial aut est gressibile aut aquaticū: ꝛ isto modo ꝓcedetur donec hēat̄ diffinitio hoīs. Est g̃ sill'us diuisiuꝰ sill's ꝓcēs diuisione ad aliqd ꝓbādū sic̄ sill's reduplicatiuꝰ est sill'us ꝓcēs reduplicatiōe ad oñdēdū ꝓpositū. vult g̃ hic phs oñdere ꝙ ꝑ talē sillm̄ diuisiuū non possit ↄcludi qd̄ qd est. Circa qd̄ duo fac̄. qz ꝑmo fac̄ qd̄ dcm̄ ē. adducēs plura argumēta ꝙ nō ↄtingat ꝑ sillm̄ diuisiuū ꝓbari quod qd ē. 2° remouet solutionē quorūdā volētiū soluere ad argumēta illa ibi (Cōtingit āt soluere) Circa ꝑmū duo facit. Nā in sill'o diuisiuo ꝓbāte vel volēte ꝓbare diffinitionē est duo ↄsiderare vz ea q̄ se tenēt ex pte diuisionis ꝑ quā oz ꝓbari diffinitū ꝛ ea q̄ se tenēt ex pte diffōnis. ꝑ g̃ oñdit ꝙ ꝑ sillm̄ diuisiuū nō possit ꝓbari qd̄ qd ē ꝑ ea q̄ se tenēt ex pte diuisiōis. 2° ꝑ ea q̄ se tenent ex pte diffōnis. ibi (Quod. n. ꝓhibz) Circa ꝑmū duo fac̄ fz ꝙ dupl'r ꝓbat itētū. nā ꝑmo ꝓbat hoc ꝑut diuisio ↄparat̄ ad sillm̄. 2° ꝑut ↄpat̄ ad iductionē. ibi (Sz sic) Prima rō formet̄. ꝑ id qd̄ non sillogiçat aliqd̄ ꝓpositū ꝛ quod nō obseruat sillogisticā formā ad ꝓbādū ꝓpositū. ꝑ id q̄ nō cōtingit ꝓbare qd̄ qd ē. sz hmōi ē sill's diuisiuꝰ. g̃ ꝛc. io ait (At vō neq3 via ē sillogiçari) i. ad sillogiçāduz sū. qd̄ qd ē (ꝑ diuisionē) i. ꝑ sillz diuisiuū (sic̄ dcm̄ ē in resolutiōe circa figuras) i. in libro ꝑoꝝ vbi agit̄ de resolutiōe figuraꝝ sillogisticaꝝ. ꝛ subdit ꝙ (neq̄q̄z. n. nec̄e ē rē illā eē) i. nō nec̄e ē eē ↄclusū ꝓpositū (cū hec sint) i. cū sint ꝑmisse. q. d. ꝙ hec ē forma sillogistica. ꝙ nec̄e sit eē rem ↄclusaz. i. eē ꝓpositū ↄclusuz. cū sint ꝑmisse. sill's āt diuisiuus nō fac̄ hoc. g̃ nullū ꝓpositū ꝓbat sillogistice. quod si sic ē. ↄstat ꝙ nec diffō nunc poterit sillogistice ꝓbare. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄re sill's diuisiuꝰ nō ꝓbat sillogistice aliqd̄ ꝓpositū. ꝛ q̄re nō nec̄e est eē rē. cuiꝰ ꝓbatio vel cuiꝰ ↄcl'o itēdit̄ in tali sill'o. ¶ Dicēdū ꝙ parū an̄ illud capitulū in li° ꝑoꝝ. q̄n̄o āt reducemꝰ. vult phs ꝙ sillogismꝰ diuisiuꝰ nihil sillogistice ꝓbet. Possumꝰ aūt ad hoc assignare triplicē rōnez. ꝑ ꝙ in tali sill'o sit acceptio ꝓpositi nō sillogistice. 2° qz petit̄ quod ē in ꝑn°. 3° qz accipiat mediū cōius q̄z sit maior extremitas. Prima via sic pz. nā si qs vellet ꝓbare ꝑ sillm̄ diuisiuū ꝙ hō eēt rōnalis. argueret sic. oē aial vl' est rōnale vl' ē irrōnale. hō ē aial. g̃ ē rōnalis vl' ē irrōnalis. nō ē irrationalis. g̃ ē rōnalis. hoc. n. bn̄ ↄcludit̄ sillogistice. ꝙ hō vel sit rōnalis vel irrationalis. sz hoc non ē ↄcludere ꝓpositū vl' itētū. ꝓpositū. n. ē ꝓbare ꝙ hō sit rōnalis. non āt ꝙ sit hoc vl' illud. Sunt igit̄ ibi duo ꝓcessus. vnꝰ sillogisticꝰ. aliꝰ non sillogisticꝰ. ꝓcessus. n. sillogisticꝰ ē cuz dr̄. oē aial vl' ē rōnale vl' irrationale. hō ē aial. g̃ ꝛc. ꝓcessus āt nō sillogisticꝰ ē qn̄ vlteriꝰ arguit̄ ꝙ hō non ē irrōnalis. g̃ ē rōnalis. sill'us aūt diuisiuꝰ ꝑ ꝓcessu sillogistico nō hz ꝓpositū sz accipit suū ꝓpositū in 2° ꝓcessu q nō ē sillogisticꝰ. accipit g̃ talis sill's aliqd sillogistice. sz nō accipit sillogistice suū ꝓpositū nec suū itētū. si g̃ talis sill's nullū itētū ꝛ nullū oppositū accipit sillogistice. planū ē ꝙ ꝑ talē sillm̄ sillogistice nō poterit accipi diffō. Ex hoc āt apparet itētio phi. nā in tali sill'o cū sint ꝑmisse non oz eē rē illā q̄ itendit̄. oportuit. n. vt patuit ꝑ ꝑmissas eē rē aliq̄z: sz non illā q̄ itēdit̄. nā si vā ē maior. ꝙ oē aial sit rōnale vl' irrōnale. ꝛ vā sit minor ꝙ oīs hō sit aial. nec̄e ē eē. vz. hoc ꝙ hō vl' sit rōnalis vel sit irrōnalis: sz hoc non ē ꝓpositū nec itētum. Oz āt hō sit rōnalis ꝛ non irrōnalis: qd̄ ē ꝓpositū ꝛ itentuz non hr̄ ꝑ ꝑmissas. nec via sillogistica. In resolutione g° circa figuras. i. in li° ꝑoꝝ circa finē capli de iuētione medij. vbi agit̄ de resolutionē sill'oꝝ. oñsū ē quod dcm̄ ē. Secūda via ad ꝓbādū hoc idē sumit̄ ex eo ꝙ talis sill's petit quod ē in ꝑncipio. arguit. n. vt potuit in exēplo ꝓposito sill's diuisiuꝰ. ꝙ hō vl' sit rōnalis. vel sit irrationalis: sz ꝙ hō sit rōnalis ꝛ nō irrōnalis quod ē ꝑncipale intentuz non ꝓbat. sed sine ꝓbatione accipit. non ꝓbare autem: sed sine ꝓbatione accipere principale intētum est petere quod ē in ꝑn°. Sill's g̃ diuisiuꝰ nulluz ꝓpositū vl' nullū itētū ꝓbat sillogistice. qz petit vl' petēdo ꝛ supponēdo accipit quod deberet ꝓbare. Tertia via ad hoc idē sumit̄ ex eo ꝙ accipit mediū terminū cōius q̄z sit maior extremitas. vl' q̄z sit illud quod itēdit ꝓbare. i. tēdit. n. ꝓbare nō hoc totū ꝙ hō sit rōnalis vl' irrōnalis: sz ꝙ sit rōnalis. ad hoc āt ꝓbāduz accipit ꝑ medio aial qd̄ ē cōius q̄z rōnale. nūq̄z āt ꝑ magis cōe vl' ꝑ magis vle pōt ꝓbari de aliquo id qd̄ ē minꝰ vl'e. nūq̄z. n. ꝑ subaz ꝓbabit̄ aial de hoīe. nec ꝑticl'ariter nec vl'r. si. n. ad ꝓbādū aial de hoīe accipiet̄ ꝑ medio sba: sic eēt sill's i ꝑ° figura maiore exn̄te ꝑticl'ari. quo posito nihil seq̄t̄. Deinde cū dic̄

¶ Sed sicut neq3 iducēs demōstrat. Nō. n. oz ↄclusionē iterrogare nec in ↄcedēdo eē: sz necesse ē eē cū sint illa. ꝛ si nō dicat respōdēs.

¶ Probat hoc idez ↄparādo sillm̄ diuisiuū ad iductiōez. Circa qd̄ duo facit. qz ꝑmo fac̄ qd̄ dcm̄ est. 2° qd̄ dixerat declarat i terminis. 3° circa eo q̄ dixerat remouet cauillationez q̄dā. scda ibi (Ut vtꝝ hō) tertia ibi. (Differt āt nihil) Dic̄ g° ꝙ (sz sic̄ neq3 iductiōes demr̄ant): vl' sicut qdā textꝰ hz (sic̄ neq3 iducēs demr̄at) qz nō ꝓbat sz petit. ita supple nec sill'i diuisiui demr̄ant. nec sillogiçās diuisiue demr̄at nec ꝓbat aliqd: sz petit. cuius rō est. qz (non oz ↄcl'onez iterrogare. nec) oz ↄcl'onē (esse in ↄcedendo) ↄcessio. n. rn̄dentis non dat robur ↄcl'oni (sz necesse est esse) . s. ↄcl'onez (cū sint illa) i. cū sint ꝑmisse (ꝛ si rn̄dens non dicat) i. dato ꝙ rn̄dēs nō ↄcedat eā. Forma g° sillogistica est ꝙ ↄcludat de nec̄itate. Inductio āt non ↄcludit. g° non seruat formā sillogisticā. Tūc ergo est supplenda ratio. ꝙ cū sill's diuisiuꝰ in hoc assimilet̄ iductioni. ꝙ oz iterrogare ↄcl'one. g° non seruat formā sillogisticā. ꝛ ꝑ ↄñs non ꝓbat sillogistice aliqd̄ ꝓpositū. q̄re nec diffinitionē ꝓbabit sillogistice. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtꝝ sill's diuisiuꝰ assimilet̄ iductioni. qz vtrobiq̄z petit̄ ꝑncipiū ex acceptione partiū: vl' ex acceptione aliquoꝝ ↄtentoꝝ sub aliquo toto. ¶ Dicendum ꝙ fm quosdā sill's diuisiuꝰ i hoc assimilat̄ iductioni. qz sic̄ iductio non ↄcludit nisi supposito ꝙ nihil aliud ↄtieat̄ sub eo de quo fit iductio q̄z idiuidua accepta. vt si qs vellet ꝓbare ꝙ oīs hō currit. ꝛ argueret. sort. pla. ꝛ talis ꝛ talis currūt. g° oīs homo currit. non seq̄t̄ ↄcl'o. nisi supposito ꝙ nihil ↄtineat̄ sub hoīe: nisi idiuidua accepta. oz. n. ꝙ idiuidua accepta sufficienter euacuent hoīez. sic vt dn̄t ꝛ in sill'o diuisiuo non seq̄t̄ ↄcl'o nisi supposito ꝙ ptes oēs accepte sufficienter euacuent totū. vt patuit i exēplo ꝓposito. nihil. n. possumꝰ ↄcludere de hoīe ꝑ aial via diuisiua. nisi ptes accepte sub aiali vtputa rationale ꝛ irrationale sufficienter euacuent ipm̄ aial: sz hoc videt̄ accipere qd̄ est ꝑ accn̄s. nā i iductiōe. hoc est ꝑ se. ꝙ oz supponere ptes sub toto esse sufficienter acceptas. ꝛ qz non ē notū nobis ꝙ non sūt alia particularia sub illo toto q̄z

particularia accepta: sꝫ in diuisiōe hoc ē ꝑ accñā. ꝙ nō sit nō
tū ptes euacuare totū nā diuisio si bona sit dꝫ fieri ꝑ op
posita. opposita āt sufficiēter diuidūt ipm totuꝫ. nam lꝫ
pticularia nō habeāt oppositiōeꝫ adinuicē. ⁊ sꝫ ꝙ pticu
laria nō nec̄e sit ea eē i aliquo numero determinato. pp
qđ nō ē nobis notū vtꝝ in iductiōe sint accepta oīa pti
cularia vl' nō. ⁊ qꝛ hoc nō ē notū. oportuit ipm suppone
re. ⁊ ex hoc petit̄ ibi qđ ē i pn°. dicim⁹ āt ꝙ pticularia sꝫ
ꝙ pticularia sūt. nō sūt in aliquo determinato nūero. qꝛ
ex aliq̄ alia cā possent eē i aliquo determiato nūero. vt
puta si ɔstarēt ex tota mā sua. tūc nō eēt nisi vnū in spē:
sed hoc eēt ex alia causa. nō aūt esset sm ꝙ particulare
est ⁊ potissime sm ꝙ particulare sensibile. omne. n. par
ticulare habꝫ formā in mā. oīs āt forma in materia: q̄n
tū ē de se: ē multiplicabilis. nec hꝫ determiatū numerū
sue multiplicatiōis. si āt vt dicebat̄ m̄ltiplicat̄. hoc ē ex
alia cā. ¶ Ex ipsa ḡ acceptiōe ptiū i iductiōe petit̄ qđ ē i
pncipio. qꝛ supponit̄ qđ nō ē notū: sꝫ i diuisione nō sic. nā i
diuisione ꝑ se sūt determinate ptes. ⁊ scit̄ numer⁹ ptiū. nā
ptes debēt eē opposite. ⁊ nō sūt nisi due. vñ oīs diuisio vl'
ē bimēbris vel ē reducibilis ad bimēbrē. Ex acceptiōe ḡ
ptiū nā petit̄ ꝑ se qđ ē i sill'o diuisiuo. qꝛ non supponit̄ nisi
qđ ē notū. notū ē. n. qđ oē aīal vel ē rōnale vl' irrōnale. ⁊
oē aīatū vl' ē sensibile vel isensibile. qꝛ cuꝫ iste sint dr̄ie
opposite sufficiēter euacuāt suū totū ꝑ se. ḡ ex tali acce
ptiōe nō ē ibi petitio. si āt ē ibi petitio hoc ē ꝑ accñā. vt si
fieret diuisio non ꝑ opposita. pp qđ nō eēt notū talia eua
cuare totū. Sill's ḡ diuisiu⁹ nō assimilat̄ iductiōi. ꝙ petat
pncipiū in accipiēdo ptes: sꝫ petit pn⁹ in accipiēdo pnci
pale ppositū. qđ ⁊ iductio fac̄. quō āt hoc sit i seq̄nti qō
ne patebit. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. vtꝝ eodeꝫ
mō petat pncipiū iductio ⁊ sill's diuisiu⁹. ¶ Dōm ꝙ idu
ctio petit pncipiuꝫ qꝛ accipit ⁊ supponit qđ dꝫ ꝓbare ar
guit. n. iductio ex q̄busdā pticularib⁹. ⁊ ex hoc ɔcludit ꝓ
positionē vlēꝫ. qđ nō seq̄t nisi supposito ꝙ illa ptic'aria
sint oē tale. velle āt ꝓbare oē tale ⁊ supponere pticula
ria accepta eē oē tale. ē supponere qđ dꝫ ꝓbari. sic ⁊ sill'a
diuisiu⁹ supponēdo accipit qđ dꝫ ꝓbare. Est. n. ibi vt dice
bat̄ duplex ꝓcessus. vn⁹ sillogistic⁹ q ɔcludit aliqd. sꝫ nō
ppositū. Ali⁹ nō sillogistic⁹ q nihil ꝓbat: sꝫ sine ꝓbatiōe
accipit itētū. Quātū ḡ ad ꝓcessuꝫ sillogisticū. q ē in acci
piēdo oēs ptes. vt patuit nō ē sil'e de iductiōe ⁊ de diuisiōe
qꝛ ꝙ iductio petat. ⁊ ꝙ nō sit notū eā accipe oēs ptes ē
ꝑ se. sꝫ ꝙ diuisio petat. ⁊ ꝙ nō sit notū eā accipe oēs ptes ē
ꝑ accñs. vt si fiat nō ꝑ opposita. Sꝫ q̄ntū ad ꝓcessū non
sillogisticū ē sil'e de iductiōe ⁊ d' diuisiōe. qꝛ sic iductio ac
cipit qđ dꝫ ꝓbare: ita ⁊ diuisio. Utrobiqꝫ g° tā i iductiōe q̄
i sill'o diuisiuo ɔcl'o itēta n̄ seq̄t ex pmissis. q̄cūqꝫ āt h° ē:
licꝫ iterrogare de ɔcl'one. nā nihil rñdēs eā ɔcedit. ex c⁹
ɔcessiōe hēat firmitatē: ex pmissis āt robur ⁊ firmitatē
nō hꝫ. in hoc g° stat itētio ph'i ꝙ sic iducēs postq̄ iduxit
adhuc restat iterrogare de ɔcl'one. qꝛ nō sufficiēter seq̄t
de pmissis. Sic ꝓcedēs diuisiue postq̄ assūpsit intētū: ad
huc restat iterrogare de illo assūpto. qꝛ nō sufficeret hō
itētū assumere ꝑ pmissas: sill's g° diuisiu⁹ sic̄ ⁊ iductio nō
ɔcludit sillogistice itētū. g° sillogistice ꝑ talē sill'ꝫ n̄ pote
rit ɔcludi aliq̄ itēta diffō d' aliquo diffinito. Dein̄ cū dic̄

¶ Ut vtꝝ hō aīal est aut inaīatū. postea accipit
aīal nō sillogizatū ē. itē oē aīal aut gressibile ē
aut aq̄ticū. si accepit gressibile ⁊ hoīem totuꝫ
aīal gressibile: n̄ nec̄e ē ex dcis sꝫ accipit ⁊ hoc.

¶ Qđ dixerat declarat in terminis. d. (Ut vtrū hō aīal ē
aut inaīatū) nō curat de exē°. nā aīal ⁊ inaīatū nō sufficiē
ter euacuāt aliqđ totū. vl' forte accipit ꝓ aīato isensibile
⁊ subdit ꝙ (postea accipit aīal nō sillogizatū ē). q. d. ꝙ i
sill'o diuisiuo ē duplex ꝓcessus. vn⁹ sillogistic⁹ ꝑ quē cō
cludit̄ ꝙ hō sit aīal vel inaīat⁹. ali⁹ nō sillogistic⁹. qꝛ po
stea accipit ꝙ hō sit aīal. ⁊ ꝙ nō sit inaīat⁹. ⁊ q̄ntū ad huc
ꝓcessū nō sillogizatū ē. ⁊ subdit (Itē) su. fiet sill's diuisiu⁹
oli⁹. vt (oē aīal aut ē gressibile aut aq̄ticū) hō ē aīal. seq
tur sillogistice. ꝙ vel sit gressibilis aut aq̄tic⁹ (sꝫ accipit
gressibile) su. sine sill'o ⁊ subdit: ꝙ (⁊ hoīem) eē. hoc (to
tum aīal gressibile nō nec̄e est ex dictis. sꝫ accipit ⁊ hoc)
supple inest sill'o. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Differt aūt nihil i multis aut in paucis sic di
cere: idē. n. ē. Nō sillogistic⁹ q̄dē igit̄ vsus fit
sic pcedētib⁹ etiā de ɔuenietib⁹ sillogizari.

¶ Remouet quādā dubitationē poterꝫ ex dictis oriri. pos
set. n. q̄s dubitare ꝙ dꝫt facere multos tales sill'os diui
siuos vl' paucos. id̄o ait ꝙ (differt aūt nihil i multis aut i
paucis sic). i. tales sill'os diuisiuos (facere. idē ē. n.) in mul
tis ⁊ i paucis. ⁊ subdit ꝙ (nō sillogistic⁹ q̄dē vsus ē sic ꝓ
cedētib⁹). q. d. ꝙ ꝓcedētes via diuisiua nō seruāt vsuꝫ ⁊
formā sillogisticā. ⁊ subdit ꝙ (⁊) su. sic ꝓcedētib⁹ vel sꝫ
sic ꝓcedētes via. s. diuisiua (sillogiçari). i. sill'm fieri (de
ɔuenietib⁹). i. de ɔtingētib⁹ vt hꝫ alia l'ra. i. de q̄buscūqꝫ
su. nō ē vsus sillogisticus. tales. n. sic ꝓcedētes nō seruāt
formam sillogisticaꝫ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quid. n. ꝓhibet hoc veꝝ q̄dē oē eē de hoīe.
Nō tñ qđ q̄d ē neqꝫ qđ q̄d erat eē ondens.

¶ Probat ꝙ via diuisiua nō pōt ꝓbari qđ q̄d ē ꝑ eā q̄ sete
nēt ex pte diffōnis. Circa qđ duo fac̄. nā qđ q̄d ē diuisiue se
dꝫ hr̄e qꝛ dꝫ eē diffō rei. ⁊ dꝫ esse ppa. p̄ ergo ondit ꝙ via
diuisiua defic̄. qꝛ qđ ɔcludit nō oꝫ eē diffōnē. z° qꝛ non oꝫ
eē ppriā. ibi (Ampli⁹ qđ ꝓhibet) Dic̄ g° (Quid. n. ꝓhi
bet hoc q̄dē vnū eē de hoīe qđ). i. su. via diuisiua ondūt est
de ipso (nō tñ) supple hoc via diuisiua ē (ondēs qđ q̄d ē
aut qđ q̄d erat eē) ꝑ diuisionē. n. ⁊ si habet̄ ꝙ hoc sit h°.
nō tñ hr̄ ꝙ illud sit diffō. arguit. n. sill's diuisiu⁹ ꝙ hō sit
aīal. ⁊ ꝙ sit gressibile. ⁊ ꝙ sit bipes: sꝫ n̄ ex hoc dr̄ ꝙ hoc
sit diffō hoīs. q̄ntū g° ad pñs spectat. duplicē defectū hꝫ
talis sill's. ⁊ qꝛ hꝫ ꝓcessuꝫ nō sillogisticū. ⁊ qꝛ sꝫ talē ꝓces
sū sillogisticū nō arguit eā q̄ accipit eē diffōnē rei sillogi
stice. g° ꝑ talē viā nō cōcludit̄ diffō. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Amplius quid prohibꝫ aut apponere aliqd
aut auferre aut supergredi substātia. Hec q̄
dem igitur pretermittantur.

¶ Adducit aliā rōnē eē. ꝙ ꝑ talē diffōnē viā diuisiuaꝫ pōt
accipi diffō non ꝓpa. diffō āt non ꝓpa pōt eē triplr̄. vel
qꝛ hꝫ aliqd supfluū. vtpota qꝛ ɔtinet aliq̄s dr̄ias accñta
les. vtputa si diffiniat̄ aīal qđ ē corp⁹ vigilās: vl' ꝙ ē vtēs
sōno. pōt ēt eē diffō supflua ɔtinēdo dr̄ias subales si ɔti
neat plures q̄ debeat. ⁊ tūc erit i min⁹ q̄ diffinitū. vtpu
ta si diffiniret̄ aīal ꝑ subam aīatā sensibilē gressibilē. z°
pōt eē diffō nō ꝓpa q̄n ē diminuta. ⁊ tūc ē diffō in plus
q̄ diffinitū. vtputa si diffiniat̄ aīal qđ est suba aīata. ⁊ si
. n. hoc i plus q̄ aīal. 3° pōt eē diffinitio non ꝓpa si sit per
dr̄ias supexcellētes ⁊ eas supgredietes subaꝫ ⁊ q̄ditatē.
vtputa si diffiniret̄ homo vel aīal ꝑ actū ⁊ potentiā que
sūt dr̄ie trāscendentes subaꝫ ⁊ q̄ditatem. qꝛ sūt dr̄ie en
tis. ideo ait (aut q̄d ꝓhibꝫ aut apponere aliqd). i. facere
diffinitioneꝫ supfluā (aut aliqd auferre). i. facere eam
diminutā (aut excellere) vl' (excedere subaꝫ). i. facere
eā ꝑ dr̄ias transcendentes. q. d. ꝙ oīa ista possent fieri ꝑ
diuisioneꝫ. Et subdit ꝙ (hec q̄deꝫ igr̄ dermitant̄). i. dimit
tant̄. vel vt hꝫ alia l'ra (ptermittant̄) su. in via diuisiua. q.
d. ꝙ via diuisiua ptermittit istas ɔditiones. qꝛ non est
ars certa ⁊ determinata ꝙ ꝑ eā non possit accipi diffini
tio supflua ⁊ diminuta ⁊ supgrediens. ¶ Dubitaret for

te aliqs q̃re diffinitio p dñas trãscendentes dr trãscen-
dere subam. ¶ Dicẽdũ q sic ẽ in demrãtõib' q̃ oñdunt
d aliquo qz ẽ.ita suo mõ ẽ de diffõnib' q̃ oñdũt de se qd
est.videm'.n.q i demrãtiõib' oz dare aliqd gen' subyci
bile circa qd fiũt demrõtões.si ãt accipiant pncipia trã
scẽdẽtia illud gen' hz pncipia trãscẽdẽt demrõtões:nec
igrediunt demrãtionẽ fm subam.sz solũ fm vtutez.sic z
circa diffõnes oz dare aliqd gen' pdicabile:cui' differẽ-
tie trãsgrediunt diffõnẽ fm subaz. dñe ãt trãscendẽtes
pñt fm vtutẽ igredi diffõnẽ.fm subaz ãt nõ debẽt igre-
di.act'.n.z potẽtia igrediunt diffõnẽ fm vtutẽ.nã q ge-
nus z dña sociãt diffõnẽ vnã.hoc ẽ in vtute act' z potẽ-
tie.vt qz gen' dic potẽtiã.z dña actũ.dñe g trãscẽdẽtes
subam gnĩs:vl' trãscẽdẽtes ea p q̃ hz ppe declarari sub-
stãtia diffiniti.nõ debẽt igredi diffõnẽ.diffõ g cũ sit qd
ppriũ.dñe trãscẽdẽtes dñr trãsgredi subam.qz trãsgre-
diunt subam diffiniti vel subam gnĩs:in quo hz eẽ diffi
nitũ.vel trãsgrediunt subam.qz trãsgrediunt id qd sub
stãtialr z eẽntialr ẽ diffõ.qz cũ diffõ sit subalr qd ppriũ
nõ oz eẽ p dñas trãscẽdẽtes. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Contingit aũt soluere in accipiẽdo in eo qd
qd est omnia. z qd est cõsequẽter diuisionez
facere quesituz prius z nihil relinquere. hoc
aũt necessariũ spẽ est. Indiuiduũ.n.oz eẽ.

¶ Ponit solutionẽ quorundã ad rõnes factas. z spãlr ad
has duas rõnes vltimas. Circa qd duo fac.qz p ponit hõ
solutionẽ.2º eã iprobat z excludit.ibi(Sz sills tñ) Dic
g q(otingit ãt soluere)su.rõnes factas(in accipiẽdo in
eo qd qd ẽ oĩo).i. oẽs dñas(z qd ẽ ořr diuisiões facere
q̃situ pius)vel vt hz olia lra petitũ pmũ.i.circa pncipalr
petituz.z circa pncipalr q̃situz(z nihil relinq̃re).q.d.q
arguebãt rõnes pcedentes.q via diffiua forte acceptuz
nõ erit diffõ.z si erit diffõ.non erit ppa.si accipiant oẽs
dñe.z fiãt ořr diffiões descẽdẽdo gradati vsqz ad q̃situ
pncipalr.i.vsqz ad illud qd oz diffiniri.z nihil relinquen
do õib' dmtys.z subdit q(hoc õt neccũz ẽ).q.d. q si
sic accipiant dictiões z nihil reliquat.si hoc fiat.neccũz
ãt ẽ hoc.vz.q itẽrũ sit ipsa diffõ ppa.z subdit q(indiui
duũ.n.spẽ oz eẽ)su.illud qd iuenit.q.d.q ipm iuẽtuz p
talẽ viã diuisiuõ erit ppa diffõ qz erit idicãs eẽntiã idi-
uidue spẽi.i.spãlissime spẽi. ¶ Deĩde cũ dicit.

¶ Sz sills tñ nõ iest. sz si qdẽ ore aliquo mõ co
gnoscere facit: z hũc qdẽ nõ ẽ icõuenientẽs.

¶ Remouet hui' solutionẽ. Circa qd duo fac. qz p fac qd
dcm ẽ. 2º qdda qd supposuerat pbat.ibi(Neqz.n. indu-
tes)Est.n. remotio hui' solutiõis q via diffiua z si iuuat
ad cognoscẽdũ diffõnẽ.nõ tñ fac eã cognoscere sillogisti
ce.ideo ait(sz tñ sills nõ ẽ:sz si ve alio mõ cognoscere fac)
su.q̃ sillogistice.q.d.q diffio nõ ẽ sillã.i.nõ fac cognosce
re sillogistice:sz faciat cognoscere alio'. z subdit q(z h'
qdẽ nõ ẽ icõuenientẽ)q.s. aliqd manifestet alio' q̃ sillo-
gistice.sũt.n.multi modi manifestãdi pter sillm. ¶ No
tãdum aũt q diffinitio pprie nõ est equocoz. z qz latẽt
equiuocatiões in generib'.io maxie z pprie diffinibilia
ẽ sola species spãlissima.z õnẽ ergo z diffõnẽ opz eẽ idiui
duã spẽ.i.iduidue eẽntie fm spẽm. ¶ Notãdũ ẽt q nõ
ẽ itẽtio hic.vtrz diffio possit eẽ pficua ad cognoscẽdũ dif
finitionẽ:sz itẽrio ei' ẽ q̃rere vtrz via diffiua possit sillogi
çari qd qd ẽ. ¶ Dubitaret forte aliqs.qz videt q isti suf
ficiẽter soluãt.salrẽ ad duas rões seq̃ntes. nã si via diffi-
ua nec'ario ducit i cognitiõez diffõnis iduidue fm spẽm
z si via diffiua fac talẽ diffõnẽ cognoscere.lz h' nõ faciat
sillogistice. Licz ex hoc nõ sint solute rõnes pme. viden
tur ei solute esse rõnes vltime q̃ nõ faciũt mentiõez de

sillo:sz solũ de diffõne.oñdũt.n.q via diffiua acceptũ po
terit esse nõ diffõ.vl si erit diffõ poterit esse nõ ppa.hoc
ãt totũ sufficienter est solutũ.qz sp erit diffõ ppa si occi-
piant oẽs dñe donec pueniat ad iduiduã rõnez specifi
cã. ¶ Dõm q diffio nõ est sp gnĩs i ppas dñas.sz aliqñ
ẽ subti i accñtia. Itez aliqñ ẽ p analogiã i dñas trãscen
dẽtes sic ẽntia i actũ z potẽtiã.z multis aliis modis põt
fieri diffiões fm q̃s.vel nõ accipiet diffõ.vel si accipiet
nõ tñ accipiet ppa.pme g rõnes ocludũt q nllo mõ via
sillogistica põt p diffionẽ cõcludi diffõ. scde ãt rõnes sũ-
pte ex pte diffõnis arguũt q nõ qcqd ocludit via diuisi
ua ẽ diffõ.z si ẽ diffõ nõ oz q sit ppa.hec ãt solutio non
arguit q via diuisiua accipiat ppa diffõ.sz oñdit q põe
fieri talis diffio q p eã deueniet i ppriã diffõnẽ. ¶ Cõ-
tra gº hãc solutionẽ arguit phs.d.q dato q hoc otinge
ret q via diffiua deuenirem' i ppriã diffõnẽ:hoc tñ non
fieret sillogistice.nõ gº hoc ẽ o nrm ppositũ.cũ nos iten
damus pbare q via sillogistica p diuisionez non posse
ocludi diffinitio. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Neqz enĩz qui inducit fortasse demõstrat:sz
tamen manifestat aliquid.

¶ Probat qd dixerat. Dixerat.n.q via diffiua ñ fac notũ
aliqd sillogistice.lz faciat notũ alio'. Circa qd tria fac:sz
q tripl'r pbat itẽrũ.nõ p pbat hoc put sills diffiu' opat
ad iductionẽ.2º put opat ad sillz ipsũ.3º put opat ad
ipsas diffionẽ.scda ibi(Sillz ãt)tertia ibi(Dicet.n.)In
pma pte sic format rõ. Sic se hz iductio ad id qd oñdit
ita z diffio:sz iductio nõ demrat.i.nõ sillogiçat:sz olia via
oñdit z notũ fac.gº z diffio silr se hẽbit.de hac ãt rõne po
nit vtutẽ medy.d.(Neqz.n.iductio fortassis dmrat).i.
sillogiçat(sz tñ oñdit aliqd).i.alia via notũ fac.ita su. z
diffio se hẽbit. ¶ Notãdũ ẽt q ait fortassis.qz nisi acci-
piant oĩa pticularia non seqr ocl'o nisi ex suppõne.si ãt
accipiant seqr.nõ tñ reseruat ibi ppe forma sillogistica.
acceptis.n.oib' pticularib' iductio demrat.i.ocludit.nõ
tñ demrat.i.sillogiçat. Dicẽdo.n.sor.currit.plato currit.
gº oĩs hõ currit.nõ ẽ ibi forma sillogistica.nisi alr redu-
cat i modũ z figurã. ¶ Notãdũ ẽt q iductio aliqz noti
ciã fac.qz ex his q̃ sũt nota sensui pcedit.illa tñ noticia
nõ aggeneratr p sillm.qz non reseruat ibi forma sillogi-
stica. Inductio ergo aliqd oñdit:sz nõ sillogiçat.sic z di-
uisio aliqd oñdit:z aliqz noticiã fac. Nã posiqz scim' q
oẽ aial vel ẽ rõnale vel ẽ irrationale.z cogitam' de ho-
mine q non sit irrationalis.z arguim' ipm eẽ rationalẽ
Aliq̃ ãt fides z aliq̃ noticia fit in nobis sic arguendo:sz
ista fides non ẽ aggenerata p sillm.qz q homo sit ratio-
nalis non est oclusũ via sillogistica. ¶ Deĩde cũ dic.

¶ Sillogismũ aũt nõ dicit ex diuisione dicens
diffinitionẽ.sicut.n.in oclusionibus que sine
medijs sunt. Si aliquis dicat quoniã existen
tibus his necesse est hoc esse otingit iterroga
re ppter qd sit. z in diuisis terminis qd ẽ hõ:
aial mortale bipes habẽs pedes sine pẽnis p-
pter qd fm vnamquãqz appositionẽ.

¶ Probat hoc idẽ oparãdo sillm diffiuũ ad sillm sine me-
dio.potest ãt appellari sillogism' sine medio sillogism'
ipfect' siue enthimema.vt cũ arguit ex vna ppositione
vt si diceret .oĩs homo.ergo sor.hñ seqr.sz non sillogisti
ce.qz sp restat iterrogare qũo ex?te hac pmissa.s.oĩs ho-
mo.possit ocludi q sor.non.n.seqr nisi addat q sor. sit
homo.z in diffione sp restat interrogare in oi oclusione.
Vñ seqr oclusio.ideo ait q(dicẽs).i.ocludens. vel ve-
nãs(diffinitionẽ ex diuisione non dic sillm).i.non facit
hoc p sillm(sic in oclusionib' q̃ sũt sine medio)sup.non

referuaṫ forma sillogistica (vt si aliq̄s dicat ꝙ exñtib⁹ bis).i.pmissis (nec̄e ē hoc eē).l.ɔclōnez. vt si q̄s diceret existēte oi hoīe ⁊ exñte oi asino nec̄e est eē sor.⁊ brunellū.sꝫ (ɔtigit iterrogare ꝑ q̄d sit) qꝛ nō referuaṫ ibi forma sillogistica nec seqṫ sillogistice nisi addaṫ ꝙ sor.sit hō ⁊ ꝙ brunellus sit asin⁹. ⁊ subdit ꝙ (⁊ in diuersis terminis).i.in diuisis terminis.vt hꝫ alia lr̄a.l.in terminis siue in diffōnib⁹ diuisis.i.acceptis ꝑ diuisionē.vtputa (q̄d ē hō oī̄al rōnale bipes hn̄s pedes sine pēnis) q̄si dicat si ista diffō eēt accepta ꝑ diuisionē nō eēt hoc via sillogistica.qꝛ (sm̄ vnāquāqꝫ appōnē) ɔtingit iterrogare ꝑ q̄d. ¶ Notādū aūt ꝙ sꝫ bis ponit mediū in pmissis. si ḡ ex vno ꝑpōne ɔcludat aliq̄d.illa ɔclō dr̄ eē sine medio. qꝛ nihil in pmissis ē acceptū bis cū nō sit ibi nisi vna pmissa. ¶ Notādū ēt ꝙ diuisio q̄ntū ad ꝓcessuz nō sillogisticū hꝫ silitudinē cū ɔclōne enthimematica.nā sic ī tali conclusione arguiṫ ex vno.vt oīs hō.ḡ sor.ita in diuisiōe postq̄ꝫ ɔclusuz ē sillogistice.ꝙ hō sit rōnalis vl̄ irrōnalis.arguiṫ postea nō sillogistice ex vno tm̄.⁊ dr̄ nō ē irrōnalis.ḡ ē rōnalis. ¶ Notādū ēt ꝙ ait sm̄ vnāquāqꝫ appōnez qꝛ diffō venata via diuisiua fit ex multis sillogismis diuisiuis.⁊ ex multis appositionib⁹. ⁊ de quolibꝫ apposito fiet interrogatio. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Dicit.n.⁊ mōstrabit diuisionē sicut opinaṫ ꝙ oē aīal aut mortale aut imortale sit. hui⁹ āt oīs rō nō ē diffō: quāuis demōstrauerit diuisione: sed diffinitio nō sill'us fit.

¶ Adducit tertiā rōnē sīptā ꝓut sill's diuisiu⁹ ɔpaṫ ad diuisionē ipaz.ꝓpter qḋ sciēdū ꝙ sill's diuisiu⁹ ipsaz diuisionē ɔcludit sillogistice: sꝫ alterā ꝑtez diuisiōis petit ⁊ accipit nō sillogiçādo eā. hn̄.n.seqṫ ꝙ si oē aīal vl̄ ē mortale vl̄ immortale cū hō sit aīal.ꝙ vl̄ erit mortalis vl̄ imortalis: sꝫ ɔcludere alterā ꝑtē ꝙ hō sit mortalis.qꝛ nō ē imortalis nō fit hoc sillogistice.cū ḡ in diuisione sit duplex ꝓcessus si formeṫ diffō sꝫ ꝓcessū sillogisticū erit ɔposita ex oīb⁹ diuisionib⁹.vꝫ.ꝙ hō ē aīal mortalis vl̄ imortalis bipes vl̄ nō bipes hn̄s pēnas vel nō hn̄s: sꝫ nl'la diffō ē talis.nihil.n.sic diffiniṫ.si āt fiat diffō ɔposita non ex totis diuisionib⁹: sꝫ ex alternis ꝑtib⁹ diuisionū.tūc fiet sm̄ ꝓcessuz nō sillogisticū.iō ait ꝙ (dicet.n.) vl̄ (dic.n.⁊ ōnirabit) vt hꝫ alia trāslatio (diuisionez sicut opinaṫ ꝙ oē aīal aut sit mortale aut imortale).q.d.ꝙ q̄ vult venari diffōnē via diuisiua: ⁊ opinaṫ se bn̄ sillogiçare: bn̄ mōstrat ⁊ bn̄ sillogiçat totā diuisionez: vt ꝙ hō ē aīal aut mortale aut imortale.⁊ subdit ꝙ (hꝰ āt rō nō ē diffō).nā nl'la diffinitio accipit vtrāqꝫ ꝑtē diuisionis: sꝫ alteraz tm̄.⁊ subdit q̄re (q̄uis mōstrat diuisionē).i.q̄uis cōcluserit sillogistice totā diuisionē (sꝫ cū diffō) q̄ sꝫ. accipit alteras ꝑtes diuisionis (non fit ꝑ sill'z) vel (non fit sill's diffō).i. vt habeaṫ diffō. ¶ Notādū tm̄ ꝙ text⁹ aliq̄ hn̄t ablatiuū q̄re q̄uis mōstrauerit diuisione.⁊ ex hoc forte isurrexerūt varij modi exponēdi hāc lr̄az. sꝫ vt pꝫ ex alia trāslatiōe ibi dꝫ eē accusatiu⁹.⁊ certū ē ꝙ sill's diuisiu⁹ mōstrat sillogistice ⁊ ɔcludit totā diuisionē.alterā tm̄ ꝑtez ɔcludit non sillogistice.⁊ iō diffō q̄ sumiṫ ex alternis ꝑtib⁹ nō fit sillogistice ꝑ sillm̄ diuisiuū. ¶ Notandū ēt ꝙ cū diffō debeat nos certificare ḋ nā diffiniti: nulla diffō ē tal' rō ꝙ accipiat vtrāqꝫ ꝑtē diuisiōis.qꝛ tūc non certificaret nos ḋ nā diffiniti.si.n.hō sic diffiniret ꝙ ē aīal.vel non ē aīal mortale vl̄ imortale.pennatū vel sine pēnis.nihil certū haberem⁹ de hoīe.aliq̄d ergo mōstrat ⁊ ɔcludit sillogistice sill'us diuisiuus qꝛ ɔcludit totā diuisionē.diffōnez tamen ipsam non concludit sillogistice.

¶ Sed vtrū sit demōstrare quod q̄d ē sm̄ substantiā ex suppositione accipiētez qḋ q̄d erat esse.qḋ est ex his q̄ sunt in eo quod q̄d est ꝓprijs.hec aūt in eo qḋ q̄d est sola ⁊ ꝓprium ē omne hoc enim esse est illi.

¶ Postq̄ꝫ phs ondit ꝙ diffō non possit ɔcludi sillogistice ꝑ sillm̄ reduplicatiuū nec ꝑ diuisiuū. In ꝑte isto vt dicebaṫ ondit ꝙ nō possit hoc fieri ꝑ sillm̄ diffinitiuuz. Appellaṫ āt sill's diffinitiu⁹ sill's vtēs diffōne vl̄ assumens diffōnē ad ꝓbādū aliq̄d.sicut reduplicatiu⁹ vtēs ⁊ assumēs reduplicatiōez ⁊ diuisiu⁹ diuisionē. tūc ḡ ꝑ sillm̄ diffinitiuū ɔcludeṫ diffō si in sill'o assumaṫ diffō ad ɔcludēdū diffōnē.qḋ duplici vio fieri pōt. Primo si accipiaṫ diffō sm̄ itētiones scḋas. vt si acciperṫ diffō ipsi⁹ diffōnis q̄ tradita ē in arte diffiniēdi.vꝫ.ꝙ dꝫ ɔstare ex gn̄e ⁊ dr̄ntijs vl̄ q̄ dꝫ eē ꝓpa ⁊ ꝑdicari in q̄d.hoc.n.mō diffiniṫ diffō ꝑ q̄sdā itētiones scḋas ⁊ cōes de q̄b⁹ se itromittit logicus Nā gen⁹ dr̄ia ꝓpriū ⁊ cetera talia scḋas itētiones nomināt.hoc ḡ mō diceret aliq̄s ꝙ pōt diffō ꝓbari de diffinito.vtputa diffō hoīs de hoīe.qꝛ q̄cq̄d ē ꝓprium hoīs ⁊ ꝑdicaṫ in q̄d de ipso ē diffō ei⁹.aīal rōnale mortale bipes ē hō.ḡ ⁊c.hic ꝑ hāc diffōnē diffōnis.vꝫ. diffō qꝛ ē ꝓpriū ⁊ ꝑdicaṫ in q̄d.ɔclusa ē diffō hoīs de hoīe.posset aūt ⁊ q̄ vellet accipe aliā diffōnē diffōnis.vꝫ.ꝙ diffō ē ɔstās ex gn̄e ⁊ dr̄ntijs ɔstituētib⁹ spēm.⁊ tūc formeṫ sic sill's.q̄cq̄d ɔstat ex gn̄e ⁊ dr̄ntijs ɔstituētib⁹ hoīem est diffō hominis.aīal mortale bipes ē hō.ḡ ⁊c. vno ḡ mō sill's diffinitiu⁹.i.sill's assumēs diffinitionē ad ɔcludendū diffinitionē de diffinito fit si accipiaṫ diffō diffinitionis.⁊ hoc sꝫ q̄sdā itētiones scḋas.nā ipsa diffinitio nō pōt diffiniri nisi logice ꝑ q̄sdā itētiones cōes ⁊ scḋas. nam ⁊ diffō est nomen scḋe intētionis.2° hoc pōt fieri si accipiaṫ diffō ipsi⁹ diffiniti.vtputa si ꝑ vnā diffōnē ꝓbareṫ alia diffō. ⁊ hoc potissime erit scḋm itētiones pmas.qḋ dupl'r posset fieri.vel sm̄ intētionē ꝓpositā.vtputo. si albū hēret duas diffōnes.⁊ ꝑ vnā ɔcluderet aliā: sꝫ exeq̄ de hac via eēt repetere qḋ fuit dcm̄ in sill'o reduplicatiuo. Jtē nō ostēsū fuit vtꝝ eēt posse ꝑ vnā diffōnē alicui⁹ rei ɔcludere aliā diffōnez sm̄ ꝙ hūi⁹ de eadē. Alio° hoc fieri pōt ꝑ diffōnē oppositā. vtputa si ꝑ diffōnē datā de nigro ɔcluderet ꝓpa diffō albi de ipso albo.vt si qꝛ color ɔgregatiuus est diffō nigri.ex hoc ɔcluderet ꝙ color disgregatiuus eēt diffō albi.Duo ḡ fac̄ phs. qꝛ ꝑ ondit ꝙ non pōt ɔcludi diffō de diffinito ꝑ sill'z diffinitiuū assumētē diffinitiōez oppositā diffiniti ibi (Et si ex ɔditiōe) Circa pmū duo fac̄.qꝛ p° istruit nos q̄uo debeat accipi diffō diffinitionis.2° declarat ꝑ hꝰ diffōnez ꝙ non possit ɔcludi diffō de diffinito.ibi (Aut itez accipit) Dic̄ ḡ (Sꝫ vtrū sit demr̄are qḋ q̄d).i.diffōnē (sm̄ subam).i. sm̄ subalē diffōnē ei⁹ (ex ɔditione).i.ex suppōne (accipiēte qḋ q̄d erat eē) sꝫ.ipsi⁹ diffōnis (qḋ ē ex his q̄ sūt in eo qḋ q̄d.⁊ ex ꝓprijs).q.d.ꝙ hoc ē qḋ q̄d erat eē ipi⁹ diffōnis.⁊ hec ē diffō diffōnis.vꝫ.ꝙ diffō ē ex his q̄ sūt in eo qḋ q̄d.⁊ ex ꝓprijs.⁊ subdit ꝙ (oē hoc).i.totū hoc.vꝫ.qḋ ē (in eo qḋ q̄d.⁊ ē ꝓpriū.sola) sꝫ.diffō hꝫ ista duo. vl̄ sola hꝫ hoc totū.⁊ subdit ꝙ (hoc).vꝫ.eē in q̄d ⁊ eē ꝓpriū (ē eē illi).i. ē diffō ipi diffōni. ¶ Notādū aūt ꝙ cū ostēsū sit ꝙ nec ꝑ sillm̄ reduplicatiuū nec ꝑ diuisionē possit sillogistice cōcludi diffō sm̄ ꝙ ē hui⁹.de ipso diffinito q̄rit hic phus. vtꝝ ex ɔditiōe.i.ex suppōne supponēdo ꝙ ipa diffō habeat diffōnē.vtꝝ sit.i.ɔtingat accipiētē talē diffōnē demōstrare qḋ q̄d ē sm̄ subaz.i.qḋ q̄d ē sm̄ qḋ q̄d ē. vl̄ qḋ q̄d ē sm̄ subam.i.qḋ q̄d ē idicat subam.vel qḋ q̄d est sm̄ substātiam.i.sm̄ suā diffinitionē subalem.vtꝝ.s.diffinitio sm̄ suam diffinitionē essentialē.i.ꝓpriā possit de diffinito demr̄ari.i.sillogiçari.accipit enī ibi demr̄ari large

ꝑ ipsa sillogiçatione. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Aut iterū accepit qđ qd erat eē ⁊ in hoc nece ciī est per medium monstrare.

¶ Probat ꝙ hoc nō bn̄ fiat. circa qđ duo fac̄ fm ꝙ dupl'r ꝓbat intētū ibi (Ampli⁹ sic) Dic̄ ḡ (Aut iterū accepit qđ qd erat eē). q. d. ꝙ si ꝑ diffōnē diffōnis ꝯcludat̄ diffō ꝺ diffinito. iterū accipit ꝙ qd erat eē. i. petit̄ ibi qđ est ī pn̄cipio. ⁊ subdit ꝙ (in hoc). s. mō sillogiçādi (nece ē monstrare) su. diffōnē (ꝑ mediū) su. qđ ē ipa diffō. mōstrabit̄ ḡ diffō ꝑ diffōnē. qđ qd ē ꝑ qđ qd ē. q̄re petit̄ ibi pn̄cipiū. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtrū si ꝓbet̄ diffō sit ibi petitio pn̄cipij. ⁊ p̄ q̄rim⁹ hoc de diffōne ipsi⁹ diffiniti. ⁊ postea de diffōne ipsi⁹ diffōnis. videt̄. n. ꝙ ꝑ vnā diffinitionē ipsi⁹ diffiniti absq; petitiōe possit ꝓbari alia. nā vt dicebat̄ in p̄. diffinitio vel ē demr̄atiōis pn̄cipiū vel demōstratiōis ꝯc̄lo. vl' tota demr̄atio positiōe differēs. cū ḡ non sit petitio pn̄cipij ꝑ pn̄cipiū ꝯcludere ꝯc̄lonē ex quo aliq̄ diffō se hꝫ vt demr̄ationis pn̄cipiū. aliq̄ vō vt demr̄ationis ꝯc̄lo. nō est īconueniēs ꝑ vnā diffōnē ꝯcludere aliā. ¶ Dicendū ꝙ ex v̄bis Aris. p̄ma facie potest solui ad q̄situ. nā non negat ph̄s qn̄ ꝑ diffōnē diffō ꝯcludi possit. sꝫ non pōt ꝯcludi diffō in eo ꝙ diffō. vt si det̄ de ira duplex diffō. vna m̄alis q̄ est demr̄atōis conclusio. vtputa ꝙ ira ē accēsio sanguinis. alia formalis q̄ q̄ ē demr̄atiōis pn̄cipiū. vt ꝙ ira ē ꝓpter appetitū doloris in inimicū siue in ꝯ̄riū. Cōcludet̄. n. vna diffō ꝑ aliā: sꝫ nō in eo ꝙ diffō. Sꝫ ꝯ̄ hoc stati obijciet̄. q2 si ꝑ diffinitionē pōt ꝯcludi diffō sine petitiōe pn̄cipij ḡ ꝑ diffōnē acceptā in eo ꝙ diffō poterit ꝯcludi sine petitione pn̄cipij diffō in eo qđ diffō. si. n. simpl'r cōcludit simpl'r sine petitiōe nō videt̄ rō q̄re reduplicatiuū nō possit ꝯcludere reduplicatiuū ēt sine petitiōe. ꝓpter qđ sciēdū ꝙ dupliciter pōt hoc solui. p̄ ꝙ diffō nō pōt ꝯcludi ī eo ꝙ diffinitio. nisi de diffinito tm̄. si ḡ in ꝯc̄lone simpl'r ꝯcludetur diffinitio de diffinito: forte hr̄et aliq̄ apparentiā ꝙ posset ꝯcludi diffō in eo ꝙ diffō: sꝫ non ꝯcludit̄ diffinitio de diffinito: sꝫ de eo ꝺ quo ꝯcludit̄ diffinitū. vt si ira hꝫ duas diffōnes. vnā dicētē qd. aliam ꝓꝑ qd. vel vnā m̄alē. aliā formalē. cū ira sit passio irati. sic ira pōt ꝯcludi ꝺ irato ꝑ diffōnē dicētē ꝓꝑ qd ire. ita ⁊ diffō dicēs qd ire. vl' diffō m̄al' ꝯcludet̄ ꝺ ipso irato ꝺ quo ꝯcludit̄ ipm diffinitū qđ ē ira. ⁊ h⁹ ꝑ silā eādē diffōnē dicētē ꝓꝑ qd. ꝓbāc. n. ⁊ eādē diffōnē. vꝫ. ꝑ appetere dolorē ī aduersariū ꝯcludet̄ ꝺ irato ira q̄ ē qđdā diffinitū. ⁊ eodē mō poterit ꝯcludi accēsio sanguinis circa cor q̄ est diffō ei⁹. ḡ ī hoc stat hec solutio ꝙ in demr̄ationib⁹ nō ꝯcludit̄ diffinitio passionis de ipsa passione vel ꝺ ipso diffinito. sꝫ de subto. vt diffō ire de irato. nō ḡ possum⁹ arguere ꝙ si sic ꝯcludit̄ diffō ꝑ diffinitionē fm ꝯclusionē simplicē ꝙ possit ꝯcludi fm ꝙ diffinitio ⁊ fm ꝯclusionē reduplicatam. q2 diffinitio fm ꝙ diffō nō pōt ꝯcludi de diffinito ipso. sꝫ hoc hꝫ calumniā. q2 non videt̄ īconueniēs ꝙ diffinitio m̄alis. i. diffinitio cui īponit̄ necītas ꝯcludat̄ de ipso diffinito ꝑ diffinitionē formal'r. i. ꝑ diffinitionē imponētē necītatē. vt q2 finis īponit necītatē m̄ae. ⁊ aliȷs cāis. diffō data ꝑ finē erit formalis respcū oīum aliarū diffinitionū. si ergo detur ꝺ serra duplex diffinitio. vna formalis data ꝑ finē: vtputa q2 serra ē īstrumētū ad secādū dura. alia m̄alis. vtputa q2 serra est īstr̄m ferreū ⁊ dentatū. ꝓbabit̄ de ipso diffinito vt de serra hec diffinitio m̄alis ꝙ sit qd ferreū ⁊ dētatū ꝑ hāc diffinitiōē formal'r q2 ē īstr̄m ad secādū dura. ꝓpter hoc dicēdū ē al'r ꝙ dato verū eē qđ dicit̄. non tn̄ valet si via simplici diffinitio vna sine petitione pn̄cipij potest ꝯcludere diffinitionē aliā ꝙ possit eā ꝯcludere sine petitione pn̄cipij ī eo ꝙ diffinitio. Nā vt probabit non ē eadē ratio de ꝯc̄lone simplici ⁊ reduplicata. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliq̄s si diffinitio vna potest ꝯcludi de diffinito ꝑ diffinitionē aliā. q̄re diffinitio ī eo ꝙ diffinitio non potest concludi. si. n. simpl'r se hꝫ ad simpl'r. q̄re ēt reduplicatū nō sic se hꝫ ad reduplicatū. ¶ Dōm ꝙ p̄mo ōndem⁹ ꝙ diffinitio ī eo ꝙ diffinitio non possit ꝯcludi de diffinito sine petitione pn̄cipij. Scđo soluem⁹ ad formā arguēdi. ⁊ ōndem⁹ ꝙ reduplicatū non se hꝫ ad reduplicatū: sic̄ simpl'r ad simpl'r. q2 ꝯmittit̄ ibi fallā accidētis. Nā si eodē modo sumeret̄ simpl'r ad simpl'r tūc simpl'r non īferret simpl'r sine petitione pn̄cipij. vt reduplicatū sine tali petitione. Propter p̄mū sciēdum ꝙ si diffinitio fm ꝙ diffinitio infert̄ de diffinito secūdum ꝙ diffinitio oportꝫ ꝙ ⁊ in p̄missis vt patuit accipiatur diffinitio. si ergo diffinitio ꝯcludit̄ de diffinito fm ꝙ huius. vl' hoc erit: sub q̄dā ratione gn̄ali vtputa ꝙ non ꝯcludat plus ꝯc̄lo nisi ꝙ illo sit diffinitio diffiniti. non aūt ꝯcludat ꝙ sit diffinitio talis. vtputa ꝙ sit formalis vl' m̄alis vl' data ꝑ talē cām. vel ꝑ tolē: sꝫ vt dicebat̄ diffinitio fm ꝙ hui⁹ ꝯcludet̄ de diffinito sub q̄dā ratione gn̄ali. cū ḡ ⁊ in p̄missis accipiat̄ diffinitio in eo ꝙ diffinitio ⁊ ī ratione gn̄ali. diffinitionis oēs diffinitiones ꝯueniūt. non erit magis notū fm hāc rationē gn̄alē ꝙ id qđ sumit̄ ī p̄missis sit diffinitio ī eo ꝙ diffinitio q̄ꝫ id qđ ī ꝯc̄lone ꝯcludit̄. sꝫ constat ꝙ ꝓbare aliqd ꝑ eq̄ notū ē petere. ḡ hoc fieri nō potest sine petitione. Sꝫ dices ꝙ hoc non erit fm rationē gn̄alē sꝫ fm rationē spālē. vt sic̄ diffinitio formalis simpl'r sūpta debꝫ eē notior q̄ꝫ m̄alis ita diffinitio formal' sūpta cū reduplicatiōe. vt in eo ꝙ talis diffinitio erit notior q̄ꝫ diffinitio m̄al' cū reduplicatione accepta. hoc ergo modo dicet aduersari⁹ potest ꝯcludi diffinitio ī eo ꝙ diffinitio. ⁊ ꝑ qd noti⁹. vt ꝑ diffōnē formalē fm ꝙ diffinitio ꝯcludat̄ diffinitio m̄alis fm ꝙ hui⁹. sꝫ hoc fieri nō pōt: nā tāta vis ē in reduplicatione. ⁊ reduplicatio ita restringit modū ꝯsiderādi: vt non possit al'r ꝯcludi reduplicatū ī ꝯc̄lone q̄ꝫ eo modo quo reduplicatū ē acceptū in p̄missis. vt si arguat̄ sic. triāgulus ī eo ꝙ triāgulus hꝫ tres ysocheles ē triāgulus. non poterit ꝯcludi ꝙ ysocheles in eo ꝙ ysocheles hēat tres. sꝫ in eo ꝙ triāgulus. nec al'r poterit īferri reduplicatio in ꝯc̄lone: nisi vt accepta ē ī p̄missis. sꝫ non ē ita de illatione simplici. Infert. n. sꝫ illationē simplicē hr̄e tres de ysochele ꝑ triāgulū non obstāte ꝙ hec passio non sic ꝯpetit ysocheli vt triāgulo. si ḡ diffinitio vt diffinitio debꝫ ꝯcludi de aliquo diffinito oꝫ ꝙ ⁊ reduplicatio eodē modo sūpta sit ī p̄missis sic̄ in ꝯc̄lone. qđ sine petitione fieri non poterit. Dicem⁹ ḡ ꝙ si diffinitio fm ꝙ hui⁹ oꝫ ꝯcludi ꝺ aliquo fm rationē gn̄alē oꝫ ꝙ ī p̄missis ꝺ illo eodē accipiat̄ diffinitio fꝫ ꝙ diffinitio fm rationē gn̄alē. si vō debeat ꝯcludi fm rationē spālē. vtputa ī eo ꝙ diffinitio talis: oꝫ ꝙ ⁊ ī p̄missis sumat̄ diffinitio ꝺ illo eodem fm eādē rationē spālem. non ḡ erit magis notū vnū q̄ꝫ aliud siue fm rōnē gn̄alē siue spālē hoc fiat. ꝓbabit̄ ḡ idē ꝑ idē. siue eq̄ notū ꝑ eq̄ notū. qđ sine petitiōe fieri nō potest. diffō ḡ formalis fm illationē simplicē potest īferre diffōnem m̄alem. sic̄ triāgulus fm illationē simplicē potest īferre hr̄e tres de ysochele. sꝫ diffinitio formalis ī eo ꝙ formalis non potest īferre diffinitionē m̄alem fm ꝙ est materialis. sꝫ si inferret eam: ex vt sillogisiīca īferret eā cum hac reduplicatione in eo ꝙ formalis. sic̄ triāgulus in eo ꝙ triāgulus non inferret habere tres de ysochele in eo ꝙ ysocheles: sꝫ in eo ꝙ triāgulus. non ergo potest inferri diffinitio m̄alis in eo ꝙ m̄alis. nisi per diffinitionem oīmode sūptā. vt pꝫ sine petitione fieri non potest. diffinitio. n. in eo ꝙ diffinitio nō potest inferri ꝑ aliquo

vno nisi ſm illū modū ſm quem est diffinitio: vt mālis ſm q̄ mālis. formalis ſm q̄ formalis. Dicere at̄ q̄ inferat̄ diffō mālis cū hac reduplicatione. vt formalis. hoc nō est īferre eā vt ē diffō. ſ3 vt nō ē diffinitio. diffō ḡ vt diffō iferri nō pōt nisi penit⁹ eodē mō accipiat̄ hic in p̄missis ⁊ ī ɔclōne. erit ergo ibi apta petitio. ¶ Ad formā ūt arguēdi. de simplr̄ ad simplr̄ dici d3 q̄ si eodē mō acciperet̄ diffō simplr̄ in p̄missis sic̄ ſm illationē simplicē īferr̄ in ɔclōne. sic eodē mō o3 accipe reduplicatū in p̄missis sic̄ in ɔclōne ɔcludit̄. non possct simplr̄ sine petitione īferre: sic̄ nec reduplicatū. nā tūc eodē mō sumeret̄ simplr̄ diffinitio in p̄missis ⁊ in ɔclōne qn̄ p diffōnē formalē eodē mō sumptā īferret̄ formalis eodē mō accepta. ⁊ p mālē mālis: qd̄ nō fieret sine petitiōe. ¶ Ulteri⁹ postq̄ȝ dubitauim⁹ q̄uō diffō possit īferri de diffinito p diffinitionē diffiniti. Dubitaret forte aliqs. vtrum diffinitio ſm q̄ hui⁹ sine petitione p̄ncipij possit inferri de diffinito p diffōnē diffōnis. ¶ Dōm q̄ nihil est aliud hoc eē diffōnē hui⁹ q̄ȝ eē ꝓpriū subale e⁹. Nā duplex est ꝓpriū accn̄tale: vt p se passio. ⁊ substātiale vt diffō. si ergo hec sit diffinitio diffōnis qd̄ ē qdd̄ā ꝓpriū subale rei. vel qd̄ idē ē: qd̄ p̄dicat̄ in q̄d de re. ⁊ ē ꝓpriū rei. q2 ḡ sic ē idē erit q̄rere vtr̄ a. sit diffō de b. ⁊ vtr̄ sit ꝓpriū subale ei⁹. ꝓbare ḡ q̄ sit diffō de b. p hoc qd̄ ē ꝓpriū subale ei⁹ ē ꝓbare q̄ a. ē diffō de b. idē ergo per idem. q̄re non poterit ꝓbari diffō de diffinito per diffinitionē diffōis nisi ꝓbet̄ idē p idē. ⁊ p ɔ̄ns nisi petat̄ p̄n⁹. ¶ Deinde cū dic̄.

¶ **Amplī⁹ sicut nec in sillō accipitur qd est sillogizare. semp enim aut tota aut pars est ꝓpositio ex qbus est sillogismus. sic nec quod qd erat esse oportet iesse sillogismo.**

¶ Adducit scd̄am rōnē sup̄tā p sillō in sillis. Circa qd̄ tria fac. q2 p̄mo ponit h⁹ rationē. v3. q̄ non d3 accipi diffinitio diffōnis ad sillogiçādū diffōnē: sic̄ non accipit̄ diffō silli in sillō. vel ad sillogiçādū sillm̄. 2° ōn̄dit ad qd valet accipere h⁹ rōnes. 3° ex his que dixerat: ɔcludit itentū. scd̄a ibi (S3 seorsum) tertia ibi (Quare necesse est) Dic̄ ḡ (Ampli⁹ sic̄ nec in sillō accipit̄ qd est sillogiçare) .i. diffō sillogismi. ⁊ subdit q̄ (Semp. n. aut tota aut pars est ꝓpō ex qbus est sillūs). q. d. q̄ hec ē diffō silli q̄ vna ꝓpō vt maior se hēat vt totū. alia vt minor se habeat vt ps. p hāc. n. diffōnē silli nō accipim⁹ in sillō cū sillogiçamus. nec accipim⁹ eā ad sillogiçādum sillm̄. ⁊ subdit q̄ (sic nec qd̄ qd ē eē) .i. nec diffōnē diffinitionis (o3 eē in sillō) s. ad sillogiçādū diffōnez. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtr̄ possem⁹ ꝓbare sillogistice sillm̄ p diffinitionez silli. ⁊ videt̄ q̄ sic. possem⁹. n. quēlibet sillm̄ sillogistice ꝓbare sillm̄ eē p diffōnez silli. Fieret. n. talis sillūs. qcqd ɔstat ex duab⁹ ꝓpositionib⁹ quar̄ vna est totuz alia vt pars illud est sillūs. q̄libz sillogism⁹ est h⁹. ergo ⁊c̄. ¶ Dicendū q̄ diffinire sillm̄ spectat ad artificē generalē. vt puta ad dyalecticū q dicit̄ generalis. q2 negociat̄ circa cōmunia q̄dam. ⁊ circa quasdā cōes diffōnes. ad ipm ergo spectat diffinire sillogismū q dat artē de sillō. ars antez debz eē generalis. ⁊ non d3 supponere aliquez sillm̄. Si ergo dyalecticus hoc modo vellet ꝓbare de aliqua argumētatione q̄ sit sillogism⁹ accipiendo diffinitionē sillogismi. ⁊ ɔcludendo sillogistice de illa argumētatione q̄ sit sillogism⁹. ꝓbaret sillogismū supponēdo sill3. hoc ergo eēt simile sic̄ si aliqs vellet negare loquelā eē. qd̄ nō posset facere nisi p loquelā. negādo ergo loquelam ɔcederet loquelā. sic si qs vellet ꝓbare sillogismuz sillogistice per diffinitionē silli. ꝓbaret sillm̄ supponendo sillogismū. q2 sillogiçaret sillm̄. sicut ergo ad manifestādū q̄ aliq̄ argumētatio sit sillūs non debem⁹ hoc facere sillogistice p diffinitionē silli. sic ad ꝓbandū rōnē aliquaz esse diffinitionē non debemus hoc sillogiçare p diffinitionē diffōnis. q2 tunc ꝓbando diffinitionem poneremus diffōnem. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Sed seorsum hoc appositis eē. Et ad dubitantē sillogizatū est aut nō est obuiare: quoniam hoc. n. erit sillūs ⁊ adhuc neq3 quod qd erat esse sillogizatū est q̄m vtriq3 hoc suppositum erat nobis qd̄ quid erat esse.**

¶ Ōn̄dit ad qd valent h⁹ rōnes vel h⁹ diffōnes dicēs (S3 seorsū hoc appositis) vl̄ (a positis eē) vt h3 alia lr̄a. q. d. hoc .i. diffō diffinitionis (⁊) diffinitio sillogismi d3 esse in mēte seorsum separata a positis .i. ab his que ponunt̄ in sillogismo ⁊ in sillogismo. ⁊ per talē diffōnem sillogismi (ad dubitantē) .i. ɔtra dubitantē vtr̄ (sillogiçatum est. aut nō est ɔ̄dicere) .i. obuiare ⁊ instare sibi. ⁊ ōn̄dere ei per diffōnem sillogismi (quoniā hic est sillogismus. ⁊ adhuc neq3 quod qd erat esse sillogiçatū) .i. ɔtra negantem sillogiçatā esse diffinitionē. s. debemus similr̄ cōtradicere ⁊ obuiare ⁊ ōn̄dere per diffōnez diffinitionis q̄ id qd̄ est sillogiçatuz est diffō. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄uō rōnez silli ⁊ diffōnis debemus habere seorsuz. ⁊ q̄uō hoc valet ɔtra obuiantes. ¶ Dicēdum q̄ diffō diffinitionis ⁊ diffō sillogismi deseruiunt ad duo. vt p3 ex textu. Primo ad regulādum nos. nam ex hoc q̄ habemus in mēte diffōnem sillogismi q̄ d3 eē ex ꝓpositionibus habētibus se vt totū ⁊ vt pars: regulamur i sillogiçādo vt non deficiam⁹ in forma sillogistica. sic ēt ⁊ p diffinitionē diffōnis in mēte habitā regulamur ne deficiamus in diffiniēdo. ⁊ q̄ȝtum ad hoc ait. q̄ hoc .i. ta3 diffō diffōnis q̄ȝ silli debet esse in mente seorsum a positis vt h3 alia trāslatio .i. ab his que ponunt̄ tā in diffōne q̄ȝ in sillogismo. vt si vellez examinare. vtr̄ aīal bipes sit bona diffō hoīs. debetē rōnē diffōnis habere seorsū in mēte .i. separatim ab his que posita sunt in diffōne data. ⁊ p rōnem diffōnis in mēte examinare diffōnem datā. vel vt trāslatio nostra h3. hoc .i. diffō diffōnis esse. sup. deb3 in mēte appositis .i. additis s. his que ponunt̄ in diffōne data. nā semp regulatū d3 apponi .i. addi vel cōiungi ipsi regule vt videat̄ an sit ɔforme ergo rōni quā habemus seorsuz in mēte de diffōne q̄si cuidaz regule debemus apponere .i. adiungere ea q̄ sunt in quacūq3 diffinitione data. ⁊ p hoc examinare an sit bn̄ data. ⁊ qd̄ dictū est de diffōne diffinitiōis itelligēdu3 est de diffōne silli. 2° diffinitio tam silli q̄ȝ diffinitionis valet ad obuiātem .i. ɔtra obuiātem. na3 siquis obuiat et de aliquo sillō q̄ eēt sillūs vel de aliqua diffōne q̄ eēt diffinitio. possemus ei ɔtradicere per rationē tam silli q̄ȝ diffōnis. Dicemus ergo q̄ sicut p̄ncipia non possunt ꝓbari simplr̄ sine petitione p̄ncipij. possunt tn̄ ꝓbari apud hunc vel apud illū sic per diffōnem diffōnis non potest simplr̄ ꝓbari diffinitio. q2 tūc probaremus diffōnem supponēdo diffinitionem. nam ⁊ p̄ncipia non possunt ꝓbari nisi supponēdo p̄ncipia. nam si probas principia per seipsa ꝓbas p̄ncipia supponēdo principia. si autem ꝓbas ea per principiata cum principiata p̄supponant principia. adhuc probat p̄ncipia supponēdo principia principia ergo non possunt ꝓbari simplr̄. sic nec diffō per suam diffōnem simpliciter ꝓbabitur. apud hūc tamē obuiātem nobis ⁊ negātem diffōnem datam bonā esse. per rationē diffōnis. possemus igit̄ sibi ɔtradicere. quare aūt diffinitio diffinitionis non simplr̄ ꝓbat ipsam paret per supius dicta. nā non magis notū est aīal bipes ɔstare ex ꝓpō genere ⁊ ex ꝓpa drīa hoīs q̄ȝ eā eē ꝓpriā diffōnē hoīs. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs q̄re tales rōnes debem⁹ hr̄e

seorsuz. ¶ Dicēdū φ fm cōmē. in .2. meta. nō bonuz est querere simul sciam ꝛ modū sciēdi. hr̄e eniz rōnē diffō nis ꝛ rōnem sillogismi ptinet ad modū sciēdi. formare aūt pprios sillōs de rebus scitis ꝛ proprias diffōnes de scibilibus ptinet ad sciam. seorsuz ergo ꝛ prius debemus addiscere logicā ꝛ cognoscere q̄ sit rō sillogismi: ꝛ que sit rō diffōnis. ꝛ has rōnes d̄bemus hr̄e in mēte. et postea cū venimus ad scias spāles per rōnes illas quas didicimus in logica q̄ est modus sciēdi: debemus examinare diffōnes pprias ꝛ sillogismos pprios quos formamus de scibilibus. Pria ergo rō. vz. φ petit̄ ibi id qd̄ est in pn̄cipio deseruit si credat̄ φ per diffōnez diffōnis aggeneret̄ in nobis scia. vt credimus p hoc scire que diffinitio sit cuiuslibet diffiniti. per rōnes. n. illas cōes traditas i logica. φ diffō est qd pprtū ꝛ p̄dicat̄ in qd nō aggeneratur in nobis scia: sed opinio. ex hoc. n. nisi plus sciemus nō poterimus scire de hoīe que sit diffō eius: nec de aliquo alio aīali. sed poterimus forte ex hoc hr̄e aliquam opinionē. simplr̄ tn̄ nesciemus. nā z lz sciam⁹ φ diffō debeat ɔstare ex pprio gn̄e ꝛ ex pprijs dr̄ia. nō tn̄ propter hoc ē nob notū pprīū gen⁹ nec pprīa dr̄ia hoīs. nec ē magis notū nobis φ aīal bipes ɔstat ex proprio gn̄e nec ex ppria dr̄ia hoīs q̄z φ sit diffō eius. ergo sic arguēdo petit̄ pncipiū. Scda aūt rō φ debemus talis hr̄e seorsum p ea obuiare alijs deseruit nobis si p diffōnē diffōnis nō credamus ex hoc hr̄e sciam. vt ex hoc sciam⁹ cognoscere diffōnē cuiuslibz diffiniti. sed ex hoc credam⁹ īde hr̄e quēdā modū sciēdi. qd̄ si sic est tūc deberemus hr̄e seorsuz in mēte: ꝛ per hoc examīare diffōnē. nā modus sciēdi lz nō faciat sciam multū tn̄ iuuat ad sciam. Logica. n. in qua tradit̄ modus sciēdi ꝛ rōnes ille cōes quas didicimus in logica: lz nō sufficiāt ad aggenerādū sciaz: multū tn̄ regulāt nos ī acqsitiōe scie: ꝛ multū iuuāt nos ad examinādū ea que dn̄r in scientijs. tales ergo rōnes cōes simplr̄ nō pbāt. possumus tn̄ per eas nos regulare ꝛ per illas huic vel illi obuiāti ɔ̄dicere, plus enim latet vt pz de veritate ī his dictis ph̄i q̄z superficies text⁹ ostendit. ¶ Deinde cum dicit.

Quare necesse ē sine eo quod quid erat sillogismus. aut qd̄ qd erat sillogizare aliqd.

Ex his que dixerat ɔcludit intētum. d. (Quare necesse est sine eo qd̄ quid est sillogismus) .i. sine diffōne sillogismi. (aut) sn̄. sine eo qd̄ ē (qd̄ qd erat eē) .i. sine diffōne diffōnis (sillogizare aliquid) .q.d. φ nō debemus sillogizare aliqd. i. pbare sillogistice de aliquo φ sit diffō per diffōnem diffōnis. nec debemus pbare sillogistice de aliquo qd̄ sit sillogismus per diffōnem sillogismi. loquēdo de pbatōe simplr̄. possum⁹ āt pbare p hoc vl̄ obuiare huic vl̄ illi sz nō simplr̄. ¶ Notādū aūt φ cū sillogistice per diffōnem diffōnis pbamus diffōnem. ibi est ɔsiderare duo. vz. diffōnem diffōnis que assumit̄. ꝛ formā sillogisticā in qua talis diffō ordinat̄. quare sicut volumus facere fidē de diffōne per diffōnem eius. ita cuz forma sillogistica ɔcurrat ad hoc pbādū debemus facere simili mō fidem de forma sillogistica per diffōnez sillogismi. sed cū nō debeat pbari sillogistice sillogism⁹ p diffōnem eius pari rōne nō debebit pbari sillogistice diffō de diffōne ipsius. ¶ Deinde cuz dicit.

Et si ex cōditiōe aūt demōstretur vt si malo inest diuisibile esse: in cōtrario autē contrarij esse in quibuscūq3 est aliquid ɔtrariū: bonū aūt malo cōtrariū est. ꝛ indiuisibile diuisibili: ē itaq3 boni eē qd indiuisibile esse.

¶ Ostēdit φ nō debet pbari diffō per diffōnem diffiniti. accipiēdo diffōnem oppositā. vt nō pōt pbari aliqd eē diffōnem boni per diffōnez mali. Circa qd̄ duo facit. q2 pmo pponit qd̄ intēdit. scdo manifestat ppositum. ibi (Hoc. n. accipiens.) Dicit ergo (Et si ex ɔditiōe aūt) .i. ex suppōne .i. supponēdo diffōnem vnius ɔ̄rij. (demonstret) sup. diffōnem alterius ɔtrarij. vel de alio ɔtrario. (vt. s. si malo inest diuisibile esse) .i. si istud est diffō mali. esse qd diuisibile (in ɔtrario aūt ɔtrarium esse in qbuscūq3 est ɔtrarium. bonum aūt est malo ɔtrariū ꝛ indiuisibile) est ɔtrariū (diuisibili) q2 sic est (boni eē) .i. diffō boni indiuisibile. i. erit (esse qd indiuisibile) .q.d. φ in quibuscūq3 est ɔtrarium hec est regula gn̄alis. φ semp in ɔtrario est ɔtrariū. si ergo bonum ꝛ malū sunt cōtraria. ꝛ diuisibile ꝛ īdiuisibile ɔtrariant̄. si esse diuisibile ē diffō mali cōtrarium erit diffinitio ɔtrarij .i. esse indiuisibile erit diffinitio boni. ¶ Notādū aūt φ in hoc exēplo loqt̄ ph̄us modo platonico. Posuit enim plato φ vnum qd̄ ɔuertit̄ cum ente erat idem cum vno: qd̄ est principiū numeri. ideo posuit numeros esse subas rez. Et q2 defectus incipit in recessu a simplici ꝛ ab vnitate: posuit φ idem erat essentia vnitatis ꝛ bonitatis. ꝛ idez eēntia mali ꝛ diuisibilitatis. supponēdo ḡ φ esse diuisibile p̄dicet̄ de malo in eo φ diffō ɔcludet̄ φ esse indiuisibile p̄dicet̄ de bono in eo φ diffō. poterit ergo probari de aliquo pposito diffinitio in eo φ diffinitio supponēdo diffōnem oppositi. habet tn̄ qd̄ hic dr̄ bonum itellectū fm veritatē. q2 simplex hz rōnem boni. ꝛ diuisuz fm φ huius. habet rōnem mali. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Eteniz hoc accipiēs qd̄ qd erat esse demōstrat. Accipe aūt ad demōstrādū qd̄ qd erat esse alterz tm̄ sit. Etenim in demōstratōibus est: qm̄ est hoc dē hoc. sed non ipsuz neq3 cuius eadem ratio ꝛ conuertitur.

¶ Probat φ nō possit hoc modo pbari diffinitio de diffinito. Circa qd̄ duo facit. q2 pmo pbat hoc per rōnem ppriam ad ipsaz diffōnē. scdo per rōnem cōem tā ad diffinitionē q̄z ad diuisionē. ibi. (Ad vtrosq3.) Dicit ergo. (Accipiēs. n. diffōnē demōstrat qd̄ qd erat eē) .i. demōstrat diffōnem. q.d. φ talis pbatio nō est ɔpetens. q2 petit. pbat enim diffōnem per diffōnem. Et q2 posset aliquis dicere φ hoc pōt fieri φ concludatur diffinitio p diffinitionem. ideo subdit. φ (accipere aūt ad demonstrandum quod quid erat esse) quasi dicat φ possumus accipere quod quid erat esse. i. diffinitionem tanq̄z medium ad demonstrādum aliquid (alterus tantum sit) vel vt habet alia littera ꝛ melius alterum tamē sit. i. ita tamē φ medium acceptum sit quid alterum ab eo qd̄ concluditur. ꝛ subdit. φ (ꝛ enim in demōstrationibus est) sup. ostēdere per medium quod est diffinitio. (qm̄ est hoc de hoc) .i. passio vel diffinitio passionis predicatur de subiecto (sed non ipsum) .i. sed nō est idem ipm medium qd̄ cōclusio. (neq3 est) sup. ipsum medium id (cuius est ipsa ratio eadem) quasi dicat φ ipsuz mediū non debet esse eiusdem rōnis cum ipso concluso. ita φ non sit magis notum sed sit eque vel eodem modo notum medium sicut cōclusum. ꝛ subdit. (ꝛ conuertitur) idest hoc posito sequitur φ medium ɔuertatur. qd̄ non debet fieri. nō enim debet esse medium id qd̄ ɔuertitur cum ɔclusione. ita φ eque bene possit per ɔclusum ostēdi mediuz. sicut ecōtra. tunc ergo est supplenda ratio φ cuz per diffinitionē vnius ɔtrarij possit eque bene ostēdi diffinitio alterius ɔtrarij. sicut ecōuerso. vel cum nō sit magis notum φ diuisibile sit diffinitio mali q̄z indiuisibile boni. nec ecōuerso. non poterit per vnum ostēdi aliud. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ad vtrosq3 aũt scdõz diffinitões demõstantez ꝛ ad sic sill'm est eadez oppõ: ꝓpter qd erit hõ aial bipes gressibile. sed non aial ꝛ bipes. ex acceptis.n. nec vna necitas ẽ vnũ fieri. qd̃ ꝑdicat. s3 ac si hõ idē eēt ꝛ grãmatic⁹ ꝛ music⁹.

¶ Adducit aliam rationem cõem tam ad diffinitionem q̃3 ad diuisionem. di. (ad vtrosq3). i. ad vtrosq3 sillogis̃mos vl' ad vtrasq3 vias (ꝛ fm diuisionẽ demõstantẽ ꝛ ad sill'm sic). v3. fm diffõnẽ (eadẽ oppositio). i. idẽ mod⁹ arguēdi ꝯ vtrunq3. v3. (ꝓpter qd est hõ aial bipes gressibile: s3 nõ aial ꝛ bipes). q. d. ꝙ nec via diuisiua. nec via accipiēs q̃ ꝯpetũt ꝯrio ꝯcludit diffõnẽ eē qd vnũ. vñ nõ magis ꝯcludit hoiem eē aial bipes. q̃3 aial ꝛ bipes. ꝛ subdit ꝙ (ex acceptis.n. nec vna necitas est vnũ fieri qd̃ ꝑdicat. s3) vtiq3 (sicut hõ idẽ erit grãmaticus ꝛ music⁹) q. d. ꝙ diffõ dic̃ qd vnũ. nulla aũt istaꝝ viaꝝ ꝯcludit ꝙ id qd̃ ꝑdicat sit qd vnũ. ergo nulla talis via ꝯcludit ꝙ id qd̃ ꝑdicat sit diffõ in eo qd̃ diffinitio. ¶ Dubitaret forte aliqs. q2 videt̃ falsũ ꝙ via diuisiua nõ ꝯcludat diffõnẽ eē qd vnũ. nã si fiãt diuisiões fm drias subales diffõ accepta de necitate dicet qd vnũ. ¶ Rursus ꝛ via diffinitiua. accipiēdo diffõnem ꝯrij hoc idẽ fiet. nã si diffõ ꝯtrarij dicit qd vnũ opz ꝙ ꝛ ꝯria diffinitio dicat qd vnũ. ¶ Dicēdũ ꝙ nulla via ꝯcludit diffõ eē qd vnũ. ꝛ quod dicit̃ de diuisiõe per drias eēntiales. dicendũ ꝙ dria eēntialis bñ fac̃ vnũ cũ eo cui⁹ ẽ dria. s3 ꝙ fiat hoc mõ vnũ hoc nõ habet̃ ex diuisiõe in eo ꝙ diuisio: s3 ex eo ꝙ diuisio h3 eē circa talem materiã. diuisio.n. fm ꝙ h'ȷ. põt fieri ꝛ ꝑ differētias eēntiales: ꝛ ꝑ accidentales. via ergo diuisiua cũ possit fieri diuisio vtroq3 mõ nõ magis habet̃ ex acceptis per diuisionẽ ꝙ hõ sit aial bipes: q̃3 ꝙ sit aial ꝛ bipes. i. nõ magis habetur ꝙ animal ꝛ bipes dicãt plures actus. ꝛ sint vnũ per accñs. sic.n. acceptũ per diuisionez poterit eē vnũ per accñs. sicut hõ est vnũ per accñs cuz grãmatico ꝛ musico. Quod vo addebãt de diffinitione ꝯtrarij. dici debet ꝙ non magis notũ est ꝙ eē diuisibile sit diffinitio mali q̃3 ꝙ indiuisibile boni. arguere.n. ꝙ in omnibus habentibus ꝯrium semꝑ est ꝯrium in ꝯrio. ita val3 in eēntialibus sicut in accñtalib⁹: dũ tñ sint per se accñtia. et tali via arguere rõne modi arguendi ꝙ accepte sint drie eēntiales nõ erit nobis magis notũ q̃3 accidētales. poterit.n. hoc innotescere nobis alia via: s3 ipsẽ mod⁹ arguēdi nihil nobis de hoc patefaciet. ex ipo ergo mõ arguēdi nõ magis habebit̃ ꝙ conclusa diffinitio. sit qd vnum q̃3 ꝙ qd plura. Val3 ergo hec obiectio. ꝙ nec via diuisiua. nec diffinitiua ꝯcludat diffinitionẽ vt diffinitio. q2 diffinitio vt diffõ est qd vnũ. ex neutra aũt via sufficiēter habet̃ ꝙ id qd̃ ꝯcludit̃ sit qd vnum.

¶ Qualr igit̃ diffinies mõstrabit substãtiam; aut qd̃ qd ẽ. Necq3.n. sicut demõstrãs ex certis eē: manifestũ faciet qd̃ necẽ est cũ sint illa alterũ aliqd eē. demõstratio.n. hec est.

¶ Postq̃3 phs executus est de qõne q̃rta. v3. quoꝝ est diffinitio. vtꝝ sit eoꝝ quoꝝ est demõratio ꝛ de tertia. v3. qd est diffõ. vtꝝ sit idẽ qd̃ demõratio. ꝛ de scda. v3. qs sit modus itroducēdi diffõnẽ. vtꝝ via sillogistica. reduplicatiua. aut diuisiua. aut diffinitiua. In parte ista vt dicebat̃ vult exeq de qõne ꝑma. vtꝝ qd̃ qd est demõret̃. ¶ Propter qd̃ sciēdũ ꝙ demõratio est duplex. ad sensum. ꝛ ad itellectũ. ꝛ ad sensũ ẽ duplex rõcinatiua. s. ꝛ nõ rõcinatiua. demõrare aũt ad sensum mõ rõcinatiuo videt̃ facere iductio. Nã iductio sensibilr' ondit in hoc ꝛ in illo sic eē ꝛ ex hoc arguit in oĩbus ita eē. vñ q̃si qdã demõrare est sic sensibilr' ꝓcedere. demõratio aũt ad sensũ nõ rõcinatiua põt fieri. vt si qs sensu, vtputa visu onderẽt sibi sic eē vt si qs nũq3 vidisset niuẽ. ꝛ dubitaret eã eē albaz ad sensũ. ꝛ fm visum onderẽt sibi sic eē. vtputa si portaretur nix corã eo ꝛ diceret̃ ei. respice q̃m ẽ alba: vl' possit talis demõratio fieri digito: vt si qs nũq3 tetigisset ignẽ posset ei digito demõrari ꝙ eēt calid⁹. vl' ecõuerso posset exponi ꝙ sensus referat̃ ad tactũ. posset.n. alicui sensu demõstrari aliqd sentiēdo ꝛ tãgēdo ipsũ. digitus aũt referatur ad visũ. vt q2 põt alicui digito ostendi aliqd vt videat illud. Demõratio aũt ad itellectũ fit ꝑ diffõnem. q2 mediũ in tali demõratiõe est diffinitio. duo ḡ fac̃ phs. q2 ꝑmo ondit ꝙ nec demõratione ad itellectũ nec ad sensũ põt demõrari qd̃ qd ẽ. 2⁰ specialr' adducit rõnes ꝙ nõ possit demõratiõe ad itellectũ ibi (Ampli⁹ q̃uo mõstrabit) Circa ꝑmũ duo fac̃. q2 ꝑmo ondit ꝙ nõ põt demõrari qd̃ qd est demõratiõe ad itellectũ. 2⁰ ꝙ nec demõratione ad sensũ. ibi (Nec sic iducẽs) Dicit ergo (Qualr igit̃ diffiniẽs). i. qualr demõstrãs demõratiõe ad itellectum: vbi mediũ ẽ diffõ (mõstrabit). i. ꝯmõstrabit (substã). i. eēntialẽ diffinitionẽ (aut qd̃ qd ẽ. necq3.n. sicut demõrãs ex certis) ꝑncipijs (faciet manifestũ) sit. qd̃ qd ẽ. v3. ꝙ (necesse ẽ cũ sint illa) ꝑncipia (alteꝝ aliqd eē). i. ꝯclõnem. ꝛ subdit (demõratio.n. hec ẽ). q. d. ꝙ in hoc stat rõ demõstrationis ꝙ accipiat q̃dã certa ꝛ nota ꝑncipia. ex qb⁹ de necessitate sequat̃ aliqd alteꝝ. s. ꝯclusio. hoc aũt mõ. v3. demõratiue ꝛ ꝑ certa ꝛ nota non põt demõrari qd̃ qd ẽ fm qd̃ qd est. nã si ꝯcluderet̃ qd̃ qd est in eo quod qd ẽ. oporteret ꝙ in ꝑmissis acciperet̃ eodẽ mõ. qd̃ qd ẽ in eo qd̃ qd est. talis ḡ esset mediũ q̃lis eēt ꝯclusio. hoc aũt mõ non eēt ꝓcedere ex notis ꝛ certis. q2 cũ ꝯclusiões sint dubitabiles eēt ꝛ mediũ dubitabile. ¶ Dubitaret forte aliqs. q2 videt̃ ꝙ id qd̃ hic dicit̃ sit idẽ cũ eo qd̃ superi⁹ dicebat̃. nã idẽ est vtꝝ diffiniẽs possit demõrare qd̃ qd est. qd̃ dicit hec q̃stio q̃rta: ꝛ verũ ipsius qd̃ qd est sit sillogismus reduplicatiuus. q accipit pro medio. qd̃ qd ẽ in eo quod qd ẽ. vel sill's diffinitiuus q accipit pro medio diffinitionẽ diffinitionis. vel diffõnẽ diffiniti. qd̃ totũ fuit dictũ in secũda qõne. oĩbus.n. his modis diffiniẽdo ondimus diffinitionẽ eo modo quo posse est ondi. ¶ Dõz ꝙ ondere diffõnẽ per diffõnem nõ eē possibile q̃druplicitẽr declarat phs. ꝑmo in sillogismo reduplicatiuo. 2⁰ in sill'o accipiente diffõnem diffõnis. tertio in sill'o accipiẽte diffõnem diffiniti ꝯriã. ꝛ q̃rto in hoc textu nũc expositõ. aliter tñ ꝛ alr'. Nã diffinitio duplr' põt accipi. vel large pro omni descriptione ꝓut non aggenerat sciam: sed opinionẽ. vel ꝓprie. ꝓut ea vtit̃ demõrator. ꝛ ꝓut aggenerat sciaz. Prime ḡ vie loquunt̃ de diffõne large in gñali. siue ꝓut ea vtit̃ demõratio siue nõ ꝙ nullo modo qd̃ qd ẽ in eo qd̃ qd est possit demõrari. sed textus nunc expositus loqtur de diffõne ꝓut ea specialr' vtit̃ demõstrator. qd̃ qd est ḡ fm ꝙ hui⁹ non põt ꝯcludi ꝑ diffõnez ꝓut diffõ ꝑtinet ad sill'um generalr' siue sill's ille sit demõstratio siue non. nec põt ꝯcludi ꝑ diffõnem. ꝓut diffinitio illa specialr' spectat ad demõratorez. ḡ hec q̃rta sua locutio de diffõne p3 q̃uo differt a trib⁹ ꝑmis locutionibus ꝓcedētib⁹. tres aũt ꝓcedētes locutiões de diffõne. p3 ẽt q̃uo adinuicẽ drñt. Prima ḡ locutio cũ dr̃. ipsius aũt qd̃ qd est. loquit̃ de diffõne diffiniti. vtꝝ ꝑ diffõnem hoĩs vel cuiuscũq3 alterius fm ꝙ hui⁹ possit demõstrari diffõ eius fm ꝙ hui⁹. ita ꝙ ꝑ vnã diffõnem fm ꝙ huius demõraret̃ alia fm ꝙ huius. Secũda aũt locutio de diffõne cũ dicit: sed verũ sit demõstrare quod qd est. loquit̃ non de diffõne diffiniti sed diffinitiõis. vtrum hoc modo ꝯtingat ostẽdere quod qd est. Tertia aũt locutio cũ dicit. ꝛ si ex conditione. loquitur de diffõne diffiniti. sed aliter q̃3 locutio ꝑma. q2 ꝑma loquebat̃ de diffinitiõe

diffinii ꝑposita. vt si de eadē re dent̄ due diffinitiōes. vtr̄ ꝑ vnā possit ondi dīo. sꝫ tertia locutio loq̄t de diffinitōe diffiniti opposita. vtr̄.s. ꝑ diffinitionē vnius oppositi possit ondi diffi° alterius. ¶ Est aūt diligēter notandū ꝙ cū dicimus ꝙ qō gd ē ꝑm ꝙ h° nō pōt ꝓbari nec sillogiçari loq̄ndo de sillō gnālr. nec pōt ꝓbari nec demr̄ari loq̄ndo de demr̄atōe spālr. itelligēdū ē ꝙ nō possit sillogiçari ve.i. sillogistice ꝓbari ve: qꝛ semp petit̄ ibi pncipiū. nūq̄ꝫ.n. ē sillogistica ꝓbatio va nisi ꝑmisse sint notiores ↄclone. tn̄ bn̄ pōt probabilr̄ sillogiçari ꝙ nihil phibet q̄dā falsa ꝓbabilia eē: imo ꝓbabiliora q̄busdaꝫ veris. vt dr̄ in 8° thop. multis.n. ꝓbabilr̄ sillogiçatū eēt ꝙ aial nō pēnatū bipes ē diffi°. bois: si assumeret̄ hoc ꝑ medio qō ↄstat ex gn̄e ꝛ diītya bois. ¶ Deīn cū dic̄.

¶ Nec sic iducēs ꝑ singl'aria cū manifesta sint. qm̄ oē cui sic nihil aīr ē. nō.n. qō gd ē dmr̄at: ſꝫ qm̄ aut ē aut nō ē. Quis igit̄ est ali° modus reliqu°. Nō.n. vtiqꝫ mr̄abit sensu aut digito.

¶ Ondit ꝙ nō possit demr̄ari qō gd est demr̄atōe ad sensum. (Nec sic inducēs).i. nec demr̄abit su. diffinitiōeꝫ sensibiliter iducēs (ꝑ singularia cū manifesta sint) illa singularia.s. ad sensuꝫ (qm̄ oē sic ꝛ nihil aliter).i. qꝛ i oibus singularib° ita se hꝫ sic occipit iductio ꝛ nō aliter. ꝛ subdit ꝙ (nō.n. qō gd ē demr̄at) su. sic iducēs (sꝫ qm̄ ē. aut nō ē.) nō ḡ ꝑ iductōeꝫ pōt demr̄ari sensibiliter qō gd ē nec ēt sensibiliter pōt demr̄ari sensu vel digito. vn̄ subdit. (Quis igit̄ ē alius modus reliquus) su. ad demr̄andū qō gd ē (nō.n. mōstrabit) ipm qō gd ē (sensu aut digito) q° aūt differāt hē tres demr̄atōes sensibiles. vꝫ. demr̄are inductōe sensu ꝛ digito. in pn̄° lectōis tangebatur. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtr̄ ꝑ inductōeꝫ demr̄ari possit qō gd ē. ¶ Dōm ꝙ iductio ꝓcedit ex manifestis ad sensuꝫ sensus vō nō iudicat nisi de accn̄tib°. si aūt iudicamus de suba ꝑ sensuꝫ hoc ē ꝑ accn̄s vel i relatōe ad accn̄s. vt si video filiū cleonia ꝑ accn̄s. hoc ē qꝛ video albuꝫ ꝑ se. ꝛ si aliqs sensus ē q iudicet de ipsa suba. vtputa ipsa ē materia hoc nō erit nisi i relatōe ad accn̄tia. ipsaꝫ aūt subaꝫ nudā ꝛ ipm qō gd est nudū sensus nō pōt apprehēdere. nūq̄ꝫ ḡ fit inductio de ipsa nuda suba. sed sp̄ est ꝑ relatōe ad accn̄s. vt si iudico ꝑ sensum hūc eē homīē. hūc esse rōnalē. hoc ē ipsaꝫ subaꝫ ꝛ ipsaꝫ q̄ditateꝫ bois nudā scdm̄ se ē ꝑ aliq̄ accn̄tia q̄ video i ipso. ꝙ aūt possimus sentire impoīe. ꝛ qꝛ suba in relatōe ad accn̄s nō dicit qd esse. sed qꝛ ē. inductio q̄ fit ex manifestis ad sensuꝫ nō demr̄at gd res sit. sꝫ qꝛ sit. vn̄ possumus ꝑ sensuꝫ iudicare de aliquo qꝛ est hō. qꝛ videmus ad sensum aliq̄ in ipso q̄ nō possꝫ facere nisi eēt hō. nō aūt possum° ad sensuꝫ cogn̄scere gd sit hō. inductio ḡ q̄ ꝓcedit sensibiliter. ꝛ sensus ꝛ digitus q̄ faciūt cognitionē sensibilē. nō qd qm̄ est ostēdere possunt. iō valde ē dubiū quō demr̄abit̄ qō quid est. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Amplı° quo mō mōstrabit qō gd ē. necesse ē.n. scientē qō q̄d ē hō: aut aliud qōcūq̄ꝫ scire qꝛ est. qō.n. nō ē nullus scit gd est. ſꝫ gd significat ro diffinitio gdē aut nomē. cū dico bircocerruus gd aūt ē bircocerru° impoīe ē scire.

¶ Ostendit spālit ꝙ qō gd est nō possit demōstrari demōstratōe ad itellectū. scire.n. ad itellcm̄ ptinet. ꝛ sentire ad sensuꝫ. hoc.n. mōstrabūt rōnes seq̄ntes ꝙ qō gd est nō otingat ꝑ demonstrationē ↄcludere. ꝑ demōstrationē.s. ad intellectū ꝛ facientē scire. Circa qō facit tria. qꝛ pmo ꝑmittit quoddā necoriū ad ꝓpositū. 2° adducit multas rōnes ꝙ qō gd est demr̄ari nō possit. 3° epilogat circa determinata. scda ibi. (At vō.) tertia ibi. (Ex his igit̄.) Dic ergo. (Amplius quō mōstrabit̄). i. demr̄abit (qō gd est) ꝛ subdit. qꝛ (necesse est.n. ꝙ sciendo gd ē hō aut aliud qōlibet scire. qꝛ ē. qō.n. nō est nullus scit gd ē. sed gd significat. ratio aut nomē) ꝛ ponit exēplū.d. (cū dico tragelaphus gd est tragelaphus impossibile est scire) hoc ergo ē qō pmo ꝓponit necessariū ad ꝓpositū. ꝙ cū qō gd est de quo nos loq̄mur. nō sit nisi entiū ꝛ ꝙ de nullo possumus scire tale qō gd est nisi sciamus ipꝫ eē. vn̄ de nō entibus. nec etiā de figmentis cuiusmodi sunt tragelaphus ꝛ chymera nō possumus scire gd est. qꝛ nō hn̄t quiditatē. sꝫ possumus scire de eis gd significet nomen. ¶ Notandū aūt ꝙ etiaꝫ de ipso nihilo possumus scire gd significet nomē. nā scire possumus gd importatur ꝑ hoc nomē nihil ꝛ hoc grāmaticus appellat subaꝫ. qualitatē aūt appellat modū significādi. vt qꝛ significatur ꝑ modū ꝓpriū. vel ꝑ modū appellatiui. ꝛ ex hoc ipm nihil ꝛ ēt omne nomē significat subštātiā cū q̄litate. qꝛ in omni nomine est cōsiderare significatū. aut ꝑ modū significandi ꝓprij vel indiuidui. vtputa sortes ꝛ plato. aut ꝑ modū cōis ꝛ appellatiui. vtputa hō ꝛ aial. si ergo i ipso nihilo est assignare gd significet nomē. nō est incōueniēs ꝙ tragelaphus ꝛ alia figmēta habeant gd nois. eēt aūt incōueniēs si hēret quid rei. ¶ Notādū etiā ꝙ esse vocē significatiuā ↄpetit ꝛ termino complexo ꝛ incōplexo. ꝛ nomini ꝛ orōni. ꝛ ex hoc opꝫ ꝙ ipsa rō nois q̄ ↄtinet plures terminos sit ēt vox significatiua. vt ratio huius nois tragelaphus ē hyrcoceruus vel ē aial cōpositū ex hyrco ꝛ ceruo. qō in reꝝ natura eē non pōt. possumus ergo scire de tragelapho gd significet nomē eius. vel quid significet rō nominis eius. non aūt possumus de ipso scire gd rei. ¶ Dubitaret forte aliqs ad gd diceretur qō hic ꝑmissum ē. vꝫ. ꝙ nō possumus scire de aliquo gd est. nisi sciamus ipꝫ eē. ¶ Dōm ꝙ hoc dcm̄ deseruit ad duo. vꝫ. ad id qō ꝑma facie sonat. nō vt quedā rō inferior declarabit. sꝫ si qō gd ē posset demr̄ari. possemus de aliquo scire qō quid ē. ꝛ tn̄ ignorarem° ipsuꝫ esse. ꝛ ideo hic supponit̄ tanq̄ꝫ impossibile. 2° hoc dcm̄ deseruit ad cognoscendū ꝙ gd est ꝛ esse sunt diuiso ex quo vnū presupponit aliud. valet.n. hoc ad seq̄ntes rōnes. quia plures de seq̄ntib° rōnib° innitent̄ huic fundamēto ꝙ ꝑ demr̄atōeꝫ nō possit demr̄ari gd ē. qꝛ ꝑ eā demr̄at̄ eē qō ē aliud a qō gd est. ¶ Ulteri° forte dubitaret aliqs. vtr̄ verꝫ sit ꝙ nō possumus de aliquo scire qō quid est nisi sciuerimus de eo qꝛ est. vel nisi sciuerimus ipꝫ esse. ¶ Dōm ꝙ faciēda ē vis in eo ꝙ dicit scire. nā scire non est nisi entiuꝫ. nō ergo possumus scire de aliquo gd est. nisi sciēdo ipm eē ens. qꝛ si nesciremus ipm eē ens nesciremus ipm. q̄re si nō possumus scire de aliquo gd ē nisi sciamus ipm eē ens. sciēdo aūt ipm eē ens scimus ipm eē. ↄn̄s ē ꝙ nō possumus de aliquo scire gd est nisi sciamus ipꝫ eē. qō.n. nō est nō scit̄. vn̄ ꝛ in ꝑmo huius dcm̄ est. ꝙ falsuꝫ nō scit̄. qꝛ non ē. Uel possumus dicere ꝙ faciēda ē vis in qō gd est qō ad demr̄atonē ordinat̄. Cuꝫ ergo demr̄atio nō sit nisi entiū: tale qō gd est de aliquo scire nō possumus nisi sciamus ipm eē ens. ꝛ ꝑ ↄn̄s nisi sciamus ipm eē. Est ergo intētio phi. ꝙ si dubitat̄ vtrū possit demr̄ari qō gd est nō pōt eē dubiū nisi de qō gd est qō ordinat̄ ad demr̄atōeꝫ. noꝫ de qō gd est qō nō ordinat̄ ad demr̄atōeꝫ q̄libet pōt scire qō nō demr̄at̄. qō quid est ergo qō ordinat̄ ad demr̄atōeꝫ est qō gd entiū. De nullo ergo possumus scire tale qō quid est nisi sciuerimus ipm eē ens. ꝛ ꝑ ↄn̄s nisi sciuerimus ipꝫ eē. sed de hoc plenius dicet̄ in ꝑma dubitatōe illius lectōis. Diffinitio qm̄ aūt eē. ¶ Deinde cum dicit.

¶ At vero si demōstrabit quid ē: ꝛ qꝛ ē: ꝛ eq̄liter cadem rōne mōstrabit̄. diffinitio.n. vnuꝫ aliquid manifestat; ꝛ demōstratio alterum.

Id aũt qđ ẽ qd est hõ. ⁊ eẽ hoiem aliud est.

¶ Adducit multas rõnes ad pbandũ intẽtũ. vz. qđ qd est demrari nõ possit. Circa qđ sex facit. fm q sex rõnes adducit ad ppositũ. scda ibi (Postea p demrationez) tertia ibi (Et vẽ ⁊ nũc) qrta ibi (Quod igit̃ dmr̃abit) qnta ibi (Manifestũ out est) sexta ibi (Si igr̃ diffinies) In pma pte intẽdit talẽ rõnẽ. diffõ demr̃at qd vnũ pari rõne ⁊ demr̃atio demr̃at qd vnũ. sz demr̃atio demonstrat qz ẽ. ergo nõ demr̃abit qd est. qz tũc demr̃aret duo. cum aliud sit qd ẽ. ⁊ qz ẽ. hoc est ergo qđ dicit (Atvõ st) su. aligs (demr̃abit qd ẽ. ⁊ qz ẽ. qualr̃ eadẽ rõne demõstrabit vtrũqz) q. d. q ẽ ipoĩe. ⁊ subdit q (diffõ aligd vnũ manifestat ⁊ demr̃atio) lr̃a est corrupta vt pz ex alia trãslatione q̃ hz. diffõ vnũ aligd manifestat ⁊ demr̃at. st ergo diffõ vnũ aligd demr̃at supponẽdũ est q pari rõne ⁊ demr̃atio. st ergo vellemus exponere lr̃am nr̃am silr̃ exponeremus ipsaz. diffõ. n. vnũ aligd significat ⁊ demr̃atio .i. ⁊ demr̃atio supple vnũ aligd manifestat. ⁊ subdit (Id aũt qđ est qd ẽ hõ. ⁊ eẽ hominẽ aliud est) tũc ergo ẽ supplẽda rõ. q cũ demr̃atio nõ demõstret nisi vnuz. cũ demõstret eẽ su. qz. nõ dmonstrabit qd ẽ. qz aliud est eẽ qz est. ⁊ aliud qd est. ¶ Notandũ aũt q rõ põt dici oẽ id p qđ certificamur de aliquo. sumpsit. n. nomen rõ ab ipsa rõne siue ab ipõ itellectu. qz ẽ organũ itellect⁹. Illud. n. ẽ rõ quo vtit̃ itellect⁹ ad ĩtelligẽdũ. igit̃ cũ dicebamus. oẽ id p qđ certificamur de aliquo p qđ fit nobis aliqua fides de aliquo. põt dici rõ. ⁊ qz p diffinitionez certificamur de qditate rei. ipsa diffõ q̃dã rõ dr̃. Rursus qz per quãlibz orgumẽtationẽ rectã fit nobis aliq̃ fides. q̃libz talis argumẽtatio dr̃ q̃dã rõ. cũ ergo p demr̃ationẽ non solũ fides: sz etiã certitudo fiat nobis de re ipsa: demr̃atio q̃dã rõ est. rõ ergo est qd cõe ad demr̃ationẽ ⁊ ad diffinitionẽ. Uult ergo phs q nõ eadẽ rõne demr̃et̃ qđ qd est. ⁊ qz est. qz vnum demonstrat̃ diffinitione. aliud demonstratione. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Postea ⁊ p demõstrationẽ dicimus necessariũ esse demõstrare omne qz est: nisi substãtia sit esse aut non substãtia ẽ nulla. Nõ. n. est gen⁹ ens. demr̃atio g̊ erit. qz ẽ qđ quid ẽ.

¶ Adducit scdam rõnẽ q̃ est q̃si supplemẽtũ rõnis pme. dixerat. n. q demr̃at qd vnũ. posset ergo aligs dicere. q eẽ ⁊ qd est non sunt aliud ⁊ aliud. ¶ Ad hoc ergo remouendũ facit rõnẽ ducẽtẽ ad icõueniẽs. vz. q eẽ nõ ẽ qd rei nec ẽ suba rei. qz tũc ens eẽt gen⁹ qđ est icõueniẽs. si ergo eẽ nõ est qd ⁊ demr̃atio nõ demr̃at nisi eẽ. ergo nõ demr̃at qd. io ait q (Postea) .i. alia posterioz rõ ducẽs ad icõueniẽs ẽ hec. vz. q (⁊ p demr̃ationẽ dicimus necessariũ eẽ demr̃are omne qz est) ergo su. p demr̃atiõez nõ dmr̃ant̃ eẽntialr̃ nec ẽ qd demr̃at̃ (nisi suba sit) su. ipm (eẽ) ⁊ ipm qz est. ⁊ subdit q (eẽ nõ est suba nulla) supabũdat ibi. vel vt hz alia trãslatio. eẽ aũt nõ est suba nulli ⁊ subdit q (nõ. n. est gen⁹ qđ ẽ) .i. ens. vt habz alia trãslatio. q. d. q si poneret̃ q eẽ eẽt suba aliq̃. vl̃ eẽt substãtia alicui⁹. sequeret̃ hoc incõueniẽs. q ens eẽt genus. cũ ergo ens nõ sit genus. esse võ erit ipm qd. nec erit ipsa suba alicuius. ⁊ qz sic est (demr̃atio itaqz erit eius quod qd est) vel vt hz alia translatio. erit qz est. non ergo demonstrabit̃ p demr̃ationem qd est. sed demõstrabitur. q res qdem est vel qz est. non out qd est. ¶ Dubitaret forte aliqs vtrum esse sit substãtia. vel vtrũ sit idem eẽ ⁊ quod qd est. ¶ Dicendũ q hic suba accipit̃ large pro qualibz essentia rei. vnde hic est questio vtrũ ipsa eẽntia que indicat̃ per diffinitionem sit ipm esse. vt vtrũ. s. esse rei sit idem qđ eius essentia ⁊ substantia. ad qđ respondẽt qdã q in solo deo est eẽ idẽ ⁊ q qd est. in omni alio differt esse ⁊ essentia. vnde ⁊ cõmuniter expositores exponũt hunc passum de eẽ rei. volentes q hic loq̃tur philosophus de eẽ actuali rei. qđ in solo deo est idem cũ sua qditate. sz nunq̃z sic pcedendo ⁊ loq̃ndo de tali esse habebim⁹ ĩtentiõem phi. vult. n. phs q si esse esset idez q rei suba: q ens esset gen⁹. ⁊ q oĩa p ɔ̃ña essent in eodem gñe: sz st loqueret̃ phs de tali esse nõ seq̃ret̃ q ens esset gen⁹. ⁊ q oĩa p ɔ̃ña essent in eodem gñe. imo sequeret̃ q ens nõ eẽt gen⁹. ⁊ q nihil esset in gñe: nã qđ hz idem esse cũ suba nullo mõ hz in eo aligd potentiale. ergo nũq̃z in eo poterit accipi rõ gñis. nã gen⁹ dicit formaz mediam iter potentiã ⁊ actũ. vt declarat cõmen. in. 2. meta. nec oz in hoc multũ ĩsistere. qz omnes ɔcedũt deum nõ esse in gñe. si g̊ alie res haberent idez esse cũ sua substãtia nihil esset in gñe: ⁊ si nihil esset in gñe nullũz esset gen⁹. hoc ergo posito nõ solũ ens esset in gñe: sz ibi nllm aliud esset gen⁹. icidũt ergo isti in q̃ndã vitatez. q esse in solo deo est idem cũ essentia: sz nõ vadũt ad mẽtẽ phi. imo vadũt ad oppositũ mentis. nã vt pz: phs vult q hoc posito seq̃ret̃ q ens sit gen⁹. fm aũt expõnez istoz hoc posito destruũt eẽ gen⁹. si g̊ de eẽ actuali loq̃ret̃ h̃ phus q in solo deo ẽ idẽ eẽ cũ eẽntia. si tale eẽ eẽt idẽ cũ substãtia rei nihil eẽt in gñe. ¶ Ad hoc idẽ ẽr fac. qz phs itẽdit hic loq de eẽ vt refert̃ ad demr̃atiõez. demr̃are aũt ẽ sciaz: spãliũ q̃ nõ ɔsiderãt nec de deo nec de subĩs separatis. nã ⁊ ipsa physica vt declarari hz in. 6. meta. eẽt pma phia: si non eẽt meta. nõ ɔsideraret de talibus fm se. qz vt dicitur in physicis q̃ nõ amplius mota mouent: nõ amplius sunt physice ɔsideratiõis. de talib⁹ ergo nõ se intromittit hic phs. accipere g̊ eẽ qđ nõ sit idẽ cũ eẽntia. put ab hoc excludit̃ solus deus qui habet idez esse cũ eẽntia. nõ ẽ ire ad mentẽ phi. cũ g̊ q̃rit̃ vtz eẽ sit idẽ cũ eẽntia. vl̃ qđ rei eẽntia. dici oz q n̄. sz p hoc nõ hẽtur de eẽ de quo loq̃t̃ phus. nec p hoc hẽtur vtz eẽ de quo loq̃t̃ phs sit idẽ cũ qđ rei eẽntia. nec p hoc ẽr hẽtur. vtz si eẽ de quo loq̃t̃ hic phus eẽt idẽ qđ rei suba vel qđ rei eẽntia: ex hoc seq̃ret̃ q ens eẽt gen⁹. sz de hiis oĩbus ĩ seq̃ntib⁹ q̃õnibus dicet̃. ¶ Dubitaret forte aligs. d̊ quo eẽ loq̃t̃ hic phs. ¶ Dõz q ens vno° diuiditur p se in. 10. pdicamẽta. fm q vult phus in 5° meta. nam vt ibi dr̃ q dñr aũt entia p se oĩa q̃ significãt figure pdicamẽtoruz. alio° accipit̃ ens p accñs nõ oz nũc distingoere quot modis sumat̃ ens p accñs. sz sufficit nũc scire q ens p accñs dr̃ de vitate ppõnis. vñ ẽr ɔmẽ. in 6° meta. ait: q q̃stio de ente vno° collocat̃ in q̃õnibus gñis. alio° ĩ q̃õnibus accñtis. vñ ait. q g̊ itellexerit de ente qđ ẽ cõe. 10. pdicamẽtis dic̃ q collocat̃ in q̃õnib⁹ generis. ⁊ g̊ itellexit de ente id qđ intelligit̃ de võ dixit q collocat̃ in q̃õnibus accñtis. eẽ ergo vno° dicit ipm eẽ eẽntie. siue ipsaz eẽntiã vel ipaz qditatẽ. ⁊ fm hoc diuidit̃ p se ĩ. 10. pdicamẽta: ⁊ tale esse est qđ indicat̃ p diffinitionẽ cũ dicit̃ q diffinitio est oĩno indicãs qd est esse. alio° accipiat̃ esse pro ipso existere rei in actu de quo locuti sumus ĩ q̃õne pcedẽti: de quo hic phus nõ intẽdit loqui. tertio° põt accipi esse p habitudine predicati ad subiectũ in q̃ habitudine cõsistit veritas ⁊ falsitas ppõnis. ⁊ de tali eẽ hic loquitur phus. qđ pz. nam ipse loquit̃ de esse qđ ostẽditur per demonstrationẽ: qđ esse diuidit̃ contra q quid est. qđ ostẽditur per diffinitionẽ. cõstat aũt q esse qđ ostenditur p demõstrationez nõ est existere actuale rei. qđ p se ⁊ primo competit pticularib⁹. quoz nõ est sciẽtia nec diffi°. vl̃ibus aũt nõ competit tale esse nec tale existere actuale nisi prout habent esse in particularibus. de hoc aũt esse loquit̃ ɔmẽ. 7°. metaph. cũ dic̃. q qditates rez nõ sunt entia nisi p eẽ rez hñtiũ qditates. si g̊ talis eẽ ẽ directe ipoz particulariũ. hz eẽ nõ ẽ illud qđ p demr̃a

tionē ondit. esse etiā h' est ipsi' rei incōplexe p demrationez. nō aūt ondit nisi qd cōplexū. esse ergo qd p demōstratōez ondit est esse cōplexi et esse ppōnis. hoc aūt esse nihil aliud est q̄z habitudo pdicati ad subz. de hoc ergo esse loqtur phs in pncipio pheryermenias. qui ait q est sine eē significat quādā cōpōnez quā sine cōpositis nō est intelligere. pz ergo de quo eē hic loquit phus. ¶ Ulterius dubitaret aliqs. vtrz tale eē sit idē qd rei substātia. ¶ Dōz q esse qd est habitudo ppositōis in quo cōsistit veritas vel falsitas. immo veritas. qz falsitas cōsistit in nō esse. veritas aūt cōsistit in esse. cū ergo est habitudo eo mō quo pnūciatur ppositio est locutio vera. cū aūt nō est talis habitudo est falsa. cū ergo dicit esse qd est. vel nō esse quod nō est. qz sic pfert habitudo vt termini se habēt est locutio vera. si modis oppositis pfertur eēt falsa. talis. n. habitudo et tale eē nō est ipsa substātio rei. vñ et phus in lib. perhyermenias ait loquens de hoc esse. q neqz. n. eē est signū rei vel nō esse. eē ergo vel nō esse ppositōis nō sunt signū rei qz nō dicūt qditatē vel essentiā alicuius pdicamenti. sed solū dicūt habitudīes pdicamentoz adinuicē. bene ergo facit cōmē. q hoc qd itelligit de vero vel de habitudine pdicati ad subiectū dixit ptinere ad questionē de accidente. qz hec habitudo est minus q̄z accidēs. nā accidēs aliquā rez dicit. aliquā essentiā nominat. vel aliquā quiditatē dicit. sed hō habitudo siue hō esse nulli' rei signū ē. nec ē hoc sic intelligendum q questio de hō habitudine collocet sub questiōib' de accidēte. qz omnis talis habitudo sit p accidēs. aliquādo. n. tales habitudines cōsequūtur res fm se. et tūc sunt p se. aliquādo nō fm se. et tūc sunt p accñs. nō ergo tales habitudines collocātur sub questionibus accñtis q oēs sint p accñs. sed ipe fm se nullā substātiā dicūt nec aliquā essentiā. nec aliquā quiditatē. vñ sunt minus q̄z accñs. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. dato q hō esse quod dicit veritatem ppositiōis nō sit aliqua essentia nec aliqua substātia. et sit minus q̄z accidēs quō differt ab accñte. ¶ Dōm q hō habitudines nihil dicūt nisi respectū rei ad rem. nō respectuz q sit relatio fm esse. sed respectū qui est relatio fm dici. ideo hō esse in nullo pdicamēto est fm se. sz solū est aliquid cōñs rez pdicamentoz. vt ex eo q talis res est in tali pdicamento et in tali specie. ex hoc habz habitudinez ad talia et ad talia. et ex hoc possunt de ea talia et talia verificari. vnde talis respect'. et talis habitudo siue tale eē minus hz de esse q̄z vera relatio. et q̄z relatio fm esse. cum ergo dicat cōmē. in. 12°. in illo cap. Utrz sunt eadē pncipia substātie et accñtis q vera relatio habeat minimū de eē. istud eē qd habz minus de esse q̄z relatio hēbit minus de esse q̄z minimuz de esse. Ex hoc ergo seqtur q ipm fm se nihil sit. bene ergo dixit phus i pheryermenias loquēs de hoc esse. q si hoc ipm eē purz dixeris ipsum qdē nihil est. dicamus ergo q esse qd dicit veritatē ppositiōis nullam quiditatē dicit. et fm se nihil est. differētia ergo iter hoc esse et accñs est qz nomen cuiuslibet accñtis aliqd significat et est signū alicuius. istud autē esse nihil significat. nō est. n. aliqd significatū. sz est quedā cōditio cōñs significatū. et qz nihil significat hō esse. sed solū exprimit modum significādi. ideo ipm fm se nihil est. vnde phus in eisdē pheryermenias cū pus dixisset q si hoc ipm esse purum dixeris ipm qdē nihil est. statim q̄si assignās hui' dicti cām subiungit. cōsignificat. n. quādaz compositionem. hec est. n. causa q̄re tale esse fm se nihil est. qz fm se nihil significat. sz solū cōsignificat. exprimit. n. quēdā modū significādi. cuius aūt sit cōditio tale eē dici dz q est cōditio pdicati. nā iste modus istius habitudinis que exprimit p esse. nō est nisi qdā modus inherētie vt accipiat inherētia fm q pōt competere cuilibz predicato. Inherētia aūt nō est cōditio subiecti. sed pdicati. vñ tale esse semp ē nota. i. semp est cōditio eoz q̄ de altero pdicantur. ¶ Ulteri' dubitaret forte aliqs. vtrz si tale eē esset substātia. cōñs esset q ens eēt genus. ¶ Dōm q si tale esse eēt substātia: eēt substātia alicuius. qz esset substātia subiecti. nam cū pdicatū dicat aliqd in subiecto. et dicat aliqd alicuius. vt aliquid subiecti. si pdicatū ē substātia. oz q sit substātia alicuius. et qz ipm esse qd est substātia pdicati. si ergo ipm eē eēt substātia vel eēntia aliqua. esset substātia vel eēntia alicuius vt subiecti. vnde vna trāslatio hz q eē est nō nulla suba. supabundat ibi negatio. alia aūt trāslatio hz q est nulli suba. nam idez est vnū q aliud. possumus et hoc breuiter declarare. qz si eē esset suba. i. eēt aliq̄ qditas et aliq̄ eēntia. ita q idez eēt esse qd qd qd est. qz hoc vult improbare phus q nō sit idē. cum quiditas semp dicat aliqd in alio. si esse eēt qditas vel essentia aliqua. esset qditas et eēntia alicuius rei. hoc viso dicamus q si esse qd dicit veritatez ppositiōis. vel qd dicit esse pdicati in subo esset suba. tūc qdlibet pdicatū quod possz vificari de aliquo subo ptineret ad subam subiecti. naz si ipsa habitudo q̄ nullius rei signū est. sz est conditio pdicati esset qd qd rei. multo magis et ipsum pdicatū esset qd qd ptinens ad subam rei. et qz oia pdicata possunt vificari de suba alicuius rei oia predicata ptinere possent ad subam et ad essentiā rei. sz quecunqz ptinent ad subam vel ad eēntiā eiusdē de necessitate sunt in eodē gñe. oia ergo pdicata nō facerent nisi vnū genus. et si oia pdicata essent vnius generis. illud qd pdicat positiue de oib' pdicatis eēt gen'. hō aūt ē solū ens. qd fz se et positiue pdicat de oib' pdicatis. alia aūt trāscēdētia nō pdicat positiue fm se. nā verz pdicat de oib'. nō fz se et absolute: sz i cōparatōe ad itellectū. bonū i cōpatiōe ad appetitū. vnū aūt nō pdicat positiue. sz pnatiue. posito g̃ q esse qd dic habitudinez pdicati vel qd dic vitatē ppōnis esset suba alicui' ens esset gen'. qd est icōueniēs. aliud ē g̃ esse qd dic vitatē ppōnis: qd cōcludit demrātio. et aliud qd qd est. qd dic subaz et essentiaz cuiuslibz rei qd manifestat diffō. ¶ Deinde cū dic.

¶ Et q vere et nunc faciunt scire. quid enim significat triangulus accepit geometra: quod autem sit equalitas demonstrat.

¶ Adducit tertiā rōnē sumptā ex his q̄ videmus in scientiis. d. q (ve et nūc). vz. demrare eē et nō demrare qd qd est (faciūt scire). q. d. q vē demratiōes dmrant eē. et qd qd est nō demrant. sz supponūt. vñ subdit (qd. n. qdē significat triāglus accipit). i. supponit (geometer. q aūt qdē ē) su. eqlaterus (demrat) supponit g̃ geometer qd significet eqlaterus. vel qd significet ipe triāgulus. et ex diffōne triāgli pbat q figura i quā ē resolubilis pyramis est triāgulus. vel supponit diffōnē triāguli eqlateri. et ex diffōne ei' pbat q triāgulus collocat' sup semidyametro duoz circuloz eq̄liū se itersecātiū ē eqlaterus.

¶ Quid igitur mōstrabit diffiniēs: quid est vl qz est vt triangulū. Sciēs itaqz diffinitōe aliquis qd est: si est nō sciet sed impossibile.

¶ Postq̄z phs adduxit tres rōnes q dmrario nō demrat qd ē. sz qz ē. hic adduc ad hoc idez tres alias rōnes. dicebat q sex rōnib' pbabat phs q qd qd ē dmrari nō pōt. ¶ Postq̄z g̃ adducte sunt tres rōnes restat adducere alias tres. dñt aūt he tres seqntes a trib' pcedētib'. qz pcedētes directe pbāt dmratōez nō demrare qd qd ē. sz he seqntes nō pbāt h' directe. sz idirecte. pbāt. n. q diffinitio q̄tuz ē de se. i. pmo aspectu vel gnalr sumpta nō

est ipsi⁹ entis. nec ondit rem esse. tūc ergo sic posset for
mari rō. sicut se hz diffō ad esse ⁊ ad qz est. ita se hz demra
tio ad qd est. sz diffō q̄ztū est de se non est ipsi⁹ entis nec
ondit de re eē ⁊ qz est. ergo nec demratio ondet ō re qd
est. tria ḡ fac̄ fm q̄ tres rōnes adducit hoc pbātes. scda
ibi. (Manifestū aūt) tertia ibi. (Si igit̄) Dic̄ ḡ. (Diffi
niēs qd ē vel qz est. vt triāgulū) .i. vt circa triāgulū (qd
demrabit) diffiniens circa ipm vtrū qd est. vl' qz ē. vtrū
demrabit diffi.º ipm qz ē. ita q̄ sit diffi⁹ de neccitate ipsi⁹
entis. ⁊ subdit (sciens itaqz aliqs diffinitōez qd est. si est
nō sciet. sz hoc ipoīe est) .q.d. q̄ si diffi⁹ demraret qz ē ⁊
esset. q̄ztū est de se ipsi⁹ entis seq̄ret̄ hoc impoīe q̄ aliqs
posset scire de re qd est ⁊ ignorare si est: qd su . negabat̄.
¶ Dubitaret forte aliqs. quō demratio se habz ad esse.
¶ Dōz q̄ possumus distiguere triplex eē ad quoꝝ duo
demratio se hz p se: ad tertiū aūt p accñs. ad illa aūt duo
esse ad q̄ demratio dr̄ se hr̄e p se: nō eodē mō se hz per se
ad illa. sz ad vnū illoꝝ se hz p se. qz per se p̄supponit . ad
aliud aūt se hz p se qz ipm p se ɔcludit. Est aūt p̄muz eē
rei p qd res ē in p̄dicamēto. ⁊ de hoc eē posset itelligi qd
Boet. dic̄. q̄ spēs est totū esse indiuiduoꝝ. qz totū eē qd
hn̄t īdiuidua in p̄dicamēto. hoc est p spēz. tale .n. esse po
test cōpetere rei. ea nō exn̄te actualr. vt nō exn̄te rosa i
actu. veꝝ ē de ea q̄ sit res p̄dicamēti. sufficit .n. de re q̄
sit i se vel i suis cāis ad hoc q̄ de ipa possit esse scia. si .n.
res nullo⁹ eēt nullo mō de ea posset esse scia. ad hoc aūt
q̄ de re sit scia suffic̄ q̄ q̄ztū est de se hēat hitudines ad
debitas pprietates. ⁊ ad debita p̄ncipia. ad hoc q̄ de ea
possint formari v̄e ppōnes. vn̄ ⁊ locutōes hoiuz hoc de
signāt. ⁊ tradentes sciaz hoc ondūt. dicūt .n. hoies loq̄n
tes de rosa. ⁊ etiā phi si de rosa sciaz traderent hoc idez
dicerent. vz. q̄ rosa est pulcherrimus floꝝ. qd dicentes
nō intenderēt dr̄e q̄ rosa eēt actu vel nō esset. sz q̄ rose
cōpetit p se hr̄e hitudinē ad tantā pulchritudinē q̄ pul
chritudine excellat oēs flores . ⁊ de cinamomo si de eo
traderet̄ scia diceret̄ q̄ est spēs pficua dentib⁹ qd dicē
tes nō intenderēt dr̄e cinamomū esse actu vel nō eē . sz
q̄ q̄ztū est de se ɔpetit ei hec pprietas . hoc est ḡ esse rem
p̄dicamēti q̄ de ea possit esse scia vel q̄ hēat hitudinez
ad debita p̄ncipia ⁊ ad debitas pprietates . ad tale autē
esse sufficit q̄ res sit i suis causis. qz si est i suis cāis. cum
scire sit p cāz ō ea poterit esse scia. Rursus eo ipo q̄ res
est in suis cāis q̄ztū est de se. dicit aliqd determinatū ad
certā spēm. ⁊ p ɔn̄s q̄ztū ē de se ab ea sunt apte nate flue
re debite pprietates. ergo qd hz tale esse. vz. i suis cāis est
res p̄dicamenti ⁊ de eo pōt esse scia ⁊ de eo pn̄t formari
ppōnes vere. qz q̄ztū est de se iportat hitudinē ad debi
ta p̄ncipia. ⁊ ad debitas pprietates. tale aūt esse demra
tio p̄supponit. cū ergo dr̄ q̄ demratio nō est nisi entiuz.
nō est itelligendū de entib⁹ in actu tātū. sz de entibus i
suis cāis vel de his q̄ sunt res p̄dicamentoꝝ. in q̄ p̄dica
mēta p se diuidit̄ ens. Est aūt 2ᵐ esse rei qd dicit v̄itatē
ppōnis ⁊ tale esse p̄supponit p̄muz esse. p̄mo .n. itelligit̄
q̄ aliqd sit res p̄dicamēti. ⁊ q̄ hēat hitudines ad debita
p̄ncipia. ⁊ ad debitas pprietates. ⁊ post ea ō tali re formē
tur ppōnes vere. ppō ergo v̄a explicat illas hitudines
q̄s res hz. tale aūt esse qd dic̄ veritatē ppōnis demratio
ɔcludit. itelligit̄ ergo q̄ demratio sit iter duplex eē. vz.
iter eē p̄dicamenti ⁊ eē qd dic̄ v̄itatē ppōnis. quoꝝ vnū
p̄supponit. ⁊ aliud ɔcludit. tertiuz aūt eē est esse actuale
rei. hoc aūt p accñs se hz ad demratōez. pbat .n. demra
tor q̄ triāgl'us hz tres: qz ē figura plana ⁊c̄. ⁊ forte nihil
tale ē i actu. qz forte nihil ē oino planū vel nihil oino re
ctū. pōt ergo fieri demratio de re non hn̄te actuale esse.
¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. vtrū diffi⁹ q̄ztū est ō se
ondat rē esse. ¶ Dōm q̄ diffi.º gnāliter sumpta q̄ztū est

de se nō dicit nisi significatū nois vel qd est qd dr̄ p no
men. vn̄ ⁊ in 4.º meta. fm trāslationē ɔmē. dr̄ q̄ rō quā
significat nomē est diffō. si ergo hoc est ratio tragelaphi
aīal cōpositū ex hirco ⁊ ceruo hec ē ratio qd nois tātū.
eo q̄ tragelaphus ē figmētū. sz si tragelaphus esset res
p̄dicamti. istā eādez rōnem hr̄et. ⁊ tūc hec ratio esset qd
rei. nūc aūt est qd nois tātuz. ⁊ qd verū est de figmēto si
fieret res. hoc idē esset ō re si possz fieri figmentū. vn̄ si
hec ē ratio hois aīal bipes hō ratio est qd rei . eo q̄ hō ē
res p̄dicamti. sz si eēt poīe q̄ hō fieret figmentū. eādez
rōnem hr̄et si hō ratio q̄ nūc est qd rei. tūc esset qd nois
tātū. p diffinitionē ergo p̄mo inotescit nob̄ q̄ztū est ō se
.i. p̄mo aspectu vel gnāliter sumptā qd significatur per
nomē. postea ad nos spectat ɔsiderare vtrū est. qd sic si
gnificat̄ possit esse i reꝝ nā vel nō. si ergo res ignota de
scribit̄ nob̄ p diffinitionē. p̄ intelligimus p diffōnez illā
qd nois. ⁊ post ea i nob̄ ipsis possumus cogitare. vtrū illō
qd nois sit qd rei. ppter qd dicet̄ in seq̄nti rōne q̄ cum
diffi⁹ dic̄ ō aliquo qd est. nō dic̄ de illo qz ē: eo q̄ adhuc
restat q̄rere pp qd. cuz .n. aliqd ignotū nob̄ describit̄ qd
sit: adhuc restat in nobis ipsis cogitare vtrū illud qd sit
pp qd .i. sit cā ipsi⁹ esse rei. nā qd est qd nois tātū. nō est
ppter qd. qz nō est cā alicuius esse. sed idē qd est qd rei.
ita est qd q̄ est ppter quid. qz est id ppter qd res ē. diffi.º
ergo q̄ztū est de se non ondit rem esse. ¶ Ulteri⁹ forte
dubitaret aliqs. vtrū aliq̄ diffi⁹ ondat rez esse. ¶ Dōm
q̄ nulla diffi⁹ ondit rē esse fz se sumpta . diffi⁹ .n. pōt su
mi dupl'r. p̄mo gnāliter. vz. vt cōiter accipit̄ . siue dicat̄
qd nois. siue qd rei. ⁊ tūc certū est q̄ diffō sic sumpta nō
ondit rē esse. cū talis diffi.º possit esse nō entia. 2º pōt su
mi diffi⁹ spāliter. vt dic̄ qd rei tm̄. ⁊ sic non ondit rē esse.
sz p̄supponit. diffō .n. q̄ dicit qd rei p̄supponit de re qz ē.
⁊ ondit de ea qd ē. nūq̄z .n. possumus scire de diffōne q̄
sit qd rei. nisi pus sciamus rez ipsaz eē . si ḡ diffinit̄ nob̄
res nota quā scimus esse. scimus diffōnez illā eē qd rei.
qz scimus rē illā esse. si āt diffinat̄ nobis rē ignotā quā
nescim⁹ esse. diffō illa faciet nos scire qd nois . sz postq̄
sciuerimus qd nois ⁊ qd importat̄ p nomen poterimus
cogitare vtrū illud tale sit in reꝝ nā. donec autē sciueri
mus. vtrū illud tale sit i reꝝ natura nesciemus vtrū illa
diffinitio sit qd rei vel qd nois tm̄. si aūt qd diffinimus
sit ignotū diffinitio data erit faciens scire solū qd nois.
si aūt inotescat nob̄ q̄ illud diffinitū sit figmtū. tūc illa
diffi.º non erit qd nois quocūq̄z mō. sz erit nois tm̄. si vō
nobis inotescat q̄ sit res p̄dicamēti . tūc sciemus q̄ illa
diffō est qd rei. anteq̄z aūt sciamus rem esse nesciemus
diffōnez datā esse qd rei. nulla ḡ diffinitio ondit rē esse.
naz diffinitio sumpta generaliter nec ostendit rem esse
nec supponit. sumpta aūt spāl'r vt dic̄ qd rei. nō ondit sz
supponit. diffō ḡ gnāliter sumpta non dic̄ rē esse. qd quō
sit pz: qz gnāl'r sumpta extēdit se ad diffōnez dicētez qd
nois q̄ pōt eē nō entiū. Rursus etiaz diffinitio dicēs qd
rei. p̄mo aspectu non indicat rē esse. qd quō sit i p̄ma du
bitatione illi⁹ lectiōis. diffi⁹ aūt qm̄ ⁊c̄. plenius dicet̄. p
dubitabilia .n. illius lectōis multa q̄ in hac lectōe dicūt̄
manifesta erūt. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. vn̄ se
quat̄ ɔn̄tia phi. q̄ si diffi.º demraret vl' ondederet qz est.
q̄ possemus de re scire qd est ignorādo si ē. ¶ Dōz ē q̄
si diffinitio q̄ztū est de se ondederet rē esse non esst diffini
tio nisi entis. ⁊ nulla esset diffinitio q̄ nō diceret qd rei.
quo posito data diffinitōe de aliquo non oporteret nos
inuestigare vtrū illud sit vel non sit. aūt ergo q̄z inuestiga
remus illā rē esse: sciremus diffinitionē illā esse qd rei.
hac ergo ypothesi si ante possemus scire de diffinitione
q̄ esset quid rei. ⁊ tamē ignorāremus si illa res esset qd
est impoīe. diffinitio ergo q̄ztuz est de se non ostendit

rem esse. tunc ergo supplenda est ratio phi. ꝙ sicut dis-
finitio se hz ad eē vel ad q2 est: ita demr̄atio se hz ad qd
est. sed diffinitio quātū est de se nō ostēdit esse. sed si sit
quid rei p̄supponit rem esse. ergo ⁊ demr̄atio non ōn̄dit
quid res sit sed p̄supponit. ¶ Ulterius forte dubitaret
aliqs. vtr̄ sit idē esse. qđ p̄supponit diffinitio dicēs qd
rei. ⁊ qđ concludit demōstratio. ¶ Dōm ꝙ vnū ⁊ idem
esse supponit ⁊ cōcludit demōstratio. aliter tamē ⁊ alr̄.
s3 in generali tale eē supponit. in spāli aūt tale esse con-
cludit ⁊ demr̄at. supponit. n. demr̄atio ꝙ res illa d̄ q̄ d3
aliqd demōstrari ꝙ sit res p̄dicamēti ꝙ habeat habitu-
dines ad aliq̄s ꝓprietates. ⁊ postea cōcludit spāliter ꝙ
hz habitudinē ad hāc ꝓprietatē. habitudinē aūt p̄dica-
ti ad subm̄ qđ est eē in quo fundat̄ veritas ꝓpōnis sup-
ponit demr̄atio in generali ⁊ in cōmuni. q2 nō est demō-
stratio. nisi entis hn̄tis talem habitudinē. hꝰ ergo habi-
tudo q̄ ante oēm demōstrationē p̄supponit̄: postea per
demr̄ationem explicat̄. vel possumus dicere ꝙ demr̄a-
tio p̄supponit rem esse s̄m se ⁊ maxime rē subiectā. q2 d̄
subiecto opz p̄supponere q2 est. p̄supponēdo aūt rez eē.
p̄supponit d̄ ea ꝙ hēat habitudies ad aliq̄s ꝓprietates.
postea hꝰ hitudines q̄les sint. ⁊ quarꝫ ꝓprietatū sint cō-
cludit. sic ⁊ diffō dicēs qd rei p̄supponit rem esse. ⁊ p̄sup-
ponit eā hre aliq̄s habitudines ad aliq̄s ꝓprietates. sed
quarꝫ ꝓprietatū sint ille hitudines nō opz ꝙ hꝰ diffini-
tio dicēs qd rei supponat. ergo nō est idē esse qđ diffini-
tio dicēs qd rei supponit ⁊ demr̄atio ɔcludit: vel si ē idē
nō est eodē mō sumptū. nā esse qđ p̄supponit diffinitio
est eē rei s̄m se. esse aūt qđ ɔcludit demr̄atio est esse cu-
iusdā hitudinis ad ꝓprietates. vel si diffiꝰ p̄supponit eē
hꝰ hitudinis hoc est in q̄dā ɔfusione ⁊ in quadaz gn̄ali-
tate. p̄supponit. n. diffinitio si sit qd rei ꝙ in subiecto sit
hitudo ad aliquas ꝓprietates. demr̄atio cōcludit ⁊ ex-
plicat aliquas ꝓprietates. ¶ Deide cū dicit.

¶ Manifestū aūt ⁊ scđm nunc modos termi-
norū qđ quid nō demōstrant diffiniētes q2 ē.
Si eniz ē ex medio aliquid equale. sed ꝓpter
quid est qđ diffinit̄. ⁊ ꝓpter quid ē circulus.
erit eniz vtiq3 ⁊ mōtis enei dicere esse ipsaz:
neq3 ꝙ possibile sit esse qđ dicit̄ cū significāt
termini. neq3 ꝓpter illud ē cuius aiunt eē dif-
finitōes. sed semp licz dicere ꝓpter qd.

¶ Adducit scđaz rōnē. ꝙ diffiꝰ nō ōn̄dat rem eē. d. (Ma-
nifestū est aūt. ⁊ s̄m nūc dictos modos terminorꝫ) i. s3
modos diffōnū q̄ nunc dant̄. manifestū est. n. s̄m tales
diffōnes datas ꝙ (diffiniētes qđ qd ē nō dm̄r̄ant q2 ē)
⁊ subdit (si. n. ē ex medio aliqd eq̄le) i. si ista diffiꝰ circu-
li ꝙ equalr̄ sit ex medio. i. ꝙ equalr̄ se hēat ad cētrū sic
sciēdo diffōnē circuli nescimus circulū esse. (s3 pp qd ē
qđ diffinit̄. ⁊ pp qd ē circulus) su. restat iuestigare. q. d.
ꝙ postq̄3 scimus diffinitōez circuli adhuc nescimus cir-
culū eē. s3 adhuc restat inestigare pp qd. i. cām an sit cir-
culus. ⁊ subdit. ꝙ (eēt. n. vtiq3 ⁊ mōtis enei dīre ipsam)
. s. diffōnem. ⁊ q2 sic ē (nec. n. ꝙ poss̄e sit eē qđ diffinit̄. id
assignāt) vel vt hz alia lr̄a (signāt termini) i. diffinitio-
nes (neq3) su. signāt ⁊ ōn̄dūt diffōnes. q2 (illud ē cuius
debēt eē diffōnes. s3 sp licz dicere. pp qd) i. sp licz q̄rere
cāz an sit illud qđ est diffinitū. q. d. ꝙ diffōnes q̄ntū ē de
se nō. dn̄t nisi ꝙ significat nomē. vn̄ nō dicit ꝙ respō-
dit esse. nec qđ res sit. tūc ḡ est supplēda rō. ꝙ cuz demr̄a-
tio sic se hēat ad qđ qd est. sic diffiꝰ ad eē. ⁊ ad q2 est. cuz
diffiꝰ nō ōn̄dat de re eē. vl' q2 est: nec demr̄atio ɔcludet
d̄ re qd est. ¶ Notādū aūt. ꝙ supra diximus. si res dif-
finita eēt qd ignotū sciēdo diffōnē nō statiz rē ipaz scire

mus. sed adhuc oporteret inuestigare. vtr̄ tale qđ diffi-
nitū est sit res p̄dicamenti. vn̄ si circulus esset nob ignotus
⁊ diceret ꝙ circulus equaliter est ꝙ respicit mediū
siue centrꝫ. nō ꝓpter hoc sciremus circulū esse. nā ⁊ de
mōte eneo posset dici. qd est mons eneus. ⁊ sciendo qd
montis enei. vel rationem eius. non propter hoc talis
mons esset. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si ergo diffiniēs demōstrat: aut quid ē: aut
quid significat nomē. sed nō est vllo mō ipsiꝰ
quid est. erit vtiq3 diffinitio ⁊ ratio nominis
idem significans. sed incōueniēs est.

¶ Adducit tertiā rōnē. q̄ est cōparādo rōnes p̄ores. Circa
qđ duo fac. s̄m ꝙ dem̄ ē. 2ᵒ qđdā qđ supponit ꝓbat. ibi.
(Primū qdē) Dic ergo (Si ḡ diffiniēs demr̄at. aut qd
est. aut qd significet nomen) i. si diffiꝰ se hz gn̄alr̄. ⁊ cōi-
ter ad qd rei. ⁊ ad qd nois (non est vllo mō eiꝰ qđ qd ē)
. i. entis su. diffiꝰ. q. d. ꝙ p diffinitionez nō possumus hre
vllo mō. ꝙ diffinitum sit ens. ⁊ subdit (erit itaq3 diffiꝰ)
su. rei (⁊ rō nois idē significās. s3 incōueniēs ē) . s. ꝙ idē
significet. q. d. ꝙ si diffō eēt eius qđ qd ē. qđ est aliqd. i.
qđ ē ens. vel qđ idē est si diffō q̄ntū est de se ōn̄deret rez
esse seq̄ret̄ hoc inconueniēs ꝙ oīs diffō diceret qd rei ⁊
ꝙ idē eēt diffō dicēs qd rei. ⁊ qd nois. qđ ē incōueniēs.
diffō ergo nō ōn̄dit rē esse. tūc ē supplēda rō ꝙ ergo nec
demr̄atio ōn̄dit qd res ē. hz. n. se quodāmō diffō ad q2
est sic demr̄atio ad qd est. ¶ Notādū aūt ꝙ qn̄ mediū
est i plus q̄3 id qđ ōn̄dit̄ nullo mō d̄ necitate ōn̄dit illō.
s3 si ōn̄dit. hoc est ɔtingēter. vt si aial est i plus q̄3 hō nul-
lo modo p aial eē posset de necitate ɔcladere hoiez eē.
sic q2 diffinitio sumpta generalr̄. nō soluz est eius qđ est
qd. i. qđ est aliqd. s3 etiā est eius qđ significat nomē. q2 ḡ
sic est. q2 diffō se hz sic generalr̄ ꝙ vel demr̄at id qđ est
qd. i. qđ est aliqd. ⁊ qđ hz qditatem. vel id qđ significat
nomē: nullo mō possumus dicere ꝙ diffinitio sit de ne-
cessitate quedā manifestatio eius qđ est qd. siue eiꝰ qđ
hz quiditatē. ⁊ qđ est ens. nisi forte diceremus. ꝙ omne
qđ significat̄ p nomen esset qd. ⁊ ɔn̄ter ens. ⁊ ꝙ idē esset
ratio dicens qd rei. ⁊ qd nois. qđ est icōueniēs. omnes
ergo he tres rōnes hoc ꝓbāt. ꝙ sic se hz diffinitio gene-
raliter sumpta ad qđ est vel ad esse. sic demr̄atio ad qd
est. s3 diffinitio generalr̄ sumpta non ōn̄dit q2 est. ergo
nec demr̄atio ōn̄dit qd est. ¶ Deide cū dicit.

¶ Primū quidē. n. ⁊ nō substātiarꝫ vtiq3 esset
⁊ nō entiū. significare. n. est ⁊ nō entia.

¶ Probat qđ supposuerat. Circa qđ tria facit. s3 qđ triplr̄
ōn̄dit ꝙ non est idez diffiꝰ dicens qd rei ⁊ qd nois. scđa
ibi. (Amplius oēs.) tertia ibi. (Amplius nec vna scia.)
Dic ergo (Primū qdez) su. pz ꝙ nō sit idē qd nois ⁊ qd
rei. vn̄ subdit. ꝙ (⁊ nō subarꝫ esset) su diffō sicut subarꝫ
(⁊ eorꝫ q̄ nō sunt) su. esset diffō. sic eorꝫ q̄ sunt. ⁊ subdit.
ꝙ (est. n.) i. ɔtingit (significare) su. p nomen (⁊ ea q̄ nō
sūt) . q. d. ꝙ si esset idē qd rei ⁊ qd nois p̄mū seq̄ret̄ hoc
incōueniēs ꝙ ita esset diffō nō subarꝫ sicut subarꝫ: ⁊ nō
entiū sicut entiuꝫ ¶ Dubitaret forte aliqs. quō sequit̄
hoc inconueniēs. ¶ Dōm ꝙ ita vno nomine significat̄
accidens. sicut ⁊ substātia. qdua stamen ⁊ diffinitio ac-
cidentis nō est ita simplex sicut diffinitio substātie. no-
men. n. quo significat̄ accn̄s nō est compositū ex accn̄te
⁊ substātia. sicut diffinitio qua diffinit̄ accn̄s est cōposi-
ta ex accn̄te ⁊ substātia. si ergo eodē mō esset loquendū
de qd rei ⁊ de qd nominis. eo mō quo aliqd hēret qd no-
minis. ⁊ eo mō quo posset noiari. eo mō hēret qd rei. ⁊ eo
modo posset diffiniri. ⁊ q2 ita vno noīe posset nominari
⁊ significari accn̄s sic substantia. ⁊ nō ens sicut ens. hec

habeat ad demonstrationem. Circa quod duo facit. qr pmo exponit quedaz supius dicta. 2° seriose exequitur de itento. ibi. (Quo aũt mõ ɔtingat) videbat. n. qdã superius dicta dñe q nullo mõ diffõ demõstreẽ. pbabat. n. supra p rõnes multas q nõ demrat nisi esse. z nõ qd ẽ. ver est. n. qd quid est. nõ demrat fm se. sz bñ põt demõstrari diffi° dicẽs qd est de alio. z in ordine ad aliud. sed nõ demrabit in eo qd quid. nec in eo q diffõ. sed simplr ɔcluder hoc de illo. duo ergo facit. qz pmo ostẽdit qño diffi° dicens q passit de alio sillogiçari simplr demrati ue. 2° aũt q nõ põt sillogiçari in eo qd quid z cũ reduplicatione demõstratiue. sz logice. ibi. (Et. n. hoz qd quid est.) Dicit g. (Qm aũt idẽ est sicut diximus scire qd qd est. z scire cãm eius si ẽ). q. d. q ipm qd qd est. z ipsa diffinitio rei ẽ causa eius qd est eẽ rei. z subdit (rõ aũt hui' est). vz. qd qd est sit causa ipsi' esse (qm nõ est aliq causa) su. ipsi' eẽ. z h' non est nisi ipsa diffi° siue ipm qd qd est. z subdit (z hoc aũt). vz. causa. siue hoc qd qd ẽ. siue hec diffi° (eadẽ). s. est cuiusmodi est diffõ dicẽs qd (aut alia est) cuiusmodi est diffõ dicẽs ppter qd. z cãm. q. d. q cã ipsi' esse ẽ ipm qd quid. siue ipa diffõ. p ipsaz. n. diffinitõez exprimit causa ipsi' eẽ. z h' diffõ est duplex. qr aut est eadẽ cũ ipsa re vt diffi° dicẽs qd. aut ẽ alia. vt diffinitio dicẽs ppter qd z cãm. z subdit (z si vniq alia ẽ) .i. si h' diffi° est alia. z est dicẽs ppter qd. z cãm (aut est demrabilis) su. res p tale ppter qd. z talẽ cãm. vtputa. si sit ppter quid. z cã p se z ppria (aut nõ ẽ demrabilis) res p tale ppter qd. z p tale cãm. vtputa. si sit ppter qd. z cã per accñs. vel si nõ ẽ ppria. z subdit (si igr est alia) .i. si talis diffõ. vtputa. qz est dicẽs ppter qd z cãm (z ɔtingit demrare) su. rem p tale ppter qd. z p talẽ cãm (necẽ est esse mediã cãm) .i. necẽ est tale ppter qd. z talẽ cãm esse mediũ ad pbãdũ su. passionez de subo. z ad pbãdũ qd qd est passiõis. diffinitio. n. dicẽs ppter qd si sit bene data: z si sit p cãm p se z ppriã põt accipi vt mediũ ad ɔcludendũ passionez. z ad ɔcludẽdũ diffinitiõez dicentez qd passionis. z subdit. q (z in pma figura demõstrari) su. oz p talez cãm. cuius rõ est qz (vle. n. z pdicatiuũ est qd demratur) su. p talẽ cãm. si. n. p diffinitõez dicentem ppter quid ɔcludit p se passio vel diffi° dicens qd passionis. qz passio pdicat vliter de suo subiecto. z diffõ dicens qd passiõis ẽt vliter pdicat oz talẽ demratiõem fieri in pma figura. qz solũ ibi ɔcludit vlis affirmatiua. z subdit q (vnus qdẽ modus nũc exquisit' est. qño qd qd est) .i. diffinitiõez dicentem quid (demrare) su. ɔtingit (p aliud) .i. per diffinitõez aliã vt p diffinitõez dicentem ppter quid. pz ergo q loqndo de ɔclusione simplici. nõ loqndo de reduplicatiua. diffini° dicens quid põt demõstrari z põt ɔcludi demõstratiue p diffinitionem dicentẽ ppter quid. z per ɔñs per aliã. ¶ Dubitaret forte aliquis. qño causa ipsi' esse. vel causa eius qd est si ẽ. põt esse eadem z alia. ¶ Dõm q hoc triplr põt ɔtingere. pmo referendo hoc ad diuersa genera pdicamẽtoz. 2° ad diuersa genera causaz. 3° ad diuersos modos diffiniendi. vel ad diuersa genera diffinitionũ. pmũ sic pz. nam ipm qd quid est. propter qd dicimus rem esse. z qd dicit esse causa q res sit põt accipi. vel in substantia. vel in accñtibus. in substãtia quidẽ idem est qd quid est cũ ipsa re. nam substãtie hñt diffinitõez simplicẽ. nõ p additamenta. nõ. n. ingreditur diffinitionẽ substantie nisi quod ptinet ad essentiã substantie. loquẽdo de substantia q est per se in genere. nihil ponit in diffinitiõe substãtie qd nõ pertineat ad essentiaz eius. z dicimus q est p se in genere. qz si diffiniret quod nõ est per se in genere. vtputa. si diffiniret forma posset ppria materia ingredi diffinitiõez eius. vt in diffinitõe aie cadit corpus. sz corpus nõ ptineat ad essentiaz aie. substãtia ergo hz qd qd est idẽ. sed accidẽs hz qd quid est aliud. qz aliquid ingredit diffinitionez accñtis: qd nõ ptinet ad essentiã eius. Fm hoc ergo posset exponi lra phi. q ipm qd qd est. qd dicit esse causa q res sit h' causa z hoc qd qd est. in aliquib' est idẽ. vt in substãtijs. z taliũ nõ est pprie demõstratio. in aliquib' est vt aliud. vt in accñtib'. z talium p hz qd qd est. si accipiat p se z ppriũ poterit esse demonstratio. alio mõ põt exponi referendo hoc ad diuersa genera causaz. vt dicamus q diffi° data p materiã z p formã. qz tales sunt cause itrinsece dicat diffõ eadez. data vo p efficientez z finem. qz tales sunt cause extrisece dicat diffõ alia. Fm hũc ergo modũ diffinitio alia demrat diffinitõez eãdem. qz diffi° data p finẽ z p efficientẽ demrat diffinitõez datã p materiã z formã. naz efficiens imponit necitatez forme. nã ideo est talis forma i re genita. qz tale fuit sufficiẽs. z tale generãs forma imponit necitatem materie. vt iõ est talis mã. qz eã talem requirit forma. semp aũt cã imponens necitatẽ ɔcludit cãm cui imponit necitas. efficiens g vel diffõ data p cãz efficientez ɔcludet diffinitiõez datã p materiã z formã. diffinitio aũt data p finem ɔcludit omnes diffinitiões datas p aliãs cãs. qz finis est causa causaz. z a fine imponitur necitas omnib' alijs. Aduertendũ tñ q z finis z efficiens possent accipi p se z p accñs. z pprie z nõ pprie. fz hoc ergo exponet littera phi. q omnes cause sunt cause ipsius esse. nã hec ẽ diffõ cause ad cuius eẽ sequit aliud. ois ergo diffinitio p quãcũq cãm sit data est causa eius qd est esse rei. vel est causa q res sit. sz h' causa. z h' diffinitio aliquãdo est alia. qz est data per cãm extrinsecã. aliquãdo est eadez. qz est data p cãm intrinsecã. z cũ est alia. i. cũ est data per cãm. vtputa. p finem vel p efficientem. aut est res demrabilis per talem cãm. vtputa. si sit causa per se z ppria. vel nõ est demrabilis. vtputa. si sit causa p accñs. vel si nõ sit ppria. si ergo sit diffinitio data per cãm aliã. z per cãm extrinsecã. z ɔtingit demrare p talem diffinitõem. siue per talẽ cãm. vtputa. si h' causa sit per se z ppria necẽ est h' cãm esse mediã ad ɔcludendũ ipm diffinitũ. vel ad ɔcludendũ ipsaz diffinitionem datã per cãm intrinsecã. siue datã per materiã vel per formã. fiet. n. tunc demratio vlis affirmatiua in prima figura. vnus ergo modus exqsitus z bonus p quem ɔtingit demrare qd quid est per aliud. i. p diffinitionez aliã est iste q nũc dictus est. vz. quãdo diffinitio eadem .i. data per cãm eãdez. i. itrinsecã. vt p materiã. siue per formã demratiue ɔcludit p diffinitõem aliã. i. datam p cãm aliã. hoc est p cãm extrinsecã. vt per efficientem z finez. 3° mõ põt hoc dem referri ad diuersos modos diffiniẽdi siue ad diuersa genera diffõnũ. z iste modus tertius multũ appropinquat ad modũ 2m. z multũ videt ire ad mentem phi. dicemus. n. q circa passionez possumus assignare quid z ppter qd. vt qd est eclipsis essentialr. est qdam puatio luminis. ppter qd est eclipsis est ppter iterpositiõez terre. vtrũq. n. aliquo mõ est causa q eclipsis sit. nã ipa essentia rei est causa q res sit. ipsa ergo puatio luminis q est essentialr eclipsis est causa q eclipsis sit. illud etiã a quo hz esse essentia rei est causa etiã q res sit. nõ solũ ergo ipm qd. siue ipm eẽ est causa q res sit. sz etiã ipsũz ppter qd. z id qd est causa essentie est ẽr cã q res sit. ipsa g iterpõ terre q est ppter qd eclipsis. z a q eẽntialr cãtur eclipsis ẽ etiã cã q eclipsis sit. Aduertendũ tñ q licet quid. z ppter quid sic differant qz quid dicit ipsaz essentiam ppter quid dicit id qd est causa ipsius essentie. tamẽ in accidentibus z in p se passionibus ipz ppter qd. z id qd est causa essentie ptinent ad quod qd est siue ad qditatẽ ipsoz. nã accñtia habẽt

quiditatē p additamēta. ita q taz essentia q̃z cā essentie tā gd q̃z ppter gd igredit gditatē p se passionū. ita q totū vocat aliqñ phus qȯ gd est. differt tñ vnū ab alio. qz differt gd. i. essentia ab eo qȯ est ppter gd z a causa eētie. qz ipsa essentia eclipsis. z id qȯ dic quid eclipsis. siue ipsa puatio luminis est idē qȯ eclipsis: sed ipz ppter gd: z id qȯ est causa eētie. siue iterpositio terre nō est eētialiter idē qȯ eclipsis. Scdm hoc ergo plana est littera phi. nā idē ē scire qȯ gd est accipiēdo qȯ gd est large. siue sit eētia siue cā essentie. z scire cām eius si est. i. cām ipsi᷒ esse rei. nā taz essentia q̃z causa eētie sunt causa q res sit. hȝ aūt rō quare q gd ē. est causa ipsi᷒ eē est ista. qm aliq̃ ē causa ipsi᷒ eē rei. nā nō demrant nisi causata z principiata. cāta aūt z principiata habent aliquā cām sui eē. z hoc ē ipm qȯ gd est ipsoꝝ. siue sit eētia. siue cā essentie. z subdit. q z hec aūt. vz. q̃ est cā ipsi᷒ eē rei. aut est eadē cū ipsa re. vt ipm gd z ipsa eētia. aut est alia vt ipm ppter gd z ipsa cā eētie. z si vtiqz est alia vt si accipiat cā esse rei alia a re. vt q nō accipiat ipsa eētia. nec ipm gd. sed ipsa causa essentie. z ipm ppter gd: si sic est. aut est demrabilis res p talē causam z p tale ppter gd. qz causa accepta est p se z ppria: aut nō est demrabilis. vel aut ē indemōstrabilis res p talē causam. qz causa accepta non est p se vel nō est ppria. Si igit causa ē alia. z ɔtingit p talē causaz demrare. qz huius causa est p se z ppria. necesse ē talē cāz esse mediā. i. posse accipi vt mediū demōstratiuū ad ɔcludēdū vel ipsam passionē. vel diffinitionez dicentē quid passionis. vt interpositio terre q̃ est eētialr aliud q̃z eclipsis. si sit causa p se z ppria poterit cōcludi p talē causam eclipsis de luna tanq̃z propria passio de subiecto. z ēt p talē causam poterit cōcludi puatio luminis de luna q̃ est diffi᷒ dicēs gd eclipsis. formabit .n. sic sillogismus. In omni tpe quo interponitur terra luna eclipsat vel priuat lumine. sz in omni oppositiōe solis z lune circa nodos capitis z caude draconis interponit terra. ergo omni tali tpe luna eclipsat vl priuat lumine. fit ergo hic quidā sillogismus vniuersalis quātū ad quendā vlitatē tempoꝝ. vñ sillogismus factus ē in pma figura. q si luna hēret sub se plura supposita fieret quātū ad vlitatē subiectoꝝ. talis ergo demrātio qz est vlis affirmatiua in pma figura hȝ fieri. Unus ergo modus exqsitus z bonus p quē cōtingit demrare qȯ gd est. i. diffinitionē dicentē quid p aliud. i. p diffinitionē aliā dicentē ppter gd. est iste qui nunc dictus est.

¶ Ulterius forte dubitaret aliquis quare diffinitio dicens quid dicat causa essendi eadē. dicens ppter quid dicat cā essendi alia. ¶ Dōm q in p se passionibus vbi talia sunt accipiēda. ps p iam dicta dino veꝝ esse qȯ dicit. nāz diffinitio dicens gd est ipsa essentia rei siue ē id qȯ est essentialr res. vt diffinitio dicēs quid eclipsis est ipa puatio luminis q̃ est idē essentialr qȯ eclipsis. diffi᷒ ergo dicens gd qz dicit ipsaz essentiā exprimit cām eēndi sicut ipsa essentia est causa q res sit. hȝ aūt cā cuz sit ipa essentia rei est essentialr idē cuz ipsa re. ideo talis cā ipsius esse dr esse eadē cum ipsa re. sz causa essendi q̃ est ipsum ppter gd. z q̃ est causa eētie rei nō est ipa res. sz est alia a re. vtrūqz tñ est causa ipsius esse rei. vnus ergo modus demrandi qȯ quid est: hic est. vt diffinitio exprimens causaz eandē z eētiā. z dicens gd ɔcludat p diffinitōez exprimentē cām aliā z dicēt ē ppter gd. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. vtrū p diffinitionē dicentē gd possit ondi res. z videt q sic. qz demratio est p cām. cuz ergo ipsa eētia sit cā ipsius esse. demratio cuius est pbare esse vel qz est. fieri poterit p ipsaz diffinitiōez dicentē gd z essentiā. ¶ Dōm q sanamur nō solū sanitate. sz etiā corpore. ipsius ḡ actus sanādi assignabit causa essentia sanitatis. z etiā essentia corporis q̃ est causa eētie sanitatis. z ēt q̃cūqz alia causa a q̃ p se depēdet essentia sanitatis assignabit cā ipsius actus sanādi. ergo ipsa puatio luminis est eētialr eclipsis. z qȯ gd est. ipsi᷒ priuatōis erit cā q luna habeat tale esse. i. esse defectiuū. vñ ipsa eētia passiōis z qȯ est cā eētie passiōis assignabit causa q subm habeat tale esse sub passione. qȯ esse exprimit p vitatē ppōnis. de quo supius diutius locuti sumus. tale. n. esse qȯ dicit vitatez ppōnis. z qȯ dicit habitudinē pdicati ad subm. vel dicit essentiaz pdicati in subo. z qȯ est nota eoꝝ q̃ ȯ altero pdicat: est id qȯ p demrationē ɔcludit. fm hoc ergo videret q diffi᷒ dicens gd. possz eē mediū in demratōe. sz constat q ipsa eētia accntis sp est in depēdētia ad aliud: z id qȯ dicit qȯ gd est accntis semp sumit in ordine ad aliud. z in depēdentia ad aliud. cū ḡ mediū demratiuū debeat aggenerare sciam diffi᷒ dicēs gd passiōis rōne sue depēdentie fm se in demratōe nō poterit esse mediū. si aūt talis diffi᷒ accipit mediū. hoc non erit fm se. sz put cōiungit sue cause. vt si puatio luminis. q̃ est eētialr ipsa eclipsis z q̃ est diffi᷒ dicēs gd eclipsis. si assumit p medio ad pbandū eclipsim. hoc erit put cōiungit ipsi ppter gd z ipsi cause vt ipsi interpositioni terre. totū ergo accipiet pro medio. corpus luminosum priuatuz lumine obiectu terre.

¶ Est aūt diligēter aduertēdū q id qȯ assumit pro medio non dz eē causa solū ipsius eē. vel ipsius vitatis ppositionis. sz etiā dz eē causa ipsius passionis. nā hoc ē qȯ q̃ritur quare talis passio insit tali subiecto. cōstat aūt q idē non pōt eē causa suippius. diffi᷒ ergo dicēs gd passionis. si talis sit diffi᷒ dicēs gd q nō dicat nisi essentiā passionis. non poterit assumi p medio. nisi quatenus coniungit cause ipsius passionis. vt puatio luminis hoc mō accipietur p medio ad concludēdum eclipsim put coniungitur interpositioni terre q̃ est ppria causa eclipsis.

¶ Est insup diligēter aduertēdum q scientia ipsi᷒ p se passionis nō est alicuius rei fm se. qz si hoc eēt. forte sufficeret scire pncipia eētialia eius. vel scire pncipia in q̃ resoluitur ipa eētia z q̃ componūt ipsaz eētiā ad hoc q sciremus eē eius. sz scia p se passionis est hui᷒ in hoc cuius pncipalis causa nō est ipa eētia passionis. sed est aliqd in subiecto a quo causat natura z eētia illi᷒ passionis. vt aliqd est in ipa luna a quo causat talis passio q̃ est eclipsis. vt qz luna pōt hēre dyametralē habitudinez ad terrā. ex hoc sequit q possit eclipsari p terrā. pncipalis ergo causa q̃re pdicatuz sit in subiecto nō est q̃renda ex ipo pdicato. sz ex eo q est in subiecto vel ex eo qȯ hȝ habitudinē ad subm. q̃re diffi᷒ exprimens solā essentiā passiōis nō est mediū in demratione. modicaz. n. sciam haberemus de eclipsi. si sciremus solū qz est q̃dam puatio luminis. z nō sciremus q cātur ex interpōne terre. sz de hoc. vz. vtꝝ diffinitio dicens gd possit esse mediū z quō se habeat gd est ad esse. plenius dicet in lectiōe illa. diffi᷒ aūt qm zc. vbi iteꝝ hec eadez mouebit questio.

¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. qz supi᷒ dicebat q idem erat gd z ppter gd. hic aūt dicimus q gd est pōt esse demratiōis ɔclo. ppter gd aūt demratiōis mediū.

¶ Dōm q gd z ppter quid. dupl'r pnt considerari. vel put vnū p se respicit diffinitōez. z aliud demrationem. z sic nō differūt realr. sz sunt vnū z idem alr z alr sumptū. z᷒ modo pnt ɔsiderari gd z ppter gd. vt dicunt diuersa genera diffinitionū. vt quid dicit essentiaz. ppter gd autē cām essentie. Rursus in dicendo cām essentie sunt gradus fm diuersa genera causaꝝ. si ergo pmo mō accipiat dria inter gd z ppter quid: sic loquit phus circa pncipiū huius scōi q idem est gd z ppter quid. illud .n. idez qȯ est diffi᷒ passionis. z vt est diffi᷒ dicit gd eius

illud idez acceptū vt mediū demōstratiuū erit ꝓpter qd eius. ꝓuatio. n. luminis in luno obiectiue est qd ⁊ ꝓpter qd eclipsis. est. n. qd eius. qꝛ est diffinitio ipsi⁹. est ꝓpter qd eius. qꝛ est mediū demōstratiuū ad ꝓbādū eaꝫ. sic aūt accipiendo qd ⁊ ꝓpter quid. vꝫ. put idem vt est diffinitio dicit qd. ⁊ vt ē mediū demōstratiuū dicit ꝑꝑ qd idē ē qd ⁊ ꝓpter qd sola rōne differens. ſꝫ si accipiatᷓ qd ⁊ ꝓpter qd put vnū dicit essentiā passionis. aliud cām essentie. sic non sunt idē. ſꝫ diffō dicens eēntiā erit demōstratōis cōclō. dicēs cāꝫ essentie erit demōstrationis pn̄ᵐ siue mediū. Rursus si accipiatᷓ qd ⁊ ꝑꝑ qd ſꝫ diuersa gnā cāruꝫ. sic etiā non sunt ideꝫ qd ⁊ ꝓpter qd. naꝫ oīs diffinitio data ꝑ quēcūqꝫ cām dicit qd. qꝛ notificat qditatē ⁊ essentiā rei co ꝙ eēntia rei depēdet a q̄lꝫ sui cā. tn̄ in respectu vni⁹ cause ad aliā illa diffi⁹. dicit ꝓpter qd que īponit necessitatē alteri cause. cā aūt ē illa cui īponitᷓ necessitas ſm̄ quibus non dicit ꝓpter qd. ſm̄ hoc ḡ diffinitio data ꝑ formā erit ꝓpter qd respectu diffōnis date ꝑ mām. diffinitio data ꝑ efficientē erit ꝓpter qd respectu diffōnis date ꝑ formā vel ꝑ mām. diffō dato ꝑ finē erit ꝓpter quid respectu oīum aliaꝝ diffinitionū. ſꝫ quō ꝯtingat demonstrare ꝑ finez. vtrūꝫ sit demonstratio simplr̄ vel ex suppositione īfra dicetᷓ ī dubitationib⁹ illius lectionis. quoniam aūt scire opinamur. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Ipsoꝝ eni qō quid est necesse est mediū esse qō quid est ⁊ ꝓpriorꝝ ꝓpriuꝫ. quare hoc quidem monstrabitur. id vero non monstrabit eorū q̄ qd erāt esse eiusdem rei.

❡ Qꝛ dixerat ꝙ qō quid ē potest ꝯcludi ꝯclusione simplici ⁊ demōstrari in pima figura vult ośtēdere ꝙ via demonstratiua non possit ꝯcludi ſm̄ ꝯclusionē reduplicatiuā. Circa qō duo facit. pmo. n. resumit quō demōstratiue ꝯcluditᷓ diffinitio. 2°. declarat ꝙ cū reduplicatione non ꝯcluditur demōstratiue: ſꝫ logice ibi (Hic qō igitᷓ modus) Dicit ḡ. ꝙ (⁊ hoꝝ. n. qō qd est necesse est mediū ꝙ qd est ⁊ ꝓpriorꝝ ꝓpriū) q. d. ꝙ diffinitio non demonstratᷓ nisi per diffinitionem. ⁊ ꝓpria diffinitio non nisi ꝑ ꝓpriā diffinitionē. vt diffinitio dicēs ꝓpriā essentiā ⁊ demonstrabitᷓ ꝑ diffinitionē dicentē ꝓpriā cām eēntie. Ad demonstrandū ḡ aliquid de numero eorū q̄ sunt quod quid est. i. de numero diffinitionū erit mediū ipꝫ quod quid est. ⁊ ad demōstrandū aliquid de numero ꝓprioꝝ. i. ꝓpriarum diffinitionū erit mediū ꝓpriū. i. ꝓpria diffō (quare hoc quidem). i. diffō de numero eoꝝ que erant qō quid erat eē eiusdē rei mediū (mōstrabitᷓ). i. accipietᷓ vt mediū ⁊ demonstrabit (illud vero). i. alia diffō (non monstrabit) i. non accipietᷓ vt mediū ⁊ non monstrabit. vt diffinitio dicēs qd. q. d. ꝙ (eiusdē rei) sunt plures qꝛ quid erat eē i. plures diffōnes ⁊ (hoꝝ taliū ꝙ quid erat eē) vel haꝝ taliū diffinitionū qd est mediū. i. hec diffinitio tanq̄ mediū monstrabit vt diffinitio dicēs ꝓpter qd. illud vero quod quid erat eē. siue illa alia diffō non monstrabit vt diffinitio dicēs qd. ❡ Deinde cū dicit.

❡ Hic qdem igitur modus quod non vtiqꝫ sit demōstratio dictū est pri⁹. Sꝫ est logicus sillus ipsius quod quid est.

❡ Ondit ꝙ cū reduplicatione non ꝯcluditᷓ diffinitio demōstratiue ſꝫ logice. d. (Hic qdē igitᷓ modus ꝙ non sit demonstratio) illi⁹ diffōnis in eo ꝙ diffō (dictū ē prius) ꝓbatū. n. fuit supra ꝙ qō quid ē in eo quod quid est demōstrari non possit. ⁊ subdit (ſꝫ ipsius qd est) siue ipsi⁹ qō quid est su. ſm̄ ꝙ huius (est). i. esse pōt (logicus sillus) q. d. ꝙ quid est in eo ꝙ huius pōt sillogiꝫari logice. non aūt pōt ꝯcludi demōstratiue. ❡ Nondū aūt ꝙ sillogiꝫari vere nō pōt quod quid est in eo qō quid est sine petitione pncipy. tn̄ logice ⁊ ꝓbabilr̄ nō ē icōueniēs hoc fieri. nam multi qdē ꝑ diffōnez diffiniti. vel ꝑ diffōnē diffinitionis ſꝫ ꝓbationes tactas in via reduplicatiua. vel in via diffinitiua. vel etiā ꝑ diffōnez oppositi crederent sillogiꝫatū eē qō quid est scōm ꝙ huius.

Uo aūt modo contingat dicem⁹ dicentes iterū ex principio. sicut eni ꝓpter qd q̄rim⁹ hn̄tes qꝛ. aliqn̄ aūt ⁊ sil manifesta fiūt: ſꝫ non in aliquo pri⁹ ꝓpter qd possibile est cognoscere q̄ꝫ qꝛ. manifestū aūt silr ⁊ qō quid erat esse non sine qꝛ est. īpoſſe. n. scire qd est ignorantes si est.

❡ Hic vt dicebatᷓ exequitᷓ seriose de ītento. vꝫ. quō quod quid est se habeat ad demonstrationeꝫ. Propter quod sciēdū ꝙ qō qd est. est mediuꝫ in demonstratione. ⁊ est id quod per diffinitioneꝫ exprimitᷓ. ⁊ est id quod importat causaꝫ. non ergo possumus plene scire. quomō quod quid est se habeat ad demonstrationem. nisi sciuerim⁹ quomō ipm qō quid est ⁊ ipm mediū se habeant ad demōstrationeꝫ. ⁊ nisi sciuerimus quō diffōnes se habeāt ad demōstrationē. ⁊ quō gnā causarū se habeāt ad demōstrationē. Tria ergo facit. qꝛ pmo ondit quō quod quid est vt est mediū se habeat ad demōstrationē. 2°. declarat quō diffinitio se habeat ad demōstrationeꝫ. 3°. declarat quomō ꝑ diuersa genera cārū ꝯtingit demōstrare. scōa ibi (Est aūt quorūdā qdē) tertia ibi. (Qm̄ aūt scire opinamur) Circa pmū tria facit. qꝛ pmo ondit quō quod quid est ⁊ mediū se habeant ad demonstrationē. 2°. qō dixerat exponit in terminis. 3°. epilogat circa determīata. secūda ibi (Quoꝝ igitᷓ habemus) tertia ibi (Siqdeꝫ igitᷓ accipitᷓ) vl̄ vt hꝫ alia trāslatio (Quō qdē accipitᷓ) Circa pmū tria facit. qꝛ pmo cōparat ipm ꝓpter qd ad ipm qꝛ est. ⁊ si est ad qd est. scōo declarat qō dixerat. 3°. ex his q̄ dixerat ondit itentū. vꝫ. quō qō qd est se hꝫ ad demōstrationē qꝛ eadē via demōstratiua scimus qō qd ē. ⁊ qꝛ ē. scōa ibi (Hoc aūt si est aliqn̄) tertia ibi (Sꝫ q̄cūqꝫ qdē ſm̄ accñs. Dicit ergo (Quo aūt mō ꝯtingat) su. via demōstratiua hr̄e qō qd est (dicemus iteꝝ ex pncipio). q. d. prius executi sumus de hoc opponēdo. postea iterū speculati sumus hoc distiguēdo ondētes ꝙ ſm̄ ꝯclusionē simplicēꝫ pōt demōstratiue ꝯcludi qō qd est. ſm̄ aūt cōclusioneꝫ reduplicatiuā nō pōt ꝯcludi qō qd est. ſm̄ ꝙ hui⁹ demōstratiue ⁊ vere. ſꝫ solū ꝓbabilr̄ ⁊ logice. nūc aūt iterum tertio volumus de qō qd est exeq̄ q̄si ex pncipio seriose circa ipm veritatē determinādo. quō ad demonstrationē se habeat. siue accipiatᷓ vt mediuꝫ. siue vt diffō. siue vt cā. qō vt fiat. pmo ꝯparat qō qd ē. ad ipm qꝛ est. ⁊ qd est ad si est dicēs. ꝙ (sicut. n. ꝓpter qd querimus habētes qꝛ). q. d. ꝙ aliqn̄ ꝯtingit ꝙ prius scimus qꝛ ⁊ postea querimus ꝓpter qd (aliquādo manifesta sunt simul) su. qꝛ ⁊ ꝓpter qd. ⁊ subdit (ſꝫ neqꝫ pus posse est cognoscere ꝓpter qd q̄ꝫ qꝛ). q. d. ꝙ possumus scire qꝛ priusq̄ ꝓpter qd. ⁊ possumus scire simul qꝛ ⁊ ꝓpter qd. ſꝫ ꝙ pus sciamus ꝓpter qd. q̄ꝫ qꝛ est īpossibile. ⁊ subdit. ꝙ (manifestū est similiter ⁊ qō quid erat esse. nō est) sup. cognoscere (sine qꝛ ē). i. sine si est. qꝛ (īpossibile est. n. scire qd est. ignorātes si est). q. d. ꝙ sicut in qōnibus cōpositis se hꝫ ꝓpter qd ad quia ꝙ non possumus scire ꝓpter qd ē ignorātes qꝛ est. qꝛ sic in qōnibus simplicibus se habet quod quid erat eē siue quid est ad si est. ꝙ nō possumus ignorare si est sciētes qd est. loquēdo de qd rei. quod nō est nisi entium. ❡ Deinde cū dicit.

¶ Hoc aũt si est aliquã quidẽ ſm accñs habem⁹ aliquã vero hñtes aliqd ipsi⁹ rei: vt tonitruũ. qm̃ son⁹ qdẽ nubiũ ẽ. ⁊ defectũ: qm̃ priuatio q̃dã lumis. ⁊ hoiez quoddã aial est. ⁊ aiam numerum seipsum mouentem.

¶ Declarat quõ ↄtingat hoc. vʒ. ꝙ aliquñ p̃us scim⁹ qꝛ est. vel si est q̄ꝫ ꝓpter qd ẽ. vel quid est. aliqñ aũt sic. nam si scimus ꝑ mediũ accñtale. tunc possum⁹ scire qꝛ est talis passio in tali subo. nescimus tñ ꝓpter qd. ſʒ si scim⁹ per mediũ diffinitiuũ ⁊ ꝑ cãm. sciẽdo qꝛ est scimus ⁊ ꝓpter quid. ⁊ ꝙ dcm̃ est in ꝓõnibus ↄpositis v̓itatez bʒ in simplicibus. vt si scimus de aliq̃ suba si est ꝑ mediũ accñtale. non oʒ ꝙ sciamus qd est. ſʒ si scimus ꝑ mediũ diffinitiuũ ⁊ eẽntiale sciẽdo si est scim⁹ ⁊ ꝓpter qd est. iõ aĩt ꝙ (hoc aũt si est aliqñ ſm accñs habemus). i. ꝑ medium accñtale (aliqñ vero vt hñtes qd ipsius rei). i. ꝑ mediũ diffinitiuũ ⁊ per se (vt tonitruũ. qm̃ est qdã son⁹ nebulaꝝ) possum⁹ sꝫ. scire ꝑ mediũ accñtale. ⁊ ꝑ mediũ diffinitiuũ. vtputa. si cognosceremus lunã eẽ p̃uataʒ lumie. qꝛ in plenilunio non existente tp̃e nebuloso corpus nr̃m non faceret vmbrã ex opposito lune. vel possemus hoc scire ꝑ mediũ diffinitiuũ ⁊ ꝑ cãm ꝑ se. ⁊ subdit. ꝙ (⁊ hominẽ qm̃ est quoddã aial) sꝫ possum⁹ scire per mediuʒ essentiale ⁊ accñtale (⁊ aiam. qm̃ est numerus seipsum mouens) sꝫ. possumus vtroq̄ꝫ mõ scire. tunc ğ supplenda est lr̃a ꝙ cũ possumus aliqua scire tam in substãtijs q̄ꝫ in accñtibus ꝑ mediũ accñtale ⁊ per mediũ diffinitiuũ ⁊ per se. qñ est cognitio ꝑ mediũ accñtale tunc prius scimus si est q̄ꝫ qd est accepit si est large put in ipm̃ qꝛ est quoddã si ẽ. qñ aũt est cognitio ꝑ mediũ diffinitiuũ ⁊ ꝑ cãm ꝑ se. tunc sil̓ vtrũq̄ꝫ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quodcũq̄ꝫ quidẽ scdʒ accñs scim⁹ qꝛ sũt: necesse est nullo mõ hr̃e ad ipꝫ quid est. neq̄ꝫ. n. qꝛ sunt scimus. q̃rere aũt quid est nõ hñtes qꝛ est: nihil est q̃rere. de quibuscũq̄ꝫ ãt hẽm⁹ qꝛ est: facili⁹ est q̃rere quid ẽ. Quare queẽadmodũ habem⁹ qꝛ est: sic habem⁹ ⁊ qõ quid est.

¶ Ex his q̃ dixerat ↄcludit itentum. vʒ. ꝙ eadẽ via habemus qꝛ est ⁊ qd est. nã cũ scimus qꝛ est ꝑ accñs. qꝛ ꝓpter sꝫ non scimus qꝛ non scimus qd. si aũt scimus qꝛ ꝑ se sic scimus qꝛ sic scimus ⁊ qd. ideo ait. (Quecunq̄ꝫ autẽ ſm accñs scim⁹ qꝛ sunt necesse est nullo mõ se hr̃e ad qd ẽ) cuius rõ est. qꝛ (neq̄ꝫ. n. scimus qꝛ sunt). q. d. ꝙ sciendo qꝛ ꝑ accñs nullo mõ nos habemus vt hoc mõ sciamus quid. nã hac mõ neq̄ꝫ ipꝫ qꝛ est scimus. ⁊ subdit. ꝙ (q̃rere aũt qd est non habẽtes qꝛ est nihil est q̃rere sʒ cũ habemus qꝛ est) sꝫ. ex his q̃ sunt ꝑ se (facilius est hr̃e quid est q̃re) ğ qꝛ sic est (queẽadmodũ habem⁹ qꝛ est. sic ⁊ habemus ⁊ illud (qõ quid est) siue ad id qõ qd ẽ. ¶ Notandũ aũt ꝙ si habemus. qꝛ est ex his q̃ sunt ꝑ se. sic habemus qꝛ est sic habemus ⁊ qd est: vt si habemus ↄpletẽ sciaʒ de qꝛ est cũ hoc non possit haberi. nisi ꝑ qõ qd ẽ oportet ꝙ complete sciamus ⁊ quod quid est. si autem cõplete scim⁹ qꝛ ⁊ icõplete scim⁹ qd. ⁊ hoc in subalib⁹ ⁊ in accñtalib⁹. vt si ↄplete scim⁹ de aliquo ꝙ sit aial opʒ ꝙ ⁊ ↄplete sciam⁹ qd sit aial. nã scire qd sit aial est scire ꝓpter qd aliqd sit aial. ⁊ scire qd sit eq̄later⁹ ẽ scire cãm ⁊ ꝓpter qd hic triãgulus q est iter duos circulos sit eq̄laterus. ⁊ qꝛ nõ ẽ scire qꝛ. nisi ꝑ ꝓpter qd nõ ↄtingit scire qꝛ. nisi sciam⁹ ꝑꝑ qd. sic ⁊ i accñtibus sic scimus qꝛ ẽ eclipsis sic scim⁹ qd ⁊ ꝑꝑ qd ẽ eclipsis. nisi sciuerimus qꝛ est eclipsis ꝑ mediũ accñtale qõ scire nõ eẽt scire. ¶ Dubitaret forte aliqs q̃mõ eadẽ via habem⁹ qꝛ ⁊ qd. vel qꝛ ⁊ ꝓpter qd. ¶ Dõʒ. ꝙ eadẽ via dm̃rãtiua habem⁹ vtrũq̄ꝫ. sʒ in demr̃atione duplex est ꝓcessus. vnus ↄpositiu⁹ vt cũ ex cã ꝓcedim⁹ in effectũ. ⁊ cũ ex p̃missis imus ad ↄclõnẽ. ⁊ isto mõ habem⁹ qꝛ. nã qꝛ ẽ ꝑ demr̃ationẽ ↄcludit. alius ẽ ꝓcessus resolutorius. vt cũ ex effectu im⁹ ad cãm. cũ ex ↄclusione regredimur sup p̃missas. nã via resolutoria ẽ resoluere ↄclusiones in p̃missas. ⁊ hoc mõ ꝑ demr̃ationẽ habet ꝓpter qd. nã ꝓpter quid i demr̃atõe p̃mittit. sic qꝛ ꝑ demr̃ationẽ ↄcludit. ⁊ qꝛ eadẽ est via q̃ itur a cã in effectũ ⁊ ab effectu in cãm. sic eadẽ est via q̃ itur athenis thebas. ⁊ thebis athenas: eadem via habemus qꝛ ⁊ ꝓpter quid. si ğ habemus qꝛ ex his q̃ sunt ꝑ se. ⁊ via demr̃atiua: facile est hr̃e ꝓpter qd. statim. n. poterimus hr̃e quid siue ꝓpter quid. resoluendo ↄclusionez in p̃missas. sʒ si hẽm⁹ qꝛ nõ via demr̃atiua. sʒ ꝑ mediuʒ accñtale: stultũ eẽt hoc mõ via resolutoria q̃rere qd vel ꝓpter quid. nã resoluẽdo talẽ ↄclusionẽ in tale mediuʒ nec haberemus quid nec ꝓpter qd. qꝛ mediuʒ accñtale nec dic̃ quid nec ꝑꝑ quid. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Quorũ igit̃ habemus aliquid ipsius quod quid est. Sit primũ quidez defectus i quo. a. luna i quo. c. oppositio terre i quo. b. vtꝝ igit̃ deficit aut nõ. b. q̃rere ẽ vtrũ est aut nõ. Hoc ãt nihil differt q̃rere q̄ꝫ si ẽ rõ ipi⁹. ⁊ si sit hoc ⁊ illõ dicim⁹ eẽ cui⁹ rõ ẽ: aut q̃lis cõtradictionis ẽ. Utrũ hñdi duos rectos aut non hñdi.

¶ Qõ dixerat exponit i terminis. Circa qõ duo facit. qꝛ p̃ exponit in terminis qñ habem⁹ qꝛ ꝑ mediũ eẽntiale. 2° qñ ꝑ accñtale. ibi (Cũ ãt iueniam⁹.) Dicit ğ ꝙ (quoꝝ) i. de qb⁹ (igit̃ habem⁹ aliqd ipsius qõ qd est). q. d. ꝙ õ qb⁹ scim⁹ qꝛ sciẽdo de eis aliqd ipsius qõ qd ẽ. i. de qb⁹ scimus qꝛ ꝑ mediũ eẽntiale de talib⁹ sꝫ. scimus sil̓ qꝛ ⁊ ꝑꝑ qd. ⁊ ꝙ sic patet i terminis. nã (p̃mũ qdẽ sit defect⁹ i quo. a.) i. maior extremitas (luna i quo. c.) i. mior extremitas (oppositio terre) q̃ ẽ v̓a cã ⁊ ꝑ se mediuʒ. q̃re luna deficit sit (i quo. b.) i. medi⁹ termin⁹ sit. ⁊ subdit ꝙ (vtrũ qdẽ deficit aut nõ) deficit sꝫ. luna. (. b. querere ẽ aut nõ est). q. d. ꝙ q̃rere de ↄclusione. vt q̃rere vtrũ luna deficit vel nõ est q̃rere de medio. vt vtrũ est mediũ vel nõ. ⁊ subdit. ꝙ (hoc aũt nihil differt q̃rere q̄ꝫ si ẽ rõ ipsius) nã mediũ est ipsa diffinitio ⁊ rõ ipsa. nã q̃rere si defectus ẽ. est q̃rere de medio ⁊ subdit (vt querere qd defectus ẽ vel ꝓpter qd defectus ẽ) idez est ğ q̃rere de ↄclusiõe ⁊ õ medio ⁊ subdit. ꝙ (⁊ si sit hac. ⁊ illõ dicim⁹ esse) vt si est qd. est qꝛ. ⁊ ecõuerso. ⁊ si scimus qd scimus qꝛ ⁊ ecõuerso. ⁊ si q̃rimus de qꝛ q̃rimus de qd ⁊ ecõuerso. qꝛ eadẽ est qõ de vtroq̄ꝫ ⁊ eadẽ via habemus vtrũq̄ꝫ ⁊ subdit. ꝙ (aut qualis). i. cuiusmodi (ↄdictionis ẽ rõ) vt vtrũ habẽdi duos rectos. aut nõ habẽdi). q. d. ꝙ hoc veritatẽ bʒ i q̃licũq̄ꝫ rõne ↄdictionis. i. in q̃ibʒ ꝑte ↄdictionis. vt q̃rere vtꝝ hẽat duos rectos. est q̃rere. vtꝝ sit mediũ. ⁊ q̃rere de altera ꝑte ↄdictionis. vt vtꝝ nõ hẽat est q̃rere vtꝝ nõ sit mediũ. tũc ğ est supplẽda rõ ꝙ cum semꝑ qõ ↄclusionis referat̃ ad mediũ. ⁊ cũ eadez sit qõ de ↄclusione ⁊ de medio: cũ ↄclusio dicat qꝛ. mediũ aũt dicat qd. eadẽ via habet̃ qꝛ. ⁊ qd. nõ differret nisi sicut differt via qua itur thebis athenas. ⁊ athenis thebas. si enim scimus ire a causa in effectum ⁊ habemus quia. ⁊ facile est regredi ab effectu in causaʒ. ⁊ habere quid vel propter quid. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cuʒ aũt iueniamus simul quia est ⁊ ꝓpter quid. Scimus si per media sit. si vero nõ sciamus qꝛ: ꝓpter qd autem non.

¶ Exponit i terminis, qñ hẽm⁹ qr p mediũ accñtale. Circa qd duo facit. qr pmo ɔtinuat dicta dicẽdis. z⁹ exeqt de itento ibi (Sit g luna) Dicit g (Cũ aũt iueniamus) su. qr p mediũ eẽntiale (sit scimus qr. z ppter quid si p media) essentialia (sit) talis iuentio (si vo nõ) hẽmus su. qr p media eẽntialia (scim⁹ qr. ppter qd ãt nõ) su. scimus. ¶ Nõndũ aũt qp scire põt sumi pprie z large. cuz .n. scire pprie non sit nisi p cãm ipoſe ẽ scire qr. nisi sciamus ppter qd. sz loquẽdo de scire large put non soluz se extendit ad scire p cãm. sz scire p signũ. sic possumus scire. qr z nescire cãm siue ppter qd. ¶ Deiñ cũ dicit.

¶ Sit igit luna c. a. defect⁹ plenilunio vmbrã nõ posse facere nll'o nr̃z medio exñte. manifestatio i quo b. Si g i c. est b. qd est nõ posse facere vmbrã cũ nll's nr̃m medi⁹ sit. In hoc aũt a. qd est deficere qp qdez defic manifestũ est. sz pp qd nõ di z qr defect⁹ est qdez scim⁹ Quid aũt est nescimus.

¶ Exeqtur de itento. siue exponit in terminis qñ scimus p mediũ accñtale. ppter qd sciẽdũ qp luna non eclipsat nisi in plenilunio. si g luna exñte plena scimus eaz eclipsari p iterpositõez terre. scimus hoc p mediũ eẽntiale .i. per cãm p se. sz si scimus eclipsari. qr corpus nr̃m non facit vmbrã. posito tñ qp non sit tempus nebulosuz z qp nihil sit mediũ iter nos z lunã ipediens lumen lune. qp non veniat ad corpus nr̃m. sic .n. cogscere lunã eclipsari est scire p medium accñtale. corpus .n. nr̃m non facere vmbrã ad lumẽ lune. nõ est cã qp luna eclipsetur. sz ecõuerso. eclipsis lune est cã qp luna nõ mittat radios suos vsqz ad nos. z qp corpus nr̃m non faciat vmbrã. duo ergo facit. qr pmo exponit in termĩs. qũo hoc mõ scito qr. nescimus ppter qd. z⁹ exponit in terminis quomõ scito qr querimus ppter qd. ibi (Cũ manifestum sit) Dicit g (Sit g luna. c.) .i. minor extremitas (a) .i. maior extremitas sit (defectus. lunã plenã nõ posse vmbrã facere. nullo exñte medio) .i. in medio (nr̃m) .i. respectu nr̃i. s. ue iter nos z lunã. demr̃atio. vel vt habz alia translatio (manifestatio in quo. b.) .q. d. qp hoc mõ habeat manifestatio qp luna eclipset. qr corpora exposita ad lunã nõ faciunt vmbraz. talis g manifestatio sit. b. i. accipiat vt mediũ (si g in. c.) .i. in luna (est. b. qd ẽ non posse facere vmbrã cũ null⁹ nr̃m sit mediũ) .i. sit hñs aliqd mediũ. vel aliqd obstaculũ qd accipiat sibi lumẽ lune. z si vlterius (in hoc) .i. in non posse vmbrã facere ẽ (. a. qd ẽ deficere) si sic ẽ. z (qr deficit) luna (manifestũ est. sed pp qd) deficit (nõdũ ẽ) su. manifestũ (z qr defectus est scimus. qd aũt ẽ) defect⁹ (nescim⁹) Formabit g sic sill's. oẽ corpus luminosuz in suo plenilunio nõ faciẽs vmbrã ad corpus oppositũ cũ nihil existat mediũ iter ipm corpus luminosuz. z ipm corpus oppositũ hoc totũ ẽ p medio z hoc totũ sit. b. in hoc g qdẽ. i. in h⁹ corpore sic se habente ẽ. a. i. est defect⁹. luna aũt ẽ tale corpus. g luna deficit. sic ãt scire defectũ lune est scire p accñtale mediuz z ẽ scire qr. non pp qd. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Cũ autez manifestũ est qr a. in c. sic sz ppter qd est. Est q̃rere b. qd est vtrum sit obiectio aut conuersio lune aut extinctio. Hec aut est rõ alteri⁹ extremitatis vt in his q̃ sunt ipsi⁹ a. est .n. defectus obiectio terre.

¶ Oñdit qũo scito qr q̃rim⁹ pp qd. Circa qd duo fac sz qp duo exẽpla adducit ibi (qd ãt ẽ tonitruũ) Dic g qp (cũ ãt manifestũ) sit vl' (cũ ãt manifestũ ẽ i. c.) .i. qp defect⁹ sit i luna (sz pp qd ẽ. q̃rere. b. h⁹ qd qd sit) .q. d. qp q̃rere pp qd defic luna ẽ q̃rere ipz. b. siue ipz mediũ qd ẽ. siue qd sit tale mediũ (vtz sit obiectio vel ɔuersio lune. aut extictio) z subdit qp (h⁹ ãt) .i. h⁹ mediũ (ẽ rõ) .i. ẽ diffi.⁹ (alteri⁹ termĩ vt i his q̃ sũt ipsi⁹. a.) .q. d. qp mediũ i dem̃r̃atiõe ẽ diffõ termĩ qd significat p. a. vñ subdit. qp (ẽ autẽ defect⁹ obio) .i. iterpositio (terre) .q. d. qp diffi.⁹ o. pp qd ipsi⁹ defectus. siue ipsius eclipsis est ipsa obio. siue ipsa iterpositio terre. z talia diffõ est mediũ i dem̃r̃atione. g plane vult phs qp diffõ termĩ q significat p. a. siue diffõ maioris extremitatis. vl' diffi.⁹ passiõis ẽ mediũ i demõstratione. qr q̃rere tale mediũ. z talẽ diffõnẽ ẽ q̃rere pp qd vt ipse in l'ra inuit fm mentẽ phi. non diffõ dicẽs qd subi. sz dicẽs ppter qd passionis ẽ mediũ in dem̃r̃atiõe. sz de hoc in seq̃nti qõne q̃remus. ¶ Dubitaret forte aligs. qũo mediũ z cã ipsi⁹ eclipsis lune est obiectio vel cõuersio lune vel extĩnctio. ¶ Dõm. qp cũ scimus qr luna pdit lumẽ nõ poterimus imaginari. nisi triplicẽ cãz q̃re luna pdat lumẽ. tripl'r g imaginari põt qp luna lumẽ habeat. vl' qp hẽat lumẽ ab alio vt iõ splẽdeat: qr sol illuminat eã. vl' qp hẽat lumẽ a se. z hoc dupliciter. vel qp pars sit luminosa z pars tenebrosa. vel qp tota sit luminosa. si enim luna habet lumen ab alio. sicut habet fm veritatem. tunc eclipsis erit obiectio. siue interpositio. scito .n. qp luna habet lumẽ ab alio. stati poterimus cogitare qp luna hoc mõ eclipsat z pdit lumẽ. qr aliqd obiicit z aliqd iterponit inter ipaz z iter illud a quo hz lumẽ. si vo luna a se hr̃et lumẽ. z partĩ eẽt luminosa z partiz tenebrosa: tũc cã eclipsis eius esset ɔuersio. vt iõ videret nobis luna obscurari. qr cõuerteret se z verteret nobis partẽ tenebrosaz. z qp tũc cã eclipsis lune esset ɔuersio. Si aũt eẽt tertio mõ qp luna hr̃et lumẽ a se. z esset tota luminosa. tũc nõ posset eẽ eclipsis lune nisi extĩctio luminis i luna. vt forte qr luna i suo motu obuiaret alicui humido i quo extigueret. vel forte poccuparet a tẽpestate magni veñ. z hoc mõ vẽtus i eã irruẽs extigueret ipsaz. Forte ãt posuit phs oẽs istas cãs eclipsis. qr forte oẽs iste fuerũt põnes phoz. vt aliqui assignantes cãm eclipsis lune assignauerũt cãm verã vt obiectionẽ vel iterpositõez. aliq ãt fantasticã. vt ɔuersionẽ vl' extictionẽ. ¶ Ulterius forte dubitaret aligs qr nõ vr̃ qp hoc sit verũ. qr si luna hr̃et lumẽ a se z esset tota lumiosa. qp nõ posset eclipsari nisi extigueret lumẽ ei⁹. nã sol hz lumẽ a se z est totus luminosus: z eclipsat: nec tñ lumen eius extiguit. Dõm qp hoc dcm̃ psupponit supius dictũ. Jaz eni dictũ est supius z suppositũ ẽ qp sciam⁹ qr luna eclipsat: z qp sciam⁹ hoc isto mõ qp corpus nr̃m i plenilunio ad lunã expositũ nõ faciat vmbrã. ita tñ qp nihil sit mediũ iter nos z lunã. qd nõ posset eẽ nisi vere fm vitatez luna lumẽ pderet. Si sol aũt eclipsat hoc est qr luna se iterponit in medio iter nos z solẽ. sz iã positũ est qp luna non eclipsat hoc mõ qp aliqd se iterponat iter nos z eã. si ergo hz lumẽ a se z est tota luminosa z eclipsat. nõ qp aliquid se iterponat iter nos z eã: hoc eẽ non posset nisi extigueret lumẽ eius. non tñ est multũ curãdũ de exẽplis phi. exempla eni ipse ponit non qr ita sit. sed vt sentiat qui adiscit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quid est tonitruũ ignis extinctio i nube: pp quid tonat: ppter extingui ignẽ in nube. Sit nubes. c. tonitruuz. a. extinctio ignis. b. in. c. igit nube ẽ. b. extiguit eni i ipsa ignis. hoc aũt a. sonus z est. b. rõ ipsi⁹. a. pmi termin. isti aũt iterũ hui⁹ mediũ sit ex reliqs erit rõnibus.

¶ Ponit aliud exẽplũ dicẽs (Quid ãt est tonitruũ) .q. d. si sciremus de tonitruo qr est. z vellem⁹ scire qd est. hoc

mō sciremus qd est tonitruū: q2 (ē extīctio ignis ī nube Sit ḡ nubes. c) .i. mior extremitas (tonitruū. a.) .i. maior extremitas (extīctio ignis. b.) .i. mediꝰ terminꝰ (i. c. ḡ nube ē. b. extīguit .n. ī ipsa ignis. hꝰ āt) .s. extīctio ignis siue. b. ē (sonꝰ nebular.) .i. ē tonitruū. Et subdit. (est rō ipsiꝰ. a. p̄mi termi) .q. d. ꝙ extīctio ignis q̄ assignata ē ē cā tonitrui. p̄ma rō .i. ē diffiꝰ. d. pp gd p̄mi termi ipsiꝰ. a. hꝰ est maioris extremitatis siue passiōis. Itez ḡ repetit phs. ꝙ diffiꝰ passiōis sit mediū ī demrātōe. Formabit ḡ sic demrātio. In quocūq; ē hꝰ .i. b. siue extīctio ignis ī illo ē sonꝰ nebular: siue nubiū .i. tonitruū. s3 ī nube ē extīctio ignis. ḡ 7c. 7 subdit (s3 āt itez hꝰ) .s. extinctōis ignis (sit) aliqd (mediū erit ex reliqs rōmbꝰ) mānifestū. q. d. ꝙ tonitruū pbāt de nube p hꝰ mediū. p extīctōez ignis si itez extīctio ignis h3 aliud mediū p qd pbēt de nube erit ex alia rōne mānifestū. ¶ Dubitar3 forte aliqs vtrū hꝰ sit vex exēplū ꝙ tonitruū causēt ex extīctiōe ignis. ¶ Dō3. ꝙ hoc dīc s3 opiōnē empedoclis: q hoc posuit. Opīo tñ phi est. ꝙ tonitruū cātur ex pcussiōe exalatiōnis sicce ad vētrē nubis. idē .n. s3 ip3 vr̄ eē cā tonitrui. terremotꝰ 7 vēti. vapores .n. īclusi ī terra 7 nō iuenietes exitū ex pcussiōe quā faciūt ad cauernas terre. ꝯcutiūt terrā 7 faciūt terremotū. vtus .n. radiox solariū 7 stellarū ptigit ad q̄scūq; ptes terre. Uapores ḡ exītes in cauernis terre p talē vtutē ꝯmoti si ñ iueniāt liber exitū 7 ꝯcutiūt terrā 7 faciunt terremotū. sic si poneret castanea ī igne: 7 nō incideret. calor ignis ꝯmoueret aliquos vapores ī castanea exītes. vapores ḡ illi cōmoti nō inuenietes exitū ꝯmouēt castaneā 7 ꝯmouent ignē si sub igne sit castanea posita. 7 q̄si ad modū tōitrui castanea3 frāgūt. sic vapores sub terra vl̄ ī terra īclusi ꝯmouēt terrā. 7 faciūt terremotū. Inclusi āt ī nube ex repcussione eox ad vētrē nubis: ꝯmouēt nubē 7 faciūt tonitruū. In aere autem vapores tales cōmouent aerem 7 faciunt ventu3. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si qdē igi accipit qd qd est 7 notū sit est dicisi: q̄re sillus qdez ipiꝰ qd est ñ sit n3 demrātio: manifestū tñ est p sillu3 7 p demrātiōe3. Quare neq; sine dm̄rātione est cognoscere qd quid est: cuiꝰ est cā alia: neq; est demrātio ipsiꝰ: sic 7 ī oppositionibꝰ diximus.

¶ Ul' vt b3 alis trāslatio. 7 meliꝰ (Qūo qdē accipit) epilogat circa determinata. d. (Si qdez igi accipit qd 7 q̄l' sit notū) p3 (qd ē. dem̄ ē) su. supra. 7 subdit ꝙ ipsiꝰ qd ē su. dem̄ ē supra (q̄re qdē nō sit ipsiꝰ sillus. n3 demrātio) 7 l3 ip3 qd qd ē ñ possit sillogiçari n3 demrāri (tñ) ipm qd qd ē (ē manifestū p sillm 7 demrātiōe3) ñ tā; ꝯclō dm̄rāne s3 tā; mediū dm̄rātū. Et subdit. (q̄re n3 sine dm̄rātōe ē) .i. cōtigit (cogscere qd qd ē cꝰ ē altera cā sine demrātōe nec demrātio ē ipsiꝰ) qd qd ē (sic diximꝰ ī oppositionibꝰ.) ¶ Nōndū āt ꝙ phs multipl'r loqt valde de qd qd ē. nā aliqñ p qd qd ē itelligit qd̄libz genꝰ diffōnis. aliqñ p qd qd ē itēdit diffōnē dicētez gd q̄ ē demrātionis ꝯclo. aliqñ p qd qd ē itēdit diffōnez q̄ ē mediū in demrātiōne. nā 7 supra dixit ꝙ idē ē qd qd ē 7 ppter gd ē. hīc āt loqtur de qd qd ē hꝰ mō. v3. put ē mediū ī demōstratiōe. talis ꝯclō qd qd ē ñ ē demrātio. q2 tale qd qd ē p demrātionē nō ꝯcludit. Rursus tale qd qd ē h̄r nō sine demrātione. i. h̄r p demrātionē 7 vis demrātiua non ꝯpositiua eūdo a p̄missis ad ꝯclōne3. s3 resolutiua eūdo ab effectu ad cā3. siue a ꝯclone ad p̄missas. ¶ Nōndu3 ēt ꝙ ea q̄ hñt cā3 q̄rere gd: eox est q̄rere mediū demrātiuū. ḡ hñtiū cā3 ꝯtigit cognoscere qd gd ē p demrātionē. nō ꝙ ipsiꝰ sit demrātio. nec ꝙ qd gd ē demōstret vl' p demrātionē ꝯcludat. s3 ipm qd qd est cognoscimus p demrātionē tā; mediū demrātiuum.

¶ Est autem quorundam ī q̄dam altera causa: quorundam autem non est.

¶ Postq; phs ostēdit qūo se h3 qd qd est ad demrātionē put qd qd ē h3 rōnez medy. In pte ista vt dicebāt ostēdit qūo qd qd est se h3 ad demrātiōe3 put qd qd est h3 rōnez diffonis. vl' est id qd p diffōnez exp̄mit. Circa qd tria facit. q2 p̄mo p̄mittit q̄dā ptinētia ad ipsa diffinita. 2° q̄dā ptinētia ad ipas diffōnes. 3° ex hīs q̄ dixerat ostēdit qūo talia se hēant ad demrātionē. 2ª ibi. (Diffōnes aūt.) 3ª ibi. (Quare mediū) Dicit ḡ (est aūt quorūda3 gdez altera cā) su. p quā possit demrāri (quorūdā autē non ē) su. altera cā p quā possit demrāri. hoc autē p̄mittit q̄tu3 ad ipsa diffinita. q2 quedā sunt demrātiua 7 habent cām p quā possunt demonstrari. quedā aūt nō habent cām p quā possint demōstrari. s3 sunt suppōnes vl' p̄ncipia in scia. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Diffinitiōes qdem scdm̄ spēm facte nullu3 hñt mediū quo demōstrent: sed diffōnes scundū materiā facte pñt habere medium.

¶ Premittit q̄dā ptinētia ad ipas diffōnes. d. ꝙ (diffōes aūt facte sm̄ spē3) .i. diffōnes formales (nullū hñt mediū quo) .i. p qd demrēt (diffōnes āt facte sm̄ mā3 pñt hēre mediū) su. p qd demrēt. Appellat aūt hic diffōnes mātes illas qbꝰ iponit necitas. formales āt vocat q̄ necessitatē iponūt. 7 q2 forma iponit necitatē māe 7 efficiens forme. diffiꝰ data p formā ē formalis respectu diffinitionis date p mā3. 7 diffiꝰ data p efficiētē erit formal' respectu diffōnis date p formā. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare manifestū est. qm̄ eorū que sūt quid est. alia qdē sine medio: 7 pricipia sunt e͡c: 7 que: 7 gd sunt supponere o3: aut alio modo manifestu3 facere. qd vere aritbmeticꝰ facit. 7 nā; quid est vnitatem supponit. 7 q2 est.

¶ Oñdit qūo talia se habeāt ad demrātionē. Circa qd duo facit. q2 p̄ oñdit q̄ sunt demrābilia 7 q̄ nō. 2° descendit ad varia gn̄a diffōnū. vt oñdat q̄ diffiꝰ sit dm̄rābilis 7 q̄ nō. 7 vt oñdat q̄ diffiꝰ sit demrātiōis ꝯclō. 7 q̄ demōstratiōis p̄nᵐ. 7 q̄ tota demrātio pōne differens. scda ibi (Diffō aūt) Circa p̄mū duo fac. q2 p̄ oñdit q̄ sūt idemōstrabilia. 2° q̄ demrābilia. ibi (S3 hñtiu3 mediū) Dic ḡ (Quare manifestū ē qm̄ eox q̄ sunt gd ē) .i. q̄ sūt diffōnes. vel q̄ sūt hñtia diffōnes. (Alia qdē sūt sine medio) .i. sunt idemrābilia (7 sunt p̄ncipia q̄ 7 esse 7 gd sunt o3 supponere. aut alio mō manifesta facere: qd vere 7 arismetricus facit. nā gd ē vnitas 7 q2 ē vnitas supponit.) ¶ Notandū aūt ꝙ ad p̄ncipia nō est rō. vnde talis nō possumus demrāre. vel ergo op3 ea supponere. vel alia vis o3 ea nota facere q̄3 p demrātione3. possemus .n. ea p q̄dā pbabilia declarare. nō aūt possumus ipa per demonstrationē ꝯcludere loquēdo de demrātione potissima q̄ est a priori 7 per cām. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sed habētiū mediū quorū est q̄dā altera cā substāne. 7 ipsiꝰ eē p demōstrationē est sicut dcm̄ est oñdere nō qd gd est demōstrantes.

¶ Oñdit q̄ sūt demrābilia. d. ꝙ (hñtiū mediū) .i. demrātionū q̄ hñt mediū p qd demrent (quox) demrābiliu3 (est q̄dā altera cā sube ipsiꝰ esse) talia (sicut dictū est. p demrātionē est oñdere. nō qd gd ē demrantes.) ¶ Notandū aūt ꝙ qñ aliqd h3 alterā cām sue sube sui ee p qd possit demrāri. tūc talia ē oñdere 7 cognoscere p demrātionē. ¶ Dubitaret forte aliqs d eo qd ī lr̄a dr̄. ꝙ qd gd est nō demrāt. Uīls .n. ꝙ possumus oñdere p demon-

strationē ea que hƺt qđ quid est ita tñ ꝙ non scimus vt demōstrantes ipm qđ qd est. ꝛ tñ dicet infra ꝙ diffō dicēs qd ꝑ demōstratōnē ꝯcludit. ℂ Dōz. ꝙ vt supra diximus qđ qd est ꝯcluditur ꝑ demōstratōnē. non tñ cā reduplicatōis vt in eo qđ qd est. Rursus vt ꝯcluditur qđ qd est. hoc non erit vt qđ qd est. ſʒ vt qꝛ est. dicem⁹ .n. ꝙ ꝛ diffō ꝛ demōstratio oīno hñt modū oppositū. naʒ diffō ipm qꝛ ē ondit vt qđ qd. demōstratio ipʒ qđ qd est vt qꝛ est. vt si debet diffiniri accñs. licʒ accñs nō sit aliqd ſʒ se. ꝛ licʒ nullius accñtis sit vt qꝛ est. qꝛ accñs non est ens. nisi qꝛ ē entis. attñ vt diffinit accñs. induit quēdā moduʒ substātie. qđ quid est ḡ diffinit ꝙtūcūqꝫ sit aliqd in alio: semꝑ tñ diffinit. vt accipit tanꝙ aliqd ſm se. ꝛ cōtrario ē de demonstratione. qꝛ qcqd demōstratur. demōstratur vt aliqd in alio. si ḡ ipm qđ quid est demōstratur. demōstrabit vt aliqd i alio. ꝛ sic acceptuʒ qđ qd est. q̄rat q̄re vt qꝛ est. diffinitio ḡ non dicit esse vel non eē. qꝛ non est ꝑpositio ſʒ solū dicit qditatē rei. ꝑ demōstratōnē aūt non ꝯcludit nisi ꝑpō. vñ si ꝯcluditur diffō ꝑ demonstratōnē ꝯcludet diffinitionē esse in aliquo. ꝯcludet ḡ qđ quid est non vt qđ qd est. ſʒ vt induit quendā modū de qꝛ est. ℂ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. qꝛ dixit quendā hre mediū ꝑ qđ demonstrat. q̄ramus ḡ de illo medio demōstratiuo vtruʒ sit diffō subi, vel quid sit mediū in demōstratione. ℂ Dōz. ꝙ ſm quosdā diffinitio subi est mediuʒ in demōstratione. qđ dictū videt fulcimētū accipe ex dicto phi in ꝑncipio de aia. ꝙ ipʒ qđ quid est subi est oīs demōstrationis pn^m. Adducunt ēt ad hoc plures alie rōnes. ꝙ diffinitio subi sit mediū. q̄rū vna est. qꝛ vel erit mediū diffinitio subi vel passionis. non passionis. ḡ subi. ꝑbat assumptū. nā diffinitio passionis demonstrate est idē qđ passio. si ḡ demōstraret passio ꝑ suā diffōnez demōstraretur ideʒ ꝑ idē. Secūda rō ad hoc idē sumit ex cōparātia demōstatōis vlis ad particularē. nā in demōstratione particulari mediū est ipʒ subm qđ particulariter ꝑbat hre tres de ysochele ꝑ triāgulū. ſʒ vbicūqꝫ ponit diffinitū eēntialr. loco ei⁹ pōt poni diffinitio. ḡ si triāgulus ponit mediū in demōstratōe particulari poterit in tali demōstratione poni mediū diffinitio trianguli q̄ est diffinitio subi. ꝛ q̄ rōne in demōstratione particulari pōt eē mediū diffinitio subi. pari rōne vt videt poterit eē mediuʒ diffō subi in demōstratōe vli. Sit etiā ad hoc tertia rō. nā ꝯstat ꝙ passio demōstratur de subo ꝑ aliqđ mediū. illud ḡ vel est eēntiale subo vel accidentale. si eēntiale. ḡ est diffō subi. si accñtale. ḡ passio demōstrata inerit subo ꝑ accñs. ꝛ tūc accñtiuʒ ꝑ accñs erit demōstratio: qđ est icōueniēs. Sit ēt ad hoc ꝛ q̄rta rō. nam vt dem̄ est passio demōstratur ꝑ aliqđ mediuʒ. q̄retur ḡ de tali medio. vtꝝ sit accñtale vel eēntiale subo. si eēntiale statum haberet itentū. vʒ. ꝙ ꝑ diffinitionē subi. ꝛ ꝑ ea que sunt eēntialia subo demōstratur passio de subo. si autē illud mediū sit accñtale. poterit ḡ demōstrari de subo. vel ergo ꝑ mediū eēntiale vel ꝑ mediuʒ accñtale. vel ḡ erit abire in ifinitū. qđ est ipole. vel nō semꝑ vnū accñs demonstrabit ꝑ aliud ſʒ erit deuenire ad aliqđ accñs qđ imediate demōstrabit ꝑ ꝑpa pn^a subi siū ꝑ diffōnez eius. ℂ Adductis āt rōnib⁹. ꝙ diffō subi sit mediū: volum⁹ adducere rōnes q̄s credimus eē vas. ꝙ diffō subi nō sit mediū i demōstratōe. Ad qđ declarādū valet dem̄ phi. d. rā ꝑmi termī vel ipsius passionis est ꝑꝑ qd ꝛ mediū i demōstratōe. qđ pʒ in exēplo suo posito. Mediū. n. ad demonstrandū defectū de luna est iterpositio. constat aūt ꝙ iterpō nullo⁹ est diffi⁹ subi. qꝛ nullo⁹ est diffi⁹ lune. ſʒ ē diffi⁹ ipsi⁹ defect⁹ siue ipsi⁹ passionis. Est. n. diffi⁹ dicēs cāʒ ꝛ ꝑ qd. si q̄reret. n. quid ē defect⁹. diceremus ꝙ cāūr ē ipsa iterpō terre. vñ in lectione supiori dixit phs. ꝙ defectus aūt ē obio. i. iterpō terre. qđ non ē itelligēdū formalr. ſʒ cāūr. vult aūt ibi phs dicere ꝙ defectus sit ipsa obiectio siue ipsa iterpō. Cū ergo demōstratur eclipsis. mediū in demōstratōe non erit diffinitio lune vel diffō subi. ſʒ diffō defectus ꝛ diffō passionis. si hñ ꝯsideratur dictuʒ phi hoc est in demōstratione mediū. Uerꝫ qꝛ tenētes hoc ꝙ diffinitio subi sit in demōstratione mediū ꝯcedūt ꝙ diffinitio passionis possit esse in aliq̄ demōstratōe mediū. tñ illa diffinitio passionis. vel illa passio q̄ dicit ꝑpter qd alterius passionis iterꝫ demōstrabit de subo ꝑ aliquid ꝑus. Et ad vltimū vt dicunt: deuenire est ad diffōnez subi. q̄ erit mediū i demōstratione. ꝑpter qđ ondemus ꝙ demōstrationes hoc mō non ꝑcedūt vtriqꝫ sciētibus geometriā. tiā hre tres demonstrat de triāgulo ꝑ aliquā passionez ꝑorē. vtputa ꝑ habere angulū extrinsecū. habere autez angulū extrinsecuʒ eq̄liter duobus intrinsecis sibi oppositis demōstratur ꝑ aliquid aliud. vtputa ꝑ hoc ꝙ ab illo angulo potest duci linea eq̄ distās tertio lateri. Rursus ꝙ hec linea ducta eque distās secet angulū extrinsecū vel duos angulos eq̄les duobus itrinsecis sibi oppositis. ꝑbat ꝑ hoc. qꝛ ipossibile ē paralellas ꝯcurrere. paralellas aūt nō ꝯcurrere nō ꝑbat. ſʒ accipit tanꝙ pn^m. est. n. hoc valde ꝑpinquū. ſm ꝙ paralelle non ꝯcurrāt. nā linee concurrentes ꝛ facientes angulū semꝑ versus angulū pl's appropiquant. ꝛ q̄to magis distāt ab angulo. tāto magis distāt ab iuicē. linee ḡ faciētes angulū. semꝑ plus distāt ab inicē in vna ꝑte q̄ in alia. si ḡ essent due linee eq̄liter distātes ab inicē in q̄libet sui ꝑte. ille nunq̄ ꝯcurrerēt. nec facerēt agulū. Si qs ḡ itelligeret qd sint paralelle. i. linee eque distātes. ꝛ qd sit ꝯcurrere ꝛ facere anguluʒ. stati assentiret huic ꝑncipio geometrico. ꝙ paralelle nō ꝯcurrūt. Ista ḡ q̄ttuor se habēt ꝑ ordinē. per respectū ad triāgulū. vʒ. paralellas nō ꝯcurrere. ꝛ lineā paralellā siue eque distātez tertio lateri triāguli diuidere angulū extrinsecū in duos angulos eq̄les intrinsecis oppositis. ꝛ angulū extrinsecū valere duos itrinsecos. ꝛ triāgulū hre tres. ita ꝙ semꝑ vnū est ꝑꝑ qd alteri⁹. demōstrant ergo ſꝑ posteriora ꝑ ꝑora. nec tñ oʒ deuenire ad diffōnez subiecti. ꝙ sit mediū i demōstratōe. vt patuit in exēplo ꝑallegato. fierēt. n. ibi tres demōstrationes. nam ꝑma demōstratio erit ꝙ triāgulus hʒ tres. ꝑ hoc ꝙ hʒ angulū extrinsecū equalentē. scđa erit ꝙ hʒ angulū sic equalentē. qꝛ per lineā eque distantē tertio lateri hʒ anguluʒ extrinsecū diuisibilē i duos angulos equales itrinsecis. tertia erit ꝙ hʒ angulū sic diuisibilē. qꝛ paralelle nō ꝯcurrūt. Ultra aūt non ꝯtingit ꝑcedere. qꝛ iā facta ē resolutio vsqꝫ ad ꝑncipiū vsqꝫ ad paralellas nō ꝯcurrere. ꝯstet aūt ꝙ nihil istoꝝ est diffō trianguli. ſʒ diffō trianguli annectet cuilibet istoꝝ ad hoc ꝙ fiat demōstratio. diffō ḡ subiecti nō ē mediū ſʒ est aliqd annexū medio. Uerꝫ qꝛ itellect⁹ hois nō qescit: ꝛ multis nō fieret fides ꝑꝑ exēpla geometrica iaʒ posita. ꝙ diffō subiecti nō eēt mediū in demōstratione. ſʒ annexū medio volum⁹ ꝑbare ostēsiue ꝛ ad ipossibile ꝙ sic se hēt rei veritas: ostensiua quedā via ex hoc sumeret. Dicem⁹. n. ꝙ passiōes respectu subiecti i triplo gradu se hñt. nā quedā passiones cū suis subiectis faciūt ꝑpositionez ita dignā. ꝛ iāte dignitatis ꝙ qlibet eaꝝ ꝑ hoc audità. ꝛ ēt tales ꝑpōnes sunt tāte gn̄alitatis ꝙ nō ꝯterminēt se ad vnū gen⁹ subiecti. cuiusmodi sunt cōes animi ꝯceptiones. ꝛ talis ꝑpositio est. oē totū est maius sua parte. inest. n. toti tanꝙ ꝑpria subiecto excedere partē tāq̄ ꝑ se passio. ꝛ ex hac passiōe ꝛ ex hoc subiecto fit quoddā cōe ꝑncipiuʒ: qđ nullo mō ingredit demōstratione ſm subām: qđ iō ꝯtingit. qꝛ excedit genus subiecti i scia. nā nō ē vna scia de q̄titate continua ꝛ de discreta. cū ergo ꝑncipiū ꝙ totū excedit partez. extēdat se ad vtrūqꝫ genus q̄titatis. si geometria

que est de q̄titate ɔtinua ⁊ arismetica q̄ est de discreta demonstraret ꝑ tale pn̄ᵐ non demŕaret ex ꝑncipijs pro prijs. Scd̄s gradus passionū est. q̄ non se extēdūt extra genᵘ subi. tn̄ sunt ita ꝓpique sensui ꝙ i sunt subo. ꝙ l scia supponunt̄ tanq̄ note penitᵘ subis: ⁊ hᵒ sunt paralellos non ɔcurrere. duas lineas rectas supficiē non icludere. ɔcursus eni linea⁊ ⁊ iclusio supficiei non se extēdūt ad extra genᵘ ɔtinui. tn̄ ita est ꝓpiquū sensui ꝙ paralellis isit hec passio nō ɔcurrere. ⁊ ꝙ duabus lineis rectis insit hec passio ꝙ non sufficiāt ad icludendū aliquā supficiē ꝙ supponunt̄ de suis subis q̄si note. tales. n. passiones cū suis subis igrediunt̄ demŕationē s⁊ subaȝ tanq̄ pn̄ª ꝓpa discipline. s⁊ nunq̄ ꝑ demŕationē ɔcluduntur. Sunt ⁊ alie passiones in 3ᵒ gradu q̄ icludunt̄ in demŕationibᵘ q̄s oȝ reducere ad has passiones non ɔclusas ⁊ in scia suppositas. passiones ḡ ɔcluse ad passiones nō cōclusas. passiones autē non ɔcluse non demŕant̄. attn̄ robur ⁊ viȝ accipiūt ex passionibᵘ faciētibᵘ dignitatē. ⁊ tō ꝓpositio q̄ ɔponit̄ ex passione ⁊ ex subo faciēte dignitatē ⁊ cōeȝ aī ɔceptionē dī nō igredi dmŕationē s⁊ subaȝ. q⁊ non assumunt̄ tales ꝓpōnes tanq̄ pn̄ª ꝓpria in demonstratione: sed roborant ꝑncipia propria in demonstratione assumpta. demŕationes ergo ꝓcedūt a passionibus ɔclusis vsq̄ ad passiones non ɔclusas ex qbᵘ fiūt ꝓpria pn̄ª in scia. vltra aūt illas non ē demŕatio. q⁊ non ē ex cōibᵘ demŕare. Sigs ḡ videret modū quo passiones ɔcluse reducunt̄ in passiones non ɔclusas. vltra q̄s non ꝓcedit demŕatio. nūq̄ diceret ꝙ diffō subi eēt mediū in demŕatione. s⁊ diceret ꝙ sp ꝑ pa. posterior demonstraī ꝑ passionē ꝑorē. semp posterior ꝑ ꝑorē donec deueniat̄ ad passionē q̄ cuȝ suo subo facit pnᵖ in scia. ⁊ quaȝ non est demŕatiue ɔcludere in illa scia. Ad qd̄ itelligendū est diligēter notandū ꝙ hᵒ pn̄ª ꝓpria in scia quodāmodo vtute ɔtinēt oīa q̄ sunt in scia. nam talia pn̄ª siue tales ꝓpōnes ꝓut applicantur ad aliud ⁊ aliud. aliud ⁊ aliud causant. siue aliud ⁊ alid̄ demŕant. vt hoc ꝑncipiū. paralellas non ɔcurrere. applicatū ad triāgulū ꝓbat in triangulo ꝙ angulus extrinsecus triāguli ꝑ lineaȝ paralellam ⁊ non ɔcurrentē diuidat̄ in duos angulos eq̄les duobᵘ itrinsecis sibi oppositis. ꝙ si hoc pn̄ᵐ applicaret̄ ad aliā figurā. vtputa ad penthagonū. ⁊ ab angulo extrinseco penthagoni duceret̄ aliq̄ linea eque distans alicui lateri penthagoni. talis ductio non caret illō qd̄ causat in triāgulo. v⁊. ꝙ diuideret angulū extrisecum in duos angulos eq̄les itrinsecis. demŕator ḡ non descēdit a genere in genus. q⁊ non demŕat ꝑ pn̄ª cōia excedētia genᵘ subi sui. s⁊ pn̄ª ꝓpria non excedentia genᵘ subi sol pōt applicare ad oīa q̄ sunt sub subo. q̄ applicata ad aliud ⁊ ad aliud: aliud ⁊ aliud causant. Semp ḡ demŕabit̄ passio ꝑ passionē donec deuentū sit ad passiones idemŕabiles q̄ cū suis subis faciunt ꝓpa pn̄ª sciarū. Et vt melius appareat qd̄ dr̄ dicemus ꝙ triāgulus est triāgulus ⁊ est figura rectilinea. ⁊ est qd̄ ɔtinuū. ⁊ si scirem ᵘ oēs passiones eius videremus oēs passiones q̄ sunt ab ipso. vt triāgulus est. ⁊ oēs q̄ fluunt vt rectilineus ē: ⁊ oēs q̄ fluunt vt quid ɔtinuū ē. ⁊ l⁊ idē s⁊ rē sit triāgulus rectilineū ⁊ cōtinuū. vt sunt in triāgulo. q⁊ genᵘ ⁊ spēs eādē formā dicunt. attn̄ q⁊ non oȝ dare tātā vnitatē in effectibᵘ q̄taȝ damus in cā s̄m aliud ⁊ aliud genus abstractiōis. fluūt alie ⁊ alie ꝓprietates. vt alie ꝓprietates fluunt ab hoīe. vt hō est. ⁊ alie vt aīal est. ⁊ alie vt suba ē. sic q⁊ ɔtinuuȝ est in plus q̄ rectilineū. ⁊ rectilineū in plꝰ q̄ triāgulus. aliq̄ ꝓprietates fluunt a triāgulo vt triangulus ē. ⁊ aliq̄ vt ɔtinuū est. demŕatur ḡ passio posterior ꝑ ꝑorē donec deuentū sit ad illā passionē q̄ imediate fluit a triāgulo vt triangulus est. quo facto queret̄. vtꝝ sit notū vel q̄si notū ꝙ talis passio insit triāgulo. ꝙ si sit non demōstrabit̄ de triāgulo. s⁊ hᵒ passio cū suo subiecto accipiet̄ q̄si ꝑncipiuȝ in geometria ꝙ si non sit notuȝ vel q̄si notuȝ talē passionē iesse triāgulo ꝓbabitur ꝑ aliud genus passionū. vtputa ꝑ aliquā passionē competentē triangulo. in eo ꝙ est figura rectilinea. nā ꝙ possit linea eq̄ distās duci ab angulo extrinseco triāguli. non ɔpetit triāgulo vt triāgulus est. s⁊ vt rectilineus est. ⁊ tamē ꝑ hoc ꝓbat̄ de triāgl̄o ꝙ habeat angulū extrīsecū quod ɔpetit triāgulo vt triāgulus est. nulla. n. figura h⁊ angulū extrinsecū equalentē. nisi triāgulus loquēdo de figuris regularibᵘ. ⁊ tn̄ lineā ducere eque distantē alicui lateri figure pōt competere cuilib⁊ figure. q⁊ quolib⁊ puncto dato lineę ꝓposite cōtingit lineā eque distantē ducere. passio. n. q̄ ɔpetit triāgulo vt triāgl̄us pōt demŕari de eo ꝑ passionē ɔpetentē ei. vt rectilineus est. sic eclipsari ꝑ amissionē luminis a sole. qd̄ ɔpetit lune vt luna ē demŕatur d̄ ea ꝑ iterpositionē terre qd̄ ɔpetit ei ꝑ aliqd̄ cōius. vtputa. vt corpus ē. vl̄ sic situata ē. sic ḡ ascēdēdo semp ad passiones maioris abstractiōis deueniemᵘ ad passiōes q̄ de sois subis nō demŕant̄. s⁊ accipiunt̄ vt pn̄ª in scia. hoc ḡ mō scia h⁊ certitudinē. q⁊ reducit passiōes demōstrabiles q̄s notū ē iesse subis. hoc mō scia h⁊ vnitateȝ ꝓut ad talia principia vniuersalia que sunt propria sciē oīa alia reducunt̄. nūq̄ ergo diffinitio subiecti erit mediū in demŕatiōe. s⁊ semp demōstrabit̄ passio ꝑ passioneȝ. donec deuentū sit ad passionē idemŕabilē q̄ nota ē inesse subiecto. s⁊ dices ꝙ si postq̄ deuentū est ad ꝑmā passionē cōpetētem triāgulo vt triāgulus. si illa passio posset demŕari de triāgulo ꝑ aliquā passionē fluentem ab ipso vt rectilineus ē: sequerent̄ vr vr duo icōuenientia. quoꝝ ꝑmū est ꝙ passio illa demŕata de triāgulo nō ɔpeteret triāgulo vt triāgulus ē. cū demōstret̄ de ipso ꝑ passionē ɔpetēiē ei vt rectilineus est. 2ᵐ iconueniēs ē q⁊ tūc demŕatio non eēt ꝑ cām ꝓpriā. ꝓpter qd̄ sciendū ꝙ loquēdo de demŕatiōe potissima de qua hic loq̄mur nulla passio demonstraī de triāgulo q̄ non ɔpetat ei vt triāgulus ē vel q̄ n̄ ɔpetat ei ꝑ aliū. S⁊ ɔpetere ꝑ aliū ē duplr̄. vt sepe diximus. v⁊. ꝑ aliud subm̄. vel ꝑ aliā cā⁊. nulla. n. passio demŕata de triangulo cōpetit ei ꝑ aliud subm̄. quelibet tn̄ passio talis cōpetit triāgulo ꝑ aliquā cām per quā demōstraī de ipso. passio ergo fluēs ꝑmo a triāgulo i eo ꝙ triāgulus poterit demōstrari ꝑ passionē fluentē ab ipo i eo ꝙ rectilineus. nec tn̄ ꝓꝑ hoc habebit̄ ꝙ passio sic demŕata de triāgulo cōpetat ei ꝑ aliud subm̄. sed solū ꝑ aliā cām qd̄ demŕationi non repugnat. imo est in demŕatione necariū. ꝓpter qd̄ solutū ē icōueniēs ꝑmū. ꝓpter 2ᵐ aūt icōueniēs sciēdū ꝙ multe nō sunt ꝓpe passiones q̄ sunt ꝓpe cause. nā ꝙ se iterponat terra iter solem ⁊ lunā non ē ꝓpa passio lune. vt luna ē. posse. n. hr̄e talē sitū ꝙ iterpōat se terra iter ipaȝ ⁊ solē: non solū cōpetit lune. s⁊ etiaȝ cōpetit oībus corporibᵘ q̄ sunt in terra. iterponit. n. se terra iter hoīeȝ ⁊ solem. hᵒ ergo interpositio q̄ non ē ꝓpa passio lune. ē tn̄ ꝓpria cā alicuiᵘ passionis exn̄tis in luna. nam hᵒ iterpositio causat in luna eclipsi⁊. q⁊ est corpus luminosū habēs lumē a sole. hᵒ tn̄ iterpositio non causabit in hoīe eclipsi⁊. q⁊ nō ē corpus hᵒ luminosū. sic ēt ⁊ in triāgulo. nā ꝙ linea dicat̄ eque distans lateri triāguli non ē ꝓpa passio cōpetens triāgulo vt triāgulus ē. nā in multis figuris rectilineis. imo i oībᵘ pōt duci linea recta distās cuilib⁊ lateri cuiuscūq̄ figure. s⁊ hᵒ ductio linee l⁊ non sit ꝓpa passio triāguli vt triāgulus ē. est tn̄ ꝓpa cā alicuiᵘ passiōis ɔpetēis triāgulo vt triāgulus est. causat eni hec ductio aliquid i triangulo. q⁊ causat ꝙ angulus eius extrinsecus diuidat̄ in duos angulos equales duobus itrinsecis: qd̄

non causat in aliq̃ alia figura. demõstratio aũt semp oz q̃ sit p ppriã cãm. non tñ semp oz q̃ sit p ppriã passionẽ. plus enĩ reqritur ad hoc q̃ aliqd sit ppria passio q̃ ad hoc q̃ aliqd sit ppria cã alicuius pprie passionis. nã ad hoc q̃ aliqd sit ppria cã sufficit q̃ aliquid causet in illo subiecto qḋ non causaret in alio. sz ad hoc q̃ sit ppa passio non sufficit q̃ illud qḋ causat in illo non causet i alio sz vltro hoc requiritur q̃ nullo modo illud reperiatur in alio. ductio.n. linee eque distantis licet aliqd causet in triãgulo qḋ non causet in figura alia. tñ falsum est q̃ non repiatur in figura alia. cũ g deuentũ est ad passionẽ que non inest p aliã ppriã passionẽ non oz q̃ sit deuentũ ad passionẽ indemõstrabilẽ. q2 potest iesse p aliã ppriaz cãm. Reuertamur g ad ppositũ τ dicamus q̃ cũ deuẽtũ est ad ppriã passionẽ triãguli in eo q̃ triãgulus non habentem aliã ppriã passionẽ sm q̃ huius. qrendũ est vtrũ sit notũ vel q̃si notũ talem passionẽ iesse subiecto. q̃ si sic non demõstrabit̃ de eo: sz accipiet̃ tãq̃ pn̄m in scia. sz si hoc nõ sit notũ vel quasi notũ sz non habeat in triãgulo aliquã ppriã passionez triãguli p quã possit demõstrari habebit in eo aliquã aliã ppriã cãm. Poterit enĩ demonstrari p aliquã passionẽ altioris gradus τ maioris abstractionis. vt puta poterit demõstrari p aliquã passionem fluentem a triãgulo non in eo q̃ triãgulus sz in eo q̃ rectilineus. τ ita facit geometra. non.n. semp demõstrat ppriã passionẽ p ppriã passionẽ sz semper demonstrat ppriã passionẽ p aliquã passionẽ. que vel est ppria passio vel saltẽ est ppria cã. ostẽsuz enĩ est q̃ passio que repitur in alio põt eẽ ppria cã alicui9 vt hz esse in subõ. τ qḋ diximus de passionib9 cõpetẽtib9 triangulo in eo q̃ triãgulus: idẽm est de passionibus cõpetentibus ei in eo q̃ est figura rectilinea. τ isto modo est colligatio in scia. τ hoc mõ scia hz vnitatẽ q2 passiones inferioris abstractionis reducunt̃ ad passiões altioris abstractionis τ ille i altiorẽ abstractionẽ. donec deueniat̃ ad pn̄a sciarũ. τ hoc mõ scia ẽ vni9 generis subi. τ ex hoc in alijs τ alijs sciẽtijs sunt alia τ alia pncipia. cũ.n. deuẽtũ est ad p̄mã passionẽ trianguli sm q̃ huius: si non ẽ notũ vel q̃si notũ hãc passionẽ iesse triãgulo: τ si nõ ẽ h9 pn̄m vel suppõ in scia: pbabit̃ p passionẽ altioris abstractionis. vt puta p passionẽ fluentẽ a triãgulo in eo q̃ rectilineus. q̃ licz non sit ppa passio triãguli. poterit tñ vt patuit eẽ in triãgulo pprio cã pprie passionis. τ h9 passio q2 non ẽ ppria passio triãguli: sz figure rectilinee nõ demõstrabit̃ de triãgulo sz de figura rectilinea p aliã passionẽ figure rectilinee. τ illa p aliã donec deuentũ sit ad passionẽ illã q̃ p̄mo fluit a figura rectilinea sz q̃ hui9. quo facto queret̃ vtrũ sit notũ vel q̃si notũ talẽ passionẽ inesse subõ. qḋ si sit nõ demõstrabit̃. sz supponet̃ in scia τ accipiet̃ tãq̃ pn̄m. sz si hoc nõ sit notũ vel q̃si notũ habebit aliquã cãm superioris abstractiõis. vt puta maior passio: q̃ fluit a figura rectilinea in eo q̃ est qd cõtinuũ q̃ passio sz non sit ppria rectilinee poterit tñ in figura rectilinea eẽ ppria cã illius pprie passionis. τ q2 nõ ẽ abire sic in ĩfinitũ sz gradus abstractiõis. q2 nũc trãscẽderemus subm scie oz deuenire ad aliquas passiones quas notuz ẽ vel quasi notum inesse subiectis que cum suis subiectis faciunt propositiones que supponuntur in scientijs τ sunt pncipia scioz. ¶ Est aũt diligẽter notãdũ q̃ ĩtellectui nr̃o sunt magis nota coia q̃ ppria. τ iõ qñ in passionib9 minoris abstractionis nõ est notũ p̄mã passionem iesse subiecto oz ascẽdere mõ quo diximus ad passiones altioris abstractionis vsq3 quo deueniat̃ ad passiões illas quas notuz est vel quasi notũ iesse subiectis: τ q2 sic omnia iferiora reducunt̃ in supiora donec deueniat̃ ad ppria pncipia scie per que tota scia est vnita τ colligata. Ex hoc autez apparet quomõ demonstratio non vadit a genere in genus. sed semper ascẽdit secũdum suum genus. τ semper resoluit in pncipia sui generis. vt puta si in triãgulo reperiretur ratio cõtinui τ ratio numeri. cum deuẽtum esset ad passionem p̄mam triãguli sm q̃ huius τ nõ esset notum vel quasi notum talẽ passionẽ iesse subiecto. τ vellet geometra hoc reducere ad notũ accipiẽdo passiões altioris abstractiõis nõ acciperet q̃ cõpetunt triãgulo in eo q̃ numerus. sed q̃ cõpetũt ei in eo q̃ cõtinuũ ppter qḋ semp psequeret̃ suũ genus. Ex hoc etiã manifestũ est qd est in demõstratione mediũ. nã semp p passionẽ pbat̃ passio τ nunq̃ recedit̃ a genere passionum. sz passio pbata semp est passio ppria. sz passio pbans nõ semp est passio ppria. sz semp est causa ppria. q̃diu enĩ sumus in eodẽ gradu abstractionis passio probans erit passio propria τ causa ppria. sed quãdo deuẽtũ est ad p̄mas passionez sm talẽ gradũ abstractiõis: τ nõ est notũ talez passionẽ iesse subiecto: oz eam notam facere p passionez altioris abstractiõis. que licz nõ sit passio ppria: erit tamẽ i hoc causa ppria pprie passionis passio et go que est causa ppria est mediũ passionis demonstrate: τ ipsa est ratio dicens ppter qd passionis demõstrate. vt q̃ ẽ ratio dicẽs ppter qd eclipsis iterpositio terre. τ q̃ ẽ rõ dicẽs ppter qd debẽt tres est ipse angulus extrinsecus. vñ τ ph̃s volẽs assignare diffõnẽ eclipsis dicit q̃ eclipsis ẽ obiectio terre vel iterpositio terre. sic si vellemus assignare diffinitionẽ de habere tres diceremus q̃ habere tres est habere angulum. diffinitiones ergo que sunt medium in demõstratione sunt diffõnes cãles non essentiales. naz eclipsis nõ ẽ eẽntialr̃ iterpositio terre. sz est hoc cãtr. q2 cãtur ex tali iterpõne iõq3 ex ppa cã. ¶ Postq̃ diu sumus conati via onsiua ðclarare qd sit i demõstratiõe mediũ volum9 h̃ idẽ oñdere ducẽdo ad ipassibile q̃ diffinitio subiecti non sit h9 mediũ τ ne laborem9 i equoco distinguamus de diffõne vt distinguit themistius circa pn̄m p̄mi libri dicẽs. q̃ duplex ẽ diffõ. vz. q̃ significat nomẽ. τ diffõ significãs subam rei. τ ẽ magna dr̃ia itet vtrũq3. nã diffõ q̃ significat nomẽ ẽ rõ apprehẽsa ab intellectu p quã refert̃ nomẽ i suũ significatũ quã rationẽ ydiote τ pueri apprehẽdũt. pueri enĩ τ ydiote cũ dr̃ eis q̃ portent panẽ non portãt lapidẽ. sciũt.n. qd significat̃ noĩe panis. sz diffinitio dicẽs qd rei est scire referre rẽ significatã i sua pncipia. qḋ non ẽ oĩuz sed pitoz. ¶ Hoc ergo viso dicamus q̃ cũ deuentũ ẽ ad p̄mã passionẽ inherẽtẽ subiecto si talis pas̃ nota ẽ vel inotescit iesse subiecto p diffõnez subiecti. qret̃ cuiusmodi sit illa diffõ: aut illa quã oẽs apphendunt. aut illa quã oz cũ magna diligentia iuestigare. quã non ẽ notũ iesse subiecto. q̃ si hoc notificat̃ p diffõnẽ p̄mo mõ dictã. g erit p se notũ talẽ passionẽ iesse subiecto τ illa passio non erit demõstrabilis. nã p se nota cognoscimus cũ terminos cognoscim9 vel cũ cognoscimus diffõnes quos omnes apprehendũt. si vo diffõ de qua loqtur non sit illa quã omnes apprehẽdũt nec sit notũ oĩbus subm hr̃e talẽ diffõnem: tũc si passio demonstret̃ p talẽ diffõnez cũ ibi sit vltima resolatio p demonstrationẽ. q2 vltra diffõnez subiecti nõ pgredit̃ via demonstratiua cõsequens erit q̃ demonstratio non resoluat vsq3 ad p se noto. vñ hec via tollit certitudinez demõstrationis. τ hec positio tollit certitudinẽ sciaz. q2 terminos demõstrationũ non ponit aliqd qḋ sit oĩbus vel q̃si oĩbus notũ. ex hoc.n. scie sunt certe τ demõstrationes certe: q2 resoluũt i talia q̃ q̃si oĩbus sunt nota. τ q̃ q̃si glibet cõcederet. resoluũt.n. i talia q̃ sunt valde ppinqua sensui: qbus stati assentimus. iõ nõ sufficit reducere demonstrationẽ i diffõnem subiecti. sz op3 ipsas reducere ia passiones abstractionis q̃ note sint iesse subis: vt cũ

deuentū est ad p̄mā passionē triāguli f̄m q̄ huius. si nō
sit notuz hāc passionē īesse subiecto. ⁊ si pōt talis passio
demr̄ari de triāgulo nō accipiem⁹ diffōnem triāguli ad
ꝓbādū eā. qr si diffō illa eēt id qd̄ oēs apprehēdunt de
triāgło. tūc eēt p se notū talē passionē īesse triāgulo. nō
ḡ posset demr̄ari de ipso sic demr̄at̄ excessus ptis de to-
to. nec sic demr̄at̄ ꝯcurrere de paralellis. si vō illa diffō
triāguli nō eēt id qd̄ oēs apphendūt ō triāgulo. nec eēt
notū triāgulū hr̄e talē diffōnez cū nō eēt vltra ꝓcedere
ī demr̄ationibus ꝯtingeret sine vel sistere f̄m demr̄a-
tionē p̄misq̃ deueniremus ad sc̄dm se nota. ⁊ ad ea q̄ oēs
vel quasi omnes apprehendūt. qd̄ facere eēt tollere cer-
titudinē a scīētys: ⁊ a demr̄ationibus. talis ḡ p̄ma passio
triāguli si nō nota est īesse subis nō demr̄abit̄ p diffōnē
triāguli sz p passionē altioris abstractiōis ꝓut ē in ante-
cedētibus declaratū. ⁊ sic ꝓcedendo semp ad passiones
coiores ⁊ supiores gradus deueniemus ad aliquas que
note erunt inesse subis ita q̄ scita rōne nois subōꝝ ⁊ no-
minis passionis quas oium vel q̄si oium est apphēdere
statī assentiet itellect⁹ tales passiones illis īesse subis.
hoc ḡ mō saluabit̄ certitudo ⁊ vnitas scie. nam ex eo q̄
oia q̄ sunt in scia reducunt̄ in talia p̄n⁹. scia est certa ⁊ ē
vna. si eni omnes passiones triāguli reducerent̄ in dif-
finitionē triāguli ita q̄ qn̄ iam deuentū eēt ad diffōnē
subi non ꝓcederet̄ vlteri⁹ f̄m demr̄ationē ⁊ passiones
q̄drāguli hoc mō reducerent̄ in diffōnē ei⁹: geometria
eēt tot scie quot eēnt figure de q̄bus demr̄aret ꝓprias
passiones. tolleret̄ ḡ vnitas a scia ⁊ etiā certitudo si dif-
finitio subi eēt mediū in demr̄atione. vt ē p habita ma-
nifestū. pz ḡ qd sit mediū in demr̄atione. argumēta aūt
in ꝯrīū facta in seq̄ntibus q̄ōnibus dissoluent̄. ¶ Ulte-
rius forte dubitaret aliq̄s. vtrū diffinitio subi sit mediū
in demr̄atione aliq̄ ⁊ videt̄ q̄ sic. qr demr̄ator vt pz in
geometria p̄mo ponit diffōnes. vz. quid est punct⁹. qd li-
nea qd circulus. ⁊ illas diffōnes assumit ad demr̄andū.
ḡ ⁊c̄. ¶ Dōz. q̄ resolutio ordinata requirit q̄ semp fiat
resolutio in res sui generis. donec deueniat̄ ad p̄ma sz
illud gen⁹. ⁊ postea p̄ma in vno genere resoluant̄ i alia
scōm aliud genus. ꝓpter qd̄ ꝓpositiones scōe ⁊ ꝯclones
demonstrationū resoluunt̄ in ꝓpōnes p̄mas ⁊ imedia-
tas. ꝓpōnes aūt p̄me ⁊ mediate resoluunt̄ in simplicia
⁊ icomplexa ⁊ in rōnes terminoꝝ. Si aūt vellem⁹ ꝯclo-
nes demonstrationū notas facere p rōnes noium ⁊ per
rōnes terminoꝝ. hoc eēt velle q̄ hꝰ ꝯclones essent per
se note. ⁊ hoc eēt tollere totū ordinē scientificū. dicem⁹
ḡ q̄ sicut ꝯclusio demr̄ationis. loquēdo de demonstra-
tione potissima est ꝓpositio ꝯcludens passionē de subō
ita ⁊ in qualibꝫ p̄missaꝝ accipitur aliqua passio de subō
ita q̄ semp cōcluditur potissime passio de subō per paſ-
sionē de subō. lz pa⁹ assūpta nō sp sit ꝓpria passio. sz suffi-
cit q̄ sit ꝓpa cā. ꝓpōnes ḡ demr̄abiles hꝰ mō reducun-
tur in idemr̄abiles. nam tā demr̄abilis ꝓpō q̄ est demō-
strationis conclusio q̄ȝ indemonstrabilis que est demō-
strationis premissa dicit passionez de subiecto. aliter ta-
mē ⁊ alr̄. qr ꝓpō demōstrabilis dicit passionem de subō
quā nō ꝯtīgit facere notā p solas rōnes terminoꝝ loq̄n-
do de rōnibꝰ noium quas oēs cōiter apphendunt. sz ꝓ-
positio idemōstrabilis dicit passionē de subiecto q̄ nota
est inesse sibi p solas rōnes noium quas oēs vel q̄si oēs
ꝯmuniter apprehendūt. id ḡ quod igreditur demōstra-
tionem ad ꝓbandū passionem de subiecto non est ꝓpo-
sitio in qua predicatur diffinitio subiecti de subiecto. sz
in qua predicatur passio de subiecto. sz semp passiones
posteriores resoluunt̄ in p̄ores ⁊ passiones spāliores in
cōmuniores. donec deuentū sit ad talis coīa q̄ non pos-
sunt demr̄ari: sz scitis rōnibus terminoꝝ note sunt īesse

subis. ¶ Propter rōnē aūt in ꝯrīū sciendū q̄ diffō subi
pōt igredi demr̄ationē triplr̄ ēt demr̄atōez potissimā: ⁊
tn̄ sz vitatē nūq̄ ꝓbat̄ pa⁹ de subō nisi p passionē ō subō
passio de subiecto posteriori per passionē de subō p̄orē.
⁊ passio de subō minoris abstractionis est spālior p paſ-
sionē maioris abstractionis ⁊ coiorem. quod cū ꝯtingit
tunc mediuz in demr̄atiōe est passio: sz nō passio que sit
passio ꝓpa. sz que in hoc est cā ꝓpria ꝓprie passionis. qd̄
quō contingit ostensum est supra. hoc tamē nō obstāte
diffō subiecti īgredit̄ demōstrationē quādo ē talis dif-
finitio q̄ nō solū icludit eēntialia subi: sz etiā icludit ali-
quā passionē que nota est inesse subiecto: vt si diffinit̄
circulus que est figura plana vna linea cōtenta in cui⁹
medio est centrū a quo omnes linee ducte ad circūferē-
tiā sunt equales in hꝰ diffinitione ponuntur essentialia
circuli. nam q̄ circulus sit figura plana vna linea cōten-
ta dicit totā eēntiā circuli. sed q̄ circulo competat ha-
bere equalitatē linearuz ductarum a centro. hoc est ali-
quid ꝯsequens essentiam circuli. ⁊ hoc est notuz inesse
circulo per rōnem circuli. itelligens. n. circulū esse sic fi-
gurā planā vna linea contētā statiz itelligit q̄ equalr̄ se
habet ad centrum. qr si non equaliter se haberet nō eēt
figura plana: sz esset aliqua ps circuli magis eleuata q̄ȝ
alia. geometria ḡ q̄ nō curat subtiliter inuestigare de dif-
finitione rerū totū illud accipit p diffōne: cū tn̄ ꝯtinea-
tur ibi aliq̄d qd̄ pōt dici ptinere ad ꝓpriā passionē: cū ḡ
talis est diffō q̄ pregnās ē. non est iconueniēs eaz assu-
mere ad ꝓbādum passionē de subiecto. nā hoc mō non
ꝓbabit̄ passio de subiecto nisi p passionez de subiecto.
vt passio q̄ non est ita nota iesse circulo p equalitatez li-
neaꝝ ꝓgredietiuz a cētro qd̄ est aliq̄d ꝯpetens circulo
tanq̄ȝ ꝯsequēs eēntiā eius. ⁊ ē notū hoc inēē circulo ex
apphēsione rōnis notuz. 2⁹ mō hoc pōt ꝯtigere q̄ diffō
subi accipiat̄ vt mediū: qr n̄ sūt nota nobis sp diffōnes
eēntiales. id accipim⁹ aliqua ꝓpa q̄ nota sūt iesse subie-
cto ⁊ ex illis diffōnē formamus. qd̄ cū hoc sit certuz est
diffōnē non solū ꝯtinere subaz subiecti. sz ēt aliquā ei⁹
ꝓpriā passionē. ꝓpter qd̄ si p talē diffōnē demōstraret̄
passio de subiecto nō demr̄aret̄ talis passio p diffōnez
subiecti de subiecto. sz demr̄aret̄ talis passio ō subiecto
p passionē de subiecto. vt passio posterior p priorez. vel
minus abstracta per abstractiorē. Tertio mō hoc pōt
contingere quando passio ita est ꝓpinqua rōni subiecti
q̄ accipiendo rōnē subiecti videt̄ demōstrator accipe
vel q̄ accipiat passionē illā. ita q̄ ꝓpter nimiā manife-
stationez despicit demr̄ator passionē illā accipere. sz ac-
cipit rōnē subiecti inuens per hoc etiā passionē acceptā
eē. semp tn̄ pa⁹ demr̄atur per passionem. q̄ si sit aliqua
pa⁹ que non sit apta nata demōstrari per altā passionez
nec in eodem gradu abstractionis nec in altiori illa paſ-
sio est indemōstrabilis de subiecto ⁊ facit cum subiecto
suppositionē vel p̄ncipiū in scia. ⁊ facit cū subiecto ꝓpo-
sitionē imediatā. attamen hꝰ pa⁹ aliquando videt̄ pre-
termitti si accipiatur cum diffinitione subiecti vt dice-
bat via prima. vel si accipiat̄ tanq̄ȝ diffiniens subiectū
vt dicebat via secunda. vel aliquando non soluz videt̄
ptermitti: sed etiā ptermittit̄ si demr̄ator despiciat ta-
lem passionē accipere ꝓpter nimiā ꝓpinquitatē ad ra-
tionē subiecti. sed in ipsa rōne subiecti itelligat acceptā
esse hꝰ passionē. sp ḡ p passionē priorē demr̄at̄ pa⁹ poste-
rior. vel per passionez altioris gradus demr̄atur pa⁹ in-
ferioris gradus. nisi forte hoc ex causa ꝯtingat q̄ vide-
atur sola diffō subiecti eē mediū in demōstratione. qd̄
q̄bus causis pōt cōtingere est per habita manifestum.
¶ Ulterius forte dubitaret aliquis vtrū in aliqua de-
monstratione dato q̄ demōstratio illa nō sit potissima

diffinitio medij possit eē mediū in demr̄atione. ¶ Dōz
q̄ i demr̄atiōe aliq̄ si illa demr̄atio nō erit potissima dif
finitio subiecti possit eē mediū in demr̄atiōe. sz nō subiecti
vt subiecti: sz subiecti vt iduit rōnē medij: vel vt induit
rōnē maioris extremitatis. diffinitio eni subi vt induit
rōnē medij est mediū in demr̄atione pticulari: vt si de
mōstratum sit hr̄e tres de triāgulo p hr̄e angulū poterit
per triāgulū qḋ est subm̄ eius quod ē hr̄e tres demr̄ari
hoꝫ passio de ysochele vl' de aliqua spē triāguli. quod hoc
mō fiet. ois triāgulus hꝫ tres. ysocheles est triāgulus. ḡ
rc̄. hic eni triāgulus q̄ est subm̄ de hr̄e tres in hac demō
stratiōe particulari nō accipit̄ vt subm̄: sed vt mediuz: ꝛ
sicut triāgulus ponit̄ hic vt mediuz: pori rōne diffinitio
triāguli posset poni vt mediū si sic fieret demr̄atio. ois
figura plana trib⁹ rectilineis cōtenta hꝫ tres ysocheles
est hoꝫ. ergo rc̄. in demr̄atione ergo particulari vbi subm̄
accipit̄ vt mediū pōt ꝛ diffinitio subiecti accipi vt medi
um: qꝛ semp loco diffiniti pōt poni diffinitio. si ḡ triāgu
lus pōt eē mediū ad ostēdēdū particulr̄ hr̄e tres de yso
chele poterit ꝛ diffinitio triāguli esse tale mediū. z° mō
hoc poterit ꝯtingere qñ subm̄ nō accipiet̄ vt subm̄. i. vt
minor extremitas nec vt mediū: sz accipiet̄ vt maior ex
tremitas: vt p diffōnē triāguli eq̄lateri ꝓbabit̄ de aliq⁹
triāgulo q̄ sit triāgulus equilaterus. vel p diffinitionē
aīalis ꝓbabit̄ de aliqua spē aīalis q̄ sit aīal: vt si aīal est
suba aīata sensibilis: ꝛ hec est ꝓpa diffō eius: ꝛ leo hꝫ oīa
ista. q̄ꝛ est suba aīata sensibilis de necessitate ꝯcludit̄ q̄
leo sit aīal. sed hec demr̄atio nō est potissima. nā demr̄a
tio potissima ꝯcludit passionē de subto. aīal aūt nō se hꝫ
vt passio ad suas spēs: sic etiā nec triāgulus eq̄later⁹ sic
dicit vnū aliq̄d ꝛ vnū genus vel vnā spēm in gnē figure
nō se habebit vt possio ad sua iferiora. triāgulus ḡ eq̄la
terus est quoddam subiectū: ꝛ animal est quoddā subie
ctum: sed vt p diffinitionē trianguli eq̄lateri demr̄atur
de aliquo q̄ sit triāgulus eq̄laterus ibi triāgulus eq̄la
terus nō se habebit vt subm̄: nec vt minor extremitas:
sed vt p̄dicatuz ꝛ vt maior extremitas. sic etiaz ꝛ aīal se
haberet hoc mō si p diffōnē aīalis demr̄aret̄ de aliquo
qḋ eēt aīal: ꝛ qḋ dictū est de triāgulo equilatero ꝛ de aīa
li intelligēdū est de quolibet alio de quo fieret talis de
monstratio. in oībus ḡ talibus demr̄ationib⁹ subm̄ non
accipit̄ vt subm̄: sed vt p̄dicatū. ideo in demr̄ationib⁹ ta
libus diffinitio subiecti nō est mediū in demr̄atione ꝓ
ut est diffinitio subiecti sed ꝓut est diffinitio p̄dicati. ꝛ ꝓ
ut est rō p̄mi terminū. i. maioris extremitatis. ¶ Adver
tēdū ēt q̄ talis demr̄atio nō est potissima: qꝛ aīal de suis
iferioribus vel qōlibet aliud ad sua iferiora nō se hꝫ vt
passio ad subm̄. ¶ Est ēt diligēter notādū vt qñ dicim⁹
q̄ p diffinitionē nō pt fieri demr̄atio potissima. dato q̄
subiectū illud accipiat̄ vt p̄dicatuz: ꝛ vt maior extremi
tas itelligēdū est hoc qñ subm̄ est suba. sz si subm̄ est ac
cidēs: tūc distinguēdū eēt de diffinitiōe. nā diffinitio ta
lis. vel diceret solū q̄d ꝛ eēt data soluz p p̄ncipia eēntia
lia. vel diceret pp̄ q̄d ꝛ eēt data p cāz alterā: q̄ si diceret
solū q̄d: ꝛ eēt data solū p p̄ncipia eēntialia idē esset iudi
ciū de tali accidēte ꝛ de suba: vt triāgulus eq̄laterus per
suā diffōnez dicentē solū q̄d poterit demr̄ari de aliquo
triāgulo: sicut aīal p diffinitionez suā pōt ꝯcludi de aliq̄
spē aīalis. sicut eni possum⁹ ꝯcludere de leone q̄ sit aīal
q̄ꝛ est substātia aīata sensibilis. sic possem⁹ ꝯcludere de
triāgulo descripto inter duos circulos se itersecātes q̄
sit eq̄laterus: qꝛ hꝫ oīa eq̄lia latera. verū qꝛ triāgulus eq̄
laterus cū hoc q̄ est qōdā subm̄ est ēt qōdā accidēs: po
terit ꝓbari de subo de quo nō p̄dicabit̄ essentialr̄: ꝛ hoc
per causaz alterā ꝛ nō per p̄ncipia eēntialia eius. ꝓbabi
tur eni q̄ sup lineā datā ꝯtingit triangulū eq̄laterꝝ collo

care: qꝛ sup quolibet cētro ꝯtingit circulū q̄tūlus spaci
um occupādo describere. In hac ḡ demr̄atiōe linea da
ta se habebit vt subiectū. triāgulus eq̄later⁹ se habebit
vt passio. vl' collocare talē triāgulū se habebit vt passio.
qꝛ ꝯtingit sup quolibet cētro circulū q̄tūlus spaciū oc
cupādo describere. se habebit vt mediū. ꝛ erit talis de
mōstratio potissima: qꝛ hic hec diffinitio dicens ꝓpter
q̄d triāguli eq̄lateri: sive pp̄ q̄d passionis accipit̄ vt me
diū: nunq̄ ḡ diffō subiecti vt subiecti accipit̄ vt mediuz
sz vel diffō subiecti iduit rōnē medij: vt pꝫ in demr̄atio
ne pticulari. vl' diffō subiecti erit tale mediū vt subiectū
iduit rōnez p̄dicati. vel vt ꝓbat̄ de aliquo suo iferiori. ꝛ
tales demr̄atiōes nō erūt potissime. vel si diffō subiecti
poterit eē mediū i demr̄atiōe potissima. hoc erit ꝓut id
qḋ est subiectū vni⁹ pōt eē p se passio alteri⁹. pp̄ qḋ pote
rit accipi diffō dicēs pp̄ q̄d ei⁹ vt est passio alterius ꝛ eō
cludi de ipso p demr̄atione potissimā tanq̄ ꝓpa passio
de subiecto. Quid autē dicēdū sit cū vna diffō demon
strat̄ per aliā. vtrū in tali demōstratione diffō subiecti
possit esse mediū ifra dicet̄ in tertia q̄ōne lectionis illi
us. cōtingit autē vnūq̄ōq̄ ꝛ idē. ¶ Ulterius forte dubi
taret aliquis. dato q̄ diffō subiecti nō sit mediuz in de
monstratione. vtrū debeat igredi demr̄ationē. ¶ Dicē
dum q̄ diffō subiecti vel aliquid loco diffōnis subiecti
debet igredi demonstrationē potissimā. nō tāq̄ mediū
sed tāq̄ aliq̄d annexū medio quod triplici de cā conti
git. p̄ qꝛ aliqñ mediū qḋ dicit pp̄ q̄d passiōis determinat̄
ad hoc q̄ sit ꝓpa cā passiōis ex ipsa diffōne subiecti. vt
q̄ iterpositio terre sit ꝓpa cā eclipsis nō poterit eē nisi
in corpore lūioso. si. n. non eēt corpus lūiosū iterpositio
terre non eclipsaret ipm. qꝛ nec esset aptū natū eclipsa
ri. cū ergo ꝓbatur eclipsis ꝺ luna accipietur aliq̄d loco
diffōnis lune. vtputa corpus luminosū qḋ ideo fit. quia
ex hoc iterpositio terre ꝯhit̄ ꝛ determinat̄ vt sit ꝓpria
cā eclipsis. nā vt dicebat̄ corpus non lūiosuz talis iter
positio eclipsare non pōt. sic etiā ꝛ in triāgulo cum ꝓbat̄
habere tres de ipso ponit̄ in demōstratiōe ꝓpria diffi
nitio eius. vz. figura plana trib⁹ rectis lineis ꝯtenta ha
bens angulū rc̄. nā q̄ angulus extrinsecus valeat duos
angulos intrinsecos sibi oppositos. vel q̄ talis angulos
per lineā eque distātem possit angulus extrinsecus di
vidi in duos angulos equales duob⁹ intrinsecis: ꝛ q̄ ex
hoc sequat̄ triāgulum hr̄e tres talis cā determinat̄ ad
talē effectū ex eo q̄ triangulus ē figura tribus lineis cō
tenta. nā ductio linee eque distātis nō divideret sic an
gulū extrinsecū in penthagono vel i exagono vl' in alia
figura. ꝛ inde est q̄ cū triangulus sit p̄ncipiū figuraruz
ꝛ sit triāgulus q̄ accidit p̄ncipio figuraꝝ hr̄e tres. ꝛ nō
accidit triāgulo. qꝛ vt est p̄ncipiū figurarū non determi
nat hanc cām. vz. ductionē linee eque distantis q̄ divi
dat angulū extrinsecū i duos angulos eq̄les intrīsecis.
ꝛ vt ex hoc habeat tres. sed determinat hoꝫ cām in eo q̄
triangulus. secūda aūt cā q̄re est expediēs q̄ diffinitio
subiecti ānectat̄ medio: est. qꝛ cū mediū sit q̄dā passio. ꝛ
passio nō possit plene itelligi sine subiecto oꝫ q̄ vel sub
iectū vel aliq̄d loco subiecti ānectat̄ ipsi passioni que ē
mediuz ꝛ que dicit ꝓpter q̄d alterius passionis. Imagi
nabimur ḡ q̄ diffinitio subiecti vel aliq̄d supplēs vicez
diffōnis se habebit q̄si cā gnālis ꝛ respectu oīum passio
nū que ꝓbant̄ de ipso. ꝛ hoꝫ diffinitio adiuncta passioni
p̄me demōstrabit passionē secūdā. adiūcta secunde de
mōstrabit tertiā. ꝛ sic deinceps. p̄ma aūt passio vel erit
idemōstrabilis ꝛ erit quasi nota iesse subiecto vel si est
demōstrabilis demōstrabit̄ p passionē altioris abstra
ctionis. que altior passio lz nō sit passio ꝓpa: est tñ cā ꝓ
pria ꝓprie passionis. ꝛ qꝛ determinat̄ ad hoc ex ipsa nā

subiecti sicut ductio linee eque distātis determinatur ex nā triāguli in triāgulo vt diuidat angulū extrinsecus ꝛ sit cā de hr̄e tres cū hoc ꝯtingit ꝙ opꝫ mutare gen⁹ abstractionis cū semꝑ i tali mutatiōe passio magis abstracta determinet vt ꝙ sit ꝓpa cā ꝓpe passiōis subti ex nā subti oportebit ꝙ assumat diffō subti exprimēs nāꝫ ei⁹ cū passiōe magis abstracta tanq̄ꝫ determinān hꝫ passionez ad demr̄andū passionē ꝓpriā de subto. ipsa g̃ passio dicēs pp gd alteri⁹ passiōis: qꝛ est cā ꝓpa ei⁹ ipsa est mediū si eni diffō subti eēt mediū: tūc eēt vnū mediū ad multas passiōes. cū g̃ hoc itelligam⁹ noīe medij loquēdo de demr̄atiōe potissima: ꝙ est vnū ad vnā ꝯclōnē. tale mediū nō erit nisi vna passio. diffō aūt subti vel aliqd supplens vicē diffōnis erit aliqd ꝯiūctū medio. ꝛ ex hoc apparet quō qd gd est subti: nō ꝓpe est mediū: sed est pn⁹ ois demr̄atiōis: qꝛ vt dr̄ in p̊ de aīa. qꝛ hꝫ diffō ꝛ qd gd ē subti supponit̃ tanq̄ꝫ pn⁹ ꝛ tanq̄ꝫ fūdamētū gīuꝫ que debent demr̄ari de subto: ꝛ huic p̄ncipio ꝛ huic fūdamēto. adiūcta hec passio demr̄abit hāc passionē. adiūcta alia passio demr̄abit aliā passionē: ita ꝙ quot erūt passiones demr̄ate tot erūt passiōes medie demr̄antes: ita ꝙ erit ibi dare aliquā passionē q̄ nō demr̄abit̃ de subto: sed demōstrabit: ꝛ aliquā q̄ nō demr̄abit: ſꝫ dm̄r̄abit̃ de subo. passiones aūt itermedie dēs demr̄abunt ꝛ demr̄abunt̃. Tertia aūt cā q̄re diffō subti pōt demr̄ationē igredi nō tanq̄ꝫ mediū: ſꝫ tanq̄ꝫ aliqd ꝯiūctū medio sumit̃ ex dr̄ia demr̄atiōis ad diffōnē ꝛ ecōuerso. nā nō ꝓpe diffinit̃ cōcretū: ſꝫ aliqd abstractū. nā nō ꝓprie diffinit̃ simū ſꝫ simitas. in demr̄atione aūt est ecōtrario. qꝛ nō ꝓpe demōstrat̃ abstractū: ſꝫ ꝯcretū. diffō eni ē rei ſꝫ se: ꝛ hoc ē magis vt ꝯsiderat̃ in abstractione: ſꝫ demr̄at̃ aliqd vt ē h⁹ in h⁹. ꝛ hec est magis in ꝯcretiōe. vn̄ magis ꝓpe diffinitur tonitruū q̄ꝫ tonare: ꝛ magis ꝓpe demr̄at̃ tonare q̄ꝫ tonitruū. cū g̃ accn̄s in ꝯcretiōe iplicet subm rōne huius iplicationis ꝯpetēter annectit̃ medio subm vel aliqd loco subti ſꝫ ipsū subꝫ nō p̄t annecti medio. nā cū ipsū subꝫ sit minor extremitas quā oꝫ igredi ꝯclōnē nō p̄t assumi cū medio qd nō dꝫ igredi ꝯclōnē. assumet̃ g̃ cuꝫ medio diffō subti vel aliqd loco diffōnis. ¶ His autē p̄habitis possum⁹ soluere ad rōnes in ꝯtriū factas arguētes ꝙ diffinitio subti directe ꝛ fm̄ se sit mediū in demr̄atione. nā cū dicit̃ ꝙ qd gd est subti est pn⁹ ois demr̄ationis solutū ē ꝑ id qd dictū est in hac q̄ōne. ¶ Qd vo vlteri⁹ addit ꝙ si eet mediū diffō passionis demr̄ate: tūc ꝓbaret̃ idē ꝑ idē: qꝛ diffō passionis est cū passione. dici dꝫ ꝙ hoc idē sequeret̃ ꝛ magis si esset mediū diffō subti. nā diffinitio subti ꝑ se loquēdo magis est idē cū subto q̄ꝫ diffō passionis cū ea. ſꝫ sicut est iconueniēs ꝙ aliqd ꝓbet̃ ꝑ seipsꝫ ita est iconueniēs ꝙ de subiecto ꝓbet̃ aliqd ꝑ seipsuꝫ siue ꝑ ipsuꝫ subm. hec g̃ rō nō ꝯcludit intētū: ſꝫ petit sibi quādā difficultatē solui. ꝓpter qd sciēdū ꝙ diffō que est mediū in demr̄atione nō ē dicēs quid passionis q̄ est idē cū passione: ſꝫ est dicēs ꝓpter gd eius q̄ nō est idē cū ipa. passio eni p̄or est ꝓpter gd passionis sequētis. posterior eni passio hꝫ diffiniri ꝑ passionē p̄orē causalr̄. cū g̃ passio p̄or nō sit idē cū passione posteriori: rō iplicās passionez p̄orē que est diffō dicēs ꝓpter gd passionis sequētis ꝛ q̄ est mediū nō est idē cū passione demr̄ata. ¶ Qd vo arguebat̃ tertio ꝙ diffō subti p̄t esse mediū in demr̄atione particulari sicut ꝛ ipsuꝫ subiectū dici dꝫ ꝙ ꝯcedim⁹ hoc de dm̄r̄atione p̄ticulari: ſꝫ nō de vli. vn̄ non est sile quod adducebat̃ ꝑ sili. non. n. valet si in dm̄r̄atione p̄ticulari p̄t eē tale mediū ꝙ ꝛ in vli. ¶ Qd vo arguebat̃ quarto ꝙ si accidēs dm̄r̄aret̃ ꝑ accidens: vt passio ꝑ passionē ꝙ accn̄ui ꝑ accn̄s eēt dm̄r̄atio. dici dꝫ ꝙ accn̄tia per accn̄s que non habēt ꝑ se causaꝫ in subto non demr̄at̃ de ipso: sed ex hoc non excludit̃ quin vna passio per se possit demonstrari ꝑ aliā ꝑ se passionē: nec dicunt̃ accn̄tia ꝑ accidens ꝑ se passiones si insint ꝑ alias ꝑ se passiones. accidētiū. n. ꝑ accn̄s non ē dm̄r̄atio q̄ diuidunt̃ ꝯ ꝓpriū. sed talēs ꝑ se passiones nō diuidunt̃ ꝯ ꝓpriū: imo q̄libet earū est qōdā ꝓpriū. equocat̃ g̃ in accn̄te ꝑ accn̄s. ¶ Qd vo arguebat̃ q̄nto ꝙ eēt ꝓcessus in ifinitū. dici dꝫ ꝙ diffinitio subti nō erit mediū in dm̄r̄atione: nec tn̄ erit processus in ifinitū: ſꝫ erit deuenire ad aliquas passiones que note erūt ieē subtis: ꝛ ille nō dm̄r̄abunt̃ ꝑ diffōnē subtis qꝛ erūt idemr̄abiles: vt est per habita manifestū.

¶ Diffinitio aūt qm̄ qdē dr̄ rō ipsius qd gd est manifestū ē: qm̄ aliqua qdē erit rō ipsi⁹ qd gd significat nomē: aut erit rō altera noia ponēs

¶ Hic vt dicebat̃: descendit p̄hus ad diuersa gn̄a diffōnū ostēdēs quō se habeāt adinuicē: ꝛ quō se habeāt ad demonstrationē. Propter qd sciendū ꝙ possumus assignare duas diffōnes iutiles ad demr̄andū. vꝫ. diffōnez dicētem quid noīs: ꝛ diffōnē dicētē quid rei ꝑ accn̄talia tm̄. duo g̃ facit: qꝛ p̄mo separat diffinitionē quid nois a gd rei. 2° separat diffinitionē dicētē quid rei ꝑ accn̄talia ad diffōnez dicētē gd rei ꝑ eēn̄tialia ibi. (Ratio aūt vna) Circa p̄mū duo facit. qꝛ p̊ facit qd dictū est. 2°. ꝓbat qd dixerat ibi (Ut gd significet.) Dicit g̃ (Diffinitio aūt qm̄ qdeꝫ ē rō ipsi⁹ qd gd ē manifestū ē qm̄ aliqua) vel vt hꝫ alia trāslatio (Qm̄ alia qdē erit rō ipsi⁹ qd significet nomē). q. d. ꝙ diffi°. dicit ipm gd rei. ex hoc manifestū est ꝙ hꝫ diffi°. sit alio ꝛ sit differēs a diffinitione dicēte gd nois. ꝛ subdit ꝙ (aut erit rō altera noia ponēs) possumus ār dicere ꝙ differt diffō dicēs gd nois a rōe ponēte altera noia. nā diffi°. dicēs gd noia est q̄n notificat̃ gd iportat̃ ꝑ nomē icōplexū. vt si notificaret̃ gd iportat̃ noīe triāguli. diffinitio autē altera noia ponēs pōt dici cū notificat̃ gd iportat̃ ꝑ plura noia. vt si diceret̃ ꝙ tunica nigra ē colobiū atrū. vel possumus adhuc alr̄ distiguere ꝛ meli⁹ vt dicat̃ rō ipsi⁹ qd significet nomē q̄n exponit̃ gd iportat̃ ꝑ nomē. siue illud sit ꝯplexū siue icōplexū. rō aūt ponēs altera noia ē q̄n nō exponit̃ gd iportat̃ ꝑ nomē. ſꝫ loco vni⁹ nois assignat̃ vnū alterꝫ nomē. ꝛ loco ipsoꝝ pluriū noiꝫ assignant̃ altera plura noia eque ignota vel magis q̄ꝫ noia p̊us assignata. vt si diceret̃. gd ē tunica. diceret̃ ꝙ ē colobiū. ꝛ si q̄reret̃ gd est tunica nigra. diceret̃ ꝙ ē colobiū atrū. fm̄ hoc g̃ nō erit faciēda vis q̄ꝫtū ad ꝯplexū ꝛ nō ꝯplexū. ſꝫ q̄ꝫtū ad notificare ꝛ nō notificare. exponet̃ g̃ sic lr̄a ꝙ qꝛ diffi°. ē rō ipsi⁹ gd est. qꝛ sic ē. māifestū ē q̄n ratio ipsi⁹ gd significet nomē erit aliqua alia. i. dr̄ns a rōne dicēte gd. aut ratio altera noia ponēs erit sil. alia. i. differēs a ratione dicente quid. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut gd significat ꝙ triāgulus ē scōꝫ ꝙ triangulus ē. Qd vere hn̄tes qꝛ ē. querim⁹ ꝓpter gd est. difficile ē aūt sic accipe q̄ non scim⁹ qꝛ sūt. Cā aūt dicta ē p̄ri⁹ difficultatis. qꝛ si neqꝫ est. neqꝫ si nō est scimus. ſꝫ aut scōm accn̄s.

¶ Probat qd dixerat dicēs (Ut gd significet) gd est sil. triāgulus fm̄ ꝙ triāgulus ē ꝙ vē hn̄tes qꝛ ē q̄rimus ꝓpter gd est) q̄si. d. ꝙ sciētes gd noia vel rōnē ꝑ altera nomina nec scimus. qꝛ nec pp gd. ſꝫ q̄rimus tā qꝛ. q̄ꝫ ꝓpter gd. ſꝫ sciētes gd rei nō ignoramus rē eē. g̃ nō ē idē ratio dicēs gd rei cū rōnib⁹ illis. subdit aūt ad declarationez ꝓpositi ꝙ (difficile aūt ē accipere) gd est (q̄ non scim⁹ qꝛ sūt.) cā āt difficultatis dicta ē p̊us. (qꝛ neqꝫ si ē neqꝫ si nō ē scimus. ſꝫ aut fm̄ accn̄s). ¶ Notādū āt ꝙ supra dicebat̃ ꝙ sicut nos habemus ad quia est, ita ad gd ē. q̄

ergo nescim⁹ q2 sūt. vel si scim⁹ ea fm accn̄s. difficile est accipe de eis gd sunt. ❡ Notādū sūt q possem⁹ dicere datā esse duplicē causaʒ q̄re diffō dicēs gd rei differat a diffōne dicente gd nois. vel a rōne ponente altera nois. nā p tales rōnes noiuʒ nescim⁹ q2 est nec gd est. ſʒ scientes rōnes noiuʒ adhuc q̄rim⁹: q2 est ⁊ gd est. ſʒ sciētes gd rei nō possumus ignorare q2 est. ❡ Rursus q2 gd nois nō notificat reʒ esse difficile est hn̄tes gd nois iuestigare gd est: q2 nō hn̄tes q2 est difficile est iuestigare gd est. ſʒ scientes gd rei scim⁹ gd est. ❡ Notādū etiā q p quid nois nō possum⁹ scire de re si est: vel si nō est: vel si scim⁹ si est vel nō est hoc est per accidēs: q2 ipsuʒ significatuʒ nois nō facit nos hoc scire. si g̃ h⁹ scim⁹ h⁹ nō erit pp ipsū significatū nois. ſʒ q2 alia via hoc nobis inotuit. ❡ Dubitaret forte aliqs quō se hēat gd nois ad gd rei. ❡ Dōʒ q nō oē gd nois est gd rei: ſʒ oē gd rei est gd nois. nā rō quā significat nomē ē diffō. si g̃ illa rō sit figmēti erit gd nois tātū. si autē sit v̄a diffō rei erit gd nois ⁊ gd rei. alr̄ tn̄ ⁊ alr̄: q2 q̄tū est de se ⁊ p̄ aspectu est gd nois: postea ē gd rei entis: ⁊ tūc ē gd rei entis fm veritatē: ⁊ p subalia, nā diffō est sermo habēs ptes: vt dr̄ in. 7. meta. oīs autē sermo cōplexus: ⁊ habēs partes nō significat: nisi q2 partes eius significāt. diffō g̃ q2 hʒ plures partes p̄ aspectu se offert vt ɔsidereī quid q̄libet pars significet. postea se offert vt ɔsideram⁹ vtrū illa oīa sint in aliquo ente. ʒ⁹ se offert vtrū illa oīa sint essentialia illi enti: cū ɔsideramus q̄libet partē diffōnis fʒ se: tūc ꝓprie est gd nois ⁊ tūc ex hoc nescim⁹ vtrū sit entis vel nō entis. ⁊ si scim⁹ hoc est p accidēs q2 alia via forte ē hoc nobis notū ſʒ rōne talis ɔsideratiōis nihil scim⁹ vtrū illa res sit vel non sit: ſʒ cū postea ɔsideramus q oīa illa repiunī in aliquo vno ente: vt cū scim⁹ q est aliqd ens qd est aial ⁊ qd est bipes: tūc scim⁹ q hec rō aial bipes est diffō alicui⁹ entis. ſʒ adhuc nescimus vtrū sit vera diffō quā vocamus diffōnē dicentē gd rei. sed qn̄ tertio ɔsideram⁹ q oīa illa in diffōne posita nō solū repiunī in aliqua vna re: sed sunt eēntialia ipsi⁹ rei: tūc scim⁹ illā esse diffōnē dicentē gd rei. ſʒ adhuc nescimus vtrū sit ꝓpria illi rei: q2 posset ɔtingere q diffō aialis dareī de hoie: ⁊ ɔstat q oīa posita i diffōne aialis repiunī in hoie: ⁊ oīa sūt eēntialia hoi: nō tn̄ hec diffō est ꝓpa hoi: ſʒ qn̄ vlteri⁹ videm⁹ q ɔuertiī cū re: tūc scim⁹ q ē ꝓpriʒ. nō g̃ possum⁹ scire q sit v̄a rō alicui⁹ entis ignorato gd nois: nec possumus scire q sit v̄a diffō dicēs gd rei ignorato q sit diffō entis: q2 vt dixim⁹ p̄us occurrit nobis q oīa in diffōne posita repiunī in aliq⁹ vno ente q̄ q sint essentialia illi enti. ex hoc patere pōt qd dicebaī in lectiōe illa. Quid igiī demrābit diffinies. nā pʒ q impoē est scire de re gd rei ignorato gd nois. patet ēt q diffinitio p̄ aspectu dicit gd nominis ⁊ nō dicit reʒ esse: vel nō esse: ⁊ ex hoc patēt tres ille rōnes facte. vʒ. q si diffō q̄tū est de se. ⁊ p̄ aspectu vel ēt gnālr̄ sūpta nō dicit reʒ eē: nec q2 est: nec demrātio dicet gd est: q2 p demrātionē nō ɔcludiī gd: ⁊ si ɔcludiī h⁹ nō est vt gd est: ſʒ vt q2 est. q̄tū g̃ ad hoc est aliq̄ silitudo īter diffōnē sūptā gnālr: vel sūptā vt se offert p̄mo aspectu ꝓut se hʒ ad si est ⁊ de demrānōe ꝓut se hʒ ad gd ē. nā sic diffō gnālr sūpta: vl̄ vt p̄ aspectu se offert nō dicit de re si est: ſʒ oʒ hoc alia via iuestigare. sic p demrātionē vt demrātio est non oñdiī gd est vt gd est: ſʒ oʒ hoc alia via iuestigare. ❡ Deinde cū dicit.

❡ Ratio autez vna est dupliciter. hec qdē cōiunctio est vt que est yliās. alia vero vnū de vno ostendens nō fm accidens.

❡ Separat rōnē notificātē rē p accn̄talia a diffōne vere q̄ notificat reʒ p ea q̄ sūt p se. Circa qd tria facit: q2 p̄ separat rōnē accn̄talē a rōne dicēte gd. z⁹ separat ⁊ distinguit rōnē dicētē gd a rōne dicēte pp gd. ʒ⁹ oñdit quō gd ⁊ pp gd se hn̄t adiuicē: ⁊ quō se habet ad demrātionē. z⁹ ibi. (Una gdē.) ʒ⁹ ibi. (Quare p̄ma gdē.) Dic̄ g̃ q. ❡ Rō āt vna ē dupl̄r. hec gdē ɔiūctiōe vna) cuiusmodi ē rō notificās rē p accn̄talia (vt q̄ ē ylias). q. d. q talē vnitatē hʒ talis rō q̄lez hʒ ylias. i. hystoria troiana ⁊ subdit q (alia v̄a) su. rō data p subalia est (oñdēs vnū de vno nō fʒ accidēs.) ❡ Notādū aūt q ex suba ⁊ accn̄te: vel ex duobus accn̄tib⁹ nō fit vnū qd dicat nāʒ vnā vl̄ vnā formā sed sūt vnū q2 sūt in vno vel q2 p̄dicāī de vno. nā suba ⁊ accn̄s: ⁊ etiā duo accidentia pn̄t p̄dicari de vno ⁊ eodē. talē āt vnitatē possʒ hr̄e ylias. i. historia troiana. vl̄ vna magna alia historia. possʒ. n. vna magna historia recitari vbi nihil diceret: nisi ꝓut referreī ad aliquē vnū hoiez forte tota historia troiana facta fuit pp Hectorē ⁊ ad cōmēdationē eius: ſʒ ptes diffōnis vere date p essentialia rei nō sūt vnū: q2 sūt in vno: ſʒ q2 dicūt vnā māʒ ⁊ vnaʒ formā: vt declarari hʒ in. 7. meta. ❡ Deinde cū dicit.

❡ Una quidē igitur ē terminus termini q̄ dcā est. alia vero ē termin⁹ demōstrās pp gd est.

❡ Dat drīam iter diffōnez dicentē gd ⁊ pp gd. d. q (vna gdē termin⁹ termini ē). i. vna rō diffōnis ē (q̄ dicta ē) p eēntialia rei q̄ dn̄t vnū aliqd. vt si diffiniret eclipsis q ē p̄uatio luminis. rō ergo hui⁹ diffōnis ē vel ad rōnē hui⁹ diffōnis ptinet dicere gd rei (alia v̄o terminus). i. alia diffi.° siue alia rō ē. ratio (demōstrās pp gd est) vt si diffiniret eclipsis q ē iterpositio terre. eclipsis. n. nō est ipsa iterpositio formalr̄ ſʒ causalr̄. n. interpositio ē cā ⁊ ꝓpter quid eclipsis. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Quare prima quidē significat gd est: nō aūt demōstrat: que vero posterius ē manifestū: qm̄ erit vt demōstratio eius qd gd est: positione differens a demōstratione.

❡ Oñdit quō he diffōnes se hn̄t adiuicē. ⁊ quō se hn̄t ad demrātionē. Circa qd tria facit. q2 p̄ facit qd dcm̄ est. z⁹ enumerat tria gn̄a diffōnū ⁊ dclarat quō oīa illa gn̄a se hn̄t ad demrātionē. ʒ⁹ epilogat circa determinata. scda ibi (Que āt ē i medio) tertia ibi (Manifestuʒ ē igiī ex dictis.) Circa p̄mū tria facit. q2 p̄ oñdit quō diffō gd. se hʒ ad diffōnē pp gd. z⁹ declarat vtrū diffō pp gd sit ipsa demrātio. ʒ⁹ declarat hoc d̄ diffōne dicente gd. scda ibi (Differt. n.) ʒ⁹ ibi. (Ampli⁹ ⁊ conterm.) Dic̄ g̃. (Quare p̄ma) sic. diffō q̄ ē su. p eēntialia rei: vl̄ q̄ ē p eas q̄ sūt ipsa res. (significat gd ē. dmr̄at āt nō). q. d. q diffō dicēs gd nō pōt demrāre. vl̄ nō pt eē p̄n⁹ demrātiōis. ⁊ subdit (q̄ v̄o posteri⁹ ē). i. diffō dicēs pp gd de q̄ posteri⁹ fecimus mētionē (manifestū ē qm̄ erit vt demrātio ei⁹ qd gd est. positiōe). i. sicut ⁊ ordiē (differens a demrātiōe). q. d. q diffō dicēs pp gd est vt demrātio. i. demrātiue cōcludit diffōnē dicerez quid. est g̃ h⁹ diffō v̄tualr̄ tota dmr̄atio. differt aūt a demrātiōe positiōe. i. situ ⁊ ordiē: q2 deficit ibi ordo ⁊ figura sillogistica. ❡ Dubitaret forte aliquis. vtr͞ diffō dicēs gd possit demrāre vl̄ possit eē mediū in demrātiōe. ❡ Dōʒ q lʒ hāc eādē qōnē disputauerim⁹ supi⁹: volum⁹ tn̄ h̄ ad declarationē supi⁹ dictoꝝ aliqua dicere. ❡ Propter qd sciēdū q eē qd demrāt demrātio est: vt ibi dicebaī: illud qd dicit v̄itatē ꝓpōnis vl̄ ē iherētia p̄dicati in subo: siue habitudo p̄dicati ad subʒ. h⁹ āt habitudo aliquo mō depēdet ⁊ causaī ex ipsa eēntia p̄dicati. q2 vt dr̄ in pyermenias. q h⁹ eē vel q h⁹ habitudo qd idez est dicit quādā cōpositionē quā sine cōpositis non est intelligere. diffinitio ergo dicens quid ⁊ exprimens ipsaz eēntiā passiōis: vtputa si diffiniet eclipsis q ē pri-

natio luminis. hõ diffõ dicẽs aliquã eẽntiã denotat hr̃e aliquaz cãlitatẽ sup hõ hitudie sic̃ z ipsa eẽntia passiõis itelligit eẽ cã hui⁹ hitudinis. si g̃ hui⁹ hitudis q̃reremᵘ cãm: sz se videret posse fieri demr̃atio p diffõnẽ dicẽtez gd. sz ipsi⁹ hitudinis fm̃ se nõ est q̃rẽda cã. nã hõ hitudo quẽdã respectũ dicit. ipsi⁹ aũt respect⁹ z vlr relatiõis nõ assignamᵘ cãm: nisi qz assignamᵘ cãm absoluti. loquẽdo de his in qb⁹ ppe inuenit rõ cãe. z iõ hoc mõ aliqs fac̃ aliqd sile: qz facit ipsuz albũ in quo fundat̃ silitudo. ipsi⁹ g̃ absoluti est q̃rẽda cã: q̃ q̃sita habebit̃ cã ipsi⁹ respectus. ipsi⁹ g̃ passiõis ẽ q̃rẽda cã: q̃ q̃sita hẽbit̃ cã hitudis fũdate in passiõe. z qz eẽntia passiõis nõ ẽ cã suupsi⁹: demonstratio nõ dz fieri p diffõnẽ dicẽtẽ solũ gd. z exp̃mẽtẽ solaz eẽntiã passiõis: sz p diffõnẽ dicẽtẽ pp gd z exp̃mẽtez cãz. poterit g̃ diffõ dicẽs gd ↄiũgi diffõni dicẽti pp gd. z hoc mõ igredi demr̃ationẽ z hr̃e rõnẽ medij rõne ei⁹ cui annectit̃. ipsa aũt sz se sũpta nõ demr̃at. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. vtrũ sola diffõ dicẽs pp gd sit tota demõstratio. ¶ Dõz q hõ diffõ fm̃ se ẽ demr̃ationis p̃nᵐ virtualr̃ tñ ẽ tota demr̃atio: qz in cã v̓tualr̃ hz eẽ effect⁹. vñ z in diffõne dicẽnte pp gd v̓tualr̃ ↄtinet̃ diffõ dicẽns gd. dicemᵘ g̃ q diffõ dicẽs pp gd ẽ tota demr̃atio v̓tualiter. diffõ dicẽs gd z pp gd est tota demr̃atio mãlr̃. naz diffõ dicẽs gd ↄtinet duo. vz. eẽntiã passiõis z subm: vt diffiniret̃ eclipsis q ẽ p̃uatio lumis in luna. diffõ aũt dicẽs pp gd dicit cãz. hec aũt tria. vz. eẽntia passiõis subm z causa sunt tota demr̃atio: tñ differt hec a demr̃atione positiõe. i. situ z ordine: qz nõ ẽ ordinata z situata sz modũz z figurã sillogisticã. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Differt eñi dicere pp gd tonat: z gd est tonitruũ. dicet eñi sicq̃dez pp id q extinguit̃ ignis i nube. gd est tonitruũ: extictio ignis in nube. Quare alio mõ eadẽ rõ dr̃: z sic quidẽ demõstratio cõtinua: sic autez diffinitio.

¶ Oñdit quõ diffõ dicẽs pp gd se hz ad demr̃ationẽ vtrũ sit idẽ qõ demr̃atio. nã idẽ est qõ hec diffõ diffinit: z qõ demr̃atio declarat. alr̃ tñ z alr̃. naz id qõ diffõ notificat fm̃ se z in abstracto demr̃atio ↄcludit illud idẽ vel illaz eandẽ passiõis eẽntiaz: vt ẽ hoc in hoc: vel vt est hoc denominãs h⁹: vl̓ vt ↄsiderat̃ i ↄcreto. iõ ait q (Differt eñi dicere pp gd tonat: z gd est tonitruũ. dicet. n. sicq̃dez pp id) tonat i ↄcreto (q extinguit̃). i. qz extinguit̃ (ignis i nube) z subdit q (gd est tonitruũ) su. diffinitiue z i abstracto. dicet. n. sic gd (est extictio). i. q ẽ extictio (ignis in nube q̃re eadẽ rõ). i. idẽ est qõ oñdit̃ h z ibi. sed. (alio mõ dr̃) z subdit q (sic gdẽ est demr̃atio ↄtinua. sic autẽ diffõ) nã si dicat̃: tonitruũ est extictio ignis i nube ẽ diffinitio: qz notificat̃ h⁹ in abstracto: z sz se. si dicat̃ tonat qz est extictio ignis in nube: est demr̃atio ↄtinua. i. nõ distincta p ppõnes varias. est eñi ibi demr̃atio ↄtinua: qa p̄ ponit̃ ibi maior extremitas siue passio. 2ᵒ ponit̃ mediũz. z 3ᵒ subz. nã cũ dr̃ tonat. ecce passio: qz extignit̃ ignis ecce cã siue mediũ. i nube. ecce subz. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Amplius est terminus tonitrui cõtinu⁹ son⁹ in nubibus. hoc autez est que ẽ ipsius gd est demonstrationis conclusio.

¶ Oñdit quo diffõ dicẽs gd se hẽat ad demr̃ationẽ. vtruz sit idẽ qõ demr̃atio: z oñdit q ẽ demr̃ationis ↄclõ. d. (Amplius z termin⁹). i. diffõ (tonitrui son⁹). i. q est son⁹ in nubibus (hec aũt est). s. diffõ (q̃ est ipsi⁹ gd est demr̃ationis ↄclõ) su. sz nõ est demr̃atio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Que aũt imediatoꝝ est diffõ ipsi⁹ qõ gd est z idemõstrabilis. vna võ est sillũs illius quid ez quid est casu differẽs a demõstratiõe. tertium aũt est q̃ est ipsi⁹ qõ quid est cõclusio.

¶ Distinguit tria genera diffinitionũ. z ostendit quomodo se habet ad demr̃ationez. ¶ Propter qõ sciendũ q oĩs diffõ est declaratiua ipsi⁹ gditatis z essentie. alr̃ tñ z alr̃: qz aliq̃ diffõ facit hoc dicẽdo ppter gd eẽntie. z hec fm̃ q hui⁹ est idemr̃abilis. aliq̃ võ est declaratiua eẽntie dicendo gd essentie. z hec est demr̃abilis ↄclõ. aliqua dicẽdo vtrũq3. z hec est tota demr̃atio casu differens. iõ ait q (diffõ aũt q̃ ẽ i medio). i. q̃ se hz vt demr̃atiõis mediũ: vel q̃ ẽ in medio. i. q̃ est imediata: vt illa q̃ oĩt pp gd talis diffõ est (ipsi⁹ gd ẽ) su. declaratiua (idemr̃abilis). i. sz q hui⁹ est imediata z idemr̃abilis. z qz sic ẽ. subdit. q est g̃ vna rõ ipsi⁹ gd ẽ su. declaratiua idemr̃abilis: vtputa. diffõ dicẽs pp gd. talis eñi diffõ est declaratiua ei⁹ qõ gd z essentie: qz dicit cãz eẽntie. hõ. n. diffõ nõ demõstrat̃. sz est demr̃atiõis p̃ncipiũ (vna võ). s. diffõ (ipsi⁹) qõ gd est declaratiua. (sillus). i. est totus sillogism⁹ demr̃atiõis siue tota demr̃atio (casu drñs a demr̃atione) vt diffõ dicẽs gd z pp gd (tertiũ aũt) gen⁹ diffõnũ siue tertia diffõ (q̃ ẽ ipsi⁹ gd) z declaratiua (ↄclõ). i. se hz vt demr̃atiõis ↄclõ. vtputa diffõ. dicẽs gd tñ. ¶ Nõnᵐ aũt q casu drñt dñoĩatiua z ↄcreta q̃ drriuãt̃ z cadũt a p̃mitiuis z ab abstractis. duplr̃ g̃ drt demr̃atio a diffõne. positiõe z casu. põne gdẽ. qz ẽ ordinata i mõ z figura. z differt casu qz demõstratio proprie est rei vt cadit z vt denominat̃. quo potissime est ipsius passionis in cõcreto. sed diffinitio magis est ipsius rei fm̃ se z in abstracto. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifestũ igit̃ est ex dictis z qualr̃ est ipsi⁹ qõ gd est demõstratio: z quõ nõ est: z quorũ est: z quorũ nõ ẽ. Amplĩ⁹ aũt diffinitio quot modis dicit̃: z qualr̃ p gd est demonstrat̃: z quõ nõ est: z quorũ ẽ. z quoruz nõ ẽ. Adhuc aũt z ad demõstrationẽ quõ se hz z quõ contingat eusdẽ esse z qualiter nõ contingat.

¶ Epilogat circa determiata. d. (Manifestũ igit̃ ẽ ex dictis qualr̃ ipsi⁹ qõ gd ẽ est demr̃atio. z quõ nõ est) nã vt supra dicebat̃ eadẽ via demr̃atiua hẽmus qz est z gd ẽ. nã via demr̃atiua ↄpositiua pcedẽdo a p̃missis ad ↄclusionẽ hẽmus qz est. via resolutiua a ↄclõne ad p̃missas hẽmus quid est. ergo pz qualr̃ ipsi⁹ gd est. est demr̃atio. z pz quomõ non est ipsius quod quid est demonstratio qz nõ est ipm qõ gd fm̃ q hui⁹ p demr̃ationẽ ↄcludere (z) q ẽt supra pz (quaꝝ est) demr̃atio (z quoꝝ nõ) qz quoꝝ est altera cã põt eẽ demr̃atio. quoꝝ nõ est altera cã non põt. z subdit q (ampli⁹ aũt) supra dcm̃ ẽ (quot modis dr̃ diffi:. z qualr̃ qõ gd ẽ demr̃at̃ z quõ non) nã p qõ gd ẽ põt itelligi gñaliter oĩs diffõ. erit g̃ sensus q pz quot modis dr̃ diffi:. z pz qualr̃ qõ gd est. i. diffi:. demonstret̃ z quõ non. qz diffi:. dicẽs pp gd nõ demr̃at̃. i. p demr̃ationẽ non ↄcludit̃. dicẽs gd ↄcludit̃. z subdit. (Adhuc aũt) dcm̃ est (z) aliud (ad demr̃atione quõ se hz) su. diffinitio vtrũ sit idẽ qõ demr̃atio vel non. nã est aliqua diffõ que est ipsa tota demonstratio casu z põne drñs. z subdit. q supradictũ est (quõ ↄtingat eusdem esse) su. demr̃ationẽ z diffõnez (z qualr̃ non cotingat) nam illud idem qõ fm̃ se in abstracto diffinitur in concreto. z vt est in alio demonstratur.

Uoniã aũt scire opinam ur cũ sciamus eaz. cãe aũt quattuor sunt.

Una quidē q̄ qd erat esse: vna v̄o que cū hoc sit necē ē hoc esse. altera aūt q̄ aliqd p̄io monet. q̄rta vero cā cuius, oēs he p̄ medium mōstrant. ⁊ hoc.n. cū sit hoc necē est esse.

⁋ Ut supra dicebat̄ qd qd ē qd h̄z rōnē medij demr̄atiui ē id qd exp̄mit̄ p̄ diffōnez. ⁊ h̄z rōnē cāe. ⁋ Ad sciēdū ḡ quō qd qd ē se hēat ad dm̄r̄atione n̄ suffic̄ scire quō se habeat ad dm̄r̄atione mediū: ⁊ quō se hēat ad demr̄atione ipsa diffō. Sz vlteri⁹ oz ōndere quō se hēat ad demr̄atio nē ipsa cā: vl̄ quō se hēant ad dm̄r̄atione gn̄a cāꝝ. nā f̄z varia gn̄a cāꝝ p̄nt fieri varie demr̄atiōes: vl̄ f̄z varias cās p̄nt formari varie diffōnes: p̄ q̄s ꝯtigit dm̄r̄are. duo aūt facit ph̄s i hac p̄te. q2 p̄ docet demr̄are p̄ qdlibet genus cāe. 2⁹ determiat de varijs modis cāsādi: ⁊ de varijs gn̄ib⁹ cātoꝝ. ibi. (Cōtigit āt idē ⁊ vnū.) Circa p̄mū tria facit: q2 p̄ ꝯtinuat se ad dicēda: ⁊ enumerat oīa gn̄a cāꝝ. 2⁹ ōndit quō debeat reſuari forma sillogistica cū demr̄am⁹ p̄ tales cās. 3⁹ docz demr̄are p̄ qdlibet genus cāe. 2ᵃ ibi. (Una qdē p̄pōne.) 3⁹ ibi. (Māifestū aūt ē.) Dicit ḡ. (Qm̄ aūt scire opinamur cū sciam⁹ cāz) id sup. oz nos distiguere cās: ⁊ determiare de causis: ⁊ ōndere quō ꝯtingat demr̄are p̄ cās. Propter qd subdit ⁊ distiguit gn̄a cāꝝ. d. q̄ (cāe āt sūt q̄ttuor. vna qdē) q̄ est (qd qd erat eē) .i. formalis ex q̄ ē eē rei: ⁊ ex q̄ sumit̄ rō qditatis rei. ⁊ subdit (vna v̄o cū hoc sit necē est hoc eē) .i. vna alia cā ē cā māl̄is q̄ hoc mō ē cā: q2 ex necitate ei⁹ multa ꝯtingūt: vt sic̄ ex necitate m̄āe accidit corruptio in reb⁹. vn̄ hec ē illa cā q̄ cū sit necē ē eē hoc .i. effectū. ⁊ subdit q̄ (altera aūt) su. cā est (q̄ aliqd p̄ sīue p̄imū mouēs) .i. efficiēs q̄ est p̄o⁹ vn̄ mot⁹. ⁊ subdit (q̄rta v̄o cui⁹ cā) .i. cui⁹ gr̄a su. alia fiūt .i. finalis. ⁊ subdit q̄ (he oēs mōstrant p̄ mediū) .i. he oēs cāe mōstrāt̄ .i. manifestant̄ p̄ hoc q̄ sūt qdā mediū ad demr̄andū. vn̄ q̄daz trāslatio h̄z q̄ oēs iste sūt mediū i. demr̄atiōe. ⁊ subdit quō oēs he cāe accipiunt̄ tanq̄z mediū. d. (⁊ hoc.n. qd cū sit) .i. cū sit cā necē est (hec eē) .i. effectū. q.d. q̄ bn̄ dictū ē q̄ oēs he cāe manifestant̄ p̄ hoc q̄ sūt qdā mediū demr̄atiuū: q2 cū sint hᵒ cāe (necē est eē) earū effect⁹. ⁋ Dubitaret forte aliqs quō cā māl̄is sp̄al̄r dicat̄ cā q̄ cū hoc sit necē ē hᵒ eē. nā hoc vr̄ eē cōe oīb⁹ cāis si sint p̄pe ⁊ p̄ se. q̄ si sūt necē est earū effect⁹ eē. ⁋ Dōm q̄ alie cāe f̄m se p̄ducūt effectū ex itētiōe boni: sz multa p̄ueniūt ex m̄ā p̄ter itētiōnē finis. oꝑe.n. valz q̄ necē est aīal corrūpi si sit ꝯpositū ex ꝯrījs. ⁊ ē demr̄atio p̄ cāz m̄ālē. ⁊ tn̄ corruptio nō accidit ex itētiōe boni: nec ex itētiōe finis. ⁊ q2 talia q̄ sunt p̄ter itētionē finis potissime reducunt̄ i necitate m̄āe. iō ph̄s volēs describere m̄āz descripsit cā ex p̄te necitatis. d. q̄ cū hoc sit necē ē hoc eē. i. necē est eē illud qd p̄uenit ex necitate m̄āe. vel possum⁹ dicere q̄ illud qd p̄uenit ex necitate m̄āe m̄āl̄r loquēdo nō pōt ipediri. nā oē corruptibile de necitate corrūpet̄. Alia aūt p̄nt ipediri siue sit i his q̄ agūt a nā siue a p̄posito. a nā qdē: q2 nō oē generabile gn̄abit̄ de necitate. a p̄posito v̄o q2 futurus qs incedere nō icedet. q2 ḡ nō p̄nt ipediri q̄ accidūt ex necitate m̄āe. iō ph̄s sp̄al̄r descripsit materiā ex p̄te necitatis. p̄ma in̄ rō magis valet. ⁋ Deinde cum dicit.

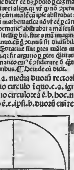
⁋ Una qdez p̄pōne accepta nō ē. duab⁹ aūt ad min⁹ hoc autez est cū vnū mediū habeāt. hoc ergo medio accepto necē est cōcl̄one esse.

⁋ Ōndit quō debeat reſuari forma sillogistica cū demr̄am⁹ p̄ tales cās. d. q̄ (Una qdē p̄pōne accepta nō est) su. demr̄are p̄ tales cās (duab⁹ aūt ad min⁹) su. p̄pōib⁹ acceptis ꝯtingit demr̄are. ⁊ subdit q̄l̄r ille due p̄pōnes se debeāt h̄re ad iuicē: q2 debēt ꝯuenire in eodē medio. vn̄ ait q̄ (hᵒ āt) .s. sillogizare vl̄ dm̄r̄are p̄ duas p̄pōes (ē) .i. ꝯtigit (cū vnū mediū h̄nt) su. ille due p̄pōes. ⁊ ih̄ dit q̄ (hᵒ igit̄ medio vno accepto) su. .i. duab⁹ p̄pōnib⁹ (necē est eē ꝯcl̄onē) su. ex p̄missis. ⁋ Deide cū dicit.

⁋ Manifestū est aūt sic ⁊ p̄pter qd sit rectū in medio circulo: quo existēte rectus est.

⁋ Docet demr̄are f̄z oīa gn̄a cāꝝ. cū ḡ enumerata sint q̄ttuor cāꝝ gn̄a. iō q̄ttuor fac̄: q2 p̄ docz p̄ cāz m̄ālē. 2⁹ p̄ formalē. 3⁹ p̄ efficiētē. 4⁹ p̄ finalē. 2ᵃ ibi (Nunc aūt.) 3ᵃ ibi. (Hoc aūt p̄p̄ qd.) 4ᵃ ibi. (Quorūcūq̄z cā ē.) Circa p̄mū duo fac̄: q2 p̄ āit q̄ ꝯuēit dm̄r̄are p̄ cāz m̄ālē. 2⁹ hᵒ dm̄r̄atiōnē describit i termis ibi (Sit igit̄ recta.) Dic̄ ḡ. (manifestū āt ē. ⁊ sic) su. q̄ ꝯtigit dm̄r̄are p̄ cāz m̄ālē (p̄p̄ qd recto est) su. angulatio vel rectus est angulus (in medio circulo) hoc.n. ꝯtingit demr̄are p̄ cāz m̄ālē (quo) .i. qua cā m̄āli (existe recta ē) su. angulatio i medio circulo. est enī cā m̄ālis p̄ quā p̄bat̄ angulū i medio circulo rectuz eē: q2 āgulus ille ē medietas duoꝝ rectoꝝ. existe.n. hᵒ .i. hac cā m̄āli q̄ ille āgl̄s sit medietas duoꝝ rectoꝝ. ꝯn̄s ē q̄ hᵒ āgl̄s sit rect⁹. ⁋ Dubitaret forte aliqs quō p̄bare āgluz eē rectū p̄ hᵒ q̄ ē medietas duoꝝ rectoꝝ sit p̄bare hoc p̄ cāz m̄ālē. Dōz q̄ vt p̄t patere ex 7⁰ meta. q̄dā sūt p̄tes diffinitiue. ⁊ iste sūt formales. q̄dā āt sūt p̄tes q̄ttitatiue. ⁊ iste sūt m̄āles. vt semicirculus ē p̄s q̄ttitatia circuli. p̄p̄ qd ē p̄s m̄āl̄ ei⁹. nec igredit̄ diffōnē circuli. imo magis ecōuerso. circulus.n. igredit̄ diffōnē semicirculi. ⁊ q2 sic se h̄nt p̄tes q̄ttitatiue ꝯcludit ph̄s i eodē 7⁰. q̄ oēs p̄tes sūt tanq̄z m̄ā in q̄s diuidit̄ tota. qd itelligēdū ē d diuisione q̄ttitatiua. cū ḡ p̄bare angulū eē rectū p̄ hᵒ q̄ ē medietas duoꝝ rectoꝝ sit p̄bare p̄ p̄tē q̄ttitatiuā. cū talis p̄s se teneat ex p̄te m̄āe dicet̄ eē hᵒ p̄batō p̄ cāz m̄ālē. ⁋ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. q2 vr̄ q̄ nō ꝯperat mathematico demr̄are p̄ cām m̄ālē cū ipse abstrahat a m̄ā. cū ḡ hec demr̄atio sit mathematica nō vr̄ eē p̄ cām m̄ālez. ⁋ Dōz q̄ lz mathematic⁹ abstrahat a m̄ā sensibili: nō tn̄ abstrahit a m̄ā itelligibili. siue a m̄ā imaginabili. vn̄ nō abstrahit a ꝯtinuo. cū ḡ ꝯtinuū sit diuisibile i p̄tes q̄ttitatiuas. ⁊ p̄tes q̄ttitatiue sint p̄tes m̄āles arguet̄ hoc mō p̄ cāz m̄ālez. q2 fit argutio p̄ p̄tes q̄ttitatiuas nō repugnat mathematico cui⁹ ē ꝯsiderare d q̄ttitate ꝯtinua ⁊ de eius partibus. ⁋ Deinde cū dicit.

⁋ Sit igit̄ recta i quo. a. media duorū rectorū in quo. b. q̄ est i medio circulo i quo. c. a. igit̄ rectā eē i. c. q̄ ē i medio circulo: eā ē. b. hoc. n. ipsi. a. eq̄le est. q̄ v̄o ē. c. ipsi. b. duorū enī rectorū mediū ē. Existēte igit̄ medio duorū recto/rū. a. in est. c. hoc āt erat in semicirculo rectā eē.

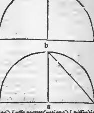

⁋ Quod dixerat exponit in terminis. d. (Sit igit̄ recta in quo. a.) .i. maior extremitas (medietas duoꝝ rectoꝝ in quo. b.) .i. medi⁹ termin⁹ (q̄ ē i medio circulo) su. angulatio (in q⁰. c.) .i. sit minor extremitas (. a. igit̄) .i. rectuz p̄ qd itelligit̄ hec passio (rectū eē in. c.) .i. eē i angulatio

ne(q̄ i medio circulo cā ē.b).i.cā ē:q2 ē media p̄s duo4 rectoꝝ.ꝛ subdit ꝙ.(bᵒ.n.).i.b.vel bᵒ.n.i.medietas duo/rū rectoꝝ(eq̄le ē ipsi.a.).i.ipsi recto. medietas.n.duoꝝ rectoꝝ valet vnū angulū rectū. hec ē ḡ maioꝛ.oē.b.ē.a. vel ipsi.b.equale est.c. .medietas duorū rectorum est equale ipsi recto.ꝛ subdit(ꝙ vᵒ est.c.ipsi).i.ipsi angula/tioni q̄ est i semicirculo su.iest(.b.).i.ipsa medietas duo/rū rectoꝝ.ꝛ subdit(duoꝝ.n.rectoꝝ mediū ē)su.angula/tio q̄ est i semicirculo.hec.n.ē mioꝛ.oē.c.ē.b.vel oē.c.est eq̄le ipsi.b.i.ois angulatio q̄ est i semicirculo ē eq̄lis me/dietas duoꝝ rectoꝝ.ꝛ subdit ꝙ(hoc igr̄ exn̄te medio duoꝝ rectoꝝ).i.si angulatio i semicirculo est medietas duoꝝ rectoꝝ(.a.).i.rectū(est in.c.).i.ē in hᵒ angulatio/ne.hec ē ꝯclō.ꝛ subdit.ꝙ(hoc aūt erat rectaꝫ eē)su.an/gulationē q̄ ē(i semicirculo).vꝫ.ꝙ sit medietas duoꝝ. ℭ Dubitaret forte aliq̄s quō angulus q̄ ē i semicirculo sit rectᵒ:q2 ē medietas duoꝝ rectorū. ℭ Dōꝫ ꝙ aliq̄ sic hoc ostdūt.describūt eni semicirculū.a.b.c.ꝛ a medio se/micirculi ꝓtrahūt lineas.a.b.ꝛ.a.c.ꝛ pbāt ꝙ angulus i semicirculo fc̄ūs sit rectᵒ.ad cuius ꝓbationē ꝓtrahūt li/neā.a.d.ppēdiculariter.pp qō facti sūt duo triāguli p̄ia/les.a.b.d.ꝛ.a.c.d.cū ḡ linea.a.d.cadat dyametralr̄ super dyametrū semicirculi.vꝫ.sup.c.b. seq̄r ꝙ ex vtraq3 p̄te faciat angulū rectū.i triāgulo ḡ p̄iali.vꝫ.i triāgulo.a.d. b.āgulus.d.ē rectᵒ.ḡ reliq̄ anguli duo.nō valēt.nisi vnū rectū.ꝛ sūt eq̄les:q2 linea.a.d.eq̄lis ē linee.d.b.cū q̄lib3 ducta sit a cētro ad circūferētiā.supponit̄.n.ꝙ.d.sit cen/trū semicirculi.silr̄ āt in alio triāgulo p̄tiali.vꝫ.i triāgu/lo.a.c.d.angulus.d.ē rectᵒ.reliq̄ ḡ duo anguli nō valent: nisi vnū rectū.ꝛ q2 sūt eq̄lrs seq̄r ꝙ q̄libet valeat medie/tatē vniᵒ recti.q̄ti uoꝛ anguli.vꝫ.angulus.c.ꝛ angulus.b. ꝛ duo p̄tiales anguli q̄ sūt.a.d.a.sic se hn̄t.ꝙ q̄lib3 valet medietatē vniᵒ recti.si ḡ duo p̄tiales anguli q̄ sūt.a.d.a. q̄lib3 val3 medietatē vniᵒ recti.ḡ totᵒ angulus.a.ē equa/lis vni recto.s3 totᵒ angulus.a.est angulus semicirculi.ḡ angulus semicirculi ē rectᵒ.s3 hec ꝓbatio dupl'r deficit. p̄ q̄dē q2 nō arguit ꝙ angulus semicirculi sit rectᵒ.nisi fi at recte i medio semicirculi.nō.ḡ.s3 hᵒ q̄lib3 angulus fa/ctᵒ i semicirculo ē rectᵒ:qō inuit phs:ꝛ veꝝ ē. s3 solū an/gulus fc̄ūs i medio semicirculi ē rectᵒ.ꝛᵒ defic̄ hec ꝓba/tio:q2 nō arguit angulū semicirculi eē rectū:q2 sit medie/tas duoꝝ rectoꝝ:s3 q2 ē due medietates vniᵒ recti. Pro/pter hᵒ formemᵒ aliū semicirculū s3 easdē lr̄as. Sit ḡ se/micircul's.a.b.c.ꝛ sit.a.i quocūq3 pūcto semicirculi. ꝛ sic dyameter semicirculi.c.b.ꝛ cētrū.d.ꝓtractis ḡ lineis.a. c.ꝛ.a.b.dicamᵒ ꝙ āgulus.a.i semicirculo ē rectᵒ i q̄cūq3 p̄te semicirculi cadat. ꝓtrahat̄ ḡ linea.a.d.fc̄i erūt duo triāguli p̄tiales.a.d.b.ꝛ.a.d.c.ita ꝙ duo anguli sūt ad lr̄/terā.d.siue sint eq̄les siue nō sint eq̄les.tn̄ q̄lr̄cūq3 sit il/li duo anguli valēt duos rectos.nā ois linea sup aliā ca/dēs fac̄ āgulos rectos vl' eq̄les duobᵒ rectis.dicemᵒ ḡ ꝙ i triāgl'o p̄tiali.a.d.b.āgl's.d.extrīsecᵒ val3 āgulū.a.ꝛ an/gulū.b. ꝛ q2 i triāgl'o.a.b.d.angulus.a. ꝛ āgulus.b.s̄t eq̄/les:q2 latera sūt eq̄lia:q2 s̄t linee ꝓtracte a cētro.d.ad cir/cūferētiā.s3 si āgulus.d.extrīsecᵒ val3 āgulos.a. ꝛ.b.sibi oppositos cū anguli.a.ꝛ.b.sint eq̄les āgulus p̄dictᵒ.d.est duplus ad angulū p̄tialē.a.q2 qō val3 duo eq̄lia est du/plū ad alterū eq̄liū.silr̄ i alio triāgulo p̄tiali: vt i triāgl'o a.c.d.āgulus extrīsecᵒ.d.valebit duos angl'os reliquos. vꝫ angulū.c.ꝛ angulū p̄tialē.a.ꝛ q2 p̄dicti ēt anguli sūt eq̄les.ꝯn̄s est ꝙ angulus.d.extrīsecᵒ ad triāgulū.a.c.d. sit duplus ad angulū p̄tialē.a.p̄dicti ḡ duo anguli q̄ sunt ad punctū.d.sunt dupli ad duos partiales angulos qui sūt ad.a.ꝛ p ꝯn̄s duo anguli q̄ sūt ad.d.erūt dupli ad an/gulū totalē.a.s3 duo anguli q̄ s̄t ad.b.valēt duos rectos. ḡ totalis angulus.a.q̄ ē angulus semicirculi valebit vnū rectū q̄ ē medietas duoꝝ rectoꝝ. ℭ Deinde cum dicit,

ℭ Hinc autez idē est qō quid erat esse cū hoc si/gnificet ratione. At vero ipsius ꝙ quid erat esse causa mōstrata est media.

ℭ Ostendit quō contin/gat demō/strare p cāꝫ formalē.d. (Huic āe) .i.angulo q̄ ē i semicir/culo(idē ē qō q̄d erat esse)p cām formaleꝫ.i. eodem mō p̄t probari qō q̄d erat esse.i.p cāꝫ formalē.si/ue p diffini/tioneꝫ for/malē(cūꝫ

significaret hoc).i.esse rectuꝫ(ratione).i.diffinitione siue p rōnē.i.p diffōnē.q.d.ꝙ si accipiamᵒ diffōnē signi/ficātē hoc.i.significātē rectū.ꝛ p talē diffōnē ꝓbemus angulū i semicirculo eē rectū.tūc talis ꝓbatio erit p cāꝫ formalē ꝛ p qō q̄d erat eē.vn̄ sbdit ꝙ(At vᵒ ipiᵒ qō q̄d erat eē cā mōstrata ē media).q.d. ꝙ si fiat demr̄atio p talē diffōnē significātē rectū cā mr̄ata.i. q̄ ē manifesta esse media ē qō q̄d erat eē ipsiᵒ.i.est cā formalis ipsius recti.ḡ cā formalis ꝛ qō q̄d erat eē est idē faciēs vel pōt esse idē faciēs huic.i.angulo.i semicirculo qō facit ei cā mālis.poterit.n.p cām formalē ꝓbari ꝙ sit rectᵒ hᵒ an/gulus sic ꝓbatū ē p cāꝫ mālez. ℭ Dubitaꝫ forte aliq̄s q̄uo cā formalis siue qō q̄d erat eē pōt facere idē huic angulo q̄ ē i semicirculo qō facit ei cā mālis.q̄uo ḡ pōt eū ꝓbare eē rectū hec cā sicut illa. Dōm s̄m quosdā ꝙ hᵒ.i.medietas duoꝝ rectoꝝ p̄t accipi vt diffō ipsiᵒ recti. ꝛ si accipiat̄ vt diffoᵒ:tūc vt dn̄t erit ꝓbatio p cām for/malē ꝛ p qō q̄d erat eē.s3 hoc stare nō p̄t.nā si hᵒ medie/tas ē p̄s ꝯn̄titatiua nō p̄tinet.ad diffōnē formalē nec ad qō q̄d erat esse.nec d3 sic diffiniri rectū ꝙ sit medietas duoꝝ rectoꝝ.s3 diffoᵒ recti ē ꝙ ē angulus ꝯstructᵒ ex li/nea sup lineā dyametralr̄ ꝯcidēte. Propter qō dicemᵒ ꝙ angulū i semicirculo eē rectū pōt ꝓbari duplici via.p̄ p hoc ꝙ ē medietas duoꝝ rectoꝝ.ꝛ talis ꝓbatio ē p cāꝫ mālē.2ᵒ pōt ꝓbari p qō q̄d erat eē.ꝛ p diffōnē significā/tē hᵒ.i.significātē rectū vt p lineō dyametralr̄ ꝯcidētē. P̄ma āt via patefacta est. patefaciemus scd̄aꝫ.manēt ḡ eedē figure.ꝛ eedē lr̄e.quo posito dicemus ꝙ linea.a.d. sup dyametrū.b.c.p̄t cadere recte ꝛ nō recte.q2 si pūctᵒ .a.sit in medio semicirculi cadet hᵒ linea diametralr̄.ꝛ recte.si aūt sit i alio loco cadet obliq̄.s3 linea.c.a.sup li/nea.a.b.sp cadet dyametralr̄ i quocūq3 pūcto semicir/culi cadat.qō sic p3.ꝓtrahat̄ lin̄ea.a.vsq3 ad.c.imagiabi/mur ḡ ibi tres triāgulos duos p̄tiales.vꝫ. triāgulū.a.d. b.ꝛ triāgulū.a.d.c.ꝛ vnū triāgl'ꝫ totalē.vꝫ triāgulū.a.b. c.i triāgulo āt p̄tiali.a.d.b.āgulᵒ p̄tial'.a.c.ē eq̄l' āgulo.b. q2 latera s̄t eq̄lia cū sint educta a cētro.d.ad circūferē/tiā.silr̄ i alio triāgulo p̄tiali.s.a.d.c.āgulus.c.ē eq̄lis reli/quo āgulo p̄tiali.a.q2 ēt latera sūt eq̄lia.ḡ.angulus tota/lis.a.est equalis duobᵒ angulis.s.angulo.c. ꝛ angulo.b. tūc imaginabimur triangulū totalē.vꝫ.triangulō.a.c.b. vbi angulus q̄ fit ex ꝓtractiōe linee.a.c.valet duos itri/secos sibi oppositos,valet ḡ āgulū.c.ꝛ angulū.b.igr̄ cā

angulus totalis.f.a.sit eq̄lis angulo.c.⁊ angulo.b.⁊ angulus extrinsec⁹ ex ꝓtractiōe linee.a.c.sit eq̄lis eisdē: ꝯñs est q̄ illi duo anguli sūt eq̄les.subtrahamꝰ ḡ ꝑ imaginationē lineam.a.d.dicemus q̄ linea.a.c.cadit dyametraliter sup lineā.c.a.b.qꝛ facit ex oi pte angulos eq̄les. angulus.a.totalis ꝓbat̄ eē rect⁹ dupl'r: ⁊ qꝛ est medietas duoꝝ rectoꝝ ⁊ hec demr̄atio ē ꝑ cām mālē quā accipiebat demr̄atio pma.⁊ ēt ꝓbat̄ ꝑ hoc q̄ linea .a.c. incidit dyametral'r sup linea.c.a.b.⁊ hec demr̄atio ē ꝑ cām formalē q̄ qd̄ qd erat eē.⁊ ꝑ diffōnē recti.nā hec est diffō recti: ꝑ hoc ē angulus recti⁹:qꝛ cōstituit̄ ꝑ lineā sup lineā dyametral'r ꝯcidētē.ḡ.huic.i.angulo ḡ ē i semicirculo ꝯcidē facit q̄ qd erat eē: ⁊ cā formalis q̄ faciebat eū mālis:qꝛ sic ꝓbatū ē ꝑ cām mālē ipm eē rectū, ita pōt ꝓbari ꝑ cām formalē.℄ Deinde cū dicit.

℄ Hoc aūt ꝑꝑ quid medoꝝ bellū factū ē athenis:cā est ꝓliari athenīēses: qm̄ i sardos cōmiserunt ꝑꝑ hoc.n.motū est primuz.

℄ Docet demr̄are ꝑ cāz efficiētē.Circa q̄ duo facit.qꝛ primo ꝯtingit demr̄are ꝑ cāz efficiētē.2⁰ h̄ demr̄ationē exponit in terminis ibi.(Sit bellū in quo.a.) Dic ḡ (hoc aūt).i.hec demr̄atio sit.ē ꝑ cām efficientē. vz.(ꝑꝑ qd bellū medoꝝ factū ē athenis).i.apud athenas ⁊ (q̄ cā ē)sū.(medos ꝓliari in athenīēses).i.ꝯtra athenīēses (qm̄ cōmiserūt i sardos.ꝑꝑ hoc.n.motū ē pmū ꝓliū).i. hoc fuit pmū motiuū ꝓlij.erāt.n.sardi amici medoꝝ vl' erāt sub rege medoꝝ:⁊ qꝛ athenīēses cōmiserunt ⁊ forefecerunt in sardos.i.ꝯ sardos.ideo hoc fuit pmuz motiuum mouēs medos ad ꝓliādū ꝯ athenienses.ꝓbare ergo medos bellasse ꝯ athenīēses:qꝛ athenīēses fore-fecerunt ꝯ sardos est ꝓbare ꝑ causaz efficiētē:⁊ ꝑ id q̄ ipulit medos ad belladū.℄ Deinde cum dicit.

℄ Sit bellū i quo.a.pri⁹ cōmittētes.b.athenīēses.c.est igit̄.b.i.c.pri⁹ est cōmittere athenīēsib⁹.a.āt in.b.debellāt eni pri⁹ iniustos.ē itaq̄ in.b.a.debellari pri⁹ incipiētes.b.āt pri⁹ in athenīēsib⁹.prius eniz inceperunt medium itaq̄ hec est causa medium mouens.

℄ Exponit h̄ demr̄ationē in terminis.d. Sit bellū i quo.a.)i.maior extremitas(ꝓus cōmittētes.b.)i.medi⁹ terminus.(athenīēses.c.)i.minor extremitas.⁊ subdit q̄ (est igit̄.b.)i.ꝓus cōmittere(in.c.)i.in athenīēsib⁹.vn̄ subdit. q̄(ꝓus.n. cōmittere ē).i.ꝯpetit(athenīēsib⁹.a.aūt).i.debellare est(in.b.)i.in ꝓus cōmittētes ⁊ iniustos.(debellant.n.ꝑ iniustos).i.ꝓus fore facētes. ⁊ ad expōnē dicti.subdit q̄(ē itaq̄ in.b.a.debellari ꝓus incipiētes)expositio ē eni dicti.nā ꝑ.a.itelligit̄ debellari. ꝑ b.ꝓus icipientes , ⁊ subdit q̄(.b.aūt).i.ꝓus fore facere vel ꝓus iniustificare(in athenīēsib⁹).i.est in athenīēsibus vel ꝯpeti athenīēsib⁹(ꝓus.n.iceperūt)sū.athenīēses(mediū itaq̄)sū.ad sic demr̄andū(est cā mouēs).i. efficiēs.formet̄ ḡ sic demr̄atio. Oē.b.est.a.i.oēs ꝓus forefacētes ⁊ ꝓus iniustificātes in aliquos sūt debellādi:ꝯ illis.c.est.b.i.athenīēses forefecerūt in medos:qꝛ forefecerūt in sardos.ḡ.c.est.a.i.athenīēses sunt debellandi a medis.℄ Deinde cum dicit.

℄ Quorūcūq̄ est eni causa ꝑꝑ aliqd: vt ꝑꝑ qd ambulat vt sanus fiat. ⁊ ꝑꝑ quid facta est domus vt saluet vasa.illud vero ꝑꝑ id q̄ saluet sed ꝑpter quid post cenā oꝫ ambulare: ⁊ cuius gratia oꝫ nihil differt.

℄ Docet demr̄are ꝑ cāz finalē.Circa q̄ duo fac.qꝛ ꝑ facit q̄ dictū ē. 2⁰ remouet quādā cauillationē circa ꝑtacta ibi.(Oꝫ aūt cōmutare.)Circa p⁹ tria fac:qꝛ ꝑ hocz demōstrare ꝑ cāz finalē.2⁰ illā demr̄ationē ponit in terminis.3⁰ illos termios ordinat in mō ⁊ figura.2⁰ ibi.(Sit ambulare.)3⁰ ibi.(Videt̄.n.h⁹.)Dicit ḡ q̄(quorūcūq̄ eni cā est ꝑꝑ aliqd).i.ꝑꝑ finē sū.ꝯtingit demr̄are h⁹ mō (vt ꝑꝑ qd ambulat).s.post cenaz(vt san⁹ fiat)illud vo ꝑꝑ illud q̄ saluet . lr̄a ē defectiua.sic.n.hꝫ alia trāstatio. ꝑꝑ qd ambulat vt sanus fiat(ꝑꝑ qd dom⁹ ē vt saluent̄ vasa)sꝫ hoc ḡ exponem⁹ lr̄az nostrā q̄(illud vo).i.domus sū.est(ꝑꝑ illud quod saluet)vasa ⁊ ea q̄ sūt in ipsa. Est eni talis demr̄atio ꝑ cām finalē ⁊ assignare tale ꝑꝑ qd ⁊ talē cāz ē assignare cāz finalē. vn̄ subdit. q̄(nihil differt)sū.q̄rere(ꝑpter qd aūt post cenā oꝫ deambulare.⁊ cuius grā)sū.oꝫ hoc facere.q.d.q̄ q̄rere tale ꝑpter quid est q̄rere cām finalē.℄ Deide cū dicit.

℄ Ambulare post cenā sit in quo.c.nō eminere cibos in quo.b.sanari in quo.a. sit igitur i eo q̄ ambulat post cenā est facere nō supeminere cibos iuxta os vētris: ⁊ hoc eē sanuz.

℄ Exponit h̄ demr̄ationē in terminis.d.(sit ambulare post cenā in quo.c.)i.minor extremitas(nō eminere cibos in quo.b).i.medius terminus(sanari in quo.a.)i. maior extremitas:⁊ subdit(sit igit̄ i eo q̄ post cenā est ābulare facere nō supeminere cibos iuxta os vētris).i. iuxta os stōaci.q.d.q̄ ei q̄ est ambulare post cenā sit.i. insit hec ꝓpetas q̄ faciat cibos descēder̄ circa fūdū stōi. ⁊ q̄ nō sinat cibos eminere vel supeminere circa os stōi (⁊ hoc)sū.vz.nō eminere cibos(sit eē sanū).i. cōpetat ei hec ꝓpetas q̄ faciat eē sanū.cibi.n.descēdentes circa fundū stōi faciūt hoiēz magis sanū:qꝛ melius digerunt̄ cibi in fundo stomaci q̄ꝫ in orificio.℄ Deide cū dicit.

℄ Videt̄.n.ipsi iesse ambulare: q̄ ē.c.b.q̄ ē nō eminere cibos. In hoc aūt q̄ est sanatiuū que igit̄ cā ē in.c.q̄.a.sit. ꝑpter quid ē. sit.b. nō emiere. hoc āt est sicut illi⁹ rō.a.eni sic demōstrabit̄ ꝑꝑ q̄.b.i est.c.qm̄ hoc ē sanari.

℄ Ordinat h̄ terminos i mō ⁊ figura.d.q̄(ipsi ambulare q̄ ē.c.).i. q̄ itelligit̄ ꝑ.c.(vr̄.n.iesse)hoc.s.(.b.q̄ ē nō eminere cibos)hec ē minor.vz.q̄ ābulās post cenā nō hꝫ cibos eminētes circa os stōi.qꝛ mot⁹ ille facit cibos descēdere circa fūdū.⁊ subdit q̄(In hoc āi).i.i.b. vt nō hn̄tes cibos eminētes.a.(q̄ ē sanatiuū)sū.cōpetit.hec ē maior.vz.q̄ nō hr̄e cibos eminētes e eē sanuz. ⁊ subdit(q̄ igit̄ cā est q̄ i.c.sit.a.ꝑpter qd ē sit.b.).i. cāus⁹ ⁊ ꝑꝑ qd sit ipm.b.(nō eminere).s.cibos(hec.n.est sicut rō illius)nā.b.nō eminet̄ cibos ē sicut rō ⁊ cā illi⁹.s.q̄ ē eē sanū.⁊ sbdit q̄(.a.n.eē sanū sic mr̄abit̄).i.notificabit̄.sū.q̄ isit ambulāti post cenā(ꝑꝑ id).i.nō eminere cibos(inest.c.).i.iest ambulāti.⁊ subdit(qm̄ hoc sanari est).i.eē sic dispositū ⁊ nō hr̄e cibos eminetes h⁹ est sanari.⁊ hoc est eē sanū.iest ḡ.a.sanari.c.i.ambulāti. ꝑ.b.i.ꝑ nō eminere cibos.Formabit̄ ergo sic sillꝰs. ois non hn̄s cibos eminētes est sanus.ambulās post cenaz non hꝫ cibos eminētes.ergo ⁊c.℄ Deide cū dicit.

℄ Oportet autē cōmutare rōnes. ⁊ sic magis vnaqueq̄ appebit. Generatio est aūt ecōtra rio hic ⁊ in causis scd̄m mo[illegible]:ibi qdez mediū oportet primū fieri.hic aūt.c. vltimum. vltimuz autem propter quid est.

℄ Remouet quādā cauillationē circa ꝑtacta. ℄ Posset eni qs dicere nō bn̄ ordinatā eē demr̄ationē vel rōnez sillogisticā.nā cū hic dēat fieri demr̄atio ꝑ cām finalez deberet finis accipi.ipse aūt accipit fine tanq̄ maiorez

extremitatem volēs φ sanari eēt ī quo.a.i.maior extre
mitas.cū tñ sanari respectu alioꝝ q̄ dicta sunt sit finale
bonū.nā ꝑꝑ sanitatē hō appetit alia.vꝫ.non eminere ci
bos τ ambulare post cenā.ergo nō deberet eē sanari in
quo.a.i.maior extremitas.sꝫ deberet eē in quo.b.i.me
dius terminus.Ad qđ rñdet φ oꝫ hic variare rōes τ ter
minos.qꝛ nō eodē mō sꝫ hꝫ ī causis finalibus τ ī efficiē
tibus.iđ ait φ(oꝫ aūt cōmutare rōnes).i.terminoꝝ vł
terminos.τ(sic magis appebit vnaqueqꝫ cā)vel vt hꝫ
alia trāslatio(τ sic magis apparebūt singula)τ subdit
causaꝫ q̄re.d.φ(gn̄atio aūt est ecōtrario.hic eni).i.ī cau
sis finalibꝰ(τ ī causis sꝫ motū).i.in efficiētibꝰ(ibi.n.)
.i.in causis efficiētibꝰ(mediū oꝫ p̄mū fieri).i.id qđ acci
pit ꝑ medio hꝫ rōnē p̄mi τ p̄oris(hic aūt).i.in causis fi
nalibus ipsiꝫ(.c.vltimū)sed in intētione su.est p̄us in
esse(vltimū aūt)su.i.esse est ipsuꝫ(ꝑꝑ qd.).i.ipse finis.
Notādū aūt φ ꝑ appꝑhendit finis:τ q vltimo habet vel
vltimo hꝫ τ postea appꝑhēdunt ea que sūt ad finē q̄ p̄mo
sunt.τ est ibi ordo etiā īter ea q̄ sūt ad finē:qꝛ sm̄ φ ali
quid ē p̄us in ītētiōe sic est posteriꝰ in esse:vt p̄us appꝑhē
dit hō φ vult sanari.postea cogitat quō possit sanitateꝫ
cōsequi τ videbit φ si cibi nō eminerēt circa os stoma
chi:φ fieret sanꝰ:vltimo cogitat quō possit facere φ ci
bi nō emineāt:τ videt φ si ambulabit post cenā φ mo
tus faciet descēdere cibos.ḡ p̄mo appꝑhēdit velle sana
ri.2ᵒ nō eminere cibos.vltimo appꝑhēdit ambulationeꝫ
.c.ergo vltimū.i.ambulare qđ est vltimo apprehēsuꝫ est
su.p̄mū inesse τ ꝑpter qd.i.finis est vltimū.i.est qd vlti
muꝫ iesse.nā p̄mo ambulat hō.postea ex hoc ꝯsequit φ
nō emineāt cibi.vltimo aūt ꝯsequit φ fiat sanꝰ.si ḡ va
rient rōnes terminoꝝ.siue cōmutent termini magis ap
parebūt singula:τ magis apparebit ī talibꝰ q̄ sit cā τ qd
sit causatū.nā si nō eminere cibos accipit tanq̄ mediū:
τ tanq̄ id qđ efficit sanitatē:apparebit φ cā est finalis d
nō eminere cibos:τ nō eminere cibos est cā efficiēs sani
tatis.¶ Notādū et φ in via gn̄atiōis τ factionis oino ē
ecōtrario in efficiētibꝰ τ in finalibꝰ:qꝛ q̄to pluriū est cā
efficiēs oꝫ cām illā p̄us eē:τ p̄us gn̄ari:τ p̄us fieri.in fina
libꝰ aūt ecōtrario.q̄to pluriū est finis tāto posteriꝰ ha
bebit:τ posteriꝰ erit:τ posteriꝰ gn̄abit.qꝛ ḡ est sic diuer
sitas iter cās finales τ efficiētes oꝫ cōmutare terminos
vt illa diuersitas magis appareat.τ vt hec oīa magis pa
tefiāt.¶ Dubitaret forte aliqs.vtrū ex cā finali possi
mus demr̄are accipiēdo causaꝫ finalē ꝑ medio.¶ Di
cendū φ cū cā finalis sit cā anteq̄ sit in rei veritate vel
anteq̄ sit sꝫ seipsaꝫ:qꝛ sufficit ad hoc φ sit cā φ sit i ap
p̄hēsione tm̄.nā ex eo φ agēs appꝑhēdit finē ex hꝰ mo
uet τ agit.finis ḡ nō mouet sm̄ rei vitatē:qꝛ nec sꝫ rei ve
ritatē oꝫ ipsuꝫ eē qn̄ mouet agētē: sꝫ mouet metaphori
ce:vt dr̄ in de gn̄atiōe.ex fine ḡ nō poterimꝰ arguere sim
pliciter cū nō oporteat ipsuꝫ eē simplr̄ qn̄ dr̄ mouere vt
finis.sꝫ poterimꝰ arguere ex suppōne.vꝫ.si debeat eē fi
nis oꝫ hoc τ hoc esse: vt si debeat hō saluari a pluuia τ a
caumatibꝰ oꝫ domū eē per quā saluet τ oꝫ domū illā sic
τ sic eē dispositā vt hoīes saluare possit.ex causa ḡ q̄ non
est nō possumꝰ arguere nisi supponēdo eā eē.finis ḡ ipo
nit necessitatē his q̄ sunt ad finē:τ possumꝰ ex fine de ne
cessitate arguere ex suppositione:tñ supponēdo finē eē:
vel debere eē.sꝫ efficiēs ꝑexistit suo effectui.vñ si sit ta
le efficiēs φ de necessitate īferat effectū eē poterimꝰ ex
efficiēte arguere necessitatē effectꝰ:nec oportebit hꝰ de
mōstrationē esse ex suppositiōe:qꝛ nō oꝫ supponere esse
qđ est.vt magis ḡ appareāt singula:τ vt magis appareat
vnaqueqꝫ demr̄atio quō sit necessaria: τ quō vnaqueqꝫ
causa inferat ex necessitate oꝫ terminos cōmutare τ ac
cipere efficientē tanq̄ mediū:per quod mediū cōcludit
τ finem tanq̄ aliqd de alio cōclusum.

Contingit aūt vnuz τ idē τ quid est
τ ꝑpter qd est, ex necessitate: vt lu
cerne pellē lumē. Et nāqꝫ ex necessi
tate disgredit qđ in parua partibꝰ
per maiores poros siqnidē ignis fit trāsgredi
endo τ ꝑpter aliqd vt nō offendamur. itaqꝫ
τ si esse cōtingit τ fieri cōtingit.

¶ Postq̄ phs ostēdit quō cōtingit demōstrare ꝑ qlibet
genus cause:qꝛ sꝫ aliū τ aliū modū causandi. vel qꝛ sm̄
aliud τ aliud genꝰ causatoꝝ opꝫ alr̄ τ alr̄ demōstrare. iđ
vt cōplere det artē demonstrādi. In porte ista determi
nat de varijs modis causandi: vel de varijs generibus
causatoꝝ varietas modoꝝ causandi: vł varietas causa
toꝝ ex hoc accipit:qꝛ causata nō eodē mō referunt ī su
as causas. possumus aūt q̄truꝫ ad p̄sens spectat dare tri
plicē differētiā: put causata diuersimode referunt in su
as causas.est aūt vna dr̄ia sm̄ pluralitatē τ paucitatē:qꝛ
aliqua sunt apta nata demōstrari per causas multas.ali
qua nō.Scđa differētia est penes simultatē τ nō simul
tatē.vel penes cōtinuatiōnē:vel discōtinuationē.nā ali
qua sunt simul:τ ꝯtinuant cū suis causis.aliqua aūt nō sunt
simul cū suis causis:sed discontinuant ab ipsis. Tertia
differentia est penes esse semꝑ τ frequēter. nam alique
cause semꝑ inferūt effectus suos:ita φ impossibile est eē
causaꝫ τ nō esse effectuꝫ.alique aūt nō semꝑ.sed frequen
ter.Tria ergo facit.primo agit de diuersitate causatorum
vel de diuersitate modorum causandi prout aliqua cau
sata differunt ab alijs:quia sunt apta nata referri in plu
res causas . 2ᵒ agit de hꝰ diuersitate prout aliqua cā
drūt ab alijs:qꝛ sūt simul cū suis causis illa vō nō simul
3ᵒ agit de hꝰ diuersitate ꝑut aliqua cāta sꝑ inferūtur
a suis causis.aliqua aūt nō semꝑ.sed frequenter.secun
da ibi(Eadē cā est)tertia ibi(Sūt aūt quedā q̄ sūt vt
semꝑ)Circa p̄mū duo facit.qꝛ p̄mo ōndit quō idem hꝫ
demr̄ari ꝑ plres cās.2ᵒ ōndit quō ꝯtigit demr̄are nō
ꝑ plres cās.ibi(Sꝫ ī his q̄ sunt)Circa p̄mū duo facit.qꝛ p̄
facit qđ dcm̄ est.2ᵒ ōndit quō hoc veritatē hꝫ ī his que
sunt a nā.scđa ibi(Plurima aūt)Circa p̄ᵐ duo facit.p̄
φ duo exēpla adducit ad ꝑpositū.ibi(Sicut si tonat.)
Dicit ergo φ(ꝯtigit aūt vnū τ idē)hr̄e .s.plres cās(qd
est τ ꝑpter qd τ ex necītate)videt ergo φ trāslatio no
enumeret tres cās.τ videt textus sonare φ vnū τ idē
hēat plres cās ꝑ quas pōt demr̄are qꝛ hꝫ τ qd est.i.cām
formalē.τ ꝑpter qd est.i.finalē.τ ex necītate.i.mālē.m
alia tn̄ trāslatio videt sonare de duabus tm̄ causis. vñ
ibi dr̄ φ ꝯtigit idē τ grā alicuiꝰ esse τ ex necītate.q̄ di
ceret φ vnū τ idē hꝫ duas cās ꝑ q̄s pōt demr̄are qꝛ ē
grā alicuius.i.finalē.τ ex necītate.i.mālēꝫ.τ subdit. po
nēs exēplū.d.(vt lumē ꝑ pellē lāterne.τ nāqꝫ ex necītā
te disgredit)sup.lumē(qđ est ptibilius ī porua ꝑ maio
res poros)loquit.n.sm̄ opiniones quoꝝdā dicētiū φ
lumē est qdā defluxus paruoꝝ corpoꝝ a corpore lumi
noso.isti aūt sic opinātes reddebāt hāc cāꝫ quare lumē
trāsit ꝑ pellē dicētes φ lumē est partibilius ī minores
partes τ pellis hꝫ ampliores poros vel ampliora fora
mia q̄ sint ptes ille corporee defluētes a corpore lumi
noso.τ magnū foramē non pōt resistere poruo corpori
qn egrediat per ipm̄.ideo dicebāt:φ lumen qđ est par
tibilius ī porua de necītate disgredit vel egredit ꝑ po
ros pellis q sūt maiores de qua pelle tecta siue circūda
ta est lāterna siue lucerna.τ subdit(si ignis qdē fit dis
grediēdo).i.si isto mō fit ignis.i.lumē vt hꝫ alia trāsla
tio in disgrediēdo vel ī egrediēdo.vt φ sit lumē egre

ſuo quorūdā paruoꝝ corpoꝝ a corpore luminoſo. ⁊ ſob-
dit (⁊ ꝓpter aliqd). q. d. ꝙ ipſiꝰ illuminotionis nō ſoluꝫ
poſſumꝰ aſſignare cām mā̄lē vt qḋ ideo fiat illuminatio
ꝑ pelleꝫ lucerne. q2 ſunt minora corpora in q̄ diuidiꝶ lu-
mē q̄ꝫ pori pellis: ſꝫ etiā ꝯtingit cām huius aſſignare ꝑ ꝓ
aliqd: vt iō ponitꝶ lumē in lucerna (vt nō offendamꝰ) ſu.
ad lapidē pedē nr̄m. iō. n. ponitꝶ lumen in lucerna. vt vi
dētes diſpoſitionē domꝰ nō īpinguamꝰ caput vel pedē
vl' aliqḋ aliud mēbꝝ ad aliqd vn̄ poſſimꝰ offendi. ⁊ ſub
dit (itaq3 ſi eē ꝯtingit. ⁊ fieri ꝯtingit). q. d. ꝙ in talibꝰ ſic
poſſumꝰ arguere q̄ꝫtū od eē ſi ꝯtingit hoc eē. vt ſi cōtin-
git eē cām ꝯtingit eē effectū. ita poſſumꝰ ēt arguere q̄ꝫtō
ad fieri. vt ſi ꝯtingit fieri cāꝫ. ꝯtigit fieri effectū. ¶ No
tādū aūt ꝙ ſi volumꝰ dicere ꝙ illuminatiōis ꝑ pellē lu-
cerne ſint tres cāe. vꝫ. mā̄lis: formalis: ⁊ finalis. tunc ex-
ponemꝰ ſic lr̄am ꝙ lumē ꝑ pellē lucerne de neceſſitate
egrediꝶ ꝑ maiores poros. q2 lumē ē ꝓ ubiliꝰ in miora q̄ꝫ
rum ad cām mā̄lē. nā mō eſt illa cui īponiꝶ nec̄itas. ⁊ ꝙ
ſubdit. ſi qdē ignis. i. lumē fit in diſgrediēdo vl' i egredie
do. aſſignat cām illuminatiōis ex ꝑte forme ſiue ex ꝑte
ipſiꝰ qḋ qdē. ꝯtinuabiꝶ ergo ſic lr̄a ꝙ illuminotiōis non
ſoiū aſſignāda ē cā ex nec̄itate. i. mā̄lis ſi fit lumē i egre
diēdo vel in diſgrediēdo. i. in ſe diffundēdo ⁊ multipli-
cādo ſe ꝑ totū. ſi hoc ē aſſignabiꝶ ſu. cā ex ꝑte forme. ⁊ ſi
ē illuminatio ꝓ ꝓ aliqd. vt. ſ. nō offendamꝰ aſſignabiꝶ ſu.
huiꝰ eiuſdē ex ꝑte finis. ſi vō nō tanguntꝶ in lr̄a niſi due
cāe. vt videꝶ ſonare alia trāſlatio. tūc hꝰ qḋ dr̄ ſi ignis. i.
ſi lumē fit in diſgrediēdo nō erit aſſignatio noue cāe: ſꝫ
erit expō ꝑus dicti vt in expōne textꝰ dicebatur. ¶ Du
bitaret forte aliqs. vtꝝ aſſignare cām illuminatiōis do-
mus ꝑ diuiſionē luminis trāſeūtis ꝑ poros pellis ſit aſſi
gnare cāꝫ mā̄lē. ¶ Dōm ꝙ diuiſio ꝯpetit rei ꝑ māꝫ. vn̄
⁊ ꝑtes q̄ntitatiue i q̄s fit diuiſio ad māꝫ ꝑtinet. ⁊ ꝑtes mā̄-
les dn̄r: vt pꝫ. ex. 7. meta. ſi ḡ vā eēt pō dicētiuꝫ ꝙ lumē
eēt defluxus quorūdā vapoꝝ vel quorūdā paruoꝝ cor-
poꝝ a corpore luminoſo. ⁊ ꝙ illa corpora eēnt ita parua
ꝙ eēnt multo minora q̄ꝫ ſint pori pellis. tūc illuminotio
domꝰ ꝑ pellē ꝯtingeret ex q̄dā nec̄itate mā̄e. vt q2 lumē
hꝫ eē in tali mō. ⁊ in tali corꝑe. qḋ ē diſibile in ꝑtes tam
ꝑuas. iō nō pōt retineri a pelle lucerne: ſꝫ nec̄e eſt lumen
egredi ꝑ hꝰ pellē cū ꝑtes luminis ſint multo miores q̄ꝫ
pori pellis. ſi ḡ vā eēt hec pō eēt hec demr̄atio ꝑ cāꝫ mā̄-
lē. ē tn̄ hec pō falſa. q2 vt ꝓbaꝶ i. 2. de aīa lumē nec ē cor
pus nec defluxꝰ corporis. ita ꝙ ꝑtes aliq̄ corꝑee defluāt
a corpore luminoſo ꝑ q̄s fiat illuminatio. nā cū lumē ſe
diffūdat vl' r ꝑ totū dyaphanū ſi lumē eēt hꝰ corpus: vl'
oporteret totū aerē illuminatū cedere: qḋ nll's ſane mē-
tis diceret: vel oporteret duo corpora eē i codē loco. qḋ
ē icōueīes. ¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs. vtꝝ argue
re illuminationē domꝰ ꝑ pellē lucerne ꝑ diſgreſſionē ſi-
de ꝑ diffuſionē lumis ſit arguere ꝑ cām formalē. ¶ Di
cēdū ꝙ vt pateat vitas q̄ſiti. vidēdū ē q̄uō m'tiplicat ſe
ignis ꝑ pellē. ꝓ ꝓ qḋ ſciēdū ꝙ ignis ſiue lumē igneum ſe
m'tiplicat ꝑ pellē dupl'r. ꝑ ꝓ ꝓ poros pellis. nā vbi fuūt pi
li i pelle. ⁊ euulſis pilis remanēt ibi pori. ⁊ foramina ꝑ q̄
ſe multiplicat lumē: nō ꝙ lumē ſit corpꝰ. ⁊ ꝙ īdigeat ta-
libꝰ foraminibꝰ ꝑ q̄ exeat. ſꝫ q2 ꝑ poros illos igrediꝶ aer
ꝑ quē aerē lumē facil'r ſe multiplicat. Rurſus lumē ſe
multiplicat ꝑ pellē ēt vbi nō ſūt pori. nā pellis aliqd ꝑti
cipat de dyaphanitate. hoc ē aūt de rōne lumis ꝙ ſe mul
tiplicet ꝑ dyaphanū. vn̄ multiplicat ſe ꝑ vitrū ⁊ criſtallū
dato ꝙ nlli pori ibi ſint. veꝝ tn̄ nō ita facil'r ſe multipli-
cat lumē ꝑ portes pellis non poroſas ſic ꝑ ꝑtes poroſas.
q2 ⁊ ſi pellis aliqd ꝑticipat de dyaphanitate. non tn̄ ē ita
dyaphana ſic aer. iō ꝑ ꝑtes poroſas ꝑ q̄s igrediꝶ aer ē fa
cilior multiplicatio luminis. lumē ḡ egrediꝶ vl' diſgredi

tur. ⁊ ſe diffundit ꝑ totā pellē. aſſignare aūt huiꝰ cām illu
minatiōis ꝑ pellē ē aſſignare cām formalē. q2 ſic res di-
uidiꝶ ꝑ mām ita ſe multiplicat ⁊ gn̄at ſilitudinē ſuaꝫ in
alio ꝑ formā. ex nec̄itate ḡ mōe egrediꝶ lumē ꝑ poros. ſi
lumē ſit ō fluxꝰ ꝑuoꝝ corpoꝝ. ⁊ ſi ignis. i. ſi lumē igneuꝫ
ſit i diſgrediēdo. i. i ſe multiplicādo ꝑ totū ſu. ſic aſſigna
re cām illuminatōis ē aſſignare eā ex ꝑte forme. ¶ Ul
teriꝰ ꝓpter ea q̄ dcā ſūt ſupꝰ cū demr̄ſit hic ideꝫ poſſe d-
mōſtrari per plēs cās q̄ramꝰ hic de diffōnibꝰ datis per
varias cās. vtꝝ vna diffō poſſit ꝯcludi per aliaꝫ de diffi
nito. ⁊ videꝶ ꝙ ſic. nā ſic ꝯcludiꝶ accēſus ſanguinis circa
cor de irato ꝓpter appetitū doloris in ꝯrio. q2 hec diffō
ē ꝓpter qd illiꝰ. ita poteri mꝰ ꝯcludere de ſerra ꝙ ſit fer
rea ⁊ dētata ex eo ꝙ ē iſtr̄m ad ſecādō dura. nā hoc ē ꝓ-
pter illud illiꝰ. iō. n. eligiꝶ materia ferrea. ⁊ illa fit dētata
vt poſſit ſecare dura. ḡ hec diffō. vꝫ. iſtr̄ꝫ ferreū ⁊ dētatū
ꝯcludeꝶ de ſerra per diffōnē hāc. qi ē iſtr̄m ad ſecādum
dura. ¶ In ꝯriū ē. q2 ſi hoc poſſit fieri tūc diffō ſubiecti
eēt mediū i demr̄atiōe vt diffō ferre ē mediū od ꝓban-
dū aliā diffōnē de ſerra. ¶ Dōm ꝙ poterit per diffōneꝫ
datā per finē ꝯcludi diffō data ꝑ materiā. nec tn̄ ꝓpter
hoc ſeq̄ꝶ ꝙ diffō ſubti ſit mediū i demr̄atiōe potiſſima.
nā hꝰ ſubm cuiꝰ potētia ē diffā: vel ē ſuba vl' nō. ꝙ ſi eſt
ſuba cū ſuba nō habeat diffōnē per additamēta nō dif-
finiꝶ ſuba niſi per ꝓꝑa ꝑncipia eēntia ꝑꝑam eēntiā.
⁊ q2 vniꝰ rei vnica ē eēntia nō erit vniꝰ ſube niſi vnica v̄a
diffō. ꝓpter qḋ i talibꝰ nō hꝫ locū qḋ q̄riꝶ. In artificiali-
bus aūt vt i ſerra q2 forme artificialium ſunt accn̄tia vt
vult cōmē. ꝑ phycoꝝ. ⁊ i per ſe paſſionibꝰ. vt ī ira. q2 paſ
ſiones ſunt accn̄tia: videnꝶ hr̄e locū hꝰ q̄ōnes. ¶ Pro-
pter qḋ ſciēduꝫ ꝙ oēs tales diffōnes ſi reducimꝰ eas ad
ſubam ad quā debēt reduci: q2 oēs per ſe paſſiōes ⁊ oīa
per ſe accn̄tia debēt reduci ad ſubam a q̄ fluūt: appare-
bit ꝙ diffō diffinitū ꝯcludēs nō ē aliud q̄ꝫ paſſio paſſio-
nē ꝓbās: vt apparet in exēplis ꝑallegatis. ira. n. hoc mō
fit ꝙ hō appetit dolorē in ſuo aduerſario. ⁊ vult ſuū ad-
uerſariū ꝯtriſtari. ¶ Ex iſto aūt vehemēti appetitu īcipit
euaporare fel. felle aūt euaporāte accendiꝶ ſanguis circa
cor quo accenſo hō iroſciꝶ ꝓpter qḋ ira videꝶ eē paſſio
fellis. q2 nō ex quolibꝫ accēſu ſanguis gn̄aꝶ: ſꝫ ex accēſu
ſanguis ex euaporatōe fellica. ḡ iſte paſſiōes ſe hn̄t ꝑ or
dinē ꝙ nimis itēſe appetat dolorē ꝯrij. ꝙ euaporet fel.
ꝙ accēdaꝶ ſanguis. ꝙ generetꝶ ira. cū ḡ diffōnes ire non
dicāt niſi iſtas paſſiones arguere diffōnē per diffōnē eſt
arguere paſſionē per paſſionē. ꝙ ſi dicaꝶ ꝙ iſta ꝓbāꝶ de
ipſa ira. vt ꝓbaꝶ ꝙ ira ſit accēſus ſāguis ex vaporatione
fell'. qi ē appetitꝰ dolori. dicemꝰ ꝙ ira tn̄ ē iſta formal'r. ſꝫ
eau ſal'r: cātur. n. ira ex iſtis. ꝓbare ḡ ꝙ ira ſit hoc qi ē h:
vt ꝙ ira ē accēſus ſanguis. q2 ē appetitꝰ doloris ē ꝓbare
ꝙ ira cātur ex hac paſſiōe vt ex accēſu ſanguīs. q2 accē-
ſus ſanguis cātur ex alia paſſiōe. vt ex appetitu doloris.
tota ḡ hec demr̄atio fūdaꝶ i ordine ipſaꝝ paſſionuꝫ qḋ
vſq3 nūc clamauimꝰ veꝝ eſſe. vꝫ. ꝙ ex ordine paſſionuꝫ
ſumēda eſt oīs dēmr̄atio potiſſima. diffō ḡ iplicās paſſio-
neꝫ dicentēꝫ ꝓpter qd alteriꝰ paſſiōis erit potiſſimū me
diū ad demr̄andū illā alterā paſſionem: ⁊ qḋ diximꝰ de
paſſionibꝰ: vt de iraſcibilitate hꝫ de artificialibꝰ organis vt
de ſerra. nā q2 ferro ꝯpetit hec paſſio ꝙ ſit duꝝ. ⁊ ꝙ poſ
ſit dētari ex hac paſſiōe ſeq̄ꝶ alia. vꝫ. ꝙ poſſit dura ſeca-
re. ⁊ q2 diffō ſerre fūdaꝶ ſuper his paſſionibꝰ. ꝓbare ſic
diffōneꝫ per diffōneꝫ eſt ꝓbare la paſſione per la paſſio
ne. ¶ Aduertendū tn̄ ꝙ i talibꝰ eſt ordo paſſionū ꝯriꝫ q̄
ſm̄ eſſe nāe ⁊ ſm̄ itentōeꝫ artis. nā ſm̄ eſſe nature ꝑus
itelligiꝶ ꝙ ferrū dbeat eſſe duꝝ. ⁊ ꝙ poſſit dentari. ⁊ po
ſtea ex hoc itelligiꝶ ꝙ poſſit dura ſecare. ſꝫ ſm̄ itentōeꝫ
artis eſt ecōtrario. nā ars ꝑus itendit ſecationē duroꝝ.

ꝛ ex hoc eligit mãm durã ꝛ poleꝫ dẽtari. ſi ergo ex ſecatiõe dutoꝝ arguat̃ duricies materie erit demſ̃atio a ꝓori ſm ĩtentionẽ artis. ſi aũt ecõuerſo erit demõſtratio a ꝓori ſm eſſe nature. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Sic ſi tonat extincto igne. neċe ẽ zizire ꝛ ſonare. ꝛ ſic ẽ queãdmodũ pytagorici dicũt: minaꝝ cã his q̃ ſũt ĩ tartaro: quaten⁹ timeãt.

¶ Ponit aliud exẽplũ in quo ɔtingit arguere ꝓp̃ter cãs. d. (ſic ſi tonat extincto igne: neċe ẽ çiçire ꝛ ſonare) i. ꝛ facere ſonũ ad modũ ignis extincti. ẽ. n. hoc nomẽ çiçire ſictitiũ. ſic. n. cãpana: q2 fac̃ tyntyn: vocata ẽ tyntynabulũ ſic ꝛ ferrũ ignitũ qñ mittit̃ in aq̃. q2 fac̃ çiçi ſon⁹ ille ẽ vocat⁹ çiçire. ſi g̃ tonitruũ ẽ ſon⁹ fact⁹ ad modũ ignis extincti in aq̃. ꝛ ſi hoc mõ fit tonitruũ ex extinctiõe ignis arguere tonitruũ eẽ tale qd: ẽ arguere ex neċitate mãe. ꝛ ſubdit (ꝛ ſi ẽ) ſu. tonitruũ (queãdmodũ pythagorici dixerũt minaꝝ cã his q ſũt ĩ tartaro) i. in ĩferno ſu. poterim⁹ arguere tonitruũ eẽ ex cã finali. ſi ergo arguam⁹ tonitruum ex extinctione ignis erit demſ̃atio ex neċitate mãe ſi (vt timeãt) illi q ſũt in tartaro erit ex cã finali. ¶ Notãdũ aũt ꝙ nõ curat ph̃s de exẽplo. nã falſuꝫ eſt ꝙ tonitruũ fiat hoc mõ ex extinctione ignis. ꝛ falſuꝫ eſt ꝙ tonitruũ ordinet̃ ad hũc finẽ ad ĩferẽduꝫ minas. ꝛ vt timeãt illi q ſunt in iferno. vt Pythagoras ſõniabat. aĩ. n. ꝛ pa phi dtatẽ quã tenet fides catholica de deſcenſu malaꝝ aĩaꝝ ad tartaꝝ ſiue ad ifernũ: poete q̃ſi ꝓ q̃daꝫ ſomnia enarrabãt. Pythagoras g̃ volẽs aſſignare cãm finalẽ tonitrui dixit deos ordinaſſe tonitrua: vt timerẽt exiſtẽtes in tartaro. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Plurima aũt ꝛ huiuſmodi ſunt ꝛ maxĩe in his que nature ɔſiſtunt: ꝛ ſtantib⁹ hoc ꝙ ꝓp hoc natura fecit. illa võ ex neceſſitate. Neceſſitas aũt duplex ẽ. hec. n. ſm nãm ꝛ motũ: ſic lapis ex neċitate ꝛ ſurſum ꝛ deorſuꝫ fert̃: ſed non ꝓpter eãdẽ neceſſitatem.

¶ Oñdit q̃uo talia dtatẽ hñt ĩ his q̃ ſũt a nã. Dic̃ g̃ ꝙ (plurima aũt ſũt hui⁹ in gb⁹) .ſ. poſſum⁹ arguere ex fine ꝛ ex neceſſitate. ꝛ ſubdit ꝙ (ꝛ hoc maxĩe) poſſum⁹ (in his q̃ ſubſiſtũt nã. ꝛ ĩ ɔſtantib⁹) i. in his q̃ ɔſtãt. vl ĩ his q̃ ſunt ɔſtructa ſm nãm. ꝛ ſubdit ꝙ (hec gdẽ) i. q̃daꝫ res (nã fec̃ ꝓpter hoc) i. ꝓp finẽ (illa võ ex neċitate) ꝛ ſubdit ꝙ ẽ duplex neċitas. nãlis. ꝛ violenta. vñ ait ꝙ (neċitas ãt ẽ duplex. hec gdẽ ſm nãm ꝛ motũ) ſm motũ vl ſm impulſionẽ. ꝛ ponit exẽplũ. d. (ſic lapis ex neċitate ꝛ ſurſuꝫ ꝛ deorſũ fert̃. ſꝫ nõ ꝓpter eãdẽ neċitatẽ) nã neċitate nãli fert̃ deorſuꝫ. neċitate ãt ſm motũ ĩpulſiõis fert̃ ſurſũ ¶ Notãdũ ãt ꝙ nãlia ꝛ ſubſtãt ꝛ ɔſiſtũt: ſꝫ ſubſiſtũt rõne mãe. Nã mã toti⁹ nãe ẽ fũdamẽtũ. ɔſiſtũt ãt ꝛ exiſtũt nãlia rõne forme. ĩ talib⁹ ãt nãlib⁹ ĩueniũt aliq̃ fcã ꝓp finẽ aliq̃ facta ꝓpter neċitatẽ tã nãlẽ q̃ꝫ violẽtã. naꝫ ipſe res naturales ſibyp̃ſis violẽtiã ĩferũt. vt vẽt⁹ ɔ̃ naturaꝫ aq̃ facit ĩ aq̃ ꝓcellas p q̃s aq̃ ſurſuꝫ eleuat̃. ¶ Notãduꝫ ẽt ꝙ deſcẽſuꝫ lapidis deorſum poſſum⁹ reducere ad neſitatẽ nature materie. vt ad elemẽtuꝫ ꝓdominãs ĩ lapide ꝛ ad neceſſitatẽ nature forme que nõ vocat̃ neceſſitas ſimpl̃r. q2 ſemꝑ eſt ꝓp aliquem fineꝫ: vt ſi reducim⁹ ad neceſſitatem nature forme motũ lapidis deorſum. hoc erit ꝓpter aliquẽ fineꝫ. vt q2 grauia meli⁹ ſaluant̃ ĩ loco deorſuꝫ. illa ãt dñr ex neċitate eẽ q̃ nõ ſunt ꝓpter fineꝫ ſed iõ ſunt q2 ſunt ex neceſſitate materie: nõ ꝓpter finẽ ɔtingunt. ¶ Deinde cuꝫ dicit.

¶ Sed in his q̃ ſunt ab ĩtelligẽtia alia nequaq̃ꝫ ſunt ab eo qõ ꝑ ſe fruſtra ẽ: vt dom⁹ aut effigies neq̃ꝫ ex neċitate ſunt: ſꝫ ꝓpter hoc.

¶ Oñdit ꝙ nõ poſſum⁹ arguere ex neċitate ĩ his q̃ ſũt ſub arte. ita ꝙ in his q̃ ſũt ſub arte arguem⁹ ex vna cã. vt ex fine. Circa qõ tria fac̃. q2 p̃ oñdit ꝙ ĩ aliq̃b⁹ artificialib⁹ nõ ſolũ nõ poſſum⁹ arguere ex neceſſitate: ſed etiaꝫ non poſſumus arguere ex fortuna. ſcdo declarat q̃uo in artificialib⁹ poſſum⁹ arguere ex fortũa. 3⁰ q2 mẽtionẽ fecerat de nã arte ꝛ fortuna. oñdit q̃uo fortuna dĩca naturã ꝛ ab arte. ſcunda ibi (Alia vero) tertia ibi (Quare finis) Dic̃ g̃ ꝙ (ſꝫ ĩ his q̃ ſt ab ĩtelligẽtis) i. ab arte (alia) gdẽ ſũt ſu. ꝓpter finẽ: ſꝫ (neq̃q̃ꝫ) ſu (ſũt ab eo qõ eſt ꝑ ſe fruſtra) i. a caſu (vt domus aut effigies) i. ſtatua (neq̃ꝫ ex neċitate) ſu. ſunt talia artificiata (ſꝫ ꝓpter hoc) i. ꝓp finẽ. talia g̃ demſ̃ant̃ ꝑ vnã cãm vt ꝑ finalẽ. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtꝝ artificialia ſint ex neceſſitate. ꝛ vr̃ ꝙ ſic. q2 cũ duplex ſit neſitas efficiẽtis ꝛ materie videt̃ ꝙ vtraq̃ꝫ neſitas ſit ĩ his q̃ ſunt ab arte efficiẽtis gdẽ neċitas ibi ẽ. q2 ſic naturalia ſibi violẽtiã ĩferũt ita ꝛ ꝑ arteꝫ põt violẽtia ĩferri. vt ex neċitate violentie lapis ĩpulſus vadit ſurſuꝫ: cũ hoc poſſit fieri ꝑ artẽ poterim⁹ in artificialib⁹ arguere ex neſitate violẽtie. ſꝫ dices ꝙ hec neċitas ab arte nõ erit ſimpl̃r neċitas. q2 erit ꝓpter aliqueꝫ finẽ: ſꝫ ꝓbabim⁹ ꝙ ẽt neſitas ſine ordĩe ad finẽ ſit in artificialib⁹. nam faciens ſagittam ex ligno nodoſo. vꝫ. ꝙ ꝓp nodos aliq̃ obliq̃tas erit ĩ ſagitta. ꝛ illa nõ erit ꝓpter finẽ: ſꝫ ex neċitate materie. ſi. n. debeat fieri ſagitta ex ligno nodoſo ꝓpter neċitatẽ materie neċe erit eã eſſe obliquã. ¶ Dicẽdũ ꝙ cũ potẽtie rõnales ſint ad oppoſita eo ꝙ tales potẽtie pñt agere ꝛ nõ agere. vt pꝫ ex. 9. meta. neċitas efficiẽtis ĩ artificialib⁹ eẽ nõ põt niſi ex ſuppoſitione. vt ſi hoc fiat hoc erit. vt ſi ĩpellat̃ lapis ſurſum ꝑ artẽ neċe erit ipm aſcẽdere: ſꝫ ei⁹ ĩpulſus nõ erit neceſſari⁹. q2 in ꝑtãte artificis ẽ ĩpellere vl̃ nõ ĩpellere. ĩ naturalib⁹ ãt q̃ nõ hñt dñiuꝫ ſui act⁹ poterit talis neċitas reperiri. Rurſus nec ĩ hõ artificialib⁹ ẽ neſitas materie. nã neceſſitas materie p̃ſupponit neċitatẽ ex pte efficiẽtis. ꝙ ſi ĩ ꝑtãte efficiẽtis eẽt eligere ſibi materiã: vl̃ ſi in poteſtate ei⁹ eẽt agere vl̃ nõ agere ex mã electa iſtud nõ eẽt ſimpl̃r loquẽdo ex neċitate materie: ſꝫ totuꝫ depẽderet ex libera volũtate efficiẽtis. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Alia vero ſunt a fortuna vt ſanitas ꝛ ſalus. Maxime aũt in q̃buſcũq̃ꝫ ɔtingit: ꝛ ſic ꝛ alr̃ cum nõ a fortuna generatio fit.

¶ Oñdit q̃uo circa artificialia accidit fortuna ꝛ caſus. d. ꝙ (alia võ ſũt a fortuna vt ſanitas) .ſ. ĩfirmi q̃ põt eẽ ab arte ꝛ a fortuna. vtputa ſi aliqs nõ ĩſtruct⁹ per artẽ nec credẽs ex h⁹ ſanari comedit cibũ ꝑ quẽ ſanat̃ (ꝛ ſalus) ſu. alicui⁹. põt eẽ a fortuna ꝛ ab arte. vtputa. ſi aliqs exiſtẽs ĩ domo ruinoſa ſi videat ꝑ artẽ domũ illã debere cadere: ꝛ ide exeat: ꝑ arteꝫ ſaluat⁹ ẽ. ſi ãt caſu accidat cum exire. ꝛ poſt ei⁹ exitũ dom⁹ cadat ſaluat⁹ ẽ a fortũa. ꝛ ſubdit. ĩ q̃b⁹ hꝫ cõtingere maxĩe fortuna. d. ꝙ (maxĩe aũt) ſu. hꝫ eſſe fortuna (ĩ q̃buſcũq̃ꝫ ɔtigit ſic ꝛ alr̃. vt nõ a fortuna) eoꝝ (gñatio ſit) ¶ Notãdũ ãt ꝙ nõ poterit eſſe fortuna ꝛ caſus niſi ĩ his q̃ agũt ꝓp fineꝫ. nã fortuna ꝛ caſus eſt aliqd ꝓter ĩtentiõeꝫ agentis. ergo ꝑ ĩtentiõem finis qñ accidit eis aliqd ꝓter ĩtentiõeꝫ dr̃ illud a fortuna ꝛ a caſu. fortuna ergo ꝛ caſus ɔtingit ĩ agentib⁹ ex intentione finis ɔtingentib⁹ alr̃ ſe hr̃e. ĩq̃tum aũt fortuna ꝛ caſus contingit in agentibus ex ĩtentione finis ſic habꝫ eſſe in his quoꝝ q̃tũ eſt de le gñatio nõ eſt a fortuna ꝛ a caſu: ſꝫ eſt ab arte vel a natura. ꝓut võ hꝫ eſſe in contingentib⁹ aliter ſe habere maxime hꝫ eſſe in his q̃ ſunt ſic ꝛ aliter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare finis bonus ꝓpter aliquid fit: ꝛ aut

a natura fit: aut ab arte: a fortuna autē fit nihil propter aliquid.

¶ Cōcludit ex dictis drīaꝫ fortune a natura ⁊ arte. Nā cū dcm̄ ſit ꝙ gñatio eoꝝ q̄ ſunt ꝓpter finē ſm ꝙ hui⁹ non fit a fortuna. ꝯñs eſt ꝙ drāt fortuna a nā ⁊ ab arte. qꝛ natura ⁊ ars agūt ꝓpter finē. iō ait (q̄re finis bon⁹ ꝑꝑ qđ aliqđ) .i. cui⁹ rōne aliqđ (aut nā aut arte fit) .ſ. talis bonus finis ꝓpter aliqđ (a fortuna aūt nihil fit ꝓpter aliquid) .i. ꝓpter finē. qꝛ quodlibet tale eſt ꝑter itentionē. ¶ Tunc ſequitur illa pars.

¶ Eadē aūt cā eſt in his q̄ fiūt: ⁊ factis: ⁊ futuris: q̄ vere eſt his q̄ ſunt: media. n. cā ē in his q̄ ſunt. q̄ eſt ipſis aut q̄ fiūt: q̄ fit factis q̄ facta eſt. futuris que futura eſt.

¶ In qua poſtq̄ phs oñdit q̄ō cōtingit demr̄are aliq̄ ex plurib⁹ cauſis. ⁊ q̄ō nō. qꝛ in his q̄ ſunt a nā poſſum⁹ dēmōſtrare ex necītate ⁊ ex fine. in his āt q̄ ſūt ab itelligētia poſſum⁹ demr̄are ex fine: ſꝫ non ex necītate. declarat quō mō cōtingit diuerſimode demr̄are in his que ſunt ſimul cū ſuis cauſis ⁊ in his que non ſunt ſimul. duo ergo facit. qꝛ p̄ declarat q̄ō ꝯtingit demr̄are i his q̄ ſunt ſil'. z° in his q̄ nō ſūt ſil'. ibi (i his q̄ nō ſil') ¶ Propter p̄mā ſciēdū ꝙ in his q̄ ſūt ſil' cū ſuis cāis eadē rō ē. ⁊ ideꝫ modus demr̄andi q̄ꝫtū ad eē ⁊ fieri. ⁊ fcā eē. ⁊ futura eē. i talib⁹. n. ſi ē cā ē effectus. ſi fit cā fit effect⁹. ſi fcā fact⁹. ſi futura futur⁹. tria g̊ fac. qꝛ p̄ ꝑmittit hāc v̄itatē. z° dclarat eā ꝑ exempla. ʒ° epilogat circa determinata. ſcđa ibi (Ut ꝓpter qđ) tertia ibi (Sic qdē cā) Dic g̊ ꝙ (eadeꝫ aūt ē cā) .i. eadē rō ⁊ idē mod⁹ demōſtrādi (eſt) ſu. q̄ꝫtū ad ea q̄ ſūt ſil' cū ſuis cauſis (i his q̄ fiūt factis ⁊ futuris q̄ vē ē i his q̄ ſūt) .q.d. ꝙ ſic i talib⁹ vē poſſum⁹ arguere i his q̄ ſunt. vt ſi ē cā ē effect⁹. ita poſſum⁹ arguere in fieri factis ⁊ futuris. ⁊ ſubdit ꝙ (media autē cā in his q̄ ſunt eſt cā q̄ ē. in his q̄ fiūt eſt cā q̄ fit. in factis facta: futuris vel in futuris futura. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Ut ꝓpter quid factus eſt defectus ꝓpter id qđ in medio facta eſt terra. fit autē ꝓpter id qđ fit. Erit autem ꝓpter id qđ erit in medio. ⁊ eſt aūt ꝓpter id quod eſt ſimilr.

¶ Qđ dixerat declarat ꝑ exēpla. Ponit āt duo exēpla. vꝫ. de eclipſi ⁊ de criſtallo. nā defect⁹ ſiue eclipſis ſil' ē cum ſua cā. vt cū iterpoſitōe terre. ⁊ criſtallus ſil' cū ſua cā. vt cū aq̄ ꝯdēpſata. z⁹ exēplū icipit ibi (Quid ē criſtallus) Dic g̊ (Ut ꝑꝑ qđ fact⁹ ē defect⁹ ꝓpter id ꝙ in medio facta ē terra. fit aūt ꝓpter id ꝙ fit) ſu. terra i medio (erit āt) .ſ. in futuro (ꝓpter id ꝙ i medio erit) ſu. terrā in futuro (ē aūt) .ſ. defect⁹ (ꝑꝑ id qđ eſt) ſup. terra in medio ergo q̄ꝫtum ad eſſe in p̄ſenti q̄ꝫtum ad fieri ⁊ facta eſſe ⁊ futura eē eſt eadeꝫ cauſa. i. eadem rō. ⁊ idem modus arguendi in talibus. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quid ē criſtallus. accipiat̄ igit̄ qm̄ aq̄ dēſata ē. ſit aq̄ in quo c. dēſata in quo a. cā media i quo b. defect⁹ caloris penit⁹. ē igit̄ in c. qdē b. in hoc aūt dēſatū eē qdē ē in quo a. fit āt criſtallus cū fiat b. fact⁹ ē aūt fcō. erit āt futuro.

¶ Ponit ſcđꝫ exēplū. dicēs. (Quid eſt criſtallus. accipiat̄ qm̄ eſt aq̄ dēpſata) ſu. ꝓpter defectum caloris. ⁊ ſubdit (ſit aq̄ c.) .i. minor extremitas (dēpſatū i quo a.) .i. maior extremitas (cā media i quo b. dfect⁹ caloris penit⁹) q̄ſi diceret ꝙ b. qđ ponit̄ eē cā media iportet defectū caloris penit⁹. ⁊ ſubdit ꝙ (eſt igr̄ in c. qdeꝫ b.) hec ē minor ꝙ aq̄ hꝫ defectū caloris (in hoc aūt in b. dēpſatuꝫ eē qđ ē in quo a.) hec ē maior ꝙ dēpſatū penit⁹ hꝫ caloris defectū. poſſet aūt ſic formari ſill'ō. oē b. ē a. i. oē hñs caloris defectū eſt dēpſatū. omne c. eſt b. i. omnis aq̄ de qua fit criſtallus hꝫ penit⁹ defectū caloris. ergo oīs talis aq̄ eſt qđ dēpſatū. erit ergo criſtallus aq̄ dēpſata ꝓpter defectū caloris. ⁊ qꝛ tale cauſatū ē ſil' cū cā ſua poſſum⁹ in talib⁹ arguere ⁊ eē fieri ⁊ facta eē vt ſi ē criſtallus ē talis cā. ſi fit criſtallus fit talis cā. ſi erit erit. iō ait ꝙ (fit criſtallus cū fiat b.) .i. cū fiat talis cā (factus aūt eſt) ſupp. criſtallus (facto) ſu. b. (erit autē in futuro) .ſ. criſtallus cū futuro ſup. b. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sic quidem cauſa ⁊ cuius eſt cauſa ſimul fiunt cum fiant: ⁊ ſunt cuꝫ ſunt ⁊ in eo quod eſt factum ⁊ futuro ſimiliter.

¶ Epilogat circa determinata. d. ꝙ (ſic qdeꝫ) hꝫ in his q̄ ſunt ſil' cū ſuis cauſis (cā ⁊ cui⁹ eſt cā ſimul fiūt cū fiūt) .i. ſimul fiunt cauſata cum fiūt cauſe (⁊ ſunt cū ſunt) .i. ſiml' ſunt cauſata cū ſunt cāe (⁊ in eo ꝙ factū eſt. ⁊ in eo ꝙ futurū ſimiliter) eſt. qꝛ cum factis cauſis ſimul ſunt facta cauſata. cum futuris cauſis ſimul futura cauſata. ¶ Tunc ſequitur illa pars.

In his autem que nō ſimul ſunt nunquid ſunt in continuo tempore: ſicut nobis videtur alias aliorum cauſas eē facti eſſe alterum facta ⁊ futuri futura: ⁊ eius aūt qđ fit aliqđ antea factū eſt.

¶ In q̄ oñdit q̄ō ꝯtingat demr̄are in his q̄ nō ſunt ſiml' cū cauſis ſuis. Circa qđ duo fac. qꝛ p̄mo docet demr̄are in talib⁹ cauſis ⁊ cauſatis. ꝑut ꝓcedūt ſm rectū. Scđo docet hoc ꝑut ꝓcedūt ſm circulū ibi (Qm̄ aūt videm⁹ in his q̄ ſunt circulo) Circa p̄mū duo facit. qꝛ p̄mo circa hꝫ cās ⁊ cauſata mouet quādam q̄ōnē ⁊ ſoluit. z° ex ſolutione q̄ōnis data oñdit q̄ō ꝯtingat circa talis demonſtrare ibi (Eſt igr̄ a poſteriori) Dic g̊ (In his āt q̄ ſūt ſil' nūq̄ꝫ ſunt in ꝯtinuo tꝑe) ita ꝙ nō ſit tꝑs mediū iter cāꝫ ⁊ cauſatū (ſicut nobis videt̄ alioꝝ alias cauſas eē) iter q̄s nō cadit tēpus mediū iter cām ⁊ cauſatū. vt hui⁹ (facti) videt̄ (eē) cā (altera facta ⁊ futuri futura.) Et ſubdit ꝙ (ei⁹ aūt ꝙ fit) ſu. qđ nō ē ſil' cū ſua cauſa aliqđ antea factū qđ ſup. nō eſt ſimul tēpore cū ipſo facto. ſed cadit tēpus mediū iter cām ⁊ cauſatū. ¶ Notādū āt q̄ōnem hāc eē. vtꝝ in his que nō ſunt ſil' cū ſuis cauſis vtꝝ cadat tꝑs mediuꝫ iter ipſa ⁊ ſuas cās. Solutio aūt hui⁹ q̄ſiti eſt ꝙ hoc videm⁹ in alijs cauſatis q̄ ſunt ſimul cuꝫ ſuis cauſis. ⁊ q̄ hñt alias cās q̄ꝫ cās diſtātes. in talib⁹ .n. nō cadit tꝑs mediū iter cām ⁊ cauſatū. ſꝫ facti de neceſſitate eſt cā facta ⁊ futuri de necītate cā futura: ſꝫ in his q̄ nō ſunt ſil' nō eſt facti cā facta. ⁊ futuri cā futura imo in talib⁹ futuri ē cā facta. I talib⁹ g̊ q̄ nō ſunt ſil' ei⁹ qđ fit cā eſt antea fcā. ita ꝙ id qđ fit hꝫ cām p̄teritā. ⁊ id qđ futuꝝ eſt hꝫ cām p̄ſentē vt ſanitas q̄ mō ageneraꝉ in hoc corpore hꝫ ꝑ cā potionē que antea facta ē. talia g̊ q̄ non ſunt ſil' cū ſuis cauſatis. ſic ſe habēt ꝙ cadit tꝑs mediuꝫ iter ipſa ⁊ ſuas cās. ¶ Dubitaret forte aliqs. qꝛ videtur hec qđ nulla eē. qꝛ ſi nō ſunt ſil' cā ⁊ cauſatū eoipſo videtur ꝙ cadat tꝑs mediuꝫ iter ipſa. ¶ Dōm ꝙ aliud ē eē ſil' cū aliquo. ⁊ aliud ē cadere tꝑs mediū iter illa. Dicerem⁹ .n. ꝙ gnātū ⁊ corruptū nō ſunt ſil'. nā p̄us itelligiꝉ aer corrūpi. ⁊ poſtea itelligiꝉ ignis gñari. ⁊ tm̄ iter aereꝫ corruptū ⁊ ignē gnātū nullū itercidit tꝑs mediuꝫ. ſiꝉr g̊ ſe hñt iterpoſitio terre ⁊ eclipſis. ⁊ ſiꝉr icīſio lapidū ⁊ factio muri. ⁊ ſiꝉr corruptū ⁊ generatuꝫ. nā iterpoſitio terre ⁊ eclipſis ſunt ſil'. ita ꝙ quādo fit vnū fit aliud. qm̄ eſt futurū vnū eſt futuꝝ aliud: ſꝫ icīſio lapidū ⁊ factio mu-

ri. nec sunt sil' nec sunt in tpe 9tinuo ita q̃ qñ fit vnum nõ fit aliud: sz muri q̃ fit cã e si icisio lapidũ q̃ antea fcã sunt. corruptũ aũt ꝛ generatũ licet nõ sint simplr sil: sũt tñ in tpe 9tinuo ita q̃ nullũ cadit mediũ tps iter corruptũ ꝛ gñatũ. Innuit ḡ hic pħs q̃ q̃ nõ sũt sil cũ suis causis ẽt nõ possunt eẽ in tpe 9tinuo cũ ipsis: sz quõ segtur hec 9ña in sequẽti lectione dicet. Ad pñs aũt scire sufficiat q̃ q̃ nõ sunt sil cũ suis causis nõ sũt in tpe 9tinuo cũ ipsis. qꝛ si eẽnt in tpe 9tinuo cũ ipsis. tunc eẽnt alia cãta q̃z ponant eẽ. ꝛ alie cause q̃z ponant eẽ. tũc. n. futuri eẽt cã futura ꝛ facti facta. ꝛ ei⁹ q̃ fit cã q̃ fit. nõ aũt eẽt eius qõ fit cã q̃ antea facta eẽt. sic ẽ in causis ꝛ causatis: q̃ nõ sunt simul. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Est igit a posterius facto sillogismus: principiũ igitur ꝛ horum est que facta sunt. Unde in his que fiũt: similr ẽ: a priori aũt non ẽ: vt quoniã hoc ẽ factum: quoniã hoc factuz posteri⁹ ẽ ꝛ in futuro similiter est.

¶ Ex solone qõnis adducte pcedit ad soluẽdũ qõnẽ pncipalr itẽtã. Circa qõ duo fac. qꝛ p̃ qõnẽ soluit. 2⁰ solutionez datã declarat ꝛ manifestat. ibi. (Neq3. n. aut finiti) Cõtinuet aũt sic. dcm̃ ẽ q̃ in his q̃ nõ sunt sil' ei⁹ qõ fit. cã ẽ qõ antea factũ ẽ. ita q̃ in talib⁹ cadit tps mediũ iter cãm ꝛ causatũ. ꝛ qꝛ ita ẽ (igit sil's ẽ). i. ẽ arguere sillogistice (a posteriori fcõ) su. in talibus cãis ꝛ cãtis. ꝛ subdit q̃ (pncipiũ igr ꝛ horz ẽ q̃ fcã sũt). q. d. q̃ pncipiũ sillogisticũ ad sillogiçãdũ in talib⁹ q̃ facta sũt su. posteri⁹. (vñ ꝛ in his q̃ fiũt silr ẽ) q̃ pncipiũ sillogisticũ i talib⁹ est ab his q̃ fiũt posteri⁹ (A pori ãt nõ ẽ). i. nõ 9tingit sillogiçare: sz a posteriori. vt su. possum⁹ sillogiçare. vt (qm̃ factũ ẽ hoc pus. qꝛ fcm̃ ẽ posteri⁹. ꝛ in futuris silr) possum⁹. n. arguere q̃ hoc sit futuz pus si hoc sit futurũ posterius. ¶ Notãdũ aũt q̃ in his q̃ nõ sũt sil' ꝛ in factis ꝛ i his q̃ fiũt possum⁹ arguere a posteriori nõ a pori. possum⁹ aũt ĩtelligere fcã pmanẽtia p es q̃ fiunt successiua. vtrobiq3. n. i his q̃ nõ sunt sil' possum⁹ arguere a posteriori non a pori. vt ĩ pmanẽtib⁹. vñ valet a posteriori. si paries ẽ ḡ icisio lapidũ fuit. vel si paries ẽ fact⁹ icisio lapidũ est antea facta. nõ ãt valeret argumẽtuz ecõtrario ꝛ a pori. sic ẽt in his q̃ sũt si aliqõ mobile mouet p aliqõ spatiũ valebit argumẽtũ a posteriori nõ a pori. vt si fcũs ẽ motus ĩ pte posteriori illi⁹ spatij fact⁹ ẽ mot⁹ i pte pori. nõ autẽ valet 9rio. pncipiũ ḡ sillogiçãdi in talib⁹ ẽ a posteriori. ¶ Notãdũ ẽt q̃ id qõ dcm̃ ẽ i factis vitatẽ hz i futuris. de q̃b⁹ nihil adhuc iceptũ ẽ. vt a futuro posteriori debemus arguere futuz pus. vt si futur⁹ ẽ paries hñ valet q̃ futura ẽ icisio lapidũ. sz nõ valeret ecõuerso ꝛ i successiuis. vt si debeat moueri mobile p aliqõ spatiũ. ꝛ nõdũ iceperit motũ. hñ valz q̃ si futur⁹ ẽ. vel si erit mot⁹ i pte posteriori q̃ erit i pte pori. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Neq3 eni finiti aut ĩfiniti erit tẽpore: q̃re qm̃ hoc verũ est dicere factum eẽ. ꝛ posteri⁹ hoc verum ẽ dicere quoniã erit. In medio autez scm p dicere falsuz esset altero iam facto. Eadem autem ratio est in futuro.

¶ Declarat ꝛ manifestat solonez positaz. hẽbat ãt solutio data duo mẽbra. vz. q̃ nõ ẽ i talib⁹ arguere a pori: ꝛ q̃ ẽ ibi arguere a posteriori. iõ p̃ declarat q̃ nõ sit i talib⁹ arguere a pori. 2⁰ q̃ ẽ ibi arguere a posteriori. ibi (Speculãdũ igr) Circa pmũ tria fac fm q̃ triplr pbat itẽtũ. nã p̃ pbat hoc ex pte fcõz. 2⁰ ex pte modi faciẽdi. 3⁰ ex pte tpis factiõis. nã i talib⁹ fcm̃ nõ hz neciam 9nexionẽ ad fcm̃. Rursus talia ex mõ faciẽdi 9nexionẽ nõ hñt. 3⁰ tps factionis vni⁹ 9nexionẽ nõ hz ad tps factõis alteri⁹. secũda ibi (Neq3 qm̃) tertia ibi (Amplu⁹ nec ĩfinitũ) dicẽ q̃ (neq3. n. aut finiti aut ĩfiniti erit tpia). q. d. q̃ hõ facta nõ hñt 9nexionẽ adinuicẽ. ita q̃ duratio media iter factũ ꝛ fcm̃ nec erit tpia finiti. i. determinati. nec ĩfiniti. i. ĩdeterminati: ꝛ subdit (q̃re) su. nec p tpa finituz neq3 ĩfinitũ erit. s. sic sillogiçare (qm̃ vez ẽ dicere fcm̃ eẽ hoc pus vez ẽ dicere fcm̃ eẽ hoc posteri⁹) ꝛ subdit q̃ (i medio. n. tpe falsũ ẽ dicere) su. q̃ hoc sit. vl' q̃ hoc erit. q. d. q̃ nõ possum⁹ h arguere a pori. si. n. possum⁹ dicere h' factũ ẽ pus. ḡ i tali tpe. vl' ḡ i aliquo tpe ĩdeterminato qõcũq3 sit illud. vez erit dr̃e q̃ hoc ẽ factũ posteri⁹. nã i tẽpore medio falsuz ẽ dicere ꝛ q̃ illud sit. ꝛ ẽt falsuz ẽ dr̃e q̃ illud de necitate erit. põt. n. eẽ incisio lapidũ de q̃bus nũq3 fiet mur⁹. vñ icisis lapidib⁹ nec possum⁹ dare tps determinatuz ꝛ dicere q̃ mur⁹ ex illis lapidib⁹ erit tali die. nec ẽt tpa ĩdeterminatũ. vt q̃ erit aliquo die. q̃cũq3 sit ille. qꝛ poterit eẽ q̃ nũq3 erit. vñ in medio tpe anteq3 mur⁹ fiat falsum erit dicere q̃ mur⁹ factus sit. ꝛ etiam falsum est dicere q̃ necesse sit ipsum murum in futurũ aliquando factum eẽ. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Neq3 enim quoniã hoc factum est hoc erit. Mediũ enim simul genitũ oportet eẽ factoꝝ factum: ꝛ futuroꝝ futurum. cũ his que fiunt fieri. cum his que sunt esse: sed futuꝝ eẽ ꝛ eẽ nõ contingit esse simul genitum.

¶ Probat h' idẽ ex mõ fiẽdi. nã qñ a pori possum⁹ arguere õ necitate posteri⁹ tũc cã ẽ sil' genita effectui. sz i talib⁹ cãe sũt nõ sil' genite cũ suis effectib⁹. iõ ait (Neq3 qm̃ hoc factũ ẽ) su. pus (hoc erit). i. possum⁹ arguere q̃ hoc erit fcm̃ posteri⁹. ꝛ subdit q̃ (mediũ. n. sil' genitũ oz eẽ) su. vbi possum⁹ arguere ꝛ a pori ꝛ a posteriori. ꝛ subdit q̃ (factoꝝ fcm̃). q. d. q̃ i his i q̃b⁹ possum⁹ sic arguere factoꝝ oz eẽ mediũ fcm̃ (ꝛ futuroꝝ futuꝝ cuz his q̃ fiunt fieri). i. oz mediũ fieri (cum his q̃ sũt eẽ: sz futuroꝝ eẽ ꝛ eẽ nũc pñs nõ 9tingit sil' genitũ). q. d. q̃ eẽ futura ꝛ esse nũc pñia nõ 9tingit eẽ sil' genita. ¶ Notãdũ ãt q̃ arguere a poriẽ duplr. vel fm nãm vel fm tps. q̃ aũt hñt cãm sil' genitã possum⁹ arguere a pori fm nãm. q̃ aũt nõ hñt cãm sil' genitã ꝛ nõ possum⁹ arguere a pori fm nãm. nec ẽt a pori fm tps. ex ipso ḡ mõ factionis eorum que non sunt simul cuz suis causis sequit q̃ nõ possumus arguere a priori. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius neq3 infinitum contingit esse medium temporis neq3 finitum: falsum. n. erit dicere in medio.

¶ Adducit tertiã rõnẽ sumptã ex pte tpis factõis. d. (amplius nec ĩfinitũ 9tingit eẽ tps mediũ nec finitũ) ꝛ subdit: q̃ (falsum erit dicere in) tpe (medio) q̃ hoc est. vel q̃ hoc futurum erit. nõ eniz possum⁹ dicere. incisio lapidũ ẽ ḡ paries erit. nec q̃tũ ad tpa finitũ. vt q̃ erit tali tẽpore nec q̃tũ ad ĩfinitũ siue q̃tũ ad ĩdeterminatũ vt q̃ aliqñ erit. qꝛ poterit 9tingere q̃ nũq3 erit. pp icisionẽ. n. lapidũ nlla ex hoc habet necitas q̃ oporteat ex hoc aliqñ parietẽ eẽ. ¶ Notãdũ ãt q̃ vĩ h' rõ eẽ eadẽ cũ pma. nã hec rõ. ꝛ pma arguũt q̃ nõ possum⁹ i talib⁹ arguere a pori. qꝛ i medio tpe postq3 fcm̃ ẽ pus erit falsũ dicere q̃ nec̃e sit posteri⁹ factũ eẽ. vl' q̃ nec̃e sit ipm futuꝝ eẽ: sed dr̃t vna ab alia. qꝛ vna referẽda ẽ ad ipsa fcã. alia ad tpa factionũ. siue ad ipa fieri. nã fcm̃ posteri⁹ nõ hz necessariã 9ñam ad fcm̃ pus. poterit. n. cõtingere q̃ sit aliqd factũ pus. ꝛ tñ nũq3 erit fcm̃ posterius. hec ãt tertia ratio referẽda ẽ ad ipsa fieri. qꝛ sic fcm̃ posteri⁹ nõ hz necariã 9ñam ad factuz pus. ita nec fieri posteri⁹ ad fieri prius.

¶ Notãdũz ẽt ꝙ supponit hic phs nõ eẽ nisi duo gene-
ra cãꝝ.vz.cãs q̃ sunt sil'.ꝛ cãs q̃ nõ sũt sil'.sȝ cadit tp̃s me
diũ iter cãs ꝛ causatũ.tertiũ ãt gen⁹ cãꝝ.vz.ꝙ cause nõ
sunt sil' cũ cãtis.nec cadat tp̃s mediũ iter cãs ꝛ cãta.sed
sint ĩ ꝯtinuo tp̃e vtroqȝ ꝛ vnũ ꝯtiueꝛ ad aliud.tale ãt ge
nus cãꝝ sȝ suũ modũ loq̃ndi vꝛ ĩpoĩe eẽ. ¶ Nõn⁹ ẽt ꝙ
ex h⁹ appȝ quõ ĩ cãis q̃ ñ sũt sil' nõ possum⁹ arguere a p̃o
ri.nã vt dcm̃ ẽ iter talẽ cãz ꝛ cãtũ cadit tp̃s mediũ.ĩ me-
dio ãt tp̃e nec vex erit dr̃e ꝙ cãtũ sit:nec vex erit dr̃e ꝙ
de nec̃itate erit.qꝛ nec factũ posteri⁹ siue cãtũ posterius
hȝ nec̃iaz ꝯñam ad fcm̃ p̃us.vt inuebat rõ p̃ma.nec fie-
ri posteri⁹ hȝ neciam ꝯñam ad fieri p̃us.vt inuit hec ter
tia rõ.nec ẽt ip̃m mediũ siue ipsa cã ĩ talib⁹ est sil' genita
cũ ĩpocãto.qꝛ positũ ẽ ꝙ talia nõ sunt sil'.nõ g̃ ex hoc po
terim⁹ arguere ex cã cãtũ.vt ex potiõe data ꝙ ẽ de nec̃i-
tate habeat eẽ sanitas.qd̃ eẽt arguere in gñe cãe efficiẽ-
tis.vel ꝙ ex ĩcisione lapidũ de necessitate sequaꝛ factio
muri.qd̃ esset arguere in genere cãe mãlis.ꝛ huic vitati
inuebaꝛ rõ scd̃a.In talib⁹ ergo nõ ex p̃oribus causis ar-
guimus posteriora causata sȝ ecõuerso.

¶ Speculandũ igitur est quod est ꝯtingẽs: vt
post id qd̃ factũ ẽ sit fieri in rebus.

¶ Postq̃ȝ phs oñdit ꝙ in cãis ꝛ cãtis q̃ nõ sunt sil' nõ ꝯtin
git arguere a p̃ori.In p̃te ista vt dicebaꝛ dclarat ꝙ ĩ tali
bus ꝯtigit arguere a posteriori. Circa qd̃ duo fac.qꝛ p̃ p̃-
mittit q̃dã nec̃ia ad ꝓpositũ.2°.exeqꝛ de itento ibi (De
eo igr̃ qd̃ quõ) Circa p̃mũ duo fac̃ sȝ ꝙ duo nec̃ia ad ꝓ-
positũ p̃mittit.scd̃a ibi (Aut manifestũ) Dic g̃ (Specu-
lãdũ igr̃ qd ẽ ꝯtingẽs).i.q̃ ẽ cã ꝑ quã hoc cõtingat ꝛ hoc
eueniat (vt fieri ĩ reb⁹ sit post illud qd̃ fcm̃ est).q.d.ꝙ
nulla cã ẽ ꝑꝑ quã hoc ꝯtingat vel hoc eueniat de nec̃ita
te ꝙ fieri in reb⁹ hẽat nec̃iam ꝯñam ad factũ eẽ. vel ꝙ
fieri ĩ reb⁹ necessario sit post factũ eẽ. ¶ Dubitaret for
te aliq̃s vtꝝ fieri ĩ reb⁹ nec̃io sit post fcm̃ eẽ. ¶ Dicẽdũ
ꝙ vt pateat v̾itas q̃siti p̃ declarabim⁹ rõnez dicti osten
dẽtes quõ dcm̃ phi v̾itatẽ hẽat. ¶ Propter qd̃ sciẽduz
ꝙ fieri ĩ reb⁹ mẽsuraꝛ tp̃e.fcm̃ ãt eẽ mẽsuraꝛ ĩstanti.ꝑꝑ
qd̃ sic ẽ vnũ ĩstãs ĩter tp̃s p̃us ꝛ tp̃s posteri⁹.ita ẽ vnũ fa-
ctũ eẽ ĩter duo fieri.vt ĩter fieri p̃us ꝛ fieri posteri⁹.ẽ g̃ ĩ-
tẽtio phi cũ fieri p̃us termiatũ ẽ ad fcm̃ eẽ ꝙ post illud
factũ eẽ qd̃ terminat fieri p̃us non de nec̃itate oporteat
fieri eẽ aliqd̃ fieri posteri⁹.qꝛ põt ĩ hꝰ factõe cã sistere. ꝛ
nõ plus agere.ita ꝙ post illud factũ nll'm sequeꝛ fieri.iõ
sit ꝙ speculãdũ sit q̃d sit ꝯtingẽs.i.q̃ sit cã ꝑꝑ quaz hoc
de nec̃itate ꝯtingat ꝙ fieri sit post factũ eẽ.q.d.ꝙ nulla
ẽ cã q̃re põt ꝯtingere ꝙ post factũ eẽ nõ sequaꝛ fieri. Ui
sa ĩtẽtiõe phi volum⁹ assignare rõnez dicti.dicem⁹.n.ꝙ
aliud ẽ arguere gr̃a forme. ꝛ aliud est arguere gr̃a mãe.
nã gr̃a mãe põt ꝯtingere ꝙ d̾ nec̃itate post factũ eẽ seqꝛ
fieri:sic videm⁹ ĩ celo vbi post mutatũ eẽ de necessitate
seqꝛ moueri:eo ꝙ mot⁹ celi sit nec̃ari⁹:sȝ gr̃a forme nõ
valet qd̃ post factũ eẽ de nec̃itate seqꝛ fieri vl' post mu-
tatũ eẽ moueri.qꝛ si hoc valeret gr̃a forme ĩ oĩb⁹ hẽret
v̾itatẽ.videm⁹ ãt hoc eẽ falsum.qꝛ mobilia p̃nt ĩpediri.
vel p̃nt nõ moueri.si moueanꝛ motu volũtario. sic ẽt ꝛ
cãe agentes aliq̃ p̃nt ĩpediri.vel p̃nt nõ agere si agãt ₰m
ĩperiũ volũtatis.qꝛ sũt mobilia q̃ ĩ q̃lib; p̃te spaty p̃nt ĩ-
pediri vt nõ vlteri⁹ moueanꝛ cũ hoc ꝯtigeret post illud
mutatũ eẽ nõ seq̃reꝛ moueri: sic ẽt eẽ hȝ nõ solũ ĩ motu:
sȝ ẽt ĩ factiõe reꝝ siue sint cãe nãles siue volũtarie. vt si
ignis calefaciat q̃ȝdiu ꝯtinue calefacit semꝑ post calefa
ctũ eẽ hȝ eẽ calefieri.sȝ qꝛ põt ĩpediri ne vlterius calefa-
ciat.tũc post calefactũ nõ seq̃reꝛ calefieri.qꝛ positũ ẽ ꝙ
nõ vlteri⁹ calefaciat.sic ẽt ꝛ ĩ cãis volũtarijs eẽ hȝ.q̃.n.
ĩcidit lapides q̃ȝdiu ꝯtinue ĩcidit semꝑ post ĩcisũ eẽ seq-
tur ĩcidi.ꝛ post factũ eẽ fieri.ꝛ qꝛ ₰ volũtatẽ suã potest
desistere ne vlteri⁹ ĩcidat q̃ñ desistet tũc post ĩcisuz esse
nõ sequereꝛ aliqd̃ ĩcidi nisi itex resciperet agere: qd̃ nõ
ẽ nec̃ium ꝙ fiat.põt.n.sic desistere ab ĩcidẽdo ꝙ nõ vlte
ri⁹ ĩcidat.nulla g̃ cã ẽ ꝑꝑ quã hoc nec̃ario ꝯtingat ꝙ vni
uersaliter rebus post factum esse sit fieri. vt ꝙ post mo
tum eẽ sit moueri.vel post incisum eẽ sit ĩcidi. ¶ Ulte-
rius forte dubitaret aliq̃s ad q̃d d̾seruiat hoc dictũ phi-
losopho. ¶ Dĩm ꝙ si nec̃ium eẽt ꝙ post factũ eẽ seq̃re
tur fieri tũc ĩ his q̃ nõ sũt sil' possem⁹ optime arguere a
p̃ori.vñ videm⁹ ꝙ ĩ motu celi vbi gr̃a mãe post mutatũ
eẽ de nec̃itate seqꝛ moueri optime possumus arguere a
p̃ori.vt si huic p̃ti celi ꝯpetit nũc mutatũ eẽ in oriẽte hñ
valet ꝙ ꝯpetet ei mutatũ eẽ in occñte. naz si nõ valeret
o potteret motuz celi desistere ꝛ cessare. si g̃ valeret hic
mod⁹ arguẽdi gr̃a forme sic valȝ gr̃a mãe.ꝙ de nec̃itate
post factũ eẽ seq̃reꝛ fieri.vt ꝙ nõ possent cãe ĩpediri ĩ su
is actionib⁹.nec poterãt cessare ab agẽdo vsq; ad fina-
lẽ ꝯsũmationẽ op̃is de nec̃itate valeret argumẽtũ a p̃o-
ri.vt si data ẽ potio ꝙ iduceret sanitas.ꝛ si incisi sunt la
pides ꝙ erit dom⁹.nã post ĩcisuz eẽ lapidũ siue post hoc
fcm̃ eẽ.hac ypotesi stãte oporteret ꝙ seq̃reꝛ aliqd̃ fieri.
vtputa ꝙ ponereꝛ illi lapides ĩ fũdamẽto ꝛ p⁹ h⁹ fcm̃ eẽ
qd̃ fieri.vtputa ꝙ edificareꝛ sup lapidib⁹ ill'.si g̃ sp post
fcm̃ eẽ seq̃reꝛ fieri ñ ꝯtigeret d̾sistere ab agẽdo.qd̃lib; g̃
op⁹ ĩceptuz ꝑficereꝛ.possum⁹ g̃ ₰ h⁹ optime arguere ꝙ
si ĩceptuz ẽ op⁹ ꝙ ꝯsũmabiꝛ.ꝛ si ẽ factuz qd̃ ẽ p̃us erit fa
ctuz qd̃ ẽ posteri⁹. Uis g̃ ad oñdẽduz ꝙ ĩ talib⁹ nõ possu
mus arguere a p̃ori ẽ hec quã phs dedit.vz.ꝙ nõ ẽ nec̃e
ꝙ vl'r ĩ reb⁹ post factuz eẽ seqꝛ fieri. ¶ Deide cuz dic̃.

¶ At manifestum est ꝙ non continuum cũ fa-
cto esse: quod fit. neqȝ enim factum est cum
post facto esse.

¶ Ponit 2ᵐ qd̃ ẽ nec̃ium ad ꝓpositũ.Circa qd̃ tria facit.
qꝛ p̃ fac̃ qd̃ dictuz est.2°. ꝓbat qd̃ dixerat.3°. excusat se ꝙ
determinare exq̃site de talib⁹ nõ spectat ad hunc libruz
posterioꝝ:sȝ phycoꝝ.scd̃a ibi.(Termini.n. sunt) tertia
ibi (Magis ãt manifestũ) Dic̃ ergo (Aut manifestuz ẽ
ꝙ qd̃ fit nõ ẽ ꝯtinuũ cum facto eẽ:neqȝ factũ) sup.prius
(est).s.ꝯtinuũ (cum facto eẽ post) Est.n.hoc 2ᵐ neciuz
ad ꝓpositũ ꝙ id qd̃ fit siue ip̃m fieri nõ sit ꝯtinuũ cum
facto eẽ.nec vnũ factuz eẽ cũ alio facto eẽ.ad q̃d ãt d̾ser
uiat phõ.ꝛ quã sit hoc necessariuz ad ꝓpositum in q̃oni-
bus patebit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Termini.n.sunt ꝛ athomi: sicut neqȝ p̃ucta
sunt adinuicẽ copulata: neqȝ que facta sunt:
vtraqȝ eniz ĩdiuisibilia sunt: neqȝ.n. qd̃ fit cũ
eo quod factũ est ꝓpter idez.qd̃ enim fit di-
uisibile: quod aũt factum est indiuisibile ẽ: si-
cut igiꝛ linea ad p̃uctum se habet sic id qd̃ fit
ad id quod factum est.sunt.n. infinita facta
in eo qd̃ fit.magis aũt manifestũ in cõmuni-
bus de motu oportet dicere de his.

¶ Declarat qd̃ dixerat.d.(termini.n.sunt ꝛ athomi) q.d.
ꝙ ipa facta eẽ respectu fieri se hñt sic termini ꝛ sic atho
mi.i.sic ĩdiuisibilia.ꝛ subdit ꝙ (sic neqȝ puncta sunt ad-
inuicẽ copulata.neqȝ q̃ facta sunt.vtraqȝ.n.indiuisibilia
sunt).q.d.ꝙ facta respectu fieri se hñt sicut p̃ucta respe
ctu linee.vtraqȝ.n.sunt ĩdiuisibilia.ꝛ vtraqȝ sunt termi-
ni.nã sic puncta sunt termini linee ita facta eẽ determi
nãt fieri.sic ergo puncta nõ sunt adinuicẽ copulata in li-
nea.sic nec facta eẽ ĩ fieri.ꝛ subdit (neqȝ igr̃ qd̃ fit cuz eo
qd̃ factuz ẽ).q.d.ꝙ nõ soluz factuz eẽ nõ ẽ ꝯtinuuz cuz

facto eē:sȝ necꝫ qđ fit.i.ipm fieri ē fc. ɔtinuū cuȝ eo qđ
est factū.ꝛ subdit:ꝙ(ꝑpter idē).i.ꝑꝑ eādeȝ cām. vt qꝛ
factū eē ē īdiuisibile.nō pōt eē ɔtinuū ꝑpter hoc cū fie-
ri(qđ ē īdiuisibile)īdiuisibile.n.nulli ɔtinuaṫ.nec diui
sibili nec īdiuisibili.iō ait ꝙ(ꝑpter idē ꝙ gdeȝ.n.fit).i.
ꝙ ipm fieri(diuisibile ē.qđ aūt fcm ē indiuisibile ē)ꝑꝑ
hoc dūr nō ɔtinuaṫ vnū aly.ꝛ subdit:ꝙ(sic igiṫ linea se
hȝ ad pūctuȝ)qꝛ linea ē diuisibilis.punct⁹ īdiuisibilis.ꝛ
qꝛ pūct⁹ terminat lineā(sic qđ fit)fit.se hȝ(ad qđ factū
ē)qꝛ qđ fit.i.ipm fieri ē diuisibile.qđ fcm ē īdiuisibile.ꝛ
qđ factū ē terminat ipm fieri.sic punct⁹ lineā.ĝ qꝛ ē ea-
dem ꝑpō īstoꝝ adinuicē sic pūct⁹ nō ɔtinuaṫ ad lineaȝ.
ita nec factū eē ē ɔtinuū cū fieri.ꝛ subdit ad maiorē de-
clarationē ꝑpositi ꝙ(sūt īfinita in eo ꝙ fit).q.d.ꝙ bñ
dictū ē ꝙ se hȝ qđ factū ē ad fieri.sic pūct⁹ ad lineaȝ.qꝛ
sic sunt īfinita pūcta in linea ita sūt īfinita fcā in fieri.si-
ue in eo qđ fit.¶ Dubitaret forte aliqs.vñ seqṫ hec cō-
sequētia ꝙ si factū eē est qd īdiuisibile ꝙ non pōt eē qd
ɔtinuū cū ipso fieri.nec cū ipo fcō eē.ꝛ ꝙ hoc ē ꝑꝑ idē.i.
ꝑꝑ eādē cām.¶ Dōm ꝙ illud qđ ē rō ɔtinuādi nō con-
tinuaṫ.ipsa.n.ɔtinuatio.siue illud qđ ɔtinuat nō ɔtinua-
tur.sic ēt videm⁹ in aliis ꝙ ipsa delectatio nō delectaṫ.
sȝ ē rō q̄ aliqs delecteṫ.nec ipse mot⁹ moueṫ.nec ipse cur-
sus currit.¶ Utrꝫ āt fm aliquē modū possum⁹ tales lo-
cutiōes saluare nō ē p̄ntis speculatōis.sufficiat āt ad p̄n-
sens scire ꝙ īdiuisibile ē rō ɔtinuādi.nā ɔtinua sūt q̄ cō-
tinuanṫ ad aliquē terminū cōem.ille āt cōis termin⁹ est
ipm īdiuisibile.hoc ē.n.esse ɔtinua hr̄e vltima vnū.hoc
nō posset eē ṅ illud vnum eēt diuisibile.qꝛ tunc se tene-
ret ptim ex pte vni⁹.ꝛ ptim ex parte alteri⁹.ꝛ nō eēt vnū
ꝛ idē simplr̄.qꝛ copulat et vtrūqꝫ.ipm ĝ īdiuisibile est il-
lud qđ copulat ꝛ quod ɔtinuat.ꝛ qđ ē rō cōtinuādi. ideo
cū nullo ɔtinuaṫ.nec cū diuisibili.nec cum īdiuisibili. ĝ
qđ factū ē ꝑpter idē.i.ꝑꝑ eādē cām.vt qꝛ est īdiuisibile
ꝑpter hāc eādē cām.nec ɔtinuaṫ.nec cuȝ fieri qđ est di-
uisibile.nec cū facto eē qđ est īdiuisibile.¶ Ulteri⁹ for-
te dubitaret aliqs ad qd hoc dictū deseruiat phō.¶ Di-
cēdū ꝙ phs in hac locutiōe itēdit ꝑbare ꝙ in his q̄ non
sunt sil' ɔtingit arguere a posteriori.nō a p̄ori. Rursus ī-
tēdit ꝑbare ꝙ i talib⁹ ē arguere a posteriori imediato.
nō a p̄ori imediato. Primū ĝ dictū. vȝ.ꝙ nō neēe ē. vȝ.
ꝙ sꝑ post factū eē sequaṫ fieri.ꝛ ꝙ pōt cōtingere ꝙ agē-
tia desistāt ab agēdo deseruit phō ad p̄mū. vȝ.ꝙ nō pos-
sum⁹ in talib⁹ arguere a p̄ori:sȝ a posteriori.qꝛ nō valet
si factū ē p̄us ꝙ neēe sit fieri qđ ē posteri⁹ cū possit ɔtin-
gere ꝙ cāe desistāt ab agēdo.ꝛ ꝙ non ɔsumeṫ qđ ē incē-
ptū.zᵐ aūt dcm̄.vȝ.ꝙ factū eē nō ɔtinuaṫ cū suo fcō eē
nec cū fieri.deseruit ad zᵐ.vȝ.ꝙ ī talib⁹ nō possum⁹ ar-
guere a p̄ori īmediato.vl' deseruit ꝙ in talib⁹ nō sit acci-
pere īmediatū p̄us.nā nō est dare p̄mū fieri.nec p̄mum
factū eē.ē dare tn̄ vltimū factū eē.si ĝ factū eē ɔtinuare-
tur ad factū eē.ita ꝙ ipȝ fieri eēt ɔpositū ex factis eē.sic
si ponereṫ linea ɔposita ex pūctis oporteret in ipso fie-
ri p̄mū factū eē.nā ꝙ in motu nō sit dare p̄mū mutatū
eē hec ē cā.qꝛ nō pōt eē mot⁹ in īdiuisibili.nā in p̄ncipio
mot⁹ anteqꝫ mobile moueaṫ nihil ē ibi mutatū eē.si autē
moueṫ oꝫ ꝙ illud spatiū qđ acqrit sit aliqd diuisibile.
ĝ p̄us qꝫ acqreret illud totū spatiū acqsiuit mediū spatij
ꝛ p̄us mediū medij.ꝛ qꝛ ɔtinuū ē diuisibile in īfinitū nō
ē dare p̄mū acqsitū eē.nec p̄mū mutatū eē.siue p̄mū fa-
ctū eē.sȝ si īdiuisibilia sibiinuicē copularenṫ.tūc ī p̄nci-
pio mot⁹ vl' in p̄ncipio spatij anteqꝫ īciperet mot⁹ nō eēt
aliqđ mutatuȝ eē:sȝ qꝛ dcm̄ ē ꝙ vnū īdiuisibile imedia-
te copulaṫ ad aliud.qꝛ aliqđ īdiuisibile ē qđ diuidit iter
spatiū ī quo ē mobile ꝛ spatiū qđ ꝑ motū dȝ acqri a mo-
bili:sȝ ad illud īdiuisibile copulaṫ aliud īdiuisibile.tūc il-
lud īdiuisibile erit p̄mo acqsituȝ a mobili.ꝛ hoc erit p̄-
muȝ mutatū eē.ponēs.n.ꝙ īdiuisibilia sibiinuicē copu-
lanṫ ponit ꝙ ꝑ motū p̄us acqriṫ vnū īdiuisibile. poste
aliud:sȝ si īdiuisibile acqrereṫ ꝑ motū eēt ibi dare p̄mū
mutatuȝ eē.qꝛ postqꝫ īdiuisibile acqsituȝ ē pri⁹ cū nō ha-
beat partē nō poterit dici ꝙ sit pri⁹ acqsita ps ei⁹. si ĝ in-
diuisibilia ī motu vl' in fieri sibiinuicē copulanṫ eēt da-
re p̄mū mutatū eē.ꝛ p̄muȝ factū eē. Rursus si fcm̄ esse
copulareṫ cū fieri eēt etiā dare p̄muȝ factū eē.qꝛ q̄ copu-
lanṫ adinuicē sunt eiusdē rōnis:tunc fieri ꝛ factum esse
eēnt eiusdē rōnis.eēt ĝ ipm fieri īdiuisibile.ꝛ qꝛ tota cā
q̄re nō ē dare p̄muȝ mutatū eē.nec p̄mū factum eē ē di-
uisibilitas ipsi⁹ fieri ꝛ ipsi⁹ mot⁹.si talia eēnt īdiuisibilia
ꝛ posset aliqd īdiuisibile acqri ꝑ motuȝ eēt dari p̄mum
mutatuȝ eē.ꝛ p̄muȝ factuȝ eē. Redeam⁹ ergo ad ꝑpos-
tum.ꝛ dicam⁹ ꝙ in p̄ncipio spatij nō ē moueri.nec mu-
tatuȝ eē.ꝛ qꝛ nō ē dare aliquē punctuȝ imediate se hñtē
ad p̄ncipiuȝ spatij.iō nō est dare primuȝ mutatuȝ eē.qꝛ
īter quēlibȝ pūctuȝ signatuȝ īfra spaciuȝ ꝛ p̄ncipiuȝ spa-
tij ꝑ qđ dȝ fieri mot⁹ sunt īfinita puncta.iō sp anteqꝫ mu-
tatuȝ eē sunt īfinita mutata:sȝ si puncta se hñrent imedia-
te ad seinuiceȝ nō posset sic argui ꝙ nō eēt dare tale p̄-
mū.imo eēt dare p̄muȝ mutatū eē:sȝ licet ī p̄n⁹ spatij nō
sit moueri nec mutatū eē.ī vltimo tñ spatij est dare mu-
tatuȝ eē.ꝛ qꝛ post vltimū spatij nullū est mutatū eē.iō ē
dare vltimū mutatū eē qđ ɔterminat totuȝ motū.nō est
āt dare primuȝ mutatum esse a quo īcipit mot⁹.¶ Di-
uisis dicam⁹ ꝙ argumētatio ꝛ potissime dmr̄atiua duo
p̄supponit.vȝ.necītatem ꝛ īmediatōeȝ. necītatem qdeȝ
qꝛ si nō necīo seq̄reṫ ɔclō ex p̄missis nō esset demr̄atio.
īmediatōeȝ vō nō ɔtingit scire ꝑ demr̄ationeȝ nisi scia-
m⁹ resoluere vsqꝫ ad īmediata.sunt āt illa īmediata vl'
tra q̄ nō est ꝑcessus. In his ĝ q̄ nō sunt sil' nō possum⁹ ar-
guere a p̄ori.qꝛ nō est ibi necītas.nō.n.ad p̄us de necītā-
te seqṫ posteri⁹.possum⁹ āt i talib⁹ arguere a posteriori.
qꝛ est ibi necītas.qꝛ posteri⁹ de necītate p̄supponit pri⁹.
ꝛ ad hoc deseruit primum dictuȝ.vȝ.ꝙ agentia possunt
desistere ab agendo.ꝛ ꝙ non de necessitate post factum
esse seqtur fieri:ꝛ nō de necessitate ad prius sequitur po-
sterius. Rursus in talibus nō est dare īmediationem ex
priori.qꝛ nō est dare aliqđ mutatuȝ esse vl' factū esse ex
pte priori ꝙ nō sit vlteri⁹ ꝑcessus. ꝛ ꝙ nō sit dare aliud
pri⁹ factum esse vl' mutatum esse.est tñ ibi dare imedia-
tionez ex pte posteriori.qꝛ est ibi dare vltimuȝ mutatuȝ
esse qđ nō est resoluere in posteri⁹ mutatum esse. ergo ꝛ
rōne necītatis cui deseruit dcm̄ primum.ꝛ rōne īmedia-
tiōis cui deseruit dictum zᵐ debem⁹ in talib⁹ arguere a
posteriori nō a priori.¶ Deide cum dicit.

¶ De eo quidē igitur qđ est quomodo cuȝ eo
qđ ɔsequēter sic se hȝ media causa in termi-
num acceptū sit. Necesse est.n. in his mediā
ꝛ primā ꝛ sine medio esse. vt a. factū.qm̄ c.fa-
ctū est.c.nāqꝫ posteri⁹.a.āt antea.principiū
igiṫ est c.ꝑpter id qđ primū est ipsi nunc qđ
est principium temporis.

¶ Exequiṫ de intento. Circa qđ duo facit.qꝛ p̄ exeqṫ in fa-
ctis ꝙ debem⁹ arguere a posteriori. z⁹ declarat ꝙ etiā
silr̄ se habeat in futuris ꝙ est ibi a posteriori arguendū
ibi(Silr̄ āt est)Circa primum duo fac.qꝛ p̄ p̄mittit hec
duo ꝙ i factis q̄ nō sunt sil' debem⁹ arguere ab īmedia-
to ꝛ a posteriori.z⁹ declarat q̄ dixerat ibi(Sȝ c.factum
est)Dicit ergo ꝙ(de eo)sꝫ.qđ factum est prius(quod est
cum eo ꝙ ɔñr sic se hȝ accepta media cā sit tātum)ꝛ q̄
arguendū in talib⁹ accipienda est cā media.itātum etiā

hoc mõ. videlicet sz ꝙ dr̃. ⁊ subdit ꝙ (neĉe est. n. ⁊ bis) vel vt hz alia lr̃a (⁊ in bis mediā. ⁊ p̄mā sine medio eē) .q.d. ꝙ in bis q̄ nõ sunt sil' mediā ⁊ primā cām. i. id qd̾ ē medium ad arguēdū. ⁊ id qd̾ est principiū ad arguēduz oz eē sine medio. i. imediatū. ⁊ iõ supplendū ē ꝙ oz ĩ talib⁹ arguere a posteriori. qr ex p̄te posteriori in talibus vt patuit accipit̃ imediatū nõ ex p̄te p̄ori. ⁊ subdit (vt a. factū est qm̄ c. factū ē) ⁊ subdit ꝙ (posteri⁹ aūt c.) factū ē (a. aūt antea. pricipium g̃) s. arguēdi in talib⁹ (ē c.) .i. a posteriori (ꝓpter id qd̾ ꝓximū ē ipsi nūc pricipiū tp̄is) .q.d. ꝙ ipsi nūc qd̾ ē p̄ncipiū tp̄is a quo sumit̃ p̄ncipiū sillogiçādi in talib⁹ ē ꝓximū c. i. id qd̾ est posteri⁹. nõ a. i. qd̾ ē pri⁹. in talib⁹. n. p̄ncipiū arguendi est sumēduz a nunc posteriori. nõ a nunc priori. ꝓpter quod sillogiçāduz est a c. quod est ꝓximius nunc posteriori. nõ ab a. quod est longinquius. ℂ Deinde cū dicit.

ℂ **Sed c. factū est. si factuz. d. d. igitur cum fiat a. necesse ē factum esse: causa aūt ē c. d. eni facto necesse ē c. factum esse. c. autē facto necesse ē a. prius fuisse. Sic aūt accipiens aliquod medium stabit alicubi immediatum.**

ℂ Declarat q̄ dixerat. Circa qd̾ duo facit. qr p̄ fac̃ qd̾ dcm̄ est. 2° remouet quādā cauillatōez circa p̄tacta. ibi (Aut semp extra cadet) ℂ Propter p̄mū sciēdū ꝙ ipse dixerat qd̾ debem⁹ icipere ab imediato. pp̄ qd̾ declarat quō hoc ꝯtingat. nā hoc ꝯtingit ĩcipiēdo semp ab vltimo posteriori. vt si a. an̄ c. vtputa icisо lapide an̄ factionē fundamēti. c. an̄ d. vt factio fundamēti an̄ factionē dom⁹ ĩcipiēdū erit a d. ⁊ qr ē dare in talib⁹ vltimuz fcm̄ eē erit deuenire in talib⁹ ad ĩmediatū. mediū g̃ sillogiçādi ĩ talibus est id qd̾ ē posteri⁹ ⁊ vltimū posteri⁹ est imediatū mediū. iõ ait (sz c. fcm̄ ē fcō d.) vtputa fcm̄ ē fūdamētū facta domo (d. igit̃ cū fiat neĉe est a. fcm̄ eē) .i. cum fiat dom⁹ neĉe ē lapides eē icisos. ⁊ subdit (cā aūt ē c.) .i. cā q̄re possum⁹ arguere ex d. a. i. ex factiōe dom⁹ icisionez lapidū. talis cā ē c. i. fundamētū vl' mur⁹ ꝓpter quē lapides ĩciduntur. sic g̃ arguem⁹ ꝙ pp̄ d. i. ꝓpter domū fit c. i. fundamētū vl' mur⁹. ꝓpter c. aūt a. i. icisio lapidū. iõ ait: ꝙ (d. n. facto) .i. facta domo (neĉe ē factū eē c.) .i. fūdamētū vl' murꝫ (c. aūt facto neĉe ē pri⁹ fuisse a.) .i. icisionē lapidū. ⁊ subdit ꝙ (Si igit̃ accipiēs aliqd̾ mediū) sn̄. posteri⁹ (stabit aliq̄n imediatū) .i. ad imediatū. vt hz alia trāslatio erit dare aliqd̾ posteri⁹ qd̾ erit vltimū factum eē. ⁊ hoc erit ĩmediatū in talib⁹. ℂ Notāduz aūt ꝙ illud a quo arguim⁹ in talib⁹ ē posteri⁹ ⁊ ē pri⁹. ē posteri⁹ ĩ eēndo: sz est p̄us in sillogiçādo. vn̄ aliq text⁹ hn̄t. si aūt accipiēs p̄us aliqd̾ mediū. nā medium acceptū q̄to posteri⁹ in eēndo tāto prius in sillogiçādo. oz ergo in talib⁹ deuenire ad ĩmediatum quod sit p̄mum in sillogiçādo. ⁊ vltimum in essendo. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ **Aut semper extra cadet propter infinitum: non enim contingit factum cuz facto sicut dictum est: sed ĩcipere inde necesse est a medio ⁊ ab ipso nunc primo.**

ℂ Remouet quādā cauillationē circa p̄tacta. diceret enī aliq ꝙ nūq̄ ē deuenire ad ĩmediatū. qr in quolibz fieri ē dare ĩfinita fcā: sz hoc nõ obstāte pz ꝙ ē dare vltimū fcm̄ eē. deuenire ē g̃ ad imediatū. qr ē ꝯuenire ad aliqd qd̾ ĩmediate se hz ad ipm nūc. qd̾ ē p̄muz in sillogiçādo ⁊ vltimum in eēndo. iõ ait (Aut sp extra cadet) vl' vt hz alia trāslatio (aut semp ĩtercidet) .q.d. ꝙ aut s. cauillabit aliq ꝙ nõ ē ꝯuenire ad ĩmediatū. sz semp cadet extra ĩmediatū. ita ꝙ medium nõ erit ĩmediatuz: sz semp erit nūc imediatū (ꝓpter finē ĩfinitū. nõ. n. ꝯtinuū ē factum cū fcō eē quēadmodū est dcm̄ sz) sn̄. hoc nõ obstāte (icipere tn̄ neĉe ē a medio ⁊ ab ipso nūc p̄) icipe enim ē ab ipso nūc qd̾ ē mediū sillogisticū ĩ talib⁹. ⁊ qd̾ ē p̄mū in sillogiçādo lz sit vltimū in eēndo. ℂ Notādū aūt ꝙ ꝓpter ĩfinitū ⁊ pp̄ id ꝙ fcm̄ eē nõ est ꝯtinuū cuz fcō eē. sz semp iter q̄libet duo fcā eē sunt ĩfinita fcā eē ꝓpter qd̾ illud tale ĩfinitū nõ tollit̃ qn sit dare vltimū fcm̄ eē. ⁊ qr p̄ncipiū in talib⁹ ē a posteriori vt supra dicebat̃ ipm vltimū nunc in talib⁹ in quo est dare vltimuz fcm̄ eē ē medium ⁊ p̄mum. i. p̄ncipiū ad sillogiçādū. fm̄ g̃ tale nunc accipiendū erit imediatum. ĩcipe ergo sillogiçare debemus a tali nunc tanq̄ ab ĩmediato. ℂ Deinde cū dic̃.

ℂ **Similiter autem ē ⁊ in eo quod erit. si enim verum ē dicere qm̄ erit d. necesse ē prius verꝫ dicere ꝙ a. erit. hui⁹ aūt cā ē c. si q̄dē enim d. erit. prius c. erit. si võ erit c. prius a. erit.**

ℂ Quod dixerat in factis ōndit sil'r eē ĩ futuris. Circa qd̾ tria fac̃. qr p̄ facit qd̾ dcm̄ ē. 2° remouet q̄dā cauillationem circa futura ꝯsimilē cauillatiōi circa fcā. 3° q̄ dixerat manifestat p exēpla. scd̾a ibi (Sil'r aūt ĩfinita) tertia ibi (Vn̄t aūt sic se) Dic̃ g̃ ꝙ (sil'r aūt est ⁊ in eo qd̾ erit) .i. ĩ futuris. vz. ꝙ i talib⁹ ē arguere a posteriori. vt ab immediato. vtputa ꝙ vltimū fcm̄ sit d. i. dom⁹. ab hoc ergo incipiet sill's. qd̾ est postremū ⁊ imediatū. iõ ait ꝙ (si verꝫ ē dicere ꝙ erit d.) .i. ꝙ erit dom⁹ ĩ futuro (neĉe ē prius verꝫ dr̃e ꝙ erit a.) .i. icisio lapidū in futuro (hui⁹ aūt cā ē c.) .i. mur⁹ vl' fundamētū. nā cā q̄re ex domo qd̾ est vltimum possum⁹ ĩferre icisionē lapidū qd̾ est p̄mū talis cā ē ipse mur⁹ vel ipm fūdamentū. pp̄ qd̾ fit icisio lapiduz a posteriori g̃ ĩcipiet sill's. ⁊ ꝓcedet ad prius. vt ex domo arguet̃ mur⁹ vl' fundamentū. ⁊ ex hoc icisio lapidum. iõ ait: ꝙ (si q̄dē. n. erit d.) .i. si ē futura dom⁹ (p̄us erit c.) .i. pri⁹ erit futurꝫ fundamentū vl' mur⁹ (si võ erit c.) .i. si erit futur⁹ mur⁹ vl' fundamentum (p̄us erit a.) .i. prius erit futura ĩcisio lapidum. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ **Similr aūt ē infinita decisio ⁊ in his. nõ eni q̄ erūt sunt ꝯtinua adinuicez. Principiū aūt ⁊ in his sine medio accipiēdū est.**

ℂ Remouet cauillatiōez circa futura cõsimilem cauillationi circa fcā. nā sic in fieri p̄terito fuerūt ĩfinita fcā. h⁹ tn̄ nõ obstāte possum⁹ arguere ab ĩmediato fcō in p̄terito. sic etiā ĩ futuro fieri erūt ĩfinita fcā. hoc tn̄ nõ obstāte possum⁹ arguere ab vltimo futuro fcō quod est immediatū ĩ talib⁹. iõ ait ꝙ (sil'r aūt ⁊ ĩfinita erit d̾cisio vl' diuisio ĩ his) .i. in futuris. ⁊ subdit ꝙ (nõ. n. q̄ erūt) sz futura erunt s. (ꝯtinua adinuicem) .q.d. ꝙ sic fcā p̄terita erāt ĩfinita. ⁊ nõ erāt adĩuicem ꝯtinua sic ⁊ fcā futura erunt ĩfinita. ⁊ nõ erunt adinuicem ꝯtinua. ⁊ subdit ꝙ (Principiū aūt ⁊ in his sine medio accipiendū est) .q.d. ꝙ non obstāte tali decisiōe. i. diuisiōe ĩfinita p̄ncipiū sillogiçādi ĩ talib⁹ poterim⁹ accipe sine medio. i. ĩmediatū: accipiendo. vz. vltimū futurꝫ qd̾ lz sit vltimū in essendo erit primū ĩ sillogiçādo sic̃ ĩ factis accipiebam⁹ vltimū fcm̄ p ĩmediato. ĩfinitas. n. ĩ talib⁹ tollit ꝙ nõ sit dare fcm̄ esse p̄mū: sz nõ tollit ꝙ nõ sit dare vltimuz. ℂ Deīde cū dic̃.

ℂ **Habent autem sic se in operibus si facta est dom⁹ necesse est decisos esse lapides. Et factum hoc esse propter quid quoniam necesse est fundamentum factum esse: si domus facta non est. si vero fundamentuz est prius lapides esse factos necesse est.**

ℂ Quod dixerat declarat p exempla. Circa quod duo fac̃ qr p̄ exēplificat de factis. 2° d̾ futuris. ibi. (Iterꝫ si erit)

Dicit ergo (Habet aūt sic se in opationibꝰ).vz.ꝙ ex poste-
riori mōstrat̃ ꝑus.vt pz in opationibꝰ hūanis.nā (si fcā
ē domꝰ neċe ē lapides icisos eē) ⁊ subdit ꝙ (⁊ factuz eē
hoc ꝓpͤ gd dē: qm̄ neċe ē fūdamētū eē).q.d.ꝙ fcm̄ ē hoc
.i.decisi sunt lapides ꝓp fundamētuz.nā lapides itm̄ sūt
mā domꝰ inq̄ztū sūt mā fūdamēti vl' muri.nō.n.sunt la
pides mā domꝰ rōne totius sz rōne ptis.ḡ si q̄rat̃ ꝓp gd
fcm̄ ē hoc.vt ꝓpter gd decisi sunt lapides respondebit̃.
iō fcm̄ eē qm̄ neċe est eē fūdamētū.⁊ subdit.(si nō).i.si
nō sit fundamētū nō fcā ē domus (si vō fundamētū est
neċe ē lapides ꝑus decisos eē).q.d.i.ꝙ possumꝰ arguere
a posteriori nō solū i ꝑus ꝓximū sz in ꝑus remotū.vt ex
factiōe domꝰ possumꝰ arguere icisionē lapidū.cā āt q̄re
possumꝰ sic arguere ē pꝛiꝰ ꝓximū.vtputa fundamētum
vl' murꝰ.nā si ex domo arguit̃ fūdamētū ex fundamen
to lapides decisos eē.ḡ ex domo arguet̃ lapides decisos
eē. ¶ Notādū āt ꝙ lr̃a illa.vz.ꝙ hoc factū ē ꝓp gd vel
ꝓpter id qđ neċe est fundamētū eē.pōt legi dupl'r.vz.ꝙ
hoc factū ē.i.lapides icisi sunt ꝙ neċe ē fūdamētum eē.
alio mō pōt legi.vt sit sensus ꝙ hoc factū ē.vz.ꝙ possu-
mus arguere sic.vz.ex factiōe posterioris.vt ex factiōe
domꝰ factiōem ꝑoris remotiōis vt icisionē lapidum qm̄
neċe ē ꝑus ꝓximiꝰ.vz.fūdamētū.ꝑus.n.ꝓximiꝰ ē cā q̄re
ex posteriori possumꝰ arguere pꝛiꝰ remotiꝰ vt fundamē-
tum ē cā q̄re ex factiōe domꝰ possumꝰ arguere icisionē
lapidū. ¶ Notādū etiā ꝙ cū ait neċe ē eē fūdamētū.⁊
neċe ē eē lapides icisos nō itēdit loq de nec̄itate absolu-
ta: sz ꝯditionata neċe ē.n.fundamētuz eē.vez ē si sit do
mus.nā ipoīe ē domū eē ⁊ nō eē fundamētū.iō subdit i
lr̃a ꝙ si nō est fūdamētū ꝙ nō ē domꝰ fcā.sic ēt neċe est
eē lapides icisos nō absolute.sz ex ꝯditiōe.vtputa.si fa-
ctum est fundamētū. ¶ Deinde cū dicit.

**¶ Itē si erit domus similiter primū erunt lapi-
des.demonstrant̃ aūt per mediū simil'r. erit
enim fundamētum prius.**

¶ Exēplificat de futuris.d.(Iteꝝ) sic. possumꝰ arguere a
posteriori i futuro. vt (si erit domꝰ simil'r ꝑus erūt lapi-
des).q.dicat ꝙ sic arguebamꝰ i factis.vt si fcā est domꝰ
fcisi sūt lapides.sil'r possumꝰ arguere in futuris.⁊ subdit
ꝙ (demr̃at̃ aūt ꝑ mediū sil'r).q.d.ꝙ sic i factis demr̃a-
tur ꝑus lōgius ꝑ posteriꝰ ꝑ ꝑus mediū.sil'r in futuris de
mōstrat̃ ꝑ futurā domū futuros eē lapides.ꝑ futuꝝ me
diū.vt ꝑ fundamētū.iō ait ꝙ (demr̃at̃ āt ꝑ mediū sil'r)
vñ subdit.ꝙ (erit āt fūdamētum ꝑus) si erit.n.domus.
ꝑus erit fundamētū.⁊ si erit fundamētū erunt ꝑus lapi
des incisi.ergo si erit domꝰ erūt lapides icisi.fundamē-
tum est ergo illud mediū.siue illa media cā ꝑ quā simi-
liter arguimꝰ ex futura domo futuros lapides icisos.sic
in factis ꝑ fundamētū tāq̄ ꝑ cām mediā arguebamꝰ ex
facta domo factos esse lapides icisos.

**¶ Qm̄ aūt videmꝰ in his q̄ fiūt circulo quādā
generationē eē ꝯtingit hoc eē: si hoc ꝯsequent̃
adinuicē mediū ⁊ termini. In his enim con-
uerti est. ostensum est autez hoc in primis ꝙ
conuertant̃ conclusiones ad primas premis-
sas: circulo hoc autem est.**

¶ Postq̄ phs istruxit nos quō debemꝰ arguere i his q̄ nō
sunt sil' q̄ztū ad ea q̄ fiūt i rectuz hic docet nos q̄l'r debea-
mus arguere i his q̄ nō sunt sil' q̄ztuz ad ea que fiūt sm̄
circulū. Circa qđ tria fac. qz ꝑo ōndit gd ē arguere circula-
riter. 2° ꝙ dixerat manifestat ꝑ exēplū. 3° declarat quō
i his q̄ sunt circulo ꝯtingit demōstrare. scđa ibi (In ope-
ribꝰ āt) tertia ibi (Cū.n.hoꝝ) Dic ḡ (Qm̄ ḡ videmꝰ i his
q̄ sunt eē q̄dā ḡnatione circulo.i.circularē).q.d.ꝙ i ali-
quibus entibus reperit̃ quedā ḡnatio circulariter.⁊ ex-
ponit se quō hoc fiat dicēs ꝙ (ꝯtigit eē hoc).i.ḡnationē
circularē in entibꝰ.vl' (ꝯtingit eē hoc) ꝙ possumꝰ argue
re ḡnationē circularē in entibꝰ (si vō medium ⁊ termini
ꝯsequent̃ adinuicē.i his.n.cōuenit ē).s.neċe.⁊ subdit ꝙ
(ostensum ē āt hoc i ꝑmis ꝙ ꝯuertant̃ ad ꝯclones) in lib.
poꝝ ostēsuz ē ꝙ qñ ꝯuertūt̃ mediū ⁊ extremitates ꝙ fiat
ꝯuersio ꝑmissaꝝ ad ꝯclones.⁊ ecōuerso.⁊ subdit ꝙ (cir-
culo āt hoc eē ē) ¶ Notādū āt ꝙ sicut modi itelligēdi su-
mūt originē ex modis eēndi.ita ⁊ modi arguēdi pñt su-
mere originē ex modis eēndi. q̄ ḡ generant̃ circulariter
⁊ hñt ḡnationem circularē sm esse illa possunt de se inui-
cem inferri circulariter.⁊ pōt fieri argumentatio de eis
circularis. ¶ Deinde cum dicit.

**¶ In operibus autē videtur sic: depluta terra
necesse est vaporē fieri. hoc autem facto nu-
bem. hac vero facta: necesse est igitur terraz
deplutam esse. hoc autem erat ex principio:
quare circulo circuiuit.**

¶ Qđ dixerat manifestat ꝑ exemplū.d.(In opibꝰ āt) sic.
nāe (sic videt̃).vz.ꝙ sūt ibi ḡnatōes circulares.⁊ ꝙ pos-
sumꝰ i aliqbꝰ arguere circulariter.⁊ subdit ꝙ (dꝑluta.n.
terra neċe ē vaporē fieri.fcō āt hoc).i.vapore (nubē).i.
neċe ē fieri nubē (hac āt fcā).i.nube (neċe est igr̄ terrā
deplutā eē.hoc āt erit ex ꝑnᵒ).q.d.ꝙ istud fuit pꝛiꝰ assū-
ptū in ꝑnᵒ.⁊ subdit (Quare circulo circuiuit).i.ē ibi ge-
neratio circularis.⁊ demr̃atio circularis. ¶ Notādū āt
hec tria se hr̃e circulariter.vz.terra depluta siue pluuia
vapor.⁊ nubes: naz qñ terra depluta ē calor solis facit de
eleuare vapores.vaporibꝰ eleuatis fit nubes.nube fcā
iteꝝ fit pluuia siue fit terra depluta.ḡ circulariter i tali-
bus circuimꝰ.vel circulariter demr̃amꝰ.naz ꝑ terrā de-
plutā demr̃amꝰ terrā deplutā. ¶ Notādūz etiā ꝙ hec
extrema ⁊ mediū ꝯuertunt̃.nā pluuia ⁊ nubes: ⁊ vapor
ꝯuertibil'r se hñt.qđlibz.n.pōt eē ꝑmū.⁊ qđlibz mediuz
⁊ qđlibet vltimum.nā si icipias a pluuia.ex pluuia gene
rabit̃ vapō.ex vapore nubes. ꝓpter qđ pluuia erit ꝑmū.
vapor medium.nubes vltimū.si aūt icipias a vapore ex
vapore generabitur nubes: ex nube pluuia.hic ḡ nubes
erit medium generatū.⁊ pluuia erit ḡnatum vltimū q̄
ꝑus erat ḡnatum ꝑmum.⁊ vapor generatum primū qđ
ꝑus erat generatum mediū.si vō incipias a nube ex nu-
be generabit̃ pluuia.ex pluuia vapor.in talibꝰ ergo ex-
trema ⁊ medium cōuertunt̃.qz quodlibz pōt fieri qđli-
bet.⁊ sicut in generationibꝰ talibꝰ medium fit extremū
⁊ ecōuerso.ita ⁊ in argumentationibꝰ possunt ꝯclusiōes
fieri ꝑmisse.⁊ ecōuerso.vt pōt argui.pluuia est.ergo va-
por ⁊ ergo nubes.⁊ ecōuerso.nubes est.ergo pluuia.⁊ er
go vapor.hic ē ergo eē circulatio.i.huiꝰ ē ḡnatio circula-
ris ⁊ demr̃atio circularis. ¶ Deinde cū dicit.

**¶ Cum.n.hoꝝ vnum qđlibet sit: alterū est: ⁊
cum illud alteꝝ: ⁊ cum hoc primū.**

¶ Oñdit quō ꝯtingat in talibꝰ demr̃atiōem fieri.d.ꝙ qđ-
libet in talibus pōt demōstrari ꝑ seipm vt pluuia ꝑ plu-
uiam: vapor ꝑ vaporem.nubes ꝑ nubem.iō ait ꝙ (qđli-
bet.n.hoꝝ cum sit est alteꝝ).i.est scđm (⁊ cum illud).i.
cum est scđm (alteꝝ).i.est tertium (⁊ cum hoc).i.cum
est tertium (primū) idest est ꝑmum.ergo cum est ꝑmū
est ꝑmum.incipias ergo a quolibet ⁊ qđlibet inuenies ꝑ se-
ipsum.vt cum est pluuia est alteꝝ.vt vapor: ⁊ cum est il-
lud alteꝝ.s.vapor.est alteꝝ.s.nubes.⁊ cum hoc est.s.nu-
bes est ꝑmum.i.pluuia.ergo cū ē pluuia.pluuia.sic idez
fieret si icipes a vapore vl' a nube: nā si ē vapor ē nubes.
si nubes pluuia.si pluuia vapor.ergo si vapor vapor.

qõlibet.n.ho⁊ a quocūq̧ incipias semꝑ circulariter ar-
guẽt. ¶ Dubitaret forte aliq̄s.vtꝝ ↄtigat circulariter.
⁊ vr̄ ꝙ sic.ꝑ ea q̄ phs hic ponit.nā si pluuia vapor ⁊ nu
bes se īferūt circulariter fm eē.oꝫ ꝙ se iferāt circulari-
ter fm demr̄ratōẽꝫ.nā q̄ sunt cause in eēndo pñt optime
eē cause ī arguẽdo. ¶ Jn ↄriū est ꝙ si ↄtingeret circula
riter demr̄are.tunc idē eēt ꝑus seipso ⁊ noti⁹ seipso.qꝛ h⁹
mõ ↄsidereꝫ idē ꝑ seipm. ¶ Dõm ꝙ in cāis ꝑ se ipoſſe ē
circulo demr̄are.⁊ eq̄ potissime.nā ipoſſe est ꝙ aliq̄ duo
ita se habeāt ꝙ eq̄ vnū sit cā alteri⁹.sicut ecōuerso.ↄtin
git.n.aliq̄ duo sic se hr̄e ꝙ ꝑ se vnū ē cā alteri⁹.⁊ ecōuer-
so.ſ3 hoc nō est fm idē gen⁹ cause.vt potio est cā sanita-
tis ⁊ ecōuerso.ſ3 potio ē cā sanitatis ī gñe cāe efficiētis ⁊
sanitas ē causa potiōis ī genere cause finalis.⁊ qꝛ fm ꝙ
variaꝫ gen⁹ cause variaꝫ demr̄ratio nō erit eq̄ potissima
demr̄ratio.arguere sanitatē ex potiōe.⁊ potiōem ex sani
tate:imo si volumus recte loq̄ h̄ nō est circulatio.nō.n.
valet sanitas est cā potōis.⁊ potio sanitatis.ḡ sanitas est
cā sanitatis.qꝛ variaꝫ ibi mediū.ſi.n.sic formareꝫ sill'o.
qcqd est cā potionis est cā sanitatis.sanitas aūt est cā po
tionis.ḡ ⁊c̄.h̄ variaꝫ mediū ⁊ arguiꝫ q̄si q̄ttuor termi-
nis.nā nō eodē mō accipiꝫ cā in maiori ⁊ ī minori.nā cū
dr̄ qcqd est cā potōis est cā sanitatis.itelligiꝫ in genere
cause efficiētis.nā ꝑꝑ hoc valet ꝙ qcqd est cā potōis est
cā sanitatis.qꝛ potio est cā sanitatis.ergo oꝫ ꝙ cā potio-
nis accipiaꝫ eodē a quo potio ē cā sanitatis.ſ3 hoc ē ī ge-
nere cāe efficiētis.ergo cā sumpta in maiori supponit ꝑ
cā efficiēte.cū vō ī minori dr̄ ꝙ sanitas est cā potiōis va
riaꝫ ibi rō cause.qꝛ sanitas nō est cā potōis in gñe cause
efficiētis.ſ3 finalis. Jn cāis ergo ꝑ se nō inueniꝫ circula-
tio.qꝛ nō inueniunꝫ due ꝑ se cause q̄ in eodē genere cause
sint sibi inuicē cause ſ3 in cāis ꝑ accñs bn̄ reperiꝫ.vt plu
uia est mā de q̄ fit vapor.vapor mā de q̄ fit nubes ⁊ nu
bes mā de q̄ fit pluuia.ſ3 hoc ḡ pluuia ē mā de q̄ fit plu
uia.ſ3 hoc ē in cāis ꝑ accñs.nā pluuia nō est mā de q̄ fit
vapor loq̄ndo ꝑ se.nā nullū ens i actu ꝑ se ē mā.ꝑ accñs
.n.ē ꝙ exente i actu fiat ens.vt ꝑbaꝫ ꝑ.phy.⁊ in lib° de
gñatōe.ſ3 si accipeꝫ cā mālis ꝑ se vapor nō esset mā plu
uie nec ecōuerso.ſ3 materia vtriusq̧ ē ens ī potētia cōe
ad vtrūq̧.sic aūt accipiēdo cām mālē ꝑ se nō inuenim⁹
ibi ↄuersionē.nā h̄ ens in potētia est mā pluuie.nō aūt
ecōuerso.sic ēt est materia vaporis. non aūt econuerso.
¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliq̄s.vtꝝ idē possit eē mate
ria suipsi⁹ loq̄ndo de cā ꝑ accñs vt idē possit demr̄ari ꝑ
seipm.⁊ vr̄ ꝙ sic.vt in exēplo assumpto.nā pluuia ē mā
pluuie. ¶ Dõꝫ ꝙ nūq̄ idē ē mā suipsi⁹ loq̄ndo h̄ eodē
numero q̄ñtūcūq̧ accipiaꝫ cā mālis ꝑ accñs.vt si ex plu
uia fit vapor.ex vapore nubes.ex nube pluuia. ⁊ ita ex
pluuia pluuia.nō ē eadē pluuia nūero ex q̄ fit vapor.⁊ q̄
postea generaꝫ ex nube fcā ex vapore.ex pluuia ḡ ꝑbaꝫ
pluuia.ſ3 ꝑ hoc nō ꝑbaꝫ idē ꝑ idē.ſ3 ꝑ pluuiā corruptā
ꝑbaꝫ pluuia gñata.corruptū aūt ⁊ gñatum nō sunt idē
nūero.nā vt oꝫ circa finē de gñatiōe quoꝝ sub̄a deꝑdit
ñ redeūt eadē nūero.q̄ñtūcūq̧ ḡ accipiaꝫ cā ꝑ accñs mā
lis nō erit idē materia suipsi⁹ loq̄ndo de idētitate nūe-
rali nec demr̄abiꝫ circulariter idē ꝑ idē loq̄ndo de tali
idētitate. Rursus idē nō pōt esse mā suipsi⁹ imediate
q̄ñtūcūq̧ accipiaꝫ mā ꝑ accñs ⁊ q̄ñtūcūq̧ accipiaꝫ idēti
tas nōn numeralis.nō.n.ex aq̄ imediate gñabiꝫ aq̄.ſ3 ex
aq̄ gñabiꝫ aer.⁊ rursus ex aere poterit iteꝝ gñari aq̄.cū
ergo dr̄ ꝙ idē pōt eē mā suipsi⁹.tria sunt ibi notāda.pri
mo ꝙ hoc nō pōt eē ꝑ se.ſ3 ꝑ accñs.2°ꝙ idē nō accipiaꝫ
fm idētitatē nūeralē.qꝛ nūq̄ ex eodē numero genera-
ꝫ idē numero.qꝛ tūc corrupitū ⁊ gñatū eēnt idē nume
ro.ſ3 oꝫ accipi idē fm spēm.3° est attendēdū ꝙ hoc non
pōt fieri imediate.ſ3 mediate. nunq̄.n.imediate ex aq̄
generabiꝫ aq̄.qꝛ frustra ageret natura si aquā corrūpe-
ret ⁊ aq̄ gnāret.ēt mā existēs sub forma aq̄ non pōt ap
petere ꝙ expolieꝫ illa forma vt induaꝫ eadē forma.Est
ergo diligēter notādū ꝙ h⁹ mediatio modica est ī gene
ratōe elemētoꝝ maior ē generatio in gnātione admixto
ruꝫ.ſ3 multo maior ē in gnātōe mixtoꝝ.pñt aūt vocari
admixta vapor.nubes ⁊ talia.q̄ nō sūt ꝑfecte mixta.mo
dica est.n.talis mediatio ī generatōe elementoꝝ.nā ex
aq̄ pōt generari aer.⁊ statim ex aere pōt gnāri aq̄.ita ꝙ
ex aq̄ fit aq̄ mediāte aere.ſ3 in generatōe admixtoꝝ ta
lis mediatio ē maior.vt ex pluuia fit vapor.ſ3 nō statim
ex vapore fit pluuia.ſ3 ꝑus opꝫ ꝙ fiat nubes. ⁊ ex nube
pluuia mediāte vapore ⁊ nube.ī mixtis aūt hec media-
tio ē multo maior.fit.n.ex boue bos ꝑ multa media.qꝛ
moriꝫ.putrefit.generabiꝫ īde herba.de q̄ comedit vac
ca.ex q̄ generaꝫ mestruū.ex quo pōt formari vitulus.
vn̄ bos mortuus redit bos viuus.ſ3 ꝑ multa media.vt
declarari hꝫ in 8° metaphy. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret
aliq̄s.vtꝝ hec argumētatio circularis ꝑ accñs ꝙ ex plu
uia fiat pluuia.arguat aliqd ꝑ se. ¶ Dõm ꝙ circulatio i
istis inferiorib⁹ tanq̄ ꝑprius effect⁹ arguit eē circularē
motū celi tanq̄ ꝑpriā cām.nā ꝙ oīa mēsurenꝫ sua ꝑro-
do.⁊ ꝙ oīa reuertanꝫ fm circulū.vt ꝙ ex boue mortuo
fiat bos viuus.⁊ ꝙ ex pluuia fiat pluuia.⁊ ꝙ mā ꝑus exi
stens sub forma corrupta q̄si circulariter reuertatur ad
eādē formā.totū ↄtingit ex circulatiōe motus celestis.
vn̄ ⁊ phs in 8° phy.motū celi dicit esse vitā quādā oīb⁹
subsistentib⁹ natura.i.oībus entib⁹ naturalib⁹.nā sicut
aīa ē vita corporis.qꝛ oēs mot⁹ corporis vitales aut aīa-
les cāntur ex aīa.ita motus celi est q̄si q̄dā vita in oīb⁹
entib⁹ naturalibus.qꝛ oēs motus nāles cānꝫ ex illo mo
tu.ꝑꝑ qđ in motib⁹ naturalib⁹ ⁊ potissime in generatiōi
bus ⁊ corruptōib⁹ reꝝ oꝫ esse quendā circulū cū oīa ista
causenꝫ ex motu circulari. ¶ Deīde cū dic.

**¶ Sūt aūt q̄dā q̄ fiūt vlr.semp.n.q̄ ⁊ in omni:
aut sic se habent: aut fiunt. Alia vero semper
q̄dē nō: sed sicut frequēter sunt: vt nō oīs hō
masculus barbaꝫ: sed ē sicut freq̄nter. Taliū
igiꝫ necesse est ⁊ mediū: sicut freq̄nter esse.**

¶ Jn parte ista vt dicebaꝫ agit de diuersitate cāitoꝝ.put
aliq̄ sunt sic sp̄.aliq̄ sicut freq̄nter.Circa qđ tria facit.qꝛ
pmo ait aliq̄ esse sp̄ aliq̄ frequenter.⁊ ondit q̄uo debea
mus demr̄are ea q̄ sunt freq̄nter.d. ꝙ ad demr̄andū ta
lia nō debemus accipe mediū qđ sit semp.sed qđ sit fre
quenter.2° qđ dixerat ꝑbat.3° epilogat circa determīa-
ta.scđa ibi(Sī.n.a.de b.)tertia ibi(Q̄uo igiꝫ sit)Dicit
ergo.ꝙ(sunt aūt quedā q̄ sunt vl̄iter ⁊ semp.q̄ aūt ⁊ in
omni sic se hn̄t aut fiunt.alia vō non semꝑ q̄dē ſ3 sicut
frequēter fiunt.vt nō oīs homo masculus barbaꝫ)vel
vt hꝫ alia trāslatio(barbatus efficiꝫ.sed sicut frequen-
ter)⁊ est hoc vt in pluribus.⁊ subdit ꝙ(taliū igiꝫ neces
se est mediū sicut freq̄nter esse).q.d.ꝙ ad demr̄anduꝫ
talia que sunt frequēter nō debemus accipere mediuꝫ
qđ sit semper.sed sicut frequenter. ¶ Dubitaret forte
aliq̄s.vtꝝ possumus arguere demonstratiue ex medio
qđ sit frequēter.⁊ videꝫ ꝙ non.qꝛ demonstratio est ex
necessarijs.necāria aūt sunt semp.ergo ⁊c̄. ¶ Dicendū
ꝙ debemus querere eundē modū demonstrādi in na-
turalibus ⁊ in mathematicis. nec in istis inferioribus.
sed in supercelestibus.nam quia mathematica sunt cer
ta in priori gradu certitudinis demōstrationes mathe-
matice sunt per causam infallibilē.sed cause naturales
possunt impediri ⁊ ideo nō semper faciunt effectus su-
os.vt ꝙ homo efficiatur barbatus videꝫ esse causa ca-
liditatis.nam calidi est rarefacere. complexio aūt ma-

gis rarefacta ē magis porosa.corpus ĝ masculū est ma-
gis porosuz q̄ femineū.ꝛ ide oz φ sit magis pilosuz .qꝛ
pori sūt magis puī . vt possint inde exire pili.oz ēt ex hᵒ
φ pili sint grossiores ī masculo q̄ in femia pp amplitu-
dinē poroꝝ.ſꝫ hec cā pōt in aliquo īpediri.qꝛ plures sūt
masculi barbati.arguemus ergo ex cāis nālibᵒ suos ef-
fectus nō φ sp tales effectus faciāt.ſꝫ φ q̄tū est de se sp
sunt apta nata tales effectᵒ facere.nec hoc est modicuꝫ
si sciuerimus q effectᵒ sunt apti nati eē ex qbᵒ causis.nō
est ergo tāta necitas ī nālibus sic in mathematicis:nec
tāta necitas ī istis inferiorlbᵒ q̄ta in supcelestibᵒ. ibi.n.
sp ex cāis sequunt̄ effectus.semp.n.ex īterpositōe terre
eclipsat luna. ꝛ sp ex īterpōne lune sol.nō aūt h sp ex se-
mine oliue generat̄ oliua.qꝛ pōt eē corruptio ī semie vl
pōt ex aliq̄ cā impediri semē.vt nō pferat suū germen.
¶ Ulteriᵒ forte dubitaret aliqs.vtrū eodē mō possumᵒ
demr̄are arguere ī nālibus ꝛ ī mathematicis.¶ Di-
cēdū φ cū mathe^ce cause nō possint impediri.nāles aūt
pñt īpediri nō eodē mō arguendū est h ꝛ ibi.ſꝫ ī mathe-
maticis arguēdū ē simplr̄ ꝛ ſm actū.vt hꝫ angulus ĝ hꝫ
tres.in nālibᵒ aūt ſm aptitudinē ꝛ ex ↄditiōe.vt hꝫ talē
cāꝫ.ergo ē aptū natū hr̄e talē effcm̄.vel ex tali cā nō im-
pedita seqt̄ talis effectus.q̄dā ergo necitas est in nālibᵒ
ipsis ex q̄dā aptitudine qꝛ q̄tū ē de se nāles cāe sp sunt
apte nate nisi īpediāt̄ pducere suos effectᵒ.Aliq̄ vo cāe
sūt vlr̄ q̄tū ad subiecta.ꝛ sp q̄tū ad tpa.ita φ tales cāe
ī omni sic se hñt q̄tū ad vlitatē suboꝝ q̄ eē fiunt.s. in oī
q̄tū ad vlitatē tempoꝝ.ī quocūqꝫ.n.subiecto hēat esse
cā q̄ nō pōt impediri hꝫ eē effectus eiᵒ. ꝛ q̄ncūqꝫ hꝫ esse
talis cā hꝫ esse effectus eiᵒ.in nālibus aūt cāis eo φ psūt
īpediri hñt tale eē ſm aptitudinē.Qd ergo obyciebat̄ ī
alia q̄ōne φ demr̄atio ē ex necāriis pꝫ φ in ipsis nālibᵒ
est q̄dā necitas cuiusdā aptitudinis.ↄcedimus tn̄ φ de-
monstrationes p causas naturales habent quēdā defe-
ctū nec sunt tāte certitudinis sicut sunt demr̄atōes ma-
thematice.¶ Aduertenduꝫ tn̄ φ cum dicimus aliqua
cāta esse semp ꝛ vlr̄.intelligēdū ē p relatōeꝫ ad cām. ve
eclipsis est semp qñ est sua cā.ꝛ vniuersaliter vbi est sua
causa. vn̄ si eēnt multe lune ꝛ iter omnes interponeret̄
terra in oībᵒ eis eēt eclipsis.¶ Deinde cū dic̄.

¶ Si.n.a.de b.vlīter p̄dicat̄: ꝛ b.de c.vlr̄ ne-
cesse est a.de omni c. ꝛ semp p̄dicari.hoc.n.
vlr̄ de omni ꝛ semp.sed suppositūꝫ est sicut
frequēter esse.necesse ē ergo ꝛ mediū freque-
ter esse:qd est in quo est b.d. Erūt igit̄ ꝛ co-
rū que sunt sicut frequēter principia sine me-
dio q̄cūqꝫ frequēter sic sunt aut fiunt.

¶ Probat qd dixerat.dixerat.n.φ in his q̄ sunt freq̄nter
oꝫ accipi mediū vt freq̄nter.qd pbat.d.(Si.n.a.p̄dice-
tur de b.vlīter).i.maior extremitas d medio(ꝛ b. de c.
vlr̄).ī.mediū de minori extremitate(necē ē ꝛ a.de c.sp
ꝛ de omni p̄dicari.hoc.n.ē eē vlr̄).vꝫ.de omni ꝛ sp.(ſꝫ
suppositū ē eē sic freq̄nter).q.d.φ si a.de c.eēt sic freq̄n-
ter oꝫ φ mediū b.accipiat̄ sic freq̄nter. qꝛ si acciperet̄ sic
vlr̄ ꝛ sp oporteret φ ꝛ a.de c.eēt sic vlr̄ ꝛ sp.qd est ↄ ypo-
thesiꝫ ꝛ ↄ illud qd suppositūꝫ ē.iō subdit φ(necē ē ergo
ꝛ mediū qd ē in quo ē b.).i.qd significat̄ p b.(eē sic fre-
q̄nter) ꝛ subdit φ(erūt igit̄ ꝛ eoꝝ q̄ sunt freq̄nter p̄nci-
pia).i.cause(sine medio) ꝛ pprie ꝛ imediate(quecūqꝫ
freq̄nter sic sunt)q̄tū ad subiecta(aut fiūt)q̄tātuꝫ ad
tpa.q̄cūqꝫ ergo cāta sunt freq̄nter hñt cās q̄ sunt freq̄n-
ter q̄tū ad subiecta.vel q̄ fiunt frequēter hñt causas q̄
fiunt freq̄nter quātū ad tpa.¶ Deide cū dicit.

¶ Qūo igit̄ qdē sit qd qd est inter termīos assi-
gnatū est: ꝛ qualiter demōstratio:aut diffini-
tio sit ipsius aut nō:dcm̄ est prius.

¶ Epilogat circa determināta.d. (Quō igit̄ fiet qd qd est
īter termīos)su.sillogisticos(assignatū ē).i.ośsuꝫ est.ꝛ
subdit φ(ꝛ q̄liter demr̄atio aut diffō sit ipsiᵒ) qd qd ē
(aut nō dcm̄ ē pⁱus)¶ Notādū āt φ sic ſm singula ge-
neꝝ ↄtingit demr̄are.sic ſm singula genera causaꝝ cō-
tingit diffinire.vn̄ ꝛ ī 8º.meta.ↄmēdāt̄ diffōnes Archi-
thi q̄ erāt ſm omne genᵒ cause. Assignare ergo quō sin-
gula gnā cāꝝ pñt esse mediū in demr̄atōe est assignare
quō qd qd ē siue quō diffō ſꝫ omne genᵒ cāe sit tale me-
diū in demr̄atōe.hoc ē ergo qd ītendit ī pma pte hᵒ epi-
logi cū dic̄ φ assignatū ē.i.ośsum quō qd qd ē.i. quō dif-
finitio sit inter termīos sillogisticos.i.sit mediū ad sillo-
giçādū.nā illud ē mediū īter termīos sillogisticos qd ē
mediū ad sillogiçādū.hoc.n.diffuse dcm̄ ē quō qd qd ē
siue diffiᵒ sit inter tales terminos vel sit tale mediū.dif-
fuse dcm̄ ē quō singula genera causaꝝ pñt accipi iter ta-
les termīos vel pñt accipi vt tale mediū ſꝫ q̄ singula ge-
nera causaꝝ formari pñt diffōnes ad dm̄r̄andū.¶ No-
tandū ēt φ subaꝝ ppe est diffō.ꝛ p se passionū ē demr̄a-
tio.ex hoc aūt possumus expōere scdaꝫ pteꝫ epilogi.vꝫ.
φ pꝫ p pⁱus dicta quō ipsiᵒ qd qd est est demr̄atio.ꝛ quō
nō.ꝛ quō eiᵒ est diffiᵒ ꝛ quō nō.nā ipsiᵒ qd qd est sube nō
est ppe demr̄atio.ſꝫ diffō. ipsiᵒ aūt accñtis ē demr̄atio.
vel possumus aliter dicere φ ipsa eēntia accñtis q̄ signi-
ficat̄ p qd qd ē ꝛ p diffinitiōeꝫ pōt ↄsiderari dupliciter.
vel vt est aliqd in se.ꝛ sic ipsiᵒ qd qd est accñtis vel ipsiᵒ
essentie accñtis est diffiᵒ.ipsum.n.accñs ſm se ꝛ ī abstra-
cto diffinit̄.vel pōt ↄsiderari ipꝫ qd qd ē siue ipa eēntia
accñtis in cōcreto.ꝛ vt aliqd in alio.ꝛ sic demr̄at̄.pp qd
pꝫ quō ipsiᵒ qd qd est ꝛ ipsiᵒ essentie passionis est diffō.ꝛ
quō nō.qꝛ ſm se ꝛ vt accipit̄ in abstracto:diffinit̄. vt āt
accipit̄ cum alio nō diffinit̄.qꝛ hoīs albi nō est diffō.sic
etiā pꝫ quō ipsius est demr̄atio.ꝛ quō nō . qꝛ ipsiᵒ ſm se
nō est demr̄atio.eius aūt vt ē in alio est demr̄atio.

Quomodo aūt opꝫ venari ī eo qd
qd est p̄dicātia nūc dicamus.

¶ Dicebat̄ supra φ circa qd qd est duo
p̄ncipalr̄ intēdebat phs.pmo qdē quō se
hret ad demr̄atōeꝫ.2º vo quō possemus
venari ꝛ iuestigare qd qd . pmo ergo de-
claratū est quō qd qd est se hēat ad demr̄atōeꝫ ꝛ φ hoc
intēdebat̄ in p̄cedēti parte ex epilogo imediate habito
vbi dr̄.assignatū est.i.ośsuꝫ ē quō qd qd ē sit īter termi-
nos sillogisticos.ꝛ quō ipsiᵒ sit demr̄atio. In hac āt pte
intēdit de 2º. p̄ncipali.vꝫ.quō possumus venari ꝛ īuesti-
gare qd qd est.ppter qd sciēdū φ ipm qd qd est. est illō
qd p diffinitōeꝫ exprimit̄.ꝛ etiā hꝫ rōnē medij demr̄atio-
nis.ꝛ rōnē cause.qꝛ ſm omne genᵒ cause pōt formari dif-
finitio.nō ergo possemus sufficiēter scire quō ↄtigit ve-
nari qd qd est nisi sciremus diffōneꝫ venari.ꝛ nisi scire-
mus venari quō accipiēdum sit mediū.ꝛ cā ad demr̄an-
dum.iō tria facit.qꝛ pmo dat artē quō accipiēda sit dif-
finitio subiecti.2º quō accipiēda sit diffiᵒ.passiōis.3º do-
cet inuenire mediūꝫ ꝛ cām ad demr̄andū passioneꝫ de
subiecto.scda ibi.(Quare aūt opꝫ itendētē.)tertia ibi.
(Ut habeamus aūt pposita)Circa pmuꝫ duo facit. qꝛ
pmo ↄtinuat se ad dicēda.2º exeqtur d intēto ibi.(Eoꝝ
igit̄ q̄ insunt.)Dic̄ ergo(Quō aūt oꝫ venari venantia)
.i.ducētia vel(p̄dicātia) vt sonat alia translatio(in eo
qd qd ē nunc dicemus)illud.n.p qd ducimur ad aliqd
pōt dici q̄si venās illud.vn̄ ꝛ canes venatici dicunt̄ eo
φ in p̄dā nos ducūt.diffiniētia dicunt̄ esse venātia ī eo
quod quid.qꝛ ducunt nos in cognitiōeꝫ quiditatis.ſm

tamē trāslationē aliaꝝ non opꝫ nos hic subtillare. sic.n. bꝫ alia translatio. quō aūt oꝫ venari q̄ in eo ꝙ gd predicantur nunc dicamus ꝙ dictū planum ꝛ claꝝ habet intellectum. ⁋ Deinde cum dicit.

⁋ Eoꝝ igit̄ q̄ insunt vnicuiqꝫ q̄daꝫ extēdunt̄ in plus nō tn̄ extra gen⁹: dico āt ī plus eē q̄cūqꝫ q̄dē īsunt vnicuiqꝫ vl'r. At vero ꝫ aliȷ̄. vt.n. aliq̄d q̄ð omni trinitati inest. ꝫ nō ~~ens~~ trinitati: sicut q̄ð ē: inest trinitati. ꝫ nō ꝯ nnmero. ꝫ ꝛ ipar iest omni trinitati: ꝛ i plus ē: ꝛ nāqꝫ ipsis gnqꝫ inest ꝫ nō extra gen⁹. gnqꝫ q̄dē.n. numerus ē: nullū aūt extra numeꝝ impar ē.

⁋ Exequit̄ de intēto. Propter q̄ð sciēdum ꝙ ars ad acciπēduꝫ diffōnē subiecti ē duplex. vna q̄ ē bona simpl'r. ꝛ alia q̄ est bona i casu. ars bona simpl'r ē vt accipiat̄ ꝓximū gen⁹ ꝛ ꝓpa dr̄ia. ars aūt bona i casu ē vt qn̄ ignorat̄ ꝓpria dr̄ia ꝙ loco ꝓpe dr̄ie accipiātur aliq̄ plura: quoꝝ q̄ðlibꝫ se hēat i plus ꝛ oīa i eque. duo ergo facit. qꝛ p̄mo dat artē diffiniēdi subꝫ q̄ ē bona i casu. ꝛ° dat artē q̄ ē bona simpl'r. ibi (Cōgruū aūt ē) Circa q̄ð duo fac. qꝛ p̄mo p̄mittit q̄dā diuisionē. ꝛ° ex diuisiōe p̄missa docet nos cogscere q̄lia sūt illa q̄ diffōnē igrediūt̄. ibi (Huiusmōi āt accipiēda) dicē q̄ ꝙ (eoꝝ q̄ isūt vnicuiqꝫ vl'r q̄dā extēdūt̄ i plus nō tn̄ extra gen⁹) ꝛ exponit se q̄d appellet eē i plus. d. (Dico aūt i plus esse q̄cūqꝫ insunt q̄dē vl'r vnicuiqꝫ) nō soli (at vo. ꝫ aliȷ̄) vt illud ē i plus q̄ꝫ hō q̄ð predicat̄ vl'r de hoīe ꝛ inest aliȷ̄ q̄ꝫ homini. vtputa bipes q̄ð ꝓdicat̄ vl'r de hoīe est in plus q̄ꝫ hō qꝛ inest aliȷ̄ ab hoīe. nō tn̄ est extra aīal q̄ð est gen⁹ hoīs. ē ergo aliq̄d q̄ð ꝓdicat̄ vl'r ꝛ ē in plus q̄ð nō extendit se extra gen⁹. ꝛ ē aliq̄d q̄ð se extēdit. iō subdit (vt aliq̄d q̄ð omni trinitati iest. ꝫ ꝛ nō trinitati sicut q̄ð est). i. sic ens. ens.n. ita est i plus q̄ꝫ trinitas ꝙ extēdit se extra gen⁹ trinitatis. iō subdit ꝙ (iest trinitati. ꝫ etiā nō numero). q.d. ꝙ ens ita iest trinitati vl'r ꝙ ēt extēdit se extra numeꝝ q̄ ē gen⁹ trinitatis qꝛ ens iest ꝛ nō numero. i. ꝓdicat̄ de aliquo q̄ð nō est nūerus. ꝛ subdit. ꝙ (ꝫ impar iest omni trinitati. ꝛ i plus est) sꝫ. q̄ꝫ trinitas. qꝛ (iest ipsis gnqꝫ) ꝛ subdit (ꝫ nō extra gen⁹. gnqꝫ. n. ē q̄dā numerus. nullū aūt impar extra numeꝝ est). q.d. ꝙ impar ex eo ꝙ inest aliȷ̄ q̄ꝫ trinario. qꝛ inest gnario. nō ꝑꝑ hoc ē extra gen⁹ nūeri. qꝛ ipe gnarius ē nūerus: imo nullū ipar ē extra gen⁹ nūeri. ē ḡ intentio sua ꝙ aliter q̄ð ē. i. ens ꝓdicat̄ vl'r de trinario ꝛ in plus ē q̄ꝫ trinari⁹ ꝛ al'r ipar. nā ens ita ē i plus ꝙ extēdit se extra numeꝝ q̄ est gen⁹ trinariȷ̄. ꝫ ipar nō se extendit extra numeꝝ q̄ est hui⁹ generis. ⁋ Deide cum dicit.

⁋ Huiusmodi igit̄ accipiēda sunt vsqꝫ ad hoc p̄mū: quoꝝ vnūq̄ðqꝫ q̄dē i plus sit. Oia aūt nō sunt i plus. hāc.n. necesse ē subaꝫ rei eē.

⁋ Ex diuisiōe data ōndit q̄lia debeāt accipi ad formādū diffōnem. Circa q̄ð duo facit. qꝛ p̄mo fac. q̄ð dctm̄ est. ꝛ° q̄ð dixerat manifestat ꝑ exemplū. ibi (Ut trinitati) dicit ꝙ aūt sic. dctm̄ est ꝙ q̄dā vl'ia ꝓdicata se hn̄tia i plus q̄dā se extendunt extra gen⁹. q̄dā aūt nō. ꝛ qꝛ sic ē. (accipiēda sūt aūt hꝰ) sꝫ. ꝓdicata vl'ia se hn̄tia in plus (vsqꝫ ad hoc). i. vsqꝫ ad tantū numeꝝ. siue vsqꝫ ad talē terminum quousqꝫ tot accipiāt̄ (quoꝝ vnūq̄ðqꝫ q̄dē taliuꝫ) i. ꝓdicatoꝝ (in plus sit. oīa aūt nō in plus sunt. hāc ergo necē ē subam rei). i. subalem diffōnē. q.d. cū tot sunt accepta vl'ia ꝓdicata hn̄tia se in plus nō extendētia extra gen⁹ ꝙ oīa simul' sumpta nō se hn̄t i plus q̄ꝫ ipꝫ diffinitū. tūc ex talib⁹ ꝓdicatis ꝯstituit̄ suba vel diffō. ⁋ Dubitaret forte aliq̄s: qꝛ vī hoc falsum ꝙ q̄libet pars diffōnis se debeat habere in plus. ꝛ totā in eque. nā vltima dr̄ia semꝑ ꝯuertit̄ cū diffinito. f'm ph'm. n. i meta. si hn̄ sciremus dr̄ias aīalis findentia pedes tot essent hꝰ dr̄ie. quot sūt aīalia findētia pedes. nūerus ergo dr̄iaꝝ ꝓpriarum sub aliquo genere equat̄ nūero sp̄erum sub illo genere: q̄ð nō eēt nisi dr̄ia vltima ꝯuerteret̄ cū spē. ⁋ Dicēdū ꝙ qꝛ ignote sūt nob̄ forme subales: ꝛ qꝛ ignote sūt nob̄ dr̄ie ꝓprie ex hoc multa mala icurrimus diffiniendo. p̄mo qꝛ facimus diffōnē ex plurib⁹ q̄ꝫ duob⁹. solū.n. duo deberent ꝯcurrere ad diffōnē. quoꝝ vnū se hr̄et vt mā ꝛ vt potētia. vꝫ. gen⁹. aliud vt actus. ꝛ vt forma. vꝫ. dr̄ia. nunq̄ꝫ.n. ex duob⁹ fit vnū. nisi vnum se hēat vt potentia. ꝛ aliud vt actus. nec oꝫ dare tertiū qꝛ non reqrit̄ ibi. nec colla nec clauus ad ꝯiungēdū actum potētie. iō tertiū est semꝑ sup̄flnū. duo aūt solū reqrunt̄ ad ꝯstitutionē rei. potentia. ꝛ actus. atn̄ qꝛ aliqn̄ innoīatū est genus ꝓpriū tunc loco gn̄is ꝓpriȷ̄ ponimus gen⁹ remotuꝫ vsqꝫ ad dr̄iaꝫ vltimā. vt si esset diffō hoīs aīal māsuetū bipes. totū hoc. aīal māsuetuꝫ. accipet̄ loco gn̄is ꝓpriȷ̄ proximi. ꝛ bipes se hr̄et vt specifica dr̄ia. Rursus qꝛ aliqn̄ est nob̄ ignota dr̄ia ꝓpria tunc loco dr̄ie ꝓpe assumimus duas dr̄ias. quaꝝ q̄libꝫ se hꝫ i plus. ꝛ ābe in eq̄. ꝛ si nō sufficiunt due accipimus ꝛ plēs alias tales. vtputa si esset nob̄ ignota ꝓpa dr̄ia hoīs accipemus gressibile bipes loco dr̄ie ꝓpe quoꝝ q̄ðlibꝫ se hꝫ i plus: ꝛ totū in eq̄. gressibile. u. ē i plus q̄ꝫ hō eo ꝙ equus ꝛ alia q̄drupedia sunt gressibilia. ꝛ bipes i plus q̄ꝫ hō. qꝛ volatilia sunt bipedia. ꝫ hoc totuꝫ. gressibile bipes. forte ē solus hō. ꝙ ḡ si accipiāt̄ multa q̄ sunt in plus. totū aūt nō in plus ꝫ in eq̄. hoc est ex ignorantia dr̄ie ꝓprie. Q̄ð ergo obī ꝙ dr̄ia ꝓpa ꝯuertit̄. dici dꝫ ꝙ veꝝ ē si esset illa nob̄ nota. ꝫ qꝛ nō est nobis nota: loco illi⁹ accipimus aliq̄ plura. quoꝝ q̄ðlibꝫ se hꝫ in plus: ꝛ totū in eq̄. ⁋ Ulteri⁹ forte dubitaret aliq̄s. vtꝝ iste modus sit ꝯueniens. ⁋ Dōm ꝙ ꝯuenientius esset si sciremus dr̄iaꝫ ꝓpriā. tn̄ post diffōnem ꝯtinentem dr̄iam ꝓpriā hec est ꝯuenientioꝝ diffi⁹ qn̄ loco ꝓprie dr̄ie accipiunt̄ plura. quoꝝ q̄ðlibꝫ se hꝫ i plus. ꝛ totū in eq̄. qꝛ nō est aliq̄d q̄ð ita nos ducat in cognitionem ꝓpriȷ̄ sicut ꝯuenientia ꝛ dr̄ia quā hꝫ res ad alia. vt si loco dr̄ie ꝓprie hoīs accipet̄ gressibile bipes. gressibile diceret ꝯuenientiā quā hꝫ hō cū aīalibus terrestrib⁹. ꝛ dr̄iam quā hꝫ cum volantib⁹. bipes aūt ecōtrario diceret ꝯuenientiā ad volatilia ꝛ dr̄iam ad terrestria. In his ergo duob⁹ ꝯtinet̄ ꝯuenientia ꝛ dr̄ia ipsi⁹ hominis taꝫ ad aīalia volatilia q̄ꝫ ad terrestria. ꝛ qꝛ hic ē modus maxime deueniēdi in cognitiōeꝫ dr̄ie ꝓprie: iō post diffinitiōeꝫ ꝯtinentē dr̄iam ꝓpriā videt̄ hic modus esse congruētioꝝ. ⁋ Ulteri⁹ forte dubitaret aliq̄s. vtꝝ f'm veritatem posset fieri diffō f'm hunc modū. ⁋ Dōm ꝙ nō. nā ꝙ aliq̄ sic se habeāt respectu alicuius ꝙ q̄ðlibet illoruꝫ se habeat in plus ꝛ totuꝫ in eque: hoc esse nō pōt nisi qꝛ illa duo se habeant sicut excedentia ꝛ excessa. vt ponamus ꝙ hō niger se hr̄et in eque cū ethiope. videmus.n. ꝙ hō est in plus q̄ꝫ ethiops. ꝛ nigruꝫ in plus q̄ꝫ ethiops. hō tn̄ niger positus est inesse i eque. q̄ð si sic ē opꝫ ꝙ hō ꝛ niger se habeāt sicut excedentia ꝛ excessa. nā si hoc nō eēt nō posset esse ꝙ q̄ðlibet eēt i plus ꝛ totū in eque. naꝫ si nigꝝ nō repiret̄ nisi in hoīe. ꝛ hō eēt i plus q̄ꝫ ethiops. homo aūt niger cōuerteret̄ cū ethiope oporteret ꝙ nigrum cōuerteret̄ cum ethiope. q̄ð si non sequit̄ dꝫ oppositū. si.n. aliq̄d est nigꝝ q̄ð nō sit ethiops. sit illud. a. queremus ergo vtrum. a. sit homo. vel nō. si non est homo hoc est ꝯtra ypothesiꝫ. supponebamus.n. ꝙ nigruꝫ nō se extenderet extra hominē. si aūt est homo ꝛ nō est ethiops. ergo homo niger nō conuertit̄ cuꝫ ethiope q̄ð est ēt ꝯ ypothesim. Q̄ð ergo aliq̄ duo sic se hēant respe-

ctu alicui⁹ φ q̄libet sit ī plus ⁊ totū in eq̄ hoc eē nō poterit nisi q̄libet illoꝝ duoꝝ restrīgat aliud. ⁊ si q̄libet vel si vtrūq3 restringat vtrūq3. vtrūq3 erit restringēs ⁊ restrictū. ⁊ p ꝯn̄s vtrūq3 erit excedēs ⁊ excessū3. nā nō restrīgit nisi qđ excedit. ⁊ nō restrīgit̄ nisi qđ exceditur. eē ergo restrigens ⁊ restrictū ē esse excedēs ⁊ excessū3. sed impoīe ē f̄m vitatē in diffōne esse aliq̄ duo sic se h̄ntia. sic excedentia ⁊ excessa. nā ī diffōne sunt gen⁹ ⁊ dr̄ntia: vel si sunt ibi plures dr̄ie. hoc erit f̄m ordinē p̄dicamentalē. q̄rū3 vna erit dr̄ia generis supioris. ⁊ alia iferioris. gen⁹ ergo ⁊ dr̄ia nō p̄nt se h̄re sicut excedētia ⁊ excessa. qr dr̄ia nō se extendit extra gen⁹. Rursus due dr̄ie ordinate f̄m ordinē p̄dicamenti nō p̄nt sic se h̄re si bene date sint. nā dr̄ia generis iferioris si bn̄ data sit nō poterit excedere dr̄ia3 generis supioris. talis ergo diffi° ꝯtinēs plura: quoꝝ q̄lib3 ē in plus ⁊ totū in eque: nō erit diffi° vera. s3 poterit eē supplēs ī esse diffōnis vere. iste ergo modus diffiniēdi traditus hic a p̄ho non est bonus simpliciter. s3 est bon⁹ respectu nr̄i. ⁊ ē bonus ī casu vt diximus ī ꝯtinuādo l̄ram. nā qr nobis sunt ignote dr̄ie ꝓpe vt supra diximus. iō hic modus est nobis competēs. qr posi diffōnē ꝯtinentē dr̄ia3 ꝓpriā. hec diffō est cōgruentior φ ꝯtineat aliq̄ quoꝝ q̄lib3 sit ī plus ⁊ totū ī eq̄ vt esi ex q̄ōne p̄habita manifestū. Deīde cū dic.

Ut trinitati īest omni numerus īpar p̄mus vtrobiq3. ⁊ sicut φ nō ē mēsurari numero: ⁊ sicut φ ē nō cōponi ex numeris. hoc itaq3 iā trinitas ē numer⁹ īpar p̄rimus: ⁊ sic primo.

Manifestat qđ dixerat p exemplū de diffōne trinarij. Circa qđ tria facit. qr p̄mo dat diffōnē trinarij. 2° ondit diffōnem h⁹ esse f̄m datā methodū siue f̄m datā arte3. 3° declarat φ talis diffi° sit diffi° trinarij. scđa ibi. (Hoꝝ.n.) tertia ibi (Qm̄ aūt oñsū3) Dic ḡ (Ut trinitati inest omni numerus īpar vtrobiq3 p̄mus). q.d. dcm̄ est φ diffi° d3 ꝯtinere aliq̄. quoꝝ q̄libet sit ī plus ⁊ totū ī eq̄ vt nūerus vtrobiq3 p̄mus īest trinitati su. mō p̄dicto. qr q̄libet hoꝝ sit ī plus q̄3 trinitas. totū aūt nō ī plus. s3 in eq̄. ⁊ exponit se qd appellet nūerus vtrobiq3 p̄rimus. d. (⁊)su. nūero vtrobiq3 p̄mus dr̄ (sic qđ est non mēsurari nūero. ⁊ sic nō ꝯponi ex nūeris. h° itaq3 ia3 trinitas ē) .q.d. φ ista ē diffō trinitatis (nūerus impar p̄mus. ⁊ sic p̄mus). v3. vtrobiq3. Notandū aūt φ nūerus p̄mus dr̄ qđ nō ꝓducit̄ ex nūeris. s3 ex sola replicatōe vnitatis ꝓducit̄. s3 nō ꝓduci ex numeris est dupl̄r: vel ex ductu numeri ī numeꝝ. vel ex aggregatiōe numeri cū nūero. q̄natius.n. nō ꝓducit̄ ex numeris ex ductu numeri ī numeꝝ. qr nullus numerus ductus ī aliquē numeꝝ faciet numeꝝ q̄nariū t̄n q̄narius h̄ ꝓducit̄ ex numeris ex aggregatōe numeri cū numero. qr ex aggregatiōe numeri binarij cū trinario ꝯstituit̄ q̄narius: q̄narius ḡ nō ē primus. nisi vno mō. senari⁹ aūt nullo° est p̄mus. qr vtroq3 mō ꝯstituit̄ ex numeris. ꝯstituit̄.n. ex ductu numeri in numeꝝ. qr ex ductu trinarij in binariū ꝯstituit̄ senari⁹. nā ter duo sex faciunt. Rursus ꝯstituit̄ senari⁹ ex aggregatōe numeri cū numero. nā duo cum q̄tuor sex faciūt. trinarius aūt est p̄mus vtroq3 mō. qr non ꝓducit̄ ex ductu numeri in numeꝝ. ⁊ hoc appellat p̄hs nō mēsurari numero. nā numerus q ductus ē in aliū numeꝝ ꝓducit aliquē numeꝝ h° numerus f̄m illū numeꝝ dr̄ mēsurare ꝓductū numeꝝ. vt si binarius ductus in trinariū fac senariū. binari⁹ mēsurabit senariū f̄m trinariū. qr ē tertia ps senarij. s3 hoc.n. binari⁹ mēsurat senariū sic vlna mēsurat pannū q̄n toties sumit̄ φ equat̄ pāno. sic binarius mēsurat senariū f̄3 trinariū. qr ter sumptus equat̄ senario. trinarius aūt est primus isto mō. qr nullus numerus ductus in aliū numeꝝ mēsurat trinariū vel producit ip̄m. Rursus trinarius est p̄mus alio°. qr nō componit̄ ex numeris. nullus.n. numerus cōpositus alteri numero facit trinarium. Deinde cum dicit.

Hoꝝ.n. vnūq̄dq3 aliud: qđ in paribus oīb⁹ inest: vltimū aūt ⁊ dualitati: oīa aūt nulli.

Probat h° diffōnē esse f̄m datā methodū siue f3 datā artē. d. (Hoꝝ.n.) siue (hoꝝ q̄dē vnūq̄dq3) su. est ī plus q̄3 trinari⁹. qđ p3. nā (aliud q̄dē). v3. numerus īpar (iest oīb⁹ imparib⁹) aliȷ a trinario (vltimū āt). v3. vtrobiq3 p̄mus (⁊ dualitati) su. iest (oīa aūt). i. totū sil̄ (nulli) su. aliȷ iest nisi trinitati. ē ḡ hec diffō trinitatis f̄m data3 methodū. qr q̄lib3 ps ē in plus ⁊ totū ī eq̄. Notādū aūt φ eē vtrobiq3 p̄mu3. i. nō mēsurari. vel nō ꝓduci ex ductu nūeri ī numeꝝ. nec ꝓduci ex cōpōne nūeri cū numero nō solu3 cōpetit trinitati. s3 ēt dualitati. nā nullus numerus ductus ī aliū numeꝝ facit dualitatē. ⁊ nullus numerus cōpositus cum alio numero facit ip̄a3. numerus ḡ impar ē in plus q̄3 trinari⁹. qr cōpetit aliȷs imparib⁹. ⁊ ēt vtrobiq3 p̄mū est in plus q̄3 trinari⁹. qr cōpetit binario. totu3 aūt sil̄. v3. numerus īpar vtrobiq3 p̄mus soli trinario competit. Deinde cum dicit.

Qm̄ aūt oñsum ia3 ē in supioribus φ necessaria sunt in eo qđ quid est p̄dicātia. vniuersalia aūt necessaria sunt. In trinitate aūt ⁊ in quoq3 alio sic accipiunt̄ in eo qđ quid est: accepta sic ex necessitate erit trinitas hec.

Declarat φ h° diffō trinarij ē bona ex quo q̄tū ad p̄ns spectat duo reqrūt̄ ad hoc φ aliqd sit diffō. p̄ φ p̄dicet̄ vl̄r ⁊ ex nec̄itate. 2° φ dicat tota3 subam rei. tria ḡ facit p̄hs. qr p̄ ꝓbat φ hoc qđ dcm̄ ē p̄dicat̄ vl̄r ⁊ ex nec̄itate d trinario. 2° oñdit φ dicat suba3 ei⁹. 3° ꝯcludit φ eo mō quo accepta ē diffō de trinario posset accipi de quolib3 alio. scđa ibi. (Qđ aūt suba sit). tertia ibi. (Quare ⁊ aliȷ cuilib3) Dic ḡ (Qm̄ aūt oñsu3 ē nob). i. a nobis (ī supiorib⁹ nec̄aria q̄dē sunt ī eo qđ qd ē p̄dicātia). q.d. φ p̄dicātia ī eo qđ qd sunt nec̄aria. ⁊ subdit (vl̄ia aūt nec̄aria sūt). q.d. φ talia nec̄aria. v3. p̄dicātia ī eo qđ qd sūt vl̄ia. i. p̄dicāt̄ vl̄r. si ergo ea q̄ posita sunt ī diffōne trinitatis p̄dicāt̄ in eo qđ qd. qr dcm̄ ē φ talia debēt accipi. o3 φ illa p̄dicēt̄ vl̄r ⁊ de nec̄itate de trinario. iō subdit. φ (in trinitate aūt ⁊ ī quolib3 vel ī quocūq3 alio ī eo qđ qd accipiūt̄ sic). i. accipiēda sūt sic. v3. f̄m datā artē (accepta aūt sic trinitas erit hec) q̄ sūt accepta (ex nec̄itate) ⁊ su. ⁊ vl̄r. ita φ q̄ sic accepta erunt ⁊ ex nec̄itate ⁊ vl̄r p̄dicabunt̄ de trinitate. Notādū aūt φ data methodus ē φ accipiēda sūt h° q̄ se h̄nt ī plus ⁊ nō se extēdūt extra gen⁹ ⁊ tot sunt accipiēda de talib⁹ quoꝝ q̄lib3 ē ī plus ⁊ φ oīa sil̄ accepta nō sint ī plus. s3 in eq̄. si ḡ accepta nō se extēdent extra gen⁹ ⁊ sunt ordinabilia ī gn̄e o3 φ ptineāt ad q̄ditatē rei. ⁊ qr talis īsunt de nec̄itate ⁊ p̄dicāt̄ vl̄r: o3 φ ea q̄ sūt accepta ī diffōne trinarij si sic accepta sūt φ trinari⁹ sit ex nec̄itate h° q̄ sunt accepta. i. φ h° accepta p̄dicēt̄ de nec̄itate de trinario. ⁊ ēt su. o3 φ p̄dicēt̄ vl̄r. Dubitaret forte aliqs. qr nō vr̄ φ posita in diffōne trinarij p̄dicent̄ eēntial̄r de trinario. qr eē p̄mū ⁊ nō mēsurari nūero vel nō eē p̄mū. s3 mēsurari nūero videtur esse q̄dā ꝓprietates nūeri. Dđ3 φ dato φ nō sint ꝓprietates hoc nō obstat. nā qr ignote sunt dr̄ie eēntiales vtimur talib⁹ loco dr̄iaꝝ eēntialiū. sic ḡ bipes ponitur dr̄ia hoīs ⁊ dr̄ia eēntialis. ⁊ t̄n figura mēbroꝝ corporis q̄dā accn̄s ē. at t̄n cū nescimus dr̄ia3 eēntiale3 significamus eā noīe alicui⁹ accidentis. vt ꝓgressibile siue ꝓpēnatu3 que ⁊ si f̄m se accn̄tia nomināt. t̄n vt ingredi-

tur diffinitōes ponunt̄ vice dr̄iaꝝ subaliū ꝛ assumūtur ad significandū rei essentiā. nā ꝛ ipsa nōia subaꝝ vt plurimū ab accn̄tibꝰ sunt assumpta: vt lapis a lesiōe pedis ꝛ petra a tritione pedis ſm grāmaticalē ethimologiā: q̄ dicit ꝙ petra dr̄ q̄si pede trita. ¶ Deinde cū dic.

¶ Q̄d aūt suba sit ex his: manifestū ē. nec̄e. n. ē nisi hoc eē trinitatis eē: vt genus aliquid eē. hoc aūt noīatū: aut nō noīatū: erit igit̄ in plus q̄ꝫ trinitati iesse: ꝯcessū ꝫ. n. ē huiusmodi eē genus q̄dcūq; sc̄dm potētiā in plus ē. Si itaq; nulli iest alij q̄ꝫ athomis trinitatis: hoc vtiq; erit trinitatis eē. supponat̄ etenī hoc vniuscuiusq; suba eē q̄ ē i athomis vltimū p̄dicamētū.

¶ Ostēdit ꝙ suba trinitatis est ex his ꝛ ꝙ diffinitio data dicit totā subam trinitatis. d. (ꝙ aūt suba) s. trinitatis (sit ex his) .i. ex positis in diffōne p̄dicta (manifestum est) ex his q̄ dicet̄. ꝛ subdit. ꝙ (necesse est. n. nisi hoc eē esse trinitatis) .i. nisi in hoc ꝯsisteret eēntialis diffiꝰ trinitatis q̄ dicit esse eius (vt genus aliqd̄ eē) .q. d. ꝙ si nō esset diffiꝰ esset genus. ꝛ subdit ꝙ (hoc aūt. s.) .i. hꝫ genꝰ (aut nominatū aut nō noīatum. erit igit̄ in plus q̄ꝫ trinitati in esse) vel (q̄ꝫ trinitatis eē) .q. d. ꝙ si ē genꝰ siue sit noiatū siue inominatū erit ī plus q̄ꝫ trinitas q̄ꝛ (ꝯcessuꝫ est. n. hꝫ esse genus. qd̄ q̄dē ſm potētiāꝫ est in plus) s. q̄ꝫ ea q̄ sunt in genere. ꝛ q̄ꝛ ratio assignata de trinitate nō est in plus q̄ꝫ trinitas nō erit genꝰ. sed si nō ē genus ꝛ p̄dicat̄ in q̄d oꝫ ꝙ sit diffiꝰ dicens eēntiā siue esse q̄ditatē rei. ideo subdit (si itaq;) s. rō data (nulli alij īerit q̄ꝫ athomis) .i. q̄ꝫ īdiuiduis (trinitatis. hoc vtiq; erit esse) .i. diffiꝰ (trinitatis) ꝛ subdit. ꝙ (supponat̄. n. ꝛ eē hꝰ substātia) .i. subalis diffiꝰ (vniuscuiusq; q̄ est vltimuꝫ) .i. finale (p̄dicatū ī athomis) .i. in īdiuiduis rei. ¶ Notandū aūt ꝙ vsq; ad vltimā dr̄iam nō habet̄ vltimū .i. finale p̄dicatū qd̄ nō inest nisi athomis .i. nisi īdiuiduis spēi. nā hoc modo fit diffinitio semꝑ aggregādo differētias donec totū aggregatū equet̄ spēi. ꝛ tūc illud totum aggregatū qd̄ ē sic vltimo adequatū spēi nō p̄dicat̄ d̄ alijs nisi de solis athomis .i. īdiuiduis illiꝰ spēi. ¶ Notādūꝫ etiā ꝙ nō ꝓprie diffinit̄ nisi spēs spālissima nō ꝙ ē diuisibilis i spēs. sed ꝙ ē diuisibilis i athoma .i. in īdiuidua. ꝓpter qd̄ spālem mentōēꝫ facit de athomis .i. de indiuiduis. ¶ Notādū etiā ꝙ si ē diffiꝰ hoīs ꝙ est suba aīata sensibilis gressibilis bipes vsq; ad vltimā dr̄iam q̄ adequat diffōnē datā homini sꝑ acceptū se hꝫ vt genꝰ: suba eni aīata se hꝫ vt genus ad hoīeꝫ. ꝛ suba aīata sensibilis gressibilis vt genꝰ. q̄n aūt additū ē ibi bipes. q̄ꝛ nō se hꝫ ī plus. tūc iaꝫ est diffō. si. n. sciremus noiare totū p̄cedēs vno noīe illud tanq̄ꝫ genꝰ ꝛ bipes tanq̄ꝫ dr̄ia faceret diffinitōēꝫ. hoc supponēs phꝰs dic̄ rōnem datā de trinitate vel eē genꝰ vl̄ diffōnēꝫ. nō ē aūt genus q̄ꝛ nō p̄dicat̄ i plus. relinq̄ī ḡ ꝙ sit diffō eo ꝙ p̄dicat̄ i eq̄. nā qd̄ p̄dicat̄ in q̄d ꝛ p̄dicat̄ i eque diffō est. genus. n. nō p̄dicat̄ in eq̄. dr̄ia aūt nō p̄dicat̄ in q̄d. diffiꝰ aūt ꝛ in q̄d ꝛ in eq̄. ¶ Dubitaret forte aliq̄s. q̄ūo genus ſm potētiā est ī plus q̄ꝫ q̄ sunt i genere. ¶ Dōm ꝙ iferiora nō sunt in sup̄ioribus actu. sꝫ potētia. genꝰ. n. potētia hꝫ oēs dr̄ias. actu v̄o nullā: ꝛ sicut ꝯtinet genus oēs dr̄ias potētia. nullā aūt actu sic genus hꝫ oēs spēs potentia. actu v̄o nullā. imaginabimur. n. ꝙ licet genus nō sit oīno sic materia. q̄ꝛ mā ē potētia pura genꝰ aūt est forma media iter potētiā ꝛ actū. vt dic̄ ꝯmen. sup ẑꝰ meta. attamē q̄ꝫtū ad p̄sens spectat genꝰ hꝫ magnā silitudinē cū mā. nā sicut mā est q̄dāꝫ fundamentuꝫ nature in q̄ nihil est actu. sed materia est oīa in potētia. ꝛ ꝑ aduentū diuersaꝝ formaꝝ fit q̄dlibet in actu. ita ꝙ q̄ intelligit genus ſm ꝙ huius non itelligit aliq̄ꝫ spēm i actu ꝛ adiungendo varias dr̄ias generi pōt itelligere q̄ꝫlibet spēm in actu. bene ergo dcm̄ est ꝙ genus ſm ꝙ potentia est i plus q̄ꝫ quelibet sua spēs. q̄ꝛ i potētia est oēs sue spēs. ¶ Deīde cū dicit.

¶ Quare similiter ꝛ alij cuilibet sic demōstratorum eidem esse inerit.

¶ Cōcludit ex dictis ꝙ eo mō quo accepta est diffō trinitatis pōt accipi ꝛ diffō quorūlibet alioꝝ. d. (Quare ꝛ alij cuilibꝫ sic demēatoꝝ) .i. sic diffinitoꝝ. sic diffinita ē trinitas simul (ierit vel erit idē eē) .i. eadē diffō. q. d. ꝛ q̄dcūq; aliud a trinitate sic diffinit̄: illud idē qd̄ sic se habebit ad tale diffinitū sic diffiꝰ trinitatis se hꝫ ad trinitateꝫ. illd̄ .s. idē erit sibi eē .i. diffō talis diffiniti sic diffō data d̄ trinitate ē diffō trinitatis. ¶ Deīde cū dicit.

¶ Congruū aūt ē cum totū aliquis negocietur departiri genus in athoma specie prima. vt numerus in dualitatē: ꝛ trinitatē. postea sic diffinitōēs illoꝝ accipe tentare: vt recte linee ꝛ circuli ꝛ recti anguli.

¶ Postq̄ꝫ auctor dedit artē ꝛ methodū q̄ūo sit accipiēda diffō q̄ est bona i casu. In parte ista dat artē ꝛ methodū q̄ est bona simplr̄. est. n. ars ꝛ methodus bona simplr̄ scire diuidere genꝰ. vel scire accipe ꝓpriū genus. ꝛ scire accipe ꝓpriā dr̄iam. Circa qd̄ q̄ttuor facit. q̄ꝛ p̄mo dat artem q̄ūo accipiēda sit hꝫ diffō q̄ est bona simplr̄. 2ꝰ ostēdit q̄ūo hꝫ ars sit vtilis. 3ꝰ declarat q̄ūo sit polis. 4ꝰ resumit artē datā ꝛ ōndit eā eē sufficiētē. sc̄da ibi. (Sꝫ diuisiōēs q̄ sunt) tertia ibi. (Nihil aūt oꝫ diuidēte) q̄rta ibi. (Ad ꝓbādū aūt diuisionē) Circa p̄mū aūt tria facit q̄ꝛ p̄ma docet eū diuidere genꝰ. ꝛ docet accipe ꝓpriū genus. 2ꝰ docet accipe ꝓpriā dr̄iam. 3ꝰ qd̄ supposuerat probat. sc̄da ibi (Post aūt hec) tertia ibi. (Propterea.) Dicit ḡ (Cōgruū aūt ē cum aliq̄s negociet̄ aliqd̄ totuꝫ) .i. circa aliqd̄ totuꝫ qd̄ oꝫ diffinire (departiri) .i. diuidere (genꝰ i p̄ma athoma spē) vel in p̄mas athomas spēs .i. in spēs spālissimas (vt numerus) .i. si diuideret̄ nūerus (ī dualitatē ꝛ trinitatē. postea) .i. postq̄ꝫ sic diuisuꝫ ē genus (sic) .s. oꝫ (tētare diffōnes illaꝝ) spērū ꝛ subdit (vt recte linee ꝛ circuli ꝛ anguli recti) .q. d. ꝙ sicut accipienda est diffiꝰ dualitatis ꝛ trinitatis ꝛ aliaꝝ spēꝝ nūeri sic accipiēda est diffō aliaꝝ spēꝝ ꝯtentaꝝ sub alijs generibus. vt diffō recte linee circuli ꝛ āguli recti. debemus ḡ tēptare diffōnē accipe dualitatis trinitatis ꝛ aliaꝝ spēruꝫ spālissimaꝝ vt diffinitōēꝫ recte linee ꝛ anguli recti. ¶ Notādū aūt ꝙ i hoc phꝰs docuit nos sic diuidere genus. dedit. n. nob artē accipiēdi ꝓpriū genꝰ. qd̄ aūt diuidit̄ in spēs spālissimas ē ꝓpriū genus illaꝝ spēruꝫ. genꝰ aūt nō ꝓpriū sꝫ lōginquū nō diuidit̄ in spēs spālissimas. sꝫ in spēs subalternas. diuidere ḡ genus in athoma spē. vel i athomas spēs. vel in spēs spālissimas est via ad cognoscēdū ꝓpriū genꝰ. ¶ Notādū etiā ꝙ genꝰ vel diuidit̄ i duas spēs subalternas. vel i duas spēs spālissimas. vel in vnā spēm spālissimā. ꝛ in aliā subalternā. supponimus. n. diuisionēꝫ eē bimēbrē. si ḡ diuidat̄ genꝰ in duas spēs subalternas. tale genꝰ nō accipiet̄ vt ꝓpriū in diffō ne spēi spālissime. si v̄o ſꝫ diuisionē rectā diuidat̄ i speciem spālissimā ꝛ subalternā poterit accipi vt genꝰ propriū i diffōne illiꝰ vnius spēi spālissime. sꝫ si diuidat̄ diuisione ꝓp̄a in duas spēs spālissimas. poterit accipi vt genus ꝓpriuꝫ in diffinitione vtriusq;. via ergo recta ꝛ ars debita ad cognoscendum ꝓpriū genus ē facere diuisionē in athoma specie. i. in īdiuisibilia ſꝫ spēꝫ siue in spēs spālissimas. ¶ Notādū etiā ꝙ ait ꝙ debemus videre

genus in athoma spē p̄ma vel in athomas spēs primas.
q2 nō est genus ꝓpriū ad diffiniēdū spēm spālissimaȝ ni
si genus illud qd̄ p̄ma ⁊ imediata diuisione diuiditur ī
spēm talez. vñ athome spēs accipiēde ꝑ diuisionē gene-
ris sunt accipiende ꝑ se ⁊ imediate sub illo genere. q2 ſȝ
hoc accipiet genus ꝓprium illaꝝ spēꝝ. nam diuisione
non p̄ma ⁊ imediata sed remota ⁊ ꝑmulta media pote
rit etiā genus generalissimū diuidi in spēs spālissimas
℄ Notādum etiā ꝙ ait. ꝯgruū est. vt denotet hāc artē
datam in diffinitōe. vȝ. diffinire aliqd ꝑ ꝓpriuȝ genus ⁊
ꝓpriam dr̄iam esse ꝯgruā simplr̄. nā ars data supra ꝙ
diffiniat̄ aliqd ꝑ multa quoꝝ qd̄libet sit in plus ⁊ totuȝ
in eque nō ē ꝯgrua simplr̄. ſȝ in casu cū nō possumus sci
re ꝓpriā dr̄iam. ℄ Notādū etiā ꝙ ait. ꝙ cū negociet̄ to
tū aliqd. i. circa totū aliqd. q2 diffō vt dr̄ in 7° meta. est
smo. ⁊ sermo hȝ partes. ⁊ oȝ vt ibi dr̄ ꝙ partes diffōnis
corrñdeāt partibus rei diffinite. cuiusmodi aūt sint iste
partes aut rei aut nois. nō est p̄sentis speculatōis. suffic
sūt ad p̄sens scire ꝙ sicut oȝ diffōnē hr̄e partes. ita dif
finitū. ⁊ si necesse ē diffinitū hr̄e ꝑtes nec̄e est diffinitū
esse qddā totū. ph̄s g̃ volēs loq de negociatōe circa dif-
finitū ait cum totū aliqd. i. circa totū aliqd qd̄ idē est ꝙ
circa aliqd diffinitum. ℄ Deinde cum dicit.

℄ **Post hec aūt accipiētes qd̄ gen⁹ sit vtꝝ quā-
titatū: aut qualitatū ꝓprias passiones specu-
lari ꝑ cōia prima. cōpositis. n. ex athomis cō-
uenientia ex diffōnibus erunt manifesta.**

℄ Quia docuit nos accipe ꝓpriū genus docet nos accipe
ꝓpriā differētiā. d. (Post hoc aūt). i. postq̄ȝ diuisimus
gen⁹ ī athomas spēs. ⁊ ex hoc accepimus genus ꝓpriū.
accipiēdū est (qd̄ gen⁹ sit). i. qd̄ p̄dicatū sit l quo ē illud
ꝓpriū genus. vel ī quo sunt ille spēs athome q̄ sunt dif-
finiēde (vtꝝ q̄litas aut q̄ntitas. ⁊ ꝓprias passiōes specu-
lari). q. d. ꝙ postq̄ȝ vidimus qd̄ genus ⁊ qd̄ p̄dicatū sit ī
quo sunt illa q̄ debēt diffiniri. vt vtꝝ sit q̄litas aut q̄nti-
tas debemus speculari ea q̄ sunt propria illius generis
siue illius p̄dicamēti. ⁊ subdit cām (cōpositis. n.) su. dif
finitōib⁹ (ex athomis). i. ſm ꝙ reqrūt̄ athome spēs (ꝑ
cōia p̄ma). i. ꝑ propria ipsius generis generalissimi. siue
ipsius p̄dicamenti q̄ sunt cōia p̄ma (ꝯuenientia ex diffō-
nib⁹). i. ea q̄ sūt ꝯueniētia ad diffōnes (manifesta erūt)
. d. ꝙ hoc mō poterimus inuenire ꝯueniētia ad diffō-
nes ⁊ hoc mō poterimus facere diffōnes cōpositas ex
athomis. i. ex differētiis ꝓpriis. i ſȝ ꝙ reqrūt spēs athō
me ꝑ cōia p̄ma ⁊ ꝑ ꝓpria toti⁹ p̄dicamēti. ℄ Dubitaret
forte aliqs. qd ꝓdest speculari ꝓpria totius generis ge-
neralissimi. ⁊ q̄uō ꝑ talia cōia prima sunt manifesta ea q̄
sunt conueniētia ex diffōnib⁹. i. ad diffōnes ⁊ q̄uō talia
cōia p̄ma valēt ⁊ sunt ꝑficua diffōnib⁹ ꝯpositis ex atho
mis. i. ex differētiis ꝓpriis q̄ sunt dr̄ie athome. i. indiuisi
biles ſm spēm. q2 tales dr̄ie sunt ꝯuertibiles cū spēbus
spālissimis. ℄ Dōm ꝙ hoc modicū qd̄ ph̄s dixit ē p̄nci
piū ⁊ regula ad ꝯsiderādū eēntiales ⁊ ꝓprias dr̄ias vni-
uscuiusq3. nā facile ē videre qd ꝯpetit ita homini ꝙ nō
ꝯpetit aliis. sed vtꝝ id sit ꝓpria dr̄ia q̄ debeat īgredi dif
finitōeȝ eius. ad hoc īuestigādū regulamur ꝑ ea q̄ sunt
ꝓpria ipsi sube qd̄ est gnālissimū p̄dicamentuȝ. vt si vi
demus ꝙ ꝑ risibile differt hō ab oībus aliis nō statim
debemus currere ad accipiendū risibile tanq̄ȝ ꝓpriam
dr̄iam. sed ꝑ ea q̄ sunt ꝓpria ipsi generi gnālissimo. ⁊ ipsi
p̄dicamēto substātie debemus videre vtꝝ risibile per-
tineat ad p̄dicamentū sube. ꝙ si ꝑ risibile differt hō ab
oibus aliis ⁊ risibile ꝑtinet ad p̄dicamentū sube. ex hoc
poterit colligi ⁊ hēri ꝙ risibile nō sit ꝓpa dr̄ia hois. ꝓpa
ergo toti p̄dicamēto q̄ sunt cōia p̄ma sunt regula ad in-
uestigāduȝ ea q̄ sunt eēntialia oībus exn̄tibus ī illo pre
dicamēto. ⁊ qd̄ dcm̄ ē de suba itelligēdū est de q̄ntitate.
⁊ de aliis p̄dicamētis. vt si albū nō hr̄et eē nisi ī triāgulo
nō bene faceret ille q vellet diffinire triāgulū ꝑ albū. ſȝ
postq̄ȝ vidisset ꝙ albū nō repit̄ nisi ī triāgulo. ⁊ ꝙ ē ꝓ
priū triāgulo. adhuc deberet videre ꝑ ea q̄ sūt ꝓpa q̄nti-
tati. vt puta. ꝙ de rōne quātitatis est ꝙ sit qd diuisibile
vel de rōne quātitatis cōtinue est ꝙ sit ſm se extēsum.
per talia. n. communia deberet videre. vtꝝ albū ꝑtineret
ad p̄dicamentū quātitatis ī quo hȝ esse triangulus qui
debet diffiniri. ℄ Deinde cum dicit.

℄ **Propter hoc ꝙ principiū omniū diffōnū ꝙ
simplex est ⁊ simplicib⁹ per se inesse ꝯuenien
tia solis: aliis aūt secundum illa.**

℄ Assignat cām dicti. d. (ꝓpterea) su. sunt. cōsiderāda ta
lia communia que sunt ꝓpria toti p̄dicamento. ⁊ ꝓpterea
hoc est faciendum (ꝙ) ꝑ q2 (p̄mum) sup. p̄ncipium est
(omniū diffōnū ꝙ est simplex. ⁊ simplex simplicib⁹ in-
esse) su. ꝯtingit (ꝯueniētia ꝑ se solum. aliis aūt ſm illa)
. q. d. ꝙ q2 oībus aliis ꝯueniāt ea q̄ ꝯueniūt ꝑ simplicia
⁊ ꝑ p̄ma cōia. simplicib⁹ aūt que eis nō ꝯueniunt ꝑ alia.
ideo hꝯ cōia ⁊ hꝯ simplicia sunt pricipiū ⁊ regula ad iue
stigādum diffōnes ⁊ ꝓprias dr̄ias. ⁊ alia que essentialr̄
cōueniunt aliis. ℄ Dubitaret forte aliqs. q2 videt̄ hoc
falsum ꝙ simplicib⁹. i. vlibus nō ꝯueniāt aliqua ꝑ alia.
sed aliis ꝑ ipsa. nā hr̄e tres cōpetit figure ⁊ aliis supiori-
bus ꝑ triāgulū. ℄ Dōȝ ꝙ particulariter pōt aliqd ꝯue-
nire simplici ⁊ superiori. siue magis cōueniri ꝑ iferi⁹. ſȝ
vlīter est ipole. nā qd̄ competit triāgulo ſȝ se nō potest
vlīter cōpetere figure. sed ecōuerso. qd̄. n. cōpetit figure
ſm se oȝ ꝙ cōpetat omni triāgulo. ⁊ q2 ad diffōnem nō
sunt vtilia. nisi que cōpetunt vlīter. loquēdo de his que
vlr̄ cōpetunt certum est ꝙ q̄nto aliqua sunt magis gnā-
lia ⁊ magis simplicia tāto magis cōpetūt eis aliqua vlr̄
ſȝ se ⁊ aliis competūt ꝑ illa. q̄nto aūt aliqua magis sunt
īfima tāto eis competunt plura vlr̄ ꝑ alia. q2 qcqd com
petit vlr̄ superioribus cōpetit vlr̄ oibus īferioribus. sed
nō ecōuerso. per talia ergo communia ⁊ generalia toti pre
dicamēto. eo ꝙ sunt causa omniū eoꝝ que īsunt his que
sunt in p̄dicamēto. regulamur ad cognoscēdū ea q̄ sunt
ꝓpria cuilibet existēti in predicamēto. ea. n. que conue-
niunt vlīter oibus his q̄ sunt in p̄dicamēto sube. ⁊ talia
etiā communia toti sube sunt causa eoꝝ que ꝯueniūt his
q̄ sunt in p̄dicamēto sube. ideo ꝯsiderare talia cōia mul
tū valet ad accipiēdū ꝓprias dr̄ias. vt patuit in questio
ne ādicta. ⁊ ēt vt patere pōt ꝑ qōnem hāc cū dcm̄ sit ī
hac q̄stiōe talia communia esse cām propriorꝝ.

**Sed diuisiōes q̄ sūt ſȝ differētias vti-
les sunt in id ꝙ sic adeamus. sicut ta
mē demōstrant dcm̄ est in priorib⁹.
vtiles aūt sunt vtiq3 sic soluȝ ad col-
ligendū qd̄ qd est: ⁊ etiā videt̄ vtiq3 nihil. ſȝ
moꝝ vtiq3 accipe omnia tanq̄ȝ si ex principio
acceperit aliquis sine diuisione.**

℄ Postq̄ȝ ph̄us dedit artē ⁊ methodū q̄uō sit accipienda
diffinitio. In parte ista vt dicebatur ostēdit q̄uō hꝯ ars
sit vtilis. Propter quod sciendum ꝙ est vtile per diui-
sionē accipere diffinitionē nō via sillogistica. sed via col
lectiua. factis. n. diuisionibus non accipimus membra
diuisionū ex qbus ꝯstituat̄ diffinitio sillogiçando: quia
vt patuit supra statiȝ peteremus quod est in principio.
sed accipimus hꝯ mēbra colligēdo ⁊ coniungendo vnū
alteri. est aūt vtile ꝓcedere sic via diuisiua colligendo

τ ɔiungẽdo membra diuisionũ ad tria. pmo ad habendũ ea q̃ sunt in eo qȯ gd. 2° ad hñdũ ordinate. 3° ad habẽdũ ea oia. in his. n. tribus stat tota ars distinctiua, vz. ꝙ accipiãtur ea q̃ sunt in eo qȯ gd. ꝙ accipiãtur ordinate. τ ꝙ accipiãtur oia. si. n. accipiãtur ea q̃ ꝑtinent ad qȯ gd hois. si accipiãt̃ ordinate: τ si accipiãtur oia talia: im pos̄e est qn ex sic acceptis conficiat̃ vera diffi° hois. ad oia aũt hec tria valz via diuisiua collectiua. ad nihil ãt tale valet via diuisiua sillogistica. Tria g̃ facit fm ꝙ h° tria declarat. nã pmo ostẽdit qũo talis via diuisiua collectiua sit vtilis ad accipiẽdum q̃ faciunt in eo qȯ gd. 2° qũo oz accipe ea ordinate. qz aĩr nõ esset vtilis talis via. 3° qũo oz ea accipe oia. scḋa ibi. (Dr̃t ãt aliqd nihil) tertia ibi. (Amplius ad nihil) Dic̃ ergo ꝙ (sz diuisiões q̃ sũt fm dr̃ias vtiles sunt ꝙ adeamus) .i. ꝙ ꝓgamus (in id) .i. i diffõnez (sic) .i. via collectiua (sic tñ) .i. quẽdmodũ (demrãnt dcm̃ est i ꝑoribus) nã supra dicebat̃ ꝙ via diuisiua nihil sillogizat̃ τ nihil demrãt ad ꝓpositũ. τ subdit. ꝙ (vtiles aũt sunt) sup. (ad colligendũ) diuisiones (sic solũ qȯ gd est) .q.d. ꝙ solũ sic vt. s. via collectiua accipiãtur ea q̃ sunt in eo qȯ gd vtiles sunt diuisiones. nõ aũt vtiles via sillogistica. vñ subdit. ꝙ (sed etiã videt̃) sup. diuisiones (vtiq nihil) sup. ɔcludere sillogistice ad ꝓpositũ (sz mox accipere oia tanq̃ si ex ꝑncipio accipe ret aliqd sine diuisiõe) .i. anteq̃ diuideret. ¶ Notãdũ aũt ꝙ vt supra dicebat̃ via diuisiua nihil sillogizat̃ ad ꝓpositũ. vt si dicat̃ ꝙ omne aĩal vel ẽ rõnale vel irrõnale. hȯ est aĩal. bene seqtur. ꝙ vel sit rõnalis vel irrõnal. sed ꝙ accipiat̃ hoc membz determiate de quo est mẽtio. vz. ꝙ hȯ sit rõnalis nõ fit hoc sillogistice. imo absq ꝓbatõe hoc accipit̃. ꝓpter qȯ petit̃ ibi quod est in ꝑncipio. quãtũ ergo ad ꝓbatõez sillogisticã ita bene potuisset accipere ante diuisionẽ. ergo accipe via sillogistica ẽ accipere oia talia membra. ac si ex ꝑn° accepisset ea anteq̃ fecisset diuisionez. diuisio ergo ibi nihil coopat̃ vt via sillogistica aliqd ad ꝓpositũ ɔcludat̃. est ergo vtile diuidere vt membra diuisiõis colligamus. nõ est autez vtilis vt ꝑ diuisionez talia mẽbra sillogizemus. ¶ Dubitaret forte aliqs. qũo ꝑ diuisionez sit vtile accipe ea q̃ sunt i eo qȯ gd. ¶ Dõm ꝙ vtilis est hoc mõ ꝑtacto. vz. ɔsiderãdo ea que sunt cõmunia toti ꝑdicamẽto. ꝑ ea. n. que sunt cõia toti ꝑdicamẽto sube regulamur ad cognoscẽdum ea q̃ sunt essentialia. τ que ꝑtinẽt ad gdditatẽ eorum que sunt i ꝑdicamẽto sube. vt si volumus diffinire hoiez τ scimus aĩal esse genus eius. leue ẽ videre q̃ competũt aĩali τ ꝑ quas dr̃ias hz diuidi aĩal. vt qz diuidit̃ ꝑ pẽnatũ τ nõ pẽnatũ. ꝑ risibile τ hinibile. sz vtrz iste dr̃ie ꝑ q̃s diuisũz ẽ aĩal sint eẽntiales vl' accñtales reglamur ꝑ ea que sunt cõia toti ꝑdicamento sube. vt si suba dicit aliqd ꝑ se exñs. τ hoc est cõe toti ꝑdicamẽto sube nihil erit suba. τ nihil ꝑtinebit ad ꝑdicamẽtũ sube fm se nisi qȯ est ꝑ se exñs vel ꝙ ẽ essentia. vel pars eẽntie ꝑ se existẽtis. ex hoc g̃ regulabimur ad cognoscẽdũ. vtrz ea in que diuisum ẽ aĩal sint essentialia vel accñtalia his que sunt sub aĩali. qz si sunt ꝑ se exñtia. vel si dicũt eẽntiam vel partez essentie ꝑ se exñtis poterũt esse eẽntialia his q̃ sunt sub aĩali vel sub spẽbus ipsius aĩalis. si aũt nõ sint talia nõ erũt essentialia. via ergo diuisiua vtilis ẽ ad colligẽdũ talia q̃ sunt i eo qȯ gd τ eẽntialia si h° fiat debito mȯ fm datã artẽ. ¶ Aduertẽdum tñ ꝙ ꝑtinere ad gd pȯt esse duplr. vel q̃tũ ad rez vel quãtũ ad modũ. quãtum ad rem dr̃ia predicatur in gd. qz res ipsa quã significat dr̃ntia pertinet ad gdditatẽ. quãtũ aũt ad modum ꝑdicat̃ in q̃le. qz ꝑdicat̃ demrãtiue. vñ τ pȟs aliquando eq̃uoce i hac mã loqtur. nã supra cũ dixit de rõne assignata ȯ trinitate ꝙ si nõ erat diffõ ꝙ erat genus: supponebat ꝙ nõ ꝑdicaret̃ i gd nisi genus τ diffõ. fm quez modũ differentia ꝑtinet ad ꝑdicãtia in quale. hic autez cũ ait diuisiões vtiles ad colligẽdũ qȯ gd est cũ diuisiones fiãt ꝑ dr̃ias. ipse dr̃ie pertinebunt ad qȯ gd est. posset tñ dcm̃ superius hr̃e aliũ itellectũ. nã supponẽdo ꝙ acceptũ sit genus trinitatis τ ꝙ accepte sint dr̃ie vel accepte sunt tot quot rõ inde ɔstituta cõuertat̃ cum trinitate: tunc rõ accepta erit diffõ trinitatis. si aũt nõ ɔuertitur nondũ ꝑuentũ est ad dr̃iam vltimaz. sz totũ qȯ acceptũ est ante dr̃iam vltimã totaz accipit̃ loco generis. Sz dices ꝙ ꝑuenire vsq ad dr̃iam vltimã cõpetit diffinitioni bone simplr. nõ aũt diffõni bone i casu: vbi ignorat̃ dr̃ia vltima. ꝓpter qȯ sciẽdum ꝙ τ diffõ bona i casu oz ꝙ accipiat eẽntialia vl' aliqd loco eẽntialiũ. Rursus hȯ diffõ licz nõ accipiat dr̃iam ꝓpriã. accipit tñ aliqd loco talis dr̃ie. dicemus g̃ ꝙ ẽt in tali diffõne vbi debent accipi oia se hñtia i plus q̃diu nõ sunt accepta tot quot oia se habeãt i eque. tãdiu oia accepta se hẽbunt vt genus. qz q̃diu accipimus eẽntialia se hñtia i plus tãdiu accipimus gen°. qñ aũt erũt accepta tot quot se hẽbũt i eq̃ erit ipa diffõ. huic g̃ ɔsideratõi intẽs ibi pȟs dic̃ rõnẽ acceptã vl' eẽ gen° vel diffõnẽ. ¶ Deide cũ dic̃.

¶ **Differt autẽ aliqȯ ꝑdictoz prius τ posterius ꝑdicari: vt est dicere aĩal mansuetũ bipes. τ qm̃ bipes aut aĩal mansuetum.**

¶ Ostẽdit qũo debeãt huius dr̃ie accipi ordiate. Circa qȯ duo fac̃. qz pmo facit qȯ dcm̃ est. 2° assignat rõnez dicti. ibi. (Et itez ex hoc.) Dic̃ ergo ꝙ. (differt aũt aliqd ꝑdicamẽtoz ꝑus posterius ꝑdicari) .q.d. ꝙ magna differẽtia est τ multũ attendẽdũ est τ qũo ꝑdicata .i. qũo predicantia que igrediũt̃ diffõnẽ ordinẽtur vt q̃ ordinentur ꝑus τ q̃ posterius. qz hoc mȯ erit vtilis ars diffinitiua ꝑ diuisionẽ accepta si talia accipiũt̃ ordinate. τ subdit ponens exẽplũ. d. (vt est dicere aĩal mansuetũ bipes) vel (bipes aĩal mansuetũ) .q.d. ꝙ multũz refert ordinare partes diffõnis sic vel sic. qz pmo mȯ bene ordinata est diffõ. secundo male. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Et itez ex hoc τ dr̃ntia est hȯ aut qȯlibet eẽ vnũz. sic necesse est diuidẽtez repetere.**

¶ Assignat rõnẽ dicti. sed est lr̃a defectiua vt pz ex ipso mȯ loq̃ndi. nã hoc qȯ dr̃. (Et itez) ad nihil ɔtinuari pȯt. pz etiã hãc lr̃am esse defectiuã ex alis translatõe. sic. n. hz alia trãslatio. si. n. omne ex duobus est τ vnũ aliqd aĩal mãsuetũ. totũ hoc deficit i trãslatõe nostra. τ postea sequitur lr̃a nr̃a. vz. (τ itez ex hoc) τc̃. Cõtinuet̃ ergo sic. bene dcm̃ est ꝙ dr̃ie debent ordinate poni τ multũ attendendũ est q̃ ponat̃ ꝑus τ q̃ posteri°. qz si. n. omne ex duobus ẽ τ vnũ aliqd est aĩal mãsuetũ (τ itez ex hoc) .i. ex aĩali mãsueto (τ dr̃ia) .s. bipede (est hȯ aut qȯlibet) qȯ sit (esse vnũ.) vel vt hz alia trãslatio aut quodcũq qȯ sit vnum. q d. ꝙ ꝓpter ista tria. vz. ꝙ omne ex duobus ẽ. τ qz aĩal mãsuetũ dic̃ aliqd vnum. τ itez qz ex hoc. i. ex aĩali mãsueto τ dr̃ia. i. τ bipede ẽ homo vl' qȯcũq aliud diffinitũ qȯ dic̃ gd vnũ (qz si sic ẽ necẽ ẽ diuidẽtẽ petere) .i. supponere talẽ ordinẽ debere esse i diffõne si debeat diffõ bona eẽ vel necesse ẽ diuidentẽ petere. i. petitionẽ ꝑncipij cõmittere si velit hȯ ordinẽ via sillogistica ɔcludere ꝙ qz nihil ꝑ diuisionem via sillogistica concludit̃ ad ꝓpositũ sine petitõe ꝑncipij. necesse ẽ ergo diuidentez petere si velit via sillogistica hoc ɔcludere. qz nõ debet via sillogistica talẽ ordinẽ ɔcludere. sz via collectiua accipe. ¶ Notãdũ aũt ꝙ hoc mȯ dr̃ie ordinate ponunt̃ vt ꝙ pmo ponat̃ dr̃ia cõioz. postea minus cõia vsq ad dr̃iaz ꝓprias. si g̃ hoc eẽt bonũ diffõ hois τ bene assignata. aĩal mansuetũ bipes. aĩal eẽt ibi tanq̃ genus.

mansuetū tanq̄ dr̄ia cōis. bipes tanq̄ dr̄ia ꝓpria. hoc. n. mō accipeꝛ hec diffi⁹ ꝙ aial diuideret ꝑ mansuetū ⁊ nō māsuetū. ⁊ postea totū hoc aial mansuetū diuideret ꝑ bipes ⁊ non bipes. ⁊ postea totū hoc. aial mansuetū bipes acciperet tanq̄ diffō hoīs. ¶ Notādū etiā ꝙ posset alio⁹ diffiniri hec diffi⁹ ꝙ mansuetū bipes suppleret vicem ꝓprie dr̄ie. sed hic modus ptineret ad artē supius assignatā q̄ nō ē bona simplr̄. ſʒ bona in casu. vt qn̄ ignorat ꝓpria dr̄ia ꝙ accipiant aliq̄ plura loco dr̄ntie ꝓprie quoꝝ qōlibet sit i plus ⁊ totū in eq̄. ⁊ sic videt̄ i hoc exēplo. vt si mansuetū nō dr̄ nisi de hoīe. ⁊ de alijs aialibus terrestribus. ⁊ bipes nō dr̄ nisi de hoīe ⁊ de volatilibus: māsuetū erit in plus q̄ hō: ⁊ bipes i plus q̄ hō. ſʒ totuʒ hoc mansuetū bipes. erit in eque. sic ergo posset diffiniri hec diffō. ſʒ tūc ptineret nō ad artē datā nūc q̄ est bona simplr̄. ſʒ ad datā p̄us q̄ est bona i casu. ꝓpter qō meli⁹ est dicere ꝙ hic pħs nō curat de exēplo. ſʒ accipit mansuetū ꝑ dr̄ia ꝯmuniori. ⁊ bipes ꝑ dr̄ia ꝓpria. ſm quē mudum hoc mō est ordinanda diffi⁹. vt aial ponat̄ p̄us tanq̄ genus. deīde mansuetū tanq̄ dr̄ia cōmunior. ⁊ vltimo bipes tanq̄ dr̄ia ꝓpa. ¶ Dubitaret forte aliq̄s. quo ꝓp illa tria. vʒ. qꝛ omne ex duob⁹ est. ⁊ qꝛ aial mansuetū est vnū aliqd. ⁊ qꝛ ex hoc. i. ex aiali mansueto. ⁊ ex dr̄ntia. i. ex bipede est hō ideo nece est diffinientia ordinate ponere. ¶ Dōm ꝙ ex dr̄ntia cōmuniori. ⁊ ex genere fit gen⁹ ꝓpinquuʒ. si iteꝝ adhuc acciperet̄ alia minus cōis fieret genus ꝓpinquus vsq̄ quo accipiat̄ dr̄ntia ꝓpria ex q̄ ꝯstituit̄ spēs. vt si diuidat̄ aial ꝙ aliud est domesticuʒ siue mansuetū. ⁊ aliud idomesticū. ⁊ postea accipiat̄ totum hoc. aial mansuetū. ⁊ diuidat̄ ꝑ bipes. ⁊ nō bipes. totuʒ hoc. aial mansuetū. hēbit rōnem generis ꝓping. ⁊ si sciremus nomē illi⁹ generis poneremus ipm genus: sed qꝛ inominatū est nobis circūloqmur ipm ꝑ animal māsuetum. Rursus cū diuidimus aial māsuetuʒ ꝑ bipes. ⁊ nō bipes. si bipes nō est dr̄ntia ꝓpria. ⁊ totuʒ hoc. aial mansuetū bipes. nō ꝯuertit̄ cū hoīe. totuʒ hoc se hēbit vt genus. donec deueniat̄ ad dr̄iam ꝓpriā q̄ cū oīb⁹ acceptis ꝯstituit spēm. ex hoc g̊ apparet ꝙ oꝫ alia ordinate ponere. vt ꝙ p̄mo ponat̄ gen⁹ cū dr̄ia cōi. ⁊ postea ponat̄ differētia spālis. hꝰ. n. ordinis vna est cā. qꝛ omne cōpositū est ex duab⁹. vʒ. ex potētia ⁊ actu. Nā nec ex duobus in actu nec ex duob⁹ in potētia. ſʒ ex actu ⁊ potētia fit vnū. nec oꝫ dare mediū. vt supra dicebat̄ qō ꝯglutinet potētiā cū actu. ergo omne cōpositū ex duob⁹ est. ex potētia. s. ⁊ actu. ⁊ qꝛ sic ē opꝫ ordinate ponere dr̄iaʒ. vt ꝙ p̄mo ponat̄ dr̄ia cōia. ⁊ postea spālis. si. n. fieret econuerso ꝙ p̄mo poneret̄ dr̄ia spālis. ⁊ postea cōis nihil cōstitueret̄ ex tali ordine. nā ex genere remoto ⁊ dr̄ia spāli nihil cōstitueret̄. qꝛ talis actus cuiusmodi est dr̄ntia spālis nō ē ꝓprius actus respondēs tali potētie. vʒ. generi remoto. ex quo. n. ibi ponūt̄ plures dr̄ntie supponit̄ ꝙ genus acceptū sit remotū. qꝛ si esset ꝓximum spēi sufficeret vna dr̄ntia. cū ergo ibi plures sint dr̄ie p̄us ꝯstituit̄ genus ꝓpinquū qō est ex duob⁹. vʒ. ex genere tanq̄ ex potentia ꝓpria ⁊ ex dr̄ia cōi tanq̄ ex actu ꝓprio. ⁊ vltimo ꝯstituitur spēs q̄ ꝯstat ex genere ꝓpinquo ⁊ ex dr̄ntia ꝓpria. si ergo p̄us poneret̄ dr̄ia ꝓpria. ⁊ postea cōis ſm talē ordinem nō ꝯiungerent̄ duo adīuicē que cōstituerēt genus ꝓpinquū nec q̄ ꝯstituerēt spēm. ergo hoc p̄muʒ dcm̄ ꝙ omne cōpositū ex duobus est. ꝓbat membra diffinitionis debere esse ordinate posita. vt tam genus ꝓpinquū ꝯstituat̄ ex ꝓprijs duobus. vʒ. ex genere ⁊ ex dr̄ia ꝯmuni: q̄ etiā species ꝯstituatur ex ꝓprijs duobus vt ex genere ꝓpinquo ⁊ ex dr̄ntia ꝓpria. Qō vero subdit. ꝙ aial māsuetū ē vnū aliqd ē expositio p̄oris dicti q̄ntū ad alterā partē. vʒ. ꝙ ex aiali, ⁊ māsueto. i. ex genere ⁊ dr̄ia cōi fit, vnū aliud. i. genus ꝓpinquū qō nō fieret si non ꝯiungeret̄ p̄us generi dr̄io cōia q̄ spālis. Qō v̄o 3⁹ subdit ꝙ iteꝝ ex hoc. i. ex aiali mansuetu ⁊ dr̄ia. i. bipede est hō. ē expositiu p̄oris dicti quātū ad alterā partē. vʒ. ꝙ cū ꝯstitutuʒ est genus ꝓpinquū ex genere remoto ⁊ ex dr̄ntia cōmuni. postea ex hoc. i. ex tali genere ꝓpiquo ⁊ dr̄ntia ꝓpria ē ꝯstitutus homo vel quodcūq̄ aliud qō sit vnū ⁊ ꝙ sit diffiniēdū: qō nō esset: si nō ponerētur ordinate partes diffinitōis. ꝓpter qō signāter loqtur cuʒ dicit. ⁊ iteꝝ qꝛ nō sunt nisi due cause quare ponende sunt ordinate diffōnis partes. quaꝝ vna est vt ex genere ⁊ dr̄ntia cōmuni ꝯstituat̄ genus ꝓpinquū. alia causa est vt ex genere ꝓpiquū ⁊ ex dr̄ia ꝓpa ꝯstituat̄ spēs. p̄mū ergo dcm̄ ꝙ omne ex duob⁹ est. deseruit ad vtrāq̄ cām. 2⁹ vero dcm̄ ꝙ aial mansuetū ē vnū aliqd. deseruit ad hāc cāʒ. vt p̄mo ꝯstituat̄ genus ꝓpinquū. tertiū vero dcm̄ ꝙ ex hoc. i. ex genere ꝓpiquo ⁊ dr̄ia ꝓpria est homo vel qōcunq̄ aliud qō sit diffiniēdū. deseruit ad alterā causam. vʒ. vt ex ꝯstituto p̄us genere ꝓpinquo. ex hoc. s. genere ꝓpiquo ⁊ dr̄ia ꝓpa ꝯstituat̄ spēs. ¶ Deīde cū dicit.

¶ Amplꝰ ad nihil relinquēdū in eo qō qd ē sic solūmō ꝯtingit. cū. n. p̄mū accipiat̄ genus si qdē inferioꝝ aliquā diuisionē accipiat: nō icidet eē i hoc: vt nō oē aial aut totū pēnatū ē: aut diuisuʒ pēnis. ſʒ pēnatū aial ē oē. hui⁹. n. dr̄ia hec ē. p̄ria āt dr̄ia ē aialis i quā oē aial icidit. Silr̄ aūt ē ⁊ in vnoquoq̄ alioꝝ: ⁊ i his q̄ extra gen⁹ ⁊ q̄ sub ipis sunt: vt i aue in q̄ ē ois auis. ⁊ pisce in quo ē ois piscis. sic qdē igitur ambulās ē qd est scire qn̄ nihil relictū est. aliter aūt relinq̄re necesse est ⁊ non scire.

¶ Dat tertiā vtilitatē. vʒ. ꝙ vtile est ꝑ diuisionē via collectiua accipe diffōnem si accipiamus oīa nihil relinquētes de ptinētibus ad ipsaʒ diffōnem. qō quō possit fieri ⁊ quō hoc valeat declarat i lr̄a. d. ꝙ (Amplius ad nihil relinquēdū in eo qō qd est cōtingit) ſu. via diuisiua (solū mō sic). i. sicut nūc dicemus. ideo subdit. ꝙ (cum. n. accipiat̄ p̄mū genus si qdē accipiat aliquā diuisionē inferioꝝ non icidet) omne. n. totū genus (i hec). i. in membra illius diuisionis. q. d. ꝙ hoc mō possumus cognoscere quādo gen⁹ diuisum est ꝑ dr̄ias debitas vel dr̄ntias generis inferioris. qꝛ si diuidat̄ genus aliqō nō ꝑ dr̄ias suas. ſʒ ꝑ dr̄ntias generis iferioris. tūc omne. i. totū tale gen⁹ nō icidet. i. nō euacuabit̄ ꝑ tales dr̄ias. tales. n. dr̄ie nō capiēt totū genus. vel totuʒ genus nō incidet i hoc. i. nō capiet̄ a talib⁹ differētijs. ⁊ ponit exēplū. d. (vt non omne aial aut totū pēnatum aut diuisuʒ pēnis) vocat̄ aūt aial totū pēnatū qō hʒ totā alā q̄si vnā pēnaʒ vt apparet i vespilōe. aial aūt diuisum pēnis dr̄ qn̄ hʒ alā in q̄ sunt multe pēne. hꝫ g̊ dr̄ie totū pēnatū ⁊ diuisuʒ pennis nō sunt dr̄ie aialis. ſʒ sunt dr̄ie generis inferioris. vt aialis pennati. iō ꝙ nō omne aial aut sup. diuidit̄ sufficienter ꝙ est totū pennatū aut diuisuʒ pēnis (ſʒ omne aial pennatū) ⁊ subdit ꝙ (hec. n. est dr̄ia h⁹). i. hec differentia totū pēnatū vel diuisum pēnis est differētia hui⁹ animalis. vʒ. aialis pennati nō aialis simplr̄. ⁊ subdit ꝙ (p̄ma aūt). i. imediata (dr̄ia aialis est in q̄ icidit omne aial.) ⁊ subdit. ꝙ (silr̄ aūt est ⁊ in vnoquoq̄ alioꝝ) ꝙ ille sunt ꝑ se ⁊ imediate dr̄ie aialis pēnati vel aialis gressibilis vel cuiuscūq̄ alteri⁹ aialis q̄ sufficiēter diuidunt totum ⁊ in quas totuʒ sufficienter cadit. ⁊ subdit. ꝙ (in his q̄ sunt extra genus. ⁊ q̄ sub ipsis sunt). q. d. ꝙ hec regula. vʒ. ⁊ in differētijs que sunt extra genus aialis ⁊ in

differētijs q̃ sunt sub ipsis.i.in differētijs subalternatis su.huic generi qđ est aīal (vt in aue illa).s.ē dr̃ia ꝑma ⁊ īmediata (in quā).s.dr̃iaȝ su.cū sua opposita (oīs auis) .s.icidit (⁊ ī pisce ī quē oīs piscis) sic etiaȝ in lapide q̄ est extra genus aīalis in quē oīs lapis est.⁊ subdit.ꝙ (sic q̄dē ambulās).i.sic ꝓgēs ꝑ dr̃ias ꝑmas ⁊ īmediatas (ē).i.ꝯtigit (scire q̄d est).i.q̄ditatē rei (q̄ꝛ nihil relictuȝ est) de ꝑtinētib⁹ ad q̄ditatē (alr̄ aūt) su.icidēdo (necesse est relinquere ⁊ nō scire) su. totū qđ ꝑtinet ad q̄ditatē. ℭ Notādū aūt regulā datā in hoc ꝯsistere ꝙ si diuidam⁹ aīal ꝑ dr̃ias ꝑmas. vtputa ꝑ pēnatū ⁊ nō pēnatuȝ si iste sunt dr̃ie ꝑme.⁊ postea nō pennatū per suas dr̃ias ꝑmas. vtputa ꝑ gressibile.⁊ reptile.⁊ postea gressibile ꝑ suas dr̃ias ꝑmas. vtputa ꝑ bipes ⁊ multipes. sic faciēdo veniemus ad vltimā dr̃iam hoīs ⁊ colligem⁹ oīa q̃ ꝑtinent ad q̄ditatē hoīs.⁊ qđ dictū est de hoīe veritatē hȝ de quolibȝ alio. sic enī ꝓcedēdo ꝑ dr̃ias ꝑmas nihil relinquit̄ de ꝑtinētib⁹ ad q̄ditatē. ꝓcedēdo aūt alr̄ nec̄e eēt errare ⁊ relinquere. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Nihil aūt oportet diffinientem ⁊ diuidentē omnia scire que sunt.

ℭ Postq̄ȝ declarauit q̄uo accipiēda sit diffō vt sit vtilis. In parte ista vt dicebat̄ declarat q̄uo talis acceptio sit poſſis. voluerūt.n.q̄dā ꝙ ipoſſe eēt diffinire aliq̄d. q̄ꝛ vt dicebant hoc fieri nō posset nisi sciremus oīa ꝯueniētia cū eo qđ oȝ diffiniri.⁊ oīa dr̃ia.⁊ q̄ꝛ vt dicebāt hoc ē impoſſe. ideo ipoſſe erat accipere aliq̄d ꝑ diffōnem. Tria ḡ facit ph̄s q̄ꝛ ꝑmo excludit hunc errorē. 2°. narrat opionē sic errantiū. 3°.ꝯn̄dit ꝙ diffiniētēȝ nō oȝ oīa scire.⁊ ꝙ nō est ipoſſe ꝑ diffōnem aliq̄d accipe. 2ᵃ ibi (Et tn̄ q̄dā) 3ᵃ ibi (Primū q̄dē igit̄) Dicit ḡ ꝙ (nihil aūt oȝ diuidētēȝ ⁊ diffiniētē scire oīa q̃ sunt).q.d.ꝙ accipe aliq̄d via diuisiua ꝑ diffōneȝ non oȝ iudicari esse impoſſe ex eo ꝙ hoc posito oporteret diuidentē ⁊ diffiniētem scire oīa q̃ sunt. q̄ꝛ pōt aliq̄s diuidere ⁊ diuidēdo diffinire absq̄ȝ eo ꝙ sciat omnia entia. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Et tamē ipoſſe q̄dā dicūt eē dr̃ias cognoscere q̃ sūt ad vnūq̄dq̄ȝ: nō cognoscētē vnūq̄dq̄ȝ sine dr̃ijs nō eē vnūq̄dq̄ȝ scire: a quo n̄ dr̃t idē eē huic a quo aūt dr̃t alterū ab hoc.

ℭ Narrat opionē vel errorē hoc opinantiū.d.ꝙ (⁊ tamē dicunt q̄dā impoſſe esse cognoscere dr̃iaȝ vel dr̃ias que sunt ad vnūq̄dq̄ȝ nō cognoscētē vnūq̄dq̄ȝ).q.d.ꝙ si volumus aliq̄d diffinire opȝ ꝙ diffiniamus ipm̄ ꝑ dr̃ias ꝑ q̃s differt ab vnoquoq̄ȝ.⁊ q̄ꝛ tales dr̃ias non ꝯtingit scire nisi cognito vnoquoq̄ȝ. cū impoſſe sit vnūq̄dq̄ȝ cognoscere impoſſe est aliq̄d diffinire. iđ subdit. ꝙ (sine dr̃ijs .n. vnūquodq̄ȝ).i.ad vnū q̄dq̄ȝ nō est (scire) su.ꝑ diffinitionē: cui⁹ rō est q̄ꝛ (a quo.n. differt) oȝ su. (esse alteruȝ ab hoc) cū ergo nō ꝯtingit scire aliq̄d ꝑ diffōnē nisi sciamus cū q̄bus ꝯtingit.⁊ cū q̄bus differt ꝯn̄s est ꝙ ꝯtigat aliq̄d sic scire nisi sciuerimus dr̃ias q̃s hȝ tale diffinitū ad vnūq̄dq̄ȝ.⁊ ꝑ ꝯn̄s nisi sciuerim⁹ oīa: quod est impossibile. ℭ Deīn cū dicit.

ℭ Primū q̄dē igit̄ hoc falsū ē. nō.n. scđȝ oīȝ dr̃iaȝ alterū est. multe enī sunt dr̃ie in eisdem spē: sȝ nō scđȝ subaȝ neq̄ȝ per se.

ℭ Ostendit quōmō diffinientē ⁊ diuidentē non opȝ scire oīa.⁊ ꝑ ꝯn̄s ꝙ poſſe sit aliquid diffinire. Circa qđ tria facit. q̄ꝛ ꝑmo ostēdit ꝙ non necesse est oīa scire. 2°. ex hoc ꝯcludit ꝙ poſſis sit ars diffiniēdi.⁊ ꝙ poſſe sit nos ꝑgere in diffōnem substantie. 3°. respondet cuidā tacite q̄oni. 2ᵃ ibi (Manifestū est.n.q̄ꝛ) 3ᵃ ibi (Omne aūt incidere) Circa ꝑmū duo facit. ꝑm ꝙ dupl̄r ꝓbat ītentum. ibi (Postea tamē accipiant̄) Dicit ḡ ꝙ (ꝑmū q̄deȝ igitur hoc falsum est) ꝙ oporteat diffinientē ⁊ diuidenteȝ oīa scire. cuius rō est q̄ꝛ (non.n. ꝑm oēm dr̃iam) ipm̄ diffinibile (est alteꝝ) su. essentialiter ab alio. vnde subdit. ꝙ (multe.n. sunt dr̃ie in eadē spē. sed non ꝑm subam nec per se.) ℭ Notandū aūt vim rōnis huius in hoc consistere ꝙ dr̃ie que igrediunt̄ diffōnem sunt ille per quas diffinitū est alterū ⁊ diuersum ꝑm subam. ⁊ q̄ꝛ non ꝑm omnes dr̃ias diffinitū est alteꝝ ꝑm subam imo multe sunt dr̃ie accn̄tales. vtputa dr̃ie que sunt in eadē spē. ergo non opȝ ꝙ diffiniens cognoscat oīa. q̄ꝛ saltē non opȝ ꝙ cognoscat illa que faciunt dr̃iam accn̄taleȝ in diffinito. q̄ꝛ per tales dr̃ias nō est diffinitio. diffiniēs.n. hoīeȝ non oportȝ ꝙ cognoscat oīa particularia ipsius hoīs. q̄ꝛ non oportȝ ꝙ cognoscat omnes differentias accn̄tales ipsius hominis. per quas differūt particularia ⁊ indiuidua. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Postea enī accipiant̄ opposita ⁊ scđȝ dr̃iaȝ ⁊ cū oē icidit hinc aut inde ⁊ accipiat ī altero ⁊ q̄rœ̄ ⁊ hoc cognoscit. nihil.n. differt scire aut nescire in q̄buscūq̄ȝ ꝑdicant̄ de alijs dr̃ie.

ℭ Adducit secūdā rōneȝ. q̄ꝛ diffinientē hoīeȝ nō solū oȝ scire oīa particularia ei⁹ q̃ differūt ꝑ dr̃ias accn̄tales. sȝ etiā nō oȝ scire oēs spēs alias a q̄bus differt hō ꝑ dr̃ias eēntiales. iđ ait ꝙ (postea cū accipiāt̄ opposita).i. dr̃ie opposite (⁊ ꝑm talē dr̃iam) oppositā simul cū dr̃ia alia (cū oē).i.cū totū genus (incidit hinc aut inde).i. cū accipiūtur tales dr̃ie opposite ꝙ capiūt oē.i. totū gen⁹: vt ꝙ oē.i.totū genus icidit aut hinc.i.in vnā ꝑtē dr̃ie. aut inde.i.in aliā. cū ergo ita sit (⁊ accipiat ī altero) sup. mēbro diuisiōis (qđ querit̄ eē).i.qđ oȝ diffiniri (⁊ cognoscat hoc).i.illud mēbrū diuisiōis siue illā dr̃iaȝ diuidētem (nihil differt scire aut nō scire ea ī q̄bus vel ī q̄buscūq̄ȝ ꝑdicant̄ dr̃ie de alijs (vt si volo diffinire hoīem ⁊ diuido aīal ꝑ gressibile ⁊ volatile: si iste sunt hone dr̃ie sufficit cognoscere hoc siue hanc dr̃iaȝ.s. gressibile. ⁊ ꝙ hō quē q̄ro diffinire sit sub gressibili. de dr̃ijs aūt oppositis vt de differētijs q̃ ꝑdicant̄ de alijs. vt d̄ volatilib⁹ nihil refert scire vel nō scire quot sunt dr̃ie volatiliū. ⁊ q̄uo distiguūt̄ volatilia. ℭ Dubitaret forte aliq̄s. vtrū diffiniētē oȝ scire oīa. Dōm ꝙ duplex ē scire. positiue ⁊ negatiue. Rursus positiue dupl̄r. ī gn̄ali ⁊ ī spāli. diffiniēteȝ āt oȝ oīa scire aliquo mō vl̄ positiue vl̄ negatiue vl̄ ī generali vel ī spāli. nā ex eo ꝙ scio hoīeȝ eē aīal rōnale quodāmō in gn̄ali ⁊ negatiue. sic in generali ⁊ negatiue ego scio oīa alia. nā sicut sciēdo ꝙ oē aīal rōnale est hō. ita in quadā generalitate scio oīa alia. salteȝ negatiue. ⁊ scio ꝙ q̄cq̄d nō est aīal rōnale nō est hō. Rursus in quadā generalitate scio oēs spēs aīalis ēt positiue. q̄ꝛ sciens diuidere aīal ꝑ rōnale ⁊ irrōnale opȝ ꝙ sciat ipm̄ aīal ⁊ ꝙ sciat ipm̄ irrationale sȝ sciēs ipsum aīal scit oēs spēs aīalis nō ꝑm se ⁊ in ꝓpria forma. sȝ ī q̄ntū sunt aīalia ⁊ sciēs q̄d ē irrōnale scit oīa irrōnabilia. nō ꝑm se ⁊ ī ꝓpa forma. sȝ ī q̄ntū irrōnabilia. sȝ hoc mō scire oīa nō ē incōueniēs. poſſis est ḡ ars diffiniēdi. ⁊. poſſe ē via diuisiua colligere diffōnē alicui⁹. q̄ꝛ nō oȝ sic diuidētē ⁊ diffiniēteȝ scire oīa ꝑm se ⁊ ī ꝓpria forma. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Manifestū est.n. q̄ꝛ si sic vadens veniat in hoc: quorum nō amplius est differentia habebit rationem substantie.

ℭ Ex his que dixerat ꝯcludit ꝙ sit poſſe accipe de aliquo diffōnē su he.d. (Manifestū est.n. q̄ꝛ si sic vadens).i. si isto mō ꝓcedēs ꝑ dr̃ias imediatas (veniat in hoc).i.

in tales dr̃ias (quoꝝ).i.q̃ꝝ dr̃iaꝝ (non amplius est dr̃ia vlterior vt qñ nõ ɔtigit vlterius ꝓcedere per dr̃ias essentiales.qñ ad hoc deuentũ erit (hebit rõnez sube).i. ille sic ꝓcedens hebit eẽntialẽ diffõnẽ rei.cũ g̃ sit posse semper sic ꝓcedere p dr̃ias imediatas.vt q̄ p̃mo diuidatur aial p pennatũ ꝛ non pennatũ.ſʒ hec sunt imediate dr̃ie aialis.ꝛ postea diuidat̃ aial non pennatũ p gressibile ꝛ reptile.ſʒ he sunt imediate dr̃ie aialis nõ pẽnati.cũ g̃ sic ꝓcedẽdo p tales dr̃ias imediatas posse est deuenire ad aliq̃s dr̃ias vltra quas non est amplius descendere in vlteriorem dr̃iam possis est ars diffiniẽdi.ꝛ posse est aligd diffinire.¶ Deinde cũ dicit.

¶ **Omne aũt icidere in diuisionẽ si sint opposita quibus nihil interest nõ est petitio.necesse enĩ ẽ i altero ipsoꝝ eẽ:si qđ illius dr̃ia est.**

¶ Respõdet cuidã tacite qõni.posset.n. aliqs credere q̄ glibet vtens diuisione ad diffiniendũ aligd idigeret petere q̄ totũ diuisum euacuaret sufficienter p dr̃ias diuidentes.ad hoc respondet ph̃s q̄ non oꝫ q̄ hoc petatur vel supponat̃.nam si accipiant̃ dr̃ie ꝓprie generis.ꝛ ille sint opposite.non opꝫ q̄ hic petat̃.q2 hoc de necessitate sequitur q̄ totũ tale genus icidat in tales dr̃ias. ideo ait q̄ (omne aũt).i.totũ genus diuisuz (icidere in diuisionez).i.in differẽtias diuidentes (si sint opposita) he diuidentia.siue he dr̃ie diuidentes (quibus).i.iter quas (nihil interest).i.nullũ ẽ mediũ respectu generis.si g̃ tales differentie sint opposite ꝛ imediate se habeãt ad genus (nõ est petitio) aliq textus habent non est repetitio. ſʒ falsa est lr̃a.vt pꝫ ex alia trãslatiõe.nõ est g̃ petitio.i. non oportet petere q̄ totũ genus icidat iter tales dr̃ias diuidentes.ideo subdit.q̄ (necesse est.n.omne).i. totũ genus diuisum (esse in altero ipsoꝝ) diuidentiũ sc.cũ suo opposito:altera aũt dr̃ia diuidens cũ sua opposita euacuat totũ genus.ꝛ subdit (siqdem illius est dr̃ia).i.si talis dr̃ia accepta sit dr̃ia ꝓpria illius generis qđ diuidit. ¶ Notandũ aũt q̄ ex ipso mõ accipiẽdi dr̃ias põt patere vtrũ sint dr̃ie totius generis vel nõ.nã si accipiant̃ tales dr̃ie cuiusmodi sunt gressibile ꝛ reptile accipient̃ soluz dr̃ie aialis terrestris.nã aialia terrestria quedã gradiuntur. quedã reptãt.sic etiã he dr̃ie vt totũ pennatũ ꝛ diuisũ pennis non sunt dr̃ie aialis simplr̃.ſʒ aialis pennati.sed si acciperent̃ differẽtie opposite.vt gressibile ꝛ non gressibile.vel pennatũ ꝛ non pennatũ tales dr̃ie euacuarẽt totũ aial.ideo signanter ph̃s dixit q̄ acciperent̃ dr̃ie opposite.¶ Dubitaret forte aliqs.vtrũ regratur alia cõditio p̃ter hanc ɔditionẽ.vꝫ.q̄ accipiant̃ dr̃ie opposite ad hoc q̄ euacuẽt totum genus.ꝛ videt̃ q̄ nõ.q2 opposita sufficiẽter ɔprehendũt totũ. ¶ Dõm.q̄ nõ sine cã ph̃s postq̃ dixerat q̄ acciperent̃ dr̃ie opposite addidit q̄ tales dr̃ie deberẽt eẽ imediate.ꝛ q̄ deberẽt esse illius generis qđ diuidit̃ p eas: vt si qs accipet has dr̃ias diuisũ pennis ꝛ non diuisum pennis q̃uis sint opposite.nõ tamen euacuarẽt totũ aial.q2 non sunt dr̃ie aialis simplr̃. ſʒ aialis pennati.dr̃ie g̃ accepte sic debẽt eẽ opposite q̄ non determinent̃ ad aliqđ tale aial. sicut diuisum pennis ꝛ nõ diuisuz determinant̃ ad aial pennatũ.ſʒ he differentie debent esse aialis simplr̃ vel cuiuscũq; alterius generis ꝛ sunt opposite ꝛ de necessitate euacuant totuz genus.nam dato q̄ altera differentia esset ipsius generis si altera dr̃io non acciperet̃ opposita posset tñ ɔtigerẽ q̄ non euacuarent totũ genus.nã q̃uis volatile possit esset dr̃ia aialis.q2 sufficienter põt diuidi aial p volatile ꝛ non volatile.attamẽ si acciperetur dr̃ia nõ opposita.vtputa.si acciperentur he dr̃ie volatile.ꝛ gressibile non sufficienter euacuarẽt aial.non ergo sufficit accipere alterã dr̃iaꝝ generis nisi accipiatur sua opposita.nec sufficit accipere dr̃iam cũ sua opposita nisi dr̃ia accepta sit dr̃ia generis.Et qđ obyciebatur q̄ opposita sufficienter euacuant qđlibet totum.Dici dꝫ q̄ oppositio i differentiis semp accipienda est cũ determinatione.vt si diuiditur aial per volatile ꝛ non volatile tanq̃ per dr̃ias ꝓprias.ibi non volatile determinat̃ solũ ad genus aialis.hoc enĩ modo non põt dici q̄ lapis sit non volans. q2 dr̃ia aialis tunc se extẽderet vltra aial.sic etiã cũ dicitur diuisum pennis.ꝛ nõ diuisuz pẽnis ibi non diuisum pennis determinatur solũ ad volatile aial ꝓpter qđ tales dr̃ie non sunt aialis simplr̃.¶ Deinde cũ dicit.

¶ **Ad ꝓbandũ aũt terminũ p diuisionẽ: tria oꝫ cõiecturari accipiẽtẽ p̃dicãtia in eo q̄ qđ est. Et hec ordinare quid primũ:aut quid scđm. Et quoniam hec omnia sunt.**

¶ Postq̃ ph̃us dedit artem colligendi diffinitionem per viam diuisiuam ꝛ ostendit quomodo hec ars sit vtilis ꝛ declarauit q̄ sit possibilis. In parte ista resumit hanc artem ꝛ ꝓbat eã eẽ sufficiẽtẽ.Circa qđ tria facit.q2 p̃ resumit tria q̃ sunt diligẽter attẽdẽda in hac arte.2°.illa tria declarat.3°.ex his q̃ dixerat ꝓbat sufficiẽtiaz artis.scđa ibi (Est aũt vnũ) tertia ibi (Manifestũ ẽ enĩ) Dicit g̃ q̄ (ad ꝓbãdũ aũt) vel vt hꝫ alia trãslatio (ad ɔstruendũ aũt) sc.diffõnez alicuius (p diuisionẽ) vel ad ꝓbãdũ sup.diffõnẽ ɔstructã p diuisionẽ eẽ bonã tãtũ (tria opꝫ ɔiecturari) ꝛ ɔsiderare.vꝫ.aut (accipe p̃dicãtia i eo qđ qd ẽ ꝛ ordinare hec) p̃dicãtia (qd.s.p̃mũ aut scꝫ qd 2m ꝛ qm hec sunt) scꝫ tot ꝛ nõ plura.tria g̃ sũt attẽdẽda.q̄ accipiant̃ p̃dicata eẽntialia.q̄ accipiant̃ ordinate.ꝛ q̄ accipiãtur oĩa.ita q̄ nihil relinquat̃.in his.n. tribus stat tota ars colligẽdi diffinitionẽ p diuisionẽ.ſʒ.n.hec tria accipit̃ vtilitas huius artis vt sup dicebat̃.¶ Deĩde cũ dic.

¶ **Est aũt bonũ vnũ primũ p id qđ possumus:sicut accidẽs colligere:qm ẽ ꝛ p genus ꝓbare.**

¶ Declarat qđ dixerat.Circa qđ tria facit. q2 p̃ declarat quõ cõtingat accipe ea q̃ sunt i eo qđ qd sine p̃dicata essentialia.2°.declarat quõ possumus ea accipe ordiate.3°. manifestat quõ cõtingit accipe oĩa.scđa ibi (Ordinate aũt) tertia ibi (Qm aũt hec oĩs) Dicit g̃ (Est aũt vnuz hoꝝ p̃mũ) eoꝝ q̃ dicta sunt (p id qđ possumus sicut ad accidẽs colligere qm iest ꝛ p genus).i.ꝛ p methodũ de genere (ꝓbare) p̃dicãtia sc.in eo qđ qd.q.d.q̄ p̃mũ dictoꝝ est.vꝫ.accipe predicãtia i eo qđ qd hoc mõ.s.poterit fieri.q2 sicut per methodũ datã in libro topicoꝝ de accidẽte possumus ꝓbare q̃ insunt ꝛ q̃ predicant̃ p accidens.sic ꝛ p genus.i.per methodum datã ibi de genere possumus ꝓbare que isunt essentialiter.ꝛ que predicant̃ in eo qđ quid.¶ Deinde cum dicit.

¶ **Ordinate aũt sicut est oportet:si primũ accipiat.hoc aũt erit si primũ accipiat̃ q̄ oĩbus inheret.illi aũt nõ oĩa.necesse enĩ aliqd eẽ hꝫ. Accepto aũt hoc iã in iferioribus idẽ modus erit. scđm autem alioꝝ primũ erit ꝛ tertiũ habẽtium. Remoto enim qđ est sursum cõtinuũ alioꝝ primũ erit.silr̃ aũt est ꝛ in aliis.**

¶ Declarat 2m.vꝫ.quõ ɔtingat hec accipe ordinate.d.q̄ (Ordiate aũt sic oꝫ) sc.ptea diffõnis (si p̃mũ accipiat̃) sc.qđ est p̃mũ ꝛ subdit.q̄ (hoc aũt erit si p̃mũ accipiat̃ q̄ oibus inheret illi aũt nõ oĩa).q.d.q̄ illud qđ ẽ p̃mus ꝛ illud p̃us accipiẽdũ iter ptes diffõnis qđ iest ꝛ qđ predicat̃ de oĩbus vel vt habet alia translatio.qđ assequit̃

ergo ypothesi stāte ita eēt diffinitio nō substātiaꝝ.i.accidentalium sicut ꝛ substantiaꝝ. ꝛ non entium sicut entium. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius omnes rōnes: diffinitiones vtiqꝫ erūt. Erit.n. vtiqꝫ nomen ponere cuilibet rōni. quare terminos vtiqꝫ colloquemur vel disputātes oēs ꝛ ylias diffinitio vtiqꝫ erit.

¶ Adducit ad hoc scđam rōnez.d.(Amplꝰ oēs rōnes).i. oēs rōcinationes. siue oēs ſmones ꝛ oēs ɔfabulationes (diffōnes erunt) qđ pbat (esset.n. nomē vtiqꝫ ponere) .i. imponere (cuilibꝫ rōni).i. cuilibet rōcinatōi. siue ɔfabulatōi. ꝛ subdit. (q̄re vtiqꝫ oēs terminos disputamꝰ) .i. oīa q̄cūqꝫ disputamꝰ sunt termini ꝛ diffōnes (ꝛ ylias) .i. hystoria troiana (diffiꝰ sit) vel (diffiꝰ erit) vt hꝫ alia trāslatio. ¶ Notādū aūt ꝙ qđ nōis ē ratio explicās id qđ dr̄ p nomē. si ergo vni magne rōcinatiōi siue vni magne ɔfabulatōi imponeret̄ vnū nomen ꝛ vocaret̄.a. rō explicās qđ iportat̄ p illud nomen eēt tota illa ɔfabulatio. g̃ si idē esset qđ rei ꝛ qđ nōis. vna tota confabulatio esset vera diffō. qꝛ eēt explicās qđ nōis. sic etiā nunc disputamus disputatōes. sꝫ hoc posito ꝙ idē esset qđ rei ꝛ qđ nōis nō disputaremus nisi diffinitōes. disputaremꝰ .n. oēs terminos.i. oēs disputationes q̄s disputaremus oporteret eē diffōnes ꝛ termīos. nā cuilibet disputatiōi posset imponi aliqđ nomē. ꝛ qꝛ rō illius nōis īpositi eēt tota illa disputatio: ɔueniēs eēt ꝙ tota disputatio esset vē diffiꝰ. sic ꝛ hystoria troiana eēt diffō ō ylias. nā rō hꝰ nōis ylias est tota illa hystoria magna troiana. seq̄ret̄ g̃ ꝙ tota talis hystoria esset q̄dā diffiꝰ. nā si q̄reret̄ qđ importaret̄ p hoc nomen ylias. rn̄deret̄ ꝙ importat ꝙ hector ꝛ achilles ita ꝛ ita se habuerūt. sic ꝛ sic fuerit. tota g̃ illa hystoria est rō huiꝰ nōis ylias. ꝛ p ɔn̄s hoc ypothesi stāte tota eēt ꝓpria diffinitio. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Amplius nec vna sciētia demonstrat vtiqꝫ ꝙ hoc nomen eius quod quid est significat. nec diffinitiōes huius assignant.

¶ Adducit ad hoc tertiā rōnez.d.(Amplius nec vna scīa demr̄at vtiqꝫ. qꝛ hoc nomē significet).i. signū sit (eius qđ qđ).i. eius qđ ē qđ vel qđ ē hoc aliqđ. vn̄ alia lr̄a hꝫ ꝙ nulla scīa dmr̄at ꝙ hoc nomē significet hoc. ꝛ subdit ꝙ (nec diffōnes in sciētijs assignāt hoc).i. nō multū curant hoc assignare. vꝫ. qđ significet nomē. ¶ Notādū q̄ttuor dr̄ias eē iter qđ nōis ꝛ qđ rei. pr̄ma est qꝛ qđ nōis est ita accītuū sicut subaꝝ. scđa est qꝛ ē ita nō entiuꝫ sicut entiuꝫ. qđ nō compeīt dr̄ie de qđ rei. tertia dr̄ia ē qꝛ qđ nōis ē ita ɔplexoꝝ sicut incōplexoꝝ. qđ nō ɔtīngit dicere de qđ rei. qꝛ hōis albi nō ē diffiꝰ. vt pbat̄ in 7ꝰ meta. q̄rta dr̄ia ē quātū ad intētionē ipsaꝝ sciaꝝ. nā lꝫ illa eadem diffō q̄ est qđ rei de ipso circulo sit etiā qđ nōis circuli. geometer tñ dās talē diffōnē. nō dat eā vt p ipsam habeamus sciāꝫ de nōie. sꝫ de re. nō est g̃ vl'iter idēꝫ qđ nōis ꝛ qđ rei. ꝛ vbi ē idē differt quātū ad intentōēꝫ scie. hoc ergo intēdit ī hac vltima rōne. ꝙ scie p diffōnes q̄s dant non demr̄ant.i. nō intendūt demr̄are qđ nōis. nec p hꝰ diffōnes intēdūt scie dare notitiā de noibus. sed ō rebus. nec diffōnes date in scīa assignāt hoc. vꝫ. ꝙ intendant dare notitiā de qđ nōis. ¶ Deīde cū dicit.

¶ Ex his igit̄ nec diffō. adhuc aūt qđ neqꝫ diffinitio nihil demonstrat: neqꝫ ōn̄dit: neqꝫ qđ qđ ē: neqꝫ diffōne cog̃scere ē neqꝫ demr̄atōe.

¶ Epilogat circa determinata.d.(Ex his igit̄) sup. pꝫ ꝙ (neqꝫ diffō) ꝛ sillr̄us vr̄ idēꝫ ens vel idē ens. vt hꝫ alia trāslatio. neqꝫ sills ꝛ diffiꝰ eiusdē sꝫ. sūt (adhuc aūt) manifestū est. ꝙ (neqꝫ diffiꝰ nihil demr̄at) sꝫ. eē. vl' nō esse (neqꝫ) sꝫ. diffō (demr̄at).i. p demr̄atiōēꝫ ɔcludit̄. oīa .n. p an iedicta potestcā sꝫ. ꝛ subdit. ꝙ manifestū ē (qđ qđ est).i. ꝙ esse qđ ꝛ esse aliqđ ſꝫ se i genere entiū (neqꝫ diffōne. neqꝫ demr̄atiōe est cognoscere) demr̄atio.n. nō demr̄at aliqđ ſm se. sꝫ solū aliqđ in ordine ad aliud. diffinitio aūt ſꝫ se nō ōn̄dit ꝙ illud qđ diffinit̄ sit qđ.i. ꝙ sit aliqđ. immo si diffinit̄ nobis res ignota. adhuc possumus dubitare. vtꝝ illud diffinitū sit res p̄dicamenti. ergo esse aliquid ſm se. ꝛ esse rem p̄dicamēti ſm se. nec diffinitio. nec demonstratio ostendit.

Textꝰ aūt speculandū est qđ hoꝝ dicit̄ bene: ꝛ qđ nō bene: ꝛ qđ sit diffō: ꝛ ipsiꝰ qđ qđ ē. nunqđ quodāmō ē demōstratio aut diffō: aut nullo mō.

¶ Postqꝫ aūt phs pcessit circa diffōnez. ꝛ circa qđ qđ est. disputādo. In parte ista pcedit v'itatē determinādo. qꝛ nō est veꝝ ꝙ nullo mō sit eiusdē demr̄atio ꝛ diffō. nec ē veꝝ ꝙ nullo mō diffō demr̄et̄. nec est veꝝ ꝙ nullo mō sit eiusdē demr̄atio cuius est diffō. nā ipsa diffō est q̄dā demr̄atio virtute. Rursus ipa diffō pōt p demr̄ationez cōcludi. licꝫ nō in eo ꝙ diffinitio. ꝛ si pōt p demr̄ationē ɔcludi multo magis pōt p sillr̄ꝫ ɔcludi: imo diffiꝰ in eo ꝙ diffiꝰ pōt sillogistice pbari. lꝫ nō vē. sꝫ pbabilr̄ ꝛ logice. Rursus eiusdē aliquo mō ē diffō ꝛ demr̄atio. naꝫ illud qđ diffinit̄ vt ɔsiderat̄ ſm se pōt demr̄ari i ordine ad aliud. ꝛ eadē diffō q̄ vt ɔsiderat̄ ſm se ōn̄dit ō re qđ est. assumpta vt mediū demr̄atiuūꝫ poterit pbare de re qꝛ ē in alio. q̄ttuor aūt ꝓponebāt̄ qōnes. sꝫ ille q̄ttuor nō sūt nisi due pr̄ma.n. q̄stio erat. vtꝝ demr̄aret̄ diffō. scđa erat. qs sit modus itroductōis eiꝰ.i. q̄ōo possumꝰ venari qđ qđ ē. vtꝝ via reduplicatiua. vel vtꝝ via diuisiua. vl' q̄liter. tertia qđ fuit qđ ē diffō. vtꝝ.s. sit idē ꝙ dmr̄atio. quarta erat quoꝝ est diffinitio. vtꝝ sit eoꝝ quorum est demōstratio. tres aūt horum questionuꝫ. vꝫ. prima tertia ꝛ q̄rta q̄rūt quodāmō vnā qōnez. vꝫ. q̄ōo diffō se hēat ad demr̄atōēꝫ. si hn̄.n. scíremꝰ hoc. vꝫ. q̄lr̄ se hn̄t adinuicē demr̄atio ꝛ diffō sciremus vtiqꝫ vtꝝ diffō demr̄aret̄ ꝛ vtꝝ sit idē ꝙ demr̄atio. ꝛ vtꝝ eiusdē. oēs ergo q̄ttuor qōnes quodāmō sunt due qōnes. nā pr̄ma tertia ꝛ q̄rta querūt hoc q̄ōo se hēat dmr̄atio ad diffinitionē. scđa aūt q̄rit qs sit modus itroductōis.i. q̄ōo oꝫ venari diffinitionē. Tria ergo facit. qꝛ pr̄mo ɔtinuat dicta dicēdis. 2ꝰ exequit̄ de hoc intento q̄ōo se hēat demr̄atio ad diffinitionē. tertio exeqtur de alio intēto. vꝫ. q̄ōo oporteat venari diffinitionē. secūda ibi. (Qm̄ aūt sicut diximus.) tertia ibi. (Q̄ōo aūt oꝫ venari.) Dic̄ ergo ꝙ (Iterum aūt speculādū. qđ hoꝝ dr̄ bn̄ ꝛ nō bn̄). q.d. ꝙ vsqꝫ nūc executi sumꝰ arguēdo ꝛ disputādo. sꝫ iteꝝ volumꝰ speculari magis ſm v'itatē. qđ i talibus sit bn̄ dcm̄ ꝛ qđ nō. dicemus ergo (qđ sit diffō ꝛ) dicemus (eius qđ qđ est. nūqđ quodāmō ē diffō. aut demr̄atio) sꝫ. simr̄ (aut nulloꝰ) sꝫ. ē eiꝰ qđ qđ ē diffō ꝛ dmr̄atio. ¶ Dein cū dic̄.

¶ Qm̄ aūt sicut diximus idēꝫ ē scire qđ quid ē ꝛ scire cām ipsius si ē. Rō aūt huius est quia est aliq̄ cā. ꝛ hec aut eadē aut alia ē. ꝛ si vtiqꝫ alia est: aut est demonstrabilis: aut indemonstrabilis. Si igit̄ est alia ꝛ cōtingit demōstrare. necesse ē mediū esse cām ꝛ in figura prima demōstrari. vl'e.n. ꝛ p̄dicatiuū ē qđ demr̄at̄. vnus qdē igit̄ modus vtiqꝫ erit qui nūc exq̄situs p aliud qđ quid est demōstrare.

¶ Exequitur de intento videlicet quo modo diffinitio se

.i.qd est ɔña ad oia. oia aut alia nō.i.nlla alia sunt ɔñtia ad ipm. ꝛ subdit. ꝙ (necesse ē aliqd eē hꝰ).i. eē iter ptes diffōnis oꝫ aliqd eē hꝰ qd predicet de alijs ꝛ sit ɔñs ad alia. ſꝫ nō alia ad ipꝫ. ꝛ subdit. ꝙ (accepto aūt hoc iā inferioribꝰ idē modus est).q.d. ꝙ sicut illud in diffōne oꝫ poni pmū qd est ɔñs ad oia. ita idē modus erit in iferioribꝰ. qꝛ accipiēt scdo qd ē ɔñs ad oia alia excepto pmo accipit tertiū qd est pmū hñtiū se ɔñter. iō ait ꝙ (zᵐ āt erit alioꝝ pmū. ꝛ tertiū erit) fm pmū (hñtiū) se sꝫ. ɔñr .i. reliquoꝝ. sic ḡ pcedēdo semp accipiendo magis cōe. semp magis cōe accipiemus ordinate totā diffōnem. iō ait ꝙ (remoto. n. qd ē sursum).i. remoto supiori qd fuit pus diuisuꝫ (ɔtinuū).i. qd est pximū illi (erit pmū alioꝝ. sicut aūt est ꝛ in alijs) qꝛ ɔtinuū ꝛ pximū erit scdo pmū reliquoꝝ. sic ḡ pcedendo omnes partes diffōnis accipient fm ordinē suū. ¶ Notādū autē ꝙ illud est pus a quo non ɔuertit ɔñtia. illud ḡ quod pdicat de alijs ꝛ quod ɔsequitur ad alia. ꝛ nō ecōuerso illud est pus alioꝝ. hoc ḡ modo poterimus scire de oibus partibus diffinitiōis que sit pꝛ ꝛ que posterioꝛ. ꝛ hoc mō poterimus totam diffōnē ordinare. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Qd aūt oia hec sunt manifestū est ex eo ꝙ recipimus primū fꝫ diuisionē. qm̄ oē aut hoc aut hoc. Est aūt hoc ꝛ iterū totiꝰ dr̄ia a toto nihil differre specie amplꝰ hoc.

¶ Declarat tertiū quō possunt accipi oia diffinientia. vt nihil relinquat. d. (Qm̄ aūt hec oia sunt. manifestū est ex hoc qd accipimus pmū fm diuisionē. qm̄ omne est aut hoc aut aliud) ꝛ subdit. ꝙ (ē aūt. ꝛ hoc itecū) sꝫ. diuidere ꝛ sꝫ. illud itēꝝ vsqꝫ ad dr̄iam totius. ꝛ subdit. ꝙ (dr̄ia totiꝰ hoc amplius a toto nihil differre specie) sꝫ. potest. ¶ Notandū aūt tale esse hoc documentū ꝙ si accipiat qd est pmū ꝛ qd se hꝫ vt genus. ꝛ illud diuidat p talia ꝙ omne. i. totū icidat in hoc diuidentiū ꝛ in aliud. i. si tale genus pmū acceptū diuidat p imediata ꝛ iterū hoc diuidentiū sꝫ. diuidatur p imediata sic pcedendo nihil relinquemus. ſꝫ deueniemꝰ vsqꝫ ad dr̄iam totius que est dr̄ia specifica. hec aūt dr̄ia totius nō pōt amplius differre spē a toto diffinito. qꝛ ɔuertet cū ipso diffinito. talis ḡ dr̄ia non differt spē a diffinito. i. non pdicabit de aliquo quod differat spē a diffinito. nō. n. pdicabit nisi de indiuiduis illius spēi. declaratū est ḡ quo modo possint accipi pdicata essentialia. ꝛ quō possint accipi talia ordinate. ꝛ quō possint accipi oia. ppter qd declarata ē tota ars colligendi diffinitionē via diuisiua: ¶ Dubitaret forte aliqs. vtꝝ via diuisiua sit vtilis ad oia ista. ¶ Dōm. ꝙ via diuisiua habent p se partes entis q̄ sunt decē pdicamēta. qꝛ vt pꝫ ex. 5. meth. ens p se diuidit in figuras pdicamētoꝝ. diuisio aūt pdicamētoꝝ nos regulat ad cognoscēduꝫ que sunt essentialia aibus q̄ sunt in quocūqꝫ predicamēto. nā vt supꝛa dicebat per cōia oibꝰ que sunt ppria generi generalissimo ꝛ toti pdicamento iuestigare possumus que sunt essentialia cuilꝫ existenti in illo predicamēto. via ḡ diuisiua nos iuuat ad accipiendū pdicamēta essentialia. Rursus via diuisiua nos iuuat ad accipiēdū talia ordinate. nā via diuisiua pcedimus a magis cōi ad minꝰ cōmune. ꝛ sic deinceps. ꝛ hoc modo debēt ordinari ptes diffinitionis. qꝛ pus dꝫ poni quod est cōius respectu oiuꝫ partiū. ꝛ postea quod est cōmunius respectu alioꝝ. ꝛ sic deinceps. 3°. via diuisiua nos iuuat ad accipiēdū oia. qꝛ oꝫ accipe aliqd pmū qd p se se hēat vt genus. si ergo illd diuidatur per dr̄ias pximas: vt puta. aial per pennatū ꝛ non pennatū si he sunt dr̄ie proxime aialis. ꝛ ueꝝ si aial non pennatū per pximas sic procedēdo nihil relinquemꝰ. ſꝫ accipiemus oia accipienda vsqꝫ ad dr̄iam totius que est dr̄ia vltima. ꝛ specifica. vtilis est ḡ via diuisiua ad oia ista. ppter qd phs supra cuꝫ determinauit de vtilitate huiꝰ artis. vt cū dixit diuisiones fm dr̄iam esse vtiles de oibus his tribus est executus. ¶ Ulterius dubitaret forte aliqs. qꝛ videtur falsū esse documentū a phō datum de ordine partiū diffōnū. vꝫ. ꝙ pus dꝫ accipi id quod pdicatur de oibus alijs vl' vt habet alia translatio quod assequtur siue qd cōsequit oia alia. ꝛ postea aliud quod est ɔñs ad omnia reliqua. ꝛ sic deinceps. nam potest cōtingere ꝙ aliqua posita in diffinitione sic se habeant ꝙ neutruꝫ erit ɔsequens ad aliud. qꝛ possint se habere sicut excedētia ꝛ excessa. naꝫ non valet. ipar ḡ pmus. nec valet. pmus ergo impar. vt potuit in diffinitione trinitatis. ¶ Dōꝫ. ꝙ vt supra diximus phs dedit duplicem artem diffiniendi. vnam q̄ est bona simpliciter. vt quando gradatim descenditur diuidendo genus per differentias imediatas. ꝛ posica alterum diuidentiuꝫ per immediatas vsqꝫ ad differentiam specificam ꝛ in colligendo sic diffinitionem nulla erunt ibi que se habeant vt excedentia ꝛ excessa. immo gradatim se habebunt partes diffinitionis. quia pmuꝫ diuisum erit cōius oibus. zᵐ. diuisum erit cōius reliqs. ꝛ sic deinceps. ꝛ fm huc modū loqtur hic phs. argumētū aūt arguebat alia via. q̄ nō est bona simplr. ſꝫ in casu. vt qn̄. s. ignorat dr̄ia ppa qꝛ pñt accipi loco dr̄ie pprie aliq̄ plura quoꝝ qdlibet se hꝫ in plus ꝛ totū in eque. vt si scimus ꝙ trinitas est in genere numeri. ꝛ nescimus dr̄iaꝫ ppaꝫ q̄ sꝫ cū numero ɔstituat trinitatē accepimus hec duo loco dr̄ie ppe. vꝫ. ipar: ꝛ vtrobiqꝫ pmū quoꝝ qdlibꝫ est i plus q̄ trinitas. ꝛ ambo simul iūcta coequātur trinitati. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifestū. n. ē: qm̄ neqꝫ plus apponit. oia eni q̄ sūt i eo qd qd ē accipiūt hoꝝ neqꝫ deficit nihil. aut. n. genꝰ aut dr̄ia vtiqꝫ eēt: genꝰ qdē igit ꝛ primū ꝛ cū dr̄ijs priꝰ acceptū ē: dr̄ie eni oēs cōtinent. nō. n. āplꝰ sunt vltia. spē. n. differret vltimū. hoc āt est dictū nō differre.

¶ Ostēdit hꝰ artē eē sufficientē qꝛ nihil ɔtinet supfluum neqꝫ minꝰ. iō ait. ꝙ (Manifestū est. n. qm̄ neqꝫ plus apponit) vel vt hꝫ aliq textus. ꝙ (nūqꝫ plus appōit).i. nihil accipit ibi supfluū cuiꝰ est cā qꝛ (oia eni hoꝝ).i. ō numero hoꝝ sic acceptoꝝ (accipiunt) vl' vt hꝫ alia lr̄a sunt accepta (in eo qd qd) patet ergo per pmū documētum ꝙ debēt accipi predicātia in eo qd qd. qꝛ nihil tale est supfluuꝫ. ideo ex hoc habet ꝙ pars data docet accipere nihil superfluum. ꝛ subdit (nec deficit nihil).i. ars data nō solū ē supflua. ſꝫ etiā nō est defectiua. ꝛ subdit. ꝙ (aut genꝰ. n. aut dr̄ia eēt) ꝛ si p artē datā acciperet diffinitio defectiua. vel eēt genus qd ibi deficeret vl' dr̄ia. ꝛ subdit. ꝙ (genus igit pmū cū differentijs acceptū est pus).q.d. ꝙ p zᵐ documētū pꝫ ꝙ debēt oia accipi ordinate vt ꝙ pus dꝫ accipi genus cū pōribus differētijs ppter tale documētū nō pōt ibi deficere genus cū illud sit pmuꝫ qd accipit. si. n. hoc nō eēt acceptū nihil eēt acceptū. ꝛ subdit. ꝙ (dr̄ie āt ɔtinent oēs).i. nō pōt ibi deficere aliq̄ dr̄ia. cuius rō ē. qꝛ (nō. n. vltima sūt āplius) sꝫ. (spē) diuisibilia. q.d. ꝙ p tertiū documētū pꝫ ꝙ sp̄ dꝫ fieri diuisio p dr̄ias imediatas quousqꝫ deueniatur ad dr̄iam vltimā. istud tertiū documētū fac vt nihil relinquat. qꝛ vltra vltimā dr̄iaꝫ nō ē vlterioꝛ pcessus p differētias eēntiales. ꝛ iō ait ꝙ (vltima ampliꝰ nō sūt spē) sꝫ. diuisibilia. ꝛ subdit ꝙ (differt aūt vltimū).i. differt vltimū vt hꝫ alia trāslatio (hoc aūt dcm̄ est prius non differre). q.d. ꝙ si vltima dr̄ia possꝫ diuidi p dr̄ias spe-

eficas. tunc hӡ dria vltima differret spē a diffinito. i. re
periret in aliquo qđ non eēt in eadē spē cū diffinito qđ
negatū est supra. ¶ Notandū aūt ꝙ non debēt poni in
diffōne nisi drie eētiales. ⁊ qꝛ vltra driam specificam
nō est diuisio p drias eētiales ars illa que docet colli-
gere drias vsqꝫ ad driaӡ specificam docet colligere oēs
drias ⁊ nullā relinquit. ars ḡ data p pmū documētū ni-
hil accipit supfluū. qꝛ oīa q̄ accipit sunt eētialia ⁊ in eo
qđ quid. per 2ᵐ documētū non pōt deficere in accepta-
tione generis. per 3ᵐ aūt documentū non deficit in ac-
cipiendo differentias. est ergo ars sufficiens nihil conti-
nens supfluuӡ neqꝫ minus.

Querere autēӡ oӡ ⁊ itendentē i si-
milia i dria. primuӡ qdēӡ oia idē
habeāt. postea iteruӡ i alteris. q̄ i
eodē qdēӡ gñe sunt cū illis. Sūt
aūt ipsis qdē idē spē illoruӡ aūt al
teri. cuӡ āt in his accipiant: qđ oia idem ⁊ in
aliis silr. In acceptis iterū silr itendendū est.
si ideӡ sit quousqꝫ in vnā veniat rōnē. hec. n.
erit diffinitio. si vero nō vadit i vnā: sӡ i duas
vel in plures. manifestuӡ est ꝙ nō vtiqꝫ vnuӡ
aliqđ qđ querit: sӡ plura.

¶ Postqꝫ phs dedit artem diffiniendi que magis ꝯpetit
ipsis subiectis vel ipsis substātys cuiusmodi est diffini-
tio constans ex genere ⁊ differētys. In parte ista docet
accipere diffōnem magis ꝯpetentē ipsis passionibus q̄
non sufficit ꝙ fiat p genus ⁊ drias. sӡ oӡ ꝙ fiat p cāӡ quā
hӡ in subō. vel oӡ ꝙ fiat p ipӡ subm. cū ḡ volum⁹ diffini
re aliquā passionē debem⁹ videre ea i qb⁹ hӡ eē illa pas-
sio quō ꝯueniant ⁊ quō differant ⁊ ex ꝯueniētys ⁊ diffe
rentys poterimus formare vnā rōnē passionis quesite:
dummodo tamen quesita passio habeat rōnem vnā. imo hec
methodus ⁊ hec ars docebit nos cognoscere vtruӡ pas-
sio diffinienda habeat rōnem vnā. ⁊ que sit illa vna rō.
Tria ḡ facit. qꝛ pmo dat hӡ artē. 2ᵒ. qđ dixerat declarat
p exemplū. 3ᵒ. artem datā ostendit esse bonā ⁊ ꝯuenien-
tem. 2ᵒ ibi (Ut dico si queratur) 3ᵒ ibi (Semper. n. est
omnes.) Dicit ḡ ꝙ (querere aūt) .i. querentē su. diffini-
tionē passionis (opӡ itendenteӡ) .s. esse ⁊ (i silia ⁊ in dif-
ferentia. pmū qdem ꝙ vnum qdem oia habent. postea
iterū) oportӡ itendere (in alys que sunt in eodē genere
subycibile cū illis) ⁊ subdit. (sunt aūt ipsis) .i. subypsis
(qdem ideӡ spē. illorū aūt) .i. ab illis (alteri) .i. sunt diui
si spē. ⁊ subdit (cū aūt) su. sic factū est (in his accipiatur
qd omnia habent idem ⁊ in alys silr) su. querenduӡ est
quid omnia habent ideӡ. Et subdit ꝙ (in acceptis) sup.
vtrisqꝫ tam in istis qꝫ in illis (silr est iterū itendendū si
ideӡ sunt) oia (quousqꝫ vtiqꝫ veniant in vnā rōnem) ⁊
subdit ꝙ (hec eniӡ) vna rō (erit diffinitio) su. passionis
quesite. Et subdit ꝙ (si vero non vadit in vnā. sӡ in du-
as aut in plures) rōnes (manifestum est vtiqꝫ ꝙ quod
querit) diffiniēdū (non est vnum aliqd) .i. aliqua vna
passio (sӡ plura) .i. sed plures passiones. quomodo autē
sit itelligendum hec ars siue hec methodus data statiӡ
patebit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut dico si qd est magnanimitas q̄rim⁹: iten
denduӡ est in quosdā magnanimos quos sci-
mus qd hñt vnuӡ oēs inqꝫtuӡ hōsunt vt alci
biades magnanimus: aut achilles: aut ayax.
qd vnū oēs nō tolerare iniuriā. hic qdē. n. di-
micauit. ille ṽo isaniuit. hic āt iterfecit seipӡ.

¶ Declarat artē datam p exempla. Propter hoc sciendū
artē datam in hoc ꝯsistere ꝙ si volum⁹ diffinire aliquā
passionē. vtputa si volumus diffinire magnanimitateӡ
debemus itendere in aliqua silia ⁊ in aliqua dria. qꝛ alii
qui sunt vno simili mō magnanimi. alii vero alio mō ⁊
differēti. vtputa alcibiades. achilles. ⁊ ayax fuerūt ma-
gnanimi. qꝛ non potuerūt tolerare iniurias. Lysander
⁊ Socrates fuerūt magnanimi. qꝛ nō curauerūt de for-
tunis ⁊ de ifortunys. ad diffiniendū ḡ hanc passionem
debemus videre qd omnia. i. quid oēs hi. vӡ. alcibiades
⁊ achilles ⁊ ayax habēt ideӡ ⁊ iterū in alys. vt in socrate
⁊ in lysandro qui sunt in eodē genere subycibili cum il-
lis. i. qꝛ sunt subiecti magnanimitati sicut ⁊ illi. debemus
ḡ videre ⁊ in istis alys q habēt ideӡ. nā pmi habēt qꝛ nā
sufferunt. scdi habēt ꝙ non curant. nō sufferre aūt ⁊ oia
patienter sufferre videntur oino opposita. pmi ḡ sunt qdē
sibyipsis idē specie. qꝛ cuilibӡ competit non sufferre sed
illorū autem .i. ab illis alys sunt alteri. i. sunt multum di
uersi cum pmis competat nihil sufferre. aly sic sint ma-
gnanimi ꝙ omnia sufferunt ⁊ nihil curant. cum autem
sic factum est: ⁊ in his qdē accipiant quid habent idem
⁊ in alys vt in socrate ⁊ lysandro similiter acceptum est
qd habēt idē. tunc in acceptis. i. in oibus tam i istis qꝫ in
illis. siliter iterū itendēduӡ ē ⁊ si sunt idē ⁊ si tā isti qꝫ illi
hñt vnū aliqd ⁊ ex oibus possumus i vnā rōneӡ venire
tunc illa vna rō erit diffō magnanimitatis ⁊ magnani-
mitas erit vna passio .i. vnius spēi. ꝙ si nō ꝯtingit oia re
duci in vnā rōneӡ. tūc magnanimitas vel quecūqꝫ alia
passio q̄ querit diffiniēda non est vnū aliqd nec est vna
passio. i. nō est vni⁹ spēi. hec ē ḡ ars data ad diffinienduӡ
quācūqꝫ passionē. hanc ergo artē sic declarat p exēpla.
qꝛ p exēplificat de qbusdā magnanimis q nō potuerūt
sufferre iniurias. scdo exēplificat de qbusdaӡ alys ma-
gnanimis. q oia sufferebant ⁊ de nullo curabāt. ⁊ docet
quō ex his debeat accipi ratio passionis q̄site ibi (Silr
aūt ⁊ i alys). dic ergo (vt dico) .i. expono me (si q̄rat)
vel (si q̄ramus qd ē magnanimitas itendēdū i quosdā
magnanimos quos scimus) eē magnanimos itenden-
dū. s. (iquātū sunt hui⁹) .i. iquātuӡ sūt magnanimi (qd
vnuӡ hñt oēs vt alcibiades magnanimus. vt achilles ⁊
⁊ ayax. oēs qdē) hñt sup. (hoc vnū nō tolerare iniuriā.
hic. n.) .s. alcibiades ppter iniuriā quā noleba sufferre
(dimicauit) .i. bellauit vel preliatus ē (ille ṽo) .i. achil-
les (isaniuit) .i. tantā habuit idignationē de iniuria il-
lata ꝙ versus est in insaniā (hic aūt) .i. ayax (interfecit
seipsum) nō valens. n. se vindicare de iniuria illata iniu
riatus noluit vlteri⁹ viuere. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Siliter i alÿs vt lysādro ⁊ socrate si iā indif-
ferētes pspitati ⁊ iprospitati. hec duo accipi
entes itēdo qd idē hñt. aut ipassibilitas q̄ est
circa fortunas. aut itolerātia iiuriarū. Si ṽo
nlꝫ sit due spēs vtiqꝫ erūt magnanimitatis.

¶ Exēplificat de alys. d. (Silr āt ⁊ i alteris) vel (iterū
. n. ⁊ i alys) su. itēdendū ē (vt i lysādro ⁊ i socrate. si iā i
differētes psperati ⁊ iprosperati) .i. ꝙ oia sufferebāt de
nullo curabant: indifferenter se habebant ad fortunia
⁊ isortunia: psperitateӡ ⁊ improsperitatē. hoc facto: dat
artē accipiendi diffōnem passionis. d. ꝙ (hec duo acci-
pientes itendenduӡ est qd idem habēt aut ipassibilitas
aut non tolerātia siue intolerātia iniuriarū) itendēduӡ
est vtruӡ hec duo conueniāt in aliqua vna rōne ꝙ si sic
magnanimitas erit vnum aliqd ⁊ illa vna rō erit diffō
eius ꝙ si nihil est vnum tale magnanimitas nō est vnū
aliqd. iō subdit ꝙ (si vero nullum sit) .i. nulla sit vna rō
in qua conueniāt pdicata duo (due vtiqꝫ erunt spēs ma

gnanimitatis.) ¶ Dubitaret forte aliqs de supiori littera. quō possit ↄtingere φ vna ꝛ eadē passio sit in aliquibus q̄ sunt eiusdē generis ꝛ sint ad se inuicem alteri spē. ¶ Dōm. φ si acciperet̄ subm passioni ſm φ illi passioni subycit̄: semꝑ vni possioni responderet vnuꝫ subm. ſꝫ qꝛ aliqn̄ accipit̄ subm passionis. non ſm oīno debitam rōneꝫ. iō ↄtingit φ eiusdē passionis accipiat̄ alterꝝ talterū subm. vt magnanimitatis accipiet̄ subm. non tolerans quidē q̄ntuꝫ ad eos q nō potuerūt sufferre iniurias. tolerans aūt q̄ntuꝫ ad eos q oīa equo aīo tolerabant. tolerās aūt ꝛ non tolerās possunt eē in eodē genere. ſꝫ nō possunt esse in eadē spē. non tolerantes igr̄ sunt sub ꝓpia idem spē. ſꝫ illoꝝ. i. ab illis qui tolerauerunt sunt alteri spē. non eni hic loqmur de spē subarū ſm se. nā taꝫ tolerantes q̄ꝫ nō tolerātes fuerūt hoīes. oēs. n. fuerūt eiusdem spēi. sed hic loqmur de spē suboꝝ in ordine ad magnanimitatē vel ad q̄cūq₃ aliā passionē. naꝫ alcibiades achilles ꝛ ayax habuerūt ordinē ad hanc passionē q̄ est magnanimitas ꝑ itolerātiā. Lysander ꝛ socrates ꝑ tolerantiā. tolerantia aūt ꝛ itolerātia nō sunt eiusdeꝫ spēi ſꝫ possint eē eiusdē generis. hoc g̃ mō eadē passio potest ↄpetere his q sunt ideꝫ genere ꝛ alteri spē. qꝛ nō oīno ꝓprie ꝛ directe acciperet̄ illud ſm qđ ineſt talis passio. ſꝫ si acciperet̄ oīno ꝓprie ꝛ directe semꝑ eiusdē passiōis eēt eadē rō. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. vtꝝ tolerantia ꝛ intolerantia possint ↄuenire in aliq̄ vna rōne. ¶ Dōm φ ex eadē rōne ꝛ ex eadē cā pōt ↄtigere φ aliqs non possit tolerare. ꝛ φ aliqs possit oīa tolerare. pōt eni vtrūq₃ eoꝝ ↄtingere ex eadē cā. qꝛ iudicat se dignuꝫ magis. q eni iudicat se dignū magis cū despicit̄ nimis idignat̄. iō non pōt iniurias tolerare. ſꝫ posset se aliquis adeo iudicare dignū magis φ totū honorē mūdi nihil reputaret. ꝓpter qđ ↄñs eēt φ si totuꝫ ꝑderet de nullo curaret. ex eadē g̃ cā pōt ↄtingere φ aliqs nihil toleret ꝛ φ aliqs de nullo curet. ¶ Aduertēdū tñ φ lꝫ ex eadē rōne ꝛ eadē cā possit ↄtingere hoc ꝛ illud. tñ q sunt sic ꝛ sic magnanimi nō sunt eodē modo nec pari mō magnanimi. est aūt magnanimitas hec ꝛ illa eadē spē ſꝫ nō eq̄liter participata a suis subis. naꝫ multo magis fuit magnanimus socrates q de nullo curauit q̄ꝫ achilles q versus ē in insaniā nō valēs se vindicare. ille est. n. oīno magnanim⁹ q nullū bonū exteri⁹ aliqd appreciat̄. totū eniꝫ gaudiū magnanimi ē de vtute ꝛ de iteriori bono. ꝛ ideo equo aīo tolerat fortunia ꝛ infortunia. ꝓpter qđ pꝫ φ fides xp̄iana nos facit magnanimos. qꝛ ꝑfectionē suā ponit in nō curare de exteriori bono. ſꝫ. n. hāc fidē ꝑfecti sumus. cū oīa abycim⁹. ē g̃ ars phi bona. qꝛ si alī occurrunt nobis dīa respectu alicui⁹ passionis. ꝛ ēr aliq̄ silia respectu eiusdē passionis. vtputa. aliqbus ↄpetit aliqua passio q oēs hñt tale qđ. vtputa nō tolerare. aliqbus āt alys ↄpetit alia passio q oēs habēt aliud qđ. vtputa. tolerare. ꝛ qꝛ habētes vnā ꝛ eandē passionē aly īter se cōueniunt. ꝛ ab alys differūt. ex hꝫ cōuenientys ꝛ differētys manifesti⁹ apparet vtꝝ sit reducere oīa talia i vnā rōneꝫ. qđ si sic illa erit diffō illius passionis. vt si tolerare ꝛ nō tolerare reducunt̄ i hāc vnā rōnē reputare se dignuꝫ magis. hec erit diffō magnanimitatis. vt qđ ē esse magnanimū reputare se magis dignū. ¶ Deīn cū dic.

¶ **Semꝑ eni est omnis diffinitio vl̄is. non. n. in quodā oculo dicit sanabile medic⁹. ſꝫ aut in omni. aut in spē determinans.**

¶ Ondit hꝫ artē datā eē bonā ꝛ ↄuenientē. aliqd autē ē bonū ꝛ cōueniens q̄ntum ad pñs spectat tripl̄r. vꝫ. ꝑ ↄparationem ad ꝓpositū. ad oppositū. ꝛ ad nos. ꝑ ↄparationē ad ꝓposit ū illa ars dr̄ ↄuenientior ꝑ quaꝫ habet̄ meli⁹ cognitio de re itenta. ꝑ comparationē ad oppositū illa ē ↄueniētior ꝑ quā magis vitat̄ oppositū. vꝫ. error ꝛ deceptio circa hꝫ cognitionē. ꝑ comparationē aūt ad nos illa ars est conueniētior q̄ tradita est ſm moduꝫ nobis magis ꝓportionatuꝫ. tria g̃ facit ſm φ hic triplici modo ostendit hanc artem esse cōuenientē. 2ª ibi. (Facili⁹ qdeꝫ est singulare) 3ª ibi. (Sicut in demr̄ationibus.) Dicit g̃ φ (semꝑ. n. omnis diffō ē vl̄is). i. est rei vniuersalis. cuius rō est. (qꝛ non. n. in quodā oculo medic⁹ dicit). i. diffinit (sanabile. ſꝫ aut in omni). i. aut diffinit sanabile vl̄r (aut spē determinans). i. aut distinguit sanabile ꝑ determinatas ꝛ ꝑ diuersas spēs. ¶ Dubitarꝫ forte aliqs quō ex hoc ostendat̄ ars data rē ↄueniens. qꝛ ꝑ eā magis habeat̄ ꝓpositū siue intentū. ¶ Dōm. φ particulariū non est scia neq₃ diffō. diffō ergo est rei vl̄is: ꝛ non vl̄is cuiuslibꝫ: ſꝫ spēi magis q̄ꝫ generis. medic⁹ g̃ nō diffiniet hoc sanū vl̄ sanū in hoc oclō. ſꝫ vel diffiniet sanum vniuersaliter. vel determinabit. i. distinguet sanū per diuersas spēs. nam si sanum est i oībus eiusdeꝫ spēi. tunc diffiniet sanuꝫ generalr̄. si aūt non ē eiusdē spēi distinguet sanum ꝑ diuersas spēs. ꝛ cuiuslibet speciei suaꝫ diffinitioneꝫ assignabit. illa est g̃ optima ars diffinitiua ꝛ ꝑ illā habet̄ optime intētū. qñ hec duo facit. vꝫ. φ aut diffinit reꝫ vl̄r si est eiusdē spēi. aut si nō est eiusdē spēi distiguit ipaꝫ in diuersas spēs: ꝛ cuilꝫ rōnē suā assignat. ad hoc tendit ars data in exēplo posito de magnanimitate. vt si ↄsideret̄ magnanimitas i alcibiade achille ꝛ ayace appebit φ illi fuerūt magnanimi. qꝛ nō potuerūt iniurias tolerare. In lysandro auteꝫ ꝛ socrate fuit magnanimitatis ꝑ ipassibiles rē a fortunys ꝛ ifortunys. si g̃ hec duo ipossibilitas ꝛ itolerātia reducunt̄ i vnā rōnē: magnanimitas erit eiusdem spēi. ꝛ illa vna rō erit diffō eius. si aūt nō reducunt̄ i rōnē vnā magnanimitas erit diuersaꝝ spēꝝ. ꝛ vni⁹ spēi magnanimitatis diffō erit itolerātia iniuriaꝝ. alteri⁹ aūt spēi diffō erit ipassibilitas ab aduersis ꝛ ꝓsperis. ars g̃ data optima est ad habēdū ꝓpositū. qꝛ ꝑ eā qđ hꝫ vl̄r diffiniri vl̄r diffinit̄. qđ auteꝫ dꝫ distigui in diuersas spēs ꝛ hr̄e rōnes plures i diuersas spēs distinguit̄ ꝛ plēs rōnes hꝫ. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Facilius qdeꝫ est singulare diffinire q̄ꝫ vl̄e. vnde oꝫ ex singularib⁹ in vniuersale ascendere: ꝛ nāq₃ equiuocatiōes latent magis i vniuersalibus q̄ꝫ in differētibus.**

¶ Ondit hꝫ artē datā eē ↄuenientē. qꝛ ꝑ eā magis vitat̄ oppositū. vꝫ. error ꝛ deceptio. iō dit φ (facilius qdē est diffinire singulare). i. diffinire rē ꝑ ↄsiderationem quā habemus i singularibus (q̄ꝫ vl̄e). i. q̄ꝫ diffinire rē ꝑ cōsiderationē quā hēmus i vl̄ibus (vnde) qꝛ ita ē (oꝫ ex singularibus) vel (a singularib⁹). i. ex ↄsideratōe quā hēmus in singularib⁹ (ascēdere i vl̄ia) ad ↄsiderationē vniuersalē. ꝛ subdit. φ (ꝛ nāq₃ equocatōes magis latēt in vl̄ibus q̄ꝫ i differētib⁹). i. q̄ꝫ in singularib⁹ q̄ nō differunt ꝑ dr̄ias specificas. ¶ Notādum aūt φ equocatio est multū cauēda i diffōnibus. nā equocū ſm φ hui⁹ nō diffinit̄. qꝛ equoca nō hñt rē vnā. iō licet habeāt nomē cōe: rō tñ substātie ē diuersa. nō ergo diffiniet̄ canis ſm φ ē equocū ad piscē ꝛ ad latrabile. ſꝫ ſm φ canis ē vniuocū ad oīa latrabilia hēbit diffōnē vnā. vt est vniuocū ad oēs passiones q̄ dicunt̄ canes hēbit diffōneꝫ aliam. nunq̄ꝫ ergo diffinit̄ equocū. ſꝫ sꝑ vniuocū. ars g̃ data est valde ↄueniens. qꝛ ꝑ eaꝫ vitat̄ equocatio ꝑ quā accidit error ꝛ deceptio circa diffōnes. ¶ Dubitaret forte aliqs quomō ꝑ artē datā vitat̄ equocatio. Dōm φ q cōsideraret sanū vl̄r forte crederet oē sanū rē eiusdē spēi. ꝛ ex hoc posset credere φ sanū eēt eiusdē rōnis cū sit alte

ritis ⁊ alterius rationis. ſ3 ſi ↄſideratur ſanuz in hñtib⁹ hãc ↄplexionẽ. ⁊ videaẗ ꝙ ſanitas i tali ↄplexione ẽ eq̃tio humoꝝ. ſ3 hãc rõnẽ ſiue ſ3 hãc ꝓportionẽ ſi poſtea ↄſidereẗ ſanũ in alijs idiuiduis hñtibus aliã ↄplexionẽ videbitur ꝙ ſanitas in illa alia complexiõe ſit equatio humoꝝ ſm aliam rõnem. ſic ḡ ex particularibus aſcendere in vl'ia facile erit cognoſcere equocatiõez. q2 nõ laedbit nos diuerſitas rõnũ. Et q2 ars data docet ſic aſcẽdere ex ↄſideratõe ꝑticulariũ in vl'ia. iõ ↄueniẽs eſt ad vitandũ oppoſitũ .i. ad vitãdũ deceptiõez ⁊ errorẽ. q2 ꝑ talẽ artẽ ſtatĩ apparet vbi ẽ equocatio ꝑ quã accidit error ⁊ deceptio i diffõnib⁹. ℭ Eſt aũt diligẽter aduertẽduz ꝙ lꝫ ph's de equocatiõe loq̃tur large ſ3 ꝙ v'a vniuocatio eſt ſolũ in ſpẽ ſpãliſſima. in vl'ib⁹ aũt .i. in generib⁹ nõ eſt vera vniuocatio. ſ3 quodãmõ ẽ ibi equocatio. eo ꝙ genus non ẽ vna forma ⁊ rõ ſiue diffõ rei potiſſime a forma ſumitur. ⁊ q2 illõ qõ eſt de ꝓximo ⁊ imediate reſpicit particularia eſt ipa ſpẽs ſpãliſſima. vbi eſt v'a ⁊ ſũma vniuocatio ⁊ cui potiſſime ↄpetit diffinitio. iõ ex cõſideratiõe particulariũ eſt optimũ diffinire rez. q2 ex tali ↄſideratiõe facil'r deueniemus in cognitionẽ ſpẽi. cui ↄpetit rõ vna. ⁊ vbi nl'la ẽ equocatio. ℭ Deide cũ dicit.

ℭ **Sicut in demonſtrationib⁹ oꝫ ſillogizare eẽ ſic ⁊ in terminiſi certũ eſt. hoc aũt erit ſi ꝑ ea q̃ ſingul'r dicunẗ ſit in vnoquoq3 genere diffinire ſeparatim.**

ℭ Oſtẽdit hꝯ artẽ ẽe ex ꝑte nr̃a eſſe ↄuenientẽ. Circa qõ tria facit. q2 p̃mo facit qõ dictũ ẽ. 2° qõ dixerat declarat per exemplũ. 3° qõdaz qõ ſuppoſuerat ꝓbat. 2° ibi (Ut simile) 3° ibi (Si aũt nec diſputare) Dicit ḡ ꝙ (ſicut in demr̃ationib⁹ oꝫ ſill'um eẽ) ſu. certũ .i. fieri ꝑ aliq̃d certuz (ſic ẽt in terminis) .i. i diffõnib⁹ (certuz) .i. ꝑ aliq̃d certũ oꝫ diffinire. ⁊ ſubdit ꝙ (hoc aũt erit ſi ꝑ ea que dicuntur ſingul'r in vnoquoq3 gñe ſit) .i. ↄtingat (diffinire ſeparatuz) .i. vl'e. ℭ Dubitaret forte aliq̃s quõ eſt ſil'e de diffõnibus ⁊ de demr̃ationibus ꝙ oꝫ ⁊ hic ⁊ ibi ꝓcedere ꝑ aliq̃d certũ. ℭ Dõz. ꝙ nihil eſt certũ ſm ſpeculatiõez niſi qõ eſt reductũ ad ſenſum. nã ſi certi ſumus de p̃ncipians hoc eſt q2 ſcim⁹ ea reducere in p̃ncipia. ſi aũt certi ſumus de p̃ncipijs hoc eſt via ſenſus memorie ⁊ experientie. tota ḡ certitudo demõſtrationũ ẽ ꝑ reductionẽ ad ſenſuz. ſic ⁊ in diffõnibus oꝫ ꝙ certitudo nr̃a oriatur ex ſenſu. hoc aũt non poterit eẽ niſi ꝑ ea que ↄſideram⁹ particulariter. q2 nõ ↄtingit ſentire niſi ꝑticularia. ḡ potiſſime ꝓcedemus in diffõnibus ꝑ aliq̃d certũ: qñ ꝑ ea q̃ videmus ſenſibil'r in hoc ꝑticulari ⁊ in illo accipimus ⁊ ↄflamus rõnez vnã ꝑ quã diffinimus ſpẽm ⁊ vl'e quod ↄſideramus ſeparatũ p̃ter hoc particulare ⁊ p̃ter illud. eſt ḡ ars data valde ↄueniens ex parte nr̃a. q2 ꝓcedit ꝑ ꝓportionata nob' cũ ꝓcedat ꝑ ſenſibilia ⁊ cognitio nr̃a a ſenſu i̇cipiat. ⁊ cũ certitudo cognitiõis nr̃e ex his q̃ ſũt in ſenſu ſumaẗ. Utrũ autez cognitio ſenſitiua ſit certior oĩ cognitiõe ⁊ quõ ſe habeat ad cognitionẽ p̃ncipioꝝ dicẽẗ in capl'o illo. de p̃ncipijs aĩ q̃uõ. ℭ Deinde cũ dicit.

ℭ **Ut ſimile non omne: ſ3 in colorib⁹ ⁊ figuris ⁊ acutũ qõ eſt in voce. ⁊ ſic in cõe ire timẽtem: ne equiuocatio contingat.**

ℭ Declarat qõ dixerat ꝑ exemplũ. d. (Ut ſimile) .i. ſi aliquis vellet diffinire quid eſt ſimile (nõ omne) .i. nõ cõſiderabit vl'r omne ſimile. (ſ3 in coloribus) .i. ſ3 ſi ↄſiderabit ſimile ꝑticulariter in h° colore ⁊ in illo (⁊ figuris) .i. ⁊ ↄſiderabit ſimile particul'r in' figuris vt in hac figura ⁊ in illa (⁊ acutũ) .i. ſi vellet diffinire acutũ (qõ eſt in voce) .i. ſ3 non ↄſideraret acutũ gñal'r. ſ3 qõ eſt in voce .i. ſ3 ↄſideraret acutũ quod ẽ in hac voce ⁊ in illa (⁊ ſic) ſu. oporteret eũ (ire in cõe) .i. ex particularib⁹ ire in vl'e (timẽtẽ ne equocatio ↄtingat.) ℭ Notãduz aũt ꝙ ſil'e dr̃ equoce in coloribus ⁊ in figuris. nã ſil'e in coloribus eſt ex idẽtitate coloris. vt duo alba dicunẗ ſil'ia ſm colorẽ. q2 hñt eundẽ colorẽ. ſil'e aũt in figuris eſt ex eq̃litate anguloꝝ ⁊ ex ꝓportionabilitate lateꝝ. vt duo trianguli dr̃ ſimiles ſi habeant equales angulos ⁊ latera equos angulos ↄtinentia ſunt ꝓportionabilia. q ḡ cõſiderat ſimile vl'e de facili decipieẗ. q2 forte crederet ꝙ ſil'e eẽt eiuſdẽ rõnis in oĩbus. ⁊ ex hoc diffiniret ſil'e ꝑ diffõnez vnã. ſ3 qñ ↄſiderat ſil'e in hoc colore. ⁊ in illo ⁊ in hac figura ⁊ in illa ſtatim apparet equocatio. q2 ſtatĩ apparet ꝙ ſil'e nõ dr̃ ſ3 rõnẽ vnã in coloribus ⁊ in figuris. ⁊ qõ dictũ eſt de ſimili ĩtelligẽdũ ẽ de acuto. nã acutũ dr̃ equoce in voce ⁊ in humore. ſiue ĩ ſapore ⁊ ĩ magnitudine. nã acutũ i voce ẽ vox alta ſubtilis q̃ mltũ penetrat auditũ. acutũ ĩ humorib⁹ ẽ ſapor fortis q multũ pungit guſtũ. acutũ ĩ magnitudinib⁹ eſt ferrũ ſiue aliq̃d aliud acutũ hñs cuſpidẽ vt cito ꝑforet. ſi q̃s ↄſideraret acutũ vl'e cito decipereẗ ꝑ equocationẽ. ſed ſi ↄſideraret acutũ in hac voce ⁊ in illa ⁊ in hoc humore ⁊ i illo ſtatiz appꝫ ꝙ acutũ nõ ẽ eiuſdẽ rõnis hic ⁊ ibi. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ **Si aũt nec oꝫ diſputare i metaphoris: neq3 quecũq3 dicitur ĩ metaphoris. diſputare eñi neceſſe erit metaphoris.**

ℭ Quoddã qõ ſuppoſuerat ꝓbat. dixerat .n. ꝙ debemus timere ne ↄtingat nobis equocatio i diffõnib⁹. qõ ꝓbat q2 metaphora ẽ q̃dã equocatio ĩmo equocatio eſt peior q̃ metaphora. ſi ḡ debem⁹ cauere i diffõnibus locutionẽ metaphoricã mltõ magis dẽmus cauere equocã. iõ ait. ꝙ (ſi ãt nec diſputare in metaphoris.) nec opꝫ diffinire ſu. in metaphoris. (neq3 quecunq3 dicunẗ in metaphora) ſu. ſunt diffinĩẽda ⁊ ſubdit. ꝙ (diſputare .n. neceerit in metaphoris) ſu. ſi cõtingat diffinire ꝑ metaphoras. ℭ Notandũ ãt ꝙ diffões ſũt p̃ncipia ſilloꝝ ⁊ demoſtrationũ. ⁊ potiſſime diſputatiões fiunt ꝑ rões ⁊ ꝑ ſill'os. ſi ḡ eẽt tolerabile diffinire aliq̃ metaphorice opꝫ nos tolerare ꝙ diſputarem⁹ metaphorice. ℭ Notandũ ẽt ꝙ lꝫ hoc dictũ ſit ſm ſe ad ꝓpoſitũ. tñ forte ph's ĩ hoc dicto habuit oculũ ad Platonẽ q ↄſueuerat diffinire res metaphorice. d. hoiem eẽ platanũ .i. arborẽ vl'sa. nã in arbore rami ꝓcedũt ſurſuz ⁊ radices ſũt deorſuz. in hoie aũt ecõtrario. os qõ hꝫ q̃ſi viz radicis. q2 ꝑ os ſumiẗ alimentũ i hoie. ſic ꝑ radicẽ in arbore. hꝯ os qõ eſt q̃ſi radix in hoie ẽ ſurſuz. brachia aũt ⁊ crura q̃ ſunt q̃ſi q̃dã rami ꝓcedũt verſus deorſuz. ℭ Notãdũ ẽt ꝙ nõ eſt in metaphoris diſputare. ridiculoſum enĩ eẽt argumẽtuz ſi q̃s diceret ꝙ hõ eſt arbor verſa. arbor hꝫ folia ḡ hõ hꝫ folia. ℭ Dubitaret forte aliq̃s. q̃uõ hoc dictũ deſeruiat ad ꝓpoſitũ. vꝫ. q2 non dẽmus diffinire ꝑ metaphorã. iõ debem⁹ cauere in diffõnibus de equocatiõe. Dõm ꝙ vt plurimũ equocatões fiũt ſm metaphoras. q2 fiũt ſm quãdã trãſumptionẽ. vt q2 acutũ i magnitudinibus cito penetrat ex hoc trãſumptũ ẽ ad humores vt dicanẗ hũores ſaporis acuti q multũ pungũt guſtũ. ex hoc aũt vlteri⁹ trãſumptũ eſt nomẽ acuti ad voces. vt dicaẗ vox acuta q̃ multũ penetrat auditũ. acutũ ḡ ĩ humorib⁹ ⁊ in vocib⁹ dĩ ſm metaphorã ⁊ ſm quãdam trãſumptionẽ. ſic ẽt ⁊ ſil'e i colorib⁹ ẽ ſ3 vnitatẽ cuiuſdã q̃litatis. vt ſm vnitatẽ coloris. ex hoc ãt trãſũptũ ẽ nomẽ ſil'itudinis ad figuras. vt dicanẗ figure ſil'es q̃ hñt eandẽ q̃litatẽ. q̃litas aũt in figuris ẽ ipſa diſpoſitio figurarũ. illi ḡ triãguli hñt eãdẽ q̃litatẽ. ⁊ ꝑ ↄñs ſunt ſil'es q ſunt eodẽ mõ diſpoſiti. ſunt aũt eodẽ mõ diſpoſiti triã-

guli vel q̃cũq; alie figure sĩ hẽat angulos eq̃les ꝛ latera ꝓportionabilia. siſr ḡ in colorib⁹ dr̃ ꝓpue. in figuris aũt trãsumptiue ꝛ metaphorice. qm̃ ḡ vtplurimũ equiuocationes ſꝫ trãsumptionẽ quãdã ꝛ metaphorã accipiunt: si non est ſm metaphorã diffinire nõ est ſꝫ equocũ diffinire. ꝙ si volum⁹ equocũ distiguere a metaphorico siue a trãsumptiuo dicem⁹ ꝙ tũc est recte equocũ qñ vnuꝫ nomẽ iponit duob⁹ diuersis lter q̃ non attendit ꝓpter iponẽꝫ huius noĩs aliq̃ ꝯuenientia nec aliq̃ ſĩtudo. ꝛ tũc equocũ eẽt peius q̃ȝ metaphoricũ. ꝛ magis cauẽdũ est a tali equoco in diffõnibus q̃ȝ a metaphora. nã iõ cauet a metaphora in diffõnibus. qꝛ metaphora non certificat nos de nã rei quã idicat diffõ. vt ꝑ siſe qd̃ repit in figuris nõ certificamur de siſi qd̃ reperit in colorib⁹. cecus eni posset doceri de siſi qd̃ reperit in figuris. nihil tñ ꝑ hoc sciret de siſi qd̃ reperit icoloribus. si ḡ metaphora cauẽda ẽ a diffõnibus. qꝛ nõ certificat. multo magis pura equocatio cauẽda ẽ: qꝛ nullo mõ certificat. signãter ḡ ph̃s locutus ẽ supra. cũ dixit ꝙ ꝑ aliqd certũ debemus sillogiçare ꝛ diffinire. itẽdẽs ꝑ hoc ꝙ metaphore ꝛ equiuocatiões sunt cauẽde a diffõnib⁹ ꝛ a sillis siue a disputationib⁹. qꝛ talia nos non certificãt: pꝫ ḡ qũo sit ad ꝓpositũ hoc dcm̃ ph̃i. possum⁹. n. dicere ꝙ arguit h̃ ph̃s ꝑ locũ a mioꝛi: qꝛ equocatio. vel ẽ q̃dã metaphora ꝛ q̃dã trãsumptio. si supra sit equocatio ꝑ quãdã siſitudinẽ. vt pꝫ de acuto i magnitudie ꝛ i humore. vł equocatio ẽ peioꝛ q̃ȝ metaphora ꝛ q̃ȝ trãsumptio si sit equocatio pura. minus ḡ vr̃ ꝙ i diffõnib⁹ ꝛ ẽt i disputatiõib⁹ cauẽda sit metaphora q̃ȝ equocatio q̃ si sit pura ẽ peioꝛ q̃ȝ metaphora. ſꝫ cauẽda ẽ i talib⁹ metaphora. ḡ mlto magis equocatõ.

Ut habeam⁹ ꝓposita eligere oꝫ decisiões ꝛ diuisiões. sic ãt eligere subiectum genus cõe oĩum.

℄ Posiq̃ȝ ph̃s dedit artẽ diffiniẽdi passioneꝫ qꝛ diffõ passionis ẽ mediũ in demr̃atiõe. iõ posiq̃ȝ venatus ẽ quo mõ accipiẽda sit diffõ passiõis. In pte ista venat quo mõ accipiẽdũ sit mediũ in demr̃atione. vñ h⁹ qd̃ hic tradit dr̃t ab eo qd̃ supius tradebat. nã aliud est scire quo mõ diffi.⁹ se hẽat ad demr̃ationẽ. ꝛ aliõ ẽ dare artẽ diffiniẽdi. ꝛ oñdere quo mõ diffi.⁹ accipienda sit. ꝛ aliud ẽ oñdere quo mõ mediũ se hẽat ad demr̃atiõeꝫ. ꝛ declarare quo mõ ꝯtigit demr̃are ꝑ singula gnã eãrum qd̃ fiebat in supioꝛib⁹. ꝛ aliud ẽ dare artẽ inueniendi mediũ ad demr̃andũ qd̃ sit h̃. ℄ Sciẽdũ ḡ ꝙ venari ꝛ inuenire mediũ i demr̃atione ẽ dupl̃r. qꝛ alr̃ accipit mediũ in demr̃atione pticulari alr̃ i vli. nã i demr̃atione pticulari mediũ ẽ ipm subm. vt ꝑ triãgulũ demr̃atur habere tres particul̃r de ysocbele. ſꝫ in demr̃atione vli mediuꝫ est cã iherẽtie passionis in subo. ad iuestigandũ aũt hãc cãm multũ valet scire ꝓblemata. ꝛ qũo demr̃abilia diuersimode adiuicẽ identitateꝫ hñt. Tria ḡ facit ph̃s in hac pte. qꝛ ꝑmo docet venari mediũ i demr̃atione particulari. 2.⁹ oñdit qũo ꝓblema. ꝛ qũo ea q̃ sunt demr̃abilia diuersimode identitatẽ hñt. 3.⁹ ex eo qd̃ dixerat accedit ad oñdendũ qũo iueniendũ sit mediũ i demr̃atione vli. 2ª ibi (Eadẽ aũt ꝓposita) 3ª ibi (De cã aũt cuius ẽ cã) Propter ꝑmũ sciẽdũ ꝙ vt ꝑmo dicebat mediũ i demr̃atione pticulari est ipm subm. ſꝫ subm aliqñ est vniuocũ aliqñ analogũ. ꝛ vniuocuꝫ est dupl̃r. qꝛ aliqñ ẽ nominatũ. aliqñ inominatũ. Tria ḡ facit ſꝫ ꝙ tripl̃r docꝫ demr̃are particul̃r. qꝛ ꝑmo docet hoc ꝑ mediũ vniuocũ noĩatũ. 2.⁹ ꝑ mediũ vniuocũ inoĩatuꝫ. 3.⁹ ꝑ mediũ analogũ. 2ª ibi (Nunc gdẽ igr̃) 3ª ibi. (Amplr⁹ ali⁹ modus.) Circa ꝑ⁹ tria facit. qꝛ ꝑmo facit qd̃ dcm̃ ẽ. 2.⁹ qd̃ dixerat declarat ꝑ exemplũ. 3.⁹ suũ dcm̃ disponit ꝑ terminos. 2ª ibi. (Ut si aĩalia sint) 3ª ibi. (Sit ãt aĩal.) Dic̃ ḡ (vt habeam⁹ ãt eligere ꝓpositũ) ad demr̃andũ pticul̃r q̃cũq; ꝓposita (oꝫ decisiones ꝛ diuisiones) sũ. facere (ꝛ) oꝫ sũ. (sic ãt eligere subm cõe gen⁹ diuꝫ) extitũ sub illo gñe. ℄ Nõduꝫ ãt documẽtuꝫ datuꝫ i hoc ꝯsistere. ꝙ si volum⁹ demr̃are tres pticul̃r de ysochele. ꝛ de scalenone ꝛ de h̃ȝ spẽb⁹ triãguli debem⁹ accipe cõe gen⁹ qd̃ est subꝫ istius passionis i quo cõi gñe sunt oĩa gb⁹ ꝯtigit ista passio. vt si hãc passionẽ videmus ꝯpetere ysocheli siue eqcruri eqlatero ꝛ scalenoni: debem⁹ videre qd̃ ẽ illõ cõe genus i quo ꝯueniunt oĩa ista. ẽ ãt illõ cõe triãgulus: qd̃ ẽ subm istu⁹ passionis. habito ãt hoc cõi vt hĩto triãgulo siue hĩto h̃ȝ subo. iã habem⁹ medium ad demr̃andum pticul̃r h̃ȝ ãt mediuꝫ siue h̃ȝ subm debem⁹ diuidere ꝛ ẽt subdiuidere. ꝛ hoc appellat ipse decisiones ꝛ diuisiones facere. diuidẽdo. n. triãguluꝫ i suas ptes subiuas. ꝛ iteꝝ ẽt illas ptes subiuas diuidem⁹ i alias ptes subiuas si sunt vlteri⁹ diuisibiles. ꝛ tũc ꝑ hoc cõe subm vt ꝑ triãguluꝫ demr̃abim⁹ hr̃e tres pticul̃r de qualibet pte hui⁹ subiectiua. ℄ Deinde cum dicit.

℄ Ut si aĩalia sint q̃ ꝯsiderãt: q̃lia oĩ aĩali isint. Acceptis aũt his reliquoꝝ oĩum qualia inhereant: vt si hec est auis qualia oĩum inhereãt aui. ꝛ sic sꝑ ꝓximo. manifestuꝫ. n. ẽ: qm̃ hẽbimus iã dicere ꝑꝑ qd isunt iherẽtia his q̃ sunt sub cõi: vt ꝑꝑ qd hoĩ aut equo insunt.

℄ Qd̃ dixerat declarat ꝑ exẽplũ. d. (Ut si aĩalia sunt siue sint q̃ ꝯsiderant) .i. q̃ ꝯsideranda sunt vt de eis aliqua demr̃ent sũ. accipiẽda sũt (qualis isunt oĩ aĩali) vtputa somnus ꝛ vigilia (acceptis aũt his reliquoꝝ oĩ q̃lia inhereãt) sũ. manifestũ erit. q. d. ꝙ acceptis his q̃ insunt oĩ aĩali. tũc ꝑ aĩal manifestũ erit q̃lia isunt oĩ reliquoꝝ sũ. ꝯtentoꝝ sub aĩali. vt si somnus ꝛ vigilia inest oĩ aĩali manifestũ erit ꝑ aĩal q̃lia isunt oĩbus reliq̃s q̃ sunt sub aĩali. qꝛ manifestũ erit ꝙ eis inest somnus ꝛ vigilia. Ad hoc aũt sciendũ debẽt accipi q̃ de ꝓximo diuidũt aĩal ꝛ postea alia q̃ diuidũt h̃ȝ diuidẽtia. vñ subdit. (vt si hec est auis) q̃ ẽ ꝯtenta sub aĩali. ꝛ q̃ de ꝓximo diuidit aĩal sũ. manifestũ erit (q̃lia iherẽtia oĩ aui) .g. n. scit q̃lis insunt oĩ aĩali scit q̃lis isunt oĩ aui. ꝛ subdit (ꝛ sic sꝑ insunt aĩali ꝓximo) .q. d. ꝙ diuidẽdo aĩal ꝑ ꝓxima diuidẽtia. ꝛ illa ꝑ alis ꝓxima ꝑ id qd̃ iest oĩ aĩali. manifestũ erit q̃ semꝑ aĩali ꝓximo. i. ei. qd̃ de ꝓximo diuidit aĩal insunt: qꝛ sic ꝑcedẽdo semꝑ ꝑ ꝓxima diuidẽtia sꝑ ꝑ cõe supius manifestũ erit q̃lia isunt iferioꝛib⁹. vñ subdit. ꝙ (manifestũ ẽ. n. qm̃ iã habebim⁹ dr̃e ꝓpter qd iherẽtia sunt his q̃ sunt sub cõi) vtputa. sub aĩali. (vt ꝓpter quid insũt talia iherentia hoĩ. aut equo) q̃ sũt sub aĩali. ℄ Notandũ aũt ꝙ si accipim⁹ somnũ ꝛ vigiliã q̃ isunt oĩ aĩali sciẽdo q̃lia isunt oĩ aĩali. vt qꝛ isunt ei somnus ꝛ vigilia. sciem⁹ q̃lia isunt oĩb⁹ his q̃ sũt sub aĩali. qꝛ sciem⁹ eis inẽẽ somnũ ꝛ vigiliã. diuidem⁹. n. aĩal ꝑ ꝓxima diuidẽtia vtputa ꝑ volatile ꝛ aquaticũ ꝛ terrestre: ꝛ terrestre aĩal ꝑ ꝓxima. vtputa ꝑ gressibile ꝛ reptile. ꝛ gressibile ꝑ ꝓxima. vtputa ꝑ hoĩeꝫ ꝛ equũ. ꝛ sic faciẽdo diuisiões ꝛ subdiuisiões. siue diuisiões ꝛ decisiões. i. diuisiões magnas ꝛ paruas demõstrabim⁹ pticul̃r ꝑ hoc mediũ aĩal: qd̃ ẽ cõe subm hãc passionẽ. s. somnũ ꝛ vigiliã ieẽ oĩbus reliq̃s. i. oĩbus sub aĩali cõtentis. ℄ Notandũ ẽt ꝙ ꝯtenta sub aĩali dicunt reliqua. i. ꝑ diuisiõeꝫ relicta. nã hoc mõ fit talis demõstratio diuidendo cõe subm. ꝛ per h̃ȝ cõe subm de reliq̃s. i. de relictis ꝛ de habitis ꝑ diuisionẽ demõstrabimus ab h̃ȝ passionẽ cõmunẽ. sicut ergo est demõstratio particularis. omnia triãgulus habꝫ tres. ysoche

les vel q̄libꝫ alia spēs triāguli ē triāgulus.ḡ ꝛc. ita ē demr̄atio particularis si dicat̄.oē aial sonnet .equ⁹ bō vł q̄cunqꝫ alia spēs aialis est aial.ḡ ꝛc. ¶ Dubitaret forte aliqs.quō aliqua sunt ꝓxima aiali.ꝛ quō que īsunt aiali ꝑus insunt ꝓximo. ¶ Dōꝫ.ꝙ magis ꝓxima ꝛ magis remota in genere possunt accipi.vel ſm ordinē rōnis. vel ſm ordinē rei.ſm ordinē rōnis quātu ꝯtenta sub genere sunt magis v̄lia tanto magis de ꝓximo diuidunt genus.vt si aial diuidit̄ ꝑ volatile ꝛ nō volatile tanq̄ꝫ per dr̄ias magis v̄les.ꝛ si qōlibꝫ hoꝝ diuidat̄ ꝑ dr̄ias alias que non erunt ita v̄les.tūc ꝑme q̄ sunt magis v̄les magis de ꝓximo diuident aial q̄ꝫ dr̄ie scd̄e que sunt magis particulares.passio ḡ īherēs oī aiali demr̄abit̄ particulariter ꝑ aial. ꝑmo de ꝓximis diuidētibus. ꝛ postea de alijs.ꝛ2ᵒ mō potest accipi ꝓximū ꝛ remotū ſm ordinem rei.ſm quē moduꝫ dicim⁹ formas eē sicut numeros.ita ꝙ sicut nunq̄ꝫ reperiunt̄ duo numeri diuersaꝝ spērum eq̄les ſꝫ vnitates.qꝛ semꝑ sunt plures vnitates in vno q̄ꝫ in alio.sic nunq̄ꝫ reperiunt̄ due spēs sub eodē gn̄e eq̄les ſm ꝑfectiones qꝛ semꝑ ꝑfecti⁹ reseruat̄ nā gn̄is in vna spē q̄ꝫ in alia.sic ḡ si vellem⁹ ordinate descēdere ſꝫ ordinē rōnis ꝑus descēderem⁹ a gn̄e in magis coīa ꝛ postea in min⁹ ꝛ passionē ꝯpetentē toti gn̄i ꝑ ipꝫ gen⁹ tanq̄ꝫ ꝑ mediuꝫ ꝑus ꝓbarem⁹ de magis coībus:ꝛ postea de minus.sic si vellemus descēdere ſm ordinē rei ꝑus descēderemus in spēm ꝑfectiorē:ꝛ postea in min⁹ ꝑfectā.ꝛ sic deinceps.ꝛ passio ꝯpetens toti ſm hunc ordinē ꝑus ꝓbaret̄ de spē ꝑfectiori. ꝛ postea de minus ꝑfecta.ꝛ sic deinceps. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sit aūt aial in quo.a.b.aūt īherētia oī aiali. in qb⁹ aūt sunt.c.d.e.sint q̄dā aialia. manifestū igr̄ ē ꝑꝑ qd est.b.i.d.ꝑꝑ.a.eniꝫ.sīr aūt ꝛ i alijs. ꝛ semꝑ in alijs deorsuꝫ eadē rō est.

¶ Disponit suū dcm̄ ꝑ terminos.d. (Sit āt aial in quo a.b.aūt īherentia oī aiali) vtputa somnus ꝛ vigilia (in quibus āt) ſu.sunt talia īherētia. (sint.c.d.e.q̄dā aialia. manifestū ē igit̄) ſu.ꝑ demr̄ationē particularē (ꝑpter qd ē b.) .i.passio inherens (in.d.) .i. in aliquo qd̄ est sub aiali (ꝑpter a.eni) .i. ꝑpter aial.nā in tali demr̄atione particulari ipm̄ aial siue ipm̄ subm̄ erit mediuꝫ.ꝛ ꝑ ipm̄ aial demr̄abit̄ passio de.d.i.de ꝯtentu sub aiali.Et subdit ꝙ (sīr āt ꝛ in alijs).q.d.ꝙ sic demr̄atuꝫ ē ꝑ aial ꝙ.b. passio inest.d.i.ꝯtento sub aiali.vtpute volatili.sīr ōndet̄ ꝙ insit alijs ꝯtentis sub aiali.vt ꝙ insit.c.ꝛ.e.vtputa aq̄tico ꝛ terrestri.ꝛ subdit ꝙ (semꝑ ꝛ in alijs deorsuꝫ eadē rō est) vtputa si diuideret̄ aial volatile aq̄ticuꝫ ꝛ terrestre ꝑ dr̄ias magis deorsum.i.magis īferiores eadeꝫ rō vtiqꝫ esset qꝛ de oībus talibus possꝫ ꝓbari hec passio b. vtputa.somnus ꝛ vigilia per hoc mediuꝫ quod est aial. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nūc quidē igit̄ ſm ea q̄ sunt assignant̄ coīa noīa dicim⁹. oꝫ āt nō solū noīa cōsiderare. ſꝫ ꝛ si aliqd aliō accipiat̄ eē cōe. accipiētes, sine hoc aliqb⁹ iħereat.ꝛ q̄lia hec seq̄nt̄.vt cornua ħn̄tia.ħr̄e vētres.n̄ vtrobiqꝫ eē dētes. Itē cornua ħr̄e seq̄t̄ q̄dā. Manifestū eni ē ꝑꝑ qd i illis qd̄ di ꝑpter ideꝫ sunt qd̄ cornua ħn̄t.

¶ Docet demr̄are ꝑ mediū vniuocū inoiatum.d. ꝙ (nūc qdem igit̄.ſm ea q̄ assignant̄ oīa noīa coīa dicimus) .i. ſm ea q̄ nunc dicim⁹.vł q̄ nunc diximus oīa coīa subta q̄ sic assignant̄ sunt noīa.i.sunt noīata.ꝛ subdit. ꝙ (oꝫ aūt non soluꝫ ꝯsiderare) ſup.coīa (noīata ſꝫ ꝛ si aliqd aliud accipiat̄ cōe) ſu.inoiatuꝫ (accipientes) .i. debemus accipere ꝛ ꝯsiderare (si aliqbus) ſu.talibus coībus inoiatis (iħereat hec) .i.aliq̄ passio. (ꝛ) ſu.debemus ꝯsiderare (q̄lia) ſu.diuidētis. (vel q̄les) ſu.ꝑtes subiue (sequātur hec) .i.talia coīa inoiata.ꝛ ponit exemplū.d. (vt cornua ħn̄tia) .i.hoc cōe inoiatuꝫ ꝙ oē aial ħn̄s cornua.ſu. hꝫ has passiones.vꝫ. (ħr̄e vētres duos.ꝛ nō ħr̄e dentes vtrobiqꝫ) .i.i vtraqꝫ mādibula.ħn̄t eni talia aialia dentes i maxilla īferiori ſꝫ nō ħn̄t dētes i maxilla supiori. ꝛ subdit (itē cornua ħr̄e) .i.hoc eē inoiatuꝫ qd̄ ē ħn̄s cornua (sequunt̄) .i.sunt sub eo.ꝛ sunt īferi⁹ ad ipꝫ (q̄dā) ꝑtes subiue.vtputa.ceruus.bos.ꝛ hꝫ aialia q̄ habēt cornua.ꝛ subdit.ꝙ (manifestū est.n.ꝑpter qd illis ierit qd̄ dr̄) .vꝫ.ꝑpter qd talib⁹ aialibus.vt ceruo ꝛ boui ꝛ alijs silibus iest non ħr̄e dētes vtrobiqꝫ.ꝛ ħr̄e duos ventres (ꝑpter id.s.ꝙ ħn̄t cornua) .i.ꝑꝑ cōe inoiatuꝫ qd̄ est ħr̄e cornua. ¶ Notādū ꝙ oē qd̄ nescim⁹ noiare vno nomine.ſꝫ noiam⁹ ipm̄ ꝑ circūlocutionē dr̄ inoiatū,aial ḡ habēs cornua est qddā cōe.ꝛ hꝫ sub se multa īferiora.attn̄ istud cōe est inoiatum.qꝛ nescimus noiare vno noie qd̄ est tale sicut noiamus omne volatile vno noie.vtputa. si dicamus ipm̄ eē auē:ꝛ oē aq̄ticū forte noiamus vno nomine.vtputa piscem.non autē scimus nominare vno noie oē aial cornutū.iō dicit̄ tale cōe eē inoiatū. ¶ Notādū ēt ꝙ si aial cornutū est ꝑpriū subm̄ hui⁹ passionis. vꝫ.dualitatis ventꝝ ꝛ carētie dentiū in mādibula supiori.demōstrabit̄ ꝑticul̄r ꝑ hoc cōe subm̄ qd̄ est aial cornutū q̄libet ꝑdictaꝝ passionū de quolibet ꝯtēto sub tali cōi subiecto.sicut ḡ in cōibus noiatis si q̄reret̄ ꝑꝑ qd ysocheles hꝫ tres:rn̄det̄ qꝛ ē triāgulus.nā ysocheles hꝫ tres ꝑ triāgulū.triāgulus aūt nō ꝑ aliud subm̄. sic se hꝫ etiā i cōibus nō noiatis.vt si aial cornutū ē ꝑpriū subꝫ ꝑdictaꝝ passionū.vꝫ.dualitatis ventꝝ ꝛ carētie dentiū oibus alijs ierit ꝑ ipm̄.ceruus ḡ ꝛ bos ꝛ alia q̄ sūt sub h⁹ cōi aiali inoiato.vꝫ.sub aiali cornuto ħebunt predictas passiones ꝑꝑ id qd̄ ħn̄t cornua.i.ꝑpter id qd̄ sunt aial cornutū. ¶ Notādū aūt ꝙ sequi vel assequi vnū aliud pōt itelligi dupl̄r.vel ſm ꝯsequētiā.ꝛ sic supiora sequūtur ad īferiora.vt aial seqtur ad hoieꝫ.qꝛ valet.hō ergo aial nō ecōuerso.ꝛ hoc mō seq nō est eē posterius sed eē ꝑus iuxta illā diffōnē datā in libro ꝑdicamētoꝝ ꝙ illō est ꝑus a quo nō ꝯuertit̄ ꝯsequentia.alio mō pōt accipi seq ſm posterioritatē.vt idē sit seq qd̄ eē posterius.ꝛ sic inferiora sequūtur supiora.qꝛ sunt posteriora illis.līa ḡ supius habita ꝙ debem⁹ eē accipiētes q̄lis hec sequūt pōt exponi dupl̄r.debemus.n.accipe q̄lia.i.q̄les partes subiectiue sequat̄ hec.i.cōia inoiata.ꝛ tunc q̄lia erit casus noiatiui.ꝛ accipiet̄ seq ꝑut idē ē qd̄ eē posteri⁹.alio mō pōt exponi ꝙ debemus accipe q̄lia.i.quales partes subiectiuas hec cōia inoiata sequunt̄.ꝛ tunc ly hec. erit casus noiatiui.ꝛ accipiet̄ ibi seq ꝓ ꝯsequi ſm ꝯsequētiā ꝑut superiora sequūtur ad inferiora.vtrobiqꝫ tn̄ semꝑ erit ideꝫ sensus.vꝫ.ꝙ debemus accipere si aliqbus cōibus inoiatis inhereat.hec.i.aliqua passio.ꝛ postea debemus videre quales.i.quas ꝑtes subiectiuas habēt illa cōmunis inoiata.qꝛ hijs visis poterimus illā passionem demonstrare particulariter per h⁹ cōia inoiata de illis partib⁹ subiectiuis. ¶ Dubitaret forte aliqs. quō ħn̄s cornua sit per se subiectū istarū passionū.vꝫ. dualitatis ventrium ꝛ carentie dentiū in supiori mandibula. Dicēdum ꝙ in nālibus aliqua sequunt̄ ex fine:aliqua q̄si ex ꝯditione materie.dicimus.n.ꝙ nā est sagacissima.ꝛ dicimus ꝙ nā sapiēter agit.ꝛ nō ē itelligēdū ꝙ ipa nā cognoscat.ſꝫ oīa ista referēda sunt ad artē diuinā ex q̄ sūt oīa nālia ordinata.vnde ꝛ cōmē.in.12ᵒ metaph. vult ꝙ nā nō agit nisi rememorata ex supioribus causis q̄ dāt intelligētie,ꝛ oīa ista vt ibidem dicit ꝑueniunt ex vna

arte pncipali que est ipsius dei. debem⁹ g imaginari naturā totā ordinatissimā esse. ꝛ in oibus suis actiōib⁹ q̄tuz possibile est ordinatissime se hr̄e. aīalia ergo habentia cornua nō habēt dētes q̄si ꝓpetet cōditionē mãe. naz nutrimētū qd̄ oz ire in dētes vadit in carnua. vñ h⁹ demōstrationis mãz vel defectū mãe assignabim⁹ causaz. deficit eni mã ꝛ nutrimentū dentiū ꝓpter mãm ꝛ nutrimentū cornuū. ꝛ ide est ꝙ dētes nō deficiunt in vtraq3 maxilla. sed in supiori ex qua pte sūt cornua. deficiūt.n. talib⁹ aīalibus dētes in supiari mādibula. p3 g quō aīalia cornuta sequit̄ hec [illegible]a. v3. carentia dentiū cui⁹ passionis ꝯsecutio reducet̄ qñ in cām mālē. alia aūt passio v3. dualitas ventrū reducit̄ in causaz finalez: vt q2 talia aīalia ꝓpter carētiā aliq̄lē ꝛ defectū dētiū nō pñt bene ꝯterere cibū īgeniauit nã ꝙ haberēt duas vētres: vnuz ad mollificādū cibū nō ꝯtritū ꝛ masticatū: ꝛ aliū ad digerēdū. oīa eni talia aīalia ruminãt. nã p̊ icōplete masticant cibū quē icōplete masticatū ꝓyciūt i vētrē mallificatiuū. postea iteruz h9 cib⁹ icōplete masticat⁹ ꝛ i vētrē mollificatiuuz ꝓfect⁹ redit ad os ꝛ ibi iterū masticat̄. h⁹ .n. ē ruminare cibū icōplete masticatū iterū masticare. iacēt eni h9 aīalia cū ruminãt: ꝛ cū genu posterioris cruris cōprimūt sibi vētrē mollificatiuū. ex q̄ cōpressiōe cibus ibi exñs icāmplete masticat⁹ redit ad os vbi ꝯplete postea masticat̄. ꝛ ibi cōplete masticat⁹ mittit̄ in ventrē aliū. v3. in digestiuū qui dr̄ stomachus. dualitas g vētrū cōpetit talib⁹ aīalibus ꝑꝑ hūc finē vt melius possint digerere cibum. ℂ Deinde cū dicit.

ℂ Amplius alius modus est ƒm analogū eligere. vnū.n. accipe nō est idē ꝙ vocare sepion ꝛ spinā ꝛ os. sunt aūt q̄ sequūtur ꝛ hec tanq̄ vna natura huiusmodi existēte.

ℂ Docet demãstrare per mediū analogū. d. ꝙ (Amplius alius modus eligere) su. mediū (ƒm analogū). i. ƒ3 analogiā. ꝛ subdit ꝙ (vnū eni⁹ ꝛ idē) su. ƒm gen⁹ vel ƒ3 spēm (nã est accipe qd̄ o3 vocare sepion ꝛ spinā ꝛ os) hec eni3 tria. v3. sepion qd̄ est gdā neruus ad sustinēdū mollicie3 carnis. cuiusmodi neruū habēt vermes: ꝛ spinā quā hñt pisces: ꝛ os siue ossa que hñt aīalia alia dicunt̄ ƒ3 analogiā respectu harū passionū q̄ sunt vestiri carnib⁹ ꝛ sustinere molliciē carniū. nō eni ƒ3 idētitatē gñis nec speciei cōpetūt ista his trib⁹. ideo dicunt̄ talia in hoc nō eē ide3 nec gñe nec spē: sed ƒ3 analogiā. sustinere eni molliciem carnis p̊ cōperit ossi. deinde spine. ꝛ vltimo sepioni. ꝛ subdit ꝙ (sunt que cōsequunt̄ hec). i. sunt alique passiones que cōsequunt̄ ista tria (tanq̄ vna nã existēte huius). i. ƒm quādā analogiam. quedā eni passiōes: v3 puta vestiri carnibus: ꝛ sustinere molliciē carnis sequuntur ista tria propter vnam naturam. i. propter vnū aliquid: vt propter duriciē q̄ existit in eis hui⁹. i. ƒ3 analogiā. molle eni3 nō sustinet̄ nisi per durū. duricies.n. reperit̄ in oib⁹ his tribus. sed analogice: q2 p̊mo repit̄ in osse. deinde in spina. ꝛ vltimo in sepione. ℂ Deide cū dicit.

ℂ Eadē aūt ꝓposita sunt que quidē idē mediū habent amplius: vt qm̄ oia ꝯtrari⁹ status.

ℂ Determiat quō diuersimode aliq̄ ꝓblemata ꝓposita vl̄ aliq̄ ꝓblemata dem̄rabilia hñt adiuicē idētitatē ꝛ vnitatē. iō duo fac̄ ƒ3 ꝙ dupl̄r oñdit ꝙ hoc possit ꝯtigere. nã p̊ oñdu hoc q2 hñt ide3 mediū. nã illa dicunt̄ eadē talia q̄ hñt idē mediū. 2⁹ ostēdit talia eē eadē. nō q2 habeāt idē mediū oīno: sed q2 habēt mediū sub medio. ibi (Alia āt ex eo.) Circa p̊⁹ duo facit: q2 p̊ oñdit quō talia hñt idētitatē ꝑꝑ idētitatē medij. 2⁹ dclarat quō ipa idētitate medij possunt habere diuersitatē. ibi (Horū autē quedā.)

Dicit g ꝙ (eadē āt ꝓposita sūt). i. ꝓblemata ꝓposita sūt eadē q̄ gdē idē hñt mediū. ꝛ subdit ꝙ (ampli⁹) su. idem h3 mediū (vt qm̄ oia sūt ꝯtrarij stat⁹). q. d. ꝙ illa sunt eadē ꝓblemata q̄ ide3 hñt mediu3: ꝛ ꝓblemata ꝓposita de osse spina ꝛ sepione sunt eade3: q2 sunt illa que ide3 hñt mediu3: vt oia hñt hoc mediu3 cōe: qm̄ sunt ꝯtrarij status. ℂ Notādu3 aute3 ꝙ vt diximus mollities carnis nan sustinet̄ nisi ꝑ ꝯtrariu3. v3. ꝑ duritie3. oia g ꝑdicta tria sunt cōtrarij status. i. ꝯtrariu3 habent statu3 ad mollitie3 carnis: q2 oia ꝑdicta tria hñt quādā duritie3. vermis enim nō est totus caro: s3 h3 in se quendā neruū extensu3 ꝑ totu3 q dicit̄ sepion ad sustinendu3 mollitie3 carnis. h3 g ille neruus siue ille sepion in se quandā duritie3. sic etiā spina ꝛ os in tali duritie cōueniunt. ꝓblemata g de oib⁹ his tribus sunt aliquo mō eade3. q2 quodāmō hñt idem cōmune medium. ℂ Deinde cū dicit.

ℂ Horū aūt q̄dā genere sūt eadē q̄cūq3 hñt differētias ex quo aliorū aut alr̄ sūt: vt ꝓpter gd echo: aut ꝑꝑ gd apparet: ꝛ ꝑꝑ gd yris. oia.n. hec idē ꝓpositū sūt genere. oia eni3 repcussio sunt: sed specie altera.

ℂ Oñdit ꝙ h9 ꝓblemata q̄ sunt eadē ꝑꝑ idētitatē medij in ipa idētitate medij hñt quādā diuersitatē. q2 nō hñt idē simpl̄r vt idē mediū spē. s3 idē gñe. vl̄ idē analogia. iō ait ꝙ (hoꝝ aūt). i. de numero hoꝝ ꝓblematu3 q̄ sūt eadē (q̄dā sūt eadē q̄cūq3 hñt dr̄ias ex quo). i. ex gbus differētijs. (alr̄ aūt sunt alioꝝ). i. ꝑ q̄s dr̄ias h9 media eadē ƒ3 diuersa diuersimode se hñt. ꝛ ponit exēplū (vt ꝑꝑ gd echo) su. fit (aut ꝑꝑ gd apper idolū) i speculo (ꝛ ꝑꝑ gd yris) su. appet i nubib⁹ (oīa n. hec sunt idē ꝓpositu3) vel ꝓblemata vt h3 alia trāslatio (gñe oia eni sūt repcussio). i. oia ista tā echo q̄3 imago i specl̄o q̄3 ēt yris fiūt ex eadē cā gñe. vt ex repcussione. i. ex reflexiōe (s3 spē altera). i. s3 hui⁹ cā ē altera spē. q2 nō ē eadē reflexio ƒm spēm ꝑ quā fiūt oia illa tria. qd̄ quō fit in qōne patebit. ℂ Notādū āt ꝙ ƒm aliā trāslationē lr̄a ꝓcedēs nō ē referēda ad illa tria. v3. ad os spinā ꝛ sepion. s3 ad hec tria. v3. ad echo. ad idolū i speculo. ꝛ ad yridē. multū.n. diuersificat̄ alia trāstatio a nostra. sic.n. h3 lr̄a alia. eadē aūt ꝓblemata sunt hec gdē eo qd̄ idem mediū habeāt vtputa qm̄ oia antipistasis. i. oia sūt ꝑ resistētiā. vñ vbi nos hēmus. ampli⁹. alia lr̄a h3. vtputa. ꝛ vbi nos hēm⁹ cōtrarij status. alia lr̄a h3. antipistasis. ƒ3 hoc g exponetur lr̄a ꝙ omnia hec dicēda sunt eadē ꝓblemata. q2 hñt idē mediu3 ꝛ eandē cā3. tā.n. echo q̄3 idolum in speculo q̄3 ēt yris fiunt ꝑ eandē cām. v3. ꝑ contraresistentiam. i. ꝑ reflexionē. nã nūq̄3 fit reflexio nisi q2 īuenit ꝯtraria3 resistētiā. ℂ Notādū ēt ꝙ q vellet posset vtraq3 referre ad oia. nã tā cōtrarius status q̄3 cōtraresistentia possunt referri ad os spinam ꝛ sepion. ꝛ ad echo. ꝛ ad idolū i speculo ꝛ ad yridē. os.n. spina ꝛ sepion ꝓpter vnā ꝛ eandem cām sustinēt molitiē carnis. q2 hñt ꝯtrariū statu3 ad mollitiē. vt q2 sunt dura. vl̄ cā hui⁹ est. vt iō sustinēt molliciē carnis. q2 contra resistunt h9 mallitiei supponēdo ipsam. possunt ēt hec referri ad alia tria. nã echo ꝛ idolū i speculo ꝛ yris fiunt ꝓpter cōtrariū statū. nam cum fiant ꝑ cōtrariū motū. q2 fiunt ꝓpter reflexione3. q2 o3 eē ꝯtrariū statum ꝛ cōtrariū terminū vbi est contrarius motus possum⁹ oiu3 istoꝝ assignare vnā cōe3. cām hr̄e cōtrariū statu3. quō aūt possit assignari cōis cā contraresistentia patet. imaginabimur.n. ꝙ pos fit motus aeris vel multiplicatia spēi ad speculū. vel emissio radioꝝ3 solarium ad nubem aquasam. ꝛ postea ꝑ ꝯtraresistentiā talia reflectunt̄ ꝛ cōtraflexa hñt cōtrarium motū: ꝛ cōtrariū statu3: ꝛ contrariū terminū ꝓpter que

omnis aggenerant predicta tria. ¶ Dubitaret forte aliquis quō reflexiōes p quas generant pdicta tria nō sūt eadē spē. ¶ Dōm q reflexiōes p quas generant predicta tria vno mō differūt gñe. alio mō differunt spē. nam echo g est son⁹ aggñat⁹ ex reflexiōe aeris: sicut apparet dū loqmur supra puteū: vel cū loquimur sub aliq volta vbi iterū reflectit vox: ɛ videt nobis eandē vocē audire quā ptulimus. illa g vox aggenerata ex tali reflexione aeris vocat echo. ipellimus eni aerē loquēdo: qui aer repulsus. cuz ptingit ad voltā vel ad aliqd obstaculū cōcauū ppter ɔresistētiā reflectit: sicut pila ad parietē impulsa ppter ɔtraresistentiā parietis reflectit in ɔriū ɛ ɔmouet. aer ergo sic ɔtraflexus ɛ in ɔriū motus: qꝛ motus reflexionis est filia motui ipulsionis gnāt similē vocē ɛ facit echo. Idolū aūt apparet i speculo: qꝛ multiplicatur silitudo faciei vsq ad supficiē speculi. ibi autē pp ɔtraresistētiā speculi fit reflexio: ɛ fit multiplicatio silitudinis faciei in ɔtrariū: ita q pma multiplicatio similitudinis fuit a facie ad speculū. secūda multiplicatio ē p reflexionē in ɔriū. vz. a speculo ad faciē: ita q silitudo faciei p talē reflexionē recipit in ipso oculo: ita q hō videt ppriā faciē p speculū: qđ nō posset eē nisi i oculo suo reciperet silitudo ppe faciei. Dui⁹ aūt silitudo nō posset ibi recipi p hō multiplicationē in directū: qꝛ talis multiplicatio in directū icipit a re visa. nō aūt terminat ad ipsaz. cū g receptio silitudinis rei vise fm q hō nō icipiat ab oculo sz termine ad ipsū z oz multiplicationē talē fieri p reflexionē. imo qꝛ ipse oculus videt seipsuz p speculū oculus erit res visa ɛ res vidēs. vt est res visa ab eo icipit multiplicatio spēi: vt est res vidēs hō multiplicatio terminat ad ipsuz. q aūt rect⁹ mot⁹ incipiat ab aliquo termino ɛ reuertat ad ipsuz hoc nō poterit esse nisi sit mot⁹ reflexus. Apparētia g idoli in speculo fit p reflexionē sicut etiā apparentia yridis p reflexionez fit. nā radij solares cū ptingūt ad nubē roridā ibi reflectunt ɛ reflexi generāt colores yridis. vñ ɛ si aqua de alto distillatim caderet: sicut apparet de aliqb⁹ fōtibus qui de alto cadūt in lapides: tūc qꝛ multe guttule p talē casuz in altū reuertunt cū ad illas guttulas ptingūt radij solares ex reflexione illoꝝ radioꝝ ad illas guttulas aggenerantur colores yridis. he g reflexiōes vno mō nō sūt idē genere. nā reflexio aeris p quā gnātur echo fit p motū localē. motus localis g est realis mot⁹: vt qꝛ est mot⁹ ad situz nō est idē gñe cū motu p quē apparet idolū in speculo ɛ yris g nō sūt ppe motus: nec sūt gd reale: sed gd intentionale. nā hō motus nihil est aliud q̄ multiplicatio silitudinū intētionaliū. Alio mō hō reflexiones pñt dici nō differre gñe. nā cū ipso motu locali aeris intētionalr fit sonus. ita q in oib⁹ his reflexionib⁹ est quedā multiplicatio intētionalis: ɛ q̄tū ad hoc oēs isti mot⁹ sūt quodam mō idē in gñe. nō est aūt idē spē: qꝛ sicut motus ad formaz recipit spēz ex forma ad quā est. ppter qđ dealbatio ɛ denigratio sūt mot⁹ eiusdē spēi. sic ēt multiplicatiōes intētiōales pñt dici recipe spēm fz intētiōes q̄ generant p tales m̄ltiplicatiōes: vel qꝛ nō ē eadē intētio q̄ generat cū fit echo: ɛ cū apparet idolū in speculo: ɛ cū fit yris. iō tales reflexiōes nō sūt eedē spē. imo etiā nō sunt eedē gñe loquēdo de gñe ppinquo: lz possint dici eedez genere: loquēdo de genere remoto: qꝛ oēs sunt intētiōes quarūdā q̄litatū. ¶ Deinde cū dicit

¶ **Altera aūt causa ex eo q mediū qđ sub alterū mediū est differūt ppositoꝝ: vt ppter gd nilus finiēte mēse magis fluit ppter id qđ vernior finiēs mēsis. ppter quid autē vernior finiens mensis: quoniā luna deficit. hec qdem enim sic se habēt adinuicem.**

¶ Determinat de idētitate pblematū pnt pblemata sūt eadē: nō qꝛ oīno habeāt idē mediū: sz habēt mediuz sub medio. d. q (alia aūt ppositoꝝ) siue pblematū (differunt) sn. ɛ sūt eadē (ex eo q mediū gdē est subalternatuz) vt qꝛ vnū mediū est sub altero medio. ɛ ponit exēplū. d. (ɛ ppter gd nilus finiēte mēse magis fluit) ɛ subdit (pp id qđ vernior). i. humidior est (finis mensis.) ɛ subdit (ppter gd vernior). i. humidior est (finis mēsis. pp id qđ luna deficit.) ɛ subd[illegible] (hec gdē) sn. pblemata pposita (sic se habēt adin[illegible]) q vnū mediū est sub altero medio. vel q cā vni⁹ est sub cā alteri⁹. augmētationis. n. nili in fine mēsis cā ē maior humiditas circa finez mēsis: ɛ cā maioris humiditatis circa hō finē ē defectus lune. ista g duo pblemata. vz. pp gd in fine mensis crescit nilus: ɛ pp gd in fine mēsis crescūt humida reducunt in vnā cāz. vz. i defectū lune: nō tñ eodē mō. sz mō subalternatiuo: qꝛ vnū reducit p aliud. nā augmētū nili reducit i dfectū lūe tanq̄ i cāz p augmētū hūidi: ɛ hoc appellat hīc mediū sub medio. h[c] g pblemata sic se hñt adinuicē: qꝛ aliq⁹ mō sūt eadē. aliq⁹ mō diuersa. ¶ Dubitaret forte aliqs quō defectus lune ē cā augmēti humidi. ¶ Dōz q fz quosdā defect⁹ lune iō ē cā augmēti hūidi. qꝛ luna hz dñiuz sup humida. iō dficiēte lumīe lune ex hoc augmētant humida. qꝛ cōmouent vapores. sz hec vr eē rō in ɔriuz. nā q luna hz dñiuz sup humida. ideo crescente luna crescūt humida. iō videm⁹ q aialia habētia testaz cuiusmodi sūt cancri. qꝛ eoꝝ suba ɔsistit in quadā humiditate pleniores sunt cū luna est plena. pp hoc possum⁹ dicere q aliqua sunt humida q̄ de leui cōsumunt a sole sicut sunt vapores i altū eleuati. iō i estate nō ita frequēter pluit sicut i hyeme: nō q nō eleuant vapores humidi i estate. sz qꝛ pp vehemētiā caloris solis ɔsumunt vapores eleuati ɛ desiccant q nō pñt ad hoc puenire vt faciāt pluuiā. aliq̄ aūt sunt humida q̄ nō ita d facili ɔsumūtur a sole. ɛ talia humida crescūt luna exñte plena sicut oppet de aliqbus pomis. poma n. punica pleniora sūt si colligent plena luna ɛ ēt aliq̄ aialia vt diximus de cancris q maxime veꝝ ē de aliquo gñe cancroꝝ cuiusmodi sūt cācri hñtes vnā rotundā testā. tales. n. cācros rotūdos expimēto dicimus i plenilunio pleniores eē. sz humida illa q̄ de facili ɔsumūtur a sole in fine mēsis lunaris cū luna ɔiūgit soli augmentant ɛ crescunt. vñ magis pluit ceteris parib⁹ cū luna ɔiungit soli. qđ iō ɔtigit: nō qꝛ defectus luminis lune augmētet pluuiā: imo magis hec eēt cā oppsita. nā si luna hz dñiū sup humida deficiēte luna nisi aliqd aliud desit: q̄tū ē tñ ex defectu luminis vident magis deficere humida. veꝝ qꝛ luna ɔiuncta soli pp sui frigiditatē ɔtēperat calorē solis. pp qđ sol non pōt ita ɔsumere vapores eleuatos. ɛ iō circa ɔiunctionē solis ɛ lune magis cōtigit fieri pluuiā. ɛ qꝛ forte nilus multū argumētat ex pluuia. iō circa finē mēsis lunaris cū luna deficit. i. cū luna ɔiūgitur soli ille fluuius ē vernior. i. humidior ɛ abūdat magis i aquas pōt ēt ad hoc scōa cā assignari. nā fluui⁹ ille g dr nilus cū p ptes illas calidas trāseat. vz. p ptes egypti multū est ppinquus toride zone: q̄ torida zona describit fm existētiā zodyaci. sub quo zodyaco currunt oēs planete. ɛ qꝛ luna hz dñiū sup humida in plenilunio in fluuijs illis g sūt ppiq circlo zodyaco eo q directi⁹ mittit luna radios sup tales fluuios ex ipsis radijs lunarib⁹ fit magis eleuatio vapoꝝ. ɛ p ɔñs i plenilunio i talib⁹ fluuijs pp eleuationē vapoꝝ factā vēnte lune fit magis cōsūptio hūidi. igit pp ɔsūptionē hūidi i plenilunio nilus erit paru⁹ circa medietatē mēsis lunaris. g circa finē talis mensis: qꝛ nō erat tanta ɔsūptio nilus erit vernior. i. hu[illegible]

midior. ¶ Sz oduertēdū q̄ aliud est ꝯsumere humidū simplr̄. aliud ꝯsumere humidū in hoc. simplr̄. n. luna nō ꝯsumit humidū sz augmētat. sz nō est icōueniēs q̄ id qḋ est causa augmēti simplr̄ sit cā ꝯsūptiōis hui⁹. luna ḡ q̄ ē cā augmēti humidoꝝ in fluuijs ꝓpinquis zodiaco: qꝛ sꝑ per talib⁹ fluuijs directius mitit suos radios poterit eē causa desiccatiōis. luna eni in suo plenilunio cū maiorē ṽtutē hꝫ trahēs a talib⁹ fluuijs vapores humidos ad se desiccat hꝫ fluuios. nilus ḡ q̄ est ꝓpinquus zodiaco sub quo currit luna siccior erit in plenilunio. ꝛ vernior: vl̄ vꝫ alia trāslatio hyemalior. i. humidior: qꝛ ver ꝛ hyems humida sūt. erit circa finē mēsis lunaris. ¶ Nō si q̄rat a quo fit talis tract⁹ q̄ luna possit ad se trahere vapores de talib⁹ fluuijs. ¶ Dicem⁹ q̄ nō erit hꝰ tract⁹ a calido sed erit a tota spē. sicut eni ferrū mouet̄ ad magnetē: qꝛ aliqua ṽtus est in magnete ꝯplete que ē in ferro icōplete ꝑꝑ qḋ talis tractus est a tota specie. i. a tota ꝛ a cōplete ṽtute. vnde dr̄ talis mot⁹ eē sicut icōpleti ad cōpletū. sic qꝛ luna hꝫ dn̄iū sup humida est aliqua ṽtus in luna ꝯplete: quā ṽtutē ꝓm modū eis possibilē imitantur humida icōplete ad actionē. ḡ talis ṽtutis nō est mirū si cā mouent̄ ꝛ exalant humida: ꝛ potissime illa humida sup q̄bus lunare corp⁹ directius imittit suos radios. dicemus eni q̄ hr̄e humiditatē effectiue sicut hꝫ luna est hr̄e humiditatē ꝑfecti⁹ ꝛ mō excellētiori q̄ȝ hr̄e eam formalr̄ sicut hꝫ aqua. mot⁹ ḡ humidoꝝ siue tract⁹ humidoꝝ ꝑ radios lunares poterit reduci ad tractū factū a tota spē. Potest ēt ad hoc tertia cā assignari. nā ꝓꝫ variatione lune multū variant̄ venti. pōt ergo aliq̄ vēti flare circa ꝯiūctionē solis ꝛ lune: siue qḋ idē est circa finē mēsis lunaris. nā hic ph̄s de mēse lunari loquit̄: qui venti flantes cōmouēt arenā ꝛ replēt ꝑ hāc arenā cōmoiā locū illū vbi nilus ītrat mare: ꝑꝑ qḋ nilus nō valēs subire intrare mare iflat̄ in seipso. ꝛ ex hoc magis abūdat aquis. Hāc aūt tertiā cām Linconiēsis assignat.

De causa autē ꝛ cuius causa dubitabit aliquis nunqd quādo est causatū ꝛ cā est: vt si folia fluāt: aut deficit: ꝛ causa deficiēdi ꝛ folia cadēdi erit.

¶ Postq̄ȝ ph̄s docuit inuenire mediū ꝑ qḋ demr̄at̄ particulariter qḋ est scḋm ipsius passiōis. In parte ista vt dicebat̄ docet īuenire mediū ꝑ qḋ demr̄at̄ vl̄r: qḋ est causa ipsi⁹ passiōis. alr̄ eni demr̄at̄ hr̄e tres de ysochele per triāgulū. ꝛ alr̄ demr̄at̄ hr̄e tres de triāgulo ꝑ hr̄e angulū extrinsecū. de ysochele eni demr̄at̄ ꝑ triāgulū tanq̄ȝ ꝑ ꝓpriū scḋm particulariter. de triāgulo aūt demr̄at̄ ꝑ hr̄e angulū extrinsecū vl̄r. demr̄are ḡ vl̄r est demr̄are ꝑ ꝓpriā cām. ex duab⁹ aūt scim⁹ aliq̄d eē ꝓꝑaꝫ causaꝫ alicuius. ꝑ̄ q̄ sit ꝯsecutio cāti ad cām ꝑ se. z° q̄ vnius causati sit vna cā. hoc ḡ mō ph̄s dat artē inueniēdi cām ꝛ ōmōstrādi ꝑ cām mouēdo q̄ōnē de ꝯsecutiōe causati ad cām ꝛ vnitate causati ꝛ cāe. duo ḡ facit: qꝛ ꝑ̄ mouet q̄ōnē de ꝯsecutiōe. z° de vnitate. ibi (Utrū aūt ꝯtigat nō eādē.) Circa ꝑ̄mū tria facit: qꝛ ꝑ̄ mouet hꝰ q̄ōnē. z° adducit h⁹ rōnes ad partē verā. 3° distīguit quō cā ꝛ cātū se ꝯsequūtur ꝛ quō nō. z° ibi. (Ut si hꝰ ē.) 3° ibi. (Aut ꝯtigit vni⁹ plures.) Dicit ḡ. (De cā aūt ꝛ cui⁹ est cā) i. de cā ꝛ cāto. (Dubitabit aliq̄s. nunqd cū est cātū ꝛ cā est) vtrū se ꝯsequant̄: vt si est cātū necesse sit eē cāꝫ. ꝛ ponit exēplū (vt si folia fluūt) ab arboribus (aut deficit) i. aut si deficit luna (ꝛ causa erit) i. vtrū oporteat eē causaꝫ (deficiēdi ꝛ cadēdi folia.) ¶ Deinde cum dicit.

Ut si hꝰ est lata habere folia. deficiendi autē terrā in medio esse. si enim nō est: alia aliqua erit causa ipsoꝝ. si vero causa simul sit ꝛ causatū: vt si in medio terra ē deficit. aut si latū ē foliū folia fluūt. si aūt sic est: simul vtiq̄ȝ erūt.

¶ Adducit rōes ad ptē verā. Circa qḋ tria fac: sꝫ q̄ triplr̄ ꝓbat q̄ hec se ꝯsequant̄. nā ꝑ̄ ꝓbat hoc ex eo q̄ cā facit ad eē cāti. z° ex eo q̄ cā īfert cātū. z° ex eo q̄ cātū infert cāꝫ. z° ibi. (Et sic demōstrant̄.) 3° ibi. (Sed q̄m latis folijs.) Dicit ḡ. (Ut si hꝰ) i. si cadēdi folia (est) sua cā (lata hr̄e folia. deficiēdi aūt) sua cā ē (terrā eē in medio) sic sic ē oꝫ si ē tale cātū q̄ sit talis cā. (si eni nō) i. si ad esse cāti nō sequitur eē talē cām (aliq̄ alia (erit cā ipsorū) cātoꝝ. sꝫ qꝛ sꝫ. ita (sit simul) i. oꝫ q̄ simul sit (cā ꝛ cātū. vt si in medio ē terra deficit) luna (aut si latū ē foliū folia fluūt) q. d. q̄ posita cā ponit̄ effect⁹ ꝛ ecōuerso. posito effectu ponit̄ cā. ꝛ subdit q̄ (si āt sic est simul vtiq̄ȝ erit) cā ꝛ cātū. ¶ Notādū aūt viꝫ rōnis h⁹ in hoc ꝯsistere. q̄ nō ē cātū sine cā. nā ponere cātū sine cā ē ponere cātū nō esse cātū. si ḡ deficiēdi cā est iterpositio. ꝛ si cadēdi folia cā foliū latū. posito defectu oꝫ q̄ ponat̄ eē iterpositio. ꝛ si cadūt folia oꝫ q̄ sit latitudo folioꝝ. q̄ si nō. i. si nō sūt tales cāe cū sint talia cāta aliq̄ alia erit cā istoꝝ cātorū: siue ḡ taliū causatoꝝ sint cāe assignate. siue alie: semꝑ oportebit q̄ positis cātis iesse ponant̄ esse cāe. simul ḡ erit cātū ꝛ causa. ¶ Dubitaret forte aliq̄s. de q̄ simultate loquit̄ hic ph̄s cū dicit simul eē cātum ꝛ cām. Dōm q̄ ꝓm aliquos hic loq̄t̄ de simultate tp̄is. sꝫ ex ipso exēplo ph̄i repellit̄ hꝰ positio cū ph̄s ponat exēplū de latitudine folioꝝ. d. hāc esse cām cadēdi folia. nec tn̄ hꝰ cā ꝛ cātuꝫ simul sunt qꝛ nō stati cū sint lata folia fit casus folioꝝ. dicemus ḡ vt ēt alij dicūt q̄ hic ph̄s loq̄t̄ de simultate ꝯsecutiōis vt illa dicant̄ simul eē ꝓm ꝯsecutionē q̄ ꝯuertibiliter se ꝯsequūtur. talis. n. simultas stat cū simultate tp̄is: ꝛ stat cū nō simultate tp̄is. nam hr̄e lata folia ꝛ folio fluere se cōsequūtur. arbores. n. hn̄tes lata folia folio fluūt ꝛ ecōuerso. ꝛ tn̄ ista n̄ sūt sil̄ tp̄e. qꝛ ꝑ̄us arbores emittūt lata folia ꝛ postea folia fluūt. simultas ergo sine ꝯuertibilitas ꝯsequētie stat cū non simultate tp̄is ꝛ cū simultate tp̄is. vt si terra iterponat̄ luna deficit ꝛ ecāuerso. ꝛ tn̄ simul sunt tp̄e iterpō terre ꝛ defect⁹ lune. ph̄s ḡ volens ōndere de qua simultate loquit̄ cū dixit q̄ cā ꝛ cātuꝫ simul sūt: de vtrisq̄ȝ posuit exēplū: vꝫ. de cātis q̄ sunt simul tp̄e cū sua cā vt pꝫ in defectu lune q̄ ē simul tp̄e cū iterpōne terre. ꝛ ō folio fluere. qḋ nō ē simul tp̄e cū emissione folioꝝ latoꝝ. ¶ Deīde cū dicit.

¶ Et sic demōstratur per altera. sit enim folia fluere in quo a. latū autē foliū in quo. b. vitis vero in quo c. sic igitur in b. est a. omne enim latū foliuꝫ folio fluit: causa aūt est. b. mediū.

¶ Adducit scḋaꝫ rōnē sumptā ex eo q̄ cā ifert cātum. d. (Et sic demōstrant̄ ꝑ altera) i. ꝑ se iuicē. qꝛ cā infert̄ ꝛ demr̄at̄ ꝑ cātuꝫ ꝛ ecōuerso. ꝛ ꝑ̄ exequit̄ quō cātuꝫ ifert̄ ꝑ cām. d. (sit eni foliū fluere in quo ē. a.) i. maior extremitas (latū foliū i quo. b.) i. medius terminus (vitis vo in quo. c.) i. vitis ꝛ q̄libet arbor habēs lata folia sit. c. i. sit mior extremitas. (sic aūt) sꝫ. sic est (in. b. est. a. oē eni latū foliū hn̄s folio fluit) hec ē maior. in. c. aūt est. b. ois eni vitis ē habēs latū foliū. hec ē minor. in. c. aūt est. a. ois vitis folio fluit. hec ē ꝯclō. Et subdit q̄ (cā āt est. b. mediū) ōndit̄. n. hic effect⁹ ꝑ cām. mediū eni assumptū est cā siue hꝫ rōnē cause. lata eni folia hr̄e vt patebit est cā q̄ arbor folio fluat. Tunc ergo supplēda ē ratio q̄ sit hec cā que ē lata folia de necessitate ifert hunc effectuꝫ qui est folio fluere. igitur hic effectus de necessitate cōsequit̄ ad talem cām. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sed et qm̄ latis folijs vitis sit ē ꝓpter id ꝙ folio fluit demōstrare. Sit.d.gdē eni latū folijū.e.aūt folio fluere, vitis vero in quo.z.in.z. igiť est.e.folio fluit eni oīs vitis.in.e.autē.d. omne eni folio fluens latū est foliū. oīs ergo vitis latū foliuꝫ est. Causa āt est folio fluere:

¶ Addncit tertiā rōnē que cōpletiua est secunde. ꝓbauit eni rō secūda ꝙ causa de necessitate infert effectuꝫ. hec aūt tertia rō ꝓbat ꝙ effect⁹ de necītate infert suaꝫ cām. he aūt rōnes simul sūpte faciūt vnā cōpletā. naꝫ sꝫ effectus de necītate ifert cām ꝛ ecōuerso.ğ effect⁹ de necītate sequiť ad cām ꝛ ecōuerso. Tria aūt facit:qꝛ pmo ostēdit ꝙ effect⁹ de necītate infert causaꝫ. z° remouet quādā cauillationē que posset fieri circa ea que dixerat. tertio qōdā qō supposuerat ꝓbat. scōa ibi.(Si aūt nō ꝯtingit.) tertia ibi.(Nō aūt deficere). Dicit ğ.(Sed qm̄ vitis sit latis folijs).i.habeat lata folia(est).i.ꝯtingit(demōstrare ꝑ id ꝙ folio fluit).q.d.ꝙ sicut cā īfert effectū qꝛ lata folia hr̄e infert ꝙ arbor folio fluat:sic effect⁹ infert causaꝫ:qꝛ pōt ecōuerso fieri demr̄atio. vn̄ subdit exponēs in terminis qō dixerat dicēs(sit eni latū foliū habere.d.).i.maior extremitas(folio autē fluere.c.).i.medius termin⁹(vitis vo in quo.z.).i.minor extremitas.ꝛ subdit.(In.z.igiť est.c.oīs eni vitis folio fluit)hec ē minor extremitas(in.c.aūt.d.oē eni folio fluēs latū est habens foliū)hec est maior.(oīs itaqꝫ vitis est latū habēs foliū)hec est ꝯclō. Cōcludiť eniꝫ latū foliuꝫ habere de vite ꝑ hoc ꝙ folio fluit. Causa ğ ꝯcludiť ꝑ effectū ꝛ subdit ꝙ(cā aūt est folio fluere)cā.s.inferēdi nō eēndi. Cū ğ effect⁹ sit cā iferēdi cāꝫ:ꝛ cā sit cā eēndi ꝛ iferēdi effectū. Cā igiť ꝛ effect⁹ fm̄ illationē se ꝯsequunť. fm̄ hoc ğ sunt simul.i.hn̄t mutuā ꝯn̄am. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sic aūt nō cōtingit cās esse adiuiceꝫ. Causa .n. prius est eo cui⁹ est cā, ꝛ deficiendi qdem cā est in medio terrā esse. Ei⁹ aūt qō est i medio terrā nō est deficere. si igiť ꝑ causaꝫ dmōstratio ꝓpter qd est. Nō aūt nō ꝑ causaꝫ ipsi⁹ qꝛ. qm̄ quideꝫ in medio est cognouit autē ꝓpter quid non.

¶ Remouet quādaꝫ cauillationē q̄ posset fieri ex dictis. dixerat.n.ꝙ lata folia hr̄e erat cā ꝙ arbor folio flueret. Et postea dixit ꝙ folio fluere erat cā ꝙ vitis lata folia hr̄e posset. ğ ex hoc qs crederet ꝙ effect⁹ ꝛ cā sic se haberent ꝙ possent sub ipsis adiuicē eē cause. hoc remouet. nā aliud est eē cā inferēdi:aliud eēndi. cū ğ dicim⁹ ꝙ effectus ꝛ cā sūt sibi inuicē cause: nō ē intelligēdū simplr̄. sꝫ fꝫ illationē tm̄. nā effect⁹ est cā inferēdi cām ꝛ ecōuerso. iō ait (Si aūt) su. effect⁹ ē cā inferēdi cām ꝛ ecōuerso.(nō ꝯtingit)su. ꝑꝑ hoc effectū ꝛ cām(esse cās adinuiceꝫ.)ꝛ subdit ꝙ(cā.n.ꝑus est eo cui⁹ est cā)cū ğ cā sit prior effectu ꝛ nō ecōuerso simplr̄ ꝛ absolute loquēdo causa habebit rōnē cāe respectu effect⁹ nō ecōuerso. nec idē erit modus demōstrādi si ꝑ cām ifetať effect⁹; qm̄ erit demr̄atio ꝑꝑ qd. ꝛ si fiat ecōuerso. qm̄ tūc erit demōstratio qꝛ. iō subdit ꝙ(ꝛ deficiēdi qdē cā est in medio terrā eē. eius aūt qō est in medio.terrā)esse(non est)cā ipsiuꝫ(deficere.)ꝛ subdit ꝙ(si qdē igiť ꝑ causaꝫ demr̄ať.)sꝫ fiue(est demr̄atio ꝑꝑ qd est)su. talis demr̄atio.(si vo sit)su. demr̄atio(non ꝑ cām ipsi⁹ qꝛ).i. erit demr̄atio ipsius qꝛ. vt su. si per deficere demr̄areť terrā eē in medio(qm̄ in medio ꝙ est terra cognouit. ꝓpter qd aūt ē in medio nō cognouit.) ¶ Dubitaret forte aliqs:qꝛ nō videť hoc incōueniēs aliqua duo sibi inuicē causas esse vt sanitas est causa potionis ꝛ ecōuerso. quocūqꝫ ergo modo fiat demr̄atio siue ꝑ positionē iferať sanitas siue ecōuerso: semꝑ demr̄atio est ꝑꝑ qd. ¶ Dōm ꝙ si bn̄ attēdam⁹ ad litterā phi nō excludiť qn qō ē causa finalis alteri⁹ possit eē effectus illius eiusdē in alio genere cause: vtputa in genere cause efficiētis. hoc eni est spāle de causa finali. nā tota causa quare phs negat aliqua sibi inuicē causas esse est rōne prioritatis:qꝛ causa prior est effectu. in his ergo causis que sunt prima eodē mō ipossibile est tales cās nec in eodē genere cause:nec in alio sibi inuicē causas esse. videm⁹ eni ꝙ mā ꝛ forma ꝛ efficiēs sunt priora suis cātis sꝫ esse. ꝛ si nō tpe:nā. talia eni si accipianť vt ꝓprie sūt cause:nec in eodeꝫ genere cause:nec in alio sibi inuicē sunt cause. nō in eodē:qꝛ nō reperiunť aliqua duo quoꝝ vnū sit mā alterius ꝛ ecōuerso. imo in nullo genere cause sꝫ idē gen⁹ cause aliqua duo sunt sibi inuicē causa. nec etiā in illis tribus generibus causarū proprie loquēdo de cā nō reperiētur aliqua duo ēt in alio gn̄e cause ꝙ sibi inuicem sint cause. dicim⁹ aūt ꝓꝑe loquendo de cā: qꝛ mā ꝛ forma sunt cā ipsius cōpositi:cuius sūt partes eēntiales materia aūt nō est ꝓꝑe causa mālis forme:qꝛ forma nō habet materiam de qua fiat ꝛ forma: lꝫ materiam perficiat:non est tamen pars formalis materie. imo essentia forme est alia ab eēntia materie. essentia.n.forme nō ē eēntia materie. nec pars eēntie. sic ergo loquēdo de cā in his tribus generib⁹ causarū nō erit reciprocatio. nec ī eodē genere cause nec ī alio. cōpositū.n. nec est materia sue materie nec forma nec efficiēs. sic etiā respectu sue forme nullā causalitatē hꝫ. in solo aūt fine respectu aliaꝝ causaꝝ inueniemus reciprocationē: cuius ratio ē. qꝛ prioritas finis equoce sumiť respectu prioritatis aliarū causaꝝ. nā alie cause sunt priores fm̄ esse. finis aūt fm̄ intentionē. nō est aūt icōueniēs ꝙ posterius i esse sit prius fm̄ intētionē. ꝓpter qō nō est incōueniens ꝙ sanitas q̄ est effectus potōis. ꝛ q̄ est posterior ea q̄ītū ad esse ꝙ sit causa eius ꝛ sit prior ea fm̄ intētionē. Duplr̄ ergo saluabimus dcm̄ phi. primo qdē vel non ꝯtingit aliqua duo causas sibi esse adiuicē fm̄ aliqua genera cāꝝ si illa genera cāꝝ iportēt eūdē modū prioritatis. qꝛ cū causa sit prior effectu: si aliq̄ duo hoc modo essent sibi inuicē cā: idē esset prius seipso fm̄ eundeꝫ modum prioritatis. z° modo potest saluari dictum phi ꝙ non cōtingit causas esse adinuicē. qꝛ nō loquiť de quibuscūqꝫ duobus quocūqꝫ mō sumptis. sꝫ loqť de effectu ꝛ causa. effectus.n. ꝛ cā fm̄ ꝙ huiꝰ nō pn̄t sibi īuicē eē cause. effectus eniꝫ vt effectus e nō hꝫ rōnē cause nec ecōuerso. potio.n. vt est effectus sanitatis nō est cā eius. nā potio est effectus in genere cause finalis. si ergo secunduꝫ hoc esset causa sanitatis. tūc esset causa sanitatis in genere cause finalis. ergo fm̄ hoc potio ꝛ sanitas in eodem genere cause vt in genere cause finalis essent sibi inuicē cause. quod est incōueniens. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nō autē nō deficere cā sit in medio esse. sed hoc deficiēdi manifestū est. In rōne eni ipsi⁹ deficere inest qō in medio est. q̄re manifestū est ꝙ ꝑ hoc illud cognosciť: sꝫ nō hoc ꝑ illud.

¶ Probat qō supposuerat. supposuerat.n. ꝙ deficere nō eēt cā iterpositiōis. sꝫ ecōuerso. iō ait(ꝙ āt deficere nō sit cā manifestū ē)ꝛ subdit. ꝙ(ī rōne.n.).i.ī diffōne deficiēdi(iest ꝙ i medio ē)terra. q.d. ꝙ ī diffōne eclipsis poniť iterpositō terre. nō āt ecōuerso. ꝛ subdit(q̄re)su. qꝛ sic est(manifestū ꝙ ꝑ hoc).i. ꝑ iterpositōeꝫ terre tāqꝫ ꝑ cāꝫ(cogſciť illud).s. defectus(sꝫ nō hoc).i. iterpositio(ꝑ illud).i. ꝑ defectū su. cogſciť tanqꝫ ꝑ cāꝫ. ¶ Notandū aūt ꝙ cā quā intēdit hic inuestigare phus ē causa

passionis passio aūt cū sit accidēs hz diffōnē per additamenta: ita q aliqd ponit in diffōne passionis qd nō pertinet ad eēntiā passiōis. et illud aliqd dz eē cā passionis. illud ḡ p qd diffinit passio: vel est essentia passiōis. i. exprimens essentiā passionis: vel est causa essentie. si ḡ diffiniret eclipsis iterpositio terre poneret in diffōne eius. si diffiniret iterpositio terre eclipsis nō poneret in diffinitione ipsi⁹. iterpositio ergo est causa ipsius et nō ecōuerso. ¶ Dubitaret forte aliqs de eo qd in littera dr q defect⁹ cognoscit per interpositionē terre nō ecōuerso. sed 9tra. nō solū p causaz ducimur in cognitionē effectus: sz ecōuerso per effectū in cognitionē cause. ¶ Dōm q duplex est mediū cognoscitiuū vnum ex parte rei: aliud ex parte nr̄a q̄ntū est ex parte rei. sicut res se hz ad eē: ita et ad cognosci. dispositio eni vniuscuiusq rei in veritate est sua dispositio in entitate. que ergo nō faciūt ad eē q̄ntū ex parte rei nō faciūt ad cognosci. fm hoc p causaz cognoscet effect⁹ nō ecōuerso: qz cā facit ad esse effect⁹ nō ecōuerso. sz q̄ntū est ex parte nr̄a q male nati sum⁹ ad sciendū co q cognitio nr̄a incipiat a posteriori. nō est incōueniēs per effectū deuenire in cognitionē cause. vel possumus dicere q hic phs loquit de cognitiōe qditatis q̄ habet per diffinitionē. diffinitio eni est declaratiua quiditatis et essentie rei. est eni diffinitio qdam organuz et quoddā instrumētū intellectus p qd ducimur in cognitionē qditatis et essentie rei: vt vult cōmē. supra. 7. met a. nō aūt sic diffinitiuū est organū itellect⁹ ad cognoscēdū diffinitionē. nā ea que ptinent ad quiditatē ipsius diffiniti ponunt in diffinitione. nō autē ecōuerso. loquēdo ḡ de tali cognitione qditatiua que ponunt in diffōne rei sunt mediū ad cognoscēdū ipsam rē diffinitā: nō aūt ecōuerso. et qz vt dicebat iterpositio ponit in diffōne eclipsis: et nō ecōuerso. iō loquendo de diffinitione: vt locuti sum⁹ per iterpositionē cognoscit eclipsis non ecōuerso. ¶ Est aūt diligēter aduertēdū q vt pōt patere ex multis locis antehabitis idē est qd et ppter qd. illa eni eadē diffinitio que dicit qd est eclipsis fm se accepta est mediuz demratiuū et demōstrabit eclipsim de suo subto. et dicet ppter qd est eclipsis. poni ergo in diffinitione eclipsis est dicere qd est eclipsis: et per 9ns est dicere causaz ipsius: et ppter quid eius. sustētatus est ergo phus q interpositio dicat causaz et ppter qd eclipsis et nō econuerso: qz ponit in diffinitiōe eius: et dicit qd ipsius et nō econuerso. ¶ Aduertēdū etiā q si idez est qd et ppter qd sic loquēdo de cognitione ppter qd et causali eclipsis cognoscitur per interpositionē: et non ecōuerso sic loquēdo de cognitione quiditatiua: hoc est cognoscere per illud et nō ecōuerso. et ex hoc pōt melius apparere itētio textus de qua cognitiōe loquit phs cū ait q p hoc. i. p iterpositionez cognoscit illud. i. eclipsis. sed nō hoc. i. interpositio p illud. i. p eclipsiz. vnus ḡ modus ad saluandū q id qd ē diffinitiuū passionis sit causa passionis est hic qui dict⁹ est. ¶ Aduertēdū etiā q nihil ponit in diffōne passiōis qd nō ptineat vel ad eius eēntiā: vel ad causaz eēntie. iō eniz accidētia habēt diffinitionē per additamenta: qz in diffinitione eo⁊ simul cū pncipijs eēntialibus exprimētibus eēntiā accidētiū superaddit subiectū: vel supaddūtur alia exprimētia causas essentie. sustētatus est ḡ phus q iterpositio sit cā eclipsis: qz ponit in diffōne ei⁹. nā ex quo iterpositio ponit in diffōne eclipsis: vl exprimere eēntiā eclipsis. vel cām eēntie. nō aūt exprimit ipsaz essentiā. loquēdo de essentia large: prout quod qd est eēntialiter aliquid dicat eē essentia eius. eclipsis eni nō est eēntialiter ipsa interpositio. sed eēntialiter est quedā priuatio luminis. si ergo interpositio ponit in diffinitione eclipsis. et non pertinet ad essentiā eius. 9sequēs est q dicat causam essentie: qd phus intēdebat pbare. Alius autē modus ad declarandū ppositū est iste qui nunc dictus est. ¶ Aduertēdū etiā q accidēs magis est entis q̄ sit ens. exprimit aūt accidēs q sit entis per suas causas. exprimit autē q sit ens per sua pncipia essentialia. et quia accidēs magis est entis q̄ sit ens. magis hz declarari p suas causas q̄ p ppria pncipia eēntialia. ipsa eni accidētis eēntia magis cognoscet per causas ipsius eēntie q̄ p ppria pncipia essentialia. et qz diffinitio est sermo expssiuus qditatis et eēntie in diffōne ipsius accidēns exprimētia causas eēntie pncipaliora sunt q̄ exprimētia ipsaz eēntiaz. sustētatus est ergo in hoc phus q iterpositio ponit i diffinitiōe eclipsis nō quocūq mō: sz quasi tanq̄ tenēs pncipiū in tali diffōne. ppter qd 9ns est q iterpositio dicat causaz eclipsis. Tertius aūt modus ad ondēdū q iterpositio ponit in diffinitione eclipsis est iste qui nūc tertio positus est. ¶ Deide cū dicit.

¶ Aut 9tingit vnius plures causas esse. sz nāq si est idē de pluribus primis pdicari. sit. a. i. b primo existēs. et. c. alio prio. et hoc sit in. d. et c. i. e. erit itaq. a. i. d. e. cā aūt i. d. qdez. b. in. e. aūt. c. q̄re cū cā sit neccē esse rē esse. Re aūt existente nō necesse eē omne qdcūq fuerit causa: sed cām qdē necesse est eē nō tn̄ omnē.

¶ Postq̄ nouit qōnē. vtz cā et effectus se 9sequunt. et adducit rōnes ad pte verā. qz se cōsequunt. In pte ista ne laboret i equoco distiguit de cā. nā taliter posset accipi cā q nō se 9sequūt. et talr q sic. Tria ḡ facit. qz p̊ ondit qūo nō se 9sequunt. 2° qūo se 9sequūt. 3° qd dixerat declarat p exēplū. scōa ibi (Aut si semp) tertia ibi (Ut pp qd arbores) Dicit ḡ (Aut 9tigit vn⁹ ples eē cās et nāq si ē). i. si 9tingit (idē pdicari de plibus pmis). i. de pluribus imediatis. vtputa q solū mediū e laudabile. vituperabile āt ē vtrūq extremo⁊. supabūdātia et defect⁹. sicut ḡ genus p̊ et imediate pdicat de suis spēbus. ita q̄libet oiuidētia imediate aliqd sunt ea in qbus p̊ est ipz diuisuz. et exponit suū dcm̄ i termis. accipit. n. qnq terminos. vz. a. b. c. d. e. p. a. qdē itelligat vitupabile p. b. supabundās p. c. defectū. p. d. pdigū siue aliud viciū supabūdās. p. e. illiberale. vl quoddā aliō viciū defectiuū. si. n. supabundās et defect⁹ sunt cā q pdig⁹ et illiberalis sint vitupabiles nō poterim⁹ arguere ab effectu ad cāz qz bn̄ valebit est superabundās. ergo est vituperabile: sz nō valebit ecōuerso. vitupabile ḡ supabūdās. qz poterit eē defectiuū qd est ēt vitupabile. ipm ḡ vitupabile hz plures cās abūdātiā et defectū. In talib⁹ ḡ cā et effcūs se nō 9sequunt. ideo ait (sit. a.). i. vituperabile eē (p̊mo i. b.). i. i supabundāti (et eē pmo i alio i. c.). i. in defectu. (et h⁹). s. b. siue supabūdās (sit i. d.). i. i pdigo siue i alio vicio supabūdanti (et c.). i. defect⁹ (in. e.). i. i illiberali. siue in alio vicio defectiuo. his ḡ sic se habentibus (erit itaq. a.). i. vitupabile (in. d. et in. e.). i. i pdigo. et in liberali. et subdit. q (cā aūt in. d. qdem. b.). i. cā q̄re. a. i. vituperabile est in. d. i. in pdigo est qdem. b. i. supabundātia (in. e. aūt). i. in liberali q sit sup. vitupabile (. c.) s. est causa. i. defectus (quare cū cā sit. neccē est rem eē). i. cuz sit supabundātia in pdigo vel defectus in auaro neccē ē esse hanc rē et hunc effectū. vz. eē qd vitupabile (sz res cum sit). i. cum sit hec res et hic effectus. vz. q vitupera bile (non neccē est q sit cā oīno). i. q sit cā q̄cunq vl q sit cā hec aut illa determinate (sed causaz quid necesse est esse. non tamen omnem). i. quālibet. nec etiaz hanc vel illaz determinate. In talibus ergo licet effectus cōsequat ad cām. qz valet. supabundans. ḡ. vitupabile. et

bene valet. deficiēs. g̃ vituperabile. tñ cā nō ꝯsequit̃ ad effectū. q꞉ nō valet. vitupabile. g̃ supabūdās. nec valet. vitupabile. g̃ deficiēs. bñ eni valet ꝙ si ē vitupabile ꝙ aliqua cā est ꝑ quā sit vitupabile: sꝫ nō pōt inferri qꝫlibet cā indifferēter: nec pōt inferri hec causa determinate. ¶ Dubitaret forte aliq̄s. vtrū semꝑ causa iferat effectū ⁊ ecōtra. ¶ Dōm ꝙ si accipiat̃ cā ꝓpria ⁊ ꝑ se q̄ de necītate ifert effectū semꝑ erit ibi ꝯña ꝯuersa ꝙ effectꝰ de necītate ifert cām ⁊ ecōuerso. sꝫ si accipiat̃ cā nō ꝑ se poterit ꝯtingere ꝙ cā de necītate inferat effectū: sꝫ non ecōuerso: vt apparet in exēplo ꝓposito: sed in illo exēplo nō est accepta cā ꝑ se ⁊ ꝓpa. nō nō est cā per se ꝓpa ꝙ superabūdās fm ꝙ huiꝰ sit vitupabile: nec ꝙ defectꝰ fm ꝙ huiꝰ: sꝫ vt cōiter ponit̃ q̄libet istoꝝ est vitupabile in q̄tū est ꝯ rōnē rectā. nā cū hō sit aial rōnale: vitupabile est in eo si ꝯ rōnē agat. si g̃ accipiat̃ cā ꝑ se ⁊ ꝓpe ipsiꝰ vitupabilis. vꝫ. agere ꝯ rōnē rectā semꝑ causa infert effectū ⁊ ecōuerso. valebit eni. agit ꝯ rōnē rectā. g̃ vitupabile. ⁊ ecōuerso. vitupabile. g̃ ꝯ rōnē. posset aūt q̄ vellet illos q̄nq; terminos. vꝫ. a. b. c. d. e. aliter adaptare: ⁊ forte magis fm intētionē phi: vt per. a. itelligat̃ longa vita. ꝑ c. carēs colera. ꝑ. b. siccū per. e. q̄drupedia. ꝑ. d volatilia. Lōga g̃ vita sine. a. inest. e. i. q̄drupedibꝰ. ꝑ. c. i. ꝑ carere colera. ⁊ idē. a. i. lōga vita. iest. d. i. volatilibꝰ. ꝑ. b. i. ꝑ siccū esse. ncc̄e est g̃ cū vnꝰ effectꝰ sit ex pluribꝰ causis: vt tūc lōga vita sit ex carere colera in q̄drupedibꝰ ⁊ ex eē siccū in volatilibꝰ. ꝙ in talibꝰ si est cā ꝙ sit effectꝰ: vel si est carere colera vel eē siccū ꝙ sit lōga vita: sꝫ nō valebit ecōuerso: ꝙ si est lōga vita ꝙ sit carētia colere: vl̃ ꝙ sit siccitas sꝫ bñ valebit ꝙ si ē talis effectꝰ ꝙ erit aliq̄ eius cā. sꝫ nō valebit ꝙ sit q̄libet eius cā: nec valebit ꝙ sit hec causa determinate: cū talis effectꝰ possit eē ex pluribꝰ causis sꝫ tñ si acciperet̃ cā ꝑ se ⁊ ꝓpa semꝑ vniꝰ effectus eēt vna cā: ⁊ semꝑ posita cō poneret̃ effectꝰ ⁊ ecōuerso. nā cā ꝑ se lōge vite est ꝯtēperamētū ꝯplexiōis: ⁊ q꞉ alr̃ fit hō ꝯtēperamētū in q̄drupedibꝰ alr̃ in volatilibꝰ. iō causa lōge vite ē alia ⁊ alia hic ⁊ ibi. si g̃ acciperet̃ talis cā. vꝫ. ꝯtēperamentū cōplexiōis valēt ꝓcessus a cā ad effectū ⁊ econuerso. nā valet si dicat̃ ꝙ hec aīalia habēt ꝯtēperamentū cōplexiōis. g̃ sūt lōge vite ⁊ ecōuerso. diximꝰ aūt exēpluꝫ hoc magis eē de intētiōe phi: nō q꞉ litera phi possit exponi fꝫ exēplū supius datū de vitupabili: ⁊ fꝫ hoc exemplū nūc datū de lōga vita: sed q꞉ iferius in lectiōe sequēti exequet̃ de hoc quō idē effectꝰ est ex pluribꝰ causis. ⁊ exēplificabit de lōga vita nō de vitupabili. tñ q̄tū ad veritatē tātū est explicare de vno q̄tū de alio: q꞉ vna ⁊ eadē veritas per diuersa exempla manifestari potest. ¶ Deinde cū dicit

¶ Aut si semꝑ vl̃e ꝓpositū est ⁊ cā totiꝫ quodaꝫ: ⁊ cuius est cā vl̃e: vt folio fluere in toto quodā determiatū est: ⁊ si species illiꝰ fuit: ⁊ igitur vl̃r: aut i plantis: aut hꝰ plantis: quare ⁊ mediuꝫ equale oportet esse in his ⁊ cuiꝰ est causa ⁊ conuerti.

¶ Ostēdit quō cā ⁊ cātuꝫ se ꝯsequunt̃. d. (Aut si semꝑ est vl̃e ꝓpositū ⁊ cā est totū q̄dā). i. est vl̃r sūpta. (⁊ cuius est cā) ⁊ cātū su. (vl̃r sūptū) tūc su. se ꝯsequunt̃. q. d. ꝙ si cā ⁊ cātuꝫ sumant̃ mō equato: vt si cātuꝫ sumat̃ vl̃r: ⁊ cā sumat̃ totū vl̃e respectu illiꝰ causati: tūc oꝫ ꝙ talia se cōsequātur. ⁊ subdit (vt folio fluere in quodaꝫ toto determinatū est). i. hꝫ quādā vl̃eꝫ ⁊ determinatā cām (⁊ si) hoc est q̄uis (spēs illiꝰ). i. eius q̄ est folio fluere multe sint: q꞉ multe sūt spēs arborū que folio fluūt. ⁊ subdit ꝙ (⁊ vl̃r igit̃ aut in plātis: aut in hꝰ plantis oꝫ) su. talē effectū eq̄ri sue cāe. q. d. ꝙ si accipiat̃ effectꝰ vl̃is ⁊ equatꝰ ⁊ cā vl̃is ⁊ eq̄ta: vt si accipiat̃ folio fluere in oībꝰ plātis i q̄bꝰ hꝫ esse: ⁊ accipiat̃ vl̃r cā respectu oīuꝫ taliū plātarū. tūc cā ⁊ effectꝰ se habebūt mō equato ⁊ ꝯuertibilr̃ ita ꝙ vnū infert aliud ⁊ ecōuerso. iō subdit (q̄re mediū) sup. sic acceptū siue causaꝫ sic acceptā (oꝫ equale eē in his). i. in suis causis (⁊ cuius est cā). i. ⁊ causatū su. oꝫ equale esse sue cāe (⁊ cōuerti). i. oꝫ ꝙ talia se habeāt fm ꝯuertētiaꝫ. ita ꝙ possumꝰ ex causa iferre officiū ⁊ ecōuerso. In hoc g̃ stat tota mens phi ꝙ si accipiant̃ causa ⁊ effectus mō n̄ eq̄to ꝙ nō oꝫ tūc talia se hr̃e fꝫ ꝯuertētiā. nō oportebit. n. hoc posito ex causa iferre effectū ⁊ ecōuerso. sed si accipiant̃ talia mō equato se habebūt ad cōuertētiaꝫ vt vnū ifert aliud ⁊ ecōuerso. ¶ Notādū aūt ꝙ rōnes supiꝰ facte fuerūt ad ptē verā: ⁊ fuerūt determinatio q̄ōnis. vꝫ. ꝙ cā ifert effectū ⁊ ecōuerso. q̄ aūt postea dictū est ꝙ vniꝰ effectꝰ pñt eē plures cāe: ⁊ tūc accipit̃ causa nō equata: ⁊ ꝙ sic accepta cā nō se hꝫ ad ꝯuertentiā cū effectu. sꝫ si accipiat̃ cā equata se hꝫ ad ꝯuertētiā cū suo effectu tale dcm̄ nō ē ꝓpe solutio q̄ōnis. sꝫ magis ē remotio praui itellectꝰ. determinatū ē. n. supra ꝙ cā ⁊ effectꝰ se hñt ad ꝯuertētiā: ⁊ adducte sūt ad hoc rōnes. q꞉ ꝓbatū ē ꝙ cā ifert effectū ⁊ ecōuerso. q꞉. vꝫ. si arbor hꝫ latū foliuꝫ ꝙ folio fluit ⁊ ecōuerso. ne g̃ circa hoc aliq̄s hēret prauū intellm ⁊ crederet ꝙ q̄litercūq; accepta cā ꝯuerteret̃ cū suo effectu. iō ad hūc prauū itellectū remouendū innuit phs ꝙ cā ꝓpe accepta ē cā equata. si g̃ accipiat̃ cā nō ꝓpe ⁊ nō eq̄ta nō se hēbit ad ꝯuertētiā. sꝫ si accipiat̃ ꝓpa ⁊ eq̄ta se hr̄bit ad ꝯuertētiā. ¶ Deīde tū dicit.

¶ Ut ꝓpter quid arbores folio fluūt. si igit̃ propter cōdensationeꝫ humidi fluit arbor: oportet esse condensationeꝫ. sꝫ q꞉ condensatio nō est cuicūq;. sed in arbore folio fluere.

¶ Q̄ dixerat declarat ꝑ exēplū ōndens ꝙ cā eq̄ta semꝑ ifert suū effectū ⁊ ecōuerso. d. (Ut ꝓpter q̄d arbores folio fluūt. si igit̃ ꝓpter densitatē huius). i. si cā eq̄ta folio fluēdi est densitas huiꝰ. i. ꝯdensatio siue ꝯgelatio humoris i arbore. si huiꝰ est cā equata oꝫ talē cām iferre effectum ⁊ ecōuerso. iō subdit. ꝙ (si folio fluit arbor oꝫ eē densitatē). i. oꝫ dēsari: ⁊ cōgelari humorē ⁊ ecōuerso. iō ait ꝙ (si vō densitas ē). i. si ē ꝯdensatio ⁊ cōgelatio humoris nō in q̄libꝫ re (sꝫ i arbore fluere folio oꝫ) su. ꝙ talis arbor folio fluat. ꝯgelatio ergo humoris q꞉ est cā eq̄ta eiꝰ q̄ est folio fluere. iō se hꝫ ad ꝯuertentiā cū tali effectu. vt si ē folio fluere oportet ꝙ sit talis ꝯgelatio ⁊ ecōuerso. q̄uō aūt latitudo folioꝝ est cā ꝙ arbor folio fluat. vt dicebat̃ supra. ⁊ q̄uō densitas. i. ꝯgelatio humoris in arbore ē huius cā in sequēti q̄ōne parebit. ¶ Notādum aūt ꝙ demr̃atio potissima semꝑ ē passionis ꝑ passionē. differenter tñ passio demōstrans ⁊ demōstrata cōpant̃ ad subm̄. nam passio demōstrata semper est ꝓpa passio subiecti. nunq̄. n. demōstrat̃ potissima demr̃atione nisi ꝓpa passio d̄ ꝓpo subiecto. vt folio fluere demōstrabit̃ de suo ꝓpo subiecto. vt d̄ tali genere arboꝝ ad q̄s ꝯpat̃ talis passio tanq̄ ad ꝓpuꝫ subꝫ. sꝫ passio demōstrās nō semꝑ est ꝓpa passio. sꝫ sufficit ꝙ sit ꝓpa cā. nā ꝯgelatio humoris nō est ꝓpa passio arboris. nam ⁊ in alijs rebus ab arboribus pōt ꝯgelari humor. sꝫ est ꝓpa cā. nam cōgelatio humoris ⁊ si pōt eē i alijs rebus ab arboribus: at tñ in illis alijs rebꝰ non habebit hūc effectū ꝙ faciat folio fluere: quā hꝫ i arboribus. densitas ergo humoris ⁊ si nō est ꝓpa passio arboꝝ: ē tñ ꝓpa cā ꝙ faciat in eis folia fluere. ⁊ hoc forte itendebat phs cū dixit ꝙ densitas hūoris nō in q̄libet re. sꝫ i arbore folio fluere su. ē cā ꝙ arbor folio fluat. ex hoc apparet vera eē ⁊ d̄ itētione

pri esse ea que diximus in qōne de medio demratiōis. vz. q semꝑ demraṫ passio ꝑ passionē: sed passio demonstrata nō est semꝑ passio ꝑpa: sz sufficit q sit ꝑpa causa.

Utrū aūt cōtingat nō eandē cām esse eiusdē oibus sed alterā aut nō.

¶ Posiq̄ phs q̄siuit de ꝯña cause ꝛ effectus In parte ista vt dicebaṫ qōnē mouet de vnitate vnius ad alterū. In his ḡ duob' stat tota ars inueniēdi cām q̄ est mediū in demrat.oē potissima. nā si est vna cā vni' effectus ꝛ ꝯuertibilr se hz illa cā respectu talis effect': sit ꝑpa. eo q est vnius vna ꝛ equata eo q ꝯuertibilr se hz ad ipsuz effectū. nō sufficit eni causam esse equatā nisi sic vni' vna: qꝛ posset eē talis equatio ꝑ accñs: vt si assignareṫ cā triāguli q hz tres: qꝛ ē pn̄cipiū figurarū eēt talis causa eq̄ta: qꝛ loquendo de figuris rectilineis oē pn̄cipiū figurarū hz tres: ꝛ qcq d habet tres est tale pn̄cipiū figurarū. atn̄ talis equatio est ꝑ accidēs: qꝛ accidit triāgulo hr̄e tres in eo q pn̄cipiū figurarū. igiṫ supra equationē oz accipe q sit vna cā vni' effectus. tūc eni est vna causa vni' effect' qñ determinate ꝛ ꝑ se ꝛ ꝑpe se hz ad effectū illū. ¶ Aduertēdū eṫ q sic in supiori qōne determinādo de ꝯña cause ꝛ causati determinauit etiā de vnitate eoꝝ. sic hic ecōuerso mouendo qōnē de vnitate cāe ad cātū determinat etiā de ꝯña vnius ad alterū. Tria ḡ facit: qꝛ pͥ qōnē mouet. 2° qōnē motā soluit. 3° ex solutiōe data determiat quō sz ꝯñam se habeat cā ad causatū ꝛ ecōuerso. scda ibi. (Aut si qd.) tertia ibi. (Hz aūt sic ꝯsequi.) Dicit ḡ. (Utrū autē contingat nō eandē cām eē eiusdē). s. effect' (in oibus sz alterū: aut nō) su. dubiū est. hec ḡ questio nostra q̄rit vtrū vnius ꝛ eiusdē effect' in oibus sit vna ꝛ eadez causa vel nō: sed altero ꝛ altera. ¶ Deinde cū dicit.

Aut siquidē ꝑ se demōstratū ē, ꝛ nō sz signū aut ꝑ accidēs, nō pōt esse. rō eni vltimi mediū est. si vero nō sic est, cōtingit.

¶ Soluit qōnē ꝑpositā. est aūt sūma solutionis eius: q si accipiaṫ cā ꝑ se vni' effect' erit vna causa: sed si accipiatur cā ꝑ accñs. vel accipiaṫ ꝑ cā aliqd signū tūc vni' effectus poterūt eē multe tales cause. Tria ḡ facit qꝛ pͥmo soluit qōnē: q si accipiaṫ cā ꝑ se q vni' effectus erit vna causa. 2° ad maiorē declarationez ꝑpositi declarat q si accipiaṫ causa ꝑ se q̄lis erit effect' talis erit causa. 3° qd dixerat declarat ꝑ exēpla. scda ibi. (Est aūt causa.) tertia ibi. (Ut ꝑpter qd mutabilr.) Dicit ḡ q (aut siquidē per se demōstraṫ). i. si fiat demratio ꝑ cām ꝑ se (ꝛ nō sz signū aut accñs). i. ꝑ mediū accidētale (nō pōt eē) sup. q vni' effect' sint multe cāe. ꝛ subdit q (rō eni vltimi) i. diffinitio maioris extremitatis (mediū est) sup. in demōstratiōe. cū ḡ vnius rei vnica sic diffō. vnius ꝯclōnis nō eni nisi vnū mediū demonstratiuū potissimū ꝛ vna causa ꝑ se ꝑ quā hz demōstrari talis effect'. ꝛ subdit (si vero nō sic est). i. si nō accipiaṫ causa ꝑ se: sz accipiaṫ cā ꝑ accñs: vel accipiaṫ aliqd signū ꝛ aliq̄s effect' ꝑ cā (cōtingit) plures eē causas eiusdez. ¶ Dubitaret forte aliquis. vtrū eiusdē effect' sint plures cāe ꝑ se: ꝛ videṫ q sic: qꝛ cū sint plura gn̄a cārū: ꝛ sz qdlibet genus cause sit dare causaz per se ꝛ ꝑ accñs iuxta diuersa gn̄a causaruz poterūt eiusdē rei eē ꝑ se plures cause. ¶ Pͦ. videṫ phs sup hoc sustētari q qꝛ rō vltimi termini. i. diffō maioris extremitatis. vel qd idē est diffō passiōis est mediuz in demratiōe. iō nō poterit esse nisi vnū tale mediuz. ꝛ per ꝯñs nō erit nisi vna ꝑ se cā: sed ex hoc nō videṫ haberi ꝑpositū. nā sz qdlibet gen' cāe ꝯtigit demrare. ꝛ sz qdlibet gen' cāe ꝯtingit formare diffōnē dicētē ꝑꝑ qd passionis. vn̄ ꝛ supra phs docuit demrare sm diuersa genera causaruz. Poterūt ergo eiusdē passionis siue eiusdē effectus eē plures diffōnes exp̄mētes ꝑ se causas, illi' effectus. ¶ Dōm q eiusdē rei sm diuersa gn̄a causarum pn̄t esse plures per se cāe: nec hoc negaret phs: sz plures ꝑ se cāe q̄ sūt mediū in demratiōe potissima nō pn̄t esse eiusdē rei. nā demratio potissima vel eligit excellētiorē cām. vel vt veri' dicam' ꝯgregat oēs causas. si ḡ eiusdē rei sint plures per se cāe. oēs eni ille cāe nō sūt eque excellētes: nec eque potissime ad demōstrādū. demratio ḡ potissima erit ꝑ potiorē cām que est vna respectu vnius effect': vt in mathematicis vbi sūt demrātiōes certissime: si idē effect' pt demrari ꝑ diffōnē dicētē ꝑꝑ qd mālr ꝛ ꝑ dicētē ꝑꝑ qd formalr: vt patuit de angulo recto facto in semicirculo: potior erit demratio facta ꝑ ꝑpter qd formalr q̄ facta ꝑ ꝑpter qd mālr: vel possumus dicere vt dicebamus: ꝛ meli': q demratio potissima cōgregat in se totū. diffō ḡ passionis cōgregat totū qd est ꝑ se ꝑpter qd passionis erit mediū potissimū ad demrandū huius passionē. ꝛ qꝛ nō pōt esse nisi vna talis diffō. iō vnius effectus nō est nisi vna talis ꝑ se causa. Appellaṫ ḡ hic ꝑ se cā nō q̄libet cā sm quodlibet genus cause. sed appellatur per se causa qd ē per se potissimū mediū ad demōstrādū q mediū ꝑ diffōnē passionis exp̄miṫ. huius aūt ꝑ se cā nō poterit eē nisi vna cū totū in se ꝯgreget vt si tonitruū hēat eē ꝑ se ꝑꝑ has duas cās. vz. ꝑꝑ extinctionē ignis: ꝛ vt terreanṫ q sunt i tartaro: mediū potissimū ad ꝑbādū q nubes tonat ꝯgregabit i se vtrūq. ꝛ si plures eēnt ꝑ se cause tonitrui plura ꝯgregaret. Formabiṫ ḡ sic dmratio. i quocūq corpe extigiṫ ignis ꝑꝑ terrorē eoꝝ q sunt i tartaro illud corpus tonat. nubes ē hm̄. ḡ ꝛc. signāter ḡ phs volēs ꝑbare vni' effect' eē ꝑ se vnā cām ꝑbauit ꝑ diffōnē q̄ ē mediū demratiuū: innuēs se loq de cā ꝑut mediū demratiuū hz in se rōnez cause. mediū aūt demratiuū si sit potissimū ꝯgregat in se oēs ꝑ se cām ꝑ quā pōt res demrari. ꝛ qꝛ nō est nisi vnū tale mediū ad vnā ꝯclusionē. iō nō est nisi vna ꝑ se talis cā. qd vͦo obyciebaṫ q eiusdē rei pn̄t esse plures cause ꝑ se sz diuersa genera cāꝝ patet q nō loqṫ hic phs sic de ꝑ se cā: sz loqṫ de ꝑ se cā ꝑut mediū demratiuū potissimū hz eē ꝑ se cā: qd patet nō esse nisi vnū ad vnā ꝯclōnem. qd vͦo postea dicebaṫ q sz diuersa genera cārū pn̄t formari diuerse diffōnes exp̄mētes ꝑpter qd passionis ꝛ demonstrātes passionē de subiecto. dici dz q quelibet illaꝝ diffōnuz erit mediū iperfectū. sz illa erit medium potissimū que totū in se ꝯgregabit. vt posuim' exēpluz de tonitruo q si habet fieri ꝑpter extinctionem ignis ꝛ ꝑpter terrorē eoꝝ q sunt in tartaro. nō demōstrabiṫ ꝑfecte ꝑ diffōnez exp̄mentē alterū istorum. sed per exprimentem. vtrūq. non ergo erit nisi vna talis diffinitio. ꝛ vnum tale mediuz qd sic accipitur ꝑ per se causa. ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis. vtrū si accipiaṫ signū ꝑ causa possint esse plures cause eiusdē. ꝛ videṫ q non. nam demonstratio per signuz est demōstratio per effectū. sed eadez rō est de effectu ꝛ de causa. si ergo est vna causa per se causa vnius effectus. erit vnum per se signum vnius cause. nō ergo aliter deberet loqui de cā q̄ de signo. ¶ Dicendū q signū ꝛ causa ꝑ accidēs pn̄t habere rōnez cause. non in essendo sed in inferendo. q autem cause per accidens possint esse plures nō est difficile videre. vtputa si de hr̄e tres assignaremus causaz in triāgulo. quia est pn̄cipiū rectilineaꝝ. vel quia ē illa figura ad quā stat resolutio oīuz figurarū. multa enim talia possemus assignare que essent cause inferēdi ꝑ qdlibet enī horū possemus inferre habere tres de triangulo: vt si diceret. oē pn̄cipiū figurarū hz tres: triāgulus ē hm̄ ergo ꝛc. sic etiā omne ad qd stat resolutio figuraꝝ ra

etilinearū. trianguli natura est hꝰ. ergo ꝛc. sed tales cāe sūt ꝑ accidens: qꝛ accidit ꝓncipio figurarū hr̄e tres; qꝛ nō hꝫ tres triangulus vt est ꝓncipiū figurarū: ꝛ vt est ꝓma figura: nec hꝫ tres vt ad eā stat resolutio aliarū figurarū. pn̄t ergo eiusdē rei eē plures cāe per accn̄a: imo si edificator facit domū per se: ꝛ edificator est albus musicus: pulcher. oīa ista erūt cāe domꝰ per accidēs: ꝛ qđ dictū est de causa ꝑ accidēs veritatē hꝫ de signo. nā eiusdē rei possūt eē plures cause si accipiaꝫ signū pro causa. nā signū dr̄ illud ꝑ qđ aliquo mō ducimur in cognitionē rei. vn̄ nō est ꝯtra rōnē signi ꝙ deficiat. nā ꝫ sententiā phi sillogismi per signa deficiūt. ipsi ergo effectꝰ diminuti ꝛ incōpleti vocātur signa. ꝛ etiā ꝓprie dicunꝫ signa. nō aūt est sic de causa. nā qđ incōplete ꝛ diminute causat nō est ꝓpe cā. cuꝫ ergo effectꝰ nō equati possint esse plures eiusdē cause nō est incōueniēs ꝑplura signa vnū ꝛ idē ꝯcludere: vt sigs est adulter ex hac causa poterūt sequi oēs hi effectꝰ. ꝙ se cōponat ꝛ ornet: ꝛ sit errabūdus de nocte. ex qbus oībꝰ effectibꝰ tanq̄ ex qbusdā argueretur eē hūc adulterū. signa ergo ꝛ cause eiusdē rei pn̄t eē plures: ꝫ causa ꝑ se est vna: qđ itelligēdū est de causa ꝑ se ꝓut mediū demōstratiuū potissimū est hꝰ causa qđ nō est nisi vnū ad vnā ꝯclonē qꝛ si vellemꝰ hoc itelligere de q̄cūq; cā ꝑ se dicemꝰ ꝙ nō ē nisi vna talis ꝑ se cā vniꝰ effectꝰ. ꝫ vnū genꝰ cāe ꝙ sit i eodē gn̄e cāe eiusdē effectꝰ sūt plures ꝑ se cause ꝙ vna illaꝝ eāꝝ sit sub alia: vel ꝙ vna ordineꝫ ad aliā: ꝫ vbi vnū ꝓpter alterū vtrobiq; vnū tn̄. oēs ergo tales cāe non dicēt nisi vnā cām. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Est aūt ꝛ cuius est cā in quo cōsiderare. ꝯsiderare ꝫm accidēs. nō tn̄ videꝫ ꝓposita eē. si autē nō silr̄ se habebit mediū. si quidē equiuoca. equiuocū mediū. Si vero vt in genere sit similiter se habebit.

¶ Ostēdit ꝙ si nō accipianꝫ talia per se nō se habēt eodeꝫ mō causa ꝛ effectꝰ. ꝫ si accipianꝫ ꝑ se. se habebūt eodem mō: vt si est effectꝰ idē genere ꝛ diuersus spē causa etiaꝫ erit talis. ꝛ si est effectꝰ analogus: vel equiuocus ēt causa erit talis. ꝫō ait ꝙ (est aūt cām ꝛ cuius est causa). i. causatuꝫ (in quo). i. ꝛ in quo vt hꝫ alia translatio: hoc est ꝛ subiectū (cōsiderare ꝫm accidēs nō tn̄ ꝓposita). i. causa passio siue causatū ꝛ in quo. i. ꝛ subiectū si sunt ꝑ accidens nō videnꝫ eē ꝓposita. i. per se ꝓposita: ꝛ ꝑ se intenta: qꝛ talia sūt ꝓter intētionē. ꝛ subdit. (si autē nō est). i. si talia nō accipianꝫ ꝑ accidēs. ꝛ si nō est ea accipe preter intētionē: sed si accipiātur ꝫ itētionē ꝛ per se (silr̄ se habebit mediū). i. causa sꝫ. ꝛ causatuꝫ. ꝛ subdit ꝙ (siquidē equocū est) sꝫ. causatū (equiuocū est mediū. si vero sic vnū i gn̄e sit). s. causatū silr̄ se habebit sꝫ. ꝛ causa ꝙ erit vna genere. accipiendo ergo causaꝫ per se semꝑ (similiter se habebūt) causa ꝛ effectus. ¶ Deīde cū dicit.

¶ Ut ꝓpter qđ ꝛ vicissim analogū. alia eni cā est i numeris ꝛ in lineis ꝛ eadē. inq̄ꝫtū qdem eni linea est nō est eadē. inq̄ꝫtū aūt habēs augmētū hꝰ eadē: sicut in oibus.

¶ Declarat qđ dixerat per exēplū. Circa qđ duo facit: qꝛ ꝓmo declarat ꝑ exēplū de eodē gn̄e. 2ꝰ de equoco ꝛ analogo ibi. (Simile aūt eē.) Dicit ergo. (Ut ꝓpter qđ cōmutabilr̄ ē analogū). i. est ꝓportionabile. q. d. ꝙ ꝓpter qđ. i. causaꝫ ꝑ causaꝫ possumꝰ arguere cōmutabilr̄ analogū. i. a cōmutato analogo: siue a cōmutata ꝓportione. (alia eni causa talis est in numeris ꝛ in lineis) sꝫ. specie (ꝛ eadē) sꝫ. genere. ꝛ subdit ꝙ (inquātū enim linea est nō est eadē) sup. causa: qꝛ tūc esset eadē specie (inquātū autē hꝫ hꝰ augmētuꝫ) ꝫm ꝙ cōtingit cū aliꝗs in genere (eadeꝫ). i. eadē erit causa (sicut in oibꝰ) sꝫ. aliꝗs. ¶ Notanduꝫ autē ꝙ arguere a permutata proportione: vt patuit supra in libro ꝓmo. est cōe lineis: numeris tꝑibus: ꝛ corporibꝰ: que oīa sunt eiusdē gn̄is. nā oīa sunt in genere quātitatis. oīa eni hec cū augmētanꝫ ꝓportionabilr̄ possumus ibi ꝑmutare ꝓportionē ꝛ arguere a ꝑmutata ꝓportione: vt si accipianꝫ q̄ttuor linee vel quattuor numeri: vel q̄ttuor corpa: vel q̄ttuor tꝑa. sic ꝓmū quoꝝcūcunq; q̄ttuor acceptoꝝ se hꝫ ad scđm: sicut tertiū ad q̄rtum: vt pꝫ ex q̄nto geometrie. poterimus arguere ꝑmutatum ꝙ sic se habebit ꝓmū ad tertiū sicut scđꝫ ad quartuꝫ. ¶ Notādū etiā ꝙ augmētari sic ꝓportionalr̄ ꝙ est causa ꝙ possumus sic arguere a ꝑmutata ꝓportiōe. tale aūt augmētū in lineis ꝛ in numeris est idē: ꝛ ē aliud. nā est idē genere ꝛ est aliud specie: vel est idem ꝫm genus remotū. vt ꝫm genus quātitatis. nō aūt idē ꝫm genus ꝓpinquū qꝛ vnū est i genere ꝯtinuoꝝ ꝛ aliud in genere discretoꝝ. ergo si ꝯsideranꝫ linee ꝫ ꝙ linee ꝛ ꝫm suā speꝫ nō iuenieꝫ eadē cā ꝙ possumus sic arguere ꝑmutabilr̄ i lineis ꝛ i numeris. ꝫ si ꝯsiderenꝫ linee ꝫm ꝙ habēt hꝰ augmētū cōe cū numeris. qꝛ tā numeris q̄ꝫ lineis ꝯtingit augmētari ꝓportionaliter. sic erit eadē cā i lineis ꝛ i numeris. sicut i oibus aliꝗs. nā nō solū i lineis ꝛ i numeris possumus arguere a ꝑmutata ꝓportiōe. ꝫ ēt in aliꝗs vt i corporibꝰ ꝛ i tēporibꝰ. in oibꝰ ergo his est eadē cā. nō ꝫ speꝫ ꝫ ꝫm genus. q̄re possumꝰ sic arguere. ꝓut. s. oīa ista ꝯueniūt i hoc gn̄aliter ꝙ oibꝰ ꝯpetit hꝰ augmētū. vꝫ. ꝙ possunt augmētari ꝓportionalr̄. ergo q̄lis est effectꝰ talis e cā. si accipiaꝫ cā ꝑ se vt si effectus est vnus genere ꝛ aliꝰ spē ꝛ cā silr̄ se habebit. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Simile esse colorē colori: ꝛ figuraꝫ figure. aliā esse. equiuocū eni est simile in omnibus. hic quidē eniꝫ fortassis ē analogia habere latera ꝛ equales angulos. in coloribus aūt sensum vnuꝫ esse: aut aliud aliquid huiusmodi. Secundū aūt analogiā eedē sunt: ꝛ mediuꝫ habebunt secundum analogiam.

¶ Exēplificat de equoco ꝛ analogo. d. (Simileꝫ aūt eē colorē colori. ꝛ figurā figure). sꝫ. eē simileꝫ (aliā) sꝫ. oēꝫ tōneꝫ hic ꝛ ibi. nō ē. n. eade rō silitudinis i figuris ꝛ i coloribꝰ cū equoce sit silitudo hic ꝛ ibi. ꝛ subdit. ꝙ (equocū eniꝫ est sile i oibus). i. in vtrisq; tā i figuris q̄ꝫ i coloribus. ꝛ subdit. ꝙ (hic qdē. n.). i. i figuris (ē fortassis) sꝫ. eē sile (hr̄e latera ꝫm analogū). i. ꝫm ꝓportioneꝫ (ꝛ angulos eq̄les). sile eni i figuris dr̄ ꝫ hāc ꝓportionē ꝙ habeāt latera ꝓportiōabilia ꝛ angulos eq̄les (in coloribꝰ aūt) sꝫ. est eē sile (ꝫm vnū eē). i. vnā ꝛ eādeꝫ imutationē facere i sensu (aut aliud aliqd hꝰ) vtputa hr̄e vnū ꝛ eūdē colorē. illa. n. sūt silia ꝫm colorē q̄ eodē mō imutant visum vel q̄ hn̄t vnū colorē. ꝛ subdit exēplificādo de analogia. d. ꝙ (ꝫm aūt analogiā q̄ sunt eedeꝫ ꝛ mediū). i. ꝛ cām ꝫm analogiā est idē vel se hꝫ vt idē. q̄le ergo ē cātū talis est cā. si accipiaꝫ cā ꝑ se. vt si cātū est equiuocū ꝛ cā equoca. ꝛ si analogū ꝛ cā analoga. de equocis est exēplificatū. de analogia dictū fuit supra. vt patuit de osse spina ꝛ sepione que ꝫm analogiā se hn̄t ad hūc effectuꝫ q̄ ē sustinere mollitiem carnis. effectus ergo hꝰ est analogus ꝛ cā analoga. ¶ Deinde cum dicit.

Habent aūt sic cōsequi cām adiuiceꝫ: ꝛ cuius est causa: ꝛ in quo est causa vnūquodq; quidem accipienti ꝛ cuius causa in plus.

¶ Exequitur q̄nō cā ꝛ cātū se hn̄t ꝫ ꝯuersiam ꝛ q̄nō nō. Circa

quod duo facit. qr pmo facit qd dictum est. 2° qd dixerat declarat in terminis ordinabilib⁹ fm figurã τ ordinez sillogisticũ. i. in terminis coibus. ibi (In figuris autẽ) Circa pmũ tria fac. qr pmo ondit quõ cã τ cãtũ se ↄsequunt. τ quõ nõ. 2° qd dixerat declarat p exẽplũ. 3° assignat rõnẽ dicti. 2° ibi (Ut qttuor eqles.) 3° ibi (Est mediuz) Dic ergo (bñt aũt sic se ↄseq adiuicẽ cã) .i. alic⁹ passionis vel alic⁹ effect⁹ (τ cui⁹ ẽ cã) .i. τ ipsa passio τ ipse effect⁹ (τ in quo est cã) .i. τ ipz subm in quo est talis cã siue talis passio. ista g tria. passio. cã. τ subz se ↄsequunt adiuicẽ sic. vz. si accipiant vlr. τ subdit q (vnũqdq3 gdez accipiẽti) .i. accipiat vnũqdq3 pticulr tã cã q̃ subm (τ cui⁹ est cã in plus est) .i. τ ipm cãtũ siue ipsa passio erit in plꝰ q̃ subz τ q̃ cã si accipiant talia fz vnũqdq3 .i. fz q ↄpetũt huic τ illi pticulr. Deinde cũ dic.

Ut in quattuor equales eos q extra in plus sunt q̃ triangulis aut q̃drangulis. oibus aũt in eque. quecũq3 eniz q̃ttuor rectis eq̃les exteriores: τ mediũ similiter.

Qd dixerat declarat p exẽpluz. d. (vt q̃ttuor eq̃les qui sunt extra) .i. hec passio q̃ ẽ hr̃e angulos q sunt equales q̃ttuor rectis (in plꝰ sunt q̃ i triãgulis aut q̃drãgulis) vel vt hz alia trãslatio. q̃ triãgulus. aut q̃drãgulus (in oib⁹ aũt i eq̃lib⁹) .i. se hñt i eq̃litate. vel se hñt eq̃lr. (q̃cũq3 eni) .i. si accipiant q̃cũq3 figure hñtes angulos (q sunt extra eq̃les duob⁹ rectis) subm. n. sic acceptuz erit eq̃le passioni (τ mediũ) sũ. acceptuz vlr (silr) ẽ sũ. eq̃le tali passioni. Notãdũ autẽ q angulos extrĩsecos eẽ eq̃les q̃ttuor rectis ẽ passio ↄpetẽs oi figure rectilinee. si g talis passio τ tale subm τ cã accipiant vlr. tunc oĩa se habebũt adiuicẽ ↄuertibilr. fz si cã τ subm accipiant fm vnũqdq3 .i. particulr. tunc illud cuius est causa .i. ipz cãtum siue ipsa passio se habebit in plus q̃ causa τ subiectuz. vt si non accipiatur oĩs figura rectilinea vlr. sed accipiat hec figura spãlitet. vt triãgulus vl' q̃drãgulus τ accipiat cã spãliter put hz eẽ talis passio in tali figura. tunc talis passio se habebit in plus q̃ quelibz talis figura. vt q̃ triãgulus. fz si accipiatur quecunq3 figura vniuersalr. vt oĩs figura rectilinea. cui ↄpetit talis passio. τ mediũ ẽt sic accipiat vlr oĩa se habebunt adinuicẽ conuertibiliter. Deinde cum dicit.

Est aũt mediuz rõ primi extremi: ppter qd omnes scie p diffinitionẽ fiũt: vt folio fluere sil' seqt vitẽ τ excedit ficũ: fz nõ oĩa fz eq̃liũ. si itaq3 accipiat aliqs primũ mediũ rõ fluẽdi folia ẽ. erit. n. primũ i altero mediũ. qm̃ oĩa huiusmodi sunt. sit huius mediũ q succus densatur: aut aliquid aliud huiusmodi. quid ẽ aũt folio fluere densari in cõtactu seminis succũ.

Assignat rõnez dicti. nã oz oĩa talia esse ↄuertibilia. vz. passionez: mediuz: τ subm. nã mediũ est ipsa diffõ passionis quã ↄstat esse ↄuertibilẽ cũ passiõe. ẽt in diffõne passionis cadit subz ppriũ: vel aliqd loco subti ppry qd ẽt oz esse ↄuertibile cũ passiõe. vñ nisi accipiat diffõ dicẽs pp qd passiõis particulr. τ nisi accipiat ipsuz subm particulariter: oz oĩa talia ↄuertibilia esse. iõ ait q (est autez mediũ) in demrãtiõe (rõ pmi termini) .i. diffõ maioris extremitatis siue diffõ passiõis (ex quo) .i. p qd: vt habz alia trãslatio (oẽs scie p diffõnes fiũt) .i. oẽs demrãtiones sciẽtifice τ aggenerãtes sciam fiũt p mediuz qd est diffõ: vt pz in demrãtionib⁹ nãlib⁹ (vt folio fluere) .i. vt ista passio nãlis que est q fluãt folia (silr sequit vitez) .i. est in plus q̃ vitis (τ excellit ficuz) .i. est in plus q̃ ficus. quãlibet g arborẽ talẽ particulr sumptã excedit hõ passio. (fz nõ oĩa: sed equaliũ est) q. d. q si accipiant oẽs arbores fluẽtes folio respectu talis subti talis passio nõ erit in plus: sed erit equaliũ .i. de numero eq̃liũ: qr equabit tali subto. sic etiã τ mediũ se habebit equalr ad talẽ passionez τ ad tale subm. vñ subdit q (si vo accipiat aliquis mediũ pmũ) .i. mediũ imediatũ τ cãz pximã tale mediũ pmũ est (rõ fluendi foly) .i. est diffõ passionis. τ subdit q (erit eni pmũ quidẽ mediũ) .i. tale mediũ pmũ sic acceptũ (erit i altero) .i. in subto (qm̃ oĩa sũt hõ) diffõ eni huius passionis que est folio fluere est mediuz pmuz τ pncipale τ causa ppria in altero .i. in subto: vt in arbore a quo fluũt folia. erit eniz tale mediuz cã in tali arbore q oẽs tales arbores sint hõ. vz. q fluant folys. τ subdit (sit eni hõ mediũ qm̃ succus) .i. humor densatur (aut qddã aliud hõ) .i. aut alia aliq̃ cã. si g accipiat propria cã hui⁹ passiõis. illa ppa cã erit diffõ passionis. ideo ait (qd aũt est folio fluere densari succuz seminis in cõtactu) sũ. foly ad ramũ. q. d. q hec est diffõ hui⁹ passiõis p quã demõstrat de suo subto. Notãdũ aũt q semp diffõ que est mediũ in demõstratione exprimit causam passionis in subiecto τ ecõuerso. id qd est causa passiõis i subiecto ẽ illud qd exprimit p diffõnez. vt si cã eclipsis est iterpõ: si q̃reret qd est eclipsis: diceret q est iterpositio terre. sic cã cadẽdi folia est ↄdẽsatio humoris i arbore. si q̃reret qd ẽ folio fluere. diceret q est talis ↄdẽsatio succi. Aduertẽdũ aũt q tales diffõnes sunt cãles. naz eclipsis nõ est ipsa interpõ formalr: fz cãtur ex tali interpositiõe. sic ẽt nec casus folioꝝ ẽ ipsa ↄdẽsatio succi. fz cãtur ex tali ↄdẽsatiõe. Notãdũ ẽt vim rõnis hui⁹ in hoc ↄsistere q diffõ passiõis est mediũ i demrãtione. qd pz ex ipsis sciẽtys. scie. n. vtunt diffõne ad demõstrãdũ. scia. n. nãlis si vellet pbare casum folioꝝ de arbore fluente folys pbaret hoc p diffõnẽ passionis qd ẽ folio fluere. hoc ẽt pz. qr demrãtio ẽ p cãm pmaz .i. p cãm ppriã τ imediatã. τ hõ cã est id qd exprimit diffõ passionis. vt si cã fluendi folys est ↄdensatio seminis. diffõ huius passionis est talis ↄdensatio. si g sic est oz q medium in demõstratiõe sit ipsa diffõ. q g diffõ ↄuertit cũ diffinito oz q id qd est cã τ medium ad demonstrãdũ sit conuertibile cũ ipso causato τ cũ ipsa passione. cã g τ cãtum si accipiant p se pprie se habent ad ↄuertentiã. sic etiaz τ ipm subm in quo ẽ ipsa passio se hz ad ↄuertentiã cuz ipsa passione si accipiat subm ppe. qr si acciperet pticulr nõ se haberet ad ↄuertentiã: fz si accipiat ppe. qr ppũz ↄuertit cũ eo cuius est ppũz. Notãdũ etiã q ex eodem succo generat semen fructus τ foliũ: tñ ex puriori generat fructus τ semẽ. ex ipuriori gnãntur folia. totuz g appellat succuz semis. vz. succũ ex quo gnãtur semen τ fruct⁹. τ succũ ex quo gnãntur folia. talis g succus cõdensatur τ ↄgelat i arbore i illo cõtactu vbi foliũ attingit arborẽ: tũc folia ab arbore fluũt. Dubitaret forte aliqs vtrũ hr̃e latũ folium sit signũ q arbor folio fluat. Dicẽdũ q hr̃e latũ folium signũ est hui⁹ passiõis q arbor folio fluat. cã fluẽdi folis ẽ hr̃e humorẽ hñ passibilẽ nõ viscosuz. si. n. humor sit nõ viscosus facilius exalat a calido τ facilius condensat a frigido. ptes. n. humoris viscosi magis cõuiscant τ cõglutinant adiuicez ita q p calidũ nõ possit ita faciliter exalare. Rursus humor viscosus qr est magis cõglutinatus adiuicez frigus nõ põt ipm ita faciliter penetrare. iõ talis humor sicut non de facili exalat a calido. ita nõ de facili cõgelat nec ↄdẽsat a frigido. videm⁹. n. q magis rara q̃ frigus magis substrat citius ↄgelãtur. vt aqua calida que rarefacta est p ignẽ eo q aer frigidus magis põt eam penetrare citius ↄgelatur q̃ aqua frigida. penetrabiliora ergo citius cõ-

gelant. ⁊ qꝛ humor viscosus ꝑpter ꝯglutiationē partiū
est minus penetrabilis. iō vt dicebat talis humor non
de facili ꝯgelat. arbores ḡ ille folio fluunt q̄ non hn̄t vi
scosū humorē. ſʒ non hn̄tes humorē viscosum hn̄t lata
folia. qꝛ humor non viscosus de facili se dilatat ⁊ fluit.
viscosus aūt humor ꝑpter adherētiā partiū tenet se nec
de facili dilatat̄. hr̄e ḡ lata folia ē signū hr̄e humorē mi
nū passibilē ⁊ de facili ꝯdensabilē a frigido. ⁊ qꝛ humo
re ꝯgelato in ramo ꝑ frigidū non pōt foliū accipe nutri
mentū oꝫ ꝙ desiccet̄ ⁊ cadat. hr̄e ḡ lata folia est signuꝫ
ꝙ arbor illa folio fluat. ¶ Ulterius forte dubitaret ali
quis. vtrū hr̄e lata folia sit aliquo mō cā eius qd̄ ē folio
fluere. ⁊ videt̄ ꝙ nō. qꝛ cum ostēsum sit hoc eē signuꝫ hꝰ
passionis: nō erit cā qꝛ signuꝫ ⁊ cā ex opposito diuidunt̄.
¶ In ꝯtrariū est phūs in lectiōe pcedēti. q hr̄e lata folia di
xit esse cām eius qd̄ est folio fluere. ¶ Dōm ꝙ nō est in
cōueniēs vnuꝫ ⁊ idē relatuꝫ ad diuersa eē signuꝫ ⁊ cāꝫ.
latitudo folioꝝ enī relata ad succū ē signū fluēdi folia.
nā hn̄tia lata folia signuꝫ ē ꝙ hēant succuꝫ valde passi
bilē ⁊ de facili extēdibilē. ⁊ p ꝯrīs signuꝫ ē ꝙ hēant suc
cuꝫ de facili ꝯgelabilē. quo ꝯgelato oꝫ folio fluere. hoc
etiā idē qd̄ ē signū erit cā. ſʒ non eodē mō. nā q̄nto ma
iora ⁊ latiora sunt folia tāto magis pōderāt ⁊ magis pō
derantia magis petūt casuꝫ. iō latitudo folioꝝ rōne ma
ioris pōderis est aliquo mō cā ꝙ folio fluāt ſʒ pncipalr
cā est ꝯgelatio succi. qꝛ si nō ꝯgelaret̄ succus ponderosi
tas folioꝝ non eēt sufficiēs cā ꝙ folia fluerēt. si aūt con
gelaret̄ succus dato ꝙ eēnt stricta folia oꝫ ea desiccari.
⁊ p ꝯrīs ab arbore cadere. qꝛ cōgelato succo non possent
ab arbore recipe nutrimētū. ideo phs hic vbi voluit ac
cipere pmaꝫ ⁊ pncipalē cāꝫ huius qd̄ est folio fluere nō
fecit mentionē de latitudine folioꝝ. ſʒ de ꝯgelatiōe suc
ci. ¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs. quot cause ꝯcurrāt
ad hoc ꝙ folia fluāt. ¶ Dōm. ꝙ pter latitudinē foliorū
ꝯcurrūt ibi tres cause se hn̄tes p ordinē. vꝫ. passibilitas
succi. exalatio facta a calido. ⁊ ꝯgelatio fcā a frigido. Ar
bores. n. latoꝝ folioꝝ hn̄t humorē ⁊ succuꝫ magis passi
bilē. qd̄ pꝫ ex ipsa latitudine folioꝝ. si. n. non eēt succꝰ he
ne passibilis nō de facili dilataret̄ nec ex eo fierēt folia
lata ſʒ stricta. Primo ḡ cā in talibꝰ est passibilitas succi.
post hāc aūt cām exalatio facta a calido. calidū. n. illud
p qd̄ maturescunt fructꝰ agēs in succū illū passibilē fac
idē exalare qd̄ ē ibi subtile. remanet ḡ ibi post exalatio
nē factā a calido qd̄ grossuꝫ est. ⁊ qꝛ grossuꝫ nō est ita pe
netratiuū. qꝛ hoc est de rōne subtilis ꝙ sit qd penetrati
uū. nō aūt est de rōne grossi vt pōt hrī ex pmo de gnātio
ne. iō ex tali humore grosso q nō est penetratiuꝰ vt pos
sit de facili fluere in folia. folia ipa non possunt idē suffi
ciēter accipe nutrimētū. Propter qd̄ ante aduētū frigi
di ꝯgelātia ꝑpter exalotionē factā a calido plura de fo
lys ex arboribus cadunt. exalatio ḡ facta a calido est cā
fluendi folia. ſʒ non vlīs. post hāc aūt cām est cōgelatio
facta a frigido. frigidū enī agens in hꝰ humorē passibi
lē ꝯdensat ⁊ cōgelat ipm. quo cōdensato ⁊ ꝯgelato vt di
ctuꝫ ē folia nō pn̄t idē accipe nutrimētū. pp qd̄ desiccā
tur ⁊ cadūt. triplex ḡ assignata ē cā fluēdi folia: qrū pri
ma. vꝫ. passibilitas succi ē vlīs cā ſʒ non imediata. nā si
esset imediata cā: cū o pn̄ꝰ sit succus passibilis: a pncipio
folia fluerēt. stati ḡ formatis folys vel ante eoꝝ forma
tionē eēt folioꝝ casus. qd̄ falsuꝫ est. Secunda aūt cā. vꝫ.
exalatio facta a calido pōt eē imediata ſʒ non vlīs. qꝛ p
talē cām non oīa folia fluunt. ſʒ tertia. vꝫ. congelatio fc
ta a frigido est cā vlīs ⁊ imediata. ideo talē cām oppel
lat phs mediuꝫ pmuꝫ. i. cām imediatā ⁊ vlēm. ex hoc ḡ
potest patere lrā phi cum dicit. ꝙ huius aūt qd̄ est flue
di folia sit mediuꝫ. i. causa q̄ꝫ densat̄ succus: aut aliqd
aliud hꝰ. qꝛ possunt alique alie cause assignari. ſʒ tn̄ con
seille non erunt imediate ⁊ vlēs. vt est p supius habita
manifestuꝫ. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. vtꝝ hu
mor viscosus sit semp cā ꝙ nō fluāt folia. ¶ Dōꝫ ꝙ nā
fluēdi folia ē cā ipassibilitas succi vel humoris in arbo
re. qñ enī succus arboris non est de facili passibilis nō
est bene extendibilis. ꝑpter qd̄ facit folia stricta. Rur
sus si non est bene passibilis nō de facili exalat a calido
nec de facili cōgelatur a frigido. ⁊ qꝛ non occidit ei con
gelatio folia poterunt idē recipe nutrimētū. nō ḡ desic
cabunt̄ nec fluēt p se. itaqꝫ hꝰ cā ē ipassibilitas succi. ſʒ
āt viscositas succi sit hꝰ cā hoc p tanto ē ꝑut viscositas
illa reddit succuꝫ nō de facili passibilē. nō ḡ qlibꝫ visco
sitas erit cā nō fluēdi folio. ſʒ viscositas declinās ad sic
citatē. nā sic qꝛ calidū est actiuuꝫ. ⁊ frigiduꝫ subactiuuꝫ
iō caliduꝫ ē magis actiuuꝫ q̄ frigiduꝫ. sic qꝛ humidū
ē passiuuꝫ. siccuꝫ subpassiuuꝫ. humidū ē magis passiuū
q̄ siccuꝫ. si ḡ fructꝰ sit viscosus ⁊ mltuꝫ abundet i humi
ditate. qꝛ humiditas ē bn̄ passiua erit talis succus bene
passiuus. ꝑpter quod rōne humiditatis abundātis de
facili extendet̄ ⁊ fiēt idē folia lata. sic ēt abundātis hu
miditatis. qꝛ vt dcm̄ est humiditas est bn̄ passiua: talis
succus de facili patietur exalationē a calido ⁊ congela
tionē a frigido. ꝑpter qd̄ arbor habens talē succū folio
fluet. videmus. n. exemplū sensibile i ficu q̄ licꝫ habeat
viscosum succū. tamen qꝛ nimis est ibi de humiditate ⁊
succus ille est bn̄ passibilis ⁊ dō facili extendit̄ ⁊ fiāt idē
folia lata. ēt hꝰ succus ꝑpter passibilitatē humiditatis
abūdantis de facili exalat̄ a calido ⁊ cōgelat̄ a frigido.
vn̄ oꝫ ꝙ ficus folio fluat. pꝫ ḡ q̄uo se habeāt causę p or
dinē ad hoc ꝙ arbor folio fluat. ⁊ pꝫ ꝙ si nō folio fluere
reducit̄ i cām i humorē viscosuꝫ: oꝫ ꝙ humor ille visco
sus nō abūdet nimis in humiditate que ē de facili passi
ua. ſʒ oꝫ ꝙ declinet ad quādam siccitatē que non est ita
passiua. ¶ Aduertēdū tn̄ ꝙ posset forte de ficu assigna
ri alia cā q̄re folio fluat cū habeat humorē viscosuꝫ. nā
forte o calido maturescente fructus vt cū fructꝰ veniat
ad maturitatē hꝰ caliduꝫ digerens viscosuꝫ succū cōtē
perat viscositatem eius. vt sit de facili passibilis. facto ḡ
tali succo de facili passibili: de facili exalatur a calido ⁊
adueniēte frigore cōgelat̄ a frigido. ꝑpter qd̄ oꝫ a ficu
folia fluere. ⁊ qd̄ dictū est de ficu itelligendū ē de alys.
vbi esset similis cā. ¶ Deinde cū dicit.

¶ In figuris aūt sic assignabit aliqs querētibꝰ
cōsecutionē eē cāe ⁊ cuiꝰ est cā. sit eni a. in. b.
oi. b. aūt in vnoquoqꝫ eorū q̄ sunt. d. in plus
aūt. b. qdē igit̄ vniuersaliter vtiqꝫ erit ipis. d.
hoc enim dico vniuersale: qd̄ nō cōuertit̄: tn̄
oīa cōuertunt̄ ⁊ excedunt. in ipsis igit̄ esse cā
ipsius a. b. est. oꝫ igit̄ a. amplius q̄ b. extēdi.
si vero non: qd magis cā erit hec illius.

¶ Declarat ꝑpositū in terminis ordinabilibꝰ fm figurā
⁊ ordinē sillogisticū vel qd̄ idē est declarat ꝑpositꝫ in
terminis cōibus. nā vt pꝫ in hꝰ terminis accipiēda est
sillogistico forma. scdm̄. n. terminos spāles accipit̄ mā
sillogismi fm cōes formas. duo ḡ facit. qꝛ p declarat in
terminis cōibꝰ q̄uo cā ⁊ effectꝰ se nō ꝯsequūtur. zꝰ q̄uo
se ꝯsequūtur. ibi (Si aūt i othomū.) Propter pmū scīē
dū ꝙ cā ⁊ effectꝰ se nō ꝯsequunt̄ qñ eiusdē effectus sūt
plures cause, tūc aūt ē vnius effectus sunt plures cause
quādo effectus excedit cām: ⁊ quādo repit̄ i alio ꝑpter
aliā cām. Tria ḡ facit. qꝛ pmo ondit in terminis gnālibꝰ
q̄uo effectus excedit cām. zꝰ ostendit q̄uo talis effectus
pōt repiri i alio ꝑpter aliā cām. 3ꝰ qd̄ dixerat i terminis

gnālib⁹ declarat i termīs spālib⁹. ſi.n. effect⁹ excedit cāz ⁊ repit̄ i alio pp aliā cāz oȝ ꝙ talis effect⁹ nō ſe hēat ad ꝯuertētiā cū ſua cā. 2⁹ ibi (Si igit̄ i oib⁹.e.) 3⁹ ibi. (Ut lōge vite) Propter pmū ſciēdū ꝙ ipſe accipit qnqȝ termios gnāles.a.d.e.b.c.p.a. itelligit̄ lōga vita.p.d. itelligant̄ auea lōge vite. vtputa vult̄ ogla: ⁊ alia talia ſi ſint lōge vite.p.b. itelligat̄ cā q̄re volatilia ſint lōge vite. ſit illa cā eē ſiccū.p.e. itelligant̄ q̄drupedia longe vite.p.c. itelligat̄ cā ꝑpter quā q̄drupedia ſint longe vite.a.ḡ.i. lōga vita.i.d.i. ī auib⁹ hēbit cāz.b.i. ſiccū eē.ī.e.i. in quadrupedib⁹ hēbit cāz aliā. vz. carere colera.a.ḡ erit i plꝰ q̄z.b. qꝛ lōga vita erit i plꝰ q̄z eē ſiccuz.⁊.b. vno mō eq̄bit̄ ipſi.d. ⁊ alio? excedit ipm. nā ſi accipiant̄.p.d. volatilia longe vite. vtputa. vult̄ ⁊c. talia.b. qḋ ē cā lōge vite ī volatilib⁹ q̄zlibȝ talē ſpēm ī ſe excedet. erit.n. in plus q̄z vult̄ ⁊ i plus q̄z agla. oib⁹ tn̄ talib⁹ ſil̄ ſumptis eq̄bit̄ iō dit. ꝙ (i figuris āt) .i. i termīs coīb⁹ in qb⁹ hȝ diſponi figura ſillogiſtica (ſic aſſignabit) .i. ſic reddet rōnez ⁊ cāz q̄rentib⁹ ꝯſecutiōez cāe ⁊ cui⁹ ē cā) .i. cāe ⁊ effect⁹. apparebit.n. p termios gnāles quō cā ⁊ effect⁹ ſe ꝯſequūt̄ ⁊ quō nō. ⁊ p quō ſe nō ꝯſequunt̄. vn̄ ſubdit (ſit.n.a.) .i. longa vita (in.b. eē oī) .i. eē in oī ſicco q̄ztū ad volatilia (.b. aūt) .i. eē ſiccū (in vnoquoqȝ eoꝝ q̄ ſunt.d.) .i. ſit in vnaq̄qȝ ſpē volatiliū q̄ ſunt longe vite. vtputa. in vulture ⁊ in ogla ⁊ in ceteris talib⁹. ⁊ ſubdit (in plus aūt) .i.b. ſit in plus q̄z q̄libȝ talis ſpēs. nā vt dcm̄ eſt.b. vnāquāqȝ ſpēm talē in ſe excedit. oibus aūt ſil̄ eq̄tur. Et ſubdit ꝙ (.b. q̄dē igit̄) .i. ſiccū eſſe (vl̄r vtiqȝ erit in ipſis.d.) .i. in oib⁹ ſpēb⁹ volatiliū q̄ ſunt longe vite. Et ſubdit ꝙ (aūe dico vl̄e qḋ nō ꝯuertit̄) .q.d. ꝙ.b. hoc mō vl̄r erit in q̄libet tali ſpē qꝛ nō ꝯuertit̄. ſȝ erit i plus q̄z aliq̄ h⁹ ſpēs. ⁊ ſubdit ꝙ (oīa aūt ꝯuertunt̄ ⁊ excedent) oēs.n. ſpēs volatiliū lōge vite ꝯuertunt̄ cū.b.i. cū eē ſiccū. ⁊ excedūt̄. ꝯuertunt̄ eni oēs ſi accipiant̄ oēs ſil̄ ⁊ excedunt̄ oēs ſi accipiat̄ q̄libȝ ꝑ ſe. ⁊ ſubdit ꝙ (.b. igit̄) .i. ſiccū eē (ē cā ipſius.a.) .i. ipſi⁹ longe vite. (eē in ipſis.d.) .i. eē in oib⁹ ſpēbus volatiliū q̄ ſunt longe vite (igit̄) qꝛ ſic ē (oȝ.a.) .i. longā vitā (extēdi in plus q̄z.b.) .i. in plus q̄z ſiccū (ſi ēo non) .i. ſi longa vita non ſit in plus q̄z ſiccū (qd magis cā erit hoc illi⁹) q̄z ſi. illud alteri⁹. vel q̄z ecōuerſo. q.d. ꝙ ſi non eēt longa vita in plus q̄z ſiccū ita longa vita eēt cā ſicci ſic ecōuerſo. ¶ Nōndū āt ꝙ h̄ loquit̄ de cā iferēdi. nā qn̄ eiuſdē effect⁹ ſunt plures cāe tunc poſſumus p cām iferre effectū ſȝ nō ecōuerſo. vt in ꝓpoſito nō valet ſiccū contēperamētū.ḡ longe vite. ſȝ nō valet. ē longe vite.ḡ ē ſiccū cōtempamētū. qꝛ lōga vita ē i plꝰ q̄z eē ſiccū cōtempamētū. ſȝ ſi nō eēt in plus. ſȝ eēt ꝯuertibile cū ipſo vnū iferret aliud. ⁊ ecōuerſo. ⁊ q̄ztū ad cāz iferēdi ita vnuz eēt cā alteri⁹ ſic ecōuerſo. ¶ Nōndum ēt ꝙ forte q̄drupedia pp ſiccū terreū reducunt̄ ad temperamētū p carētiā colere. volatilia vō qꝛ forte multuȝ pōt de humiditate aerea reducunt̄ ad tempamētū pp eē ſiccuz. igr̄ eē ſiccuz in hūido aereo ē cā cōtempamēti ⁊ longe vite. In auib⁹ āt carere colera in ſicco terreo ē cā ꝯtempamēti ⁊ longe vite in q̄drupedibus. valebit ḡ ſiccū in humido aereo.ḡ longe vite. ſȝ non ecōuerſo. ⁊ hoc erit cā iferendi illud. ⁊ non ecōuerſo. qꝛ qḋ ē iferi⁹ ⁊ in min⁹ ē cā iferēdi illi⁹ qḋ ē in plus. non āt ecōuerſo longa āt vita eſt plus q̄z contempamētuȝ p ſiccū in humido aereo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si igit̄ in oibus.e. eſt.a. erūt illa oīa aliquid vnū aliud a.b. Si eni nō: quō erit dīe qm̄ in quo eſt.e. ſit.a. oī. in quo autē.a. nō oī inſit.e. ꝑpter qd eni erit aliqua cā: vtputa.a. ieſt oibus.d. Si itaqȝ que ſunt.d. erūt aliqd vnū cōſiderari oȝ ⁊ ſit.c. Cōtingit igit̄ eiuſdem cās plures eē ſȝ non eiuſdem.

¶ Poſtq̄z oñdit ꝙ.a.i. longa vita eſt in plus q̄z.b.i. in plus q̄z ſiccuz. In pte iſta vult oñdere ꝙ idez effectus pōt eē ex alia cā ita ꝙ vnius erunt plēs cāe. iō ait. (Si igit̄ in oibus.e.) .i. in oibus q̄drupedibus. ſu. q̄ ſunt longe vite (eſt.a.) .i. eſt hec paſſio q̄ eſt longa vita (erit aliqd vnū illa oīa) .i. erit aliqd vnū ſiue aliq̄ vna cā in quo ꝯueniunt oīa illa q̄ ſunt longe vite. Et ſubdit (Ad.a.b.) .i. illa cā vna pp quā oīa.e.i. oīa q̄drupedia lōge vite ſūt talia illa cā erit alia a.b.i. alia a ſicco q̄ erat cā lōge vite in volatilib⁹. ⁊ ſubdit (ſi eni non) .i. ſi non ē alia cā (quō erit dicere qm̄ in oī in quo ē.e.) .i. in quo ſunt talia q̄drupedia hñtia longā vitā (ſit.a.) .i. longa vita (in quo āt.a.) .d.i. quo ē lōga vita. q.d. ꝙ ex quo lōga vita repit̄ ī alijs q̄z ī q̄drupedib⁹. qꝛ ī volatilib⁹ oȝ ꝙ cā ꝓpa hic ⁊ ibi ſic alia ⁊ alia. ſi ḡ.b. ē cā ꝓpa q̄re longa vita ſit ī volatilib⁹ oȝ dare aliā cāz q̄z.b. q̄re longa vita (ſit in.e.) .i. ī q̄drupedibus. ⁊ ſubdit. ꝙ (erit.n. aliq̄ cā pp qd. vtputa.a.) .i. longa vita (ſit in oibus.d.) .i. in volatilibus que cā dcā ē eē.b. (ſi itaqȝ) ſu. ſic ē ꝙ.d.i. volatilia hñt ſuā cām q̄re ſint longe vite (q̄ ſūt.e.) .i. q̄drupedia longe vite (erūe aliqd vnū) .i. hēbūt aliquā vnā cām. ⁊ ſubdit (ꝯſiderari oȝ) ſu. qd ſit illḋ vnū (⁊ ſit.c.) .i. ſit carere colā. ⁊ ſubdit ꝙ (ꝯtigit eiuſdē plēs eē cās. ſȝ nō eiuſdē) ſpē: qꝛ l eadez ſpē nō ē aſſignat̄ dñas eēntiales. tūc ḡ ſupplēda ē rō ꝙ ſi ꝯtigit eiuſdē plēs eē cās. tūc cū ſic ſe hȝ cā ⁊ effect⁹ nō ſe ꝯſequūt̄. ¶ Nōn^m āt ꝙ.a. adaptauim⁹ ad lōgā vitā. d. ad volatilia lōge vite.b. ad cām q̄re volatilia ſint talia.e. ad q̄drupedia lōge vite.c. ad cāz. poſſet āt q vellet ecōuerſo adaptore.d. ad q̄drupedia. ⁊.b. ad cāz ī q̄drupedib⁹ ⁊.e. ad volatila ⁊.c. ad cāz ī volātib⁹. ꝙ āt a. itelligat̄ longa vita mutari nō dȝ niſi mutarent̄ oēs termini ſicut ſupra p.a. intelleximus vituperabile ⁊ alios terminos adaptauimus ad vicia oppoſita vt ad ſuperabūdātiam ⁊ defectū. ſed de hoc nulla vis eſt q̄ q̄litercūqȝ fiat ſemp habebit̄ veritas ⁊ itētio phi. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Ut ei⁹ qḋ eſt longe vite eē quadrupedia nō hr̄e colerā. volatilib⁹ ſicca eē aut aliud aliqd.

¶ Qḋ dixerat i termīs gnālib⁹ dclarat i termīs ſpālib⁹. d. (Ut lōge vite qḋ) ſu. ſignificabat̄ p.a. (eē q̄drupedia) q̄ ſu. ſignificabant̄ p.b.e. ē ſu. cā (nō hr̄e colerā) qḋ ſignificabat̄ p.c. (volatilia) ſu. q̄ ſignificabant̄ p.d. cā quare ſint longe vite eſt (ſicca eē aut altera cā) vtputa tēpamētū ꝯplōnis q̄. ſu. cā ſignificat̄ p.b. ¶ Deīde cū dicit.

¶ Si aūt in athoma nō ſtati veniūt: ⁊ nō ſoluz vnū mediū: ſȝ plura: ⁊ cauſe plures: equales autez cā eſt mediorū q̄ ad vniuerſale primuz eſt aut que ad ſingulare ſingularibus: manifeſtum vtiqȝ eſt ꝙ que ꝓpinquiora vnicuiqȝ ꝓxima cā. primū qdē eni q̄ ē ſub vniuerſale. hec eni cā vtputa in.d. qdē.c. ipſius.b. cā eſt in.d. quidez igit̄ eſſe.c. cauſa eſt ipſius.a. ipſi autem.c.b. in hoc autem eſt eadem.

¶ Oñdit i termīs gnālib⁹ quō cā ⁊ effect⁹ ꝯſecutionē habeāt. nā cā q̄ hȝ ꝯſecutiōez cū ſuo effectu ē cā athoma.i. īdiuiſibilis ⁊ equata. vt qn̄ vna cā aſſignat̄ vni⁹ effect⁹ nō plēs cāe. vn̄ dat artē quō poſſum⁹ ꝯuenire ī talē cāz athomā ⁊ equatā. pp qḋ q̄rit talē qōnē. ſi vl̄is paſſionis aſſignet̄ cā ꝑticularis ꝑticulariū ſuboꝝ. vtputa ꝙ lōge vite aſſignet̄ p cā ſiccū i vulture i agla ⁊ i alijs volatilibus cū ſiccū nō ſit cā athoma ⁊ eq̄ta ipſi⁹ lōge vite erit qḋ quō deuenierim⁹ ī cāz eq̄tā ⁊ athomā. vtꝫ deſcēdēdo

a ſicco viſus ſubta p̄ticularia. vt viſus vulturē ⁊ aqlam. vel aſcēdendo viſus paſſionē vlem. vt viſis longā vitaꝫ. ē aūt ſolutio q̄ſiti ꝙ cā eq̄ta q̄rēda eſt in ſubo ꝑpo. ⁊ qꝛ magis accedim⁹ ad ſubꝫ ꝑpriū aſcēdēdo viſus vl̄e. iō h⁹ mō q̄rēda ē talis cā vt ſint volatilia hn̄tia lōgaꝫ vitā. d. eē ſiccū. c. cōtēꝑatū ꝯplōnis ſit. b. lōga vita ſit. a. ḡ a. i. lōga vita ē i. d. i. i volatilib⁹. ꝑ c. i. ꝑ eē ſiccū. Rurſus. a. ē in. c. i. in eē ſiccū. ꝑ. b. i. ꝑ tempamētū ꝯplōnis. in. b. āt non ē ꝑ aliqd aliō. ſꝫ hec cā eadē ⁊ eq̄ta ē q̄re aliq̄ ſint longe vite. hn̄c. ſ. ꝯtempamētū ꝯplōnis. iō ait ꝙ (ſi nō ſtatī ve- niūt in athomū) .i. i cāꝫ eq̄tā vnā ⁊ idiuiſibilē (⁊ non ſo lū ē vnū mediū) .i. vna cā (ſꝫ ſūt plura) .ſ. media (⁊ plu res cāe) ſi ſicē (⁊ q̄lis eſt cā medioꝝ) .i. erit qō nr̄a q̄lis ſit accipiēda cā eq̄ta. q̄ ē de nūero medioꝝ ⁊ q̄ hꝫ ſe vt mediū. vtꝝ ſit accipiēda t̄lis cā (q̄ ē ꝑma ad vl̄e) .i. ver- ſus paſſionē vl̄eꝫ ⁊ viſus cās vl̄iores (aut q̄ ē ad ſingula re ſubꝫ ſingulariū) .i. viſus ea q̄ ſunt de numero ſingula- riū ⁊ p̄ticulariū cārū. debem⁹ ne ḡ deſcēdere viſus p̄ticu lare ſubꝫ ⁊ viſus p̄ticlares cās. vl̄ aſcēdere viſus vl̄e ſubꝫ ⁊ viſus vl̄es cās. Et ſubdit ſoluēs qōnē ꝙ (manifeſtū igi tur ꝙ ⁊ magis ꝑpe vnicuiqꝫ) ſu. ſubo ꝑpo eſt (cā ꝑxia) ſu. magis vl̄i. accipe ḡ q̄ ſunt ꝑxia vl̄i paſſioni. ⁊ aſcēde- re viſus vl̄eꝫ paſſioneꝫ ē accipe cās magis ꝑximas ꝑpo ſubo. ⁊ ſubdit ꝙ (ꝑmū qdē ſub vl̄i eē hec ē cā) .q. d. ꝙ il lud qō ꝯtigit eē ꝑmū ⁊ ꝑximū ſub illo vl̄i ſubo vl̄ in ipo vl̄i ſubo hec cā. ſ. ꝑpa ⁊ eq̄ta ipſi⁹ paſſionis. nam ſub vl̄i ſubo vel in vl̄i ſubo q̄rēda ē talis cā. ⁊ ſubdit (vt in. d.) .i. i volatilib⁹ hn̄tib⁹ longā vitā (qō ē. c.) .i. ſiccū ſu. ē cā lōge vite (ipſi⁹) .ſ. c. i. ipſi⁹ ſicci (cā ē. b.) .i. ꝯtempamen tū ꝯplōnis. ⁊ qꝛ ſic ē (i. d. qdē igr̄) .i. in volatilib⁹ (eē. a.) a. lōga vita (ipſi⁹) .ſ. a. ſiue ipſi⁹ lōge vite (cā ē. c.) .i. ſic cū (in. c. aūt) .i. in ſicco ſu. ꝙ ſit lōga vita (. b.) .i. cā ē. b. i. ꝯtempamētū ꝯplōnis. iſta ḡ q̄ttuoꝛ. vꝫ. b. c. d. a. i. volati- lia. ſiccū. tempamētū ꝯplōnis. ⁊ longa vita ſe hn̄t ꝑ ordi nē. nā. a. ē i. d. ꝑ. c. i. lōga vita i volatilib⁹ ꝑ ſiccū. Rurſus . a. ē in. c. ꝑ. b. i. lōga vita i ſicca ꝑ ꝯtempamētū ꝯplōnis. ſꝫ. a. ē in. b. i. lōga vita i ꝯtēpamēto ꝯplōnis nō ꝑ aliquā aliā cāꝫ. iō ſubdit ꝙ (i hoc. n.) .i. in. b. ſiue in ꝯtempamē to ꝯplōnis ſu. ꝙ ſit. a. i. lōga vita (eadē ē) .ſ. cā. i. nō ē da re aliquā cāꝫ q̄re ita ſit. deuētū ē. n. iā ad cām athomā ⁊ eq̄tā. tūc ḡ ſupplēda ē rō. qꝛ cū deuētū ē ad talē cāꝫ. tūc cā ⁊ effect⁹ ſe ꝯſequunt̄ ⁊ mutuo ſe iferūt. vt ſi ē cā ē ei⁹ effect⁹ ⁊ ecōuerſo. ¶ Nōndū āt ꝙ vl̄e ⁊ ꝑpꝛiū ſubꝫ ē ra- dicale ⁊ ꝑmū fundamētū oīuꝫ alioꝝ. oīa igr̄ alia. vꝫ. taꝫ paſſio q̄ꝫ cā paſſionis q̄renda ſunt ſub vl̄i ſubo. ſic poſte- riora ſub ꝑoꝛi. ⁊ q̄rēda ſunt in vl̄i ſubo. tanq̄ꝫ ſuſtentata in radicabili fundamēto. ¶ Deinde cum dicit.

¶ De ſillogiſmo qdem igitur ⁊ demr̄atiōe qd vnūqdqꝫ eſt: ⁊ quō fit manifeſtuꝫ eſt. ſil'aūt ⁊ de ſcientia demonſtratiua.

¶ Epilogat circa determiata. qꝛ iſte liber q̄dā ꝯnexionē hꝫ ad librū ꝑoꝝ. iō epilogat de vtroqꝫ. d. (De ſill'is qō) q̄ꝫtū ad libꝝ ꝑoꝝ. (⁊ de demr̄atōe) q̄ꝫtū ad hūc librum (qd ſit vnūqdqꝫ) .i. qd ſit tā ſill's q̄ꝫ dmr̄atio (⁊ q̄uō ſit vel q̄uō fiat) vtrūqꝫ (māifeſtū ē.) Et ſubdit ꝙ (ſil' āt) ſu. manifeſtū ē (⁊ de ſcia demr̄atiua) q̄uō fiat i nob. idē . n. ē. q. d. ꝙ ad idē ꝑtiet. nā cū demr̄atio faciat ſcire ideꝫ ē ⁊ ad idē ꝑtinet ſcire q̄uō fiat demr̄atio. ⁊ ſcire q̄uō fiat in nobis ſcia demr̄atiua. i. ꝑ demr̄ationeꝫ.

De principijs āt qual'r fiāt cognita: ⁊ q̄s eſt cognoſcens habit⁹ eſt manife- ſtuꝫ ꝑdubitantib⁹ primum.

¶ Ut diximus circa huius ſecundi libri prin cipium, duplex eſt demonſtrationis ꝑncipium. vꝫ. pro- prium qō ingredit̄ demonſtrationē ſcḋm ſubam vt diffini tio. ⁊ cōmune qō non īgreditur niſi ſcḋm virtutē vt digni tas. Poſtq̄ꝫ ergo pl'us determiauit de quod quid eſt ⁊ de diffinitione quod eſt ꝑncipium ꝑpriuꝫ. In parte iſta determinat de dignitate que eſt ꝑncipiuꝫ cōmune. Cir ca quod tria facit. quia primo continuat ſe ad dicenda. 2ᵒ. dat neceſſitatem vel aſſignat rationē neceſſitatis hu ius capituli. 3ᵒ. exequitur de intento. ſecunda ibi. (Qō quidem igitur) tertia ibi (Immediatoꝝ autem.) Dicit ḡ (De ꝑncipijs autē) .i. de dignitatibus (qualiter) talia principia (fiunt) nobis (cognita. ⁊ quid eſt habitus co- gnoſcens) .i. per quē cognoſcimus talia ꝑncipia (hinc) .i. ex dicendis (manifeſtum eſt dubitantibus ꝑmū) .q. d. ꝙ hoc mō erit manifeſtū ꝙ ꝑus ꝑcedemus dubitan do. ⁊ poſt ea ſoluendo. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quod qdem non cōtingit ſcire per demon- ſtrationē non cognoſcenti prima principia i- mediata dictuꝫ eſt prius.

¶ Aſſignat rōnē illius capl'i. d. (Qō qdē igit̄ nō ꝯtigit ſci- re ꝑ demr̄ationē nō cognoſcēti) .i. a nō cognoſcente vel niſi cogſcant̄ (ꝑncipia ꝑma īmediata) cuiuſmodi ſūt di gnitates (dcm̄ ē ꝑus). vꝫ. circa ꝑncipiū ꝑmi libri. nā ibi dcm̄ ē ꝙ d̄ dignitate oꝫ ſupponere qꝛ ē. de paſſiōe qd. d̄ ſubo vtrūqꝫ. quod nō eſſet niſi inherentiaꝫ paſſionis in ſubo eēt reducere i ipas dignitates. ſi ḡ iherētia paſſio- nis i ſubo roborat̄ ꝑ ipas dignitates. ⁊ ſi ñ ꝯtigit ſcire ꝑ demr̄ationē ignoratis dignitatib⁹: iſtō capl'ꝫ vbi oñdit̄ q̄uō fiāt dignitates cognite valde ē neēariū ad ſciaꝫ de mr̄atiuā ⁊ ad tradēdū artē d̄ demr̄atōe. ¶ Deiñ cū dic.

¶ Imediatorū aūt cognitio ⁊ vtrū eadeꝫ ē aut nō eadē dubitabit vtiqꝫ aliqs: ⁊ vtrū ſcia vtri uſqꝫ an nō: aut h⁹ qdē ſcia illi⁹ āt aliqō genus ſit ⁊ vtrū cū ñ ſit hītus fiāt: aut cū iſint lateāt.

¶ Exeqt̄ de itēto. Circa qō duo facit. qꝛ ꝑ̄ ꝑmittit q̄ſdam qōes. 2ᵒ. exeqt̄ de qōib⁹ illis ibi (Sic qdē igit̄ hēmus.) ꝑ mittit āt tres qōes q̄ ſꝫ vitatē nō ſūt niſi due. ē āt ꝑma qō de ipis ꝑncipijs imediatis. iō ait (Immediatoꝝ aūt cognitio) .i. cognitio ꝑncipioꝝ ⁊ dignitatuꝫ (Dubitabit vtiqꝫ aliqs) ſu. quō talis cognitio ſe hēat ad cognitionē ꝯclōnū: ⁊ erit ſu. dubitatio. vtꝝ eadē aut nō eadē eſt ſu. cognitio ꝑncipioꝝ ⁊ ꝯcluſionū. ⁊ cuꝫ ſubdit (Et vtrum ſcia) ponit ſcḋaꝫ qōneꝫ. d. (⁊ erit) ſu. alia queſtio (vtrū vtriuſqꝫ). vꝫ. tā concluſionū q̄ꝫ principioꝝ (eſt ſcia aut non aut huius qdeꝫ) .i. ꝯcluſionū (eſt ſcia illius aūt) .i. principioꝝ (ſit) alteꝝ (aliquod genus) vtputa. itellect⁹ ita ꝙ nō eodē habitu cognoſcant̄ ꝑncipia ⁊ cōcluſiones ſed concluſiones ſunt note ꝑ habitū q dicit̄ ſcia. princi- pia vero ꝑ aliud genus habituū vt ꝑ habitū q dicit̄ intel- lectus. ¶ Et cū ſubdit (Et vtrū cuꝫ non ſint) ponit ter tiā q̄ſtionē. d. (⁊) ſup. erit tertia qōnem (vtrū habitus) principioꝝ (cū non inſint fiant in nobis. aut cū inſit la- teant) .q. d. ꝙ erit tertia qō quō fiant in nobis habitus principioꝝ. vtrum fiant in nobis per acquiſitioneꝫ vel inſint nobis a natura. ⁊ latet nos hr̄e eos. ¶ Notandū auteꝫ ꝙ ꝑma ⁊ ſcḋa qō q̄ſi ſunt vna queſtio. nam ambe dependēt ex vna ſolutione. oſtenſo enim ꝙ nō ꝑ eūdeꝫ habitū cognoſcunt̄ ꝑncipia ⁊ cōcluſiones. qō querebat qō ſcḋa. oñſum erit ꝙ nō eſt eadē cognitio vtroꝛūqꝫ qō querebat qō prima. due ergo qōnes ſunt ſcḋm rei vitatē. vꝫ. vtrū eodeꝫ habitu cognitiuo cognoſcant̄ ꝯclōnes ⁊ ꝑncipia. ⁊ quō hītus ꝑncipioꝝ ſint in nobis ꝑ acqſitionē vel inſint a nā. ⁊ nos lateant. ¶ Dubitaret forte aliqs de hac vltima qōne quō habitus ꝑncipioꝝ i nobis fiāt. Dicēdū ꝙ in cognitōe ſenſitiua ⁊ maxīe i viſu ꝑ potiſſi-

me assimilat̃ itellectui duo ibi ɔcurrũt. vz. spẽs visibilis iformãs oculuz ⁊ lumẽ i quo vident̃ ipsa visibilia. ita ꝙ ipse sensus visus. siue ipse oculus i quo ẽ talis sensus est oĩa visibilia fieri. qꝛ põt spẽb⁹ oĩum visibiliũ iformari: lumẽ ãt i quo videt̃ talia visibilia ẽ oĩa facere. qꝛ ṽtute luminis oẽs spẽs coloꝝ mouẽt visuz. q̃re aũt reqrat̃ ibi lumẽ. vtꝝ ꝑꝑ ip̃z oculũ vł ꝑꝑ ipsos colores vł ꝑꝑ verũ, ꝙ nõ ẽ p̃ñus speculatiõis. ⁊ sic ad hoc ꝙ oculus exeat in actũ vidẽdi reqrit̃ ibi spẽs visibilis ⁊ lumen corꝑale. ita ad hoc ꝙ itellꝰs posũs exeat in actuz itelligẽdi. reqrit̃ ibi spẽs itelligibilis ⁊ lumẽ itellꝰs agẽtis: sꝫ vltra ea q̃ requirunt̃ i visu reqrit̃ in itellcũ respcũ aliquoꝝ cognitoꝝ rõcinatio ⁊ discursus. visus. n. i ṽtute luminis corꝑalis iformat⁹ spẽ visibiliũ simplr̃ app̃hẽdit ipsa visibilia. i apprehẽdẽdo. n. hꝯ visibilia nõ discurrit nõ rõcinat̃: sꝫ simplr̃ fert̃ i cognitionẽ ipsoꝝ: sꝫ itellꝰs postq̃ꝫ i ṽtute luminis itellect⁹ agẽtis iformat⁹ ẽ aliqb⁹ spẽb⁹ itelligibilib⁹ fcũs in act⁹ ꝑ tales spẽs discurrit rõcinat̃ mouet seip̃z ad itelligẽdũ alia. itellꝰs g̃ respcũ aliquoꝝ se hꝫ quodãmõ sic vlsus ad visibilia. vt respcũ p̃ncipioꝝ. nã sic visus ꝑ solũ lumẽ corꝑale absq̃ꝫ alio rõcinio iformat̃ spẽb⁹ visibiliuz ⁊ cognoscit visibilia ip̃a. ita itellꝰs posũs ꝑ solũ lumẽ itellꝰs agẽtis iformat̃ spẽ toti⁹ ⁊ spẽ ꝑtis. ⁊ itelligit q̃d iportat̃ noĩe toti⁹ ⁊ q̃d noĩe ꝑtis. ⁊ hoc itelligẽdo absq̃ꝫ alia rõne ⁊ absq̃ꝫ alia argumẽtatiõe assentit huic p̃n⁹ ꝙ oẽ totuz ẽ mai⁹ sua ꝑte. cognitio g̃ p̃ncipioꝝ ⁊ hit⁹ quo cognoscũt̃ p̃ncipia ẽ nobis a nã ⁊ nõ ẽ nobis a nã. ẽ q̃dẽ nobis a nã. qꝛ nãlr̃ ẽ i nobis lumẽ itellꝰs agẽtis in quo talia p̃ncipia absq̃ꝫ aliquo discursu ⁊ rõcinatõe sũt nota. nõ sũt tñ i nobis tales hit⁹ a nã. qꝛ intellꝰs nr̃ in sui p̃mordio nascit̃ sic tabula rasa in q̃ nihil ẽ depictũ. tales g̃ hit⁹ formalr̃ ⁊ cõplete sũt in nobis ꝑ acq̃sitõez. ṽtualr̃ ãt ⁊ vt i radice sũt in nobis a natura ꝑut ẽ in nobis naturalr̃ lumẽ itellꝰs agẽtis i quo talia absq̃ꝫ alio discursu ⁊ rõcinatiõe sũt sufficiẽter nõ. sic g̃ cognitio sensitiua dr̃ naturał. nõ ꝙ oculus nascat̃ colorat⁹: sꝫ nascit̃ abs colore: ⁊ sic tabula rasa i q̃ nllꝰs ẽ depictus color. attñ dr̃ talis cognitio naturalis, qꝛ natura dedit nobis visum ꝑ quẽ mediante lumĩe corꝑali simplr̃ ferunt̃ i ipsa visibilia absq̃ꝫ alio discursu ⁊ rõcinatiõe sic cognitio p̃ncipioꝝ poterit dici naturał. nõ qꝛ itellect⁹ nascat̃ pict⁹. sꝫ qꝛ ꝑ lumẽ itellꝰs agẽtis absq̃ꝫ discursu fiũt sibi nõ. talia p̃ncipia. imo q̃tũ ad aliq̃d magis sũt nobis naturalr̃ nota p̃ncipia. q̃ꝫ sit nobis naturał cognitia sensitiua. qꝛ lumẽ itellꝰs agẽtis in quo sũt nõ p̃ncipia ẽ nobis naturalr̃ iditũ. sꝫ lumẽ corꝑale i quo videt̃ colores nobis aduenit ab exteriori p̃n⁹. cognitio g̃ visiua ẽ naturał. hoc tñ nõ obstãte visus accipit suã cognitiõez a sensibilib⁹. siue a visibilib⁹ sic ⁊ cognitio p̃ncipioꝝ lꝫ sit nobis naturał eo mõ quo diximꝰ. accipit̃ tñ talis cognitio ꝑ sensuz memoriã ⁊ exꝑiẽtiã. ℭ Deide cũ dic̃.

ℭ **Si quidẽ igitur habemus ipsos incõueniẽs est: contingit enim certiores habendo cognitiones demonstrantem latere.**

ℭ Exeq̃t̃ de q̃õnib⁹ p̃dictis. Circa q̃õ duo fac̃. qꝛ p̃ exeq̃t̃ ð q̃õne vltima. vz. quõ fiãt in nobis nõ p̃ncipia vł quõ fiãt in nobis hit⁹ p̃ncipioꝝ. z° exeq̃t̃ de q̃õne alia. vz. vtꝝ eodẽ hitu fiãt i nobis nõ p̃ncipia ⁊ ɔclones. ibi (Qm̃ ãt circa itelligẽtiã) Circa p̃ᵘᵐ sciẽdũ ꝙ i p̃n⁹ lectiõis dicebat̃. ꝙ quõ fiãt cognita p̃ncipia mãifestũ erit p̃ᵐ dubitãtib⁹ .i. ꝑ modũ dubitatõis ꝓcedẽtib⁹. iõ duo fac̃. qꝛ circa cognitõez p̃ncipioꝝ quõ fiãt nota p̃ ꝓcedit dubitãdo ⁊ arguẽdo. z° ṽitatẽ ðterminãdo. ibi (Nec̃e itaq̃ꝫ) Circa p̃ᵐ tria fac̃. qꝛ p̃ arguit ꝙ hit⁹ p̃ncipioꝝ nõ sũt nobis a natura. z° ꝙ nõ sũt in nobis ex acq̃sitõe. 3° ex his q̃ dixerat ɔcludit ꝙ neutro mõ sũt in nobis p̃ncipia. vz. nec a natura nec ex acq̃sitiõe. z° ibi (Si ãt accipim⁹) 3° ibi (Manifestũ q̃õ ẽ) Dic̃ g̃ (si q̃dẽ igr̃ hẽm⁹ ipos) sꝫ. hit⁹ p̃ncipiorũ naturalr̃ (icõueniẽs ẽ) .i. seq̃t̃ istud icõueniẽs (ɔtingit .n.) hoc posito (hñtẽ cognitõẽs certissimas) .i. magl certas siue (certiores) vt hꝫ alia trãslatio (demr̃atõez) .i. q̃ꝫ õmr̃atõez (latere) .q.d. ꝙ si ẽ icõueniẽs hñtẽ hitũ ðmr̃atiuũ latere ip̃z multo magis ẽ icõueniẽs hñtẽ hit⁹ p̃ncipioꝝ q sũt multo certiores q̃ꝫ demr̃atio latere ip̃z. nõ g̃ tales hit⁹ sunt in nobis a natura. qꝛ qñ p̃mo icipim⁹ adiscere nullũ hitũ scim⁹ nos hr̃e. si g̃ hit⁹ p̃ncipioꝝ cẽnt i nobis a nã hẽrem⁹ nobilissimos hit⁹ ⁊ laterẽt nos: q̃õ ẽ icõueniẽs. ℭ Dubitaret forte aliq̃s. ꝑꝑ q̃d ẽ h̃ re nobilissimos hit⁹ cognitiuos ⁊ nos latere. ℭ Dõz ꝙ hit⁹ cognitiui ꝑ tãto sũt nobilissimi loq̃ndo ẽm modũ ꝑhycũ iq̃ꝫtũ nos certificãt ð ipsis reb⁹ cognitis. g° nõ possum⁹ hr̃e nobiles hit⁹ cognitiuos nisi sim⁹ certi ð reb⁹ cognitis ad q̃ nos ordinãt illi ordines: sꝫ nllꝰs ẽ cert⁹ ð aliq̃ re cognita nisi cert⁹ sit ꝙ cognoscat illã. si g° cert⁹ es de cognito, siue de re cognita cert⁹ eris de cognitiõe rei cognite. ⁊ ꝑ ɔñs cert⁹ eris de hitu. nec poterit te latere hit⁹ ꝑ quẽ cognoscis rẽ cognitã. hit⁹. n. q te certificat de re cognita. oꝫ ꝙ certificet de cognitõe rei cognite. ⁊ ꝑ ɔñs oꝫ ꝙ te certificet de seipso. incõueniens ergo est hr̃e habit⁹ cognitiuos nobilissimos ⁊ certissimos nisi sis cert⁹ te habere tales habitus. ℭ Deinde cũ dicit.

ℭ **Si autem accipimus nõ habentes pri⁹ qualiter vtiq̃ꝫ cognoscemus ⁊ adiscemus: vt non ex p̃existẽte cognitione. ipossibile. n. est sicut ⁊ in demõstratione diximus.**

ℭ Arguit ꝙ nõ p̃nt eẽ i nobis tales hit⁹ ex acq̃sitiõe. d. (si ãt) sꝫ. (accipim⁹) tales hit⁹ ꝑ acq̃sitõez (nõ hñtes) ipos (p̃us) a nã (vtiq̃ꝫ) si ita ẽ (q̃lr̃ cognoscim⁹ ⁊ adiscimus) sꝫ. tales hit⁹ (ex nõ p̃existẽti cognitiõe ipoẽ ẽ sic diximꝰ i demr̃atiõe) .i. sic diximꝰ circa p̃ncipiũ hui⁹ libri q ẽ ð ðmr̃atiõe. diximꝰ. n. ꝙ oĩs doctrina ⁊ oĩs disciplina itellectiua ex p̃existẽti fit cognitõe. cũ g° cognitõez p̃ncipioꝝ vt videt̃ nllꝰa alia p̃cedit cognitio si talꝰ cognitio eẽt i nobis ꝑ acq̃sitõez vt videt̃ fieret i nobis cognitio aliq̃ itellectiua ex nõ p̃existẽti cognitõe: q̃õ ẽ icõueniẽs. ℭ Deiñ cũ dic̃.

ℭ **Manifestũ igit̃ ꝙ neq̃ꝫ hr̃e poẽ ẽ: neq̃ꝫ ignorãtib⁹: ⁊ neq̃ꝫ nullũ habẽtib⁹ habitũ fieri.**

ℭ Cõcludit ex dcĩs ꝙ cognitiõ p̃ncipioꝝ nec possit i nobis eẽ inata nec acq̃sita. d. (Manifestũ igr̃. qm̃ neq̃ꝫ ẽ poẽ hr̃e) sꝫ. cognitõez p̃ncipioꝝ inatã ꝑ verã (neq̃ꝫ ignorãtibus neq̃ꝫ vnũ) .i. nullũ hñtib⁹ (habitũ) p̃ncipioꝝ sꝫ. cognitionẽ in nobis (fieri) .i. si nullũ habem⁹ habitũ p̃ncipioꝝ. ⁊ si ignoram⁹ principia. impoẽ ẽ in nobis fieri tales habit⁹ per acq̃sitõem. ℭ Deinde cũ dicit.

ℭ **Necesse itaq̃ꝫ est habere q̃dẽ quãdã potentiam. Non huius aũt habere aut erit his honorabilior ẽm certitudinem.**

ℭ Exeq̃t̃ soluẽdo ⁊ ṽitatẽ determinãdo. Circa q̃õ tria fac̃. qꝛ p̃° ait ꝙ oꝫ p̃existere q̃ꝫdã potẽtiã cognitiuã i nobis q̃ dr̃ sensitiua. z°. oñdit quõ hꝯ potentia sensitiua siue sensus i diuersis diuersimode p̃existit. 3° ex his que dixeras soluit ad q̃õnẽ ꝓpositã. vz. quõ p̃ncipia sint in nobis cognita oñdẽs ꝙ sũt nobis cognita ex sensu memoria ⁊ experimẽto. scda ibi (Videt̃ ãt hoc oĩb⁹) tertia ibi (Ex sensu q̃dẽ igr̃) Dic̃ g̃ (nec̃e itaq̃ꝫ ẽ) nos. s. (hr̃e quãdã q̃dem potẽtiã) .s. cognitiuã q̃ dr̃ sensus. ⁊ subdit (si hui⁹ ãt hr̃e q̃ erit his honorabilior ẽm certitudinẽ) .q.d. ꝙ nec̃e est nos hr̃e talẽ potẽtiã cognitiuã q̃ dr̃ sensus quã potẽtioꝫ nõ hẽm⁹ ac si eẽt aliq̃d honorabili⁹ ẽm certitudinẽ his

.i. cognitiõe pncipioꝝ vl' hitib' cognitiuis p quos cognoscim' pncipia. ipa .n. potētia sensitiua nõ ē ita bonorabil' potētia fm certitudinē sicut sūt h' hit'. ℂ Dubitaret forte aliqs. vtꝝ cognitio sensuū sit nobilior fm certitudinē q̄ cognitio pncipioꝝ. ℂ Dōm q hit' ꝛ act' sumūt spēz ex obiectis. iō simplr' ꝛ absolute loq̄ndo nō pōt eē tāta certitudo i ipsis sensibilib' q̄ apphēdūt a sensu q̄ta ē i ipis pncipijs itelligibilib' q̄ apphēdūt ab itellcū. ꝛ p qz sensibilia ipa sūt magis variabilia ꝛ mutabilia q̄ itelligibilia imo itelligibilia manēt eodē mō sensibilia sūt aliquō in ꝯtinuo fluxu. cū g̊ hoc sit de rōne certitudinis cognitionis q nō ꝯtigat alr' se hre circa ptic'aria sensibilia nō poterit eē tāta certitudo sic̄ ē circa pncipia itelligibilia. 2° hoc idē pz qz ea q̄ se hnt fm appositionē nō sūt ita certa sic̄ simplicia. vt pbat phs i pn° pmi meta. ꝛ in fine hui'. vbi agit de certitudine sciaꝝ. oñdit .n. tā i meta. q̄ hic q arismetrica ē certior q̄ geometria. qz pūct' se bz p additionē ad vnitatē. cū g̊ sensibilia se habeāt p additōez ad itelligibilia. qz addūt sup ea ꝯditōes materie nō erit tāta certitudo i sensibilib' sic̄ i itelligibilib'. nec ē dubiuz q̄tū ad vitotē q̄siti. gn cognitio pncipioꝝ itelligibiliū sit mlto bonorabilior fm certitudinē q̄ cognitio sensitiua. Sz dubitāt i hac q̄ne fac̄: qz oia alia oriūt ex sensu. ꝛ oīs alia cognitio certitudinē bz. qz reducit ad sensuz. vr' g̊ h q cognitio sensitiua sit multo certior oib' alijs cognitionib'. pp qd sciēdū q i reb' ē tria ꝯsiderare. fieri. vsum. ꝛ eē. aliq̄ .n. sūt pus ꝛ pexistūt alijs q̄tū ad fieri. vt q alia nō fierēt nisi illa pus eēnt fcā. aliq̄ q̄tū ad vsuz. vt q nō possem' eis vti nisi pexisterēt alioꝝ vsus. alia āt pexistūt q̄tū ad eē ꝛ fz se. pp qd dicem' q alr' cognitio sensitiua pexistit cognitiōi pncipioꝝ. alr' cognitio pncipioꝝ pexistit cognitōi ꝯclonū. nā cognitio sensitiua pexistit cognitioni pncipioꝝ q̄tū ad fieri. ꝛ q̄tū ad vsuz. sz nō ppe q̄tū ad eē. cognitio āt pncipioꝝ pexistit cognitōi ꝯclonuz nō solū q̄tū ad fieri. ꝛ q̄tū ad vsū. sz ēt q̄tū ad eē. cognitio .n. sensitiua pexistit cognitōi pncipioꝝ q̄tū ad fieri. qz nisi eēt fcā cognitio pus i sensu nlla cognitio q̄tū ad illud gen' posset fieri i itellcū nec pncipioꝝ nec ꝯclonū. iō cec' a natiuitate qz nō habuit cognitōez i sensu de colorib' nullā pōt hre cognitionē circa gen' coloꝝ i itellectu. 2° cognitio sensitiua pexistit cognitōi itellectiue pncipioꝝ nō solū q̄tū ad fieri. sz ēt q̄tū ad vsū: qd nō ē itelligēdū de sensu exteriori: sz de iteriori. vt de fantasia siue imaginatiōe. nā si hō vidisset colores. dato q postea fieret cec'. ꝛ amitteret visū exteriorē adhuc posset acqrere sciam de colorib'. ꝛ si acqsiuisset eā pp amissionem visus nō pderet hō sciam. tn̄ si corrūpet' i eo sensus interior. vtputa. si corrūpet' i eo fātasia sic̄ corrupta ē i dmēntib' ꝛ i furiosis dato q hret sciam coloꝝ q̄diu hret corruptā fātasiā. nō posset directe vti ipsa scia. qz ea q̄ sūt in itellcū remanēt i eē hitualī nec fiūt i actu nisi iteꝝ fiāt i actu fātasmata q̄re nō poterim' vti his q̄ sunt in itellcū corrupio fātastico. g̊ cognitio sensitiua exterior pexistit cuilibz cognitōi itellectiue q̄tū ad fieri. cognitio āt sensitiua iterior. vt fātasia pexistit cuilibz cognitōi itellectiue nō solū q̄tū ad fieri. sz ēt q̄tū ad vsum. sz talia pprie nō pexistūt cognitōi itellectiue q̄tū ad eē. qz post acqsitā sciaz si posset aīa libere ꝯuertere se supra se vl' aspicere ea q̄ bz in itellcū nllo mō idigeret sensu nec interiori nec exteriori: sz cognitio pncipioꝝ pexistit cognitiōi conclusionū ēt q̄tū ad eē. qz si aīa pderet cognitōz pncipiorum. dato q posset libere ꝯuertere se supra se: ꝛ aspicere ꝯclones q̄s hz in se nullo mō eēt certa de ꝯclonib' ignoratis principijs. certificamur āt d pricipijs reducēdo ea ad sensuz. qz fieri vel vsus cognitōis principioꝝ dependet a fieri vl' ex vsu cognitōis sensuū. certitudo g̊ cognitionis principioꝝ q dependeat a certitudine cognitiōis sensitiue. hoc ē quodāmō p accñs. vz. q̄tuz ad fieri ꝛ q̄tū ad vsuz. nō āt pprie p se q̄tū ad eē: iō ex hoc nō possumus arguere simplr' loq̄ndo q cognitio sensitiua sit certior. sz qz cognitio ꝯclonū ēt p se ꝛ directe q̄tuz ad eē pexistit cognitiōi pricipioꝝ. iō talis cognitio simplr' ē certior q̄ cognitio ꝯclusionū. ℂ Deinde cū dicit.

ℂ Uidet' āt hoc oib' iesse aīalib'. hnt .n. potentiam naturalē idicatiuā quā vocāt sensum.

ℂ Oñdit quō huius potētia sensitiuo in diuersis diuersimode existat. nā q̄dā hnt sensum exteriorē sine memoria. vt aīalia ipfecta. musca .n. flabello a loco aliquo remota imemor pcussionis ptcrite statim redit ad eundē locū. ergo musca bz exteriorē sensuz: sz memoria caret. aliquādo aīalia habēt sensum exteriorē ꝛ memoriā: sed nō habēt directe rōcinatiuā ex talib' sensibilib' vt aīalia bruta. q̄dā hnt sensum memoriā ꝛ rōcinatiuā. vt homines. Tria ergo fac̄. qz p̊ ait in q̄busdā aīalib' eē potētiam sensitiuā idicatiuā tm̄. 2° oñdit in q̄busdā esse potētiā sensitiuā ꝛ memoriā. 3° dclarat in q̄busdā. vt in hominib' eē potētiā sensitiuā memoriā ꝛ rōcinatiuā. scōa ibi (Cū insit aūt) tertia ibi (Multis igit' factis) Dic̄ ergo q (Uidet' aūt hoc. i. potētia sensitiua (iesse oib' aīalib') ꝛ subdit q (habēt aūt) s. oia aīalia (potētiā naturalē) vel vt bz alia trāslatio (potētiā cōnaturalē idicatiuā quā vocamus sensum) ℂ Deinde cū dicit

ℂ Cū isit aūt sensus his q̄dē aīaliū est mansio sensibilis: alijs aūt nō fit. in q̄buscūq3 q̄dē igit' nō fit aut oino aut circa que nō fit nō ē in his cognitio extra sentire. in q̄bus aūt iest sentientibus est hre vnū q̊ddam in anima.

ℂ Agit de 2° gradu. vz. q in aliq̄bus aīalib' nō solū inest potētia sensitiua. sz etiaz est in eis māsio sensibilis. i. memoria. vñ ait (cū insit aūt sensus) s. oibus aīalibus (in his q̄dē aīaliū) .i. d numero aīaliū (fit māsio sensibilis) .i. fit memoria q̄ est māsio ꝛ thesaurus ꝛ ꝯseruatio spēz sensibiliū (in alijs aūt) .s. aīalib'. vt in imperfectis (nō fit) .s. māsio sensibilis ꝛ memoria ꝛ subdit q (i q̄busdaz igit' nō fit māsio sensibilis aut oino) .i. nullo mō (aut circa ea q̄ fit) māsio sensibilis siue memoria (nō est in his cognitio vltra ea q̄ nō senserūt) .q.d. q aīalia q̄ non habēt memoriā nullā hnt cognitionē vltra ea q̄ non senserunt siue que nō sensiūt. i. nisi q̄diu durat sensus. q̄diu .n. imitat' sensus exterior tādiu aīalia carētia memoria pnt aliqd cognoscere sz deficiēte imutatiōe sensus exterioris vltra id qd nō senserūt exteri' nihil cognoscunt. ꝛ subdit q (i q̄b' āt) .i. i q̄buscūq3 (sentiētib') .i. in aīalib' (iest) s. memoria siue māsio sensibilis i illis. s. (ē) .i. cōtingit (hre vnū q̄dē i aīa) .i. vnā q̄dā potētiā i aīa s. pter sensuz exteriorē quā vocam' memoriā. ℂ Nōnduz āt q alt i q̄busdā āt oio nō fit. s. memoria aut circa q̄ nō fit q in illis nō ē cognitio vltra id qd nō senserūt exterius. i. nisi q̄diu senserūt exteri'. nō q̄dā aīalia nullā oino hnt memoriā. q̄dā āt memoriā. sz debilē. ita q nisi sint vehemētia sensibilia exteriora nlla fit i ipis d illis sensibilib' memoria. q̄ g̊ nullā oio hnt memoriā nlla oio remanet in eis cognitio nisi q̄diu durat sensus exterior. q̄ āt hnt memoriā solū circa vehemētia sensibilia: nō aūt circa alia: circa ea circa q̄ nō fit in eis memoria nō remanet in eis cognitio vltra id qd senserūt. ℂ Deīn cū dic̄.

ℂ Multis aūt factis hui' iam quedaz dīa fit: quare in his quādam est fieri rōnem ex taliuz mansione. alijs vero non.

¶ Ponit tertiū gradū. d. q̄ (multis igr̄ sēsibus).i. multis sēcūs talib⁹ vel multis existibus talibus hn̄tibus. s. memoriā de sensibilibus (iā q̄dā ōīa fit) su. inter talia aialia hn̄tia memoriā de sensibilib⁹ (q̄re) su. pp talē ōīaz (ē).i. (ɔtingit l bis). s. aialib⁹ (fieri q̄dā rōnez).i. q̄dā collatōz ⁊ rōcinatiōez (ex memoria taliū). vz. sēsibiliū. vtputa i hoīb⁹ q post memoriā sensibiliū rōcinār ⁊ ɔferūt i seipis ō his quoꝝ hn̄t memoriā (i alijs nō) su. aialib⁹. vtputa i brutis nō su. ɔtigit fieri talē rōcinatōez ex memoria sēsibiliū. ¶ Nōndū ūt q̄ bruta n̄ directe cōferūt nec rōcitār. tn̄ ex quodā istictu nature hn̄t aliqd sile rōcinatōi. vt si canis p odorē seq̄r leporē si iuentat tres vias. ⁊ si oportuit leporē ire p alterā illaꝝ viaꝝ dnt venatores se eē exptos q̄ odorat p̄mā ⁊ 2ā ⁊ si iuentat p neutrā illaꝝ iuisse leporē q̄ statī icipit currere p terciā i quo hz aliqd sile rōcinio. vt̄. n. ex h⁹ sillogiçare sic ⁊ arguere. sūt tres vie. nō iuit p p̄mā nec p 2ā. ḡ iuit p terciā. s; bruta nō sic arguūt. s; ex quodā istictu nature mlta faciūt ac si arguerēt. vn̄ nō rōcinanr̄. s; dnt aliqd hr̄e sile rōcinio. q2 vt dcm̄ ē hn̄t quēdā istictū nature q i mltis suppler i eis vicē cuiusdā rōciny. ¶ Deide cū dic̄.

Ex sensu q̄dē igit̄ fit memoria sic dixi mus. ex memoria aūt multotiēs fcā experimētū. mlte. n. memorie numero experimētū vnū sunt. Ex experimēto aūt aut ex oī qescēte vl̄i i aīa vno p̄ter multa q̄d cūqz in oib⁹ vnū sit idē artis ē p̄ncipiū ⁊ scie. si q̄dē circa gn̄atiōez ē artis: si v̄o circa eē scie.

¶ Soluit ad q̄ōnez p̄positā. Circa q̄d tria facit. q2 p̄ circa q̄sitā q̄ōn ē determiat v̄itatē ostēdēs q̄uō fiāt nobis cognita p̄ncipia. 2⁹ ex v̄itate d̄terminata soluit ad obiectiones factas. 3⁹ v̄itatē declarat ⁊ manifestat. sc̄da ibi (Ne q̄ igr̄ determiat) tertia ibi (Ut i machie cuersiōe) Dicit ergo q̄ (ex sensu q̄dē igr̄ sic diximus) paulo an̄ (fit).i. i nobis (memoria. ex memoria āt multotiēs fcā experimētū) fit. ⁊ subdit. (multe. n. memorie nūero ē vnū experimētū) vel vt hz alia trāslatio (sunt vnū experimētū) q̄d in idē redit. nā vnū experimētū ē multe memorie. q2 ɔficit ex multis memorys. ⁊ mlte memorie sunt vnū experimētū. q2 faciunt vnū experimētū. ⁊ subdit q̄ (ex experimēto āt aut ex oī).i. ⁊ ex omni vl̄i (qescēte i aīa vnū p̄ter mlta) q2 vle cū sit vnuz in oīb⁹ (illud idē) su. q̄d gn̄ar̄ ex experimēto. ⁊ ex vl̄i qescēte i aīa (ē p̄ncipiū artis ⁊ scie) ⁊ dat d̄nā inter artē ⁊ sciaz. d. (si q̄dē circa gn̄atiōez).i. si tale p̄n^m sit circa gn̄atiōez ⁊ circa fieri artis est su. p̄n^m (si v̄o circa eē).i. circa nec̄aria q̄ n̄ dnr̄ eē i fieri. s; dnr̄ eē i existere. q̄n ḡ circa talia accipitur talis p̄n^m (scie).i. h̄ō p̄n^m acceptū erit p̄ncipiū scie. declaratū ē ergo q̄uō generer̄ i nobis habitus p̄ncipioꝝ q ē p̄ncipiū artis ⁊ scie. q2 si ex multis sensib⁹ fiat memoria. ex multis memorys experimētuz. ex multis experimētis vle. tunc ex experimēto ⁊ vl̄i qescēte in aīa ē in nobis siue gn̄ar̄ iti nobis id q̄d ē p̄ncipiū artis ⁊ scie. ¶ Nōndū āt q̄ experimētū est notitia accepta de aliq̄ re p̄ticulariter ex collatiōe multoꝝ p̄ticulariū. vtputa. si vidi q̄ reubarbaꝝ in hoc p̄ticulari hoīe purgauit colerā ⁊ hēo hoc in memoria. ⁊ vidi q̄ i alio fecit h⁹ idē. ⁊ habeo hoc i memoria. ⁊ rursus i alio ⁊ in alio hoc idē vidi: ⁊ memoratus su; ex multis talib⁹ sensibus ⁊ ex multis talib⁹ memorys ego facio q̄dā collatōez p rōciniū quō reubarbaꝝ i hoc ⁊ i illo ⁊ in alio p̄ticulari hūit talē effectū ⁊ ex collatōe hoꝝ diuz accipio hāc experimētalē notitiā. q2 reubarbaꝝ purgat colerā. ⁊ q2 solus intellectus ē id q̄d rōcinar̄ de reb⁹. potētia āt sensitiua q2 q̄tūcūqz alta nō p̄p̄e rōcinar̄. l; forte hēat aliqd rōcinio sile. cognitio experimētalis ad itellectū p̄tinet: nō ad itellectū vt cognoscit recto respcū vel aspectu ⁊ vt accipit̄ s; se. q2 hoc mō itellectus nō cognoscit p̄ticulare. s; vle. s; experimētalis cognitio p̄tinet ad itellectū p̄ut ɔiunctus sensui p reflexionē cognoscit p̄ticulare ⁊ rōcinar̄ d̄ p̄ticularib⁹. ¶ Nōnduz ēt quosdā exponere textū p̄hi q̄ ex sensib⁹ fit memoria ex multis memorys fit experimētū. ex experimēto aūt fit vle q̄d vle est p̄n^m artis ⁊ scie. sic ḡ exponētes p̄hz iti q̄dā v̄itatē incidūt. s; nō vadunt ad mentē ei⁹. nā in textū plane hētur q̄ ex oī vl̄i qescentei aīa vna p̄ter multa ē illud. siue hz eē illud idē q̄d est p̄ncipiū artis ⁊ scie. ergo s̄m mētē p̄hi o; videre nō q̄uō vle sit p̄ncipiū scie. s; quō ex vl̄i hz eē ⁊ gn̄ar̄ id q̄d ē p̄ncipiū scie. ⁊ ēt artis. q̄d quō sit in q̄ōnib⁹ patebit. ¶ Nōtādū āt q̄ ars ē recta rō factibiliū: vt declarari hz in 6⁹ ethi. iō habitus p̄ncipioꝝ vt v̄sar̄ circa factibilia ⁊ circa ea q̄ sunt in fieri d̄r eē p̄ncipiuz artis. s; q2 scia ē de nec̄arys q̄ s̄m q̄ h⁹ nō dnr̄ fieri. s; esse. iō habitus p̄ncipioꝝ cū v̄sar̄ circa eē. i. circa nec̄aria efficir̄ p̄ncipiū sciētie. intelligētia. n. n̄ra est h̄itualis cognitio tā p̄ncipioꝝ factibiliū q̄ speculabiliū ⁊ vtraqz talis habitualis cognitio d̄r intellect⁹. s; h⁹ habitualis cognitio siue intellect⁹ vt v̄sar̄ circa factibilia est p̄n^m artis. vt circa speculabilia est p̄n^m sciētie. ¶ Dubitaret forte aliq̄s. in quo d̄nt experimētū ⁊ vle. ¶ Dōm q̄ n̄ra cognitio incipit a sensu ⁊ cuz p̄mo incipimus cognoscere multū adheremus cognitōi sensibiliū. ita q̄ nō cogitamus nisi p̄ticulariter de reb⁹: nescimus. n. abstrahere vle a p̄ticulari. vnus. n. hō illiteratus reputaret impole q̄ posset intelligi hō p̄ter sortez ⁊ platonē ⁊ p̄ter oēm p̄ticularē. q̄diu ergo i tali cognitōe sistimus. vtputa. q̄ non cogitamus de reubarbato p̄ter hoc p̄ticulare reubarbaꝝ. ⁊ p̄ter illud. ⁊ p̄ter omne tale particulare tādiu d̄ reubarbaro nō. hēmus notitiā nisi experimētalē. s; q̄n accepimus experimētalē notitiā p multos sensus ⁊ multas memorias. de hac herba vt de reubarbaro q̄ purgat colerā. ⁊ postea accepimus aliā experimētalē notitiā. ⁊ postea accepimus aliā p multos etiaz sensus ⁊ ēt memorias d̄ alia herba q̄ hz aliū effcm̄. vtputa. de isopo. q̄ purgat flegma a pectore. tūc ex multis talib⁹ experimētis excitar̄ itellect⁹ vt cogitet de naturis reꝝ. vt q2 videt esse p̄ticulare reubarbaꝝ purgare colerā. q2 exptus est i multis talib⁹ p̄ticularib⁹ sic eē. ⁊ q2 videt oēz isopū purgare flegma. q2 exptus ē in mltis sic se hr̄e: cogitat aliq̄; vnā nām eē in oīb⁹ p̄ticularib⁹ reubarbaris. vn̄ hn̄t hūc effcm̄. sic etiā ⁊ in isopis ⁊ i alys reb⁹: vn̄ accipit experientiā. tūc fit in aīa cognitio vnius vl̄is p̄ter multa. s. p̄ticularia. q2 ɔsiderabit nāz illā vnā vlez p̄ter h⁹ p̄ticulare ⁊ p̄ter illud. ⁊ etiā p̄ter oē p̄ticulare d̄r tale vle esse p̄ter multa. q2 ɔsiderar̄ vt vnū nō est diuisuz p multa. q2 tūc ɔsiderabir̄ p multa. ⁊ p̄ter hoc q̄ fit diuisuz in multis q̄n abstrahet̄ a p̄ticularib⁹ oīb⁹ ⁊ ɔsiderabir̄ s; se. tale. n. vle erit ex oī particulari abstractū: erit vnū p̄ter multa. q2 erit vnū ɔsideratuz p̄ter diuisionē ⁊ multitudinē. erit vnū oīb⁹. q2 in ipso vniūr̄ oīa particularia. tale vle dicer̄ eē qescēs. q2 erit ɔsideratū ⁊ abstractū p̄ter oēz locū. p̄ter oē tps. p̄ter oēm variatōez. tale etiā vle dicer̄ qescēs in aīa. q2 s; esse q̄d hz in suis p̄ticularib⁹ nō est qescēs. s; est variatōi subm̄. s; s; esse q̄d hz p ɔsideratōez aīe d̄r eē qescēs. q2 ē a variatiōe semotū. tale āt vle est p̄n^m artis ⁊ scie. ⁊ ex tali vl̄i fit in nobis p̄ncipiū artis ⁊ sciētie. q̄d q̄uō fit in seq̄nti q̄ōne patebit. p; ḡ q̄uō differt experimētū siue cognitio experimētalis ab vl̄i. nā q̄diu sistimus in cognitōe particulariū nō ɔsiderātes in eis nām vnā p̄ter multa tādiu possumus hr̄e d̄ ipsis cognitōez experimētalē. sed nō vlem. sed q̄n ɔsideramus in eis nām vnā p̄ter multa. tūc incipit eē in nobis cognitio vniuersalis ex q̄ fit i nobis p̄ncipiū artis ⁊ scie. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliq̄s. q̄uō ex experimēto ⁊ ex

vl'i gescēte ī aīa fit in nobis p̄ncipiū artis ⁊ scīe. ¶ Dōz ꝙ p̄ncipiū artis ⁊ scīe est ipē hītus p̄ncipioꝝ siue ipē intellectus q̄ dr̄ hō hītus. sʒ ꝯstat ꝙ hītus p̄ncipioꝝ nō ē ipa vl'is cognitio. nec ē ipm̄ vl'e cognitū. sʒ ē aliqd ex his aggn̄atū. hītus.n. nō est ipē act⁹ nec ē ipʒ obm̄. sʒ ē aliqd aggn̄atū ex actib⁹. vt p̄ actus tēdimus ī obiecta. imaginabimur.n. ꝙ sicut ex freq̄nti citarizare efficimur citariste ⁊ aggn̄at ī manu q̄dā hilitatio ad citarizādū q̄ hilitatio nō ē ipa citara: circa quā v'sat actus citarizādi. nec est ēt ipē actus citarizādi. sʒ ē aggn̄ata ex hō actib⁹. p̄ut p̄ tales actus nos exercitamus circa citarā. sic ⁊ ī hitib⁹ in v'tutib⁹ moralib⁹ hoc idē videmus. tales.n. hītus nō sunt nec act⁹ nec obiecta. sʒ sūt aggn̄ati ex actib⁹ p̄ quos tēdim⁹ in oba. ita ēt in hitib⁹ speculatiuis. sic.n. ex freq̄nti abstinere fimus temp̄ati ⁊ aggenerat ī nobis hītus tēp̄antie sʒ quē hn̄ nos hēmus circa talē mām moralez. sic ex freq̄nti speculari fimus speculatiui. ⁊ aggn̄at ī nobis hītus sʒ quē hn̄ nos hēmus circa mām speculatiuā. hītus ḡ iste aggn̄atus nō ē ipʒ obm̄ speculatū nec ē ipse act⁹ speculādi. sʒ ē aliqd aggn̄atū ex actib⁹. ¶ Aduertēdū tn̄ ꝙ hō hītus speculatiui aggn̄ati ex actib⁹ ī aīa sūt q̄dā q̄litates aīe. sicut ḡ videmus ī q̄litatib⁹ sensibilib⁹. sic suo mō se hʒ in q̄litatib⁹ itelligibilib⁹. in q̄litatib⁹.n. sensibilib⁹ q̄dā sunt q̄litates p̄me vt q̄litates elemētoꝝ q̄ sunt p̄ncipia mixtoꝝ. q̄daz sunt q̄litates scd̄e. vt q̄litates ipsoꝝ mixtoꝝ q̄ mixta sunt principiata ⁊ ꝯposita ex elemētis sic ḡ elemēta sunt p̄ncipia mixtoꝝ. sic q̄litates p̄me sunt p̄ncipia q̄litatū scd̄aꝝ. eodē ēt mō in hitib⁹ cognitiuis q̄ sunt q̄litates intelligibiles. q̄dā sunt q̄litates p̄me. ⁊ q̄dā scd̄e. ⁊ q̄litates p̄ᵉ sūt p̄ncipia q̄litatū scd̄aꝝ. ꝙ si volum⁹ videre q̄ sunt hītus p̄mi cognitiui. ⁊ q̄ scd̄i. vel q̄ sunt q̄litates intelligibiles p̄me. ⁊ q̄ scd̄e. cū talia cāntur ex habitib⁹ ⁊ actus ex oīb⁹ oʒ ad ipa obiecta recurrere. dicemus.n. ꝙ ipsa obiecta q̄dā se hn̄t vt p̄ncipia ⁊ cāe ex quoꝝ cognitiōe dependet cognitio alioꝝ. q̄dā se hn̄t vt principiata ⁊ cāta quoꝝ cognitio cātur ex cognitione p̄moꝝ. Propter qd̄ sic se hn̄t ipsi actus ⁊ ipsa oba adīuicē sic se hēbūt ⁊ ipsi hītus. hītus ḡ aggenerat ī nobis ex freq̄nti ꝯsideratōe circa p̄ncipia. quē hītuz vocamus itellcm̄. hēbit rōnē p̄ncipij respectu hituū aggeneratoꝝ in nobis ex freq̄nti ꝯsideratōe circa p̄ncipiata. ꝙ si illa p̄ncipiata a nob̄ ꝯsiderata sūt fcībilia aggn̄abit in nob̄ hītus q̄ dr̄ ars. si v'o sint nec̄aria aggn̄abit in nobis hītus q̄ dr̄ scīa. itellect⁹ ḡ erit p̄nᵐ artis ⁊ scīe. cū ḡ itellectus sit q̄dā hītus aggn̄atus ī nob̄ ex vl'i ꝯsideratōe p̄ncipioꝝ. p₃ q̄mō ex vl'i gescēte ī aīa fiunt ī nobis ille idē habitus q̄ est p̄nᵐ artis ⁊ scīe. est ḡ ipm̄ vl'e ⁊ ipa ꝯsideratio vl'is eō p̄ncipijs p̄nᵐ artis ⁊ scīe. ⁊ q̄cq̄d ē cā cāe est cā cāti. Posiq̄z ex tali vl'i ꝯsideratōe aggn̄at ī nobis itellect⁹ q̄ ē p̄n⁹ artis ⁊ scīe. ⁊ ēt ipa vl'is ꝯsideratio dicet eē p̄nᵐ artis ⁊ scīe. hn̄ ḡ dicebat ꝙ vl'e ē p̄n⁹ artis ⁊ scīe. ⁊ ēt ex vl'i aggn̄at in nobis itellect⁹ q̄ ē tale p̄nᵐ. dicemus ḡ ꝙ sensus ⁊ memoria sūt p̄ncipia valde remota ad aggn̄andū hitū q̄ dr̄ itellect⁹. expimētū āt ⁊ vl'e siue ꝯsideratio expimētalis ⁊ ꝯsideratio vl'is de p̄ncipijs sunt p̄ncipia magis p̄pinq̄ ad aggn̄andū talē habitū. iō phs gn̄atōez hō hītus attribuit his duob⁹. volēs ꝙ ex expimēto ⁊ ex vl'i qd̄ ē in nobis ⁊ aggn̄at ī nobis ille idē hītus q̄ ē p̄nᵐ artis ⁊ scīe q̄ dr̄ itellect⁹. ¶ Aduertēdū ēt ꝙ lʒ itellect⁹ siue hītus p̄ncipioꝝ tāq̄ ex sua cāa gn̄et ex expimēto ⁊ ex vl'i ꝯsideratōe p̄ncipioꝝ. ipm̄ tn̄ vl'e siue ipsa vl'is ꝯsideratio ē p̄pinquior ⁊ imediatior cā ꝙ aggeneret ī nobis talis hītus q̄z sit ipʒ expimētū. ¶ Aduertēdū ēt ꝙ cū dicimus ꝙ ex vl'i est vel fit ī nobis hītus q̄ est p̄ncipiū artis ⁊ scīe hō qd̄ dr̄ vl'e pōt referri ⁊ ad ipʒ obm̄ vl'r ꝯsideratū ⁊ ad ipm̄ actū. i. ad ipsam vl'em ꝯsideratōez obi. ex vtrisq̄z.n. cāntur hītus ex actibus ⁊ ex obis: q̄r vt dcm̄ ē q̄d ē cā cāe est cā cāti. oba.n. sūt cā actuū. act⁹ āt hituū. ergo ⁊ ipa oba erūt cā etiā hituū. ¶ Deide cū dicit.

¶ Neq̄z igit̄ determinati habitus neq̄z ab alijs habitibus fiunt notiorib⁹. sed a sensu.

¶ Soluit vel r̄ndet ad obiectiōes sup̄ius fcās. arguebat.n. supra ꝙ hītus p̄ncipioꝝ nō sunt nobis inati nec sunt nobis acq̄siti. q̄r nulla cognitio p̄cedit cognitiōem p̄ncipioꝝ nec fit ī nobis aliq̄ cognitio itellectiua ex nō p̄exn̄ti cognitōe. ad q̄ r̄ndet. ꝙ hītus p̄ncipioꝝ nō sūt ī nobis cōplete innati. sʒ fiūt ī nobis ex acq̄sitiōe ⁊ ex p̄exn̄ti cognitōe. nō ex p̄exn̄ti cognitōe certiori. q̄r nulla cognitio certior p̄cedit cognitōez p̄ncipioꝝ: sʒ p̄ricipia fiūt nobis cognita ex p̄exn̄ti cognitōe sensitiua ⁊ ex sensu. iō ait. ꝙ (neq̄z igr̄ hītus) su. p̄ricipioꝝ (determiati). i. nō sunt in nobis tales hītus determiati cōplete inati (nec fiūt) tales hītus (ab alijs habitib⁹ notiorib⁹. sʒ a sensu). i. cānt a sensu ⁊ a p̄exn̄ti cognitiōe sensitiua. qd̄ q̄mō fiat dcm̄ ē supra. q̄r ex sensib⁹ fit memoria ⁊c̄. ¶ Nōndū āt ꝙ habit⁹ p̄ncipioꝝ nō sunt ī nobis determiati. i. ꝯplete inati. nā illud dr̄ determinatū qd̄ est terminatū: ⁊ qd̄ p̄uenit ad p̄fcm̄ terminū. cognitio.n. p̄ncipioꝝ nō ē nobis nālr̄ indita sub eē cōpleto: tn̄ nālr̄ hēmus aliqd de cognitōe p̄ncipioꝝ inq̄tū hēmus nālr̄ iditū lumē itellect⁹ agentis ī quo lumie sūt talia p̄ncipia nota. ¶ Deide cū dic.

¶ Ut ī machine versione facta vno stāte alter stetit. postea alter quousq̄z ī p̄ricipiū veniat. aīa āt existit talis ens q̄lis possit pati hoc.

¶ Ueritatē determiatā ꝯclarat ⁊ manifestat. Dixerat.n. ꝙ ex m̄ltis sensatōib⁹ fit memoria. ex m̄ltis memorijs fit expimētū. ⁊ postea vl'e. ⁊ ex his oīb⁹ fit ī nobis hītus q̄ dr̄ itellect⁹ q̄ ē p̄n⁹ artis ⁊ scīe. in q̄b⁹ dictis posset esse duplr̄ dubiū. vnū q̄re oʒ eē multa talia ad hoc ꝙ talis hītus generet. 2ᵐ āut dubiū eē posset q̄mō ex sensu pōt cāri cognitio vl'is q̄ req̄rit ad hᵒ ꝙ generet talis hītus. Tria ḡ fac. q̄r p̄ soluit ad dubiū p̄mū. 2ᵒ ad dubiū 2ᵐ. 3ᵒ ex his q̄ dixerat ꝯcludit ꝙ oʒ ex sensu ⁊ via iductiua accipe cognitiōez p̄ncipioꝝ p̄moꝝ. scd̄a ibi (Qd̄ āt dcm̄ ē olim) tertia ibi (Manifestū ē q̄m) Dic ḡ. ꝙ (vt in machine euersiōe fcā). i. vt ꝯtingit q̄n fit euersio. i. debellatio machine exercitus ita su. fit cū gn̄at ī nobis hītus q̄ dr̄ itellect⁹. cū.n. exercit⁹ fugatus ē (vno stante alter stetit: postea alter quousq̄z veniāt ī p̄n⁹). i. donec veniāt ī tātā multitudinē ꝙ possint eē p̄nᵐ pugne. cū.n. bellantes v'li sunt ī fugaz ⁊ eoꝝ machina siue eoꝝ massa ē debellata ꝯtigit ꝙ vnus fugiētiū se figit ⁊ stat ī aliquo cui adiūgit se alter fugiēs. ⁊ postea alter donec veniāt ī tātā m̄ltitudinē ꝙ possint esse p̄ncipiū pugne. vnus.n. hō nō sufficeret ad pugnādū. sʒ m̄lti sic cōgregati sufficiūt. sic nō q̄libʒ vn⁹ sensus sufficit ad faciēdū memoriā. nisi eēt talis vn⁹ sensus ꝙ hr̄et vim m̄ltoꝝ. sic sunt illa q̄ cū magna admiratōe videmus. sʒ vni sensui aggregat⁹ ali⁹ sensus: ⁊ postea ali⁹ multi tales sensus. vt q̄n vnū ⁊ idez multotiēs vidimus faciūt in nobis memoriā illius rei vise ⁊ ex m̄ltis memorijs expimētū ⁊ postea vl'e. ⁊ ex his oīb⁹ aggn̄at ī nobis itellect⁹ q̄ ē p̄ncipiū artis ⁊ scīe. sic ḡ q̄rat q̄re oʒ talia multiplicare ad hᵒ ꝙ gn̄et talis hītus. p₃ ꝙ sic ī pugna vnus hō nō suffic̄ vt sit p̄ncipiū pugnādi sic ⁊ ī gn̄atōe h⁹ hītus nō sufficit vnus sensus nec vna memoria ⁊ subdit. ꝙ (aīa āt h⁹ cū sit q̄lis possit hᵉ pati) .q.d. ꝙ nec̄ariū ē ꝙ ex m̄ltis sensib⁹ fiat memoria ⁊ ex m̄ltis memorijs fiat expimentū ⁊ sic p̄cedere. ita tn̄ ꝙ debemus suppōere ī hᵒ p̄cessu ꝙ aīa sit hō. i. sit talis nature q̄lis possit hᵒ pati. vʒ. ꝙ ex sensib⁹ ⁊ memorijs possit ī ea fieri cognitio expimētalis. ⁊ ēt possit ī ea fieri vl'e. ⁊ ꝙ possit ī ea aggn̄āri talis hītus q̄ sit p̄nᵐ artis ⁊ scīe. i. oʒ suppōere ꝙ aīa sit talis. nā ꝙ ī ea nō solū sit poten-

tia sensitiua sz itellectiua. ¶ Dubitaret forte aliqs quo aggnatio ipsius itellcs siue hitus cognitiui p que cognoscimus pncipia assimilat exercitui fugieti lrez debellare volenti. ¶ Dicendum q optie exeplu e ad ppositu. ns exercitus fugies obstupescus e dispsus z nescit i quo loco se ogreget qsi casualr se ponit. z no totu sil sz paulatiz se ogregat. sicut cu volum cogscere tas z pncipia ex quoz cognitioe aggnat i nobis itells qsi sumus obstupefci ex adunatioe. qz videm effectu z igram cas z sumus sparsi. cogitamus hic z ide. nescim vbi figam cogitatioez nraz. postq aut figimus nos i aliq vna memoria: vt qz hoc vidim tali tpe qsi casualr e q hic nos figam: z si hic nos fixim vna memoria no sufficit: sz et memoramur de alio tpe q et q tali tpe hoc ide otigit. ex plibus talib memoriys hem experimetu z vle: z poterit i nobis aggnari pdict hit. q at no suffic vnu tale qd. sz requirunt mlta. h e qz vnu fortificat p aliud. sic g mltitudo bellatiu e fortior: sic sensus plificat fortior e ad aggnandu meoria: z meoria mltiplicata fortior e ad aggnandu expimetu. h multiplicatio pt referri z ad act z ad potetias. ad act qde qz vnus sensus no sufficeret nec vna meoria. ipsi. n. act sensitiui ples oiucti efficaciores sut z mlte meorie sil iucte maiorez vtute hnt. pot et multiplicatio hec referri ad ipsas potetias. na ipse sensus qtucuq plificat no sufficeret ad aggeneradu hitu pncipioz. sz sensus oiuctus memorie z memoria oiucta expimeto cognitioni vli oia ista simul iucta seiuice fortificat: q fortificata z roborata pnt in nobis aggnare hitu q dr itellectus. ¶ Deinde cu dic.

¶ Qd aut dictu e oli no at plane dictu e. iteruz dicam. extate eni idifferetiu vno primo qde i aia vle e: z naqz sentire qde singlare. sensus aut vlis e: vt hois no callie hois. iteru i his stat quousqz iptibilia stet z vlia: vtputa hui aialis quousqz aial. z in hoc similiter.

¶ Declarat scdm dubiu. vz. quo ex sensu possit generari cognitio vlis assignas p ca q ipse sensus e rei vlis: lz sentire sit rei pticularis. qd quo veru sit i dubitatioe patebit. si g ipe sensus est rei vlis no e miru si ex sensu pt cari in nobis cognitio vlis. io ait (Qd aut dictu e oliz non aut dictu e certe) .i. clare quo .s. ex sensu possit fieri vle quiesces in aia. dicebat .n. hoc supra quo ex sensu fiebat memoria: z postea expimetu: z postea vle: sz no dicebat hoc certe z clare: qz no reddebat ca vel ro dci. z subdit. (iteru dicam) su. clare z certe quo h fiat. z subdit (stante .n. idifferetiu vno) .i. state aia sup osideratioe idifferetiu i aliquo vno: vt qn osiderat mlta pticularia: put sut idria i aliq (vno) qn sic e: z qn sic osiderat (e i aia pmuz qde vle.) z subdit q (z naz sentire qde e singlare. sesus at rei vlis: vt hois sz no callie hois) .i. no hui pticularis hois tm. q. d. q cu p sensu accepta sut aliq pticularia ce idria i aliquo vno z aia state i tali osideratioe fit i ea vle. nec e miru si p sensu pt hoc fieri: qz ipe sensus e rei vlis: lz sentire sit rei pticularis: z qz dederat modu quo ex pticularib osideram vle qd e spes: vt qn osideram aliq plura pticularia in dria in vna na specifica dat modum quo ex ipsis speb possum osiderare vle qd e genus. io subdit q (iteru i his stat) .i. aia postq osiderabit mltos pticulares equos sub vna na eqna. z multos pticulares hoies sub vna na hu ana iteru stat .i. stat aia i his .s. i osiderado equu z hoiez: z h spes osiderado quo ouenunt (quousqz vtiqz fiet iptibilia z vlia .i. quousqz tales osideratioes fiet z finiant ad iptibilis vel in iptibilis: vt hz alia trasiatio. q. d. state aia in osideratioe spez deueniet ad ipa gna q sut vlia z iptibilia .i. idria: qz in ipso gne habent ipse spes qda vnitate z quada idriaz. z subdit (vt huius aialis) .i. stabit aia sup osideratioe hui aialis: vt puta hois z equi z alioz speru (quousqz aial) .i. quousqz habeat ipsuz (aial) z ipsuz genus (z in hoc silr) .i. z silr aia stabit in hoc .i. osiderado hoc gen qd e aial. z i osiderado aliud gen qd e plata donec su. veniat ad aliud supius gen. vt ad corpus aiatu. pp qd pz quo in aia fit cognitio vlis ipsi spei ex indiuiduis: z quo in ea fit cognitio gnis inferioris ex spebus z quo gnis supioris ex inferioribus gnib. ¶ Dubitaret forte aliqs quo sentire e rei pticularis: z sensus rei vlis. ¶ Dicendum q vnu actu sentiedi no sentim nisi vnu pticulare: qd si dicat qd vno intuitu pt quis videre dece hoies. rndem q quot sut hoies visi tot sut spes. z idola in oculo z quodamo tot sut visioes. nec e inconueniens q cu organu sit qd qntu q in diuersis ptib organi recipiant diuerse spes: z quodamo fiat ibi diuerse visioes. p vna .n. z eade pte oculi no videbimus simul z semel pla tota nec ples ptes toti. vn g act sentiedi no est pprie nisi vni rei pticularis: sz p vna vtutez sensitiua multa particularia pcipe possumus. vnus g sensus siue vna virtus sensitiua p plures actus sentiedi pcipit particularia multa: z etia vna vtus sensitiua pot cognoscere de illis multis pticularib quo ouenist z quo differant. hoc g mo sensus est vlis: qz in multis particularibus reseruat ro vlis. vel hoc mo sensus est vlis. qz e multu ppinqu cognitioi vli. vn .n. actus sentiedi e multu remotus a cognitioe vli. qz no pcipit nisi vnu pticulare. sz ipe sensus vnus z ide extag pcipit multa pticularia. z pcipit quo coueniat z quo dnt valde est ppiqu cognitioi vli: qz stati itellectus oiutus p sensuz osiderabit pticularia illa. vt sut idris. z stado sup tali osideratioe. vt illa pticularia ouenist z vt i sunt idria: stati accipier ide osideratione vlez. huc aut modu pcededi ipe textus designat. sensus g no e callie tm .i. vni pticularis. sz est hois siue e rei vlis qd e pluriu pticulariu. ¶ Deide cu dicit.

¶ Manifestu est qm nobis prima inductione cognoscere necessariuz est. z naqz sensus sic vniuersale intus facit.

¶ Cocludit ex dcis q oz ex sensu z via iductiua accipe cognitione pmoz .i. pncipioz siue vliu. d. Manifestu est qm necsariu e nobis cogscere pms .i. pncipia (iductioe) .i. via iductiua: z subdit. q (z naqz sensus sic facit cognoscere vle) cu .n. p sensuz cogscim hoc pticulare z illud tuc iducedo i hoc z i illo p iductione cognoscim vle. cu eni nra cognitio icipiat a sensu ex pticlarib z p iductionez oz pa pncipia z vlis cogscere. ¶ Tunc seqt illa ps.

¶ Qm aut circa itellectu habituu i qb veru dicim: aly qde semp veri sunt. aly aut recipiut falsitate: vt opinio z ro. vera at semp scia z itellect z pricipia dmostrationu notiora sut.

¶ In qua postq soluit hac qonez quo fiat nobis nota pncipia soluit qoez alia. vtz eode hitu cognitiuo cognoscamus pncipia z pncipiata. siue pncipia z oclones. e .n. sua itetio pbare q no e ide hitus cognitiu p que cognoscimus pncipia z p que cogscim oclusiones. Circa qd duo fac. qz p sepat itellcm z sciaz g sut hius sp veri ab alys hitibus no sp veris. z dat driaz iter ipm itellcm z sciaz ondes talia no dre vnu z eude hitu. sz diuersos. ibi (Et nihil e scia) Dic g (Qm at circa itelligetis) .i. circa cognitione (hituu qb veru dicim aly qde) .s. hitus (sut veri sp. aly at) hitus (respiciut aliqn falsitate. vt opinio z ro) .i. rocinatio. z subdit. q (vera at sut sp scia z itellectua) .q. d. q tale cognitione z tale itelligetia debemus hre de habitib vis. z sic debem distiguere iter eos. vz. q hituu veroz qda sut sp veri. vt itellcus z scia. qda alr qn veri aliqn falsi. vt opinio z ro. quo aute drant scia z

intellect⁹ pz q̄ itellꝰ pncipi. scia ɔclonū. eō aūt ꝛ opinio sic pñt differre vt ratio referat ad cognē expimētalez hitā ex rōcinatiōe ꝛ ex collatiōe pticulariū cū sic ex qbusdā signis multis modis pōt falli: ꝛ ē mltotiēs falsa. opinio refert ad cognitionē vlem bitā: etiaz p signa fallibilia. Deinde cū dicit.

Et nihil certius est sciētia q̄ȝ intellectus.

Ostēdit q̄ itellꝰs nō ē idē qđ scia: pp qđ sciēdū q̄ itellꝰs dr̄t a sciā tripl'r. pᵒ qꝛ est certior ꝛ notior. zᵒ qꝛ ad pncipia quoꝝ ē itellꝰs nō ē rō: ſȝ scia nō ē sine rōne. 3ᵒ qꝛ itellꝰs ꝛ pnᵐ scie nō ē scia. Triū g̃ fac ſȝ q̄ bᵒ triplici mō ondit itellectū differre a scia. zᵒ ibi. (Scia āt oīs). 3ᵒ ibi. (Et q̄ gdē demr̃atiōis.) Dicit g̃ q̄ (ꝛ nihil) est aliud genꝰ habituū (certiꝰ sciā q̄ȝ itellꝰs). ꝛ subdit q̄ (pncipia eniȝ demōstrationū notiora sūt) sn. q̄ȝ ipse ɔclones siue q̄ȝ ipsa scibilia. ꝛc g̃ ē supplēda rō q̄ si pncipia demr̃ationū quorū est itellꝰs sūt certiora ꝛ notiora q̄ȝ ipse ɔclones siue q̄ȝ ipsa scibilia: quoꝝ est sciā itellꝰs ē notior ꝛ certior q̄ȝ sciētia. licȝ g̃ nullus aliꝰ hitꝰ ab itellectu sit notior ꝛ certior q̄ȝ scia: tñ itellꝰs ipse est certior ꝛ notior: qꝛ est oē pncipiys q̄ sūt notiora ꝛ certiora q̄ȝ ipsa scibilia. nō ē g̃ itellꝰs idem qđ scia: ſȝ ē aliqd notius ꝛ certiꝰ q̄ȝ scia. Dubitaret forte aliqs: qꝛ videt' aliqs hitꝰ ab itellꝰu notior q̄ȝ scia. vȝ. sapiētia siue metaph. nā itellꝰs ē pncipioꝝ: scia ē ɔclonū p cās nō altas. sapia aūt p cās altas siue p cās altissimas. nō solū g̃ hitus pncipioꝝ: ſȝ ēt hitus ɔclonū p cās altissimas: vt sapia erit certior q̄ȝ scia. Dōm q̄ sapia icluditur i itellꝰu. nā vt vr̄ in. 7. ethi. sapia ē itellꝰs ꝛ scia. metaphysica enī nō hȝ aliā sciāȝ q̄ pbet pncipia sua. ipsa. n. in seipsa capit suū itellꝰȝ ꝛ suā cognitiōnē pncipioꝝ p q̄ probat suas ɔclones. vñ alie scie sūt sensū: qꝛ regulant' p aliquā supiora pncipiata: ſȝ metaph. est scia ꝛ intellectꝰ: qꝛ nō regulat' p aliquā aliā supiorē sciāȝ loquēdo de sciētijs humanitus inuētis: ſȝ vt dictū est ipa in seipsa capit suū intellectū ꝛ suā regulā. si g̃ solus intellectꝰ est certior q̄ȝ scia nō excludit' ex hoc. imo ɔcludit' q̄ sapia sit certior ꝛ nobilior q̄ȝ scia: cū ipsā in se cōprehēdat suū intellectū ꝛ suā regulā. Deinde cū dicit.

Sciētia aūt oīs cū rōne ē. pncipioꝝ scia qdē nō vtiq̄ȝ erit. qm̄ aūt nihil verius cōtingit ee scia q̄ȝ intellectus. Intellectus vtiq̄ȝ erit principioꝝ: ex his cōsiderātibus.

Adducit scđaȝ rōnē q̄ intellꝰs differat a scia. d. q̄ (scia aūt oīs ē cū rōne) ſȝ sn. nullus itellꝰs ē cū rōne: qꝛ ad pncipia nō ē rō. g̃ qꝛ sic ē (pncipioꝝ qdeȝ) sn. hitus (nō vtiq̄ȝ erit scia). i. erit differēs a scia. est g̃ vis rōnis huiꝰ q̄ itellectꝰ ē pncipioꝝ ad q̄ nō ē rō. g̃ differt a scia q̄ nō est sine rōne. q̄ āt itellꝰs sit ipsoꝝ pncipioꝝ pbat: cū subdit. d. (qm̄ aūt nihil veriꝰ ɔtigit ee scia q̄ȝ itellꝰs). q. d. q̄ hitus pncipioꝝ est aliqd veriꝰ q̄ȝ sit ipsa scia: ſȝ nihil est verius q̄ȝ scia nisi intellꝰs. g̃ hitꝰ ipsoꝝ pncipioꝝ erit intellꝰs. ideo subdit q̄ (intellꝰs vtiq̄ȝ erit pncipioꝝ) sn. hitꝰ (ɔsiderantibus ex eis). i. ex iā dictis. q. d. q̄ si ɔsideremꝰ ex iā dcīs pȝ q̄ intellꝰs est pncipioꝝ ad q̄ nō est rō. g̃ differt a scia q̄ nō est sine rōne. Notādū aūt q̄ rō pma ē ɔfirmatio rōnis scđe. nā qꝛ solus itellectꝰ est certior q̄ȝ scia: vt dicebat rō pma: ꝛ vt resūptū est in hac rōne scđa. cū g̃ habitꝰ pncipioꝝ sit certior q̄ȝ scis ꝛ nihil est certiꝰ scia q̄ȝ itellectus. ergo habitus ipsoꝝ pncipioꝝ erit ipse intellectus ꝛ per ɔñs itellectus differt a sciētia. Deinde cū dicit.

Et qꝛ demōstratiōis principiū nō ē dmōstratio: q̄re neq̄ȝ scie scia. Si igit' nullū aliud genꝰ pter sciaȝ habemꝰ verū: itellectꝰ vtiq̄ȝ scie principiū erit. ꝛ hoc qdē principiū principij. vtiq̄ȝ erit. hoc aūt oē sil'r se hȝ ad oē rerū genus.

Adducit ad hoc tertiā rōnē q̄ itellꝰs nō sit scia. nā itellꝰs est pnᵐ scie: ꝛ pnᵐ scie nō ē scia sic pnᵐ demr̃ationis nō demr̃at'. iō alt (ꝛ q̄ qdē) sn. itellꝰs nō sit scia. pȝ ex eo q̄ (demr̃atio nō sit pnᵐ dmr̃atiōis: q̄re neq̄ȝ scia) sn. ē pnᵐ. pnᵐ g̃ scie dr̄t a scia. in demr̃atiōibꝰ enī nō pcedit' in infinitū. ita q̄ pncipia demr̃atiōis nō demr̃ant': ꝛ demr̃ationis pnᵐ nō oȝ q̄ sit demr̃atio. imo ē deuenire ad aliq̄ pncipia idemr̃abilia: quoꝝ nō erit scia. cognitio g̃ illoꝝ pncipioꝝ q̄ ē pnᵐ scie nō erit scia. hn̄ g̃ dictū ē q̄ pnᵐ scie vl cognitio pncipioꝝ q̄ ē pnᵐ scie nō ē scia. q̄ aūt cognitio pncipioꝝ sit itellectꝰ pȝ. nā cognitio pncipioꝝ est verior q̄ȝ scia: ꝛ nihil est veriꝰ q̄ȝ scia nisi itellectꝰ. g̃ cognitio pncipioꝝ erit ipse itellꝰs. iō subdit q̄ (si igit' fm sciaȝ) vel vt hȝ alia trāslatio ꝛ meliꝰ (si igit' pter sciaȝ nihil aliud). i. nullū aliud genꝰ cognitiōis (habemꝰ veruȝ). i. magis verū sn. q̄ȝ intellectū (intellectꝰ vtiq̄ȝ erit pncipiū sciētie ꝛ erit pncipiū pncipijs). i. erit pncipiū ad cognoscendū pncipia. nō g̃ est idē hitus pncipioꝝ ꝛ ɔclonū: qꝛ habitus pncipioꝝ ē itellectꝰ, ɔclonū est scia. ꝛ subdit (i hoc aūt). i. hoc totū (sil'r se hȝ ad oēȝ rerū) sn. nāȝ q̄si dicat hoc qđ dictū est in cōi q̄ itellectus est pncipiū scie sil'r se hȝ in oī nā reꝝ. vt in hac nā reꝝ mathematicis itellectꝰ pncipioꝝ p que pbant mathematica erit pncipiuȝ scie mathematicoꝝ ꝛ i alia nā reꝝ intellectus erit pncipiuȝ scie illoꝝ siue illarū rerū. qđ ergo dictuȝ est gnāliter q̄ itellectus ē pncipium scie vitatē hȝ spāl'r in oī nā q̄rūcūq̄ȝ reꝝ scitaꝝ. Nōndū q̄ lȝ actꝰ icōpleti sint pncipia hituū. hitus tñ ē pncipiū actuū cōpletoꝝ. loq̄ndo g̃ de cognitiōe pfecta p quā cogscimꝰ pncipia intellectꝰ. i. hitus pncipioꝝ nō solū ē pncipiū scie: ſȝ ēt est pncipiuȝ pncipijs. i. est pnciplūȝ cognitiōis p quā cognoscimꝰ pncipia. Et in hoc terminat' sentētia scđi posteriorū.

Ad pleniorē intelligentiā totius scđi libri posteriorum dicimus q̄ iste secūdus liber hȝ qnq̄ȝ partes pncipales. ꝛ. z z. capitula. nā totus liber pma diuisione diuidit' in duas ptes. nā in pma parte agit' de qđ qd est qđ ē pptiū mediū ꝛ pptiū pncipiū demōstratiōis. In scđa pte agit' de pncipijs ꝛ de dignitatibꝰ q̄ sūt pncipia cōia demr̃atiōis. Prima ps vbi agit' de qđ qd ē ꝛ de medio ꝛ pꝑo ɔtinet q̄ttuor ptes pncipales. nā pma ps pncipal' ē pambulū ad dicēda. vbi oñdit' q̄ oīs qđ ē de medio demr̃atiōis. In scđa pte pncipali agit' d' hō medio ꝛ de qđ qd est fm opponē. In tertia pte pncipali agit' d' qđ qd ē ꝛ d' medio fm vitatē. put se hȝ ad demr̃atione. In q̄rta āt pte pncipali agit' de qđ qd ē ꝛ d' medio fȝ vitatē put se hȝ ad suā itētioneȝ. Declarat'. n. ibi q̄uo ɔtigit venari ꝛ iuestigare qđ qd ē sine mediū in demr̃atiōe. sūt g̃ qnq̄ȝ ptes pncipales i toto zᵒ. libro. i q̄ꝝ pma declarat' q̄ oīs qđ ē d' medio ꝛ d' qđ qd ē. In scđa pte tractat' d' medio ꝛ d' qđ qd ē arguēdo ꝛ fȝ opionē. In tertia pte tractat' de medio ꝛ d' qđ qd ē fȝ vitatē q̄uo se hȝ ad demr̃atiōeȝ. In q̄rta pte tractat' d' qđ qd ē ꝛ d' medio ēt fȝ vitatē q̄uo se hȝ ad suā iuētionē. In q̄rta āt ꝛ vltima agit' de dignitatibꝰ q̄uo fiāt cognite q̄ sūt pncipia cōia i demr̃atiōe. scđa ps pncipalis icipit ibi (Q̄uo āt qđ qd ē dmr̃et') tertia ibi (Iteꝝ āt speculādū ē) q̄rta ibi (Q̄uo āt oȝ venari) q̄nta ꝛ vltia ibi (De pncipijs āt q̄l'r fiunt cognita) Prima ꝛ vltima ps remanēt idiuise. scđa pars vbi agit' de medio ꝛ de qđ qd ē arguēdo ꝛ fm opponēs hȝ sex capitula. nā in primo. c. agit' vtꝝ qđ qd siue diffō sit eorūdē quoꝝ ē demr̃atio. in zᵒ. āt vtrum diffinitio sit idem quod demonstratio. in 3ᵒ. qd sit modus itroducēdi diffōnē. vtꝝ. s. diffō possit ɔcludi per sill'm reduplicatiuū. in 4ᵒ. vtꝝ diffō possit ɔcludi p silluȝ diuisiuū. in 5ᵒ.

vtr̄ diffõ possit ꝯcludi p̄ sill'm diffinitiuū. in 6°. vtr̄ diffinitio possit ꝯcludi p̄ demr̄atõez. tertia aūt ps vbi agit̄ de q̄ȯ gd e fm vitatē q̄uo se hēat ad demr̄ationez hꝫ 8. capl'a. nā q̄ȯ gd est ⁊ ē mediū i demr̄atiōe ⁊ ē id q̄ȯ exp̄mit̄ p̄ diffōnē ⁊ hꝫ rōnē cause. nō ḡ pōt sufficiēter ondi q̄uo q̄ȯ gd ē se hēat ad dēmr̄ationē. nisi sciat̄ q̄uo mediū se hēat ad demōstrationē ⁊ q̄uo diffō ⁊ q̄uo cā. Rursus cā diuidit̄ fm diuersa gn̄a cārūz ⁊ fm diuersos modos cāndi. diuersi āt modi cāndi ēt diuidūt̄. qꝛ q̄dā causata referunt̄ ⁊ demr̄ant̄ p̄ plures cās. aliq̄ nō p̄ ples. Rursus aliq̄ cāta sunt sil' cu suis cāis. aliq̄ aūt nō simul. ⁊ ea q̄ nō sūt sil'. aliq̄ ꝓcedūt fm rectū. aliq̄ fm circulū. est ⁊ ali° modus cāndi ab oīb° istis: qꝛ aliq̄ cause iferunt sua cāta sp̄ ⁊ vl'r. aliq̄ue aūt vtplurimū ⁊ frequēter. cū ḡ fꝫ q̄olibet genus cāe possit formari q̄ȯ gd est ⁊ diffō. nō p̄fecte poterim° scire q̄uo q̄ȯ gd ē se hēat ad demr̄atōez. nisi sciuerim° q̄uo oīa ista se hēant ad demr̄atiōez. iō. 8. capl'a ꝯtinet ps tertia. nā in p̄.c. tertie p̄tis p̄ncipalis agit̄ q̄uo q̄ȯ gd est vt hꝫ rōnez medij se hēat ad demonstrationē. in 2°. vō q̄uo diffō se hēat ad demr̄arionē. i 3°. q̄uo ꝯtingit demr̄are p̄ oīa gn̄a cār̄. in 4°. q̄uo contigit demr̄are. cū cāta referunt̄ i ples cās ⁊ q̄uo cū nō i ples cās. in 5°. q̄uo ꝯtigit demr̄are cū cāe sunt sil' cū suis causatis. in 6°. q̄uo ꝯtingit demr̄are cū cause ⁊ cāta nō sunt sil'. sꝫ ē i eis ꝓcessus fm rectū. in 7°. q̄uo ꝯtigit demr̄are cū cāe ⁊ cāta nō sunt sil'. sꝫ est i eis ꝓcessus fm circuluz. in 8°. aūt. c. agit̄ q̄uō ꝯtigit demr̄are cuꝫ cāe iferunt sua cāta vl'r ⁊ sp̄. ⁊ q̄uō cuꝫ iferunt vtplimū ⁊ vt frequēter. q̄rta aūt ps p̄ncipalis vbi agit̄ de q̄ȯ gd e fꝫ vitatē q̄uō se hꝫ ad suā iuētionē hꝫ sex capl'a. nā vt dictū ē q̄ȯ gd ē. ē id q̄ȯ exp̄mit̄ p̄ diffōnē ⁊ hꝫ rōez medij ⁊ cāe. Rursus diffō aliq̄ est ipsius subi ⁊ aliq̄ ipsi° passionis. nā al'r hꝫ diffiniri subm̄ al'r passio. Ars. n. ad iueniēduꝫ diffōnem subi aliq̄ est bona i casu. aliq̄ est bona simpl'r. mediū ēt i demr̄atōe pōt accipi dupl'r: vel put demr̄at̄ p̄ ipꝫ p̄ticulariter. vel vl'r. i demr̄atiōe ēt vl'i sunt duo attēdēda. vꝫ. q̄ cā ⁊ cātuz se ꝯsequant̄ ⁊ q̄ vni° cāti sit vna cā. sex capl'a hꝫ q̄rta ps. naꝫ in p̄. c. quarte p̄tis p̄ncipalis datur ars iueniendi diffōnez subi q̄ est bona in casu. in 2°. vero dat̄ ars iueniēdi diffōnē subi. q̄ est bona simpl'r. i 3°. docet̄ q̄uō nos debeamus iuenire diffōnē passionis. in 4°. q̄uō debeamus venari ⁊ iuenire mediū ad demr̄andū p̄ticulariter. i 5°. q̄uō i demr̄atiōe vl'i iueniēda sit cā q̄ cōsequat̄ ad effectū: ⁊ q̄ se hēat ad ꝯuertētiā cū ipso. in 6°. q̄uō in tali demr̄atiōe vl'i iueniēda sit cā q̄ sit vni° cāti ⁊ ecōuerso. Sūt ḡ in toto 2°. lib. 22. capl'a. scōꝫ capl'z icipit ibi. (Quō aute q̄ȯ gd ē demr̄et̄) ⁊ ibi finit p̄ma ps p̄ncipalis. ⁊ icipit scd'a. tertiū capl'm icipit ibi. (Manifestuꝫ itaqꝫ q̄ diffō.) q̄rtū ibi. (Ipsi° aūt q̄ȯ gd est.) q̄ntū ibi. (At vō nec p̄ diuisionē.) sextū ibi. (Sꝫ verū sit demr̄are.) septimū ibi. (Qual'r igit̄ diffiniēs.) octauū ibi. (Iteruꝫ aūt speculādū.) ⁊ ibi terminat̄ scd'a pars p̄ncipalis. ⁊ icipit 3ª. nonū ibi. (Est aūt quorūdā q̄dē altera.) decimuꝫ ibi. (Qm̄ aūt scire opinamur.) vndecimū ibi. (Cōtingit autē ⁊ idē vnū.) duodecimū capl'z ibi. (Eadē aūt cā est.) decimūtertiū ibi. (In his aūt q̄ nō sil' sūt.) decimūquartū ibi. (Qm̄ āt videm° in his q̄ sūt circulo.) decimūq̄ntū ibi. (Sūt aūt q̄dā q̄ sūt vl'r.) decimūsextuꝫ. (Quō aūt oꝫ venari.) ⁊ ibi terminat̄ 3ª pa p̄ncipalis. ⁊ icipit q̄rta. decimūseptimū ibi. (Cōgruuꝫ autē cum totuꝫ.) decimūoctauū ibi. (Quare āt oꝫ intēdentē.) decimūnonū ibi. (Ut habeam° aūt ꝓposita.) vigesimū ibi. (De cā autē ⁊ cau°.) vigesimū p̄mū ibi. (Utrū aūt ꝯtingat nō eādē causaꝫ.) vigesimūscōꝫ ibi. (De p̄ncipijs aūt quō fiat cognita.) ⁊ ibi terminat̄ q̄rta ps p̄ncipalis. ⁊ incipit q̄nta que nō diuidit̄ in plura capl'a. sꝫ ibi posteriora analetica cōsumant̄. Scōm ḡ modū mihi passibilem libꝛuꝫ posterioꝝ anxiliāte altissimo exposui. vbi tradit̄ ars quō p̄ hec p̄ncipia cāta habet̄ demr̄atiue scia causarum. Sed tu dn̄e Jesu xp̄e qui es ars oipotētis dei plenus plens oīuꝫ rōnū in te ꝯtinēs gnāl'r ⁊ p̄fecte q̄ ista causata p̄ncipia cui vestigiuꝫ. vtcūqꝫ gerentia cōtinēt sparsiꝫ ꝯcte ⁊ icōplete. vere ergo in te sunt oēs thesauri scīe ⁊ sapientie. tu ergo sis omniū meorū laborum p̄mitꝫ. tu vltima mea merces: qui cuꝫ patre ⁊ spiritu scō es vn° deus benedictus in secula seculoꝝ. Amen.

¶ Siquis ab instanti circo defendere sese
Aegida vel cupiat pallados armigerae
¶ Hirsuta qui pelle tegor me vēdicet. ⁊ sic
Romanum Aegidij nouerit ingenium.
Ramusius Armi Latai S.

¶ Venetijs per Bonetuꝫ locatellū. sumptibus Domini Octauiani Scoti. q̄rto kalēdas Januarias. 1495.

Registrum

a	g	n
¶ Expositio	ei quātuꝫ ad	¶ Postq̄ p̄hus
Excellētissimi	¶ Que est scd'a	te aliqs quare
telligere rursus	tertis indigent	pro ipsa
cōtinēs p̄ncipia	eni fit descēsus	seorsuꝫ. ¶ Dōm
b	**h**	**o**
q̄ sint sub vlib°	p̄missas falsas	illud idem
in p̄ncipia. ideo	paratur ad	¶ Exponit in
sicut motus ad	ibi (⁊ hoc	stratione ea
mum locuꝫ esse	homine sup.	non causat in
c	**i**	**p**
positoruꝫ habet	sunt (vt de	sus quorūdā
his ita q̄ ꝓpter	hoc autem est	a natura fit
sunt ei p̄ncipia	subiectoruꝫ q̄	¶ Notādū ēt
maiorē ⁊ miorez	¶ Si igitur est	hoc modo
d	**k**	**q**
quendā moduꝫ	vtiqꝫ ⁊ triāgl's	differentijs que
essential'r q̄ȯ	in esse q̄ꝫ in	idest: q̄ȯ est
sed ex p̄ncipijs	ginquus vt	gnanimitatis.)
falsitas dm̄ratiōi	(a. sit in. d.)	guli vel q̄cunqꝫ
e	**l**	**r**
in geometriā.	secundo q̄	quod duo facit
faciunt sex qui	periunt̄ multa	generalibus
defectu. i. de	terram: non	me assimilatur
nec ē geometre	iniustitia ⁊ q̄	
f	**m**	
calias. vtputa	¶ Questiones	Finis
cipijs vtitur	vtrum hoc an	
propter quod	queri aliquid	
ei proposito	mediū potest.	

[illegible]

B. AEGIDII
SVPER.
I. L. PRIOR.